Sacramentale:

Inv. 1743

Inc 1743 -

K I 4 Cim. 143

Liber testamentaliter legatus pro libraria theologorum
studij Cracovien. Olim venerabilis ac egregij viri domini
Nicolai Czepel de poznania decretorum doctoris. prepositi wra-
tislavien et canonici ecclesiarum Gneznien. Cracovien. pozz-
nanien. wladislavien. et plocensis. Qui ex hymanis ces-
sit vltima aprillis Anno christi 1718 (vius animam
domig deus habeat

BIBLIOTHECA
VNIV. [illegible]RGELL.
CRACOVIENSIS

de Eccl

Sacramentale Neapolitani Stephani de Ascoli.

Class. 4232

Vſcus Seuerinus Illuſtriſſimo Iohanni de Arogonia ſe commendat. Legimus
f I. d. in antiquis & grecorum & romanorum monumentis: non nullos ſummo
& preſtanti ingenio viros: qui adepta rerum cognitione: nequaq̃ ſe ad ſcribẽdi ſtu
dium 9tulerunt: in quo iudicare perdifficile eſt: & in ſummã dubitationẽ res uocat
ob huiuſmodi hominum excellentiam: vtrum eorum conſilia laudibus proſequenda uideãtur:
in quibus ut ceteri ſilentio pretereant Socratem fuiſſe accepimus: cuius quanta fuerit ſciẽtia,
& omnium rerum prope diuinitas, uel hinc intelligi poteſt: q̃ ſecte fere philoſophor̃: qui eũ
inſecuti ſunt, ab ipſo tanquam a fonte huberrimo emanarunt, quid dicam q̃ eundem anti
quitas ex oraculo appollinis ſapiẽtiſſimum iudicauit Eiuſmodi hominum inſtituta perpendẽti
I. d. hanc imprimis ſecuti rationem uidentur: vt peruerſi & praue ſentientis uulgi calumnias
effugerent quas uitandi illa uel ſola ratio eſt, ne quid ſcribamus: quod ad iniquaz & malignam
cenſuram aliquando uenturum certo ſcimus. Ham effugi aliter qui poteſt? Quod ſi in Socrate
tollerabile forte uideri poteſt: cui diſcipuli etiam ſine ſcriptis gloriam pepererunt, in ceteris
tamen (quorum minerua fuit craſſior) haud ſcio tale inſtitutum dignum ne laude uideri de
beat: qui quãq̃ in eo q̃ caueant ne a petulantibus male audiant prudenter ſe habeant, in eo tñ
accuſari poſſunt negligentia, ad quod homines excellentia quadaz natur̃ natos eſſe nemo eſt qui
ignoret. hoc eſt enim: ut cum ſiue nature bonitate ſiue ſtudio bonar̃ artiuz, aliquez ingeniorum
cultum 9ſequant̃. id totũ & in pñtis etatis: & poſteritatis uſum 9ferat̃. quid dicaz optio cuiq̃
habẽdam eſſe glorie rõnẽ: ad quaz duce natura non turpiter inflãmari conſueuim9 non paꝛ̃: &
iur̃ quidẽ. Naz cum mira ſit hõis imbecillitas, fragilis, & caduca natura eadez magr̃a ea nobis
parar̃ admonemur: que non tpuz curſus, nõ annor̃ uolubilitas, & nulla poſſit denicq̃ uetuſtas
deler̃. Hec cõſiderãti: & in utranq̃ partem perpendẽti Stephano de Cayeta de neapoli: Ciuĩ
& pontificii iuris cõſultiſſimo: eor̃ ſnĩa uiſa eſt potior: & rõ imitãda quor̃ ſtudiuz omne: in id
uel incumbit: ut aliqua exhibeant ex quib9: & pñtes & poſteri fructũ capiant non mediocrẽ:
Quod cum ſtatuiſſet perobſcura & difficilis eligẽdi ratio par priori ei denuo obiecta eſt: ut ea
ſcribẽda ſuſciperet: ubi nõ popularis aura: & uulgi fauor q̃ret̃ ut a pleriſq̃ (pace' dixerim)
fieri cõſueuit. ſed bonor̃ approbatio: quos innocẽtia: & mor̃ integritas cõmendat: vnde non
pñtes & tparii ſolum (quibus etiã uacare non poſſunt) ſed ĩmortales & ppetui fructus pete
rent̃: hoc eſt ut pſpectis que ibi tractarent̃ uia & rõ expeditiſſima: non ad bñ ſolum: ſed etiam
ad beate uiuendũ pararet̃: quod cum exequi ſtatuiſſet: illa imprimis quãoptĩa & inſtituto ſuo
digna rõ uiſa eſt: ut de ſeptẽ ſacr̃is cõſcriberet: in q̃ rez: ſi q̃d in ſe eſſet uiriuz: id totũ deo p̃roci
nante 9ferret: ſcripſit igit̃ q̃tum ſue uires tulerũt inferi9 dignitate rei (qõ de amico fateri nõ
pudet) ſcripſiſſe eũ preterir̃ nõ exiſtimes: que enĩ tãte & taz diuine rei põt par or̃o inueniri?
que rei maieſtate nõ ſuccũbat? At ego p mea in tantũ hõinez pietate: qm̃ mecũ familiariter cõ
municar̃ ſolit9 eſt ſe id op9 ſupp̃ſſur̃: cõſulendũ iudicaui eternitati et ĩmortalitati tãti operis:
q̃uis eo inuito: et ſepe r̃pugnãte: idq̃ uel maxime preſtari poſſe uiſuz eſt feliciſſimo et ingenio
ſiſſimo impreſſionis inuento: ut eiusmodi operis uolumina cuiq̃ etiaz tenuiſſimo parui poſſint
comparari: & ſi pariter uigilie & locubrationis eius alicui dicarentur. Cuius amplitudĩe & au
toritate munite: tutius & liberius in manus hominũ uenirent: quod ante omnia temporibus
noſtris in tanta ingenior̃ peruerſitate curanduz & proſpiciendum uidetur: cuius ſimul & per
ſona digna eſſet cui accommodatiſſime ſcriberentur: verum uoluenti ſingulos & in utroque an-
xio tu ſolus omniuz preſtantiſſime domine occuriſti, in quo michi ad arbitrium ſatiſfactum iri
intellxi. quis enim eſt (ut oĩs ſerulis aſſentatio abſit) quem auita aragonie gentis gloria nõ
ſolũ eques ſed ſine cõtrouerſia añeas: eſt nã tibi ãtiquiſſimũ regũ ſtẽma, & fortia facta patrũ
ſeries longiſſima rez̃, per tot ducta uiros antique ab origine gẽtis, mor̃ autẽ emendatõz: inte
gritatez: & uite ſanctimoniã in te tantaz eſſe omnes perſpiciũt ut ab ineũte etate ad hoc temp9
ſummam de te r̃ligionis ſpẽ & ſupra etatez cõſtatiſſime p̃ſtiteris, uſq̃adeo ut non ſolũ laudem:
ſed admiratõz ſingularez apud omnes de te cõcitaueris. Quãobrẽ preſtantiſſime, d. nuper mea
opera de ſacr̃is editũ opus dignũ maxĩe p̃ſtãtia tua accipe in quo abſit putes me malle ingenĩ
laudẽ uẽdicar̃ q̃ ſub titulo amplitudĩs & p̃ſtãtie tue emittat̃. q̃ ut p officio meo & in tãtũ viz̃
pietate ne tãtũ op9 ſupp̃ſſum ſiue hõm, ſiue tẽpor̃ inuidia ĩtercider̃t. Vale eternum.

Gtia nor̃ gr̃anda

BIBLIOTHECA
VNIV[illegible]ELL.
CRACOVIENSIS

TABVLA.

Prohemium & de superscriptione.
In prīo notabili habet de romão pōtifice
Secundo de epo & ipi9 dignitatis & cura
Tercio de rubricis.

AD TEXTVM.

Primo, nota de limībus appostulorum.
Scdo. nota de petro & paulo & aplis.
Tercio, nota de pronomine hic.
Quarto de ethimologia & effectu hōis.
Quinto, nota de oratione.
Sexto, de papa scribente in singulari.
Septīo, nota de dictione scilicet.
Octauo, de necessitate excusante.
ix. q̄ papa qn̄q̄ loq̄t cū rūerētia & d̄ zelo
x. q̄ sacra scripta nō mētit & ō v° nllatē9
xi. an mrionium soluat aliquo casu.
xii. nota de dictione vnde.
xiii. de deo de xp̄o de fide adoratione an gelis padiso purgatorio & limbo.
xiiii. de dyabolo antixp̄o inferno & iuda pilato & ultimo iuditio.
xv. nota q̄ in necessitate etiam laici bap tizant & de verbo libere.
xvi. nota aliqua de aīa & de dictōe ne
xvii. no. de effectu baptismi.
xviii. no. q̄ non sep̄atur matrimonium si superueniat cōpaternitas de dictōe id circo impune & ob.
xix. no. de antiquis auctoribus
xx. no. de prouerbiis plñ.

COMMVNIA DE SACRA MENTIS INGENERE

Aliqua in genere & an papa possit mutare zc̄.
primo quero quid sit sacramentum & an sit de substantia intentio
Scdo unde dicatur sacramentum
Tertio de institutōe sacramentorum etiā legalium
iiii. quero quot sunt sacramēta & que cō secrantur uł benedicuntur
v. quero que sint sacramenta necessitatis
vi. quero de effectu & caractere sacramē torum & an fuerunt in xp̄o.
vii. quilibet tenetur recipere sacramēta etiam iuxta morez ecclesie
viii. an existens in peccato recipiet uel ministret sacramēta
ix. an sacramenta possint iterari etiam si supueniat constitutio uel resuscitetur
x. si dubitetur an aliquis receperit sacrm̄
xi. de ministris sacramento2 & nō debēt uerba per plures diuidi
xii. an possint sacramenta post prandium ministrare uel in nocte
xiii. quod sacramentum sit excellentius al tero uel differat
xiiii. an aliquid sit de substantia in sacra mentis.
xv. si obmittitur aliquid substantiale in sa cramentis & licet quādoq̄ deficiat sa cramentum non tn̄ deficit fides

PRIMVS. §. DE SACRAMEN TO BAPTISMI.

Primo q̄ro quid sit baptismus de ipsius forma actibus & simultanitate
ii. quero quid si mutetur forma ut si dica tur in nomine xp̄i uel ibū uel noībus.
iii. quero si baptizetur in nomine trinita tis uel dei uel simi.
iiii. quero quid si baptizans profert uer ba corrupte uel sim.
v. quid si mutetur lingua
vi. si aliquid minuitur uel subtrabitur & de forma baptismi
vii. quero si aliquid additur forme
viii. quero si mutentur uerba forme
ix. an pronomen, te. sit substantiale
x. si per prius nomen non imponitur
xi. si baptizans dubitat de forma q̄ utiē
xii. si baptizans utitur uerbis tertie per sone & de mutatione forme
xiii. si fiat transpositio forme
xiiii. quero si fiat interruptio
xv. q̄ro q̄ fuit instituta forma baptismi
xvi. quid si dicat non ego te baptizo.
xvii. de materia baptismi & quid si non potest haberi
xviii. quare fuit institutum in aqua & nō in alio liquore
xix. quero si stilla aque tantuz tāgit bap tizatum & si aqua debeat esse bñdicta
xx. an aqua sit sacramētū zc̄. et quid si pu er proicitur in puteum
xxi. an baptismus aque possit suppleri in aliquo & de triplici baptismate
xxii. de crismate baptismi
xxiii. cui competat baptizare & de religi oso & si aliqua sint obmissa.
xxiiii. de baptismo beati Iohā. baptiste

xxv. an baptiſmus tradi poſſit a malo mi niſtro
xxvi. ſi ſacerdos non uult baptizare niſi precio dato
xxvii. ſi malus mīſter peccet baptizādo
xxviii. an peccet ſuſcipiens a malo mīſt°
xxix. an ſit melior collatus a bono zc̄.
xxx. utrum angelus poſſit baptizare
xxxi. an mutus baptizet uel infans & de penitentia preſbiteri. zc̄.
xxxii. an in baptizante requiratur inten tio uel ſi ſit ebrius uel ſi p̄ iocū fiat
xxxiii. ſi baptizans erret zc̄.
xxxiiii. ſi plures poſſunt unum baptizare & unus plures
xxxv. qui teneatur ſuſcipere baptiſmū.
xxxvi. an puer in utero matris baptizet̄
xxxvii. ſi naſcitur monſtrum an baptizet̄
xxxviii. an in baptizando requiratur in tentio & ſi ſit ſurdus & ſi.
xxxix. an in eo qui baptizari debet req ratur fides & q̄p reſpondeat
xl. quero an baptiſmus reiteretur & de de pena iterātis
xli. quero an baptiſmus ſtatim detur infi deli & de filiis infidelium
xlii. ſi nō baptizat9 fiat p̄ſbiter eps̄ zc̄.
xliii. quo ad tempora baptiſmi
xliiii. ſi debet differri baptiſmus.
xlv. quo ad ritu3 & de immerſione
xlvi. ſi alter mancus alter mut9 uel ſi plu res baptizant
xlvii. quid ſignificent ſacramēt alia bapti ſmi & aliis & d̄ exorciſmo & catbeciſmo.
xlviii. an infidelis poſſit fieri compater
xlix. de effectu baptiſmi & an adultus de beat primo penitere.
quinquageſimo. de ficte accedētibus ad baptiſmum
quīquageſimoprimo. ſi effectus baptiſmi ſit equalis in omnibus & de caractere baptiſmi
lii. de forma baptizādi iurib9 roborata
liii. in quo loco celebretur baptiſmus & quid ſi rex uult intereſſe & quis prin ceps ſit in hoc priuilegiatus

DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS PARAGRAPHVS SECVNDVS.

Primo quero an ſit ſacramentū nccitat°
ii. que ſunt de ſubſtātia confirmatōis
iii. de forma confirmationis & de pāno ligature
iiii. quis ſit miniſter huius ſacramenti eti am de cōmiſſione pape
v. an conferatur gratia in ſacramento cō firmatiōis
vi. quibus & in qua etate conferri dēat & ad cuius inſtantiam
vii. an iteretur & quid ſi dubitat̄ & q̄d ſi iteretur & de caracter̄
viii. an conferri & recipi debeat ante ci bum
ix quo tempor̄ & loco conferri poſſit
x. utrum aliquis d̄beat alium tenere ad confirmandu3
xi. an conſanguinei poſſint tenere uel con iuges
xii. q̄tum ad materiam criſmatis
xiii. an bec olea poſſint alio tp̄e cōſecrari
xiiii. ſi oleū conſecratum apponatur non conſecrato

DE SACRAMENTO ORDINIS PARAGRAPHVS TERTIVS

Primo q̄ro qd ſit ordo & ip̄i9 diffinitō
ii. ſi prima tonſura ſit ordo zc̄.
iii. an pſalmiſtatus ſit ordo & q̄p unicū eſt ſacramentu3 ordinis
iiii. quot ſunt ordines & d̄ q̄litate ipſorū
v. ſi epiſcopatus ſit ordo
vi. an contactus materialium ſit de ſubſtā tia ordinationis
vii. ſi obmittitur traditio calicis uel' ma nus impoſitio
viii. quid ſi obmittitur in ordine que ſunt de forma
ix. de ſolemnis in conſecrationibus uī or dinationibus
x. que ſunt illa que non ſunt de ſubſtantia conſecrationis uel ordinationis
xi. quero quo ad miſtrū a quo cōferri de beat & ſi erretur
xii. quibus conferendi ſint ordines uel nō
xiii. ſi conferatur clerico latino inter gre cos degenti
xiiii. an oēs qui ordinari nō debēt recipi ant ordinem ſi ordinentur
xv. nō tenetur eps̄ omnibus ordines pre ſertim ſacros exhibere
xvi. an conferri debeat illi qui aliquādo inſaniuit uel claudo uel muto uī ſurdo

xvii. an cõferatur non baptizato uel non confirmato.
xviii. an illiterat9 r̃cipiat caracterem uel sacr̃m si nõ b̃eat mĩores uel perdat offi cia minorum zc̃.
xix. an coactus recipiat caracterez.
xx. quib9 tp̃ibus debeant 9ferri ordines
xxi. quãdo benedicantur uel consecr̃ẽtur ep̃i abbates abbatisse & uirgines.
xxii. quare sacri in sabbato 9ferũt̃ & de sabbato.
xxiii. si aliquo modo sacri possint cõferri in dominica.
xxiiii. si 9ferant̃ sacri extra quatuor tp̃a.
xxv. de pena dantium & recipientium cõ tra iuris dispositionem.
xxvi. si plures ordĩes possint simł 9ferri.
xxvii. ỏ ritu ordĩatiõis ut ĩpr̃iat̃ caracter
xxviii. si in quolibet ordine imprimatur caracter spiritualis.
xxix. an ordo fiteretur & quid si dubitet̃ & an stetur uni testi.
xxx. quero circa ordiationem sacerdotis & subdiaconi.
xxxi. qualiter faciẽda sit ordinatio & de scrutinio & si episcopus excusetur.
xxxii. si sine examinatõe ordinetur etiam in minoribus.
xxxiii. an crimina & defect9 debeãt dici per ordinandos.
xxxiiii. an cõferatur gracia in ordinib9.
xxxv. de potestate sacerdotali.
xxxvi. an ordo liberz a fortuna seruili & si.
xxxvii. an uotũ castitat̃ sit ãnexũ ordini.
xxxviii: quot mõis ordinatõ dr̃ simoniaca
xxxix. in quo loco ordines conferantur.
xl. an cl̃icatus pr̃is liberet filium a ptãte

QVARTVS PARAGRAPHVS DE SACRAMENTO MATRIMONII.

Primo. quero quid sit matrimonium & in quibus differt a spirituali.
ii. unde dicatur mr̃ionĩ & de sponsalib9.
iii. an sit sacr̃m & de foꝛ & materia ip̃ius.
iiii si in mr̃imonio infundit̃ & assit gr̃a.
v. an mr̃ioniz fuerit institutũ & per que uerba & an preci piatur.
vi. de cãis institutõis mr̃imonii & an pec cet si ob fornicationem.
vii. an ualeat si ob secundarias causas fiat & de fine matrimonii.
viii. quot sunt bona mr̃imonii.
ix. si intentio contrarietur essentie uel bo nis mr̃imonii.
x. si intentio non habẽdi prolem excludat matrimonium.
xi. an intentio ducẽdi aliam uxorm exclu dat matrimonium.
xii. an fuerit uer̃ mr̃ionĩ inter mariã & ioseph & de iohãne euãgelista.
xiii. dr̃a inter legittimũ mr̃ioniz & ratũ
xiiii. de effectu mr̃ionii & de copula.
xv. que sit etas apta in matrimonio ut ua leat ex tunc.
xvi. si impubes 9trahat an per tẽpis cur sum 9qualescat zc̃. & de reclamatione.
xvii. an furiosus contrahat.
xviii. an ebrius contrahat mr̃imonium
xix. an 9trahat̃ per ꝓcuratorẽ mr̃ioniz
xx. an inter absentes & q̃ requiritur ex pressio consensus.
xxi. generaliter qui possint mr̃imonium 9trahere & de p̃sbr̃is.
xxii. qñ qs bis 9trahit cũ q̃ erit mor̃ter
xxiii. quomodo & quibus uerbis contra batur etiam si ex interuallo rñdeat
xxiiii. an de cõsensu per signa possit appa rere absq; ỽbis etiam si non determina te ad unam.
xxv. si iuramentuz addit ad sponsalia.
xxvi. de mr̃i° p̃sumpto & q̃ aliud in 9scia
xxvii. an in ducat̃ ex subarratõe uł p̃ iocũ
xxviii. si p̃sumat̃ mr̃ionium ex cohabitatõne ipsorum.
xxix. de ordine interrogãdi 9trahentes
xxx. si 9trahẽs utatur ỽbo uolo uł uerbis dubiis.
xxxi. si dicat q̃ semp̃ ꝓuidebo tibi uerbis futuri temporis.
xxxii. si utat̃ ỽbo nõ ditto uł uolo ł placz
xxxiii. qd si dicat non dimittaz te quousq; terra zc̃.
xxxiiii. si dicerz bibam9 noĩe mr̃imonii.
xxxv. quid si dicat ꝓmitto q̃ ducam te & decetero.
xxxvi. si dicat iuro q̃ habebo te ꝓ legi tima uxore.
xxxvii. si dicat q̃ nũq̃ hẽbo aliã nisi te
xxxviii. qd si tercia p̃sõa loq̃t̃ 9trahẽtib9
xxxix. si un9 loquit̃ grece alter latine.
xxxx. si un9 possit cũ p̃tib9 9traher̃ mr̃im
xxxxi. si sp̃õsus ducat̃ ad domum sponse.

xxxxii. an contrahatur absq; sponsalibus si de intentione constat.
xxxxiii. qs 9sensus requrat ad mrīonium.
xxxxiiii. utrq 9sensus ad tēp9 faciat matrimonium etiam ex dispensatōe pape
xxxxv. si 9trahatur clādestine absq; solēnitatibus.
xxxxvi. an ualeat 9tractū 9tra intētōez.
xlvii. si buīt aīum tm extorqndi copiam
xlviii. quid si ꝓtestet q̄ non animo contrahendi zc̄.
xlix. qn̄ contrahitur matrimoniū sub cō dicione modo demōstratione & simili.
l. si dicat si patri meo placuerit & d̄ sit ib9
li. qd si dicat cōtrabo si papa dispēsauerit et de pactis appositis zc̄.
lii. si dicitur si ꝓmiseris coitum & quid si postea sequatur copia carnalis.
liii. qd si dico si te uirgīez īueniaz & non reperiatur uirgo
liiii. quid si contrahat̄ sub modo uī demōstratione ī causa ī cū des centū.
lv. si dicam accipiam uel dabo tibi cētū & sequitur copula.
lvi. si cōtrahāt̄ spōsalia ꝑ ꝓmissiones negatiuas & sequt̄ copula
lvii si contrahātur sponsalia differēdo ī tē p9 & sequatur copula.
lviii. qd si post sponsalia 9ditionalia 9trahit de presenti cū alia.
lix. q̄rit quo ad debitū 9iugale reddēdū.
lx. an sit pcīm obmittet̄ solēnitates ī mrīmonio
lxi. q admittant̄ ad accusatiōnē mrīmonii.
lxii. qn̄ denūciat̄ īpedimētū mrīmonii uel de eo inquiritur.
lxiii. si quis tacuit tpōre mrīmonii an modo possit denūciare uī accusare.
lxiiii. qliter ꝓcedat̄ in causa accusationis mrīmonii & qs sit iudex in ea.
lxv. q possint esse testes in cā mrīmoniali
lxvi. qs accuset matrimoniū ad diuorciū ꝓpter adulteriū & de diuorcio.
lxvii. q̄liter accuset̄ ad diuorciū & de materia repudii.
lxviii. ā propter adulteriū uī alis casib9 coniunx 9iugē dimitere possit.
lxix. si vir polluit aliquam contra naturā an possit dimitti
lxx. quid si cum uxore vir ipse tale quid eer t.
lxxi. q̄d si alter 9iugū se ipm polluit
lxxii. an propter solam intentionem adulterādi dimittatur.
lxiii. an uir teneatur uxorem adulteram omnimodo dīttere.
lxxiiii. an uir possit adulteram propria auctoritate dimittere.
lxxv. in quibus casibus non potest dimittere uel non teneatur dimittere.
lxxvi. de effectu resultante ex sententia diuorcii.
lxxvii. an stet̄ confessioni coniugum saltez quo ad thorum.
lxxviii. si vir dimissa adultera ingreditur monasterium an reuocetur.
lxxix. qd si adultera ingreditur an possit reuocari per uirum.
lxxx. si post sentētiā diuorcii &c cetera cō stat male sententiatū 9tra mrīmoniū.
lxxxi. si post sententiam diuorcii alter adulteretur an possit repeti
lxxxii. an uir et uxor equaliter peccent adulterando.
lxxxiii. an post separationem vir possit adulteram inuitam reconciliare.
lxxxiiii. an occultus adulter accuset adulterā manifeste sine peccato.
lxxxv. si adultera post penitentiam repellat uirum accusantem.
lxxxvi. si alter fornicet̄ carnaliter alter spiritualiter an compensetur
lxxxvii. an propter alia crimina possit coniunx dimitti.
lxxxviii. quomodo proceditur qn̄ alīqs petitur ut coniunx petitorio.
lxxxix. quid si agitur possessorio & petitur restitutio coniugis.
xc. an mulier sponte discedens petat restitutionem uiri.
xci. si impetitus negat matrimonium quis habebit probare
xcii. si post diuorcium repeti possit sacerdos factus.
xciii. si religiosus petitur ut 9iūx & fatet̄
xciiii. ad que restituatur cōiunx spoliatus
xcv. de libello in petitorio cōtra coniugē & q̄ ꝓba° rqrat̄ & ā d̄ferat̄ iuramntū
xcvi. si unus plene ꝓbat ꝑ mrīonio alter contra quid fiēdum.
xcvii. si una a duobus ut coniunx impetit̄ & pariter probatur uel econtra

xcviii. ā ſuꝑinducta poſſit ſe opponeꝛ ī cā
xcix. ꝺ offi° & poteſtate epi ī cāis matri
monialibus
c. de fauoribus caē matrimonialis.
ci. an ꝓcedatur cōtra cōiugatuz abñtem
cii. de impedimētis mr̄ionioꝝ in cōi
ciii. que impediāt mr̄oniū iam cōtractum
& dirimunt etiam religio.
ciiii. que impediunt mr̄ionium cōtrahēdū.
cv. ſi cōſuetudo impedire poſſit matrimo
nium contrahendum.
cvi. utꝛ liti s pēdentia impediat mr̄oniū
cvii. an contra impedimentum obſtet cur
ſus temporis.
cviii. an impedimenta legalia obſtent de
iure canonico.
cix. quero an ꝓpter īpedimentum liceat
auctoritate propria diſcedere.
cx. quid agendum ſi doctores diſſident cir
ca impedimentum mr̄imonii.
cxi. ſi eccleſia precipit alicui cohabitare
& illius conicīa aliud dictet.
cxii. qualiter ante matrimonium ſit inqui
rendum de impedimentis.
cxiii. an quis teneatur credere dicenti im
pedimentum ſubeſſe.
cxiiii. an peccet inſinuans impedimentum
cxv. ſi impedimēta ꝑ papam tolli poſſint
cxvi. de impedimento ei roris perſone
cxvii. ꝙd ſi dicat ſe eſſe filiū regis uel ſil̄ia
cxviii. de errore conditionis.
cxix. quid ſi 9trahens ipſe ſit ſeruus
cxx. an error conditionis libertine impe
diat matrimonium.
cxxi. ſi ualet matrimonium ſuperueniente
libertate uel domino contradicente
cxxii. quid ſi poſt contractum mr̄ioniū cō
traxit cum alio ſciente 9ditionem eius.
cxxiii. ſi cōtraxit cū filia ꝑui & libere zc̄.
cxxiiii. ſi libera 9traxit cum ſeruo & po
ſtea nihilomin9 contentatur.
cxxv. an debitū dēat reddi pēdēte lite zc̄.
cxxvi. ꝺ īpedimēto uoti an īpediat mr̄im
cxxvii. de uoto ſimplici & quō īpedit zc̄.
cxxviii. quid r̄ñdendum cum ſimpliciter
uouens petit cōſilium zc̄.
cxxix. an eccleſia potuit ſtatuere de conti
nentia & etiam diſpenſare in cōtrariū.
cxxx. de īpedimēto cognatōis carnalis
cxxxi. quō cōputaē grad9 cōſanguinitaē.
cxxxii. uſq; ad quē ꝓhibeē & nō vz mr̄im
cxxxiii. an etiā fornicarii ſil̄r ꝓhibeantur
cxxxiiii. ſi obtineaē diſpenſa° ſuꝑ hiis zc̄.
cxxxv. de īpedimēto 9gnatōis ſpūalis
cxxxvi. inter q̄s ꝑſonas cōtrahitur cogna
tio ſpūalis.
cxxxvii. ā ꝓcedat ad nepotes & ulterioꝛs
cxxxviii. ſi licz contraheꝛ cum ſorore filie
ſpiritualis & ſimilib9
cxxxviii. Si pater poteſt contrahere cum
filiola filii ſui & de ſimilibus
cxl. an plures poſſint ſuſcipeꝛ & de ſi.
cxli. ſi q̄s baptizat uꝫ tenet ꝓpriū filium
cxlii. an poſſit quis habere duas 9mr̄es
ſucceſſiue in uxores
cxliii. ſi 9trahaē 9pr̄nitas cū fornicaria.
cxliiii. an laicus ſuſcipiens uel baptizans
cum ea contrahat
cxlv. utruz filii duoꝝ 9pr̄uz ſiꝫ copulenē
cxlvi. an ſuſcipiendo de manib9 baptizāt
contrahatur
cxlvii. ſi aliquis fingit ſe eſſe patrinū zc̄.
cxlviii. an poteſt contrahi per ꝓcuratoreē
cxlix. ſi ipſe ꝓcurator efficiaē compater.
cl. ſi in plurib9 actibus pr̄es pr̄ini r̄qranē
cli. an nō baptizat9 poſſit ſuſcipeꝛ ā bap°
clii. ſi religioſus poſſit fieri patrinus.
cliii. de impedimento cognationis legalis
q̄ reuocari deberet zc̄.
cliiii. ſi adoptiu9 contraheꝛ poſſit cuz illegi
tima uxore.
clv. quid de adoptīo q̄ nō traſit in ptātez
clvi. ſi adoptiu9 9trahat cū ſoroꝛ legitīa.
clvii. an due perſone adoptate poſſint con
trahere inter ſe.
clviii. ā 9trahaē 9gnaᵖ īter prēz adoptātē
clix. de impedimento criminis & ſi cogno
uit conſanguineam uxoris.
clx. que crimina dirimant matrimonium
preſertim de machinatione.
clxi. quid ſi ſolum ꝓmiſit duceꝛ in uxoreē.
clxii ſi occidatur maritus non eo animo ut
uxorem habeat.
clxiii. quid ſi mandauit interfici zc̄.
clxiiii. quid ſi contrahit de facto zc̄. & an
tenetur ei diceꝛ zc̄.
clxv. quid ſi mortua prima ducat tertiam
uel cognoſcat zc̄.
clxvi. ſi uxoꝛ uiuēte 9traxit & concubuit
cum pluribus.
clxvii. qu aliter intelligatur inſcia zc̄.
clxviii. an liceat occidere uxoreē adulteraē

an liceat occidere uxorem adulteram

Disparitas cultus

clxix. de īpedimento disparis cult⁹
clxx. si īter infideles possit esse mr̄ioniū.
clxxi. an ꝯuers⁹ possit r̄manere cū infideli
clxxii. si īfideles ꝯtraxerāt cū ꝯsāguineis
clxxiii. si īfidel ꝯuers⁹ hēat plēs uxores.
clxxiiii. quid si r̄pudiata prima uxore aliam ducat & conuertatur.
clxxv quid si ipsa conuerti noluerit
clxxvi. ā liceat ꝯūso emitter̄ uotū ꝯtinētie
clxxvii. ā dari pōt teri⁹ ī fideli ad ꝯūtēdū
clxxviii. si alter ꝯiugum cōuertat̄ quem sequatur proles
clxxix. si alter coniugum fidelium labitur in infidelitatem
clxxx. quid si catholicus contrahat cuꝫ heretica babtizata
clxxxi. si infidelis unius ritus contrahat cum infideli alterius ritus

violentie et metus

clxxxii. de impedimento uiolentie
clxxxiii. an coactio impediat matrimoniū
clxxxiiii. si ꝓpter ꝑiculum patris mulier cōtrahat matrimonium.
clxxxv. an mr̄ionium metu ꝯtractum tēat
clxxxvi. corā quo habeat mīr reclamare de metu
clxxxvii. si in captiuitate ꝯtrahit̄ mr̄ioniū
clxxxviii. si post metū mīr trahit moram cum marito.
clxxxix. qd si postea cognoscitur carnaliter an perficiatur.
cxc. quid si post consensum coactum apponitur iuramentum.
cxci. si saltem ex parte cogentis sit matrimonium & an claudicet
cxcii. si filia possit dicere per metum pr̄is contraxisse & de iusto metu.

Impedimento Ordinis

cxciii. circa impedimētū ordinis an impediat contrahere matrimonium.
cxciiii. quo iure constituti in sacris nō possint contrahere matrimonium.
cxcv. an ordo possit supuenire mr̄imonio.
cxcvi. an pbr̄ depositus possit contrahere matrimonium uel simoniacus
cxcvii. si maritus sacrum ordinem recipit & moritur uxor zc̄.

de impedito ligationis

cxcviii. de impedimēto ligatōis ad alium coniugem.
cxcix. si credit uirum mortuum & ꝯtrahit cum alio.
cc. q̄d si contrhat putās uirum uiuere qui mortuus est.
cci. si uir iuit ad lōginq̄ regionem zc̄.
ccii. si alter fecit ꝑ ꝯfessiōeꝫ sed ꝑ papam dispensatur.

De impedto iustitie publice honestatis

cciii. d̄ īpedīento iustitie publice hōestat̄
cciiii. de effectu huius impedimenti
ccv. an surgat hic īpedimētū īter affines.
ccvi. si de iur̄ spōsalia non tenuerunt
ccvii. si fᵒ contraxit sponsalia cum consanguinea prime.
ccviii. si pendente conditione cōtrahat cū alia consanguinea prime.
ccix. quid si infantes uł parentes pro eis contrahunt sponsalia
ccx. si pubes et īpubes ł duo īpuberes cōtraxerunt.
ccxi. ā ex spōsalib⁹ parētū filii obligētur
ccxii. circa īpedimētū affinitatis
ccxiii. qui sint affines in quo gradu prohibeātur contrahere
ccxiiii. si postea potest contrahere cū affinibus secundo genere affinitatis
ccxv. si moritur persona qua mediante fuit cōtracta affinitas.

pollutio

ccxvi de extraordinaria pollutione & an requiratur seminum commixtio.
ccxvii. si ꝯgnoscit̄ ꝯsanguinea in vᵒ gradu

impotentia

ccxviii. de impotētia coeundi
ccxix. quot sunt species impotētie
ccxx. vtrū naturalis īpediat mr̄imoniū.
ccxxi. ꝙ dicat̄ uerū iudiciū ad separādū.
ccxxii. de modo separandi per sententiā
ccxxiii. qd si nō sit omnino frigidus
ccxxiiii. qd si mulier dicit uirū īpotētem propter defectum mēbri.
ccxxv. qd si cuꝫ corrupta copulari pōt
ccxxvi. qd si mouet̄ ad pulcrā & n̄ ad t̄pē
ccxxvii. si sciēter cōtrahit cū sit inept⁹
ccxxviii. si sciēter contrahit cum arta.
ccxxix. ā artatio mł̄ieris sit sꝑ īpedmētū
ccxxx. quō ꝯstabit ꝙ sepata apriᵒ sit apta
ccxxxi. qd fiet si reddita cōgnosci n̄ pōt
ccxxxii. si arta ꝑ īcisionem fieri pōt apta.
ccxxxiii. si ē arta vni et apta alteri.
ccxxxiiii. circa īpedīentū coeūdi accn̄talr
ccxxxv. si post triennium et diuorcium redeat potentia.

maleficium

ccxxxvi. an maleficium ꝑ aliud maleficiū tolli possit
ccxxxvii. generaliter quando propter talia impedimenta separentur

Impedimentum interdicti

ccxxxviiiᵒ. circa īpedimūt īterdicti ecc̄lia

ccxxxix. circa ipedimentum feriarum
ccxl. quid de octauis ipsorum tporum.

QVINTVS PARAGRAPHVS DE PENITENTIA.

Primo. quomodo accipitur penitentia
ii. qd est pnīa & qd si nō 9teritᷣ confitens
iii. an ꝺ quolibꝫ pctō possit agi penitētia.
iiii. an ꝺ quolibꝫ pctō rqratᷣ ꝑpetua pnīa
v. si ueꝝ penitēs possit p9ea peccaꝝ morīr
vi. quot sunt actiones penitentie
vii. si añ baptismū requiratᷣ pnīa.
viii. an pnīa tollat totū peccatū & que & quotuplex sit pnīa peccati
ix. quot sunt species penitentie.
x. que sunt partes penitentie.
xi. utrum peccata dimissa ꝑ recidiuū redeant per ingratitudinem
xii. si rqratᷣ pnīa de 9missis ignorāter.
xiii. an reqratᷣ de peccatis oblitis.
xiiii. si requiritᷣ de peccato originali & ui de etiam de adam & eua.
xv an in fine uite possit quis penitere.
xvi. qd sit sacrm in penitētia & non exigitᷣ simultanitas in ea
xvii. quid sit contritio.
xviii. in quo differt 9tritio & attri° .
xix. si reqritᷣ 9tritio de quolibet mortali
xx. an rqratᷣ spāl 9tri° ꝺ quolibꝫ pctō
xxi. que sunt cāe inductīe contritionis
xxii. si dolor 9tritōis dēat esse sensibil zc̄
xxiii. an 9tritio possit esse nimia.
xxiiii. si ī ea rqratᷣ maior dolor ꝺ uno peccato quam de alio.
xxv. an p9 remissiōꝫ debeat esse contritio
xxvi. de qlitate doloris huiusmōi 9tritōis
xxvii. si pctī remissio sit effect9 9tritiōis.
xxviii. utrū 9tritio tollat totum reatum.
xxix. an sola cōtritōe rmittatᷣ peccatum.
xxx. si semꝑ sufficiat contritio.
xxxi. qd sit cōfessio & de ipius effectu & institutione
xxxii. que sint cōditiones confessionis.
xxxiii. qualiter penitens se coram confessore habere debeat & de iubileo
xxxiiii. si quis confitetᷣ absq; contritione & caritate & an iteretur.
xxxv. a liceat aliā ꝑsōaꝫ ī aliēa pctā dicer
xxxvi. si lꝫ cōfessionem diuidere pluribus sacerdotibus.
xxxvii. an liceat cōfiteri per aliam personam uel scripturaꝫ & si.
xxxviii. si sacerdos īterroget penitentem
xxxix. utrꝫ liceat dicere pctā que nō 9ītit
xxxx. an requiratur spālis uel sufficiat generalis confessio.
xxxxi. si sit 9fitēdū ꝺ pctō ꝺ quo dubitat
xlii. a rqratᷣ 9fessio de pctīs añ baptismū
xliii. si rquiratᷣ confessio ꝺ pctīs per ignorantiam commissis zc̄.
xliiii que rtrahunt peccatorē a cōfessiōe.
xlv. quib9 ꝑsuasionib9 īducatur pctōr ad confitēdum.
xlvi. an sit simonia daꝝ licētiam alteri confitendi pro pecunia
xlvii. an cōfessio sit de iure diuino zc̄.
xlviii. an greci tēantᷣ ad confessionem.
xlix. si pp̄ pōt dispēsaꝝ ꝙ aliqs nō 9fiteatᷣ
l. utꝫ hō tēatᷣ statī cum peccat confiteri.
li. quo tpoꝝ ānī confiteri debeamus
lii. an singulis ānis confiteri teneamur
liii. si 9fess9 setᷣ ī āno lucretᷣ indulgentias.
liiii. in quib9cāib9 tētur quis confiteri
lv. si ꝑpter nouū pctm̄ quis rcōfiteri tēatᷣ
lvi. quid de peccatis manifestis.
lvii. an tēatᷣ cōfiteri uēialia & qñ dicatur mortale
lviii. an possit celebrari cum uenialibus.
lix. ꝑ que rmittantᷣ pctā uenialia.
lx. an tēamur cōfiteri circūstātias pctōꝫ
lxi. quotēnis. qs esse dēat ut ad 9fessionēꝫ obligetur.
lxii. qui obligantur ad confessionem.
lxiii. an catheçumin9 tēatur confiteri.
lxiiii. si hermofrodita tēatur confiteri.
lxv. an propter pnīam iniunctam excusetᷣ non seruando hoc preceptum
lxvi. ꝙ pctā mortalia ꝓhibētᷣ etiā ꝑ leges
lxvii. quō dyabol9 decipit peccatores
lxviii. quot modis pctōres se excusant a peccatis
lxix de pctīs & diuersitate ipsoꝝ.
lxx. an delecta° zc̄. sit pctm̄ mortale.
lxxi. de cōꝑatōe diuersoꝝ peccatoruꝫ.
lxxii. que peccata cōmittantᷣ in patrē uel filium uel spiritum sanctum.
lxxiii. cui sit confitendum. s. sacerdoti.
lxxiiii. an meliori sacerdoti sit confitendū
lxxv. ꝙre cōfitemur homini.
lxxvi. cui sacerdoti sit confitendum
lxxvii. quis dicatur proprius sacerdos.
lxxviii. quid sit cura animarum.
lxxix. an ex sola institutione parrochialis

possit audire cõfessiones.
lxxx. quis dicatur parrochianus alicuius
lxxxi. ꝑpri⁹ sacerdos possit ubiq; supdi tum audire
lxxxii. an audientia confessionum possit alteri conmitti
lxxxiii. si confessus priuilegiato teneatur nichilominus confiteri parochiali
lxxxiiii. in quibus casibus potest quis con fiteri non suo parorchiali
lxxxv. an rompete uiatores & similes cõ fiteri possint non parrochiali
lxxxvi. quid de scolarib⁹ & aliis incolis annalibus
lxxxvii. si peregrinans potest absolui in peregrinatione
lxxxviii. an un⁹ sacerdos põt aliũ audire
lxxxix. si debeat confiteri laico
xc. an liceat ĩ necitate ꝯfiteri hr̃tico uł si.
xci. si parrochialis debeat credeř subdito didcẽti se confessum
xcii. utrum predicatoribus & similibus liceat confessiones audire
xciii. que possit iusta esse causa q; non con fiteatur parrochiali suo
xciiii. cui cõfiteri debeant curiales
xcv. cui debeant ꝯfiteri p̃lati & d̃ potesta te confessorum eorundem zc̃
xcvi. cui dẽant ꝯfiteri r̃ges & dñi baroneſ
xcvii. si pro parte anni quis stat ĩ una par rochia & pro parte in alia
xcviii. si consuetudine possit induci ut alie no sacerdoti confiteatur
xcix. si ep̃us possit eligeř diu̇sos ꝯfessoreſ
c. quid si ꝯfiteatur parrochiali putatiuo
ci. utrũ officialis episcopi habeat potesta tem in pñis uel capm sede uacante
cii. quis dicatur proprius sacerdos ad dã dam licentiam
ciii. si licẽtia obtineri nõ põt zc̃. qd fiẽdũ
ciiii. ã ĩ petẽdo licẽtiã dẽat exprimi causa
cv. si this licẽtia debeat sponte concedi
cvi. ã licẽtia parrogeť ĩ tpũs succesioꝝ
cvii. qñ ĩcurrat penã nõ ꝯfitẽs seł ĩ anno
cviii. qd ueĩat interdicto ingressu eccĩe
cix. an hec pena ingreſſ⁹ eccie sit ipso iure
cx. an carentia sepulture sit ipso iure
cxi. quid includit̃ in denegatiõe sepultur̃
cxii. an ignorans hoc statim puniatur uel excuſetur a tanto zc̃
cxiii. que esse debeant in sacerdote zc̃.
cxiiii. a quibus non absoluit simplex sacer dos sed sint episcopales casus
cxv. si inceſt⁹ spũalis sit cas⁹ episcopalis
cxvi. si episcopus conmittit uices suas ã ta lis possit in episcopalibus
cxvii. quid fiendum cum sacerdos d̃ aliqui bus soluere non potest
cxviii. si unus sacerdos potest audir̃ & ali⁹ absoluere
cxix. utrꝛ sacerdos possit absoluere illam cum qua peccauit
cxx. si sacerdos oriẽtalis audiat uxorẽ suã
cxxi. si confessor non credit illum factuꝝ penitentiam zc̃. an exigat iuramentum
cxxii. ã tñať penitẽti r̃duceř ad memoriaꝫ
cxxiii. si ꝯfessor tr̃r ĩ aliq° peitẽti ĩ e⁹tra
cxxiiii. si sacerdos hẽt aliquos parrochia nos surdos cecos & similes
cxxv. quid agendum cuꝫ uidet parrochia nos publice peccare
cxxvi. si licet specificare personam cum q̃ peccatum est
cxxvii. d̃ iterrogatiõib⁹ faciẽdis ĩ cõfeſſi
cxxviii. si occ̃rat ꝯfessori dubiũ qd faciet
cxxix. an absolu° p̃cedat ĩiũctiõeꝫ pnĩe
cxxx. de mõ & utrib⁹ asolutiõis a pctis
cxxxi. quid sit culpa & quid sit pena
cxxxii. an absoluat̃ hñs maľ ablata
cxxxiii. q̃ pnĩa ꝑ singulis pctis sit iũgẽda
cxxxiiii. de arbitrio sacerdot̃ ĩ ĩponendo peninttiam
cxxxv. si penitens completa penitentia sit totaliter absolutus
cxxxvi. quãdo sacerdos iniungit & omĩa bona que feceris
cxxxvii. si sacerdos potest commutare pe nitentiam quam iniunxit
cxxxviii. an sacerdos relaxet penitentiã a superiori iniunctam
cxxxix. si qs nõ uult subire on⁹ penitẽtia
cxl. utrũ pena mort̃ diminuat de pnĩd
cxli. de penitentia publica & solemni
cxlii. quid sit satisfactio & an necessario in iungi oporteat
cxliii. si põt satisfaceř de uno peccato tm̃
cxliiii. ã satisfactio fieri põt ꝑ opa pẽalia
cxlv. in quibus opib⁹ cõsistit satisfactio
cxlvi. si flagella h⁹ mũdi sĩt satisfactoria
cxlvii. quid sit magis satisfactorium ieiuni um elemosina uel oratio
cxlviii. si restitu° sit ps satisfactionis

cxlix. an unus possit satisfacere p alio
cl. utz7 unus pōt satisfacere pro mortuo
cli. si potest digne satisfieri deo p pnīam
clii. an iterari debeat satisfactō cōpleta in mortali.
cliii. utrū satisfactio fiat per opera extra caritatem facta
cliiii. ad qd ualēt opa fcta extra caritatē.
clv. utz7 sacerdos ī oī cāu tñt celar 9fessi.
clvi. si sit celādū malū futuz scitū ī cōfessi.
clvii. etiā ñ sac̄dos audiēs 9fessi. tñt celar
xlviii. si bētur aliqd sub sigillo secreti
clix. si ruelat sacerdoti credita ōbita etsi.
clx. an cogi possit testificari sacerdos zc̄.
clxi. ā licet reuelar si sciat etiā extra 9fes.
clxii. si confessor reuelat peccatum in confessione scitum an probet
clxiii. si abbas sciuit p cōfessionem peccatum sui prioris
clxiiii. an penitēs sit tēatur ad celanduz
clxv. ad q̄ se extēdat sigillum confessionis
clxvi. an bōa opa ī9fessiōe scita dici possīt
clxvii. si scit ī 9fessiōe pollu° ecclesie zc̄
clxviii. si subdit9 uenit ad episcopum peccata sua dicens
clxix. an confessio possit reuelari de uoluntate confitentis
clxx. si confessor indiget consilio an possit nominare personam
clxxi. que sit pēa ruelantē confessionem
clxxii. quomodo probabitur crimē fuisse dictum in cōfessione

SEXTVS. §. DE SACRMENATO EVCHARISTIE.

Primo. quero an sit sacramentum & quar eucharistia appellatur.
ii. an sit unum sacramentum uel plura.
iii. que sit forma eucharistie & quādo confecit xp̄s & nos & cuius uirtutis.
iiii. quid demōstret p hoc ꝓnomē hoc
v. si in cōsecratione corporis sit sanguis et ecōtra et an p sola v̄ba forme cōficiat
vi. ā ante rsurrectionē potuisset cōsecri et de corpore tunc consecrato
vii. si forē aliqd addit uel mīuit uī mutet
viii. qualiter sit xp̄us in hoc sacrō & quaz diu sit et de similibus.
ix. de mirabilibus sacramenti que per rationem ꝓbari non possunt
x. si xp̄s corpaliter uidri possit ī h° sacrō
xi. qd agēduz si sic appeat in alia specie.
xii. qua consideratione dicat corpus cristi confici per sacerdotem
xiii. an sacramentum eucharistie sit maius aliis et quid sit res in eo
xiiii. an istud sac̄mentū fuit prefiguratū et de melchisedech.
xv. quar corp9 cristi appīlr corp9 spūale
xvi. si fugiēs ad corpus cristi gaudeat in munitate.
xvii. an possit sacerdos q̄tamcūq; materiā 9secrare uel ad veneficia.
xviii. an 9secrentur oblite hostie in altari uel unum in pede calicis.
xviiii. quid de accidentibus panisz̄c̄.
xx. de materia eucharistie
xxi. de conuersione sp̄ē in eucharistiam
xxii. de quo pane 9fici debz et an ō pasta
xxiii. quid de lolio zc̄.
xxiiii. an de pane de spelta uī farre
xxv. si grana alterius gñis admisceantur
xxvi. quid si panis fiat de aqua rosacea
xxvii. si hostia incipiebat corrumpi
xxviii. ā 9fici possit ī fermīta° et ō grecis
xxviiii. ō quo uino 9fici possit et an ī uase ligneo uel uitreo
xxx. utz7 9ficiat ī aceto uī alio malo uino
xxxi. si 9ficiat ī agresta uī uino turbato
xxxii. ā 9ficiat ō nectar uīo cocto greco.
xxxiii. an de musto aquatena botro uuaz7
xxxiiii. utz7. aq̄ dēat nccīo appōi uīo ī nō
xxxv. quare aqua miscetur uino
xxxvi. q̄tum de aqua apponi debeant
xxxvii. si apponat uino aqua rosacea
xxxviii. qd si appōeret aq̄ ī dolio uini
xxxviiii. qd fiendū ī trīs ubi ñ est unum
xxxx. an in eucharista possit aliqs liquor permisceri
xxxxi. q̄ rquirāt ad substātiā huiꝰ sacrī.
xlii. quid si nō intendat spāliter conficer
xliii. cuius uirtute 9ficiat hoc sacrāmtum
xliiii. qs possit sacrm̄ eucharistie cōficere
xlv. an hr̄ticus excoīcatus zc̄. 9ficiant
xlvi. si plures sacerdotes possint eāder hostiam consecrare
xlvii. quis sit dispensator
xlviii. an possit partem hostie uel aliquas ex aliquibus consecrare
xlviiii. si sacerdos 9secrās debet sp̄ sūmer
l. an uno sacerdote deficiēte ī missa zc̄
li. si sacerdos p̄cipit unū nō esse ī calice
lii. qd si ñ rcordat se dixisse oīa v̄ba consecrationis.
liii. si hostia labitur in calicez & q̄ potest digito reduci ad labium calicis.
liiii. quid si aduertit hostiam non esse tri

ticeam uel huiusmodi.
lv. si musca ꝛ aranea ī calicez ceciderit.
lvi. an eucaristia possit conseruari.
lvii. quid significent diuisiones hostie & manducatur etiam indiuisa.
lviii. si stilla sanguinis extra ceciderit an sit pnīa arbitraria.
lix. qd si eucharistia uomīt ꝛ ab aīali sūīt.
lx. si recordatur sacetdos ꝙ sit excōicatꝰ uel in mortali & ꝙ non simulet.
lxi. ā sit p̄ceptū sacerdotibꝰ cottidie cele.
lxii. quid dicaī missa & de ipsa missa.
lxiii. ḋ ordīatōe & p̄tibꝰ misse & ḋ canōe
lxiiii. q̄re v̄ba canonis dicunī secrete.
lxv. quare missa cottidie celebratur in ecclesia & quid sit tipum.
lxvi. ad quid nobis ꝑdest memoria passionis xp̄i & de cruce.
lxvii. quare daī pax ī missa & ḋ ip̄a pace & osculo.
lxviii. de effectu sumptionis eucharistie.
lxix. an uēialia īpediāt effctm̄ eucharistie
lxx. si p̄ eucharistiā deleāī uenialia
lxxi. an deleantur mortalia.
lxxii. quis tn̄atur cōicare & an statim pꝰ confessionem & de pena zc̄.
lxxiii. an cū ꝭcīa peccati quis possit cōicare & de cōiecturis bone cōscīe.
lxxiiii. si uolēti cōicar̄ sola cōtrio sufficiat.
lxxv an peccator possit aspicere uel tāgere eucharistiam.
lxxvi. utz ql̄bz cōicās sumat utrāq; spēz
lxxvii. de cautela & r̄uerētia cōicantis
lxxviii. quar̄ xp̄s tradidit sacramentū pꝰ cenam & ita tarde.
lxxix. quare xp̄s sumpsit seipsum & non potest dici de ytas sumitur zc̄.
lxxx. quid sumaī in hoc sacramento
lxxxi. quare xp̄s sumīt in alia specie.
lxxxii. an intret stomachum zc̄.
lxxxiii. q̄ r̄uerētia dz sūi deferri custodiri
lxxxiiii. quot modis māducaī xp̄us
lxxxv. an cōicare quis cogaī & sit necessitas iure diuini & humani.
lxxxvi. utz nocturna pollutio īpediat cōmunionem uel celebrationem
lxxxvii. si eucharistia a ieiunis sūi opteat
lxxxviii. ā pꝰ cōionez liceat statī ꝙmedeī
lxxxix. an iterdictꝰ suspēsꝰ & excōicatus cōmunicent.
xc. si actꝰ mr̄oniaī īpediat cōionem
xci. si in mundicia corpalis īpediat cōicar̄
xcii. si hō dz frequēter corpꝰ xp̄i sumere
xciii. an quolibet die sit cōicandum.
xciiii. an liceat cōicare pluries in die.
xcv. si est aliqua iusta causa excusans a p̄cepto cōicādi & confitendi.
xcvi. in quoto āno qs cōicare ōbligetur
xcvii. an sit cōicādum in die resurrectōis.
xcviii. a quo recipi dēat sacr̄m eucharistie
xcix. an a sacerdotibꝰ pctōribꝰ r̄cipi dēat
c. si notorius foricator celebrans fiat ir regularis.
ci. an a sacerdotibꝰ precisis in necessitate recipi debeat cōio.
cii. si in necessitate possit cōio r̄cipi de manu laici & de pixide
ciii. an incasibus eucharistia ministretur per dyaconum.
ciiii. si sīr mīstrare possit p̄ subdyaconum
cv. an statim post confessionem possit qs cōicare
cvi. si detur eucharistia existente in peccato mortali.
cvii. si detur suspectis de crimine.
cviii. an detur publicis pctōribꝰ āte publicam penitenciam.
cix. an detur ad aliquod experimētum
cx. si dari debet histriombus.
cxi an detur amentibus furiosis & si.
cxii. an deī suspēdēdis uel de capitādis uī excōicatis.
cxiii. an deī pugnātibꝰ ītorneamentis
cxiiii. si alīquo cāu possit dari panis ꝑ corpore xp̄i.
cxv. an moriēs teneatur cōicare.
cxvi. si cōicauit in pasca ā tn̄aī in morte.
cxvii. an p̄rochiaī credz dicēti se ꝭfessum.
cxviii. si r̄ligiosus in morte possit cōicare.
cxix. an tp̄ꝰ pascaī possit differi p̄ pbr̄m
cxx. de pena non cōicantis in pascate zc̄.

SEPTIMꝰ. §. DE Extrema Vnctōne

Prīo. quomodo an sit sacr̄m & unum zc̄.
ii. qs īstituit & q̄r̄ fuit īstitutū & qd sit r̄s
iii quid sit extrema unctio.
iiii. an sit necessitatis.
v. de materia huius sacramenti.
vi. q̄ sit forꝫ bꝰ sacr̄i et ḋ subāiibꝰ ipsiꝰ
vii quis effectꝰ huius sacamenti.
viii. a quibꝰ cōferri dēat unctio extrema
ix. si sacerdos deficiat infra unctionez
x. quibꝰ sit cōferenda extrema unctio
xi. utz dēat dari freneticis & amētibus.
xii. an hoc sacr̄m imprimat caracterem
xiii. que p̄tes corporis ungi debent
xiiii. si extrema unctio sit iteranda.

Incipit regiſtrum quiternorum foliorumq; opis preſentis.

Primus.
Primum uacat
fuſcus
probemium
xvii.
Scdus
primum uacat
incipit
epiſcoporum
epiſcopus
fluctuante
Tercius
ultimo
ordins
filn ſunt
de illo
Quartus
deſcendo
facit hoc
videtur
.ṽ.xi
Quintus
tigatus
pediens
piſa.
exb inc
prelertim
vi9
facit.ĩ.
vt dictum
de eta.
ſtuletur
vi.9
§.& qualiter.
ſimoniacus
v.& ut
ſic ſufficit
viii9
impube.
ſcda diſſol.
q̄ non eſt
non eſt
nonus
xxxvii.
accipit
& per no.
& ultima
aſſumpta
decimus
vel ſi eſt
as ſibi etiam
terium re
caſus eſt
ſcdm bug.
xi9.
ſeperationem
uel ſpūalem
epiſcopus
pediebat
xii9
adde ſe
boſti.in
nullum ut
fine eo.
xiii9
fuerit
ad finem
poſtquam
babebat
Secundū
xiiii9.
vbi 9currunt
erant ꝓxim
fuerat le.
ille efficitur
reſpondeo
xv9
quinto diſ.
tres ſunt
pro peccatis
eua quaꝫ
& archi.
xvi9
vtrum
de pe.di.
facti ut
&.q.vii.
xvii9
finali de
eſt cum
tutius
dilectus
xviii9
ſciendum
etiam homini
z° in.vi.
iuĩ.o.iud.
confiteri
xix9
traditione
obſtante
q.v.p̄.
uoluerit
xx9
libertatis
poſt archi.
ibi in.ṽ.
octaua parte
xxiii.q.i.
xxi9
item adde
tutio unde
fieri talem
de pe.di.
q̄ pauperibus
xxii9.
Ex tercio mēb
an ficte
ſacerdotem
poſſet illū
xxiii9
ſexto uenias
q̄ ſecus
ſicut mori
in legenda
ad finem
xxiiii9
phatum
baptizato
ſacerdos
vtrum prī9.
xxv9
manente
peccator
in ſolum
facit quod
xxvi9
& xxxiii.
non facile
an publicum
ſtatim p9

IVDOCVS HOVVENSTAIN.

INCIPIT VTILIMVM ET PRECLARISSIMVM.SACRAMENTALE NEAPOLITANVM. EDITVM PER INSIGNEM ET PRECLARISSIMVM LEGVM DOCTOREM.SACRORUMq̄ canonū uerū interpretez. Dominū Stephanum de gaeta de Neapoli. opus quidem p̄magne utilitatis quo qui caret sacramentoꝝ effectu necesse est careat.

STEPHANus d̄ Gaeta de Neapoli legū doctor magnifico ac clarissimo: utriusq̄ iuris doctori domino Iohanni baptiste de Benteuoleis de Saxoferrato Serenissimi regis Sicilie consiliario. Salutem dicit. Cum magnam vir consultissime. prope iam etatis mee p̄tē iuris pontificii p̄noscendi studio impendissem. ne quod uite reliquū erat: ocio languesceret: institui ex his que passim in pontificum libris tractantur. preclara quedaꝫ de sanctissime. Ro. Eccle. sacramentis: in quibus intemerate fidei nostre robur cōtinetur: opusculo cōplecti. Nec illuc tetēderunt uigilie mee (q̄q̄ id si cōtingeret non aspernarer) ut lucubratiuncule nr̄e ad posteros p̄uenirent. Nam quom dicat Plato homines hominū causa natos esse. Quis bene a natura institutus: nō se aliq̄d in cōmunem utilitatem attulisse gaudeat? Verum a me procul ea insolentia fugit: ut magnificiēda que a me edita sunt fuerim arbitratus: non quia huius operis argumētum per seipsum dignissimū esse nō censeam: at qa ingenii & eruditionis mee vires (quas perexiles esse nō fallor) a materie dignitate superant. Naꝫ omniū que a iure pontificio & sacris litteris traduntur: precipua hec esse nemo dubitat: que quo sublimiora sunt: eo maiora ingenia & maiores mētes. ut clariꝰ inotescāt uidēt efflagitare. Que ego nullo pacto attigissem: ni mihi ī hoc q̄ alius satisfacere maluissem. Quom enim in hac etate qua potissimum homini magnaꝝ rerum meditatio est adhibenda & desidia fugienda: aliquid edere temptarem. in quo senecta mea oblectaret̄: nihil uite mee magis cōueniens. nihil grauius nec christiano seni magis idoneum exponi usum est: q̄ de sacramentis aliquid scribere. Quamobrem tibi vir prestantissime: quo nemo acutius (si quid in his libris erratum erit) & perspicere & emendare poterit. uigilias meas dedicaui. Neminē enim qui melius de me sit meritus nec maioris integritat̄ & eruditionis cui inscriberentur potui excogitare. Quas si tibi placuisse sensero: posse ab aliis damnari non uerebor: prudentissimo atq̄ seueriss̄imo iudicio tuo fisus. qui eam nature bonitatem assequtus es. ut adulari aut fictū quicq̄ exprimere nescias. ex quo q̄ gratus sis principibus Italie. Precipue serenissimo Ferdinando Regi omnes norunt. Qui ut cetera prudēter agere solitus est. Sic vnū hoc prudentissime effecit ut te ex his vnum esse iusserit: q̄ suis populis iura diceres. nouit enī q̄ nobile & acutum ingeniū tibi ad legum ambages exoluendas natura prebuerit. & quātaꝫ tibi uigiliis summis atq̄ laboribus eruditionem comparaueris. Quodq̄ precipue in erudito uiro exigi & desiderari solet summā ī tuis consiliis prudentiā eximiamq̄ ī omni uite parte sanctimoniā esse animaduertit. Quadere nec ueretur omnibus que abste aguntur: liberrime acquiescere. Sed cur uereatur? cum solus sis intra cuius limina & in cuius sinu iustitia tutissime cōquiescat. nec meus est hic sermo sed omnium qui te norunt: quorū ora haud ambigue in tuas laudes exciuisti. & quoꝝ uocib9 ueluti canora tuba mira tua probitas magis atq̄ magis ī dies elucescit. adeo ut uario laudum decore enitescas nec iniuria. Quis enī in toto terraꝝ orbe: ne dicaꝫ ī omni italia ex his qui amplissimis funguntur magistratibus est ad tutandum equū integritate promptior? aut te eruditione aptior. Quam in te laudare frustra conarer. Quis enim non intelligit te tm̄ in utroq̄ effecisse: ut imperatorii pontificiiq̄ iuris decus ornamentumq̄

BIBLIOTHECA UNIV. JAGELL. CRACOVIENSIS

esse iudiceris. Sed quāq̄ rebus tam grauibus īcumbas, ut his satis comode uacare nequeas: studiorū tamē comertio & beniuolētie iure quo iūgimur, te obsecro atq; obtestor, ut quom primū sine magno īcomodo fieri poterit tantū temporis maioribus curis surripias, ut opus hoc tibi dedicatū legas atq; emendes. In quo ne tibi nimium laborandū sit indicem reperies quo quid per singulas eius partes contineatur: poteris īuenire. Collecturus igitē p̄clarissime uir ꝓ exercitio mei in patria uicariatus officii necessariā materiā sacramentorū ecclesiasticoꝝ. Cum faciendi libros nullus sit finis, ut no. in prohemio clementinarum in principio. Cogitaui sup aliquo iuris capitulo ad mei īstructionem aliquod comentū facere, ut dicit Io. an. in simili. in. c. Iohs. in prin. d̄ cle. cōiuga. & in Rubri. de testa. post prin. & in. c. Iohs. de regul. in prin. resediteq; animus super canoñ. xxx. q. i. ad limina. ubi apte & cōuenienter applicari potest materia prefata. Et primo de baptismo per totū dictum capl̄m. Secundo de confirmatione tangit̄ per glo. Tertio de ordine ecclesiastico. dum textus dicit sacerdotem. Quarto de matrimonio. dū dicit cōiugem. Quinto de confessione & penitētia. dum iste Stephanus romā accessit causa orationis. & suū casum pape exposuit ꝓ quo facit quia prima tabula purgationis est baptismus. de quo principaliter in isto. c. loquit̄. Secunda tabula reconciliationis est penitētia. ut no. d̄ peni. di. i. super tribus. in v° tabula. ergo cōgrue materie baptismi adaptat̄ materia penitentie. Sexto tractari hic potest materia eucharistie per id quod dicit q̄ diu uixerit manere cōiunctum quasi per hoc non repellatur ab eucharistia. de peni. & remi. c. omnis. Et similiter continuari potest materia extreme vnctiōis que nō penitentibus, fundi non debet. lxxxxv. di. illud. Idcirco de singulis sacramentis uidendum est. Protestor tamē q; hec materia copiosius & elegātius tractat̄ per venerabiles patres & dominos magr̄os sacre pagine. pro ut etiam appellat eos dominus domi. in. c. ubi periculum. §. i. ante finem. de elect. li. vi. & Frid. cōsi° cxxvi. & patet de priuil̄. super specula. & de preben. c. licet. Sed ut aliquas spicas seu particulas ī iure canonico dispersas eorūdem magistroꝝ dictis adiūgam. simile eccl̄. c. xxxiii. circa mediū. & Bal. in. l. precibus. xii. colū. C. de impub. & al̄. subst. ipsorumq; dñoꝝ theologorum late dicte iuribus foueantur ne sine lege erubescamus. ut ī auten. de triē. & semi. §. cōsideremus. C. de coll̄. l. illam. &. C. unde vi. l. fi. al̄. in libro Ruth. c. ii. facit de transla. c. ii. post mediuꝫ cum si hanc materiā omni prorsus repulsa arrogātia humiliter attingā. ut mihi & aliis iuristis memoriale quoddam feciss̄e uidear tuemelius sentienti correptioni subiciens. presertim cum potius ꝓ habēdis principiis materie hoc fecerim. lector tī potest ultra querendo copiosius explanare si operam studio dederit. Vnde obmissis aliis superuacuis ad rem non faciētibus. lege. i. C. de no. C. confir. capio superscriptionem huius canonis que sic appellatur. ut no. Archidi. in. c. constitutionēꝫ in. v°. ceterū. de verbo. signi. li. vi. & Io. an. in. c. accusasti. in fi. de accusa. & spe. de offi. iudic. in prin°. alibi appellatur titulus capl̄i ut no. Arch. in. c. statutum in. v° cum autē. de rescrip. li. vi. & in. c. i de renūcia. & in. c. abbate. in principio. de re iudi. & in. c. i. de decimis. ī supscript. tione. lib. vi. per eundem facit in spe. de teste. §. iam d̄ interrogatoriis. ii. colum. Itez superscriptio est allegabilis. Io. an. in. c. sua. de appel. Notandū primo de Iohanne papa. Vnde pontifex romanus papa appellatur. ut hic & ī sitibus. qñq; appellat se archiep̄m urbis rome. iiii. di. statuimus. in superscriptione. ii. q. vi. ad Romanā. xxi. di. c. fi. v. q. iiii. duodecim in superscriptione. qñq; appellat se Patriarchaꝫ. xxi. di. cleros. & quod ibi no. in glo. quo nomīe. & ꝑ Arch. in dicto. c. fi. qñq; ep̄m. ut in. c. licet. primo. in fi. d̄ accusa. & in prohemio decretaliū cum infinitis similibus. & adde no. ꝑ Arch. & Io. an. in nouella. in. c. licet. in princi. de cōstit̄. lib. vi. & quod no. Hosti. in su. de offi° archidi. §. & unde. ubi etiā ꝙ qñq; dicit seruus seruorū dei. Et dicit̄ papa ꝑ ethimologiam. i. pater patruꝫ. qa pater

papa. i. p̄r pem

epiſcoporū qui dicunt patres animarum lxxxxv. di. eſto. in prin. facit glo. in pro hemio clemē. in v° papa. &. c. fi. de pac. lib. vi. Inde dicit maior pater & cuſtos. Arch. x. q. i. quia. uel quaſi admirabilis. ut no. in probemio clem̄. Vnde eſt ſupra ap̄lm Paulū in admīſtratione. iuxta no. in dicto. c. cleros. in glo. ar. ꝙ. & ꝑ arch. xxxiiii. di. ſi ſubdiacon9. & ī deciſione ro. numero. xlii. que incipit. Item quoddam factum zc̄. Ad quod uide glo. & Archi. xxvi. q. i. ſunt quidā. Similiter dicunt curiales in cardinali ꝙ ſit maior ep̄o in officio et admīſtratione non in ordine. faciūt enī vnū corpus cum papa & iudicāt totū orbem. ut in. c. per uenerabilem. qui filii ſint legi. & no. ymo. in cle. i. d̄ preben. ii. colum. et ita intellige quod no. ii. q. vii. quāḡ. facit quod no. xxi. di. ī nouo. Inde debet papa oſculari in pede. ut no. in. l. i. C. d̄ domo et protect. lib. xii. et per Pe. de anch. in probemio ſexti. in vi° notabili in fi. Vnde oſculatur quedam crux aurea ſupra pedem pape. Item ꝓprie papa dicit assummi: quia nulla eget confirmatione. ut not. Io. an. in. c. ad honorem. de auct. et uſu pallii: nullo tī modo p̄t eſſe duo apoſtolici. ut no. Io. an. in. c. qm̄. ad fi. de offi. ordi. Et nota ꝙ appellatur vniuerſalis pontifex. lxxxxviii. di. c. fi. & dicitur uicarius dei: et tenere locū dei in terris. ut per Arch. in. c. fundamenta. in uerbo uicarii d̄ electi. lib. vi. & ꝑ Hoſti. in. c. fi. ad fi. de aucto. et uſu pallii. Inde dicit ep̄us totius xp̄ianitatis. ut ꝑ Hoſti. in ſu. de uſu pallii. §. fi. Item papa eſt ep̄s uł patriarcha urbis fran. in. c. i. poſt me. de tranſla. prelato. Appellatur etiā princeps. de conſecra. di. i. corpa. & in. c. ii. d̄ regula. & in. c. ii. de maio. et obe. et ideo recte dicitur imperator. ut dicit Bal. in. l reſcripta. in. ii. colum. C. de preci. imp̄a. offe. facit in ſpe. de lega. §. nunc oſtendendum. v̄. lxxxviii. ibi imp̄ii. Io. an. in. c. ꝑ veñ. viii. colum. qui filii ſint legi. et obtinet Imperiū romanū. ut per Hoſti. in. c. quod ſup̄ de uoto. et per doct. alibi unus ergo eſſe debet. vii. q. i. in apicibus. Itez eius nauis eſt ſtabilis: et licet fluctuet nō mergit. ut per Io. an. in. c. ꝑ uenerabilē. in. xiii. colū. qui filii ſint legi. Itez preeſt toti orbi ſicut & Roma habuit monarchiam totius orbis. xii. q. i. futurā. et quod no. C. de ueteri iur̄ enucl. l. i. ad fi. in v° ſequi. et de ipſius poteſtate. per Io. an. in c. q̄to. de tranſla. p̄lato. & Bal. in dicta. l. reſcripta. Et ipſe ſolus hodie dicit ſummus pontifex. ut in. c. excoīcamus. §. ſi uero dñs. de hereticis. et no. de cōſecra. di. x. de bis. et per arch. in dicto. c. i. de conſtit. et ſpe. de lega. §. nūc oſtendendū v̄. lxii. Inde etiam maior eſt Impatore ut no. Bal. in. l. fi. C. d̄ legi. et Anto. de bu. in. c. licet. in. xxxi. colū. de ꝓba. et quod no. xxv. q. i. ſatagendum. Et per arch. in ꝓhemio ſexti. glo. prima. in fi. cum ſimi. Item non habet ſupiorem in hoc mundo. ut no. Hoſti. in ſum. de fil. p̄sbr̄o. §. fi. ad fi. Et dicitur ſummus ꝑ excellentiā et plenitudinem poteſtatis. ut ibidem ꝑ Hoſti. Vnde dicitur maieſtas per not. in ſpe. de electi. §. i. vi. colū. et. lxxix. di. ſi quis papa. Io. and. in. c. ueniens. i. de teſti. et de maieſtate dei habetur. ii. paralipoñ. vii. et Thobie. xiii. Et pro eius ſtatu orat eccleſia vniuerſalis. xl. di. ſi papa. Et ſiliter orat pro ipſius uita. xvi. q. i. in canonib9 in fi. et fuit tranſlatus de Antiocena in romam. xxiiii. q. i. rogamus. et. vii. q. i. mutationes. quis autem fuit primus per electione3 creatus. no. viii. q. i. c. i. Eſt tī ep̄us eccleſie lateranēſis, que eſt romana eccl̄ia maior qualibet alia. ut no. Arch. x. q. i. ſancto12. et in. c. fundamenta. in v° effecta de electi. per eundem. Et b3 auctoritate3 principaliter a domino, ſecūdario a conciliis no. xvii. di. concilia. et ītelligе de Roma magna antiqori et ſenori. xxi. di. c. fi. et. xxii. di. renouantes. et. c. fi. et xxiiii. q. ii. c. fi. ad fi. non autem de Conſtātinopolitana noua roma. xvi. q. i. quidam. coniūcto. c. generaliter. et quod no. xxii. di. cōſtantino. et facit lex finalis. C. in quibus cauſis pig. ta. cōtraha. Vnde roma eſt patrimonium eccleſie. lxii. diſt. ego Ludouicus. xcvi. diſtinctione. Conſtātinus. et no. xxiiii. q. viii. igit̄. et adde no. per Arch. in probemio ſexti in uerbo pretulit et ī. c. fundam̄ta. ī uerbo mater de electi. ubi etiam quare dicatur noſtra mater. Et an dicatur noſtra domina. et uide eūdem Arch. de eccleſia romana. in

c.fi.de p̄scrip.ī uerbo cētenaria cum sīl̄i.
Item papa est sponsus generalis ecclesie
ut no.arch.in.c.pia.in prin.de excep.li.
vi. Item uoluntas eius habet̄ pro ratiōe
Arch.ī.c.statutū.ī v° auctoītate d̄ r̄scri.
lib.vi.Nō tamē ei tanq̄ puro homini obe
diendū est sicut uero deo. Arch.in.c.si a
sede.ī fi.d̄ preben. Est enī homo & pōt
peccare.ut no.Io.an.qui filii sint legi.p̄
venerabilē.in prin.& aliqui damnati fue
rūt.ut no.Io.an.in.c.maiores.in.ii.colū
de bapti. Et an omnia sibi liceant. p̄ Io.
an.in.c.magne. in fa colū.de uoto. Inde
dicitur q̄ papa omnia pōt.spe.d̄ p̄cura.
§.i.circa prin.& tanq̄ dominus omnia ad
se trahit.spe.de dispen.§.nunc de e p̄orū
v.xliii.ad fi.unde potest dicere & facer̄
quicquid sibi placet.Hosti.in.c.ad hono
rem.ātē fi.d̄ aucto.et usu palt.& appel
lat se seruū seruorū dei per excellentiam
quia ipse magis seruit deo. Nico.in.c.ii.
de clico.uenerator̄.et Fran.in.c.uno de
syndico in notabilibus. tamē in peccato
de quo constat non est obediendū.ut no.
Io.an.in dicto.c.ad honorem. Nota tam̄
q̄ omnes p̄lati habent potestatē a papa
ipse autem a deo. ut no. Io.an.in.c.cum
ex eo.ad fi.d̄ peni.& remi. ad que adde
infra fo notabili super textualibus p̄ser
tim ad illud quod Petrus fuit maior pau
lo in administratione zc̄. Et ad predicta
adde Guy.de monte laud.in sacramētali
in fa carta.in.§.colloquitur dominus ad
Petrū zc̄.Et in Rubri.de bapti° .in.iii.
colū.ubi etiā de papa & ipsius potestate
in.iiii.colū. Secundo nota ibidem de
Anselmo ep̄o lemosine ecclesie. de quo
ep̄atu forte loquitur.c.ueniens.de eo q̄
dux.in ma.& de aliquibus ep̄is Neapoli
tanis habet̄ in decret°. Et primo de ep̄o
Fortunato Neapolitano.habet̄.lxxi.di.
fraternitatē. & in supscriptione.lxxiii.
di.quorūdam.xviii.q.iii.monasteriis in
superscriptiōe.& quod no. Fra.in.c.iii.
circa prin.de postu.p̄la. & ī dicto.c.fra
ternitatem. habes q̄ ecclesia Neapolita
na habet cardinales.& de facto seruatur
q̄ sunt septem p̄sbr̄i canonici cardinales.
facit quod legitur et no.in.c.ii. de offic.
Archip̄sbr̄i.& uidetur q̄ sint ī dignitate
per no.per Ni.panor.in.c.cū accessissent
tertia colū.d̄ cōstit°.dato tamē ut tradit̄
q̄ auctoritate sedis apostolice eccl̄ia nea
politana fuerit taliter ordinata p̄z cōpo.
ibi.Item de cumana ecclesia.xvi.q.i.&
tp̄is.ibi tñ arch.exponit.i. parua ciuitas
Item de tracinensi.habes.xxi.q.i.rela-
tio.Item de ciuitate seu castro sillanoruz
idest squillacii ut dicit̄.habes.xxv.q.ii.
c.ita nos. et ē in regno isto Apulie et ad
tempus caruerunt ep̄o in penaz fm arch.
ibidem.Item de calepodio ep̄o Neapoli
tano et Ianuario ep̄o beneuētano.habet̄
xvi.di.vi.v°.quarta uero sardicensis & d̄
gratiano ep̄o Neapolitano. xxxv.q.ii.
extraordinaria.in superscriptione. & de
Pascasio ep̄o neapolitano.hēs.xlv.di.c.
iii.in superscriptione. et de clericis Nea
politanis habes.xxxv.q.v. ad sedem.in
superscriptione. Item ab antiquo habuit
ciuitas ista milites.xxiii.q.i. sūma.et in
c.fi.de seruis non ordi. ubi etiam quod
ad p̄ns habet archiep̄m et patz in.c.i.de
sta.mo.hz etiā multos nobiles.xxxviii.
di.c.vno in superscriptiōe: et habuit stu
dium legum no.Cy.in.l.fi.C. de feriis.
& d̄ etimologia huius nomis Neapolis
& nominis Stephani habes in alphabeto
bibie.& de ciuibus Neapolitanis habet̄
etiam.viii.q.i.nec nouū. Item Neapolis
a principio habuit ep̄m.xlv.di.q̄ sincera
& in subscriptione & de petro sīplice ele
cto ī ep̄m Neapolitanum Vide .xxxviii
di.&.xlvii. di. d̄ petro.ad hoc q̄ no.do.
dñi.in.c.si forte.ii.colu.d̄ electi .ī vi. Si-
militer de episcopo amalfitano p̄pe nea
polim habetur.vii.q.i. peruenit.facit d̄
offi.iud.c.ex lr̄is.de sancto paulino nola
nensi.xi.q .i.expedit.facit.C.de offici.
prefe.afri.l i.Et de barensi archiep̄o d̄
eta.& qua.cum boñ. Et similiter de ep̄o
beneuentano.xvi.q.i.& tp̄is.in supscrip
tione & de episcopo theatino in.c.tenor
de sen.& re iud.Et d̄ episcopo acropoli.
habetur.xi.q.i.qm̄.& d̄ Sipōtino.xxvii.
q.i.si custos. in supscriptione Et adde q̄
episcop9 grece latine īterp̄tat̄ supinten
dens.viii.q.i.qui episcopatum.hodie tñ
uidetur multum dulce esse episcopum.xl.
di. ante omnia. presertim quia ipsis genua
flectimus & ip̄os adoramus ut dicit Io.
an.in.c.hys que.de maio.& obe.Et quia

epūs

epus dicitur prīceps eccleſie. lxi. diſtict. epm. & preeſt etiā p rīcipi in ſua dioceſi de ma. & ob. omnis. & debet poni in dex tra p principem d maio. & ob. ſolite. per doc. Item debēt deputari in ciuitatibus honorabilioribꝫ non aūt in paruis uel ca ſtris. lxxx. diſti. epi. & ſeqñ. & in. c. i. de priuil. alīs uileſceret nomen epi ut ibidez & xvi. q. i. precipimus. Item non eſt ſub limior uel inferior ꝓpter diuicias uł pau pertatez. xciii. di. legimꝫ. poſt medium. Itez ꝓprie non eſt domiꝫ clericoꝝ. xcv. eſto. ſed quaſi dominꝫ. xii. q. ii. hec huius. facit. xciiii. di. c. fi. cum ſi. &. ſ. pxīo no. & per Io. an. in. c. grauem. d exceſſi. pla. & d ſimo. c. ne dei. p doc. Itez dicit̄ pater animaꝝ dicto. c. eſto. in principio & ideo debet fulgere uerbo exemplo & conuer ſatione. lxiii. di. ualentiniaꝫ. &. c. ſancto rum. xi. q. iii. precipue. cum ſi. et gloria epi eſt largiri pauperibus. xii. q. ii. gl̄ia. per arch. in. c. i. in fi. d pben. li. vi. Item debet uicia extirpare arch. in. c. i. in prī. d ſepul. eo. li. et de altitudine epi p arch. in. c. fi. de re iudi. Vnde epatus dicit̄ ho nor. xiii. q. ii. q̄ſta. et ſunt columne eccl̄ie iii. q. viii. c. i. et. viii. q. i. moyſes. tenetur tamen cuilibet d omnibus reddere rōnez no. in. c. ſi quādo. d r̄ſcriptis. tenet̄ etiam ex debito onera et ſcandala ſubditoꝝ re mouere arch. in. c. i. d offi. lega. Itez mul tis modis appellatur Io. an. in. c. q̄uis. de reg. iur̄. Item epus ergo diſcretꝫ quia ſic eſſe debz Io. an. in. c. porro. d diuor. Itē in eo fulget humilitas. c. di. cōtra morez. in fi. et debz ſcire canones Io. an. in. c. iii. d ſepul. Itez epus ideſt p̄ſul d r̄gula. licz. et ibi Io. an. circa prī. et in. c. qm̄. d offi. ordi. Vnde habet docere non ſequi popu lum. lxiii. di. noſce. non tamē eſſe debet ut dñs in clero. xvi. q. i. predicator. et debz intereſſe in eccleſia ſua arch. c. fi. d priui. cum ſi. Tertio nota rubricā qa ſumat textum et ideo autētice ſunt no. de peni. di. i. ſi qs pulſatus. ¶. hec autē. et ſunt alle gabiles in ſpe. de diſpu. et alī. ¶. fi. in fine nā ius cōſtituit Ho. in ſu. uteccle. bñfi. ſine di. 9fe. in prin. facit qd no. in ꝓhēio ſexti. libri in v° titulis. Item qñq̄ eſt ge neralior textu et econuerſo not. in auct. d inceſtis nup. ¶. i. in glo. hoc generale et ibi per doc. d rubricis et p modernos in rubrica d cōſtit̄. Itē trib9 modis ad ipas poteſt opponi Io. an. in rubrica de cleri. coniuga. et ſufficit allegare rubricas ſm quoſdam ſed melius eſt legum capita alle gare l. i. C. d iterdic. et ibi no. licet arch. xxxii. di. ¶. porro. ad fi. ſuper glo. in v° cōfiteri. alleget rubr̄. decreti et ad pre dicta adde ſpe. ubi. ſ. et ymo. in cle. i. de electi. iiii. colum. ſeu. v. verum ex rubro nulla datur actio ſ ex nigro tāq̄ principa liori ut p ymo. et domi. ī rubri. d ſu. tri. l. vi. Ad p̄dicta facit Io. an. in. c. fi. plt. colū. ī fi. d frigi. et maleficiat̄. add fra. in r̄pet̄. c. ꝓpendimus. d ſen. excō. x. car ta in. v. q̄ro an excōio ſit ſnīa zc̄.

Sequitur canon

ITEM IOHANNES PAPA ANSHELMO LEMOSINE ECCLESIE EPISCOPO.

AD limina beati petri ap poſtolorum principis hic preſens homo nomine Ste phanus oratōis cauſa ueni ens noſtro p̄ſulatui ſugge rendo innotuit qꝺ filium ſuum in extremo uite poſitū nec dum baptiſmatis unda lo tum abſentia ſcilicet ſacerdotū nimia ne ceſſitate cogente baptizauit eumq̄ ipe ꝺ priis manibus retinendo ſuſcepit atq̄ ꝺ huius rei negotio notitie tue patefacto r̄ uerētia tua quaſi rectitudīs zelo flagrās p̄fatum hominez a ſua coniuge iudicauit eſſe ſepandum quod fieri nł̄laten9 debet dicente ſcriptura a domino iunctam eſſe uiro uxorez et quos deus cōiunxit homo non ſeparet vnde et dominus in euāgelio non dimittere uxorez ſuā poſſe niſi cauſa

fornicationis apertissime iubet et nos tã
te auctoritat⁹ p̄cipua iussiõe freti dicius
dimittendum esse et inculpabile iudican
dum qđ necessitas intulit, nam hoc bapti
zandi opus laicis fidelibus iuxta canõicã
auctoritatem si necesse fuerit facer̄ liber̄
cõcedit̄ vnde si supradictus genitor filiũ
suum corpore morientem aspiciẽs ne ani
mam ꝑpetua morte pereuntẽ dimitteret
sacri vnda baptismatis lauit ut eum đ po
testate auctoris mortis & tenebrarum
eriperet et in regnum xp̄i iam r̄gnaturũ
sine dubitatione transmitteret bñ fecisse
laudatur & idcirco sue uxori sibi iã olim
legitime sociate impune quam diu uixe
rit iudicãus manere cõiunct̄i. nec ob b°
contra prefatas auctoritates diuinas ali
quatenus seperari debere.

Ad limina. Laudatur stephani baptis
mus filio in necessitate collat⁹ hoc dicit.
Nota primo q̄ limina apostolo⁹ ibi esse
intelliguntur ubi est papa ut patet dum
dicit Ad limina. & subdit nostro presula
tui facit. xciii. di. iuxta. & đ iur̄iur̄. ego
episcopus. & ibi per doc. & in spe. de le
gat. §. nunc ostendendũ. in fi. alī. xciii.
di. legimus. ante fi. & per eundem. eo.
ti. §. fi. v̄s. Item quam cito & Hosti. in
sum. de usu pallii. §. ii. & per archi. in. c.
ubi periculum. in v° curia. de elect. li. vi.
& per Io. an. in. c. dura. de crimine fal.
& ibi Roma seu Romana ecclesia, ubi pa
pa spe. de lega. §. fi. v̄. Item quaꝫ cito. &
ubi est curia ibi uidet̄ esse papa ꝑm ymo.
post ꝫen. in cle. ii. đ elect. sup̄ glo. vacar̄.
& adde Io. an. in. c. quod de bus. de sen.
excõis. & nota qđ alibi dictio ad poīt̄ ꝓ
iuxta ut no. de cõse. di. v. nunquã. & uide
arch. xii. q. ii. nobis. post prin. & in. c. si
gratiose. de rescrip. li. vi. Secundo nota
q̄ Petrus apostol⁹ dicitur princeps apo
stolorum cõcor. xi. di. quis nesciat. xciii.
di. in prin. c. di. nouit. vi. q. i. mutatiões.
& per que uerba fuit creatus princeps
apostolorũ uide no. xxi. di. in nouo. &. l.
di. considerandum. super v° preposuit &
arch. xxiiii. q. i. memor. & nota. in. c. trã
slato. đ cõstitut⁹. & in ꝓhemio sexti libri
in v° pretulit. & per modernos in. c. sig
nificasti. de elect. intellige tamẽ q̄ pote
stas ligandi & soluẽdi ei soli data nõ fuit
sed toti ecclesie & Petro tanquam capiti
quia significat vnitatem ecclesie. xxiii.
q. i. §. si autem. & in. c. loqt̄. facit dictuꝫ
c. in nouo. vnđ omnes apostoli habuerũt
& receperunt parem potestatẽ cum Pe
tro Apostolis autem successerunt episco
pi. et ideo parẽ ꝫ ptātẽ habent cum papa
licet papa q̄ Petro successit obtineat prī
cipatum ut per Hosti. in su. de temp. or.
§. fi. ii. colum. Tamẽ Petrus fuit maior
apostol⁹ in dignitate seu officõ sed ī apo
stolatu seu ordine ep̄ali par fuit & equa
lis dicto. c. in nouo. ii. q. vii. puto. & qđ
no. in. c. fundamẽta. in v° summo đ elec.
& quilibet apostolorum cõfirmatõem &
auctoritatem accepit a Petro predicãdi
ut notat arch. in. c. fundamenta. in v° ab
ipso de elec. li. vi. ad quod. s̃. in sup̄scrip
tione primo notabili. et quod notat Io.
an. in. c. iii. de cõstit⁹. et in. c. ii. de elect.
et sic Petrus est fũdamẽtũ eccl̄ie. xxiii.
q. i. non turbatur. et caput totius eccl̄ie
xiiii. q. i. rogamus. et uid̄. xxii. di. c. sac°
sancta. et fuit maior Paulo admīstratõe
zc̄. et Io. an. in. c. ii. de bigams. s. et in ad
di. spe. de dispen. §. nunc breuiter. ad qđ
s̃. in sup̄scriptõe primo no. et an Petrus
peccauerit incidendo auriculam no. per
glo. et arch. xxiii. q. iii. ꝓ mẽbris: et q̄re
ter negauit et ter cõfessus est per archi.
vi. q. i. immitare. Item ex quo xp̄m nega
uit quõ elect⁹ fuit ꝑ modernos in. c. du
dum. ii. de elec. et per dñm Fra. de ꝫam
in. c. maiores. ii. colum. de bap. in prima
et secũda oppo. ubi etiam quõ papa pōt
esse hr̄tic us si xp̄us orauit pro eo et no
ta q̄ Petrus q̄ñq̄ uocat se pbr̄m not. xc
iii. di. legimus. in v° pbr̄. Item post passi
onem dñi uixit triginta octo annis ut per
arch. xxii. di. c. iii. in prin. sed in legenda
sancti Petri in. vii. colum. legitur q̄ uixit
uiginti sex annis et de naucula Petri

fluctuãte habetur. xxiiii. q. i. nõ turbat. &. s. in supraſcriptiõe in primo notabili. & quare deus permiſit q̃ ipſum negaret l. di. conſiderandum. ſcilicet ut in ſe diſcerneret qualiter eſſet alius miſerendũ. Itez mortuꝰ fuit cum Paulo ſub nerone. xxi. di. quãuis. & per arch. in. c. fundamẽta. in v° una die. d̃ elec. Item fuit prĩo epũs anthiochie. vii. q. i. mutatõnes. &. s̃. in ſupraſcriptõne primo notabili. Itẽ d̃ paulo apoſtolo ſciendum q̃ primo vocabat̃ Saulus. xxiii. q. iiii. nimium. & uide arch. ea. di. diſplicet. & an fuiſſet romanus & cuiꝰ filius per arch. xviii. di. ſi in adiutorium. ubi etiam dicit q̃ Paulus fuit nobilis q̃ quo glo. in. c. veñ. de preben. Item dicit̃ abortiuus ſicut partus abortiuus cum labore & anguſtia extrahitur de uẽtre ad lucem ſic Paulus uenit ad fidẽ. xxiii. q. iiii. diſplicet. & no. in. c. cum marthe. de ceſſ. mi. & per laud. in ſacramentali in rubrica. de ſacramento euchariſtie ĩ. iii. colum. ubi etiam dicit q̃ euangeliſte ſic uariauerunt ne uideantur ſubornati unũ & eundem ſermonem dicentes de teſti. ſignificauerũt. & an apoſtoli omnes fuerũt epiſcopi uł ſacerdotes no. lxvi. di. porro. et an r̃ceperĩt ordines ſolemniter q̃ arch. lxxv. di. q̃ die et xxi. di. in nouo. et per que uerba fuerunt ordinati no. d̃ conſe. di. ii. in x̃po. primo in fine et uid̃. xvi. q. i. placet. §. ecce. Item ipſorum locum tenent epĩ no. xii. q. i. futuraz. §. uidẽtes. &. xvii. q. i. ex auctoritate. &. s̃. dixi & uide quod no. de cõſe. di. v. manus. Item credendũ ẽ q̃ apoſtoli fuerũt baptizati de conſe. di. iiii. quando. & ſequenti & nota q̃ dicitur Petrus a petra ideſt x̃po et conſtitutus fuit caput apoſtolorum not. arch. in. c. fũdamẽta. in v° petro d̃ elec. li. vi. Tertio nota de pronomine hic q̃ ẽ demonſtratiuum ad occulum & ĩtellectũ uide bar. in. l. i. oppo. prima. ff. de noui ope. nu. & per glo. & bar in. l. meuius. §. duorum. ff. de lega. ſcdo. & in. l. nemo ff. de hr̃. inſti. & bal. in. i. cõſti. C. in prĩ. & ideo bene ſubiungit hic preſens facit q̃d no. in. l. i. ff. de off. preſid. in glo. pri. & ſecunda Quarto nota q̃ hic Stephanꝰ appellatur homo quaſi habens rationem diſcretionẽ & intellectũ. xxvii. q. i. ſi hõ. et q̃d ibi notatur preſertim quia non ſtabat obſtinatus in ſenſu ſui capitis. xvi. q. i. eccla habet. alias merito beſtia appellaretur et no. in. c. ut quis duas. in prin. de elec. li. vi. facit. ĩ. §. v. q. xlvi. in. ii. prĩcipali ibi. xi. zc̃. et q̃d notat Io. an. in. c. i. de ſu. trini. in. iiii. colũ. ymo hic tanquam ſapiens paratus erat corrigeꝛ et corrigi ſi male feciſſet. xxii. q. iiii. magne. nec etiam fuit indõite ceruicis ſeu efrenate ſupbie. xviii. q. ii. §. ecce in cõcilio. et ideo acceſſit ad papam prebendo in hoc bonum exemplum tanquam homo de peni. di. i. iudicet ſe ipſum homo. licet natus fuiſſet ex lutea materia. xvi. q. ii. uiſis. et q̃d notat arch. lxvi. di. naſci. et licet etiam aĩalis homo non percipiat que ſunt ſpũs dei de conſe. di. iiii. ſicut. circa fi. et quot modis appelletur homo uide per arch. xiii. q. ii. in eccleſiaſtico. unde factus fuit hõ ad ymaginem dei d̃ quo per arch. xxxiii. q. uł. hec ymago. et fra. in prohemio de creatiuum Rex pacificus in prin. facit eccleſi. c. xvii. Item ſolum corpꝰ non eſt hõ arch. in. c. ſi gratioſe. de reſcrip. in uerbo expirat. li. vi. et in. c. ſi delegatus. in v̄bo cenſeatur de off. delega. eo. li. Item ſi hõ ergo legitĩus et ex matri°. alias nõ dicetur homo ut per Hoſti. in ſu. de matri. §. ubi fuit inſtitutum. Itẽ per id q̃d dicit̃ hic orationis cauſa patet q̃ hic homo cõfidebat d̃ hoc mundo ad melius fore trã ſitum. xiii. q. ii. habent. patet etiã q̃ erat fideł ut ſubicit. ĩ. ibi nam hoc ad h° enim factus eſt homo ut deum timeat et mãdata eius obſſuet Io. an. in. c. ii. d̃ cle. uena. et uide aliq̃ d̃ hõine p̃ Io. an. in. c. i. de ſu. trini. poſt prin. et nota q̃d bñ factum hic per papam laudatur nam licitum eſt laudare hõines in ſuis bonis operibus ut in ſpe. de aduo. §. hic docendum. v̄. cõmẽdet autem. et quod notant doc. ĩ. l. i. ff. ſi cer. petatur. ubi laudatur bene preponẽs facit. ff. de condi. inſtitu. l. quidaz. Itẽ ſi dicitur bonus homo eſt intelligit̃ de ſancto et honeſto: ſi uero dicat̃ homo bonus eſt intelligitur de uirili et probo homine in ſumma d̃ mag. §. prĩo in fi. Et nota q̃ habuit nomen uere non uacuum de peni. di. iiii. ſi ex bono in malum in fi. xl. di. c. fi. et. lxxxvi. di. fr̃ez. et. C. de fur. l. falſo.

Lanchis

& in. l. cum filio. de lega. primo extollē aūt hoc nomen non est meum ut not. in similī in ꝓhemio clem. in prin. ne tamē honor diuinus taceat ar. xxiii. q. iiii. inter. et. c. sequenti satis est ꝙ homo talis nominis fuit prothomartir cord & sanguīe d quo in ipsius legenda in fi. facit qd not. in auct. d tabellī. in v° ꝓthocollū et facit de quodā alio stephano. C. de ueteri iur enucl. l. ii. in. iii. carta et. ii. q. i. in primis v. quia igitur per totum et facit de prescrip. uenies. et de desponsatione impu. c. duo. & quod notat Io. an. in. c. ii. de testa. & de ecclesia sancti Stephani in. c. dudum. de decimis. Quinto nota ꝙ iste bō accessit romam causa orandi & sic appīlatione hominis in dubio intelligit d laico ut hic et in. c. fi. de tempo. ordi. li. vi. si ergo materia ubi fit prolatio est tantum adaptabilis laico & non clerico non comprebenditur clericus quod nota propter banna zč. secundum dominum do. ibidez & ad textum dic quid sit oratō & que requirantur in oratione & de ipsius plena materia uide Hosti. in sum. de peni. & remissi. §. quis sit effectus. in. ii. colum. & ꝑ arch. xcv. di. §. sed istud. & in cle. d reſ. & veñ. sanct. in glo. magna. et per arch. in c. decet. de immuni. ecclesiaz li. vi. in v° oratōibus et nota ꝙ Iob Daniel et Noe precipue in oratōe exauditi fuerūt. xiii. q. ii. ī presenti. et uide in. c anime. ea. q. et in legenda sancti Pastoris et Ieremie c. xv. et Ezechielis. c. xv. Item orat sacerdos in ecclesia et populus uincit hostes xxxvi. di. c. fi. unde imperiū plus orationibus defenditur zč. notat arch. xvi. q. iii. placuit. Item orari pōt ꝑ rege. xvi. q. i. in canonibus. in fi. xl. di. si papa. in fi. et melius de conse. di. ii. panis est. oramus pro uita regis et filioz prīo esdre. c. vi. et. iii. esdre. c. v. in fi. et baruth. i. Item oratio fieri debet uersus orientez per octo rationes ut ꝑ arch. xi. di. ecclesi asticarū. in fi. et qd notat Ho. in sum. d 9 sue. §. et de uirtut. circa prin. ubi uidas Item an fieri debeat in secreto nota. xli. di. ꝑ simoniam. et an debeat offerri ꝑ malum sacerdotem nota. xlix. di. in prī. Itē orandum est media nocte ꝑ plures rōes ut per arch' vi. q. i. imitare. et an ualeat tm̄ gñalis quantum specialis no. d sepul. c. fraternitatis. et not. xiii. q. ii. temp9. ubi per arch. et. ī. §. vi. q. lxii. ad fi. Item oratio fieri potest sub silentio cum motu labiorū p° regū. c. i. et iudith. xiii. facit qd not. in. c. i. §. post hec. de appella. li. vi. ī v° petierit. ꝑ An. et arch. facit i sucōfes. li. i. ti. viii. q. i. alt̄ando p̄s. reddam tibi uota mea q̄ distinxerūt labia mea. Item debz fieri humiliter alt̄s uenia3 nō meret arch. xvii. q. iiii. fr̄. Item de illa dimitte debita nr̄a zč. de conse. di. ii. panez. Itez sacerdos tenet orare alias transgreditur et peccat arch. x. q. i. quia. Item domin9 interdum non exaudit clamantem et orā tem ut eum probet et magis prouocz eū ad rogandū et quasi igne excoctū iustōrē et puriorē faciat exemplo periti medici zč. Ieronm9 in prologo supra abacuch. Itē pro uiuis et d functis possumus orar̄ nota. xiii. q. ii. in presenti. et sequē. et. c. tempus. et ysaie. viii. et baruth. iii. sed ꝑ existentibus in paradiso non est orandum ut notat Io. an. in. c. ii. de pbr̄o. nō bap. alt̄. de cele. missa. cum marthe. Item orā9 ꝑ pace ysaie. xxvi. c. ii. ezechielis. xliii. in fi. et pro nobis ipsis baruth. i. Itē oratio debet esse instans et importūa arch. ī c. ubi periculum. ad finem de elec. li. vi. et debet esse humilis ut ibidem in glo. sequenti et requiritur etiam in p̄destinatꝰ xxiii. q. iiii. obtineri. Item pater noster dicitur oro dōmica qa sic docuit dns nos orare ut patet Mathei. vi. Io. an. in. c. a nobis. ii. p̄t. colum. de sen. excōi. Item de illa oratione osanna zč. uid per arch. de consecratione di. iiii. multi. et Io. an. in rubri. de su. trini. ii. colu. et eo. ti. c. i. §. i. ꝑ fra. et de illa sanctus sanct9 sanctus per Ho. in sum. d peni. et remi. §. quib9. mortuis. v. xxx. per dominum fratrez d zam. in rub. de celebra. missa. et ysaie. c. vi. et. ī. §. vi. q. lvii. Item. de illa domin9 uobiscum no. de conse. di. i. hoc quoq. et per dominum fran. in. cle. i. de cele. miss. et per Ho. in sum. de translatione prela. §. cui9 auctoritate. circa fi. et Ni. panor. in. c. ii. de cle. excō. et patet in li. ruth. c. ii. et de illa oratione alt̄ia alt̄ia habetur lvi. di. ieiunium. §. būc. et de conse. di. i. si duo. in fi. et patet thobie. xiii. ubi etiam

ponitur pulchra oratio. et de illa amen hoc est uerum est not. per arch. in prolo go decreto2z ī fi. & ď cōse. di. ii. re uera. in fi. et uide thob. ix. in fi. et. xiii. ī fi. et de latria & dulia. not. de conse. di. iii. per latum. &. c. sequen. & ibi arch. & in cle. ď ref. & veñ. sanct. in v° se ipsum. &ꝑ Fra. ī dicta cle. ī. v. iōqꝫ. ī fi. &. ī. xiii. no. Itē ď illa chirieleysō xp̄ele ysō chirieleysō. xi. q. iii. cum aliquis. & de illa pater nr̄ de peni. di. iii. & de quotidianis de cōsec. di. vi. id semper. & quod supra dixi & de illa aue. xi. q. iii. excōicatos. & an semꝑ sit orandū nota. xxxiii. q. iiii. xp̄iano. Itē orare non debemus uelato seu cooperto capite de conse. dis. prima nullus. &. c. a postolica. & ad corinthe. xi. c. unde etiaz seruus non debet pileatus incedere ante cadauer domini ut per Host. in sum. ď ser uis non ordi. §. fi. & in ea nil cogitare de bemus de conse. di. i. quādo. de conse. di. vi. non mediocriter. &. in ea an debeam9 genua flectere de conse. dist. iii. qm̄. & in c. decet. ď immu. eccleſie li. vi. & in. c. ii. de feriis. & de multiplici oratione cū sub leuatur corpus xp̄i in. c. sane. de cele. mi. & per beatum thomā qui ponit unā theo logicam orationem adoro te deuote zc̄. Sexto nota ibi nostro ꝙ papa scribit se ī pl̄i numero & hoc ut plimum quādoqꝫ tñ in singlari. xxxi. di. c. i. &. lxiii. di. salomi tañ. iii. q. vi. hec quippe. de conse. di. iii. peruenit. & in. c. i. de proba. et in. c. ii. ď prescript. et similiter Imperator ut. l. de precatio. ff. ad. l. ro. de ia. et in. l. i. ī prī. ff. de peti. hrdi. et in. l. ii. C. de postu. et ī l. ii. C. ne filius ł. res publica. et ī. l. i. C. ex q. cā. ma. et in. l. i. C. ď offi. prefecti. preto. afri. sic et iur̄ cōsult9. l. i. §. si cista. et §. sequen. ff. ď posi. ad premissa. xviii. q. ii. pridem. in fi. cum simi. Septimo no ta de dictione scilicet quia non solum de clarat sed etiam restringit ut patz hic & alibi per iuristas facit quod not. in. l. cū ita. §. fi. de lega. ꝑ° fac it. ii. q. i. notuz. cū si. Octauo nota ꝙ necessitas excusat pa trem baptizantem. dum tamen sit urgen tissima ut no. hic in glo. iii. et patet in tex tu et sic īnuit ꝙ in ueritate cōtracta sit cō pr̄nitas inter eos alias istud. c. esset absqꝫ dubio facit qď notat. xxx. q. i. in su. et ꝑ doc. et. c. si uir. de cogna. spū. et ibi ꝑIo. an. ad fi. ubi dicit ꝙ baptizanti scienter filium in mortis articulo constitutum cuz non occurreret alius qui baptzaret istud non est imputadum ut hic. facit. ī. §. iiii. q. cxli. unde potest adherer̄ uxori ut hic et notat fra. in. c. ii. de cog. spū. et facit ī. xviii. notabili. aliqui tamen dicūt ꝙ h° casu nulla compaternitas contrahatur ꝑ istud. c. sed primuz probatur ex sūmario doctorum in dicto. c. ii. et sentit an. in. c. contracto. v°. notabili eo. ti. de congna. spirituali unde nullum oritur impedimen tum inter eos quia instāte necessit̄. factū fuit secundum Ni. in dicto. c. i. Nono no ta ꝙ papa quandoqꝫ loquitur cum reue rentia concor. ii. q. i. notum. lxxxiii. dist. c. ii. ibi pro reuerētia ordinis facit de re scrip. cum. dilecta. et de confir. uti. cū di lecta. et de excep. cum dilecte. ď conuer. coniug. carissimus. ď regula. ex parte. de conuersi. coniuga. sane. et. c. dis. in ea. et ꝙ notat arch. in probemio sexti in uerbo dilectis. nihil enim ita fulget in prelato quam humilitas. c. dis. contra morem. ad fi. presertim in casu nostro ubi iste ep̄us zelo dei ducebaē simile. xlv. di. sed illud. de quo zelo in bona et mala significatiōe not. xxiii. q. iiii. qui peccat. in v° zelus et in. c. ii. de off. custo. et uide arch. in. c. ii. de re iudi. in v° zelabanē li. vi. et in. c. nō solum. in prin. de regula. eo. li. per eundē et loquitur forte hic reuerēter propter antiquitatem per not. per arch. in. c. i. in verbo antiquitas. de appellatione li. vi. et quid sit reuerētia per arch. in. c. decz. in uerbo reuerentie. de immuni. eccle. et in. c. ii. de off. delega. Decimo nota ꝙ sa cra scriptura sequenda est quia mētiri nō potest. xxiii. q. v. quid ergo. et ideo bñ dicit littera hic nullatenus ꝙ est uerbum uniuersale negatiuū ut ī. c. nemo. ď elec. li. vi. per arch. et Io. an. facit. c. cōmissa. §. porro. eo. ti. et li. unď habz in se decre tum irritans ut notat An. de bu. in cle. i. et de iur̄ patro. et expone nullatenus ut per arch. ī. c. statutum. §. cū. uero. in v̄bo nullatenus. de rescrip. li. vi. et in. c. ii. ut lite peñ. et in. c. romana. de app. et in. c. ii. ď decimis. circa prin. et in. c. non solū. de regula. et in. c. uno. de excess. prela. li.

vi. per eūdem. Vndecīo nota illd quos deus coniunxit homo non seperat 9cor. xvi. di. d inde. &. xxxiii. q. ii. quos de9. quod procedit nisi iudex propter dlictū uirum interfici faceret dicto'. c. quos deus. & quod ibi per arch. uł. i. uiolēter sine lege absq ratione ut per Ho. in sum. de rescrip. §. quas uires. post medium & xxxiii. q. ii. quos deus. & sic per mortez naturalem alterius coniugum soluit matrimoniū ut per Pe. de palud. in. iiii. di. xxvii. q. ii. articulo primo. & per Io. an. in. c. de uxore. ad fi de sepul. non autē in matrimonio de presenti possunt spōsi mutuo consensu se absoluere ar. a contrario in. c. ii. de spon. & ibi per an. de bu. &. ī. §. iiii. q. lxxvii. in fi. pōt tī episcopus ex causa dispensare qd seperatim contineāt spe. de dispensati. §. nunc de episcoporuz v. lxix. & q sponsi de futuro se ab soluāt ibidem. v. cxl. Item procedit in matrimonio confirmato per carnis copulam alias uero in tribus casib9 seperaret etiā quo ad uinculū primo propter impossibilitatem coeundi. xxxiii. q. i. per totum. & de frig. & male. per totum. et. ī. iiii. §. q. cc xviii. et sequentib9. Secūdo per ingressū religionis d conuer. cōiug. ex parte tua. ubi uidetur q Inno. tertius cōditor illiq canonis uidebatur esse in alia opiniōe. ſ. q per ingressum religionis non soluatur matrimonium dicit tamen q nō uult a uestigiis predecessorum suorum recedeř q consulti contrarium responderunt ut in dicto. c. ex parte. facit qd notat Io. a. in c. ad id quod. ad fi. d spon. et in. c. discretionem. circa medium d eo qui cogno. et quod dicit Ho. in sum. de matri°. §. et q̄r contrabatur ante fi. et per Cy. in. l. i. C. de spon. iii. opp. et quod not. in. c. penł. de spon. et uide in. c. ii. et. c. expublico. p doc. de conuersi. coniug. et per an. d bu. in rubri. de spon. in. iii. columna. et ultīa colum. an autem existenti in proposito intrandi religionem sit consulendum ut prius contrabat ut iurauit et postea ante copulam intret per an. de bu. in. c. cōmissū. de spon. facit. ī. §. xl. q. xxv. et adde. ī. §. xl. q. ciii. intelligе nisi esset cognita etiam si per uim ut per arch. xxxiii. q. iiii. c. penitentiam. ad fi. uide tamē Ni. in. c. ii. in fi. de conuers. coniug. et plenius de his quando matrimonium soluatur per mortem spūalem siue per ingressum religionis per Pe. de palu. in. iiii. di. xxvii. q. iii. articulo. ii. et adde q licet hīmite non solemnizent uotum secundum regłā approbatam tamen per uotum hīmi. solui tur uinculum mat. ante copulam quia hoc est ex natura actus mundo mortificātis et diuina istitutione a qua est uita heremitica ut in Io. baptista secundum Pe. de palu. in. iiii. di. xxvii. q. iii. circa fi. et clarius per eundem in. iiii. di. xxxviii. q. iiii. ante fi. pro hoc quia heremite tenentur ex toto ad castitatem nota. de elect. cum mat. sed Io. de ymo. post dominum an. in cle. ii. circa princi. de preben. huic opinioni satis obstat q ipse pe. dixrat in iiii. di. xxvii. q. iii. arti. iiii. in prin. vz q extra casum mortis naturalis uel spūalis non sunt alii modi soluendi matrimonium et uide arch. in. c. uno. in fi. de excessi. p la. li. vi. et glo. et doc. in. c. ex parte tua. de conuersi. coniug. ubi per Io. an. in fi. quia tenent contrarium. ſ. q nō soluatur matrimōium et opi. Pe. pcederet in heremitis religiosis secundum glo. et arch. xvii. q. ii. §. ecce. et glo. in dicto. c. de excess. prela. in fi. et doc. in dicto. c. cū matrionіū. si ergo spōsus non intrat rligiōz sed pmittat castitatē tm respectu tī certe rłe approbate non soluitur matrimonium ut per do. in dicto. c. ex publico.

Quid autē si leprosus ingreditur domū leprosorum an soluatur matrimonium p Io. an. in. c. ex pte. f° d cōuer. 9iug. ī fi.

Tertio casu in quo soluitur matrimoniū per uerba de presenti contractum ante copulam est si papa dispensaret seu separet dictum matrimonium qd facere pōt ut no. de conuer. cōiug. ex publico. in fi. et in spe. de dispen. §. nunc bī. ad fi. et hosti. in su. in dicto §. quas uires. circa medium et de elect. §. ii ut plenius. iii. colū. et tenēt doc. ī dicto. c. ex publico. et Io. andree. in. c. is qui. de spon et ibi an. et arch. xxvii. q. ii. quapropter. et Pe. de anch. in. c. i. de spo. li. vi. et bal. in. l. deo nobis. de episcopis et cle. et an. de but. in. c. quemadmodum. in fi. de iurīur. ī. c. fi. de spō. duorum. et in. c. rursus. ii. colł.

qui cle.uel uouen.et optime per an.in.c.
discretionem .de eo qui cogno .unde cir
ca matrimonium non consumatum potest
ecclesia statuere quicquid placet dummõ
subsit causa iusta ut per dominum dõicũ
in dicto.c.ex publico. per Gui.de monte
laudu.in sactamentali suo in ru. de sacrõ
eucharistie aĩs de cele.missa.in.xv.colũ·
v.vii.ubi.etiã.dicit q̃ papa potest per
uiaz statuti cõditionaliter cõsensum 9tra
hentiũ facit de spon.duo.c.licet.&.c.fi.
f̃m eũ facit qđ idez notat de sacrõ matri.
in.v.colum.versi.hic quero an possit zč.
& duabus sequẽtib9 colũnis.ubi plures
rões assignat quare papa potestatem bz
sup̃ mr̃imonio nõ cõsumato & non sup̃ cõsu
mato p̃f̃tim quia facili9 põt rũpi mr̃imo
niuz non consumatũ in quo potest interue
nire contrarius act9.s.dissensus de spon .
c.ii.secus in 9sumato in quo talis actus 9
trarius interuenire non posset.xxxii.q.
v.si paulus.ut ibi lati9 ubi etiam dicit q̃
Iohãnes euãgelista macharius & alexi9
diuina reuelatione sep̃auerunt se ante co
pulã p̃ ut ibi dicit et de beato Iohãne ui
de.ĩ.q.xii.in fi. et đ machario et alexio
patet.xxvii.q.ii.§ ecce q̃.et per Host .
in sũ..de 9uers.9iug.§.i.in prin.sed Pe.
de paĩ.in.iiii.di.xxvii.q.i.arti.ii.9clu.
iii .sic dicit tertius effectus zč. papa aũt
põt dispẽsare in sponsalib9 iuratis non in
mr̃imonio iaz 9tracto non 9sumato ut du
cat aliã qa non põt papa facere q̃ nõ ma
neat ligamẽ sicut nõ põt facer̃ q̃ maneat
hostia non 9secrata quo durãte cum lege
naĩali p̃hibeaĩ plures hr̃e uxores papa
dispẽsar̃ nõ põt f̃m Thõaz idẽ seq̃ĩ ea.
di.xxvii.q.iii.añ fi.et di.xxxi q.i.arti.
iii.9clu.iiii.ibi.xxx.patz sic et disti. xx
xiii.q.i.ar.i.9cĩ .iii.ibi.iii.ratio.in fi.&
ci.xxxviii.q.iiii.ad fi .idez riccar.ĩ .iiii.
di.xxvi.ar.ii.q.ii.sed p̃ opĩone iuristaz
et canonistarũ faciũt duo p̃missi casus &
de sponsa.9missum.qđ no.in dicto.c.qua
p̃pter .& de frigidis ut dixi & optẽ fa
cit text9 in dicto.c. ex publico .in fi .ubi
gñaĩr loqtur & quia possz similiter eccle
sia statuere q̃ f̃m mr̃imoniũ 9sumatũ pre
ualeret prĩo non 9sumato ut notat arch.
ĩ.d.c.q̃propter & doc.in.c.fi .đ spõ.du.
p̃terea hec opĩo fauet ptãti clauiũ ergo
sequẽda poti9 quã 9traria p̃ no. ĩ.§.iii .
q.cx.in fi.facit quia ille textus capĩi ex
publico est papaĩ et in diuer̃ opĩonibus
sequenda est diffinitõ pape notat Io.an.
in.c.non est. in fi.de decĩs facit quia pa
pa pedez fixit illi rõni ergo zč.ut p̃ Io ·
an. in.c.9stitutus.in.iii.colũ.de rligi.do
mi.facit qa papa potest distĩguere ius di
uinum ut in.c.licet.de feriis & ibi p̃ An.
& qđ notat Ho.in ti.đ decĩs.§.a quib9 .
ĩ prĩ .& qđ no.in.d.c.a nobis.eo.ti . qn
etiaz 9suetudo põt limitare & distĩguere
diuinũ sicut & ipsa lex ut p̃ Ni.in. c. i.de
9sue.ii.&.iii.& viii .colũnis .p̃terea illa
auctoritas quos deus 9iunxit põt intelli
gi 9iunxit q̃si uera sit p̃ cõsensũ & 9iũxit
per copulã facit glo.in.l.9traxisse.ff.de
acti.& obli.p̃terea absoluit papa a uĩcu
lo mr̃imonii spũalis ergo a carnali cuz ad
paria iudicentur facit qđ notat Ni.in.c.
fi.ii.colũ.de postu.p̃la .p̃terea papa in
terpretaĩ dicta euãgelii & apostoli. xxv
iii.q.i.iaz nunc.doc.in.c.v. đ iudeis. Itẽ
in non determĩatis per ecclesiã possum9
adherere cui opĩoni uolũus p̃ nota .per
Inno.de cõsti.ne ĩnitaris.f̃m domi.in.c.
cum marthe.§.quesiuisti.in prin.đ cele .
miss.& intelligo etiã cõtra uolũtatem al
terius cõiugis p̃ predicta & per no .per
ymolã in cle.de renu. post prin.& in simi
li in cle.ii.sup̃ glo.uocat9.de re. ecc. non
alien̄.& sentit Ni.in.c.ad dissoluẽdũ ad
fi.đ despon.impub.& in.c.fi.đ spõ.du.
nec obstat q̃ ipse dicit in .c.ex publico .
p̃t·colũ.allegãdo glo.ibi quia non dicit
illud & uideĩ p̃bari in.c.ex publico.ĩ fi.
de conuersi.cõiug.dum sentit iuncta glo.
q̃ ãte copulã põt uir cũ dispẽsatõe pape
uxorem de p̃nti dimittere qđ ṽbum inclu
dit dissensũ alteri9 q̃si possit euicere ar.c.
si aũt.de coha.cle.& muli.& notatorũ p̃
archi.in.c.si beneficia.de p̃ben. li.vi. in
v° dimiserĩt facit.c.ex parte.de spon.&
c.quẽadmõz.de iur̃iur̃.et patet simile in
c.uerum.de cõuer.coniug.et in sũ.cõfes.
li.iiii.ti.i.q.xxv.et in spe.de lega.§.ii .
post prĩ.facit.c.causam mr̃imonii .đ off.
delega.et quia alias dissolutio pẽderet a
partib9 et ad principale p̃positum facit
quia quidã dñs papa eugeni9 sequtus fu
it hanc opinio. plures litteras cõcedẽdo

pro quo facit glo. in. c. 1. ď tp̄o. or. cū si. dicit tī do. fra. de zam. in. c. ad dissoluen dum. in fi. ď despon. impub. q̄ papa hoc facere nō debz nisi ex magna causa et ra ro facit et in dubio nō est ꝟisile q̄ hoc uo luerit et hoc mō intelligi debet q̄ ī 9tra riū notare uidē dns Ni. in. d. c. ex publi co. in fi. et in. c. ex p̄te. eo. ti. et in. c. q̄to. de diuor. et hoc p̄ no. per eūdez in. c. fi. de spō. du. et in. c. ad dissoluēdu. ad fi. de despon. impu. et melio p̄ no. p̄ eūdē in. c. ex litteris. de frig. adde fra. in. c. fi. de trāsact. et an extra casum. c. ex publico. papa idem possit p̄ eūduz frā. in. c. fi. 1. opp. ď despō. ī pu. ubi uideas et. ī. §. iii. q. v. ad fi. Item ſm an. de bu. ubi. s̄. add alīū casum in quo soluit mr̄imoniū ď p̄ñti vz in. c. gaudem9. et. c. q̄to. de diuor. ubi statuit eccl̄ia dissolui mr̄imoniū infideliū si alter 9uertat ad fidez p̄ quo facit q̄d not. arch. xxviii. q. ii. si infidelis. dic tñ q̄ tunc sep̄at de9 non hō debz enim intel ligi quos de9 cōiunxit zč. etiā de infideli bus cū indistīcte loquat ut per fra. post Ho. in. c. de infidelib9. de cōsan. et aff. in iiii. opp. et Io. an. in. c. inter corporalia. ii. colū. de postu. p̄la. et. in p̄t. colū. p̄ eū dem et q̄d notat Ho. in sum. de trāſl. p̄la. §. cui9 aucto. ante fi. ibi. Itez cōsumatum dissoluit zč. Itē ꝓpter adulteriū sep̄ant quo ad thoz tm̄ non tamē alteri poterūt copulari. xxxiii. q. i. in prī. xxxii. q. vii. p̄ totum. et p̄t̄ī in. §. huius auctoritatib9. et. c. sequēti & p̄ pe. de palu. in. iiii. di. xx v. q. ii. ar. i. et qualiter intelligat illud rīlīqt bō prēz zč. p̄ arch. xxxv. q. x. c. fi. et ad predicta facit. ī. cōia de sacr̄is in prī. ad p̄missa add. ī §. iiii. q. xliii. et cxv. et. clxix. ī fi. et. clxxi. alīs ꝟo mr̄ioni niū etiā ob causā fornicatōis nō dissoluit xxxii. q. vii. c. i. et. ii. nec ꝓdest iuram̄tū cōtrariū ŏ iur̄iur̄. tua nos. ii. et uxor etiā in morte sequit uiz. xiii. q. ii. unaq̄q. & dicūt socii diuīe et būane dom9 C. de cri. expla. bī̄t. ad uers9. ff. reg. āmo. l. i. cū si. Duodecīo nota ď dictōe und q̄d expōe. i. ex hoc ut not. arch. ī. c. cōstitutōz. ď r̄ gl̄a. li. vi. & sic pōit cōtīuatīe ut no. xxiii. q. v. ď occidēdis. uł dic und. i. ex q̄ cā. xx xii. q. iiii. r̄currat. q̄nq̄. infert ex supior b9 ad cōclusiōz. l. debitorē. C. de pigno. & facit ď delic. pue. c. ii. & de cōse. di. ii. quid sit ad fi. & q̄d ibi notat archi. alibi pōit̄ ꝓ quia. iiii. di. denicq̄. & q̄d no. xxv di. §. nūc aūt in ꝟo vñ. alibi ꝟo significat locū solo coherētē ut dicit bar. ī. l. i. ī prī. ff. ď vi et vi ar. & ꝓbat̄ ea. l. §. ii. cum si. & facit ad p̄missa qd notat arch. xxxiii. q. ii. si q̄d. in fiñ. Xii. nota de dño deo dū lr̄a dicit dns cui licz mētiri possim9 tñ ip̄m fallet̄ nō possum9. i. q. i. spūs. Item sue mīe nō possum9 mensuras et tp̄a diffi nir̄. xxvi. q. ii. huius q̄. ď pe. di. i. mīltiplex Itē fideł dns qui nō patit̄ quē temptari zč. ad corīth. x. c. Itē sine ip̄i9 gr̄a etiam mādata ī pleri nō possunt ď cōse. di. iiii. c. fi. Itē nō debz tēptari. xxii. q. ii. q̄rit̄ de cle. pug. in due. c. ii. glo. i. Item dr̄ iudex arch. in. c. i. ď re iud. ī prī. li. vi. Itē līgue nō sufficerēt ad narrā dū deū Io. an. post aristo. in. c. i. ď su. tri. in. v. col. Itē utilitat nos plurib9 mōis ut p̄ archi. xiii. q. ii. so ror. et apd deū ille maior est qui iustior cōprobat̄ no. in. c. ad aures in fi. de tp̄o. ordi. et infinita dei bōitas nō uult mortez peccatoris. xxxiii. q. ii. ammonere. et ibi etiā bēs ad fi. immēsa dei clemētia facit ď pe. di. i. qa diuinitas. Itez mutat sniās ad p̄ces iustoz. ď pe. di. i. q̄obrē. et oīa futu ra sunt ei p̄ita ď pe. di. ii. ī prī. et cūcta sunt ei apta de peni. di. iii. iter hec yrcū. i. nec ē p̄ciał uel acceptor p̄sonaz ď pēi. di. iiii. fi ex bonū. et dr̄ pr̄ noster. xii. q. ii. qui abstulerit. et est cognitor cordium et secretoz de simo. tua. not. de tp̄o. or. ex tenor̄. et de v̄b̄s. in ciuitate. ī fi. facit de peni. di. i. nūquid. et habz ratuz quod ab eccl̄ia iuste fit nota in. c. quod olim. ŏ iudeis. et ip̄e oīm creator dedit cās et rō nes reb9. xxvi. q. v. nec mirz. iii. col. Itē est testis et iudex de peni. di. i. porro. et r̄spicit ad cor nō ad manū nota. de homi. c. dilectus. de peni. di. iii. quē penitet. ad fi. inde dr̄ q̄ coacta seruicia deo non pla cent ut dicit arch. de pe. di. i. dixi. et pro bat̄. xv. q. vi. c. i. in fi. et. xxiii. q. vi. §. ul timo. xiii. q. ii. q̄ p̄poster. et. xlv. dist. qui sincera. xx. q. i. illud. in fi. et. q. iii. p̄ sens. cum si. et. ī. xx. not. ad fi. Itez sicut tria r̄p̄iunt̄ ī. aīa ita tres p̄sone idē sunt ī subā diuīitatis no. de su. tri. c. i. in ꝟo sim plex et p̄ Ho. in su. iii. carta. ꝟ. cur dicat̄.

ſumma ubi etiaz quid ſit deꝰ poſt aug. & ſic in diuinitate ſunt tres ꝑſone nō tñ eo mō quo ſunt petrꝰ Iohannes & martinꝰ ſed ſicut in aīa tres potentie. ſ. intellectꝰ memoria & uolūtas alias eſſet dare diuerſitatē in nāīs ſm aug. & theologos facit prīꝰ ymnꝰ offitii trinitatis & in legēda ſexagiſime. Itē an in una die ideſt ſimul deꝰ oīa creauerit no. de ſu. tri. c. 1. in v° ſit, & .xxxv. di. eccle. nō tñ pōt factū non eſſe factū. xxxii. q. v. ſi paulꝰ. in glo. idez dicit facit ð ſu. tri. c. 1. in v° oīpotēs. & ꝓpr̄ negligētiā paſtoris mittit flagella no. xxiii. q. iiii. ſi quos. & permittit alicui inferri penas ꝓpter delictū no. lvi. di. ſi gens. &. vii. q. i. ſciſſitaris. Itē nō cōſiderat dictū ꝑ affectū no. iii. q. vii. in gratuitus. in fi. & eſt iuſtꝰ & mīcors not. de pe. di. i. nullꝰ. in. vii. col. vñ facilīꝰ r̄mittit q̄ hō ut no. Ho. in ſu. ð obli. ad rōci. §. plt. in fi. & ira & furor dei eſt dyabolꝰ xxiii. q. v. non ſolum. & alibi talis furor accipitē ꝓ uīdicta no. xxiii. di. c. i. ad fi. & an aliqs deū uiderit no. viii. q. i. moyſes. & qd uoluit cū dixit pēitet me feciſſe hōz no. ð pe. di. iii. pnīa & quedā. facit de cō ſe. di. bn duo. in v° ꝙturbat & glo. in. c. ſi qs. ð re. ecc. nō alie. & q̄re dicat deꝰ uide in legēda pētecoſten. in. i. col. Et qa tex dicit hic xp̄i & etiā iuxta p̄miſſa oportet uideī aliq̄ ð xp̄o ubi ſciēdū ꝙ non fuit cognitꝰ ꝑ dyabolū no. xxii. q. ii. utilē. & an ipſiꝰ generatio enarrari poſſit no. xxiiii. q. i. nō t̄bat. Itē aſſumpſit ſiī ꝓtes nr̄e nature adeo ꝙ ſtatī fuit uerꝰ hō fra. de zaba. in cle. ð ſu. tri. v. col. & an ī eo fuiſſēt due uoluntates no. xvi. di. hēo. & ſi abnegat̄ ore tm̄ licet nō corde ē pctm̄ mortale no. xi. q. iii. nō ſolū. & ꝑ arch. xxi. diſ. tūc aūt. & in. c. i no. in fi. ð ſu. tri. li. vi. ꝑ eundez. & xp̄i ueſtis indiuiſa ſignificat unitatē no. xxiiii. q. i. pudēda. ī fi. & ſignificat̄ ꝑ dauid. xxxi. q. i. ſi qua. ī v° ſiguificare et q̄r appīlat̄ v̄bū no. de pe. di. i. v̄bū dei. Itē. xl. horis iacuit in ſepulchro ꝙputat a hora nona in qua emiſit ſpm̄ & ultīa hora noctis domīce in qua reſurrexit ſm aug. ut r̄fert Ho. in ſu. de pe. & r̄mi. §. quibus mortuis. in. iii. colū. Itez ꝙ dicit̄ xp̄m fuiſſe paſſum dū eſſet ānoz. xxxii. et. vi. mēſiū intelige. vi. mēſes ceptos nō ꝙpletos vz a natiuitate uſq; ad paraſceue Io. ā. ī c. inter corpalia. añ fi. de traſſ. p̄la. Itez ꝙ dicit̄ ꝙ filiꝰ deſcēdit in uteꝝ v̄ginis intelligit̄ ideſt ꝑ nouū effectū apparuit carnez ſumēdo deꝰ enī ibi erat et ubiq; ē pñtialiter potentialiter et eſſentialiter ſm theologos et no. ꝙ totus erat apud pr̄ez qñ uenit in v̄gīe ð ꝙſe. di. ii. qui mād̄ucat. Itē eſt caput eccleſie no. ð ſa. unc. in glo. i. xp̄i. et dicit̄ ſūmꝰ ſacerdos ibidē in glo. ideſt xp̄s. et baptizatus fuit. xxx. āno. lxxviii di. pbr̄. et ip̄m adorabant olim oēs gētes. xciii. di. legius. poſt medium. lxv. di. mos. et ſequēti. xcv. di. ecce. ī fi. xcvi. di. ꝙſtātinus. xxiii. q. v. ſi uos. et. xxiiii. q. i. loquit̄. in fi. et ip̄m ignorāt qui ignorant ſcriptas. xxxviii. di. ſi iuxta. et būit ſacra eccle. xxv. q. i §. huis. añ mediū. et ī nomīe ipſius oīa fieri debent. xxvi. q. v. non liceat. et. q. vii. c. añ pīt. in fi. et fuit mediator dei et hōm ð pe. di. i. mīltiplex. Itē xp̄s ꝙficit̄ ex deo et hōīne de ꝙ. e. di. ii. hoc ē. Itē ð dño ihesu hēs ecc. xliii. c. ii. et zaccha. iii. ð xp̄o. ecc. xlvi. et xlvii, et yſa. xlv. et ꝙ fuit ð gñe. dauid zc̄. ꝑ°. regū. c. vii. Itē ð illo uobiſcū deꝰ yſa. iii. Itē paruulꝰ natꝰ ē nobis et filiꝰ datꝰ ē no. yſa. ix. Itē obtenebratꝰ ē ſol ī ortu ſuo yſa. xiii. Itē de illo emitte agnū zc̄ yſa. xvi. et lapis āgularis yſa. xviii. Itē effra im primogenītꝰ Iere. xxxi. Et ð illo ecce enī paruulū dedi te zc̄ Iere. xlix. Itez in terris uiſꝰ ē et cū hoīb9 v̄ſatꝰ ē Barut. iii. Item fctūs ē q̄ſi mutꝰ Ezechi. iii. in fi. Itē occidet̄ ī ilrm ezechi. xxii. ubi etiā ad fi. ð xp̄o uēturo et. xxxv. et daniel is vii. et ſeq̄nti etī abacuch. Itē dr̄ rex r̄gū ezechi. xxvii. et Iere. x Itē ē paſtor ezechielis. xxxv. &. xxxvi. ubi etiam ꝙ erit unꝰ populus et cetera. Itē eſt filiꝰ dei daniel. iii. Itē effuder̄t ſāguin ē inocētē Ioelis. c. fi. ī fi. Itē ꝙ egrediet̄ ex bethleem miche. iiii. Et de illo ueniet deſideratꝰ cūctis gētib9 ageus. c. ii. et ſup aſimam zc̄ zacha. ix. et de trigīta argēteis zacha. x. Et de cōfixione crucis. c. ii. Item crucifigit̄ ī ꝑuis ſuis crucifixis Ho. i ſum. ð biga. ſub. §. ī. v. cellula et ſic inocētes occiſi fuerunt q̄ſi xp̄us ar. ſcdo regū. c. xxi. fuerūt etiā figurati. iiii. regū. xxiii. Itē poſt eū nullꝰ de celo naſcit̄. xxvi. q. iii. c. i. ad fi.

Itē ꝺ illo ſaluator hēt Iudi. c. iii. et heſter c. ii. mī dauit et yſa. xvii. ad fi. et. c. xliii. & xlv. Itē ꝺ illo qđ dictū fuit uirgini dñs tecū & pax tecū p3. Iudi. c. vi. & de illo benedicta tu ĩter mulieres Iudi. v. Itē de illo uirum ignoro ideſt uirgo ſuꝫ Iudi. ii. et. c. ult. Item ꝺ illo ꝙ celi deū capre nō pñt p3. iii. r̃guꝫ et. ſcđo paralipo. c. ii. Itē ecce uirgo cōcipiet yſa. vii. Item egr dieť uirga zč. yſa. ii. & nō tranſibit p eaꝫ polut⁹ yſa. xxxv. Itē. femīa circumdabit uirꝫ Iere. xxxi. Item dī regina celi Iere. xlii. añ fi. Et ꝺ illo porta hec clauſa erit ezechi. xliii. Item geſſit oīs ordiēs ĩ ſua p̄ſona. ĩ. §. iii. q. i. Itē aſſūpſit uerā carnē mortalem et paſſibilē de uirgine maria not. de cōſe. di. i. cōſultū et Add Io. an. in c. cū xp̄s. ad fi. de bīt⁹ Itē nō credidit ſe illis zč. Nota de cōſe. di. iiii. pp. facit. c. iii. ut lite nō cont. Et q̄ uoluit baptizari uide de cōſe. di. iiii. nō r̃generabāť Item fuit fili⁹ uni⁹ boīs ut per arch. xxiii. q. i memor. ſimile. ff. de uſu fru. l. uetus Et q̄ appellať agn⁹ arch⁹ ꝺ cōſe. di. iii. ſextā Et q̄ dī xp̄us uł ihūs xp̄us de cōſe. di. iiii. ſi baptizata p arch. & de ihū xp̄o p eū dem in. c. decet. de immuni. ecc. li. vi. Itē nō ē p̄ſona ꝼm. ꝙ hō nā q̄ cito aĩa fuit cō iūcta ſtatī fuit uni⁹ ille hō filio dei de⁹ enī et hō ſimul unitus unū fecit xp̄m Io. an. poſt uin in. c. i. de ſu m. trini. ĩ. iii. coł. ſubdens ꝙ q̄ cito v̄bum caro factū ē aĩa corpi fuit unita et ſtatim p̄fectus fuit uir Vnde in momēto fuit uerus deus de⁹ et ho ut in. c. cū xq̄us de bīt⁹ ꝼm. eūdē poſt hō. et ideo dicūt theologi ꝙ ſimul et ĩ iſt anti fuit limitū corp⁹ xp̄i aĩa infuſa et fa cta unio diuinit⁹ quod ſpectat ad arti. fidei ꝙ fuit cōcept⁹ ꝺ ſp̄u ſctō ꝼm eos et facit quod no⁹ in cle. de ſum. trini. in v° unitas An aūt xp̄s ꝼm. ꝙ hō potuĩt dimit tere peccata et quā ptātem hūit et quam ptātem mīſtris cōtulit et q̄ cōferre potu erit p pe. de palu. in iiii. di. v. q. i. arti. i. Item q̄ fleuit ter p arch. xiii. q. ii. q. a di uina Et an. in triduo fuit hō p arch. xxiii di. q. e p̄s in v° rſ ip̄ciōe Et q̄s dicať xp̄m diligere p arch. de pe. di. ii. caritas. Et ap pellať rex. et imp̄r no. in pheo decretali. ĩ prin. & uoluit naſci de ad ulterinis cōmi xtion ib⁹. lvi. di. dñs nr̄ Item primū con feſſus fuit p̄ latrionē in cruce ꝺ pe. di. vii. nil⁹. alii dicūt ꝙ prim⁹ q uocauit eū deū fuit thomas q poſt r̄ſurrectionē dixit ŏ⁹ meus Item ē coetern⁹ p̄r̄ & ē alia p̄ſona i. q. i. §. Sed notādū ad hoc quod .ē. dixi Et not. quia pat⁹ eſſet iterū p̄ homībus mori & pati ſi poſſibile eſſet ut in legēda r̄ſurrectionis in. iii. colu. & ibidem in. iiii colu. qñdo dixit petro uado romā zč. & r̄liquit ueſtigia pedū ĩ ſilice zč. & ꝺ arti culis fidei quot ſūt Et an papa poſſit no uos facere Et q̄s tñať explicite ſcire Io. an. in dicto. c. cū xp̄us & p̄ Ho. in ſum. de fide catho. §. quot Item ꝺ fide diſputari pōt ǫtra hereticos ſi nō fiat q̄rēdo tumul tus & p fidei occaſion ē Ho. ĩ ſum. ꝺ fide ca. §. q. ĩ fi. Fides tñ nō pōt ex toto cor ruere Io. an. in. c. q̄liter. ii. in. vi. colu. de accu. Et not. ꝙ eaꝺ ē ē fides moderno⁊ & anti quo⁊ ſm aug. ut p̄ pe. de palu. in xl. di. i. q. iii. ad fi. ii. di. iiii. q. iiii. p̄t. co lu. Vnā ē enī fides apud nos q̄ fuit apud iudeos not xxxii. q. iiii. r̄currat ĩ v° ſoci etať et p̄ Ho. ĩ ſum ꝺ fide ca. §. quot ſūt in fi. et ſic boni añ xp̄m fuerūt illi⁹ meri ti quo nunc ſūt xp̄iani. xxxii. q. iiii. quis ignoret Et ideo dīc Io. an. ĩ. c. licꝫ ꝺ ſpo. duo⁊ ꝙ ĩ p̄terit⁹ nō fides defuit ſed fiđi ſac̄mētum de bap. debitū ꝺ p̄br. nō bap. uenies Sic r primi boīes añ datā circūciſi onē ſaluabāť ĩ ſacrifi. ſeu fide parētū de cōſe. di. iiii. quod apud de peni. di. i. ſicut primi boīes et ĩ roñali dīo⁊ officio⁊ ĩ of fi. natiuitať ĩ iii. colu. et pe. de pał. ĩ. iiii q. iiii. . iii. coł. et. ĩ. ĩ tex. ĩ xvii. notabili Et adđ ꝙ ĩ hiis q̄ nō ſūt ꝺ arti. fidei nō ha bem⁹ mēcio ſeq l c3 ſeq̄ť eccl̄ia niſi et do ceat ideſt p̄cipiat p̄ no. ĩ. c. i. ꝺ ſum⁹ trini. li. vi. et. ſciūt glo. et arch. xi. di. nolite et de cōſe. di. i. baſilicas aĺs ꝓhibeat per not p̄ Io. an. in. c. ut. ĩquiſicioīs ꝺ bīt⁹ li. vi. in nouell facit de ſpon. duc⁊. c. fi. Vł niſi tenēdū tradat de cōſe. di. ii. ego berē gari⁹ cū ſy. Item ubi fides nō eſt iuſticia locuꝫ hr̄e nō pōt Et null⁹ excuſať p̄ igno rātiā a fide etiā ſi ſit pagan⁹ uel homo fil ueſter ſemp in mōtaneis nutrit⁹ ita ꝙ ad eum nūq̄ p̄dicacio puenerit ꝼm. ſpe m ti° ꝺ ſum. trini. Et ad p̄miſſa q̄uenit ſubicer alīq̄s cōcluſioēs dñor⁊ theologorū ſup ado rat.one Et ſcias quia alia latria q̄ ē ſuitus

Latria

cōuenīēs & debita ſoli deo tanq̄ creatori ſue racione creatiōis & qa poteſt ſaluare & gloriam dare Item dulia que eſt ſuit⁹ conueniens alicui creature rōnali ex quo fuit receptaculū ſpirit⁹ ſancti facit glo. in. c. ſi canonici ad fi. de off. ordi. li. vi. & per fra. in. c. ii. de cele. miſſa. vbi & q̄ to ti deuocio q̄ habem⁹ ad ſanctos ad deum principaliter referenda eſt ſine quo ſācti nichil poſſent zc̄. Item yperdulia que ſimiliter debetur creature ſpāli plus q̄ aliſ creaturis Vnde p̄ſone xp̄i debet̄ honor latrie ꝓpter annexionē & cōiūctionē humanitat⁹ cū diuinitate & quia i p̄a humanitas eſt pars p̄ſone xp̄i in q̄ eſt diuinitas & hoc inquātū cōſiderat̄ ipſa p̄ſona xp̄i ſed inquātū cōſiderat̄ ipa humanitas ſeperata a diuīitate et inquantum homo p̄m quoſdā cōuenit ſeruitus yp̄dulia ꝓpter quādam excellētiam gueniētem xp̄o tan quā homī que nō conuenit aliis puris hoīmibus ſup quo dubitat̄ quia ſi ſtatī fuit de⁹ ut dictū eſt. ergo quō 9ſiderabit̄ ut pur⁹ homo ſeu ut homo Et ideo aliq theologi moderni 9trariū dicunt dicendo q ꝓpter indiſſolubilē unionē uerbi & carnis cōmuīcant̄ actiones & que d̄ uno dicūtur de alio intelligant̄ Inde dicit̄ q anīa xp̄i ſit omīpotēs & de ſimilib⁹ Et quātū ad ymaginē xp̄i dicas q quocūq modo formet̄ ſeu pingat̄ debet̄ latria hīto rſpectu qa in adorādo cōſiderat̄ perſona xp̄i ſecus ſi conſideraretur ip̄m lignū argētū uel pictura & quātuz ad crucez in q̄ xp̄s crucifixus fuit & clauib⁹ ſimiliter debet̄ latria ꝓpter affixionē & 9iunctionez cū xp̄o Et ſimiliter de aliis crucib⁹ ꝓpter rep̄ſentationē crucifixi licz aliter dixerit Fra. in cle. de ſu. tri. q. xiii. Silr̄ de ueſtib⁹ ſudario corōa colūna & ſepulchro xp̄i ꝓpter cōtactuz xp̄i Sed nō idem de aliis oīb⁹ clauibus ſepulchris lanceis colūnis & ſiſtib⁹ Similiter nō idez de beata v̄gine que tenuit xp̄m in utero nouem mēſibus ac etiā ō ipſius ſāguine format⁹ fuit licz crux & alia de qb⁹ ſupra ꝓpter 9tactū adorent̄ latria & ē ratio drē. quia cruci. & ſimilib⁹ null⁹ ſpālis d̄ per ſe honor debetur Sed ipſi v̄gini debet̄ ſpālis de per ſe honor & reuerētia ꝓpter ipſius excellentiā & ſic ſi adoraret̄ latria aodratione

yperdulia

Dulia

poſſ̄ incidi in ydolatriam ut poſſent alii qui credere ipſā uirginem adorari latria ꝓpter propriam excellentiam quod eſſ̄ ydolatria quod non poteſt contingere in cruce clauib⁹ ſudario ſepulchro & ſiſtib⁹ Vnde debet̄ ei adoratio q̄ſi yperdulia in quandam ſpecialem prerogatiuam ex quo fuit mater dei quod nulli mulieri accidit Item quantuz ad corpora & reliqas ſāctoz dic q̄ debetur dulia ſeruit⁹ ut ō. & ſimiliter de ymaginib⁹ ſanctoz quia ꝓpter repreſentationez debetur dulia ſec⁹ ſi conſideraret̄ ipa pictura Sed ymagini beate v̄ginis debetur yperdulia ut dictum eſt p̄m thomam in p̄te. q. aī. xxv. xxiiii. per totuz Hec tamen & ſimilia dominis & patribus theologis remitto & uide de cōſec̄tione di. iii. perlatum et. c. ſeq̄nti et ibi per gloſaz et arch. et p̄lapuz et domi. ī. c. ſi canonici. §. fi. de offi. ordi. li. vi. et adde q̄ male dicūt gētes uolētes nos arguer̄ q̄ tales ymagiēs hēant ſimilitudinē ſimulachroz ſuoz patz machabeorum primo. c. iiii. ante fi. iūcta cle. ii. d̄ peni. poſt medium vel dato q̄ uideant̄ habere aliqualez ſimilitudinez cum ſimulachris tamē nullum ſimile ē idem. ff. de poſiti q̄ nerua. et ī. c. non poteſt d̄ p̄bn. in. vi. et quia iudei uenerabant̄ archam reſpectu legis dei non ut deuz Et p̄miſſis addenda arbitror de angelis ea que ī canonibus reperi Et primo ſm Iero. tanta eſt dignitas animarum ut unaquaq̄ ab ortu natiuitatis ſue hēant angelū ſibi deputatum ad cuſtodiam Vnde angeli mittuntur a domino ad cuſtodiendum nos et ad miniſtrandum nobis patet ī clemē. ſi dominum in v°. ex mīſtris de reſ. et uen. ſan. Item angel⁹ ē nomen officii nō naturē Item āgeli grece uocāt̄ hebraice malch. latine uero nuncii interpretant̄ ab eo q̄ domini uoluntatē populis anunciant qb⁹ ideo pictores faciunt pennas ut eorum celerem in cuncta diſcurſum ſignificēt Et nota q̄ in quinq̄ nobis precipue mīſtrāt Primo excitando nos et a ſomno culpe quod ſignificatum eſt actuum. xii. c. Vbi dicit quando angelus percuſſo latere petri excitauit eū dicens ſurge uelociter et in. iii. libro regum ubi dixit angelus ad beliam ſurge comede grandis eni tibi

Jmage xp̄i

angeli ministri dei

restat uia Secūdo itercedēdo pro nobis quod significatū fuit in daniele. x.c. ubi dixit nemo fuit adiutor michi in omnib9 bus nisi michael princeps noster Tercio a contrariis potestatib9 nos defendēdo Vnde ī psalmo angelis suis mādauit de te zč. & alibi mittit angelus domini in circuitu timentium eum & eripiet eos Quarto bona nostra īpresentādo. tobie xii. capi. dicit angelus obtuli orationem tuādomino Qūito & ultimo animā egre dientem de corpore in deum portando Vnde luce .iiii.c. dicitur. Factum est ut moriretur mendicus & portaret̄ ab an/ gelis in sinum abrahe ut refert archidi. xiii. q. ii. fatenduz. & de consecratioē di. ii. utrum & adde in legenda dedicatioīs archangeli ante finez Et dicit ysidorus in libro officioz bonorum angelorū nu merus qui post ruinam angeloruz malo rum diminut9 est ex numero electoz ho minum supplebit̄ qui numerus soli deo ē cognitus ut refert arch. de consecratioē di. ii. bii duo. ī fi. ubi etiam per gl. Et sci as q̄ nouem sunt ordines angeloz de pe. di. ii. in antepenultima columna & unus angelus differt ab alio nota. d̄ offi. archi p̄brī. c. primo & uide de consecra. di. pri ma si duo· Notandum etiā de paradiso qui dicitur ideſt parans dei uisum Sed ad litteram paradisus est locus in partibus orientis cuius uocabuluz ex greco in lati num uertitur ortus porro hebraice edon dicitur quod in nostra ligua delicie inter pretatur quod utrūq3 iunctum facit ortū deliciarum Est enim omni genere ligni et pomiferarum arborum consitus habens etiam lignum uite. non ibi frigus sed per petua ueris temperies cui9 ī medio fons prorūpens totū nemus irrigās diuidit̄q3 in quatuor nascentia flumina cuius loci aditus post peccatum homini intercluſ9 est secundum papiam ut refert archidia. &. iiii. q. i. oībus. Vel dic paradisus ideſt celum empirreum ideſt locus iocundus et delectabilis ſm archi. post hugo. de peni. distinctōne secunda principium· post prin cipi. &. in. c. si enim. in. iii. colūna in v° in paradiso Item alibi in paradiso & ī qete mentis ſm theologos & uide plura de paradiso in cronicis fratris uincen. carta vii. & carta. centesimaquīq̄gesimatercia Et d̄ paradiso terrestri uide in legenda sc̄ti mathei ī secūda columna Item ī para diso qlibet satiat̄ iuxta illud psal. ex adi pe frumēti satiat te et ali. satiabor cū ap paruerit gloria tua secuuduz archi. post pe. de pe. di. ii. dum sanctam. post mediū hinc est q3 beatis omnia ad uotū succedūt ut in. c. cū marthe. ad finez d̄ celebracoē missa. Et nota q3 p̄sens ecclesia paradiso comparat̄ quia in ea est pax a uiciis ori ginalibus et actualib9 et quia ī ea est spi ritualis cib9 scilicet corpus et sāguis xp̄i et delicie mādatoz dei p̄ et arbores fruc tifere sunt in ea ideſt sancti predicatores secunduz hug. ut īfert arch. de pe. di. iiii. eccl̄a paradiso. Est autez paradisus ī celo ut not. .xxiii. q. iiii. hec autez. &. xiii. q. ii. tēp9. facit illud d̄ somno sipionis: uita uero uestra uia est in celum et habes hoc v̄bū paradis9. xxvi. di. c. deinde. et trice simaquinta. di. sexto et xl. di. illud et. c. sequentibus et de consecratione. di. iiii. eccl̄a Consequenter addenduz uidetur d̄ purgatorio ubi sit et potest dici proba biliter q3 cum anime iustorū sint in celo anime maloz in inferno q3 anime que indigent purgatione sint in medio Sed ubi hoc sit nescim9 Verum tamen qa ma gis p̄tinent ad celuz quia iam sunt ibi spe potest dici p̄babiliter q3 ī supiori regiōe ideſt in aere sit loc9 purgatorii secunduz archidiaconū. xiii. q. ii. tēp9. super glo. secūda ibi etiaz glo. prima dicit q3 credit aīas sūme bonas statī ad celū uolare iux ta illud. gaudēt ī celis anime sanctoz Et de igne purgatorii uide quod not. xxvi. q. i. impudicas. et quod no. vicesimaq̄rta questione prima subdiaconus. et. xv. di. c. penultio Vbi de pena purgatorii quia patiūtur maiorē penaz quā passi fuissent martires ī carne de peni. distinctioē .vii. ad finem. et per hostiēsem in sūma de pe. et remi. §. quis sit effect9. in fine et in re pertorio aureo spe d̄ reg. peni. in fine et de purgatorio uide plene ī legēda cōme morationis omniū sanctoz per tres colu mnas et per petrum de palude in quarto distinction .xxi. xli. articulo primo et articulo tertio. Et scias q3 existentes in prngatorio non fruuntur uisione dei no.

xiii. q. ii. qui diuina. §. de mortuis. Item ipsum non sentiat baptizat9 ī fine de pe. di. vii. nullus. cum similib9. Et dicit laud. in sacramentali de sacramento eucaristie penultima columna. q̄ purgatorium est in altiori p̄te inferni nō q̄ sit idē loc9 cū īferno & sic distat a lībo. sed q̄si uicī9 eis sic q̄ q̄ idē ē ignis purgās bonos ī purgatorio & crutiās malos ī inferno & sic sup eodem igne aur̄ rutilat & palea fumat p̄m gregoriu3. et subdit q̄ anime statim euolantur uel ad paradisū uel ad infernū nisi propter aliquas penas temporales ī purgatorio sint purgande p̄m eum Item in purgatorio alique anime habundant q̄a ab amicis multa suffragia copiose fiūt Sunt etiam anime egentes quar̄ cura nul latenus habet ut in legenda oīm sanctor̄ in fine Item ō purgatorio sol9 de9 extra bit et illud ingredit solus contritus ut p̄ ymo. ī cle. ii. d̄ pe. et remi. ī. iiii. columna Vltimo de limbo dicebat arch. xxiii. q. iiii. hec autem scire debes quod ī superio ri margine inferni erat locus aliquātulū habens lucem sine omni pena materiali in quo erant anime predestinatoru3 usq̄ ad descensum x̄pi in infernum qui locus p̄pter sui tranquilitate3 sinus abrahe di ctus ē ut sinum matris dicim9 et dicebat abrahe quia fuit prima uia credendi i p̄e enim publice predicauit· Hunc tamē locū Iob uocauit tenebras p̄ tedio expectādi ut ibi et in tenebris straui lectulū meum zc̄ ut hec legunt̄ in historiis super euan get. c. pharisei uero secūdu3 arch. ubi. s. Et ad istum locum descendit anīa latroīs cum anima cristi in die sue mortis q̄ loc9 etiam appellatur paradisus p̄pter alīq̄ lem requiem secūdu3 pe. ut refert arch. de peni. distinctiōe prima. importuna di cit laud. in scramentali d̄ sacrō eucaristie penultīa columna q̄ olim ante passionem x̄pi limb9 & sinus inferni idem erant q̄a omnes carebāt tunc usione dei. Sed aliis penis non equaliter puniebātur Sed post passionem multū differunt quia hodie uo catur sinus abrahe ille loc9 ī quo bonor̄ anime requiescunt ut legitur in legenda beati martini Limb9 qui est in superiori parte inferni dicit̄ ille locus in quo sunt paruuli non baptizati In alia inferiori parte sunt commūiter omnes mali p̄m eū ubi supra Sic ergo sinus abrahe est altior locus subsequenter purgatorium postea limb9 & postea infern9 ut ex p̄missis p3

Quartodecimo nota q̄ dyabol9 ē auctor nostre mortis. unde appellatur p̄ceps mundi no. xxxi. q. ii. c. i. & per archi. de peni. di. ii. princeps. & quō sciat futura not. xxvi. q. iiii. sciendum. v. an cognoscit cogitationes hominȝ Item sepe nitit̄ ut homo patiatur & irascat̄ cum deo no. de peni. di. ii. si cui. §. potest fieri. & temtan do affligit̄ no. de peni. di. i. potest fieri. & multis modis interpretat̄ ut per arch. xiii. di. c. ii. & quod notat̄ de sūma trinī tate. c. i. ī v̄bo diabol9 Et dr̄a iter demo niū & demone3 per arch. xii. q. i. pudē da. facit de peni. di. i. huis potestatis. Itē dicitur leo per archidiaconu3 de penitē. distinctiōe. ii. si enim. in secūda colūna & ibi no. ī v̄bo leo ibi etiam no. circa prin. q̄ dicitur belial q̄i sine iugo Item inter p̄ tatur d̄orsum fluens arch. d̄ consecratiōe di. ii. citius Item pct̄ores dicūt̄ filii dya boli per imitatiōe3. & dyabol9 appellat̄ hō ab euētu ut no. d̄ electi. hic3. glo. scd̄a Item elongatur a cristianis quando mini sterium eucaristie agitur & quando fiūt orationes & predicationes ut in legenda sancte Iuliane Item quare mot9 fuit ad peccandū no. de consecr̄tione di. ii. citius §. quod uero. & hēt mille mōs ad nocen dum. xvi. q. ii. uisis. & non reuocabit̄ ad uitam notat̄ de pe. di. i. si cui. §. deniq̄ Itē quare eius peccatum non fuit redemptū sicut fuit peccatum hominis per archidi. de peni. distinctione prima. §. ex his. & habet suos angelos de bī t̄. c. iii. Item di citur apostota & fugit res cruce signatas de consecratione di. iiii. post ea signatur & multa eum latent. xxxii. q. ii. c. i. Et dicitur sathanas. xxxii. q. ii. c. ii. & ē fo mes odii. xxxiii. q. i. ī quisisti. & de filiis dyaboli de penitentia distinctione prīa porro. §. Item si antequam. in fine &. §. Item ut iohannes. & illuditur dyabulo p̄ penitentiaȝ de peni. distinctione prīa po test fieri. & credit & contremescit deum de penitentia distinctiōe. ii. ī colūna. xv.

Item dignissim⁹ maledictiōis. xxiiii.q.iii. si igitur. & de natura ipsius & an futura aliquo modo scire possit. xxvi. q. iii. sciendum. ii. q. v. nec mirum. in. iii. colū. ad finem. & ibidem ī. iiii. colūna. q̄ semp nititur adorari ut deus. & ideo quādoq̄ transformat se in angelum lucis. xxix. q. i. ante finem. & not. archi. in. c. ut offi. circa principium. de bīt⁹. li. vi. Item decidit a beatitudine etiam ad quam habēdam creatus erat. xxiii. q. ii. sic quippe. in fi. & quādoq̄ subintrat corpus mortuum no. in. c. ī quadam. de cele. missa. Item appellat̄ demon a sciencia. ī. §. v. q. cxiii. p⁹ prin. Et addendū de anticristo qui sic appellatur quia ǭtra deum uentur⁹ est qdam simplices intelligunt antix̄pm ideo dici q̄ ante x̄pm uentur⁹ sit idest p⁹ eū uenit x̄pus non autem sic Sed antix̄pus grece dicitur quod est contrarius cristo latine anti enim grece in latinum ǭtra significat x̄pm enim in se mentiet̄ dum uenerit & contra eum dimicabit & aduersabit̄ sac̄ ment⁹ x̄pi ut ueritatis eius euangelium soluat. nam & templum Ierosolimis repar̄ & oīs legis ueteris cerimonias restaurare temptabit. Sed & ille antix̄pus ē qui negat deum esse x̄pm cōtrari⁹ enim x̄po est Omnes enim qui exeūt de eccl̄ia & ab unitate fidei precidunt̄ & ip̄i antix̄pi sūt fm̄ vsid̄. ut refert archidiacon⁹ de peni. distinctione. ii. si enim. & uide plene in cronicis fratris Vincencii carta. clii. & facit. xxxv. q. v. porro. ad finem & hēs hoc v̄bum. xxiii. di. c. i. post medium. & xvi. q. vii. peruenit. et. xxiiii. q. i. qm̄. in fine. et. c. didicim⁹. ī princi. de peni. di. ii. in decimaquinta columna et uid̄ p cōsecratione distinctione. §. peruenit. Item d̄ inferno ubi sit uide not. xxiii. q. iiii. hec aūt ubi sit dicit gl. hic vī q̄ ifern⁹ sit sub terra et ī eo loco ubi nullus splēdor sol̄ pōt puenir̄ et padis⁹ sit in celo qd̄ clari⁹ affirmat gl. xiii. q. ii. tēp⁹. et allegat dictū. c. hec aūt. et per laud̄. in sacramentali in Ru. de sacramento eucaristie in penulti. columna Thomas tamen et bonauētura tenēt q̄ infernus sit in centro seu medio terre et q̄ sit in parte inferiori probat̄ ysaie. quinto capitulo et septimo et decimoquarto ubi de lucifero et probatur ezechielis. xxxii. et. xxxiii. et amos. ix. tamen Augstin⁹ dicit se dubitare ubi aīe defunctorum quiescant in dicto capitulo tēp⁹. Et ibi glo. dicit ex illis v̄bis uideri q̄ augustinus dubit quo anime defūcto rum recedant quare super ea dicit archi. Non ergo erubescemus cū aug. ignorare argumēto de consecratiōe di. iiii. sol. q̄ri. secūdū laud̄. et archi. et facit ad predicta xxxv. di. eccle. & de consecrati. di. i. uestimenta. in fi. et illud thome domine nesci⁹ quo uadis et uide in cronicis fratris Vincencii carta. cliii. Videamus aliq̄ de iuda in quo notāduz q̄ legitur in historia scolastica rubrica de suspensione iude q̄ dicit Ieronim⁹ super psal. lxxx. q̄ magis offendit iudas deum quādo se suspendit q̄ in hoc q̄ deum p̄didit qui iudas proiectis argenteis in tēplo abiens laqueo se suspēdit et crepuit medius effusis uisceribus actuum. i. c. et in hoc quodāmodo delatum est ori quo osculat⁹ erat deū ne per os sciret licet effūderet rupto enim laqueo putat̄ postea cecidisse et crepuisse Vtrū ea die se suspēderit an distulerit dubiū ē sed q̄ ante resurrectionem dñi post̄q̄ penitētia ductus tulit argenteos statim ex impatientia doloris et despatione salut̄ se suspēdit qd̄ non est autēticum ideo pri⁹ dictum magis uerisimile fm̄ hugo. et archidi. de peni. di. iii. sceleratior al̄s. c. iter omnia sceleratior ubi uide glo. ibi etiam archi. uidet̄ uelle post pe. q̄ iudas fuit mortu⁹ ante x̄pm nec expectauit mortem x̄pi ut ibi latius de alimēto natiuitate et aliis ipsius Iude uide ī legenda sc̄ī mathie ap̄li Item iudas quarta feria traditionē dñi cogitauit de consecratiōe di. iii. ieiunia. et uide de iuda. xvii. q. iiii. s. forte. Item comisit plagium sacrilegium et symoniam i. q. i. qui studet. xi. q. iii. abiit. xxiii. q. iiii. quid ergo. per glosam et archidiacon̄ Item si penitētiam egisset uenia impetrasset de peni. di. ii. his potestat⁹. et di. iii. inter hec yrcum. prīo ad fi. et. c. iudas et. c. nichil. uide et seq̄. et scias q̄ baptizauit cū aliis ap̄lis ante passionem x̄pi de conse. di. iiii. aliud. et de pilato uide plīs. legenda passionis in. ix. col̄. usq̄ in finem

Vltimo querit̃ ubi erit diuinū iudici
um dic ꝙ ut colligitur ex diuinis scriptu
ris erit circa locum montis oliueti & ibi
descendet xp̄us ad iudicandū quia etiaz
inde ascendit ut ostendat̃ qui ascendit ip
se est qui descendit. sedebit aūt iudex in
aere eminens & precedent diuinū iudici
um signa quia ad dignitatem tanti iudi
cis pertinet ut ip̄m aliqua signa ad reue
rentiam & subiectionem inducentia pre
cedant quia forte sol & luna obscurabū
tur priuatione sui lumis ad hominū ter
rorem appropinquante iudicio eiꝰ secū
dum gni de monte lauð. in sac̃mentali in
rubri. de sacr̄o eucaristie alis ð celebra.
mis. in fi. ubi etiaz ꝙ tūc hoies uidebūt
deum oculis corpalibus per essentiā ut
habeāt p̄fectū solaciū de uisione diuini
tatis & sic corpa beatoz quandā p̄fecti
onem glorie a deo suscipiunt que erit ip
sorum nouatio. ibi etiā ꝙ xp̄s iudicabit
in forma humana ut in illa uideri possit
ab oīb̄us tam bonis q̄ malis. & erit in
forma glorioſa iustis delectabilis: malis
grauis & terribilis. & sic etiā eum mali
uidebunt cū dolore. ibi etiam ꝙ aīalia
bruta plante & corpa mixta nō remane
bunt post innouationem mundi secus in
elementis que licet sint corruptibilia se
cundū partes tamē sunt incorruptibilia
scd̄m totum & homines etiam sunt incor
ruptibiles rōe anime: & supcelestia cor
pora similiter sunt īcorruptibilia scd̄m
rōem & ideo ista tria remanebunt scd̄m
eū. quibꝰ adde ꝙ iudicium auctoritatis
habebit tota trinitas: sed iudiciū miste
rii habebit filius sedens & apparēs in
iudicio scd̄m humanā naturaz & sic in ea
dem humanitate in qua appuit humilis
iudicabit ut p̄ Archi. de peni. di. ii. cari
tas iiii. et faciet iudiciuz dominus facie
ad faciem. Ezechiel. c. xxi. Xvo
nota ꝙ laici fideles in casu necessitatis
possunt impune baptizare etiaz p̄prios
filios alis cessante necessitate punirent̃
licet baptismum cōferrent ut hic nota.
& intelligę ꝙ laicus baptizet ut quiuis
non presumendo officium sacerdotis ut
hic scd̄m Ho. in sum. de cle non ordi. mi.
& de hoc meretur scd̄m doct. in. c. i. eo.
ti. Et nota quia textus dicit libere. i. im
pune ut subicit. vnde alia dispensaº non
requiritur ut dicit Hosti. in simili. in c.
lator. de homi. &. c. ex litteris. eo. ti. &
ad hoc facit & uide in. c. reprehensibil̃.
§. i. de appl̃. &. c. ii. de arbi. lib. vi. & in
cle. fi. de eta. & qua. & Pe. de ancha. in
c. si bēficia. de preben. li. vi. & Fra.
in. c. iiii. q. iii. de re. domi. & quod not.
in. c. i. de censi. li. vi. & in. c. euz plures.
de off. delega. eo. li. Vel. i. absolute ut
in. c. i. de usur. Nota tamē quia textꝰ di
cit ꝙ istud potest in necessitate & sic li
cet dicat libere non excludit iuris mode
rationē & ðbite iusticie metas: ut dicit
in simili An. de but. in. c. directe. de ap.
facit. ī. xviii. no. Xvio. nota ꝙ mori
mur corpe: anima uero īmortalis est: &
est forma essentialis corpis. nota. in cle.
§. porro. glo. mag. de sum. tri. & infūdi
tur corpi iam formato. xxxii. q. ii. moy
ses. ubi in textu & per Archi. quid sit &
unde dicat̃: & est preferenda cunctis re
bus. l. sancimus. in fi. C. de sac̃. ec. & iō
potius cōsulendū est aīe q̄ corpi qa pre
ciosior est corpe. & nota. de pen. & re
mis. cum infirmitas. in fi. & in. c. i. de p̄
ben. li. vi. & quando corpi infundat̃ no.
xxxii. q. ii. quod nota ī uerbo. aīatuz. &
di. v. in glo. quare minori. & in. c. uno ð
purg. post par. & in cle. de sum. tri. in v̄
bo unitas. & in legenda purificationis.
Que aūt p̄sint aīe defuncti uid. xiii. q.
ii. anime. Item in eius foro cuilibet est
credendū. nota. in. c. significasti. ii. ð ho
mi. & in. c. uō. in glo. p̄t. de sen. excōi.
& in cle. i. de priuil̃. Item dicitur ꝙ nō
pōt habitar̃ in sicco nota. in. c. in quað.
de cele. mis. qñq; uero aīa exponit̃. i. ho
mo animatꝰ. nota. de conse. di. v. ne tal̃.
facit. l. sancimus. in fi. de sacrosan. ecc.
Item scd̄m diuersa sui officia uarie nomi
natur Io. an. in. c. uno post prin. de sac̃.
un. Et dum textus dicit hic ne intellige
p̄ nō. xc ii. di. c. fi. An aūt faciat condi
tionem uel moduz per Bar. ff. de acqui.
pos. l. qui absenti. §. i. de ig. ii. cuz p̄. §.
titio. ad fi. & de condi. & demō. l. quibꝰ
diebꝰ. & per Bal. in autē. cui relictum.
ad fi. C. de indi. ui. tollē. Xvii° nota
ꝙ sacrum baptismū eripit aīam de pote
state diaboli & tenebraz & transmittit

ad regnum celeſte. Vnde ꝑ baptiſmum homo deo dicatur & diuina indulgentia liberatur: dyabolus opprimit & uires omēs ſue nequicie amittit. de conſe. di. iiii. nec quēq̄. circa fi. fuit enim diuinit9 inſtitutum. ea. di. c. nulla ſalus. & ꝑ eum impletur lex mādator4 di. ea. di. gracia Item ꝑ eum euacuatur pena peccati ori ginalis ea. di. c. ii. &. iii. &. iiii. Itē opatur aput nos quod operabatur aput ueteres circūciſio. ea. di. quod aput. & ſic primi boīes in ſacrificiis credunt li berati de pe. di. i. ſicut primi boīes. ad quod. s̄. xiii. notabli. &. ī. §. v. q. xlvii. Item ꝑ baptiſmū tranſitus eſt de terre nis ad celeſtia de conſe. di. iiii. ꝑ aquam. & renaſcitur homo ea. di. c. i. & efficit mēbrum xp̄i ea. di. nulli. &. c. ad hoc. & de conſe. di. ii. quia paſſus in fine. & ꝑ baptiſmum adiuuamur ut peccata nō ad mittamus ea. di. c. añpl̄t. & ut faciam9 quod facere debem9 ea. di. §. pl̄t. Sum pſit aūt baptiſmus potentiam ex morte & reſurrectione xp̄i ea. di. ꝑprie. &. c. ſi quis aūt. in fi. &. c. ut oſtenderet. Et per baptiſmum uenit quis ad catholicā ſocietatē. i. q. i. quod quidam. & bapti zans largitur xp̄ianitatem. xvi. q. i. ſūt. & adde. ī. §. i. q. xlviiii. &. §. cōia. de ſa cramen. q. xiii. Xviii° nota q̄ ꝑpter compaternitatē ſupuenientem ob neceſ ſitatem baptiſmi non ſepatur matrimōi um etiam quo ad thorum. & facit. s̄. in ſummario in. viii. notabili. &. ī. §. ii. q. x. & nota de illatiua idcirco. ſimile. ī. ea dem. q. ſi quis ſacerdos. &. q. iiii. c. i. xx xi. q. i. quō. ad fi. xxxiii. q. i. requiſiſti. &. c. āmouer̄. de pe. di. iii. in. iii. colum. in. c. qui amiſſa. xxi. diſtī. c. fi. cum ſīli. & dum textus dicit impune intellige. ſ. abſq̄ pnīa ut probat̄ in textu iūcta glo. idem eſſet. & facit quod nota. in. c. ii. in fi. de conſti. li. vi. Et ad dcōes ob poſitā in textu dic q̄ ſignificat cām etiā remo tam. l. mulier. ff. re4 amo. & quod not. Bal. in. l. non dubium. in. v. notabili. C. de legi. XIX° nota q̄ uerbum ſeu p̄ ceptum dei appellari pōt auctoritas is ſit plus q̄ auctoritas ac uia ueritas & ui ta. facit quod not. in. c. ii. glo. i. c. quod bi per Arch. de p̄ben. li. vi. & in ſpe. ō diſpen. §. fi. v. quid ſi diſpenſatū eſt cui aliquo. cū ſi. & de auctoritate Boetii no ta. xciii. di. c. i. de Saluſtio hētur xli. di. c. fi. & uide. ii. di. ſatira. & viii. diſtī. in prin. v. de platone. & de virgilio. xxx vii. di. c. ii. & de Sibilla. xxxvii. diſtī. ſi qd. de Lucano. xxvi. q. v. nec miruz. cir ca prin. & de demoſtene oratore de pe. di. i. aut fata. in fi. & de ypocrate & ga lieno de conſe. di. vi. ne tales. & de Ora tio hētur de conſe. di. vi. legimus. de In no. Hoſti. & aliquibus ꝑ Io. an. in prin. nouellarum. Viceſimo nota ꝑ totum iſtud. c. q̄ neceſſitas excuſat & ſic licitū eſt allegare ꝓuerbiū de iudeis. & ſi iuō os. de iureiur. quēadmodū. ff. de offi. ꝑ conſul. l. ſolent. de torneamē. c. i. ꝑ Io. an. in dicto. c. & ſi iudeos. & in dicto. c. de torne. & in. c. conſuluit. de uſur. ꝑ eū dem facit. i. regū. c. xxiiii. &. ii. regum. c. v. &. xx. & Ezechiel. xii. ad fi. &. c. xiiii. &. xvii. vnde etiam per ꝓuerbia poſſunt cauſe diffiniri: ut notat Io. an. ī c. ſup ſpecula. de priuil. & ad iſtud pro uerbiū adde q̄ neceſſitas nō habet legē nota. in. c. querelam. de iureiur. & in. c. queſiuit. de vbo. ſig. cum ſi. Item de illo ꝓuerbio: beatius eſt dare q̄ accipe: no. xvi. q. i. predicator. Item de illo ꝓuer bio: eice primo trabem de oculo zč. no. in. c. ea que. in vbo monach9. de ſta. mo na. in. c. quia fruſtra. de uſur. &. ii. q. i. multi. ꝑ Io. an. in. c. i. de accuſa. Item ō illo: qui nimis emungit elicit ſanguinem no. in. c. niſi cum pridē. §. ꝑpter malicia in fi. de renunc. Item de illo: nullum bo num irremuneratū zč. nota. lxxxvii. di. diuine. Item de illo: homo factus diues obliuiſcit ſocio4 paupum. notat. i. q. i. ꝓphetauit. Item de illo: quod noua te ſta capit zč. i. q. i. quibuſdam. & de pre ſump. cum in iuuentute. Io. an. in. c. ii. ō cle. coniug. Item de illo: circa res dona tas non querend9 pactum. nota. in cle. ii. in vbo grōſe. de cenſi. & ad canal dona to zč. Io. an. in. c. ꝑ tuas. de dona. Item de illo: omnia tpus bñt. ſpe. de aduo. §. hic docendum. v. cum aūt tps. alī. xxiii. q. iiii. ſi eccleſia. Item de illo: non multū loquaris. ſpe. eo. ti. §. iam nunc. vſi. hoc tamē caueat. & in fi. & in. §. nunc de ex

ordiis. v. deinde accedat. Item de illo nĩ la maior pestis zč. Spe. eo. t. §. fi. v. Itẽ studeat. Item de illo uulgꝰ amicicias uti litate ꝓbat nota. in cle. pastoral. ad fi. de sen. & re iudi. Itẽ de illo habeat unus quisq; suam zč. per Archi. in. c. i. in. v. colum. de iur. calum. li. vi. Item de illo: felix quem reddunt zč. nota. xxvii. q. i. c. ii. in fi. Item de illo ꝓuerbio. nemo uerecundet facere artem suã. in auten. de tabel. sup v. hoc agere. Item de illo Melior est buccella panis cũ gaudio zč nota. eo. ti. in v. caute. Itẽ de illo Scia ĩ flat in. c. nisi cum. §. ꝑ defectu. de renũ. Item de illo: Omne rarum carum. xcii. di. legimus. ad fi. Item de illo Oderunt peccare boni zč. no. in. c. irrefragabili. in fi. de off. ordi. Itẽ de illo. Sepe solet filius zč. de elec. in. c. uenerabilem. ad fi. & per Hosti. in sum. de elec. §. itẽ sciẽ dum. in fi. & in ti. de fil. phĩo. §. que est causa. in fi. Item de illo: Curre ad ignem uicini. Spe. de depos. §. ii. ad fi. Itẽ de illo. Dñi legati tristia nulla pati. in spe. de lega. §. i. Itẽ de illo. Frõs meretricis zč. in legenda sancti Stephani & quod no. Host. in sum. de adul. §. que pena. circa fi. Item de illo. Pena põt demi zč. in Spe. de dispen. §. qualiter. v. ut aũt. bi uidet ꝙ sic. Item de illo. Verbi gra. in l. si per emptorẽ. ff. de pric. & cõmo. rei uendi. Item de illo. Cũ scorpionib9 habitas, Ezechiel. ii. &. xii. Itẽ de illo. Cõmede libꝝ quia scies totum. Ezechiel. iii. Itẽ de illo. Sanguinẽ eius ꝺ manu tua requiram. Ezechiel. iii. Itẽ de illo. Fac conclusionẽ quoniã terra plena ẽ iniquitate. Ezechie. vii. Itẽ de illo. Et qui exiuerũt ex iudeis saluabũtur. Ezech. vii. Itẽ de illo. Lex ꝑibit a sacerdote & consiliũ a senioribꝰ. Ezech. vii. Itẽ qui gladio ferit gladio ꝑibit. Ezech. xi. Itẽ de illo. Sicut pr̃ uel mr̃ ita & filius uł filia Ezech. xvii. Itẽ ꝺ illo. Labor improbꝰ oia uincit. & de ꝟbi gra. Ieronimꝰ in ꝓlogo sup danielẽ. Itẽ ꝺ illo. Vsq; ad tps & tpa & dimidium tpis. Daniel. vii. Itẽ de illo. Sicut populꝰ sic sacerdos. Osee. iiii. Itẽ de illo. Et nescierũt facere rectũ Amos. ii. Itẽ de illo. Et conuertẽtes in mane noctem & econtrario. Amos. iiii.

Itẽ de illo. Prudens in tpe malo tacebit ibidem. Itẽ de illo. In eternum & ultra Micheas. iii. Itẽ de illo. Qui cõmedunt equũ ponent insidias subter te. & sicut feci sti fiet tibi. Abdias. cº. uno. Itẽ Inimici hoĩs domestici illius: Micheas. vi. Itẽ de illo. Facies mutata declarat cordis dolorem. ii. Macha. c. iii. Itẽ de illo Quicquid in sumptus de tuo tuleris pro lucro cõputa antiq̃ dictum est: auaro deest tam qꝺ habet q̃ qꝺ non hẽt. credenti totus mũdus diuicias ꝛ est. Infideli autẽ etiã obulo eget. Iero. in fi. ꝓlogi. bibis & subdit in fi. Facile cõtemnit oĩa qui sese sem ꝑ cogitat moritu ꝛ. Item de illo Ex nimia ingurgitatione olet os. in spe. de testa. §. nũc tractãdum. in. v. colum. ad fi. Item de illo. Hoc certo certius est in. l. ait ꝓtor. §. si cũ mier. ff. que ĩ frau. cred. Item de illo. acotal montone. acotal bochone. no. ff. de tribu. l. qꝺ in herẽdem. §. eligere. Item de illo. A minore usq; ad maiorem oẽs auaricie studẽt & a ꝓpheta usq; ad sacerdotem cõmitti faciunt dolum. Ieremi. vi. c. &. viii. Item de illo. In nichilo gloriãdũ est nisi ĩ scientia & notione dei. Ieremi. ix. Item de illo. Stultus factus est oĩs hõ. Ieremi. x. & ibidem ꝙ uia uiri a deo est zč. &. c. li. ii. colum. Item de illo. Mirant̃ hoĩes quaꝝ uia impioꝝ ꝓsperat̃ zč. & cupiũt ꝙ omnes moriant̃ cũ salute animaꝝ. Ieremi. x. & uide Ieroni. in ꝓheĩo abacuc Item de illo. Hodie cessat illud prẽs commederũt zč. Ieremi. xxxi. & Ezechiel. xix. Item de illo. Letat̃ dñs sup seruis cum bñ illis fecerit. Ieremias. xxxii: ad fi: Itẽ de illo: Maledict9 qui facit opꝰ dñi fraudulenter: Ieremi: xlviii: Itẽ de illo: Populus dure cervicis: & ꝓpter peccata comedet carnes filii: Baruth: ii. & Eechiel. vi. Item de illo. Si patienter sustinueris ꝓsequutionem inimici: cito uidebis ꝓditionem eius. Baruth. iiii. Item de illo Sperans in mendacio: mendacia ꝓtectus est. ysaie. xxviii. Item de illo: Somniat esuriens & sitiens zč: ysa: xxix: Itẽ ꝺ illo: Labiis me honorat zč: ibidem: Item de illo: Loquimini nobis placita: & ꝺ illo non declinãbitis ad dexteram: ysaie: xxx: Item de illo: Stultus

fatue loquitur. ysaie. xxxii. Item de illo Scientia humana stultitia est apud deum ysaie. xliii. Item de illo. Sepe solet filiꝰ similis esse patri. Ho. in sum. de elect. §. qui eligi. &. §. & est sciendū. in. fi. Itē de illo. Oq̄ difficile est crimen non pdere uultu. ibidem de elec. §. qualiter. iii. colum. Item ō illo. Oia enī nra facimꝰ zč de uete. iuī enuc. l. i. circa medium. Ho. in phemio de confir. uti. uel inuti. §. fi. Item de illo. Felix quem reddūt aliena picula cautū. & casꝰ demētis correptio sit sapientis. Io. an. de dol. & cōtu. cū olim. post medium. Item ex nomīe cogº scitur boīs qualitas. i. regū. c. xxvi. in fine. Item de illo. Deus neminē uult pire zč. ii. regū. c. xv. Ezechiel. xxxiii. Itez deus exaudit credentes in eum. palipo. v. &. ii. & palipo. c. xx. Item de illo. Si quesieris deum inuenies: si dereliqnas phibet te zč. i. palip. xxviii. Itez: Oia sunt dei. i. palip. c. ulti. Item bona opa inuidentur. ii. palip. c. xii. Item de illo. Quandoq̄ quis suspēdit in patibulo qđ alii preparauit. Hester. c. vii. Item de illo: Homo se laudare putat dum alios detrahit. in plogo regū in fi. n hilominus Ezechiel & Ieremias dicunt aliquos pphetas mendaces zč. Ezechiel. xii. c. & Ieremi. xxviii. Item: Sicut popu us sic sacerdos & sicut seruus sic dns eiꝰ & de similibꝰ. ysaie. xxiii. Itē de illo: Ve mihi. ysaie. xxiiii. Item: Non uult deꝰ mortem peccatoris. Ezechiel. xix. Item de illo: Nemo pōt duobus dominis seruire nota. de regl. ex pte in prin. & in Spec. de dispen. §. uidendū. circa prin. ibi in diuersis aūt. Item de illo: nil uidetur actū zč. i o. de bap. maiores. in vbo ex pte. Item de illo: Ve soli. in. c. ii. in princ. in glo. de sta. mona. Item de illo: Quilibet debet esse contentus suis terminis. not. in. c. iii. de sta. mona. Item de illo Non ē arandum in boue & asino. no. in. c. ea q̄. in fi. de sta. mo. & in. c. cū causa. de elec. ad cuius intelligentiam uide ymo. in clemen. i. de elec. lup glo. decetero. Item ō illo Quod gñaliter dicit nili uidet dictū not. de uoto. ex multa. in v. ad neutros Item de illo Non minus pugnat qui consilio pugnat. no. in dicto. c. ex mulat. ad fi. Item de illo Non debemus unū lede re ut alii pficiamus. no. de uoto. p stu lasti. glo. ii. Item de illo Habitus non facit monachum. no. in. c. uidua de regula. & in. c. porrectum. in prin. Item de illo Nil tu mihi nil Catilina cetego. no. ō rgula. uenienꝫ. in vbo recipiat. Item de illo Noxia delictum zč. de regul. consulti. i prin. Item de illo Ve homini illi per quē scandalum uenit. no. in. c. fi. de regular. Item de illo Vna & eadem res non dēt diuerso iure conseri. nota. in. c. ex pte. ō deci. Item de illo Quod quis non diligit facile contemnit. nota. in. c. cum locū de spon. xx. q. iii. pñs añ finē. Item de illo Satur non discernit ut ieiunus. not. in auten. de nup. §. iocundū. Item ō illo Si pedem in fouea tenerem. no. de renun. nisi cum. in vbo scie. unde Io. an. dixit uelle doceri in. c. ex pte. ad fi. de consti. Item de illo. Qui ad utrūq̄ festinat. not. in. c. ii. de sup. negl. prel. & in. c. i. de offi. uica. Item de illo Media uia est eligenda. nota. in. c. i. de offi. custod. Item de illo: Quod tibi non uis zč. nota. in. c. dilecti. de mai. & obe. de sum. tri. c. i. in vbo dispositionem. facit. xlv. di. licet. in fi. Item de illo. qp hō debz esse simplex ut colūba zč. quia uicium est posse decipi. no xvi. q. i. si cupis. & p Ho. in sum. de consuet §. ii. ad fi. Itē de illo Pꝰ honorat diues q̄ paup. xvi. q. ii. uisis. xlviii. dist. c. fi. & uide quod no. Io. an. in. c. i. de priui. ubi etiam de illo qui reddidit grās sue cappe zč. Item manifesto facinori desimit zč. xvii. q. ii. Item de illo Fuit cōuictus ut os aperire non posset. xvii. q. iiii. uxor. Item de illo Iure poli & nō fori. xvii. q. iiii. c. fi. & p Io. an. in. c. Iehannes. in. v. colū. de regul. no. in. l. ii. C. ō instit. & substi. & in. c. iii. de renūc. per glo. Item de illo Qui male agit odit lucem. xviii. q. ii. pniciosam. Item cauendū ne mali maledicat. xx. q. ii. c. fi. & in. c. ii. in prin. de concess. pben. Item de illo natura pcliua est ad malum. xx. q. iii. pcliuis. Item ō illo Nullus dēt deū tēptare dum aliter pōt consulere. xxii. q. ii. q̄re. xxiii. q. viii. si nulla. Item tollera bilius est stulte p missum nō adimplere zč xxii. q. iiii. c. i. Item de illo Non scōrum

filii sunt qui tenent loca scõa zč. Arch. in.c. uno in v̄bo goliardus de uit. & ho. cle. Itē de illo Sic uolo sic iubeo zč. Io. an. in. c. ii. q cle. uel uouē. Item de illo. Mihi uindictam & ego retribuā. xxiii. q. i. in prin. Item de illo Vnusquisq; onꝰ suum portabit. xxii. q. iii. fortis. Itē ð illo trabendum est aliquid seueritati. xxiii. q. iii. ipa ad fi. Item ð illo Pane tribulatõis & aqua angustie. xxiii. q. iii. guisilarius. Item de illo Reprehendi ñ põt q̄ auctor dño zč. xxiii. q. iii. q̄stū. Item Qui legis auctoritate facit nõ peccat. Arch. in. c. ubi piculū. ad fi. de ele. li. vi. Item de illo Facilius quid destruitur q̄ construat. no. in. c. ii. in princi. de transac. Item de illo Non ꝓbat hoc esse zč. in dicto. c. ii. in v̄bo nullꝰ. & not. de rescrip. ex pte decani. in glo. añpt. Itē de illo Omne datū optimū. zč. Arch. in ꝓhemio sexti in v̄bo concessum. Spe. in ꝓhemio scde ptis. Item de illo Cum scõ scūs eris & cum puerso zč. Io. an. in. c. repellant. de acc. ubi etiā q̄ inicium inimicicie est maledicere. Item Absit ut ea que ꝓpter bonū facimꝰ zč. xxiii. q. v. de occidendis. Item de illo Quicquid agant boies zč. Io. an. in. c. licet. ð accu. Itē ð illo dilectõ malū ꝓximi nõ opat. xxiii. q. i. ubi. Item de illo Tarde uenere bubulci. Io. an. in. c. ad petitionē. pꝰ prin. de accu. Item de illo Quod potui nolui zč. nota. de transla. c. ii. ad fi. & i l. multū. C. si qs alteri ꝑ sibi. Item ð illo Quod ꝑ me non stat. noꝰ in. c. si aūt in fine de rescrip. Item Propter dicēr ueritatem incurrit odium. Io. an. in. c. qualiter. ii. in. vii. colum. ð accu. Item de illo In factis oīo alienis noli esse nimis curiosus. no. de rescrip. ab excõicato. Itē ð illo In facto ꝓprio quis est magis curiosus q̄ in alieno. Io. an. in. c. ueniens. de iureiur. Item facilitas uenie causa ꝓbz delinquendi. no. de postu. p̄la. c. i. in v̄. contemptū. facit. c. ut clericoz. de ut. & ho. cle. & Io. an. in. c. fi. de collu. Itē de illo Ad infirmitatem mortalem nil a ualet medicina. Io. an. in. c. Iohannes. de homi. in. ii. colum. Item de illo: Non sufficit bonū facer mihi & bene fiat. Io. an. ibidem in colū. Item de illo Peccata te dereliquerunt non tu ipa Io. an. in. c. ii. de rapto. Item de illo Paup caret aī cis. Io. an. in. c. inter. in. ii. colum. ð purga. ca. alī. xii. q. iii. paup. Item de illo: Peccatum uetus adducit nouā uindictā Io. an. in. c. ii. pꝰ prin. de purga. uulga. Item Difficile est hominē rusticanū conuincere. Io. an. in. c. Ioseph. de v̄b. signi fi. Item de illo Nemo cogitur facere ð suo beneficium. no. in. c. bone. glo. pīt. in fi. de postu. p̄la. Item de illo Nemini cito manum imponas. no. in. c. cū nobis. de elec. facit. xxiiii. di. c. i. & uide. lxi. di. miramur. & lxxviii. di. quid est. xv. q. vii. c. ii. &. q. ulti. c. fi. in fi. Item de illo Nemo carnem suā odio hūit. Io. an. in. c. dilecto. circa prin. de p̄ben. Itē de illo Opposita iuxta se posita zč. ibidē. ꝑ Io. an. in. ii. colum. Itēm ð illo Cōtraria contrariis curantur. no. in cle. ulti. ð pe. in fi. Item de illo Qui est sub alio ñ debet alium sub se trahere. no. de elec. cum in mgr̄m. facit in Spe. de tuto. §. si autē tutor. circa prin. & in. §. gñaliter. ī prin. Item de illo Regula certa dat̄ qð bene stat non moueatur. Io. an. in. c. de multa. in. ix. colum. de p̄ben. Item ð illo Quod quis uult alios facere dēt & ipse facere de elec. dudū eccīa. glo. iii. Item de illo Expecta fieri tibi ꝓut alii feceris. Spe. de aduoca. §. iam nunc. v̄si. hoc tñ caueat. & in Abdias ꝓpheta. c. uno. Item de illo Ex nihilo porata fieri non põt Io. an. in. c. extirpande. de p̄bē. circa prin. Item de illo Quod quis cepit ꝓsequi cogit̄. no. de elec. publicato. Itē ð illo Non est discipiendū unum altar̄ zč Io. an. in. c. cum cām. de p̄ben. Item de illo Non uidet̄ uelle quia nõ durat. not. de ꝓfes. & medi. l. nec infra. li. x. Itē de illo In herbis uerbis & lapidibꝰ. Ho. ī sum. de v̄bo. signi. §. que est distīctio. pꝰ prin. &. lxxvi. q. ii. ad moueāt. ꝑ Arch. Item de illo Licet seruire de uento. Io. an. in. c. cū uenisset. in fi. de institu. Itez de illo Nil mihi des dūmō nil auferas. Io. an. c. ep̄i. de re. ecc. nõ ali. Item ð illi Pontifices zč. cum sint cornuti zč. Io. an. in. c. fi. de re. ecc. nõ ali. Item de illo Difficile est uite mutatio. Io. an. ī. c. fi. de rgul. ad nr̄ām. Itē ð illo Facile sustine

re debeo quod mihi non nocet. nota. ff. de arbi. & si qua. §. fi. Item de illo Non minor est uirtus q̃ querere parta tueri. no. de pe. di. 1. eccīa xp̄i. Item ō illo Nemo sine crimine uiuit. not. 11. q. vii. ip̄i a postoli. Item de illo In sudore uult9 tui zc̃. l. di. in capite. Item de illo Quib9 ui uis non cōicamus zc̃. xxiiii. q. ii. san. & de pe. & re. omnis. in v̄bo sepultura. de sen. excōi. a nobis. Item ō illo Hodie cō stat bodie agat. in spe. de frig. & male. & no. Rota conclusione. i. Itē de illo Nemo militans deo zc̃. xvi. q. i. sunt. Itē ō illo Non ingrediaris absq; doctore uiaz zc̃. xvi. q. i. si clicat9. Item de illo Ad ī ueniendas excusatões in peccatis. xvi. q. i. p̄dicator. Itē de illo Ad impossibile non obligamur. Io. an. in. c. qō sup. ii. co lum. de uoto. Item ō illo Qñq; parua ne cant magna. Io. an. in. c. ex multa. ad fi. de uoto. Item de illo Tota lege pspecta de uoto. c. ex multa. & ibi. Io. an. circa prin. Item de illo Vt puniat in illo ī q° deliquit. de transla. c. quanto. Io. an. in c. ii. de sup. neg. p̄la. Ho. in sum. de ma. & obe. §. ii. ibi. item si primo receptus. Item de illo Non dicamus. Io. an. in. c. inter cetera. de offi. ordi. Itē de illo Occasionem querit zc̃. Io. an. in. c. solite. ī prin. de mai. & obe. Item de illo Peius est non dir̄ q̃ tarde. xvi. q. i. decime. Itē de illo Meliora sunt uulnera amici zc̃. xxiii. q. iiii. nimium. Item ō illo Qui epi scopatum desiderat zc̃. Item de illo Qui cū uirga pcutit liberat aīam ist. 9. xxiii. q. iiii. dilplicet. Item de illo Cīs anima ptātibus zc̃. & illo Hoc solum bene agi tur in uita zc̃. xxiii. q. v. pdest. Item de illo Labores impiorū iusti edunt. xxiii. q. vii. c. i. &. ii. &. c. fi. añ fi. Item de illo Qui non corrigit crimīa cū potest uidetur cōmittere. xxiii. q. viii. p̄. Item de illo Gloriandū est in fide & religiõe. xxxiii. q. viii. §. q̃uis. Itez de illo Non habū des in tuo sensu. xxiiii. q. i. scisma. ii. q. ii. c. damnatōis. vnde ue illi qui nimis ō se confidit. Hosti. in sum. de bis que fi. a p̄la. si. consen. ca. §. in quib9. v̄. sed quid si forte. Spe. de lega. §. fi. v̄. item qō nimis. Item de illo Vna ouis scabiosa zc̃. xxiiii. q. iii. secande. Item de illo. q; non est de aliquo desperandū añ mortem. xxiiii. q. iii. corripiant. Itē de illo Omne regnum seu lex & scia diuisa destruetur xxv. q. ii. si ea. Item de illo Tantū ualz genus quo ad oīa quantū spēs quo ad q̃ dam. Io. an. in. c. magne. p̄ti. colum. de uoto. Item p exteriora de interioribus iudicat. Io. an. in. c. q; de. in prin. de sta. mo. Item Quod factum ē nequit esse in fectum. Io. an. in. c. maiores. vi. colū. de bap. xxxii. q. v. si paul9. §. xiii. not. Itē Hūc boīes decorant quē uestimenta de corant. Io. an. in. c. indecorā. de eta. & q̃ li. Item de illo Qui sibi non parcit: zc̃. Io. an. in. c. ex pte. in. vi. de corpe uici. Item de illo Sputum missum in celum re uertit zc̃. Io. an. in. c. cum in eccl'is. de mai. & obe. Item ō illo Non emas iactū intus saccū. Io. an. in. c. humilis. eo. tit. circa medium. Item de illo Vbi te inue nero zc̃. Archi. de sen. excōi. si iudex. in glo. reputare. li. vi. Item de illo Quod tibi nō uis zc̃. & tpe egemus ut maturi9 deliberemus. l. di. ponderet. x. q. i. pla cuit. Item de illo Que non p̄sunt singla zc̃. no. ut lite nō conte. accedens. ii. & ō p̄sump. c. lrīs. Item de illis v̄sibus. Qui uenit extremus zc̃. tantūdem rcipit zc̃ no. in. c. fi. in fi. de magi. Item ō illo Nil impodentius arrogantia rusticorā. xlvi. di. §. i. Hosti. in su. de tpe ordi. §. xi. Itē de illo Non dicatis zc̃. xi. q. i. non dica tis. Item de illo Non licet ponere falcē zc̃. de elec. uenerabilem. Itē de illo Vt ita dixerim. vi. di. testamētū. in fi. xxxiii. di. qui de mensa. xxiii. q. iiii. §. bis oī bus. xxiiii. q. i. pudenda. Itē de illo Prima facie. Spe. de arbi. §. finit. v̄. quid si prelatus. de dona. aplice. C. ō cadu. tollen. p̄t. col. in. c. ad audient. ā. el. i. de r̄ scrip. Item de illo Vt puta. ff. de decre. ab ordi. faci. l. ambitiosa. ff. de pcur̄. l. non solum. §. sed interdū. Itē ō illo Verbi gra. xxii. q. ii. ne quis. &. ff. si pu. uē di. i. iii. §. cui9. &. l. licuti. §. i. eo. ti. Itē de illo Quid ad rembum. no. in auten. li cet. de natu. libe. Item de illo Vt ita loquar. Hosti. in sum. de coha. cle. & muli. §. i. circa prin. Item de illo Non ponas os in celum. xxi. di. c. fi. Io. an. in. c. ex tue. in p̄t. colum. de c. e. non resid. Item

de illo Solet plus timeri qđ specialiter zč. xxiii. di. q̃q̃. Item de illo Salua pace uŕa. xxvi. di; deinde. Item de illo :q̄ sol sup bonos & malos oritur. xxviii. di. c. fi. Itē ð illo Ferro necesse est abscinder uulnera zč. lxxxii. di. c. iii. in fi. Item ð illo :q̄ duobus inimicis quis placere nō pōt. lxxxviii. di. eiciens. Item ð illo Deus est cognitor secretoꝝ. xxxii. di. eru bescant. &. s̄. xiii. notabili. Item de illo defect9 nr̄e etatis zč. xxxiii. di. frater nitatis. Item de illo Incōpositio corpis qualitatem iudicat mentis. xli. di. c. fi. Item de illo Non plus sape zč. xliii. di. c. i. post medium. Itē de illo Null9 absq̄ peccato est. xlv. di. licet. i. Item de illo: Honor exhibitus ꝓuocat ad supbiā. ea. di. licet. ii. Item de illo Aspitas increpationis non ꝓficit. ea. di. cum btūs. Item de illo Casum appetit zč. xliii. di. c. fi. Item de illo Ad intercedendū mitti dēt placabilis illi. xlviii. di. in prin. in spec. de lega. §. i. in fi. in tit. de aduoca. §. hic docendū. ad fi. Arch. in. c. ad aplice. circa pri. ð r̄ iudi. li. vi. Itē de illo Indignū ē dari deo quod dedignat homo. xlviii. dis. c. fi. spe. de dispen. §. iuxta. v. colū. Io. an. in. c. pastoralis. ii. colum. de deci. & in. c. ii. de custo. euca. Itē ð illo Mai9 gaudium est ī celo zč. l. di. quia tua. Itē de illo Qui non circuit ad stipendiorum merita non ꝓuenit. lv. di. c. fi. Item ð illo Vnaqueq̄ ꝓuincia zč. lxxvi. di. c. pē ulti. Itez docti uiri cautela sit tibi magistra. lxxxi. di. legitur. Item de illo Non pōt habere bonum finem zč. lxi. dis. miramur. i. q. i. principatus. vnde ex uno ī ordinato principio plura inordinata sequuntur. Io. an. in. c. precarium. de preca. Item ð illo Non caret scrupulo societatis occulte zč. lxxxiii. di. error. Item Si non habes me in senatorez quemodo habebo te in principem. xcv. di. esto. c. i. Item de illo Noli cogitare de crastino xii. q. i. habebat. Itē de illo Venter plenus facile de ieiunio disputat. xii. q. ii. socrates. Item de illo Lupus paulatim cōmedit agnū. xxiii. q. i. c. i. & ꝓ Io. an. ī. c. ii. p9 prin. de purga. uulga. Itē precauendū qđ uituparī pōt. de ser. nō or di. c. i. cum concor. Io. an. in. c. Iobānes ii. colum. de cle. coniug. Item de illo Inhonestus actus unius clerici inducit obꝓbriuꝫ toti clero. Io. an. in dicto. c. Iobānes. iii. colum. Item de illo Vita laicoꝝ clericis est passio mors uero consolatio. Io. an. in. c. consiliunm. Item de illo Melius est q̄ bona supbabūdent q̄ q̄ deficiant. Io. an. in. c. consilium. in fi. de obꝰ. ieiu. Item de illo Peccatori totus mūd9 obulus est. xiiii. q. iii. quid dicam. Itez de illo Ad cor respicit deus non ad manum. xiiii. q. v. si quid. xv. q. vi. c. i. in fine. Item de illo Velut canis ad uomitu zč. xv. q. ulti. bi qui. xxvii. q. i. c. ii. Inð dicit sues reuertit zč. xxxiii. q. ii. de bis de pe. dis. iii. sicut qui dicunt. Item de illo :q̄ candela se consumit & aliis lumen dat. xv. q. ult. c. fi. Io. an. in. c. uŕa. ī. ii. colum. de coha. cle. Item de illo Frustra conatur ramos incidere zč. de pe. di. ii. quia radix. Item de illo Retrahēdū est a fratre ambulante inordinate. xxvi. q. vii. erga. Item de illo Dicunt & non faciunt. & de illo Si dñs largus zč. xxvi. q. vii. alligant. Item de illo Prōnus turpitudinis ē zč. xxxii. q. i. &. c. aput misericordem. Item de illo :q̄ recte bonus non polluitur ex consorcio mali. xxxii. q. i. non esto. Item de illo Quod caro est caro est. xxxii. q. iiii. recurrant. in fine. Item de illo Impudicus oculus nūctius est zč. xxxii. q. v. nec solo. Item de illo: Noli esse nimis iustus. de pe. di. i. ꝓpens Item de illo Qui ꝓseuerauerit usq̄ in finem zč. de pe. di. ii. pēnata aīa. &. c. sequen. Item de illo Nemo repente fit sūmus. de pe. di. ii. hec de caritate. Itez ð illo Qui ñdiligit odit. de pe. di. ii. nō ē tam iniustus. Item de illo: q̄ homo ē arbitrii liberi: & q̄ non est uolentis neq̄ currentis. zč. de pe. di. ii. in. ii. colum. Item de illo Libenter audimus cōmedamus & bibam9. de pe. di. ii. in. xviii. colum. Item de illo: Mulierem ignoro & uirgo non sum. Io. an. in. c. monasteria. de ui. & ho. cle. Item de illo Pl9 q̄ lucratur expendens paup bētur. Io. an. in. c. quōz. eo. ti. Item expedit magis mori q̄ famam ꝓdere. Io. an. in. c. uŕa. de coha. cle. & mī. in. vi. colum. Item de illo Malo non pōt bonum interptari. Io. an. in

in. c. 1. de cle. non resi. Itez de illo Vt de alijs taceamus. de cele. miſ. dolẽtes. Itẽ de illo Quod petis intus habes. Io. an. ī c. epus. de p̃ben. Spe. de secũdo decreto §. uidendum ad fi. Item de illo Manib9 & pedibus iactant ut se ingerãt in patri moniũ Ihesu xp̃i. Io. an. in. c. cum iaz dudum. circa prin. de p̃ben. Itẽ de illo Nõ est addenda afflictio. Io. an de purg. p9 part. Item de illo Decidit in Sillam zc̃. glo. & Io. an. in. c. ex trãsmissa. de renũ. Item de illo Dulces in sermonibus sapiẽtes reputantẽ. de pe. di. ii. in. viii. colũ. Item de illo Oĩs hõ mendax. & de illo: Vanitas uanitatũ. de pe. di. ii. in fi. Itẽ de illo: q̃ clado bellica turbatum est pacis remedio reformet̃. xxxiiii. q. i. in. 1. colũ. Item de illo Celum & terra transibunt zc̃. xxxv. q. x. c. i. Itẽ de illo Q̃ñq̃ iustus patitur p̄ impio de conse. di. i. in scã. Item de illo Nemo dat quod non habet. de conse. di. iiii. quomõ. no. in. c. i. ð offi. ordi. li. vi. in v̄bo nondũ. Itez ð illo Sapientia est in capite. de conse. di. iiii. accepisti. Item ð illo Anima que peccauerit ipsa moriet̃. de cõse. di. iiii. queris circa prin. Item de illo Turpius eicitur q̃ non admittitur hospes. de iureiu. quẽ admodũ. Io. an. in. c. fi. de bis que fi. a prela. Item de illo Vulnus iteratum tardius sanatur. de pe. di. iii. manis. Item ð illo Maioris gracie est dare q̃ nõ dẽas xxxii. q. v. tunc. Item de illo Qui nõ laborat non manducat. p̄ Archi. in. c. gña li. in v̄bo aliquid. de elec. li. vi. Item de illo Turpe est dicere non putaui. de seruis non ordi. c. i. Item de illo Melius ẽ parũ cũ iusticia q̃ multi fructꝰ cũ iniqta te. no. in autẽ. ð tabl. in v̄. caute. Itẽ ð illo Mitiꝰ agitur cũ lege q̃ cũ ministro legis. no. in. c. dolentes. in fi. de cele. miſ. Item de illo Constans & leuis zc̃. Spe. de in integ. resti. §. fi. circa fi. Item ð illo In malivolam aĩam non introibit sapientia: nec ī corpe subdito peccatis. Hosti. in sum. de fi. catho. §. i. in fi. Item de illo Gloria ep̃i esse debet subditus sapiens. Ho. in sum. de consue. §. fi. ad fi. Itẽ de illo Quicquid alii cantauerũt zc̃. Hosti. in sum. de postu. p̄la. §. fi. ad fi. Itez de illo Illud possum9 quod de iure possumus. Ho. in su. de sup. negl. pre. §. i. Itẽ de illo Auarus cõpossessorem nõ querit Ho. in sum. de ser. nõ ordi. §. quid sit manumissio. Item de illo: q̄ naucula Petri zc̃. Ho. in sum. de biga. in arbor in v̄. in v. cellula. Itẽ de illo Coacta seruicia ð non placent. Ho. in su. de bis que ui metusue. §. p̄t. ad fi. & de iude. §. ii. & in q̃bus circa prin. Archi. de p̄e. di. i. dixi. p̄batur. xx. q. i. illud. ī fi. ii. q. iii. p̃ñs. & xxiii. q. vi. §. ex bis oĩbus. in prin. &. s̃. xiii. notab. p9 prin. Itez de illo Ad quale morcello tale cortello. Ho. de lib. ob. §. quid debeat. añ fi. Item de illo A iuuene cupido zc̃. Ho. in sum. de testi. spoli. §. in talib9. v̄. x. Item de illo Qui dissimulat iniuriam callidissimus est. Host. in sum. de do. & contu. in prin. Item de illo Mors oĩa soluit. Ho. in sum. de conce. p̄ben. §. i. in prin. Item indigenti meli9 ẽ ditari. q̃ philosophari. ī. §. v. q. cxlvii. Item de illo Timuerunt timore zc̃. no. in. c. fi. de ecc. edi. Item de illo. c. fuelauit ad. a. no. in. c. legitima. in v̄. p̄ iudicẽ de appl̃. li. vi. Item de illo Reamamus tp̄us q̃ñ dies mali sunt. Ho. in sum. de simo. §. qualiter. v̄. sed nūquid licet mihi. Item non debemus de una filia duos generos facere. Ho. in sum. de excess. p̄lat. §. i. v̄. preterea delinquunt. Item de illo Vtilius esurienti panis tollit̃ zc̃. Spe. ð inquisi. §. fi. circa medĩ. Item quod differtur non aufertur. no. in: c. solet. in v̄. extra iudicium. de sen. excõi. in. vi. Itez de illo Omnia dñt suis conuenire tp̄ib9 Io. an. in. c. de offi. archip̄bi. Item de illo Non est ludus in undis. ccmi. in. c. ii. viii. colum. de testi. li. vi. p̄9 Io. an. Itez de illo Qui uult eccĩam heredem instituere. zc̃. nota. in. l. la p̃. §. ii. ff. de inoffic. test. & in. l. si quis ad declinandam. C. ð episc. & cle.

EXPEDITVS. solemnizare textũ uemo ad materiam optataz: premittam tñ aliqua cõia de sacramentis in genere ut in simili per spe. in ti° de offi. iudicuz in prin. Et primo nota q̄ qui male sentit ð sacramẽtis est hereticus sicut & si de articulis fidei. Io. an. in. c. maiores. circa prin. de bap. Et sacra inter thesauros ecclesie cõputantẽ Pe. de pal. ī. iiii. di. <<

q.iiii.ar.ii.circa medium. Item collatio sacramentoꝝ est de lege iurisdcōis.xvi. q.i.iurisdictionis. Io.an.in.c. dilectus. post medium de offi.ordi. Et tria sunt sacramenta qualis est qui recipit.i. q.i.p ysaiam.ad quod.ī.q.viii. Item sacramē ta etiam mortuis ꝓsunt.xiii.q.ii.anime Io.an.in.c.ura.iii.colum.de coha.cle. & mul.ad quod.i.q.vi. Nec debent lai ci de sacramentis eccīe derisum facere l ludum Hosti.in sum.ō matri.§.qualiter contrahatis.vsi.quid si alter.in fi. vide delinquendo circa sacramenta efficiunt de foro eccīe & epr̄scōm Fran.p9 doc. in cle.i.de bap. Et nota q̄ in sacramētis eccīasticis exhibendis attendenda ē con suetudo romane eccīe Io.an.in.c.sup.ī fi.de censi.& in.c.dolentes.in.ii.colū. de cele.miss.& in.c.i.in.i.colum.ō bap. & de sacramētis eccīasticis tenendū est ꝓut sentit papa.spe.in ti.de lega.§.nūc ostendendū.v.xxxv. Item potest eccīa facere cōstōes sup baptismo & circa col lationem baptismi certas formas pref i gere ꝑ quas quia bone sunt & quia deus ipas ratas habet arg. de transla.pla. c. n.&.iii. caracter imprimitur illi qui se cundū ipsas baptizatus est ꝑ misterium baptizantis de fide catho.c.i.§. plt. de bap.debitum.§.fi.ad qō.ī.§.ii.ad fi.& §.iiii.q.i.&.§.v.q.cxxx.&.§.vi. q. xx xxiii. Solus enī deus grām confert non mīster.not. Io.an.in.c.fraternitatis. de here.& ut.s.idem facit de matri. de consang.& affi.non cēt.& in alis sacrīs ut patet in eo quod legitur & no.ō tpi. ordi.c.i.&.ii.de sa.unct.c.uno.ce sacra men.non iteran.c.i.& fi.icōm. Io.an. ī c.i.in.iii.colum.de bap.facit.ī.§.xl.q. cxv.dicit tñ Pe.ō pal.in.iiii.di. ii.q.i. q̄ papa non pōt nec tota eccīa sacra mu tare nec in eis dispensare quia ꝓuus non pōt tollere legem dñi sui nisi quantū de us reuelat uel dispensat sicut in prima eccīa q̄ daretur baptismus in noīe dñi Ihesu vnde papa non pōt dispensare q̄ puer saluetur sine baptismo.nec pari ra tiōe q̄ a peccato mortali post baptismū aliquis curetur sine confessiōe: aut q̄ cō ficiat sine ordine uel in matrimonio p er uerba de ꝓsti etiam añ consumationem quia est uerū sacramētum unde .s.xi. no tabili.dicit tñ arch.lxvi.dis.porro.q̄ pa pa pōt immutare omēz formam ptermq̄ baptismi et eucharistie q̄ nota.utrū au tem ꝓssit dispēsare in gradu lege diuīa prohibito ut faciat ꝓsonas habiles sicut facit uel facere pōt inabiles vī q̄ sic qa istud non est sacramētū.sed quoddā in diciale sacramentale et sic hodie nō ligat nisi inquantū est per eccīam approba tū nec morale cum lege nature sole due persone excipiant fm ꝑ.ō pal.vbi.s. in.3.colum. hic ergo papa non dispensat circa sacramēta.sed circa indicialia sacra mentalia sacramētoꝝ.hic cōstitutiones faciendo ut dixi.licet ergo ius diuinum morale sit incōmutabile ut no.in probe mio clemē.in v° iur̄.pōt tamē distingui per papam de for̄.c.licet.et ibi per an de bu.et ad predicta de mutatione sac mētoꝝ uide.ī.§.i.q.xi. dicunt aūt sac mentalia quali sacramentis annexa ut in simili per spe.de dispen.§.nūc breuiter ō.p° et.i. eodem q.iii.et xiii Primo quero quid sit sacramētū Rñ° quatuor diffinitiones inueniunt una est magistri sniaꝝ sic Sacīm est sacre rei signum. Al tera est Augustini ō doctrina xp̄iana Sa cramentū est inuisibilis gr̄e uisibilis f or ma. & huic addit mgr̄ sniaꝝ sic ut eius si militudinem gerat & causa existat. Ter cia est eiusdem Augustini Sacīm est illō in quo sub tegimento reiꝝ uisibiliuz diui na uirtus secretius salutem opat̄. ad hoc ī.§.v.q.xvi. Quarta est Hugonis ō san cto Victore in libro de sacr̄.s Sacīm est materiale elementū extrinsecus oculis ꝓpositum ex institutione signans ex si militudine repñtans ex sctificatōe aliq̄ inuisibilē grām cōferens. & scōm Tho. in spe.in.iiii.di.i.in sacrīs aliud ē sacrm tantū ut in baptismo ablutio sub forma ō boꝝ. Aliud est sacrm & res sacr̄i ut in baptismo caracter Tercium quod ē res & non sacrm ut gr̄a siue effectus ultimo sacr̄i scōm mgrm Bartholomeū in sua pi sanella. Itē in sum.confes.li.iii.ti.xxiii. q.ii.& idē est sacrm & res scōm q̄ signū & signatum cum sacramentū sit sacre rei signum ut pretactum est. Et quidem de substantia cuiuslibet sacramenti noue. le

Sacramenti diō

gis neceſſaria ſunt tria. ſ. materia ut ele
mentum forma. ſ. v̄bi. & intētio miniſtri
copulans formaz materie. nam ſcōz Au
guſtinuz accedit v̄bum ad elementum &
fit ſacramennū. 1. q. 1. detrahe. requirit̄
etiam & intentio ſacramentū inſtituētis
ſcōm fra. Ni. oſimi. ordinis minoz in ad
ditōe ad piſa. & latius per Pe. de palu.
in. iiii. di. 1. q. ii. per totum. & tangit̄ p̄
Ho. in ſum. de ſacra. non iteran. §. 1. & p̄
gui. de monte lauō. in ſacramētali in iiii.
carta §. ſacramentū eſt. Et q̄ large ſump
tum com̄phendat omne ſignum rei ſacre
no. 1. q. iii. ſi quis prebēdas. & quod no.
xxiiii. q. 1. ſubdiaconus. §. 1. & quod no.
fra. poſt lapum in cle. 1. ix. q. de priuil.
Vel dic q̄ eſt ſacramentalis caracter q̄
ſemel habitus nunq̄ amittitur ſcōm Ho.
in ſum. & dn̄m Fran. in. c. uno. §. 1. de ſa.
unc. & plenius de ſacra. non iteran. in ru
bri. in. 1. q. poſt. Io. an. ubi etiam uideas
per Io. an. quid ſit caracter. Ad hoc. ī.
q. vi. & ad p̄miſſa uide no. de conſe. diſt.
ii. ſacrificiū. v̄ per arch. qui in idez reci
dit & ſilr̄ fran. ī. c. cū marthe. v̄ ex eo. ī
prin. de cele. mi. et de ſacrificiis ueteris
teſtī. et quid ſit ſacrificiū uide in dicto.
c. ſacrificiū. et. 1. q. 1. mīti. & ō ſacrō ſeu
caractere militari et qualiter imprimat̄
bētur. 1. q. 1. quod quidā. ad fi. et ex hiis
uidet̄ q̄ large conſecratio altaris & eccē
ſit ſacramētum ut not. 1. q. 3. c. fi. et per
arch. de conſe. di. ii. corpus. et fran. ī. c.
cū ſit. de ſimo. et uide frā. de zam. ī cle.
i. ī. ix. q. de priuil. et ad illud q̄ intētio
ſit de ſubſtātia in ſacramentis uide ple.
per pe. de paī. in iiii. di. lxix. et v̄ inter
alia dicit q̄ requirit̄ in mrīmonio ī quo
conſenſus interior eſt cā principalis non
inſtrumētalī & ip̄e p̄ſone ſunt pricipales
cauſe in quātū ē contract⁹ quidā. et iō
intētio eorū requirit̄ ſic & in conficiēte
ſecus aūt eſt in aliis ſacramētis in quib⁹
homo eſt ſolum miſter et inſtrz. ut ibi la
cius ad hoc. ī. §. iiii. q. xxxxvi. et §. vi. q
iiii. et q. xvii. et ſequenti et primo. §. iii
q. cxxxxvii. ī fi. ubi uideas. Secūdo no.
unde dicatur ſacramentū. Rn̄° q̄ ſacra
mentū ēt ſanctificat et purgat ſeu puri
ficat de ſacra. unc. §. uno. v̄. quia v̄o. de
bap. debitū uel a ſacris et ſecretis uirtu
tibus uī quaſi ſacre rei ſignū. 1. q. 1. mīti
ſm fran. et Io. an. de ſacra unc. c. uno. §.
1. et de ſacra. non iterā. in rubri. ii. q. et
boſti. in ſū. de ſacra. nō iteran. §. et unde
et Io. an. ī. c. cū marthe. ī. ii. colō. cele.
miſ. et gui. in ſacramentali in. iii. carta &
adde s̄. qōne proxima. Tertio nota qua
re fuerunt inſtituta ſacramēta cum abſq̄
eis deus pōt humano gn̄eri uitā eternā
et gracias concedere Rn̄° tribus ō cāis
propter humilationem erudit onē et ex
ercitationē q̄ declara ut. no. de conſ. di.
ii. inſtitu°. et per boſti. in ſū. de ſa. non
iteran. §. ii. v̄ circa hoc cōſueuit queri &
per Io. an. et doc. de ſa. nō iteran. in Ru
brica v̄ p̄ fran. ī. vii. q. et p̄ Io. de ymo.
p9 doc. in cle. ſi dominū in. iiii. colum. de
reī. & ueñ. ſa. et ibi per fran. ō zab. ī fi.
principii. quando aūt ſac̄menta noue le
gis fuerunt inſtituta et a quo fuerūt in
ſtituta et quis pōt ea inſtituere per pe.
de paī. in. iiii. di. ii. q. 1. et q̄ ſacramenta
debuerunt inſtitui debito congruitatis
zc̄ per eundez pe. in. iiii. di. 1. q. 3. et de
ſacramento circūciſionis plñ. per eundē
di. 1. q. v. et de ſacramentis legalibus &
effectuū ipſorū ibidem. q. vi. per totā
et adde. ī. q. proxima in fi. et. ī. §. 1. q.
xv. Quarto nota quot ſunt ſacramenta
Rn̄° ſeptem de quib⁹ dat̄ uerſus. abluo
firmo cibo piget uxor ordinat ungit ab
luo ideſt baptiſmus. firmo ideſt confir
matio in fronte. cibo ideſt euchariſtia.
piget pn̄ia. uxor mrīmoniū. ordinat or
dinū receptio. ungit extrema unctio. ſm
fran. in rubrica de ſacra. non iteran. et ō
ſp̄ēbus ſacra mentorū per boſti. in ſū. de
ſacra. non iteran. §. et unde ſub. §. quot
ſunt ſp̄ēs. et per arch. de conſe. diſti. 1. ī
prin. v̄ dicit q̄ ſacramentorum. quedam
ſunt ſalutaria. quedam ueneratoria: que
dam miniſtratoria. quedam p̄paratoria
Salutaria ſunt illa que ad ſalutem ſunt
neccia ut baptiſmus euchariſta cōfirma
tio pn̄ia et extrema ūctio. Veneratoria
ſunt feſtiuitates que per certa anni tp̄a
in alicuius rei ſacre memoriam uenerabi
liter celebrant. miniſtratoria ſūt officia
oīa eccleſiaſtica nocturna ſiue diurna. et
dicuntur miniſtratoria quia p̄ ea mīſtra
tur et exhibetur latria deo quia per ea

Sacramēta

fliqua ſacramenta eccĩaſtica conficiunt̃ miniſtrãtur & celebrant̃. Preparatoria ſunt que oĩbus ſacramẽtis prefatis celebrandis p̄parant̃ & fiunt ut eccl̃ie altaria eccĩaſtica utenſilia & eoꝝ cõſecratio ſcũm Hug. ut refert ibi Arch. & adde q̄ homo uere conſecrat̃: ſed res cõſecrat̃. i. deputatur utilitati eccl̃ie ſeu conſecrationem uel benedictionẽ r̃cipit ut p̄ Arch. xii. q. ii. nulli. & dn̄m Fran. poſt Tho. in rubri. de conſe. eccl̃. ad hoc uide. Io. an. in. c. i. de pigno. qui dicit q̄ conſecratio fit cum certis unctionib9 benedictõ ſine unctionib9. Et nota q̄ matrimoniũ eſt de ſacramentis ueterib9. ad quod. ĩ §. iiii. q. v. Sed eucariſtia de nouis de q° per glo. Io. an. & doct. in. c. iii. de p̄br̃. non bap. & de iſtis ſacramentis tãgitur per Io. an. in. c. ad abolendam. in princ. de here. & adde ad p̄miſſa gui. de mõte laud. in ſacr̃ali. in. iii. colum. ui. q. Et nota q̄ benedictio nuptiarũ p̄prie & ſtricte non eſt ſacramentũ nec de ſeptem ſacramẽtis licet ſit ſacramentale uel ſacrei ſignũ ſcd̃m Io. an. ĩ. c. i. de ſecũ. nupti. Quinto quero que ſunt ſacramẽta neceſſitatis Rn̄° ſcd̃m Rai. quinq̄ uꝫ baptiſ9 confirmatio eucariſtia p̄nia & extrema unctio. & dicuntur eſſe neceſſitatis quia ſunt in precepto & tenetur quilibet ad ea ſuſcipienda. p̄ loco & tp̃e. reliqua duo ſacramenta ſunt uoluntatis. ſ. ordo & matrimonium. Idem in ſum. confeſ. li. iii. t. xxiii. q. iiii. ſcd̃m fr̃em Ni. oſimi. in add. ad piſa. vñ datur v̄ſus. Ordo uoluntatis thorus, dant quinq̄ neceſſe. Et dicunt̃ uoluntatis quia coniugari uel ordinari nolens põt eſſe in ſtatu ſalutis Sꝫ negligẽs alia quinq̄ non ſed omittens hec quĩq̄ ñ tamen per negligentiam preterq̃ baptiſmuꝫ poteſt eſſe in ſtatu ſalutis. Sed baptiſmus ẽ preciſe neceſſitatis quia niſi qs renatus zc̃. de ſum. trini. c. i. circa fi. de p̄br̃. non bap. c. i. & per totum. & ō trãſacti. uenien. glo. i. ſcd̃m Fran. poſt Io. an. in rubri. de ſacra. non iterand. ſub. §. quot ſunt ſpẽs. ubi dicit ſcd̃um aliquos duo tantum eſſe neceſſaria. ſ. baptiſmum & pnĩam in eo qui mortaliter peccauit ad quod. ĩ. §. v. q. xvi. ad fi. Item in effectu dicit Arch. per longiora v̄ba. i. q. i. remiſſionem. ad fi. ubi etiam per glo. & per doc. in dicto. c. ueniẽs. adde dicit Pe. de pał. Itẽ q̄ dn̄i dicũt quĩq̄ ſacramenta eſſe neceſſitatis ſoluꝫ duo uoluntatis cõiugium & ordo. theologi eõ uerſo ſolum duo neceſſitatis. utrũq̄ uꝫ eſt quia per ſe quidem ſunt duo neceſſaria illa. ſ. que contra illud principaliter ordinant̃ quod in alio ſeculo non dimittitur & ſine quo non eſt ſalus. Sed tamen p̄ accidens aliqua poſſunt eſſe neceſſitatis inquantũ non facto remittunt mortale de quo erat tantũ attritus ut per Pe. de pał. in. iiii. di. xxv. q. i. ad fi. & p̄ eũdem di. ix. q. i. in. ii. colum. Ad illud de matrim. cnio. ĩ. §. iiii. in fi. Et quãtuꝫ ad eucariſtiam. ĩ. §. fi. q. lxxxv. &. q. cxv.

Sexto quero quis ſit effectus ſacramentoꝝ Rn̄° ſcd̃m Rai. ut talia ſint cuilibet qualis ipſe accedit ut. i. q. i. dn̄s declarauit. Nam & ſcã malis obeſſe p̄t de cõſ. di. ii. & ſcã. i. corinth. xi. qui mãducat. & bibit indigne zc̃. Aptius dic q̄ bonis ſunt ad ſalutem & malis accedentib9 ad perditionem ut in ſum. confeſ. eo. tit. q. v. ſcd̃m fra. Ni. poſt piſa. ad hoc. §. eo. ō ſacr̃is in genere in p̄rin. Et de hoc p̄ Ho. in ſum. de ſacra. non iteran. §. fi. Item in ſacramentis imprimitur caracter vꝫ in illis in quibus deputat̃ homo ad actiones ſacras ſuſcipiendas & ſic eſt baptiſm9 ianua ſacrameꝫtoꝝ. vnde nec aliam poſitõꝫ ſuſceptiuam a natura ſupponit alias eſſꝫ p̄ceſſus in infinitum. Sc̃do eſt in illis in quibus homo deputat̃ ad actiões ſacras exercendas contra infideles & ſic eſt caracter confirmatõis non abſolute ſed ex officio. Tercio eſt in illis in quibus hõ ō putat̃ ad exercendas opatiões ſacras circa populum fideleꝫ & ſic eſt caracter ordinis. ex quibus ſequitur q̄ in xp̃o non fuit caracter nec baptiſmalis quia actiones ſacras habuit exercere non recipeꝫ iuxta illō. ego a te debeo baptizari. nec confirmatõis quia confeſſionem bonam fecit coram pontio Pilato. ergo hoc ſac̃mẽto ñ eguit roborari. nec ordinis quia ipſe nõ ordinatus ad ſeipſum ſicut ille caracter ordinat̃ ad corpus xp̃i conſecrandum principaliter. ad hoc. ĩ. §. iii. q. iiii. in fi. Ex his etiam concludit̃ q̄ caracter

est indelibilis. ad quod. s. e. q. 1. &. i. & per hoc sunt hec tria sacramenta irreiterabilia ne fiat eis iniuria hñtib9 effectū ppetuum. vnde in mortuis damnatis & saluatis remanēt ppetuo. ad quod. i. q. ix. fm Pe. de pal. in. iiii. dis. iiii. q. ii. ad fi. Item in oībus sacramentis confertur gracia preterq̄ de sacramento matrimonii scōm quosdam. sed uerius est q̄ etiaz in mrīmonio conferat gra scōm Fra. p9 Io. an. & doc. in dicto. c. uno. §. 1. in fi. ō sacra unc. vñ in omni sacramento noue legis cōfertur dispositio ad grām per uirtutem inherentem ut latius per Pet. de pal. in. iiii. di. 1. q. 1. per totam. & de gra sacramenti p eundē di. ii. q. iii. p totā ad quod. s. q. iiii. in fi. & an pricipis unctō conferat grām & quid de unctiōe uirginum & an sit sacrm no. Arch. xxvii. q. 1. uidue. & adde. i. §. iiii. q. iiii. &. s. xvii. notabi. ubi ō effectu sacri mrīmonii Et nota q̄ caracter est signum spūale indelile distinctiuū & spūalis ptās ad aliquod sacrm. Alii aliter dicūt ut p Io. an. in rubri. de sacra. non iteran. & per Hosti. in sum. de scisma. v. Iste enī caracter zc. ad quod. i. q. ix. ad fi. &. q. xiii. Vel dic q̄ est signum aīe impressum p qō i die iudicii ordinati a non ordinatis discernuntur scōm Fran. in rubri. de sacra. non iterā. Et de caractere quid sit & unde dicatur & de spēbus ipius & qualis sit & de ipsius effectu & quando imprimat & in q̄bus sacris imprimitur & q̄ non iteratur & de si. per gui. de monte lauō. in suo sacrameetali in prin. & q̄ non pōt deleri uel remoueri ibidem in. xii. q. ubi etiam de similibus & de effectu & spēb9 sacramentoz per eundē ibidem. iii. carta ubi etiam ex quibus causis fuerint inuenta sacramēta & an effectus sacramentoruz impediri possit per eundez. iiii. carta

Septimo quero quis recipe possit sacra dicas q̄ quilibet ricipere potest & debz sacrm baptismi. cetera uero xpianus tantum ricipe potest excepto mrimonio q̄ō est etiam aput infideles licet non ratum ut per Hosti. in sum. de sacra. non iterā. §. quis recipe. Debent aūt cōferri iuxta morem eccliasticum quē aplica sedes obseruat. de sa. unc. §. quia uero xps. &. §. ulti. & de here. ad abolendam. 1. rñ°. alias si preter formam eccliē conferantur nihil agitur. ō rescrip. cum dilecta. §. pē ulti. & ulti. scōm Hosti. vnde cōsuetudo attenditur in sacramentis ut in specu. de dispen. §. iuxta. v. q̄ subdiaconus. &. s. in prefatione sacramentoz. & adde. s. q. v. &. i. 1. q. xxxv. vnde non posset papa statuere q̄ aliquis non baptizetur secundū lauō. in sacramentali de sacramento eucaristie in. xviii. colū. viii. q. &. q. iiii. & no. xxvii. di. nullum. facit. i. §. iii. q. xi. in fi. Octauo quero utrum sacramenta debeant conferri peccatoribus. Rñ° non. xcv. di. illud. quod est itelligēdum fm Rai. de peccatis manifestis. naz ppter occulta peccata non possent alicui sacramenta negari nisi per admonitionē secretam uel publicam factam in generali. de conse. di. ii. non phibeatur. idem i sum. confes. dicta. q. v. Existens autez in peccato mortali siue occulto siue manifesto mortalī peccat recipiendo sacramenta. xl. di. miti. dcō. c. illō. ii. q. iii. audi. concor. Tho. & Pe. in sum confes. li. iii. ti. xxii. q. xxii. ad fi. & quod no. Io. an. in. c. p tuas. ii. post prin. de simo. Similr & ministrans sacramentum existēs i peccato mortali tractans sacramenta in suo ordine mortaliter peccat. ut in sum. pisanel. in vbo ordinatus. 1. v. ii. & cui denegatur uel conceditur unum sacramentum similiter & alia: quod dic ut nota. dicto. c. illud. & de sepult. c. fi. Et ad premissa i. §. vi. q. xcviii. Nono qro an sacra possint iterari. Rñ° tria sacramenta nō possunt iterari. s. baptismus confirmatō & ordo. 1. q. 1. qō quidā. de consec. di. v. dictum. &. c. de homine. nulli enim sacramento facienda est iniuria: que dicit fieri quando nō iterandum iteratur: quasi prima collatio non ualuerit. 1. q. 1. sacramenta. & de conse. di. iii. ostenditur. In collatione enī cuiuslibet predictoz triū imprimitur caracter anime qui etiaz p9 mortem non potest ab ea separi. vnō & si quis resuscitaretur non esset rbaptizādus aut reconfirmādus aut reordinād9 sec9 in aliis quatuor sacramētis. xxxii. q. vii. qō licite. &. 1. q. 1. qō quidam. Idē in sum. confes. li. iii. ti. xxiii. q. vi. vnde

Hug. no. q̄ lazarus post suā suscitatiōz non potuisset repetere uxorem suaz nec illa illum. Sed si uellent iungi oporteret q̄ cōtraherent de nouo. & sic iterari potest mr̄imoniuz eucaristia p̄nīa & extrema unctio ut in pisanella in singulis eorū locis dicitur &. ī. in tractatibus eozdez Item in sum. confes. eo. ti. q. li. & addit̄ q̄ talis contrahens post resurrectionem non esset bigamus quia non diuidit carnem suam p̄pter hoc in duas scōm Hug. eundē concor. Pe. ut ibi scōm fra. Ni. o simi. post pisan. in v̄bo sacramentū. facit quia in baptismo & ordine talis iteratio esset v̄balis tantū scōm fra. in. c. Irās ad fi. de concess. preben. ad que adde. s̄. q. vi. & per Host. in sum. de sacra. non ite. §. & que sunt. & no. de conse. di. i. solēnitates. & ō secū. nup. uir aūt. &. i. q. i. arrianos. §. fi. &. c. se. & de conse. dis. iii. ostenditur. & sic iteratio mr̄imonialis sacramenti non est p̄hibita. ut in. c. i. de cō sang. & affi. & ibi An. de bu. vnde fra. ī rubri. de sacra. non iteran. viii. q. p⁹ Io. an. ponit v̄sum. Fons ordo crisma nō sed cetera iterantur. Ratio aūt scōm eū quare illa tria non iterant̄ quia imprimitur caracter ut. s̄. qui nunq̄ deletur etiam si labatur in heresim. ad hoc de pe. c. ii. li. vi. &. ī. §. vi. q. iiii. & subdit q̄ caracter est qualitas que imprimitur aīme. i. p̄ quam is in quem imprimit̄ sacramentuz imprimens caracterem distinguitur sub alia qualitate scōm animam a non habentibus scōm eum ad quod. s̄. eo. t. i. &. q. vi. in fi. & adde. ī. §. ii. q. vii. &. §. iii. q. xvi. vnde post caracterem baptismi impressum in anima recipiuntur indelibiliter omnia sacramēta ita q̄ post degradationem caracter remanet. Nam & scōm Augustinū in damnatis baptizatis quedam remanent p̄pter que ab aliis discernunt̄ ad hoc de diuor. quanto. de scisma. c. i. ō ordi. ab ep̄o. c. i. ut p̄ Io. an. in. c. uno p⁹ prin. de sa. unct. An aūt p̄pter constitutionem supuenientem mr̄imonia & alia sacramenta ōbeāt iterari p̄ Io. an. in. c. fi. de consti. & ad illud q̄ resuscitat⁹ nō rebaptizetur reordinetur uel reconfirmetur Idem Pet. de pal. in. iiii. di. xxi. q. iii. post prin. ad qō. ī. q. xv. in fin. & ī. §. iii. q. xxix. qui etiaz dicit q̄ papa ñ posset facere q̄ mortu⁹ resuscitatus sit maritus nisi ex nouo consensu. ut p̄ eūdē in. iiii. di. xii. q. v. ad fi. ad que adde no. in. l. ex bis. ff. de legi. & in. l. seruus effectus. ff. de acti. & obli. & per glo. & Archi. xxxii. q. vii. licite. & Io. an. in. c. fr̄mitatis. in. iii. colum. de frigi. & ibi per fra. in. §. q̄uis. ii. q. facit decisio rot. numero. ccxxxvi. in fi. Deberet tamen iterum fieri miles uel monachus. fra. in. c. i. de sac̄. non itera. Decimo quero qd cum dubitatur an aliquis recepit baptismum uel aliud sacramentū Rñ° debz iterari sub conditōe per similem modū qui dicitur de baptismo. ī. §. i. q. xl. nam nō intelligitur iteratum quod nescitur esse factum. de conse. di. i. solēnitates. & de conse. dist. iii. si nulla. extra de pbr̄. non bap. ueniens. Idem in sum. confes. eo. ti. q. xxxviii. quando dubitatur etiā circa aliquod substantialium sacramenti uel ō forma uel materia uel intentione mīstri scōm Tho. & Rai. & frēz Ni. post pisa. Idem Hosti. in sum. de sac̄. non iteranō. §. & que sunt in fi. & dr̄im Ni. pancrmi tanum in. c. uno de cle. per sal. p̄mot. Et ad illud sub conditōe zc̄. ī. §. i. q. xxxvi. Et ad premissa facit. ī. §. iii. q. xxix. & ī telligе q̄ dubitetur p̄babiliter per no. per Archi. in. c. ordinarii. in v̄bo dubitz de off. ordi. li. vi. & per Io. an. in. c. ex multa. in prin. de uoto. quod p̄cedit dic quando instat dubium p̄babile non solū in facto sed etiam sup̄ intellectu iuris ut per domi. in. c. uno de postu. prel. li. vi. in plt. & ult. colum. & per Ni. ubi. s̄. Vndecimo quero a quibus ministris sint sacramenta conferenda uel recipienda. Rñ° sacramentum confirmatōnis a solo ep̄o & supra conferri potest. de consec. di. v. manus. &. c. nouissime. &. c. ut ieiunii. Simil̄r & sacramentum ordinis saltez sacri. nam non sacros confert quandoq̄ etiam abbas. Similiter & p̄nīa solemnis nisi aliud necessitas ī̄ducat. lv. di. in capite. xxvi. q. vi. c. fi. Alia uero sacramēta a sacerdotibus conferri possunt & nō refert a quo sacramenta canficiant̄ uel cō ferantur. s. bono uel malo excomunicato degradato uel heretico dūmodo in fo̊a

ecclesie scilicet quo ad essentiam sacramẽ
ti sed bene refert quo ad effectum: pec
cant tamen qui indigne cõficiunt & qui
recipiunt ab hereticis degradatis symo
niacis uel scismaticis excõicatis seu noto
riis fornicatoribus preter baptismum ī
articulo necessitatis. xxxi. di. §. uerum.
1. q. 1. sacrã. &. c. sicut ficti. ymo in arti
culo mortis dum desunt alii etiaz a noto
riis fornicatoribus cõmunio recipi põt
& per consequens etiam pnĩa sed a pci
sis ab ecclesia solus baptismus. xxxi. dis.
§. porro. secundũ fr ẽm. Nico. osmi. post
pisa. ubi. s̃. & de hoc per doct. in. c. quã
to de consue. & Hosti. in sum. de sacra. ñ
iteran. §. quis potest. & per Io. an. in. c.
per tuas. ii. de simo. post prin. & per to
tum. & per gui. de monte laud. in sacra
mentali in. iiii. carta. in. xii. &. xiii. qõni
bus. ubi plenius & per ymo. in cle. ii. d̃
relig. domi. penulti. colum. post glo. vñ
talia sacramenta quo ad se non egent re
conciliatione zc̃. ut per Io. an. & doct. ī
c. ii. de scisma. & Hosti. in sum. de scisma.
§. quid iuris. & plene per Io. an. & doc.
in. c. iii. de hereti. Et circa ministros cri
minosos uide. ĭ. §. vi. q. xcviii. facit. ĭ.
§. v. q. xc. &. xcii. Item intellige qp reci
pi debent a superiore. vnde layco non
subdito non debet quis conferr̃ eccleſia
stica sacramenta. de peni. & remi. omĩs.
de conse. di. v. non oportet. ii. & de pro
cbi. c. ii. &. iii. ut per Io. an. in. c. cum iaz
dudum. in. iii. colum. de preben. & in. c.
nullus. de procbi. & melio. in. c. conque
rente. iiii. colum. de offi. ordi. & per Ho
sti. in sum. de cle. peregri. in princ. & sic
quo ad sacramenta non potest proroga
ri iurisdictio secundum Hosti. & doct. in
c. significasti. de fo. competẽ. & ibi per
An. de bu. ii colum. facit. ĭ. §. ccxciii.
Item nullo modo cadit in excõmunicatũ
uel suspensum sacramenta conferre uel r̃
cipere Io. an. in. c. aplice. ante fi. de cle
ri. excom. mini. quod intellige ut supra.
Ligatus tamen minori confert effectuz
sacramentorum. de cle. excom. minist. si
celebrat. Io. an. in. c. ii. de ordi. ab epis.
qui renunc. epis. Item in exhibitione sa
cramentorum non est differẽtia inter sus
pensos ab homine uel a iure Io. an. ĭ. c.
sicut. ante fi. de coha. cle. & mul. vnd̃ sus
pensus a iure id est sine sententia homĩs
Io. an. in. c. uestra. in. iiii. colum. eo. tit.
Et adde qp sacramenta ecclesiastica sunt
unitatis & ideo si uerba sacramenti per
plures diuiderentur in substantialibus ñ
esset sacramentum. Hosti. in sum. de sac̃
unc. §. penulti. post prin. & clariꝰ p Io.
an. in. c. cum illorum. de sen. excomu. vi.
colum. et adde qp decretum iuris annul
lat sacramentalia ymo. in cle. iii. plerisqp
circa prin. de elec. Duodecimo quero
an possint sacramenta dari & recipi post
prandium Rñ° secundum Hosti. pransꝰ
confert & recipit quodlibet sacramẽtũ
uerũtamen grauiter peccat qui pransꝰ
celebrat & conficit sacramentum eucari
stie ut per Hosti. in sum. de sa. uncti. §. a
quo & qualiter. v̊. sed nunquid ieiun. ū.
& adde. s̃. lxxv. dis. quod a patribus. in
fi. &. ĭ. §. ii. q. viii. &. §. vi. q. lxxviii. &
lxxxv. vnde sacramentum confirmatõis
& alia omnia a ieiunis suscipi debent vñ
nec post prandiuz sine magna & iusta cã
audienda uel facienda est confessio ma
xime de mortalibus. & est iusta causa si
homo timeat obliuisci peccatuz differẽs
usqꝫ in crastinum uel non se habituruz tẽ
pus ita oportune. & similiter si eps de
beat mane recedere qui post prandium
paratus est cõfirmare. Similr̃ indecẽs
est qp in puincia puincie consuetum est
nuptias in uespis & de nocte celebrare:
quia sacramenta lucis non debent mini
strari tempore tenebrarum: sicut here
tici qui male agentes fugiunt lucem nisi
necessitas urgeat secundum Pet. de pal.
in. iiii. di. vii. q. iii. ar. ii. Terciodecimo
q̃ro quod sacramẽtũ sit excellentiꝰ. Rñ.
baptismus excedit alia ratione efficacie
de conse. dis. iiii. per baptismum. naz uir
tute eius dimittuntur omnia peccata qꝰ
ad culpam & quo ad penaz. nec est neces
saria alia penitentia. facit de peni. dist.
vii. nullus. Item quia etiam est fundamẽ
tum aliaꝝ sacramentorum. de pbr̃. non
bapti. uenies. ad quod. s̃. in textuꝫ xvii.
notabili. Eucaristia autem excedit ratio
ne dignitatis & sanctitatis. de conse. di.
ii. nihil. Confirmatio autem excedit rõe
conferentis quia cõferr̃ a solo episcopo

ſicut & ſacer ordo ut ſupra. q. xi. matri
monium autem excedit ratione ſignifica
tionis quia ſignificat coniunctionem cri
ſti ad eccleſiam per unionem diuine &
humane nature. de biga. debitum. vnō
uerſus. Maior in effectu baptiſmus cor
pus in eſſe: coniugium ſigno maiori criſ
ma miniſtro. Idem in ſum. confeſſ. eo. ti.
q. cxxxviii. ſecundum Rai. glo. & Tho.
& fratrem Nico. poſt piſa. & per Ichā.
an. & Fran. in rubrica de ſacra. non ite
ran. & per Io. de ymo. poſt zen. in cle. ſi
dominum. in. v. colum. de reli. & uenerā.
ſanct. Adde Pe. de palu. in. iiii. diſt. vii.
q. i. art. i. concluſione. iii. ubi dicit q̄ eu
cariſtia tenet primum gradum dignita
tis. ordo tenet ſecundum. tercium cōfir
matio que plenitudinez ſpirituſſancti cō
tinet. quartum baptiſmus in amotione
omnis mali culpe & pene. quintum peni
tentia in amotione omnis culpe actualis
Sextum extrema unctio in amotione re
mialium uel reliquiarum. Vltimuz matri
monium quod eſt omnibus indignius ſim
pliciter & infirmus in collatione boni
& amotione mali zc. Et in quo differt ſa
cramentum matrimonii ab aliis. nota. q.
i. per yſaiam. §. conſtat. & ad premiſſa
uide glo. de cōſe. diſt. ii. nihil. &. ī. §. vi.
q. xiii. & de dignitate matrimonii uide
per Hoſti. in ſum. de tranſla. §. cuius au
ctoritate. v. ſolo expoñ. & melius p̄ an.
de bu. in. c. fi. in fi. de frigi. ubi etiam ī
quibus alter alteri obligatus eſt. Item
uidetur q̄ etiam matrimoniuz imprīat
caracterem de diuor. c. quāto. & ibi an.
hoc colligit. Quartodecimo q̄ro nun
quid aliquid ſit de ſubſtantia in ſacramē
tis ita q̄ oporteat formaliter obſeruari
uidetur q̄ non quia tempore apoſtolo27
ſufficiebat manus impoſitio ut in epiſto
la ad Titum. & orationes fundebāt ſu
per ordinandos aliam formam non inue
nimus. vnde dicit Innocē. q̄ attēto tem
pore apoſtolo27 nulla erat formalitas: p̄
hodie tradita eſt & ſeruari oportet: po
tuerunt enim ſancti patres adhibere for
mas in talibus facientes conſtitutiones
non contrarias conſtitutōibus dei. x. di.
ſuſcipitis. de maio. & obe. ſolite. nam &
impator circa miliciam temporalem tra
didit formalitatem per q̄ ī p̄mitur ca
racter in eum qui militat. i. q. i. q̄ quiō.
ita et in ſpuāli caractere qui aīe infligit̄
ſoli corpi ideo per mortē tollit̄ ſm Inno
et doc. in. c. fi. de ſa. non iteran. ſubdens
q̄ p̄ monachatū non imprimit̄ caracter
quia papa pōt de monacho facere non
monachum quia ipſe cōſtituit ordinem
monachatus de ſt. mo. cum ad monaſte
rium in fi. ſm eū ibidem ad quod .ſ. q.
vi. Et id dicitur de ſubſtantia et eſſe ali
cuius ſine quo alia ſubſ. ſtētia in eius eſſe
fruſtrantur. de ſponſa. tua nos. & ō ſpō
ſa duo. c. fi. & ibi per An. de bu. & in ſa
cramentalibus ualet conſuetudo contra
ius ſi papa patitur conſuetud. rem etiaz
tacite. ut per An. poſt glo. in. c. uir aūt.
de ſecun. nup. Et nota q̄ ſacramenta con
ſtant ex rebus & uerbis Pet. de paī. in
iiii. diſt. i. q. iii. & uide omnino. ī. §. iii.
q. i. & quid ſit uerbum per gui. de mōte
lauō. in ſacramētali in. iii. carta ubi etiā
uide de ſignis. Quintodecimo quero
quid ſi omittitur aliquid in ſacramentis
quod eſt de ſubſtantia etiam ſi pro par
te fuerit adimpletum non tamē ex toto
totum uiciaretur & ideo totum reiterāt̄
alias quicquid omittitur in ſacramen tis
debet ſuppleri & non iterari totum ſac̄
mentum ut patet ex notatis per dominū
Fran. de zam. cardinalem & alios doctō
res in. c. pbr̄. de ſacra. non iteran. Sed ſi
omnino eſſet indiuiſibile illud quod ē in
terruptum iteratur totum. xxiii. di. quo
rundā. ſecundum gui. de monte lauō. in
ſuo ſacramentali in principio in. iii. col.
de quo. ī. §. iii. q. vii. vnde trāgreſſio mo
di & forme conſtituit ſacramenti' collati
onem nullam. xxii. di. quorundam. nam
extra formam eccleſie non eſt locus ueri
ſacramenti. i. q. i. extra catholicam. ſcōz
goff. de reſti. ſpoli. piſanis. & Archi. xx
viii. q. i. ſi infidelis. & ad premiſſa opti
me per. Io. an. in. c. cum aput. v. colum.
de ſpon. & in. c. i. de pbr̄. non bapti. Sic
ergo ſi conſtat aliquid de ſubſtantialibꝰ
defuiſſe tunc omnia ſubſtantialia que ſit
oportet concurrere ſunt iteranda que p̄
fuerunt adhibita & etiam alia que ſunt
de ſolemnitate. ut per Pe. ō paī. in. iiii.
di. vi. q. iiii. in prin. quia quādo aliquid

de essentia est omissum non tantum illud
suppletur: sed omnia essentialia simul ad
duntur alias si prius non fuit sacramētū
propter defectum unius essentialiū mul
to minus nunc esset propter defectum
plurium secundum eundez in.iiii.di.vii.
q.i.in ulti.colum.exquo enim nihil uide
tur esse actum si denuo totum agitur: ni
hil iteratur quia quod iteratur licet ali
quid fuerit de facto nihil tamen fuit de
sacramento secundum eum ibidez qui ali
bi etiam sic dicit quando enim essentia sa
cramenti defuit debent omnia sacramen
talia iterari quod nunq̄ debet dari nisi
omnibus concurrentibus excepta neces
sitate. Quod autem dicitur q̄ debet cau
te suppleri quod fuit omissum & nihil ē
iterandum. de sacra. non iteran. c.i. ueꝝ
est quando illud quod fuit omissum non
erat essentiale & principale in sacramen
to: sed uel erat pure sacramentale sicut
catbecismus omissus debet solus dici &
non aliud quia est pure sacramentale: uł
quando erat essentiale sed non principa
le sicut si manus impositio est omissa in
diacono uel in sacerdote quod essentiale
est sed non principale illud solum supplē
dum est. Sed si nec caracter impressus
fuisset omne illius caracteris sacramēta
le repetendum esset sicut si sacerdoti nō
fuisset traditus calix omne pure sacramē
tale ad ordinem sacerdocii esset repeten
dum cum illo: uel saltem posset repeti Sz
quando sacerdocium datur non licet aliū
ordinem cum illo conferri: ergo nullus
ordo est ad ipsum sicut pure sacramenta
le. Et confirmatur maior rationis: quia
illud quod est sacramentale tantum & ñ
sacramentum potest iterari sine iniuria
sacramenti quia per iterationem eius qđ
non est sacramentum non fit iniuria sac̄
mento: ymo etiam quando sacramentuz
confertur solent sacramentalia iterari si
prius quando fuit adhibita essentia sac̄
menti non fuerūt collata. vnde & in pri
mitiua ecclesia quando catbecumini ueni
ebant ad baptismum quantūcunq̄ essent
instructi ut Augustinus Ambrosi9 Mar
tinus nihilominus ꝛplicabatur eis id qđ
paruulis nōdum catbecizatis dicitur cre
dis credo zc̄, & si factis omnib9 cerimo
nis inueniatur puer non baptizatus q̄a
defuit forma uel materia quando bapti
zatur replicabitur totum sicut dicto ca
none toto si non appareat esse panem uł
uinum reincipietur totuz a canone & ap
ponetur noua hostia. Et similiter quan
do essentiale ordinis est omissum omnia
reiterantur secundum Petrū de pał. in
iiii. dist. xxiiii. q.i. articulo.ii. in.ii. ratō
ne. Et subdit in .iii. articulo in quinto
sic quando plures actiones ordinantur
ad unum principalem effectum: illa que
principaliter attingit est sacramentum
cetere uero sunt sacramentales zc̄. qui
etiam. ea. dist. xxiiii. q. vii. in. ii. colum.
dicit sic quando plures actiones ordinā
tur ad unum spālem effectum & una at
tingit ipsum: cetere uero tantum dispo
nunt: illa sola quę attingit est sacramen
tum: cetere uero sacramentales tantum
secundum eum. dicit etiam. ea. di. xxiiii.
q.i. articulo. iii. v̄si. ad tercium dicenduz
sic q̄ in sola ultima trium immersionum
est effectus baptismi si baptizans inten
debat trina immersione unum baptismū
conferre. & ideo si ante terciam mersio
nem moreretur baptizandus nihil esset
actum & esset totum iterandum si susci
taretur. Similiter est in uerbis q̄ ante ul
timum nihil est actum. Sed si aliquid de
substantia uerborum sit omissum iteran
dum est totum ut ibi latius. & adde pre
missis. s̄. q. ix. & ad proxime dicta adde
ī. §. i. q. vi. Vnum notabis q̄ licz aliquā
do deficiat sacramentum non tamen de
ficit fides sacramenti. de bapti. debitū.
de presbi. non bapti. c. ii. secundum Io.
an. post Hosti. in. c. uestra. in. iiii. colum.
de cohabi. cle. & mulie. & in. c. cum iam
dudum. in fine de preben. per eundem.
Et ad ea que dicta sunt de suppletiōe ad
de. ī. §. ii. q. ii. ad fi. &. ī. §. iii. q. vii. &
x. Et ad premissa quod dicatur sacramē
tale uide. ī. §. primo. q. xlvii. &. §. secun
do. q. xiiii.

Sequitur de sacr̄o baptismi.

DESCENDO IGITVR ad propositum inchoandū uidetur a sacramento baptismi qui est ianua omniū sacramentoꝝ de pbr̄. non bap. uentens. cuius materiam pro facilior intelligētia diuido Et primo tractabo quantum ad substantiā & formaz ipsius. Scdo de requisitis quo ad materiā Tercio quo ad ministrum. Quarto quo ad suscipientes. Quinto quo ad tpa. Sexto quo ad ritum. Septīo quo ad eius effectum. Vltimo formā & obseruantiā eccle iuriḃ corroborabo. Scda incipit in .xvii. q. tercia in .xxiii. q. quarta in xxxv. q. quinta in .xliii. q. sexta in .xlv. q. septima in .xlviii. q. ultima in .lii. q. & sic p septem partes principaliter ordino. Primo quero quid ē baptismꝰ Rñ°. est ablutio facta sub pscripta forma uerborum ut ponit magister sententiarum in quarto. dis. iii. Vel quasi eodē modo scdm Aug. Baptismus est tinctio in aqua uerbo uite sanctificata. de cuiꝰ substantia sunt tria. s. materia elementi forma ṽbi & intentio ministri: copulās formam materie. Vnde Augu. Accedit ṽbum ad elementū & fit sacramentum i. q. i. detrahe. Host. idem in sum. cōfes. li. ii. ti. xxiiii. q. ix. Baptismi forma hec est. Ego te baptiso in nomine patris & filii & spiritussancti. extra de bap. c. i. & in summa confess. eo. ti. q. x. additur amen. Dicitur tamē ibi q non est de substantia scdm fratrem Ni. oximi. post prisa. in. v. baptismus. & per Pe. de pal. ī iiii. dis. iii. q. i. ubi etiam de hac forma Vbi sciendum q in predicta forma sunt tria: unum est expressa nominatio personarum in trinitate. Scdm est expressio actus baptisandi & persone suscipientis cum dicitur baptiso te. Tercium est expressio baptisantis ego. & sic dicēda sūt tria. Primum est q expressio trium personarum est ḋ necessitate baptismi. Secūdum est q expressio actus & psone suscipientis similiter sunt ḋ necessitate sacramēti. Tercium est q expressio persone baptisantis non est de necessitate sacramenti. Et quartum potest addi q illud quod pertinet ad confirmationem totiꝰ .s. amen: non est de necessitate precepti nec de substantia sacramenti: nisi ubi cō suetudo pticularis hoc habet: quia uniuersalis consuetudo hoc non habet: nec est de forma Cristi scdm eum. & de hoc per Hosti. in summa de bap. §. i. & p Iohan. an. & Fran. Cardinalem florētinū in rubrica de bap. & ad dicta tria necessaria & substantialia idem nota. i. q. i. ḋ trahe. ḋ bap. c. i. & plt. & icē Archi. i. q. i. dedit. & glo. in cle. de bap. in fi. & Archi. in. c. i. de cogna. spi. in uerbo cognationem in fi. Et ad dictam formā legitur idem de conse. dis. i. ecclesiis. & distinc. iiii. firmissime. &. c. ꝓprie. &. c. q̄uis. &. c. sanctuz. &. c. si quis pbr̄. Et ad illud q amen non sit de substantia. idem Io. an. & Fran. in alt. c. i. in prin. ḋ baptis. Verus tamen baptismus ex corde ē de conse. di. iiii. uerus. & fuit diuinitus institutus. ea. dis. nulla. Et quot sint actꝰ & dona baptismi. xxx. q. i. c. i. & in. c. cō tracto. de cogna. spi. Et q dicta forma ecclesie necessaria sit nota. i. q. i. §. P notandum. & de materia plene nota. de cō se. dis. iii. in summa. & p Archid. xxxii. di. ad hec. & per docto. in rubrica. & in c. i. & per totum de bapti. Et nota quia Scotus in quarto: tenet q requiritur simultanitas mersionis in principio aut ī fine prolationis forme: dicunt aliqui q secundū ethimologiam Augustini uidet sufficere post finita uerba continuatiōe immergere. ad quod facit. ī. §. vi. q. iii. &. §. iiii. q. cxlvi. Lauden. tamen tenz q debet inlimul fieri immersio & uerboꝝ prolatio: adeo q si īmersio fieret añ p lationem uerboꝝ uel post non esset baptisatus: ut tenent theologi. & nota. plñ in glo. i. q. i. detrahe. scdm eum in sacramentali suo in rubrica de bap. in. xviii. colum. ṽsi. Item nota q dicit zč. Et hoc sentit Fran. in. c. ecclesia. de elec. Frater Robertus predicādo dixit q baptisato est: si statim post immergat. pro quo. i. §. iiii. q. cxlvi. utilis tamen esset cautela de qua. s. cōia. de sacramētis. q. x. &. ī. q. xl. &. ī. q. iii. in fi. Et ad illud q ego non sit de substantia uide. ī. q. vi. & ad p̄dcā adde lauden. in sacr̄ali in rubrica ḋ bap. ī. xiii. col. ubi etiā q̄si uocat sacr̄m

& fundamētū ſidei & ad dictam formā adde eundem laudeñ. ibidem in. xviii. colum. & ſequenti ubi etiam q̄ uerbum in hac materia eſt uox ab homine ꝓlata uirtute diuina efficiens quod ſignificat & dicitur uerbum quaſi uerum faciens ſecundum eum qui concludit q̄ in baptiſmo eſt cauſa materialis ꝓpinqua. ſ. homo. remota ipſa aqua. formalis ipſa uerba. efficiēs principaſ. ſ. perſone diuine ſecundaria homo miniſter. finalis ablutō peccatorum ſecundum eundem in. xxi. colum. Secundo quero quid ſi mutet hec forma. Rñ° ſcd̄m Tho. in iii. diſ. iii. nulli licet mutare q̄̃tum ad id quod ē de eſſ ētia ſacramenti & ſi mutetur nihil agitur & preter hoc culpaz incurrit. Si uero mutetur aliquid quod pertinet ad formaz ex ſola determinatione eccleſie nihilominus eſt ſacramentum ſed culpa incurretur. uerum ab aplis qui baptiſabant in nomine Criſti non fuit mutata forma q̄̃tum ad intellectū̄ quia in Criſti nomine tota trinitas intelligitur: ſed ſolum q̄̃tum ad uocem nec hoc ipſum potuiſſent niſi ex familiari cōſilio ſpirituſſancti. fiebat enim ut nomē Criſti amabile redderetur hoc etiam nunc eccleſia poſſet ſi ſpeciale preceptum a ſpirituſancto haberet non autez propria auctoritate Vnde modo ſic dicendo non eſſet baptiſatus q̄̃uis quidam contrarium dicant ꝺ quo nota. in. c. a quodam. de conſe. diſ. iiii. ubi dicitur q̄ baptiſatus in nomine Criſti non eſt baptiſandus iterum: quia tenet baptiſmus licet fieri nō debuerit ſm glo. ibidem ſcd̄m fratrem Ni. oſimi poſt piſanellam in v°. baptiſmus. & ad illud quod hodie baptiſatus in nomine Criſti non eſſet baptiſatus. Idez Hoſti. in ſumma de bap. §. que ſit. poſt prin. dicens q̄ forma de qua in. c. i. de bap. tenenda eſt. & clarius ſequitur in. v̄. quid ſi qs dicēs. nō puto q̄ hodie eſſet baptiſatus. Idem Io. an. & Fran. in. c. i. prima oppo. d̄ bap. ii. q. iii. ad fi. Idez Io. an. in. c. tranſlato de conſti. Idez laud. in ſacramentali in rubrica de bap. in. ii. colum. v̄. quid ſi ī nomie Criſti zč. Idez Pe. in. iiii. di. iii. q. i. in. ii. colū. ubi etiā latius reprehendit gloſas cōtrarias de hoc etiam nota. de conſe. di. iii. ꝓ aquā & in. c. nunq̄. &. c. ſi quis. &. c. ſi baptiſata cum ſi. Item ſi dicatur in nōminibus zč: uiciatur quia d̄ forma eſt unitas eſſentialis perſonarum quam repreſentat numerus ſingularis ſicut & trinitas perſonalis ſm Pe. in dicta. q. i. iiii. colum. Idem Io. an. in. c. i. in. iii. colum. d̄ bap. ubi idem dicit ſi diceretur ī uirtutis. & adde quod ſimiliter hodie non pōt baptiſari in nomīe Ihesu. Pe. de paſ. in. iiii. diſ. vii. q. i. articulo. ii. concluſione. i. in fi. & ad id quod dicit in principio huius queſtionis adde. ī. q. viii. ubi etiam ſi dicatur in nominibus zč. Tertio quero quid ſi dicatur In nomine trinitatis. Rñ° non eſt baptiſmꝰ quia non exprimuntur perſone ſed ſolum numerus perſonarum. Similiter non eſt baptiſmus ſi dicatur in nomīe genitoris & geniti & ꝓcedentis ab utroq̄ quia genitor non ſignificat perſonam patris ſicut ypoſtaſim ſubſiſtentem. ſed per modum actus ideo non eſt ſignificatio & eadem ratio de aliis eſt. q̄uis autē non eadem uox ſit in greco & latino tamen eſt eadem ſignificatio. Vnde ī qualibet līgua illa pertinent ad formam que prīcīpaliꝰ ſunt inſtituta ad ſignificandum perſonas illas Idem in ſu. confeſ. eo. t. q. xi. &. xii. ſm fratrem Ni. & ſummā piſa. ubi. s̄. Idem in effectu Hoſti. ī ſum. de bap. §. & que ſit. poſt prin. &. v̄. quid ſi quis baptiſet. Idem Fran. poſt Io. an. in dicto. c. i. prima oppo. & laudeñ. in dicta. xx. colum. & de hoc habetur de conſe. di. iiii. ſi bi re uera. &. c. ſiue hereticus. &. ſeq̄. &. c. ſi qui apud illos. &. c. a quodam. & idez Pe. de paſ. in. iiii. diſ. ii. q. i. in. iiii. colum. ubi dicit idez. & ſimiliter ſi diceret in nomine dei. licet deus ſit trinitas cum aliqui confitentur deuz & tamen negāt trinitatem ſm eum. Et dicit Fran. in dicto. c. i. q̄ ī hoc caſu & precedēti rebaptiſarentur ſub conditione. c. ii. de bap. ſecundum eum & ſecundum hoc aliq̄tulū̄ dubitat propter oppiniones d̄. quiꝰ. s̄ q. prox. ma. Ad illud de greca lingua uide. ī. q. v. & adde. ī. q. vii. in fi. Quarto quero quid ſi uerba proferantur corrupte. rñ° ſecundum tho. ubi ſupra aut

facit hoc aliquis ex industria & sic non uidet intendere qđ ecclia intendit: unđ nō est baptism9. Aut facit ex ignorātia uł defectu lingue & tunc si tanta est corruptio q̄ oīo auferat sensum nō est baptism9. Si uero sensus remanet est baptismus: ut dicendo in noīe patrias & filias sicut bētur de conse. dis. iiii. retulerunt. & hoc p̄cipue accidit q̄ sensus nō mutat̄ qñ fit corruptio in fine. Sed mutatō ex p̄te principii uariat significationem: & ideo nō est baptism9 ut plurimū. Sed si occurreret in aliqua lingua q̄ corruptio ex p̄te principii nō mutaret eandē significationē saltem scđm accōmodationem usus nō uiciat baptismuz scđm Pe. & in sum. confess. dicta. q. xi. scđm frēm Nic. post pisa. in. v. baptism9. & idē per Pe. de pat̄. in. iiii. di. iii. q. i. in. v. colum. ubi latius. & p̄ Hosti. in su. de bap. §. & que sit. v̄si. quid si subālia v̄ba. & p̄ lauden. in sacr̄ali in ru. ō bapt. in. xx. colū. v̄. no no zc̄. Et de hoc nota. de conse. dis. iiii. satis oñdimus. & p̄ glo. Inno. & Franc. in. c. fi. de bap. ubi etiā dicit q̄ si baptisans diceret: in noīe patri & filio & ip̄ū sancto q̄ ualet baptism9 etiā si sit bonus lrātus: lz supior posset contra eū p̄sumere q̄ uoluisset errorem inducere. Addit q̄ si baptisans dicit: in noīe parietis tecti & fundamēti: nō est baptism9 etiam si baptisans p̄ illa tria intendebat inuocare uirtutem p̄rīs & filii & sp̄ūssancti scđm Inno. & Io. an. Nam optet q̄ retineat baptisans saltem aliquas principales sillabas: ut saltem & si nō bene tamē aliqualiter exprimere uideat noīa p̄sonarū: quod nota. & subdit post Inno. q̄ mater baptisat per v̄ba uulgaria: & idē sentit de quolibet alio: ut ibidem &. i. proxi. q. Quīto quero si mutetur lingua: ut quia latinus non in latina lingua sed in greca uel hebraica uel extranea baptilat aliquem cum v̄bis aptis & congruis: an teneat baptism9. Rn̄° sic ut p̄ Hosti. in sum. eo. §. & que sit. v̄si. quid si latinus. Sic ergo uariatio uocis: nō significatiōis, nō obest: quia in oī līgua pōt conferri: ꝑ consuetudo līgue obseruāda est: ut nec uetula in latino: ne deficiat: nec latinus in greco: nec econuerso: nec sacerdos i gallico baptisent scđm Pe. đ pat̄. in iiii. dis. iii. q. i. in. iiii. colū. ad qđ s̄. q. iii. & ideo dixit Fran. p̄ Inno. in dicto. c. fi. q̄ grecus baptisare pōt in sua lingua uulgari uł latīa ꝑ hoc. C. đ sen. & iterlo. l. iudices ubi dr̄ q̄ tā latina q̄ greca līgua p̄fit iudices ferr̄ snias p̄ qđ uideť idē si grecus i latīa līgua baptiſ ad q̄. ī. q. viii. Sexto q̄ro qd si aliqd subtrahat̄ uł minuit̄. rn̄°. ꝑm Tho. ī. iiii dis. iii. si illđ qđ subtrahit̄ sit de essētia forme nō ē baptīs. & qui sic baptiſ graiter peccat ut si subtrahat̄ iuocatō triū p̄sonarū uł exp̄ssio actꝰ uł exp̄ssio p̄soē baptisād. sed exp̄ssio p̄soē baptisātis nō est ō forma q̄tū ad nccītatē sacr̄i: sed institutōnez ecclesie. & ideo si omittatur ego erit baptīs: sed peccat obmittens. Adde ꝑm Pe. & Al. & ī dcā su. cōfes. li. iii. ti. xxiiii. q. xi. q̄ erga substātialia sit distīguēd qa si subtractō uł dimīutō si ex uolūtate uiciat baptismū si ex nccī tate pie credit̄ q̄ sūmus sacerdos supleat ut si puer moreret̄ añq̄ sacerdos v̄ba forme p̄ficeret: uñ tał si moriat̄ in cimiterio ē sepelīd9. si uero supuixerit credo rōe dubii sub cōditiōe rebaptisandus ē scđz fr̄em Ni. post pisa. & Pe. de pat̄. in. iiii. di. iii. q. i. in. ii. &. iii. col. & dñm Erā. in effectu post glo. & Io. an. ī dcō. c. i. ii. op. &. i. &. v. q. & uide eū in c. debitū. eo. ti. & uide. s̄. cōia. ō sacr̄is. q. ul. circa. fi. Et ad illud si omittat̄ ego zc̄. Idō Ho. in su. eo. ti. ō bap. §. que sit post prī. subdēs q̄ v̄bū & alia que sunt in forma subālia & nc̄cia sunt ō bap. c. i. Et q̄ si ego nō sit de nc̄citate sacr̄i sed de p̄cepto eccīe. sequit̄ etiā Pe. ō pat̄. ī dcā. q. i. in. iii. col. quia ē forma uniuersalis ecclesie latine. unđ sciēter omittēs peccat: tamen uere baptisat: quia intelligit̄ in v̄bo scđm eū ibidē ad quod. s̄. q. i. Adde q̄ nō licet inde tollere copulatiuam cōiunctiōz: nisi forte loco copule & ponat̄ q̄: quia tūc satis credendū est q̄ ualet baptism9: quia nulla est differētia inter copulatiuas p̄dcās scđm Fran. p̄ Inno. in dcō. c. i. de bap. v. q. Ad qđ ad de. ī. q. proxi. & p̄ hec non uideť bene sensisse dñs Fran. in dcā. i. op. q̄ si quid minuit̄ ō forā ex simplicitate q̄ teneat

baptismus: nisi pie credat ut. s̄. uel q̄ fides suppleat ꝺ cō. di. iiii. baptismi. &. ī. q. xxi. Septimo quero quid si aliqd additur. rn̄° ſm Tho. ubi. s. duo hic obseruanda sunt. Primum ex parte addentis quia si aliquid adderet intendēs illud esse de forma quasi uolens nouum ritum adducere constat q̄ non intendit proferre formam qua utitur ecclesia et ita nec facere quod facit ecclesia quasi non esset baptismus. secus autem esset si aliqua adderet ut ex deuotōe quadā. Secundum est ex parte eius quod additur quia si est corruptiuum forme non est baptismus sicut si dicatur In nomine patris maioris et filii minoris corrumperetur fides q̄ forma profiteretur. Si uero quod additur non est corruptiuuz forme sicut si addit̄ et beate Marie ꝓ babilius uidetur q̄ esset baptismus contra. Pe. et Al. ut in su. confes. eo. ti. q. xi. ſm fratrē Ni. osimi post pisa. ubi. s. et per Pe. de pat. in. iiii. dis. iii. q. i. in v. et. vi. columnis. Aduerte Hosti. in su. eo §. que sit. v. quid si aliquod uerbum. dicit q̄ siue premittatur aliquod uerbū quod non est de forma siue sequat̄ siue interponatur siue misceatur semper uitiatur baptism9 quia forme nihil detrahend̄. de conse. di. iiii. firmissime. et. c. si non sanctificatur. cum si. et ideo si in fine adderet et omnium sanctorum non ē baptisatus quia nihil addi debet in forma et in hoc omnes conueniūt ergo credamus eis. ff. qui sa. da. coga. l. inter cēs scōm eum. et cum Hosti. tenet glo. de cō se. dis. iiii. si non sanctificatur in fi. s. q̄ nil iungi debet in forma et si quid addatur non est baptismus. sed Hug. distinguit An additio sit in principio uel in fine. et tunc utrobiq; est baptismus. Nam talia baptismum non impediunt sed peruerba euangelica omnia talia euacuant q̄tum ad baptismuz. ar° illius textus et eadem ci. nō illud. et. c. satis. secus si aliquid forme interponatur quia tunc immutatur et corrumpitur forma secundū Hug. ut refert Archi. in dicto. c. si non. in fi. Sed quod prius dixi uidetur sequi Fran. in dicto. c. i. i. opp. dicens q̄ non licet aliquod uerbum uulgariter uel litteraliter prepōere uel inserere uel postponere si intendat illud esse de forma ut si dicat Ego sacerdos baptiso zc̄. uel ego baptiso te Iohannez. uel baptiso te in nomine patris & filii et spiritus sācti et beati Iohannis. Alias autem si non credit illud esse de forma sed ex simplicitate uel ex deuotōe addit predicta baptisatus est scōm Inno. etiam si ex malicia uel heresi adderet et diaboli z heretico rum dummodo non crederet illa esse de forma et intenderet baptisare ſm Io. an. post Hosti. in. c. i. ad fi. dicit etiam Inno. q̄ in tantum seruanda est forma q̄ etiam per equipollentia uerba non licet eaz immutare ut si dicat Ego te baptiso in nomine generantis generati et procedentis quod dixi. s. q. iii. et ad hoc. ī. q. proxi. &. s̄. q. proxi. ad fi. & ad idez per laudn̄. in sacramentali in rubrica ꝺ bap. in. xix. colum. & in. xx. colū. v. x. Et q̄tum ad illud si additur aliquid non corruptiuum forme zc̄. Dicebat quidā frater Iacobus de marchia ordinis mīo rum qui multos defectus opinatus est attribuere summe pisanelle q̄ pisanella in hoc non bene dicit. nam alexander de ales in. iiii. in ti. de bap. dicit q̄ si illa additio & beate Marie esset añ uidelicet ego te baptiso in nomine beate Marie uirginis & patris & filii zc̄. non esset baptismus q̄ si post formam adderetur & intenderet esse de necessitate non eēt baptisat9 secus uero ex deuotione quia tunc esset baptisat9 licet peccaret scōm eum. sed cum reuerentia sui uidetur quo ad primum q̄ esset corruptiuum forme quali baptismus conteratur sub nomine alicuius creature q̄tum ad scōm eius dictum uidetur q̄ dictum erat per pisa. & dictos doc. & nic non cadit aliquis defectus cū ista uideat̄ nulle intentio pisan. ut ex uerbis ipsius patet & ad predicta adde. ī. xlv. q. Octauo quero quid si mutentur uerba forme. rn̄° dicit Fra. post Hosti. in dicto. c. i. i. oppo. q̄ in eo quod glo. dicit nil mutandum debet intelligi uidelicet q̄ hoc non faciat credēs sic esse de substancia secus si ex simplicitate. ut. s̄. proxi. q. dictuz est. Item considerāda ē mutatio quia si ē quid leue

uidetur dicendū q̄ ex hoc nō uiciat̄ bap
tismus ut in exemplo dato. s̄. proxi. q.
scōm Hosti. Vnde dicit abbas q̄si dicit
Baptiso te in nomīe patris & filii & spi
ritussanctiq̄ tenet baptismus. ad idem
quod nota. de conse. di. iiii. multi. ubi di
cit glo. q̄ si grec⁹ uel alius v̄ba baptismi
proferat suis litteris ualet baptismus
dicit etiam glo. in dicto. c. multi. q̄ uere
baptisatur sub nomine genitoris geniti
& sancti flaminis. cuius contrariuz uult
Inno ut dixi. s̄. q. prox. in fi. & illud ue
rius scōm dominuz Fran. in dicta prima
opp. in fi. addit quid si diceret baptiso
te in uirtute patris &c̄. uel in nominib⁹
patris &c̄. quod nō debet fieri talis mu
tatio. Sūt enim v̄ba substantialia forme
& quia inter hoc nomen uirtutis & hoc
nomen nomine. Item inter singulare in
nomine & plurale in nominib⁹ multe no
tari possunt differentie scōm Inno. qui
dicit q̄ singulare In nomine denotat uni
tatem essentie quod non designat plura
le. ad quod. s̄. q. ii. Et dicit Inno. idem
fore in omnibus aliis uerbis forme. s. q̄
non sunt mutanda scōm Fran. in. v. q. ad
quod. s̄. q. proximis. Vnde dicit Fran.
in dicta. i. opp. in fi. q̄ ad euitāda omīa
hec de uerbis forme nihil est mutanduz
per predicta & per Pe. de paŧ. in. iii i.
di. iii. q. i. pŧt. colum. & ult. & concor
dat in effectu Io. an. in dicto. c. i. iii. co
lum. & circa fi. de baptismo. Itē si quid
fuisset mutatum. si est tanta mutatio q̄
uerisimiliter dubitet̄ an teneat baptis
mus debebit reiterari in forma. ō qua
in. c. ii. de bap. quod nota. & hoc melius
declarāt que dixi. s̄. q. ii. Vnō loco v̄bi
baptiso non potest poni balneo uel simi
le ut per Fran. post Io. an. in dicto. c. i.
in. iiii. q. & ad premissa optime p̄ lauō.
in sacramentali in rubrica de baptismo
in. xix. colum. v̄s. septimo quero. ubi eti
am q̄ si prelatus qui loqui solet in plu
rali dicat. Nos baptisamus intelligitur
baptisatus ut ibi latius. Ad quod. ī. q.
xxxiiii. Nono quero de hoc pronomi
ne te an sit de substancia. dicit Inno. q̄
licet pronomen ego non sit de substantia
secus tamen de hoc pronomine te. nam
expressior est demonstratio per prono
men & accusatiuum q̄ si loquerer̄ in ter
cia persona. ut si dicat baptiso Iohannē
Idem dicit Hosti. s̄. q̄ si non apponitur
te non sit baptism⁹ posset enim intelligi
q̄ baptiset scutellam uel quid aliud. Itē
exprimitur te ad denotandum differen
tiam inter baptisantem & baptisatum.
de bapt. debitum fm Fran. in dicto. c. i
vi. q. ad hoc. s̄. q. vi. & q̄ expressio act⁹
baptisandi & persone suscipiētis. s. bap
tismum sit de necessitate sacramenti te
nent Doc. ut per Pe. de paŧ. in. iiii. dis.
iii. q. i. in. i. colum. & etiam in. ii. ib. fm
patet. Decimo q̄ro aliquis baptisat
pueruz non tamen prius nomīe ei impo
sito an ualeat baptismus uidetur q̄ non
per nota. s̄. q. proxi. Et uidetur proba
ri de conse. dis. iiii. baptisandi. & sentit
Hosti. in su. de baptismo. §. que sit eius
forma. dum ponit formam dicendo. Pe
tre ego baptiso te z̄. Et idem sentit in
v̄. quid siqua mulier. & sequen. Et idem
sentit in summa de bigamis super arbor̄
in. viii. cellula ad fi. In contrarium cre
do quia non reperio istud in forma de
qua in dicto. c. Et satis est q̄ dicat te ut
sentit Inno. ibidez cum pronomen te po
natur loco proprii nominis scōm grama
ticos. Nec obstat. c. baptisandi quia nō
est de essentia. ut etiam sentit ibi glo. ui
detur tamen q̄ peccet taliter baptisans
per nota. per Pe. de paŧ. in. iiii. dis. iii.
q. i. v̄. tercium patet. Vndecimo que
ro si quis certus est certam formam esse
in baptismo. Sed dubitat an ea forma q̄
utiē sit uera forma. dicit Inno. q̄ si erat
uera forma tenet baptism⁹ licet ille du
bitaret. Sed Fran. in dicto. c. i. ii. q. de
bap. de quo latius ibi per Io. an. in pŧ
colum. satis enim est q̄ intendit facere qd
facit ecclesia. p̄ nota. p̄ Bal. post Inno.
in rubrica. C. d̄ su. trini. Duodecimo
quero si dicit baptisans. Baptisat te Cri
stus uel Petrus uel sacerdos se demon
strato uel baptisetur Petr⁹ a tali. dicit
Inno. q̄ non sit baptisatus. Dicit tamen
q̄ si esset aliqna prouincia que nunq̄ ac
cepisset formam nostram. si tamen dice
ret uerba d̄ quibus in dicto. c. i. uel alia
equipollentia deberet censeri baptisat⁹
sed Fran. post Io. an. refert Hosti. qui

dicit ꝙ Clemens quartus ꝯsultus r̄spon
dit tales non esse baptisatos. & ideo di
cit dn̄s Fran. periculosum esse asserere
predicta quōdocunꝙ exemplificet̄ ex
tra formaz dicti.c.i. hec enim forma ui
detur a Cristo tradita. de conse.d.ſ.iiii.
multi. &.c. in sinodo. unō bis casibus oc
currentibus tutius est censere tales non
baptisatos & eos baptisare sub cōditio
ne.c.ii.eo.ti. & refert etiam ibi de for
ma grecorum que est sub tercia persona
& subdit q̄tuz ad ea que ibi notat Hosti.
papam posse formam immutare dicens
ꝙ hoc non deberet fieri nisi forte in ali
quo concilio generali ita uideretur faci
endum tunc enim credendum esset hoc
procedere ex inspiratione alias autem
non debet fieri talis mutatō que nō pos
set esse sine scandalo fidelium tanq̄ per
quam immutaret̄ status ecclesie. ad hoc
s̄. coīa de sacramentis in principio fate
tur tamen ꝙ forma de qua in dicto.c.i.
habet uires ex constitutione ecclesie. ut
etiam tenet ibi Inno. ut ibi per eundem
Fran. in.iii.q. usꝙ in finem qōnis. & sic
ecclesia bene potest facere constitutōes
super baptismo non ꝙ non sit baptism9
sed potest prefigere formas per quas
quia deus ratas habz: & quia bone sunt
infligit̄ caracter bis qui baptisati sunt.
scd̄m eas. caracter autem ipse imprimit̄
a solo deo non ab ecclesia. ut per eundez
in dicto.c.i. in.x.q. post Io. an. ibidem
in.iiii. colum. ut dixi. s̄. coīa de sacramē
tis ī principio. Tredecimo quero qd
si fiat transpositio. Rn̄°. secūdū Tho.
in.iiii. dis. iii. si est talis transpositio ꝙ
mutet intellectum non est baptismus. ut
si dicat In nomie patris baptiso te. Alii
dicunt ꝙ qualitercunꝙ mutet̄ ordo uer
borum nō uidetur intellectus mutari &
erit baptismus. Pe. dicit si mutatio fiat
ex simplicitate non nocet. si ex malicia.
sic ut in su. confess. dicta. q. xi. tutius ui
detur hoc casu rebaptisare sub conditio
ne ratione dubii. ut in.c.ii. d̄ bap. scd̄m
fratrem Ni. osimi post pisa. dicit Hosti.
in su. d̄ bap. §. & q̄ sit. v. quid si aliquid.
ꝙ si mutatur ordo. ut si dico Ego bapti
so te in nomine patris spiritussancti & fi
lii ꝙ non ualet baptismus scd̄m aliquos
quia ordo uerborum est d̄ forma & hoc
dicit esse securius. subdit tamen ꝙ in hoc
non est uis dicat Ego baptiso te. an ego
te baptiso dummodo alia uerba nō trās
mutentur p̄m eum & dominum Fran. in
.c.i.i. op. d̄ bap. & ad idem nota. p̄ pe.
de pa. in.iiii. dis. iii. q.i. ultima colum.
& de hoc etiam nota. de conse. dis. iiii. si
non sanctificatur. & sic circa hanc trans
positionez colligi potest ꝙ aut mutat in
tellectum. ut in exemplo Thome aut nō
primo casu procedat dictum Tho. cum
moderatōe Petri. Scdo casu ꝓcedat opi
nio aliorz: & exē p. ū scdo loco positū: &
p̄ Ho. & Fran. tuti9 tn̄ est rebaptisare
sub cōditōe ut. s̄. &. s̄. q.i. in fi. laud. te
net ꝙ si dicat̄ in noie filii prīs zc̄. ꝙ est
baptisat9 p̄m theologos: lz caōiste tene
āt contrariū quia inter personas diuinas
non est ordo. ut per eum in sacramentali
in rubrica d̄ baptismo in.ii. colum. v. sed
quid si fiat zc̄. Sed Scot9 tenet ꝙ immo
datur ordo quia filius ꝓcedit ex patre
spiritussanctus ab utroꝙ ut predicauit
magister Anthonius de bitonto. etiā di
cens ꝙ vna persona est prior & posteri
or alia origine & ordine. ut plenius per
Scotum primo sn̄iarum di. ix. & dis. xii.
quod ꝓcederet apud nos homines quia
apud deum omnia simul sunt sicut simul
omnia creauit scd̄m Salo. Quartodeci
mo quero qd si fiat interruptio. Rn̄°
p̄m Tho. ubi. s̄. si sit tanta ꝙ intercipiat
intentionē baptisantis non est baptism9
sicut si dicatur In nomine patris & inter
ponatur longa fabula. & postea dicatur
& filii. Si autem fuit parua interruptio
ut puta uerbi non corrumpentis formā
ut si dicatur In nomine patris omnipotē
tis aut interruptio silencii ut tussis & h9
mōi ꝙ ītentionē non discōtinuet est bap
tismus scd̄m pisa. in.v. baptismus. Idem
in iu. confes. dicta. q. xi. ubi etiam addit̄
scd̄m Tho. ꝙ si sacerdos seu baptisans
dicat ego intēdo te baptisare non ē bap
tismus scd̄m fratrem Ni. in add̄. Idem
pe. de pa. in.iiii. dis. iii. q.i. ante finem
ubi latius. Idem in effectu Hosti. in su. d̄
bap. §. que sit forma al. l. cum antiqui
tas. C. de testa. & per Laud. in sacramē
tali in rubrica de baptismo in.ii. colum.

v. xi. & de qoc quando interualluz inter uenit in prolatione uerborum, nota. de con se. dis. iii. si non sáctificatur in fi.

Quintodecimo quero quando forma baptismi fuit per xpm instituta. & per que uerba. & an ante uel post passionem uide de conse. di. iii. aliud. & per Hosti. in su. de bap. §. ubi fuit. p glo. & Archi. de conse. di. iii. proprie. ubi post multa dicit Archi. q̄ formam baptismi dedit xp̄us exemplo tantum quando baptisatus fuit. formam uero uerboruz post resurrectionem expressit in qua uero forma uerborum discipuli baptisari ēt dicūt aliqui non recordari expressum auctoritate. uel in qua forma xp̄s fuerit baptisatus. ut ibi per eum post Doc. & adde s̄. coīa d̄ sacramētis. q. iii. & uid̄ Laud̄. in sacramentali in rubrica de baptismo. ī. xv. colū. v. xi. quero. Decimosexto quero quid si dicat non ego te baptiso dic q̄ nil aliud est q̄ q̄ uox sonat. ff. iud. sol. l. iudicatum f̄m Hosti. in sum. de baptismo. §. i. que sit. v. quid si dicat. & no. in dicto. c. si nō sanctificaū & p̄ Io. an. in c. de quib9 in fi. de bap. Decimoseptīo quero de materia baptismi: utrum aqua p̄mixta possit esse cōuēiēs materia baptismi Rñ°. f̄m Tho. in. iii. dis. iii. p̄ mixtō potest esse. duplex una que tollit speciem. s. qñ per alterationez transit in aliam speciem sicut p̄ putrefactōem aliq̄ uel digestionem transit in unum qd. aut etiam per additionem tantam alterius liquoris soluaū species aque sicut si parū aque multo uino admisceatur: Alia permixtio est que non tollit speciem aque sicut quando alteraū aqua cōm aliquod accidēs & manet species ut in aqua calefacta uel quando aque additur aliquid quod illi non admiscetur sicut si aliqua solida ponantur in aqua uel si sit conmiscibile sicut aliquid humidum est tñ p̄ quantitatis quod in aquam penitus conuertitur. in aqua ergo primo modo permixta non potest fieri baptismus quia iam nō est aqua impermixta Sc̄o modo potest fieri unde in aqua maris bene potest fieri Similiter in lixiuio & in aquis sulfureis & in aliis que ex terra per quā transeunt non mutantur in aliā speciem f̄m pisa. Idem in sum. confes. li. iii. ti°. xxiiii. q. xiii. ubi addit̄ q̄ cognosci pōt quando mutata sit species aque uel non ex raritate & densitate uel quando humor aliqs nō calefieret calore uł nō cō strīgeret̄ frigore sicut aqua ut patet in uno oleo lacte & huiusmōi. ūde si aqua paludum esset in tantū ingrossata q̄ recederet a uera raritate aque non esset baptismus. sicut si esset lutum. similiter non potest fieri in brodio pinguium & huiusmodi que in frigidata congelantur nec in aquis quas faciunt alchimiste ad mutanda metalla. dicit̄ etiā ibi q̄ melio esset si sacerdos faceret fieri aquam caldam quia paruuli quādoq̄ ita penetrantur frigore aque q̄ contrabūt mortales infirmitates & moriuntur sc̄dm Fra. Ni. osimi. ī addi. ad pisa. & p̄ pe. de pał. in. iiii. di. iii. q. iii. & Io. an. in. c. non ut de baptismo & Ho. in su. de baptismo. § & que sit. v. quid si alius. & quod no. de conse. dis. iii. in principio in glo. subaudi. & dicit Hosti. in dicto. §. & que sit in principio q̄ non fiet cum saliua etiam in necessitate nec cum uino f̄m eundem ibi dē ī. v. qd si baptisaū. & adde. ī. §. vi. q. xxvi. & qualiter fuit institutū in aqua per Io. an. in. c. debitum de baptismo Adde q̄ si parentes aquā desiderarent nec haberent & sic puer moreretur non propter hoc saluare nisi forte ō gracia speciali per orationes eorum ut p̄ pe. de pał. in. iiii. dis. vi. q. ii. ante finem. ad quod. ī. q. xx. & adde laudñ. in sacramēt̄ali in rubrica de baptismo in. xvii. colu. ī. xv. quero. ubi excludit gelum glatiē niuem lac lutum lixiuium & similia que non possunt significare spiritualem ablutionem baptismi f̄m eum. sic ergo absteneamus baptisare in lixiuio. si tamen fieret ualeret p̄ supradcā. facit. ī. §. iiii q. cxlviii. Decimooctauo quero qualiter baptismus institutus fuit in aqua & non in alio liquore Rñ°. ut legitur ō consecratione dis. iii. non regenerabant̄ & per arch. post hug. in prīcipio eiusdē distinctionis dicit Fran. post Io. an. in. c deb itū ō baptismo in fi. q̄ propter tria primo quia aqua igni est contraria peccatū autem dicitur ignis sicut ira in anīo

concupiſcentia in carne que ut extīguã
tur baptiſatur ī aqua. Scõo quia ſordes
lauat: ſitim extinguit: imaginem reddit
& ſic gr̃a ſpũſſancti in baptiſmo ſordes
peccatoꝝ lauat: ſitim aĩe uerbo dei ex
tinguit: imaginem ꝑ culpam amiſſam re
ſtituit. Tercio quia facilꝰ in alijs hiq°
ribus q̃ in iſto potuiſſet excuſari ꝓpter
inopiam inueniri: cum iſte ſit cõior reli
quis liquoribus: ut uino & oleo: quib9
multi carent ſcõm eum. Et ſcias q̃ aque
aſperſio neceſſaria eſt etiam ſupra infir
mos de conſe. di. iiii. q̃q̃. & de his cauſ
& rõibus ꝑ lauden. in dicta. xvii. colũ.

Decimonono quero: an ſit baptiſatꝰ
cui modica aqua infundit̃. Rñ° de hoc
nota. de pen. di. i. c. i. §. uulgaris. & de
conſe. di. iiii. ꝓprie. in fi. & per Hoſti.
in ſum. de bap. §. que ſit. v. licet autẽ. di
cit Innoc. q̃ ſi baptiſans non immergit
nec eum tangit: ſed aquã ſupra euꝫ ſpar
git q̃ ſufficit dũmodo totũ balneet: uel
maiorem ꝑtem corpis: uel ſaltem caput
ſolum. ar. ff. de reĩ. & ſump. fu. cuꝫ in di
uerſis. refert alios dicere: & forte meli
us q̃ etiã ſi modica ſtilla aque ꝓiecte a
baptiſante eum tangat baptiſatus ẽ. qõ
dicit ſatis conſonare iuri & equitati: i
cet primũ tutius ſcõm Fran. in dicto. c.
debitũ. poſt Io. an. & per laudñ. in ſac̃
mentali in rubri. de bap. in. xviii. colũ.
in. v. viii. q̃ta zc̃. Et nota q̃ benedictio
aque nõ eſt de neceſſitate baptiſmi Pe.
de paĩ. in. iiii. di. vii. q. iii. ar. ii. in fi. ui
de. ĩ. q. xlv. Viceſimo quero: an aq̃ ĩ
baptiſmo fiat ſacr̃m. Rñ° ut no. i. q. i.
detrahe. in glo. i. &. ii. & in. c. baptiſan
dis. &. s̃. q. i. ſi quis autẽ baptiſari et̃. in
flumine uel in fonte: illa tantũ aqua fit
ſacr̃m que tangit corpus: nec etiã totuꝫ
flumen poſſet conſecrari ad baptiſandũ
ut ꝑ Inno. & doct. in rubri. de bap. ubi
etiam quid ſit ſacr̃m in baptiſmo: & q̃d
res ſacramenti: & quid ſit caracter &c̃.
& per laudñ. in ſacr̃ali in rubri. de bap
tiſ. in. xiiii. col. v. x. quid dicat̃ ſacramẽ
tum zc̃. & in. xviii. col. vl. vii. queritur
ubi etiam dicit q̃ baptiſato puero & fi
nita forma uerboꝝ deſinit eſſe ſacramẽ
tum: quia q̃diu eſt additum uerbũ aque
durat ſacr̃m & ultra nõ. i. q. i. detrahe.

uerũtamẽ ipſa aqua ꝓpter reliquias &
ueſtigia preteriti ſacr̃i eſt uenerãda &
in aliquo mundo loco ponenda: & ideo
importabile uas ad baptiſandũ eſt que
rendum: quod extra eccleſiam non exe
at. de conſe. di. iiii. oĩs pbr̃. ſcõm eũ. Ex
his infert ad qõnem: quidam deferens
puerum ad baptiſandũ ad eccleſiam re
motam uidens eum laborãtem in extre
mo non habens aliunde aquã: ꝓiecit in
puteum: dicens uerba de quibus in. c.
i. de bap. an ſit baptiſatus: dicunt doct.
q̃ non: quia ſumus in dubio an fuerit ꝺ
functus ante q̃ immergeret̃: oportꝫ enĩ
q̃ ſaltem tantũ uixerit q̃ complet9 fue
rit baptiſmꝰ. & quia non conſtat in caũ
huius qõnis q̃ uixerit tantum q̃ perfe
ctus fuerit baptiſmus: ideo non debet
haberi pro baptiſato ſcõm Fra. poſt ab
ba. in. c. pĩt. in fi. de bap. & in cle. e. ti.
in fi. poſt math. Et quia requirit̃ nõ ſo
lum ĩmerſio: ſed etiam ab aquis eleuatõ
per quam reſurrectio deſignat̃ de cõſe.
di. iiii. ꝓprie. ſcõm Io. an. in dicto. c. pẽ
ulti. & per lapum alĩatiõe ſua. cxl. Alii
contrariũ dixerunt ꝓpter quod forte
poterit prie credi zc̃. ut. s̃. q. vi. z. xvii.
in fi. &. ĩ. q. xlii. & xliii. in fi. & ideo ſi
ſuſcitaretur eſſet baptiſandus ſub condi
tione de qua in. c. ii. de bap. &. s̃. cõia.
de ſac̃mentis. q. x. & ulti. in fi. Vice
ſimoprimo quero an baptiſmꝰ aque ꝓ
teſt in aliquo ſuppleri. Rñ° ſcõm Pe. de
cunctũ cõem legem non põt in paruulis
ſuppleri: cuꝫ non poſſint habere uſum li
beri arbitrii. Sed ſi ꝓ xp̃o occiderẽtur
prie creditur q̃ ſaluarẽtur ſine baptiſmo
In adultis aũt põt ſuppleri ꝑ baptiſmũ
flaminis ſiue contritionis: & per baptiſ
mum ſanguĩs ideſt martirii: & hoc intel
lige qñ eſt articulus neceſſitatis non cõ
temptus religionis. Idem Tho. in. iiii.
Idem in ſum. confeſ. eo. ti. q. xxii. ſcõm
frẽm Ni. poſt piſa. in. v. baptiſmus. Et
ſic nota q̃ triplex eſt baptiſmꝰ. ſ. ſangui
nis flaminis & aque ut per Hoſtiẽ. in ſum.
de bap. §. quot ſunt eius ſpẽs. & in ſum.
de pbr̃. nõ bap. §. ſi quis. & per Io. an.
in. c. ii. de pbr̃. nõ bap. v. etiã q̃ bonus
latro fuit baptiſatus flamĩe. & per Pe.
de paĩ. in. iiii. di. iiii. q. iii. & per Arch.

de conſe. diſ. iiii. cathecuminum ubi de ĩ nocẽtib⁹ & no. ꝑglo. ℣ bap. c. ꝑt. de pbr̃. nõ bap. c. iii. in. v. ꝑ fidẽ & de cõſ. diſ. iiii. baptiſmi & xv. q. i. firmiſſime fatit de penitñ. diſt. vii. nullus. xxxii. diſ. preter. §. porro in uerbo baptiſma de conſe. diſ. qui uenerabiℓ glo. ĩ. & de pbr̃. non baptiſ. c. ii. glo. i. in fi: & in dicto. c. cathecuminum ſi ad illud quod aqua requiritur ubi adeſt facultas no. de conſe. diſ. iiii. non dubito & ℣ baptiſmo. c. penultimo cum ſimilibus unde fides ſupplet ℣ effectũ ſacramẽti. ℟. cõia de ſacramentis. q. xv. in fi. & unde ĩ. q. xxxxiii. & ex hiis no. inquib⁹ differant baptiſmus fluminis. flaminis. & ſanguinis. & clarius per lauℓ. in ſacramentali in rubrica de baptiſmo in. iiii. colum. & unde. ĩ. §. v. q. lxiii. & ſic not. ꝙ baptiſmus aque eſt ꝑ ſacramentũ reli qui non: licet habeant eandem efficaciã

Viceſimoſecundo quero cum quo criſmate baptiſmus fieri debeat dicit ꝙ prohibitum eſt ut non fiat niſi cum nouo criſmate. ſ. illi⁹ anni preterq̃ in neceſſitate mortis & punℓ ſacerdos ſi cõtra fecerit de conſe. diſ. iiii. ſi quis de alio: Idem intelligendum eſt ℣ confirmatione & tanto magis qiua confirmatõ minoris neceſſitatis ẽ q̃ baptiz̃. ar. extra de ſen. excõi c. quoniam li. vi. ſcℓm piſanellam in ℣. baptiſmus & intelligе ut dictum eſt niſi in neceſſitate ut no. archi. in. c. alias quoniam in fi. de ſen. excommucatõ. li°. vi. & cum tali preſbitero baptiſante cuz ueteri criſmate diſpenſat epiſcopus ĩ pena ut in ſpe. de diſpẽ. §. nunc epiſcoporũ cxxxii. ℣.

Viceſimotertio quo ad miniſtrum baptiſmi quero quis ſit debitus miniſter baptiſmi. Rñ°. ſm omnes theologos eſt ſacerdos ſed in neceſſitate quilibet poteſt baptiſare uir ſiue mulier ordinatus & non ordinatus fidelis & infidelis dũmodo habeat intentionem baptiſandi & ſeruet formam eccleſie. unde & ſi non credat ſacr̃m baptiſmi: neq; aliquid ſpũale ibi fieri dũmodo in genere intendat facere quod facit eccleſia baptiſmus eſt. Sed tamẽ ſimplex clericus ñ debet baptiſare pñte pbr̃o: neq; laicus preſente clerico: neq; mulier pñte uiro: ꝓbant̃ hec de conſe. di. iiii. mulier. &. c. romanus. &. xxx. q. iii. ſuꝑ quibus. Idẽ Tho. in. iii. ꝑte. q. lxvii. Adde predcĩs ut melius ꝓbentur ℣ conſe. di. iiii. in neceſſitate. & in. c. a quodam iudeo. &. c. ſiue hereticus. Predicta etiam notan. in ſum. confeſſ. li. iii. ti. xxiiii. q. xxvi. ubi etiã dicit̃ ſcℓm Tho. ꝙ pbr̃ baptiſare põt pñte eꝰo quia ℣ officio ſuo eſt ſecũdum Fra. Nic. poſt piſa. in. v̄bo. baptiſmus. tercio. & latius per Pe. de paℓ. in iiii. di. v. q. ii. arti. i. Et nota ꝙ ſacram̃ẽtum baptiſmi ꝑ ſe ſola dei uirtute & poteſtate plenum ſortit̃ effectũ ſine facto humão. i. q. i. multi. ſcℓm lauℓ. in ſacrali in rubri. de bap. in vii. coℓ. & in. xvi. colum. v̄. viii. quero zc̃. Ad hoc. ℟. de ſac̃mentis in cõi in princi. &. ĩ. §. iii. q. ii. in fi. & circa hoc cui competat baptiſar̃ ui de nota. in. c. i. de cle. non ordi. inter. & in cle. una in prin. de bap. & facit de cõſe. di. iiii. conſtat. & ſequẽtib⁹. &. c. quãuis. & ſequẽtib⁹. in. c. ſanctũ. cum ſi. & nota. in rℓa. nemo põt. li. vi. etiam hereticus confert baptiſmuz̃ nota. in. c. non eſt. in fi. de ſpon. etiam ſciſmaticus ℣ cõſe. di. iiii. nullus. & plene ꝑ Hoſti. in ſu. de bap. §. quis poteſt. ubi etiaz̃ ꝙ in neceſſitate põt baptiſare pater & mater ut in hoc. c. ad limĩa. quin etiã infidelis ut dictum eſt quod in fauorem religiõis ſtatutum fuit ut non baptiſatus baptiſ̃ xxxii. di. §. uerum. ut dicit Io. an. in. c. i. in fi. de ſup. negli. prel. dicit tamẽ hoc ubi. ℟. ꝙ quando in neceſſitate baptiſat̃ aliquis ꝑ laicum uel mulierem debet poſtea baptiſatus portari ad ſacerdotem qui queret que forma ſeruata ſit de conſe. di. iiii. in neceſſitate. &. c. romanus. Vnde dicit Fran. poſt Ho. & Io. an. in c. i. i. op. de bap. ꝙ ſi laicus qui baptiſauit ſeruata forma uerboꝝ omiſit catheciſmum ſalis impoſitionem & unctiones de quibus de ſac̃ un. c. i. non reiterabit̃ baptiſmus: ſed omiſſa ſupplebũtur per pbr̃m: peccat tamẽ non ſacerdos baptiſans abſq; neceſſitate de cle. nõ ordi. mi. c. i. & per ſacerdotem poſtea ſupplebũtur ſolite unctiones ſcℓm Io. an. in. c. i. ad fi. de ſum. trini. Et de miniſtro huius ſacramenti tractat lauℓ. in ſacrali in ru.

de bapt. in .xv. colum. v. xii. quero &. sequentibus. & per Imo. in cle. de baptis. ubi etiã q̃ abñte pbr̃o põt diacõ9 baptizare si sit neccitas. xciii. di. diacõ9 f̃z pau. ibi & Fra. in prima. q. Scias tamẽ q̃ potestas baptizãdi cõcessa laico ĩ necessitate nõ est sacramentum sed licentia no. i. q. i. quod quidam. ĩ glo. hoc ꝺ baptismo & in glo. hinc ap̃te. largitur tamen cristi anitatem .xvi. q. i. sunt. not. tamen q̃ religios9 licet pbr̃ sit ex offitõ nõ baptizat xvi. q. i. placuit cõi. &. c. doctos. nisi populum habeat ut not. in dicto. c. placuit & per archi. in dicto. c. doctos & q̃ no. xviii. q. ii. peruenit primo & iii. q. i. oẽs in fi. prime g. o. uel si factus sit ep̃us ut per lauꝺ. Io. de lig. & doc. in clem. ii. circa prin. de censib9 & q̃ not. xviii. q. i. c. i. & p̃ Hosti. ĩ sum. de statu. mõa. §. i. in ii. colum. ibi & de talibus religiosis. zc̃ p̃ Io. ꝺ Imo. ĩ cle. ne in agro. vi. colum. uel si accedat licentia ep̃i p̃ not. in spe. de dispen. §. nũc ꝺ ep̃orum. v. xv. & in. c. quod dei. de statu mõa. ut si ep̃s concederet r̃ligioso q̃ baptizaret iudeũ cõuersũ ad fidem q̃ potest ut. s̃. solet tamen religios9 p̃dicare & pbr̃ secularis baptizare & uide. ĩ. §. iiii. q. cli. Vicesimoquarto quero: an beatus Iohãnes baptista fuerit sufficiẽs mĩster. An uero baptisatis ab eo fuerit necessari9 baptism9 no. i. q. i. dedit. & p̃ arch. de conse. dis. iiii. nõ r̃ generabãt. ubi dicit q̃ ĩ baptismo Iob. non dabatur peccatorum remissio que data ẽ ĩ cristi baptismo erat tamen utilis hominibus quia usum baptisandi p̃parabat ad baptismum cristi ut in li. sñarum li. iiii. iuxta prin. nunc uero &. c. seq̃. & facit ea. di. aliud. ubi etiam de baptismo Iude. & in. c. quando Ieronimus & per fra. in. c. debitum. de baptismo. ubi et ã q̃ cristus fuit baptisatus ad nostram sanctificationem. unde in legenda sancti Siluestri in. vii. colum. dicitur q̃ noster baptismus sumpsit inicium in baptismo cristi & de baptismo Iohannis uide plñ. p̃ pe. de paꝰ. in. iiii. dis. ii. q. ii. per totam & in quib9 differat baptismus cristi a baptismo Iohãnis & a circũcisiõe per lauꝺ. in sacramentali in rubrica de baptismo in. xiiii. colum. Vicesimoquinto quero An baptism9 tradi possit a malis ministris Rñ°. fm pe. sic qa bonitas mĩstri non est de necessitate sed de congruitate unde dicit Augustinus q̃ per ebriosum homicidam & per quẽcunq̃ malum dat̃ baptismus & baptisatis totus effectus baptismi conferẽ Idem Alber. & Tho. in. iiii. dis. v. fm fra. Ni. post pisa. ubi s̃. & per pe. de paꝰ. in. iiii. dis. v. q. ii. articulo & conclusione prima ubi latius ad hoc. s̃. q. xxiii. facit de conse. dis. iiii. inter. & duobus. c. sequẽtibus &. c. quõiã &. c. cum tantũ. cum si. & adde. s̃. cõia de sacramentis. q. xi. Vicesimosexto quero qd si sacerdos nolit baptizare nisi dato sibi precio aliquo Rñ°. fm pe. & Tho. in. iiii. dis. v. a tali licet emere aq̃ pro baptismo etiam si aqua consecrata est: sed non licet pro baptismo dare pecuniam nec pro se quia in tali casu sufficit baptismus flaminis: nec pro alio quia non sunt facienda mala ut ueniant bona Ro. iii. tamen in casu necessitatis ille qui gerit curam pueri licite potest baptizare uel a quocunq̃ alio facere baptizari ut ponit Tho. fa fe. q. 100. idem in sũma confessorum eo. ti. q. xxiiii. ubi etiã sub dit̃ alde. dicit q̃ in casu predicto licet redimere uexationem sui iuris & pro se si baptisandus est & pro paruulo quem uelit baptizari. sed Tho. dicit primũ uideẽ melius nam hoc casu non ingeritur ali qua uexatio sed sacramẽti denegatio nisi simoniace secundũ fra. Ni. post pisa. ubi supra ad idem per pet. de paꝰ in. iiii. dii. v. q. iii. prima colum. & in. v. xxx. in quirendum zc̃. ubi etiam q̃ tunc nullus se ipsum baptizare potest ut ibi & in. v. qꝺ autem dicunt. ad idem etiam per eundem in. iiii. dis. xxv. q. v. in. vi. colum. ad que uide not. i. q. i. baptizandis & in. c. quã to. in fi. de cõsue. & de cõse. dis. iiii. baptismi. per glo. & archi. facit. c. debitũ de baptismo. Vicesimoseptimo q̃ro utrum mal9 minister peccet mortaliter baptizando Rñ°. fm pe. & Tho. ubi s̃. aut baptizat cum solemnitate & ut minister ecclesie & tunc peccat mortaliter si peccatum recolit nec penitet. aut baptizat in articulo necessitatis sicut uetula baptizat & tunc non peccat fm pisa. &

latius per pe. ꝺ paꝛ in. iiii. diſ. v. q. ii. articulo. ii. cõcluſione. iii. & adde. s̃. cõia ꝺ ſacramentis. q. viii. &. xi. Viceſimo octauo quero utrum qui ſcienter ſuſcipit baptiſmum a malo miniſtro peccet mortaliter Rñ°. ſm pe. & Tho. ubi. s̃. ſi malus miniſter ſit preciſus ab eccleſia r̃cipiens ſcienter a tali peccat niſi in articulo neceſſitatis in quo ſuſcipere poſſet a quocunq; heretico ſed ſine neceſſitate nec ab heretico nec ab excõicato nec ſuſpenſo recipi debet. ſi autem non eſt preciſus ñ peccat ſuſcipiens ab eo niſi forte per accidens ſi hoc ipſo faueat ei fouẽdo eum in peccato Idem in ſum. confeſ. eo. ti. q. xxiii. ſm fra. Ni. poſt piſa. dicit frater Iacobus de Marchia ordinis minorum q; inf̃ert q; ſi ſcienter reciperet a malo miniſtro non preciſo ab eccleſia non peccaret cuius contrarium dicit Riccar. in iiii. diſ. iii. articulo. iiii. q. iii. q; peccat mortaliter ſcienter recipiens ſine neceſſitate: ratio eſt quia ipſe induceret ip̃m miniſtrum ad peccatum mortale hoc idẽ Fran. de mayronis in ſermone de corpore x̃pi memoriam fecit zc̃. ſed certe uidetur q; non ſit defect9 cum piſa. hoc ſẽ ſerit dum dixit niſi forte per accidẽs & de materia iſta not. de ſu. trini. c. i. §. pẽ glo. a quocunq; & per arch. xxiiii. q. i. ſubdiaconus. qui loquitur in caſu neceſſitatis & per doc. in. c. quãto. ĩ fi. ꝺ cõſue. qui ſimiliter loquuntur in caſu neceſſitatis. & premiſſis adde pe. de paꝛ. in iiii. diſ. v. q. iii. Viceſimonono q̃ro utrũ melior ſit baptiſmus qui confertur a bono Rñ°. ſm Tho. in. iiii. diſ. v. equalis ẽ ab utroq; quãtum ad ſubſtantiales effectus: ſed tamen cum effectu principali poteſt aliqd pl9 cõferri ex merito baptizãtis ſed hic effectus accidentalis eſt idẽ pe. idem in ſum. confeſ. eo. ti. q. xxvii. ſed fra. Ni. poſt piſa. in uerbo baptiſm9 & latius per pe. de paꝛ. in. iiii. diſ. v. q. ii. articulo. ii. concluſione. ii. nam & uer9 tribuitur etiam per malum pbr̃m. ut in iuribus allatis. s̃. q. xxv. Triceſimo q̃ro utrum angelus poſſit baptizare Rñ°. ſm Tho. ubi. s. ãgelo bono quidẽ ex officio nõ cõpetit baptizare nec eccleſiam conſecrare poteſt tamẽ ex ſpeciali mandato dei & quia nunquam uſurparet ſibi alienum officium ideo ſi ſciatur bonus angelus non eſſet quis rebaptizandus nec eccleſia cõſecrãda ut ꝺ eccleſia ſãcti Michaelis factum eſt. malo autem ãgelo ideſt diabolo poteſtas baptizãdi cõpeter̃ nõ põt neq; ex offitõ neq; ex ſpãli mãdato non enim poteſt eſſe miniſter ſalutis ſed punitionis unde ſemper preſumendum eſſet q; non faceret intentione baptiſãdi ſed decipiendi unde nullo modo poteſt idem in ſum. confeſſorum eo. ti. q. xxviii. &. xxviiii. ſm fra. Ni. poſt piſa. concordat arch. de conſe. diſ. iiii. proprie. uide tamen. s̃. q. xxiii. Triceſimoprimo quero an mutus poſſit baptizare Rñ°. nõ quia non poteſt uerba proferre ut p̃bo. in ſum. ꝺ mat. §: qualiter in ſcꝺa colũ. ſec9 in mutaſtro. ut not. i. q. i. detrahe glo. v. & per fran. in. c. non ut. de bapt. & in. c. cum aput in. vii. q. poſt Io. an. ꝺ ſpon. ubi de ſi. queſtionibus. ſed quo ad primum uidetur q; pe. de paꝛ. uideatur ſequi contrarium in. iiii. diſ. iii. q. ii. in ii. colum. ubi de hoc. ſcias tamen q; oportet baptizantem eſſe ſaltem doli capacẽ & ſane mentis. i. q. i. §. ecce qũo. & ibi not. et de pena pbr̃i permittentis aliquem mori abſq; baptiſmo de conſe. diſ. iiii. quicunq; Triceſimoſecundo quero an in baptizante requiratur intentio Rñ°. ſm Tho. in. iiii. diſ. vi. ſic ſed & ſi quando profert uerba non aſſit actualis intentio dũmodo prius intenderet & cõtraria intentio non interueneriꝫ ſufficit ad baptiſmum & ex hiis patet quod furioſus & ebrius quando omnino uſu rationis caret baptizare non poteſt quia non poſſunt habere intentionem. idem in ſũ. confeſ. li. iii. ti. xxiiii. q. xxxv. ſm fra. Ni. poſt piſa. & per Hoſti. in ſũ. ꝺ bap. §. & que ſit. v. ſed cum paruuli. &. s̃. communia de ſacramentis in prima queſtiõe in fi. ſi ergo baptizãs non intendit baptizare etiam ſi baptizat9 intenderet nihil agitur de conſe. diſ. iiii. ſolet queri &. ſufficit ſi contraria intentio non aſſit ut dictum eſt ſm hoſti. in dicto §. v. quid ſi baptizans & in. §. fi. ante fi. concordat Fran. poſt Io. an. in. c. i. in. xi. q. ꝺ bap. & in. c. fi. maxime in fi. eo. ti. per eundẽ

non tamen neceſſe eſt q̄ baptizans ſciat quid ſit baptiſmus & q̄ infundatur gra cia & de ſimilibus ut per doct. predic tos &per Io.an.in dicto.c.1.in.v.colū. nec requiritur intentio patrinorum & per Io.an.in.c.fi.eo.ti.nec etiam r̄qri tur intentio parentum forte infideliū quia in fide eccleſie & in uerbo x̄pi bap tizati intelliguntur dummodo ſeruetur forma eccleſie ut per bo. in dicto. §.& que ſit. v. ſed cū paruuli.& dicit bo. ĩſtū eo.§.fi.q̄ imprimitur caracter etiam ſi per iocum hoc fiat uel deriſum dū tamē is qui immergit intendat baptizare ut ibi per eum in. v. unde imprimitur ſecus ſi oīno non intendebat baptizare & ex preſſe conſtaret q̄ non conſenciebat ſed per iocum faciebat ut per fra. poſt Io. an.in dicto.c.1.in fi.& in.c.maiores.§. fi.ii.q.de bap.& ad illō de ebrio adde q̄ aliud uidetur ſi aliquem ſenſū ratōnis haberet per no.per bo.in dicto.§.fi.dū dicit unde & ebrius baptizat qui tamen nihil intendit.i.q.i.dedit & ad illud de furioſo adde.s̄.q. proxima & ad princi pale propoſitum uid. ĩ.q.xxxviii.& cō cordat hiis laud. in ſacramentali in ru brica de bap.in.xx.colum.ubi etiam q̄ ſacerdotes & miniſtri eccleſie tenent ha bere intentionem explicitam & ſpecia lem intendendo ſic abluere corpus exte rius q̄ uice ſui operis cor a peccatis mū detur iterius per graciam ſancti ſpiri.9 i.q.i.d̄trahend̄.alius ſufficit generalis & implicita ītendendo facer̄ quod facit ec cleſia uniuerſalis de conſe.diſ. iii.perla tum.& cum hac etiam miniſtri eccleſie li berarent.xxxix.diſ.ſi oleo.ut ibi latius & ſubdit q̄ ſi ludendo uel cauſa inſtructi onis & doctrine quis baptizat non eſt baptizatus idem ſi reiterando dicat uer ba de prin.ſi papa uel ſi conditionaliter ſi non es baptizatus & erat baptizatus uel ſi errando diceret ut ibi latius.

Triceſimotertio quero quid ſi baptizās erret ut quia putat baptizar̄ puerum cui imponit nomen petri cum tamen ſit pu ella nunquid baptiſmus caret effectu dic q̄ non ſi intendebat baptizare perſo nam cuiuſcunq; ſexus eſſet idem ſi de hoc nō cogitabat ſed ſimpliciter baptizabat quia erit baptizata ſecus ſi intendebat maſculum tantum baptizare & non femi nam ut per bo.in ſum.eo.§.& que ſit. v. quid ergo ſi quis &. ĩ.§.vi.q.xxxxviii. facit. ĩ.§.xxx.q.xi.in fi. Triceſimo quarto quero utrum plures poſſint unū baptizare R̄ñ°.ſm Tho.in.iiii.diſ. iii. & in.iii.parte diſ.lxxvii.poſſunt dūmō quilibet intendat totum facere: ſimiliter unus plures ſimul dūmodo ītendat bap tizare omnes.neutrum tamē fieri debet ſine magna neceſſitate.alias facientes peccarent ſm pe.ut in ſū.confeſ.eo.ti. q.xxv.& quidem quanto plures bapti zant ſi dicāt nos baptizamus non eſt bap tizatus: ſed quilibet debet dicere ego te baptizo.quando autem un9 baptizat p̄u res dicet ego uos baptizo & baptizati ſunt & de hoc. ĩ.q.xxxvii. uidetur tamē Tho.ſentire q̄ etiam ſi unus baptiſans dicat nos baptizamus nil facit ſed pe.di cit puto uerius q̄ baptizat ſi dicat nos baptizamus quia modus exprimendi ac tum non eſt de ſubſtantia forme & ideo cum dicitur baptizo uos ſeruatur ſuffici enter forma eccleſie.frater durand9 di cit q̄ dicentes nos baptizamus non bap tizant niſi ſm loquendi uſum intendant pluralem numerum pro ſingulari ponēr & tunc ille ſolus baptizat qui uerba pri9 complet mergendo ſeu aquam infunden do: putat frater Nicolaus eſimi q̄ tutōr pars ſit eligenda extra de homi.c.peti tio ſm eum in addi.poſt piſa. Stotus in iiii.diſ.vi.articulo.ii.q.i.tenet q̄ quan do plures baptizant ſimul dicentes nos baptizamus q̄ eſt baptiſmus quāuis pec cent ſicut ſi unus diceret nos baptizam9 te ſicut etiam dicit magiſter petrus caſu elis in directorio li.i.ti.iiii.§.xxxi.q̄ ſi ſacerdos baptizaret principem dicendo cauſa curioſitatis ego baptiſo uos bapti zatus eſſet ſm quoſdam: Adde dicta pe. d̄ paſ.dicentis ſic ſi tamen duo ex conten tione ſimul uelint baptizare & proferāt ſimul uerba & ſimul immergant uidetur q̄ ſit baptiſmus ſi quilibet intendat per ſe baptizare & non cū alio nec erunt duo baptiſma quia ſubiectum unicum eſt unde non pl9 fieret a duob9 q̄ ab uno quamuis in quolibet per ſe eſſet uirtus

sufficiens. si autem duo ex ītentione unū baptismum cōferendi simul baptizarent utrum sit unus baptismus duplex est oppinio una que dicit q̄ nullo modo sic duo possunt unum baptizare & q̄ non sit uerus baptismus: alia est oppinio q̄ ymo plures possunt concurrere ad eundē spiritualiter regenerandum unde non uidetur suppositō q̄ duo possint simul baptizare q̄ non sit ita baptism9 sic dicūt nos baptizamus sicut si quilibet diceret ego baptizo te sed si unus pri9 dicat ego baptizo te & alius posterius & quilibet ex ītentione intendat p̄ se baptizare primus baptizat & secundus iterat esset tamē puniendus ut plenius per eundem Pet. in iiii. dis. iii. q. ii. articulo. iii. qui etiam dicit circa illō an unus possit simul plures baptizare puta una manu unum & alia alium uel aspergendo q̄ licet hoc fiere ñ debeat nisi in necessitate quando timet̄ q̄ baptizandi non possint expectare uī nisi dispensatiue sicut apposto li multos aspergebant: tamen si fiat posset uideri q̄ uerus baptismus est. tutius tamen & magis consonum doctrine cōi uidetur q̄ non sint de lege cōi plures baptizati n si pluribus baptismis formaliter & materali ter. unde super duos non sufficit semel dicere baptizo uos nec baptizo te & te cū distict9 baptism9 debeat habeī dictā & explicita ūba fm Pe. de paī. in dicta q. ii. subdens q̄ prima oppinio communi ter tenetur secōm eum & de hac materia tractatur per canonistas de conse. disti. iii. proprie ad fi. & ibi per arch. Fran. de zab. in. c. i. de bap. post Io. an. dicit q̄ si sunt plures baptizādi & dicat ego baptizo uos & simul super eos aquam proici at uidetur eos esse baptizatos alias non potuisset apposto lus una die tria milia hominum baptizasse ut in dicto. c. proprie. & subdit q̄ nō debet baptizās ī sua persona uti plurali ut quia dicat baptizamus & faciunt not. de re iudi. c. pīt. glo. ultima. li. vi. unde tamen. s̄. q. viii. in fi. sed si in persona baptizandi utatur numero plurali ut puta si magnus princeps cōuertitur & sacerdos ex curialitate & ne ille offendatur ex singulari locutione dicit baptizo uos dicit ho. q̄ forte non uitiabitur. dicit tamē tutiō q̄ sicut nec plures unum sic nec similiter unus simul plures baptizet sed singuli singlos Ar. xxx. q. iiii. quod autem. de cons. dis. iiii. quod autem &. c. in catbecismo &. c. non plurs de cogna. spiritu. quāuis li. vi. fm Fran. post Iob. an. ibidem in. vii. &. viii. q. facit in spe. de elec. §. superius. scda colum. & q̄ no. Arch. ī dicto. c. pīt. & ibi p̄ domi. in. ii. & ulti. colum. & quia regīr plurale & singulare uidentur equiuoca not. Io. an. in addiconibus spe. de causa posse. & proprie. in. i. colum. Et sic oppīo Pe. & Scoti. posset procedeī quando intēdebat pluralem ponere pro singulari per premissa: unde in dubio post factum seq̄ posset ipō2 oppinio quia fauorabilior: ante factum tutior uia eligatur ut. s̄. & ad predicta uide oīo. s̄. communia de sacramentis. q. ii. in fi. &. ī. q. xxxvii. & xxxxvi. Triceſimoquinto quero quo ad suscipientes Vtrum omnes teneantur ad baptismum Rñ°. fm Tho. in. iiii. dis. vi. quilibet martir etiam sanctificatus in utero ppī tres rationes primo quidem propter acquirendum caracterem quo annumeretur in populo dei & quasi ōputetur ad percipienda sacramenta diuina Secundo ut per baptismi perceptionem passioni cristi etiam corporaliter conformetur Tertio propter bonum obedien cie quia preceptum de baptismo omīb9 datum est fm pisa. in uerbo baptismus. xxxx. & addes cōia de sacramētis. q. v i. &. ī. §. v. q. lxiiii. & ad illud q̄ sanctificati in utero sunt baptizandi idem Pe. de paī. in. iiii. dis. vi. q. i. arti. i. ubi etiam q̄ fuerunt in utero sanctificati ibi uideas. Triceſimosexto quero Vtrum puer in utero existens possit baptizari Rñ°. fm Tho. ubi. s̄. non pōt quia talis deo not9 est non ecclesie nec subici potest operationi ministrorum ecclesie unde dicit Augustinus q̄ sicut qui non uixerit non pōt mori qui natus non fuerit non potest renasci. non debet autem mater scindi ut puer possit nasci & baptizari quia fm apī. ubi. s̄. non sunt facienda mala ut ueniant bona: debet autem scindi si iam defuncta esset. ff. de inoffi. te°. l. postumus. quando autem apparet aliquod membrum &

non eſt plñ natus expectanda eſt talis egreſſio niſi mortis periculum immineat ſeu timeat. nam in tali periculo egreſſa p te principali. ſ. capite baptizari debet ſecus de aliis partibus ut de manu & pe de quamuis non noceat ſi ille partes aſp gantur aqua baptiſmali quia diuina mia nõ eſt artanda & ſi poſtea naſcatur plena rie non eſt rebaptizandus ſm quoſdam ſi nihil periculi accidit ſed ad cautelã bap tizetur ſub hac forma: ſi non es baptiza tus ego te baptizo idem in ſum. confeſ. eo. ti. q. xxxii. ſm fra. Ni. poſt piſa. & p lauð. i ſacramentali in rubrica de baptiſ mo in. x. colum. ſic ergo puer exiſtens in utero matris non põt baptizari nec bap tiſmo matris quia diſtincta ſuppoſita re quirunt diſtincta baptiſma: nec baptiſmo proprio quia quod non tangit non agit & non poteſt attingi ablutionem eccleſie ideo zč. Item puer naſcens anteq̃ egreſ ſus ſit ex utero non debet baptizari niſi in periculo & tunc quecunq; pars appa reat baptizanda eſt. & poſtq̃ eſt uiuus e greſſus non eſt amplius baptizandus ſi ca put fuerit aſperſũ: ſi tamẽ alia pars ſub conditione propter dubium poſtea bap tizetur ut plenius per pe. de paſ. in. iiii. diſ. vi. q. i. articulo. i. ubi uidetur uelle q; caput ſit aptior pars ad baptiſmum quã alia pars corporis. & ſubdit q; mulier ui ua non debet ſcindi ut puer uiuus bapti zetur ſi etiam conſtaret ipſum ſine bap tiſmo alias moriturum: ſi autẽ ſit ad mortẽ damnata debz differri executio uſq; ad p tum ne pereat innocens cum nocente. ff. ð penis. l. pregnantis. ſed tunc eſt dubiũ ſi licet mrẽm ſic damnatam occcdeř ut pu er extractus uiuus baptizetur ſi alias ti meatur ne differẽdo uſq; ad partum mo riatur dicendum eſt q; non quia nõ eſt ex preſſum: ſi autem ſit mortua non debet se peliri quouſq; aluo ceſa fetus extrabaẽ ff. de mor. inferẽ. l. negat lex regia: ſicut Iulius ceſar extractus fuit & inde ceſar dictus ut ſoliuꝰ refert qui dicit tales for tunatos ſm Pe. ubi. s̃. ſubdit tamen q; exiſtens in utero põt baptizari baptiſ mo ſanguinis & martir fieri ſi propter odium criſti fiat ut ibi latius ad idem p hoſti. in ſum. ð baptiſmo. §. & que ſit for ma. v. quid ſi qua mulier. & de hoc etiam habetur de cõſe. di. iiii. ſi quicq̃ &. c. ſi ad mris & ſeq̃ & per arch. v. diſ. baptizari ubi dicit q; ſi puer caput extramiſit põt baptizari. ff. de reſ. & ſup. fu. cum in di uerſis. ad illud de inciſione matris uide melius per Hoſti. in ſum. de conſe. eccie §. & an. v. quid ſi ſimiliter zč. dicit etiam frater iacobus de Marchia q; in quãtũ piſa. dicit q; ſi apparet caput pueri bap tizandꝰ eſt alias non quod contrarium te net Scotꝰ in. iiii. diſ. iii. ubi dicit q; ſi ap paret pars minus principalis. ſ. manus uel pes eſt badtizanda: quia ibi eſt to a anima licet omnes ſenſꝰ ſint in capite qa uirtus ſpiritus ſancti eſt penetratiua eo quod in tali caſu deus ſupplet illud qõ in potentia impediret. talis enim & ſi mor tuus naſcitur ſepeliendus eſt in terra be nedicta Hoc etiam Alex. de ales in. iiii. in titulo de bap. hoc etiam Fran. de mai rone in. iiii. diſ. v. articulo. i. pueri in uen tre matrum mortui ex odio fidei ſaluanẽ & tamẽ non ſubiacent ſacramentis eccle ſie. multo potius qui ſunt baptizati in ta libꝰ etatibus in fauorem fidei quamuis non eſſet malum ſub cõditõne eos rebap tizari ſm eũ. ſed certe hoc etiã uoluit pi ſanella ibi quamuis non noceat zč. & ſic non uidetur q; cadat hic defectꝰ aſſigna tus piſanelle per eundem fra. iacobum: & not. q; ſtatur aſſertioni matris q; tem pore baptiſmi ſenſit eum uiuum licet cru ra tantum emiſerat ut ſic in cimiterio ſe peliatur ut per lapum allegatione ſua nu mero. cxii. & ad premiſſa per Fra. ð zab in cle. de ſum. trini. §. ad hec circa prin.

Triceſimoſeptimo quero quid fiendum quando naſcitur mõſtrũ Rñ°. ſm Tho. in quolibet. aut certum eſt eſſe duas ani mas rationales aut non. certum autẽ eſt ſ. quando ſunt duo capita & duo colla & duo pectora quia erunt per conſequẽs duo corda & ſic ſunt baptiſandi ut duo & quãuis preſumatur q; plures poſſint ſimul baptizari dicendo ego uos baptizo tutius tamen eſt eos baptizari ſigillatim Si uero dubium eſt utrum ſint due anime tunc primo baptizãdus eſt unus poſtea poteſt alter baptizari dubie ſic: ſi non es baptizatus ego te baptizo idem in ſum.

confeſ.eo.ti.q.xxxiii.ubi etiam dicit ꝫ tunc eſt dubium ſi non ſunt capita diſtincta uel quid ſimile ſm Era.Ni.poſt piſa. ubi.s̄.ad idem & latius per Pe.de paſt. in.iiii.diſ.vi.q.iiii.articulo primo cōcluſione.iii.& concordat arch.de conſe.diſ. iiii.proprie.ſecus tamen in monſtro ſi careret ſenſu ſeu diſcretione per not.per Io.an.in.c.cum apud.in.iiii.colū.& ſpōſa.& per laud.in ſacramentali in rubrica de bap.in.x.colum.& per Fran.in dicto §.ad hec.ubi etiam an furioſꝰ poſſit baptizari. Tricesimooctauo quero utrū in eo qui eſt baptizandus requiratur intentio & uoluntas R n°.ſm Pe.ſuſcipiētium baptiſmum tres ſunt differentie quidam enim nunq̄ habuerūt uſū rationis ut paruuli & perpetuo furioſi & in hiis in neceſſitate ſufficit añcedens uolūtas ita ꝫ amentes & dormientes ſi ante furorē uel dormitionem habeant contrariam uoluntatem non recipiunt ſacramentum ſi autem habuerūt propoſitum & hoc per ſigna aliqua innotuit tunc in articulo neceſſitatis debent baptizari etiam ſi furioſus tunc contra diceret ſi tamen neceſſitas non ſit debet expectari lucidum īteruallum uł uigilia dormientis,quidā uero habent uſum rationis tunc cum baptizantur & in hiis requiritur contritio & deuotio ad percipiendum rem ſacramēti & intentio & uoluntas ad percipiendum ſacramentum nec tamen requiritur uoluntas abſoluta ſuſcipiendi quod etiam confert ſed quandoq̄ ſufficit uolūtas coacta & ſi ſit coactō ſufficiens & ex toto ab extra ut cum aliquis reclamans immergit̄ uiolenter talis nec ſacramentum ſuſcipit nec rem ſacramenti ſi autem ſit coactio ī ducens ſicut minis & flagellis ita ꝫ potius ipſe eligat baptiſmum ſuſcipere q̄ talir pati ſuſcipit ſacramentum ſed nō rē ſacramenti: idem Tho.in.iiii.diſ.iiii.& vi.ſimiliter & Ald.& hec ipſa probant̄ xxxxv.diſ.de iudeis & extra de bap.c. maiores circa fi.idem in ſum.confeſ.li. iii.ti.xxiiii.q.xxxvi.ſm Fra.Ni.in addi.poſt piſa. uult ergo dare tres ſpecies baptizādorū uidelicet quorūdā qui nūq̄ habuerūt uſū ratōnis ut ſunt paruuli & quorūdā q̄ alis habuerūt ſed non habent cum baptizantur & concordat in effectu Hoſti.in ſum.de bap.§.& que ſit.v.qd ſi baptizans & facit.s̄.q.xxxii.ad idem Pe.de paſt.in.iiii.diſ.iiii.q.iiii.qui etiā alibi ſic dicit dicas ꝫ requiritur intentio baptizantis & baptizati differenter tamen quia paruulus uel ab infantia furioſus non ſua ſed aliena intentione parentum uel offerentium aut baptizantis ſi illi duo ſoli eſſent baptizati.ſi autem dormiens ſit uel amens qui prius habuit uſum rationis non baptizatur niſi prius intenderit actu & per conſequens tunc habitu Vnde qui ſemper contradixerunt nec caracterem recipiūt.qui autem timore uł aliter conſentiunt caracterem recipiunt & ad fidem cogūtur extra.eo.maiores. qui autem uſū rationis actu habent niſi actu conſentiant nihil recipiunt.baptizātis autem īntentō ſemp̄ eſt neceſſaria Rectitudo uero intentionis non exigitur dū tamen intendat dare & ille intendat recipere quod facit eccliſia catholica,ſed an ſuffitiat ſola expreſſio uocalis an etiam requiratur intētio mentalis multa argumenta fiunt hinc,inde tamen oppinio q̄ habet quod requiratur etiam mentalis. tanq̄ coīor & tutōr tenēda eſt ut per pe. de paſt.in.iiii.diſ.vi.q.i.per totum.ad q̄ adde Io.an.in.c.i.de bapt.in.iiii.& .v. columnis.& ad premiſſa adde laud.in ſacramentali in rubrica de bap.in. xxi.columna .v.iiii.an intentio &.v. v.quero & ſequenti & in.xxiii.columñ. v.etiam dicit quod in hoc ſacramento ad ip̄ig perfectionem non requiritur quod duo agētes ſimul conſentiant ſed dumtaxat unus agens & alter patiendo aptam & diſpoſitam materiam preſtans unde licet in agente requiratur uera intentio & pura ī patiente minime dum tamen aliquid nō accidat quod materiam indiſpoſitam reddat ſm eum ut ibi latiꝫ & ſic puer & dormiens & amens qui nunq̄ diſſenſerunt incorporati ſunt & uniti noſtre eccleſie militanti per caracterem qui eſt effectꝰ ſacramenti baptiſmi ſm eum in.xxiii.col. quem etiam uide ad premiſſa ibidem in ultima colum.ubi ſubdit ꝫ fatuus qui caret totaliter libero arbitrio non poteſt baptizare ſecus in fatuo q̄ neſcit decēter

inter homines conuersari sicut suum statum deceret alias tamen usu rationis nō caret quia talis potest baptizare & ō tali loquitur. xii. q. iii. innocens idest fatuus ꝑm eum: unde quantum ad paruulos in baptismo sufficit uoluntas parentis offerentis aut tutoris aut proximorum in defectu parentum ut per eundem Pe. in iiii. dis. xxv. q. iii. artilo primo in fi. inde filii xp̄ianorum omnino baptizandi sunt paruuli de conse. dis. iii. si baptizata. nec possunt reclamare post pubertatem ut ꝑ Fran & doc. in. c. maiores. §. fi. de bap. & Hosti. in sum. eo. §. fi. post medium. & si paruuli baptizati moriuntur salui sunt de conse. di. iii. queris. in fi. &. c. paruulo. & seq̄. & adde. ī. q. proxima Idem dicendum de perpetuo amentibus & ꝑpetuo furiosis ut per Hosti. in sum. eo. §. & que sit. v. quid ō furiosis. qui etiam obligantur ignorantes cum fiat melior ipsorum conditio ut per Hosti. in dicto. §. & que sit. in fi. & nota ꝙ si ī neutro proposito erat ante dormitionem uel furorem quia de hoc non cogitabat caracter imprimitur & baptizatus est ꝑm Hosti. in dicto. v. quid de furiosis Idē dicat ō muto surdo & ceco simul per not. ꝑ Io. an. in. c. cum autem. de spon. & nota ꝙ si constaret ecclesie baptismū fuisse collatum absq̄ intentione ut quia recipiens protestabatur expresse debet postea rebaptizari ar. de condi. appo. c. fi. & idem uidetur iudicium de baptizāte & suscipiente licet glo. notet contrarium de conse. dis. iiii. solet. cum nullo modo baptizare intēdat secus in ficte recipiente seu baptizante. ī. q. i. scōm lauō. ī dicta rubrica ō baptis. plt. colum. Tricesimonono quero utrum in eo qui debet baptizari requiratur fides Rn̄°. ꝑm Pe. in paruulis & naturaliter stultis & huiusmodi qui per se non possunt credē non requiritur fides propria: sed sufficit aliēa in aliis requiri ē fides propria non quidē adsuscepto3 sacramēti quia & sine ea reciperetur caracter sed quantum ad susceptionem rei sacramenti idest gracie Idē Tho. in. iiii. dis. vi. idem in sū. cōfes. eo. ti. q. xxxvii. ꝑm fra. Ni. post pisa. & nota ꝙ etiā paruulus unius diei baptizatus obligat ad fidem ꝑm archi. de hr̄ti. c. contra cristianos. in uerbo infantes. Nota tamē ꝙ si sit maior septem annorum debet per se respondere sed infans ꝑ alium not. de cō se. dis. iii. paruuli. ubi etiam ꝙ debet symbolum reddere ad quod uidetur glo. in c. ut quisq̄ de ui. & hon. cle. facit ea. dis. iiii. c. si qui. &. c. cum pro paruulis &. c. baptismi &. c. queris. post mediū cum si. & ideo. s̄. q. proxima dicitur ō paruulis non habentibus usum rationis ad quod ī. §. vi. q. xciii. & nota ꝙ etiā mater potest respondere de conse. dis. iii. mater ecclesia. & adde. s̄. q. proxīa. unde adultus baptizandus bene facie t si agat penitentiā de peccatis de conse. dis. iii. agūt non tamen si sunt paruuli ea. dis. omnes. ad hoc. ī. q. xlviii. & . ī. §. v. q. xl. & ad principale propositum huius questionis per Pe. de pal. in. iiii. dis. vi. q. iii. uñ infans ex baptismo obligatur ad fidei obseruantiam & astringitur dicto. c. contra cristianos. quod speciale est in hoc sacramento in quo quis liberatur per aliū ut per ymo. in cle. de homi. iii. co ū. post doc. Quadragesimo quero an baptismus debeat iterari Rn̄°. nō. i. q. i. ꝙ quidam. pena aūt iterantis ꝑm leges est decapitatio. C. ne San. bap. iter. l. ii. ubi dicitur de ultimo supplicio quod importat mortem qualitercunq̄ inferatur. ꝑm canones tales non possunt promoueri si ue scienter rebaptizati sint siue ignoranter & postq̄ sciuerunt ratum habuerunt dicta l. confirmandum. alias uero qui ignoranter rebaptizati fuerūt ut infantes uel coacti absolute possunt promoueri secundum quosdam de iure: ꝑm alios quod tutius est de dispensatione de conse. dis. iiii. eos. alias incipit hos. & melius facit c. qui bis. ea. dis. ubi dicitur qui bis ignoranter baptizati sunt non indigent proeo penitere nisi ꝙ ꝑm canones promoueri non possunt nisi magna aliqua necessitas cogat Item clerici iterantes baptismum deponendi sūt ar. in dicto. c. eos. & c. qui bis. laici uero excōicandi & pena plectendi grauiori ut ibi. ubi tamē nil dicitur de excōicatione sed de grauib9 penitēcijs. sed si dubitet an aliqs baptizat9 fuerit: baptizet hijs v̄bis p̄missis si bap

Amentes

pena

39

40

an baptismus iterari

tizatus es non te baptizo: sed si nō es bap
tizatus ego te baptizo In nomine patris
& filii zc̄ extra de bap. c. ii. & eodē mo
do faciendum est quando dubitatur pro
babiliter de collone aliorum sacramento
rum puta an sit aliquis confirmatus uel
ordinatus & huiusmodi ut in sū. confes.
eo. ti. q. xxxviii. ꝑm fratrem Ni. post pi
sa. in uerbo baqtism9/ad idem per pe. de
pal. in. iiii. dis. vi. q. iiii. articulo primo
ubi inter alia dicit/q; scienter rebaptizās
est irregularis de apostata. ex literarū. &
per Hosti. in sum. eo. §. fi. in fi. subdens
q; si in ueritate erat primo baptzatus po
stea ꝑ° non recipit caracterē quia in hoc
casu ad uocem solūmodo r̄fert ꝑm graci.
lxxviii. dis. §. quid ergo zc̄. ꝑm eum. & q;
iterari non debeat baptis9 habetur &
no. in dicto. c. quod quidam. §. eccīe qñ
& de conse. dis. iiii. romanus & seq̄. &. c.
hii qui. & sequē. &. c. ostenditur &. c. hii
de quib9. &. c. nullus. &. c. nō in nobis.
&. c. siue hereticus &. c. hii uero. etiam
si per laicum in necessitate collat9 fuerit
ut nota. per glo. & archi. ī dicto. c. quod
quidā. ad quod. ē. q. xxiii. & nota quod
dicit probabiliter dubitatur nam si ō pa
rentibus fidelibus & inter fideles nat9
est presumitur baptizatus & non debet
baptizari ut in. c. uenies de pbr̄. nō bap.
ꝑm Fran. in dicto. c. ii. de bap. & ho. in
sum. de pbr̄. non bap. §. fi. facit quod no
ta. lxviii. dis. pbr̄i. in fi. & de conse. dis.
iiii. si eos/qualiter autem possit esse dubi
um per doc. ibidem & intellige siue de
facto dubitetur siue de iure propter di
uersas opi. ut per ho. in sum. de bap. ī fi.
quibus autem modis deprehenditur ali
quis non baptizatus per Io. an. in. c. i. ō
pbr̄. non bap. in prin. adde q; punit̄ etiā
permittens se baptizari iterum ut no. hic
in glo. prima huius capi ad limina &
ē. patz & ad illud q; clerici iterātes bap
tismum deponēdi sunt dicit frater Iaco
dus de marchia ordinis minorum q; ymo
statim depositi sunt quia irregulares effi
ciuntur maxime si sciēter ut dicit Riccar.
in. iiii. dis. iiii. q. ii. & in directorio uir̄
in ti. de bap. dicitur q; ille qui ter merge
ret puerum repetendo iterum formam
irregularis efficitur & sic ip̄o facto ō po
situs est ꝑm eum. sed salua pace ipsius ho.
Io. an. Io. de lig. & doc. in. c. ii. de apo.
& reiteran. bap'. dicunt q; si dolose fiat
& scienter ꝑm leges punitur ultimo sup
plicio/scōm canones clericus deponitur
zc̄. ergo non ipso facto depositus est/nec
obstat quia efficitur irregularis/quia ex
homicidio contrahitur irregularitas/ &
tamen non ipso facto depositus est bene
ficio obtento ut per compo. de elec̄. qō
sicut antepenultima colum. & per Frā.
in. c. inquisitionis in prin. de acc. & q; no
tat Inno. in. c. dum nostris. in princi. de
conce. prebn̄. & archi. l. dis. studeat/ergo
non sequitur indistincte/irregularis est
/ergo ipso iure ōposit9 ē/ & satis est q; cō
munis oppinio doctorum sit/q; deponat̄
ut predixi unde a cōi seu generali oppini
one non est recedendum ut per doc. in. l.
quod ait. §. ait pretor. ff. de infami. &. i.
§. vi. q. cc. & ī dubio prefert̄ oppinio an
tiquioris & habentis maiorem auctorita
tem. xxxiii. q. ii. hoc ipsum in fi. & fauo
rabilior est quia a pluribus roboratur ō
pemtencus dis. iiii. §. finis huius auctori
tatis & adde. §. xx. q. vii. Quadrage-
simoprimo quero cum Iudeus uel paga
nus petit baptismum An statim baptizā
dus sit R.n̄°. si periculum est in mora ut
quia baptizandus timet ne alii infideles
si hoc senserint interficiant uel eū aliter
impediant q̄ citius est baptizandus de cō
se. dis. iiii. ne q; absit. sed si periculū ñ im
minet tunc per octo menses uel alio ter
mino arbitrario debet differri & inter
cathecuminos teneri ea. dis. Iudei. &. c.
sequenti Idem in sum. cōfes. eo. ti. q. xli.
& adde. q. xliiii. ꝑm fra. Ni. post pisa.
Idem Hosti. in sum. eo. §. que sit eius for
ma. v. quid ergo. &. v. ut autem. in fi. ad
ō. ī. q. xliii. fuit autē hoc specialiter sta
tutum de iudeis. I. q; ante baptismum ex
aminarentur & agant penitentiam per
satisfactionem certorum mensium uel di
erum non propter satisfactionem pecca
ti sed propter reuerentiam baptismi ad q̄
iudei propter circuncisionem & alia lega
lia sacramenta non adeo appreciabantur
ꝑm archi. in dicto. c. iudei. qui sētit quod
in baptizando iudeum requiratur aucto
ritas ep̄i quod probatur in dicto. c. ne q;

absit longa dilatio zč. facit clem. ð bap. & inspe. de dispen. §. nunc ð episcopo 27. ṽ. cxxv. uel potest dici q̄ fuit statutum quod quandoq̄ iudei ficte accedunt ad baptismū ut dicit arch. in dicto. c. Iudei. unde quia hodie cōiter in continenti baptizantur uel cum modico interuallo non uidetur bene tutum Nam sepe illudunt baqtismo faciētes se baptisari ut possint ex questu elemosinaꝝ pecunias querere & ð inde ſcedētes ad alia loca stāt iter iudeos ut pr̄ ut not. Fran. ī. c. debitū. 1. q. de bap. ubi etiam dicit q̄ si iudeus non fuit usurarius nec rapuit aliena baptizabitur etiā si non renunciet bonis q̄ prius licet multi per ignorantiam contrarium credant ut ibi latius. facit infra. §. v. q. xlii. an autem filii paruuli iudeorum uel infidelium possint inuitis parentib⁹ baptizari arch. tenet q̄ sic. xlv. dis. qui sincera & intelligit glo. contrariam positam xxviii. q. 1. iudeorum. cum de terminatione nisi princeps seu dominus & patron⁹ ipsius pueri ipsum baptizaret cum in eo habeat potestatem tanq̄ dominus in seruo dum tamen hoc faciāt propter saluandos pueros per fidei sacramentum ad cuius susceptionem sufficit q̄ non inueniat obicem contrarie uoluntatis ſm Rodo. & arch. ibidem Ibi sequntur aliqui doc. ſm ymolam in cle. ð iudeis. & ideo dicit beatus Thomas q̄ licet baptizari non ð beant tamen tenet baptismus si conferatur ut in sum. pisana. in. v. iudeus. sed ad dictā rationē arch. sequendo glo. predictam quam etiam sequitur Fran. in dicta clem. posset responderi quia licet habeat potestatem supra personam non habet supra animam. facit ad hoc quod no. arch. lxxiiii. dis. ubi iste super glo. & clarius. xvii. q. ii. si quis. per eundem arch. ð dicit quod dominꝰ habet ius in corpore serui non in anima quam seruus īpe in uito domino obligare potest ar. xxviii. q. ii. omnibus & dicit dominus Fran. in c. de uxore. in fi. principii ð sepul. q̄ seruus quo ad sacramenta liber est ð coniu. seruorum. c. i. uide Io. de lig. in. c. & si iudeos. de Iude. qui refert oppiniones p̄ sertim opi. Scoti tenentis opi. glo. & ideo concludit Pe. de pal. quantum ad paruulos infidelium q̄ non licet principibus cristianis paruulos infidelium auferre parentibus & eos baptismo offerre q̄ si fiat non ualet. sed quicunq̄ parentum consentit cuiuscunq̄ etatis paruulus existat in fauorem fidei uideretur baptizandus siue sit pater consentiens siue mater ut per eundem Pe. plñ. in. iiii. dis. iiii. q. iiii. per totum & dis. xxv. q. iii. arti. i. añ finem. ṽ. sed tamen licet ista zč. quod etiam placet per premissa & q̄ paruuli in uitis parentibus non possunt nec debent baptizari sequitur lauð. in sacr̄. in rubrica de bap. pelt. colū. Quadragesimo secundo quero quid si quis non baptizat⁹ promouetur in sacerdotem & episcopū & postmodū celebrat & multos ordinat Rñ°. ſm Tho. in. iiii. di. xxiiii. non baptizatus nullum ordinem recipere potest nec conficere nec absoluere nec etiam ordinari tamen pie credi potest q̄ quantū ad ultimos effectus sacramentorum sumus sacerdos suppleret defectus. & q̄ non permitteret hoc ita latere q̄ in periculum ecclesie imminere posset. Alber. autem dicit q̄ putat talem conficere nō in potestate sua sed in potestate ecclesie descendit enim tunc a uirtute spiritussancti uegetantis ecclesiam potestas in illū ne ecclesia decipiatur & istum excusat ignorantia inuincibilis ut in sum. confesso. li. iii. ti. xxii. q. xxviii. primum uerꝰ uidetur nam cum de hoc errore constiterit taliter ordinati debent iterum ordinari ut in. c. i. extra de pbr̄. non bap. & de fi cte accedentibus ad baptismum habes i. q. i. ſm fra. Ni. post pila. ubi. s. idem in effectu Ho. in sum. de pbr̄. non bap. & per arch. in. c. uno in uerbo susceptionē de uoto. li. vi. sed fra. Iacobus de marchia dicebat q̄ contrarium expresse not. in dicto. c. ii. in glo. super uerbo beati Ambrosii uidelicet q̄ sacerdos non baptizatus credens se baptizatū uere cōficiebat quo ad se & quo ad alios & cōicātes recipiebāt meritū & popul⁹ nō ē ydolatra adorans quāuis in ueritate non conficiebat quo ad sacramentum hoc etiam in directoria iur̄ in ti. de bap. §. si quis fuerit ordinatus hoc etiam Ho. ibidem in lectura ſm eum. sed hoc dicere non uidetur ex

Iude.

pediēs ymo illa glo. cōcordat dum dicit q̄ talis putatiu⁹ sacerdos in ueritate nō conficiebat & sequitur ibi domin⁹ frā. & facit in simili q̄ not. in .c. uno. glo. magna ante mediū de reł. & ueñ .san. li. vi. &. ĭ. §. fi. q. lx. &. §. xl. q. xci. & seq. & q. cxciiii. in fi. unde dicit laud. ī sacramē tali in rubrica de bap. in. xiii. colum. q̄ si baptismus qui est fundamentum deest nihil spūalitatis adest nec ordo de pbr̄. non bap. uenien. nec matrimonium quā tum ad hoc q̄ sit ratum de diuor. c. quan to. & ibi latius Quadragesimotertio quero quo ad tempora utrum aliquod tempus determinatum sit ad baptismum Rñ°. ſm Tho. in. iiii. dis. vi. q̄ in baptō duo considerantur .s. substantia sacramē ti & quantum ad hoc non est aliquod tem pus determinatum ymo qualibet die & hora baptismus celebrari potest Aliud est solemnitas & quantū ad hoc ecclesia habet duplex tempus .s. sabbatum pa sce & sabbatum pentecosten Ratio hui⁹ est quia baptismus habet efficatiam ex duobus .s. ex uirtute spiritus sancti & ex passione cristi cuius morti aliquis confi guratur per baptismum quasi consepul tus cristo in morte. ad romanos .vi. ut in sum. confes. li. iii. ti. xxiiii. q. xxviii. ſm fratrem Ni. post pisa. in uerbo baptism⁹ v. & uide de conse. dis. iiii. duo. &. c. nō ratione. c. si quis autem. c. de cathecumi nis. & tribus sequētib⁹. &. c. ne qð. cum similibus Item in necessitate confertur quocunq̄ loco & tempore de conse. dis. iii. celebritatem & dicit Hosti. q̄ in adul tis in quibus conuersio mentis supplet ui cem baptism non debet quis alius tempo ribus baptizari nisi sit periculum sed in pueris quibus preter baptismum flumi nis uel sanguinis nulla salus promittitur de conse. dis. iiii. nulla. omni tempore con ferri potest ne morte preueniatur q̄ in paruulis timendum est ſm eum in sum. eo. §. & que sit. v̄si. & nunqd ad qd. ī. q. proxima Quadragesimoquarto quero utrum baptismus debeat per aliquod tē pus differri Rñ°. ſm Tho. in. iiii. dis. iiii. magis est laudabile quod puer quam citi⁹ fieri potest baptizetur. primo quia interim puer mori posset & damnaretur

Scđo quia demones non habent tantam potestatē in baptizatis sicut in non bap tizatis neque quantum ad nocumenta spi ritualia neq̄ quantum ad nocumenta cor poralia. tertō quia in pueritia facili⁹ ho mo inducitur & assuescit in his que sunt cristiane religionis & forti⁹ inheret Ad ultis autem sicut dicit Tho. in tertia par te. q. lxviii. non statim cum conuertunt est sacramentū hoc conferēdū. quarto p̄ pter reuerentiam sacramenti dum in so lemnitatibus precipuis .s. pasce & pente coste n homines ad baptismum admittun tur. si tamen plene essent instructi aut si mortis periculū immineret statim essent baptizandi Idem in sum. confessorum eo. ti. q. xl. & quia paruuli fidelium debent baptizari in pueritia & non expectari e tas perfecta uide per Pe. ð pał. in. iiii. dis. iiii. q. iiii. & per Hosti. in sum. eo. §. & q̄ sit. v̄. quid g° ð adultis. ubi cōcludit q̄ hodie adultus infra duos uł tres dies uel statim ad arbitrium episcopi poterit baptizari prout uiderit expedire. bonū tamen est ut ante baptismum si fieri pōt sine periculo q̄ instruantur & ponit ibi de cathecismo grece quod latine dicitur instructio in fide. exorcismus uero latine dicitur adiuratio que tamen non sunt adeo necessaria q̄ sufficiāt ad salutem & quin sine ipsis possit quis baptizari ð cō se. dis. iiii. firmissime ſm Hosti. ibidem & adde not. in. c. fi. de peni. & rēi. facit. v. dis. in prin. & quod not. Hosti. in sum. de mat. §. qualiter contrahatur. circa finem ubi dicit q̄ propter periculū mortis sub itanee debet puer statim baptizari. dicit tamen ipse Hosti. in dicto. §. & que sit. v̄ si. quid si is. q̄ in paruulis similiter obser uatur q̄ baptizantur ad arbitrium pro chialium presbiterorum & si moreretur paruulus de quo dubitatur An rite fue rit baptizatus relinquitur filio dei scōm eum ad qð. s̄. q. xx. Quadragesimo quīto q̄ro quo ad ritū baptismi utrū im mersio sit de necessitate baptismi Rñ°. Tho. in tercia parte. q. lxvi. quando cō suetudo ecclesie patitur uel quando ne cessitas incumbit propter defectū aque siue propter periculum pueri de cuius morte timetur uel etiam quia sacerdos

non posset sustentare baptizandum po
test sine immersione baptismus celebrari
& etiam sufficit si tantum caput aspergatur sed immergendi consuetudo laudabilior est. similiter laudabilior ē q̄ ter immergatur quod significat fidem trinitatis & triduum sepulture xp̄i. hec tamen significatio non est de substantia sacramenti tñ grauiter peccaret qui contra consuetudinem ecclesie tantum semel immergeret idem Pe. & Alber. idem in sum. confes. eo. ti. q. xiiii. & xv. ꝑm fra. Ni. post pis. Ad idem per Pe. ð pat. in. iiii. dis. iii. q. iii. ar. ii. & q̄ suffic iat unica immersio si consuetudo terr̄ hoc approbat patet de conse. dis. iiii. de trinitate. ꝑm Ho. in sū. eo. §. q̄. sit. circa prin. & ꝑ laud. in sac̄m ētali in rubrica de bap. in. xviii. colum. v. sed nunquid debet fieri. quin etiam sine trina immersione uel etiam nulla per aspersionem tantum aque sit baptizatus tenet Frā. post Inno. in. c. i. in. viii. q. ð bap. dicit tamen ibi Io. an. in. iii. colum q̄ quicquid dicatur nihil tamen est obmittendū ð eo qð potest fieri & generaliter consuetum est qa regulariter & semp & ī vbis & in factis fōr exacta diligētia ē ſuāda. sed nec dicī9 q̄ eccl̄ia īprīat caracterē anīe baptizati īmo sol9 de9 hoc facit ꝑm eum: qui etiam dicit q̄ sufficeret si modica sc̄i tilla aque proiecte a baptizante eum tangat ut baptizatus sit ut ꝑ eundem in. c. debitum. de bap. ad quod s. q. xix. Vnde de immersione baptizandi alia est consuetudo in vno loco alia in alio ꝑm Archi. di. i. omnes. in prin. & in dicto. c. de trina. ubi dicit dummodo forma ecclesie obseruetur. debz ergo in substantialibus seruari forma ecclesie licet in aliquibus locis sit consuetudo ut totū corp9 pueri infundatur aqua. alicubi q̄ tamen sufficit caput. alicubi effundere aquā supra corpus pueri. & idem nota. in. c. i. de bap. per glo. & doc. ad hec. ī. q. iii. unde si aliqua ecclesia preter fōrm seu seruata forma aliquid faceret nō peccaret sicut mediolanensis que pri9 lauat pedes baptizandorum ut not. Io. an. in c. sup eo. ad fi. de cogna. spirituali & no. i. q. i. emendare. & ð fonte uel alio uase baptismatis de cōse. dis. iiii. omnis pbr.

Quadragesimosexto quero quid si de duob9 sacerdotib9 alter sit manc9 & alter mut9 alio ꝑferēte & alio īmergēte Rñ° Tho. in. iiii. dis. vi. non est baptism9 Idē Hosti. quia ipsa uerba forme ostendunt q̄ ab eodem debeat fieri immersio & uerborum ponunciatio ut in sum. confes. eo. ti. q. xxxviii. ꝑm fra. Ni. post pisa. v ſ. idem petrus de pat in. iiii. dis. iii. q. ii. arti. ii. ubi satis arguit in cōtrarium. uīð tur tamen residere q̄ plures possint concurrere in baptizando dūmodo uterq̄ dicat & faciat totum ita q̄ a duobus fiat totū siue totaliter siue partialiter ut ibi latius. ad hoc. ſ. q. xxxiiii. &. ſ. cōia de sacramentis. q. xi. in fi. Quadragesimoseptimo quero quid significēt sacramentalia que fiunt in baptismo Rñ°. ꝑm Pe. quarto sententiarum quatuor sacramentalia fiunt ante baptismum que significāt hoc modo. exsufflatō & insufflatō significant spiritus malign expulsionē & boni ītroductionem. salis immissio graciam & sapientiam & a peccatorium putredine preseruationem. saliue contact9 ad aures & nares sensuum spiritualium apertōnem. unctō. olei in pectore & īter scapulas legis dei amorem & deuotā subiectōnem. tria ergo alia fiunt post baptismum. s. crismatō in uertice que significat cristi graciā in mēte. impositio cerei que significat fidei & morum claritatē. uestis candida que significat innocentie restitutionem ꝑm pisa. Idem in sum. confes. eo. ti. q. xliiii. ubi etiam dicit nūq̄ licet panum quo ligant̄ frōtes confirmatorū seu uestem que ponit̄ in capite baptizati iterato sumere ad idem officium. iiii. dist. siquis uoluerit. in tex. & glo. ꝑm. Ny. in addi. ad que adde. ī. q. lii. de cathecismo & exorcismo & effectu ipsorum plñ. per Pe. de pat. in. iiii. dis. vi. q. iiii. ar. ii. &. iii. per totum &. ſ. q. xliiii. &. ī. q. ii. adde. ī. §. ii. q. xiii. Quadragesimo octauo quero utrum in baptismo uel confirmatione possit leuare uel tenere qui non est baptizatus uī confirmat9 Rñ°. non potest de conse. dis. iiii. in baptismate. nisi in necessitate quia tūc etiam baptizare potest & de sacro fonte leuare & ð hoc habes. ī. §. iiii. q. ci. ꝑm fra. Ni. post

pisa. & ꝺ patrinis in baptismate habetur de conse .dis.iiii. in catbecismo & sequen tibus. an autem tunc talis infidelis effici atur cōpater uide .xxx.q.i.c.i. per glo. & archi. & pe. de anch. in c.i. in prin. de cogna. spirituali li.vi. & in hac questione &. ī. §. iiii. q. cli. Quadragesimonono quero quo ad effectum baptismi quis sit effectus baptismi Rñ°. ꝑm Tho. in. iii. dis. iiii. paruuli quidem in baptismo mundantur ab originali & dātur eis uirtutes in habitu sed non in usu Adultis autem fit remissio omnium peccatorum non solum originalis sed etiam aliorum & toci⁹ pene neq; requiritur alia penitentia concordat pe. & magister sen. ꝑm pisa. Idem in sum. confessorum eo. ti. q. xvi. ubi etiam dicitur q; requiritur attritio que tollit indispositionem .s. propositum peccādi & q; malū ei displicet ꝑm pe. & Tho. al. sed alex. de ales sup. ii. sen. di. xxxvii. q. x. que incipit. viii. queritur &. q. xvi. que inciqit queritut. postea dicit q; cum adultus uenit ad baptismum de necessitate debet dolere & penitere de omnibus mortalibus quorum recordatur & etiam de uenialibus in genere & forte ꝺ maioribus uenialibus particulariter dolendo q; comisit seu q; sit in culpa alicui⁹ peccati ecīā uenialis qꝺ si non fecerit graciam non recipit baptismalem scꝺm fratrem. Ni. in addicōne Sed. glo. de conse. di. iiii. agāt. uidetur intelligēr q; non sit in precepto q; agat penitētiam. facit §. q. xxxix. et ad prīcipiū huiꝰ qōnis uide ꝑ. pe. ꝺ paꝯ. ī. iiii. q. i. et §. in xvii. notabili et. ī. q. li. et an ꝑ baptismum tollatur omīs effectꝰ peccati ut pena et irregularitas uide per. Io. an. ī c. gaudemꝰ de diuor. Quinquagesimo quero utrum fictio impediat effectum baptismi Rñ° ꝑm pe. qui fictꝰ est ī hoc q; simulat uelle conferre uel suscipere baptismum et non intendit effectum eius impedit Sed qui simulat se dispositum interius cum non sit uel quia non credit uel quia cum ꝓpposito peccandi accedit aut cōtemnit sacramentum ideſt non reueretur non suscipit rem sacramēti ideſt grām sed caractere suscipit Et ut dicit augꝰ. conualescere incipit qñdo fictio ueraciter confessi one receſſerit et baptismꝰ quidem peccata ante cōmissa delet quo ad culpam et penam Sed cōmissa post baptismū delet quo ad penam culpam et hoc per accidēs quia magis delentur uirtute penitentie concor. tho. et alber. in iiii. di. iiii. Idem in sū. confessorū li. iii. ti. xxiiii. q. xvii. et. xviii. ꝑm frēm Ni. post pisa. est ergo opinio Tho. q; recedente fictione baptismus in isto habet totum suum effectū ut plene per pe. de paꝯ. qui sequit Tho. in. iiii. dis. iiii. q. v. per totā. & adde glo. de sūma trinitate in cle. ad fi. & sic ficte baptizatus caracterem recipit non rem sacramenti ideſt non proficit ad salutem nisi illa fictio recedat de conse. dist. iiii. tunc ualere. &. c. solet. i. q. i. ficti. scꝺm tho. in sum. eo. ꝺ. qd de ficte. et ꝑ fran. de zam. in c. i. ī fi. et ī. c. maiores. ī fi. ꝺ bap. Et de hoc not. in dicto. c. sicut ficti et de pe. dis. iii. illud autem gregorii ī fi & di. iiii. uerū hic. et ꝺ cōse. di. iiii. solet et se. et. c. quomodo. ante fi. et sequenti per lauꝺ. in sacramentali in ru. de bap. in. xxiii. colū. & sequēti. ubi multa dicit & in idē recidit & uide eū in penit. coꝯ. ubi intelligit fictum illum proprie qui sine fide uel cum proposito peccandi uel qui sine penīa ad sacramētū accedit unꝺ oportet q; sit aliquaꝯ uolūtas recipiēdi in illo baptismum de conse. di. iiii. solet &. c. quomodo ꝑm eū ad hoc. §. q. xxxviii. in fi. Quinquagesimoprimo quero utrum effectus baptismi equalis sit ī omnibus Rñ°. ꝑm Pe. quantum ad caracteris impressionem & peccatorum & penam dimissionem equalis effuctus est sed quantum ad depressionem fomitis & infusionem gratie est inequalis quia in equalis potest esse dispositio uoluntatis in paruulis tamē quia equalis est dispositio & effectus equalis erit concor: Al. & Tho. in. iiii. di. iiii. idem in sum. con. eo. ti. q. xxi. ubi etiam dicitur q; ex priuilegio speciali potest plus dari uni q̄ alteri & baptismus non tollit irregularitatē bigamie ut in sum. pisa. ī ṽbo bigamia. §. vi. sed bene tollit illam homicidii ut in eadem sum. homicidium. iiii. §. i. in fi. ꝑm fratrem Ni. post pisa. & quo ad effectū baptismi per Pe. de paꝯ. in. iiii.

dis. iiii. q. i. totā. & per Hosti. in sum. de bap. §. fi. & per lauð. in sacramentali in rubrica de baptismo in .xxiii. colum. v. primo quero que sunt sacramenta zč. & circa illud quod delet irregularitatē homicidii idem Io. an. in .c. pr̄m de homi. non tamen tollit crimē adulterii Io. an. in .c. plt. de adul. & circa illud an tollat irregularitatem & infamiā precedentem uide not. xxvi. dis. deinde glo. fi. & fra. in dicto .c. pr̄m. Itē per baptismū non tollitur pena tēpalis archi. xii. q. i. quod autem. alī. Inno. tangit fra. post zē. in cle. de bap. ante finem alī. ð diuor. gaudemus in fi. cum si. Item an tollat etiam impedimenta peccati per fra. in .c. i. de conuer. in fide. Item non tollit peccata fcā sub spe baptismi suscipiēdi ð cōse. dis. iiii. quando quis. ð immu. eccie. c. fi. alias bene tollit peccata de conse. dis. iiii. ut ostenderet. & liberat a potestate dyaboli ea. di. nec quamq̄. in fi. & in hoc canoñ. Item baptism⁹ infundit uirtutes not. in cle. de sum. trini. in fine. facit. c. maiores. in fi. prī. de bap. Item est infusio spiritus sancti de conse. dis. iiii. nec q̄ quā. &. c. nulli. Item si in fine. r̄cipiatur facit cessare penā purgatorii. no. xxiii. q. i. subdiaconus. & in maioribus tollit etiam peccata actualia de conse. dis. iiii paruulo. &. c. regnāte. &. c. quisquis. & sequenti. non tamen ommīo tollit ueterē infirmitatem carnis sed remouet. ea. dis. non ex quo. & uide q̄ ibi not. Item adiuuat ut peccata non cōmittantur ea. dist. placuit quicumq̄. Item operat̄ in impletionem legis. ea. dis. gr̄a. Item tollit peccatum originale & culpam. ð pe. dis. iiii. circa prin. de bap. maiores. ad quod. s̄. q. proxima. & tollit omia pri⁹ gesta. xxvi. dis. Unde. xxxiiii. dis. si quis uiduam. xxviii. q. ii. c. i. &. q. iii. c. i. &. ii. de pe. dis. i. tres sunt & dis. iiii. uerum hoc de fide. &. §. Item i m̄ iusticiam. cum li. Item baptizatus ad horam moriens saluus est de pe. di. vii. si quis autem. & baptizatus in fine saluus est ea. dis. scda colū. Item per baptismum efficitur membrum cristi de conse. di. ii. quia passus. in fine & dis. iiii. ad hoc. &. c. nulli. Item renascit̄ ea. dis. c. i. & de effectu baptismi etiā de cō se. dis. iiii. c. ii. &. iii. &. c. non potest. & se. &. c. per aquam cum si. Item per unctionē que fit in baptismo imprimit̄ caracter a deo q̄ fm Augustinum etiam in damnatis remanent quidam caracteres per quos baptizati ab aliis discernuntur de diuor. quanto. de scisma. c. i. de ordi. ab episcopo. c. i. & talis caracter est indelibilis ut per Fran. in. c. uno. §. i. de sacra. unc. ita q̄ non perditur per apostasiam uel heresim de conse. di. iiii. nullus. cum si. ad quod. s̄. coīa de sacramentis q. viii. & de caractere qui imprimit̄ in baptismo plene per pe. ð pal. in. iiii. di. iiii. q. ii. & octaua. q. xlv. & ad illud q̄ dicit pisanella q̄ effectus baptismi quantum ad peccatorum & penarum remissionem equalis est omnib⁹ dicit fr̄ Iacob⁹ de Marchia q̄ quo ad paruulos est uer. sed in adultis est inequalis quia ille qui non est contritus non reciperet remissionem peccatorum nec̄ penarum ut dicit Riccar. in. iiii. dis. iiii. q. iii. sed salua pace fratris Iacobi non est defectus quia idem uoluit pisanella in effectu licet non ita clare expresserit ad quod. s̄. q. proxima & ð effectu baptismi uide. s̄. in. xvii. notabili. &. s̄. q. xlviii. Quinquagesimosecundo quero de forma qua utitur eccīa in baptizando pueros R̄ñ°. in primis fit catbecism⁹ ante fores ecclesie ut probatur de conse. dis. iiii. añ baptismū xi. q. iii. cum aliquis hoc modo v3. prīo imponitur ei nomen ut ea. di. baptizādi. ad hoc. s̄. q. x. postea insufflat sacerdos in faciem infātis loco instructionis fidei ut dicto .c. ante baptismum. &. c. exhinc & insufflatur tribus uicibus ut probatur in dictis. c. facit ea. dis. de hinc & q̄ ibi not. deinde cum police faciet signū crucis in fronte illius & in pectore ut ea. dis. postea signatur & dicuntur oratōes dicto .c. exhinc & de cathecismo & exorcismo habetur. s̄. q. xliii. &. q. xlvii. deinde fit exorcismus ut ea. dis. siue paruuli &. c. ante dies. cum sex capitulis sequentibus. intellige etiam ante fores ecclesie ut probatur in dicto .c. siue. & orationes dicuntur demonia expellendo ea. dis. ðhinc & .c. sacerdotes deinde ponat sacerdos de sale in ore infantis dicto .c.

ex hinc & sequenti. & dicit oratõnem po
stea extensa manu super caput infantis
ut dicto.c. sacerdotes. dicit orationem
deinde tãgat nares & aures ꝺ sputo ea.
dis. postea tangunt. postea procedit ad
baptismum. ea. dis. ante baptismum. &
introducat eum in ecclesiam & imposita
manu super caput eius dicat sacerdos uo
ce publica Pater noster. & Simbolũ id
est Credo ea. di. ãte dies &. c. nõ liceat.
&. c. uenit. & de conse. dis. vi. id semper.
& dicto. c. cum aliquis. quibus finitis
signet eum dicens Benedictio dei patris
zč. dicto. c. postea signatur. deinde tenẽ
te infantem patrino interroget sacerdos
quis uocaris Rñdet patrinus Iohannes
Iterum interroget abrenuntias sathane
respondet abrenũtio Iterum interroget
& omnibus operibus eus zč. de conse.
dis. iii. c. paruuli fideles. & sequẽti. fa
cit ea. dis. c. primum. & facit. c. filius.
&. c. hii qui. &. c. paruuli. alio. &. c. cum
pro paruulis. &. c. queris post medium.
ibi & ad cetera que queruntur respõdat
zč. deinde tangat de oleo sancto pect9
& inter scapulas & crucem faciat cum
pollice ea. dis. deinde a sarcerdote. & de
conse. dis. v. nunquid. xi. dis. ecclesiastica
rum. & de sač. unc. c. uno. §. quia ꝺo. de
inde interroget sacerdos dicens Iohan
nes credis in deum zč. Rñdet credo In
terroget iterum credis & in Ihesum cri
stum zč. Respondet credo Interroget
Tercio Credis zč. & interroget Iohã
nes uis baptizari Rñdet uolo ut ĩ dictis
iuribus. & de conse. dis. iii. c. exquo. &
c. illud. filius non illud baptismi paruuli
ĩ ecclesia Si baptizata nulla matr̃. ecclesia
cum si. deinde baptizet eũ sub trina mer
sione sanctam trinitatem semel inuocãdo
sic Ego te baptizo In nomĩe patris. mer
gat Semel. & filii. & mergat Scõo. &
spiritus sancti. & mergat Tercio zč. &
hoc in modum crucis facere debet. ea.
dis. postq̃. & se. &. c. de trina. & seq̃. ad
hec. s̃. q. xlv. & not. de forma & de uer
bis premissis ea. di. firmissime. &. c. pro
prie q̃uis sanctum. Si quis pbr̃. & de cõ
se. dii. i. ecclesiis cum si. ad quod. s̃. q. i.
Deinde baptizatos infantes per patri
nos eleuatos a fonte Sacerdos tantum
sacro crismate pũgat in uertice seu cere
bro signũ crucis cũ pollice faciẽdo ea.
di. iiii. postq̃ ascẽdit &. c. se. &. c. pbris
& se. &. c. nulo mistro. & ꝺ cõ. di. v. no
uissime. & ꝺ sač. unc. c. uno §. qa ꝺo. ad
hoc quod not. xi. dis. ecclesiasticarum in
uerbo oleo. & similiter in fronte dicto
§. quia ꝺo. cum si. & sic ungitur quater
ut dicit Hosti. in sum. de sač unci. §. qui.
& aquo. ad fi. & in. §. quomodo. & qua
liter. ad finem. quod ultimum intellige
quando confirmatur per episcopum ut
infra. §. proximo per totum presertim.
& in prima &. iiii. q. facit dictus. §. quia
ꝺo. ꝺ. in fronte. & quod not. arch. in. c.
quoniam in uerbo unctioñ. ꝺ sen. excoĩs
li. vi. non enim ungit sacerdos baptizãs
crismate nisi semel in uertice ut dictũ est
& ideo in libris in quibus reperitur q̄
ungat in fronte debet corrigi p̄ p̄dicta.
postea sacerdos mittat uestem sup̄ eum
ea. dis. iii. post baptismum. &. c. seq̃. po
stea dat candelam accensam in dextera
eius forte in signum abstinentie peccato
rum per dictum. c. post baptismum. &
c. paruuli fideles. &. c. non exquo. uel
forte in signum letitie & amoris spiritꝰ
sancti. xxi. dis. cleros ad fi. i. q. i. sicut
Enuchus. ꝺ peni. di. ii. inter hec byrcũ
ii. uel dic ut not. s̃. q. xlvii. ubi de signi
ficatione istorum sacramentalium. & ad
de fm papiam q̄ uertex ꝓprie est ea ps
capitis qua capilli colligũtur & in qua
cesaries uertitur fm archi. iii. q. i. post
prin. & ad illud de immersione adde q̄
alicubi patrino puerum tenẽte sacerdos
fundit aquam supra caput pueri tribus
uicibus. & alicubi semel tantum dicendo
semel tantum uerba substantialia forme
pro ut supra. ad hoc. s̃. q. xlv. Quin
quagesimotercio quero In quo loco de
bet celebrari baptismus Rñ°. in eccle
sia ubi sunt fontes dẽputati ut in cle. de
bapti. cum si. ita q̄ episcopus absq̄ ne
cessitate dispensare non posset ut extra
ecclesiam celebretur nisi forte puer ex
isteret in periculo mortis uel esset hosti
litas ut not. in dicta cle. in uerbo pericu
lo Idem credo in casu cum baptizandꝰ
est aliquis Iudeus ubi multitudo hõim
cõcurreret quoz nõ esset capax ecclesia

per predicta. facit de conse. dis. i. missa 17
& q̄ not. in simili ea. dis. concedimus. &
facit de cōse. di. iii. celebritatē. facit ob
uitandum scandalum multitudinis xxiii.
q. iiii. cum quisq̄. &. c. ipsa pietas. ad fi.
&. c. non potest. in prin. &. ix. q. i. ordi
nationes in fi. cum si. Crederem etiam q̄
si nulla subesset necessitas posset episcop⁹
ex aliquali causa concedere & dispensare
q̄ celebretur baptismus in ecclesia non
habente fontes deputatos cum baptizar̄
sit de iurib⁹ parrochialib⁹ & sicut posset
episcop⁹ illi ecclesie tale ius generaliter
concedere ita & in casu speciali concedēr̄
poterit. nec obstat dicta cle. & ei⁹ pena
quia uidetur requirere duo coniunctim
vz in his qui baptizant in priuatis domi
bus Vnde dominus Fran. ibidem in. v.
q. dicit q̄ licet hii qui baptizant in eccle
siis ubi non sunt fontes delinquant non
tamen tenentur illa cle. que requirit duo
coniunctim & sic minus punirentur facit
ad premissa quia textus in dicta cle. sub
iungendo replicat ad ecclesiā simpliciter
quod nota. Vltimo quero an propter
presentiam Regis uel regine seu princi
pis possit celebrari bapt. smus in istis lo
cis priuatis & uidetur q̄ sic quia textus
in dicta cle. de bap. dicit nisi regum uel
principum quib⁹ zč. & sic cum relatiuū
referatur ad proxima uidetur uelle tex
tus ille q̄ in hoc potius deferatur ipsis
Regibus uel Principibus parentibus q̄̄
liberis & sic tale priuilegium uidetur po
tius concessum regibus uel principibus
ac etiam eorum liberis respectu persona
rum suorum parentum ad hoc glo⁹. ibidē
in v̄bo liberi ad finem. facit. l. filiofa. &
q̄ ibi not. ff. de condi. & demo. & q̄ no.
fede. consilio quarto post prin. §. iiii. &
ul̄ti. in l. nō plures. C. de san. eccl̄i. ergo
satis est q̄ ipse rex uel princeps sit p̄ns
in baptismo etiam alteri⁹ q̄̄ sui liberi b°
sētiūt ibi Io. ð ymo. & Io. ð ligna. īprī.
dū dicūt q̄ ibi ðferē talib⁹ dignit atib⁹
regali uel principali zč. & sic ipsis parē
tibus habentibus actu dignitates quam
liberis sperantibus unde in hoc uidētur
ipsi reges & principes p̄sentes in aliquo
baptismo equiperari liberis eorum bap
tizandis per dictam cle. facit. c. ne aliq

Regis prima

ð priuil̄. li. vi. Pre. uidet̄ q̄ saltem ex di
spensatione hoc fieri possit ar. l. qui bo
na. §. si aliena. ff. de dam. infec. iunctis
notatis in speculo de iuramento calum.
§. restat. v̄. quid ergo fiet. ad fi. pro hoc
quia propter regis uel principis presen
tiam laxantur iura l. omnium. C. ð testa.
unde actus gest⁹ presente principe dicit̄
omnium solemnitate munitus iuxta no.
per Io. an. in. c. i. ad fi. de translatione
Pre. canones solēt deferr̄ regib⁹ & regi
nis dicto. c. ne aliqui. & in. c. fi. de offi.
delega. li. vi. & in spe. ti. i. §. excipi. ad
fi. & de priuil̄ in fi. cum si. intelligendo
etiam de aliis regibus quam romanorū
ut in dicta cle. & in. c. clericis de immu.
eccl̄i. li. vi. & in. c. fundamenta. v̄. ut g°
de elec. eo. li. & qð notat ymo. in dicta
cle. super glo. ii. & super glo. rgum. cum
si. Pre. dato qð tale priuil̄m de quo in di
cto. v̄. nisi regum procedat in baptismo
liberorum regum uel principū nihilomi
nus uidetur dispensatiue posse extendi
ad baptismum alterius uel aliorum defe
rendo in hoc regi uel principi ibi presen
ti per not. in simili per bal. in l. illud. ii.
colum. C. de sa. san. eccl̄i. & in. c. consu
luisti. glo. fi. de cel̄. missa. p̄sertim ad ca
sus seu personas alias parificatas iuxta
notata per ymo. in cle. de offi. uica. sup̄
glo. admittendis & in penult. colum. &
in cle. ii. post prin. de senten. excoīs p⁹
zē. Pre. posset rex ul̄ prīceps ex b° icā
dalizari quod esset iusta causa dispēsandi
ut. s̄. q. proxima & quod not. Io. an. in
c. ii. in fi. in no. ð prebn̄. li. vi. Pre. non
uidetur conueniens q̄ Rex uadat p̄ hac
causa ad ecclesiam quasi ad suum subditū
baptizandum ymo minuitur reputatio
ergo subest necessitas baptizandi in loco
grato ipsi regi regine uel principi & sic
ibi fieri poterit etiam extra ecclesiā ut
in dicta cle. dicitur &. s̄. q. proxima. sic
ergo uidetur dicendum q̄ propter pre
sentiam Regis uel principis uel u oris
habentiū interesse potest celebrari bap
tismus in locis priuatis aut saltem posse
tunc per episcopum dispensari cum non
uideatur prohibitus iuxta not. xxvii. q.
i. v̄gines. in glo. & ita potest episcopus
& in specul. de dispē. §. nunc de ep̄orum

preſtim in .vii. colum. in vſi . in his ergo caſibus zč. & hoc ſaltem ex decencia ſeu honeſtate per no . in ſimili in dicto v . qđ ergo. dum dicit ipſi autem regi ſi pñs foret decuiſſet iuramentum remitti zč . & quod ibi per Bal. in addi . poſt ſpe . dum dicit q honeſtum eſt regi remitti iuramẽtum zč. obſeruetur ergo honeſtum reuerentie iuxta no. in. c. ad aures de eta . & qua. cum ſi. faci. tC. ð rei. uxo. acti l. unã §. cum autem in exactione . in fine Idem uidetur Reginis & magnis Principiſſis ar° . C. de quod preſcrip. l. bene a zenoñ & ut maſculinum concipiet femininũ zč. Item no. q glo. intelligit dictam cle. de principe magno qui poteſt regi equiparari Idem ſequitč ibi ymo. Idem ſentit Hoſti. in ſimili in ſum. de falſis. §. fi. v. Si autem clericꝰ zč. ibi qa de ſimilibꝰ zč . Idem ð tali duce de accu. uenies Idem de quolibet principe habente in ſuo dominio metrapolitanam & ſuffraganeos cum poſſit regi equiperari iuxta no. per Io. an . & doc. in. c. excoīcamus . iii. colum. de heř. alit. vi. q. iii. ſcitote. cum ſi. preſertī ſi nō recognoſcit ſuperiorem per nota. in ſpe. de compe. iudi . adi . § . i . vſi. xxxi. & ſic non de aliis dignitatibus & poteſtatibꝰ qui adhuc principes dicuntur iuxta no . per archi. i. q. i. principatus & cy. C . ne quis in ſua cauſa . ibi. vi. ratione cum no. in glo. dicte cle. in vbo regum cum quandoq; reperiatč eciam principatus ubi nulla eſt eccleſia cathedralis ut dicit Io. an . in c. quamuis de prebñ. li. vi. & ibi Pe . de anch. ad finem faciūt no. per Fra. in cle. i . de teſti. ſcđo notabili.

SECVNDO. VIDENdum eſt de ſecūdo ſacramẽto. ſ. confirmatōnis Et primo quero Vtrum ſacramẽtum confirmationis ſit neceſſitatis ad ſalutẽ Rñ° . ſm Pe. duplex eſt neceſſitas ſalutis quedam pertinẽs ad eſſe & quedam ad bene eſſe. & quidem ſecundo modo confirmatio eſt neceſſaria nō primo Nam & ſine ea pōt hō ſaluari eſt autem neceſſaria propter ſpiritualem pugnam ad quam adiuuatč homo per cōfirmatōnem licet ſimpliciter non ſit ſacramentum neceſſitatis Sed nihilominus contemptꝰ eius damnabilis eſt cōcor. Tho. & alb . in . iiii. diſ . vii. Idē in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxiiii. q. xlv. ſm fra . Ni . oſimi ordinis minorum poſt piſanellam in vbo cōfirmatō. Ad idem per pe. ð paſt. ī. iiii. diſ. vii. q. i. ar. primo. ubi etiam qđ eſt ſacramentum ſpāle ab aliis diſtinctum Itē dicit quod iſtud ſacramentum eſt magne dignitatis & dignius baptiſmo de conſe. di. v. c. de his. ad hoc. s̄. coīa de ſacramẽtis . q. xiii. dicit etiam ibi q ſi negligitur ſufficit poſtea confirmari ſi poteſt alias confiteri de hoc q in ſanitate potuit & neglexit ut ibi latius Dicit etiam idem Pe. q confirmatio pōt eſſe ð neceſſitate ſalutis ut quia imminet caſus confitēdi fidem coram perſecutore ſi tunc non recipit ſacramentum confirmationis habita oportunitate cōferentis cum pro tunc indiguerit effectu eiꝰ uidetur eſſe cōtemptor ſacramēti qđ ē cōtrarium ſaluti ſm eum in . iiii. diſ . viii. q. ii. ar . primo . in ſcđa colum . Vnde non dicitur uere xp̄ianus ſi obmittit excontemptu confirmari que confirmatio. coniuncta eſt cum baptiſmo ſm archi in. c. quoniam. de ſen. exco . li. vi. & ibi per Io . an . & Pe . de anch. & no. in . c . rñ° . de ſen. excoīs & in. c. i. ad fi. de cogna. ſpiritu. li. vi . facit de conſe. diſt. v. c. i. &. c . ut ieiuni. & de materia not. xcv. diſ. puerit & in. c. q̃to. de conſue. per doc . & per Fra. ð priuil. cle. prima. in. ix. q. & uide in. c. i. ð rēlig. domi. &. xcv. diſ. § . illud & duobus capitulis ſequentibus. ex quibus infertur q in pueris neutro reſpectu ſit neceſſitatis. i. q. vi . & per not. v. di. c. primo. per glo. & archi. confirmatus tamen habebit maiorem gloriam ut no. ī dicto. c. ut ieiuni. & de materia per archi . & doc . in dicto c. i. ad fi. ð cogna. ſpi. Secundo quero que ſunt ð ſubſtātia cōfirmatōnis Rñ° . ſm Pe. quinq; duo quidē ex parte ſacramenti . ſ. materia criſmatis & forma vbo rum. duo ex parte miniſtri . ſ . dignitatis pontificalis & intentio. unum ex parte recipientis uel ſuſcipientis . ſ. q criſmetč in fronte. nam quia in confirmatione cōfertur audatia ſpiritualis euidentius fit in fronte concor. Tho. & Alber. ubi. s̄.

Crisma

Idem in sum. cõfes. eo. ti. q. xlvi. ubi etiam dicitur q̃ crisma est oleum cum balsamo ab episcopo sanctificatum ſm fra. Ni. post pisa. & per Pe. de pal. in. iiii. dis. vii. ar. ii, conclusione prima. & q̃ crisma debeat esse per episcopum cõsecratũ per eũdem ibidem in. ii. uel tertia. cõclusione & q̃ fiat in fronte per eundem in iii. q. & de hoc not. per archi. de conse. dis. v. nouissime. ubi ſm eum patet q̃ locꝰ in suscipiente est de substantia huius sac̃menti cõfirmationis. s. frons q̃ etiã dixit in. c. i. in fi. de cogna. spirituali li. vi. ubi idẽ Io. an. & Dominicꝰ. unctõ enĩ fit ad significandum id quod confertur in sacramento unde quia confertur in confirmatõe audatia confessionis cuius oppositum in timore uel erubescẽtia primo & euidentius manifestatur in frõte ideo unctio fit in fronte, alia quatuor sunt etiam de substantia huius sacramenti. s. duo ex parte sacramenti in se. s. materia crismatis idest oleũ cum balsamo ab episcopo sanctificato de conse. di. iiii. pbr̃is. &
2 c. pbr̃i. Secundum est forma uerborum.
3 alia duo ex parte ministri ut. ĩ. q. iiii. sci
4 licet dignitas pontificalis Aliud est intẽtio debita. ad hoc facit q̃ no. de cõse. di. iiii. solet. ſm doc. de sac̃. non iteran. c. i. Adde q̃ aliqui uidentur tenẽ q̃ crisma non sit de substantia dicit enim dominus Fran. in. c. i. ō sa. non iteran. q̃ crisma in confirmatione in fronte non est ō substãtia sacramenti, sed complebitur quod fuerat pretermissum ut ibi latius. subdens etiam q̃ si crismandus fuit unctus oleo q̃ ungi debebat crismate non sufficit supleri ut ungatur balsamo licet ex oleo & balsamo conficiatur crisma quia oportet q̃ sint mixta ſm ordinem ecclesie & conferantur ut quid unitũ ſm eum post Hosti. ibidẽ subdens q̃ hec supletio non erit simplex sine uerbis Sed dicetur illa oratio que solet dici cum cõfertur crisma. s. signo te zc̃. de qua. ĩ. q. proxima sed alie orationes non iterabuntur ſm eum qui ĩ hoc uult q̃ si sit ſuata forma uerborum absq̃ crismatis unctione. sed cum oleo sit confirmatus. & ſm hoc si crisma non est de substantia sequeretur q̃ similiter esset confirmatus si nullatenus ungeretur Vñ dicebat Hug. in dicto. c. nouissime. ut ibi refert archi. q̃ credebat q̃ sacramentum crismatis possit conferri sine omni uerbo dummodo fiat unctio de oleo uel crismate consecrato Idem etiam nota. xcv. di. illud. ubi tamen hoc dixit sub dubio forte. sed archi. in dicto. c. nouissime. ad dictum Hug. subdit q̃ theologi tenent quod primo dictum erat. s. quod illa quinq̃ essent de substantia per quod uidetur residẽ contra Hug. q̃ forma & crisma sint ō substantia q̃ uidetur uerius per premissa & adde. s̃. §. proximo. q. xxii. Et nota q̃ cristus & appostoli nr̃la usi fuerũt materia nec forma sed sola manus impositione & potuit esse ratio, manifesta sancti spũs apparentia, sed postmodum fide debilitata opus fuit ut ecclesiarum rectores ex familiari spiritus sancti consilio certam formam & materiam inuenirent Et nota q̃ oleum designat nitorem continentie q̃ confessores fidei & pugiles qui in hoc sacramento constituuntur habere debent Itẽ etiam odorem bone fame & noticie q̃ signat balsamum ut per laud̃. in sacramentali in rubrica de confirmatione.

Tercio quero que sit forma confirmationis Rñ° ſm Tho. Alb. & Pe. forma hec est consigno te signo crucis confirmo te crismate salutis In nomine patris & filii & spiritus sancti amen. Idem in sum. confes. eo. ti. q. xlviii. ubi etiam dicitur ſm Alb. q̃ illa que supradicta sunt ō mutatione forme baptismi eodem modo & intelligenda sunt de forma confirmatõis ſm fratrem Ni. post pisa. ubi supra ad idem per Pe. de pal. in. iiii. dis. vii. q. i. ar. iii. & per archi. in dicto. c. nouissime & Fran. post bo. in dicto. c. i. de sacra. non iteran. Et nota q̃ locus unctionis debet ligari cum panno quousq̃ desiccetur & postmodum debet hõ esse sub quadam disciplina in custodiendo crisma ne. s. caput lauet usq̃ ad septem dies ꝓpter septem dona spiritus sancti ſm archi. post Hug. in dicto. c. nouissime. & Pe. de pal. in. iiii. dis. vii. q. iii. qui dicit q̃ debet frons ligari quousq̃ crisma desiccetur nõ oportet autem q̃ pannus septem diebus ligato capite portetur sed q̃ septem diebus caput a lotõe ſuet ꝓpter fluxũ etiam

crismatis ꝑm eum & licet eundem pannū iterum sumere ad idem officium. s̄. §. ꝓximo. q. xlvii. adde supra. proxime.

Quarto quero quis sit mīster confirmationis Rñ°. solus episcopus de cōse. di. v. mā9 &. c. nouissime. &. c. ut ieiuni. idē in sum. confes. eo. ti. q. xlvi. & intellige cum impositione manus ꝑm Fran. in. c. i. ō sacr. non iteran. unde non licet nisi ep̄o proprio infantes in fronte crismare no. Io. an⁹ in. c. i. de reł. domi. & q̄ idem no. in. c. i. circa principium de sacra. non iteran. Et de materia huius nota. de sacra uncti. in v̄bo hanc. & in reła. qō alicui. li. vi. de cōse. di. v. de hiis. & dis. iiii. omni die. & in. c. pb̄ri. & de conse. dis. v. c. i. in glo. xxxiii. q. ii. si quis cum. per doc. in c. quanto. de consue. v̄ plene per Fran. laicus tamen in necessitate non cōfirmat ut not. in hoc canoñ. in glo. idem esset. & an non baptizatus confirmet. s̄. §. proximo q. xlviii. sed nunquid papa possit committere alteri Rñ°. ꝑm Tho. & Pe. licet de hoc sint opiniones probabilius dicitur q̄ possit committeī sacerdoti sed non inferiori xci. di. peruenit. ꝑm pisa. & in sum. cōfes. eo. ti. q. xlvii. & cōcor. Alb. ꝑm fra. Ni. in additione ad pisa. ubi. s̄. & per Ho. in sū. de officio ōlega. §. que delegari. ante fi. in. v̄. delegantur aliquando & fran. in dicto. c. quanto. ad idē per Pe. de paŧ. in. iiii. dis. vii. q. iiii. arti. iii. conclusione. ii. sed inferior papa nō posset committere sacerdoti confirmationem quia ipse non habet plenitudinē potestatis nec ip̄e papa posset cōfirmar̄ sine crismate quia non potest immutare formam uel materiam sacramenti scd̄m eundem Sed ex commissiōe electi ī papā non dum consecrati simplex sacerdos confirmare non posset licet posset episcop⁹ electus in papam ante coronationem per quam non recipit consecrationem ibidem latius per eundem & per eūdem dis. xxv. q. i. in. iii. colum. in. v̄. sed papa potest. facit. ī. §. iii. q. ii. adde ad p̄missa laud. in sacramentali in rubrica de confirmatione. vi. q. & spe. in ti. ō lega. §. nūc ostendendum. v̄si. lxi. & per doc. in dicto. c. quanto. Quinto quero utrum in sacramento confirmationis conferat gracia Rñ°. ꝑm Pe. & Tho. graeia confertur non solum coīter sicut in quolibet sacramento confertur gracia emuudans a peccato uel a reliquiis peccati sed etiā specialis gracia per quam quis deputat̄ ad officium sanctitatis & ydoneus efficitur ad x̄p̄m confitendum. unde de grato facit magis gratum. idem in sum. confes. eo. ti. q. xlviii. ꝑm fra. Ni. post pisa. v̄ supra. & per Pe. de paŧ. in. iiii. dis. vii. q. ii. ar. ii. facit. s̄. coīa ō sacra. q. vi.

Sexto quero quibus debeat sacramētum confirmationis conferri Rñ°. ꝑm Tho. & Pe. omnib⁹ x̄pianis. nam & pueris cō uenienter confertur quia minus habent fictionis & uiris & mulieribus quibus coīs est pugna spiritualis Item mutis qa licet non uerbo: signo tamen possunt confiteri Item morientibus quibus licet subtrahatur pugna tamen p̄gunt ad premia militantium & ideo conuenienter accipiunt x̄piane milicie signū. ut in eadē sum. confes. eo. ti. q. l. facit. s̄. coīa de sacra. q. vii. & ad illud de mutis adde Io. an. in c. cum apud. v. colum. de spon. & ad illud de paruulis dicit Pe. ō paŧ. q̄ nō sic presumitur de conuersato inter x̄pianos q̄ fuerit confirmatus sicut q̄ fuerit baptizatus. unde non expedit q̄ paruuli cō firmentur quousq̄ sunt circa septennium ut magis recolēr possint & ideo solet dari alapa. sed licet sacramētum confirmatōnis equaliter detur paruulis & adultis non tamen preceptum eius quod ecclesia fecit ligat nisi adultos. unde baptizati paruuli morientes sine distinctione salu-ā tur ante confirmationem: non sic adulti si neglexerunt uel contempser ūt. Item surdi muti & huiusmodi possunt confirmari & similiter infirmi & morientes ꝑm Pe. de paŧ in. iiii. dis. vii. q. iiii. arti. ii. Item ad instantiam seu de uoluntate parentis offerentis potest paruulus confirmari secundum Pe. ō paŧ. in. iiii. dis. xxv. q. iii. in. iii. colum. & idem sentit de tutoribus & proximioribus in defectu parentum ut ibi ad quod. s̄. §. ꝓximo. q. xxxviii.

Septimo quero utrum confirmatō possit iterari Rñ°. ꝑm Aug. & omnes theologos non potest: eo q̄ imprimat effectum indelibilem de conse. dis. v. dictū. &. c. de

homine. Idem in ſum. con. eo. ti. q. xv. ubi etiam idem dicitur de ſacramẽto baptiſmi & ordinis & q̃ alia quatuor ſacramenta poſſunt iterari ſm fratrem Ni. poſt piſa. & adde ſupra. §. proximo. q. xl. & .ĩ. coĩa de ſacramentis. q. ix. ſi tamen dubitaretur de ipſa dicet epus. ſi ſignatus non es uel confirmatus zc̃. ſm Io. an. in. c. de quibus. de bap. & ſi epus reiteraret non efficeretur irregularis de ſen. exco. Is qui. li. vi. ſm Pe. de paſ. in iiii. diſ. vii. q. ii. ubi q̃ imprimit caractẽrem & de effectu confirmationis ibi uideas. Octauo quero utrum confirmatio debeat conferri Ieiunis & a ieiunis Rñ°. ſm Alb. ſic propter reuerentiam ſacramenti. ð conſe. diſ. v. ut epi. & . c. ut ieiuni. tamen in neceſſitate melius eſſet confirmari poſt prandium q̃ ſi epiſcopo diſcedente & huiuſmodi quis non poſſet confirmari Idem in ſum. confeſ. eo. ti. q. iii. ſm fra. Ni. poſt piſa. & per Pe. de paſ. in. iiii. diſ. vii. q. iii. arti. ii. concluſiõe ii. & facit. s̃. coĩa de ſacramẽtis. q. xii. & ſic epiſcopi qui ut plurimum signãt poſt cibum male faciunt preſertim cum ipſi epiſcopi dicant canonũ cuſtodes. xxiiii. q. iii. cum quibus. in fi. xxv. q. ii. igitur in fi. ſm archi. poſt Hug. in. c. ut epi. de conſecrati. diſ. v. Nono quero ð tempore & loco quib9 conferri poſſit Rñ°. conferri poteſt omni die. de conſe. diſ. v. omni. ad quod. s̃. q. iiii. confirmatõ autẽ ſicut & tonſura omni tempore conferri poteſt ſine peccato ut per Pe. de paſ. in iiii. diſ. vii. q. iii. arti. ii. concl. i. etiam tẽpore interdicti & occaſione huiuſmõi criſma confici. ð ſen. exco. cum ex eo. & eo. ti. c. quoniam. li. vi. ſm Pe. ibidem. Item confertur etiam extra eccleſiam non tamen extra dioceſim niſi in archiepiſcopo uiſitante circa ſuam familiam ſm eundem in. iii. q. ad fi. non tamen ſubditos ſuffraganeorum ut per eundem. ea. diſ. q. iiii. arti. iii. unde conferturpoſt baptiſmum de conſe. diſ. i. c. i & datur ad roborãdum & confirmandum ſacramentum. ea. diſt. c. ii. & de hoc not. xxx. q. i. c. ii. &. c. de inde. &. c. de biis. & de conſe. diſ. v. c. i. cum ſeq̃n. ſm Io. an. & do. in. c. primo. ð. ex confirmatione ð cog. ſpũ. li. vi.

Decimo quero utrum alius debeat tenere aliquem ad confirmationem Rñ°. ſm Tho. in tercia parte. q. lxxii. propter hoc aliquis ad confirmationem accedit quia a ſe robur ſtãdi nõ preſumit ideoq̃ debet teneri ab alio. nec differt utrum uir uel mulier teneat. ſed non confirmatus quantum eſt de ratione ſacramẽti non debet tenere. ſed ſi contrarium fiat peccat ſed nõ propter hoc eſt irritum ſacramentũ. de cõſe. diſ. iiii. c. in baptiſmo. concor. Alb. ut in ſum. confeſ. eo. ti. q. liii. ad qð ĩ. §. xl. q. cli. ſm fratrem Ni. poſt piſa. unde etiam ſi maior uult criſmari debet ab alio teneri ad ſignificandum q̃ per ſe ſtare non poteſt ut per do. poſt arch. & Io. an. in. c. i. ð. ex confirmatione de cog. ſpirituali li. vi. & in. c. quamuis. eo. ti. ð etiam q̃ in baptiſmo adulti debet leuans interuenire ut ibi latius dicit Pe. ð paſ. q̃ prohibetur non confirmatus tenẽ cõfirmandum quia debet eſſe fortiꝰ nec etiam mulier ſm quoſdam ſi tamẽ teneat cõtrahit cognatõ ð con. di. iiii. ð baptiſmo ſm Pe. de paſ. in. iiii. di. xlii. q. i. concl. iii. diſ. vii. q. iiii. in prin. Item non debet eſſe patrinꝰ in confirmatione ille: qui fuit patrinꝰ in baptiſmo quia idem non generat bis eundem. intellige niſi propter neceſſitatẽ. epiſcopꝰ autẽ põt confirmare quem baptizauit quia non eſt prohibitum ut per Pe. de paſ. in. iiii. di. vi. q. iiii. arti. ii. concluſione. iii. & diſ. vii. q. iiii. poſt prin. ad premiſſa adde laud. in ſacramentali in rubrica de confirmatione in. viii. q. ubi etiam dicit q̃ non eſt de neceſſitate ſeu ſubſtantia ſacramenti hec detentio quoniam ſi per ſe & ſolus adſuſcipiendum baptiſmum & hoc ſacramentum confirmationis accedat ueritatem ſũcipit ſacramenti ſed peccat faciendo contra formam ab eccleſia introductam de ceſ. miſſarum. cum marthe ſm eum ubi. s̃. ſi tamen homo confirmandus uel confirmanda ſit perfectus & maior ſatis eſſet pro ut etiam ſeruatur q̃ poneret pedem ſuum ſupra pedẽ tenẽtis ſeu offerẽtis eũ ad quod. s̃. §. proximo. q. xlv. &. xxx. q. i. de biis. ymo crederem q̃ ſufficeret tunc preſentantem illum coram epiſcopo aſtãt cum ad huc idem ſignificet ad hoc

s.q.vi.& quia etiam sñ patrinis tale sacr mentum conferri potest cum non sint de substantia ut no ·Io.an.in rela.potest qs in mercu.& infra p9 Inno.in.c.finali ð bap.ad quod.s.q.ii.&.s.§.proximo q.xxxii. Vndecimo quero an uxor possit in confirmatione tenere maritum uel econuerso Rñ°. non quia contrahit cognatio spiritualis & est impedimentū coniugalis act9 nec debet quis tenere p prium filium uel fratrem uł sororē quia sufficit inter tales uinculum carnale idem in sum.confessorum dicta.q.liii.& Pe.ð pat.in.iiii.dist.vii.q.ii.in fi.&.q.iiii. post prin. Duodecimo quero quantū ad materiam crismatis dicas q; oleum sacramentum siue crisma consecratur in die cene domini ubi etiā triplex oleū cōsecr primum & principale sanctum crisma. ſ. ex oleo & balsamo & cum isto benedicūt fōtes baptismales. Item calix & patena Item consecrat ecclesia & etiam altare Item puer postq baptizatus est inungit in uertice & in fronte. Item unguntur episcopi quando consecrantur in capite & in manibus Item omnes fideles quando recipiunt sacramentum confirmatōis & de isto crismate annuatim remouendo habes in pisanella in uerbo baptism9.ii. §.iii secundum dicitur oleum cathecumi norum siue oleum sanctū siue benedictū & isto inungitur puer qui debet baptizari in pectore & inter scapulas. Item unguntur manus eius qui ordinat sacerdos Item inungitur tam ecclesia quam altare añ crismationē & consecratōnem. Item unguntur reges & principes in brachio siue in humero. Tercium est oleum infirmorum quo inunguntur infirmi in mortis articulo de qua unctione habetur. ī. §.septimo.& hec habentur de sacra unc. c.uno.& in pontificali ecclesie romane ſm pisa.& fratrem Ni.in v̄bo oleum ad idem per Pe.de pat.in.iiii.dist.vii.q. iii.arti.ii. Tertōdecimo quero an hec olea possint alio tempor consecrari Rñ° oleum sanctum crisma in die cene domini debet confici ut not.de consecrati.dist. iiii.omni tempore.& de sen.exco.quoniam.li.vi.de aliis autem non inuenio prohibitum ſm pisa.ubi.s̄.sed satis uidetur probibitū alio tempore cum de generali consuetudine alia duo cum crismate conficiantur.est enim consuetudo optima legum interpres de consue.cum dilectus facit.ī.§.proximo.q.x.facit in simili.ī. §.v.q.lv. Quartodecimo quero quid si oleum non consecratū apponatur oleo consecrato Rñ°. totum efficitur consecr tum de consec.eccle.uel alta.quod in dubiis. sicut & ð aqua benedicta dicitur in pisanella in uerbo aqua Idem in sum. confes.li.iii.ti.xxiiii.q.iii.intellige.si aqua benedicta sit maioris quantitatis quia duob9 concurrētib9 preualet quod mai9 est.ff.de sta.homi.l.queritur.secus si esset quantitatis minoris uel equat sicut & de sacramēto eucaristie dicit dum apponitur unum non consecratum consecrato.ī.§.vi.q.xxxiii.ſm fratrem Ni.post pisanellam.de ista aqua benedicta habet de consecra.dis.iii. aquam.& ibi p arch. qui etiam dicit q; non est sacramētum sed sacramentale quasi dispositio ad sacramēta & aduerte quia hec restrictio seu limitatio frīs Nicolai non recipit de consuetudine quia plures addūt aquam non benedictam aque benedicte in maiori quantitate pro quo facit quia uera ratō quat aqua non benedicta admixta aque benedicte efficitur benedicta est quia magis dignum zc. nec obstat ar. de eucaristia ubi post consecrationem si additur unum in calice non cōmiscet sanguini quia aqua benedicta non desinit esse aqua ideo sibi alia cōmisceri potest.sed unum transit in sanguinem & sic aliud unum admixtum non est eiusdem liquoris prout in simili dicunt doc. in dicto.c.quod in dubiis. & ibi per Io.an.facit quod not.lauð. referendo dicta Io.an. in sacramentali ð sacr mento eucaristie in .xvi.colū.ix.q.facit quod dicit Fran.in cle.i.de sepul.q.v.& in cle.i.de decimis.ii.oppo. Quinto decimo quero quid sit confirmatio Rñ° Est plēarie diuine gratie infusio animas instruens & corroborans baptizatos ad confitendum firmiter nomen cristi. ð cōfe.dis.v.spiritus sanctus.secūdo dicitur a con quod est simt & firmatio quod idē est q; corroboratio quasi firmatus per diuinā gratiā in baptismo in b° sacmēto

Confirmatio

plenius confirmatur aliter accipitur con firmatio extra ꝺ fide inſtrumen, inter di lectos circa fi. quandoq; uocatur manus impoſitio de conſe. diſ. iiii. manus. licet in aliis ſacramentis coĩter manus impoſitõ fiat per quam gracie infuſio crediẽ fieri quia plenius hic fit hec infuſio idcirco ꝑ quãdam excellentiam hoc ſacramẽtũ ſic uocatur ut in. c. uinco. §. per frontis. ꝺ ſa cra unct. Et ſm quoſdam hoc ſacramentũ xpũs innuendo inſtituit tacite & apli fa ciendo expreſſe Alii dicunt q̃ rectores eccleſiarum primo ipſum inſtituerunt ex familiari conſilio ſpirit9 ſancti & formã & materiam eius ſm Laudunũ in ſacra mẽtali in rubrica de confirmatione & in hoc ſacramento principaliter operatur ipſe deus. s̃. §. proximo. q. xxiii. &. ĩ. §. proximo. q. xi. in fi. & ſubdit Laudun9 ubi. s̃. in. vii. q. q̃ in hoc ſacramento im primitur caracter per quem deputatur homo ad hoc q̃ ſpiritualia poſſit reciper̃ & per caracterem ordinis deputat̃ quis ut aliis ſpiritualia tradat requirit̃ tamen ut caracter baptiſmi ceteros p̃cedat qa niſi baptizatus non poſſet confirmari uł ordinari de pbr̃. non bap. ueniẽs ad hoc uide. ĩ. §. proximo. q. xvii. Vltimo dicit laudunus ubi ſupra. q̃ datur alapa confirmatis ut memorie tradant melius ſe fuiſſe confirmatos ne iniuriam faciãt ſacramento ſi obliti de ipſa confirmatõe ſe iterato facerent confirmari ad quod s̃. q. vi. que iteratio omĩo prohibet̃ ſicut & alio27 ſacramentorũ in quib9 caracter imprimitur extra de ſacra unc. per totũ ſm eum que not.

TERCIO LOCO VI deam9 ꝺ ſacr̃o ordinis in quo hoc ordĩe p̃cedã Pri mo q̃rẽdũ quid ſit ordo & quot Secundo quo ad ſub ſtantialia Tertio quo ad miniſtrũ Quar to quo ad illos quibus conferunt̃ Quĩto quibus temporibus conferend9 ſit ordo Sexto qualiter & quantum ad ritum & modum Septimo quis effectus oriatur prima incipit in prima queſtione. ſecun da in. vi. tercia in. xi. q. quarta in. xii. quinta in. xx. ſexta in xxvii. q. octaua in xxxiiii. queſtione. Primo quero quid ſit ordo Rñ°. ſm magiſtrũ ſen. & Tho. in. iiii. diſ. xxiiii. ordo eſt ſignaculũ quod dam in quo ſpiritualis poteſtas traditur ordinato ad officium ſm piſa. in v° ordo. hec diffinitio fuit Hug. de ſancto uictor̃ & ſm Pe. ibi actus exterior dicitur ſig naculum. ſed executio illi9 poteſtatis di cit̃ officiũ & in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxii. q. i. ſm fra. Ni. in addi. ubi. s̃. & p̃ arch. in. c. i. de tp̃i. ordi. in uerbo ordines li. vi. & per laud. in ſacramẽtali in rubrica de ordiñ. in prin. ubi etiã de effectu or dinis qui eſt poteſtas & effitium & po teſtas idem eſt q̃ caracter impreſſus diui nit9 in anima promoti per quem eſt po teſtas iſta ſpiritualia exercere ſicut confi cere corp9 criſti & abſoluere in foro aĩ me & tonſuram eccleſiaſticã ferre ut ibi latius. uł dic q̃ eſt ſacramẽtũ eccleſie ab apl̃is introductum cuius caracter p̃ ma nus impoſitionem prelati ſm formam ec cleſie factam cooperante ſpiritu ſancto imprimitur ordinato ut in certis officiis ualeat miniſtrare ar. de ſacra. non iterã. c. fi. ſm Ho. in ſum. de tp̃i. ord. §. i. & cũ priori diffinitione concor. Pe. de pał. in iiii. diſ. xxiiii. q. i. circa prin. ſubdens q̃ dicitur eſſe ſignaculum quia cum aliquo ſigno uiſibili & diſtincto quilibet ordo datur. unde ſicut diuerſe forme ad ſingu los ordines ſic & materie & ſic uideť ne ceſſarium q̃ lectori detur lectionari9. ex orciſte exorciſmi. diacono euangelia uel euãgeliſtarium. ſed ſi eſt un9 liber in quo ſunt exorciſmi ex una p̃te & p̃phetia ex alia & euangelia ex alia tunt unus & idem liber poteſt eſſe ſignaculum impri mendi caracterem in tribus quia differt formaliter aliter non uideť ſm eũ ibidẽ & ideo in diffinitione dicitur traditur or dinato quia dicit̃ ſibi. accipe unde niſi ac cipiat manu tangendo nihil uideť agi nec ſufficit q̃ epiſcop9 porrigat manum niſi ordinandus tangat quia q̃ non tangit nõ agit ut ibi lati9 unde licet quatuor ſacra menta nullum exigant actum ſuſcipiẽtis ſacramentum ſed ſolum miniſtrãtis tamẽ unum eſt ut matrimonium de cuius eſſen tia eſt actus ſuſcipientis non miniſtrantis & duo ſunt de quorum eſſentia eſt utrũq̃

ut penitētia cuiꝰ partes integrales sunt confessio & absolutō & ordo in quo ordinans tradit & ordinatus accipit ſm Pe. de paſt. in. iiii. dis. xxviii. q. ii. arti. iiii. & dis. xxix. q. i. arti. iii. & sic nota ꝙ requiritur contactus dicit etiam idem Pe. in. iiii. dis. i. in. viii. colum. sic dicendum ꝙ in baptismo & confirmatione & unctione & ordine nisi esset contactꝰ uerꝰ non esset sacramentum & subdit in sequenti colum. sic & ideo in contactu materie & suscipientis in baptismo confirmatione unctōe & ordine zc̄. & subdit ibidē. q. i. pt̄. colum. ꝙ uirtus sacramentalis quandoq; est in sola forma sicut in matrimōio quandoq; in sola materia sicut post consecrationem in speciebus remanet uirtꝰ disponens ad gratiā suscipientē. quandoq; est in sola forma & ministro sicut in penitentia. quandoq; in forma materia & ministro sicut in aliis zc̄. qui etiam di. iii. q. ii. scōa colum. dicit sic preterea in quibusdam ordinibus episcopus dicit uerba & archidiaconus tradit materiā zc̄. ad idē per eundem dis. vii. q. i. arti. ii. conclīōe ii. circa fi. & sic traditio calicis cum forma potest dici sacramentum quia ex parte operato dat potestatem & graciam & similiter impositio manuum cum forma dat spiritum sanctum ſm eundem in. iiii. dis. xxiiii. q. i. arti. iii. ỽ ad quartum. dicit tamen circa materiam tradendam ꝙ esse non debeat consecrata de necessitate & essentia sacramēti ut calix & si. ſm eū dis. vii. q. i. arti. ii. conclusiōe. ii. circa fi. subdens ꝙ cristus omnes actus ordinum in sua persona exercuit ad qō glo. xxiii. di. psalmista. in glo. omēs isti ordines. qn etiam fuit episcopus in eo ꝙ apl̄us. ꝓmouit in sacerdotes dum dixit hoc facite in meam cōmemorationem ut dicit lauō. in rubica de sacramento eucaristie. iii. colū. unde Pe. de paſt. dicit dis. xxiii. q. i. in fi. prīe colū. sic uz tamē cū missa ō facto in calice non consecrato potest celebrari uidetur ꝙ si calix non consecratꝰ sibi traderetur nihilominus esset sacerdos ſm eundem Pe. ad que. ī. q. vi. x. &. xxvii. q. Item nota dum in diffinitione dicit̄ ad officium dicit enim Pe. de paſt. ꝙ omnis ordo ordinat̄ ad eucaristie sacramentum

ordo enim ministrorum ecclesie qui sunt mediatores inter cristum & populum est ad faciendum unionem populi cum cristo hoc autem fit maxime per sacramētū eucaristie in quo cristꝰ continet̄ realiter & a nobis sumitur. unde dicitur sacramentū unionis. hec autem unio fit duplici actu scilicet per sacramenti confectionem & per populi dignam preparationē in primo actu deseruiunt quatuor ordines. ſ. accolitus subdiaconus diaconus & sacerdos sed differenter quia accolitus habet materiam consecrādam p̄parare in uasis non sacris ipse enim urceolum cum aqua & uino p̄parat & tradit subdiacono. subdiaconꝰ uero habet eam ponere in uasis sacris in quibus fit consecratio. diaconus uero habet eam offerre sacerdoti ad consecrandum & consecratam dispensare saltem sanguinē cū uase mediate consecratō autem pertinet ad sacerdotem ad hoc. ī. q. iiii. In secundo uero actu in preparatione populi deseruiunt alii tres ordines sed differenter quia duo eorum disponūt remouendo prohibens uel malū hominez ut hostiarius uel malum angelum ut exorcista. tercius uero. ſ. lector preparat offerendo bonam dispositionem quo ad cognitionem ueri & dilectionem boni qō fit legendo prophetias ō cristo in testō ueteri contentas ſm Pe. de paſt. in. iiii. dis. xxiiii. q. ii. in prin. & sic presuppōit opinionem theologorū de qua. ī. q. iiii. Vltimo nota ꝙ etiaz uita laicalis dicitur ordo archi. xxii. q. iii. presens. Secundo quero utrum prima tonsura siue corona sit ordo Rn̄°. si loquamur de ordine in quantum est sacramentum & imprimit caracterem isto modo tonsura non est ordo quia nec sacramentū est nec imprimit caracterē & hec est sn̄ia Tho. in. iiii. dis. xxiii. & ꝓpter hoc iura inter ordines nō posuerunt tonsuram. xxxii. dis. seriatim lxxv. dis. illud. xciii. dis. a subdiacono. si uero loquamur ō ordine non ut est sacramentum sed largo modo pro deputatōne ad diuinum cultum sic ſm eundē ordo est & ita nominatur extra ō eta. & quali. cū cōtīgat. sed quod ibi dicit Ber. ꝙ est idē ꝙ psalmistatus non est sic sicut in sequēti §. ſm psa. non est ergo prima tonsura ꝓ

prie ordo sed disposicio ad ordines ut in sum. confes. eo. ti. q. ii. ꝑm fra. Ni. osimi in addi. & per Pe. de palude. in .iiii. dis. xxiii. q. iii. arti. primo. quia per coronā deputatur homo solum ad chorū ubi non habet speciale officium subdēs ꝙ ab hac prohibētur mulier bigamus infans illiteratus coniugatus & irregularis ut ibi ꝑ eum & ibidem quis possit hanc tonsuram dare & ō effectu tonsure etiam in spectātibus ad honestatem ibidem & per eūdē q. iiii. arti. primo. ubi etiā ꝙ corona omni die conferri potest ꝑm eum. sed doctores canoniste tenēt ꝙ sit ordo ut ꝑ Frā. & doc. in dicto. c. cū contingat. ad qō. ī. q. proxīa & similiter tenent ꝙ prima tōsura sit idem ꝙ psalmistatus per primam tonsuram confertur not. xxi. dis. cleros ī prin. in glo. nō. ordinē & in v̄bo psalmista & in prohemio sexti in uerbo episcopus & ꝙ not. lxxvii dis. illud. & ꝙ notat Fran. in. c. iii. in prin. de temp. ordi. & ꝑ Hosti. in sum. de ordi. ab epi. §. 1. in prin. dicens ꝙ hic primus ordo quādoq; appl̄atur tonsoratus. de sen. & re iudi. cuz inter nos. i. r̄n°. ibi tonsoratione. quādoq; clericatus. dicto. c. cum contingat. in fi. quandoq; psalmistatus. xxiii. dist. psalmista. & in. c. de eo. de tp̄i. or. dicit psalmistatus siue tonsura. ad idez facit quod ipse notat in dicto. c. cum contingat. in prī. ad idem optime sentit Io. an. in dicto. c. de eo. ad fi. & Archi. xxi. di. c. i. in glos. magna in prin. ibi psalmista siue primam tonsuram habens & sic inter minores cō numeratur ut. s̄. & optime per Franc. in c. i. de postu. & Io. de lig. in. c. ii. ad fi. ō institu. Fran. in. c. iii. de uit. & bone. cle. Et de nominibus ordiuum siue ordinādorum in dicto. c. cleros. & de prima tonsura habetur in. c. p̄t. de cle. coniug. & in c. abbates. ad fi. de priuil. li. vi. & in. c. fi. de temp. ordi. eo. li. & de materia plene per Archi. in dicto. c. fi. de tp̄i. ordi. in uerbo tonsuram. Item clericus prime tōsure compellitur eam ferre nec potest illi v̄bo renunciare sine licentia epi: sed facto sic secundum Io. an. in. c. iii. de apostata. Et ad predicta faciunt nota. per lau. in sacramentali in rubri. de sacramēto ordinis post prin. Tercio quero utrum psalmistatus sit ordo R̄n° secūdū Tho. in. iiii. dist̄. xxiiii. in decretis. di. xxi. cleros. psalmista secundus ab hostiario ĭter ordines ponitur non ꝙ sit specialis ordo sed quia est officium ordini scilicet lectoratui annexum. xxiii. dist. psalmista. nam quia psalmi cum cantu pronunciant̄ ideo lector dicitur psalmista & cantor quod ē quoddam officium inter ordines. cōcor. Pe. ut in sum. confes. eo. ti. q. iii. secundū fra. Ni. post pisa. in v̄bo. ordo. Et licet ī libro pontificali psalmistatus uideat̄ distingui a prima tonsura attamen non ponit pro necessario ac etiam officium cantandi quod dabatur per psalmistatum cō fertur per primam tonsuram facit in specu. de dispen. §. iuxta. v̄. quid de simplici clerico. nec etiaz hodie psalmistatus sep̄atim confertur in practica. ad quod. s̄. q. proxima. dicit Io. an. in. c. ex parte. ō tē p̄i. ordi. ꝙ corona non est de substātia ordinis quod uidetur intelligi secunduz opinionem Inno. Sed scōm Host. uidetur aliud qui uult ꝙ debeat repeti si omitteret̄ & in hoc uidetur residere ipse Io. an. in c. cum contingat. in fi. de eta. & quali. sic ergo secundum canonistas prima tonsura est ordo ut per Archi. xi. q. iii. si quis episcopus. i. & s̄. proxima. q. in tantum ꝙ si omitteretur repetendus esset scōm Fran. & doct. in dicto. c. cum contingat. vnde appellatione clericoz includit̄ primam tonsuram habens dicto. c. cum cōtigat. ut dicit Io. an. in. c. quia nos. ō testamen. cum similibus. ad hec. ĭ. proxim. q. faciunt nota. per laud. in rubri. ō sac̄mēto ordinis circa prin. & ꝙ sit ordo patet in cle. dudum. in prin. de sepul. ibi. quos ordo clericalis. zc̄. scōm ymo. post laud. in dicta cle. in. xxiiii. colum. subdēs ꝙ id tenet zen. per. c. cum contingat. de etat. & quali. & idem ibi per Fran. viii. notabili. quandoq; minores ordines dicuntur omnes citra ep̄atum ut in. c. sicut. de iur̄ iur̄. Nota tamen ꝙ omnis ordo est sacramentū ut per pe. ō pal. in. iiii. dis. xxiiii. q. i. post prin. Item ex eo ꝙ dicit Io. an. ordinis uidetur sentire ꝙ licz plures sint ordines: unum tamen est ordinis sacramētum & ideo dictum in singulari nō in plurali quod clari9 dixit Io. an. in. c. ꝑ tuas.

ii.in.iii.colum.& ad fi.de ſymo.& frater Ni.rubri.de cle.coniug.in fi.ad qđ adde Pe.de pa.in.iiii.di. xxiiii.q.i.ar. iii. v̄.ſic dicit tercius articulus.qꝑ nō ſūt ſeptem ſacramenta ſed unum tantum:qa omnes actiones ſacramentales que ordinantur ad unum principalem effectū certo modo habendum ad quem nulla earū totaliter attingit :ſed ex omnibus ſimul iunctis habetur ille effectus totalis.oēs enim ſunt unum ſacramentum licet queli bet earū ſit pars eſſentialis ſacramēti & multa ſuper hoc dicit tandem dicit ſic poteſt etiam addi qꝑ ordo eſt ſacramentū per ſe completum ꝓut accipit̄ ex aggregato ex ſeptem ordinibus & ſic diuidit̄ contra alia ſex ſacramenta.ꝓut autē ordo accipitur diuiſim pro unoquoq; ordine de ſeptem ſic non eſt ſacramentuz primo modo dictum ſed nec eſt ſacramentale ſed eſt pars eſſentialis ſacramēti integralis non ſic aūt qꝑ unus ordo ſit materia & aliꝰ forma ſicut cōiter in aliis.nec ſic qꝑ quilibet continet totum ſicut in eucariſtia:ſed ſic qꝑ quilibet ordo continet partialem materiaz & partialem formā ſicut partes unius integralis :& ſicut in extrema unctione quelibet de ſeptez unctionibus niſi qꝑ hic quilibet ordo habz effectum magis diſtinctum. Si aūt ſacramentum dicatur omne ex ope opato graciam conferens ſiue ad effectum ꝓpriuz per ſe tantum ſiue in ordine ad aliquid cōmune ſic quilibet ordo eſt ſacramentū ſed partiale & imperfectum & diminutiuum ſcōm eum.vnde dicit Archi.xxxii. di.in prin.poſt Pe.qꝑ ordo dicitur unū ſacramentum perfectione uniꝰ finis qa conſtituitur ex diuerſis ordinibus ſpālibus qui ordinantur ad unum actum conſecrationis ſicut & domus dicitur una ſecūdum eos. Quarto quero quot ſunt ordines Rn̄ᵒ ſcōm ſnīam Tho.ī.iiii.di. xxiiii.Si ꝓprie accipiamꝰ ordies inquātum ſacramenta ſeptem ſunt quatuor.ſ. minores ut hoſtiariꝰ lector exorciſta & accolitus & tres ſacri.ſ.ſubdiaconus diaconus & ſacerdos.Si uero largo modo ſumamus addetur minoribus prima tonſura ſiue pſalmiſtatus ut quidam dicunt ut.s̄.ꝓxime.ſacris uero addatur epatꝰ & hoc cōiter tenēt omnes theologi.ſ.qꝑ ordines ꝓprie tantum ſunt ſeptem ut in ſum.confeſ.eo.ti.q.iiii.ſcōm frēm Nic. pꝰ piſa.ubi.s̄.& ꝑ Pe.de paſ.in.iiii.di. xxiii.q.iiii.in prin.ubi etiam ō actibꝰ ſeu officiis ſingulorum ordinum. Sed ſecundum canoniſtas ſunt nouem ordines ſcilicet prima tonſura hoſtiarius lectoratus exorciſtatus accolitatus & bi quinqꝑ dicuntur minors ſubdiaconatus diaconatus pbr̄atus & epatus & bi quatuor dicuntur maiores ordines ſcōum Hoſti.in ſum.de ordi.ab epo.§.i.in prin.& ꝑ modernos in.c.quanto.de conſuet.& in.c. cum in cunctis.§.cum uero.in princi.de elect.& ibi per dn̄m panor.& not.xxi. diſ.cleros.&.lxxvii.di.illud.& ꝑ ymo. in cle.dudum.de ſepul.in.xxiiii.colum. poſt 3en.& in probemio ſexti in glo.epi ſcopus.& per Fran.in dicto. c.cum contingat.Alibi uero qꝑ minores ſunt quatuor ut not.in.c.iii.de eo qui fur.ordi. rece.& facit.c.iii.de temꝑ.ordi.& d.c. cleros.&.xxxii.di.ſeriatim.in prin. Sz qꝑ pſalmiſtatus ſeu prima tonſura connumeretur inter minores ordines probat̄ s̄.q.ii.&.iii.& in.c.i.iuncta glo.in v̄bo epi.de fil̄.pbr̄.li.vi.ubi Io.an.&.d.domi.dicūt qꝑ minores ordines ſunt de quibus .xxiii.di.accolitus.&.iiii.c. ſequē. & facit etiam in.c.litteras.eo.ti. in antiquis & in.c.cum ex eo.in v̄bo retrocedere de elec.li.vi.& in.c.religioſo.glo. pl̄t.de ſen.excō.& ſentit Archi.in.c.cū ex eo.in v̄bo obtinēt.& in.c.i.in v̄bo ordines.de temꝑ.or.eo.li.& in.c.cum nullus.eo.ti.& clarius per eundem in.c. i. de fil̄.pbr̄.in v̄bo minores iunctis iuribus ibi allatis & ſentit Io.an.in.c.i. in prin.de poſtu.prela.Si ergo papa promouet aliquem clericum prime tonſure nihil obeſt ſi dicat talem in minoribꝰ cōſtitutum. Et adde qꝑ hoſtiarius habz claues templi materialis non autem nō manufacti in celis ut dicit Pe.ō pal̄.in.iiii. di.xix.q.i.circa prin. Item nota qꝑ tpe apl̄oz in primitiua eccleſia non erāt minores ordines ſed eccleſia ipos̄ inſtituit ut per Io.an in.c.uno.in fi.de cle.ꝑ ſal. ꝓmo.& quod dicitur de uno de minoribus intelligitur ō aliis ſcōm Archi.lxix.

di.quōz. & quis ordo primo conferat̄ nota.lxxvii.di.c.i.& dantur minores ei qui alios habere non pōt.no.xii.di.nos Et de his ordinibus vz hostiario lector̄ exorcista acolito subdiacono diacono & pbr̄o & ipsoz ordinum potestate & officiis & forma & quando inuenta fuer̄t & similiaper laud̄.in sacramentali in rubrica de sacramento ordinis post princ. & in libro pontificali & in rōnali diuinorū officioz de his ordinibus .& q̄ subdiaconatus habie sit sacer.nota.in.c.ii. glo.pīt.de biga.de eta.& quali.c.a mīt is.īmo large omnes ordines possunt dici sacri.no.xxxii.di.in su.fra.in.c.i. de fīl.pbr̄.nota.in.c.i.in v̄bo clericum.de temp.ordi.li.vi.ubi etiam per Arch.in v̄bo ordines An.de bu.in.c.ueniens.de prescrip.in.vi.colum.dicit Pe.de pa.q̄ quidam ordo dicitur sacer quidaz nō.Et ideo sciendum q̄ sacrum dicitur aliquid dupliciter.vno modo absolute & sic oēs ordines sunt sacri cum sint quoddam sac̄mentum uel sacramentale.Alio modo anthonomafice siue excellenter & isto mō tres dicuntur sacri.s.sacerdocium diaconatus & subdiaconatus duplici ratione: primo ratione materie circa quaz hab̄et actus suos .hīt enī actus suos circa materiam consecratam . nam subdiaconus habet uasa sacra tangere & in eis materiam eucaristie preparare .diaconus uero preparatam in eisdem uasis sacerdoti offerre .Sacerdos uero habet eam in eis consecrare & consecratam tractare īmediate quantum ad corpus domini.Secōdo ratione continentie ānexe his ordinib9 quantum ad clericos occidentales .votū enim continentie reddit nos quasi dō cōsecratos nihil autem hoz est in quatuor minoribus ordinibus quia nec act9 eoz est circa aliquod consecratum īmediate nec eis est continentia annexa & ideo nō dicuntur sic sacri ut alii tres scōm Pe.de pa.in.iiii.di.xxiiii.q.ii.ar.ii.conclusiōe iii.facit.s̄.q.i.ad fi.Inde dicitur q̄ constituti in sacris quandoq̄ equipantur illustribus .C. de epi.& cle.ad similitudinem & no.Io.an.in.c.indecoz.de etat. & quali.vnde applīone sacroruz ordinū large comprehenduntur etiam minores scōm.d.domi.in dicto.c.i.de temp.ord. post doc.īmo sub ordine clericali continentur sacri & non sacri .xi.q. i.de persona.in fi.scōm ymo.in cle.dudū.xxiiii. colum.& Fran.in.c.ii.de eta.& qualit. in.vi.oppo Dicuntur autem illi sacri qa sacrum actum habent exercere in altari ut latius per Fran.in dicta cle.vi. q. tamen unum est ordinis sacramētum.s̄. q. proxim. Item omnes dicti ordines dicūtur fuisse in xp̄o.s̄.q.i. Nota tamē q̄ ordo diaconisse non est de septem ordinib9 de quo uide plura per Io.an.in.c.i.& cele.mis.in.ii.colum. Item de uestibus sacerdotalibus pontificalibus & archiepiscopalibus & pallio & si.per Pe.de pa. in.iiii.di.xxiiii.q.v. Quinto q̄ro utz̄ ep̄atus sit ordo Rn° scōm Tho.in. iiii. di.xxiiii. Ordo potest accipi dupliciter vno modo scōm q̄ est sacramentum & sic omnis ordo ordinatur ad sacramentum eucaristie.vnde cū ep̄us nō habeat quā tum ad hoc potestatem superiorē sacerdote ep̄atus non est ordo. Alio mō pōt considerari ordo secundū quod est officium quoddam respectu quarundam sacraz actionum & sic cum episcop9 habeat potestatem in actionibus ierarchicis respectu corporis mistici supra sacerdotē episcopatus erit ordo & isto modo loquūt̄ quandoq̄ iura ut cum dicitur q̄ non pōt cōmittere ea que sunt ep̄alis ordinis nisi ep̄o extra de conse.ecc.uel alta.aqua. & sic ordo aliquādo accipitur pro sacramento aliquando pro gradu dignitatis ut patet in sum.confes.eo.ti.q. iii. scōm frēm Ni.post pisa.in v̄bo ordo. Vel uerius dici potest q̄ per ep̄atum ampliat̄ caracter sacerdotalis ut sit unus & idez & ideo non imprimit caracterem sed impressum intendit ad aliud.vnde ep̄at9 ē ordo sed non distinctus a sacerdocio & ē sacramentū sed non distinctum a sacramēto ordinis & imprimit caracterem sed nō alium. Dicitur autem ep̄atus non esse ordo in relatione ad corpus xp̄i uez̄ quia .s.non est distinctus a sacerdocio scōdum Pe.de pat̄.in.iiii.di.xxiiii.q.vii.per totum: sed canonistę tenēt q̄ sit ordo .ut p Fran.de or.ab epi.c.i.& in dicto.c. cuz contingat.& in.c.sane.de conuer. cōiu.

& clari9 in cle. in plerisq3.xi.q.d.elec. & in.cle.dudū.in prin.& per.an.de bu. in.c.i.de iura calum.& not.xxi.dis.cleros.& in probemio sexti in glo.iii.& super ea in nouella per Io.an.& per Ni. in.c.p̄t.de conse.eccle.& per Io.an. in.c.quotiens d purg.cañ.& in dicto.c. sane.cum si.&.s̄.q.proxima.posset etiā dici salua determinatōe ecclesie q̄ ordo epālis & pb̄ralis in primitiua eccl̄ia fuerūt unum & idem ut probatur.xxi.di. in nouo.&.xciii.di.legimus.&.xcv.di. olim.ideo idem est utriusq3 caracter: & licet postea sit in aliquo prelata epālis potestas pb̄rali etiam tēpor̄ apostoloꝝ ut iuribus predictis remāsit tamen idē caracter aliq̄liter repress9 ī pb̄ro & ampliat9 in ep̄o ex dispositione ap̄torū que interpretatur ymo est dispositio dei: & ex hoc infert̄ q̄ opinio q̄ habet q̄ ep̄al dignitas non sit ordo est uera intelligendo de ordine alias seperato a pb̄rali illi accumulato sed dicendū q̄ bene est ordo idem cum pb̄rali licet in aliquo maioris potentie & sic saluatur utriusq3 opinio s̄m An.de bu.in cle.in plerisq3 ad finem d elec.cum quo ibidem pertransit ymo. uel potest dici q̄ ep̄atus est ordo nō stricte sed largo sumpto uocabulo ut dicit Fran.in cle.ii.d eta.& quali.vii.q.ii. q̄ ex sola consuetudine episcopi sunt maiores pb̄ris patet.xcv.dis.olim.in fi. Itē alias erat etiam ordo corep̄oꝝ not.xii. di.illa & de his habet̄.lxiiii.dis.in p̄ri. &.lxvii.di.& sequen.in.§.ante ep̄os & sequen.&.lxix.dis.c.i.in fi.& de isto ordine episcopali uide per laud.in sacramētali in rubrica de sacramento ordinis.§. ep̄alis ordo zc̄. Sexto quero quo ad substantialia & essentialia ordinum vtꝝ necesse sit in col̄tone ordinum īstrumētū exhibitum corporaliter in ordinatione R̄n°.s̄m Tho.in.iiii.dis.xxiiii.quidam dicunt contactum instrumentorum materialium ab eo qui suscipit sacramentū non esse de necessitate sacramēti sed solā porrectionem tamen ipsa uerba forme uidentur ostendere q̄ contact9 materie sit de essentia sacramenti quia dicitur accipe hoc uel illud zc̄.Primam opinionē sequitur Albertus quam etiam nec oīo r̄probat Tho.licet sc̄da uideat̄ sibi tutior ut patet in su.confes.li.iii.ti.xxii.q. xi.ubi etiā patet q̄ Ho.m̄ltū discrepat ab his ideo hic passus penitus uidetur ambiguus propterea pars tutior est eligenda extra de homi.petitio & de pb̄r. non bap.ueniens ibi non intelligitur iteratum quod ambigitur esse factum sc̄dm fra.Ni.osimi in addi.ad pis.in uerbo ordo qui uidetur sequi partem tutiorē uid licet q̄ contactus materie sit de essentia sacramenti quod clarius sequitur Pe.de pal.ut dixi.s̄.q.i.ad idem uidetur sequi Io.an.ut.ī.proxima.q.ubi d hoc sic g° ordinatio requirit uerbum & actum Io.an.in.c.ii.in fi.de ord.ab ep̄o.& sequitur domi.in.vi.in prin.& in.c.cum aliquib9.iii.colūna de rescrip.eo.li.ad idem per dictū Ni.in.c.ex litteris d excess.prelatorum. Septimo quero an sicuti manuū imposito non est de substātia idem sit in aliis actibus qui interueniunt in collatione ordinis sicut est traditio calicis cum patena.solo.Io.an.in.c. pb̄r.de sacra.non iterā.in prin.dicit sic in ordinatōe sacerdotis plures sunt act9 tenere manus super caput.dare patenā ungere manus & quilibet actus suam habet solemnitatem uno obmisso non per hoc iterabuntur alii actus quidam tamē dicunt dationē calicis & patene non supplendam quia hec non sunt de substātia sed tutius est suppleri s̄m Inno.pro primo dicto facit.xxiii.di.subdiacon9.und dicunt aliqui quod in ordinatione pb̄ri. per dationem calicis pleni.i.cū patena confertur ordinato potestas principal̄ quo ad principalem actum confectionis eucharistie & per impositionem manus ep̄i sub certa uerborum forma accipite zc̄.Mathei.xxiii.cōfert̄ potestas sacerdotalis quo ad actum sc̄dariū qui est absoluere & ligare nam & has potestates dominus diuisim cōtulit ap̄l̄is.nam ante passionem contulit primā cum dixit hoc s.meum corpus conficere facite in meā commemorationem.s.tanq̄ pb̄ri.post resurectionem sc̄dam quando.s.insufflauit cum dixit ad eos accipite spiritū sanctum quorū remiseritis peccata.xxiiii. q.i.§.si autem & Io.xix.p̄ impositōem

uero manuum aliorum sacerdotum de signat quedam gracie plenitudo dicunt ergo isti quod si desit traditio calicis cū certa forma uerborum non imprimitur caracter nec est sacerdos qui ordinand⁹ erat: si uero fiat primū sed ōsit ꝑm sacerdos ē quo ad potestatē cōficiēdi sed nō potest absoluere uel ligare nisi facta supletione: si uero desint manuū impositō quam faciunt alii sacerdotes licet b° sit supplendum tamen primum poterit & ꝑm scō̄m Io. an. ubi. s̄. & ad idē per Io. de ymo. post lau. & zen. in cle. si dominū de reł. & veñ. san. ubi etiam q̄ xp̄s ordinauit apostolos in episcopos in die pentecosten hora terciarum & tunc misit in eos spiritum sanctum in līguis igneis lxxv. dis. ordinationes. de conse. dis. 1. nocte. & tunc apostoli inceperunt uti ministerio consecrationis quando. lxxii. discipulos ordinauerunt in episcopos. xxi. dis. in nouo. & tunc exuberantia spirit⁹ sactus fulgebat in eis & non curabāt de aliqua forma postea ceperunt formam seruare. s. barnabam & paulū ordinādo in episcopos & manus eis imponendo lxxv. dis. quod die. Item cū apostoli fratrem dñi consecrauerant. lxv. di. porro. receperunt apostoli uerum corpus x̄pi ut pb̄ri. quia primo receperunt ut puri laici ꝑm doc. ubi. s̄. & ad idem per Frā. in dicta cle. si dn̄m v̄. in institutōe ō reł. & veñ. san. unde si data sit potestas absoluendi sed non conficiendi nihil posset cum desit principalius per predicta. Itē ut dictum est calix debet esse plenus apposita materia uini & aque & hostia in patena ꝑm pontificale &. ī. q̄. xxvii. in prin. & post medium questōnis &. q. xxviii. & uidetur q̄ unum aqua & hostia sint solum de solemnitate ar. c. ii. de pēnis li. vi. facit dictū arch. ō quo. ī. q. xxvii. in fi. & sentit rationale diuinorū officiorum in capitulo de ordinatione sacerdotis ultima carta dum primo dicit q̄ datē calix cum uino zc̄. & postea subdit q̄ calix & patena stola casula unctio cum uerbis sunt de substantia alia uero de solemnitate & sic solum hoc supplebitur ut. ī. subditur pro hoc quia ꝑm aliquos traditio calicis est de leuibus. ī. q. ix. in fi. securius tamen esset totum iterari: ex his infert domin⁹ Fran. in dicto. c. pb̄. ad questionem propositam q̄ fortiꝰ debet suppleri traditō calicis cum patena quā manuum impositio quod tenet Inno. ꝑm eum: sic ergo uidētur doc. residere q̄ cō tactus materie sit de substantia ordinis ad quod. s̄. q. prox ma quo p̄supposito non sufficiat illud suppleri ymo totū debet iterari. s̄. ō sacramētis in cōi. q. xv. &. ī. q. ix. dicit etiā idem Fran. in dicto c. pb̄. q̄ quicquid obmittit̄ in sacramentis debet suppleri & non reiterari totū sacramentum. tamen id quod est de substātia si pro parte fuerit adimpletum & non ex toto totū reiterat̄ ꝑm eum ibidē cum totum uiciaretur ut ipse dicit in dicto. c. pb̄. circa prin. ad hoc facit. c. unicum in prin. de sa. unctōne ubi idem fra. notabiliter colligit q̄ cum certa solemnitas requiritur in aliquo actu totali r̄quirit̄ & in qualibet eius parte quod nota. si ergo fuit dicta pars orationis taliter quod peruentum esset ad uerba sacratoria non iterabitur tota oratio: sed repetitur obmissum alias tota reiterabit̄ ꝑm eum in dicto. c. pb̄. qui etiam dicit post Inno. q̄ si obmittuntur uerba cum fit in unctō uel cum traditur calix debent uerba cum ipso actu iterari & sic totum iterari debet. s. ipsa inunctō uł calicis traditio quia uerba sunt quasi qd principale & traditio uł inunctō accessoriū uel etiā si utrūq; est principale sunt act⁹ omnino inseperabiles quomodo enim repeteret uerba si non inungeretur quia mentiret̄ cum uerba designarēt aliquid falsum cū dicit consecrare zc̄. per istam unctōnem zc̄. ꝑm eum ibidem ad quod. s̄. ¶. ii. q. ii. ad fi. &. s̄. cōia de sacramentis. q. xv. Item ad illud quod dicit Io. an. ꝑm quosdam q̄ si fiat traditio calicis cū patena non tamē episcopus man⁹ imponat zc̄. quod non potest absoluere uł ligare nisi facta supletione collige quod in datōe calicis ut s̄. imprimit̄ caracter sacerdotalis cum id sit principale at manus impositio licet sit essentiale non tamen principale & ideo illud solū supplendū esset ut dicit Io. an. & clarius Pe. de pał. ut in dicta. q. xv. &. ī. q. xxvii. Ad p̄missa

facit. ĩ. q. proxima & sequentib9 quesṫi onib9 p̄ṗtim in. x. q. & uide. ĩ. q. xxx. Octauo quero quid si aliquid obmittaṫ in ordinatione de forma Rñ°. ſm Ray. si aliquid obmittatur qđ sit de substātia aut etiam dubitetur vtrū sit đ substācia tota ordinatio debet iterari quasi nihil sit factum. nihil enim ītelligiṫ iteratum quod nescitur esse factum de cōse. dis. 1. solēnitates. siautē obmissum est id de quo expressum est qđ non est de substantia non debet ordinatō iterari: sed quod obmissum est debet statuto tēpor̄ caute suppleri extra đ sa. non iteran. c. 1. &. c. pbr̄. concor. Inno. Idem in sum. confes. li. iii. ti. xxii. q. xxxiiii. ſm fratrem Ni. post pis. ad quod. s̄. questione proxima &. s̄. cōia de sacramentis. q. xv. & adde q̄ id quod est de solemnitate: si obmittitur debet suppleri ab habente potestatem ordinandi & temporibus ordinationum ut per Frā. & doc. in dicto. c. p̄br̄. & adde. ĩ. questione proxim. Nono quero de solemnitatibus in consecratiōe episcopi & clericorum Rñ°. ſm Ho. in sum. de sa. unc. §. p̄it. in consecratōe ep̄i quedam sunt substātialia quedā solēnia quedam dubia idest de quibus dubitaṫ an sint de substantia quedā leuia. substātialia sunt ut q̄ imponatur liber super ceruicem cōsecrādi. xxiii. di. ep̄us. scđm goff. glo. tñ ibi tñt q̄ non sit đ substātia ad hoc. lxxv. di. q̄ die. & qđ not. de tēp. ordi. si archiep̄us &. c. nec ep̄i Per. Io. an. quod uidetur uerius Itē de substātia est numerus ep̄oꝝ ut sint ad minus tres lxiii. di. porro. & per Io. an. post glo. in dicto. c. nec ep̄i. & q̄ vnus episcop9 totā benedictionē perficiat. xxiii. dis. quoꝝdam. de conse. dis. ii. reuera. & q̄ not. in c. qđ sicut. de elec. & in hoc & li. non debet fieri suppletō sed totū iterari quia nihil est actum & quia cū forma non ſtatur actus est nullus de rescrip. cum dilecta. de off. deleg. uenerabili: & q̄ notat lxviii. dis. cor ep̄i. &. c. quamuis cum si. Solemnia sunt unctio tēpus etas scilicet consecrandi & manus impositio đ huius nō expedit q̄ reiterentur sed suppletur unctio & manus impositio in aliis duobus tp̄e scilicet & etate dispensatur de tp̄. ordi. consultatatōni: sed in hiis que sunt de substantia quodcunq̄ obmittatur consecratio est reiteranda ut dictum est. s̄. Dubia sunt missa & ieiunium in quib9 tenendo q̄ sint de substantia si obmittātur totus actus debz iterari tenendo q̄ de solemnitate sufficit q̄ suppleanṫ. primū dicit Ho. tutius ideo tenendum tāquam certius de bap. c. ii. ad hoc de scruti. c. uno cum ibi notatis. & ideo datur consilium q̄ in hiis que in ordinationibus obs̄uari mandantur nec constat: utrum sint de substantia uel solemnitate nec p aliqđ ius inueniṫ q̄ obmissum suppleri debeat q̄ tutius est presumi debet ut iudicetur nihil actum fuisse & iteretur ut per Ho. in sum. de sacra unc. §. aquo. v̄. Sed nunquid missa &. v̄. quedā vo dubia. ubi etiam & an de hiis leuibus uel solemnibus fieri debeat suppletio & in sum. confes. li. iii. ti. xxii. q. xxxiiii. per totā. Leuia sunt tangere aquimanile idest bacile seu peluim hostium uel campanam uel traditio urceoli candelabri uel calicis in his non est necessaria suppletio si obmittuntṫ tamen tuti9 est si suppleantur. v. dist. ad eius. ff. man. l. quia đ mutua. per hoc dicit Ho. q̄ cum oporteat stari traditioni canonum & canonistę etiam dubitent nescit quōdo pur9 theolog9 audeat diffinire de hoc per eum in sum. de sa. unc. §. a quo. & qualiter ſm Io. an. & fra. ĩ. c. uno. in principio. đ sacra unctione. sic in simili dicit An. de bu. q̄ legiste decidāt suas leges & dimittant canones quia nō est sine culpa imponer̄ falcē in messē alienam ut per eum in. c. fi. circa fi. de cōditionibus appo. unde pur9 legista potest recusari in causa spirituali spe. đ requisi. cōsiliu p9 prī. ibi ſ nec passim. facit qđ dīc ymo. in cle. si appellatōez in prin. de appel. Aduerte tamen ad istud ultimum quia Ho. non dicit hoc clare ibidē: dicit tamen ibi q̄ ſm Hug. in talibus non est incautum nil temere asserere qđ nota. & nota q̄ manus impositio in collatiōe ordinis non est de substantia: unde nihil iterabitur sed supplebiṫ quod fuerat pretermissum alias si esset đ substantia tot9 ordo uiciareṫ ut ĩ. c. p̄br̄. đ sa. nō iter̄. & ibi p Frā. in prī. & sic oporteret iterari

si omitteretur ꝺm eũdem. & ad predicta
preſtim ad illud de tradictõne calicis ad
de. ē. q. vii. & ſequentibus. & uide omni
no. ī. q. proxĩa. ubi etiam uide an miſſa
ſit de ſubſtantia conſecrationis ſeu ordĩa
tionis & de ſi. & ad illud de tactu inſtrī
ī. q. xxvii. & ad illud quod dicit Io. an.
poſt Ho. ꝙ traditio calicis ſit de leuibus
dic ꝙ hoc ſentit Ho. in ſum. de ſac̃ unctõ
§. a quo. v. hoc ſi probabiliter zc̃. ſed cõ
trarium uidetur uerius per not. s̃. q. vii
&. s̃. proxime. & probatur in dicto. c. in
ō penis li. vi. Decimo quero que ſunt
illa que non ſunt de ſubſtantia Rn̄ᵒ. ꝺm
Ray. expreſſum eſt ꝙ de ſuſtãtia non ẽ
ipſum tempus ordinationum. extra ō tẽ
por. ordi. ſane. & ibi ꝓ Io. an. caracter
enim ſemper imprimitur quocunq; tem
pore ordines conferantur dicto. c. ſane.
&. c. conſultationi. ꝺm Io. an. in. c. cum
quidam eo. ti. Item nec etas ordinandi
lxxvii. diſ. ſubdiaconus. &. c. in ueteri.
Item nec unctio de ſacra uncti. c. uno. cir
ca fi. & de ſa. non iteran. c. i. Item ꝙ or
dinandus in pbr̃m uel diaconum r̃cipiat
impoſitionem manus epiſcopi. ſ. tactu
corporali ut in. c. fi. de ſa. non iter̃. Itẽ
ꝙ ordo recipiat̃ a proprio epiſcopo uel
ꝙ non recipiat quis omnes ordines ſimł
ſed ſeruatis debitis interſticiis. extra de
temp. ordi. qō tranſlationem &. c. litte
eras. ix. q. ii. Lugdonenſi. concor. Ho.
ꝺm quem & Hug. & Guł. non eſt de ſub
ſtantia ꝙ ordinans & ordinandi ſint re
iuni hoc cõiter tenent doc. licet Ray. de
hoc dubitauerit ut patet in ſum. confeſ.
eo. ti. q. xxxiiii. ſunt & alia de quib9 ne
ſcitur an ſint de ſubſtãtia uel nõ ut miſſa
de qua etiam Ho. dicit dubium idem in
dicta. q. xxxiiii. tñ in minorib9 ordĩb9
nõ uideť dubium ꝙ miſſa nõ eſt ō ſubſtã
tia ut per Fra. & Io. ō ymo. p9 mathe.
in cle. generalem. ad fi. de eta. & quali.
licet etiam in minoribus omitti nõ debe
at ut. lxxv. diſ. c. i. iii. &. iiii. & ꝙ nota.
in dicto. c. i. & ꝙ notat Inno. in. c. quod
ſicut. ad fi. iuncto textu de elec. & bo. in
ſum. ō ſacra unctõe. §. pł. v. ſed nunquid
miſſa ibi mandantur zc̃. & etiã in li. pon
tificali ordinatum eſt conferri in miſſa
facit ꝙ no. abbas antquus in. c. litteras
in fi. & temp. ordi. ubi dicit ꝙ ſine miſſa
conferre ordines non eſt moris & ꝙ miſ
ſa non ſit de ſubſtantia ſacrationis uel or
dinationis not. de electi. ꝙ ſicut. in glo
ſed qualiter. ex qua colligunt doc. miſſã
non eſſe de ſubſtantia conſecrationis ſeu
collõnis ordinũ uł criſmatis. ꝓ propter
ordinationem eccleſie & ob reuerentiã
ſacramentorum non poteſt conferri &
explicari ſine miſſa unde debet ordo &
conſecratõ fieri cum miſſa ut. s̃. facit qō
notat Io. an. in. c. litteras. ad fi. de tẽp.
ordinado. & in. c. fi. pł. colum. de cle.
excomĩ. Item ad materiam aduertendũ
ꝺm Inno. & in dicta. q. xxxiiii. ꝙ cum in
ordinatione alicuius in diaconum uel ſa
cerdotem omiſſa eſt manus impoſitio &
poſtea ſuppletur dicuntur etiam oratio
nes omnes que precipiuntur dici quãdo
fit impoſitõ manus quia ipſi manꝰ impo
ſitioni adherent & de manus impoſitõne
fit mentio in orationibus. Item dicit ꝙ
ubi diuiſi & diuerſi ſunt actus non eſt ite
randum: ſed ſupplendum ſicut in ordina
tione ſacerdotis: alius actus eſt tenere
manus ſupra caput. alius dare ei calicem
& patenam quorum ſi aliquid defuerit
legitime factum non erit poſtea iteran
dum. quidam tamen dicũt ꝙ hec duo. ſ.
ō calice non ſunt ſupplenda quia nõ ſunt
de ſubſtantia tamen ſecurius eſt ſuppleř
Itẽ ſi pars orationis alicuiꝰ omiſſa eſſet
a capite inchoandum foret tamen in or
dinibus multe oratõnes poſſunt eſſe que
nõ ſunt de ſubſtãtia ordinis unde ſi alias
ordo legittime collatus eſſet nõ ꝓpter
hoc reiteretur Item ſi tantũ una manꝰ
inuncta eſt poſtea ſolius alterius manꝰ
inunctio ſupplenda eſt & ubi in oration
bus dicitur manus in pl̃i dicatur manus
in ſingulari: & ſi facta eſſet unctio in al
quo & non dicta oratio uel econuerſo re
petendum erit utrumq; quia actus non
ſunt diuiſi cum in orationibus fiet mẽtõ
de unctione. Item quod omiſſum eſt ſup
pleri debet per eum qui ordinauit quod
ſi fieri non poſſet per alium ſuppleri po
teſt. Item ſi epiſcopus in ordinando ex
infirmitate deficiat per eum poſtea uł
per alium inchoabitur ubi ip̄e dimiſerat
niſi ſint aliqua coherẽtia ut unctõ & or̃o

ut dictum est uł nisi unus sit actus ut patet ī forma cōsecratōis eucharistie & in forma baptismi cuius parte iam dicta si deficiat minister per alium reincipitur forma in baptismo & in missa ab alio loco qui pridie zč.concor.Ho.Item q̄ debet omissum caute suppleri Hosti.in.c. pbr̄.de sa.non iteran.ubi & Inno.ponit predicta ut ēt patet in dicta.q.xxxiiii. & exponit q̄ fiat suppletio tempore ordinatōis & ueniat patiēs defectū quasi ministrans ep̄o non quasi orationes sup ipsum itere nt̄ & cum uenerit episcopus id quod omissum est suppleat & potest fieri ultimo post alios eiusdem ordinis & magis celeť potest etiam episcop⁹ ei dicere .uade & porta mihi librum uł alia m rem quasi credant circumstantes q̄ propter mandatū sibi iniunctum impo suit manum uel etiam in capella sua pau cis & bonis secretariis uocatis priuatī poterit ordines celebrare quousq̄ autē huiusmodi supplementum receperit exe cutionem suscepti ordinis non bēbit. lii. di.sollicitudo.& extra de sač.nō iterā. c.i.& ibi glo.& in dicta.q.xxxiiii.scōm frēz.Ni.post pisa.& ad dictā cautelam episcopi uide Ho.in sum.de sa.non iterā §.& qualiter.& doctores in dicto.c.pbr̄ & ad p̄missa uide.s̄.q.vii.& sequētib⁹. & in quo actu ordinationis imprimatur caracter.ī.q.xxvii. Vndecimo quero quo ad ministrū a quo sit ordo cōferēd⁹ dicas q̄ minores quandoq̄ a non epis cō ferunt̄ ut p̄ Ho.in sum.de ordi.ab ep̄o qui renū.§.quid iur̄.v.uł loci dignitati. unde omnes minores conferuntur p̄ Abbatem.lxviii.di.c.i.& per doc.in.c.cū contingat.de eta.& quali.de hoc in.c. Abbates de priuił.li.vi.Inde dicit.an. de bu.in.c.ueniens.vi.coł.de prescrip. q̄ colło minorum ordinum nō est mere ordinis episcopalis Vnde ꝑm quosdam potest pbr̄ conferre primam tonsuram ut notat.archi.in.c.fi.in prin.ō temp. ordi.li.vi.Item sacerdos ō commissione pape confert minores non maiores ordines ut notat Pe.ō pał.in.iiii.dis.vii.q. iiii.arti.iii.conclusione.ii.& generalitr̄ de ministro ordinis per eundem Pe.in iiii.dis.xxv.q.i.Sacri autē ordines a minore episcopo non conferuntur & tam minores quam maiores a proprio prelato conferendi sunt uel ab extraneo ō ipsius diocesani ep̄i cōmissiōe & licētia & talia extra diocesim celebrari non d̄nt nisi quis rogatus sit uel sit de consuetudine uel priuilegium habeat super hoc ut latius per Ho.in sum.de temp.ordi.§. & a quo.īprin.& archi.in.c.si episcop⁹ de prebñ.& per Io.an.in.c.i.circa prīcipium.de ordi.ab episcopo qui re.episcopatui.& in.c.cum inter.in prī.de reiudi.facit quod notat Pe. de anch. in.c.si episcopus in prin.de preben.li. vi.Et ex his infertur q̄ si subditus efficiatur religiosus non potest illū ordinar̄ absq̄ licentia sui superioris facit.ī.§.v. q.lxxxii.dum loquitur de religiosis.& q.lxxxiiii.ibi scōus casus.facit.c.si religiosus de elec.li.vi.& faciunt.not.per Ho.in dicto.§.& a quo.Item r̄quiritur q̄ episcopus conferens aliquem ordinē fuerit etiam ad illum ordinatus.secus si illo p̄termisso quia nil ageret ut p̄ Ho. in sum.de sa.unc.§.fi.& in sum.de cł.p̄ sal.promo.Ita q̄ in ueritate sit ep̄us ut per archi.in.c.uno de uoto.li.vi.in v̄bo susceptionem.Item r̄quiritur q̄ fuerit baptizat⁹.s̄.§.i.q.xlii.Item si sit archi episcopus nō uidetur necessariū q̄ in collone prime tonsure teneat palliū cum nō requiratur missa per notata per Ho. in sum.de auctoritate & usu pallii.§.quid sit.&.§.fi.in fi.& ita uidetur debeř intelligi q̄ notat Io.an.in.c.ex tuarū.eo. ti.in uerbo ordinandis.& in v̄bo casib⁹. & ita etiam seruatur.Item r̄quiritur q̄ habeat coīonem sedis ap̄lice alioquin si sit scismaticus hereticus uel excōmunicatus uel similis :an imprimatur caracter & ab eis p̄sertim si sint occłti recipi possit ordo & quid si subditus compellatur ab eis recipeř uide per Ho.in sum.dicto §.& a quo.& de scisma.§.quid iur̄.& p̄ Inno.& doc.in.c.i.de scisma.& quid iuris de ordinatis ab episcopo excōmunicato uel qui renunciauit dignitati uide per Ho.in sum.de episcopo qui re.ep̄a. & de materia a quibus conferantur ordines per Inno.in.c.cum iam dudum.in fi.de p̄ben.&.lxxi.&.lxxii.di.p̄ totū.

& nota. ix. q. ii. in prin, & in. c. i'. in vbo episcopoꝝ. ō temp. ordi. li. vi. An autē ordinatus in subdiaconū a papa perdat priuilegium si ab alio de licentia pape ī diaconum ordinetur uide Io. an. in. c. p tuas. de ma. & obe. Item ordinatus ab uno non habet necesse habere licentiam eiusdem si uoluerit ad alios ordines ab alio ordinari Io. an. in. c. cum in distribu endis. ō temp. ordi. & nota q̄ ordinator nil confert in odinatione sed solus deus xxxii. dis. §. uerum. quia solꝰ dominus in collone ordinis operat̄ ꝑm Io. an. ī. c. i. plt. colum. de scisma. ad qō. s̄. communia de sacramētis in prin. nam causa efficiēs seu auctor sacramentorum est xp̄s ut dicit Guy. de monte laudu. in sacramētali in. iii. carta &. s̄. §. i. q. xxiii. unde dicit idem lauō. q̄ baptismus ordo & confirmatio q̄ bn̄t hominē pro materia in me diata & in quibus principaliter spiritus sanctus operatur & est principale agēs sic q̄ homo dans seu ministrans nō est ibi nisi minister sortiuntur effectum per se sola actione spirituali sine facto alicuius ita q̄ papa. cū toto posse suo seu aliquis inferior suspendere non posset facere quin pbr̄ conficeret & quin episcopus ordinaret & confirmaret scōm eundem in sacramentali in rubrica de baptismo in. xxv. colum. vli. nunc. Respondetur ad questionem non enim habet papa potestatem super caracterem ut per Inno. in. c. i. ō scisma: & nota q̄ error persone ordinem non impedit ꝑm Hug. & archi. xxix. q. i. in prin. Duodecimo quero quibus conferri debeat ordo dicas q̄ secundum ap̄licas regulas multi prohibētur ordinari in episcopum que extendun tur per Aug. & Ambrosium. etiam ad alios clicos ordinandos lxxxi. dis. aplus cum si. & dantur uersꝰ ut plene per Ho. in sum. de temp. ordi. §. & cui. per totū §. prefti in fi. §. v̄ ad fi. §. dicit q̄ req̄rit primo q̄ sit masculꝰ nō mlier: mulier enī non est capax ordinis Io. an. in. c. i. ō coba. cle. & mu. est enim hoc impedimētū nature q̄ mulier non potest ordinari nec de iur̄ nec de facto etiam papa dispēsante intellige ex cristi institutōe nec etiam potest predicar̄ nec confessiones audīr̄ de pe. & remi. noua. sic ergo sexꝰ mulier ebrius impedit susceptōeꝫ ordinis nec obstat q̄ dicitur. xxvii. q. i. diaconissa. & xxxii. dis. c. pbr̄. quia canones uocant diaconissam nō ab ordine diaconatꝰ: sed a benedictione qua competit eis legere omelias in matutino non autem euangelium in missa uel ministrare circa altare in missa q̄ diacono conuenit. pbr̄issam uero uocat canon uiduam que habet custodire res ecclesie sicut apparet ex sequēti c. mulier̄ uel pbra seu pbr̄issa uxor sacerdotis greci uel ebdomodaria q̄ dicit orationes ꝑm Pe. de pal. in. iiii. dis. xxv. q. iii. per totum. & sic non imprimitur mulieri etiā diaconisse que habet dicere euāgelium ad matutinum ut per Ho. in su. de temp. ordi. §. sed & preter. & per archi. xcii. dis. c. fi. & in. c. plt. xxxii. dis. &. xxvii. q. i. diaconissa. per eundem & per Io. an. & doc. in dicto. c. in noua & fra. in. c. i. iii. q. de cel. missa. facit. s̄. q. iiii. in fi. & sic preter conditionē sexꝰ & defectū baptismi nihil impedit susceptionem ordinum nec etiam etas ꝑm laudu. in sacramentali de sacramento eucharistie. v. colum. vi. q. Item hermofrodita ordinari non debet etiam si sexus uirilis preualeret licet tunc posset ordinari ꝑm Pe. de pal. ubi. s̄. sed propter populi scandalū hermofrodita non promouebitur licet in eo plus incalescat sexus uirilis scōm archi. xxvii. q. i. diaconissa Item qui defectus uel que crimina obici possint contra ordinandos uide Franci. post paul. in cle. constitutionem pl. q. ō elec. Item etas impedit unde pueri ordinari nō debent. i. q. i. pueri. si tamē ordinaretur ualeret quo ad caracterem dum tamē haberet usum rationis alias posset resilire & dissentire licꝫ pater aut mater pro ipso fecerunt: unde ordinatus etiā in sacerdotem in cunis ueniens ad annos discretionis non tenetur continer̄ sed uerus sacerdos existens poterit contraber̄ quia non potuit nesciꝰ obligari ꝑm eum unde ordinatus ad sacros intra pubertatem non tenetur ad continetiam seruandam saltem si non erat doli capax dum infra. xiiii. annum contradicit de c e. per psal. promo. c. i. ꝑm ymo. in cle. gñalem

ð eta. & quali. p9 glo. ī. v. calū. facit . ī. §. iiii. q. cxciiii. & ī cle. ð cōsang. & affi. super glo. cōtrabēr & qð not. fra. in. c. Iohēs. viii. colum. ð cli . cōiuga. sic ergo aduemente pubertate si uult tenere clericatum & gaudere ꝑriuileg o clericali tenet̄ continere : alias secus etiam si erat tunc doli capax ut per dominū Nico. in dicto. c. uno post Inno. bo. Sed dominus frā. ibi. & in. d. cle. generalē. q. i. tenuit glo. i. q. i. pueri. ꝙ doli capax ordīatus ad sacros tenetur cōtinere & idem si añ ordinetur cuj ꝓuenit ad doli capacitatē non reclamat ꝑm eum : sed dura uidet̄ hec sñia. glo. frā. & petri ð pal. & pl9 placz opinio Inno. & Ho. & domini Ni . sicuti facit. ī. §. v. q. lxi. potest tamen septēni dare coronā de tempori. ordi. c. ultimo li. vi. minores ordines dantur habenti usum ratiōis circa nouem uł. x. annos & de aliis habetur in clem. generalem. ubi no. pau. & ymo. ꝙ episcop9 nō dispēsat in etate . facit. c. fi. de tempo. ord. li. vi & uide ꝙ not. de prebñ. sup inordinata Episcopus uero debet ꝓeregisse . xxx . annos uide eundem Pe. in. iiii. dis. xxv . q. ii. arti . ii. ad hoc ꝙ not. in. c. i. ð regula. per archi. in. c. si eo tpe. in glo. mag. de rescriptis li. vi. & in dicto. c. fi. ð tp. ordi. in v̄bo infanti . & per Io. an. in. c. litteras in prin . ð fil. pbr̄ . ubi ꝙ tempe puericie potest quis ad minores promoueri et dicit Ho. in dicto. §. & cui sub paragrapho sed & preter reglas zč. ꝙ ordines minores confetuntur saltem infanti post septem annos : nota tamen ꝙ accoli tatus confertur post duodecimum annū ut sentiūt doc. & patet. lxxvii. di. in singulis. & qð ibi per archi. & not. lxxvii . dis. in sum. & in cle. generalem glos . fi . & ibi per pau. & ymo. circa finem . non tamen credo ꝙ ordinans ad minores p9 infantiam ante annos decē uel duodecī ut supra puniretur ꝑna de qua in dicto c. fi. de temp. ordi. cum non sit extendenda ut in r̄gla. odia. li. vi. cum si. similiter putat Fran. in dicta cle. gñalem. ꝙ ordinatus in accolitum ante pubertatem p9 infantiam non potest suspendi ab executione ex quo non est ius expressum hoc prohibens quod nota Item ordinandus debet esse bone indolis . iii. regum. xi. ultra mediū : & egregie indolis paralipo. c. xii. Item docilis not. in. c . cum. ex eo. in fi . de elect . li. vi. quicūq; uolebat imꝓlebat manum suam & fiebat sacerdos excelsorum . iii. regū. xiii . in fi. & nota ꝙ ordinatus ante etatem legitimam licz non debeat celebrare tamen si celebrat non incurrit irregularitatem cū istud nō reperiat̄ iure cautum ð sen. excō. is qui. ꝑm domi. in. c. eos. de temp . ordi. li. vi . & Fran. in. c. uel non est compos. ð tpi. ordi. & in cle. generalem in. v. q. de eta. & quali. & Pe . de anch . in. c. i. ad fi. de sen. excō. li . vi. post Io . an. incidit tamē in sñiam irregularitatis faciēdo se promoueri ad sacros ante etatem ꝑm constituti onem pii scōi. et uidi commissionē dispensationis factam per maiorem penitentiarium auctoritate pape zč. & sic stante dicta irregularitate hōis nō sufficeret expectare etatem absq; absolutōne seu dispensatiōe ab irregularitate ut possit licite celebrare. & subdit Hosti. ubi. s. plus notat Hug. lxxvii. di. subdiaconus. ꝙ puer in cunis potest esse sacerdos & episcopus & omnes ordines suscipere ꝑ non fit ei preiudicium quā do factus est adultus nisi ratificet ꝙ recepit de bap. maiores. §. plt. & ultīo in fi. nō dubitat tamen quin caracterem recipiat ex quo baptizatus erat ꝑm Ho. ubi . s. quem etiam uide in ti. de scisma. §. quid iur̄ . v. nedum autem . & sequenti. & ð cle. per sal. promo. §. i. eo. ti. c. unico. glo. ii. &. ī. q. i. pueri sacros. glo. ii. & in cle. i. ī uerbo contrahentes. de consangui. & affi. & nota quia imprimitur caracter etiam si essz unius diei : sed fra. post doc. in cle. i . de eta. & quali. & in cle. fi. v. q. eo ut non teneatur continere post pubertatem debet contradicere infra pubertatem aut infra triduum post. de regula. ad nostrā. ꝑm Io. an. & Io. de ligna. in dicto . c. i . ð cle. per sal. promo. alias tacite ratificaret ꝑm Io. an. ibidē . ad hoc qð notat archi. in. c. uno. in v̄bo peruenisse. ð despō. impuberum li. vi. & . i. §. proximo. q. c. xciii . & si contradixit an nihilominus gaudeat priuilegio clericali : uide Host. in sum. de eta. & quali. §. ordo. v. ꝑ põe.

ꝙ non. tenetur & nota ꝙ ad simplex be neficium sufficit ꝙ sit maior septennio de elec. c. ex eo, li. vi. sed ad dignitatem non curatam uicesimus annꝰ requiritur de eta. & quali. c. uno. libro. vi. & sic etiam archidiaconatus ei dari potest sed ad curatam requirit annus uicesimus quintꝰ ad episcopatum triceſimus de elec. licet canō. §. decernentes. &. c. seqn. ut latius per eundem Pe. in. iiii. di. xxv. q. ii. articulo. iiii. ubi etiam de curatis ecclesiis. ad hec adde archi. in. c. fi. de iudi. in ꝟbo infāte li. vi. & remissiue per eundem in c. si eo tempe. in uerbo etatē de rescrip. li. vi. & ī dicto. c. licet canō. in ꝟ° .xxv. & per Io. an. in. c. preterea & ꝑ totum ti. de eta. & quali. & plñ per ymo. ī cle. generalē. in fi. ꝟ eta. & qua. ubi tractat de etate promouendorū ad beneficia & ibidem per fran. in. iii. q. etiam de eta. promouendorū ad ordines adquos etiā ualde digni ordinari nō debent añ etatē legitimam ut not. archi. in. c. cum ex eo. in fine. de electio. li. vi. & prosequendo materiam circa impedimentum fortune scilicet homicidium impedit ordinacōnē quando interficitur corpus animatum siue mutilatur alias secus etiam si ex capite ossa extraberētur & si. & intelligе ex intentōne siue illicite siue licite ut patet in iudice. si autem preter meam intētionem culpa tamen mea aliquis occidatur: distīguitur si dabam operam rei illicite an uero rei licite & an adhibui debitam diligentiam ut plene per eundem Pe. ubi. s. ad que uide per specul. de dispen. §. iuxta. per totū presertim in ꝟ. Sed queritꝰ quando occasione homicidii irregularitas contrahatur zc̄. Et quātū ad tercium. ſ. de impedimento corporali uicii dicendum ꝙ impedit in tribꝰ casibus primꝰ quando tale est uicium quod causat periculum ꝙ sine periculo homo non potest actum ordinis exercere ut si non posset facere fractionem uel ita tremulus est manibus ꝙ non sine periculo effusionis sanguinis potest tenere calicē Secundus casus est quandoꝰ generat scandalum ut quia habet nasum amputatum uel aliquod huiusmodi Tercius quando per factum & culpam suam. ꝙ autem sanctus Marcus fertur sibi amputasse pol licē ut sacerdocio reprobꝰ haberet quia nihilominꝰ postea fuit patriarcha alex. fuit ex dispensatione spiritus sancti uel petri qui erat papa: & per consequens in omni tali defectu poterat dispensare quia nec tantū erat amputatū quī posset facere fractōnem ut plenius per eundē Pe. in. iiii. di. xxv. q. iii. per totum & de indignis. uide per archi. in. c. i. de tēp. ordi. in uerbo indigni. li. vi. & ī. c. perpetuo. &. c. quamq̄. de elec. li. vi. ꝑ eun. & doc. in. c. ut circa. §. i. ix. calum. eo. ti. & in. c. fi. de temp. ordi. li. vi. nam puniuntur episcopi qui indignos promouent ad sacros de elec. nihil est. §. ēpi. Vnde excōio. apostasia & irregularitas inabilitant quem ad susceptionem ordinū quī etiam excōicatus minori nō potest ordinari quia illa etiam seperat a perceptōe sacramentorum de excep. a nobis. ꝟ cle. ex. mi. c. fi. fm Pau. de leaza. in. c. i. de temp. ordi. li. vi. Item nec episcopꝰ ytalicus ordinabit ultramontanū absq; speciali licentia pape non autē generali uel cum licentia proprii ēpi cum irftōe cāe Sed in citramōtano episcopo quo ad ordinationē clerici citramontani sufficiunt littere patentes licet non contineāt causam fm Pau. Itē tam episcopꝰ originis quam episcopus beneficii possunt dare litteras cōmēdaticias ad ordines ut per dominum domī. in dicto. c. i. in prī. li. vi. & de pena generali & ordinaria imposita omnibꝰ ordinantibus non sibi subditos uide in. c. ii. eo. ti. li. vi. ꝟ dicit dominꝰ domi. ꝙ regulariter sufficeret constare de licentia superioris per instrumētum uel testes de elec. ut circa. de officio ordi. si canōici. & de temp. ordi. ꝙ translationem. ibi mandato. licet in terminis c. i. eo. ti. requirunt littere patentes fm eundem post doc. Item solus papa ordinat promotū a se uł predecessōr suo ut per domi. in. c. cum nullus. de tempo. ordi. li. vi. ubi etiam ꝙ nō debet quis aliquē ordinare ratōne paterne originis sed ꝑ prie de quo ibi latiꝰ. Item nec exēptos de quo uide domi. & doc. in dicto. c. cum nullus. in fi. li. vi. potest tamen laicꝰ nō habēs domicilium in loco ordinari si ꝑ

ſtuletur ad beneficium ad titu'um illius beneficii ad quod eſt poſtulatus de quo per domi. in. c. fi, ð temp. ordi. li, vi, dū tamen non fiat in fraudem quia tunc nō prodeſſet ut ī. c, eos. eo. ti. & li. Sed Io. an. quem ipſe alſat non dicit q̄ ordinabi tur a non ſuo epiſcopo. Item non dātur publice penitentibus Io. an. in. c. ii. de offi. archipbr̄. Item accuſatus pendēte accuſatione non ordinatur de teſti. c. fi. nec cōiugat9 ð cle. cōiuga. c. ii. ð cōuer. coniug. coniugatus. nec excōmunicat9 ð ſen. excōi. cum illoꝛ. ſm Io. an. in rubri ca ð temp. ordi. ſi tamē coniugatus ordi naretur ordo imprimeretur Io. an. in. c. placet. de conuer. coniuga. verum ſi lati nus coniugat9 uxore ſua inſcia ordinat9 fuerit & etiam profeſſ9 cogit̄ ad uxorē redire ut in dicto. c. cōiugat9. cum ſi. Io. an. in. c. quod tranſlationem. de tempo. ordi. Similiter excōicat9 reciperet ordi nis caracterem Io. an. in. c. ſignificaſti. ð eo qui duxit. & uide eundem ad idem in c. fi. de cle. non ordi. mī. & in. c. fi. de eo qui fur. ordi. ſuſ. & an epiſcop9 ordinā do excōicatum diſpenſet cum eo pr.ſtī ſi epiſcopi excōicati ſcientes fecerunt ſe ordinari per Io. an. in dicto. c. cum illo rum. in. ii. & . iiii. colum. Item crimiōſ9 occultus moneri poteſt ne promoueatur ad ordines Sed prohiberi non debet ut in. c. ex tenoꝛ. de temp. ordi. & ibi per Io. an. & melius in. c. fi. eo. ti. per eūdē uide Ho. in dicto. §. ordo. v̄. quid ſi cleri cus. Item non conferuntur periuro. per Io. an. in. c. dilecti. ad fi. de excepti. Itē confertur obligato debitori ex cauſa mu tui uel ſimili uel mota lite ſuper actione reali. ſecus ſi ratione doli uel adminiſtra tionis ſi tamen ordinaretur imprimeret caracter ut colligit̄ ex notatis per glo. Io. an. & doc. in. c. uno. ð obli. ad ratio. & in ſum. Ho. eo. ti. & per Bal. in auct. cauſa epiſcopi & cle. & eo. ti. quiſqs. ii. per glo. & cy. cum ſi. Item non dantur ei qui non poteſt accuſare uel teſtificari ut notat Ho. ī ſum. ð accu. §. ad finem & ſpe. in ti. de accuſa. §. tercio. in fi. Item non dantur filiis ſeruorum ex legitimo matrimōio natis. Ho. in ſum. qui fi. ſunt legi. ii. colum. niſi ex diſpenſatione pape in ſpe. de teſte. §. i. v̄. ſed queri. vtrum papa. Item religioſus cōtra prohibitio nem prelati ſui ordinari non debet ut in c. ad aures de temp. ordi. & ibi per doc. ad hoc. §. q. proxima. Item de patienti bus defectum perſone exemplifica ut in ſpe. de diſpe. §. iuxta. poſt prin. &. ii. co lum. ibi contrahit̄ autem & in. iiii. colū. v̄. generaliter. & in. §. nunc de epiſcopo v̄. lviii. & per archi. in. c. ſi forte. in v̄bo perſone de elec. li. vi. Sed modica defor mitas non obeſt promouēdo arch. in. c. non poteſt de preben. alit. c. Thomas ð cor. uici. & obſtuat cuī. rōna. q̄ ſol9 pa pa diſpenſat cum corpoꝛ uiciatis Io. an. in. c. ſignifcauit. de cor. uicia. uerum fa ciēs ſe caſtrari per medicū cauſa infirmi tatis non repellitur Hoſti. in ſum. ð cor po. uici. patet in. c. ex parte. el. ii. eo. ti. & optat Ho. q̄ omnes clerici eſſent ca ſtrati Io. an. in. c. ex parte. eo. ti. & de ð fectu ſcientie per archi. in dicto. c. ſi for te. in v̄bo ſcientie: ſ parū ſciēs ſi ſit ſpes q̄ doceat poteſt ordinari archi. in. c. fi. de temp. ordi. li. vi. ſic ergo dūmō nō ſit penitus illrātus ordinari pōt ad primā tonſuram: ſi ſit ſpes q̄ diſcere poſſit & ſi parū ſciat etiā ad alios mīores per not. p̄ arch. & doī. do. ī dicto. c. fi. & p̄ glo. & p̄ archi. xxxvi. di. c. i. & Io. de ymo. in clemē. de eta. & quali. unde in litteris cuī. rōane ſuper diſpenſatiōe ad ordines dicitur ſi ſint ſufficienter litterati nec re quiritur q̄ ſciat mētim per Io. an. in. c. fi. ð etat. & quali. & ſi omnino illrā tus ordinaretur r̄ciperet caracterem ut dicunt prefati doc. & in ſpe. de diſpen. §. iuxta ſcd̄a. columna. & per Io. an. ī. c. cum in cunctis. ii. colum. ð elec. ī. q. xiiii &. xviii. Item ordo ſacerdotalis non de bet conferri non bibenti uinum. nota. ii. q. vii. ipſi apl̄i. & per do. ī. c. ex parte ð ceſ. miſſarum & an biſtriones ſeu iocu latores ſint ordinandi per Inno. & doc. in. c. cum decorem. de uita & ho. cle. Itē ordo nō confertur inuito nec eſt precep ti Io. an. in. c. i. de eo qui fur. ord. rece. per doc. in. c. queris. de eta. & quali. & in. c. fi. de offi. uica. & in. c. licet canon. de elec. li. vi. & de defectu natalium per archi. in. c. ii. in prin. & per totum ð fil.

pbr̃o. li. vi. & ibidem in uerbo ordines. uide per eundē ŏ dispensato ad ordines. ad quos intelligatur dispensatꝰ & an legitimati promoueant̄ per archi. xxxv. q. vii. c. uno. nota. de elec. innotuit glo. iii. & in. c. cum vintonien̄sis. eo. ti. & ibi per doc. & nota q̄ nedū spurius de quo constat ad ordines promoueri non debꝫ sine dispensatione sed etiam ille de quo non constat si de defectu natalium infamatur ut in. c. accedens de purga. cano. & quadoq; quis excluditur a cl̄icatu p̄pter delictum patris de penis in. c. pe. Item fornicator ordinari non debet ut per Host. in sum. de biga. §. circa hoc. ii. colū. & an imprimat̄ caracter ordinato ad sacros qui nō habebat minores nota. in. c. unico de cl̄i. per sal. promo. & ibi p̄ doc. & nota. xl. dis. sicut. & ad premissa adde. ī. septem sequentibus quest̄iōibꝰ & p̄ spe. in ti. de dispē. §. iuxta. iiii. colū. & in suo aureo repertorio de tēp. ordi. Si tamen utilitas ecclesie exigit q̄ aliis ordinetur potest cogi per episcopum ordinari ut per Ho. in sū. ŏ eta. & quali. §. ordo. ī fi. ad hoc qđ not. per do. in. c. ii. v̄. clericis. post prin. ŏ temp. ordi. li. vi. & de qualitate & etate ordinandorum de iure ciuili. uide in aucten. de sanctissimis episcopis. §. cl̄icos autm & seq̄nti. Tertiodecimo quero an cōferri debeat clerico latīo coniugato in minorib9 constituto si trahat moram inter grecos & an tal̄ possit ordinari in pbr̄m & uti matrimonio dic q̄ non quia clericis occidentalibus hoc non permittitur ſm Io. an. fra. & doc. in. c. cum secundū. de temp. ordi. ubi etiam de grecis ordinandis & in. c. q̄ translatōnē. eo. ti. & facit ad hoc q̄ notat idē fra. in rubrica ŏ parrochiis in. vi. q. ubi dicit q̄ ad iudicandū aliquē ciuem alicuiꝰ loci inspiciunt̄ persone ex quibus quis nascitur & non locus. C. de agri. & censi. cum satis. li. xi. p̄ hoc quia ad iudicandum an aliquis sit grecus uel latinus inspicimꝰ parentes de cle. coniuga. cum olim. xxxi. dis. c. fi. & sentit Ho. in sum. de fil̄. pbr̄orum. §. ii. in prin. & ī ti. ŏ decimis. §. quare dicatur. ī fi. facit c. cum nullꝰ in prin. & q̄ ibi per dōmū dominicum de temp. ordinan. licet ergo latinꝰ sciat litteras grecas non p̄ tanto iudicabitur grecus sed latinꝰ facit quod notat. ff. si certum. peta. l. certi cōditō. glo. ii. in fi. q̄ non poterit per hoc transire ad ritum grecorum qui ritus latior est ymo si talis duceret uxorem teneret̄ ad continentiam ut in. c. ii. de cle. cōiug. licet. secꝰ in grecis ut nota. xxviii. dis. c. diaconi. &. xxxii. dis. si quis eorum. alīs enim omnes latini docerent litteras gre. & ducerēt uxores sicut greci qđ ē absurdum: nec posset dicere nolo sequi uotum parentum meorum quia ymo etiā excon stitutiōe ecclesie ut nota. in dicto. c. cum olim. quare mala uidetur consuetudo alicuiꝰ quorum locoꝝ calabrie ubi pueri docēt litteras grecas & transeūt ad ritum grecorum ducendo uxores & postea ordinē sacrum recipiunt ac si ex grecis nati fuissent & si se defenderēt q̄ alias p̄ maiori parte calabria fuit greca satis ē q̄ quia si totaliter ad ritum latinorum deducta est. adde q̄ similiter grecꝰ coniugatꝰ nō debet ordinari ad sacros ad titulū ecclesie latinoꝝ ſm doc. in dicto. c. quod trās latione m. Quartodecimo quid si ordinantur bii qui ordinari non debēt dicas q̄ recipiunt caracterem nudum tamen inefficacem & mortuum Verum aliquādo per papam aliqñ. per prelatū discretum uiuificari pōt & reddi executio de tēp. ordi. cum quidam cum si. ſm Ho. in sum. eo. ti. §. fi. in prin. qđ tamen non de omnibus intelligas quia mulier nullatenus reciperet caracterem. s̄. q. xii. nec infidelis. s̄. §. primo. q. xlii. Regulariter autem ueꝝ ē qđ dicit Ho. ut ī dicta. q. xii. unde uxoratus reciperet caractem ut p̄ Fran. in rubrica de cle. coniug. ad quod s̄. q. xii. ante finem. Item illiterato imprimitur caracter etiam episcopatus ut per fra. in. c. fi. de eta. & quali. pro quo optime facit quia illū reciperet puer unius diei qui etiam loqui nescit ut in dicta. q. xii. post prin. ad hoc facit ī spe. dispen. §. iuxta. ii. colū. &. ī. q. xviii. & s̄. q. xii. ante fi. ac etiā imprimit̄ illegitimo ut ī. c. p̄posuit & ibi per fra. & doc. de fil̄. pbr̄o. & ad hec. ī. q. xvii. &. xix. xxix. xxiiii. &. xxvi. & de pena male ordinātis & ordinati in. c. primo. &. ii. de

temp. ord. li. vi. p doc. & in. c. uī non est compos. eo. ti. & in cle. generalē. ad fi. ð eta. & quali. cum sī. Quintodecimo quero an ordines epiſcopus dare teneaī indifferenter Rñ°. ꝙ non tenetur epūs ordinare non habentē titulū ut per Io. an. in. c. ex tenore. in fi. de tempo. ordi. nec diſpēſat epiſcop9 ut ordinet qs ſine titulo ðprebñ. cum ꝓm. lxx. diſ. c. i. ꝓm Io. an. in. c. dilectus. ad fi. de preben. Item tria principaliter repellunt petentem ordinari que habes. xvi. q. i. legi. ſ. delicti qualitas. irregularitas perſone & minor integritas. uī īſufficiēs eruditio. ꝓm Laudu. & Archi. ibidē que declara ut. s̄. q. xii. Item ſacri ordines non dantē niſi interrogatis & ſpondentibus uelle caſte uiuere ꝓm Ho. i ſum. ð ðſpo. impu. §. fi. prima. colum. alīt. xxviii. di. ð bus. & in auct. quomodo oportet epiſcopos §. igitur ordinād9. colum. prima. tamen qui ſacrum recipit tacite promittit continentiam. xxvii. q. prima. in ſum. in fi. & nota. in. c. cum olim. de cle. coniug. & per Arch. lxxxiiii. diſ. c. iii. &. xxiii. di. quamq̄. ubi etiā per glo. Io. de ligna. in c. ii. in fi. de cle. coniuga. Io. an. in. c. Io hānes. vi. colum. eo. ti. & in. c. legebaī. de ma. & obe. & ideo bonū eſt auiſare ordinandos. & circa ordines ſacros uide s̄. q. i. ad finem &. q. iiii. in fi. Item non teneretur epiſcopus dare ſacros niſi prius confiteanī. ī. §. v. q. l. facit in ſpe. de diſpen. §. fi. in prin. Ad hanc materiam uide. s̄. q. xii. Sextodecimo quero an conferri debeat illi qui aliquando in ſanuit & ſi. Rñ°. non. xv. q. i. c. fi. & vii. q. ii. in litteris. &. q. i. illud. & in ſu. piſa. in ṽbo uiciat9 corpore circa fi. ſed claudus ð conſuetudine ordinaī ꝓm Ho. in ſum. de corpore uicia. circa fi. ſed ſurdi uī muti nō ordināī ut not. Io. an. ī. c. cū apud. in. vi. colū. ð ſpō. & nota ꝙ fama ordinandi in nullo facillare debet. xxxiii. diſ. laici. Septīodecimo quero an conferatur non baptizato uel non cō firmato Rñ°. ꝓm Tho. in. iiii. di. xxiii. caracter baptiſmi p̄exigit ð neceſſitate quia eſt fundamentum omnium ſacramē torum extra de pbr̄. non bap. c. i. &. c. ueniens. ſed caracter cōfirmationis non p̄exigit̄ de neceſſitate quī ſine illa recipi at caracterem ordinis tamen ð congruo preexigitur concor. Pe. & alii. idem in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxii. q. vii. ꝓm fra. Ni. poſt piſa. in ṽbo ordo: tercio. ad qð s̄. q. xiiii. &. q. xi. &. ī. §. iiii. q. cxxxvi. ad fi. licet. ergo non confirmatus non debeat ordinari: ſi tamē hoc faciat ordines recipit nec peccat ſi ex ignorantia uī im poſſibilitate ſi forte deſit copia cōfirmā tis uel ex ſimplicitate nō credens pecca re hoc fecerit. ſecus ſi ex malicia uel con temptu de conſue. quanto. ꝓm laud. in ſacra. ī rubrica de confirmatōe. vii. q. Decimooctauo quero nunquid laic9 qui omnīo neſcit litteras recipiat caracterē ſi ordinetur Rñ°. ꝓm Raymun. credo ꝙ reciperet quia exquo baptizatus eſt ſuſceptibilis eſt cuiuſlibet ſacramenti cum baptiſmus ſit ianua omnium ſacramento rum. xxxii. di. §. uerum. circa fi. & facit i. q. i. uentum. §. ſed dicitur. &. c. ueniēs de pbr̄. non bap. hoc tamen nullo modo fieri debet. xxxviii. diſ. omēs. ſed ꝙ ibi dicitur ꝙ ſubſtātia ſacerdocii ſunt eloqa diuina non intelligitur ꝙ ſit ð ſubſtācia ordinis ſed de ſubſtantia executionis idem Hoſtien. in ſum. confeſ. li. iii. ti. v. q. iii. aduertendum etiam ꝙ laicus qui nullum habet ordinem poſſēt omnibus aliis pretermiſſis recipeī ordinem ſacerdotalem ꝓm theologos cōiter licet Hug. dixerit ꝙ non poteſt recipere niſi habeat ad minus primam tonſuram ut in ſum. confeſſ. li. iii. ti. xxii. q. xli. ꝓm fra. Ni. poſt piſa. ubi. s̄. ad primum concor. Ho. in ſum. de temp. ordi. in. iii. colum. ṽ. ſed nunquid laicus. & ſequitur fra. in. c. fi. de etate. & quali. & dixi. s̄. q. xiiii. & Io. de ymo. in cle. dudū. in. xxiiii. colū. de ſepul. dicens ꝙ quemcunq̄ ordinem quis habeat etiam ſi per ſaltum eſſet ꝓmotus & etiam illitteratus gaudz priui legio canōis ſi quis ſuadēte ayabulo. cū fuerit inductum in fauorem ordinis clericalis ð ſen. excōi. c. contingit. ꝓm gui. & zen. Ad ꝓm adde s̄. q. xii. ī fi. & adde ꝙ officia minorum ordinum non perduntur per aſſumptionem maiorum ordinū ut not. Io. an. in. c. Iohannes. de homicidio. ad hoc. ī. q. xxvi. in fi. Decimo

nono quero vtrum qui coactus ordinaē recipiat caracterē Rñ°. ſm Ray. Si coactio fuit conditionalis ut per aliquam commınationem uel cruciatum utiqꝫ recipit caracterē ar. lxxiiii. di. ubi iſta. xlv. diſ. de iudeis. ĩ. q. i. quod quidam. nam in tali caſu uolūtas eſt ſaltem indirecta de qua magis uoluit facere quia uoluit uiuere. xv. q. i. merito. ſed ſi coactō fuit abſoluta ut quia omnīo inuitus uiolēter teneatur ſub manib9 ordinatoris nīllum recipit ordinē ut de baptiſmo patet. s̄. §. i. q. xxxviii. concor. Ho. & Goffre. idem in ſum. con. eo. ti. q. xlix. ſm fra. Ni. poſt piſa. ubi. s̄. & per Ho. in ſum. ō eta. & quali. §. ordo. v. circa hoc querit. vbi plenius de iſta & ſimilib9 queſtionibus. & an r̄cipiat caracterem & an teneatur contineř & quid econuerſo ſi prelatus non uult clericū uolentem ordinare ibi per Hoſti. in ſum. de temp. ordi. §. & a quo. v. quid ſi ſciam. ſi g° fuit preciſe inuitus & tunc etiam caracteres ordinū non ſuſcipit. aut non preciſe & dic ꝙ ſic & tunc cogeť continere ſm Fran. in cle. generalem. in fi. de eta. & quali. & facit ad premiſſa. xxv. q. ii. denunciamus. & intĕlige niſi poſtea ratificet ſm Frā. poſt Hoſti. in. c. maiores. §. fi. prīa. q. de baptiſmo. ſed non uideť ſufficere ꝙ ratificetur ad ualidandam ordinatiōem que non ualebat exquo certa forma requiritur in ordinatione preſertim ꝙ nō detur inuitis per not. per Io. an. in. c. i. in. iii. colū. ō re. ecc̄. nō aĩ. li. vi. in nouel la. facit. s̄. q. vi. &. q. xii. ad fīnē. Et ad principale propoſitum huius queſtionis uide per Pe. de palu. in. iiii. diſ. xxv. q. ii. arti. i. ubi etiam de coactione conditionata per penam iuris ſeu priuationem beneficii zc̄. Viceſimo quero quib9 temporibus debeant ordines conferri Rñ°. ſm Ray. ordines generaliter conferri poſſunt in ſex temporib9 anni. ſ. in ſabbatis quatuor tēporū & ĩ ſabbato añ dominicam ō paſſiōe & ĩ ſabbato ſancto paſce. lxxv. diſ. c. uĭt. extra de tempo. ordi. de eo. &. ĩ. q. xxii. & quod nota. in c. lrās. ō tēp. ordi. glo. magna. papa vo poteſt conferre ſubdiaconatum ĩ dieb9 domīicis & aliis precipuis feſtiuitatib9

Item in dictis dieb9 ſolemnib9 quilibet epiſcopus poteſt conferre minores ordines aliquibus ita tamen ꝙ non multis ne uideaē generalem ordinatōnē facere ut nota. in dicto. c. ō eo. cōcor. Hoſt. Goff. & alii. idem ĩ ſum. confeſ. eo. ti. q. xxx. ſm fra. Ni. poſt piſa. in vbo ordo ſcdo. & per Pe. de palu. in. iiii. diſ. xxv. q. ii. arti. iii. dicens etiam ꝙ ordinat9 extra tempus debitum recipit caracterem ſed non executionem ſm quoſdā ꝑ magis uidetur ſuſpendend9 quā ſuſpenſus extra eo conſultum ſm ipſum ut ibi latius non tamē conferunť in ſabbato ante penteco ſten de temp. ordi. c. i. nec in dedicatiōibus eccleſiarum eo. ti. c. ii. & per Hoſti. in ſum. de temp. ordi. §. quo tempoř. & per glo. & fran. in dicto. c. i. concorda t bus effectualiter arch. lxxv. di. quoniā. in fi. & Io. an. in. c. conſultatōni. ō tēp. ordi. ubi etiam datur uerſus de quatuor temporibus anni & per archi. xvi. q. i. ĩ parrochia. & quod not. de tempo. ordi. litteras. glo. magna. & ō prebñ. ſi ꝑ clericis. in glo. pĭt. li. vi. &. lxxv. diſ. in ſu. &. c. ordinationes. &. c. quod a prībus. & ꝑ doc. & Fran. in dicto. c. de eo. Item in nocte paſcali poterāt ordines conferri non in aliis noctib9 ut per Io. an. in. c. litteras. ō temp. ord. hodie vo tali nocte non dicitur miſſa & ſic nec ordinatio fiet ad quod. ĩ. q. xxiii. Item adhuc poſſunt cōferri aput grecos extra quatuor tēpa Io. an. in. c. quoniā. ō offi. ordi. & nota ꝙ quando epiſcopi faciunt ordinatōnes extra quatuor tempora debent potius facere in propria capella quam in publico ſm Fran. in dicto. c. de eo. Item minores conferūtur per epiſcopū in dieb9 ſolemnibus Similiter intelligendū & ꝑ abbates & alios habentes priuilegium conferendi minores ordines ſm fra. ꝑ9 Hoſti. & Io. an. in dicto. c. de eo. de tēp. ordi. & in. c. cum contingat. ad fi. ō eta. & quali. Et dum dicit in aliis precipuis feſtiuitatibus dicas ꝙ cōmuniter tenet ꝙ omnibus diebus feſtiuis qui ſunt celebres in loco fieri poſſit talis ordinatio ſm fran. in dicto. c. de eo. etiam ſi epiſcopus feciſſet talem diem celebrē in loco ſm eū. Item prima tonſura conferri pōt

qualibet die ꝑm Fran. poſt doc. ibidem & ī. c. cum contingat. in fi. ð eta. &qua. & per Io. an. in. c. conſultationi. in fi. de temp. ord. qua autem hora fieri debeat in ſabbato paſce uiđ nota. lxxv. di. qđ a patrib9. & ī dicto. c. litteras. glo. mag. in fi. & per archi. in dicto. c. quod a patribus. ſ. q̄ conferantur die ſabbati p9 nonam: vnde tolleraꝛi poteſt q̄ in ordinationibus dicatur miſſa añ veſperā ꝑm Io. an. in. c. i. in. iiii. colum. ð cele. miſſa. ad que adde. ī. q. xxii. & ſequenti. Item dum dicitur de ſabbato ante dominicam ð paſſione: licet ſit poſt mediam quadrageſimā quia ſolis diebus. xvi. diſtat a paſcate. tamen dicitur mediante quadrageſime quia ſi diuideretur quadrageſima in tres partes eſſet in parte media ꝑm fra. in dicto. c. ſuper eo. adde tamē q̄ conferri non debent ordines in die in quam ali quod feſtum trāſfertur ut per fra. poſt doc. in rubrica. de obſ. ieiu. in. v. q. & ibi Io. an. in. iii. colum. Adde q̄ ſi diſponitur aliquid fieri dieb9 quib9 ordines dari poſſunt illud expediri poterit diebus quib9 etiam minores dantur ar. no. in cle. ut bii. de eta. & quali. in v°. certi. & ſe. & in cle. de ſta. regu. in. §. ſtatuim9 in v̄bo benedici. & ad illud de ordinatis extra quatuor tempora uiđ. ī. q. xxiiii. adde q̄ ordo ep̄opalis dieb9 dominicis conferri debet. lxxv. diſ. q̄ die dominico & per Hoſti. in ſum. de tempori. ordi. §. fi. vz circa horam terciam. Viceſimo primo quero đ abbatibus monialib9 & epiſcopis dicas q̄ abbas benedici debet die dominico uł feſtiuo ut per fra. poſt doc. in. c. cum contingat. in fi. de eta. & quali. dignitas. epiſcopalis conferatur tā tum die dominico. lxxv. di. c. i. & ꝑ fra. in. c. litteras. de temp. ordi. & Hoſti. de temp. ordi. §. fi. pīt. colu. Sed moniales conſecrantur extra quatuor tempora diebus dominicis & feſtiuis đ temp. ordi. c. i. & ibi ꝑ fra. & Hoſti. in ſu. de tēp. ordi. §. quo tēpe. ꝑ hoc q̄ notat archi. de conſecra. dii. iii. epiſcop9. ubi dies dominicos intelligit omnes dies ſumme feſtiuos facit quia ipſe fra. in. c. tua. đ conſecra. eccle. uel alta. ad v̄bum dominicis ſupplet & aliis feſtiuis. facit. c. ad libe

rādam de iudeis. & q̄ notat Hoſti. in ſu. de offi. uica. §. & in quibus. v. primo. & in. c. de eo. circa prin. de tēp. ordi. ꝑ non uidet̄ fieri poſſe niſi ī domīcis q̄ text9 xx. q. i. deuotis. probibet niſi certis diebus vz. epiphanias. die in ſeptimana paſcali in apoſtolor̄ natalibus ut ibi q̄ extenditur ad dies dominicos per. c. i. de temp. ordi. ergo in aliis diebus feſtiuis remanet r̄gula probibitiua dicti. c. deuotis. ar. l. precipimus. in fi. C. de apell̄. & auctoritates in contrarium alīte procederēt ubi non proceſſiſſet ius ī contrarium dictans & bec pars obſuaē in practica niſi forte īmineret neceſſitas ut qa languor̄ detente eſſent quia tunc quolibet die cōſecrant̄ ut in dicto. c. deuotis. faciunt not. per Hoſti. in dicto. c. i. & debent conſecrāde eſſe etatis annor̄. xxv. lxxvii. diſ. placuit. &. xx. q. i. placuit. & in li. pontificali. & per hoc. in. c. cum uirum. de regu. đ tamen dicit d. Fran. ð zaba. q̄ bodie datur poſt pubertatem ꝑ quo facit. ī. §. proximo. q. ccxlix. in fi. que obſuantia non uidetur placere Ho. in ſum. de temp. ord. §. quo tempore. ad fi. iuncto. §. ſequenti. đ. bic no. qđ rōnz c̄. Sentit tamen q̄ papa de facili diſpē ſare debet ante etatem. xxv. ānorum & ibi uideas. Item conſecrari non debent in aduentu & quadrageſima ꝑm librum pontificalem qđ ſuandum eſt quia autē ticus eſt ut nota. in cle. i. de iur̄iur̄. in v° pontificali. & ꝑ Io. an. in. c. conſuluit. ð ſer. non ordi. tamen non uidetur iur̄ probari licet enim pro eo faciat in ar. dict̄ū c. deuotis. Attamē glo. ibi dicit q̄ bodie quolibet die dominico fieri pōt de tēp. ord. c. i. ergo zc̄. nota tamē q̄ ſi qua corrupta fuit ante baptiſmum uel poſt ſpō te uel ui cum peccato uel ſine nō poteſt inter ſacras uirgines conſecrari. xxvi. diſ. acutius. xxvii. q. v. ille. & not. Ho. in ſum. đ bigamis in arbor̄ in. §. circa b° đ. v°. Item colligit Ho. in dicto. §. quo tempore. q̄ uelum conſecrationis ſolemniter imponit̄ ab epiſcopo ſolo & nō ab īferiore ſoli uirgini non corrupte ſolēni b9 dieb9 non priuatis niſi cauſa neceſſitatis urgēte ꝑm eū. & nota q̄ moniales uirgines dicunt̄ benedici & deo conſecrari

xxiii. dis. sacratas. & in dicto .c.1 .& qđ no. in .c.1. de uita et ho. cle. et per arch. in .c. īdemnitatibus. in uerbo benedictō de electi. li. vi. et per hosti. in sum. ī dic. .§. quo tpe. non tñ rcipit ordinem. s̄. q. xii. ī prī. Sed abbatisse dicunt benedici ut in .c. īdemnitatibus. et in cle. de sta. regł. §. statuimus. cum si. que benedictō impendi potest quolibet die ut no. ī dic .§. statuimus. tutius tñ est qꝑ in diebus dnicis impendat ut no. arch. ī dicto uerbo benedictō in fi. post host. dum tñ nō sit corrupta ut no. in dicto. §. statuimus in uerbo rationabilis. et ibi per doc. et uide in dicto .c. īdemnitatibus . Item dicunt aliqui qꝑ abbatissa non potest rci pere moniales ad ꝓfessionem ꝑ not. xx. q. i. uidua. alłt. c. statuimus. & per no. in c. dilecta. de mai. & obe. & in .c. noua. ō pe. & remis. In contrariū est ueritas ut ī c. consuluit. qui cle. uel uo. & ibi per An tho. de bu. & Goff. in ti° de regul. iiii. colum. Arch. Pe. de ancha. & domicuz ī c. constōz. eo. ti. li. vi. & dictum. c. statui mus. intelligatur de uelo consecrationis per no. in .c. i. de temp. ordi. per Innoc. & doc. neapol. tñ ut plurimū ꝓfitentur cū cōsecrat ī maīb9 archiepi neapolitāi Vicesimosecundo quero quare sacri ordi nes semꝑ conferēdi sunt in sabbato Rñ. scōm Hosti. quia sabbatū significat req em & qui transit ad clericatū irreuocabi liter per susceptionē sacri ordinis trāsit de labore secularium negociorꝝ ad uacā dum spūalibus. lxxxviii. di. formicari. & apłus. ii. ad thimo. ii. nemo militans deo implicat se negociis seculatibus. concor. Inno. Goff. & Vin. ut in predicta. q. xx x. secundū fra. Ni. post pisa. ubi. s̄. & ꝑ Ho. ubi. s̄. in. xx. q. Dicas ergo in sabba to quatuor tempum quia non in aliis die bus quatuor tpum. lxxv. distī .§. cetero rum. & ibi per Arch. & Ho. in sum. ō tē po. ordi. §. quo tpe. v. maiores. & quod no. ea. di. quod a prībus. in glo. facit. x xiiii. di. quando in fi. de sabbato bēs de conse. di. iii. sabbato. & hebrei uocabāt antiquitus septimanā sabbatum Arch. ī dicto .c. qđ a prībus. Vicesimotercio quero utrū aliquo mō ordines sacri pos sint conferri in dnica Rñ° secundū Rai. si in sabbato ordinationuz tam ordinās ꝙ ordinandus continuet ieiunium nec cō mederet n. si forte celebrando tūc in ma ne sequentis dñice posset sacer ordo con ferri quia tunc mane diei dñice intelligi tur trahi ad sabbatum ꝓpter continuati onem ieiunii . & idem intelligendum ē ō nocte ante diem pasce si tunc celebrarēt ut erat mos antiquitus. s. qꝑ in dcā nocte possint ordinationes fieri & non in aliis noctibus scōm Inno. in .c. lrās. de temp. ordi. facit. s̄. q. xx. porro talem continu ationem ieiunii non expedit facere nisi ī necessitate scōm Hos. Inno. & alios. & hec partim fuerūt dicta Rai. & partim aliorꝝ ut patet in dicta. q. xxx. ubi etiaz dicitur scōm glo. Rai. qꝑ cōtinuatio ieiu nii sic debet intelligi qꝑ die sabbati & no cte sequenti nihil cōmedatur uł bibatur uel sumatur & secundū Inno. in dicto .c. lrās. celebrans die sabbati non debet su mere nisi corpus & sanguinem scōm fra. Ni. post pisa. ubi. s̄. si tñ continuato ieiu nio sacri conferantur die dñico dicuntur collati die sabbati & dñica trahit ad sab batuz ut in dicto .c. lrās. per fra. non tñ licet uni & eidem ꝑsone unum sacrum or dinem conferre in uespa sabbati & aliuz in mane sicut non licet in una & eadē die non ficta duos sacros conferre ut ꝑ Ho. in sum. de temp. or. §. fi. vsi. sed nec excu satur epus. Vicesimoquarto quero si sacri ordies conferant extra quatuor tē pora an nihilominꝰ īprimatur caracter dicunt doc. qꝑ sic in .c. ii. de temp. ordi. & ibi ꝑ fra. ubi etiam colligit Io. an. tpus non esse de substantia ordinationis . Ad qđ. s̄. q. x. in prin. & ꝑ er Hosti. in sum. ō temp. or. §. quo tpe. v. quid g° . facit. s̄. q. xiiii. &. ī. q. ꝓxi. & unde ad hanc que stionez. s̄. q. xx. Vicesimoquinto q̄ro de pena illorꝝ qui extra statuta tēpa sa crum ordinem receperūt Rñ° nō debēt permitti in sacris ordinibꝰ mīstrare de temp or. c. ii. tñ caracterem susceperūt & epus impōsita eis p° pnīa competēti sustinerī poterit ut postea in susceptis or dinibus ministrent de temp. or. consulta tioni. & hoc scōm Inno. Ber. & Gui. qui addit qꝑ secus est de ordinibꝰ suscipiēdis Idem in sum. cont el. co. ti. q. xxxvi. Or

natores uero dñt priuari auctoritate ordinandi. eo. c. ii. scõm fra. Ni. post pisa. ad hoc. s̃. q. pxi. & de pena conferentis ordines indigno no. xxxvi. di. qui eccl̃ia sticis. facit qð no. in. c. fi. de furt. & de homi. tua. in fi. &. xv. q. ii. si qui ep̃i. cũ si. Et nota q̃ ep̃us ordinãs aliquẽ ad sacrum ordinẽ añ ltĩmaz etatem suspendit̃ ipo iure a collõne ordinũ. de temp. ord. lrãs. &. c. dilect9. & intellige sine tẽpis p̃finitõe. facit qð no. Ho. in su. de tẽp. or. §. & qualr. v. p̃dicti aũt. & qð no. in cle. de eta. & qualit. in v̄bo anno. lz quo ad ordinantem non sibi subiectũ talr pena sit annalis ut in. c. ii. de temp. ord. li° vi. & ita intelligat̃ qð no. Io. an. in. c. i. eo. ti. & li° ut sentit ibi dñs dñicus post Io. mona. Silr ordinat9 añ etatem ẽ suspensus ipo iure ut sentit glos. in cle. p̃al legata. & p Io. an. in. c. ul nõ ẽ compos. in fi. de temp. ord. lz alr dixerit Archi. lxxvii. dis. placuit. p quo facit qð not. ea. di. in sum. &. c. subdiacon9. ubi ponit̃ v̄bum futuri tpis quia loquit̃ in pena de positõis de qua loquit̃ dictũ. c. uel non ẽ com. cũ si. facit qð no. in cle. cupiẽtes. ð pe. in prin. glo. mag. sic g° talis exequẽ do ordinẽ peccaret mortalr nõ tñ incurreret irrlitatez ut. s̃. q. xii. XXVI. q̃ro utz plures ordines eodẽ die possint sil conferri Rñ° scõm Rai. una die non dñt conferri uni oẽs mĩores nisi hoc ob tineat de cõsuetedie eccl̃ie. Item un9 ordo sacer cũ minorib9 uel duo sacri nullo mõ cõferunt̃ eoð die. lxxvii. di. in singulis. &. c. quicũq. extra de eo qui fur. or di. re. cum. b. lator. de temp. or. lrãs. & c. dilectus. & qui furtiue contra p̃dictaz formã recepit dẽt ðponi. lxxvii. dis. subdiacon9. extra de eo q fur. or. susc. innotuit. Si tñ receptis iuxta consuetudinez patrie quatuor ordĩb9 subdiaconatũ eadem die furtiue r̃cipiat põt p̃mitti misericorditer in mĩorib9 ordinib9 tantũ ministrare & si intrauit religionem & uita moresq; eig exegerint abbas si uoluerit in aliis ordĩbus poterit dispensare ut in dicto. c. cũ. b. & idez scõm Ho. si duos sacros ordĩes simł r̃cep̃it. idẽ in sum. cõf. eo. ti. q. xiii. Sed si lata fuisset pri9 excõmũicatõis sñia contra sic recipientes. i. fuisset inhibitũ ne sic ordĩes recip̃entur sub pena excõis. ut in dicto. c. innotuit. & nihilomĩus recepint nõ poterit dispẽsari cũ eis nisi p̃ papã ut in dcõ. c. innotuit. hoc uidenť sentire Goff. & Hosti. qui absolute dicũt q̃ nõ põt cũ eis dispensari nisi p̃ papã nisi quo ad minors ordĩes in quibus hoc cãu põt dispensare ep̃s secundũ Ho. & in sum. eo. t. q. xiiii. Sz hec uidenť intelligenda scõz distinctõz Rai. qui dicit ut patz in dicta. q. xiiii. q̃ si qs contra p̃hibitõz factaz sub pena excõis clamdestine recepit duos simł tunc non poterit cũ eo in executione ordinũ etiã si religionez intraret dispensari nisi de licentia pape dicto. c. innotuit. Si uero alias quis recepit furtiue ordinẽ sacrũ uel non sacrũ. distingue quia aut fuit p̃hibitus sub intermĩatione anathematis aut non. in primo cãu poterit cõdigna satisfactione p̃missa cuz eo ut in susceptis ministret ordinib9 ep̃us dispensare & si intrauerit religionez etiaz in suscipiendis postq̃ aliq̃to tẽpe fuerit in ea laudabiliter conuersat9. in scõo cãu poterit cũ tali etiã in secu.o remanẽte post cõdignam satisfactionẽ tam in susceptis q̃ in suscipiendis ordĩb9 dispensari. extra de eo qui fur. or. sus. c. i. hec ibi. & dicit̃ p̃prie qs ordinẽ furtiue suscipe qui contra conlicentiã sui ep̃i. & sine exaĩatione p̃mouet̃ scõm glo. in dicto. c. i. Et addit q̃ etiam papa de facili non dispensat scõm frẽm Ni. post pisa. in v̄bo ordo. ii. Et ad istam simłtatem ordinũ uide patł. in. iiii. di. xxv. q. ii. ar. iii. conclł. iiii. ubi in idem recidit & latius. Item dicit Io. an. q̃ ep̃s ñ põt dispensare q̃ aliq̃s recipiat una die plures ordines sacros nec etiã post susceptos cum suscipiente dispensare possz ut p̃ eum in. c. dilect9. añ fi. de temp. ord. Si tamẽ plures sacri ordies eadez die cõferanť imprimit̃ caracter quia nõ est de substantia nec ð forma q̃ plures ordĩes non conferanť uni una die scõm Io. an. ĩ c. i. in. iii. colũ. de sum. tri. & sic si plurs simł conferanť aut furtiue. i. sine exaĩatione & licentia superioris. aut p̃posteran do p̃ saltum imprimit̃ caracter sed impeditur executio ut p̃ dñm Nic. in. c. fi. p9 doc. de cle. p̃ sal. p̃mo. Et ad principiuz

huius qōis q; oēs ordines minores v3 q̄ tuor possint uni eadem die conferri tñt Io.an.& fra.in.c.de eo.de temp.or.& notat. lxxv .distin.quicunq;.& in .c.ii. de eo qui furt.ordi.susce.& in.c.iii.eo. ti.quin etiā si consuetudo hoc hēt potest conferri simt psalmistaq; cū quatuor mi noribus scdm Io.an.& fran.in dicto. c. de eo.ad hoc quod no.Archi.in.c.fi .in v.tonsuram in fi.de temp.or.li.vi.& cū hac determiatione puto debeā intelligi quod dicit ymo.in cle.generale3.in. iii. colū.dum simplr dicit q; in una die pñt omnes mīores conferri & qđ dicit frā. p9 Pau.in dicta cle.§.illi uero.iiii.opp. circa mediū.in sacris uero ordinib9 unus tantū in die conferri dēt scdm doc.in.d. c.dilectus.ad hoc.s̄.q.xxxiii.in fine.& ad illud de ordinato contra ꝓhibitiōem sui p̄lati uide in.c.ad aures.de temp. or di. Item nota q; recipiens maiorem ordi nem nō diuertit ab aliis mīorib9 Arch. in.c.si q; clericis.in vbo ꝓuidere de pre ben.li.vi.ad hoc.s̄.q.xviii.in fi. Vi cesimoseptimo quero de ritu ordinatōis ut caracter imprimat Rñ° scdm senten tiam Tho.in.iiii.di.xxiiii.&.xxv.in sin gulis ordinib9 in his actib9 caracter im primitur uidelicet sacerdotalis caracter īprimit̄ quādo datur ei ab ep̄o calix cu3 uino & patena cū pane & sub ōbita for ma vbor4 quia tūc cōfert̄ ei ptās ad prī cipalem ei9 actum qui est consecrare cor pus & sanguinē xp̄i Pe.aūt dicit q; ī or dine sacerdotali imprimit̄ caracter in im positione manus q̄ est organū organor4 & organum consecratōis & mīstrationis sacrōr4 ut in sum.confes.li.iii.ti.xxii.q. x.Dyacono uero imprimitur in datione libri euāgelior4 tūc enim datur ei ptās legendi euāgelia in eccīa qđ est actus se cundari9 in quo includitur prīcipalis.s. dispensatio sacramenti eo modo quo alis dyacono licet̄.Subdyacono uero ī por rectione calicis uacui.s. consecrati scdm Pe.& Alb.& in dicta.q.x. quia habet portar̄ uasa dñici corp;is & sanguīs.Ac coluto in acceptione urceoli quia eius est p̄parare uinum & aquā ad ministerīū & accipit hoc ab archidyacono nō q; archi dyacon9 conferat sacrm ordinis qui cō fertur uirtute vbor4 que dicit ep̄us scdm Al.& Pe.magis īprimi videt̄ caracter cum datur candelabrum q̄ in datione ur ceoli.Item dicit Pe.q; in traditiōe quā facit archidyacon9 fit ptātis collate ex pressio ut in dicta.x.q.Exorciste cuz re cipit libr4 exorcismor4 ei9 enim officiuz ē exorcismos memorie cōmendare & ma nus sup cathecuminos & energuminos ponere.Energuminus est demoniac9 se cundū catholicon. Lectori cū dat̄ liber ꝓphetiar4 quia ei9 officiū est ꝓphetias legere & cathecuminos prima erudim̄ē ta fidei docere.Hostiario cum conferūt̄ ei claues hostior4 eccīe quia ei9 officium est dignos ad sacra rcipe & indignos ex cludere.Hec sunt breuiter ptim ō Tho. ubi.s̄.& ptim de canone.xxiii. dist. sub dyacon9.cum multis sequentib9 & pre dictis quoad exorcistam lectorem & ho stiarium concor.Pet.ut in dicta.q.x. se cundū frēm Ni.osimi. post pisa.in vbo ordo.ii.dicit Pe.de pat.Scda concio est in quo actu cui9lib3 ordinis caracter im primitur ubi sciendum est scdm quosda3 q; aliquor4 ordinū est tantū unus actus aliquor4 plures.quor4 tantū un9 ē prin cipalior altero in ordinib9 aūt quor4 est unus actus caracter imprimitur in tradi tione instrī ptinentis ad actū illum sicut hostiario imprimit̄ caracter in traditioe clauium.Lectori in traditione libri pro phetiar4.Exorciste in traditioe libri ex orcismor4 cum forma vbor4 singulis cor respondente.in ordinibus autē quorum sunt plures actus caracter imprimit̄ in traditione instrī ꝑtinentis ad principali orem actum :ille autē actus est principa lior qui īmediatius ordinatur ad sacm̄ē tuz eucaristie:cū igitur accoliti sunt duo actus.s.portare cereum & porrigere a quam & uinuz in urceolis ob sacrm euca ristie.secundus act9 principalior ē prio ꝓpter rationez dictā ideo caracter acco licatus imprimitur in traditione urceoli q̄us denominet̄ ab alio actu qui est ma gis patens & frequentior:nomen enī ac coliti cerei deportationē significat.Sub dyaconus etiā habet duos actus.s.legēr epīam & materiam eucaristie ordinare & ponere in uasis sacris ut de se patet.

Scđus actus est principalior primo quia sacmēto eucharistie immediatior ꝓpter quod caracter subdiaconatus imprimit̄ ī traditione calicis et patene. ŏ diacono autem est magis dubiū habet enī duos actꝰ unū legere euāgeliū et aliū mīstrar̄ sacramētū uasis mediantibus habet enī portare corpus domini in patena & dis pēsare sanguinē cum calice nec est dubium ꝙ actus scđus est principalior primo et tñ diaconus in sua ordinatione non recipit aliqŏ instrumentū ꝓtinens ad hunc actum propter quod de impressione caracteris in diaconatu duplex est opinio Vna ꝙ imprimit̄ in traditione libri euāgelii quia deputatio eius ad suum principalem actum nō potuit exprimi per traditionē alicuius rei corporalis. Cum enī diaconꝰ habeat potestatē super corpus & sanguinē contenta in uasis nō potuit hec ptās exprimi ꝑ datione uasis tātū quia sup̄ uasa subdiaconus habz ptātem nec ꝑ dationē materie cōsecrate quia nō habet eam immediate tangere ıō oportuit ꝙ ordinaret̄ per traditionem instrī pertinētis ad actum secūdarium hoc est per traditionem libri euāgelii. Sed contra hoc possz dici ꝙ ptās diaconi ad principalem actum potuit exprimi ꝑ traditionem uasorum cum sacramento contēto & ad hoc potest dici ꝙ ptās diaconi nō debuit exprimi ꝑ traditionē nobilioris rei q̄ ptās sacerdotalis hoc tñ fieret si traderet̄ ei uas cum sacramēto quia sacerdoti tradunt̄ uasa cum materia non consecrata quare illud fieri non debuit. Alia opinio est ꝙ imprimit̄ ī impositione manuū per quam datur intelligi ꝙ applicatur ad magnum ministeriū eo ꝙ manus est organum organoꝝ. Diaconus autem per excellentiam dicit̄ mīster & huic uidet̄ canon concordare xxiii. di. ubi dicit̄ ꝙ cum ordinat̄ diaconus solꝰ cp̄us ei manū imponit eo ꝙ ad ministeriū applicet̄ Similiter & sacerdos habet plures actꝰ Sed principalior inter oēs est cōsecrare corpus & sanguinē. absoluere aūt ī foro pnīe est actꝰ eius secūdarius. Et ideo in datione calicis & patene cū materia imposita imprimitur caracter sacerdotalis Vnde dominꝰ hanc ptātem primo dedit discipulis in cena quando tradens corꝑ suum & sanguinē ī calice. dixit hoc facite ī meā cōmemorationē. Sed post resurrectionē dedit eis ptātē ad actum secundariū quādo dixit quoꝝ rmiseritis peccata remittūtur eis zc̄. ſm Pe. de pał. ī iiii. di. xxiiii. q. ii. ar. iii. & arguit cōtra rationē supradictam de diacono ne habeat nobilius signū q̄ sacerdos qŏ nō uidet̄ efficax. Ratio quia subdiacono traditur calix consecratꝰ diacono euāgelium. sed nobilior est calix consec̄tus q̄ liber euāgeliorꝝ gº zc̄. Sed cōclusio ꝓbatur alia ratione quia illud qŏ est completū sacramentū ꝑ se non est materia sacramēti & maxime cū totū sit maiꝰ ꝑte & oē sac̄mētum est nobiliꝰ sua materia & sua forma Sed impossibile est aliqŏ sac̄mentū esse nobilius sacramēto altaris. ergo impossibile sac̄mentū altaris esse materiam alterius sacramēti. Item in impositione manuū non imprimitur. nō quidem ꝓpter hoc ꝙ nec ꝑ illam imprimitur sacerdoti qŏ diceretur ꝙ hoc ē quia non designat principalem actū eius sicut de urceolo accolito & subdiacono. Sed quia preter actū mīstri & suscipientis requirit exteriorem materiā in isto ordine sicut ī aliis Sed manꝰ impositio non habz huiusmodi materiā ideo. zc̄ ergo relinquitur ꝙ in traditione euāgeliſtarii quia aliter non pōt exprimi ſm eum ubi supra. Et notā dū ꝙ cū sacerdos ordīat̄ in traditione calicis primo accipit ptātē conficiēdi post aūt ꝑ impositionē manuū accipit spiritū sanctū cū ptāte ligandi & soluēdi adiciēte sibi quoꝝ remiseritis pecca zc̄. & sic accipit ptātem secūdo quā non acceperat primo uel si acceperat ex naturali cō comitātia nom tñ ex ui sac̄mēti. quia nō erat facta sp̄alis mētio ŏ hoc & sac̄mentū non agit ex ui sac̄menti nisi ꝙ signat ptātem aūt inungēdi accipit ꝑ hoc ip̄m quia per illud sac̄mentū etiā peccata dimittūtur & est amplior consec̄tio ꝓa cum prima q̄ prima tantū & sīliter est ymaginandū de singłis ordinibus bñtibꝰ diuersos actus ſm eūdē Pe. ī iiii. di. xxiiii. q. vi. ad fi. & p̄dictis satis cōcordat idē Pe. di. vii. prećtim ī iii. colū. & uide eū di. xxv. q. i. ī iii. colū. Vbi uidetur sequi

q̄ nisi receperit sacerdos manuū impositōnem non posset absoluere ut dictū est s̄. &. s̄. q. vii. dixit tamen archi. in dicto c. subdiacon⁹. xxiii. dis. post Petrum q̄ non est ꝺterminatū expresse in quo actu fiat caracteris impressio ideo nihil semꝫ collatum rite dedet in ordinibus repeti sed q̄ obmissum est suppleri ꝺ sacra. nō iteran. c. uꝫt. idem in su. confess. li. iii. & xxii. q. x. &. xxxiiii. unde ip̄e arch' non uideť his oīb⁹ cōcordar̄ nec cōtradicer̄ in. c. ii. de penis. li. vi. in v° clericus. & quīq; seq̄ntib⁹. ubi aliqualiter ꝺ istis insignius ordinū eccleiasticoꝝ de q̄b⁹ etiā habetur. xi. q. iii. episcop⁹. xxv. distin. perlectis. & in dicto. c. subdiaconus. & sequentib⁹. & in spe. ꝺ accusa. tercia p̄te §. ii. v. Item queriť. in fi. & q̄ ꝺ not. in. c. statuim⁹. glo. fi. ꝺ ma. & obe. ad hec. ī. q. proxima. &. q. xxx. & ad dictos duos act⁹ p̄rīcipales ordinis sacerdotaꝫ adde. Io. an. in dicto. c. pbr̄. & ymo. in clem. si dñm. v. colum. de reꝫ. & ven̄. san. &. s̄. q. vii. Viceſimooctauo quero vtrum in quolibet ordine imprimať spūaꝫ caracter & an caracter uni⁹ ordinis presupponat caracterem alterius ordinis Rn̄° p̄m Tho. in. iiii. di. xxiiii. in quolibet ordine sicut conferť spūalis p̄tās ita imprimitur spūalis caracter nec caracter uni⁹ ordinis presupponit caracterem alter⁹ ordinis nam recepto ordine posteriori & pretermisso precedenti non propter hoc debet reordinari in ipso posteriori extra de cle. per sal. promo. c. unico. concordant theologi Idem in sum. conf. es. li. iii. ti. xxii. q. vi. p̄m fra. Ni. post pisa. ad idem latius per. Pe. de palu. in. iiii. dis. xxiiii. q. ii. ar. xxx. idē archi. xxxii. dis. ī prin. ad hec. s̄. q. p̄xīa. & nota q̄ laud. in sacramentali in rubrica de sacr̄o ordinis dicit q̄ ordo subdiaconatus conferť cum episcop⁹ tradit sibi calicem vacuum cum patena & diaconus urceum cū aqua manili ideſt panno quod ponitur ante episcopū & manutergia Ordo uero dyaconatus uideť conferri cum ep̄us tradit textū euāgelii ut ītelligat se esse p̄conez euangelii xp̄i Sed ordo pbr̄at⁹ traditur cum ab ep̄o datur sibi calix cum uino & patena cum pane desuper p̄m eum ut ibi latius. Viceſimonono quero an ordo possit seu debeat reiterari. Rn̄° nō. s̄. ꝺ sac̄mētis ī coī. q. viii. Vnꝺ iste caracter non perdiť per coniugium & ideo si accolitus mortua uxore uuꝫt p̄mouer̄i ad sacros nō ordīabiť iterum ad minores p̄m Io. an. ī ru. de cle. coniug. ī fi. s̄z ratione dubii si dubitareť an aliquis esset ordiatus potest ep̄us uti cautela & p̄mittere illa v̄ba si non es ordinatus p̄ oīones uel unctiones z̄c̄. ar. de bap. c. ii. p̄m Ho. & Io. an in. c. uno de cle. p̄ sal. p̄mo. ubi etiam dicit paria esse nō esse ordinatum & non debito modo ordinatum esse. ad hoc de trās la. inter corp̄alia. Adde q̄ in sac̄mento ordinis non crediť uni testi quia fit alteri preiudicium p̄m Host. in sum. ꝺ bap. §. & q̄ sit. v. quid ergo siquis. facit quod no. in cle. i. de priui. in v̄bo. non habita. cum si. & ad p̄missa facit. s̄. coīa de sac̄mentis q. x. Vnde etiam mortuus retinet ordinem susceptum arch. in. c. ii. ꝺ peīs. ī glo. magna. facit ī dicta. q. ix. Triceſimo quero an q̄ndo ep̄us dat ordinem sacrdotalem debeant alii assistere Rn̄° Host. arguit q̄ q̄n ep̄us cōfert ordines sacerdotales ad mī⁹ duo pbr̄i dñt esse induti sacerdotalib⁹ & sibi assistere xxiii. di. pbr̄i. Licet consuetudo alicubi non habeat q̄ assistāt. Sed solum q̄ sacerdotes p̄ītes & non īduti. man⁹ imponāt & sic. c. pbr̄. loquiť de honestate non de necessitate. ad hoc de sa. non iteran. c. fi. p̄m fra. in. c. nec epī. de tp̄i. ordi. adde supra. q. vii. adde q̄ cum ordinanť pbr̄i unguntť eorum man⁹ oleo benedicto non crismate ut p Ho. ī su. de sacra uncti. §. q & a q°. & fra. ī. c. vno. §. b° vnguēto eoti. & facit. xxiii. di. p̄terea & q̄ ꝺ ibi no. & q̄ ꝺ no. in. c. pbr̄. ī prin. de sa. non iteran. & q̄ no. arch. lxxxxv. di. illꝺ. quid autem si ungerētur crismate uide in sili xcv. di. pbr̄os. ī v̄bo sanctificato & per Fran. ī. c. i. ꝺ sacra. non itera. & q̄ ꝺ no. in dicto. c. p̄. dicit tñ Ho. ubi supra q̄ illa oīo consecr̄e & sanctificare dignetis dñe man⁹ istas z̄c̄ est coīs ep̄is et pbr̄is xvi. q. i. §. hoc idem. &. §. seque. q̄ ꝺ no. & quātum ad ordinandum subdiaconum p̄cedit̄ p̄ut in diacono ut p Arch. xxiii. di. subdiacon⁹ Ho. ī sum. ꝺ sa. non iterā.

.¶. & qualter .ī fi.fran.in dicto.c.pbr̄. in fi.de sa.non ite,p notata in.c. primo eo.ti.ad h° supra.q.xxvii. Tricesimo primo quero qualiter conferend⁹ st ordo dicas p̄cedēte scrutinio & examīatione & manꝰ impositione interueniente & forma ecclie obs̄uata & de aliis solemnitatib⁹ ut p Host.in su. de tpi.ordi.¶.fi. Sed circa scrutiniū dicit Ho.ī su.ð scru. q̄ circa hoc faciendū est duplex scrutinium .vnum āte ordinationē qð diligēter faciendū est extra de elect.nihil est.¶. epi .& incipit in feria quarta p̄cedente sabbatum ordinationis & durat usq; ad dictū sabbatū p archidiaconū quidem ð iure coī ð off.arch.ad hec.&.c.ut nr̄m. olim ep̄us eligebat scrutatores seu examinatores xxiiii.di.qñ. & no.in sum.cō fesso.eo.ti.q.xvii.s̄m Goffr .sed ut hic dicit̄ .& etiā ibi .etiā de iure spectat examīatio ad archidiaconū qui habebit diligenter inquirere de uita ordinandi de genere.de patria.de etate.de titulo ad quē ordinat̄ de loco in quo conuersatur de scīa.de fide.& ð aliis que continent̄ in regla ap̄lica .de quib⁹ in pisa.in v° ordinād⁹.& sic ī sabbato qui ꝓbati sūt ep̄o p̄sentent̄ xxxviii.di.qñ aliquis.di. xxiiii. Aliud scrutiniū fit in ipsa ordinatione .qñ ordinandi ep̄o presentant̄ añ altare cum archidiacon⁹ dicit postulat sancta mater eccl̄ia zc̄.& ordinatore interrogāte .scis illos esse dignos.& rñdz q̄tum humana fragilitas zc̄.Et quidem pñtator ī tali rñsione nō peccat dum tñ contra conscientiā non loquat̄ extra de scru.in ordi.faci.c.vno alioquin cōtra. xxviii.q.i.¶.i.& dicto.c. vno. nā quem nescit indignum debz presumere dignuz extra ð presum.dudum. q; si archidiaconū remordeat conscientia de aliquo qui non sit dign⁹ .tunc ante q̄ ueniat̄ ad ordinationem secrete studeat ep̄o denuntiar̄ de scru.in ordi.fac.c.i.& si ep̄⁹ nolit desistere arch.debet se subtrahere & si nō potest sine scandalo dz illa v̄ba dicere tā q̄ minister eccl̄ie .que non iudicat de occultis .Sed nullo modo crimen fr̄is dz publicare cōcordat.Inno.idem in dicta q.xvii .& sequenti s̄m pisa.& fra. Nic. osmi,hec autem forma postulat sancta mater eccl̄ia zc̄.ſuat̄ in ordinatione diaconi uł pbri ð scru.in or. fa.c.vno.& p Ho.ī su.eo.ti.¶.que sit forma. & in li° pontificali. Idem uidetur in ordinatione subdiaconi.licet in libro pontificali non dicat̄.p no.p Io.an.in dicto.c.v° .post prī.& no.¶.q.xxx.ad fi.dicitur autem a scrutoriis qð idem est q; p̄quiro ut dicit fra.in ru.de scrutinio .& qñ alig ex aminat & alius rñdet potest dici q; sufficit rñdenti presumptio quia exquo uidet eos admitti p exaīators pōt eos p̄ sumere ydoneos s̄m fra.ī.c.vno.ð scru. Item presumit̄ ydone⁹. quia pñtat̄ a boīs s̄m fra.ibidem. fa.ī.q. ꝓxima. & nota q; ep̄us uidet̄ excusari si arch .sibi pñtat indignum .notat .Io.an.in .c. pastoralis .plt.colum.ð iure pa.p no. ī.c. ad hec.de offi.arch.Sed uide eundem in c.cū s̄m.in .ii.colu.in v° pñtat̄.de preben.& in.c.dilect⁹. circa prin .de tpi. ord.& glo.in .c.ii.ð tpi.or.li.vi.ī glo. vii.& frat.in dicto.c.cū s̄m. in .i.colū. & Host.in su.de scruti.¶. qñ fieri.post prin.facit quod no.in.c.cum ex iniūcto in fi.de bereti. Tricesimo secundo quero quid si sine examinatione quis est ordinatus .Rñ° s̄m Host.si sit notus & dignus non peccat.quia tales non sunt examinandi arti.xxiii.di.nullus. fallit hoc in ep̄o consecrando qui q̄uis sit not⁹ examinat̄ xxiii.di.qui ep̄us.s̄m Goffr. & in su.cōfes.eo.ti.q.xix. Sed si īdign⁹ sit deponi debz ð corpe uici. exposuisti. Si uero sit ignotus q̄uis sit dignus deponēd⁹ ē.xxiii.di.c.ult. & multo fortius si indignus .l.di.ex penitentibus. Idem in dicta.q.xix.s̄m pisa.& fra.Ni.ubi supra & p Ho.in su.de scruti.¶.quid iur. & not.xxiii.di. siquis pbr̄.in glo. Sed nūquid ordinandi.& sup v° abiciantur Item etiam minores debent conferri cū examinatione no.xxiii.di.si qui pbr̄i. Tricesimotertio.q̄ro q̄d si ī examinatione ordinandus crimen suum nō exposuit Rñ° s̄m Ho.ordinād⁹ tenetur cōfiteri crimina seu impedimēta notoria iuris uł facti nisi fuerit cum eo dispensatū .l.di. ex penitentib⁹. Itē tenetur ꝓdere grauia siue enormia .s. que etiā post priam executionē impediunt ,ut homicidium.

simoniã ĩ or. & huiꝰ modi etiã si sint secre
ta ut in. c. q̃tũ. ỏ tpi. ordi. Alia uero que
non impediunt non tenent̃ de tpi. ordi.
. c. fi. si uero fraudulenter defectꝰ subti
cet nõ bẽbit executionẽ ordĩs sic suscep
ti ỏ renũ. n. si cũ pridẽ. §. pꝺoẽ si uero cõ
fiteꝫ & dispenseꝫ cũ eo securus erit fm
Inno. ut ulterius non accuseꝫ aliter secꝰ.
xxxiii. di. c. uꝫt. alꝫs. di. xxiii. Si uero di
spenseꝫ. & nihilomiꝰ ordinatur. non de
bet ordinatꝰ ĩ illo ordine admitti. lxxxi.
siquis sine. concordat. Cioff. Idem in su.
cõfes. dicta. q. xix. fm fra. Ni. post pisa.
& de istis ordinatis criminosis & crimĩa
confitentibꝰ. vide ꝑ doc. & fra. in. c. q̃
ris. ỏ eta. & quali. & ĩ. c. ex tenore. de
tpi. or. Idem in effectu. Ho. in ti. ỏ scru.
§. qd si ꝓmouendus. ubi Ho. ultimo. dat
consiliũ omnibꝰ epis. ut diligẽter exami
nent uel examinari faciant & non excon
municent. sicut multi faciũt. ne laqueos
pariant. sup quo uide. ꝑ eũ in su. de eo
q fur. or. susc. xxvii. q. i. de uiduis. ii. g°
absoluãt ad cautelam ordinandos publi
ce in ecclia ab omni excõmunicationis
uinculo. & cum eisdem sup omni irregu
laritate dispensent in quibus pñt. & de
bent fm deum & canones. Hec enim ab
solutio & dispensatio etiã missis ab ex
traneo prelato ꝓderit inq̃tũ ꝓpri9 ꝓla
tus cũ eisdem dispensare possꝫ. quia om
nia illa uideꝫ eẽ cõmissa sine qbꝰ ordina
tio expediri non põt ar. de offi. delega.
preterea. fm eum. & uide ad predicta.
Io. an. in. c. exposuisti. de corpe uiciatis
& in. c. cõmissum. de spon. Tricesimo
quarto quero. utrum in ordine confera
tur gratia. Rñ° fm Tho. & Pe. in. iii.
di. xxiii. in ordine conferat gra gratũ
faciens que necessaria est. non solum ad
digne susciꝑiẽdum sacr̃mẽtum. Sed & ad
digne ministrandũ. Idem in su. confesso.
li. iii. ti. xxii. q. ix. fm fra. Ni. post pisa.
& ꝑ Pe. de paꝫ. in iiii. di. xxiiii. q. ii. ar.
ii. facit. s. communia de sacr̃mẽtis. q. vi.
&. ĩ. §. iiii. q. iiii. Tricesimoquinto.
quero de ptãte sacerdotali. & uideꝫ q
non sit dare aliã ptãtem maiorem sacer
dotali. ut plñ ꝑ Pe. de paꝫ. in. iii. di.
xxiii. q. vi. ubi etiã de ptãte iurisdictio
nis absolute. & de ptãte iurisdictionis
absolute sacerdotis in casu necessitatis
& de ptãte consecrationis & ordinis
ibidem ꝑ eundem. Et nota q̃ quelibet
ptãs secularis ꝑ censuram ecclĩasticã co
bercetur. Io. an. ĩ. c. ĩ singulis. ĩ iii. col.
de sta. mo. Item omnis potestas a deo ẽ
no. viii. q. i. audacter. & in. c. i. de homi.
li. vi. & ibi arch. in v° tribuaꝫ. & patet
xxiii. q. i. qd culpatur in fine. Tricesi
mosexto. utrum ordo liberet a fortuna
Furli. Rñ° fm Rai. ñ solũ epalis digitas
Sed etiã sacerdotalis liberat a fortuna
Furli uel a scriptitia. iiii. di. si ꝑ uus sciẽte
& fm canones etiã a curiali fortuna siue
uinculo. quia ut dictũ est. liberat a Furli
que fortior est. iiii. di. frequẽs. &. c. ex
antiquis. Vnde q̃tũ ad hoc non tenetur
illud. c. si quis sciẽte. quia illud. c. siquis.
est quedam lex. que reuocatur ꝑ ius ca
nonicũ fm glo. ibi ꝑ rationẽ ꝓtactã. fm
fra. Ni. & pisa. An aũt liberet a pñia
ptãte. & in quibꝰ clerici sint extra pñi
am ptãtem. ꝑ doc. in. c. iii. ỏ eta. & qua.
Tricesimoseptimo q̃ro. utrũ uotũ casti
tatis sit annexũ ordini. Rñ° fm Giu. nõ
ut patet in grecis qui non tenentur ad
continentiam. nec apud nos illi qui inui
tis uxoribꝰ ordinãtur. & tales non pos
sunt debitũ exigere licet teneãtur redde
re. ut in su. pisana impedimẽtũ. xi. §. i. ĩ
addi. ad quod. ĩ. §. ꝓximo. q. cxxix. &
cxciiii. Sed tale uotũ annexũ est ordini
ex constitutione ecclie ꝓpter honestatẽ
sacri ordinis sicut Hug. notauit. xxviii.
di. in prin. concordat Tho. fa fe. q. lxx
xviii. fm. pisa. & fra. Ni. in addi. in ṽbo
ordo. primo. facit. s̃. q. xv. & ĩ. § . iiii.
q. cxcv. ubi etiã q̃ clericꝰ oriẽtalis absq̃
uxoris consensu ad ordines ꝓmoueri
non debet. Et licet uxor requiri debeat
tamẽ cõsulatur q̃ non consentiat. sꝫ con
tradicat uiro uolenti ordinari. ut ibi ha
bes. Tricesimoctauo quero quot
modis ordinatio dicitur simonica. Rñ°
fm. Rai. quatuor modis. nam alia ex ꝑ
te ordinatoris tantũ. Alia ex ꝑte ordi
nati tantũ. Alia ex ꝑte utriusq̃. Alia ex
ꝑte neutriusq̃. ut in su. pisa. ubi supra.
& si conferatur ordo per simoniacũ. an
indigeat dispensatione. no. i. q. i. siquis
a simoniacis. ubi plene q̃ ordinans est

ſimoniacus .& ꝑ doc.in.c.ꝑ tuas.ii.de ſimo. Et nota q̄ vendere officiū eccl̄iaſti cū eſt contra legem diuinā et ſimoniacū de ſe cum talis deputetur ad diuina ergo papa diſpenſare non poſſ3 qđ non eſſ3 ſi moniacus ut plene per Pe.de pal.in iiii.di. xxv.q.iiii.ꝑ totā. Triceſimonono q̄ro de loco ordinationis.Rñ° dicit arch.q̄ quilib3 ep̄us pōt ſuis ſubditis in quolib3 loco ordines conferre ut per eum in.c. cū ep̄us.de off.or.li.vi.in v° ſedere.qđ intelligo dum tñ intra ſuā ꝓuinciā ſeu ꝑ rochiā non aūt extra territoriū ſibi com miſſū niſi ad id accedat licētia illius ordi narii in cui9 parrochia ordines dare uo luerit.ix.q.ii.c.ii.facit.s̄.coia de ſac̄mē tis.q.xi.et.s̄.eo.§.q.xi.&.s̄.§.ꝓximo q.ix. Quadrageſimo quero an clerica tus ſuperueniēs in perſona pr̄is liberet filiū a pr̄ia ptāte.Rñ° q̄ lic3 pater me us efficiatur abbas uel epiſcop9 nihilo min9 ero in eius ptāte qa dignitas epiſ copalis licet liberet epiſcopū a pr̄ia po teſtate non tñ econtra ſicut nec cōſulato ut no.Bal.in.l.cū nō ſolū.§.neceſſitate. C.3 bo.que lib.poſt prin.ſimiliter ſi pa ter meus efficiatur monachus uł abbas ut in ſpe.de tutore.§.ſi aūt tutor.v.ſ3 q̄ ritur an filio ingreſſi zc̄.

QVARTO TRAN ſeamus ad ſac̄mentum matrimonii & iuxta or dinē piſanelle ꝓcedam diuidenbo materiā ꝑ paragraphos. Et pri mo queram de uirib9 mr̄imonii. Secūdo uidelicet in.xv.q.& ſequētib9 tractabo de contrahētib9 mr̄imonium. Tertio in xxiii.q.& ſequē.quō contrahaē. Quar to ī.xlvi.q.ſi fiat contra intētionē.Quī to in.xlix.q.& ſequē.ſi ſub cōditione co trahaē.Sexto in.lix.q.quo ad debitum Septimo in.lxi.q.& ſequētib9 q̄ñ accāē matrimoniū. Octauo in.lxvi.q.& ſequē tib9 q̄ñ petiē diuortium. Nono in.lxxx viii.q.& ſeq̄.q̄ñ alter alterā ī cōiugem petit. Decimo in.cii.q.de impedimentis matrimoniā in cōi ſeu generali.ubi eti am ponā remiſſiones in ſpeciali ō ſinguł impedimentis mr̄imonii. Primo quero quid ſit mr̄imonium Rñ° mr̄imoniū eſt uiri & mulieris coniunctio indiuiduā ui te conſuetudinem retinens.xxvii.q.ii.c. .i.extra de p̄ſumpti.illud.inſti.de nup. §.ii.qđ Rai.exponens dicit uiri & muli eris nec uiri & mulieri quia nec unus uir plures uxores nec una plures uiros ha bere pōt. coniunctio.ſ.aiorū & mr̄ialis indiuiduā uite conſuetudinem retinens hoc eſt qđ neuter abſq̄ conſenſu alterius pōt contnentiā ꝓfiteri uel cr̄oni uacare ad qđ.ī.q.xiiii.nec ſe alteri copulare ſ3 ſibi inuicem mutuā fidem ſuare & debi ti redditionē & mutuā inuicem ī neceſſa rius ut p̄ñt ſubuentionem p̄bere debent Et q̄ dicit indiuiduā zc̄.intelligitur ſm Gui.de mr̄imonio confirmato ꝑ copulā carnalem quia ante poſſ3 ſeparī in caſu ī.q.ciii.& plenius .s̄.xi.notabili.Item intellige de mr̄imonio fideliū quia & ma trimoniū infideliū pōt ſeparari ut.ī.q elxix.& pluribo ſeq̄.ad qđ s̄.in.xi.not. Idem in ſu. confeſ.li.iii.ti.ii.q.i.ubi po nunt & alie diffinitōnes mr̄imonii que p̄ñt reduci ad p̄dicta ſm fra. Nico.oſmi poſt piſanellā in v° mr̄imonium & per Pe.de pał.in iiii.di.xxvi.q.i.& Ho.in ſu.de mr̄i.§.i.& qđ no.xxvii.q.i. in ſu. & de conuer.coniuga.c.ii.ī glo.ii.& fa cit.xxix.q.i.in prin.& per dōm Fran. in ru.de ſpo.& mr̄i.ii.colu. & ibi decla rat cū dicē coniunctio ideſt uinculum ſac̄ mentale & ſic intelligiē de cōiunctione maritali ſm eum ut ibi latius & plene ꝑ An.de bu.in ru.de ſpon.in iiii.colū.ubi etiā addit p9 uerbum cōiunctio legitima ut ibi latius & ſic cōiunctio que eſt de eſ ſentia mr̄imonii nō eſt corporis cum illa non fuerit ī beata uirgine & mł̄tis aliis ad qđ.ī.q.xii.nec conſenſus p̄cedens cū ille ſit cā efficiēs extrinſeca ſ3 cōiunctio ligaminis mediata quā deus efficit ſicut aqua & uerba ad caracterem baptiſmi ſm eūdem Pe.in dicta.q.i. facit.ī.q.xl iii.nihilomin9 in mr̄imonio dicūē duo re quiri.ſ.cōſenſus aīoꝝ per quem ſignifi catur caritas conſiſtens ī ſpū inter deum & iuſtā animā & coniūctio corpoꝝ deſig nans conformitatē que conſiſtit ī carne inter xp̄m & eccl̄iam ut no. Io.an.in.c. ii.de cle.coniuga.no.tñ q̄ naturalius &

ſuauius eſt carni uiuere in mr̄imonio q̄ in clauſtro. Pe. de paſ. in. iiii. di. xxviii. q. iiii. ar. ii. cōclu. vii. loquor tñ hic de mr̄i monio carnali qđ ī plurib9 differt a ſpū ali ut p Ho. & doc. ī. c. tue. & ibi p An. & bu. ad fi. & ſpō. & Ho. ī ſu. & trāſſa. p. ¶. ii. & p laud. in ſac̄mētali & ſacr̄o mr̄io nii. iii. colu. iii. q. & fra. in cle. & r̄nū. v. oppo. & p archi. in. c. ii. in v° cōditōalia ad fi. & elec. li. vi. & Io. an. in. c. ī ter corporalia. in prin. & trāſſa. p̄la. & p̄ßtī matrimoniū carnale eſt ſacr̄m: ſed mr̄imoniū ſpūale nō ut p domi. in. c. ſi qs iuſto. ¶. porro. & elec. li. vi. faciūt. nota p frā. in. c. ii. ad fi. de ðſpo. ī pub. & in. c. iii. i. op. eo. ti. & in. c. ſup eo. ii. op. & 9di. ap. & in. c. non debz. ii. no. & conſan. & affi. Eſt & alia diuiſio mr̄onii quia aliud ratū ī ter xp̄anos ſup baptiſmo fūdatū. aliud non ratū. ſ. inter ī fideles ſine bapt° de quo de diuor. q̄to. Item aliud cōſumatū alio nō cōſumatū & trāſſa. ep̄i. c. fi. Item aliud cōtrabit̄ ꝓpter effectū ꝓpagatōis aliud ꝓpter incontinētie r̄mediū. aliud ꝓpter būanitatis ſolaciū. aliud propter complendū iuramētū. & prīo. xxxv. q. i. ¶. i. de p° & hiis qui fi. occi. c. i. & tercio & fa. cōſultatōm. & iiii. & ſpo. conmiſſum Item aliud uerū aliud nullum & 9di. ap. c. i. Item aliud ſolēn ter contractū. aliud clādeſtinū. & cla. & ſpon. cū inhibitio. ſm laud. ubi. ¶. v. colū. Ft ad illud q̄ neuter coniugū pōt cr̄oni uacar̄ zč. dicebat fr̄ Iacob9. & marchia qđ hoc exp̄ſſe falſum eſt. q a qlib3 pōt r̄nūtiare iuri ſuo. ſ. non petere ſed reddere de crimīe fal. ex conſcīa. ſed ſalua pace ip̄. 9 idē dicūt qa piſanella loquit̄ in alteri9 p̄iudtiū ad hoc. ī. q. xiiii. & ad illud q̄ de9 efficit uide. ¶. ¶. ꝓxīo. q. xi. in fi. &. ¶. cōia & ſacramētis in prin. Secūdo q̄ro unde dicat̄ mr̄io niū Rñ°. ſm Ray. dicit̄ quaſi matris mi niū ideſt officiū q̄a dat mr̄ieri b9 eſſe matres & ideo magis denoīat̄ a mr̄e q̄ a patre quoniā in eo pl9 appet matris officium q̄ patris. idē Tho. Pe. & Ho. & ī ſu. con. in dicta. q. i. ti. ii. ſm piſ. & fra. Ni. ubi. ¶. & p laud. ī ſac̄mētali & ſac̄mento matrimonii. iii. col. & p An. de bu. in rubrica de ſpo. & matri. iiii. colu. & p Pe. de paſ. in. iiii. diſ. xxvi. q. i. & Ho. in ſu. de matri. ¶. & unde. q̄dā dicūt q̄ matri moniū non dicit̄ a matre ſed a materia & monos qđ eſt unū quaſi ab una materia utriuſq ſed cōius eſt qđ dictū eſt ut plñ p Frā. in rubrica de ſpon. q. iiii. & alīat yſido17. ix. ethy. & Rñdz ad cōtraria ut ibi latiꝰ p eū. de ſpōſalib9 aūt quid ſint & unde dicāt̄ & quomodo contrabūt̄ & a quib9 & q̄ñ & de effectu ip̄or17 & quo modo diſſoluāt̄ & ſi. p Pe. & paſ. in. iiii. di. xxvii. q. i. & p doc. in ti. de ſpo. & p laudu. ī ſacramētali de ſac̄mēto mr̄ionii in prin. ubi plura dicit ubi etiā q̄ ſnīa in ſponſalib9 trāſit in rē iudicatā ut ibi in xiii. q. & idem An. de bu. in. c. p̄terea. ī prin. & ſpo. & q̄ quatuor modis contrabunt̄ & multo fortiꝰ ſi īteruenit iuramētum p Io. an. An. & Ni. in. c. i. & ſpo. duo17 &. ī. q. xxv. & de materia quid ſint ſponſalia & quis ip̄or17 effect9 & quis finis & quomodo cōtrabāt̄ & diſſoluātur & ſi. p An. & bu. in Ru. & ſpo. & nota q̄ ſponſalia ſunt inicīū mr̄ionii ut p Fride. conſilio. xv. añ fi. īcipit qō talis eſt ſin dic9. & ſcias q̄ tenet mr̄ioniū cū alia cō tractū non obſtātib9 ſponſalib9 & r̄ceptione muner17 & oſcul̄ & āplexib9 ut ī c. i. de mr̄imonio contracto contra interdictum eccl̄ie & ibi p Ni. & nota q̄ ſm canones in ſponſalib9 non requirit̄ formal̄ repromiſſio futar17 nuptiar17 alteri9 trabētis. i. q. xxvi. añ fi. debēt tñ ſponſalia ex utriuſq ꝑte conſiſtere ut in ſu. con. li. iiii. ti. i. q. iii. Io. an. in. c. ex lr̄īs. ii. & ſpō ſalib9 p̄it colu. v° etiā p Ni. q̄ 9trabētes etiā nudo pacto & abſq iuramento compellūt̄ contrahere mr̄ioniū ut ibi p eum iii. notabili facit p Ho. ī ſu. & ſpo. ¶. quot ſint. &. ¶. quis ſit effect9. in fi. ubi clari9 & q̄ idem Ni. notat in. c. i. & ſpon. duo17 ſcđo notabili. Tertio q̄ro vtr̄ mr̄ionium ſit ſac̄mētū R. ñ°. ſm Tho. in. iiii. di. xxvi. Sac̄mētū īportat remediū contra peccatū p ſenſibilia ſigna & cum hoc īueniat̄ in mr̄io īter ſac̄mēta cōputat̄ & iſtud remedium eſt duplex. ſ. curatiuum & p̄ßuatiuum: primum dat̄ ī aliis ſac̄mētis ſm in ſac̄mēto mr̄ionii ſm Pe. & ī ſu. con. li. iiii. ti. ii. q. ii. Magis autē uidet dici ſac̄mentum ex eo q̄ eſt ſacre rei ſignum. ſ. cōiunctōis xp̄i & eccl̄ie ad ephe.

v. & ut patet in dicta. q. ii. Petr⁹ addit ꝙ coniūctio exterior est sac̄mentum con iunctio uero interior animoꝝ sacrūz & res. effectus gr̄e q̄ ibi conferť res & non sacr̄m & est res primo ꝓcata Res uero si gnificata ꝓrio est coniūctio xp̄i & eccle sie. & forma quidem hui⁹ sacr̄i sunt v̄ba siue alia signa ut in dicta. q. ii. quib⁹ con sensi⁹ mr̄ioniaľ exprimitur & sicut pn̄a non hab3 aliā materiā nisi ipsos act⁹ sen sui subiectos qui sunt loco materialis ele menti sic sac̄mentum matrimonii habet ꝓ materia ip̄os act⁹ quia ꝓficiť ꝙ actum ei⁹ qui sacramento ip̄o utiť unde apl̄us ad ephes. v°. dicit sac̄mentum hoc mag num z̄c. ꝺm fra. Ni. post pisa. & plene ꝙ Pe. ꝺ paľ. in. iiii. diſ. xxvi. q. iiii. ꝙ totā. & ꝙ lauꝺ. de sac̄mento matrimonii. iiii. colum. v. quarto q̄ro. v refert tres opi. & pleni⁹ in. iiii. col. & seq̄nti. ubi etiam dicit ꝙ sac̄mentum matrimonii est signū seu figura illius unionis qua fidelis ani ma deo per caritatem & nostra humani tas ad xp̄m per nature difformitatem u nitur. unire enim est ex diuersis idem fa cere. x. q. ii. unio. ꝺm eum ibidem. & pro batur in. c. ii. in fi. de mat. contra inter. eccl̄. contracto. & ꝙ sit sacramētū eccl̄ie & etiā contract⁹ per Io. an. in. c. fi. añ fi. de condi. appo. ymo etā ante incarna tionem xp̄i matrimonium erat sac̄mentū Io. an. in. c. ex publico. in. iiii. colum. de conuer. coniug. &. s̄. ꝺ sac̄mentis in com muni. q. iiii. & ꝙ sit magnum sacramen tum per fran. de consa. & affi. c. i. in. xi. no. & ꝙ sit unum de septem sacramentis nota. de transla. uenien. glo. i. & in. c. i. .iiii. no. de spo. duo. & in. c. uir. ad fi. de ꝺis nup. & no. de simo. cum eccl̄ia. glo. ībibendum. & qꝺ not. de bigamis. debi tum glo. magna. v etiā dicit fran. ꝙ ideo est sacramentum quia ē sacre rei signum cum. caritas sit res sacra ut ibi lati⁹. facit quod no. xxvii. q. i. in su. &. xxvi. di. ac cuti⁹. & in. c. ex publico. de conuer. con iuga. & qui filii. si. leg. per uenerabilē. glo. bonis. unde istud sac̄mētū est ātiqui us & cōius ceteris sacramētis ideo Gra tian⁹ seorsū ꝺ hoc tractat ut dicit arch. xxvii. causa in prin. adde hic. ī. q. v.

Quarto quero an per mr̄imonium ifun datur gr̄a sicut in alīis sac̄mentis glo. i. q. i. quicq̄d. dicit ꝙ non. dic contra de sa cra unct. c. uno. ex hoc infertur non esse uerum quod dicit Hug. xxxi. q. i. quō. u bi dicit usum mr̄imonii ñ posse adimple ri sine peccato saltem ueniali quia ymo potest esse meritorius qñ fit bono intui tu sicut fuisset in statu innocentie & p̄ōt reduci ad actū uirtutis iustitie quia red dit qꝺ deb3. xxii. q. ii. cum deuotissimā. uľ religionis quia uult ꝓplem deo dedica re Si autem īnititur soli concupiscentie modum excedendo pōt committere ueni ale. xxxv. di. in prin. ꝺm fra. in rub. de spo. q. xi. ad & predicta adꝺ Io. an. in. c. uno ꝺa colum. de sacra uncti. & in. c. cum in eccl̄ie. de simo. & ibi ꝙ Ni. & alios. & ꝙ infundatur gr̄a per Pe. de pal. di. xx vi. q. iiii. in. ii. colum. & per fra. in. c. sig nificāte. ad fi. qui ma. accu. possit. & Io. cal. in. c. cū uenissent. ꝺ sa. unc. &. s̄. coīa de sacra. q. vi. & ꝙ act⁹ mr̄imonii sit lici tus & ipsum mr̄imonium sit bonū & lici tum & de p̄missis ꝙ Pe. de pal. dicta. di. xxvi. q. ii. ar. i. subdens ꝙ excōmunicati & similes cōtrahūt uerū mr̄imoniū quo ad essentiā. an aūt peccēt unde ibi plene in. ii. ar. & si contrahitur cum meretrice ibidem. iii. ar. & adde. ī. q. lix. in fi. & sequenti. Quinto quero an mr̄imoniū fuerit institutū Rn̄° ꝺm Tho. in. iiii. di. xxvi. mr̄imoniū ꝺm ꝙ ordinatur ad pro creationem ꝓlis que erat necessaria eti am peccato non existente institutū fuit añ peccatū a deo in hoc ꝙ hoī mulierem in adiutorium de costa formauit & dixit eis crescite & multiplicamini z̄c. genes. c. i. & ii. Adam uero cum dixit hoc nunc os ex ossib⁹ meis z̄c. uerba illa ꝓtulit a deo inspiratus ut intellgeret mr̄imonii ī stitutionē a deo factā Sed ꝺm ꝙ mr̄imo nium p̄b3 remedium contra uuln⁹ pecca ti sic institutum fuit p⁹ peccatum tempe legis nature, ꝺm autem determinationē personaꝝ institutō3 habuit in lege moy si. & ꝺm ꝙ repn̄tat coniunctionē xp̄i & eccl̄ie institutionē habuit in noua lege & ꝺm hoc est sacramentum noue legis hec Tho. & ꝺ. i. & ii. institutione. xxxii. q. .ii. §. huis ita. & de diuor. gaudem⁹. ꝺm pisa. & Ni. & per lauꝺ. ꝺ sac̄mēto matri

monii in.iiii.colu.v.vi.zč.ad idem not. fran.in c.fi.de frigi.dicens.xi.nota.q̄ de⁹ fuit inſtitutor mr̄ionii ut ī glo.plt. & ex hoc infert Ho.q̄ hoc ſac̄mentū habet p̄eminētiā r ōne ſui auctoris nam cetera fuerūt ab hoīe īſtituta Sed tñ dicit q̄ etiā ſacramētū eucharīſtie fuit inſtitutū a noſtro redemptore ⁊ reli.clemētia una Item ſm Ho.mr̄imoniū habet p̄eminentiā rōne ſtatus quia fuit inſtitutū añ peccatū & rōne loci quia in paradiſo & tp̄is qa in p̄ncipio mūdi & ſignificati ⁊ biga.debitū.& quia facit non eſſe peccatum q⁊ aīs eſſz.de hoc ultio per Fran.⁊ ſacra unct.c.uno.v.ſcire.ad q⁊.ſ.q.p̄xima.& cōcordat p̄miſſis idem Frā.in ru. ⁊ ſpo.in.vi.q.v etiā in fi.dicit q̄ diuſ̄ reſpectib⁹ mr̄im pōt dici ⁊ iuſ̄ diuino ⁊ naťali de iure gentiū & ⁊ iuſ̄ poſitīo ad hoc ultimū adde Ho.in ſu.⁊ 9ſā.& affi. ¶.i.& q⁊ not.in.c.cū illo⁊.in fi.de ſen. excōi.& inſti.⁊ iuſ̄ naťali.in prin.& q⁊ notat fr̄ p⁹ Inno.in.c.fr̄nitatis.¶.q̄uis. iii.q.⁊ frigi.Item p̄miſſis ſatis 9cordat Ho.in ſu.⁊ mat.¶.v fuit inſtitutū.& no. xxxii.q.ii.in ſu.& in.c.i.in fi.⁊ cogna. ſpūali.& ī. c.ex publico.⁊ 9uer.9iuga. & facit.xxxii.q.ii.c.ii.& p Ho.in ſu.de cogna.ſpū.¶.qualiter.v alii dicunt.alťat xxvi.di.dein⁊ oppōit.Itē ex p̄miſſis patz q⁊ īſtitutū fuit p illa v̄ba creſcite & mťtiplicamī zč.q⁊ ſeq̄t glo.in.c.fi.⁊ frig. in v° inſtitutor.ſed Fran.ibi in.i.q.ſeq̄t aliā opinionē.ſ.q⁊ p illa hoc nunc os zč. ⁊ biga.debitū.& alťt glo.in.c. vno ⁊ uoto.li.vi.& fert hoc tenef Io.ā.& Ho. & ibidē in ſeq̄nti qōe.declarat dicta v̄ba p⁹ Ho.& ſubdit nō g° mu⁊ ſi nō defaci li reſcindit h° ſacr̄m ad q⁊.ē.q.i.glo.tñ xxvii.q.ii.cū ſocietas.dixit q⁊ ymo p illa v̄ba ꝓpter h° relīq̄t hō p̄rem zč.Io. de ligna.9cor.cū Frā.p glo in dicto.c. uno.circa prin.q̄ dicit q⁊ p illa v̄ba ꝓtho plauſti.idē An.⁊ bu.in ru.⁊ ſpon.in.v. colu.dicēs ex hiis patere q⁊ fuit inſtitutum in paradiſo.Itē vinclū mr̄ionii imprimit ex dei poteſtate ſm An.in.c.fi.de ſpo.duo⁊.& q⁊ fuit inſtitutū p v̄ba illa nunc os ex oſſib⁹ meis zč.ſeq̄t idē Ant. in dicto.c.fraternitatis.ad fi.idem Pe. de paſ.in.iiii.di.xxvi.q.i.ad fi.itelligere p̄cepti tñ ꝓphetico.xxvii.q.ii.¶.lex diuina ſm Frā.in dicta.i.q.& dic ꝓthoplauſti ideſt primo plaſmati.ſ.Adā ſm Ho.īſu. ⁊ ⁊ſpo.īpu.fac:t dict⁹.¶.lex diuine.& ⁊ cō.di.i.ſi duo.&.nota q⁊ mr̄ionū ap.p baťur ab eccl̄ia.xxx.di.p totū.& ſic nullū 9iugiū eſt peccatum.xxviii.q.i.in prin. adde tñ q⁊ ſponſalia fuťa nō ſunt de iure diuino qa nō repit̄ in lege diuina niſi de mr̄io ſm fra.in.c.ii.de ſpo.plt.colu.Ft quicq̄d diſputet̄: an mr̄ionū olim fuerit in p̄cepto q⁊ hodie eſt mere uolūtatis & v̄gītas p̄fert̄ ut plñ p frā p⁹ gaſ.⁊ caſ. in ru.⁊ ſpon.in fi.ad q⁊.ſ.cōia ⁊ ſacr̄is q.v.& p Pe.⁊ paſ.ī.iiii.di.xxvi.q.iii. arti.i. Sexto q̄ro q̄ cauſe inſtōis mr̄ionii R̄ñ°.ſm Ray.due ſunt p̄ncipales.ſ. ſuſceptio ſoboľ educāde ad cultū dei, genef.i.Creſcite & multiplicamī zč.& uitatio fornicatōis.i.corinthe.vii.ꝓpter fornicatōz vnuſquiſq̄ habeat ſuā uxorē & unaqueq̄ ſuū uz & iſta cauſa ſolū p⁹ peccatū extitit Scōdarie uero cauſe mťte ſunt unde q̄ſq̄ pacis reformatō pulchritudo uxoris diuitie.& huiuſmōi ſm piſ. & Ni.& plñ p Ho.in ſu.⁊ mat.¶.& quaſi ubi addit in fi.alia cauſā.ſ.ſolatiū būa mitatis ut & ī ſenib⁹.xxvii.q.i.nuptiaz ad hoc etiā p Frā.in ru.⁊ ſpo.iiii.col.v 9cludit q⁊ attēto ſtatu primeuo rōaľ creaťe in paradiſo cauſa fuit mťtiplicatō ꝓlis ad recupatōz ăgeloz lapſoz ezechielis xxx.ſed attēto ſtatu p⁹ peccatū ultra p lem fuit ſcōa cauſa uitatio fornicationis & ſic mr̄ionū fuit īſtitutū añ lapſū ⁊ uoto.c.uno.li.vi.ſm eū facit q⁊ no.xxxi. q.i.quō.& ⁊ dictis cauſis inſtōis mr̄ionii ad idem p An.de bu.in ru.de ſpo.in.v. colu.& adde Pe.de paſ.in iiii.di.xxx. q.ii.ar.iii.ubi plñ de duplici fine mr̄ionii & q⁊ ſi uitatio fornicationis principaliter intēdaťur non eſt peccatum mortale ſ nec ſēp ueniale ut ibi latius & adde.ī.p xima.q.facit.ī.¶.vi.q.xvii.unde q̄ſq̄ quis nubit quia neſcit reſiſtere ſtimulis carnis de eo qui duxit in ma.Iordañ. & in ſpe.⁊ alleg.& diſpu.¶.p⁹ hec.iii.coľ. Septimo q̄ro nunquid tenet matrimoniū factum non cauſa ꝓlis ſed ꝓpter ſarias cauſas nūc dictas puta ꝓpter pulchritudinē,diuicias,& huiuſmodi R̄ñ°.ſm Ra.

sic sufficit enim ꝙ ꝯtrahere in tendūt & consentiunt ꝑ ꝟba de pn̄ti.xxxii.q.ii. solet q̄ri.de utero.xxi.si uideris mulierē pulchrā in medio captiuoꝝ & amaueris eā uolueris q̄ uxorē haberē introduces in domum ꝛc̄.ꝯcor.Tho.& Pe.ꝟ.s̄.ſm pisa.idem Ho.in su.de mat.§.& quare.& ꝑ Pe.de palu.ꝟ.s̄.q.ꝓxima.& nota ꝙ matrimoniū habꝫ triplicem finē ſm triplex bonum matrimonii nā inq̄tū est in officium a nat̄a generis habꝫ ꝓ fine procreationem ꝓlis & educationē Secundo in q̄tum est a nat̄a sp̄ēi in fed⁹ humāe societatis habet iuxta bonū fidei amicitiā & cōicatōꝫ in opib⁹ ciuilibus,in q̄tum autem est sac̄mētum habꝫ ꝓ fine rep̄n̄tationem incarnationis & ex hoc insepabilitatem ſm Pe.de pal̄.in.iiii.di.xxxiii.q.i.arti.i.ꝯclu.ii.ad finem.& ꝯclu.iii.p⁹ prin.ad q̄ adde.s̄.q.ꝓxima &.ī.q.ꝓxīa & licet quis ꝯtrahat principaliter ob uitādā fornicationem ut quia ꝯtinerē non potest non peccat mortaliter.s̄.q.ꝓxima.& in spe.de alī.& dispu.§.post hec.iii.col.ibi uel dic ꝙ non semp ꝛc̄.& an matrimoniū seu act⁹ carnalis habeat excusationem ꝑ Pe.ꝺ palu.di.xxxi.q.i.&.ii.unde affectus & appetitus copule habende non tollit libertatem ꝯsensus in ꝯtrahēdo quī si ꝓpter eā extorq̄ndā ad matrimonium impellatē sit inter eos matrimonium ſm An.ꝺ bu.in.c.tua.ꝺ spo.& in.c.i.de spon.duoꝝ. Octauo q̄ro quot sunt bona m̄rimonii R̄n̄°.ſm Rai.sunt principaliter tria.s.fides ꝓles & sac̄mētum.xxvii.q.ii.omne.in fide attēditur ne cum alio uel cū alia ꝯmisceatē.in ꝓle ut amāter suscipiatē & r̄ligiose educetē siue formetē.in sac̄mēto ut m̄rioniū non sepetē q̄ satis colligūtē in dicto.c.omne.licet enim fiat interdum corpalis sepatio ut ex cōi ꝯsensu causa or̄onis uī religonis uel ꝓpter fornicatōꝫ tn̄ m̄rionium inter fideles postq̄ rite ꝯtractum & ꝯsumatū est,insepabile ē usq̄ ad mortē,& p̄dicta tria bona adeo sunt substantialia ꝯiugio ꝙ conditio ꝯtra aliqꝺ istoꝝ apposita uiciat ꝯtractū m̄rionii de ꝯdi.appo.c.fi.ad quod.ī.q.xlix.ſm pisa.& fra.Ni.& sic bonum fidei ꝯsistit ut non fiat adulterium.bonum ꝓlis ꝯsistit in semine ꝓlem generāte.bonū sac̄mēti in īseperabilitate ut per Pe.de pal̄.in.iiii.di.xxx.q.ii.ī.iiii.col̄.& di.xxxi.q.i.ar.ii.circa prī.& ꝑ totum.ꝺ istis trib⁹ bonis matrimonii.& an sine p̄dictis trib⁹ bonis matrimonii possit act⁹ matrimonii excusari uide eundem Pe.in.iiii.di.xxxi.q.iii.Et adde.s̄.q.ꝓxima & de p̄dictis ꝑ Ho.in su.de mat.§.& qr̄ contrahatē.& de istis trib⁹ bonis nota.q filii sint legi.ꝑ ueñ.glo.notat ꝙ tria & ꝑ Frā.de frigi.c.fi.ii.q.& ꝑ arch.in.c.i.de spo.in v° frigiditatis.li.vi.& ꝺbent ista tria bona esse saltem in ꝓposito idest ꝙ ab inicio alitē non ꝓponāt quia tunc uiciatē matrimonium ad quod.ī.ꝓximis.q.sec⁹ si ex post facto hoc ꝯtingat licet enim alter adulteretē uel aliā accipiat de facto uel ꝓles non nascatē non per hoc uiciatē matrimonium.de adulterio ꝓbatē.xxxii.q.ii.dixit.&.q.iiii.quasi per totum de diuor.c.ii.&.c.ex litteris.cum si.ꝺ secūdo ꝙ si aliā accipiat non soluatē primum matrimoniū ꝓbatur de spo.duoꝝ.c.i.& pīt.& fi.de ꝺ spo.īpub.duo pueri.unde uiuēte sponsa de pn̄ti licet non ꝯgnita non ualet ſm matrimonium ꝯsumatū ut notat Io.an.in.c.ii.de eo qui duxit.& per An.in.c.fi.de spo.duoꝝ in prin.& lati⁹ in fi.de tercio ꝙ si non nascatur ꝓles non deficiat esse matrimonium ꝓbatur.xxvii.q.i.nuptiaꝝ.dūmodo non sint perpetuo impediti de frigi.c.i.& per totum.& per fra.in ru.de spo.q.x.& de ꝯdi.appo.c.fi.iiii.q.& ibi etiā tāgitur in textu de dictis bonis ut ibi per fra.in primo no.& adde.ī.q.clxxxv.ad fi.& intellige p̄dicta ꝓut in trib⁹ ꝓximis q̄stionibus.dicit etiā Ho.ꝙ si ꝯtrahentes tempore ꝯtractus nil cogitabāt ꝺ his bonis sufficit dummodo non apponāt ꝯditionem uī pactum ut ꝯtrafaciāt ar.dicti.c.fi.de ꝯd.appo.& hoc ꝟm in iudicio ecc̄lie q̄ de cogitatu uel intentione iudicarē non potest Sed in iuditio anime & in ueritate non uidetur ꝙ sit matrimonium nisi saltem ꝺ tertio bono.s.de tercio sacramento cogitent qa si non cogitāt g° non cōsentiunt in uita m indiuiduā ducendā & quamuis non sit ueꝝ matrimonium erit tn̄ p̄sumptum quod equiparatur uero matrimonio

quantum ad eccleſiam de ſpon. is qui. ꝑm Hoſt. in ſu. de matrimon. §. & quare. ad idem per arch. xxxii. q. ii. circa prin. Sꝫ ſi ītentio in corde retenta uł etiā exp̄ſſa 9trarietur eſſentie matrimonii uel bnis trib9 bonis mr̄ionii uide. ī. ſeq̄ntib9. q. Nono q̄ro utꝛ intentio non ſuādi fidem uiciet matrimonium Rn̄°. ꝑm guil. ſi aliquis 9traxit matrimonium non habens ꝓpoſitū ſuādi fidem, ꝑ adulterādi nīhil nus tenet matrimonium concor. Pe. ut in ſu. conf eſ. li. iiii. ti. ii. q. liii. dū tn̄ b° non deducatur in pactum ſi autē deducatur in pactum ut ꝙ liceat adulterari uel ꝙ ꝓſtituat uxorem non 9trabitur matrimonium extra de 9di. appo. c. fi. ꝑm pſ. & Ni. & Pe. de palu. in. iiii. di. xxvi. q. iii. arti. ii. Sed ſi 9trahens haberet intentōm nunq̄ exigendi debitū credit gui. ꝙ cōtrabit matrimonium ſicut fuit inter beatam v̄ginē & Ioſeph. qđ credit ꝓcedere etiam ſi intendat non ſolum non petere ſed etiā negare quia tenet mr̄ionū dūmodo hoc non deducatur in pactū qa tunc non teneret ꝑm eum. Sed quātū ad illud ſi intendat debitum negare ꝙ teneat matrimonium diſcordat Petrus. dicēs ꝙ de bono fidei matrimonialis duo act9 ſunt unus eſſentialis. ſ. non negare 9iugi uſum ſui corpis & intentō oppoſita huic excludit matrimonium: alter acceſſori9 ſ. non exhibere alteri corpus ſuum & intentō huic oppoſita matrimonium nō excludit ut in ſum. 9feſ. in dicta. q. liiii. & ſeq̄nti. & ſic uult ꝙ ſi habuit intentionez uel ꝓpoſitum negandi debitum uxori nō ſit matrimonium quaſi 9trarietur actui eſſentiali matrimonii Sed in hoc an 9trarietas in contrahendo matrimonium ad bona matrimonii faciat matrimoniū nullum concludit Pe. đ pał. ꝙ ſi intentio eſt contraria non ſolum bonis matrimonii ꝑ etiam ipi eſſentie matrimonii puta quia non intendit 9trahere ꝑ decipe uel ſi intendit 9trahere intendit tn̄ non ſtatim ꝑ ad tēpus uel aliqđ huiuſmōi & tunc non eſt matrimoniū quia niſi ſit conſenſus in tota eſſentia mr̄imonii non eſt mr̄imoniū Item quādo eſt conſenſus & diſſenſus ſicut ſi homo uult eſſe bō & nō habere animam non ſimpliciter conſentit unde non eſt mr̄imonium Si autem contarietur bonis matrimonii ſed non eſſentie eſt uerꝫ mr̄imonium ſicut ſupradictum eſt Similiter ſi exprimitur aliquid contrariū eſſentie mr̄ionii non eſt mr̄ionium ut ſi dicat accipio te in meā dum tn̄ ego non ſim maritꝰ tuus uel ꝙ mr̄ionium diſſoluat q̄cito inuenero pulchriorem & meliorem uel huiuſmōi & ſic non eſt mr̄imonium ſed adulterium. Aut nō eſt contra eſſentiā ſed contra aliqđ de tribus bonis & tunc ſi ē aliquid illicitum non eſt matrimoniū. Si autem id qđ exprimit̄ ſit honeſtum non impedit ſicut contrabo tecum ita ꝙ non petas debitum quia paciſci de debito nō petendo nec r̄ddēdo non r̄ſpicit eſſentiā cum petere & reddere ſunt actus cōſeqntes mr̄imonium ymo etiā paciſci qđ non teneatur petere uel reddere non eſt contra eſſentiā cum ſalua eſſentia mr̄imonii poſſit tolli ius petendi & obligatio reddendi ſed ponere conditionem uel modū de non reddendo uiciat matrimoniū qa conditio turpis & inhoneſta & cōtraria Si ergo uouens caſtitatem in contrahendo dicat ſic contrabo tecum mr̄imonium ita tamen ꝙ caſte uiuamus ualet cum facilius poſſit renunciari iuri futuro & acquirendo quam iuri iam queſito unde ſi contracto mr̄imonio poſtq̄ obligati ſunt mutuo ad reddēdū poſſunt ſe per pactū ab iſta obłatione liberare manente eſſentia matrimonii pari ratione in contrahēdo ſalua eſſentia poterunt ab obłatione preſeruari ut latius per eundem Pe. de pał. in. iiii. diſ. xxx. q. ii. arti. i. qui ꝑ hec uidetur concordare cum dicto gui. quaſi talis intentio negandi debitum reſpiciat actum conſequentem non autem eſſentialem matrimonii & ſic intentō huic oppoſita matrimonium non excludat. uel ſi dictus ſuperior petrus intellexerit quādo intentio fuit exp̄ſſa ſaluari poſſet quādo deductum fuit non per modum pacti ſed conditionis uel modi ut ex p̄miſſis patet Item pro opi. guil. contra dictū Pe. theologum facit ꝙ notat Frā. in. c. ex litteris. in fi. de frig. dicens ꝙ non bn̄s ꝓpoſitum reddendi debitum contrahat mr̄ionium niſi ꝓpoſitum exprimatur de cōſa. & affi. c. đ infidelibus. ubi đ hoc in glo.

ultia in fi. ad qđ. ī. q. ꝓxima & š. pro
xima. q. & presupposito ꝙ opio Petri.
theologi esset uera nō ꝓcederet quo ad
ecclesiam militantē que p̄sumet ꝓ mr̄io
nio si talis ītentio non fuit expressa per
dicta. š. in proxima. q. & sic ecclesia iudi
cabit ꝓ matrimonio tanquā presumpto
ymo ꝓ uero ꝓpter doctorū opiniones
ut. ī. q. cx. adde circa tria substantialia
matrimonii uidelicet proles fides & fir
mitas sacramenti. si ergo conditio & pro
testatio in ipso contractu alterum ipso
rum tollat uiciat contractum & non uici
atur ꝑm An. in. c. si conditiones in prin.
de condi. appo. & subdit quando 9ditio
nes sunt contra substātiam seu bona mr̄i
monii. Decimo quero utrum intentio
non habendi ꝓlem excludat matrimoni
um Rñ°. ꝑm Pe. firma intentio ꝓlē eui
tandi excludit matrimonium dico maxīe
si deducatur in pactum sed tamen inten
tio non educandi ꝓlem non excludit ma
trimonium concor. Hug. & glo. Ray. ut
in sum. confes. eo. ti. q. lvi. Similiter nec
excludit matrimonium desperatio ꝓlis
quia adhuc potest esse matrimonium in
remedium. idem in su. confes. in dicta. q.
lvi. ꝑm pis. & fra. Hi. ubi. š. & ꝓ Io. an.
in. c. tanta. p9 prin. qui fi. sint leg. uidet̄
tamen ꝙ talis intentio non excludat ma
trimonium nisi fuerit expressum de uitā
do ꝓlem ꝓ ut dixi. š. q. ꝓxima. dicit enī
Fran. ꝙ non uiciatur matrimonium pro
pter defectum ꝓlis nisi deducatur in pa
ctum ꝙ uitetur proles dicto. c. fi. de con
di. appo. & nota. in. c. de infidelibus. de
consan. & affi. ꝑm eundem Frā. in dicto
c. tanta. prima. q. qui etiā in ru. ō 9iug.
le prosoꝛ ad fi. dicit rñ dē do ad dictum
c. fi. ꝙ contra bonum prolis dicitur quā
do apponitur conditio ꝙ euitet̄ proles
ut ibi unde contractus mr̄imonii cum uo
luntate & intētione ꝓlē non habēdi dū
modo hoc in pactum non deducatur non
uiciat̄ solo ītentu pacto cessante sed con
tractus matrimonii cum intētione nō ha
bendi copulam & 9sequenter nec prolē
est nullus quia deficit unum ex substanti
alibus bonis matrimonii ō condi. appo.
c. fi. ꝑm Antho. de bu. in. c. commissum
de spon. unde non exigitur ꝙ in matri
monio semper sit spes filiorꝫ quia suffi
cit ꝙ non euitēt ꝓlem. xxvii. q. ii. solet
ꝑm An. in. c. ii. de frigi. nec etiam semp
hec est causa nubendi ymo quando ꝓ q s
nubit quia nequit resistere stimulis car
nis in. c. iordane. ō eo qui dux t in mr̄io
nium. &. xxxii. q. ii. solet. & si. ꝑm Pe. ī
ti. de alleg. & dispu. §. post hec. iii. col.
Undecimo quero utrum intentio ducen
di aliam uxorem excludat matrimonium
Rñ°. ꝑm Pe. si intendit ducere aliam di
missa ista non est matrimonium quia ꝑm
guil. talis uidetur 9trahere ad tempus
xxxii. q. ii. solet queri. ꝑm pisa. & ibi pa
tet ꝙ ꝓpter hoc isto casu matrimonium
non ualet nec obstat ꝙ iudex 9trahūt cū
ꝓposito diuertēdi quando uoluerīt per
libellum repudii quia hoc non deducunt
in pactum q̄uis ex ui 9stitutionis uel con
suetudinis uel etiam sola uolūtate muta
ta postea diuertant sicut & de eo qui mu
tata uoluntate r̄ligionem intrat ꝑm Pe.
ut in sum. confes. eo. ti. q. lvii. si vō inten
dat ducere aliam ista retenta cū ipsa erit
matrimoniū idem in dicta. q. lvi. ꝑm fra.
Ni. post pisa. dicunt doc. ꝙ si apponitur
in matrimonio pactum a lege uel consue
tudine inductum licet sit contra matrio
nium tenet matrimonium de spo. c. i. unō
catholici 9trahētes possunt cogitare ꝙ
ante copulam possunt seperari ingredi
endo religionem & tenebit matrimoniū
ut plñ per Fran. de consan. & affi. c. de
infidelibus. ad premissa facit. š. q. ix. ga
talis intentio est contra essentiam matri
monii quin etiam in foro iudiciali eccle
sia iudicaret pro matrimonio cum de ta
li intentione non 9staret ut ibidē dixi.
Duodecimo quero utꝫ ī ter beatam v̄gi
nem & Iosep̄ fuerit perfectum matri
monium Rñ°. ꝑm. Pe. in. iiii. di. xxx. du
plex est perfectio mr̄imōii una quidem
quātum ad esse que fit ꝓ 9sensum v̄bis
de p̄nti expressum & tali ꝑfectione mr̄i
monium illud ꝑfectum fuit. Alia perfe
ctio quantum ad operationem & sic non
fuit ꝑfectū qa act9 ꝓpri9 mr̄imonii est
carnalis copta ī qua ut ibidē dicit Tho.
uirgo non 9sensit explicite sed implicite
& hic v̄ginitatem suam deo 9misit ut ī li.
sen. dicitur ꝑm pisa. & Ni. & uide xxvii.

Matrimon Joseph
in Mariā

q.i.in prin.& per totum & in.§. Item ſi ponſa & §.iuxta hāc. Io.de ligna.in.c. ex publico.ante fi.de 9uer.9iug. & eo. ti.in.c.quidā.glo.in.& p doc.in. c.cum locum.de ſpon.ubi domi9 Frā.in.ii.op po.&.viii.q.plura dicit hinc inde & re fert quoſdā theologos dicere q̄ neceſſe eſt p̄ciſe conſentire in carnalē copulā p̄ hoc quod notat archi.in.c.i.de uoto. li. vi.in v̄bo inuenta.ad fi.& ſic beata v̄go ſ̄m iſtos 9ſenſit in carnalem copiam ſine peccato Sed hec opinio facit iniuriam v̄ ginitati beate uirginis Aliafuit opinio q̄ oportet contrahētes 9ſentire in copu lā non in particulari ſed in uniuerſali led hec opinio tollitur ut p̄cedens quia cum beata v̄go ſciebat legem 9iugii 9ſentien do in 9iugium conſenſiſſet in copulam & ſic fieret iniuria ipſi9 v̄ginitati Tercia fuit opinio ad quam accedit gratianus. xxvii.q.ii.§.cū ergo .q̄ oportet 9ſenti re in copulā uel abſolute uel ſaltem ſub 9ditōe tacita niſi deus aliter diſponat ut ſi deo placuerit & tali modo uidet̄ 9ſen ſiſſe beata uirgo ut dicitur in dicto.§.cū ergo.hec etiā non uidet̄ p̄ceder̄ quia de us nolebat beatā uirginē carnaliter co pulari uiro & hoc ueriſimiliter ipſa ſcie bat quia ſpiritu ſancto inſpirata iā uotū uirginitatis emiſerat unde dicit Pet.de palu.q̄ de beata uirgine credim9 ipſam nouiſſe uirginitatem ut per eum in.iii. diſ.xxxviii°q.i.iiii.colu. unde dixit quō fiet iſtud quoniā uirum nō 9gnoſco qua ſi diceret nolo 9gnoſci hec tamen opinio poteſt defendi & dici q̄ beata uirgo ſe ſubiecerit uoluntati diuine Quarta opi nio eſt que placet gratiano in fi.dicti.§. q̄ 9ſenſus qui facit matrimonium eſt cō ſenſus in mutuā corporis p̄tātem & dici tur conſenſus in mutuam corporis po teſtatem conſenſus cohabitandi & in di uiduam uite 9ſuetudinē retinendi & hoc ſonant uerba accipio te in meam & econ uerſo de ſpon.c.pit.nec oportet q̄ pre ciſe ut condicionaliter 9ſentiant in copu lam carnalem & ſic conſenſit beata uirgo & hec tutior & ſanctōr quo ad beatā uir gie3 tñ etiā p̄cedēs ſaluari poſſet ut dixi uouit autē beata v̄go caſtitatem ut dixi & patet in dicto.§. Cum ergo uirgo bea ta ad hoc ut eſſet decens habitaculū filii dei.decuit etiā ut eſſet nupta primo pro pter ſignificationem quia eccleſia triun phās eſt ſpūalis ſpōſa dei & v̄go.xxvii. q.i.nuptias.ſcōo .ppter uitationem in famie ne crederetur ex adulterio pepe riſſe.terci o.ppter occultationez diuini 9 ſilii quia hoc modo dyabulo miniſterium incarntionis & redemptionis fuit occul tum.xxvii.q.ii.inuenta Sed gaſp. ō cal. in dicto.c.cum locum.& ō hoc uide Pe. in.iiii.diſ.xxvi.q.iii.arti.ii.9cluſi.iii.& diſ.xxx.q.ii.ar.ii.ubi inter alia dicit q̄ ſufficit 9ſenſus de p̄ti in copulam 9iuga lem quo ſolum uerū & im p̄fectū eſt ma trimonium eſſentialiter Sed quo ad car nalem copulam ſufficit ſub conditione ſi deus uoluerit & ſic beata uirgo non fre git uotum & ſic dicunt quidam de Iohan ne euāgeliſta nam quia uirgo fuit uirgi nis cuſtos p̄babiliter creditur conſimili modo ſe habuiſſe in 9ſenſu nuptiali ſicut uirgo beata q̄ō tñ nō ſic eſt neceſſe quia nō ſic habebat uotum uirginitatis ſicut ipſa ſ̄m Pe.v.s̄. licet ergo Ieronim9 in p̄logo euangelii dicat Iohannes uoluit nubere & q̄ xp̄us uocauit eū de nuptiis non per hoc infertur q̄ p̄diderit uirgini tatem mentalem per p̄dicta q̄ nota. qd autem ſit uirginitas & q̄ eſt licita & q̄ eſt per ſe bona & q̄ eſt uirtus & de com peratione ei9 ad alias uirtutes & ad con iugium plñ per eundem Pe.in.iii.diſt. xxxiii.q.ii.ad hec adde.s̄.q̄e. ix.circa prin.&.i.q.xliii. Terciodecimo q̄ro que ſit differentia inter matrimonium le gitimum & ratum Rñ°.ſ̄m Ray. matri monium legitimum & nō ratum eſt q̄ le gali tantū inſtitutione uel p̄cepto mori bus inter infideles 9trahitur q̄ ideo di cit̄ nō ratū quia ſine fide fit. unde Aug. non eſt ratum coniugium quod ſine deo eſt Ratum uero & nō legitimū eſt quod inter fideles & legitimas perſonas ſed ſine legitima ſolemnitate cōtrahit̄ hec di ſtinctio p̄batur.xxviii.q.i.§. Item illud & de diuor.q̄to.&.c.gaudemus ſ̄m piſ. & per Hoſti.in ſum.de mat.§.fi.ad fi. ubi etiam per Ho.q̄ matrimoniū aliquā do dicitur iniciatum aliquando cōtractū aliquādo ratum aliquādo cōfirmatū &

contractorum aliud eſt uerum aliud pre
ſumptum & p̄ſumptorum aliud contrahi
tur per carnis copulā aliud ex curſu tp̄is
aliud per ſubarrationem uel preſumpti
ōes & ſigna ut ibi pleni9. dicit̄ autem ra
tū ideſt q̄ nō poſſit diſſolui niſi cauſa for
nicationis ſm archi. xxvii. q. ii. non dubi
um &. in. c. in omni. & ſic inſeperabile
archi. xxviii. q. i. in prin. Sic ergo matri
monium inter catholicos eſt forti9 quia
ratū & indiſſolubile. matrimonium uero
inter infideles licet ſit ratum poteſt tñ
diſſolui ut per Fran. in. c. quanto. viii.
notabili de diuor. poſt glo. tamen inter
fideles eſt ī diuidua 9iūct̄ō aptitudīe qa
eſt apta non diuidi pro b° de bap. maio
res. ¶. quamuis & qđ ibi notat. in glo. ſi
cut. ſm fra. poſt glo. in. c. de in. delib9.
ſcđa oppo. de conſan. & affi. & ibidem đ
materia per an. de bu. facit. s̄. q. ii. nota
etiam q̄ matrimoniū iter baptizatos ab
hereticis non ī forma eccleſie nō dicitur
ratum ut per fra. in dicto. c. quāto. ī fi.
poſt Inno. & facit. ī. q. clxx. Item mr̄io
nium dicitur legitime contractum quan
do ſunt etatis & nullū ſubeſt impedimē
tum Io. an. in. c. fi. de rapto. & qđ nota.
in. c. ex tranſmiſſa de reſti. ſpoliato27.

Quartodecimo quero quis ſit effectus
mr̄imonii Rñ°. ſm Rai. effect9 eſt q̄ ex
quo ſem̄ eſt 9iugium inter aliquos rite
les nunq̄ deſinit eſſe etiam ſi alter effice
ret̄ hereticus. xxxii. q. vii. c. i. & ii. & đ
diuor. quanto nec maritus poteſt dimit
tere uxorem ſiue efficiat̄ ceca ſiue lepro
ſa uel aliqud tale nec uxor uirum. xxxii.
q. v. orrendus. &. c. ſi uxorem. niſi tantū
cauſa fornicationis. & tūc ſi dimittat ma
neat ſine 9iuge uel reconcilietur uxori.
xxxi. q. i. dixit domin9. ad hoc. s̄. q. p̄xi
ma. Item alius effectus eſt q̄ mulier ptā
tem ſui corporis non habet ſed uir Et
uir poteſtatē ſui corpis non h3 ſ uxor &
ideo poſt copulam carnalem nec religio
nem poteſt alter eligeř ſuito altero nec
9tinētiam p̄fiteri. xxxiii. qv. c. i. ii. iii.
&. iiii. Eſt & alius effectus quia uir com
pellend9 eſt reddere debitum uxori hic3
nunq̄ 9gnouerit eam & ecōuerſo non ob
ſtante ſuperueniente affinitate đ eo qui
9gnouit cōſanguineā, diſtinctōn̄3. &. c.

tue. ille tñ 9iunx qui de ipſa affinitate ē
innocens monendus eſt q̄ contineat q̄
ſi nolit tunc nocens tenetur ei debitum
petitum reddere ſed exigere nunquam
poteſt ut patet in allatis iuribꝰ & debꝫ
reddi cum dei timore ut in all. c. tue. Itē
unus 9iugum ſine conſenſu alterius non
poteſt orare Intellige oratione priuata
& tam longa q̄ eſſet impeditiua debiti
9iugalis. ſecus de oratōne ſolēni ut miſſe
tempore a canonibus diffinito đ 9ſe. di.
ii. omnis homo. &. xxxii. q. ii. quos deꝰ.
& đ 9ſe. diſ. i. ōnes fideles. &. c. miſſas.
ſm piſ. &. Ni. ubi. s̄. & per Ho. in ſu. de
matrimonio. ¶. quis. ſit effect9. unde effi
ciūtur una caro per copl̄am. xxvii. q. ii.
ſunt qui. & q̄ ibi not. xxxv. q. iii. nl̄lum.
&. c. equaliter. & ſeq̄n. xxxiii. q. i. requi
ſiſti. xxxv. q. x. c. i. poſt medium. &. c. ſi
cuius. & in. c. debitum. de bigamis. & q̄
not. de coniugi. lepro. c. i. ubi dicit Ho.
q̄ ſunt una caro ideſt ad unam carnem p̄
creandā & hoc poſt conſumat onez mr̄io
nii de conuer. 9iug. ad apl̄icā uel ſunt id
eſt eſſe debent ex quo đ pñti 9traxerūt
ut dicto. c. i. đ 9iug. lepro. &. c. ſe. ſm Io
ā. & doc. ī dicto. c. i. đ 9iug. lepro. & ibi
Frā. in. iii. not. Itē efficiunt̄ unū corp9
xxxi. q. ii. de neptis. xxvii. q. ii. quia
agatho. xxxiii. queſtione. ii. amonere.
&. q. v. ¶. ex p̄miſſis. &. c. Adā. cū ſi. &
per copulam dicitur perfici mr̄imoniū
nota. xxvii. q. vii. quapropt̄. &. c. inici
atur. glo. i. & ꝓpter copulam dicit̄ con
iugium ut dicit archi. xxxi. di. c. fi. & qđ
addat copula p̄ Fran. in. c. ii. đ conuer.
coniugato27. &. ī. q. xxvi. ante fi. &. q.
xxxviii. Quintodecimo q̄ro utrū̄ pu
er poſſit 9trahere matr̄imonium Rñ°. ſm
Rai. etas apta in puero eſt anno27. xiiii.
& ī puella. xii. de đſpo. impu. puberes.
&. c. continebat̄. & ſi ante 9trahunt non
eſt mr̄imoniū ut habes. ī. q. ccx. niſi eſſent
p̄ximi pubertati & ita q̄ malicia ſuppleret etatem de đſpo. impu. b. đ illis. 9cor.
Tho. & Pe. ut in ſum. confeſo. li. ii. ti.
ii. q. xix. ſm piſ. & fra. Ni. ī. ¶. mr̄ioniū
ſcđo & q̄ nota. Antho. iii. c. i. in prin. de
đſpo. impube. & in. c. ii. unde mr̄ionium
carnale non poteſt 9trahi añ pubertatē
Eſt autem pubertas in maſculo. xiii. an

norum in femina. xii. tamen si non distēt plus quā p sex. mēses uel malicia supleat etatē & possit carnaliter ꝯmisceri tenet matrimonium ꝯtractum ꝺ ꝺspo. impub. puberes. ſm Pet. de palu. in. iiii. diſ. xxxvii. q. i. ar. iii. Sed in dicto. c. puberes. nil dicit de istis sex mēsibus. fuit tamen opinio Inno. post glo. ꝙ tunc dicat̄ ꝓxima pubertati de quo p Anto. in. c. continebatur ad fi. de ꝺspo. impub. qui tamē in. c. attestationes in fi. relinquit hoc arbitrō iudicātis ꝯsideratis ꝑsonis ex quo ius non determinat facit qꝺ notat arch. in. c. uno in glo. ad huiꝯ. ꝺ ꝺspo. impub. li. vi. & de hoc not. in dicto. c. ꝯtinebat̄ &. c. attestationes. unde debet intelligi quādo esset apta ad copulā p not. p Io. an. in. c. de illis. ii. ꝺ despo. impub. in additionibus & in nouella Nam in matrīonio determinat̄ etas non simpliciter sed prudentia uel pubentia ut notat Io. an. in. c. fi. iii. colum. ꝺ despon. impub. unde dicit fra. in ru. ꝺ despon. impub. ꝙ etas pueri quātum ad mr̄ionium magis attēditur ex uiri potentia quam ex numero annoꝝ ita ꝙ p̄uenire potest ut per eundem in. c. ii. eo. ti. ſcꝺa oppo. & quest̄ de prima dicens ꝙ respectu matrimonii attenditur pubertas ex uiri potentia nam etiam impuberes ex annorum numero si sunt uiri potentes sunt ad matrimonium abiles dicto. c. puberes. &. c. cōtinebat̄. idem dixit eo. ti. c. iii. prima. oppo. & in c. tue. iii. notabili. &. x. questio. & seq̄n. & in. c. cotinebatur. quarto. notabili & in. c. a nobis. quinto. notabili. & in. c. in super. in princi. qui ma. accu. po. & per archi. in. c. uno. in v̄bo malicia ꝺ despon. impub. li. vi. facit. ff. de lega. iii. l. cum quis decedens. §. codicill̄. ibi uiro facto uł adulto. dic tamen ꝙ non presumit̄ uiri potens ante pubertatem ut ꝯsentire possit matrimonio nisi probetur potens & tūc presumptio tollitur per factum contrarium ſm Io. an. Antho. & doc. in. c. quod sedem. ꝺ frigi. & ibi per Fran. prima. oppo. & archi. in dicto. c. uno. de despon. impub. in v̄bo non proximi in fi. Similiter & pubertas potest tardari ut notat Io. an. in. c. de illis. sc̄ꝺo de despo. impub. sed in religione malicia non supleret talem etatem not. de regꝫa. postulasti. & in. c. ex eo ꝙ. ꝺ electi. li. vi. Et p Hosti. in sum. de regu. §. & utrum. v̄. si. qꝺ autem dixi. & Antho. in. c. de illis. el ii. in fi. de ꝺspo. impub. addde qꝺ narrat Gregorius in dyalogo de puero nouem annorum qui nutricem impregnauit & ꝺ hoc. xx. q. i. in summa & Ieronimus ad uitalem idem dicit de puero decenni & Hosti. dicit ꝙ idem reperit ꝺ vndecenni uel duodecenni dicitur etiam ꝺ salamone ꝙ in. xii. anno filium genuit ſm fra. ꝓꝯ Io. an. in. c. fi. prima oppo. de eo qui cognouit consan. & ī dicto. c. puberes. prima oppo. ubi per Io. an. & per eundem Io. an. in. c. i. ꝺ delic. pue. & adde ad p̄missa per Hosti. in su. de mat. §. qs̄ potest. Est autem ratio quare impubes contrahere non possit quia ratione defectus etatis non est aptus ad generandum ꝛc̄. ut per fra. in. c. ii. in fi. de despon. impub. Ex his infertur ꝙ non sufficit ꝙ contrahentes sint proximi pubertati ad hoc ut spōsalia contracta cum impubē teneant ex tunc & tanquam de presenti nisi etiā malicia suppleat etatem & sit uiri potēs & apta copule carnali per. c. unum. ꝺ despon. impub. li. vi. & eo. ti. ꝺ illis. xx. & ibi per Nicolaum ubi etiam dicit Anto. ꝙ malicia dicitur supplere etatem in potentia contrahendi quando non obstāte etate datur potētia coeūdi ad quod uiꝺ eundem in. c. fi. eo. ti. & facit. c. fi. ꝺ eo ꝙ cogno. ꝯsang. qꝺ probari oportet nō per apparentiam sed per inspectōnem partium aptarum generationi quam debent facere matrone perite de frigi. c. fraternitatis. in prin. ut clarius per dominum fra. in. c. i. vii. questi. de despon. impub. & per eundem in. c. continebat̄. in ꝙnta colum. eo. ti. ubi ponit has conclusiones. prima si mr̄ier est proxima pubertati & uiri potens sufficit eius cōlensus etiam sine copula ut teneat matrimonium & ita fuisset ibi iudicatum si apparuisset eam uiri potentem probatur de despon. impub. de ill̄. ii. et eo. ti. c. uno. li. vi. & intelligit ad probandum uiri potentiam ꝙ mulier inſpiciatur ut. s̄. dixi &. ī. in. iii. ꝯclusiōe. hec tamen non practicantur per aliquos ymmo eo ipso ꝙ

ante pubertatem contradicit & post pubertatem cum alio contrahit matrimonium ſtatur mr̃iom̃o qd̃ tamen predictum eſt uerius eſt probaẽ in dicto.c.de illis. ii.Scda cõcluſio.copula interueniẽs etiam cum nõ ſit proxima pubertati maior tamen ſeptẽnio cõſumat matrimonium quod probatur ſecundum opini. Iohannis de deo ad qd̃ facit de eo qui cogno. conſan.c.fi.per glo.primam & per Io. an.in.c.continebaẽ.in.ii.colum.& in dicto.c.fi.circa fi.per eundem & ĩtelligemaiorem non paulo ſed tempe 9gruenti nec contradicat ſequens 9cluſio. Tercia concluſio apertio clauſtrcꝛ pudoris non ꝓbat copulam ſi alias apparet mĩerem non aptam copule ut quia minor ſeptennio uel paulo maior que non apparet uiri potens ex corpulentia uel aliis q̃ muli eres melius 9gnoſcunt ꝙ ꝓbatur ꝑ opinionem Inno.& in hoc ad iudicãdũ eam uiri potentem non ſufficit corporis ſi pioris aſpect9 ymmo partes apte generationi debent inſpici per mr̃onas ꝑitas de frig.fratenitati.in prin.ſcd̃m eũdem in dicto.c.continebatur.ad hec per An. ibidem & faciũt nota.per eundem Frã. in dicto.c.de illis.ſcd̃o.p̃ſertim in fi. Et iſta faciũt ad queſtionem ſi deficiũt tres dies de etate legitima de qua per Io.an. in.c.puberes.ſcd̃a colum.& in.c.atteſtationes.iii.colum.d̃ deſpon.impub.& in c.uno in prin.eo.ti.li.vi.per Petrum d̃ anch.& ꝑ Ni.in dicto.c.atteſtationes. & melius per eundem Hi.in.c.fi.de deſpon.impub.ubi etiam quid ſi in ultima zc̃.& adde not.per glo.& doc.in.c.a nobis.eo.ti.Si autem per ſex uel octo dies diſtet a pubertate prima facie uideret̃ non tenere matrimonium ut de preſenti niſi cum tali ꝓximitate pubertatis ſt9 runcta malitia uel de potentia coeũdi apparet ꝑ mr̃onas ut.s̃.de deſpo.impub. c.fi.per premiſſa facit eo.ti.continebatur.v̊.Si autem.&.c.ex litteris.ad fi. eo.ti.nec etiam aliud uult Pe.de palu. ubi.s̃.ſi recte inſpiciatur qa dicit & poſſit carnaliter cõmiſceri & ideo in tali caſu ſalua conſcientia conſulerem ꝙ ꝓ parte ipſius puelle in tali etate coſtitute & reclamantis ꝓbetur primo de etate .m pubertatis poſtea contra triplex obſtaculum facere oportet tres articulos primo ꝙ diſſenſit ante & poſt pubertatem Scd̃o ꝙ non erat apta ad copulam 9iugalem nec uiri poteꝛs Sed ſimplex & pura & ex corpulentia paruula zc̃. tercio ꝙ nulla interuenit copula & ꝙ in hac cauſa & ſimilib9 admittantur parentes in teſtes facias alium articulum ꝙ ille uir eſt nobilior aut ditior quã ſit ipſa diſſentiẽs ad hoc.ĩ.q.lxv.Et nota circa ꝓbatõez minoris etatis ꝙ debet ꝓbari taliter ꝙ concludat de neceſſitate ut per bal.in.l. ſi minorem.C.de ĩ inte.reſti.uel etiã p̃ ſumptiue per indicia ꝓbari poteſt d̃ eta te per aſpectũ corporis uel ſagacitatem & ſi ꝑ ut habetur per doc.ĩ l.cum d̃ eta te.ff.de ꝓbation.& per bal.in dicta.l. ſi minorẽ.& in.l.prima.C.ſi mi.ſe.mai. dix.& per bar.in.l.d̃ etate.ff.d̃ mĩo.ad hoc.ĩ.q.cxcii.in fi.ad p̃miſſa facit quia pubertas poteſt tardari ut dixi & nota. in.c.puberes.de deſpo.impub.& adde que habẽtur.ĩ.queſtione.proxima.

Sextodecimo quero An matrimonium 9tractum ĩterim puberes per temꝑis curſum conualeſcat Rñ°.ſi 9traxerint ſponſalia de preſenti que iuꝛ interpretatione ſunt de futuro ratificantur tanquam d̃ preſenti ſi per aliquem alium modum q̃ per copulam conſtet euidenter ꝙ peruenerĩt ad pubertatem cum eadem perſeuerantia uoluntatis pr̃ta quia ſimĩ cohabitabant ut coniuges.de deſpo.impub. c.uno.li.vi.fm fra.eo.ti.de illis.primo ante fi.& ſic non ſufficit ꝓbare ꝙ talis exiſtens annorum undecim 9traxit mr̃imoniũ per uerba de preſenti & poſtea oſculabatur illam & ſimilia niſi ꝓbetur ꝙ tales actus ratificationis fecit poſtquam peruenit ad ãnos pubertatis ut in dicto c.uno. tales enim actus debent interuenire poſt temꝑ 9 pubertatis ut dicit Io. an.& doc.in dicto.c.uno.vnde dubia ꝓbatio non concludit de neceſſitate & ſic eſſe potuiſſet poſt contractum mr̃imoniũ ãte pubertatem ergo non releuat.l.non hoc.C.unde cogna.& in.c.in preſentia de ꝓbationi.unde matrimonium nullũ impediente etate confirmatur ſupueniẽte cauſa confirmãte & exigit̃ alia quam

ſimpliciter tranſcurſ9 temporis ſm An. in.c.a nobis.de deſpon.impub.eſt tamē conſilium ſi contrahens in etate illegitīa non uult confirmationem matrīonii q̄ ſtatim ſuperueniente etate legitima r̄ce dat ut ī.c.atteſtationes.eo.ti.& ibi per Anth̄o. Item intellige premiſſa in ſponſalibus que ſm mentem & uerba contrahentium erant de preſenti licet iuſ̄ interpretatione ꝓpter defectum etatis intelligantur de futuro ſed adueniente etate habent robur ex cohītatione unde ſecus ſi ab initio fuiſſent ſponſalia futura 9tracta cum minore quia ſi poſtea perfecta illius etate conuerſantur & dant ſibi mutuſcula uel ſi.certe talia ſponſalia nūquā tranſeunt ī matrimonium niſi ī teruenīat nouus conſenſus nec ſufficeret nixus ad copulam.ꝓcedit ergo ille textus quādo ab initio interuenit conſenſus ō preſenti quia tunc adueniente pubertate ex conſecturis cum tacito conſenſu habetur matrimonii ſm Io.an.& fra.in.c.fi.ad fi.de deſpo.impub.& per eūdem Frā. in.c.1.ad fi.ō ma.contra.9tra.interdi. eccle.& in.c.fi.de cōiug.lepro.& in.c. is qui.iii.q.in fi.de ſpon.& in.c.adoleſcens.iii.oppo.& ibi An.eo.ti.& in.c. de illis.i.viii.oppo.de deſpon.impu.& Pe.de anch.in.c.uno.vii. notabili.eo. ti.li.vi.Et Anto.ō bu.in dicto.c.isq. in fi.& eſt ratio quia act9 ſuperueniens declarans 9ſenſum intelligit̄ declarare ſm naturam uerbo2 precedentium utſi ſint ō pñti intelligatur 9ſenſus ō pñti.ſi ſint de futuro intelligatur de futuro ſm Pau.& do.poſt An.de bu.in.c.vno.de deſpon.impub.li.vi.in.v.idem quoq.v in fi.dicit q̄ habitatio ſi alſatur copula ſufficit in corrupta ut ibi p̄ eum & p̄ an. de bu.in.c.adoleſcens.de deſpon.impu. & ſic traductio poſt ſponſalia de futuro inducit matrimonium p̄ſumptum in corrupta An.in.c.fi.ō 9iugio lepro. Item intellige ut dixi q̄ poſt pubertatem p̄ ſeuerauerit in eadem uoluntate ut dicit̄ in dicto.c.uno.alias uero per ſolum temporis lapſum talia ſponſulia de futo nunquam tranſirent in matrimonium ō pñti de deſpon.impub.atteſtationes.ſed Io. an.in.c.ii.ō regularib9.& in.c.i.ō ma. 9tracto 9tra.itr̄ eccle.& ī dicto.c.uno li.vi.ubi idē dicit domin9 dōi.poſt An. de bu.in.v.is quoq.idem Ho.in ſum.de deſpo.impub.ſ.fi.v. qd ſi pubes. cautus tamen eſt ut etiam ante pubertatem & poſt reclamet per not.per archi.in dicto.c.uno.in uerbo peruenīſſe.& in ſimili per Io.an.ī.c.i.ō cle.per ſal.premo. cum ſi.9ſulit etiam Ho.q̄ ſepe reclamet & ſcribi faciat ut ſic euidentius diſſenſus eius eluceſcat ſm An.de bu.in.c.de ilī. i.de deſpon.impub.Et fiet hec reclamatio coram ep̄o uel eius uicario uel deficientibus illis fiet coram pbr̄o ꝓprio uel honeſtis perſonis ar.de offi.ordi. paſtoralis.in fi.& fiet reclamatio etiam ipſo facto ō deſpo.impub.atteſtationes.ſm fra.ī.c.de illis.prīo ante finē de deſpo. impub.& ibi per Io.an.& An.ō iſta reclamatione quādo &.ī.que tempora & coram quo fieri habeat & per Ho.in ſu. eo.ti.ſ.fi.v.ſed coram quo & p̄ Io.an. & An.in.c.inſuper.qui ma.accu.poſſ.v etiam q̄ ſi conſenſit copule non poteſt reclamare per eūdē facit.ī.q.clxxxvi. &.q.lxvi.& per doc.ī dicto.c.uno li.& uidet̄ q̄ reclamatio huiuſmodi diſſoluat talia ſponſalia ſeu q̄ per ſolum diſſenſum diſſoluātur ſecūdum Pe.ō anch.in dicto c.uno.in.ix.notabili. nam a ſpōſalibus impuberum receditur ad placitum ō de ſpon.impub.de illis.&.c.ſe.ſm Inno.in c.exparte.de reſti.ſpoli.circa medium Eſt enim diſſenſus unus modus diſſoluendi ſponſalia ſm doc.& Pe.ō pat.in.iii. di.xxvii.q.i.in.iiii.colum.& arti.iii.ii. colum.& in eadem.q.x.colum.facit qō notat.archi.in.c.ſi tibi abñti.ī glo.p̄t. ad fi.de prebendis li.vi.& quod notat. Io.de lig.in dicto.c.ō illis.primo & ibi doc &.ī. q.xlix.tercia.colu.in prin.& q.l.&.q.cix.ad fi.tñ q̄ū ad eccliaz militantem regulariter non licet a ſpōſalib9 ſeu matrimonio ſine iudicio eccleſie reſilire dicto.c.de illis.i.& in ſpe. de deſpo. impub.in prin.& ō coniug. leproſorum in fi.&.ī.q.xxii.&.q.cix.an autem ab ipſis poſſit talis impubes reſilere ſi iurauit uidet̄ q̄ non ſi fuit doli capax ut no. in dicto.c.de illis.primo.ſed nō uidetur curandum ſi interuenerit iuramentū uel

non ꝑm Ho. & doc. ibidē facit. c. si īter. de spon. & facit decisio rote numero. cc ccxlv. incipit. Item fuit dubitatum si pubes. & uidetur sentire dominus Frā. in dicto. c. de illis. in. vii. oppo. p̄. iuramentum doli capacis non obligat ut per bal. in auct. sacra. puber. C. si aduersꝰ veñ. & in. l. pactum. post prin. C. ð colla. preterea tale iuramentum intelligitur rebꝰ stantibus in hiisdem terminis at hic per dissensum fuerunt sponsalia dissoluta gᵒ zc̄. per not. in. c. quēadmodum. de iure iur̄. cum si. pre. impueris iuramentum caret suis uiribus quia in eis non est uirtus per not. per archi. ꝑ ut dicam. ī. §. v. q. lxi. pro quo optime ꝙ notat An. de bu. in. c. cum ꝙtingat. in. v. colum. de iur̄iur̄. Et qð notat frið. ð senis ꝙsilio. ccxxvii. cum si. uidet̄ tamen ꝙ aliqualis causa dissentiendi superuenire debeat quare non adimpleat ꝓ not· per An. de bu. in dicto c. ð illis. & qui dicit ꝙ si erat doli capax tempore ꝙtractꝰ r̄quirit̄ causa ut dissentiat sed certe ꝑm Io. an. post Ho. in uolūtate reclamātis est soluere spōsalia & sic ad placitū recedit̄ ut s̄· ac etiā non dissentiret absq; causa que rat̄ō sequit̄ ꝙ sit nimis urgens per p̄missa sed satis est & sufficiens causa ꝙ erat minor tempore ꝙtractꝰ & supueniat aliqualis causa dissentiē di ꝓ predicta alias si nihil supueniret epūs esset auctor periurii qð esse nō debet ꝓ not. in dicto. c. de illis prīo. & per bal. in dicta l. pactum. & nota ꝙ si parentes ꝙtrahunt spōsalia in abñtia filii qui postea certificatus tacet non uidet̄ ratificare absq; alio actu ut ꝓ Io. an & doc. in dicto. c. uno. §. porro. quid autē si duo infantes ꝙtraxerūt matrimoniū per ṽba ð presenti & post infātiam ymmo post pubertatem in simul cohabitauerunt nō tñ se carnaliter cognouerunt utrum ratificatum sit p̄dictum mr̄imonium per cohabitatiōz huiꝰ smōi sine carnali cōpla Io. an. in dicto. c. uno. li. vi. tenet qð nō placet dño do. ibidem in. ṽ. idem quoq; l c3 nō firmet unde cōtrariū decidit rota numero. ccccl xxix. que incipit Item debitum in quadam causa mr̄imoniali zc̄. qð sequitur Pe. de anch. in dicto. c. uno. & uidet̄ sequi similiter dñs dominicꝰ ibidem in ṽ. is quoq; & An. ð bu. in. c. ad id. ad fi. de spo. & per fride. consilio. clxxxix. super dubiis matrimonialibꝰ ante fi. facit quia dicta spōsalia aduenīente septennio per consensum continuum confirmantur ut sponsalia inter maiores infante cōtracta & sic ut ex nūc ut dicit Frā. in simili in. c. litteras. v. notabili. de despon. impub. ad quod. ī. q. ccii. post prin. &. q. ccvi. ante finem facit. ī. q. ꝓxima. & de sponsalibus contractis ab infantibus uł īpuberibꝰ hēt̄. ī. q. xxix. & seq̄n. Itē que dicunt̄ ꝙ post tempꝰ pubertatis ratificatur mr̄imonium zc̄. Intelligo nisi medio tempore supueniret affinitas ꝓ no. ī. q. xxvi. post prin. ibi sic etiā admitteretur zc̄. & ī. q. ccxii. ad finem cum si. & adde ꝙ si impubes que cōtraxit cū pubere reclamet ante pubertatem non obtinebit licentiam alteri nubendi cum expectari debeat pubertas ut in c. ð illis. primo de despon. impub. dissoluerent̄ tñ talia sponsalia si forte alter pubes cum alia contraheret per ṽba de p̄ñti uel si ipa impubes doli capax cum alio iterum contraheret & sequat̄ copula ꝓ no. ī. q. xxii. facit. ī. q. ccx. posset tñ episcopꝰ dispensare ut puella nubilis dimittat sponsum mīorem. xiii. annis & contrahat in spe. de dispen. §. nunc de ep̄o. ṽ. cxli.

Decimo septimo quero utrum furiosus possit contrahere mr̄imoniū Rñ°. furiosꝰ uel insanus dicendo mr̄imonii efficatia nō ꝓpter hoc contrahit quia animo consentire non pōt. xxxii. q. vii. neq; furiosus intelligendum quā diu est in furore nā si habet lucida interualla contrahere potest tunc ar. iii. q. ix. iudicas. vii. q. i. quā uis triste. idē in su. confes. eo. ti. q. xxvi. ꝑm Ray. pis. & Ni. in. §. mr̄imoniū. ii. & ꝓ Pe. de palu. iiii. dis. xxvii. q. i. xi. colū. & ð materia ī. c. dilectꝰ. ð spo. & ꝓ Ho. in su. de mat. §. quis pōt. & no. ī dicto. c. neq; idem vr̄ si semp fuerit insanꝰ seu ð mens. nesciens qd agat ut sentit glo. ī dicto. c. neq; . dum abest. xv. q. i. aliquos. ad qð facit de cle. egro. c. uno. li. vi. & qð ibi ꝑ archi. in ṽbo penitus. ad fi. & per Pe. de anch. in. vii. nota. & facit. xxvi. q. v. nec mirum in. iii. colum. ibi nam tanta zc̄. & qualiter ꝓbatur ꝙ nō ut cōpes

seu sane mētis uide in.l.huis qui.¶.diu9. ff.de tu.& cura.da.ab huis.& ī.l.quidā ff.de condi.insti.& uide in.c.fi.ō succe' abintesta. p doctores .& uidet' q seqns copula nil immutaret cum 9sentire non pōt facit .l.in sponsalib9.ii.ff.de spo.& l.iiii.ff.de rpudiis .uide tamē.ī.¶.vi.q. iii.per totam. Sed poñ q mīr contrahit cum furioso qui reuersus ad sanā mētem 9sentit glo.dicto.c.dilect9.arguit q sit mrionīū deinde refet opi. Io.& tan. cō trarias & 9cludit q tenet mrionīū ut ex nunc nō ut ex tunc idē & vin.& goff. qđ dicit Ho. pcedere ipsa mulhere 9 entiēte postq̄ ille redit ad sanam mētem & uide tur sufficere tacit9 9sensus Sed si mulier antea dissensit & aufugit nō tenetur isti nunc 9sentienti adherere ō despo.impu. de illis. prīo.&.ii.&.c.duo pueri.& fa cit in dicto.c.dilectus.ibi legitimus non potuerit zč.usq in finē quę iura ꝓbant q debet esse' 9sensus legitim9 utriusq sit interuenientis fm fra.in dicto.c.dilect9 iii.q.S mīr quādo cōtrahitur cū abītē' oportet q 9sensus uiri pduret usq quo mlier cōsentit & ecōuerso de pcurī. c.fi. li.vi' fm fra.in dicto.c.dilectus.& adde ī.q.pxima.&.ī.q.cm.&.ī.q.xx.&.cl xxxiii.&.cxci.&.q.ccvi' ad fi.& faciūt not.per An.de bu.in dicto.c.dilect9.& bal.in auct.res que .i. colūna. C.cōia ō legatis. Decīooctauo q̄ro vtrū ebri9 possit cōtrahere Rñ°. fm guil.si ita ebri us sit q nescit qd agat nō pōt sicut & ō furioso dictū est nisi q fecit in ebrietate ratum habuerit postea. q si ebrietas nō sit tanta q usum rōnis auferat contrahe re pōt ut ī pisanella. in vbo ebrietas. ¶. vbo. idem in su. cōfes. eo. ti. q. xxvii .& sequenti fm pis. & fra. Ni. ubi. s. cōcor. fra. post doc. in. c. dilectus. in fi. de spō. & p Ho. in su. de mrīonio ¶ qualiter cō trahatur. v. quid si alter. p hoc q nota . xv. q. i. in sum. &. c. inebriat ūt. xxv. dr. ¶. criminis . Decimonono q̄ro nūrqd abītes possint p procuratorē cōtrahere mrīonium Rñ°. possunt sicut ysaac cum rebecca xxxii. q. ii. ¶. cum dicit. sed nō ē ydone9 ꝓcurator nisi super hoc habeat speciale mandatum nec pōt alīū substitu ere nisi sit ei specialiter cō missum & si fu erit reuocatus anteq̄ cōtraxerit licet tā ille q̄ illa cum qua cōtraxit hoc ignoraue rit tī non tenet mrīonium postea contra ctum de ꝓcurī. c. ꝓcurī . li. vi. fm pisa . & Nic. ad hoc. s. q. xvii. & debet esse spāle cum tali persona nec etiam sufficeret ex pressis certis casibus regrentibus spāle mandatū subici ctam generalem fm doc. in dicto. c. ꝓcurī. & q iste procurī. alteri subdelegare non possit notat arch. in. c. si quis iusto. de elec' li. vi. & nota q suffi cit ratihabitō de despo . impub' c. uno . in fi. li. vi . Vigesimo q̄ro nunquid ab sentes possint cōtrahere p litteras solas Rñ°. fm ray. si ille uel illa cui mittuntur nulli exprimit cōsensum suum credo sine ꝓiudicio q quātumcū q consentiant non est mrīonium sed tunc demum erit quan do notificauerit siue significādo hoc illi qui misit litteras siue alii ut in su. cōfes. eo. ti. q. xxxi. ratio autē est ut & ibi col ligitur quia ad mrīonium consensus non sufficit nisi ab extra fuerit expressus de spo. cum aput. fm fra. Ni. ostimi. post pi sa. idē Pe. ō anch. ī. c. fi. ī fi. de ꝓcurī. li. vi. videm domi. in. ¶. fi. ii. colum. & ad il lud q mrīonium possit cōtrahi inter ab sentes sequūtur glo. & doc. in. c. uenies. qui cle . uel uouen . frater primo. not. & questione . prima. & ibi p An. de bu. & patet in dicto. c. fi. & per Inno. in. c. Iu uenis. de spon. & uide. xxx. q. v. nec illō glo. prīa &. ff. de spon. si fficit glo. fi. & xxvii. q. ii. cum societas. & de cōuer. con iug. ex parte. ii. in. glo. ii. uñ quam cito consentit absens matrimonium est cōtra ctum arch. in. c. cupientes . in vbo mōis. de elec. sed interim non est mrīoniū arb. in. c. si tibi. de prebñ. in vbo non acqras intellige q consensus istius pduret usq ad cōsensum abītis ita q cōcurrāt in idē eodem tempe Io. an. in. c. dilectus. in fi. de spon. & q idē not. in. c. i. circa medi ū de eo q duxit in mat . ad h° . s. q. xvii. si militer si quis iurat abītē & ilciaz duce re ipsa certificata & ratificante tenent sponsalia & si post talem ratificationem cognouerit ipsam mrīonīū est p̄sumptū fm Io. an. ī. c. ex litteris. ii. ad ii. ō spō. ubi idē dicit an. ō bu . &. ī. q. esti. xxvi . ante fi. & patet in. c. uno. ī fi. ō despon.

impub. li. vi. & possunt ratificari per tactū manus zč. ī. q. xxiiii. & ad ultimum dictū pisanelle adde q̄ alias seq̄ret absurditas q̄ si mulier & uir eundo p uiā inuicem desiderarent ī corde suo esse 9iuges inter eos esset mr̄ioniū quo nil essz periculosi9 ſm Frā. post Inno. in. c. tue. iii. co'lu. de spo. & ibi p Io. an. ad fi. & lati9 p An. de bu. ibi ex quo 9cludit dicēs q̄ ut detur 9sensus oportet q̄ ſm̄ sit uolūtas utriusq; ut ibi p eū. nam ad mr̄oniū necessario requirit exp̄ssio siue declaratio 9sensus q̄tum ad aliqđ signū sensibile exteri9 ut p Pe. de paſ. in. iiii. di. xxvii. q. ii. arti. ii. facit. ī. q. xliii. &. q. xxiiii. &. q. xxvi. ad fi. ibi & adde zč. Vige

simoprīo q̄ro generaliter an edictū đ matrīo° sit ꝓhibitoriū uł p̄missoriū Rñ°. q̄ edictum de mr̄onio 9trahēdo dr̄ ꝓhibitorium ideſt q̄ omnis qui non ꝓhibet̄ 9trahere pōt de spo. cū aput. ut no. ī su. confeſ. eo. ti. q. xxvi. ſm ray. & pisa. & fra. Ni. ubi. s̄. aduerte quia edictū đ matrimonio contrahēdo eſt ꝓhibitoriū certaꝝ p̄sonaꝝ & sic potius deberet dici p̄missorium ex quo regl̄r p̄mittūtur. ff. de ꝓcur̄. l. mut9. §. i. unde dicas q̄ dicit ꝓhibitoriū quia iura p̄dita ad determinādū q̄ sint abiles ad mr̄oniū certos ꝓhibent & sic edictum eſt ꝓhibitorium ſed in effectu ē p̄missorium quia omnes p̄mittūtur qui non ꝓhibent̄ ſm Io. an. & fra. post glo. in. c. cum apud. i. nota. &. ii. oppo. de spō. ad hoc q̄đ notat Io. an. in. c. cum illoꝝ. v. colu. đ sentē. excōis. facit quod no. in. l. nec non. §. i. ff. qui. ex cau. maio. & per flo. in. l. ii. ff. de ꝓbat. uel dicitur ꝓhibitorium. ſ. casuuz & p̄missorium. ſ. r̄gule ideo oēs regl̄ariter contrahere permittuntur qui non ꝓhibentur ſm Ant. in dicto. c. cum aput. & dicas q̄ quilibet qui consentire pōt in carnalem affectum pōt contrahere mr̄onium nisi ꝓhibeat̄ ut minor. xiiii. annis de spon. tue. & qui utroq; testiculo caret de frigi. q̄đ sedez. & furiosus. xxxii. q. vii. neq; furios9. secundum fra in ru. de spons. ad hoc. s̄. q. xvii. & intelligе q̄ sit p̄sona abilis ad cōsentiendum & exactum debitum p̄soluēdum ut p Ho. in sum. đ matri. §. quis possit. &. §. qualr impediatur. & ep̄us q̄ñq; dispensat ut ꝓhibitus contrahat in spe. de dispen. §. nunc de ep̄oꝝ. §. cl. & ad illud de carente utroq; testiculo idem Archi. xxxii. q. vii. bi qui. & fra. post Io. an. in. c. ii. in fi. đ frig. Si tñ careret uno testiculo diceret̄ spado & cōtrahere posset. ff. de iure do. l. si serua. §. si spadoni. sed si utroq; diceret̄ castrat9 ut per fra. in dicto. c. ii. in fi. ubi dicit post glo. q̄ senes inabiles ad copulam in humanitatis solacium contrahere possunt. xxvii. q. i. nuptiaꝝ. & quod no. xxxiii. q. i. in sum. & Nico. in. c. cōmissum. de spon. facit. l. scīm9. C. đ nup. ad hoc qđ no. ci. C. đ na. lib. l. nuper. & Bal. de libe. & postu. l. gallus. in prin. v. q. & in. l. eam quā. vi. col. de fideicōmi. & Io. an. in regla sine culpa. de regl. iur. & p fra. in. c. tāta. i. q. qui fi. sint le. cum si. ad quod. ī. q. xx. vnde uetuli possunt contrahere qui tamē generare non p̄nt ſm Pe. de pa. in. iiii. di. xxxiiii. q. ii. circa prin. & sufficit contrahentes esse aptos ad consentiendū secundū Io. an. in. c. ii. ad fi. de despon. impub. uide. ī. q. ccxxxiiii. ī fi. Item tenet mr̄onium contractū contra iuramentuz licet contrahens sit p̄iurus de spō. sicut. Io. an. in. c. dilecto. de p̄ben. in. colū. & Nic. in. c. de illis. de spon. Itē contrahit mr̄onium seruus absq; dñi uoluntate de coniug. ser. per totum. p Archi. xxix. q. ii. si quis amboꝝ. &. c. fi. per fra. in. c. ad audientiam. & in. c. cum locum. ii. q. de spon. & similiter maritat filiā Arch. xxxii. q. iii. in fi. Item etiā meretrix cōtrahit & cum ip̄a contrahitur. xxxii. q. i. p totum. & in. c. inter. de sponſ. & per Ho. in sum. đ matri. §. quis pōt. ubi etiā q̄ mutus & surdus contrahūt de spon. cū aput. & ibi p fran. per totum. Similiter uideꝫ q̄ hermofrodita possit contrahere p̄ no. in. l. si quesitū. §. fi. ff. de lib. & postu. & in. l. querit̄. de statu ho. cauti9 tñ q̄ cum eo non cōtrabat̄ p no. per franc. in. c. i. in pīt. colum. de frigi & qđ not. Archi. xxvii. q. xci. diaconissa. ad qđ. s̄. §. ꝓximo. q. xii. Item contrahit̄ per filiumfa. & filiamfa. de iure canōico parētibus inuitis no. xxvii. q. ii. §. Itē nicolaus. &. xxxii. q. ii. §. cum ergo. &. c. hic sanctū. & in. c. pīt. de rapto. facit. xxo

q.i.uidue.nota.ff.de ſtatu.ho l. paulus cy.in.l.ſi ut ꝓponis.C.ꝺ nup.Frā.in.c. uideē.vii.nota.qui mat.acc.po.& in.c. ſup eo.iiii.q.ꝺ 9dī.appo.& ī.c.cū locū. iii.q.de ſpō.& in.c.cū aput.iii.notabi. eo.ti.& in.c.i.in prin.ꝺ deſpō.impu.& ꝑ An.in dicto.c.ſup eo in fi.Itē ſi 9tra hit lit.pen.tenet ſi primū nō tenebat ut ꝑ Ho.in ſu.de ma.§.q̄liter impediat.in fi.ꝑ bal.in.l.deo nobis.ii.col.ꝺ epis.& cle.ꝑ Inno.& doc.in.c.cum aplica.de ſpō.& in.c.cū inhibitio.xv.q.ꝺ clam.ꝺ ſpon.& ibi Io.an.ad fi.& in.c.tua.in fi.de ſponſa.duorum.per eundem facit ī.q.cvi. Item contrahite cxōmūicatus. ut in.c.decreuit.in fi.de bereti.li.vi. ṽ per doc.& in ſpe.de ſpon.§.i.ad fi.& fra.in.c.ſignificaſti.in.nota.de eo qui dux.in mat.& in.c.q̄to.in fi.ꝺ duor.& ſ.q.iiii.Silr hīticus ut patet in dicto.c. decreuit.& ibi Pe.de anch.fra.in.c.fi. ii.q.ad fi.ꝺ 9dī.appo.& ī.c.ii.prīa.q. ꝺ 9iug.ſuor.&.ī.q.clxix.Itē altero 9 gum ingrediēte rligionē remanēs 9tra hit Ho.in ſu.ꝺ 9iug.lepro.ꝑ doc.ī.c.ex parte.ii.de cōuer.cōiug.Itē ſm legē di uinam etiā pbī & monachus cōtraheret lvi.di.§.cum g°.Pe.ꝺ anch..c.uno.p9 prin.de uoto li.vi.Io.ꝺ lig.in.c.rurſus. circa mediū qui cle.uł uouē.& pat3.lvi. diſtinctione.§.cum ergo.& patet.xxvi. q.ii.ſors.§.huis ita.ṽ dicit arch.fuiſſe ꝑ hibitū ab apło alīt.lxxxiiii.di.cū ī ꝑte rito.ubi ꝺ hoc no.ꝑ quo xxxi.di.c.i.in fi.&.c.oīo.& in dicto.c.cum ī ꝑterito. in glo.ii.Alii dicunt q3 ꝓhibitio ꝓceſſit ex generali uoto ſeu ꝓpoſito eccleſie oc cidētal.xxviii.di.§.Itē in anchicana.uel per papā ſiriacū ſeu ex cōſtitutōe ecclie ut not.in dicto.c.cū in preterito.Sed q̄ tempe Pauli nō erat ꝓhibitū ꝓbat.lvi. di.c.oſi9.cōiuncto.c.pīt.§.cū ergo.ṽ pa tet ꝺ plurib9 romanis pōtifi:ib9 qui fu erūr filii legitimi ſacerdotū licȝ aliter di cat Ho.in ſu.ꝺ filiis pbīc4.§.ii.p9 prī. & ſentit Fran.in.c.per veñabilem.§.i. vi.notat.q̄ filii ſint legi.magn9 eri in bo nor eſt naſci legitīe ꝺ ꝓſapia ſacerdotis ut ipſe dicit eo.ti.§.que ē cauſa.& facit optīe in dicto.§.cū ergo.& ideo dicunt doc.in dicto.c.rurſus.q̄ papa pōt diſpē ſare q̄ eōtraherēt & per fra.in.c.i.ī fi. qui cle.uł uouē.& per eundē eo.ti.ī ru. q.v.&.ī.q.cxxix.&.cxciii.Itē nota q̄ cōſuetudo prīe ꝑ papā approbata pōt abilem inabilitare ad m.ionium ꝺ quo ꝑ fra.de ſpō.duo.c.fi.iii.oppo.& ī.c.lu per eo.ii.not.ꝺ cog.ſpūali & ī.c.iii.vi. nota.de cōſan.& affi.& in.c.q3 ſup.iii. nota.& ſequēti eo.ti.ꝑ eūdē &.ī.q.cv. Item pubes q̄ generare nō pōt nō tñ eſt ſemp ſ.u ꝓpetuo impeditus nec frigidus uel maleficiatus pōt cōtrahere mrionīū per glo.fra.& doc.in.c.iii.ꝺ deſpō.im pub.Itez mut9 ſurd9 & cec9 ſimlr cōtra hit mrīonium ſi ex geſtis pōt apparere de cōſenſu Ni.poſt Ho.in.c.cum aput.ꝺ ſpō.Itē ꝺ iuī canonico cōſtitut9 in maxi ma dignitate cōtrahit mrīonium cum vi liſſima ꝑſona Io.an.ī addi.ſpe.ꝺ cogna. lega.ṽ etiā q̄ mlier uidua.ī.annum pōt cōtrahere & de ſimili.ib9.Vigeſimoſe cundo q̄ro vtr̄ qui cum una cōtraxit ſpō ſalia poſſit cōtrahere mrīonīū cum alia ꝑ ṽba de p̄ſenti dic q̄ ſi cōtraxerit tenet ma trimonium de ſpō.duo.& ī ſu.piſanella in ṽbo ſpōſalia.§.viii.idē not.in.c.ꝺ illī. ꝺ deſpō.impub.& per Ho.ī ſu.eo.ti.§. fi.pīt.col.ṽ.q̄d ſi pubes qui contraxit &.ṽ.ſeq̄nti & ꝑ Io.an.in.c.dilect9.ii.ꝺ prebñ.poſt prin.& in deciſi.rote nume ro.ccccxlv.q̄ incipit.Itē fuit dubitatū ſi pubes cōtrahat zč.& per An.de bu.in dicto.c.de illis.i.in fi.& ibi Fran.v.vi. &.vii.oppo.Silr prīa ſpōſalia ꝺ futo rū puntur per ſimilia carnali copła fir mata cum ſit mrīmonium p̄ſumptum de ſpon.is qui.& q3 notat Ho.in ſu.ꝺ ſpō. §.fi.ṽ.quid ſi prīa.& Io.an.in ſu.q̄rti li bri.ii.col.ṽ.x.facit.ī.q.xxxviii.& ꝑ An.de bu.ī ru.ꝺ ſpō.in.iii.col.& ītert fra.i.c.ꝺ illī.circa prī.ꝺ ſpō.tan.dicere q̄ per ipſa ſponſalia de p̄ſenti ſoluunt ipo iure ſpōſalia de futuro al:as ī alīs cāis 9 per iudicium eccleſie diſſoluēda ſunt.xx xiii.q.ii.ſeculares.xxxv.q.vi.multo3 ad idē per eundē fra.in.c.r̄q̄ſiuit.in fi. eo.ti.& in.c.ſicut in ſumario & in.c.ſi in ter.& in.c.adoleſcens.eo.ti.& in.c.i.in prī.de ſpō.duo3.per eundē facit.ſ.q. xvi.poſt medium &.ī.q.lviii.&.q.cix. vnde mrīonum 9.ractū ꝑ ṽ bade p̄ſenti cū

fa. dissoluit sponsalia precedētia etiam iuramēto firmata & ipso iur̄ sicut dicit magistr̄ sentētia 27. xxvii. di. c. i. circa fi. extra eo. uenīēs &. c. is qui fidē. &. c. si ī ter de spon. duo. c. i. ꝑm Pe. de palud. in iiii. di. xxvii. q. i. xi. col. subdēs sec9 esse si tale seqns mr̄ionū esset ī ualidum qua cūq; rōne ut ibi ꝑ eum unde si qs 9traxit cum duab9 succedsiue si cum pr̄ia non sub erat impedimētū erit cum illa alias cum fa. Io. an. in. c. ꝑ venerabilē. in. vii. col. qui filii sint legi. ad qd̄. ī. q. clxiii. &. q. seqnti &. q. ccxxii. ī fi. si tñ primū mr̄o nium fuit de pñti nō rūpit̄ ꝑ ꝑm 9sumatū s̄. q. viii. post mediū &. s̄. q. ꝓxīa p9 me diū. v. Itē si cōtrahit̄. &. ī. q. c. & cxxii. &. cxcviii. Vigesimotercio q̄ro quō 9trahat̄ mr̄ionū Rñ°. ꝑm Ray. ꝑ 9sen sum ex quo enī uir 9sentit ꝑ v̄ba d̄ pñti in mlierē & illa in uir dicēdo accipio te in meā & accipio te in meū uel 9sentō in te tāq; in uxorē seu alia equipollētia v̄ba statim est mr̄ioniū & si 9sensus nō expri mat̄ v̄bis sed signis ī his qui nō possunt dicere ut mut9 uel nō audire ut surdus sa tis est sed sine 9sensu quecūq; alia dicant̄ uel fiant etiā si interueniat copla carna lis non est mr̄ionium de spō. du. tuas. &. c. dudū. & d̄ spō. si iter. &. c. cum apud. ad que. ī. ꝓxima. q. ꝑm pisa. & fra. Ni. ī §. mr̄ioniū. iii. & ꝑ Pe. d̄ pat. in. iiii. dis. xxvii. q. ii. circa prin. ubi etiā an ille qui non 9sensit teneat̄ reuelar̄ filio zč. & sic v̄ba formalia mr̄onii sunt accipio te in meam zč. Sed ad sponsalia accipiā te in meā zč. An. ī. c. si iter. d̄ spō. &. ī. q. xx xvi. Sic ergo solo 9sensu 9trahit̄ mr̄ioni um ut ꝑ Ho. ī su. d̄ dona. inter uir & ux orē in fi. & ī ti. d̄ mat. §. q̄liter 9trahat̄. facit in glo. in. c. cum locū. d̄ spō. & suffi cit sol9 9sensus q̄litercūq; hēat̄ Ni. in. c. sup eo. d̄ cōdi. appo. ad qd̄. ī. q. xxvi. añ fi. &. q. xxxvi. & qd̄ no. lxiii. di. quāto. in glo. magna circa med. um. unde ad uer mr̄ionium requirit̄ cōsensus. xxvii. q. ii. sufficit. de spon. c. i. cū si. ad qd̄. s̄. q. xii. & licet solus cōsensus sufficiat non tñ ex cludunt̄ v̄ba ī his qui loqui possunt sed excludit solēnitates ut ꝑ Io. an. in. c. cū apd̄. d̄ spon. & dic solēnitatē id est pñtiā sacerdotis ꝑm Io. an. ꝑ9 Ho. in. c. tua. ca prin. d̄ spon. ad qd̄. ī. q. xlv. & intelli ge d̄ 9sensu legitō. ī. q. xliii. &. q. ccvii. ac de consensu puro. ī. q. xlix. ult. col. & de consensu aīcr̄ ut declarat Ho. in dicto §. q̄liter. v. q̄uis autē. & sequēti. & sic in telligit̄ collectiue id ē duor̄ cōsensus fa cit mr̄ionū arch. xxvii. q. ii. in pr̄ī. etiā si ex ītervallo rñdeat̄ ut notat arch. ī di cto. c. sufficiat. & Io. an. An. & Fran. in dicto. c. si iter. ii. q. & dñs do. in. c. ii. de lit. cont. li. vi. uid tñ Ni. ī. c. dilect9. ī fi. de spons. ad qd̄. s̄. q'. xvii. &. q. xx. & sa tis est q̄ mlier licet nō ꝑ filia tñ ꝑ eqpol lētia v̄ba rñdeat Io. an. in. c. plt. de spō. utpote. ꝓmitto tibi q̄ te uolo habere in uxorē uel accipio te in meā uxorē ul̄ pla cet mihi te habere uxorē uel ꝓmitto q̄ tibi fuabo fidē sicut uxori uel uolo q̄ ab hac hora ī antea sis mea uxor & ego uir tu9 uel laudo te uel recipio te in meā ux orē ul̄ iuro ul̄ dono ul̄ ꝓmitto tibi q̄ hē bo te ꝑ legitīa uxore uel ꝓmitto tibi q̄ semꝑ ꝓ debo tibi tāq; uxori & sic d̄ alis cōsensuz mutuū de pñti exprimētib9 dūmō v̄ba nullerius sequāt̄ ut in dicto. c. si inter de spon. duor̄. c. i. de spo. ex pte xxx. q. ult. si quis diuinis. ꝑm spe. in ti. d̄ spo. & mat. §. i. ad qd̄ no. ī auct. de nup. §. nupcias. glo. ī personas. & de spon. c. tua. glo. forma. & dicto. c. si iter. glo. i. sic ergo uiro dicente accipio te in meam mul. dicat sum 9. ēta uel cōsentio erit ma trīonū quia non r̄quirit̄ q̄ concordēt in forma v̄bor̄ sed in substātia 9sensus de pñti ꝑm An. ꝑ9 Ho. in dicto. c. si inter. de spo. dicit Pe. d̄ pa. Sed i. cōclu. est de v̄bis cōib9 q̄ sūt accipio te ī meā accipio te ī meū siue addat̄ uir & uxorē siue nō q̄ sufficiūt qa signāt totū effectum sacra mēti qui ē q̄ uir nō hēt ptātē sui corpis sed mulier & ecōuerso ꝑm paulū Tercia conclusio est de v̄bis eqpollētibus pñtis tēpis ut si dicat teneo te uel habeo te ꝑ uxore uel uiro uel ex nunc reputo te uir uel uxorē meā quia nil r̄fert quid ex eq pollētibus fiat. unde qñ v̄ba sunt tlia q̄ non possunt uerificari de pñti. nisi sit ma trimonium in presenti illa uerba sufficiūt dico autem uerificari de facto uel de iu re sic autē est in ꝓposito quia nō dēt hr̄i nec teneri nec r̄putari aliq̄ ꝑ uxore ꝓ

aliquo tēpe nisi ꝑ illo tēpe ꝑ quo est ux
or undeꝯcū dicat ꝑ ṽba ŏ pñti teneo hēo
reputo zč. uidet̄ sufficere & idē uidetur
si dicat ꝑuideo tibi ex nunc sicut uxori
uidet̄ idem ꝑ idem ſm Pe. ŏ paſ. in. iii.
di. xxvii. q. ii. arti. iiii. dicit tñ dñs Frā.
in dicto. c. si inter. in. iii. not. ꝙ formali
tas ṽboꝝ non est statuta in mrīmonio &
sic ṽba illa accipio te in meā zč ŏ quib9
ibi non sunt de substātia quia sunt & alia
ṽba apta ad mrīoniū ſm glo. & fra. ibi
dem idē si dicat placet uel cōsentio qa nō
refert quid ex eqpollētib9 fiat ŏ 9san.
& affi. tua. ſm Fran. p9 Ho. in dicto. c.
si inter. iii. q. idē dicīus in spōsalib9 ŏ fu
turo ut dicto. c. si īter. in ſ° dicto ibi seu
ṽba silia qŏ expōit Inno. puta 9trabam
tecū ŏ spō. is qui. &. c. r̄qsiuit. unde si di
co ꝑmitto ꝙ te ŏsponsabo hēbit̄ ac si di
cerē ꝑmitto ꝙ 9trabā mrīoniū ŏ quo tñ
ꝑ fra. in dicto. c. si inter. in fi. pōt tñ fie
ri despōsatio ꝑ ṽba de pñti & tunc non
desponsatio sed ṽba faciunt mrīoniū de
ŏspō. īpub. c. fi. ſm fra. in. c. tua. iii. no.
de spō. & in dicto. c. si inter. in prin. ubi
despōsatōꝝ textus. ī. uocat mrīoniū qa
de pñti & īter ꝑsonas aptas qŏ nota ad
qŏ. s̄. q. ii. nota tñ ꝙ in mrīonio dēt īter
cedere 9grua interrogatio & cōgrua rñ
sio nisi forte seq̄tur traductio uel copia
uel aliud indiciū ratificatōis ut ꝑ Ho. in
in su. de mrīonio. §. quid ergo. si aliquis
ita dicat zč. facit de spō. tua. ad fi. & ad
de in seq̄ntib9 qōnib9 & ad illud ŏ muto
adde. s̄. q. xxi. circa mediū & ad illud ŏ
signis uiŏ. ī. q. seq̄nti. & ad ultimū dictū
pisanelle adde. ī. q. xxvii. & sequēti.
Vigesimoquarto q̄ro vtꝝ ipa uerba sint
necessaria Rñ°. ſm Pe. sicut dicit magi
ster sen. nō solum 9sensus interior facit
mrīoniū sed r̄quirit̄ expīssio ṽboꝝ quia
sacrm res sensibilis est & in eo requirit̄
signū expīssum Expīssio aūt bu uſmōi 9ue
niēt9 fit ꝑ ṽba de pñti ideo in ualētib9
loqui necessaria sunt ṽba de spon. c. tue
fīnitatis. ſm Ray. & ut no. in su. cōfes.
eo. ti. &. q. iii. ſ & pōt fieri ꝑ aliū modū
ut ꝑ litteras abñtiū ut. s̄. q. xix. & seq̄n
ti uł ꝑ euidētia signa pñtiū nō ualētiū lo
qui ut. s̄. ꝓxīa. q. ſm pisanellā. ubi. s̄. ſ
ꝓpoñ ꝙ quidā in pñtia pluriū sororū di
cat eis ꝑmitto uobis ꝙ unā ex uobis du
cā in uxorē & ōnes rñdēt placet postea
cognouit unam nunquid est mrīmonium
Rñ° ſm Ho. sic qa ipso facto 9sentit ar.
ŏ appel. dilecti. &. c. ut nr̄m. idem su.
9fes. eo. ti. q. xviii. aduertendum est ſm
Pe. & in su. 9fe. eo. ti. q. x. ꝙ in bus qui
sunt alieni iuris sufficit ad mrīonium eti
am tacitus 9sensus tunc expīssus ṽbis eo
rum in quoꝝ sunt ptāte ut patet in filio
seu filiafamilias. xxxii. q. ii. honorātur
9cor. Tho. & Inno. & hoc clare hēt̄ i. c.
si infātes ŏ despō. impub. li. vi. glo. etiā
Ray. dicit quid si uir dicat accipio te in
meā uxorē & mlier nihil rñdet nunquid
est mrīonium & Rñdet ꝙ ṽba in mrīmo
nio nō sunt de substātia mrīmonii sicut in
baptismo & eucarīstia. ṽba tñ aut nut9
aut alia signa seu indicia sunt necessāria
ad hoc ut cōstet eccle de mrīoniali con
sensu unde si puella loqui uerecundat̄ &
tñ patiē se subarrari ꝑ ānuli immissiōem
uel patiē se dotari ipa tacitnitate & pa
tiētia cōsensus ei9 exprimit̄ q̄ uis lingua
taceat ſm Hug. Tho. etiā dicit sufficere
in hoc cāu ꝙ nō cōtradicat. si autē nulla
sint indicia de cōsensu eius dicit glo. eius
nō credo ꝙ p̄sumēdum sit de mrīonio ꝑ
pter illa tātum Ho. quoꝙ dicit ꝙ solum
cōsensum r̄quirit eccla quo ad essentiam
mrīonii. uerba autē r̄quirit ad hoc ut cō
sensus ꝓbet̄ q̄ si deficiāt sufficere debēt
signa etiā ī loq̄nte dicit etiā ꝙ si scribat
uoluntatē suā sine uerbis uidet̄ etiā suffi
cere ſm fra. Ni. osimi. in addi. qui uidet̄
uelle ꝙ etiā in ualentib9 loqui sufficiāt
signa cōsensum exprimentia & de dictis
Ho. hic alītis uide ꝑ eum ī su. ŏ mrīonio
§. q̄liter cōtrabatur. circa prin. ubi lati9
vñ dicit Pe. ŏ paſ. ꝙ in mrīonio r̄quiru
tur uerba solum ut sunt significatīa unŏ
si loco uerboꝝ sunt nut9 uel epīe sufficit
non solum ī mutis aut uerecundis: sed eti
am in aliis quia ex quo cōsensus est prin
cipaſ causa sufficit q̄liscunq̄ expressio.
vtꝝ autem mutu9 consensus cum carnali
copla sine alio signo sufficiat uidetur ꝙ
non quia debet exprimi ꝑ signa ordina
ta ad expīssionez cōsensus huc p̄cedentia
ut in sponsalib9 ŏ futuro carnali copula
subsecuta affectu maritali uel subseqntia

quod nō eſt hic ad hoc enī eſt datꝰ nobis
ꝑmo ut p̄ſto fiant mutue uoluntatis indi
dicia ſm Pe. de paſ. in. iiii. di. i. q. iiii. u
de. s̄. q. xx. ad finē & ꝙ mutꝰ ꝑ ſigna cō
ſentit ꝑ ang. ī. l. poſtq̄. ff. ō pac. ad uerte
latꝰ nā doc. īter ſe diſſidēt an ī mr īonis
ꝟquirāt v̄ba ber. ꝙ ſic in ualētibꝰ loq re
gīr ut not. in dicto. c. tue. idē Io. goff. In
no. & barthoſ. Briſen. xliii. di. ſit rector.
ꝑ quo facit qō notat arch. in. c. pſt. ī fi.
de electi. li. vi. & Io. an. in. c. i. in prin. ō
deſpō. impub. p̄terea nō uideť ꝙ pecca
tor ꝯtrabēs mr̄ioniū peccet cum tū eſſe
mr̄onii ꝯſiſtat in mutuo ꝯſenſu per v̄ba
uniꝰ alteri exp̄ſſa Pe. ō paſ. ī. iiii. di. v.
q. i. in. iiii. coſ. alii. ut Ho. vin. & alanꝰ.
dicunt ſolo facto cōtrahi mr̄ionium ſine
v̄bis ut ꝑ Ho. in ſu. ō mat. §. q̄liter cōtra
hať. circa prin. & in. v. & nunqd ſi poſt
&. v. ſi dicať. &. v. qd ergo ſi aliqs. & ſe
quūť aliqui ut. s̄. dixi Io. an. diſtinguit
ꝙ aut p̄ceſſit tractatꝰ & ſit v̄a opīo Ho.
q̄ſi tunc v̄ba in tractatu ita ꝟferāť ad ſi
gna & actꝰ qui poſtea ſubſequūť ar. l. ti
tia. ff. de. v. obli. aut nullꝰ p̄ceſſit tracta
tus & ſit uera opi. Inno. ꝙ ſequit Pe. ō
anch. in. c. uno. ad fi. de ſpon. li. vi. &. n
ſu. ꝯfeſ. li. iiii. ti. i. q. iii. & ad iſtud ō tra
ctatu adde ꝙ idem uoluit Ho. īdicto. §.
qd ſi dicať. ibi uideť enī ſufficere ſi ꝓbeť
ꝙ poſt tractatū zč. & ad idē ꝑ eūdē ī ſu.
de cōiug. ꝓuo. §. fi. v. qd ſi qs cōtrahit.
archi. in dicto. c. ſit rector. ad fi. uidetur
uelle ꝙ qī non p̄ceſſit tractatꝰ qui ad no
titiā utriuſq; ꝑuenerit nō ſufficit ꝯſenſꝰ a
lias ſic. & ſic idē qō Io. an. & dñs Frā. cū
quo ꝯcor. Ni. ī. d. c. tue. refert plures le
cturas. & doc. & beatū Tho. & alios tā
dem dicit ꝙ in hac tāta uarietate nō eſt
tutum p̄cipitare ſnāz: tū ſcōa lectura eſt
uerior que hēt ꝙ nunquā ſunt neceſſaria
v̄ba etiā in fari ualētibꝰ quā dicit ſequi
Hug. de ſancto victo. ſiue enī preceſſerit
tractatꝰ ſiue non dūmodo ſigna ſufficiē
ter indicēt ꝯſenſum ꝯtractū erit mr̄oni
um nam cum non ſit certa forma tradita
in exprimēdo ꝯſenſum mr̄onialē ſufficit
quōcūq; ōtegať ꝯſenſus utriuſq; de ꝟſti.
ſpo. ex ꝑte. ibi cū ꝑ ſolā traductōz q̄ nō p̄
ceſſerūt ſpōſalia uel ꝯſenſus zč. quod gō
dicit uel ꝯſenſus dēt in tīligi ſine v̄bis ut
differt a v̄bo ſpōſalia qō ꝓcedit ꝑ hoc ō
ſpon. tua. & ꝙ ibi ꝑ Inno. unde ſtinge ꝙ
erat cōſuetudo ꝙ uolēntes cōtraheꝝ acce
debant ad eccleſiam & ſacerdos benedi
ceret utrūq; uel poneret eis manū ſupra
caput uel quid aliō quo facto reputaba
tur contractū mr̄ionium ſine dubio hoc
ſufficiet. Idem de deſponſatōe uel alio ſi
gno ſi habetur cōſuetudo ꝙ eo interueni
ente cenſeať mr̄onium cōtractū quia tūñ
uarietas ē in conſuetudinibꝰ & quia dif
ficultas ē in ꝓbanda conſuetudine q̄ ceſ
ſante difficile eſt exemplificare qūo con
ſtabit de conſenſu inter eos ideo licet ſe
cūda lectura ſit uera tū tutior eſt prima
ut uerba interueniant. & ita obſeruať ꝙ
ſaltem interueniūt uerba uiri quo cāu ſi
mulier interrogata an conſentiat annuit
capite & ſic hoc ſufficit ut ſeruatur padue
Nam etiā ſine uerbis cōttabentiū ſuffici
unt uerba alioq; puta ꝑentum quo caſu
taciturnitas cōtrahentiū etiā ſine ſigno
annuendi uel alio ſufficit ꝑ approbatōe
de deſpon. impu. c. uno li. vi. ſecꝰ in aliis
q̄ in ꝑentibꝰ quia tunc oportet ex poſt
ratificent dicto. c. ubi de hoc ſm eū qui
etiam dicit in. c. i. primo no. de ſpon. du.
poſt al. ꝙ dūmō hoc agatur inter eos ut
contrahať ſufficit ꝙ in aliquo ſigno hoc
exprimaz ar. ff. man. l. i. quin etiā p̄ſup
poſito ꝙ in mr̄imo eſſent uerba neceſſa
ria ſufficit ꝙ ab inicio interuenerint ar.
de deſpon. impu. c. uno li. vi. ſm eundem
in. c. non debz. ad fi. de conſang. & affi.
qui etiā dicit in. c. i. §. eſt aūt. ō ſpon. du.
ꝙ ad mr̄ionium requiruntť uerba uel alio
modo uel ſigno qō ſit equipollens quod
no. de ſponſ. c. pſt. &. c. tue. & ſubdit in
v. q. ꝙ ſolus conſenſus cordis ſufficit q°
ad ſubām. nam ſine conſenſu tali oīa fru
ſtrantur eo. ti. c. fi. & de ſpon. c. i. cōſen
ſus aūt ore p̄ſtandus non p̄ciſe requiritť
ut. s̄. vnde dicit Ho. ꝙ ſi uir dicat mulie
ri uolo te in uxorem & ſi conſentis oſcu
leris me ſi oſculatur eum erit mr̄ionium
ar. de matri. con. inter. ecc. contrac. c. i.
C. de dona. ante nupt. ſi a ſponſo. ꝑ hoc
qō no. de ſpon. ſi inter. in glo. i. in fi. b°
etiam ſequitur Archi. xxvii. q. ii. añ fi.
& Io. an. in. c. i. de ſpon. du. ubi per an.
& iſte caſus eſt parū dubius: ſed dubiuz

eſt an nō ĩterueniẽtibus aliq̃b9 v̄bis uiri
nec mĺieris nec alteri9 pro eis poſſit ſig
nis 9trabi mr̄ionīū ŏ quo. s̃. late dictum
eſt non ergo eſt uis ī v̄bis exquo ŏ mẽte
& 9ſenſu 9ſtat p̄m Io. an. in. c. ex p̄te. ŏ
ſpō. & Ni. in. c. pĺt. eo. ti. idẽ ſi ŏ uiolẽta
p̄ſumptõe 9ſtat p̄m Io. an. ĩ. c. tue. añ fi.
de ſpō. & licet forte manū non ſtringat
p̄ ut eſt de 9ſuetudīe qñ 9trabit̃ mr̄imo
nium uel q̄ mĺier ānulo ſubarretur nibi
lomin9 ſine hac ſubarratõe fit mr̄ionīū
p̄ 9ſenſum & v̄ba ŏ pñti p̄m Io. an. in. c.
i. in fi. ŏ ſpō. duo. & ibidẽ p̄ fra. & An.
facit ad p̄miſſa quia aliter quã v̄bis loq̃
mur ut p̄ Pe. ŏ anch. in. c. 9ſtōem. iii. no
tabili de ſen. excōis. li. vi. ſic ergo ſine v̄
bis ſigna ſufficiūt etiã in potẽte loqui &
illa ſigna ſunt ſufficiẽtia q̃ ſine mr̄ionio eſ
ſe nō poſſunt aut nō ſolent aut q̃ 9trabẽ
tes ſp̄u cōiter bẽre ſolẽt p̄m Pe. ŏ paĺ.
in. iiii. di. xxvii. q. ii. arti. iii. & ſubdit q̄
tacitẽnitas filio7 r̄ſpectu parẽtū eſt ſig
num euidẽs & ſufficiẽs. ſec9 ŏ p̄pinquis
uel extraneis ut ibi lati9 p̄ eũdem quod
etiã dixit ea. di. q. i. arti. ii. 9cluſione. i.
in fi. ad qŏ tñ uide quod nota. in. c. uno
ad fi. ŏ ŏſpō. impub. li. vi. dicit etiã idẽ
Pe. ea. q. ii. ubi. s̃. q̄ p̄m ſignū eſt bñdi
ctio nuptiaĺ qñ tacẽs ſe p̄mittit ſolẽmn
ter bñdici vnde dicit Io. ŏ ligna. in. c. fi.
ad fi. ŏ deſpō. impub. q̄ ſufficit ſi mĺier
patiat̃ bñdici in ualuis eccl̃ie. Item dicit
idẽ Pe. ubi. s̃. q̄ terciū ſignū eſt ſubarra
tio añ ualuas eccl̃ie cum ŏ hoc agitur ad
qŏ. ĩ. q. xxvii. vñ ŏ actib9 & ſignis tunc
geſtis poterũt teſtificari & deponere q̃
tũc interfuerunt p̄ ut ŏ aĩo cõtrahẽtis p̄
ceperũt de ſpō. du. c. i. in fi. & ĩ. c. licet.
xxi. q. xlvi. & iuxta not. p̄ Inno. in. c. ſu
per bec. ŏ renũ. & ĩ. l. fulcim9. §. q̄ autẽ
glo. aĩus. ff. qui ex ca. in poſſ. eat̃. & ĩ. l.
i. §. diuiſi. ff. ad. l. cor. de ſicc. & utrobiq̄
p̄ bar. & per eundẽ. ff. de fur. l. falſ9. §. ſi iactũ. & Fran. in. c. cum oporteat. ĩ
pri. de accu. doc. in. c. ii. de tornea. & qŏ
not. in cle. una de hoĩ. & in. c. & ſi qões.
de ſymo. cum ſi. ad qŏ. ĩ. q. xlii. unde do
min9 An. de bu. in. c. tue. de ſpō. dicit ſic
Aduerte ſi q̄rimus ad ſubſtãtiam & eſſe
mr̄ionii quid exigat̃ R̃ñdeo q̄ cõſenſus
cum hac q̃litate q̄ ſit legitim9 de ſpon.
ad id qŏ. &. c. cum locũ. unde de ſubſtan
tiali ſolẽnitate mr̄ionii ſolus cõſenſus eſt
neceſſarius. ſi autẽ q̄rimus de ſolẽnitate
p̄batoria & tunc aduerte q̃ certitudiem
uelit eccl̃ia ŏ mr̄imonio ſi uult certitudinẽ
uerã exiguntur v̄ba ſed hanc non exigit
ius ex neceſſitate qa mod9 p̄bandi uere
uel p̄ſumptiue a iure cõiter non differen
tiat̃ niſi ubi exprimit̃. ſi autẽ eccl̃ia uult
p̄batõnẽ p̄ſumptã altero facto põt p̄ba
ri mr̄ionīū & inducitur & hec eſt ipſa ue
ritas p̄m eum facit. ĩ. q. xliii. ad fi. &. ĩ.
q. xxvi. & ſic v̄ba non ſunt de forma ſed
ſunt ŏ ſolẽnitate p̄batoria ut idem dicit
in. c. tua. in fi. eo. ti. de ſpon. ſic ergo con
ſenſus ſolus eſt de ſubſtãtia non aũt v̄ba
ad dandũ conſenſum & ſimĺ cõſenſum. ex
igitur tñ de ſubſtantia aliqŏ ſignũ p̄ qŏ
appareat de tali conſenſu & ſi nõ ſubeſt
ſignum r̄quiruntur v̄ba p̄m eum in. c. is.
qui. pĺt. coĺ. eo. ti. ſufficit etiam nut9 ex
primẽs cõſenſum mr̄ionialem p̄m An. de
bu. in. c. illud. in. iii. coĺ. de p̄ſump. Item
ſubdit Pe. ubi. s̃. aliud ſignum v3 ſi coha
bitauerunt & coniuges ſe uocabant ſed
iſtud nō eſt ad p̄poſitũ ubi loquimur qñ
v̄ba nō interuenerũt ut. s̃. de quo tamen
uide in dicto. c. uno. Itẽ ad illud ſi in p̄
ſentia pluriũ ſoro7 zč. dic q̄ iſtud polu
it Ho. in ſu. de mr̄imonio. §. q̃liter cõtraha
tur. ad fi. & in. c. ex litteris. & de ſponſ.
dicit tñ ibi in fi. dñs Fran. q̄ p̄ hanc co
pulam nō cõſumatur mr̄ionīū quia nulla
ſponſalia p̄ceſſerunt p̄pter ĩcertitudiez
ut ibi latius & uide. ibi oĩo p̄ An. ŏ bu.
& ſubdit Ho. in locis p̄miſſis q̄ ſi genera
liter iuraſſet cũ aliq̃ mĺiere mundi cõtra
here & poſtea aliq̃ cognoſceret nō uidet̃
illam elegiſſe in uxorẽ unde nō deierat
cõtrahẽdo cum alia licet equius faceret
cõtrahẽdo cum illa de quo per Io. an. &
fra. in dicto. c. ex litteris. ii. q. & ibi p̄
Ant. in fi. & ex hiis not. qŏ ad mr̄ionīū
ſufficit tacitus cõſenſus. ad hoc facit qŏ
not. fra. in. c. cum locum. iiii. oppo. & in
c. ueniens. ii. in prin. &. c. ii inter. i.
queſtione. de ſpon. & in. c. i. prĩa oppo.
de ma. contracto contra inter eos. i. & p̄
Io. an. & dñm Ni. in. c. accedẽs ŏ rapto.
Vigeſimoquinto q̄ro an iuramẽtū hic ne
ceſſarium ad mr̄ionīū R̃ñ°. q̄ iuramẽtū

non eſt de ſubſtãtia matrĩonii ut not. c. ſi ĩter. glo. iii. deſpo. ſolidi9 tñ ſubſiſtit qđ iuramento roborat̃. xxii. q. i. omne. ſm Fran. in dicto. c. ſi inter. vi. nota. ad hoc ſ. q. xxii. vñ dicit gaſp. đ cat̃. q iuramẽ tum nil addit ad ꝓmiſſioez ſeu ſubãz matriõnii uel ſponſalioꝝ ſed uiolãs 9tractũ iuratũ magis excedit q̃ ſi nõ eſſet iurat9 ſm Fran. de ſpon. ex ꝑte. ii. q. & in. c. ꝑ terea. iii. oppo. & ꝑ eũdẽ poſt glo. in. c. ii. de ſpon. & in. c. ex litteris ii. ꝑt. cot̃. eo. ti. & in. c. de illis. i. ꝑt. cot̃. poſt Io. an. & in. c. duo. quarto. not. de deſpon. ĩpub. & in. c. i. §. ẽ aũt. iiii. q. đ ſpõ. du. & in. c. licet. iii. nota. eo. ti. fortι9 tñ ius acq̃rit mĺier petendi ſpõſum ſi ĩtercedat iuramẽtũ uel fidei interpoſitio Frã. p9 glo. in. c. ii. de 9ſan. & affi. & ſic iuramentum quo ad eſſe ſpõſalioꝝ nõ ꝓꝝ facit ut dicit lauđ. in ſacramẽtali de ſacr̃o mrĩ monii circa prin. & An. đ bu. in. c. ſicut ex litteris. in fi. de ſponſa. nec ad potẽ tiam uĩculi mr̃imonialis addit An. in. c. ſi inter. de ſpõ. & in. c. 13. de ſpo. du. con trabũt̃ enĩ ſponſalia iuramẽti ĩteruẽtõe uel nuda ꝓmiſſione affirmatiua uel aliis mõis ut ꝑ Pe. đ palu. in. iiii. di. xxvii. q. i. in. ii. colu. &. v. colu. Item q ſponſalia iurata nõ faciũt mrĩoniũ ꝓſeq̃t̃ idẽ Pe. in. iiii. di. xxviii. q. i. ar. i. qui etiã ĩ. iii. arti. tenet q iurãs aliꝫ ducere in uxorẽ põt ſi uult abſq peccato religionẽ intra re mrĩonio non pri9 9tracto & ita dicit debere intelligi. c. 9miſſum. de ſponſ. ut ibi lati9. & ex hiis ĩferẽ ad qõez facti q etiam ſponſalia nõ iurata trãſeũt in mrĩ moniũ p̃ſumptũ ꝓpter ſeq̃ntez copulam ut ſentit glo. in. c. tua. de ſpon. & ſpe. de eo q dux. ĩ mrĩ. v. qd ſi eo nec fidẽ. facit c. 9miſſum in fi. &. c. ſup. eo. đ 9di. app. &. c. ꝑ tuas. & q ibi not. eo. ti. in glo. ii. ibi dicas g̃ & eſt glo. in. d. c. ueniẽs. ii. ĩ glo. ii. đ ſpo. & q notat Ho. in ſu. đ ſpo §. quiſ ſit effect9. v. unũ tñ. & ꝑ fra. poſt doc. ubi. §. ex hoc defendi quẽdã accãtũ de raptu mulieris ex quo enĩ ipa mulier fatebat̃ in ſuis articulis q ille ꝓmiſerat ei ducere in uxorẽ & iſto mõ eam cogno uit ergo q̃tũ ad ipſam ĩpellẽdã dicẽt matrimoniũ p̃ſumptũ & ſic ceſſat rapt9 per not. ꝑ glo. & bal. in. l. ꝑt. C. de uideiuſ. & q not. xxx. q. v. nec illđ. §. his. ĩ glo. ecce apte. & in ſpe. đ 9feſ. §. ſeqtur. ſed poñ accãtor. Si enĩ ſm cõmunẽ opi. ſpõ lia 9trabũt̃ etiam abſq iuramento uel fi dei interpoſitiõe ergo etiã ſimplicia trã ſeunt in mrĩonium p̃ſumptũ ꝑ p̃miſſa & facit. ĩ. q. ꝓxĩa &. vi. q. ii. Vigeſimo ſexto q̃ro vtr̃ ad mrĩonium ſufficiat conſenſ9 p̃ſumpt9 Rñ° q ſponſalia de futo p̃cedentia ꝑ copulã trãſeũt in mrĩoniũ ut in. c. ueniẽs. ii. de ſpon. etiam ſi eſſent conditionalia de quo. ĩ. q. xlix. in fi. uel in tẽp9. ĩ. q. lvii. & intellige etiam ſi uir ꝓteſtareẽ q cognoſcit mĺierẽ adulterino affectu niſi pri9 ſponſi ſe abſoluerẽt quo cãu copula nõ faceret ꝓmrĩoniũ cum non inueniat ſpõſalia q̃ 9firmet dicto. c. ueniẽs. cum ſi. alias ꝓteſtõ non ĩpedit in foro iudiciali nec ꝓbatio 9traria admittit̃ ſm fra. & Ant. poſt Io. an. ibidẽ ad fi. & ꝑ Ho. in ſu. de condi. appo. §. q̃ condi. ad qđ. ĩ. q. lii. &. lv. & ſeq̃. ſed ſequẽtia ſponſalia poſt copulã nõ ſufficerent vñ ſit caut9 articulãs ĩ mrĩonio q poſt ſponſalia concludat copulã ut ꝑ An. de bu. in dicto. c. ueniẽs. ꝓ°. de ſpon. & ibi ꝑ Ni. p°. nota. & nota q uerũ mrĩoniũ appellat̃ ĩ quo uer9 conſenſus & exp̃ſſ9 intercedit hinc inde. p̃ſumptũ illđ ĩ quo & ſi in vĩtate nõ conſentiãt contrahẽtes eccleſia tñ eos interp̃tat̃ conſenſiſſe ex aliquib9 ꝓbabilib9 coniecturis & ipſos diſtringit ſimul morari ac ſi cõſenſiſſent ſm Io. an. in. c. fi. de ſpon. & ibi ꝑ An. đ bu. đ materia huius. unde ſponſalia trã ſeũt ĩ mrĩoniũ de pñti primo ꝑ ſuperuenientem ꝑfectã etatẽ cum aliquo euidenti ſigno cõplacẽtie ubi tꝑ impubertatis uerba ꝓlata fuerunt de pñti đ deſpon. impub. duo. &. c. unico. li. vi. ꝓ° per ſubſequẽtem carnalem copulã de ſpo. is q̃. ſm lauđ. in ſacramentali đ ſacr̃o mrĩonii circa prin. xi. q. & adde not. de r̃ſti. ſpo. ex parte in fi. et in. c. fi. đ deſpon. impu. et quoddã ẽ mrĩonium fictũ ſeu p̃ſumptum p̃ſumptione iur̃ et đ iur̃ et ad huius eſſẽ non exiguntur uerba de ſpo. is qui. quoddã eſt p̃ſumptũ p̃ſumptione iuris tãtum non autẽ uerum ut in contracto ꝑ patrez filio pñtẽ đ deſpo. impub. li. vi. ſm An de bu. in. c. tue. đ ſpon. ubi latius

& nota q̄ mr̄ionīū fictū seu p̄sumptū p̄ ualet f° uero seu v̄bis exp̄sso ð spo. is q. & ibi p Ant. & nota qð mr̄ionim p̄sumptū accusat. sicuti & uer. Ant. post vin. in dicto. c. is qui. p̄t. colu. & nota q̄ copla firmat spōsalia de futo uere uel interp̄tatiē fm Ant. in. c. a nobis. ð despō impu. ad boc. ī. circa medīū buiꝰ qōnis dicit aūt mr̄ionīū p̄sumptū. s. quo ad r̄ p̄sentādū xp̄i & eccl̄ie sacr̄m fm Io. an. in c. ii. ī fi. ð cle. 9iug. ad qð. s̄. q. i. & adde q̄ carnal copla sola absq̄ saltē tractatu non ꝓbat 9sensum Io. an. in. c. fi. de conIug. ſuor. ad qð. s̄. q. xxiiii. sed ad boc ut mr̄ionīū tr̄ ꝓficiat r̄qrit uera copla vñ nō sufficit mix9 cople qa cōat9 nō habuit effectū ergo dici non pōt mr̄ionium etiā p̄sumptū fm dñm Fran. cōtra gasp̄rem in. c. fi. i. q. de sponsa. & an inducatur mr̄ionīū p̄sumptū si ꝓpe pubertatē interueniat tēptatio p Io. an. in. c. duo pueri. añ fi. ð despon. impub. & ex hiis nota casum in quo ipso facto surgit presumptio iur̄ & de iur̄ cōtra q̄ ꝓbatio nō admittit ut not. in. c. is qui. ī. glo. ii. de spon. & ibi p fra. in p̄rīo. nota. &. ii. & iii. oppo. ubi etiā dicit q̄ isto casu etiaꝫ p confessionez ptis nō admitteret ꝓbatio in 9trariū qa non staret cōfessioni 9iugū in p̄iudiciū mr̄ionii de eo qui cog. 9san. sup eo. & sic in casu nr̄o non staret confessioni etiā utriusq̄ si dicerēt q̄ cognouerūt se non affectu maritali ut latius p Ni. in dicto. c. is qui. intellige si alter 9iugum uult ꝓbare q̄ copla non suffi cit ad trāsfundendū spōsalia in mr̄ionīū non auditur q̄a boc est 9tra ius ibi ð̄minatum si uult ꝓbare q̄ añ coplaꝫ r̄cesserūt a sponsalibꝰ & sic q̄ desierunt esse spōsalia audiet & eodem mō audiret si allegaret q̄ añ coplaꝫ 9traxit cum alia p v̄ba ð p̄nti & idem de mliere & generaliter audirēt ad ꝓbandū qðcunq̄ aliud impedimētū qð r̄ddat mr̄ōnium nulluꝫ nec illa iura aliud dicunt nisi q̄ 9tra p̄sumptōnem huiusmōi nō admitttit ꝓbatio. unð etiā dicit uin. qð si uir fornicario affectu spōsaꝫ. cognouit nō est in v̄itate mr̄ionīū nec debet cū illa r̄manere ꝑ potius excōicatōem pati eccl̄ia tñ stabit ꝓ mr̄icn.o p̄sumpto & filii censebunt legitimi in foro iudiciali. sec9 in pn̄ali ð spon. tua. ut pleñ p Fran. in dicto. c. is qui. ii. q. & similiter forte admitteret ad ꝓbādū aliqd qð excluderet omneꝫ fictōꝫ cōse nsus ar° notatoꝝ p fra. p9 pau. in silī in cle. ð cōce. p̄bñ. §. fi. i. q. sic etiā admitteret q̄ post spōsalia supuenit affinitas rūpēs dicta sponsalia de eo qui cogno. consan. uenies. &. c. ex litteris. tunc enim coit9 postea seqns nō faceret mr̄ionium tū qa affīas ðinceps nō ꝓmittit esse mr̄ionīū tū qa copla nō īuenit spōsalia q̄ iā sunt rupta p affinitatez supueniētē fm Io. an. ī c. ð illis. ī fi. de cōdi. appo. & in. c. ii. ad fi. de eo qui cogno. & fra. in dicto. c. de ilī. ī fi. & ī. c. p tuas. iiii. notabili eo. ti. Itē nō erit mr̄ionīū p̄sumptū si apponat conditio contra subāz mr̄ionii licet subsequat copla Io. an. ī. c. si cōditōes. ī p̄r̄. de condi. appo. silr si aliud obstabat impedimētum Io. an. in. c. ex litteris. ð cognā. spūali. alis nō apparente postea impedimēto filiꝰ ex tali mr̄imonio legitimꝰ est Io. an. in. c. p tuas. qui fi. si. legi. Et silr admitteret alter ecr̄a ad ꝓbādum q̄ per opp̄ssiōꝫ secuta est tal copula ut per Fran. in dicto. c. is qui. iiii. q. & in. c. cō tinebat. in. iiii. q. ubi etiam dicit q̄ sufficit si fiat fides ð uiolētia nō p̄cisa dumō fiat fides ð suffitiēti metu ut quia cōminat9 fuit mortē nisi assentiret per nota. per Io. an. in r̄ta. que cōtra ius. ī solone qōnis li. vi. fm fra. ubi. s̄. licet Ho. dicat debere fieri fidez de uiolentia absoluta ut quia pedes & manus ei ligauit ar. de bap. maiores. §. idē ad hec. ī. q. clxxxix. & facit q̄ idez fra. notat in dicto. c. cōtinebat. ī. iii. oppo.. s. q̄ ꝓbetur cognita debet enī in foro contētioso euidenter ꝓbari per testes ydoneos ut ð sponsalibus. c. uenies. i. &. ii. & silī modo ð copula in cāu. c. is qui. ut de condi. appo. per tuas. nec sufficeret confessio coniugum ꝓpter p̄iudicium seqntis mr̄imonii de quo in dicto. c. is qui. & de eo qui cognouit consan. super eo. ad hoc. ī. q. xlvi. ad fi. ex hoc dicit Ho. q̄ si non poterit eccl̄ie fieri fides ð copla uir manebit in cāu dicti. c. is qui. cum ꝑa impeditus cum tamē non sit uxor ex quo consensit in primam per copulā. sec9 si non habuit aīum con

sentien di primo ḡa tunc tenet mr̃ionium cum ꝑa ut. s̃. dixi ꝑm fra. in dicto. c. is q. v. q. sed si dubitare ẽ de copꝛa subsecuta hoc distinguit ꝙ aut uir & mulier ofi tent ꝙ copula nō interces̃it & stat̃ ofes sioni. xxxiii. q. i. 8 his r̃quisiti. de frigi. c. i. &. c. laudabilẽ. aut uterq; ofiteꝰ ꝙ iteruenerit & idē & fortius quia faueꝰ mr̃onio de re iudi. c. fi. aut alter ofiteꝰ & altr̃ negat & aut q̃ negat hꝰ ꝓbat ꝑ i spectoꝝ mꝛieris ex q̃ appet eā v̄ginē & stat̃ is̃pectoꝝ de ꝓbat. ꝓposuisti. &. c. cāꝝ. & ideꝝ si mꝛr ꝓbat uiꝝ totꝛ ipotẽ tem ꝑ aspectoꝝ eius ut quia caret totaꝛ membro ȣ frigi. laudabilẽ. ibi si priꝰ zẽ a ǫtrario. aut qui negat nō ꝓbat ꝑ inspe ctionẽ & aut qui stat ꝙ copula legitime ꝓbat ꝑ testes uel alia documenta & non credit̃ negationi alteri 9 de p̃sump. illȣ &. c. litteras. ȣ testi. p̃terea. aut nihil ꝙ bat nec etiā ꝓbat̃ in cōtrarium & stat̃ ei qui dicit copꝛaꝝ interuenisse si iuret ut i c. ǫtinebatur. ȣ despō. impu. &. xxxiii. q. i. si qs uxoreꝝ. de frigi. c. i. sec9 si non iuret. xxxiii. q. i. qȣ aūt i terrogasti. est enī p̃sumptio ꝙ copula ex quo cohītaue rūt ȣ hoc ꝑ Ho. i su. de clā. ȣspō. ¶. vtꝛ clādestina. in prin. v. ideꝝ si iudex &. v. Iteꝝ qȣ dixi. ꝑm fra. ī dicto. c. ǫtinebat̃. in prīa oppo. &. iii. q. post glo. ultimaꝝ Si ergo ofitenꝰ ꝙ copula non interces̃it stat̃ ofessioni sed si dubitatur non p̃sumi tur quo ad hoc ut sit locꝰ. c. is qui. ut cen seatur mr̃oniū in p̃iudicium sc̄i mr̃onii nam quo ad hoc dēt fieri euidēs ꝓbatio ut. s̃. allegādo fran. in dicto. c. is qui. v. q. facit qȣ notat Fra. in. c. cum causam. in fi. de rapto. sed si non agereꝰ de p̃iudi tio alteriꝰ mr̃onii & dubitareꝰ ȣ copꝛa p̃sumetur copulā interuenisse dicto. c. cō tinebatur. ꝑm fra. post Inno. in. c. adole scens. ii. oppo. de spon. qȣ declara ut. s̃. distinxi. Iteꝝ si mꝛr uult separi ut possit cum alio ǫtrahere ut uolebat in dicto. c. qȣ autem interrogasti. tunc iust̄ iudiciū intelligitur alio mō ut si dicatur frigidū ꝓcedatur ut dicitur. ī. ȣ frigi. c. i. si ma leficiū ꝓcedatur de frigi. c. fi. unde ꝙa in. c. requisisti. xxxiii. q. i. illa mulier uo lebat separi ut posset cum alio ǫtrahere ideo ultra confessionem uiri & mulieris dicēdum se non posse ꝙ ūgi exigitur iura mentum septime manus ꝓpinquoꝝ hoc affirmātium & ipsi etiam uir & mꝛier iu rant. ī. de frigi. c. i. qȣ patet ex eo quia si is qui dicit se frigidum cum alia cōtra xit iudicatur reus periurii & ꝓcedetur ut in dicto. c. i. ut p̄ fra. in. c. continebat̃. prima oppo. & qȣ not. in dicto. c. ꝙ aūt interrogasti. Modo ad ꝓpositū nostre materie de copula requiritur plena pro batio si tractamꝰ ȣ p̃iuditio sc̄i mr̃onii postea contracti uel si tractamꝰ de obti nenda licentia cum alio contrahēdi alias p̃sumeretur ꝓ copula per p̃dicta ad qȣ ī. q. xcv. dicit tamē bal. in. l. deo nobis. iii. colu. C. de epis. & cle. ꝙ si apparere non pōt per aspectum corpis ut in uidua & tunc aut est ducta ad domum uiri & p̄ sumitur cognita ꝑ ī ꝓpria domo mꝛieris nō p̃sumit̃ ǫgnita ꝑ locum a cōiter acci dētib⁹ qa cōiter ita esse ǫsueuit & raro contrarium ut not. xxvii. q. ii. c. plusq̃. ad q̃ uide per Io. an. in. c. fi. de coniug. leproso ꝛ &. s̃. post hoc. Et ex his no ta qȣ cum dicitur ꝙ in mr̃onio requirit consensus intelligitur. s. uerꝰ uel p̃sump tꝰ. unde licet in dicto. c. uentens. lo. ii. & c. is qui. cum si. non fuerit ofensus uerꝰ fuit tamē p̃sumptus ꝑm fra. post glo. in c. ii. prima oppo ȣ despo. impu. Et nota ꝙ ignorantia iuꝛ erga hoc ꝙ copula fa ciat sponsalia trāsire in mr̃onium non ui ciat mr̃onium ꝑm An. de. bu. in. c. uen ens. lo. ii. in fi. de spon. Et nota ꝙ circa istam materiā Pe. de palu. concludit sic primo ꝙ ī foro ecclesie iudicatur ueruꝫ matrimonium quia presumitur non ani mo fornicario hoc fecisse ita ꝙ etiam si oppositum dicerent non eis crederetur contra matrimonium quia possent col ludere intellige si carnalis cōpula sit con sumata. sec9 si tēptauit ꝙ cōplere nō po tuit extra eo. c. uſt. Si autem ꝓbeꝰ cona tus p̃sumitur impletio nisi ꝓbetur oppo situm & ꝓbata copu'a cum sponsalibus est p̃sumptio iuris & de iuꝛ contra quaꝝ non admittitur ꝓbatio. Sc̄da conclusio ꝙ in foro conscīe si alter non affectu ma ritali hoc fecit non est mr̃oniū ꝙa eccl̄ia non posset facere mr̃onium sine consen su de p̃nti ad qȣ. ī. Tercia conclusio est

ꝙ sicut ecclesia iudicat primum mrīoniū
uerꝫ esse sic iudicat ꝑm non ualere sed q°
ad forum conscīe ꝑm mrīoniū non impe
ditur per primuꝫ cum primum nullum fu
erit qđ cōius & ueri⁹ est Quarta conclu
sio ꝙ tenet eā ducere si decepit si potest
etiā si prius fuerat corrupta dote tamē
constituta. si autem non potest eam duce
re tenetur eam dotare . Quinta concio
ꝙ opprimens uel rapiens ꝑm caōnes po
test eam brē in uxorem ꝑm Pe. de pa. in
iiii. di. xxviii. q. i. ar. ii. & adde. ī. q. clx
xxix. Et circa p̄missa gñaliter cū q̄ritur
an & qñ sponsalia ꝑ sequētem copulam
trāseant in mrīonium dic ꝙ aut q̄ritur ꝺ
sponsalib⁹ de p̄ti & non ē uis an secuta
sit copula uel ñ quo ad efficaciā mrīonii
ꝙ ꝑficiatur consensu de spon. c. i. sed est
bñ uis quo ad aliquos effect⁹ puta ad si
gnificatoꝫ quā bꝫ cōsumatū & nō consu
matū no. de biga. debitum. uel q° ad ꝑ
bibendū religionis ingressum altero con
iuge dissentiente de conuer. cōiug. ex pu
blico. uel q° ad petendū restitutoꝫ cōiu
gis ex publico uel quo ad petendū resti
tutoꝫ cōiugis que concedit̄ post cōsuma
tionem nō pri⁹ ut per fra. in. c. cū locū.
vi. oppo. de spon. Aut q̄ritur de sponsa
lib⁹ de futuro & aut non tenēt & copla
sequens nō transfundit ea in mrīoniū ut
si quis cōtraxit cū consanguinea uel affi
ne uel apposuit uerba cōtra subām mrīo
nii de condi. appo. c. fi. facit regla. non
firmat̄. li. vi. Aut spōsalia tenēt & tunc
aut añ coplam interuenit impedimentū
ꝓpter quod recessum ē a sponsalib⁹. aut
non. si sic nō transfundunt̄ in mrīoniū ut
si añ coplam sponsi se absoluerūt a spōsa
lib⁹ de spon. c. ꝓterea. lo. i. uel si uir con
traxit mrīonium de p̄ti cum alia de q°
s̄. dixi uel si supuenit affinitas que soluit
sponsalia p̄cedentia de eo qui cong. con.
uenies lo. i. & ii. uel ꝙp̄nitas siue adop
tio de cogna. leg. c. uno. & no. de cogna.
spi. uenies. Si aūt non interuenit impedi
mentū dissoluens sponsalia aut copla fu
it uiolenter extorta: aut non. si sic non
transeūt in mrīoniuꝫ ut. s̄. dixi. Si autē
non fuit uiolēter extorta: aut in foro iu
diciali & iudicat̄ mrīonium ex p̄sumpto
consensu ut in dicto. c. is qui. aut in ꝓnīa
li & tūc aut uxorio affectu hīta est copu
la & hoc constat. aut fornicario & b° cō
stat aut dubitat̄: primo cāu est mrīoniuꝫ
ꝺo cāu non ꝑ supradicta: tercio cāu ē ma
trimonium quia in dubio non p̄sumit̄ cri
men . ꝓ hoc quod no. fran. de despō. im
pu. c. fi. q. i. ꝑm eundē in dicto. c. is qui.
in fi. Et ad illud ꝙ copula aliquid addit
uide. s̄. eo. q. xiiii. &. ī. eo. q. xxxviii. &
in sum. confesso. li. q̄to ti. prīo. q. iii. &
adde ꝙ si iuro ducere bertā. abñtez ī ux
orem & ipsa postea ratficat & seq̄tur co
pula contraheret̄ p̄sumptum mrīonium
ꝺ iurīur. si uero. de conuer. cōiug. ex ꝑte
ꝑm Ho. in su. ꝺ mat. §. q̄liter 9trabat̄. v.
quid si ita dicat. & sequēti. & Ni. in. c. di
lectus. ꝺ spon. &. s̄. q. xx. & sic ꝑm cano
nes ad talia spōsalia nō r̄q̄ritur r̄promis
sio alterius sed sufficit consensus ut sentit
Ho. in sum. de spō. §. q̄liter. post prin. &
dum dicit uel breuius 9sentio biis zc̄. &
ibi uel dic ī spōsalib⁹ zc̄. &. v. q̄d si peni
teat. in prin. &. v. seq̄nti. ꝑ totū & circa
finez dicti. §. &. s̄. q. xxiii. circa prī. & ī
su. 9fes. li. iiii. ti. i. q. iii. &. s̄. q. ii. ī fi.
ubi uideas ut sic sequuta copla iudicetur
mrīonium p̄sumptū etiā absq; iuramēto
ꝑ notata in dicta. q. ii. &. q. xx. doctores
enim in hoc non exigūt fidez uel iuramē
tum ad hoc facit traditio cur̄. romane ꝺ
qua. ī. q. clxi. & ad illud ꝙ aliter iudica
bitur in foro pñiali adde ꝑm Riccar. in
iiii. ꝙ cū qs cognoscit eaz cum q̄ pri⁹ con
traxerat solū ꝓba ꝺ futuro q̄uis sit ibi
mrīonium p̄sumptum ꝑm iudicium eccle
tī ꝑm iudicium dei non est ibi mrīonium
qa mrīoniuū ꝑm rei ueritatez sine reali
consensu ꝺ pñti 9trahi nō pōt unde si tal
9traberet cum alia ꝑ ꝓba de pñti cū ipsa
sc̄da remanere debet & licet eccl̄ia iudi
caret ꝓ prīo & cogeret sc̄daz dimittere
& ad primā redire ipse tī qui scit factū
nullo modo debz dimittere sc̄daz & stare
cum prima quia adulteriū 9mitteret &
poti⁹ debet pati excōicatioez & licet p̄
latus ecclie non peccet sic iudicādo quia
iudicare habet ꝑm ꝓbatiōes exteriores
iste etiaz non peccabit non parendo sniē
si humiliter sustinet excōicatōnē nec pec
cabit ꝓ illo tp̄e quo abstinet a diuīis &
sacr̄is. ꝓpter tale ꝫ excōicatiōz fm eum

quez ꝛfert fra. Anthoni⁹ nūc archiep⁹ florentin⁹ in ſua ſum. in tractatu de mrī moniis & ꝑ doc⁹ in. c. tue. ð ſpō. facit de reſti. ſpo. litteras. §. porro. & ideo dicit laud. ꝙ ſi cognoſcēs ſponſaz ð futo ſemꝑ perſiſtit in prīo ⁹ſenſu erit nihilominus mrīonium quo ad eccleſiaz ſed nō quo ad deum quin ꝼm mrīoniū teneat ut ꝑ doc. in. c. is q. de ſpon. ꝼm laudu. de ſacramē to mrīonii circa prī. xi. q. ſic ergo papa non poſſet facere ⁹ſenſum q̄tum ad ueritatem ubi nō eſt ꝼm Ho. in dicto. c. is q. de ſpon. & laudu. de ſacr̄o mrīonii in. vi. colum. & ſic contra tale mrīoniū p̄ſumptū admittit̄ ī foro pñiali aſſerēs ꝙ fornicario affectu cognouit & ſibi credet̄. ī. §. vi. q. cxvii. & ideo de facto cum qdam in pñia diceret firmiter aſſerēdo ꝙ non uxorio ſed fornicario affectu ſuaz ſpōſaz de futuro cognouit carnaliter nec de hoc dubitat non iudicaui mrīoniū p̄ſumptū inter ipſos immo an cum alia ⁹traheret de pñti reliqui ſue cōſcīe ꝑ notata in ſiti per Io. an. in. c. duo pueri. pit. colum. ð deſpon. impub. & in. c. ad audientiaz. ad fi. de homi. faciūt nota. in. c. fi. de uoto. & .xxxiii. diſ. c. fi. & .xxxiii. q. iiii. uir. & qð notat arch. xxxi. q. ii. ſi uez. in fi. & in. c. fi. in fi. de hereticis li. vi. & quia ubi queritur ð ⁹ſcīa ſtat̄ ſolo dicto An. de bu. in. c. fi. iii. colum. ð cōfeſ. & in. c. pñtiū. in prin. de teſti. & in. c. taz litteris. in fi. & in. c. ultra. circa prin. eo. ti. cum ſi. & qð not. in cle. i. de iur̄ patro. in v° oneram⁹ & in deciſ. rot. numero. ccc cxxxviii. incipit. Item fuit dubitatum vtz executor in forma pauperū & quia in iudiciis conſciētie quo ad ueritatez occultam ⁹ſcīa p̄ſertur iuri Io. an. in. c. q̄li ter. Io. primo in. vi. colu. de accuſa. & ad dictaz differētiaz fori iudicialis & penitētialis optime ꝑ Io. an. in dicto. c. tue. circa prin. & añ fi. de ſpon. & melius in c. tua. eo. ti. ꝑ doc. & in. c. is qui. eo. ti. & qð idez notat in. c. ꝑ tuas añ fi. ð ⁹di. appo. & melius ꝑ eundē in. c. ꝑ tuas. in ꝓ̄o carnali copula qui filii ſint legitimi & adde. ī. q. xxx. ad fi. &. q. xxxii. & q. xxxvii. & ꝑ Antho. de bu. in dicto. c. tua. in ꝓ̄a & ult. colūmnis. & ad illud qð relinq̄t̄ ſue conſcīe circa ⁹trahēdum aliō

mrīoniū uide. ī. q. xcvi. in fi. & oīo. ī. q. cxxv. Ex hiis nota ꝙ ī cāis mrīonialib⁹ diuerſitas eſt in foro iudiciali & pñiali Primo quia differunt in ꝓbādo quia in foro ⁹ſcīe ſtatur confeſſioni uni⁹ tam ꝑ mrīonio q̄ contra ſed in iudicō exteriori nūq̄ credit̄ uni teſti nec ꝑ mrīonio nec ⁹ tra Scō differūt in ſentētiādo quia un⁹ forus iudicabit eſſe mrīonium alius non eſſe quia ille ꝼm ꝓbata iſte ꝼm confeſſa. Tercio ꝙa iudex exterior iudicat qñq̄ eſſe mrīonium & iudex interior nō & de ſimilib⁹ ut ꝑ Pe. ð pat̄. in. iiii. di. xxvii. q. ii. arti. v. ad qð adde. ī. q. iii. & .q. cxxvi. in fi. & .clx. in fi. unō nota ꝙ qñq̄ idez iudex contraria mādat diuerſo rſp̄ectu in iſtis duobus foris ut dicit Pe. de anch. in. c. i. ad fi. de ſen. uxcōi. li. vi. & patet ð reſti. ſpo. litteras ad fi. & ð ſpō. cum in tua. cum ſi. & per An. ð bu. in dicto. c. litteras. poſt doctores & facit. ī. §. ꝓximo. q. ciiii. in fi. & in tali diuerſitate iudex fori pñialis habet conſulere ut pareat ⁹tētōſo ſi ꝑ pere poſſit ſine peccato qð bñ not. ꝼm Goff & lati⁹ per Ant. de bu. in dicto. c. tua. ad fi. & adde eundem ī. c. is q. ante fi. eo. ti. de ſpon. & adde ꝑ Ho. in iu. de iur̄iur̄. §. & ſuper quib⁹. circa medium & ð diuerſitate fori iudiciat̄ & ⁹ſcīe in p̄libus fede. ⁹ſilio. xxi. inci pit nunq̄d heres extraneus. prīa col.

Vigeſimoſeptīo q̄ro an per ſubarratōez iudicatur mrīonium p̄ſumptū Rñ°. dñs fra. in. c. fi. ð deſpon. impub. ſuper hoc plures format qones tandem diſtinguit aut non fit cā ludi aut ſic primo caſu aut nulla ſuper hoc eſt ⁹ſuetudo aut ſic. ſi nō eſt ⁹ſuetudo aut interuenit exp̄reſſus conſenſus tēꝑe ſubarratōis aut non. ſi ſic aut de pñti aut de futuro ſi de pñti eſt matrimoniū ut ibidez per eundem. q. iiii. ſi de futuro ſunt ſponſalia ut ibidē. viii. q. ſi autez non ītervenit ⁹ſenſus ſubarratō nihil operat̄ quia ad mrīonium requirit̄ conſenſus uerus uel p̄ſumpt⁹ ð ſpon. c. i. &. c. is qui. non pōt argui ex ſubarrati one ꝙ hoc per eum. q. vii. &. viii. ſi uero ſuper hoc eſt conſuetudo aut mulier contradixit ſubarrationi & nihil operatur ut ibidez in. v. q. aut nō cōtradixit & ſtatur conſuetudini ita ꝙ ſi ꝼm cōſuetudīez

fiebat ſubarratio tẽpore mr̃onii ꝓbata ſubarratione ꝓbatū erit mr̃oniū ꝑ hoc p eūdẽ. iii. &. iiii. q. Si aũt fit cauſa ludi nibil inducit & ibidez. ix. q. v̊ hec notat fra. & ibidẽ per An. p⁹ doc. & lati⁹ per Ni. diſtinguentez ad q̃ adde. ſ̃. q. xxiiii. p⁹ mediũ & circa fi. & adde qð dr̃ p̃ſumptum mr̃oniũ id in quo eccl̃ia interp̃tat̃ ꝯſenſum iteruenisſe ex aliqb⁹ cõiecturis puta per copłaz de ſpõ. tua. &. c. is qui. ꝑm fra. p⁹ Ho. in. c. fi. ii. q. ð ſpõ. ð quo pleñ. ſ̃. q. ꝓxia ꝑ totã. dicit etiã Ho. ꝙ p̃ſumi⁹ aliqñ conſenſum etiã ex aliis conIecturis puta ex traductõe. ff. ð ſpõ. l. q̃ſitum. qð nõ ſeq̃t fran. ibi poſt Io. cal. ꝙa traductio non op̃at̃ effectũ ð quo ĩ dicto c. is qui. nec alia q̃cunq; p̃ter copłam ut ibi ꝑ eum dicit etiam Ho. qñq; p̃ſumi cõſenſum ex ſubarratõne de quo. ſ̃. vnde ſi ſponſus ponit ānulu⁊ & mł̃er patit̃ & illum r̃cipit non cõtradicẽdo ꝑm ānuẽdo dr̃ cõſentire Io. an. in. c. ex litteris. Io prĩo ð ſponſalib⁹ intelligit qñ ad mr̃oniũ cõuenerãt Io. an. in. c. fi. de deſpon. impu. pł̃t. colu. & ſic tał actus ſufficit ad mr̃onium ſi ad hoc erãt pati uel circumſtãtia alia appareat ał. ſecus ꝑm An. ð bu. in dicto. c. ex litteris. & ſic mr̃oniũ ꝓbatur ſubarratione qñ per alter⁊ contrabẽtiũ ſunt ꝓlata v̊ba apta ad cõtractũ mr̃onii ꝑm Ant. in. c. ſi inter. eo. ti. Item qñq; p̃ſumitur conſenſus ex tẽptatione ut not. de deſpo. impub. atteſtationes. &. ſ̃. q. ꝓxia circa prin. qñq; ex cõditiõe exiſtẽte ð cõdi. appo. ſup eo. §. 1. qñq; ex tp̃is diuẽnitate ꝑm quoſdã de deſpon. impub. de illis. Io prĩo. ubi de hoc & de ſpon. cõſultatõne. & qð ibi ꝑ Fran. in. iii. &. v° contrariis & in. 1. q. &. ĩ. q. ꝓxima & de iſtis modis p̃ſumẽdi mr̃onium uide per arch. in. c. uno. ð deſpon. impub. li⁹ vi. in v̊bo aliũ modũ. & ad illud ſi mr̃oniũ fiat ꝑ iocum adde per eundez Frã. in. c. ex litteris. Io. 1. in. iii. not. de ſponſalib⁹ nam ſi fiat per iocum non eſt mr̃onium ut notat arch. in. c. 1. de ſpon. li. vi. in v° ꝯſenſus. nam cõſenſus non debet eſſe ꝑ iocum quo cãu uno cõtrabẽte etiã ꝓbata ſufficientia exp̃ſſionis v̊boz⁊ credit̃ ꝯtra mr̃oniũ qñ ꝓbatur ꝙ non animo cõtrahendi per uerisimilia ſigna & ſi uterq; cõfiteret̃ ſe animo ludẽdi feciſſe iudicandũ eſt nõ eſſe mr̃onium ſi tñ ſeptima manu ſe purgẽt ſicut in frigidis aliter nõ ꝓp̃r timorez colluſionis & reuerẽtiã ſacrĩ ut per Pe. de palu. in. iiii. di. xxvii. q. ii. arti. ii. facit de eo qui cogno. cõſan. uxor. ſuper eo. ad idem ꝙ ſi fiat iocoſe non eſt mr̃oniũ per Io. an. & Io. de lig. & doc. in. c. fi. ð deſpon. impub. Vigeſimo octauo q̃ro an p̃ſumatur mr̃oniũm ex cobitatõe uiri & mulieris R̃n°. ꝙ non niſi ꝓbetur ſed p̃ſumitur fornicatio. xxx. q. v. aliter. qð itellige in facto recẽti ſi enĩ longum tp̃⁹ lapſum eſſet puta. xl. ānorũ a tẽpore quo dicit̃ contractũ matrimonium ſufficerẽt p̃ſumptões. ſ. ꝙ ipaz tẽuit ꝑ uxore in mẽſa in lecto & aliis naz etiã per tales p̃ſumptiones impedit̃ mr̃onium & etiaz ſeparat̃ ð p̃ſump. litteris. & c. iii. & qð not. eo. ti. illud. & per fra. de reſti. ſpo. ex parte. ita dicit ipe fran. p⁹ Io. an. in dicto. c. conſultationi. ad fi. de ſpon. ubi idẽ An. de bu. ad hoc qð notat Io. an. in. c. quia circa. ð bigamis. ubi g° nullus p̃ceſſit tractatus carnalis copula nunq̃ ꝓbaret cõſenſum nec mr̃onium ut per eundez Fran. in. c. fi. iii. oppo. ð conIug. ꝓuoꝛ. ad qð. ſ̃. q. xxvi. poſt prin. & qð dixi ꝙ in dubio non p̃ſumit̃ mr̃oniũ dicit lað. ꝓcedeꝛ qñ uiuũt cõiuges & fit hec p̃ſumptio ut cogãtur palaz cõtraheꝛ ſecus dicit ſi mortui ſunt quia tunc ceſſat hec ratio idez Ho. dicens ꝙ p̃ſumit̃ adulterium qñ de recẽti cohabitãt uir & mł̃er nec appet de mr̃onio. ſecus ſi mortui ſunt & ſemp ſe ꝑ coniugibus habuerunt qui filii ſint legi. ꝓuenit. alias poſſet contingeꝛ abſurditas ut ſi ſacerdos & teſtes mortui ſunt ita ꝙ non põt ꝓbari idez etiam dicit ſi uiuũt coniuges ſed factum eſt antiquũ ita qð ꝓbari non põt tunc enim non auditur obiciens illegitimitatez uel ſi audit̃ oportet ꝙ ꝓbz ſicut qñ conſtat mr̃onium cõtractũ eſſe in facie eccl̃ie q fi. ſint legi. c. 1. &. ii. ꝑm Io. an. & Fran. in. c. lator. iii. opp. eo. ti. & Io. an. in. c. cauſaz. iii. colu. eo. ti. & ꝓcedunt p̃miſſa ð iur̃ canonico ꝑ nota. per Inno. in dicto c. ex ꝑte. quia de iur̃ ciuili ex cõiectur. s p̃ſumeretur ꝙ mr̃onio & etiaz ſ. c⁹ q° ad filios ad quoꝛ. legitimatiõez ſufficit

quasi positio mrīonii ꝑentum ut ꝑ Pe. ð anch. in. c. uno. ad finez ð despon. mpu. li. vi. Vigesimonono q̄ro de mō seu ordine interrogādi uolētes cōtrahere Rñ°. primo debz īterrogari uir & postea mlier ut not. in. l. ii. ff. ð adopt. & ꝓbatur in. c. si inter. de spō. & notat Fran. in rubrica eo. ti. iii. colu. patz enim ex ordine litterē dicti. c. si inter. q̄ prīo debz loqui uel interrogari uir 9cor. de spon. duo. licet. qð tñ nō est ð substātia & 9trarium ꝓuat in plibus locis in qb9 prīo interrogat mlier forte qa facilior ad uariandū ut alia cā in quo tñ nō est uis ꝑm eūdē in dicto. c. si inter. in prin. p9 Io. an. & ibi idez ant. vñ non refert qs prīo uel scdo uir ut mlier ꝓferat ṽba ꝑm lauð. ð sacrameto mrīonii in. iiii. col. iiii. q. Tricesimo q̄ro si quis dicat uolo te habere ð cetero in uxorez ut uolo q̄ tu sis mea uxor seu te esse uxorez meā nunqd 9trahā mrīonium Rñ°. ꝑm gut. in talibus ꝛcurrēdum est ad intentōz 9trahētium & ꝑm eam iudicandum q̄ si de intētione 9stare nō pōt ṽe uel p̄sumptīe dicēdū q̄ qñ h° ṽbū uolo 9iūgit ifinitīo ṽbi substati ut esse uel ṽbi non significātis actum sed relatōz ut habere seu tenere ex quo in hus vr̄ q̄dam relatio mariti ad uxorez & ecōuerso q̄a non pōt de iur̄ aliqua teneri ꝓ uxor̄ nisi ipse teneat ꝓ marito & ecōtra tunc ꝑ hoc ṽbū uolo potiꝰ solet exprimi uoluntas 9comitans q̄ p̄cedēs vñ ꝑ predicta ṽba p̄sumendū est mrīonū esse contractū ð spo. ex ꝑte. ad hoc. ī. q. xxxvi. p̄ꝑtum qñ p̄cessit interrogatio ut uis me habeat & adhuc exp̄ssiꝰ est si addit dicēs decetero uolo. secꝰ aūt esset si h° ṽbū uolo iūgeret cū infinitīo significāte aliquē actum. s. simplicem absq̄ relatōe ut in exemplis q̄ subiungunt tunc enim uidet exprimere uoluntatē p̄cedētē potiꝰ q̄ 9comitātez ut cum dr̄ uolo 9mcedere uolo habere & ita si dicat uolo te accipe nam aliquis pōt etiam ð iur̄ uelle aliq̄ accipere & illa non eū & sic hic est simplex actus sine relatōe uel si dr̄ uolo in te consentire tanq̄ in meā non erit mrīonium ꝑm pisa. idez in su. 9fes. eo. ti. q. iiii. & sequēti ꝑm tra. Ni. osimi in additione ad p.ii. in ṽbo mrīonū. tertio. & adde ꝑm Pe. de palu.

vz. v. 9clusio est de ṽbo uolēdi ut si dicat uolo te esse uxorez meū uel uxorez ð quo dicunt q̄daz non esse mrīonium sed 9sideranda est in hoc & in omnib9 dubiis ṽbis an faciunt sponsalia tantū an mrīonū q̄a si agebat de sponsalib9 9trahēdis non ð mrīonio statim p̄sumēdum est q̄ ꝑ uerba illa uoluerunt 9trahere tātum sponsalia si aūt de mrīonio tunc p̄sumendum est de mrīonio quia dictoz ex cāis assumenda est rō dicendi ð ṽbo. signi. intelligentia. quia non ꝑmoni res sed ꝑmo rei subiect9 est. si aūt dubium est de quo agebat tūc in generali uidet faciēda interꝓtatio cōtra illum q̄ legez apti9 potuit declarare ff. de pac. l. ii. ut si dicat uoluisse se cōtrahere sponsalia tantū & alius oppositum alteri credit & ecōuerso hoc excepto q̄ si unus prīo locut9 est ṽba certa ð quib9 9stat cui determinate deficiant. s. an spōsalib9 an mrīonio ꝑm intellectū illoz de bent intelligi ṽba seq̄ntis qui uidetur ad interrogata r̄spōdere sed si querat ð uirtute ṽbi uolendi refert quia aut dicit uolo esse te uxorez meaz & tūc cum totum sit pñtis tp̄is uidet uerum mrīoniū. si autem dicat uolo te accipe uel ducere in uxorez non est uxor quousq̄ per alia uerba ducatur uel accipiat quia illud est primū uolitum. esse autez uxorez est ꝑ° uolitum dico autem ꝑ° ope licet prius intentione si autez dicat esto uir meus uel esto uxor mea mō imperatiuo vr̄ esse futuri tp̄is ī effectu vñ non fit mrīoniū hec aūt distinctio locum habz in foro iudiciali non penitentiali ubi iudicatur mrīoniū uel non ꝑm q̄ dicit se intendisse sed si ð ṽbis recolit & non de intentōe tunc etiā in foro 9scīe iudicādum est ꝑm p̄dicta ꝑm Pet. de palu. in. iiii. di. xxvii. q. ii. arti. iii. in fi. ad hoc. ī. q. iii. &. s̄. q. xxvi. ad fi. & ad dicta Pe. adde. s̄. q. xxiiii. circa finez & q. xxiii. ꝑ totaz. & de ṽbo uolo uide no. in. l. ī uendētis. C. ð 9trahē. emp. ꝑ glo. & doc. & in. l. ꝑui electōe. ff. de lega. primo ꝑ bar. & per bal. in. l. prīa. iii. colu. C. ð summa trini. Io. an. post archi. in. c. ne captāde. ð 9cels. p̄bñ. ii. vi. ꝑ pau. & Io. de ligna. consan. & affi. in cle. ubi dicit An. ð bu. q̄ qñ 9sensus non exprimit ꝑfecte ꝑ ṽbū uolo q̄ 9tingit ubi r̄spici

actum fiendū & inchoādū non pñtis & īstātis effectum: vñ si dico uolo 9trahere cū titia non seqr̄ qp 9trahā, ſ si dico uolo te in uxorē tūc bñ 9trabo qa hec v̄ba ex primūt 9sensuz pñtez ut no. ī spe. ð ispō. §. 1. v. 9trahit & mrīoniū. & idez archi. xxvii. q. ii. in palea duob9. & facit qp ip se no. l. di. pōderet. licz Pe. de sanſone teneat 9trariū ð spō. ex litteris. ſm P. de lea. & idez in effectu sequit Io. ð immo. idez in fi. p9 Io. ð ligñ. & ad idez p Frā. in dicta cle. in. xx. q. ad idez p Io. an. & Io. ð lig. in. c. ex litteris. ð spon. & in. c. tua. ad finē eo. ti. p eūdez Io. ð lig. loqn tē de v̄bo accipe ad idez p Ant. ð but. & do. Ni. ī dicto. c. ex litteris. idē de v̄bis silib9 ſm An. & Io. an. ibidez ut si pr̄ diceret. pmitto dar̄ tibi in uxorez zc̄. dñs Frā. in dicta cle. & ī dicto. c. ex litteris. intelligit hoc uez nisi p̄cesserit tractat9 ð mrīonio 9trahēdo ut ibidez lati9 p eū sentit tñ qp ð tractatu ꝓbet tīr qp appeat pfect9 9sensus ptiū ad mrīoniū cōtrahendū adde. ī. q. pxia. uide. ī. q. xxxii. &. xxxiii. &. xxxvi. &. s̄. eadem. q. & si p̄cedit clara interrogatio & simpliciter rñdeat uolo dicet integra rñsio archi. ī. q. i. §. ecce quō. & supradictū ē ī. q. xxii. si g° interrogatō ē ð futo seqns rñsio p v̄bū uolo erit de futo facit bo. in su. ð bigamis sub. §. in octaua in fi. Triceſimoprīo q̄ro q̄d si dicat uir ꝓmitto qp ſp ꝓuidbo tibi sicut uxori & illa sibia rñdz Rñ°. ſm Tho. ſm Ho. nisi aliud ꝓtestet̄ p mrīonio iudicabo ar. c. ex litteris. de spō. & ð iurīur. quēadmōz prīo rñ°. & idez in su. 9fes. eo. ti. q. vi. ſm Ni. p9 pis. & Ho. in su. ð mat. §. q̄liter. v. q̄d si dixerit. & idē fra. p9 Ho. in. c. ex pte. iiii. q. ð spō. itellige si intēdebāt se copulār tāq̄ 9iuges ut sentit Io. an. ī dicto. c. ex pte. dū ieqr̄ dictū Ho. si sint apti ad mrīoniū 9trahēduz & ad hoc 9ueniāt ad q̄ð. s̄. q. ꝓxīa aīs enim p dicta v̄ba nō esset mrīoniū ad q̄ð. ī. q. xlvi. dic lati9. Quarta cōclusio est ð v̄bis futi temporis ut si dicat bēbo te r̄putabo te tenebo te uel ꝓuidebo tibi sicut uxori q̄ð uidet̄ distinguēdū quia si dicit bēbo te ex nūc uel decetero uidet̄ mrīoniū quia licet sint uerba futi tēporis nō pñtis tñ implicant effectum pñtez implicāt enz totū tpūs seqns inci piendo a nūc pñti signo ex nūc enim dēt haberi ꝓ uxore cū pri9 ſm naturaz ðbet esse uxor q̄ bri ꝓ uxore g° nunc fit uxor & ex p̄ssio indicat & consentit ipsaz in pñti fieri uxorez nec est sine si dicat accipiaz te quia esse uxorez nō precedit accipere in uxorē sed sequit̄ sicut effect9 cāz hic autez esse uxorē p̄cedit bri ꝓ uxore si autē dicat sic tēbo te ꝓ uxore uī bēbo & sic de aliis & nō dicat ex nunc uī de cetero uel semper nō uidet̄ mrīoniū sed solum spōsalia quia nō sequit̄ bēbo ꝓ uxor̄ ergo bēo nec sequit̄ g° es uxor & pōt uerificari bēbo te ꝓ uxore qñ accepero te vñ cum v̄ba ꝓpriissima & prīa fatientia mrīoniū sicut ē accipere in uiz uī in uxorez nō faciāt mrīoniū qñ 9cipiunt̄ in futuro idē uidet̄ mīto magis ð v̄bis pariis q̄ non habēt uiz nisi per reductōez ad illa quia ꝓpter q̄ð unumquodq tale & illud magis nisi qñ implicāt p̄cessiōez mrīonii ut dictū est ſm euz in. iiii. di. xxvii. q. ii. ar. iiii. & sentit Io. ð ligna. ī. c. ex parte. v. sed poñ qp uir ð spō. & ibidē sentit Io. an. in v̄bo bituraz & ꝓbat̄ ibidē in tex. & adde. ī. ꝓximis qōib9 p̄ſtī in. xxxv. q. vñ notat An. ð bu. in. c. ð illis lo prīo de spō. qp v̄ba executiua ī futuz extēsa non firmāt necessario despōsataz ð pñti q̄ð nota. & ad p̄dicta p̄ſtim de v̄bis bēo & babebo per An. in dicto. c. ex parte. Triceſimoſcdo q̄ro quid si dicat uir promitto q̄ð nō ad mitto te ꝓ meliori uī peiori Rñ° ſm Ho. idē quod ī superiori cāu ꝓximo dictū est naz in talib9 dubiis est ꝓ mrīonio iudicādū ð sen. & re iud. c. fi. & in. c. licet. ex q̄daz. ð testi. idez in su. 9 fes. eo. ti. q. vii. & addit̄ in dicta summa. idem si dicat quis uis uī placet tibi talis & ipa rñdet uolo uel placet ſm fra. Ni. post pisa. ubi. s̄. & subdit pisanella tamē ſm 9sciaz intētioni eoz stādū est hoc uerum si istud cōtingat sine alioz p̄iudicio uel scandalo alias etiā in foro cōscīe standum est cōmuni significatōm uerborum seu iur̄ interp̄tationi ut in. c. ex litteris. prīo de sponsa. & quantum ad primū dictum idez fra. post Ho. ī. c. ex parte. v. q. de spon. adde tñ. s̄. q. ꝓxima & p̄cedēti per totā Quantū ad icōm ð vbo placz

& uolo dicit Io. an. q̄ ponderanda ſunt uerba quia ſi uir dicit mihi placet deſpō ſare hāc uel eā 9trahere & ipſa idē dicit nō eſt ex hoc 9tractum mr̄oniuz niſi cōi ter illa uerba in loco reciperent illā īter p̄tatōz ſed cū dicit placz hēre vr̄ hoc ſuf ficere de ſpon. ex p̄te. & qō not. in. c. pe nultimo. Gaſpar dicit q̄ ſi apparet de in tentione cōtrahentiū p̄m illam iudicabit̄ ſi non apparet ad cōſuetudinē loci ſi qua eſt. Si aūt nulla eſt conſuetudo tūc ſi v̄ba alterius cōtrahentiū fuerūt apta ad ma trimoniū uel ſponſalia talia intelligent̄ etiam alterius r̄ndentis ut ſi p̄ v̄bum uo lo qō eſt de p̄ſenti ſed ſi utriuſq̄ uerba fue rūt in infinitīo dicit Io. an. uerba q̄ pla cent dr̄io Fran. in dicto. c. ex litteris. de quo ibi p̄ Anto. & bu. & Ny. latius mul tum ergo op̄at̄ ſi p̄ceſſit tractatus ad cō trahēdum mr̄oniū per no. s̄. q. xxiiii. & q. xxx. & p̄ eun dē Frā. pleni9 ī dicto. c. ex litteris. i. prima. q. de ſpon. ubi etiaz in prin. refert opi. ho. dicentis q̄ p̄ v̄bū uolo uel placet cōtrahit̄ mr̄onium quia uox hec ſonat ſcilicet conſenſum de p̄ſenti & ſignificatum uocis debet attendi. ff. iudi. ſoluit. l. iudicatum. & q̄ uox hoc ſo nat allegat. ff. de ſupp. lega. l. labeo. de ſuc. abinteſta. c. fi. idem patet in īterro gationibus & reſponſionibus in epiſco pi conſecratione de quibus in li. pontifi cali quem allegare licet de ſeruis non or di. conſuluit de iureiuran. clemen. una. v̄. nos itaq̄. nā ſepe interrogat cōſecra tor uis zc̄. & conſecrandus reſpōdet uo lo & eſt ac ſi dicat facio dicit tamen ut ſu pra. Si ergo ſimpliciter reſpondet placz uel uolo eſt matrimonium ſi ex corde di cat ut per arch. in xxvii. q. ii. c. fi. Si er go dicat per infinitiuum quod eſt in fie ri non eſt matrimonium ſecus ſi dicat pla cet in uxorem uel placet habere te ī uxo rem ut per Io. de lig. in. c. ex parte. ī fi. de ſpon. & in dicto. c. ex litteris. p9 Io. an. & in dicta clemen. de conſan. & affin. unde ſi dicat uolo te accipere non contra hitur matrimonium per predicta facit quod notat Bal ī l. i. iii. opp. C. de ſūma trini. & uide. s̄. q. xxx. Trigeſimoter tio quero qd ſi dixit nō te dimittā donec terra coperiat octos meos. Rn̄° ſi dolo ſe p̄tulit talia uerba duplicitatem impor tantia ut quia ſibi met poſtea ſuppoſuit cum alter intelligeret per mortem cōtra eum impetranda ſunt & idem uidetur in aliis ſimilibus ut ſentit glo. in. c. ex litte ris. pri°. de ſpō. ubi uide per Io. an. dicit tamen Fra. de zam. ibidem. u. q. q̄ ſi p̄m utriuſq̄ intellectum poteſt ītelligi illud fiet alias ſecundum ſenſum quem recte ī telligentibus uerba faciunt ut no. glo. xxii. q. v. §. querit̄. ſecūdum eum facit l. ſi quis intentione. cum ſi. ff. de iudi. & uide omnino. q. xxx. & s̄. q. proxima & hoc caſu uerba poſſunt intelligi de appo ſitione mortis ut ſonarent matrimonium ſecundum communem intellectum ſecun dum An. in dicto. c. ex litteris. & hoc in foro iudiciali aliter in penitētiali ut ibi dem per doc. Trigeſimoquarto que ro quid de illis qui poſt datam fidem de contrahendo dicunt bibamus nomīe ma trimonii uel oſculemur nos inuicem nun quid contrahitur matrimoniū. Rn̄° p̄m guil. credo q̄ non niſi hoc agendo uolue rint recedere a ſponſalibus de futuro & contrahere de preſenti. Nam q̄ dicūt no mīe matrimonii intelligendum eſt cōtra hendi potius q̄ contracti cum ante nō ſit actū ō matrimonio ſed de ſponſalibus ni ſi de contraria intentione conſtet ſaltem per certa indicia ſecundum piſa. & Ny. & ubi ſupra & in ſu. confeſſorum eodem titu. q. viii. Fran. de zan. Cardinalis flo rentinus in. c. ex parte. ad fi. de ſpon. di cit ſic ſeptimo quero ſi uir dicit mulieri bibamus nomīe matrimonii dicit Gaſp̄ q̄ non eſt matrimonium quia hoc ue\ nit ad declarationem precedentium ſpō ſalium & hoc niſi aliud habeat conſuetu do dicit tamen q̄ ſi diceretur bibamus p̄ matrimonio contracto eſſet matrimoniū dicit Fran. q̄ potius eſt confeſſio matri monii ſunt enim uerba enunciatiua nō di ſpoſitiua & uidetur ſecundū eum utroq̄ caſu propter talem confeſſionem iudicā dum pro matrimonio ſecundum ipſum Ad quod ſupra q. proxima &. q. trigeſi ma & ſupra. q. xxiiii. preſt. m circa finē

Trigeſimoquinto quero quid ſi ita dicat promitto tibi q̄ ducam te in uxorē & de cetero tenebo te ut uxorem Rn̄°

q̄ dicta uerba ſunt de futuro quaſi dixe rim ego ducā te &ex quo te duxero de cetero zč. Ar .de ſpon.ex litteris. Ali ud ſi ſimpliciter dixerit habebo te in ux orem non premiſſo uerbo ducam quod eſt futuri temporis ſecundum Hoſtien. in ſu.de matri.§.qualiter contrabatur.v. quid ſi ita dicat.& per archidia. xxvii. q.ii.in fine.ubi ſubdit ſecus quando di cit ſimpliciter hec uerba ab iſto tempo re in antea zč. quia tunc eadem uerba futuri temporis ſequentia intelliguntur iuxta ſignificationem precedētium que capiunt ſignificationem preſentis ſecun dum Hoſtien.qui ita nota.in.c.ex parte de ſponſa.& refert archidia.ubi ſupra. ad quod s̄.q.xxxi.& pro clariori intelli gentia pono uerba domini Frāciſci Car dinalis florentini in.c.ex parte.de ſpon ſa.ubi ſic dicit. Secundo nota q̄ uerba de futuro que habent conſummationem promptam ſine interuentu alicuius ex trīſeci ſtatim habent effectum ſicut in di cto.c.ex parte.cum duo promittunt q̄ tenebunt ſe pro coniugibus intelligitur q̄ ſtatim incipient & licet in textu ſint il la uerba ab eo tempore idem tamen ſi non apponantur licet Innocentius dicat per illa uerba contrahi matrimonium quod eſt notabile ſed primum uerius q̄ ſentit glo. prima in principio pro hoc quia non apparet ratio quare illa uerba requirantur cum uerba illa de futuro ſci licet q̄ tenebunt ſe zč. ſtatim debent conſumare effectum ex quo non requiri tur q̄ interueniat actus extrinſecus ſecū dum eum qui ſubdit tertio quero Si uir dicat mulieri promitto q̄ te ducam in uxorem & de cetero tenebo te ut uxo rem Deinde contrahit cum ſecunda per uerba de preſenti cui adherebit Conclu dit q̄ ſecunde propter illa uerba ducam te zč.que ſunt de futuro & requirunt interuentionem actus extrinſeci & per hec uerba reſtringuntur ſequentia cum dixit tenebo in uxorem etiam ſi eſſent il la uerba ab eo tempore Illa autem uer ba promitto q̄ tenebo te pro uxore ha bent ſenſum ac ſi dicat uir habeo tecum matrimonium uel accipio te in meam & promitto q̄ tenebo te pro uxore nec re quiritur tractatus ex quo uerba ſuffici unt ut probatur in dicto.c.ex parte.ubi latius per eum & adde in ſpe. de ſpon. ante finem &.ī. q. p̄xima. & nota. per Anto.de bu.in dicto.c.ex parte.ante fi nem & s̄.q.xxxi. Trigeſimoſexto q̄ ro quid ſi dicat iuro uel promitto tibi q̄ habebo te pro legitima uxore dicas q̄ matrimoninm eſt propter uerbum pro mitto preſentis temporis nam ſi quis iu ret alicui mulieri ſe eam uxorem legiti mam habiturum matrimonium eſt inter tales.xxx.q.v.§.ſed obicitur q̄a ſubau diendū eſt ꝺcetero qꝺ tñ ſi expreſſum fu iſſet dubitationem non haberet de iure iur̄.quemadmodum.in prin.de ſpon. ex parte.& ſufficiunt quecunq̄ uerba con ſenſum exprimentia de p̄ñti ut per Ho. in ſu.de matri.§.qualiter contrahatur. v.quid ſi dicat iuro uł promitto.ubi lati us licet ergo non interueniant illa uerba cōſueta accipio te zč.de ſpō.duo27.c.li cet.tamen non eſt uis in uerbis ex quo de mente & conſenſu conſtat ut in.c.ex litteris.&.c.tue. de ſpon.ſm Ioban. an dre.in dicto.c.ex parte.& facit in ſpe. de ſpon.pro hoc quia uerbū habebo p̄ ſens tp̄s nō excludit ſm arch.xxx.q.v. §.ſi quis.ad quod s̄.q.p̄xima.ad finem Vnde dñs Fran.in.c.ex p̄te.i.q.de ſpō ſa.format qōnem an per hec v̄ba iuro q̄ de cetero hēbo te pro uxore & ecō v̄io ſit mr̄imoniū & refert opi.& concludit q̄ ſic quia iſta v̄ba de futuro habent effe ctum de p̄ñti ſecus ſi exigeretur interuē tio actus extrīſeci ut ibi latius facit qꝺ not.An.ꝺ bu.in.c.quēadmodū.in p̄ncipio. de iur̄iur̄.Vnde ſi dicat uis me habēr̄ in uxorē legitimā & rñdet uolo te tenere in uxorē deliberate ī apparatu mr̄imoni uel ad interrogatōz alterī9 p̄tis īducūt actū in eſſe ut p̄ An.ꝺ bu.in.c.ex l̄r̄is.ꝺ ſpō.in iii.colu.Itē v̄ba p̄mitto te tener̄ & tractar̄ tāq̄ uxorē inducūt mr̄imoniū ut p̄ eūdē in.c.ex p̄te.ꝺ ſpō.uide Io.an.in d.c.ex l̄r̄is.el.i.ad fi.q̄a nō clare hoc di cit & limitaret p̄ ut dixi.s̄.p̄xīe p9 An to.ſed q̄ p̄ v̄bū hēre 9trahat mr̄imoniū ſi 9ſtat de mēte & 9ſēſu p̄p̄tī p̄cedēte īter rogatōe hmōi colligē ex no.in ſu.9feſſo rum li.iii.titu.ii.q.iii.iiii.& v.in fine

Triceſimoſeptimo. quero ſi dicit ꝓmit
to ꝙ nunq̃ habebo aliam uxorem niſi te
uidetur ꝙ non teneatur eam accipere
ſufficit enim ꝙ aliam non accipiat. ff. de
acti. emp. l. ſi ſterilis. §. pit In contrariū
quia dictio niſi ponit quando p̄cedit ne
gatio. ff. ſi quis cauci, ſi eū. in fi. vbi glo.
& regł a. peccatum. ubi de hoc li. vi. de
hac materia ī ſpe. de ſpō. §. 1. dicit Frā.
ꝙ de proprio ſignificatu uerborum ſēſ9
eſt ꝙ quatenus ſit habiturus aliquā ha
bebit hanc & non aliam & ſic non teneť
hanc accipere ſed de coī uſu loquēdi qui
eſt attendēdus de ſpō. ex litteris. ſenſus
eſt quod accipiet hanc & non aliam et
pro hac parte uidetur ſentiendum ꝑ id
quod dixi in proxima. q. ſcd̄z eū in dicto
. c. ex parte. de ſpon. Io. de ligna. dicit
quod fauorabile eſt interpretari pro
matrimonio ſi preceſſit tractatus matri
monialis & protulerunt hec v̄ba ſcd̄m
eum. ſi ergo apparet de intentione eorū
uolentium contrahere matrimoniū uel
ante prolationem talium v̄borum inter
eos agebatur tractatus de matrimonio
contrahendo uideť mr̄imoniū contrahi
alias non uideť: cū talia v̄ba de ꝑſe non
explicent conſenſum de preſenti qđ uidť
uelle. Io. de ligna. et Spe. ubi ſupra et
Archi. referens ſpecu. . xxx. q. v. §. ſi qs
nec etiam Fran. dicit ꝙ ſit matrimoniū
ſed quod accipiet facit qđ notat Archi.
xv. q. iii. non eſt· in fi. Vnde ſi dixiſſet
promitto tibi ꝙ non ducam aliam niſi
te ueritas locutionis de uirtute ſermōis
uel ſaltem de uſu loquendi habet ergo
ducam te et ſic contracta ſunt ſponſalia
in foro contentioſo ſed in foro conſci
entie ſi dicat ꝙ non intendebat preciſe
obligare crediť ei Si autem dixiſſet non
ducam aliam a te Non ſequitur ergo du
cam te ut plen9 per. Pe. de pał. in iii.
di. xxv. q. i. in iii. colum. Si tamē diceret
nullā aliā uolo in uxorem niſi te et muł r
econtra dicit erit matrimoīū quia dictio
niſi poīt ergo te uolo maxīe ubi tracta
tus preceſſit cōtractum ſcd̄z Io. de ligna.
et Spe. ubi ſupra ad predicta adde. Ni.
et An. de bu. in. c. ex parte. in fi. de ſpo·
et de iſta dictione niſi plene per Archi.
in. c. i. in v̄bo niſi de conſti. li. vi. Idem ſi
diceret non uoglio altra mogliere de te
Anto. in dicto . c. ex parte. in fi. Idem ſi
diceret de te quia dictio de ponit iuxta
nota. in. c. i. in prī. de appel. li. vi. ī. v̄bo
ō̄pperet & per Archi. in. c. ut commiſſi.
in uerbo cōſilio de heret. li. vi. & ne ſed̄.
uacant. c. uno. & in. l. una in prin. C. qñ
ciuilis actio crimīa. preiudicet Atten
dēdum ergo prīcipałr ſi conſtare poſſit
quid prius agebatur inter eos. An de
matrimoīo contrahendo an de ſponſali
bus ut dicendo ſi ducturus ſum uxorem
nullaz aliam uolo niſi te zč uel ſimilibus
de futuro uel an de concubinatu p̄ꝓtim
ſi dixiſſent non recipere aliam feminam
nec uxorem niſi te ꝑ p̄miſſa & ꝑ notata
ſupra. q. xxiiii. & . q. xxx. & . q. xxxiiii
Vnde ſi dicerent inter ſe promitto ꝙ
nullam aliam uolo in feminam uel uxorē
niſi te et econuerſo et de tractatu nō ap
pareat non iudicabitur matrimonium
quia tunc dictio niſi poneret alterū ſeu
ambiguum non autem determīate qđ te
uolo in uxorem per p̄miſſa et bene ſenci
unt prefati doctores et ſic ſtabitur ſue
conſcientie ad quod. ſ̄. q. xxvi. in fi. et ī.
. q. xl. et. q. lv. Triceſimooctauo q̄ro
quid ſi tercia perſona ita dicit Guillē.
accipis gēmam in uxorem et ipſe reſpō
det domine guilłs accipit gēmā poſtea
ſimiliter interrogat mulierem concludit
Ho. quod ſi ſacerdote interrogante pub
lice ante ualuas eccleſie ſic contractum
fuerit et poſtea ſecuta ſolemnitas cōſue
ta erit pro matrimoīo iudicandum Sin
autē alio interrogāte et poſt talia v̄ba
carnalis copula ſecuta fuerit adhuc ſta
bit eccleſia ꝙ matrimoīo Idē ſi traducta
fuerit in domum ſponſi et corrupta ſi
erat uirgo ſi autem eā non cognouit nec
traduxit nō iudicabitur matrimoniū ut
per Hoſt. in ſum. de matrimonio . §. qua
liter contrahatur. v̄. ergo ſi aliquis ita
dicat zč Vnde copula ſubſecuta facit iu
dicari mr̄imonium interuemente deſpon
ſatione facta in ꝓpria perſona et tercia
perſona trahitur ad primam ꝙ hoc quia
non refert an uerba ſint prime uł tercie
perſone dummō non mutetur ſubſtantia
ueritatis de conuerſi. coniug. dudū. eſſet
tamen matrimoniū ſi dixiſſet ego cōſētio

in gēmam. Hoſt. in. d. ṽ. quid ergo. ibi ecōtra uidetur. quantum autē ad copl̄am dicunt doc. q̄ quo ad ſubſtantiam matrimonii nichil addit: addit tamē quo ad quedam ut per .Io. an. in. c. ii. de ꝙuerſ. coniug. et. s̄. q. xiiii. et dicit ho. q̄ mīta opatur. nam ṽba futuri tp̄is ad preſens retorquet de ſponſa. is qui. ṽ exp̄ſſe diſſē ſu facit cōſenſū de ſpō. ueniens. et quod ibi nota. in glo. ii. et. c. ad id quod. et. c. cōſultatioī. et .c. inſup. qui ma. accu. po. condicionalem p̄miſſionem purā reddit de conditi. appo. de illis. et. c. per tuas. ex his īfert non eſſe mirū: ſi ṽba tercie perſone trahit ad primam ut in. c. tua. ṽ ſpon. ut latius per fra. poſt Io. an. in. d. c. tua ſcḋa oppo. et ibidē per Antho. de bu. ṽ iſtis uerbis tantum in tercia perſona prolatis. Et adde q̄ licet matrimonium non conſumatum nō differat ſcḋ3 eſſē tiam a conſumato quia ſol9 conſenſ9 ſuffi cit. xxvii. q. ii. ſufficiat. tamen accidentaliter differt in quatuor. primo ad ſignificationē de bigamis. debitū. & de ſcḋis nup. Scḋo quo ad bigamiā contrahendā ut ibidem &. xxxiii. di. ualeñ. Tercio quo ad affinitatē contrahendā de conſa. & affi. c. i. et. c. quod ſuper his. que contrahit p̄ carnis copl̄am. ff. de gradi. nō facile. §. affinitatis. Quarto quo ad religionis ingreſſū de conuer. cōiug. ex publico. ſcḋm Pe. de pal̄. in .iiii. diſ. xxvi. .q. i. ad quod. s̄. q. xxvi. poſt mediū. et .ī. q. xl. &. q. xlix. in fi. & Archi. in. c. uno ī ṽbo copl̄ā de ꝺ̄ſpō. impub. li. vi. & facit. ī. q. ccxv. Ex his infero q̄ non eſt de ſubſtantia q̄ in matrimonio ṽba poī debeant in prima p̄ſona ut puta accipio lic3 fieri debeat ut no. Frā. in c. ſi īter. tercio notabil̄. de ſpon. Item infertur q̄ ſi dicatur per aliquē terciū uis tu talem in uxꝝ et ipſa reſpondet uolo uel placet et econuerſo fit eadem interrogatio et reſponſio certe eſt matrimoniū de p̄ſenti ſcḋ3 Ho. de ſpon. ex parte. & Archi. .xxv. q. ultima .c. fi. in prin. ad quod. s̄. .q. xxxii. facit glo. in. c. pro ut. in uerbo actore de dolo et contu. Triceſiōno no quero quid ſi unus contrahentium. loquitur grece alter latine ſoluit .Goffr. q̄ ſi ſe non intelligunt non eſt matrimonium. Nam debēt exprimere conſenſus ṽbis et intelligeī alias non uidenē loqui ff. de ṽbo. obli. l. i. in prī. et ī fi. et ṽ. ſigni. coram. tan .cōtra per .c. ex lr̄is. i. de ſpon. qṽ procedit ſi ſe ītelligūt puta p̄ interp̄tem uel p̄ ſe ut nota. in dicto .c. ex lr̄is. glo. iiii. goffr. autē loquiē qñ ſe non intelligunt ſcḋm fra. poſt Io. an. in c. licet. in fi. de ſpō. duoꝝ. & in dicto. c. ex lr̄is. et oppo. & in .c. ueiens. in prī. de congna. ſpūali. poſt Io. an. ūde ex circūſtantiis iudicabitur matrimoniū ſcḋm q̄ coīter iudicaretur: non autem pro ut quilibz cōtrahētiū dicit ſcḋz An. de bu. ī dicto. c. ex lr̄is. facit. s̄. q. xxiiii. ad fi nem et .ī. q̄ſti. xliii. Quadrageſimo quero Si aliquis cum pluribus cōtrahit eodem momento dicens cōſentio in uos omnes et ſimil̄r mulieres ſimul reſpōdēt & nos in te. An ſi poſtea unam congnouit illa ſit uxor goffre. q̄ non q̄ mutuo ſe impediunt .ff. de uſu fruc. l. quociens et idem dicit ſi ſponſalia ſint ſic cōtracta quia ubicūq̄ prohibeē matrimoniū prohibētur et ſpōſalia .ff. de ſpon. oracio. et ideo copl̄a carnis non poteſt ratificare id quod onīo eſt illicitū. xxvii. q. ii. nupcias. & hoc dicit Io. uerū etiam ſi una ſola ex illis ſit apta et idem uni & p̄hib. quia iſte non intendit huic ſoli obligari ymo et aliis et ſic agit contra ius matrimonii quod exigit uitā indiuiduā xxxii. q. ii. ſolet. ergo nō eſt matrīoīū ar. ff. de p̄ui. expor. ſi uenditor. de contrahē. emp. cum in uenditione .et ſic cū nulla tenet matrimoniū nec ſponſalia ut per fra. poſt Io. an. in .c. gaudemus. §. qa uero. in fi. de diuor. ad quod .ī. q. clxvi. et per an. in dicto .c. gaudem9. in fi. quia ergo ſponſalia fuerūt nulla p̄pter incertitudinem non potuerunt purificari et ſic etiā iuramētū accedens ſpōſalib9 ipſis nō obligat. rl̄a. acceſſoriū. li. vi. unde per copl̄am non cōſumaē matrimonium quia nulla ſponſalia p̄ceſſerunt propter incertitudinem ut per .Fran. ī c. ex litteris .ii. ī prīa ſcḋa & tertia queſtionibus & in ſil̄ibus queſtioīb9 ad que adde Pe. de anch. in. c. uno in fi. de ſpō. li. vi. Si ergo aliquis ſimul dicat duabus accipio uos duas in uxores meas neutrā

accipit quia qua ratione vnam & aliam quia neutrā prīo. non potest autē utrāq; scđm. Pe. de paŧ. in .iiii. di. xxv. q. iiii. scđa colum. & adde .s. xxiiii. circa prī. & ad fi. & nota q; habeī plures uxores simul est contra .l. diuinā & politicā nec ꝓpter sterilitatem uxoris licet acciper concubinā. fra. post Ciasparē de spon. duo. in rubrica. in fine. ad hoc. ĩ. q. clxx iii. & .q. clxxxxviii. Vnde nunq̄ licuit uni mulieri habere simul & semel plures viros Similr nūq̄ licuit vni uiro simī habere plures uxores nisi deo dispensante Aliqui tamen dicunt q; illud quod dicit q; nulli licuit nisi cui fuit diuina dispēsatione concessum ut in .c. gaudemus. de diuor. i. de dictamīe inferioris rationis sed non est ad mentem decretalis & ideo p̄cedēs coīus scđz. Pe. de paŧ. in iiii. di. xxxiii. q. i. articulo prīo conclone prīa & scđa. Item in lege noua de nullō licētia hoc licet etiā uxore sterili etiā prīcipis consencīēte papa & dispensāte ut p eundem ibidez. iii. conclone deus tamen potuit dispensar Alii dicūt q; impossibile est simī habeī duas uxores sicut duos esse simul domīos eiusdem rei insolidum Vnde scđe fuerunt veī concubine sed solū dicunt uxores quia licite cognoscebātur dei auctoritate scđz eundem ibidē in fi. facit quod not. Io. an. in .c. is qui. añ fi. de spon. et. ĩ. q. clxxxxviii. uideas Quadragesimoprimo quero nūquid pfīciaŧ matrimoīū si sponsō ducaŧ ad domū sponse. Rñ° matrimoniū nō p̄sūmaŧ quia hoc raro contingit et ideo leges hoc nō curant & quia dom9 mariti est domicilū uxoris nō econūso. ff. ad muni. l. fi. scđz Archi. xxvii. q. ii. priusq̄. & quod nota. in .l. mulierē. ff. de ritu. nupci. & quod no Frā. in .c. lras. ii. oppo. de despon. impub. & per Host. in sum. de matri. §. q̄ir cōtrahaŧ. in iii. colum. in. v. idem videŧ si traducta. Si tamē puer traditus sit patri sponse qđ plerūq; accidit & aduenīente legitima etate non rclamauerit tenīt sponsalia de despon. impub. c. lras. scđm Io. an. post. host. in .c. i. de despon. impub. Quadragesimoscđo quero quid si nihil actū sit de sponsalib9 sed simpr uterq; dicit dicta vba & sequitur osculū de coī consensu. Rñ° credo q; si contrahentes per hec ītēdebant cōtrahere cōtractū est. ad iudicandum autē de intentione recurrēdum est ad circūstantias v̄bor. p̄cedētiū & subsequētiū et ad huius modi iudicia q; si nulla appareāt non credo q; sit matrimoīuz iudicādū & pr̄tim si uterq; uel alter negat se intentionē habuisse cōtrahendi: aut si alter ad scđa uota transierit concorditer Host. idem in sum. de confess. eo. ti. q. ix. scđm. frem Ni. post pisa. in v̄bo matrimoniū tercio° & dicit host. in talib9 etiam recurrēdum ad intellectum illor. qui p̄sences fuerūt informatum ex his que agebanī & ex qualitate contrahentiū & si coīter intelligebant p̄sentes q; contrahentes voluerunt contraheī puta quia hoc agebatur et fiebat coram sacerdote & ibi gratanter subarrationem fecerunt iudicabitur contra eos de spon. cōsultatiōi. scđz frā. in .c. ex lr̄is. el prīo in scđa colū. de spō. & ibi per An. de bu. in añpŧ colum. v. de intelligētia matrimoniorū non clare contracto. & per Pe. de paŧ. in iiii. di. xxv. in scđa colū. & uide .s. q. xxiii. añ fi. &. ĩ. q. xlv. & sequēti. &. lvi. & nota q; potest contrahi matrimonium absq; sponsalib9 not. in .l. i. ff. de spon. Nō enī sponsalia sunt de esse sacramēti matrimonialis ut per laud. de sacramento matrimonii in prin. iiii. q. Quadragesīoter cio quero quis sit consensus ille qui requritur in mr̄imonio. Rñ°. scđz. Rai. intelligitur de consensu matrimonialis societatis. ꝓpter quem sequiī q; eos oportet cohabitare non autem intelligiī princi paŧr de consensu cohabitatiōis quia tūc inter fr̄em & sororez esz mr̄imoniū. nec etiam de consensu in carnalē copiaz quia tunc inter Mariam & Ioseph non fuisz matrimoniū. tūde & tho. in iiii. di. xxviii dicit q; iste consensus nō est in carnalem copiam explicite sed implicite quia coniugali societati implicaī mutua potestas comunionis non tantū rerum sed etiam corpoz cōcor. pe. ut in sum. confess. eo ti. q. xii. et quod dicī de coīone rez intelligitur quo ad necessārioz subuentionem & non quo ad alia bona cum nullo iur̄ caueatur scđz pisa. & fr̄em. Nicolaū

oſimi et uide. s̄. q. i. et. q. xii. et per fra. in. c. cum locum in ſcđa oppo. et viii. q. ð ſpon. et uide. s̄. q. xx. requirit̄ etiam con ſenſus expreſſus per v̄ba de p̄ti non au tē per v̄ba de futuro ut latius per Pe. de pał. in. iiii. di. xxvii. q. ii. articło. iiii. et. s̄. q. xxiii. Item req̄rit̄ conſenſ9 liber non tñ inordinatus amor p̄cedens tollit liberum arbitrium in diſſenciendo uł cō ſenciendo. An. de bu. ī. c. ueīēs. de ſpō. Item requirit̄ etiam conſenſus ſecurus ut per eundem in. c. cum locum. de ſpon. et in. c. requiſiuit. per eundem et nota q̄ requiritur conſenſus illorum tātū ð quo rum coniunctione agit̄ fm. An. in. c. cum apð. eo. ti. et q̄ ſignis et factis conſeſ9 exprimi poteſt fm eum ibidem. Item re quiritur conſenſus legitimus ut per eun dem in. c. dilectus de ſpon. & .s̄. q. xv. & per eundem in .c. tue. in prin. eo. ti. Item requirit̄ q̄ ſit mutuus an. in .c. i. & c. licet de ſpon. duoꝝ. & nota q̄ ſol9 con ſenſus p̄ficit matrimoniū de ſpon. du. c. fi. & ibi Anto. Item requirit̄ conſenſus pur9 ita q̄ ex alter9 non pendeat arbi trio. an. in .c. ſuper eo. de condi. appo. ſubdens q̄ ad corticem v̄boꝝ non regu lat̄ eſſe matrimoniū ſed ad eſſe conſenſus & adde .s̄. q. xxiii. p9 prin. Quadra geſimoquarto quero. Vtrum conſenſus ad tempus faciat matrimoniū. Rn̄° ſcđm Pe. cum inſepabilitas ſit eſſentialis ma trimonio ut in diffinitione eius ponitur ideo ad matrimoniū requirit̄ conſenſus ad inſepabilitatem & ſi ſit ad tēp9 non facit matrimoīum xxxii. q. ſolet queri. de conditi. appo. c. fi. idem in ſum. confeſſ. eo. ti. q. xiii. ſcđm piſa. & .Ni. ad hoc. s̄. q. xi. in p̄ncipio & q. viii. & quod nota. in rła. actus. ii. vi. & an papa poſſit diſpē ſare q̄ aliquis contrabat matrimonium ad tp̄ūs notat Io. an. in dicta rła dicens nolle poner̄ os in celum diſputando ce potentia pape. xxi. di. in tātū. & licꝫ nō ſoluat dicit tamen quibuſdam uideri q̄ ualet diſpenſatio ut refert. Fran. in .c. tuas. ſcđa oppo. de ſpon. duoꝝ. Qua drageſimoquſto quero quid ſi obmittan tur conſuete ſolemnitates & fiat mr̄imo niū clamdeſtine ſiue occulte. Rn̄° ſcđm Ra. in hoc caſu non p̄ ſuitur coniugium ſed adulteriū ſiue fornicatio. xxx. q. v. aliter. tamē non intelligas quin poſſit eē uerum matrimoīum. Sed canon loquit̄ ſcđm illud quod eccleſia p̄ſumit vel quia etiam non dicit̄ legitimū quo ad honeſta tem et in ſum. con. eo. ti. q. lviii. Addit Pe. dicens q̄ conſenſus clamdeſtinus du plex eſſe poteſt vnus qui q̄uis fiat ſine ſolēnitate eccleſiaſtica & publica fit ta men in preſētia teſtiū & talis q̄uis faci at mr̄imoniū uez̄ p̄ſumptū. Alius qui fit ſine p̄ſentia teſtiū & talis q̄uis faciat matrimoīum uez̄ non tamē facit p̄ſum ptum Vnde conſulendū eſt talibus ſcđz Ra. et in ſum. con. dicta. q. lviii. q̄ de no uo & publice contrabant & faciant pnī am quia ſcandaliſauerūt eccleſiam & no ta quia dicit conſulendum eſt ergo non poſſent inuiti compelli per ſacerdotē ut publicent cum ſimul manendo n.ō peccēt probatur in .c. ii. hic allegato & ſentit Hoſt. in ſum. de clādeſtinit deſponſat. §. utrū. in p̄ncipio. niſi ſcādaliſarent po pulum de fornicatione ſimł publice con morādo. ī. §. vi. q. xvii. & ſequēti. poſſz tamen in foro contentioſo ex offitio per epiſcopūz compelli ad ueritatem dicen dā de deſpon. impu b. ateſtationes ſcđz doc. ī. d .c. ii. dūmodo non uideat̄ aliq̄ ten9 confeſſionē reuelar̄ de penitē. & re miſſi. c. omnis. i fi. vnđ confeſſor. & epiſ copus in hoc caute procedāt & p̄dicti certe expoſuerunt ie non puo p̄iculo nā poſſet alter alterū dimitter quādo uellz & de facto cum alio uel alia contrabere & ſic in adulterio manere q̄a non poſſz probari primum mr̄imoium. Idem ho. ſcđm piła. & fratrem Nico. ubi .s̄. & no ta q̄ ii contrabentes clamdeſtine cōcor dant poſſunt uoce conſona confiteri & publicare coram eccleſia & acceptabit̄ patet in .c. ii. & no. in .c. i. de clamdeſ. deſponſa. & in .c. tuis. de teſtibus. Ali as alter poteſt alterum petere in forma et habebit probare dicto capitulo prīo per Hoſt. in ſū. eo. ti. §. utrum. v̄ſi. q̄ ſi mulier & probare poterit ſi habet duos teſtes ut not. Io. an. in .c. i. de ſponſa. Idem ſi petita confiteant̄ in iudicio uel extraiuditialiter & de illa poſtea in iu ditio fiat fideſ de raptorib9. c. penūl.

& per nota. in .c. fi. de confess. Ad que uide Hosti. in sum. de eo qui cognouit cō sanguineā. §. quid iuris. ante medium. & An. de bu. sup talib9 confessionibus in d. c. fi. & in .c. si cautio. de fide instrum. Nota. tamē q9 iura multū fauent petēti & stanti p matrimoīo apparentib9 indi cijs ueris ut p̄ host. in sum. de matri. §. qualiter contrahat̄ .ii. c. v. qd si ē ī ludo. & v. quid si dicatur. & .vsi. si autem eā non cognouit. & vsi. quid si matrimoīū sine dote. & ī. §. qualiter īpediat̄. in. iii. colum. in vsi. vii. & in .d. §. uer3 .p eūdē & .ī. q. lxxxxix. et sequenti. & sufficit p batio p̄sumptiua sc̄dz Host. & Io. an. in c. illud. ante fi. de p̄supti. nō tamē iudex semp deferat iuramentū habenti unum testem iuxta nota. per hosti. in sūma de clamdesti. desponsati. §. fi. ante fi. & in ti. de iurīurā. §. & sup quib9. añ finē. & de materia quib9 & quod modis dicat̄ clamdestina desponsatio per Pe. de pat. in .iiii. di. xxviii. q. ii. articlo prīo. Item de probibitione. c. fi. de clamdestin. de sponsa. & expositiōe ipsius ibidem sc̄do artī°. Item de caībus in quibus dispēsari potest ut banna non publice fiūt & q9 ī bannis cōmittitur simonia ibidem tertio articlo. Item de compatione & effectu matrimonii clamdestini & q9 solus mutu us consēsus per vba de p̄senti est de essē tia matrimonii ibidem quarto artī°. ubi etiam ponit qōnem. Si mulier prīo clam destine cum vno cōtraxit & postea pub lice cum alio ad quod .ī. q. lxxxxv. Itē de puītione mīrimonii buiusmoī ibidem quīto articlo et de materia per Hosti. in sum. de clamdest. despon. & qđ nota. xxx. q. v. c. i. et quando dicat̄ clamdesti num nota. de clamdest. despon. cū inhibi tio. in glo. iii. & ibi doc. in dicto .c. i. & ī sūma & dicit. Fran. in rubrica de clam. despon. post. Inno. q9 matrimoniū clam destinū dicit̄ quod nō potest p̄bari per testes eo. ti. c. i. & .ii. Item q9 non fit cum solēnitate. eo. ti. c. iii. uidelicz absq3 p̄sentia sacerdotis .ē. q. xxiii. & licet nō debeat fieri factū tamē tenet .xxx. q. v. nostrates. de clam. despon. c. ii. p q9 probatur q9 consens9 de p̄senti in occulto p̄stitus facit matrimoīū sc̄dz Fran. post Gasper̄ ubi .§. et adde Fran. in .c. cuz ihibitio. prīa & tertia q̄nib9. & quādo dicat̄ mīrimoniū contract̄ū in facie eccle sie Io. an. in addi. specu. de clam. despō. in rubrica dicit q9 dicit̄ in facie ecclesie si publice fit coram multitudine fideliū quia ecclesia dicitur congregatio fideli um licet sumat̄ & alius modis de quibus ne p̄la. vi. suas .c. fi. quod nota. secundū Frā. in .c. constitutus. de conuer. cōiug. et idem Ni. in .c. fi. de clam. desponsa. ante finē. & in .c. penul. qui fi. sint legi. Ad hoc q̄d supra dixi & quod notat idē Fran. post Io. an. in .c. ex tenor̄. prima q. qui fi. sint legi. & quod nota. in .l. cū quidam .ff. de appīis & Host. in sum. de spon. ii. colum. ibi in ecclesiis zc̄. & ī. iii. colum. et ad illud si non fuet̄ consuetudo adde .ē. q. xxiii. circa fi. & ad illud de matrimonio legitimo .ē. q. xiii. & in hac materia intellige bāna ut quia sacerdos sub pena excoicatōis p̄cipit q9 null9 im pedimenta. celet. ar. xvi. q. i. statuim9. sc̄dz Io. an. in .c. cum in tua. de sponsa. & adde eundē in .c. fi. qui ma. accu. pos. Item obmittens solēnitates consuetudi narias in matrimonio non ex contemptu non peccat nisi ex tali obmissione surgat scandalum ut quia eccles'a r̄linquitur in certa de contractu ad hoc .ī. q. lix. ad fi. & sequenti Si tamen coram duobus aliq3 contraxit posset peter̄ ipsa3 publicatio nem de testibus. significauit. & .c. Alber icus. sc̄dz Fran. in .c. i. de spon. ubi etiā dicit q9 consuetudo quo ad subālia matri monii nil potest statuer̄ sed quo ad acci dentalia sic. puta circa dotē arg. de testa mētis. Ramut. 9. idem dixit in .cle. sepe. §. & qa. iii. q. de vbo. signi. ad quod .ē. q. xxi. ad fi. & .ī. q. cv. & ad p̄dicta per An. de bu. in .c. i. de spon. & de solem nitate benedictionis mīrimonialis & q9 stare debent in castitate saltez in nocte per doc. in .c. consultatōni. de spon. adde q9 in quibusdam locis est consuetudo q9 mulier primo desponsat̄ demū interduz post longū temp9 die qua traduci debz benedicit̄ sc̄dz Io. an. in .c. consultatōni. de spon. & ibi per Fran. in prīcipio & adde .ī. q. lix. ad finē & sequenti .q. & ad materiā huius questiōis .ī. q. clxv.

Quadrageſimoſexto quero ſi fiat cõtra intentionem & queriẽ primo ſiqui contrahunt v̈bo ſed diſſẽtiũt animo nũqd ſit matrimoniũ Rñ° ſcõz, Gui. Si uterq; uſ alter animo diſſentiat non eſt mr̃imoniũ Si tamen de v̈bo conſtiterit eccleſia compellit eos ſimul eſſe cũ de intentione cõſtare non poteſt unde nec crederet eis ſi confiteantur ſe non conſenſiſſe quia hoc poſſent facer̃ in fraudem matrimonii & quilibz ſic poſſet dicere ut ſeparentur. ſi tamen ſignis euidentibus appareat de ſimulatione eccleſia non iudicabit mr̃imonium eſſe alias v̈bis ſtabit quaſi v̈ba uere dicta ſint. Idem Tho. & .Pe. in iiii. di. xxviii. hec partim fuerunt dicta. Rai. & ptim p̄alliatoz doctoz & etiã Albe. ut in ſum. con. li. iiii. ti. ii. q. xi. ſcõz Frez Nico. poſt piſa. in .§. mr̃imoniũ el. iiii. ſic ergo ex cõſenſu uocali abſq; mentali non ſurgit in ueritate matrimoniũ ſed habet̃ p mr̃imonio in foro iudiciali non autem in penitenti ali ut per fra. poſt Gaſpar̃. in .c. tua. ii. q. de ſpon. & ibi uideas per An. de bu. unde ibi non auditur in foro iuditiali exceptio ſimlatõnis quia non ſimulauit ex iuſta cauſa. ſecus ſi ex iuſta cauſa ſcõz eundez ibidez in prĩa oppo. ad hoc qõ not. in .c. i. qõ metus cauſa. Quod etiam ſentit. Io. an. ibidem in v° nõ uidem9 iũctis not. p eũdẽ ibidẽ in fine dicti c. tua. & facit ad p̄miſſa. ĩ. q. liii. & .ĩ. pxima. & ſequẽ. &. q. clxxxix. & .s̃. de ſacramentis in coĩ. q. i. ĩ fi° & .ĩ. q. cc. & s̃. eo. §. q. ix. &. q. xvii. &. xxvii. in fi. & xxiiii. &. q. xlii. & .ĩ. §. v. q. xxxi. poſt prĩ. uñ ſi uterq; iurat q̄ anĩo ludendi pertuleruntv̈ba non intendentes contraher̃ & teſtes, qui p̄ſentes fuerũt idonei iurãt q̄ credunt eos uerũ iuraſſe maxime quia potati erant nec erat hora ſobria contra mr̃imonium iudicaretur. ſecꝰ ſi alter hoc diceret ut per hoſt. in ſum. de mr̃io° .§. qualiter contrahatur. v̈. quid ſi alter dicat. & in v̈. quid ſi p̄mittat. ubi uidetur intelligere dictum .c. tua. dum dicit q̄ q̃liter tibi conſtiterit zc̃ quaſi deficiat p batio & ſic ſi p ſufficientia inditia ꝓbari poſſet quod corde non conſenſit non eſſz mr̃imonium etiã in foro contentioſo ut ĩ. c. i. in fi. de ſpo. duo. et in .c. uno ĩ prĩ. & quod ibi per Archi. in v̈bo conſenſus de ſpon. li. vi. Si ergo conſtat ĩ foro contentioſo quod non uoluit contraher̃ de quo poteſt conſtare ſaltem per ꝓteſtationem p̄cedentem iuſta cauſa ueſtitam uel ſimplicem tantum quãdo v̈ba ſunt dubia & non iudicat̃ matrimonium ut p an. in dicto .c. tua. ĩ ulti. colum. de ſpon. & facit in ſiĩli quod not. Ant. in .c. conſuluit. penul. colum. qui cle. uel ucuen. zc̃ faciunt nota. p Fede. conſilio .xv. p totum incipit queſtio talis eſt ſindicus zc̃ & in conſilio .l. Incipit dixi duab9 rationibus zc̃. & conſilio .l. vii. credo de iure forma zc̃ poterit autem conſtare q̄ intẽtio abfuit per exteriora uel circumſtantias & inditia per nota. in .c. & ſi queſtiones. de ſimo. in v° intentione. & in .c. non ſolũ. de regl. li. vi. p doc. facit .l. i. §. diuus. ff. ad .l. cor. de ſicca. & faciunt concordantie de quibus .s̃. q. xxiiii. ad fi. & an qui non conſenſit teneat̃ reuelare filio .s̃. q. xxiii. & nota q̄ poterit eſſe iuſta cauſa allegandi ſe ſimulaſſe ĩpſſio ſeu metus precedens ad quod .ĩ. q. clxxxii. & ſequenti. & per predicta feci diuorcium filie domini Iohannis ſancti Severini quando etiam de facto huiuſmodi caſum ubi ambo motu ꝓprio confitebãt̃ dediſſe ſibi abſq; animo mr̃imonii ſiĩa tam fidem de contrahendo matrimoĩo non ex iuſta cauſa extorquendi copiã Sed ex cauſa iuſta ne illa interficeret̃ a parentib9 ob cauſaz fornicationis commiſſe certe admitter̃ talis exceptio ſiĩationis licet ſecuta fuerit inter eos copula ꝓpter confeſſionis qualificationez per nota. per dñm Fran. in dicto .c. tua nos. prima op. in fi. &. iiii. oppo. ad fi. de ſpon. et ut .s̃. cum ſiĩ. non enim in p ceſſu confitebantur de v̈bis ſponſalioz ſimplicib9 Sed implicitis et qualificatis ſub uno inſtructu ſeu facto qualificato dicendo ꝓmiſi ipſam ducere in uxorem dãdo ſibi fidem fictitie ob cauſaz iuſtaz ne occideret̃ a parentib9 & ne perderet dictam dotem ꝓmiſſam quia fuiſſet concubinata. & econuerſo mulier dixit uera eſſe nam non dicunt̃ fateri quod non sentiunt ut p. Io. an. & doc. in .c. i. de confeſſ. li. vi. & Ni. in .c. bone. ii. penĩ. coĩ

& ultima. de po. p̃la. Bal. in .l. sicut. C. de re. pub. hĩ .& doc. in .l. i. C. de conf. cuz si. maxĩe quia cõcurrit presumptio fornicationis potius q̃ matrimonii in casu nostro iuxta nota. in .c. illud. ꝺ p̃sump. sup v° tenuerit. et. ĩ. c. ii. de clam. despon. & in. c. ii. de scõis nup. & Frã. in .c. consultationi. plt. q. de spon. cũ si. Ad premissa faciunt nota. in sum. cõfess. dicto ti .ii. q. iiii. &. ix. & dato q cõmisissent fraudem erga illum qui dotem ꝑmisit tamẽ satis est q in sponsalia non cõsenserunt de spon. tua. in fi. unde ad ꝓpositum uideẽ dicendum q non sit mĩ. monitũ p̃sumptum cum non p̃cesserint sponsalia ss. q. xxvi. & quia ꝓpter dictas confessiones partium taliter qualificatas saltez dici potest non euidenter cõstare de spõsalibus pro ut r̃quirit scõm Ho. Io. an. & doc. in. c. is qui. de spon. ad quod .ss. q. xxvi. ii. & iii. colum. iũctis notatis p Archi. in .c. si forte. in glo. v. de elec. & in .c. ordinarii. in glo. in. v. ceterum. de offi. ordi. li. vi. & in .c. pia. ad fi. de excep. nichilominꝰ ꝑ securitate & ꝓpter quandam confessionem aliqualiter simplicem solius uiri relinquẽ eoz cõsciẽtias per nota. ĩ. q. lxvi .& in dicta .q. xxvi. ãte fi. sniando & ꝺclarando q si qua matrimoĩa iuxta eoz consciãs cũ aliis duxerint contrahenda bãna ꝓpter hoc mittenda & mr̃imonia ipsa per eos uel ipsorum alteꝛ contrahendum sint & esse debeant ab ecclesia sustinenda & tolleranda per nota ꝑ Host. in sum. de clam. de spon. §. utrum. ad fi. & in dictis qõnibus xxvi. & .xcvi. cum silibus Quadragesimo septio quero quid si ille qui cõtraxit sponsalia uel etiam contrahit v° de p̃senti non habz intẽtionem contrahendi sed extorquẽdi carnalem copiam deinõ cognoscit eã nũquid est mr̃imoniũ Rñ°. p̃sumi debet ꝑ mr̃io ut nota. extra de spon. tua. & ita iudicareẽ in foro iudiciali sed in foro pnie si ille non ꝓposuit eã ducer̃ nec ũq̃ consensit in eam non debet ex illo facto mr̃imonium iudicari quoniam ex altera parte dolus affuit & defuit oĩo consensus sine quo nequeũt cetera fedus efficer̃ cõiugale ut in dicto .c. tua. Idẽ Tho. Pe. & Albe. & addunt q ille ex cuꝰ parte non est dolus excusatur a peccato sed deceptor si ueram uult facere pniam necesse habet illam sine fictiõe ducere q̃tum in eo est nisi interim cõtraxerit cum alia quia tenet matrimonium cum scõa hoc casu scõm doc. coĩter. licet quidam contradixerint ut in sum. cõfess. eo. ti. ix. uide tamẽ supra .q. ꝓxima. uel necesse habet dare ei unꝛ sibi conuenientem aut aliter sibi satisfacere. Addit tñ Tho. q ad hoc tenetur si uir sit equalis conditionis cum illa & multo plus si inferioris scõm eundem & in sum. confe. eo. ti. q. xiiii. Nam si sit mlto melioris cõditionis uel si aliud signum euidens fraudis apparuit põt ꝑbabiliter p̃sumi q sponsa non fuit decepta sed decipi finxerit & tunc non teneẽ ad p̃dicta ut quidam dicunt quod tenet alb. & addit idem Si unus sit melior fortuna non obstat quin teneatur eam ducere & in eam consentire ut in dicta .q. xiii. scõm eosdem ubi ss. & aliqua ex his posuit Hosti. in sum. de matri. §. qualiter contrahatur .v. qd si p̃mittat. in v. quid si dicat tenebo. & p doc. in dicto. c. tua. ubi dicit Fran. in iii. oppo. in fine q huic nõ consẽtiẽti mr̃io° in foro pniẽ debet cõfessor dicere q nõ cognoscat eam nisi consenserit uel consentiat in eam ut uxorem & ad hoc eũ debz inducere debet etiam ei dicere q illã nõ dimittat cum hoc non spectat ad forum suum sed ad forum iudiciale q̃ dicit rota. Quadragesimo octauo quero Si talis ꝑ testetur coram pluribus q quicqd facit non facit animo contrahendi & postea vbo contraxit & cognouit carnaliter nũ quid iudicabitur mr̃imonium Rñ° scõz Gui. sic quia r̃currendum est ad communẽ intelligentiam vboꝝ & quia interp̃tatõ facienda est contra eum qui dolum adhibuit & quia q̃ris ꝓtestationem probet potuit tamen postea uolũtatem mutare concordat Host. ut in sum. confessorum eo. ti. q. xvii. & hoc intelligendũ est qñ quis dolose fecit ꝓtestationem quia tũc fiet ut .ss. ꝓxime dictum est. secus si fecit ob iustam causam forte ad uitandum scandalum nec fuit secuta carnalis copula quia tunc nec est mr̃imoniũ ꝓpter deficientem cõsensũ nec iste ad aliud tenet

cum nō fuerit in dolo & ut patz in dicta q. xvii. uel dicit q̄ si quis cōtrahēdo matrimonium uel sponsalia animo decipiendi tantum utiē vbis consuetis dicendo accipio uel accipiam te in uxorem et sequitur postea carnalis copula animo formi candi contra huiusmodi p̄sumptum mri monium non admittitur ꝓbatio in cōtrariuz extra de spon. is qui. quando autem taliter contrahens non utitur forma cō sueta uerboꝝ sed dicit mutato suo nomine Iohannes. uel petrus desponsat te sicut contingit in casu dicti .c. tua. tunc cōtra huiusmodi p̄sumptum matrimonium ꝓpter carnalem copiam subsecutam admitti potest ꝓbatio in contrarium ad ꝓbandum fraudē licet difficile sit eā ꝓbar̄ qua probata pronūciabit̄ in contrarium nulluz fuisse matrimonium & poterit ad scōa uota trāsir̄ nec negat̄ in illo .c. tua. q̄ de fraude huiusmoi constare non pōt sed dicit̄ tantū qualiter tibi constiterit non uidemꝰ & nota. qualiter cōstare potuerit hec ille. ad quod .s̄. q. xxvi. Ille tamen fraudulentus tenet̄ sicut proxie dictuz est scōz frēz Ni. post pisa. ad que ādde supra .q. xlvi. & aliqua ex his ponit Host. in sum. de mrimonio .§. quant̄ contrahatur .v. quid si permittat Sed in q̄tum dicit pisanella q̄ nō obnte ꝓtestatione pro mrimonio hētur dicit frē Iacobus de marchia q̄ hec sententia est falsa eo q̄ non solum ꝓpter ꝓtestationez non est mrimoniū sed etiam sine protestatione sicut ille qui consentit causa decipiendi dicto .c. tua. Sed salua pace ipsius pisanella loquitur in foro iudiciali ipse uero in foro pnīali .s̄. q. ꝓxima Vnde dicendum q̄ indistincte protestatio non iuuat nisi ex iusta causa fiat et sic si facta ē sine causa mrimonium surgit ex consensu uocali etiam si mens refrageꝫ quia non stat̄ contrahenti dicenti de mēte contraria. in ueritate ergo non est matrimoniū sed habebit̄ pro mrioꝰ in foro iudiciali non autem in ꝓnīali scōz fra. ꝓst doc. in dicto .c. tua. p̄t & uīt colū. & uide ibi per An. de bu. & .s̄. q. xlvi. & facit q̄ nō not. Hosti. in sum. de condi. appo. §. fi. vsi. quid si ante. & ad dictam protestationem uide in illi per Archi. in .c. si dele-

gatus. in v° reuocādas de offi. delega. li. vi. Quadragesimonono q̄ro Vtrū matrimoniū factū sub conditione ualeat & teneat Rñ° distinguēdum est de conditionib⁹ Nam sunt quedam conditiones generales que semp debent intelligi ut quas ponit beatus Iacobus .c. iiii. ut si deus uoluerit & si uixerim⁹ & hec nīluz contractum suspendūt/ que dā vero sunt conditiones de his que in mrīonio sunt oīo necessaria & alis impediret̄ mrīoniū ut si es xpīana aut non es consanguinea uel affinis & huiusmodi & iste etiā conditiones intelligi debent apposite nec iutiant contractum/ Tertia est aliq̄ conditio de futuro necessaria/ sicut si sol oriet̄ cras. unde si dicat̄ contrabo tecū si sol orietur cras contractum est mrīoniuz ut Tho. posuit in .iiii. ti. xxix. quia talia futura iā sunt p̄sētia in causis suis/ Quarta ē conditio contingens & honesta/ que potest apponi & non apponi ut si pater meus uoluerit aut si dederis michi centum hec si apponat̄ suspendit mrīonium usq̄ in euentum conditionis/ & si fuerit contractum per vba de presenti cum additione alicuius dictarum conditionum ut in c. sup eo. de condi. appo/ nisi interim consensꝰ de p̄senti uel carnalis copia fuerit subsecuta/ eo q̄ tales uidēt̄ a cōditione recessisse de con. appo. de illis. & .c. super eo. &. c. per tuas/ Quinta est conditio inhonesta sed tamen non est contra substām matrimonii ut si furtum feceris uel si hominē interfeceris/ hec si apponatur debz haberi pro non adiecta/ & tenēt̄ sponsalia siue etiam mrīoniū/ de condi. appo. c. uīt & scōz quod not. ibidem in textu idē intelligi debet de conditione impossibili scilicz q̄ habeat̄ pro non adiecta/ ut si digito celum tetigeris/ Sexta est conditio īhonesta & contra bona matrimonii/ ut si dicatur contrabo tecum si generationem ꝓlis euites quia hoc est contra bonum ꝓlis. uel donec inueniam aliam digniorē quia hoc est contra substām insepabilitatis uel si ꝓ questu te adulteranda tradis & hoc est contra bonum fidei/ & tales conditiones si apponantur/ nichil agitur scilicz quia ānullant matrimoniū/ xxii. q. iiii. inter cetera/ xxxii. q. in. aliquando/ p̄dicta

de matrimo° gratto sub condition

gdiciones gñales

necessarie

necessarie de futuro

gtingens honesta

inhonesta sed nō q̄ substām matrimonii

nō de Impossibili

inhonesta cōtra bona matrimonii

assumpta de Rai. Tho. Inno. & Ho. idē in sum. confess. li° .iiii. ti. iiii. q. xvii. Et additē scdm glo. Rai. q̄ si mrīmonium cō trahitur sub cōditione que d necessitate eueniet ut si dicat contrabo tecum si sol erit in cancro in estate credo q̄ non est mrīmonium in instanti añq̄ extet conditō & si medio tempor̄ contraheret cū alia teneret mrīmoniū sicut notauit Io. p. c. frnitatis. extra de frigi. & male. cōcor. ber. Pe. etiam dicit q̄ quicunq; consens9 exprimatur per ūba de p̄senti & sub cō ditione futura quod tunc idem iudicium est qd de consensu per ūba de futuro cō cor. Inno. & Host quādo ergo ɔditio ē necessaria ut si contrabam si sol orietur cras conditio pro impleta habetē & con trahuntur sponsalia et non mrīmonium ut ibi et de conditionibus sponsaliorum ui de in pisanella in v° sponsalia .§. fi. scdz Pisa. & fra. Ni. in. §. mrīmoiū .iiii. Pe. de pal. dicit sic. Circa hanc materiam ui denda sunt quinq; Primo de demonstrati one Scdo de causa Tercio de modo .iiii° de die Quīto de conditione stricte & p prie sumpta. Circa primū dic q̄ demon stratio nūq̄ impedit nec suspendit per se sed semp habetē pro non adiecta siue sit honesta siue inhonesta siue contraria ma trimonio siue non ūbi gratia accipio uel accipiam filiam tuam que pcurauit ue nena sterilitatis uel que est sterilis quia heō nimis mltos filios unde non quero plem sed solum fornicationem uitar̄ uel que est uirgo aut q̄ audiui diuitem ut fili am tuam uirginem quia falsa demonstra tio non uiciat legatum ergo nec p conse quens mrīmoniū quod est fauorabilius Si tamen demonstratio fieret de futuro puta filiam tuam que dabit michi hoc ut illud non esset demonstratio sed conditō unde est idem iuris sicut de conditione sz si demonstratio feratur ad conditionem impedit non ratione demonstrationis sz erroris ut si dicat accipio uel accipiam fi liam tuam liberam Si sciret eam ancillaz nichilomin9 ualeret mrīmonum Sed si ignoraret tunc non ualeret mrīmonium ratione erroris etiam si demonstratio fu isset obmissa Et idem est si demonstratō referatur ad subāz qa error substātie ut

conditionis impedit non autem qualita tis Ex hiis nota q̄ appositio demonstra tionis ad nihhil seruit nisi ad transferen dum forte onus pbationis ūde cōtrabo cum te libera ex hoc p̄sumitē q̄ credebaz te liberam nisi probes contrarium Circa scdm articlm de causa sunt hee concłones Prima q̄ causa habetur pro non adiecta unde siue sit uera siue falsa pure ītelligū tur contracta mrīmonium & spōsalia ut si dicam accipio uel accipiam te quia pa ter tuus desponsauit te michi uel me tibi & nolo uenire contra consilium eius etiā si id non est uerū nichilomin9 est uerum mrīmonium uel sponsalia Sed si ponatur in futuro accipio te uel accipiam te qa dabis michi decem pro dote non est pro prie causa cum causa sit prior effectu un de est quasi modus de quo statim dicetē est autem ratio utriusq; scilicz demōstra tionis & etiam quia demōstratio & cau sa non respiciunt essentiam contractus Sed solam causam extrinsecam contrahē di uel motiuū unde simplr cōsentit in cō trahendo hoc uel illud sed errat forte in motiuo ad contrahendum nec habz locū restitutio ut nota. de resti. spoli. ex pte Circa terciuz articłuz de modo sunt hee concłones q̄ si modus est contrari9 mrī monio tunc uiciat sicut et conditio ut si dico accipio uel accipiam te ut pcures uenena sterilitatis uel huiusmoi secus qn illud contrarium apponitē per modum pacti q̄tumcūq; in continenti quia tūc nō uiciat mrīmoniū p̄cedens q̄tumcūq; con tra eius subām quia eodem momēto quo ūba complentur a deo cōiungūtē & pfi citē unde pactum sine interuallo nō pōt dissoluere quia nec consēsus directus dis solueret ut si statim post mrīmoiū dicat un9 uolo q̄ pcures uenena zc ais nō sit mrīmoniū & ali9 consentit nichil ualet hoc pactum sicut si statim vnus diceret ego peniteo & quitto te & siliter alius nichilomin9 maneret matrimoniū & idē etiam esset de sponsalib9 tunc si p mutu um consensuz non dissoluerētē sine iudicis auctoritate quia nec p consequens per consensum turpem Sed quia scdm uerita tem sponsalia per dissensum tolluntē ideo per pactuz turpe contrariū in continēti

appositum siliter dissoluuntur/Sed aliud esset/quando hoc additur sub nomiē modi/quia modus non est pactum nouum ut diuersum/sed est de essentia cōtract9 cui adicitur/ut si uendo tibi rem pro .x. ut des michi codicem/non sunt duo contractus distincti sed unus/unde quando modo est contrarius mrīmoīo in ipso sui initio contractus uicium habet unde uiciatur/& sic etiam uidetur distinguendum in ꝓfessione quando apponitur pactum contra essentiam religionis/quia si ꝑ moduz pacti valet professio si sequat̄ quia stati est ibi vinculum diuinuz qd̄ per homines inter quos agitur nō potest solui. si autē p̄cedat pactum contrarium in continēti uel concomitāter modus contrarius uiciat/vnde non ē sile de contractibus rerum ad matrimonium/quia in illis contrario consensu tollūt̄ .C. quādo licet ab ēpti. disce .l. ii. cum sit/quia cōtractus mrīmonii/est īdissolubilis/& sic de mō cōtrario mr̄io° idem est sicut de conditione/si autem modus non contrariet̄ mrīmonio/tūc aut est impossibilis/ut si dicam accipio ut accipiam ut celebres missam uel celū digito tangas/& tunc habetur pro non adiecto sicut & conditio/& pure & simpliciter tenet contractus/in foro exteriori. Aut est necessarius ut si dicam accipio te ut moriaris ut aliquid hui9 modi & tūc habet̄ pro impleto/Aut est possibilis tantū/& tunc aut inhonestus/non tamen cōtrarius mr̄imonio/& habetur ꝓ nō adeiecto sicut in legatis/aut honestus possibilis & tunc nō suspendit obłatione ̄ quia natura modi est ut posterius impleatur/Sed si ē fauore apponentis tenetur implere ali9 mr̄ionio celebrato/ut si dixit/accipio te ut des centum nomine dotis/non autem si est gratia sui/ut accipio te cū .x. libris/ut habeas unde emas tibi fundum/non tenetur nec ante nec post emer̄ .ff. de cōditi. & demonstra. l. ticio centum/Circa quartum articulum/de sponsalibus et mr̄imonio contractis in diem certum/& uidetur/ꝙ nullum effectum habeant āte illuz diem/quis sit certum illum diem futuruz/nec obłatio cōtrahitur/quia dies que habet tacitam conditionem annexam/suspēdit obłationem zc/Sed scd̄m ueritatem non uidetur ꝙ suspendat/quia licet dies que habet conditionem annexam tacitā uoluntariam/que potest apponi & non apponi suspendat obłationem/ut in casu contrario/sed in sponsalib9 & mr̄imonio conditio si uixerit necessaria est/non eniz potest stipulari quis uxorem sibi & heredi/unde conditio si uixero intelligitur necessario tacite/talis autem conditio non facit conditionale id quod agitur/unde etiam si dicatur accipiam te in uxorem si uixero/talis conditio non suspendit obłationem/Similiter si dicerē accipio te die dominico si uixero/& sic sponsalia in diez interim causant publice honestatis iustitiam/Circa quintum articluz de conditione ꝓprie dicta/hee sunt condicōnes/quia aut est de p̄terito/uel de p̄senti/& tūc si ita est statim ualet/si non nō/unde si dico accipio uel accipiam te si usa fuisti veneris sterilitatis uel uteris modo/Si hoc ē uerum/erit mr̄iōnium/si non nō/non eniz hec conditio respicit futurū/alias impediretur mr̄imonium/ratione modi de futuro/& siliter conditio turpis de futuro que incitat ad peccandum habetur pro non adiecta/sed non sic si de p̄terito uel p̄senti/Vbi autem cōditio de futuro est necessaria de iure/ut quia dicit iudee aut Saracene/accipiam te si fueris xpiana/& tūc existente conditione tenet qd̄ actum est/deficiente nichil est actum/nec etiam potest ab hac conditione recedi/per carnalem copulam uel consensum de p̄senti/quia non est mrīmoniuz cū infidelibus/ymmo si hec conditio obmittatur/nichil agitur honesta enim est & necessaria .xxviii. q. i. nō oportz/sed si conditio est necessaria de facto & uera/ut si sol cras oriatur & tunc habetur pro impleta/nec suspendit obłonem/nec exactionem/dum tamē conditio sit de p̄sēti/& de p̄terito/secus forte si in futuro/ut dicēdo accipiā te crastina die in ortu solis quasi tunc non tenear te accipe ante illam horam/cum autē qs per v̄ba de p̄senti contraheret mr̄ioniū sub conditione que oīo extitura est/puta contraho tecum si mortuus fuero statim est mr̄ionium/nec possum cū alia contrahere/quis quidam dicant contra .ff. de condi. & demonst. l. ꝙ si ea conditio. scd̄z

si inueniaris virgo

Pe. de paſ. & latiꝰ in .iiii. di. xxix. q. ii.
Quarta concłio eſt ĩcidẽtalis quaꝫ ꝓnit Hoſt. accipio te ſi inueniaris uirgo & dicit ꝙ eſt mr̃ionium q̃uis inueniatur corrupta Argº .ff. de cõtraben. emp. l. alioquin .§. i. & xxix. q. ii. §. i. Et ita eſſe uidẽtur per ꝓdicta quia aut eſt uirgo & ſic extat conditio aut non & tunc impoſſibilis eſt & tunc pro impleta habetur Sed aliud eſt de futura neceſſaria per ſe aliud ꝑ accidens nec obſtat decretuꝫ quod inducit qa aliquid per modum conditionis appoſitum uiciat in ſui defectum quod non uiciat per modum erroris Si enĩ cõtrahã ſub conditione ſi placeat parentibꝰ meis ipſis contradicentibus nichil eſt actum ſi autem ſine conditione credam eis placer̃ uel placiturum nichilominus ualet ipſis contradicentibus Similiter error uirginitatis non impedit ſed defectus conditionis que nec eſt inhoneſta nec impoſſibilis per naturam impedit. unde ſi cuꝫ dicitur ſi inueniaris uirgo intelligitur qñcunqꝫ uoluero contrahere tunc eſt contingens Si ipſa eſt uirgo tunc quia cras poterit corrumpi ſi autem iam eſt corrupta tũc ẽ impoſſibilis per accidens ſi autem intelligat ſi inueniaris uirgo ſtatiꝫ tunc eſt bñ uel neceſſaria uel impoſſibilis ſed hoc accidit ſcõꝫ Pe. de paſ. in .iiii. di. xxix. q. ii. articło v°. ad quod .ĩ. q. liii.

de impoſſibili ex natura

Quĩta cõcluſio eſt de impoſſibili de facto & natura que habetur pro non adiecta de cõdi. appo. c. i. & ult. ut ſi ceꝫ digito tetigeris & eſt ſatis mirabile quia uidetur deridere potius q̃ conſentire & in foro conſcientie ſi diceret ſe non conſenſiſſe iudicaretur non eſſe mr̃imoniuꝫ contractum ſed contrahendum ꝓpter eccleſie ꝓceptum ad quod .ĩ. q. ꝓxima & idem ſi eſt ipoſſibilis de iure diuino ut ſi miſſam celebraueris ꝙa indiſtincte cõditiones impoſſibiles habẽtur ꝑ non adiectis Sexta cõcluſio eſt de conditione contra ſubãm coniugii ut ſi generationem ꝑlis euites uel donec inuenias dignorem aut ſi ꝑ queſtu adulterandam te tradas quia iſta uiciat de condi. appo. c. fi

impoſſibilis de iure diuino

Septima concłio ẽ de inhoneſta que non repugnat nature mr̃imonii ut contrabo tecum ſi furtuꝫ feceris aut homicidiuꝫ hec ſi apponatur ꝑ non adiecta habetur & nichilominꝰ mr̃imonium uel ſponſalia cõtrahuntur quia uerum mr̃imoniuꝫ ſub conditione q̃tũcũqꝫ turpi contractuꝫ dumõ nõ ſit contra ſubſtantiã mr̃ionii ualet de condi. appo. c. uł. & eſt ſpeciale in mr̃imonio ut et in inſtõnibus & legatis inſti. de lega. §. uł

Octaua concluſio eſt quã ponit Hoſti. in ſum. Si conditio honeſta & poſſibilis apponatur in ſponſalibꝰ & mr̃imonio ut contrabam tecuꝫ uel contrabo ſi dederis mihi centum aut ſi pater tuus conſenſerit quia ſuſpenditur conſenſus ſiue ſpõſalia quouſqꝫ conditio extiterit uel extet ſi tñ poſt talem conſenſum conditionalem aliꝰ conſenſus interueniat per ṽba de ꝑſẽti uł carnalis copła ſit ſecuta uidet̃ receſſuꝫ a conditione unde ſtatim eſt mr̃ionium q̃uis conditio non extet adeo ꝙ ex quo conſtat de carnali copła poſt ſponſalia q̃uis ꝓbetur ꝙ ille diſſenſerit ſi tamẽ nõ ꝓbetur exp̃ſſe ꝙ contradixit ãte carnalem copłam in dubio pro mr̃imonio iudicabitur de condi. appo. de illis. cum ſiñ. ſcõm Pe. de paſ. in iiii. di. xxix. q. ii. ad fi. vbi etiam ante hec ꝓcedant in ſponſalibus. Circa conditionem qualitatis & fortune conclude ꝙ ſi poneretur per modum conditionis honeſte & poſſibilis ea ſtante ſtaret non ſtante non ſtaret puta contrabo tecuꝫ ſi tu es ita diues ſicut ego uel ſicut dictum eſt michi uel ita nobilis puta ſic uel ſic & dato etiam ꝙ eſſet conditio impoſſibilis uel inhoneſta nũq̃ in foro conſcientie eſſet mr̃ionium ſi non intendebat conſentire ſed uerum eſt etiã in defectum illius conditionis teneꝫ contrahere & ſic illud mr̃imoniuꝫ habet uiꝫ ſponſalicꝫ quia unuſquiſqꝫ ṽba que cũ alio conueniendo emittit teneꝫ implere ſcõm intellectum iuris q̃uis aliud intenderit niſi hoc ipſum expreſſerit. unde cũ iura interp̃tentur mr̃imoniuꝫ adiecta cõditione impoſſibili uel inhoneſta que nõ eſt contra bona mr̃imonii etiam ſi illa ſit falſa inde eſt ꝙ tenetur implere ſic ea ꝙ ſit ueruꝫ mr̃imoniuꝫ quod nõ eſt niſi contrahat Si autem expreſſe cõtrabo ſi celũ digito tetigeris uel ſi feceris furtuꝫ ał̃s non intendo tecum contrahere non eſt locus coniecture nec eſt mr̃imonium nec

tenet ad mrīmoniū in aliquo foro ubi au
tem esset conditio necessaria sine q existē
tia est contraria essentie mrīonii non est
mrīoniū nec spōsalia sicut si essz īhonesta
contra bona & plus ut si dico contrabo
tecum si mortuꝰ fuero uel fueris est enī
necessaria quia impossibile est qꝫ cuz eiꝰ
existent aīstet essentia mrīmonii & ideo
nichil est actum Si autem eius existentia
non est contraria mrīonio tunc habetur
pro impleta iudicio ecclesie ut si dicat cō
trabo tecum si sol cras oriatur statim est
mrīonium sed in foro conscientie si intel
ligit qꝫ mrīonium non sit statim uel qꝫ sit
tunc mrīonium uel qꝫ sint tunc sponsalia
non est mrīonium ultra quod intendit sz
tenet contrahere & facere qꝫ statim sit
mrīonium ut verificet dictum suum scōz
sensum ecclesie nisi contrariuz exprimat
ut dictum est scōm Pe. de pal. in .iiii. di.
xxx. q.1. artī° .iii. Nunc aut ē his addā
aliqua dicta canonistarum & de materia
huiusmodi contractus conditionalis per
Archi. in .c. vro. v̄. ille uero. de spon. li.
vi. & per Hosti. in sum. de condi. appo.
§. que conditio. Adde qꝫ eo casu quo con
ditio est honesta & suspendens euentē
conditione non est opus nouo cōsēsu mrī
monialī quia consensus p̄sumitur durare
nisi ꝓbetur mutatus de baptismo. maio
res. de sen. excoī. a nobis. ff. de ꝓba. eū
qui. Item adde qꝫ si .b. contraxit mrīoni
um cum .C. muliere si dat et ei centuz de
inde cōtraxit cum .d. sub eadem conditi
one si utraqꝫ simul dat centuz cuz neutra
erit mrīmoniū ꝓpter incertitudinē scz
Frā. post Gasp. in .c.1. in fi. de condi.
appo. Si tamē aliquis utendo v̄bis de p̄
senti dicat accipio si dederis michi centū
tunc aduenīente conditione est mrīoniū
scōm frā. post Inno. in .c. de illis .i. q ō
condi. appo. licet enīz v̄ba cōtractꝰ mrī
monialis sint de p̄senti tamen ex q.o cō
ditio habet tractum in futurum suspen
ditur consensus in euentum conditionis
& hoc siue cōmittatur consensus alieno
arbitrio ut in illa conditione si prīmeo
placuerit dicto .c. sup eo. siue non ut si di
cit contrabo tecum si dederis centum sed
si conditio esset de p̄senti tunc non suspē
ditur .ff. si cer. peta. l. cum ad p̄sens. nec
est ꝓprie conditio ut si dicam cōtrabo
tecum si uocaris Iohānes statim enīz est
mrīonium si sic uocatur aīs non quia qō
dicit̄ de consensu de p̄senti debet intelli
gi de consensu puro scōm frā. in dicto .c.
de illis. ad fi. & in dicto .c. sup eo. ī fine
eo. ti. & in .c. ꝑ tuas. iiii. oppo eo. ti. ad
illud autem quod obicitur qꝫ actus legiti
mi non recipiunt conditionez dic ut not.
in dicto .c. super eo. ibi etiam frā. in .i.
oppo. dicit qꝫ rīa. actus legitimi recipiāt
conditionem sed dicit qꝫ sunt quidam qui
non recipiunt conditionem & sic regulr
recipiūt ꝓ hoc quod nota. ibidē in dicta
regla li. vi. ꝑ dy. & glo. ibi q̄ dicit qꝫ in
terim non dum uere est mrīmonium Et
nota qꝫ ubi contrahitur mrīmonium sub
conditione oīo extitura glo. in .c. ꝑ tuas.
arguit qꝫ idem sit ac si pure contraxisset
& pone exemplum de conditiōe oīo ex
titura ut si antixpūs nascet̄ uel dies cla
rescit uel si sol oriretur glo. tamē tenet cō
trarium in qua uidet̄ residere frat. Ni.
ut supra sed Host. primū quod est uerꝰ
quia conditio oīo extitura habetur pro
non adiecta ut si dicatur si celum digito
non tetigeris. ff. de condi. & demonstr.
l. heres meus. scōz fra. latius in dicto .c.
ꝑ tuas. in fi. de condi. appo. & Hosti. in
sum. eo. ti. §. que conditio. v̄. quid si con
trabo. & tenz tbo. ut supra Et generalr
que conditiones apponi possint mrīoº
nota. in .c. fi. de condi. appo. & ibi per
fra. in .ii. q. & ꝑ totuz Item etiam si sint
alii casus cōtra iubām mrīmonii quā illi
tres de quibus supra ut puta consēsus ī
te si consentis in illam & si nichil agit̄ qō
declara ut per eundem in .iii. q. & gña
liter an & quādo cōditio in mrīoº uiciet
uel non dic qꝫ aut apponitur per v̄ba de
p̄senti uel p̄terito & non est ꝓprie cōdi
tio ut per frā. in .c. uerum .q. ix. eo. ti.
aut per v̄ba de futuro & aut est impossi
bilis aut possibilis primo casu habet̄ ꝓ
non adiecta in mrīnº ut dicto .c. fi. ī fi.
de condi. appo. scōo casu aut est honesta
aut inhonesta primo casu aut est necessā
ria aut volūtaria si necessaria aut necessi
tate iur̄ quia necessario. appoīt̄ aut facti
quia est oīo extitura. primo casu tenz &
suspendit ut si cristianꝰ contrahit cū pa

gana ſub conditione ſi conuertatur ad fi dem Scōo caſu quando eſt neceſſaria ne ceſſitate facti tenet ſed non ſuſpendit ut dixit allegādo fran. in .c. per tuas. ī fi. Si autem eſt uoluntaria tenet & ſuſpen dit eo. ti. de illis. ſup eo. & per tuas. ſi ue ro eſt inhoneſta aut contra ſubāz aut nō ſi ſic aut non habet ſua ſubālia & habet̄ pro non adiecta de conſti. cum m. &. per fra. in dicto .c. fi. 1° contrario. aut habz ſua ſubālia & viciatur diſpō. dicto .c. fi. Si autem non eſt contra ſubām in mr̄io° habetur pro non adiecta ut dicto .c. fi. in fi. ſcōm fra. ibidem in fi. & latiꝰ etiā diſtinxit Io. cal. ſup eo. ti. in ſumula ſua vbi inter alia circa illud ſi contrabit̄ ma trimonium per v̄ba de p̄ſenti ſub conditi one ſed conſenſus non refuatur in alieno arbitrio ſequitur illam opi. q̄ ſuſpendat̄ mr̄ionium in euentum conditionis .ff. de v̄bo. ſigni. l. cedeř diem. & in cle. de con ceſſ. preben. & capitl̄m de illis allatum ꝓ alia parte loquitur de conſenſu puro & non conditionali quo caſu uel quando poſt ſponſalia interuenit copla etiā āte conditionis etiam honeſte euentum eſt mr̄ionium ut in dicto .c. de illis. in fi. de condi. appo. quod etiā dixi .s̄. poſt frā. etiam ſi reſeruetur conſenſꝰ alieno arbi trio ut ibi & ad hec facit .s̄. q. ꝓxiā & ī. q. ccii. in fi. & ſi ſit appoſitum tempꝰ ad mr̄ionium contrahendum uide ꝓ An. de bu. in .c. ſicut ex litteris. de ſpon. vbi nota. q̄ in caſibꝰ in quibꝰ poteſt contra bi mr̄imonium ſub conditione intelligit̄ cum p̄ſona & ut per domi. poſt Io. an. in c. ii. poſt prin. de elec. li. vi. Quinqua geſimo quero Si quis ſignificauit patri abſenti q̄ contraxit tale mr̄imoniuz ſub conditione ſi ipſi patri placuerit & añq̄ pater cōſentiat penitet ſed pater cōſētit nunquid eſt mr̄ionium Rn̄° ſcōz Guyt. dicendum q̄ non quia non uidetur q̄ de beat dici conſenſus niſi duret q̄ouſq̄ pa ter cōſentiat tamē añq̄ trāſeat ad ſcōa uo ta debeat compelli ſiue induci ut illaz re ci piat ex quo ſemel in eam conſenſit ſub conditione que extitit arg°. de ōſpon. impub. de illis. Idem Hoſt. & Ber. idem in ium. confeſſ. eo. ti. q. xviii. ſcōm frēm Nyco. poſt vbi .s̄. ad hec .s̄. q. xvii. & ad vltimū dictum piſanelle .s̄. q. ꝓxima penul. colum. Et adde q̄ idem ſeq̄t frā. in dicto .c. per tuas. in fi. de condi. app. poſt glo. quia nichil eſt quodconfirmet cum contractus ſit diſſolutus ut ibi p̄ eū & nota q̄ conſenſus in mr̄imonio poteſt conferri in arbitrio patris uel alterius ut ī Spe. de condi. appo. v. qd ſi dixerit & ſequen. & ſic iſta cōditio ſi patri meo placuerit licita eſt. nota. in. c. de ill̄. glo. ii. & ſcōa oppo. per fran. & in .c. ſup eo. iiii°. notabili per eundem & interueniē te poſtea conſenſu patris erit mr̄ionium ut ibidem p̄ eum. v. q. vbi latiꝰ. facit .ī. q. liii. & p̄ An. in .d. c. ſup eo. ad fi.

Quinquageſimo primo quero q̄d ſi dicat contrahо ſi papa diſpenſauerit. quidam ut refert Inno. credunt idem q̄ in caſu dicti .c. ſup eo. de condi. appo. Alii ut ř fert dicunt & melius q̄ ex quo require batur diſpenſatio non tenent ſponſalia quia ius ea ꝑpetuo ꝓhibet nec poſſunt contrahi ſub conditione p̄miſſa Caſp. ſe quitur primaz opinionem q̄ ſub tali con ditione poteſt cōtrahi mr̄imoniū & papa diſpenſante tenebit mr̄ionium cum puri ficata ſit conditio. ſed franc. dicit ſcōam opinionem ueriorem ut latiꝰ per eū̄. d. c. ſup eo. ī. ii. qōne & ibidem per Anto. ad fi. faciunt notata per Io. an. in .c. ii. de pac. Demiꝰ Ny. in .d. c. ſup eo. ſeq̄t opi. fran. faciunt not. per fran. in .c. de mīta .§. i. ad fi. de p̄ben. & in .c. ii. poſt prin. de etat. & qualit̄. Quid autez ſi ap ponatur pactum contra naturam mr̄imo nii per Io. an. in .c. de infidelibus. de cō ſang. et affini. & .s̄. q. ix. ad fi. & quid ſi apponatur pactum ut uxor ī certo loco teneatur per Io. an. in .c. 1° qui ma. accu. po. Quinquageſimo ſecūdo quero quid ſi quis contrahit ſponſalia ſub hac condi tione ſi p̄miſit coitum Rn̄° ſcōm guilt. Si conditio illa intelligitur de coitu for nicario ꝓ non adiecta debet haberi cum ſit turpis de condi. appo. c. fi. & ſic erit ꝓ mr̄imonio iudicandum ſcilicet quia in primo coitu iudicatur mr̄imoniuz p̄ſūptuz potius enim videt̄ hortatio ideſt q̄ per mittat eum rem ſecum habere aut modꝰ aut tāq̄ veri nomīs conditio ſcōm euz & in li. m. confeſſ. eo. ti. q. xix. & mlto for

52

tius si intelligatur de coitu legitimo & maritali Et idem si dixit contrabo tecuꝫ si unq̃ contraxero si p̄missis ẓc̃ scilicꝫ te cum coire .& idem sit in hoc casu quod ī p̄cedenti licet sit adiectum si unq̃ cōtrax ero ꝑm frēm Ny. post pisa. ubi supra de hoc tractāt Io. an. & doc. in .c.1.§. est au tem. de spon. duoꝝ. ubi per fra. ī prima oppo. & .iii.q. & refert doc. & dicit ue ram opinionem vin. q̄ q̃ cito id p̄mittit efficiunt̃ sponsalia pura & cum postea coierit copula supueniens facit sponsalia transire in mr̄imonium de spō. is qui. ubi non facta distinctione inter sponsalia pu ra & conditionalia dicitur q̄ transeunt in mr̄ionium p̄ sequentem copl̄am & de conditionalib9 q̄ transeunt in mr̄oniuꝫ ꝓbatur de condi. appo. de illis. ꝑm eū & ad hoc ultimū .s̄. q. xlix. ī fi. & p̄ Arch. in .c. vno. v̄. ille uero. de spon. li. vi. & ui de .s̄. ea. q. xlix. penul. colum .v̄. viii. cō clusio. & .ī. q. lv. & si ante copl̄am pro testetur uir se nolle ꝓpter hoc recedere a conditione talis ꝓtestatio non ꝓdest nota. in dicto .c. p̄ tuas. ymo tanq̃ turpis reicitur & quia contra ius per quod co pula sequēs transfundit sponsalia etiam conditionalia in mr̄imonium eo. ti. ꝺ ill̄. nec auditur ꝓbatio in contrariū de spō. is qui. m̄si ꝓbetur q̄ ante copl̄aꝫ fuit re cessum a sponsalib9 ꝑm fra. in dicto .c. p̄ tuas. prīa. qōne. & ī. c. de illis. iii° nota bili eo. ti. v̄. et dicit mirabile q̄ copula operetur duo q̄a. purificat sponsalia et transfundit ea in mr̄ionium ꝑm eum et fa ciunt nota. in dicto .c. et in .c. vno. ad fi. in v° conditione de spon. li. vi. Quin quageſimotertio quero quid si dicam ac cipiam te uel accipio si inueniaꝫ te uirgi nem postea sequatur coitus nec inuenia tur uirgo Rñ° ꝑm Inno. ber. et Host. iu dicandum est pro mr̄imonio sicut et in p̄ cedenti .q. et adde q̄ licꝫ sic oporteat iu dicari in foro iuditiali ꝓpter hoc q̄ non possunt haberi alie ꝓbationes tamen in iuditio anime non est mr̄ionium de cōdi. appo. de illis. sup̄ eo. et p̄ tuas. Nam et bene est q̄ mulier q̃ in fraudem mentita fuit decepta permaneat et uiro subueni atur qui forte intendit bigamiā vitare ꝑm pisa. et sic conditio fuit honesta licet actus inhonestus ꝑm Host. et in sum. cō fessoꝝ eo. ti. q. xx. Et sic si ꝓbari p̄ot per confessionem ꝓpriā ut alꝫ q̄ nō fu erit uirgo etiā in foro iudiciali non te nꝫ mr̄ionīū ꝑm frēm Ny. in addi. ad pisa. ad hoc ultimū adde .s̄. q. xxvi. ad fi. & ad materiā p̄ host. in sum. de cōdi. appo. §. fi. et spe. eo. ti. v̄. fi. et quod nota. ī. c. per tuas. eo. ti. et quod ibi per An. ante fi. et xxxii. di. nemo . et per Inno. in .c. de illis. de condi. appo. et facit xxix. q. i. in fi. et per Pe. de pał. ut retuli .s̄. q. xlix. in. iii. colum. in .v̄. quarta conclusio Vnđ ꝓbare q̄ nō fuerat uirgo spectat ad viruꝫ sed ecōtra q̄ fuerit v̄go spectat ad mulirem nota. in .c. ad id quod. de spon. et quod not. Io. an. ī .c. litteris. de p̄sump. in addi. et nouella ar° de proba. ꝓpoluisti. facit xxvii. q. i. nec aliqua. & sequenti. et bonū erit q̄ uterq̄ ꝓbet de iure suo ut nota. in simili in .c. i. in glo. magna in fi. qđ metus causa. et. iđo dicit fran. q̄ hec conditio contrabo tecum si te virginem inuenero uel si michi in pri mo coitu placueris est illicita seu īhone sta ꝑm fra. post Inno. in .c. de illis. prīo notabili. ymo est turpis quia p̄supponit primū coitum fornicarium et ideo reitiē da. posset tamen aliter intelligi q̄ esset honesta ut quia uult eaꝫ inspici facere p matronas honestas ꝑꝫ fra. in .c. p̄ tuas. ī ii. et. iii. qōnib9 de cōdi. appo. et intelli ge q̄ reicit̃ etiā quo ad foꝝ pn̄iale scđꝫ Gasp. licet host. aliter dicat ut per fran. ubi supra. Et quia sup̄ isto dubio docto res diuersa scripserunt uidetur cōcludē dum ꝓ clariori intelligentia q̄ quādoq̄ quis non intendebat ex tunc seu statim contrabere sed prio illā inspici facere et postea contrabere et absq̄ dubio nō est mr̄imonium si repiatur nō uirgo nō enī interim aliquid cum effectu actum uidet̃ facit qđ dicit Pe. de pał. ubi .s̄. ibi unđ si cum dicit̃ ẓc̃. & qđ supra dixi p9 fran. q̃nq̄ uero agebat̃ et intendebat quis sta tim contrabere et subtraxit sub tali con ditione et tunc aut conditio fuit turpis ut dicendocontrabo tecum si te virginē inuenero. ideſt ut ego ipse inueniam te v̄ ginem et glo. ī dicto .c. per tuas. teneꝫ q̄ sit mr̄imonium quasi talis conditio tanq̃

turpis reiciatur & sentit Fran. in dicto c. per tuas. fa . q. Ad quod tamen uide supra .q. pxima in prin° aut talis condi t o fuit honesta ut qua agitur ꝙ inspici atur per mrōnas honestas sed postea re pitur corrupta & tunc glo. in dicto .c. p tuas. sīliter tenet ꝙ teneat mrion um re iecta tali conditione qđ sequitur ibidem Goffr. idem Inno. in dicto .c. de illis. & Host. in sum. eo. ti. §. fi. & Spe. eo. ti. in fi. & uidetur sequi fra. in dicto .c. per tuas. in fa & .iii. colum. fm Pe. de pał. vbi supra uidetur uelle contrariuz licet obscure loquatur fm Io. an. in dicto .c. per tuas. dicit ꝙ opinio illi9 glo. & seq̄ tium ꝓcedit in foro iudiciali sec9 i foro conscię quia non esset mr̄ioniuz ad hoc ul timuz facit quod dicit Pe. de pał. vbi su pra qui loqui uidetur in foro conscientie per id quod in sīli subiicitur post eum in eadem qōne xlix. in .iiii. colū. in. v. circa conditionez. ibi si autez ei9 existētia z c̄ & sic in foro iudiciali uidet̄ Io. an. tenet̄ opi. glo. & sequacium ꝙ sit mr̄ioniū non obstante ꝙ postea reperiat̄ nō vgo Sed credo ꝙ tunc iudicare ꝓ mr̄onio potius esset ꝓpter defectum ꝓbōnum ad quod ī. q. ccxvi. Si ergo possit sufficiēter ꝓba ri ꝙ ante q̄ mulier esset in posse viri fuit per mrōnas inspecta & reperta non vgo uel ꝙ ꝓ prius erat pregnans puto ꝙ nō esset mr̄imoniū etiā in foro iudiciali pro ut sentit summa confessoz ubi .s̄. & fra. Nicola9. osiim. & Pe. de pał. ubi .s̄. qui doc. & etiā Fran. ut .s̄. dixi simpl̄r dicūt ꝙ dicta cōditio fuit honesta nec se restrī gunt ꝙ dicat̄ honesta solum quo ad biga miā uitandā ꝓ ut dicit Io. an. ubi supra quia ymo puto ꝙ sit honesta ex omni sui parte ut dixi Interest enim habeŕ in uxo rem poti9 virginem q̄ uiduā ꝓ ut coīter homines reputant puto tamē ꝙ nō suffi ceret ad huiusmodi ꝓbationem sola muli eris confessio pro ut dixit Nico. & hoc ꝓpter timorem collusionis facit .ī. q. lxxvii. & per nota. ꝓ Inno. ī .c. consulti de rł̄a. cum sīlib9. & quia popul9 scanda lizaretur pro ut sentit summa confessoz ubi supra unde si contrariū sufficienter ꝓbari non posset absq; dubio ꝓ mr̄onio iudicaretur cum conditio apposita ꝓba ta non sit & ad hoc .ī. q. cxvi. & sequen.

Quinquagesimoquarto q̄ro que differentia est inter contrabere sub conditione uel contrabere sub modo Rn̄° scom Guyll̄z. generaliter scię̄dū ꝙ contracto qui non fit absolute et liber̄ potest esse aliqn̄ sub conditione ut dono uel uendo tibi hec si hoc feceris uł si hoc fuerit. itē potest esse sub modo ut si dicatur dono uł uendo ut facias hoc uel illud aliogn reuo cetur quod donaui uel uendidi Item po test esse cum appositione cause ut si dicat̄ ga hoc & hoc est siue fuit. & 9ditio q̄dez fit per si. modus pro ut causa ꝓ quia vł 9 scito ꝙ ut mod9 ē Si conditio quia causa & si q̄dē contractus fiat sub conditione nō tenz nisi existēte cōditione sicut et de mr̄io° dictū est .s̄. q. xlix. v. iiii. Si uero fiat sub modo statiz tenet sed si non fuer̄ modus poterit reuocari. credo ergo ꝙ li cet mr̄imonium siue sponsalia possint con trahi sub cōditione nō tamen sub modo ita ꝙ illo modo non seruato dissoluat̄ ma trimoniū sicut fit in alijs 9tractib9 quia mr̄ionium rite factum non dissoluit̄ scom pisa. nec etiā sponsalia ut in summa con fesso. eo. ti. q. xxii. vbi hec notātur & dicit̄ fm gui. ꝙ ex quo semel contracta sunt mr̄ionia ita ꝙ teneant ipso iure non possunt reuocari siue dissolui ꝓpter mo dum non existentem siue pactuz fz frēm Nicolaū in addi. mr̄imoniuz uero factuz ex causa tenet siue causa sit uera siue fł̄a ut contrabo tecum quia diues es uł quia feciśti sic nisi ipsa fł̄a causa 9tinerz in se aliqđ impedimētum ut contrabo tecum quia libera es & non esset fm distinctio nem posita .ī. q. cxix. fm eūdē. & de ma trimonio contracto sub demonstratione modo causa et sīlibus uide .s̄. q. xlix. re ferendo Pe. de pał. si tamē dixit contra bo tecum cū des centū dicit Host. ꝙ sta tim est mr̄imoniū etiā si illa non det ex quo consensus est de p̄senti nisi 9mittat̄ in alieo arbitrio non tamē exēplificādo in modo quia modus non suspendit ut in c. ueruz. eo. ti. exēplifica ergo ī cōditio ne ut quia dixit cōtrabo tecū ut des cētū Si tamē patri meo placuerit & tūc non est mr̄ionium etiam illa dante centū scdz fran. in .c. de illis. ii. qone. eo. ti. ad hoc

s̄.q.l.q̄d autē sit cōditio quid modus & quotuplex per Fran.in dicto .c.verum qōne nona & sequenti. & uide in dicta q.xlix. Quinquagesimoquinto quero quid si dicat accipiam te in uxorem uel dabo tibi centū si p̄missis uł ut p̄mittas me coire tecum & sequat̄ carnalis copła nūquid p̄sumet̄ p mr̄io° Rn̄° ſm Guy. non credo Nam cū ille qui sic dixit habeat optionē q̄ liberare se possit vtrūlibz faciendo nō recolo p̄sumptionē inductā esse a iure q̄ intelligatur recedet̄ ab optione ꝓpter carnalem copłam Idem in sum.cōfess.eo.ti.q.xxiii ſz pisa.& frēz Nyco.ubi supra pro hoc quia nō p̄cesserunt sponsalia certa ad quod .s̄.q.xl.& q.xlix.penul.colum.& q.lii.& per hoc uidetur q̄ frater Iacob⁹ de marchia nō bene redarguit pisa.cum non fuerūt cōtracta sponsalia pura & certa ut dictum est (Quinquagesimosexto quero quid si dicat ꝓmitto q̄ nūq̄ deficiam tibi ī uita mea & secuta est carnalis copła sub ꝓmissionē non deficiēdi Rn̄° scđm Guy. non debet p̄sumi p mr̄io° cuz sponsalia aut mr̄imoniū non soleant cōtrahi per promissiones negatiuas scilicet huiusmodi uł siles ut in sum.cōfess.eo.ti.q.xxiiii. vbi hec notātur nisi forte cōstaret q̄ per hec intendebant cōtrahere sponsalia ſm frēz Ny.post pisa.ad q̄ .s̄.q.ꝓxima frater Iacob⁹ de marchia hic aliqua dicit que in idem recidunt cum pisanella (Quinquagesimoseptimo q̄ro q̄d si dicat ducaz te post annū ut p̄mittas uel si permittas me tecū coire & secuta est carnałs copła Rn̄° ſm guy.credo p̄sumenduz ꝓ mr̄io° quia ꝓpter carnalem copłaz subsecutaz uidetur renūciasse dilationi temꝑis ut in sum.cōfess.eo.ti.q.xxv. vbi hec ponūt ſm eūdem guy.scđm pisa.& addit certe hoc casu non uidetur renūciasse cum ex p̄sensu clare mr̄imonium differendum licz ubi consentiat per pr⁹ in copłam unde & ut patet in dicta .q.xxv. dicit idem guy.q̄ in huiusmodi casib⁹ qui non sunt cōno exp̄ti in iure non est precipitanda sentētia & si post huiusmodi contractus conditionales transeant ad alia uota sollemniter forte tutius est dissimłare aut papam consulere q̄ mr̄imonium cum scđa solemniter contractuz dirimere ſz frēz Nyco. in addi.sed ꝓ primo dicto facit s̄.q.lii.nam per illa v̄ba thematis uidet̄ q̄ sponsalia sint contracta sub conditione p̄fata.uez fuit adiectum temp⁹ mr̄io° postea contrahendo per v̄ba de p̄sēti si ergo sequatur copła ergo purificantur sponsalia & transeunt in mr̄imoniū de p̄senti ut in dicta .q.lii.unde sicut purificat excludendo conditionem sic etiā uidētur purificare excludendo differens potius q̄ substātificans & facit .s̄.q.xliii. Et licet ante temp⁹ non esset obligatus cōtrahere de spon.sicut ex litteris.tamē sequēs copła huiusmodi ꝓmissionē ī diē reddit puram ut in .c.ꝓ tuas. de condi. appo.ibi & āte tēp⁹ & q̄ ibidē p Io.ā. faciūt nota.p Io.an.ī.c.tua.ī v° copła & ī fi.de spō.&.s̄.q.xxvi. (Quinquagesimoctauo quero quid si quis contrahat cū aliqua sub cōditione deīde ante aduētum cōditionis cōtrahat cum alia pure Rn̄° debet remanet̄ cū ꝑa etiā si sit consāguinea prie ad hoc.ī.q.ccvii.&.ccviii. & etiam licet cōditio apposita cū prima postea eueniat ſz glo.Ray.ut in sum.cōfess.eo.ti.q.xxvi.concor.Host.& Ber. ſz pisa.& frēz Ny.ubi supra & p Host. in sum.de condi.appo.§.que conditio v. quid si contrabo cū vna.& .s̄.q.xxii.& sic tenet mr̄imonium p̄ure contractū Idem Vin.& Goffr.quia ex condōnali oblatione sola spes oritur insti.de v̄bo.obli.§. ex condōnali ſm fran.in .c.per tuas.q. iiii.post glo.de condi.appo.& facit .s̄. q.xlix.ī .iiii.colum.v° octaua conclusio & .s̄.q.ꝓxima (Quinquagesimonono quero quo ad debitum coniugale in quo sciēdum est q̄ contracto mr̄imonio mulier non habet potestatem sui corꝑis sed vir nec vir sui sed uxor ut dictū est supra .q. xiiii.Sed an statim teneat̄ debituz redde re habet̄ in pisa.in v° debituz coniugale §.i.ſm frēz Ny.post pisa.in .§. mr̄imoniū vi° & cōclude ꝓ regula q̄ coniugi debitum petenti loco & tempe debito ymo etiā tempe sacro reddēduz est ex necessitate p̄cepti q̄ocunq̄ petat siue ex p̄sse siue intei p̄tatiue & quacunq̄ intētione petat etiā si causa libidinis petat excusaret̄ tn̄ alter coniūx si alter essz notabiłr

56

57

58

59

lepra ĩfectus uel immineret piculuz ꝑsone ut quia infirmus uł uulneratus uł qa esset impotens ad reddendū de facto seu cum peccato redderet ratione loci uł uoti uel alia causa quia tunc redditio est impossibilis de iur̄ uel si alter fuerit formicatus uel nisi peteret tempe sacro puta tempib9 ꝓcessionum ieiunioz & festoz quo tamē casu esset venale nisi cōcomitaretur nimius contemptus quia tunc mortale. reddere tamē cum displicentia tēpe etiā sacro nullū peccatuz est quia debitū est & necessarium est si v̄bis ab exactiōe compesci potest Item excusatur tempor̄ concept9 & ꝑtus quo etiā casu esset uenile nisi in pregnāte timeret̄ de aborsu quia si puer opprimeret̄ esset peccatum quasi homicidii & mortale ymo tałs efficeretur irr̄ls, facit de conse. di. v. ad ei9 silr̄ actus coniugalis tempe menstruorum non est de se mortale sed uenile cū non speretur ꝓles. ymo nec uenile si sit ꝓpter fornicationem uitādaz in se uel in alio ut latius per Pe. de palu. in iiii. di. xxxi. q. i. per totā & quo ad debitū coniugale in sum. confessorū. li. iii. ti. ii. q. xxxiiii. & sequētib9 q̄stionib9 usq; ad. l. &. q. lx. & lxi. vide plura Et adde q; ꝓpter adulteriū etiā occultuz licituz est coniugi auctoritate ꝓpria debitum denegare ut ꝑ doc. in. c. fi. de adul. Et nota q; ī quīcq; casib9 uidetur q; copła coniugalis sit peccatum mortale ut per eundez Pe. in. iiii. di. xxxi. q. iii. ar° ii. Prīo ꝓpter inordinatā intentionem effrenate libidinis quia idem faceret cum quacunq; alia Secundo si timetur de abortu Tertio ratione piculi infectionis tempe menstrui Quarto in loco sacro si potest alib9 locus haberi ymo siue habeat̄ alius locus siue non non licet in loco sacro Quinto si mutat naturalē usum vas debitum p̄termittendo Sexto quādo uolūtas ꝓuocat̄ manibus uel cogitatione uel utēdo calidis & si, ibi lati9 & extra p̄dictos sex casus quotiens uoluptas querit̄ est peccatum uenile p̄sertim in sex casib9 quod ꝓseq̄re per eundē ibidem arti° iii. Adde scōz canonistas quod Host. dicit q; coniūx tenetur reddeř cōiugi quolibz die & quolibet loco etiā si petatur in loco sacro q̄ uis petens peccet inducī tamen debet ad desistendū Sed si oīo insistit reddi debet xxxii. q. ii. §. hiis ita. & seq̄ntib9. xxxiii. q. v. quasi ꝑ totum ut per eum in ti° de spon. §. quis sit effectus. v̄. sed nūqd petant. ꝑm glo. xxxi. di. c. quoniā tenet q; in ecclesia nō teneť cōiunx per illaz litteram Archi. de conse. ecclesie uel alta. c. vno. li. vi. dicit q; ymo īdistīcte cuz petit Io. an. in dicto. c. vno. dicit q; petere in ecclesia est demeritorium & sic uidetur uelle q; ibi non teneť cōiūx reddeř quod placet domīo fran. ne det causā peccatonam ut. s̄. dixi exigēs peccat Itez ex eo q; dixi q; quolibet die debz reddi inferť q; & diebus ieiunii et orōnis de quo dicut nota. xxxiii. q. iii. in sum. Si tamē coniunx ꝓpter horrorē uel alia de causa nullo modo potest redder̄ debitū dicit hos. q; q̄is ecclesia distrīgere debeat nō reddentem tamē excoīo nō ligaret euz quo ad deum & si de hoc constaret ecclesie nō deberet contra eum sententiaz dare sed potius datam relaxare quia non debz ligare quo ad impossibile. ff. de regu. iur̄. l. impossibilium. de solu. Odardus. itez si sit ethicus non tenetur uxori reddere debitum quia piculum est mortis viri qa ordinata caritas est ut prius sibi cōsulat lxxxvi. di non satis. & de usu pallii. nisi. & per doc. in. c. ꝓpeť. de cōiug. leꝓro. Et ex his soluūtur sīles qōnes an pregnās teneť reddere debitum uel an teneť añq̄ fiat purificatio post partum & quid de muliere que patitur menstrua gñaliter enī dicendū est q; debz reddi nisi obstet honestas uel impossibilitas uł piculuz salutis ꝑ p̄dicta ꝑm fran. in. c. ii. de cōiug. leꝓro Et ad p̄dicta ꝑ An. de bu. ī rubrica de spon. v. colū. & in. c. fi. ad fi. de eo qui congno. v̄. qñdo dicat̄ quis exactus ut debitū reddere teneat̄ scilicz quando v̄bo uel signo zc̄ Vnde ad ꝓpositū q̄stionis cōiūx non teneť statim coniugi debitum reddere quia peccaret si obmitteret̄ tur debite solemnitates que p̄cedere debēt xxx. q. v. c. i. & ꝑ totuz &. s̄. q. xlv. &. ī. q. ꝓxima Et nota q; etiam ꝑ ecclesiasticam censurā compellit̄ cōiūx reddeř debitum si v̄bo uel signo exigatur Si tñ alter ad exigendum ꝓuocaret peccaret

mortaliter ut per Fran. post doc. in .c. fi. de eo qui cogno. consan. vxo. sue & uidetur q̄ p̄sentia spūs sancti non det̄ tempore coitus. xxxii. q. ii. cōnubia. & de inhoneſto usu mr̄ionii uide. xxxii. q. ii. qc quid. & uide per Hoſt. in dicto .§. quis ſit effectus. ubi ſubdit q̄ ſm Io. eſt peccatum mortale in ꝓpriis uxoribꝰ in p̄cipuis ſolemnitatibꝰ exigi debitu3 ſicut in cōcubinis licet non tantū ut ibi latiꝰ & ad de. ĩ. §. vi. q. xci. & facit. ĩ. q. cxxvii. & cxxv. An autē nō emittēs ſperma poſſit exigere debitum. ĩ. q. cxxxiii. in fi. & notandum q̄ coniūx non poteſt exigere debitum a coniuge notorie ſeu publice adulterante impenitente & non reconciliato cum eſſet particeps adulterii ut legitur & nota. ꝑ glo. & Arch. xxxii. q. i. in coniugio. & per totā queſtionē Hoſt. in ſum. de diuor. §. quot modis. v̄. quīt9 & de adulte. §. que pena. v̄. ſed nūquid hec. & Io. an. in .c. porro. de diuor. & in c. iii. de adulteriis. niſi cōtinere nō poſſit ſm archi. ĩ dicto .c. ĩ cōiugio. qō ē nota.

Sexageſimo quero vtrum contractus in ſponſalibus ante ſequutas ſolēnitates carnalis conmixtio ſit peccatum Rn̄° ꝓ3 Tho. in iiii di. xxviii. Si ſponſa credens ſponſum uelle conſumare mr̄ionīū admittit eum excuſatur a peccato niſi aliqua fraudis ſigna appareant expreſſe ſicut multum diſtantis condōnis uel q̄tum ad nobilitatem uł q̄tum ad fortunā uł aliud ſignū eiusdēs appareat & eodem modo ĩtelligitur qꝺ excuſat̄ vir ſi per hoc intendebat mr̄imonīū conſumare Sed ꝓ3 guy. in illis locis ubi eſt conſuetudo q̄ priꝰ adhibeatur nupcialis benedictio Si abſq̄ dispenſatione eccleſie & ſine iuſta cauſa hoc faciat mortaliter peccat idem etiam eſt in obmiſſione aliaq̄ honeſtaq̄ & conſueta3 ſolemnitatu3 ſm eundē ut ĩ piſa. in v°. debitu3 coniugale circa prin. In additione. tamē quo ad conditionem fortune Alb. aliter ſentit ut .§. q. xlvii. ſcđm piſa. & frēm Nyco. ubi .§. dicit Archi. xxx. q. v. noſtrates. in fi. ſi quis ea obmittit in contemptum ipſaq̄ re3 uel eorum q̄ talia inſtituerunt tunc peccat ſ3 cauſa interuenīēte & ceſſante contemptu licite poſſunt obmitti ſm Hug. qui dicit q̄ oīa ſolemnia que adhibent̄ in mr̄io° poſſunt obmitti ſine peccato quia omīa de conſilio ſuadētur & nullū illo2q̄ p̄cipitur. ūde aliter facere non eſt peccatu3. xiiii. q. i. quiſquis &. c. quod p̄cipitur. vnde ſane ĩtelligе quod dicit glo. ibidem ſm Arch. q̄ ꝓcedit niſi ex tali obmiſſione ſurgat ſcandalum ut quia eccleſia relinquitur in certa de contractu quia tunc eſt peccatū mortale ſm ala. Goffr. & Fran. in .c. i. prima. q. de ſpon. ad quod .§. q. xlv. ad fi. Si ergo fornicatores occulte contrahunt mr̄ionium non uidet̄ ſufficer̄ ꝓpter ſcandalū alio2q̄ qui uident ipſos publice ſtare ut prius. ſecus ſi publice ſimul non morabāt̄ & ex iuſta cauſa gerit ad tēpus publicare per nota. ꝑ Io. an. in dicto .c. i. in recollectis ad hoc. ĩ. §. ꝓximo. q. cxlii. Sexageſimoprimo quero qn̄do accuſatur mr̄ionius ꝓpter aliquod impedimētu3 quod in eo eſt uł fuit Et primo quidem queritur qui ꝓhibentur uel qui poſſunt mr̄ionium accuſare Rn̄° ꝓhibēt̄ gn̄aliter omnes extranei q̄ diu ſunt aliq̄ cōſanguinei & eſt ſpeciale q̄ cōſāguinei admittātur ad accuſationem ſicut pater mater ſoror frater patruus auūculus amita matertera & tota ꝓgenies. xxxv. q. vi. c. i. & ii. cuiꝰ ratio eſt q̄a vnuſq̄ſq̄ ſuam geneologiam ſcire laborat qui ma. accu. ꝓ. c. uidet̄. cōſāguineis aūt deficientibus admittantur ātiquiores & veneratiores uicini quibꝰ ea ꝓpinquitas nota ē ut ĩ dicto. c. i. xxxv. q. vi. dicit frat. Nyco. q̄ iſta ſp̄alitas non uidet̄ reſpectu accuſationis ſed teſtificationis ut in .c. uidetur. & idez in ſum. cōfeſſ. li. iii. ti°. xxx. q. i. vbi etiaz addit q̄ in mltis locis hoc hodie non ſuat̄ quoniā extranei admittuntur ad accuſationē etiā exiſtentibus cōſanguineis qui hoc poſſunt Item tam maritus q̄ uxor poteſt mr̄ionīū accuſare nec ulla detendunt̄ longinquitate ānoz de cōſāg. & affi. non debz. licz olim tam ipſi coniuges q̄ extranei ꝓhiber̄ēt̄ ab accuſatione temꝑis diuturnitate. ſ. ſi ſteterunt ſimul ſine qōne per xx. ĩ. xviii. annos ut nota. in dicta. q. i. ſm frēz Ny. poſt piſa. in .§. mr̄ionium el vii° et per hoſt. in ſum. qui ma. accu. ꝓ. o. §. oſtendimus et An. de bu. in rubri. eo. ti. et ſpe.

eo ti. ī prin. Et nota q̄ q̄libz accusar̄ p̄ōt etiam ad plenū diuort ū faciēdū & etiā exīstentib9 consanguineis qui tacent Sz quo ad thorū soli coniuges & quo ad accusationē impedimenti quod ꝓuenit ex defectu non ex peccato ut frigiditatis artationis uł maleficii quia possunt cohabitare ut frēs idem de impedimēto erroris quia potest consentire post q̄ sciuit de coniug. ser. c. fi. & uidet gn̄aliter ꝓcedere in impedimētis que coniuges possunt sibi remittēr cum quis potest renūtiare fauori suo de regula. ad aplicaz. fm fra. post doc. in rubrica. qui ma. accu. po. & Spe. eo. ti. & ad p̄dicta facit q̄ nota. in c. cuz inhibitio de clam. despon. in glo. v. & quod ibi p̄ Fran. in prīa oppo. uidelicet quia consanguinei p̄ferunt̄ quia cum agitur de impedimēto consanguītatis uł affinitatis melio9 scire p̄sumūtur consanguinei. xxxv. q. vi. c. i. & maritus mīstrabit mulieri expensas ut p̄ Host. in sum. de accusa. §. i. v. quid ergo Sexagesio secundo quero q̄n denūciat̄ impedimentum ad impediendum mr̄ionium cōtrahēdum que ꝓbatio sufficit Rn̄° in hoc plenam ꝓbationē facit unus testis etiā non iurat9 licz host. exigat iuramētū fz fra. in .c. p̄terea .ii. de spon. in iii° notabili & .i. q. & in .c. iii. ī fi. de eo. qui cōgno. consan. & in .c. i. prīa oppo. de cōsan. & affi. & in .c. ii. iii. oppo. & in fi. eo. ti. p̄ eundē erit tn̄ arbitrariū an uni testi credatur ad impediendum mr̄ionium sit iuratuz uel non cōsiderata qualitate p̄sone & aliis circūstātiis an sit p̄sona cui placeat uel displicet mr̄ionū fm Host. & An. de bu. in d. ct. .c. p̄terea. ii°. & nota q̄ ex sola ꝓbabili cōiectura impedit̄ nec requiritur plena ꝓbatio An. ī .c. cū inhibitio de clam. despon. Vnde ꝓba° que trāsit in maīfestum aut in famam est sufficiens ad mr̄ionū impediēdū. & sic in his que leuis sunt p̄iudicii ꝓbatio fame obtinet instar plene ꝓbōnis scōm An. de bu. in c. ii. de consang. & affi. Simīr quo ad impediendū mr̄ionū cōtrahendum sufficit sola fama ut in .c. cum in tua. de spon. qa in hoc sufficit semip̄na ꝓbatio dicto .c. p̄terea. fm fra. ī dicto .c. cum in tua. iii. oppo. & dicūt phi. et Goffr. q̄ fama pl9 oꝑatur q̄ dictum unius testis. naz impedit mr̄ioniuz cōtrahenduz etiā iuratuz q̄ nō semp̄ facit unus testis An. ī .c. ii. de consang. et affi. ī fi. & q̄ ibidez nota. ī g̈lo. ii. fm fran. in dicto .c. p̄terea. ii. q. & ibi etiā de hoc nota. ī g̈lo. fi. & in .c. sup̄ eo. in fi. de testi. & in dicto .c. cuz ī tua. in glo. fama per Inno. in .c. sicut. de spon. et quod nota. in .c. qualiter .ii. in v° fama3 de accusa. et per An. de bu. in .c. p̄ tuas. in fi. de ꝓba. et ī dicto .c. cū ī tua. p̄ eundem. v̄ etiā de modo ꝓcedēdi ad ī formationē sup̄ fama quia nullo habito ordine iudiciario p̄ōt testes occulte audire. ī. q. lxv. ad fi. et tunc idem potest eē accusator et testis ut in .c. i. et ibi an. de cōsang. et affi. Et ꝓpter famā episcop9 inquirit de impedimētis mr̄ionii etiā nemine opponēte etiā inuitis cōiugib9 despon. sicut et .c. cum in tua. et p̄ hoc p̄ōt cogere eos qui nouerūt ueritatē ad testificanduz. xxxv. q. vi. ep̄ūs in synodo. et de offi. ordi. c. i. ii. q. i. deus. fz fra. post Host. in .c. porro. §. p̄terea. de diuor. Et nota q̄ quilibz teneē denūciare in mr̄imonio etiā absq̄ monitōne ut per fra. de ō spon. impub. ad dissoluendum .i. q. post glo. quartā quin etiā ꝓpinq et consanguinei admittuntur uł repelluntur ep̄i arbitrio Nam nisi episcopus arbitretur ex 9iecturis eos admittēdos ad denūtiādū repellent̄ aīs admittent̄ ut per fra. post doc. in dicto .c. cum in tua. i. et vii. opp. et Io. an. in dicto .c. p̄terea. et dicit fra. in .c. cuz inhibicio .ii. oppo. q̄ inabilis admitt̄ ad denūciāduz ne cōtrahat̄ matrimoniū quia denūciat solum peccatuz conmittēduz ut not. goffr. ī sum. de accu. in fi. et fran. in dicto .c. p̄terea. i. oppo. et clarig in .c. tua. de cōgna. sp̄ūali .iii. oppo. per eundem et adde ad hec .ī. q. cxxxiii. in fi. vz q̄ per solam presumptionem impedimēti impedit̄ contrahēduz ut colligit An. de bu. in dicto .c. sup̄ eo. Itez debet episcop9 esse cautus circa parētelas .i. q. cxxxii. in fine. Sexagesimotertio quero pone q̄ aliquis tempor̄ 9tracti mr̄ionii taceat et modo uult accusare nunq̄d potest Rn̄° si q̄n̄ banna uel denuntiatiōes facte sunt ipse erat extra diocesi uł aliter denuntiatio non potuit

ad eu3 ꝓuenire puta ſi nimia infirmitate laborans nō erat ſane mentis uel ita puer q̄ non poterat cōp̄hendere talia uł alia cauſa legitima impeditus erat eius accācio debet audiri alioquin cum rationabiliter p̄ſumat̄ q̄ denūciationez publice factam ipſe exiſtens in dioceſi non ignorauerit nō audiet̄ niſi appareret q̄ poſtea didicit que obiecit & ad hoc ex malicia non ꝓcedit quia tunc etiā ſi didiciſſ3 ab illis qui tempore denūtiationis tacuerunt admitti debet quia licꝫ illi non eſſēt admittendi quia fuerunt in culpa iſte nō debet repelli cum non ſit culpabilis qui ma. accu. po. cuꝫ in tua. ſm piſa. in .§. matrimoniū vii°. & ꝑ Hoſt. in ſum. qui ma. accu. po. §. dictuꝫ eſt. Si tamē cōtrahatur mr̄imoniū nulla p̄miſſa denūciatōne aliquibus p̄ſtibus et ſcientib9 impedimētum & nichil obicientib9 nichilomin9 admittentur iſti ꝓpter ꝑiculuꝫ anime ſ3 gaſp. cōtra glo. v. in .c. cuꝫ inhibicio. de clā. deſpon. pro quo quia ex quo non ē p̄fixuꝫ temp9 ad opponēduꝫ ſemꝑ debēt admitti opponētes & b° acōtrario. c. cū ī tua. qui ma. accu. poſſ. ſm fran. in dicto .c. cū ībibitio .xviii. q. & an vno accuſante matrimoniuꝫ & deficiente alius audiet̄ concludit fran. ibidē in .xix. q. in hoc ſtāduꝫ dicto .c. cuꝫ in tua. & ſ3 illud poterit iſte admitti ſi ſubeſt rationabilis cauſa alias non ſm eū licꝫ doc. aliter dixerunt ut ibi per eum ad hec uide An. ibidem Caueat tamen denūciator ne malicioſe denūciet & non ꝓbet quia tenetur ad intereſſe de ſen. excoī. ſacro. de iur̄ patro. paſtorał. & nibbilomin9 ad penā arbitrariam ſi denūciat laic9 ſecus ſm glo. ſi clicus denūciat clericuꝫ quia tunc calumnioſus denūciator ſuſpenditur ab officio & beneficio de calumn. c. ii. ſm fran. ī dicto .c. cum inhibitio. v. finali Et gn̄aliter an & qn̄ poſt edictum quis audiatur diſtingue aut fuit ſine termio aut cuꝫ termio prio caſu audit̄ cuꝫ quodaꝫ tempamēto .ff. de ſolu. qō dicim9 ex qui ca. ma. ab hoſtib9 §. uł. & erit arbitrariuꝫ uſq; ad quod tēpus audiat̄ ar. de offi. delega. de cauſis & .c. conſuluit Scō caſu aut ē edictuꝫ legis cois uel muīcipalis aut homīs .prīo caſu poſt terminuꝫ non audit̄ ut ꝑ fran. in dicto .c. cum in tua. q. viii. Scō caſu aut fuit termin9 ſtatutus cauſa cognita aut non cognita ſi cauſa cognita nemo auditur. C. cōmi. uł epł̄as. l. ea que. & per fran. ubi .s̄. q. vii. Si autē nō cognita aut q̄ritur de reo aut de actore Primo caſu non p̄iudicat talis termin9 ut in dicta. q. vii. Scō caſu aut res non eſt integra aut ſic. primo caſu aut denunciat aut accuſat Si denunciat aut ad pniām & audit̄ ut ꝑ fran. ibidez . q. ii. Aut eſt denunciatio iudicialis & de illa idem q̄ in accuſatione de quo infra Si autem accuſat non audit̄ ut ꝑ fran. ubi .s̄. q. v. fallit in caſibus de quib9 ibidez in dicto .c. cum in tua. Si autem eſt integra aut agitur de magno preiudicio ut q̄ quis ſoluat duplum niſi ſic fecerit aut de paruo ut q̄ non audiat̄ ad accuſanduꝫ tanq̄ quilibz de ꝑpulo prīo caſu termin9 non p̄iudicat: cenſetur enim cōminatio. C. cōmi. uel epiſtolas. īterlocutio. & in .vii. q. ubi ſupra. ſo caſu aut non fuit adiectum in termīo q̄ poſtea nł lus audiretur aut ſic prīo caſu aut aliqs ſe oppoſuit & ſuccubuit & non auditur alius niſi doceat primuꝫ p̄uaricatum ut ꝑ fran. ubi .s̄. q. iiii. Aut nemo ſe oppoſuit & auditur ut ibidem . q. vii. Si autē fuit adiectum q̄ nemo audiretur poſt terīnum non auditur opponens ut ibidē . q. vii. Etiā ſi ſit minor quia non agitur de ſuo p̄iudicio ut ibidez in .iiii. oppo. per fran qui hanc diſtinctionez poſuit in .d. c. cum in tua. in fi. & uide ibidem ꝑ An. de bu. Sexageſimoquarto quero q̄liter fieri debeat accuſatio mr̄ionii Rn̄° ſcōz Ray. in p̄dicto caſu improprie dicit̄ accuſatio quia non fit inſcriptio in qua accuſator obligat ſe ad talionem ſed dicitur denunciatio que fit ꝓpter peccatum in quo iuncti male ꝑmanent & ꝓteſt fieri etiā ſine ſcriptis dum tamez r̄digatur in ſcriptis in actis iudicialib9 ut in clem. ſepe de . v. ſigni. coniuncta clemen. diſpē dioſam. de iudi. Sed melius eſt q̄ fiat in ſcriptis ar. extra. de reſti. ſpo. lr̄as. & q ma. accu. po. nobis. hui9 denunciationis forā talis eſt Ego talis denuncio uobis domino epiſcopo q̄ mr̄ionum petri & marie ſtare non poteſt quia ſunt in tali gradu conſanguinei deſignando ꝑſonas

uel si est alia causa ut affinitas et hui9õi & dat̃ libell9 etiam parti aduerse ut sci at quid in petitis & quid actor ꝓbare uelit in quo libello contineẽ gradus cõ sanguinitatis & psone ꝓprijs nomĩbus designate ſm Ray. et in sũ. cõfessor. li. quarto ti. uicesio scdo q.1. Et de libello contra mr̃ioniu3 & ipsi9 conclone in spe. qui ma. accu. ꝑ9. v̄. et nota. &. seq̃. q° fcõ ꝓceditur in lite more solito. s. quod sa cramẽtu3 ꝺ ueritate dicẽda a partib9 sus cipiat̃ & exam̃a° et ꝓba° ꝑ ordinem fiat ut in dicta. q.1. & nota q ꝓ in hoc casu põt contra cõtuãce3 lite ñ contestata ꝓcedi ad testiu3 r̃ceptione3 et diffinitiuam sen tentia3 ut lite ñ cõtes. quonia3 frequen ter. secus aute3 esset si fieret accusa° de adulterio ad thori sepatione3 ut lite nõ contest. c.1. & dicto. c. quonia3. ad quod .ĩ. q. septuagesima sexta idem nota. in su. contes. li. quarto. ti. secundo &. ti. uicesi mo. 1. q. ſm f̃m ny. post pisa. ubi supra & ꝑ host. in su. q ma. accu. poss. §. Ego petr9 &c̃ Vide in spe. eo. ti. ꝑ totum & ꝑ inno. et doc. in. d. c. a nobis. ubi inter alia dicit fra. q ꝓ in mr̃onio contracto lo cũ hab3 accusatõ. ut in rubrica q ma. ac. poss. et in. c. ad dissoluẽdũ. de. spõ. ĩpub. licet magis proprie dicat̃ denũtia° q̃ accusa° quia ad hoc deb3 intẽdeꝛ accusa tor ut cessẽt a peccato nec aliter sua intẽ ſm inno. Sed incontrabẽ° hab3 locu3 de nũciatio tãtũ q nota. & an this causa sit criminal̃ uel ciuil̃ ꝑ arch. tricesimaquĩta .q. sexta consanguineos. & ꝑ goff. in su. eo. ti. ĩ prin. & ad hec adde. 1. q. nonage sima quarta et seq̃nti et generaliter si sit qõ super federe matrimonii qualiter ꝓcedat̃ uide in cle. dispendiosa3. de iudi. & in. c. 1. ut lite non contest. et in cle. se pe. ꝺ. v̄bo. signi. Itẽ petitur dissolu° ma trimonii coram eꝑo uel ipsi9 uicario ad quos spectat cognitio cause mr̃imoniał nota. de rest. spo. litteras et in. c. accedẽ tib9. de excess. p̃la. et ꝑ doc. in c. 1. ꝺ fri. et per an. in c. fi. in prin. de cogna. spũ. ubi text9. et sic coram quocũq; iudice or dinario uel delegato ecclastico tñ ñ au te3 coram curato qui non est iudex in fo ro eccle licet sit iudex in foro conscietie secũdum pe. de pał. in quarto dist. xxvii q. 1. in fi. requirit̃ enim q habeat iurisdictionem ut legit̃ et nota. in c. 1. in fi. ꝺ consangui. et affi. ad hoc ĩ. q. nonagesimã nona &. q. octuagesima sexta et facit su pra q. decima sexta Item legatus sepat matrimoniũ contractum ꝑ errorem con ditionis deconiugi. fuc22. c. fi. & in cau sa matrimoniali ꝓcedit eꝑus absq; capi tulo ut per fra. ĩ. c. ex litteris. tertio no tabili de diuor. Vide tñ ibi An. de bu. unde in ea principaliter r̃currit̃ ad ec clesia3. 10. an. in c. non est. de spon. ueru3 si petitur uxor ut uxor et non reuocat̃ in dubium de uiribus matrimõii seu ipsi us substantia tunc est mixti fori ut per An. de. bu. in c. tua ꝑ penultima et ultiã colum. de or. congni. et sic etiam corã iudice seculari ut per an. in c. non est. de spon. Item causa matrimonialis hodie committitur etiam nõ episcopo ut nota. an. de bu. in c. ꝓposuisti. de ꝓbatõnib9 ut arch. in. c. statutum. in v° in his casib9 de r̃scriptis li. sexto. et tricesia. 1. q. 1. lot harius. et in. c. si contra in prin. de off. ꝺ legati li. sexco et ꝑ Io. an. in c. accedenti bus. inprin. de excc. p̃la. et doc. in. c. lit teꝛ̃. de frigi. cũ si. deb3 tñ tał causa trac tari ꝑ instructũ in decretalib9 dũ tñ nõ sit oĩno pur9 cãonista nã et multa theo logica et multa legalia tractantur in caõ nib9 ꝑ glo. et doc. et hec tres facultates habent magna3 ꝓmixtionem eo r̃spectu quo concernunt r̃gimen aĩarum in foro penitentiali uł contencioso ſm fra. in c. 1. prima q. de consa. et affi. Si tñ un9 cõ iugum sit alteri9 dioceſ q̃ sit alter uideꝛ̃ q adiri debeat eꝑus illius qui impetit̃ per r̃lam. c. cum sit generale. de foro cõ petenti et uideꝛ̃ sentir̃ glo. 11. in fi. in. c. accedẽtibus. de excel. prelato22 comun cto. c. 1. ibidem allegato facit in spe. de cõpe. iud. adici. in princ. Sed puto ista procedere quando coniunx peteret al terum coniugẽ sub alio episcopo degẽtẽ ad aliquid cogi seu per illum aliquid fie ri seu ab illo aliquid dari secus uidetur si imploraret officium sui episcopi super declaratione nullitatis matrimonii uł si mlium citato tñ illo uel illa si sua ĩtereẽ putauerit ꝑ notata ꝑ lapum alł. decima ut an. de bu. in c. poltulasti in penultĩa

colum.de fo.compete.p̄ptim si vir com
peteret et imploraret officium sui epis
copi et cetera ut p̄ bos.in su. de fo.com
petenti.§.ii.v̄.Sed quid si contingat.et
quod notat.cy. in.l.ii. in.fi.C.de.iur.
o.iudi.facit qđ notat an.de.bu.in. c.si
clericus.in.fi.de.fo.compe.facit decis.
rote numero.cxxviii. que incipit Item
q̄ emancipatio &c̄.& quia iste uidetur
ritus curie romane in suis commissiōib9
quia cōmittit ordinario implorantis sui
ep̄i officium citatis citādis &c̄.Nam in
officio iudicis cōcludit̄ ipi iudici non p̄
ti ut p̄ spec.de acti.et pe.§.sequit̄.v̄.
et scias qđ in nulla.et in ti.de.lib. cōce.
§.fi.v̄.sis etiam cautus.et in ti.de.off.
iudicis cum si.nam tunc agit̄ tantuz ad
p̄uidendū ipsi subdito ut absoluat̄ seu
ligamen sui subditi tollat̄ nec aliquid dis
ponit contra p̄sonam abñtis ut dicit in
sifi Lapus ubi.s.ad hoc.ī.q.c.lxxxvi.
et.s̄.v̄.Item petit̄.et s̄.q.xvi.v̄.et fiet
hic r̄clamatio et bo. ibi allegat dū dicit
uł alio iudice suo ydoneo. LXV.
Quero qui possūt esse testes in cā matri
moniali Respō fm Ray.omnes q̄ ad
mittunt̄ ad accusationem admittunt̄ ad
testificationē de quib9 supra p̄xis qōni
b9 et licz pater et mater sint ydonei tes
tes in causa mr̄ioniali in hoc casu ubi agi
tur de federe mr̄imonii.s. vtrum sit ibi
affinitas uel consanguinitas uel aliud im
pedimētuz ut qui.ma.accu.po.c.videt̄.
tñ si de ipso agatur vtruz matrimonium
sit inter eos contractū tanq̄ suspecti sūt
repellendi nisi illa uł ille cuius filius uł
filia cōiuncta dicitur est superior in diui
tiis nobilitate potentia et honore quia
parentes uident̄ filioz uł filiaz incre
mentuz & honorez diligere.de.test.sup
eo.Item in casu p̄dicto pōt esse idem ac
cusator & testis.ar.xxxv.q.vi.epūs in
sinodo et.c. parentela extra.de.test.co
gen.p̄terea.idem tho.in.iiii. Idem ī.su.
confes.li.iiii. ti.ii. q.iii. et addit̄ secun
dum.glo.Ray.qđ in allatis iuribus nō
p̄batur qđ etiaz in causa mr̄ioniali quis
possit ee accusator et testis sz in illis dici
tur de forma iuramenti q̄ debent p̄stare
ep̄o testes sinodales id ē assū p̄ti de coīta
te ad denunciandum delicta pōt tñ dictuz

Ray.uerificari in casu.c.super.eo.ii.de
testi.s.qñ matrimonio nō contracto mr̄
alterutrius dicit eē consanguīitatez int̄
cōiūgendos quia statur dicto eius in du
bio et impeditur mr̄imoniuz contrahēduz
fm pisanellaz & fr̄m nicolaum in addi.
ubi.s̄.unde pe.de.palu.dicit sic qñ autē
accusatur matrimonium ex eo qđ dicitur
non fuisse contractum tunc parentes &
consanguinei sunt r̄pellendi tanq̄ suspec
ti nisi ex parte illius qui est inferior dig
nitate & diuiciis de quib9 p̄babil t̄ esti
mari pōt qđ libenter uellent stare ma
trimonium fm eum i.iiii.di xli.q.i.ar.
iii. conclone. iii.in.fi. & adde.io.an. in
c.cum in tua. de spon.v̄.dicit qđ consan
guinei q̄ non fuerunt auctores matrimo
nii uidētur admitti p̄ptim in computatio
ne graduum vide eundem &.doc.in.c.
vr̄.qui.ma.accu.post.et per.host.in.su.
qui.ma.accu.post.§.fi. & de cōsang.&
aff.§.usq; ad quottum. in.fi.& in su.de
test.§.i.in.vi.columna.v̄. ubi autē.ubi
concludit eē arbitrariuz vnde si concur
rerēt circumstantie ut quia nobilis di
ligebat plebeyam formosam starēt̄ dic
to mr̄is & consanguineoz fm An.de.bu
post.doc.in.dicto.c.sup.eo. et adde io.
An. in rubrica qui mat.accusa.poss. di
cit An.de.bu.in rubrica q̄ ma.acc. p̄9.
in.fi.q̄ in tali causa pater & mater ad
mittūtur ad testificandū ubi agitur de
consanguinitate coniugū de.consa. & af
finitate.c.i. & de.spon.c.cuz in tua.de
test.c. sup.eo. si ñ agit̄ ō. cōsāguīitate sz
de alio impedimento.s.an contraxissz cū
ea tunc licz coīter sunt admittēdi pater
et mater ad accusationē et testimonium
tñ in hoc casu si p̄pter potentiam alteri
us coniuguz habet̄ suspectum matrimoī
um r̄pellentur a testimonio sz ñ ab accu
satione de testi. sup eo. Et idem uidētur
si dicit̄ primo cuz alio cōtraxisse uł notū
emisisse uł de spūali cognatione. nam in
his si suspectum sit alicuius testiōiuz re
pelletur.ar. illius decretal̄ super eo.in
cōsanguinitate tñ est sp̄ēale qđ nunquā
habetur suspectum testimonium alicui9
consanguineoz licz host.dicat contrariū
ī.c.vr̄.qui mr̄i.acc.po.fm. An.de.bu.
ubi supra et in dicto.c. uidetur ubi uide

as ibi etiam dicit q̄ in tali casu etiam fe mina admittit̄ ad testificāduz. Itez parē tibus creditur de etate filioz Io. an. in. c. cont nebat̄. z. columna et in. c. de illis. secundo circa prī. de. ōspo. impub. et no ta q̄ ī cauſ̄ matrimonialib9 testis ſuſpe ctus r̄pellitur et ſi culpabil̄ non ſit dicto c. ſup eo. ſecus ī accātore ut per Io. an. ī. c. fi. qui ma. accu. po. Et adde q̄ ſi mu lier alleget contractum meticuloſum uel minorem etatem tempore contracti ma trimonii eſſemus in caſu cōuerſo dicti. c. ſuper eo. et ideo eiuſ parentes uidentur ſuſpecti ut ſi uir ſit uilioris conditiōis q̄ mulier per rationem illius textus quia preſumuntur fauere diſſolutiōi matrimo nii ſicut et in caſu illi9 text9 preſumunt fauere coniunctioni quod etiā sētit glo. ii. ī. c. uī. q̄ ma. accu. po. & io. an. ī Ru. qui ma. accu. p9. ad fi. facit in ſpe. q̄ ma. ac. poſ. v̄. ī cauſa autem matrimoniali: & ante fi. ibi Sed iudex conſiderare debet zc̄. Sed ſi teſtimonium matris eſt contra intentionem filie nō eſt ſuſpectum dicto c. ſup eo. ſ° reſpōſo. & in. c. cōtinebat̄. v̄. ſi aūt. de deſp. īpu. & .ī. q. lxxvii. & q. lxxxxiii. Ad hoc faciunt no. p̄arch. in. c fi. de teſti. li. vi. ī v̄° in teſtem. & ui dentur de mente domī fra. in dicto. c. ui detur. a cōtrario eoz q̄ ibi dicit ad fi. ubi etiam ſubdit poſt ho. q̄ in du° ſ̄ddū & fauēdū eſt mr̄imonio tanq̄ fauorabili & facit ad p̄dcā de teſti. c. ī lr̄is. & q̄ ibi nota. ī fi. et ho. in ſu. de cōſ. & affi. §. uſq̄. circa fin̄ Si ergo iudex habet te ſtes talr ſuſpectos nō arbitrabit̄ p̄ eoz teſtimonium fore p̄batuz iuſtū metū ad diſſoluēdum mr̄imonium ad qō. ī. q. xcii Vel fore probataz impubertatez ad qō ē. q. xv. nec ſep̄abit matrimoniuz p̄ pre dicta facit in ſpe. de teſte pri° in prima colū. Nam in cauſa matrimoniali teſte ſ dr̄it eē ydonei ar. xxxv. q. vi. cōſāguine oſ. no. in. c. ī lr̄iſ. ī fi. & in. c. licz ex q̄dā. in uerbo graues de teſtibus. facit de de ſpō. impu. atteſtationes & in ſpe. q̄ ma. accu. poſſūt. v̄. et generaliter. et qō no. ī. c. licz. de offi. ordi. debent nāq̄ teſtes eſſe fama & conuerſatione preclari ut ī c. inſuper. et ibi an. qui ma. accu. po. fa. c. i. de con. et affi. vnde debet dari copia depoſitionuz et nominuz teſtiuz p̄ not. ī c. olim. ī fi. de accu. & per predicta peti pōt terminus ad repulſam ī cauſa matri moniali etiā poſſeſſoria de adul. c. pen̄. cum ſi. & quod no. bar. in extrauaganti ad reprimendā. in v° ſtrepitu in. iii. col. et fran. in cle. ſepe. v̄. nō ſic in. ii. q. poſt glo. Et nota q̄ non requirit̄ q̄ teſtes in actu matrimoniali ſīt rogati ut no. an. & bu. in. c. ex parte. in fi. de ſpō. Itē qñq̄ .ſ. in cauſa peccati creditur teſti occīte ponenti ut per An. de bu. in. c. preterea ii. de ſpon. ſi tamen matrimoniuz fuit cō tractum noctis tempore uidet̄ q̄ teſtes minus ydonei admitti debeāt exquo alii ydonei de facili admitti non potuerūt p̄ no. & electi. cum dilectus. et. xiiii. q. ii. c. fi. de iur̄iuran. nullus. de teſt. ueniens ii. in fi. de teſti. cogē. c. fi. et quod notat Io. an. in. c. fi. de teſt. li. vi. ī nouella ſup̄ glo. ii. preſtim cum tormentis. ii. q. i. in primi ſ. iiii. q. iii. ſi res. et qō ibi p̄ arch. et per eun̄. v. q. v. illi qui. & quod no. in. c. cum p̄. de accu. et in. c. p̄ tuas. pri mo de ſymo. et in ſpec. de teſte ī. v. col. v̄. Item excipitur q̄ eſt īfamis. et ī. xvi. colum. v̄ſi. Item q̄ non ē p̄bate uite. cū ſi. & eis fidem adhibeř ſi ſibi uidebit̄ p̄ not. ī. q. lxxxiiii. et ſeq̄n. & quod notat An. de bu. in. c. pre. circa fin. de teſti. co gen. Sed certe hec p̄cederent qñ ex na tura regulari negoci ſeu facti alii teſtes non poſſunt ueriſimiliter occurreř ſecus ſi p̄nt licet caſualiter nō interfuerīt ſm An. de bu. in. c. iii. loco. ii. col. de p̄bati. et dr̄m panormitanuz in dicto. c. cum di lectus. ſuper glo. tres. vnde non uidetur tales perſonas ī teſtes admitti deber̄ cū regulariter & cōmuniter ī mr̄imonio ſo leant interuenire & conuocari ydonee perſone ex natura ipſius mr̄imonii attē det̄ ergo natura regularis facti ut dicit An. non autem accidentalis. ſ. q̄ alii tūc nō interuenerūt. facit qō not. in. l. certi conditio. gl̄. ii. in fi. ff. ſi certuz peta. Et nota q̄ non requiritur q̄ teſtes in actu matrimonii ſint rogati ut no. An. de bu. in. c. ex parte. in fi. de ſpon. Item qñq̄ ſ. in cauſa peccati credit̄ teſti occulte de ponenti ut per An. de bu. in. c. preterea ii. de ſpon. Et quantum ad aliud dictum

Pisanelle Si in causa matrimoniali idem potest eē accusator & testis p.ho.ī di.c. vī. & per arch.xxxv.q.vi.consanguineos.ubi vult q alius debeat eē accusator & aliud testis:liz ho. aliter dicat:ut ibi. refert.hanc materiam tractat frā. post Io.an.in Rubri.qui ma.accu.pos.dicēs q Inno.dicit:q ī causa matrimoniali nō potest eē accusator et testis. xxxv.q.vi. si duo.et.c.epūs.in fi.et.c.de parētela. de testi.cogē. Adde q sufficiūt duo ydonei testes.nicolaus in.c. consultationi.ō sponsa.non tamen q sint singulares in loco uel tempore. Io.an in spe.de testi.§. Iam de interrogatoriis.ii.col. Preteā Io.an.in spe.eo.ti.post prin.dicit q nescit animum applicaī q accusator q succūbēs tenet ad expensas et interesse sit ydoneus testis:sed bn qui ex officio ut ī dicto.c. preterea. uel ex conscientia deferunt consanguinitatem coniugum epō ut inqrat bene possunt esse testes secūdū eum et an.ī rubri.qui ma.accu. possunt p hoc dictum.c.p. unde dicit fran. q dictum Inno.procedit in diuersis causis ut sit sēsus q qui potest accusare:potest etiam testificari si non accusat et econuerº tamen Inno.loquitur in eadem causa vñ intellige modo predicto:q idem pōt es se accusator idest denūtiator et testis ut patet in teste sinodali dicto.c.p. et sic loquuntur iura premssa :que allat Inno. ut ibi.per fran. Si tamē aliquis se opponeret ne contrahatur matrimonium in casu prohibito poterit esse etiam testis: ut no.An.de bu.ī.c.ad audiām.de spō. Et per predicta uidetur q ad probādū mrimoniū contractū sufficiat unus testis cum iuramento procuratoris constituti ad contrahendum.per nota.per dominū nico.in.c.cum pro causa.de procura. faciunt nota.per pe.de anch.in.c. Romana. de testi.li.vi.cum.si.facit.s.q.xlv. facit in spe.de teste.§.i.in.iiii.col.v.itē poñ q administratio.et ibi p bī. et Io. an. LXVI.quero :qñ contracto matrimonio accusatur cōiunx de adulterio & petitur diuorcium. Querit ergo priº qui admittuntur ad talem accusatiōem. Rñº ſm Ray.liz tam ſm leges q̄ ſm canones quilibet bone fame admittat ad accusationem adulterii : cum agitur ad penam legalem uel canonicam : tamen cum agitur ad thori separationem nullus admittitur nisi maritus & uxor ſm pisa. Idem hosti.in su.de diuor.§.quot modis .in prin.& ī spe.qui ma.accu.pos.in prinº per Io.an.in.c.maritis.de adulteriis et.s.q.lxi.et per pe.de pal.in.iiii. di.xlii.q.ii.et articulo.ii.et de diuorci. qd sit et unde dicat.et si.per eūdem pe. in dicta.q.et artiº.iii.et extra de diuorcijs.per totum.et.xxxii.q.vii.c.i. Ad de.ī.q.proxima.et nota q petit diuorcium etiam per alterum contrahentium. ī.q.clxv.in fi. LXVII.q̄ro qualr huiusmodi accusatio fieri debeat. Rñº maritus uolens uxorem accusare de adulterio ad penam legalem debet inscribeī et ad penam talionis se obligare:nec potest agere per procuratorem sed per se ipsum presentem agere oportz:Sed si coram eccleſiastico iudice vult ageī ad thori separationem tenetur inscribere et dare libellum accusationis : sed non debet se ad penam talionis obligare: quoniam siue probaret q obiceret siue nō : haberet quod uellet:quia seperareī ab uxoī et potest maritus agere et illa respōdeī per procuratorem si necessitas id postulauerit ut in.c.tue.de procura. quia etsi de crimine fiat accusatio non tamē ē criminalis sed quasi mixta:ut in dcō.c.tue. ſm frēm nico.p9 pisa.ī.§. matrimoniū. lo.viii.et per hosti.ī su.de diuor.§.quot modis.circa prin.et uide in spe.de adulteriis.Et q̄tum ad repudium uideī ueri or opinio q qñq licuit repudiaī auctoritate legis dei sicut et iure ciuili licebat et an post diuorcium licebat contraheī: et de si.per pe.de pal.in.iiii.di.xxxiii. q.i.artiº.ii.Sed in prinº usq ad diluuiū prohibebat repudium.xxxv.di.c .i. & simiſr nunc ibidem sed tempore quo permittebatur erat ne deterius seu grauius sequeretur.iii.di.§.officium.et quādoq propter adulterium p̄mittebatur. iiii. di.si cuius.et fuit uetitum in euangelio. xiii.q.i.§.sed obiicitur.et per Io.an.in c.i.de bigamis .et ad repudium uide.ī. q.clxxiii. LXVIII.quero utz ma ritus possit uxorē dimitteī ꝓpter adul

terium. Rñ° accusare potest et dimitte re. Mathei. xviii. qui dimiserit uxorē excepta causa fornicationis zč Et eodē modo uxor uirum quia in tali casu nō ad īparia iudicantur. xxxii. q. i. si quis uxorem. et. q. v. precepit. et. c. xp̄iana. non tamen intelligēdum est q̄ posset nubere alteri. xxxii. q. vii. omnes cātiōes. sed nec eam dimittere pōt in septem caī bus. ut. ī. q. lxxv. et ista causa extendit ad fornicationis suspitionem. s. qñ suspitio est multum uiolenta et certa v̄bi gr̄a si probatum est q̄ fuerit solus cum sola et nudus cum nuda in eodem lecto aut simul in multis secretis locis et lateribus ad hoc cōmodis et horis electis libere uxor dimittitur. xxxii. q. i. dixit dnūs. de presump. litteris. Item extendit ad uicium zodomiticum ut propter illud uxor possit dimittere uirum et econuerso. xxxii. q. vii. omnes cātiones. et. c. adulterii. Est autem uicium zodomiticum cū masculus in masculum uel femina in feminam turpitudinē operatur ſm gl̄. Ray. ut in su. cōſ. li. iiii. ti. xxii. q. ii. ſm frēm nico. post pisa. Idem intelligendum est de spirituali fornicatiōe ut si maritus uī uxor incidat in heresim uel labatur in iudayſmum siue gentilitatem ſm pisa. ergo uidetur q̄ si non trahat propter hoc peccatum non debeat separatio fieri. ut de. ī. in. q. c. pro quo uidetur facere. c. quesiuit. de diuor. ſm nico. in add̄. ī quo casu poterit ab illo separari sed alii nubere non licebit. xxviii. q. i. ydolatria. de diuor. q̄siuit. et. c. illa. extra de conuer. coniug. c. ulti. ymo. nec dimittere potest si se corrigere uelit. ut in. c. de illa. Idem quod hic nota. in su. con. in dicta. q. ii. secundum Ray. pe. et tho. ſm nico. ubi s̄. et aliqua tanguntur per host. in su. de diuor. §. quot modis. v̄. generaliter ergo. et per pe. de paī. ī. iiii. di. xxxv. q. i. primo arti. Et ad illud de uicio zodomitico per Io. an. in. c. maritis. de adult. ubi cōcludit dominus. ni. post Io. cal. et An. debu. q̄ propter uicium zodomiticum: seu contra naturam seu q̄libet fornicatiōem generaliter sumptam separatur matrīonium quo ad thorum dicens q̄ talis opinio hodie cōmunior ē. Et ad illud de fornicatiōe spirituali adde ho. eo. §. āte fi. et generaliter sumptam separatur in quibus casibus potest coniunx dimitti quo ad thorum. nota. xxvii. q. ii. agatosa. in glo. dimittere. et. xxviii. q. i. ydolatria. et in d. c. omnes causationes. ī glo. ī. v°. zodomitica. et ad illud propter suspitionem adde. quod notat. xxxii. q. i. dixit. et q̄ſr probatur notorietas adulterii per fran. in. c. significasti. ii. notabili. de diuor. Adde q̄ maritus non posset a se abicere uxorem ex sola confessione gloriantis cum ea concubuisse de exce. pre. q̄ sit graue et ibi p̄ni. LXIX. q̄ro utrū si uir polluat aliq̄ extra claustra pudoris uxor possit eum dimittere. Rñ° licz ex tali coitu affinitas non sequatur tamen uir eque uī magis uiolat fidem matrimonii et magis peccat et ideo uidetur dimitti posse. Nam constat ī hoc casu q̄ fornicatiōnē cōmisit ar. xxxii. q. iiii. c. meretrices. Idem in su. confess. eo. ti. q. iii. ſm frēm nico. post. pisa. ymo dicas q̄ ꝑ oī peccato contra naturam potest dimitti ar. dicti. c. meretrices. ubi dicitur q̄ nomine mechie omnis illicitus concubitus atq; illorum membrorum non legitimus usus intelligi debet ſm pe. de paī. ī. iii. di. xxxv. q. i. ar. i. concluſi. iii. licet glo. xxxii. q. vii. omnes causationes. aliter dicat secundum eum. et adde. ī. q. ccxvi. LXX. quero quid si aliquid tale quid egerit cum propria uxore. Rñ° ſm. bu. et lau. uxor potest eum dimittere: sed uidetur intelligendum si ipsa nō fuit in culpa sed uiolenta uel somno decepta et b° glo. xxxii. q. vii. omnes causationes sentit q̄ propter huiusmodi extraordinariam pollutionem cum uxore uir non pōt dimitti potest distingui si vult uir perseuerare in tali peccato propter periculū salutis quod īminet uxori: contra quod potest et debet sibi prouidere. ut extra de diuor. gaudemus. possit dimitti alias secus: cum in hoc casu non diuiserit carnem suam in plures ideo non potest ex hoc dimitti sicut nec ex casu q̄stionis sequentis secundum frēm ni. in add̄. ad pi. ubi supra. Si ergo uir non posset uirgam intrare sed solū extra claustra semē emitt it posset mulier ne sit particeps peccati

non consentiꝝ uiro facit. xxxv. q̄sti. iii. extraordina. &. ĩ. q. ccxvi. &. q. ccxxii. & sequentibus. LXXI. quero quid si alter coniugum seipsum polluit. Rñ° ſm gui. bu. dicit q̄ non credit q̄ potest dimitti. Idem in su. con. eo. ti. q. iii. ſm eosdem. in contrariū facit supra. q. lxix & adde supra. q. lxviii LXXII. quero nunquid propter solam uoluntatem seu intentionem adulterādi potest alter coniugum alterꝝ dimittere. Rñ° secūdū gui. non quia uerbum fornicationis cum effectu accipiendum ē ar°. de pen. di. i. hec autem uerba. Idem in su. con. eo. ti. q. v. secundum eosdem uide. s̄. p̄xīs. q̄st. LXXIII. quero utrum uir teneaꝫ uxorem adulteram dimittere. Rñ° ſm pe. si fornicatio est occulta nec potest probari non debet dimittere. Idem si sperat correptio licet uxorem retinere quia & separatio ad correptionem indulta ē cō cor. tho. ut in su. con. eo. ti. q. vi. secūduꝫ eosdē. adō. ĩ. q. lxxv. ĩ fi. LXXIIII quero utrum uir uxorem adulterantem possit ꝓpria auctoritate dimittere. Rñ° ſm tho. in. iiii. di. xxxv. quando uiro cō stat de fornicatione uxoris potest auctoritate sua eam dimittere quantuꝫ ad thorum. ſ. debitum ei negando: nam si commisceretur ei non solum irregularitatem sed etiam generaret sibi impedimentum accusandi ut in pisa. ĩ v° debitū. v. utꝫ uir teneatur. sed si ei debitum reddat cōpulsus auctoritate licet irregularitatem incurrat non tamen sibi generat preiudicium accusandi: si uero loquamur quo ad cohabitationem non licet uiro uxoreꝫ dimittere sine iudicio ecclesie & si dimiſit debet cogi ad recipiendum nisi uir in cōtinenti fornicationem probaꝝ potest Et ſm ho. si probet infra octo dies non r̄sti tuetur q̄bus elapsis: si nō probauerit plena restitutio fiet & sic potest intelligi. xxxiii. q. ecclesiastica. aīs īcipit historia Dicit etiam ho. q̄ si adulterium sit notorium ita q̄ inficiationi non sit locus tūc potest adulteram suaꝫ auctoritate dimittere. extra de diuor. significasti. &. multo fortius debituꝫ denegare. Ideꝫ Inno. sed gui. addit q̄ & si notoria sit fornicatio mulieris q̄diu tamen ipsa non recedit a uiro nec publice moratur cuꝫ adulteto non potest eam dimittere seu expellere auctoritate propria qō si fecerit cogeē eam recipere: si ipsa publice moretur cū adultero non tenetur eā maritus recipere siue eam expulerit siue non. Idem ī su. con. eo. ti. q. vii. &. x. Similiter etiaꝫ eam recipere non tenetur si postq̄ illam expulerit adultereē notorie etiam si cuꝫ adultero non moretur: ꝓ quo extra de diuor. c. significasti. & ī hoc casu potest ea inuita monasterium ītrare nisi & ipē fuerit fornicatus ſm eosdem. ubi. s̄. & per hoſ. in sum. de diuorci. quot modis. v̄si. generaliter ergo. & hoc intellexit gofredus per fra. de diuor. significasti. iiii. oppo. et sequenti & in. c. porro. ubi plene per an. in. iii. coſ. &. s̄. q. lxviii. in fine & adde. ĩ. q. cix. & in his concordat pe. de pa. in. iiii. d. xxxv. q. i. artī°. iiii. per totum ubi etiam ponit in. v. ar. conclusiones de paritate & disparitate coniugꝫ in diuorcio q̄tum ad accusandū q̄tum ad penam q̄tum ad culpā & q̄ uir adulterando magis peccat q̄ mulier & q̄ molestatus a passionibus non debꝫ desperare sed ut sit promptus resistere & eas deuincere ibi latius & intellige de irregularitate bigamie ut per ho. in su. de diuor. §. quot modis. v̄. q̄ntus. & de big. §. quot sunt species. v̄. v. &. §. p̄t. v̄sic. nono. cum. si. LXXV. quero in q̄busꝫ casibus non potest adultera a uiro accusari uel dimitti. Rñ° ſm Rai. in septē casibus. primus si uir conuincitur de fornicatione. xxxii. q. vi. per totum de diuo. significasti. Idē si uir fornicatus ē occulte illa manifeste quia non potest eam sine peccato dimittere nec accusare quia mulieri non deficit ius excipiendi sed ꝓbatio: Sed notandum q̄ bene fit compensatio naturalis ad naturalem quia eiusdem generis sunt sed non corporalis ad spiritualem sed econuer°. nemo enim cogendus est in periculum anime sue cōmunicare infideli sed nec ꝓhibendus est ius suū ab infideli repetere: ūde adulter potest repellere hereticum non econ° quia heresis est grauior fornicatio: ubi aūt mulier est ignara uel oppressa excusatur qa adulterium dolum respicit. Secundus

casus est si ipse prostituit eam. extra de eo. qui cogno. consan. discretionem: Secus autem si indirecte occasionez ei dedisset expellendo eam uel necessaria negando quia nō est ignoscēduz ei que p̄textu paupertatis turpissimaz uitam elegit nisi eam expellendo h° intendisset & uoluisset de diuor. ex litteris. ad h° no. per fran. in. c. significasti. i. et. ii. oppo. Tercius est cum ipsa credebat uirum defunctum & nupsit alii quia maritus rediens tenetur eam recipere. ĩ. q. clxxxxix.
Quartus si cognita fuit latēter ab aliq° quem credebat uirum suum ar. xxxiii. q̄st. ii. in lectum. Quintus si fuit ui oppssa xxxv. q. v. proposito. quod intelligo. de vi absoluta als nō excusaretur ut qa metu uel precepto parentum uel instantia consanguineoruz uel alia consimili cā fornicetur cum aliquo etiam contrahendo cum illo de facto quia non excusaret facit. xxxii. q. vii. omnes cātiones. Sextus quando reconciliauit eam sibi post adulterium uel eam publice adulterātez retinet in consortio maritali. xxxii. q. i. c. ii. et. iii. et in l. crimen adulterii. C. de adulte. Septimus est si aliquis infidelis coniugem repudiauit & illa nubat alteri postea uir conuertatur ad fidem: simr mulier tenetur eum recipere. extra ō diuor. gaudemus. §. ulti. ad °. ĩ. q. clxxiii. concor. pe. & tho. in. iiii. di. xxxv. conc. etiam goff. & ho. ut in su. conf. li. iiii. ti. xxii. q. viii. p̄m pisa. & nico. et pe. ō. pa. in. iiii. di. xxxv. q. i. arti. ii. & ho. in su. ō diuor. §. quot modis. v̄. primus casus. Et adde ad premissa & ad ea que dicta sunt ē. q. lxxiii. q̄ in q̄nq̄ casibus ñ tenet uir uxorē dimittēr licet potest. Primo qñ occultū est quia cessat ratio ō scandulo. Secundo qñ correpta est uel spes de correptione. Tercio quando incorrigibilē ammō potest cōpescer includendo & sic cohibendo ne exeat & q̄ nullus intret nisi ipse. Quarto quando saltem plus prohibetur per hoc q̄ retinetur q̄ exposita quia eoipso se prostituet. Quinto quando timet sibi de incontinentia ut p̄ pe. de pat. dicta. q. i. arti. iii. sed non sic ĩ muliere quia non tenetur uirum dimittere quia non habet sic corrigēr facto sed uerbo nisi uellet eā inaturaliter cognoscer tunc enim propter hanc fornicationem innaturalem tenetur dimittēr quo ad thorum sic q̄ permittat prius se occidi q̄ consentiat sic se abuti. Itez propter fornicatiōem spiritualem si timet ne cohabitando ipsam peruertat etiā quo ad domum tenetur dimittere eum alias si non timeret de hoc ius suum petere non prohibetur maxime propter periculum incontinentie ſm pe. ibidez qui etiā subdit: an adultera penitens possit dicer & iurare non esse adulteram ibi uideas.
LXXVI. q̄ro quis sit effectus accusationis de adulterio. Rñ° ſm Ra. effect9 est q̄ si maritus probet uel illa confitetur nec excipiatur cōtra eum de aliquo proximorum septem casuum absoluitur a cohabitatione & seruitute quā ei tenebatur et potest ingredi religionez ipsa ĩuita. xxvii. q. ii. agatosa. sed tamē continere tenetur q̄diu illa uixerit. Idez tho. et pe. in. iiii. di. xxxvi. idem in su. conf. eo. ti. q. viii. secundum fratrem ni. post pisa. lz ergo sit licitum dimittere uxorez propter fornicationem nō tamē postea poterit iterum contrahere matrimoniū illa uiuente ut per pe. de pat. in. iiii. dis. xxxv. q. ii. ar. i. et p̄ ho. ĩ su. de diuor. §. effectus huius sententie. & scias q̄ iudex in ferendo sententiam diuorcii debet ponere totum ꝓcessū narrando zc̄. ut plñ per host. eo. ti. §. fi. et adde. ē. q. lxiii.
LXXVII. q̄ro an confessiom coniugū stet quo ad separationem thori. Rñ° sic ut in. c. ex litteris. de diuor. secus si ageretur ad separationem uinculi de eo qui cogno. consan. super eo. ut per Io. an. in dicto. c. ex litteris. in prin. et no. in. c. i. in fi. de fri. & xxx. q. ul. §. huis ita. & p̄ ho. in su. de eo qui cogno. consan. §. fi. v̄. unde uī et ante fi. ubi dicit arbitriū possent enim concurrere alia indicia ut per Io. an. in. c. nos. in prin. de purg. cañ. ut quia iudex omnino certus est q̄ mulier uel confitens contra matrimonium appetit matrimonium: nam tunc posset ei credere cum aliis coniecturis ut per an. de bu. in. c. attestationes. ante medium p9 Io. an. & ho. de despon. impub. &. ĩ. q. lxxxxiii. et in specu. qui ma. accu. poss.

ante fi. ibi. item an coniuges diligāt. zč et per eundem An. et doc. in. c. iii. loco de presump. et optime per dñm nico. in .c. cum causa. de rapto. in ultima col. et vide eum. ī dicto. c. super eo. Sic ergo ad confessionem coniugis quandoq; separari temptatur de off. delega. cāz matrīonii. et adde no. per arch. xxx. q. v. si q̄s. et. xxxv. q. ii. si quis homo. et. q. vi. si duo. per eundez. et adde. ī. q. c. et prež tim non creditur in preiudicium seq̄ntis matrimonii ut per Io. an. in. c. is q. in. ii col. de spon. faciunt no. in spe. de conf. §. ii. v. x. et seq̄nti. et. §. iii. v. illud quoq; Si tamen uariarent in eorum confessiōibus: uide in. c. illud. de presump. et ī. c. per tuas. de proba. et facit. c. unicuz. ut eccl. beñ. in. v. grā. et frā. in. c. per inq sitionem. v. et. vi. oppo. de elec. unde etiam si confiteretur de religione ñ p̄iudicaretur matrimonio ut per Io. an. in .c. consulti. circa. prin. de regula. et in ca°. uno. de eo qui mi. ī poss. li. vi. secus si matrimonium non fuisset consumatum ut p eundem in. c. ex parte. ii. de conuer. coniuga. in. ii. col. uel si non ageretur de fide coniugii ut supra. et per eundem ī. c. ueniens. ī fi. eo. ti. et ad predicta facit. qđ no. bo. ī su. de iureiu. §. et super qb9 v. q̄d de causa. in prin. et per doc. in. ca. super eo. de eo qui cogno. consā. si tamē confitentes uellent in continentia manere eis crederet. xxxiii. q. v. qđ deo. an. ī ca. i. de fri. circa prin. Et nota q̄ plez q̄ iurant coniuges adinuicem q̄ unus aliuz nō repetat de iurīur. tua. lo. ii. et talib9 collusionibus est obuiandum Io. an. ī. c. super eo. de eo qui cogno. et legit & no. in. c. ueniens. de regula. et in. c. tua nos. ii. de iurīu. et ibi doc. Nec ualz trāsactio inter eos nota. domi. post Io. an. in. ca°. uno. de lit. contes. li. vi. in. ii. col. et nota q̄ creditur confessioni coniugum in preiudicium sequentis matrimonii spiritual de rapto. cum cām. De quo tamen dic ut ibi p̄ bo. fra. et doc. quia similiter faciunt an stet confessioni coniugum đ matrimonio presumpto ut non separentur nō obstante compaternitate superueniē te publice ut in. c. ii. de cogna. spū. cum si. et faciunt nota. per an. in. c. consāgui nei de re iudi. facit. ī. q. lxxxviii. et. clix in fi. et. §. xi. nota. in prī. LXXVIII quero quid si uir dimiserit adulteraz auctoritate propria et intrauerit monasterium nunquid pōt ab ea reuocari. Rñ° ſm gui. uī bu. notasse q̄ si uxor publice morata sit cum adultero uir etiam ante sententiam potest intrare monasterium ea inuita sed illa eo immerito nō potest secus si non publice moretur quia tūc ñ potest ante sententiam et si ingressus fuerit poterit reuocari. s. quouscq; probet adulterium. xxvii. q. ii. agatosa. et si p̄ betur incontinenti nulla fiet reuocatio ſm pisa. et fratrem ni. in addi. et facit §. q. lxxiii. faciunt nota. in specu. de rescrip. pñt. §. rōne forme. viii. col. v. si uero dicit. LXXIX. quero quid si mulier adultera ingressa est monasterium nunquid uir poterit eam reuocare. Rñ° ſm gui. eam reuocare potest: nam innocens potest ingredi adulter uero uel adultera non potest sine licentia secundum pisa. nisi lata sententia diuorcii: tūc enim idem iudicium est de muliere et de uiro s. q̄ uterq; altero inuito potest intrare religionem quia per sententiam ecclesie uterq; ex toto renunciat iuri suo ſm bu. et in su. con. li. iiii. ti. xxii. q. xiiii. secundum fratrem ni. in addi. Si tamen ingressa est uiro sciente et non contradicente satis potest uideri data licentia et uir tenebitur cōtinerī facit. xxvii. q. ii. agatosa. secundum eundem ad quod. ī. q. proxia. et adde no. ī. c. đ illa. de diuo. p̄ an. LXXX. quero quid si post latazdiuorcii sententiam et postq̄ alter factus ē sacerdos uel religionem intrauit cōstat ecclesiam fuisse deceptam utputa per falsos testes nunquid restituet. Rñ° secundum Rai. etiam si professionem fecisset nichilominus restitueret et teneret reddere debitum non tamen exigere posset Sed in dictis nunc casibus si mulier nō repetit iterum uirum non potest uir repetere uxorem quia preiudicauit sibi per sacri ordinis susceptionem uel religionē secundum pisa. Idem in su. conf. li. iiii. ti. xix. q. iiii. et forte si mulier petisz diuorciuz nō posset reuocarī quia uidet renunciare iuri suo per talem petitionem

ſm hug. ut patet ex dictis. s̄. ꝓxima. q. nisi forte ducta fuisset ex conscīa putans affuisse impedimentum quod non erat quia errans non uidetur consentire. ff. ǒ iure. o. iud. l. si per errorem. ſm fratrē nico. in adǒ. et ad hec adde. ī. q. lxxxix ad fi. et quia contra matrimonium non obstat res iudicata de re iuǒ. lator. et cō sāguinei. nec transactō de trās. c. fi. & ꝑ Io. an. in. c. uno. in prin. de lit. contesta. li. vi. frater iacobus ǒ marchia dixit hic aliqua uerba redarguendo pisa. sed ī idē recidunt. et adde. ī. q. lxxxxii. et no. in c. lator. de re iuǒ. et. ī. q. lxxxxiii. et. q. ccxxii. Et nota ꝙ in sponsalibus sentētia transit in rē iudicatā. s̄. c. ii. LXXXI quero pone ꝙ lata sit sententia propter adulteriuz uxoris postea uir adulterat̄ nunquid poterit mulier eum repetere. Rn̄° secundum Rai. non potest de iuris rigore tamen iudex ex officio suo debet illum compellere ar. ǒ iur̄iu. tua nos. et de diuor. ex litteris. unde paul. ad corin the. vii. dicit his qui matrimonio cōiuncti sunt precipio non ego: sed dominus uxorem a uiro suo non discedere ꝙ si discesserit manere debet innupta aut uiro suo reconciliari et uir uxorem suam non dimittat. unde et secundum gui. uxor ǒ canonica equitate potest uirum repetēr quia exceptionem rei iudicate elidit replicatio de adulterio. Idem tho. ala. et pe. ſm pisa. Idē ho. ut ī su. con. li. iiii. ti. xxii. q. xii. et ꝙ hec repetitio potest fieri de equitate canonica satis uidet̄ ꝓbari in. c. significasti. et. c. ex litteris. de diuor. secundum fratrem nico. in adǒ. et ꝑ hostien. in sum. de diuor. §. quot. v. quid si sententia. LXXXII. quero utruz uir et uxor equaliter peccent propter adulterium. Rn̄° ſm pe. licet in cā adulterii uir et uxor ad equalia iudicant̄ ꝙa utriq; licit ū ē alterum dimittere non tn̄ hoc est ex equali causa siue peccato nam uno modo mulier plus peccat quia peccat contra bonum prolis Sed alio modo equaliter peccant scilicz ꝓpter bonum fidei et hec est causa sufficiens dimissionis ideo iuste licet utriq; dimittēr alteꝝ. Tertio modo ceteris paribus plus peccat uir ꝓpter predominantiam rōnis

Idem tho. in. iiii. di. xxxv. Idem in su. con. eo. ti. q. ii. secunduz pisa. et fratrem nico. et. s̄. q. lxxiii. in fi. dehonestatur. tamen uir magis ex adulterio uxoris q̄ econtra ho. in su. de bigamis super arbore. circa hoc. v. v. et de filiis pbr̄oꝝ. §. que ē causa. LXXXIII. q̄ro pone ꝙ uir propter uxoris fornicatiōem separatus est per sententiam mō uult eaz r̄cōciliar̄ sibi et illa non uult nūquid est cogenda. Rn̄° ſm Rai. uir qui nō peccauit potest petere compelli eam etiā inuitam nō obstante sententia quia quod fauore meo introductum est in damnum meuz retorqueri non debet. C. de le. l. quod fauore. ar. xxxii. q. i. non erit. Idem tho. pe. et goff. ſm pisa. hec intelligenda sūt nisi uir post sententiam fuerit fornicatus & nisi mulier mutasset statum. s. ingrediendo religiōez ſm pe. et tho. ut ī su. conf. eo. ti°. q. xv. facit. s̄. q. lxxix. secundum eosdē. ad q̄ adde per fran. in. c. ex lr̄is. i. q. et in. c. de illa. iii. q. in fi. et sequēti. et plñ per pe. de pal. in. iiii. di. xxxv. q. ii. ar. ii. et plñ per an. de bu. in dicto. c. ex lr̄is. ī pe. et ult. col. LXXXIIII quero pone ꝙ uir adulteratus est occulte ꝑ mulier manifeste nūquid uir potest illam accusare et sine peccato. Rn̄° ſm Rai. credo ꝙ non quia nō deficit uxori ius excipiendi sed probandi ar. xxxii. q. vi. per totum. Idem tho. ala. goff. et ho. si tamen uir egisset peītentiam et mulier monita nollet agere sed in adulterio perseuerare sine peccato posset eam per sententiā dīttere. xxxii. q. i. c. i. et. xxxiiii. Idem goff. et ho. Idem in su. con. eo. ti. q. xv. secundum nico. post pisa. et ho. in su. de diuor. v. quid si uir. et arch. xxxii. q. vi. nihil. et adde nota. per an. ī. ca°. de illa. de diuor. LXXXV. q̄ro nunquid uxor adultera post penitentiaz potest repellere uirum ab accusatōe. Rn̄° ſm Rai. credo ꝙ non quia penitentia nō tollit ius accusādi in foro iudiciali. xxii. di. primū. xxxiii. q. ii. ammonere. vi. q. i. qui finem. v. uidendum. in prin. Idem tho. al. goff. et ho. idem in su. con. eo. ti. q. xvi. secundum eosdem et per ho. in su. de diuor. v. sed nūqd digne. et uide frā. in. c. ǒ illa de diuor. Octuagesi° sex°

quero quid si alter coniugū fornicet̄ carnaliter & alter spūaliter nūq̄d fiet compensatio Rñ°. ffz host. dicas q̄ si accusat̄ q̄s de spūali fornicatōne ut de hereſi & excipiat̄ de carnali .ſ. de adulterio nichilominus ꝓcedet̄ nisi cōuerti uoluerit q̄a si 9uerti uelit 9pēsatō locū hz. si fit accusatio de carnali et exceptio ō spirituali exceptio admittetur et super ipsa exceptione promptius procedetur: hoc dixi propter periculum hereſis siue infidelitatis. Idē in su. cō. eo. ti. q. xvii. secundū nico. post pisa. et per bo. in su. de diuor. v. quid si unus. et per fran. in .c. de illa. iiii. q. de diuor. LXXXVII. q̄ro utrum propter aliud crimen possit uxor dimitti. Rñ° ffm tho. in .iiii. di. xxix. propter alia peccata dimitti non potest nec quo ad uinculum nec quo actum nisi forte ad tempus uelit se subtrahere a cō sortio uxoris propter castigationem ei9 subtrahendo ei solaciuz presentie sue: nā et q̄ uxor prestat magnam occasionem ruine iuro suo tunc uir subtrahere se pōt ab eius conuersatione. Idez all̄. addens q̄ nō oportet cohabitare furi aut usurario si nō uult resipiscere sed cessante scandalo reconciliari debz. xxviii. q. i. uxor. ffm pisa. et ad dictam subtractionē facit illud math. xviii. Si dextera tua scandalizat te abscide eam. zc̄. ubi dicit glo. q̄ i manu et in oculo possunt fratres uxores propīqui et filii intelligi ffm tho. predictis etiam concor. pe. qui dicit q̄ quādo coniunx propter peccatum suum est scādalum potest dimitti quo ad cohabitationem temporalez quousq̄ corrigatur & cessante scandalo debet fieri reconciliatō ut ī su. con. eo ti. q. xviii. secundū eosdē. et ad hec uide. s̄. quest. lxviii. unde si sit tale crimē q̄ timet coniunx corpori suo nec potest sibi secure aliter prouideri liz coniugem dimittere sicut uxor ī cui9 utero uir per seuiciā tres pueros occiderat quia si non tenetur debitum reddere cuz periculo corporis multo minus cohabitare de resti. spo. ex transmissa. et. c. lras. in fi. et sic ffa est glo. de diuor. c. ii. q̄ ñ est admittenda uxor etiam si uite uiri fuerit insidiata nec h° dicit decretalis quā allegat unde generaliter uer̄ est q̄ ubi coniunx uon potest aliter ꝓuideri securitati sue uite nisi coniugem dimittendo ñ tenetur ei debituz reddere nec cohabitare cum periculo corporis sui et idem uidetur q̄ñ coniunx non uult aliter cohabitare nisi permittat eum peccare et incorrigibilis et pertrahit ipsū ad crimen ita q̄ licz non cogatur peccare tamē ꝓpter periculum sue fragilitatis ne coniugalis societas ipsuz pertrahat ad peccatuz tenear illud si oculus tuus scandaliset te. zc̄. Si enim cum periculo corporis nō tenet̄ manere multominus cum periculo aīe & sicut non tenetur propter infidelitatem ita nec ꝓpter periculum aliorū criminū licet ad nullū possit cogi zc̄. Sed ꝓpter alia crimina in quibus coniunx non timz ꝓbabiliter aīe sue nec corpori non debz derelinquere coniugem: etiaz si sit incorrigibilis nisi sit fornicatio carnalis in q̄ propter unicum actū pōt dimitti aut spiritualis propter quaz incorrigibilē pōt dimittere et sic intelligitur de diuorci. c. ii. ffm pe. de paſ. iiii. di. xxix. ad finez LXXXVIII. quero quando aliqs petitur in uirum uel aliqua in uxorem quō in hac causa procedendum sit. Rñ°. ffm Rai. Si mulier petit aliquez tanq̄ uirum uel econuerso uidendum est utrum uelit agere petitorio iudicio uel possessorio. i. an mulier dicat aliquem esse suū maritum quia contraxit cuz ea et petit eū sibi adiudicari in maritum quod est agere petitorio quasi agat de proprietate. an eum petat sibi restitui tanq̄ ab eo iniuste fuerit dimissa et hoc est agere possessorio quoniam petit possessionē uiri sui igitur si agat petitorio dicens aliquez esse uirum suum et ille negat excipiendo q̄ illa non potest esse uxor propter tale uel tale impedimentū per prius tractabitur exceptio mariti quia ea ꝓbata q̄stio principalis perimitur: erit enim uir absoluēdus extra de ordi. cogni. c. i. Idem in su. cō. li. iiii. ti. iii. q. i. ffm fratrem nico. post pisa. in. §. matrimoniū. el. ix. et adde ī spe. de spon. §. sequit̄. v. nūc dicamus. et. §. sequenti LXXXIX. quero q̄d si agat possessorio. Rñ°. ffm Rai. q̄ñ petit sibi maritum restitui licet maritus obiciat ō cōsanguinitate uel alio ī pedimēto prius

debet fieri restitutio mulieri q̃ cognosca
tur. de exceptiõe mariti. extra de diuor
ci. porro. de resti. spo. ex conqõne. et. c.
litteras. ut si impedimentum cõsanguini
tatis uel huiusmodi esset notorium ut in
dic. c. porro. hoc tamẽ fallit in quibusdã
casibus in quibus restitutio nõ debz fie
ri. Primus est si obiciatur mulieri forni
catio publica et manifesta de qua ꝓba
to ꝙ sit notoria ita ꝙ non potest aliqua
tergiuersatione celari non restituet̃ nisi
ipsa probaret uirum adulterium comm
sisse quia tunc restitui debet etiam si fue
rit fornicata publice. extra de diuorci.
significasti. et de isto casu uide supra. q.
lxxiiii. Secundus casus est si obiciat̃ con
sanguinitas maxime que diuĩa lege ꝓhi
bita sit et probationes offerantur incon
tinenti parate in quo casu debet r̃cipi iu
ramentum ad cautelam ne .s. huiusmodi
obiectio maliciose fiat et tunc fiet q̃dez
restitutio q̃tum ad cohabitationem non
tamen quo ad carnis copulam ut in dcõ
c. litteras. Terciusꝰ casus est si obiciatur
exceptio rei iudicate. s. super diuorcio ñ
est restitutio facienda nisi primo de illa
exceptione cognoscatur. extra de offi.
delega. cãm. Quartus est qñ. s. uir petit
sibi restitui uxorem sufficienti cautione
recepta ꝙ ei malũ ñ inferat. extra de rẽ
sti. spo. ex transmissa. de qua cautiõe. ĩ.
q. ci. et si ita capitali odio eam perseqũt
ꝙ merito de ipso diffidat nec possit ei de
suffcienti securitate prouideri non solu3
non debet restitui sed ab eo potius r̃mo
ueri ut ĩ dic. c. litteras. cõcor. pe. et tho.
uide de istis casibus ꝑm an. de bu. in ca.
i. iii. col. ut lite non contestata. Addit ul
terius Rai. in omnibus aliis casibus cre
do ꝙ mulieri uirum petenti sit restitutõ
facienda et econuerº dũmõ probet se in
possessione fuisse et a uiro spoliatam sin̄
iuĩ ordine quia hec duo probare habet
extra de offi. dele. cõsultationibus. et ex
tra qui fi. sint legi. cãm. el. ii. Idem ĩ su.
confess. dic. q. i. secundum fratrem nico.
post pisa. et per pe. de pal. in. iiii. dist.
xlii. q. ii. in prin. et no. in. c. i. in glo. iiii.
ut lit̃. non contest̃. per Io. an. ibidem &
in. c. dudum. circa prin. de conuer. cõiu.
et in spec. de pet. et pos. §. fi. v̊. penl. ꝑ
que uidetur ꝙ si petens restitutionez cõ
fitetur habuisse coniugem qui dicit mor
tuum fuisse tempore cõtracti secũdi ma
trimonii ꝙ nõ fiet restitutio añq̃ doceat
quod asserit cum suspicet̃ per ipsius con
fessionem de impedimento dicto. c. litte
ras. §. nos autem. et sentiunt doc. ubi. s̃.
facit quia ecclesia non daret tali licẽtiã
contrahendi de spon. in pñtia. cum si. fa
cit. ĩ. q. lxxxxi. et ad predicta adde no.
per bo. in su. de resti. spo. §. in casibus. &
§. cum queritur. et per. an. de bu. in. ca.
cũ locũ. ĩ fine de spon. Et quia si agitur
possessorio in matrimonio carnali seu spi
rituali debet iustificari possessorium de
resti. spo. ex ꝑte. m. ut no. ymo. ĩ cle. de
cau. pos. sup̃ glo. fi. ĩ. ii. &. iiii. col. & qð
no. domi. ĩ. c. ii. penit. col. de resti. spo.
li. vi. et Iob. anð. in adð. speculato. in. §.
porro. in ti. de spon. et fran. ĩ. c. ex trãs
missa. et. c. ex conquestione. iii. oppo. de
resti. spo. et in. c. ii. ut lite pen. Et nota
ꝙ in matrimoniis etiã si fit separatio uo
luntaria competit restitutio uni contra
alterum que peti potest per officiũ iudi
cis uel conditione ex decretali uenienꝭ. ð
regula. quinymo etiam alter coniugum
sponte recedens si non admittitur r̃stitu
tionem petit. de rest. spo. litteras. secun
dum Io. an. in dicto. caº. uenienꝭ. et ibi
per fran. ĩ notabilibusꝰ facit. s̃. q. lxxvii
Et q̃tum ad primum casu3 uide per frã.
in dicto. c. significasti. iii. oppo. et ĩ ult.
col. de diuor. Item ad ultimu3 adde ꝙ si
non fuisset traducta nec copula interue
nit non diceretur spoliata et sic nõ fierz
restitutio agenti possessorio ꝑm doct. et
et fran. in. c. cum locum. ii. col. et in ca.
consultationi. v. oppo. de spõ. Similiter
si sine iudicio ecclesie contraxerunt secũ
dum Io. an. et fran. in. c. porro. ad fi. de
diuor. ad premissa. ĩ. q. ꝓxi. Item notan
dum ꝙ si uir fuit leno uxoris non fieret
ei restitutio uxoris per no. per Io. an. in
c. discretionem. in v̊. ad ipsam. et ꝑ to
tum de eo qui cogno. cõsã. & ꝑ premissa
et nota. s̃. q. lxxv. XC. quero quid si
mulier propria auctoritate recesserit a
uiro et mõ ipsa petit restittionem num
quid debet restitui. Rñº ꝑm gui. secun
dum quosdam non debet restitui: Sed se

cundum Inno. debet quod uerum credo quia eo ipso q̄ rediens non admittitur est expulsa ut cadat a possessione. ff. de acqui. poss. l. clam possidere. in fi. et. ff. de vi. et vi ar. l. i. §. siue autem. Idez no. ber. extra de diuorci. significasti. Idem bug. nisi ipsa fuerit fornicata publice uł cum adultero publice morata argumentum etiam pro hac opinione extra de iureiu. tua nos. Idem in su. con. eo. ti. q. i. secundum fratrem nico. post pisa. Idem in spe. de spon. §. fi. v̄. quid si mulier. et frā. ī dic. c. significasti. q. i. et. s̄. q. p̄xi. circa finem. XCI. quero quid si is q̄ petitur tanq̄ coniunx negat matrimoniū Rn̄° f̄m Rai. ille qui proponit habet p̄bare alioquin succumbit. extra de causa poss. et proprieta. cum ecclesia. et de iureiur̄. c. fi. secundum eosdem. unde si mulier impetita negat matrimoniuz esse ex quo per prius cum altero contraxerat per uerba de presenti qui uiuebat tēpore secundi matrimonii et probat de tali pri° contractu uidet̄ q̄ agens necesse habeat probare q̄ ille primus uir mortuus erat tempor̄ contracti secundi matrimonii: nam ista negatiua q̄ tunc temporis non uiuebat probanda est per ipsuz uiz agentem quia est causa sue ītentionis uł saltē qa mulieris ītentio ē fūdata presūptione q̄ tunc uiuebat si per neutram p̄tium probetur q̄ fuisset mortuus p̄ no. per an. de bu. in. c. consanguinei. de sen. et re iud̄. et per no. per fran. in. c. super his. de ac. et in ca. ii. de scisma. et quod notat Ang. in l. fi. §. doceř. ff. ne qs eū. zč. facit decisio ro. numero. ccccxxxix. ad fi. incipit. Item extra rotaz petebat̄ zč. et. s̄. q. lxxxix. XCII. quero pone q̄ post latam ex errore diuorcii sēntiam uir factus est sacerdos uel religioso nunquid debet restitui uxori petenti habes. s̄. q. lxxx. q̄ si uxor ingressa est mīrimoniuz alias non ingressura nisi quia credebat diuorcium iuste celebratum nūq̄d comperta ueritate potest uiruz suum reteř. Rn̄°. secundum gui. non quia falsa causa non impedit uotum monachatus sicut etiam de uiro dictum est. s̄. q. lxxx Idem in su. con. eo. ti. q. vi. secundū frēz nico. post pisa. ubi. s̄. frater iacobus de marchia impugnat hoc dictum quia mulier nō uoluntarie effecta fuit monacha sed decepta et errans ergo. zč. Sed hoc dictum fuit in dic. q. lxxx. unde rō guilł procederet in eo qui non esset alteri alligatus alias ab illo repeti possz ut. s̄. fa. s̄. §. i. q. xlii. XCIII. quero quid si r̄ ligiosus uel religiosa petitur tanq̄ cōiūx et confitetur matrimonium et copulam carnalem. Rn̄° secundum gui. ī hoc caū standum erit confessiōi utputa mulieris et restituenda erit uiro petenti nulli enī ex hoc fit preiudiciuz nisi ipsis nec ē credendum eos immemores salutis sue. i. q. vii. sciss̄i9. aliud tamen eēt dicenduz ī rebus quas dedisset monasterio Idez ber. et Inno. extra de rapto. cum causam. f̄m pisa. Ho. tamen dicit q̄ si cōstat persona oīno tendere ad separationem marīonii spūał. s. religiōis uł carnał cōtra q̄ō confitetur non stabit̄ confessioni sue extra de eo qui cogno. consā. super eo. sed si cō stat q̄ nullo modo uellet matrimoniū separari tunc stabitur confessioni eius ut ī dic. ca. cum causam. quia cuilibet credit̄ contra se non pro se et quod in dubio tenendum est id quod in primo loco dictuz est. s. q̄ stetur eius confessioni ut in sum. con. eo. ti. q. ix. Sed certe non uidetur q̄ debeat stari confessioni contra matrimonium etiam carnale ut in dic. c. sup eo. & multo minus contra spirituale cum sit favorabilius ut in. c. ex publico. de cōuer. coniuga. nisi constaret personam ante ingressum religionis traductam quia tunc crederetur sibi confitenti copulam ī terueniss̄e et iste est casus dic. c. cum causaz. f̄m glo. ibi nec miruz. quia hoc casu etiā si mulier negaret crederetur uiro asserēti copulā interueniss̄e extra de ōsp̄o. in pub. c. continebatur. f̄m fratrem nicol. in adō. ad pisa. Ad idem etiā tēdit quod dixit hic frater iacobus de marchia qa multe monache taliter exirent de monasteriis. zč. pro hoc facit. s̄. q. xxvi. circa mediū et optīe. s̄. q. lxxvii. et de h° habetur in dicto. c. cum causam. per Io. an. et doc. ubi etiam dicit frā. q̄ si monasterium assisteret mulieri et probaret ō legitima professione non restitueretur nisi plene doceatur de matrimonio pre

cedente et ꝺ conſumatõne eius ſm eum .
XCIIII. quero qualiter ſeu ad quid cõ iunx ſpoliatus eſt reſtituendus. Rñ° ſm Ra. debet reſtitui ad omnia illa de qb⁹ probauerit ſe ſpoliatuꝫ ut gaudeat paci fica poſſeſſiõe et plena ſecuritate. iii. q. i. reintegranda Sed ſi mulier dicat ſe ha bere ſuſpectum uirum ne forte eã ledat et cauſam ueriſimileꝫ oſtendat ad iudicẽ ſpectat facere ſibi caueri ſufficienti cau tione ꝙ tractabit eã bene ſicut uir debꝫ uxorẽm et ꝙ non ledat eaꝫ in perſona uł rebus et huiuſmodi cautioneꝫ preſtabit per iuramentum . xxxii. q. i. ꝺ benedcõ. ſecundum piſa. ibi nihil habetur de iura mẽto. ſed glo. dicit ꝙ ſi mulier nihil alle gat de ſuſpitione uiri ſufficiat nuda pro miſſio Si autem dicat eum ſuſpectũ opor tet ꝙ ydonea cautõ ei preſtetur ideſt fi deiuſſores et pignora uel forte iuramen tum ſi forte uir magis illud timeat ſi ue ro tanta ſit feuicia uiri et nulla cautio ui deatur ſufficere tunc nõ eſt reddẽda ſed alicui honeſte matrone cõmittẽda extra de reſti. ſpo. ex tranſmiſſa. et. c. litteraſ. in fi. ſecundum fratrem nico. in addõ. ad piſa. et ſi mulier non cõfidat de iuramẽ to debet uir preſtare cautionem pigno ratitiam uel fideicõmiſſoriam ſub certa pena ar. extra. ut lit̃. non contẽ. quoniã frequenter. et. xxiii. q. v. prodeſt. et. q. iiii. ea. uindicta. et facit. ſ̃. q. lxxxix. ſm piſa . uide doc. in dicto ca. ex trãſmiſſa .
XCV. q̃ro an coniunx uendicari poſſit. Rñ° ꝙ ſic per no. per fran. poſt Io. an. in. c. atteſtationes. de deſpo. impub. per illum textum dicit etiam. iii. no. ꝙ muli er uendicat uirum ſic ut econuerſo: Nam neuter habet poteſtatem ſui corporis de conſa. et affi. non debet. ideo alter al terum uendicat adiecta cauſa ꝺ iure diui no ſeu canonico ſicut pater uẽdicat adie cta cauſa de iure quiritum. ff. de rei uẽ. l. i. et de hoc per an. in. c. non eſt. de ſpõ. ubi etiam per dominum nico. et per eun dem nico. in. c. atteſtationes de deſpon. impub. Et uendicat uir uxorem etiã con tra patrem de ſpon. non eſt. et ca° . ueni ens . i. ſm eum ad quod. ſ̃. q. lxxxviii. et de forma libelli patet in. c. per tuas. de condi. appo. ibi aſſerẽs. zc̃. Similiter. de conuer. coniuga. dudum. in prin. et ꝺ hoc in ſpe. de ſpon. §. ſequitur. per totuꝫ et cautum eſt ſubiicere copulam ſubſecu tam eſſe ad excludendam exceptionẽ cõ ditionis uiro competentem ut fuit ī dic. c. per tuas. et quod ibi per fran. in pri° notabili Sed ſecunduꝫ pe. ubi ſupra ſuffi cit in libello ꝙ dicam peto talem uiruꝫ mihi adiudicari ſecundum an. de bu. poſt. cal. in. c. i. in prin. de ordi. cogni. facit. ſ̃ q. lxxxviii. nota tamen ꝙ in cauſa matri moniali non requiritur hodie libellus ut in cle. diſpendioſam. de iuꝺ. et per an. de bu. ī. c. i. de libelli obla. iii. co. ſicut ał̃s ī caſu de quo ī ſpe. de lib. concep. §. nũc dicendum . ꝺſi. xliii. Et etiam contra pa trem puelle implorare poſſum officium iudicis ꝙ dictam meam uxorem ſuãꝙ fi liam mihi aſſignet et reſtituat ut in dic. c. non eſt. de ſpon. et in libellis et offi. in §. aliqui frequenter. et in ſpec. de ſpon. §. porro. ad fi. ad hoc. ſ̃. q. xxviii . Si tñ in libello uxor uendicatur dicas ꝙ impꝙ prie accipitur nam improprie dicit̃ uen dicari ſecundum Io. an. in addi. ſpe. ī ti. qui fi. ſint legi. et an. de bu. in. c. illud. ī ulti. notabili de preſump. et qualiter cõ cipiantur libelli ſuper ſponſalibus uide ī ſpe. de ſpon. §. reſtat. et qualiter ſuper matrimoniis eo. ti. §. ſequitur. ubi ponit multas et diuerſas formas libellorum ī petitorio et etiam in poſſeſſorio et . §. ſe quenti et ponit ſimiliter alias formas li bellorum in propriis titulis materiaruꝫ huiuſmodi uideas per eum et per goffr. in libellis iuriſ canonici et practica libel li et ſententie quando una dimiſſa altera eſt ſuperinducta collige ex fine ca . i. de ſpon. ſecundum an. de bu. ibidem. Itẽ ī cauſa matrimoniali quando petit̃ uxor poſt conſenſum matrimonialem de pñti debet primo pronunciari matrimonium fore contractum et precipue mulieri ut uiro adhereat coniugali affectu et exhº habes practicã libellãdi in tali materia ſecundum dominum domi. in. c. ex publi co. de conuer. coniuga. et de practica ꝓ nunciãdi in cauſa matrimoniali per ſpe. de ſen. §. ut autem . iii. col. ubi etiam. ꝙ cauſa diuorcii ẽ in ſententia exprimẽda et de reſcriptis apłicis ſuper appłlõib⁹

bꝰõi in ſpe .de appl̃ .§. de eo. v. quid ſi in cauſa matrimoniali .et ŏ petitione debiti ſubtracti lite pendente per ſpe. ut lite pen. Et nota ꝙ in iſtiſ caſibus nõ ſuffi ciet ſummaria probatio de q̃. s̃. q. lxii. ſed requiritur plena probatio ut p bo. ĩ ſu. de ma. §. qualiter contrabatur. v. qd ſi dicatur. et per flo. in. l. i. ff. de proba. et per bo. an. An. de bu. et doc. in. ca. il lud. de preſum. et per bal. ĩ auten. ſi qs in aliquo. c. de edẽdo. et doc. ĩ. c. tenor. de ſen. et re iudi. et pe. de anch. in ca. litteris. v. q. de proba. s̃. q. xxvi. circa medium et. ĩ. q. ccxii. ad fi. unde ſuper matrimonio non ſtaẽ teſtimonio unius etiã ſacerdotis ut colligit an. de bu. in. c. cum inhibitõ. de clam. deſpon. etiam concurrente rumore ut per eundem in. ca. de illo. de eo qui cogno. conſan. ĩ. q. c. ad fi. porro. quo ad legitimationem filiorum probatur probando quaſi poſſeſſionem matrimonii ſecundum pe. de anch. in ca. uno. §. porro. ad fi. de deſpon. impu. li. vi. et. s̃. q. xxvi. cum ſi. quinetiam circa probationem matrimonii non ꝛquiritur ſcriptura Si tamen contractum ſit coraꝫ teſtibus peti poteſt publicatio eoruꝫ & ꝙ in ſcriptis redigãtur ad futuram memoriam per no. p Io. an. in. c. i. de ſpõ. Et nota ꝙ ita defertur iuramentum in defectuꝫ probationis in cauſa matrimoniali ſicut in qualibet alia cauſa ſecunduꝫ bo. et doc. in. c. mulieri. de iureiu. ubi p doc. et glo. et late p bo. in ſu. de iureiu. §. et ſuper quibus. v. quid de cauſa. uſq; in finem. et uide ant. in ca. is qui. in. iii. col. de ſpon. et in. c. fi. de iureiu. faciũt. no. per dñm nico. in. c. cum cauſa. in fi. ŏ rapto. et d. nico. et fran. de zab. ſequit bo. in dic. c. mulieri. et. c. fi. de iureiur. dum tamen non preiudicet matrimonio prius contracto ut no. io. an. in dic. c. fi. de iureiur. ſecus ſi poſt ut ſentit bo. ĩ ſu. dum dicit niſi cũ alia contraxiſſet. et Io. an. in di. c. fi. cũ dicit, prius. et clarius ĩ c. ſuper eo. in prin. de eo qui cogno. conſan. uxoris ſue. et iuramentum purgationis defertur ſm euꝫ in. c. continebatur. iii. col. eo. ti. et in. c. atteſtationes. circa prin. eo. ti°. per eundem ad quod. ĩ. q. xcix. ante fi. et uide glo. et bar. circa hꝰ in. l. iii. §. quacunq;. ff. de iurĩu. et io. an. in. c. i. in fi. de clam. deſpõ. deficiẽte tñ omni probatiõe ex parte petentis nihilominus pro ueritate reperiẽda iuramẽtuꝫ reo dari debebit Io. an. in. c. atteſtationes. de deſpon. impub. et in. ca. fi. de coniugio ſeruorum. adde. ĩ. q. proxi. et adŏ ꝙ etiã ĩ cã matrimoniali depoſitiones teſtium recepte. ſ. coram iudice incõpetenti non proficiũt ſi queſtõ agitur coram competenti et ſic iterande ſunt ŏ poſitiones et iuramenta ſecunduꝫ an. de bu. in. c. i. de conſan. et affi. que iuramẽta coram iudice preſtanda ſunt ut ibideꝫ Item etiam in cauſa matrimoniali teſtis eſt examinandus principaliter non p litteras q ma. accu. poſſ. c. ii. et. ĩ. q. xcix. Adde tamen ꝙ per poſſeſſionem. iiii. annoruꝫ probatur proprietas matrimonii ni. poſt hoſt. in ca. conſultationi. de ſpõ. Item fundans ſe ſuper matrimonio non obtinet ſi probat ſuper preſũpto de condi. appo. c. per tuas. et ibi. nico.

XCVI. quero ſi uir et mulier pariter ꝓbant alter pro matrimonio alter cõtra Rñ° ſecundum ala. tan. et goff. ꝙ ſi non poteſt aliter probari ex quo probatões ſũt pares deferẽ uni ſacmẽtũ Io. an. dicit et uerius tũc pro matrimonio iudicãdum ſi probationes utrimq; plene ſunt de probatio. ex litteris. alias ſi non ſũt plene reus abſoluitur et cum onere iuramenti de quo in. c. atteſtatiões. ŏ deſpõ. impub. ſecundum fran. in. ca. i. ad fi. de clam. deſpon. unde ſi uir petens uxorem probat ꝙ cum ea contraxit per uerba ŏ preſenti et mulier probat ꝙ cum alio cõtraxit per uerba de preſenti non tamen probat aliquid de anteriori tempore ꝙ nihilominus abſoluetur quia probatõ uiri redditur dubia et nõ neceſſario cõcludens ſecundum fran. poſt Inno. in Rub. de ſpõ. duo. q. i. et adde ꝙ ſi propter defectum probationis alter abſoluit̃ a petitis dimittitur ſue cõſcientie in cõtrahẽdo aliud matrimonium ſecunduꝫ bo. ĩ ſu. de clam. deſpon. §. utruꝫ. ad fi. an. ŏ bu. poſt Io. an. in. c. conſanguinei. de re iuŏ. et. s̃. q. xxvi. ad fi. et. q. xxxvii. in fi. et facit quod no. bo. in ſu. de bõi. §. qua pena. v. uerũ. circa. fi. cũ ſi. Adde ꝙ prior

petentium prius auditur ſpe. de incidē. q̄ſti. uſt. colum. Nonageſimoſeptimo quero ſi due mulieres petunt aliquem uirum uel ſi duo agunt contra eandem mulierem et equaliter et ſimul ꝓbant ita ꝙ de utroq; matrimonio ſimul conſtat non tamen conſtat dē anteriori tempor̄ pro altero dicit unum preſumendum probā te copulam ultra contractuz matrimonii de proba. licz. et uidet̄ ſequi An. ō bu. in. c. ſi inter. de ſpō. Inno. dicit uideri ꝙ abſoluenda eſt ab utroq; petente uel potius differenda eſt ſententia quouſq; de anteriori tempore probetur pro hᵒ qđ no. de proba. licet. in fi. in glo. magna· raro tamen aut nunq̄ accidit hoc quia ñ facile contingit ꝙ equaliter probent et iſtud uerius nec enim copula ſufficeret ut pro uno matrimonio iudicet̄ contra reli quum potius ergo uidetur differenda ſē tentia quouſq; altera probet de anterio ri tempore ſecundum Fran. poſt Io. an. in. c. ſi inter. iiii. q. de ſpon. et in rub. de ſpon. duo. q. ii. et ibi per Ni. licet aliter dicat glo. i. de teſti. in noſtra. ſm eum q̄ glo. uult ꝙ dabitur ei cui conſtitit. i. q. uſt. ſācimus. facit de reſcriptis. c. penſ. li. vi. ſi non uult conſentire dabit̄ meliori et ditiori. ſi equa ſūt omnia ſorte dirimetur. xxi. di. cleros. in principio arguēdo de ſpirituali ad carnale et cum glo. ꝑ trā ſit ibi An. de bu. et fra. ſed melius ē differre ſententiam ut dictum eſt etiam ſi primo conſtet pro uiro de matrimonio q̄ pro alio ut quia forte ille alius non hz ita paratas probationes ſecundum frā. poſt Inno. ibidem hec tamen non procederent ſi ꝑ uno cōſtet plene et nō ꝑ alio uel quia primum occultū ſecūdum uero manifeſtum. ĩ. q. c. ibi. Item in dubio. Et ſi appareret ꝙ matrimonium cuz prima eſſe non peterat propter aliquod impedimentum pro ſecundo iudicabitur ut ſcripſi. s̄. q. xxii. et ſi conſtat de prīo matrimonio etiā non conſumato nō ualebit ſm etiā cōſūatū copula carnali. s̄. q. viii poſt mediū. et in dic. q. xxii. et facit ad predicta in ſpec. de inſtru. edic. §. reſtat uidere. v. quid ergo ſi duo. et de duob9 equaliter probantibus in cauſa benefici alī per Io. an. in. ca. uno de eo qui mit. in poſſ. li. vi. Adde tamen ꝙ ſi duo fratres contrahunt cum duabus ſororibus et ad unius inſtantiam interponat̄ diuorcium talis ſententia non ſufficiet quo ad aliud matrimonium ut in ſpō. de ſenten. §. nūc. ō effectu. v. ꝑ poñ. XCVIII quero an et quādo ſuperinducta per uiruz qui ab aliqua impetitur poteſt ſe opponere excipere uel executionem ſentētie impedir̄. dic aut queritur an admittatur aſſiſtendo. an ita ꝙ uiro in ꝓſecutiōe cauſe preferatur. primo caſu aut aſſiſtit nihil opponendo uel excipiēdo et admittitur ar. de procu. c. ii. in fi. li. vi. aut aſſiſtit opponēdo uel excipiēdo et tūc aut ante diffinitiuam aut poſt. ſi āte aut agitur petitorio aut poſſeſſorio ſi petitorio auditur ſi poſſeſſorio non audit̄ ꝓponens de proprietate niſi uelit ſtatiz probare Sed proponens de poſſeſſorio exceptiones concernentes poſſeſſorium auditur de reſti. ſpo. accepta. et. c. ex conqueſtione. Itē ſi unus egit petitorio alī9 poteſt agere poſſeſſorio. Fran. poſt Inno. in. c. iii. in fi. de cauſa poſſ. Itē iudex datus in poſſeſſorio in cauſa matrimoniali cognoſcit ō petitorio Frā. poſt Inno. in. c. ex conqueſtione. ii. col. de reſti. ſpo Si uero queritur an dimittatur poſt ſententiam dic ꝙ ſic ſi appellatur de re iudicata cum ſuper. Idem ſi non appellatur ſi proponit talia ad que admitteret̄ āte ſententiam et quando ignorauit cauſam principalem agi dicto. c. cum ſuper. de teſti. in. c. uenies. ii. Si uero queritur an ſit preferenda marito dic ꝙ non ut per Fran. poſt Io. in. c. ueniens. el. i. de ſpō. et ibi latius per An. de bu. XCIX. quero de officio et poteſtate epiſcopi ſuper ꝓceſſu cauſe matrimonialis. Rñ° ꝙ ſuper matrimonio et ipſius impedimētis epūs ex officio inquirit et procedit ut per Ho. in ſu. qui matri. accu. poſſ. §. i. poſt prin. et in. §. dictum eſt. ante fi. et optime. s̄. q. lxii. et per An. de bu. in c. ad noſtram. ii. de iureiur. in. iii. col. facit de diuor. porro. et. c. ex litteris. et ideo Frā. in. c. ueniēs. ii. de ſpō. dicit ſic Tertio nota ꝙ per eccleſiam compellit̄ uir adherere uxori etiam nemine agēte ibi enim non apparet ꝙ ageretur cōtra

illum .v. zč. et in .c. ad id quod . eo. ti . post Io. an. dicit v° nota. ibi compellas q ecclesia ex officio etiam nullo agente debet reconciliare coniunctos qui rāco re uel odio a cohabitatione auctoritate propria recesserunt. zč. et idem dixit in c. porro. §. p̄. pri. notabili in fi. ŏ diuor. et ibi per An. dicit etiam Fran. in. c. cuz in tua. de spon. vii. nota. q̄ iudex ex offi cio se informat de fama de qua ibi ī. ii. et. iii. q. unde ex officio inquirit et inue stigat de impedimentis matrimonii con trahendi et iam contracti ut per. Io. an. de clam. despon. cum inhibitio . in. iiii. col. et Fran. in. c. ad nostram. ii. de iure iur. ult. col. et in spe. de inquisitione. §. quando autem . ii. col. ibi. Itez episcop9 bene potest. zč. etiam partibus inuitis secundum pe. de offi. iuŏ. §. i. ad fi. v̄ ui deas. Item procedit episcopus et absq̄ capitulo . s̄. q. lxiii. circa medium et per ho. in sum. de his que fi. ab episcopo. §. quibus. in prin. unde ecclesia etiam se in tromittit in fieri prohibēdo ut in. c. ad audientiam. de spon. et ibi Ant̄ . de bu. & etiam de matrimoniali executione ut recipiat in uxorem secundum eundez in. c. ex litteris. ii. de spon. Item quando iudex procedit ex officio dicitur procedere uia regia Ho . ī su. de frigi. et male fi. §. que impotentia. v. col. Item in causa matrimoniali si testes non possunt co mode duci coram iudice potest cōmitti receptio ipsorum Fran. in clemen. de offi. dele. q. vi. nō tamen tenetur iudex cō mittere ut ibi facit Io. an. in. c. ii. q ma. accu. poss. Item ī huiusmodi causis reuocantur agitata lite pendente et parte ñ petente per no. per. Fran. in. c. cum. m. ii. col. de consti. Item pro uitando scāda lo quandoq̄ dissimulat matrimoniuz iuxta no. in. c. quia circa. de consan. et affi. Item ad iudicium ecclesie recurritur sup matrimonio uel ōpēdētibus ut super pena et dote etiam si questio sit ītер laicos de spon. gēma. et per Fran. in. iiii. nota bili et. v. oppo. et. s̄. q. lxiii. post medium . Item de causa matrimoniali cognoscit episcopus uel uicarius ut per Nic. in c. fi. de cogna. spū. uel capitulū sede ua. Fra. ī. c. albericus. de tel. et ī. c. uenies. de eo qui dux. in matrimo. uel alius ex priuilegio uel consuetudine Ho. in su. ŏ ma. contracto. contra interdic . ecclē. §. a quo. circa prī. et. §. eadem. q. lxiii. añ medium. Item potest iudex partez ī prī cipio iudicii interrogare quas probatio nes intendit producere et si tales sunt q̄ appareant iudici insufficiētes potest ab agendo repelli secunduz An. ī. c. de illo. de eo qui cogno. consan. Item potest q̄si sequestrare mulierem de cuius matrimonio agitur de proba. cām. et in spe. de sequestra. possz. in fi. ibi tamen constabat de matrimonio sed solū uertebatur indubium de copula ut ibi p̄ An. de bu. post glo. que sentit q̄ ista sequestratio fit p̄ cautela mulieris de spon. cum locum . et sic uir petens aliquam in uxorem nō posset petere talem sequestrationem fieri lite pendente ut litē. pendō. per totum. & de sequestra. pos. per totum. et ita intelligo quod no. Ho. in su. de sequestra. §. et an sit licita. v. septi. facit glo. in. c . ii. eo. ti. Pro indagatione tamen animi et ītentionis ipsius puelle posset per iudicē puella seorsum a parentibus interrogari de ipso matrimonio et facta indagatō ne animi ipsius cum parentibus recedat ut quotidie fit et ita intelligo quod no. dominus Ni. in dic. c. cum locuz. per predicta et p̄ut sētiūt ibi doc . et hoc etiam fuit de mēte ipsius quia illatio non debz esse generalior seu pregnātior dicto ut no. Ang. in. l. legitima. in prin. ff. de pactis. Nec etiam esset timendum de metu inferendo eidem ut alium uiruz recipiat si negat cum petitore contraxisse cuz metus non inferatur uolenti. l. cum donatōnis. C. de trā. facit. s̄. §. 1. q. xli. facit. ff. qō me. cā. l. i. &. l. si cū exceptē. §. ī hac actiē. et. §. labeo. et. l. si mulier. eo. ti. cum si. et in regula. scienti. cum si. et sic cessat officium iudicis solum habentis p̄ uidere super metu per predicta . Itez lē per quando agitur de fedele cauere debet episcopus ne fiat preiudicium ecclesie Io. an. in. c. super eo . ŏ eo qui. cog° . Itē episcopus uel eius uicarius compellit uirum per censuram ecclesiasticaz reddere debitum uxori Io. an. in. c. fi. de eo q̄ cogno. Item cum procedit nō hz necesse

offerrē libellum per no. per Io. an. ī. c. ad aures. de excess. prela. cum si. Item repellit illum qui calumnioſe accuſat matrimonium licz nil obiiciat aduersarius Io. an. in. c. significante. qui ma. accu. poſſ. et in simili per eundem in. c. 1. de offi. uica. facit in spe. de pri° decreto. §. 1. post prī. in. v. q̄d si constat. zc̄. naz in respicientibus ius publicum et fauorez animarum procedit iudex etiam parte nō querulante per Arch. in. c. pia. in fi. de excep. et in. c. cupientes. §. q̄ si per. xx. in v° siue. et in. §. ceterū. ī. v°. et p̄cessus. et in v°. cōtumatia. de electi. li. vi. et in c. si forte. in v°. obseruanduz. eo. ti. per eundem. et quod nota. in clemē. fi. de cēsibus. Item sepius episcopus potest procedeř et īq̄rere de cōsā. et affi. c. 1. ibi reuixit. p̄ quod dicit Inno. ibi spāle. in matrimonio q̄ sepius procedat̄ ut ibi per Fran. post Io. an. in. v. notabili ūde idē iudex reuocat sententiam et aliam profert ut per Ho. in su. de sen. §. quot sunt. v. x. et sequenti. et actore non probante non absoluit ymmo sumit indaginem ex offi° de spon. sicut ex litteris. et ibi per An. de bu. ad quod. s̄. q. xcv. Itē suppliz in his que sunt facti cum in causa matrimoniali multum exuberat officium iudicis de diuor. ex litteris. et ibi per Frā. in. oppo. et per Inno. de iurīu. ad nrāz. ii. et etiam cuz agitur ad diuorciū iudex in pluribus supplet ex offi° Vnde ex officio fecerunt inspici mulierez ī. c. fi. de frigi. secundum fran. ibidem. viii. notabili et in. c. penī. ō proba. que quidē inspectio hodie conceditur quo ad uirginitatis et membri apti probationem et sic loquuntur iura inducta ī. c. puberes. de despō. impu. in ulti. glo. quod fit ex nimia necessitate que legem non habet eo. ti. c. ii. p̄ ad p̄bādū pubertatē sp̄ suffiriunt anni secundum Io. an. ī dic. c. puberes. et nota quia sentit q̄ si tanta sit necessitas p̄bationis q̄ de etate seu pubertate mulieris ad plenum constare nō potest nisi loca secreta inspiciantur potest episcopus eam inspici facere per matronas expertas ad supplementuz probatōnis ar. c. sicut. in fi. de spon. et nota. in c. fi. de frigi. in glo. fi. ante fi. et quod notat Ni. in. c. attestationes. ante fi. et s̄. q. xv. et faciunt no. per Io. an. ī. c. cō tinebatur. ad fi. de despon. impube. ubi de signis lanuginis ī femore magnitudinis persone et similibus Nec credo q̄ aliud uelit lex finalis. C. quando cri. et curam esse desinant cum si. ut sic lex illa intelligatur quando ueritas probari pōt per ueriores probatiōes ut dicit Ho. in simili in su. de proba. §. et quot sunt. v. nono et in ti. de teste. §. quis possit. v. si quomodo credetur. Pre. lex illa ē Imperatoris ut dicit nicolaus ī dic. c. puberes. ūō sit cautus episcopus ne p̄iudicetur ecclesie ut dictum est nam cuz de etate agitur inspectioni locus est. ff. de mi. l. minor. xxv. annis ex aspectu et quod no. Io. an. in sumula. de corpore uiciat. §. fi. in fi. et quod no. Io. an. in sumula super arbore consanguinitatis circa prī cipium et Ho. in summa de probati. §. et quot sunt. v. Item minor etas. zc̄. lz dicat An. ō bu. ī di. c. puberes. in fi. q̄ talis practica huius signi non est honesta sed pudibunda ymmo etiaz est fallax cū nec omnino pilosi sint potentes secundū doctores Item dicit Fran. in dicto. c. cū in tua. post Io. an. Nono nota q̄ probationes pendēt ex arbitrio iudicis ut ibi secundum tue discretionis arbitrium. ac si dicat licet multa dixerimus et te īstruxerimus et multa dicantur in iure circa hoc tamen quia ex uariis causis uaria p̄ sumuntur nec propter maliciam hominū et uarietatem temporū certa regula dari possit finaliter arbitrio tuo relinquimus ut pēsatis personis causis et tp̄ib9 facias hoc uel illud ar. de homi. sicut. de transa. c. fi. ff. de usuris mora. de testi. l. i. et quod nota. per Io. an. de spon. p̄. el ii. et. c. sicut. ī fi. et. consultationi. eo. ti. secundum Fran. post doc. ibidez. i. q. facit. quod notat Io. an. ī. c. ex litteris. i. in prin. de spon. et in. c. attestationes. ii. coī. de despon. impub. et. ī. q. clxxxiii. post medium et sic nō solum procedit b° cum agitur de contrahendo sed etiam in quacunq̄ causa matrimoniali ut sētit Io. an. p̄sertim in dic. c. sicut. ante mediuz dum dicit ex officio intelligēdo idest ex arbitrio per textum dicti. c. cum in tua.

per eum ibi allegatū facit. s̄. q. lxxvii. uerum cum agitur de dissoluendo matrimonio procedere debet adhibita grauitate premissa denuntiatione et inquisitione ne de facili notorium reputetur qđ est occultum uel econtra de rescrip. cum contingat. de appł. consuluit el. i. idest nō. n. debz eē promptus ad matrimonia separanda de testi. licet ex q̄daz. in fi. secudum Fran. post Io. an. in. c. porro. §. preterea. in fi. de diuor. An autem cō sanguinitas presumptiue probata dissoluat matrimonium contractum no. in. c. per tuas. de proba. et licet ex officio ꝓcedat in causa matrimoniali debz tamen citare partes coram se et facere testes iurare et prefigere terminum uolētibꝰ accusare uel defēdere et legitīas exceptiones admitter de offi. dele. ex parte. el. ii. qui filii sint legiti. ꝓlatum. et si nō seruatur hic ordo retractatur quod agitur qui fi. sint legi. per uenerabilem. et an sit necesse ꝙ sententia feratur ī scriptis no. de testi. albericus. ubi dicit ꝙ sic secundum Fran. post Io. an. ī. c. i. vii. notabili de consan. et affi. et in dic. c. albericus. et quod no. in. c. fi. de re iudi. li. vi. et in clemen. sepe. ad fi. et uide An. ī di. c. albericus. in fi. et Io. de ymo. ī di. cle. in. xxx. et. xxxix. col. qui cōcordat cum Fran. uide tamen Domi. in. c. fi. v. col. de re iudi. li. vi. et testes debent esse presentes coram iudice Io. an. in. c. ii. q ma. accu. poss. ad quod uide. s̄. q. xcv. in fi. et per totam. Item testes repulsant s̄. q. lxv. et ꝙ testes iurēt ut. s̄. seq̄t etiā frā. pꝰ Io. an. ī. c. laudabilez. iiii. oppo. et in. c. fi. vii. nota. de frigi. et debēt testes iurare parte presente licet sit iudicium sumariuz per no. per An. de bu. ī. c. ii. circa fi. de testi. et per Bar. ad repri mēdā. in v° figura ante fi. facit decisio rote numero. x. incipit. Itē fuit dubitatū utrz īstrumēta. zč. et qđ no. Ho. ī su. đ teste. §. qd debent. in fi. et ymo. ī cle. sepe. in. xxxviii. colu. ymmo ī causa matrimoniali iuramentum testibus remitti non potest secundum Ho. in su. qui ma. accu. poss. §. fi. de quo in. c. tuis. de test. et ibi sic glo. dicit idē quia non stat̄ partium confessioni et quando agitur de cō tracto secus si de cōtrahendo ut ibidem per An. de bu. post Io. an. in fi. et quod no. in. c. continebatur. de despon. impu. in v° iuramento. in fi. Item iudex a quo appellatum est quandoq; suum officium interponit propter periculum animarū et fauorem matrimonii de matrimonio contracto contra interdi. eccł. c. ii. secūdum spe. in ti. de appł. §. nouissime. ibi nonus. et quod no. in di. c. ii. in glo. nota ꝙ unde. lite pendente. defendit partes Io. an. in. c. cum dilectus. in fi. de accu. et inhibet ne aliquid innouetur spe. de spon. §. sequitur. circa prin. Et propterea iudex ad quez potest appellanti precipere ꝙ procedat non obstante contrario consensu partium in fauorem matrimonii nota. per Io. an. ī. c. oblate. ad fi. de appella. et in cle. q̄diu. eo. ti. facit. ꝙ supra dixi. Itez in causa matrimoniali ñ recipitur purgatio nec defectus probationis dissoluit matrimonium Io. an. ī. c. nos. in prin. de purga. cañ. ad quod. s̄. q. xcv. ad fi. Item si feratur sententia super priuatione beneficii contra ticiuz ꝓ eo ꝙ contraxerat cum Berta an ista sentētia sufficiat berte ad petēdū Ticiū in uirum Io. an. in. c. Iohannes. in. vi. col. et ibi per Fran. in. viii. col. de clericis coniugatis. Item coram episcopo potest peti publicatio testium super matrimonio coram eis contracto. s̄. q. xcv°. Vnde filius potest petere declarari matrimonium contractuz fuisse inter parētes qui filii sint legiti. c. perlatum. et c. per tuas. cum si. cum sua interfit iuxta notata in simili. per Inno. in. c. cū olim: de testi. et Io. an. in. c. ne dei. ii. col. de sta. mo. cum si. facit quod no. in cle. dispendiosam. in v°. matrimoniis. in fi. et per Ho. in su. de clam. despō. §. fi. circa medium. Episcopus tamen ñ reputabit famam nisi coram eo probetur Io. an. in c. cum in tua. de spon. et uide eum ibidē in fi. et. s̄. q. lxii. nec coget partes in cā matrimoniali ad soluēdum triceſimaz secundum Fran. post doc. in. c. cum ab omni. in fi. de uita et hone. cle. et doc in. c. statutū. §. assessorez. de rescrip. et adde ad premissa. s̄. q. lxiiii. et. ī. ꝓxima et. q. cxxxii. in fi. et ut dixi dicit Ho. in su. de

ſen.§.qualiter.in.ii. col. q̄ q̄tumcūq̄ iu dex ex officio procedat ſemper debet ſeruare ordinem de quo no. in ſumma q̄ ma.accu.poſſ.i.ſub rub.libellus accuſa tionis uide pe.de anch.in.c.dilecto. iii. q.de ſen.excō.li.vi.& in.c.i.v̄.quō. ul terius de offi.dele.eo.li.& Fran. in.c. ueſtra.in.xxix.col.de coba.cle.et ibi p̄ Io.de lig.ī fi.hodie tamē dic ut ī cle. diſpendioſam.de iudiciis.ſi tamen conſti terit manifeſte aliquos indebite copula tos non admittetur appellatio quia ten ditur ad correptionem ō appl.ad nrāz. ſm ymo.poſt guil.in cle.eos. de conſā. & affi.in.v.col. Item ſi dubitatur de fi de teſtium productorum aperte poteſt iudex ex officio alios producere ut ī.c. cauſam.de proba.& ibi per Fran. Item in cauſis matrimonialibus ſententia fer tur in perſona domini. Azo. in ſumma de procur̄.ad fi.no.in.c. querelam. de electi. Ang.in.l.i.C. de ſen.et interlo. oīm iudi. cum ſi. Vltimo adde p̄ fed.cōſi lio.cclxv. Incipit caſus talis eſt ſtatuto. zč. ubi dicit ſic q̄ ſicut matrimonium et cauſa matrimonii pertinet ad forum ec cleſie ita omne acceſſorium dependēs & cōſequens quod ſequitur per quod p̄ uenitur ad illud et id per quod impediret contrahendum et uiolaretur iam contra ctum debet pertinere ad forum eccleſie zč. facit in ſimili per eundem conſilio. cclvi. Incipit. ſi canonici qui ſunt. zč. fa cit quod in ſimili notat Ni. in.c. cuz ifir mitas. de pen. & remiſſ. ubi patet q̄ ec cleſia habet poteſtatem in laicos quādo diſponit in finem ſalutis animarum licet principaliter non diſponat circa animas illorum quos intendit conſtrīgere ut ibi Vnde in cauſa matrimoniali iudex pōt deferre iuramentum reo licet actor nil probauerit quia uertitur periculum ani me Ni. in.c. continebatur. de deſpon. im pube. & in.c. atteſtationes. in fi. alias ſecus Ni. in.c. uno. in prī. ut eccleſia. be ne. de quo in.l. manifeſte. ff. de iureiur. per bar. etdoc. & intellige quando ſub eſt aliqualis ſuſpitio pro mrīmonio ſecō ubi pro eo nihil apparet Ni. in.c. ii. de clam. deſpon. De hiis qñ ſpecialia ſtatu untur in matrimonio per Ant. & doc. in ca. i. ut lite non cont̄. iii. et. iiii. col.

Centeſi° quero ō fauoribō cauſe matri monialis Rñ° q̄ in cauſa matrimoniali ſecundi inducuntur teſtes ſuper eodē ar ticulo ut in.c. ſicut. de ſpon. ibi uidetur uelle glo. q̄ producantur etiaz publica tis atteſtationibus quod eſt uerum ut ō teſti. ſeries. et.c. cum ī tua. et colligitur di.c. ſicut. intelligendo q̄ ibi erant pro ducti teſtes et publicati ūde in matrimo nialibus non obſtat publicatio ſicut nec ſententia ſecundum Io. an. in.c. atteſtati ones. iiii. col. ō deſpon. impub. et.c. fi. de collu. Et intellige q̄ producuntur te ſtes in cauſa matrimoniali publicatis at teſtationibus etiam ſi renuntiatum ſit a partibus & concluſum ſecunduz Ho. ym mo etiam ſi ē ſententiatuz poterit iudex ex officio inſtrui et de plano etiam par tibus inuitis ad hoc quod no. de conſan. c.i. nam cum uertitur periculuz anime et cum matrimonium de iure diuino fun detur non ē ſeruāduſ rigor uel ſubtilitas que in aliis ſeruantur y° in cauſa matrī o niali q̄ſi omnia pendent ex officio ar. c. cum in tua. de ſpon. ibi uel contra famā. et.c. ſequenti. āte fi. de proba. cauſam. de cog. ſpū. c. fi. & ī hac cauſa precipue locum habet q̄ dicitur iudicantem opor tere cuncta rimari de fide inſtru. Ioban nes. de deſpon. impub. atteſtationes. ſe cundum Fran. pō Io. an. in dic.c. ſicut. vii. no. et. vi. q. et ad idē ipſe notat ī di. c. atteſtationes. i. oppo. et. ii. ī fi. et. iii. in fi. &. ii. q. et facit. ſ̄. q. proxi. et per An. de bu. in locis ipſis et ſic omnis ſub tilitas et rigor ceſſat ex quo agitur ō pe riculo anime unde nec in hoc caſu tranſit ſententia in rem iudicataz nec ē appella re neceſſe ſecundum Ho. & Io. an. in. c. fi. de cogna. ſpū. et quod notat Arch. in c. ſi forte. allegato ī ſuperiori. q. Et qō notat Io. an. in.c. ad petitionem. penīt. col. de accu. ubi idem dicit etiam in beñ ficialibus ſi tamen lata una ſententia ſu peruenat ferri confirmatoriaz uidetur q̄ tranſeat in rem iudicatam p̄ no. in.c. fraternitatis. de frigi. quod tamen non placet An. ibi in.ix. col. hoc etiam extē ditur quando ſententia ferē in cauſa ma trimoniali propter thorum ut per An.

de bu. post glo. ī. c. ex litteris. ȣ diuor. penť. coť. Item in causa matrimoniali ex comunicatus petit principaliter restitu tionem contra sententiam ut in decisi. ro te numero. ccccxlviii. Itez fuit dubitatū utrum in causa matrimoniali .zč. Itez in causa matrimoniali sententia fertur ī p sona domini. non procuř. Fran. ī. c. que relam. de electi. iiii. coť. et sequenti. Itē qd si lata sētētia apparz q̄ uicariꝰ epis copi fuit laicus Frā. ī. c. nihil. §. cetez. iii. coť. de electi. Itē licz a sententia ma trimonii non possit. iii. appellari potest proponi querela. zč. Ni. in. c. fraterni tatis. de frigi. penťti. coť. et uide eum in. c. littere. ii. coť. Itē in causa matrimo niali sufficit post sententiaz probari cor ruptionem testium Fran. ȣ proba. licz. v. coť. et de testi. sicut. v. oppo. Item in causa matrimoniali requirūtur testes ro gati nō fortuiti no. iii. q. ix. §. de bis. et xiii. q. v. nr̄ates. et in specu. de teste. §. i. penť coť. quod tamen licet nō sit neces sarium tamen in matrimonio expedit uo cari seu adhiberi ut per Fran. in. c. ex parte. de spō. et uide decisi. ro. cccl xxi. qa īherēt di. §. ȣ bis. Itē fauore mr̄imo nii compellitur quis edere sua propria instrumenta Io. an. in adȣ. spe. de instr. edi. §. uidendum. v. ex premissis. et de p̄ beñ. c. i. Item alimētatur uxor accusata de adulterio spe. de īquisi. §. fi. et repel litur obiecto crimine in modum excepti nis spe. de cri. in modum excep. obiectis §. i. Et nota q̄ spāle ē ī causa matrimoīa li ut testes possunt produci et super eo dem et super directe contrario articulo de testi. cuz in tua. que decretalis hº me lius probat q̄ alia secundum An. de bu. post doc. ibidem. iii. coť. de quo etiaz in dicto. c. series per doctores non tamen licet ipsis testibus repetitis corrigeř uť addeř nisi cōsideratis circūstātiis iudex correctionem admittat iuxta no. in dic. c. cum in tua. de testi. et ī. c. preterea. ȣ testi. cog. ut per An. de bu. in. c. cum cla mor. de testi. et di. c. pre. circa fi. unde ī causis matrimonialibus non obstante re nuntiatione et conclusione ac iuramento partium potest iudex ex officio inquire re secundū Ho. in summa de clā. ȣspon. §. i. circa fi. & de consan. et affi. §. usq;. v. & quia iudex. ad qȣ. s̄. q. pxi. unde sē tentia matrimonialis etiam ultra ter re uocať per remediū nullitatis ut p̄ ymo. in cle. i. de sen. et re iudi. in prin. et per doc. in. c. fraternitatis. de frigi. debet enim episcopus cauere cum agitur de fe dere matrimonii ne fiat preiudicium ec clesie et propter hoc ē q̄ publicis atte stationibus producuntur testes in causa matrimoniali secūdū Fran. pº Ho. in. c. super eo. post prin. de eo qui cogno. con san. Ad quod s̄. q. proxi. post prin. Itē q̄ dicitur publicatis attestationibus licz testes producere intellige per illum qui stat pro matrimonio non autem per illū qui stat contra matrimonium secundum Io. an. in di. c. series. nisi allegaretur cō sanguinitas indispensabilis uel aliud qº stante nutriret peccatum per partes ir remissibile secundum An de bu. in di. c. series. penť. coť. et in fi. et in. c. fraterni tatis. in. xxix. coť. eo. ti. facit. s̄. q. lxi. ad fi. uel cōclude si sunt publicata dicta accusatorum qui et testes sunt non impe diuntur aliqui produci ut nudi testes Si sunt publicata dicta testium simpliciter regulariter produci non possūt testes su per eisdem fallit in causa matrimoniali que tractatur reiectis regulis iuris posi tiui secunduz An. in. c. i. ȣ consā. et affi. Ad quod uide. s̄. q. pxi. ante mediū ibi Item sepius. zč. uerum facultas produ cendi testes super eisdem uel directo cō trariis post sententiam quādoq; denega tur et quandoq; conceditur ut per An. de bu. in di. c. fraternitatis. in dic. xix. coť. et sequenti. & per doc. in. c. lator. ȣ re iudi. Item adde q̄ in causis matrimo nialibus proceditur secundum puram & naturalem equitatem repulsis terminis rigorosis secundum An. de bu. in dic. c. cum in tua. iii. coť. de testibus : et secun dum rei ueritatem Franc. post Lapum in cle. sepe. v. non sic. ii. oppo. de uerbo. sig. uide tamen eum ibi in. ii. q. p̄ totaz. Item causa matrimonialis dicit̄ spiritua lis. ī. q. cviii. et per Ho. ī su. de foro cō pe. §. illud. v. et nunquid. et de iura. cať. §. et in quibus. circa mediuz et intellige si agiturde uīculo matrimonii secus si ad

ſeparationem thori ſecundum Fran. ut lite non conteſtata. ī prin. in notabilib9 et adde notata per Arch. in. c. ſtatutuz. in v°. peritoruz. de reſcrip. li. vi. & no. in. c. ſi annuz. glo. iii. de iudi. eo. li. et ibi dem Arch. & quod no. in. c. ex tenore. glo. iii. de fo. compe. Item in cauſa ma trimoniali promittens factum alienum uidetur potius proprium promitter̄. ſ. ſe facturum & curaturum ut per An. de bu. poſt glo. ī. c. ſicut. ex litteris. de ſpō. Item in cauſa matrimoniali ualz teſtimo nium de auditu ut in. c. tua nos. de conſā. & affi. et ibi per An. & doc. etiam ſi de ponat per mediatam cauſam ſciendi ut p An. in. c. ur̄. q̄ ma. accu. poſſ. Item nota q̄ in matrimoniorum ſolutōe ſimilis eſt conditio uxorum et uirorum unde uxor ſecundum canones accuſat uiruz de adul terio in ſpe. ō procu. §. i. ii. col. ibi. xxi. et. iii. col. ibi. vii. et caſtitas eque requi ritur in uiro ſicut & in femina. ibidē. v. x. Item cum epiſcopus procedit ex offi cio ad ſeparandum male coniunctos non admittetur appellatio cum tēdat ad cor rectionem de appl. ad noſtram. ſecūduz ymo. in cle. de conſan. et affi. ſuper glo. conſtiterit. Item ſi fiat accuſatio ſup fe der̄ matrimonii puta quia dicat̄ eſſe iter coniuges conſanguinitas uel aliud impe dimentum procedit lit̄ non cont̄. ſecus ſi propter adulteriuz agatur ad thori ſe parationē ut lite non cont̄. c. i. & c. quo niam. §. porro. ſecundum Io. an. in rub. qui ma. accu. poſſ. et uide eundem eo. ti. c. i. in fi. Item in cauſis matrimonialib9 de conſuetudine generali ſufficit ſētētia ſolius epiſcopi Io. an. in. c. q̄to. de bus que fi. a prela. ad quod. s̄. q. proxi. p9 prin. & an tales cauſe dicātur ciuiles an criminales. s̄. q. lxiii. ante mediū Item in dubio ſemper pro matrimonio iudicā dum eſt dum tamen non occurrat pericu lum anime ut quia pri° cum alio cōtraxe ſrat per not. per Io. an. in. c. iuuenis. ō pon. unde non eſt preiudicandum ſecun do matrimonio publice contracto occaſi one primi per teſtes non probati ſecūō Io. an. in. c. atteſta tiones. ī fi. de deſp̄ō. impub. et abſtinendum eſſet a delatione iuramenti ut per An. ibidem facit. s̄. q. xcv. poſt medium. et ideo matrimonium manifeſtum preiudicat clamdeſtino eti am ſi ambo confiteantur & habeāt pro ſe unum teſtem et famam ſecunduz vin. & Io. an. in. c. ii. in fi. de clam. deſpō. & quod ibi per Ant̄. facit. s̄. q. xxii. et. q xciii. &. ī. q. clxxxxii. in fi. &. s̄. q. pro xima circa medium Et ſi libellus contiz ſuper antiquo conſenſu & probetur de nouo conſenſu an ferri poſſit ſententia uide Io. an. in. c. atteſtationes. iiii. col. ō deſpon. impub. facit. s̄. q. proxi. ibi Itē ſupplet in hus. zc̄. Itē in cauſa matrimo niali uidetur exigi ſpeciale mandatuz ut no. in ſpe. de procur̄. §. i. iii. col. & p Io. an. poſt ſpe. in. c. qui ad agendum. de p cur̄. li. vi. in glo. vi. & Arch. eo. ti. c. fi. in prin. In contrariū decidit rota nume ro. ccclxxiiii. in fi. que incipit Itez fuit dubitatum utruz ad agenduz. zc̄. & ī ta bula earundez deciſionuz in ti. de procu ra. v. q̄uis in contrahendo. zc̄. pro hoc quia pater agit nomine filii ut per An. c. ueniens. i. de ſpon. contra quod eſt de ciſio rote. cxlii. Item q̄ ī cauſa benefici ali. zc̄. debet ergo habere procuratori um ſaltez generale faciunt no. per Frā. de zab. in cle. prima. de procu. q. vi. & in cle. ii. q. iiii. Item in cauſa matrimoni ali non uidetur q̄ probatio de iure m9 legitima poteſt per principem ſecularē effici legitima per no. ī. q. cviii. Itez in cauſa matrimoniali conceditur reſtitutō in integrum maiori allegata iuſta cauſa licet plene non probetur ſed ſemiplene puta per iuramentum uel unum teſtē ut in. c. ex litteris. de in int̄. reſti. ubi uide as omnino per Fran. preſertim ulti. op po. ubi etiam patet q̄ cauſa matrimonia lis ē ſubdelegabilis etiam per delegatū apoſtolicum ut ibi per modernos et q̄ cauſa matrimonial̄ ſit delegabilis ab or dinario tenet an. in. c. i. de conſā. & affi. Cui autem ſit deleganda uide docto. p9 Io. an. in. c. ſtatutū. §. cū uero. v. col. de reſcrip. li. vi. et etiam delegari pōt mi o ri epiſcopo ut in. c. ex litteris. de in īt̄. reſti. et ibi per Fran. non tamen contra matrimonium datur reſtitutio ſeu ſuper matrimonio licet detur ſuper abſentia ī cauſa matrimoni. ut in ſpe. de ī int̄. r̄ſti. cauſa matrimon. Tut in ſpe. de ī int̄. iii.

§. qualiter. v. quid. si quis cõtrabit. & i c. pen̄t. in fi. per Io. an. & doc. q̄ metus causa facit. ī. q. cxviii. Item maior. xii. uel. xiiii. annis in causa matrimoniali ꝑ maiore habetur de despõ. impub. ex lit teris et. c. attestationes. unde et per se causam matrimonialē agere potest et ꝑ procuratorem de resti. ſp̄o. ex parte. le cundum Ho. in su. de procu. §. quis dar̄. post medium Itē in causa matrimoniali non habet locum missio ut ꝑ Ho. in su. de iudi. §. porrecto. v. q̄uis. Item agenti sup̄ matrimonio non obstat excep̄tõ ſp̄o liationis bonorū Ho. in su. de resti. ſp̄o. §. quando. v. quid si uir. zc̄. et ad p̄missa adde. ī. q. proxi. Adde q̄ in hac causa ñ habet locum cautio de iudicato soluēdo de quo in spe. de sat̄ dat̄. §. expedito. ante fi. Item hec causa dicitur grauis ut per Io. an. in. c. ii. de procu. Cenesi° pri° quero an contra coniugatum absē tem possit procedi. Rñ° distinguendum q̄ aut cõstat q̄ malicioſe abest et proce di potest contra eum ut lite nõ contesta ta. quoniam. §. si autem. a contrario nõ tamen procedi potest ex eo q̄ absit sed ex causa rationabili uel etiā propria uo luntate non malicioſa & non potest pro cedi dic. §. si autem. aut nihil constat & presumitur abesse ex malicia quia tenet adesse & ideo procedi ꝑ potest ipso diligē ter prius perquisito ut in. c. i. qui ma. ac cu. poss. et qui fi. sint legi. ꝑlatuz. ubi uideas de materia et q̄ etiam parentes & amici requirendi sunt si uolunt defen dere ibi per doc. potest tam ē fieri disti ctio circa predicta inter eum de quo cõ stat q̄ malicioſe abest & eum de quo du bitatur an malicioſe de quo tamen p̄sūit malicioſe abesse ut nunc dixi Naz ꝑ potest dici q̄ quando constat q̄ malicioſe suffi cit q̄ citetur ad domum de eo qui mi. in poss. c. fi. & quod ibi no. de clē. non resi. ex tue. quando autem dubitatur an mali cioſe debet perquiri ubi ſperatur inuen ri posse ut in di. c. i. & di. c. ꝑlatum. & ista perquisitio debet fieri cum omni di ligentia ut in di. c. i. pro hoc. quia cū ca maius periculum uertitur de ſpon. cum in tua. de consā. et affi. c. i. & non refert an procedatur ad instantiam coniugi ut alterius secundum Fran. in di. c. i. q̄ ma. accu. poss. in fi. facit in spe. eo. ti. v. si ue ro bii quos res. zc̄. unde in causa matri moniali sufficit absentia ne dum doloſa ꝑ etiam culposa dum tamen nõ possit inue niri unde tunc seruanda est practica cle. cām. de electi. in modo citandi. & decre talis quoniam. §. si autem. ut lit̄. non cõ test. secundum ymo. post doc. in dic. cle. causaz. super glo. deuoluta. Si tamen sci tur ipsum morari extra prouinciam mihi lominus citatur de gracia ut per Ho. in su. de contu. §. & nunquid. v. hoc etiam sciendū. uide. s̄. q. xxxiiii. &. s̄. q. prox. ibi Item si fiat accusatio. zc̄. nec locum habebit missio ex p° decreto. s̄. q. ꝑxi. et ad predicta optime per Ho. in su. ut lite non cont̄. v. Item ubi agitur de mrī monio. zc̄. & per Ant. in di. c. i. qui ma. accu. poſ. et in casu quo procedi pōt con tra absentem admittetur defensor sed semper sententia formāda ē in personā domini ut in spe. de defen. in fi. Et nota q̄ si agit̄ possessorio ut fit missio nec ad sententiam proceditur contra contuma cem sed excomunicatur secus si super fe dere matrimonii nam causa matrimonia lis non subest ordinarie cognitioni ut in spe. ō p° decreto. §. restat. v. quid si aga tur ad thori separationem. zc̄. CII. quero de impedimentis matrimonioruz in cōmuni seu generali habet enim matri monium impedimenta quod probatur quia omnis effectus qui constituitur ex causis impedientibus potest impediri ꝑ matrimonium est huiusmodi quia consti tuitur ex consensu contrahentium in q° potest accidere multiplex impedimētuz ergo. zc̄. secunduz p̄e. de pat. in. iiii. di. xxxiii. q. i. circa prin. Et quedam impe diunt matrimonium contrahendū sed ñ dirimūt cōtractū q̄dā īpediūt cōtrahēd & dirimūt cōtractū cuius ratio ē quia q̄ dam sunt de necessitate matrimonii que dam nō Sine illis autem que sunt de ne cessitate nullum est matrimonium sed sī illis que de nececessitate non sūt impedi tur matrimoninm contrahendum quia ñ bñ fit qñ sin̄ eis fit ꝑ ñ dirimit̄ cōtractū quia sine eis est uer ū matrimoniuz quod nunq̄ dissoluitur nisi per mortez carnalē

uel ſpiritualem.s̄.xi.nota.unō obmiſſio illorum que ſunt de neceſſitate matrimonii impediunt matrimonium contrahendum & dirimunt contractum eo q̄ nullū eſt matrimoniuꝫ quando obmittit̄ aliqd quod eſt de neceſſitate ſecundum pe.ibi dem.generaliter autem de impedimentis que dirimunt matrimonium poſt contractum intelligendum eſt q̄ nihil tale dirimit prius contractuꝫ ſed ſolūmodo poſt contractum unde magis proprie loquūtur iura noua dicendo q̄ talia impedimēta dirimunt poſt contractuꝫ q̄ ātiqua dicendo dirimunt iam contractum ſecundū pe.de paſt.in.iiii.di.xxvii.q.iii.ī fi. unō hec.xii.impedimenta dirimunt ſi p̄cedant non ſi ſequantur ſecundum eundē di.xxxiiii.q.i.articulo.iii.concluſiōe.i. ad quod.ī.q.proxi. Et pro diuiſiōe materie Pri° agamus ō impedimentis ī genere Secun° de impedimento erroris p̄ſone in.cxvi.q. Ter° de impedimēto cōditionis.cxviii.q. Quar° ō impedimēto uoti in.cxxvi.q. Quinto de impedimento cognationis carnalis.ſ.conſanguinitatis in.cxxx.q. Sex° de īpedimēto cognationis ſpiritualis ſciliꝫ compaternitatis in.cxxv.q. Septimo de cognatiōe legali ſciliꝫ adoptionis in.cliii.q. Octa° de impedimento criminis in.clix.q. Nono de diſpari cultu in.clxix.q. Deci° de uiolentia ſiū metu in.clxxxii.q. Vnde° de īpedimento ordinis in.cxciii.q. Duode° de de impedimento ligationis ad aliaꝫ uxorem ī.cxcvi.q. Ter° dec° de publice honeſtatis iuſticia in.ccii.q. Quartodec° de affinitate in.ccxii.q. Quī° decimo de impotentia coeundi in.ccxviii. q. Sex° de° de matrimonio contracto contra in dic.eccle.ī.ccxxxviii.q. Sep° decīo de īpedimentis feriarum in .ccxxxix.q. & ō predictis īpedimentis ſunt uerſus in q̄bus explicantur ſecundum predictū modum ſic Error conditio uotum cognatio crimen Cultus diſparitas uis ordo ligamen honeſtas Si ſis affinis ſi forte coire nequibis Hec ſocianda uetāt connubia iuncta retractāt Eccleſie uetitum necnō tempus feriarum Impediunt fieri p̄mittunt facta teneri ſecundum piſa.in v° impedimentum.i.& An.de but' in rub.de ſpon.ī.vi.col.ad quod.ī.q.proxi.& de ſimilibus cauſis quibus ſoluuntur ſpōſalia per pe.de paſt.ī.iiii.di.xxvii.q.i.ar. iii.et de aliquibus impedimentis inducētibus nullitatem matrimonii uide in.c. uno.de ſpō.li.vi.et quod ibi per domi. tenet tamen matrimonium contractū cōtra iuramentum licet contrahens ſit periurus de ſpō.ſicut. Centeſīoter° quero que impediunt matrimonium iaꝫ contractum Rñ° duodeciꝫ ſunt que impediunt non ſolum contrahenduꝫ ſed dirimūt contractum que et continentur in trib9 primis uerſibus poſitis.s̄.q. proxi.& ītelligas que dirimunt contractum ſi preceſſerunt matrimonium ſi autem ſuperueniunt poſt matrimonium rite factum ut affinitas uel crimen uel huiuſmodi nō dirimunt ſecundum piſa.etiam ſi nō ſit ſubſecuta copula carnalis ut in ſu.confeſ.li. iiii.ti.iii.q.i.ſecundum fratrem Nic.in adō.ad que.s̄.q. proxi. preter unum uotum.ſ.religionis cum effectu quando q̄s contracto quidem matrimonio ſed añ carnalem copulam religionem ingredit̄ extra de conuer.coniug.uerum .&.c.ex p̄te.ii.ſecūdum piſa.ibi dicitur clare q̄ cōtracto matrimonio legitime per uerba de preſēti ī nullo poteſt caſu diſſolui etiam ſi unus contrahentiū efficeret̄ hereticus ut uiuēte reliquo alter ad ſecūda uota tranſmigret niſi unus religionē ingrediatur ſecundum fratrem Ni.in adō.de ſpon.cōmiſſum.expectari tñ debet uſq̄ ad profeſſionem ut ponit Tho.in.iiii. di.xxvii.et quouſq̄ religioni etiam ī genere ſit ſaltē tacite obligatus ut ſi uoluerit uitā abſolute mutar̄ infra quod tempus beneficium ingredientis non eſt alteri conferendum ſine eius conſenſu ut ī c.beneficium.de regula.li.vi.nam ante non dirimitur etiam ſecundum pe.ſimile bēs ī piſa.ī v° uotū.iiii.§.v.ī fi.attēdēdum q̄ per ſuſceptioneꝫ ſacri ordinis dirimitur ut quidam dicere uoluerunt ſed contrarium declaratum eſt hodie in quadam extrauaganti.Io.xii.que incipit ātique.ſecundū fratreꝫ Ni.poſt piſa.ubi s̄.ad hoc.ī.q. cxcv.in fi.et not.dictum piſanelle q̄ etiam ſi coniunx obligeť rīligioni in genere dirimatur matrimoniuꝫ

precdens quod uoluit Inno. in. c. consul ti. de regul. Idem Arch. ī. c. beneficiū. ꝺ regul. li. vi. in. ꝺ. aut cōstet. et Io'an. in di. c. consulti. ad fi. ubi. idem. per Io. de lig. et pe. de anch. in di. c. beneficiuz in. iii. nota. post Io. an. et Ho. ī su. de cō uersi. coniuga. ad fi. & idez dominus do minicus in di. c. beneficiuz. in. iii. col. & in. c. ex publico. in fi. de conuer. cōiuga. et semel cōsului et cur̄. apprabatuz fuit &. ī. q. cxxvi. et ad p̄missa adde qa Ho. ponit tercium uersum sic Sensus & affīs zč. et exponit sensus. s. deficiēs et sic fu riosus non contrabit matrimoniuz ꝺ q° s̄. q. xxvii. unde secundum eum. xiii. sūt impedimenta etiam dirimentia si prece dant consensum coniugalē secus si sequā tur nam si sane mentis contrabat et post ea incidit in furorē non dirimitur matri monium Idem si qs postea seceť. xxxii. q. vii. illi. Similiter sequens affinitas nō dirimit ꝺ eo qui cogno. consan. discretō nem. et. c. tue. & simil'r de omnib9. xiii. impedimentis intelligendum est ut per eum. in su. de matri. §. qualiter impedia tur. ad qꝺ. s̄. q. proxi. & exponit error s. persone. conditio. i. conditionis error. ordo. s. sacer. ligamen. i. uinculū prioris matrimonii. honestas. ii. publice honesta tis iustitia ut per eū. ibi. s̄. & Ar. xxvii cauſ. in prin. ponit uiginti impedimenta Sed alia ultra dicta duodecim sunt īcidē tia ut ibi per eū. et de istis. xii. īpedimē tis explicat Fran. in rub. de spō. in. xii. q. & Innocen. & doc. in. c. Iuuenis. eo. ti. Et ex his nota q̄ potest ecclesia de p̄ sonis legitimis ad contrabendum facer̄ illegitimas no. Arch. in. c. uno. de uoto. in v°. iuuenta circa mediū. CIIII. q̄ ro que sunt illa que impediunt matrimo nium contrabendum sed tamen non diri munt contractum. Rn̄° quidem sunt duo predicta. s̄. q. ci. s. prohibitio ecclesie. et tempus feriaruz de quibus dicitur. ī. q. ccxxxviii. et sequēti. unde uersus. Nō soluunt tamen impediunt uetitū feriecꝫ ut ponit pe. de paſ. in. iiii. di. xxxiiii. q. i. ar. i. Item impediunt matrimoniuz cō trabendum sponsalia que sunt prius cuz alia contracta de quo in pisa. in. v°. spon salia. &. xxvii. q. per totum. Item impe dit uotum simplex de quo. s̄. q. ccxxvii. & adde per Ho. in su. de matri. §. quali ter impediatur. ad fi. Item incestus īpe dit matrimonium contrabenduz de eo q cogno. consā. si quis. et. c. ex litteris. sed non dirimit iam contractum eo. ti. transmisse. et ibi per doct. unde dicit Ho. in su. eo. ti. ad fi. q̄ similis est simplici uoto Item si sit uxoricida quia non potest cō trabere sed si contrabit non dirimit̄ Ar. xxxiii. q. ii. Interfectores. patz ꝺ diuor cijs. c. i. xxxiii. q. ii. admonere. & p̄ pe. de paſ. in. iiii. di. xxxvii. q. ii. ar. ii. Itez raptus uxoris alterius. xxvii. q. ii. statu tum. Item si quis susceperit propriuz fi lium ut uxorem debito priuaret. xiii. q. i. de eo autem. Item si quis presbiterum interfecerit. de pen. et remis. c. ii. uel si peniteat solemniter secundum quosdam aut si monialem in uxorē accipiat. xxvii. q. i. hii qui. et per Ho. in su. in di. §. qua liter impediatur. ꝺ. v. crimen. & p̄ glo. ī di. c. ii. de pen. & remis. &. ī. q. clix. & per pe. de paſ. in. iiii. di. xxxiiii. q. i. ar. ii. ubi illud. de incestu addit quia si scien ter committitur cum propinqua uxoris perdit petitionem debiti p̄ reddeī tene tur nec potest contrabere cum adultera quia affinis est Sed nec debet cuz altera et uterq̄ sine spe coniugii erunt et econ uerso uxor scienter cognita a propinq° uiri perdit debiti exactionem et spez cō iugii. xxxiiii. di. c. penſ. xxxii. q. vii. si quis uiduam. et qui dormiet. et. c. cōcu buisti. cum si. intelligit etiam de incestu cum consanguinea carnali uel affine cuz adulterio uel sine non autem legitur de incestu cum cognata legali uel spirituali sed de publice honestatis iustitia sic. iiii. li. sententiarum. di. xxvii. c. añpenſ. p̄m cum. ad quod. ī. §. v. q. cxxv. Item illud ꝺ uxoricida intelligit nisi in adulterio de prehenderit ipsam quia tunc non ē reus huius pene. xxxvii. di. in fi. hicz sit reus gehenne secūdū eū. ad quod. ī. q. clxviii q̃uis autem ista crimina et forte aliqua alia impediant matrimonia contrabēda tamen si timetur de incōtinētia ecclesia debet eis dare licentiam contrabēdi ar. xxxiii. q. ii. antiqui. extra de eo qui cog no. consan. ex litteris. et potest dispēsar̄

episcopus dyocesanus alias contrahens peccat mortaliter nisi constaret q̄ epūs longo tempore dissimulasset hoc sciēs q̄ esset dispensare ut per pe. de pat. ibidē articulo. ii. conclusione. iii. ubi latius & nota q̄ ultra dicta impedimenta tractat̄ infra ꝺ cogna. spirituali et legali. Cē testimoquin° quero utrum aliqua consuetudo impediat matrimonium contrahendum uel dirimat contractuꝫ. Rn̄° secūꝺ Ho. si consuetudo est approbata per papam ne matrimonium contrahatur & ut contractum separetur certe impedit & dirimit dico in quibusdā casibus hoc posset facere extra de cogna. spi. c. i. & .c. super. de consā. &. affi. quod dilecto. nā approbatio ipsa habet uim constitutionis sed si consuetudo non sit approbata per papam nec reprobata tunc ad uitandum scandalū quod forte sequeretur faciendo contra eam impedit contrahendō sed non dirimit contractuꝫ Idem ber. et Ho. Idem in su. confe. eo. ti. q. ii. secundō fratrem Ni. post pisa. et per. Ho. in su. de cogna. spiri. §. qualiter. ī ult. col. usq; in finem et per doc. in locis de quib9 di xi. s̄. q. xxi. ad fi. & uide. s̄. q. ciii. ī fi. et. ī. q. cviii. et. q. cxv. et. cxxxii. q. & cxlv. et. clv. in fi. et cxciii. ī fi. & ad predicta faciunt no. per laudō. ī sacramentali ī rub. de sacramēto eucharistie ī. xviii col. v̄. vii. et in rub. de sacramento matrimonii. vi. col. & an consuetudines & statuta laicorum disponentia circa substantiam matrimonii uel accidentalia uel solemnia ualeant uel circa penas et si. per An. de bu. et dominuꝫ Ni. panormitanū Archiepiscopum in. c. i. iii. col. de spon. & in. c. fi. ꝺ spo. duoruꝫ. Et nota q̄ si cō suetudo precedit super impedimento cū scandalo hec impedit & dirimit quando est p̄ papam approbata nō obstat quos deus coniunxit. zc̄. quia precedente cō suetudine impediente deus non coniungit ut per An. de bu. in. c. i. ī fine ꝺ cog. spiri. et adde per An. & Ni. in .c. super eo. eo ti. & ī. c. iii. de consan. & affi . in iii. col. et in. c. quod super his. per eundē et per domi. ī. c. i. de consti. libro. vi. xviii. col. et adde no. per. Arch. p9 lau. xxxi. di. c. i. in prin. & Federi. consilio xvii. in. iii. col. ibi pre. uī casus. zc̄ . Et an attendatur consuetudo loci ipsius mariti an loci mulieris per Ni. in dic. c. i. de spon. et dic q̄ consuetudo potest inabilitare aliquos ad contrahendum matrimonium taliter q̄ si postea contrahant non tenebit matrimonium non tamen possꝫ consuetudo matrimonium legitime contractum dissoluere ut per ymo. in. c. fi. de consue. xvii. col. CVI. quero utrū litis pendentia impediat matrimonium contrahendum Rn̄° si primum matrimonium nullum est impedimento consāguinitatis uel alio impedimento perpetuo non dirimet secundum; q̄uis ipsuꝫ secundō etiam pendente lite contractum fuerit aget tamen penitentiam contrahens q̄a ius et ecclesiam contempsit et quo ad delinquentem ad tempus prout uidebitur iudici carnale cōmerciuꝫ suspēdet̄ sic ītelligē ꝺ spō. uenientes. i. et. c. cum ap̄lica. et de ma. contracto contra interdic. eccle. ex litteris . secundum Ho. in su. de mat. §. qualiter impediatur. ad fi. et de spo. duorum. §. ii. ante fi. et per An. de. bu. et Ni. in dic. c. uenientes. et in. c. cuꝫ ī apostolica. eo ti. per eundem ubi plenius. et in. c. tua. de spon. duoruꝫ. nec hīs mota facit matrimoniuꝫ litigiosū ut dicit Ar. xxvii. q. ii. sic quippe. in fi. Et quā matrimonium contrahi non potest lite pendente super alio per Ni. in. c. ii . peniti. col. de in int̄. relti. unde pendente nullitate sententie non esset uirgo permittenda cum alio contrahere quia tunc sequuto matrimonio non esset executio retractabilis ut per ymo. in cle. i. de re iudi. super glo. ii. & an superinducta lite pē dente priuetur iur̄ suo. doc in. c. tenor. et uide. s̄. q. xxi. post mediū et adde no. p̄ domi. in. c. concertationi. ii. col. de ap p̄l. li. vi. CVII. quero an contra īpedimentū matrimoniale obstet cursus tē poris Rn̄° illud in su. non est obmittendum q̄ ubi matrimonium illegitimum ē per aliquod impedimentum nec suscep tio prolis excusat nec diurnitas tēporis sed accusat quia si processerunt in dies suos diuorcium celebratur et peītentia iniungitur et propter scandalum perpetua penitentia indicitur de eo qui duxit

in matrimonium cum haberet ſecus ſi eſ
ſet iuuenis uel nullum ſcandaluꝫ immine
ret quia tunc datur licentia contrahēdi
eo. ti. c. ii. in fi. ſecundum Ho. in ſu. ō ma
tri. in fi. ad hoc. ſ. q. lxi. circa mediuꝫ &
q. ciiii. ad fi. CVIII. quero an impe
dimenta alia inducta ſecundum leges ꝓ
cedant de iure canonico. Rñ° ꝙ hodie ñ
tenent nec impediunt matrimonium ſm
Ho. ī ſu. de matri. §. qualiter impediaṫ.
in fi. naꝫ quo ad matrimonia et ex eis ſe
quentia nihil ad Imperatores uel leges
ut dicit Ho. in ſu. de ſecundis nup. in fi.
cum matrimonia iure poli non iure fori
reguntur ſecundum Ho. in ſu. de ſpon. §.
qualiter. ad fi. ſi ergo matrimoniuꝫ pro
hibitum ſecundum leges non prohibeaṫ
ſecundum canones ualet & tenet ut per
Io. an. ō ſecundis nup. c. fi. et ibi ꝑ An.
in fi. ibi etiaꝫ goff. uoluit ꝙ ubicunꝙ le
ges ex aliqua ſpeciali cauſa prohibēt cō
trahi matrimonium ꝙ generaliter ſubla
ta ſit talis prohibitio per canones ut in
matrimonio inter tutorem & pupillam
Item īter rectorem prouincie et prouin
cialem ſed Fran. ibi dicit ꝙ non uidetur
procedere hoc quia non debemus diceř
leges correptas niſi quando hoc expreſ
ſe reperitur in canonibus ar°. de elect.
cum expediat. li. vi. ſed ꝙ in hiis et aliis
ſimilibus caſibus leges rcipiāt correctō
nem per canones dum tamen tale matri
monium per canones non prohibeaṫ uiō
tur cōius ut dixi et ſequitur An. de bu.
in. c. i. de ſpon. in. ii. col. et. iii. et in. c. ii.
de deſpon. impube. pro hoc quod notat
Hu. et Arc. xxviii. q. i. §. uerū. et. xxix.
q. ii. ſi quis ancillam. cum ſi. nā matrimo
nia non ſunt de foro prīcipis temporaī
Io. an. in. c. per uenerabilem. in. v. col.
qui filii ſint legitimi. et quod not. x. di.
quoniam. in ṽ° pro curſu. et quod notat
Ho. in ſu. de uſuris. §. ī aliquo. circa prī.
et ſic in ſpiritualibus leges nullius ſunt
momenti aduerſus canones. x. di. conſti
tutiones. et. C. de ſacroſan. ec. omni īno
uatione ut dicit ſpecu. de alī. et diſpu. §.
porro. in fi. faciunt not. in ſimili ꝑ ymo
cle. i. poſt prin. de offi. ordi. et ſic in ma
trimonio et acceſſoriis ſtamus iuri cano
nico ſecundum Ni. in. c. cum cauſa. ō rap
toribus. & in. c. i. de deſpon. impube. at
etiam legibus inq̄tum iuri canonico non
contrariantur Ni. in. c. ii. eo. ti. ad idez
per eundem in rub. de cogna. legali. iṕe
etiam Fran. in. c. i. ad fi. deconſti. dicit
ꝙ ī matrimonio et ſimilibus Imperator
non habet poteſtatem de rebus eccleſ.
non aī. c. fi. facit. ī. q. cx. et. cxliii. et. ſ.
q. xxi. unde pe. de paī. dicit adde ꝙ pre
ceptum uel prohibitio iuris ciuilis ſcrip
ti uel conſuetudinis cuiuſcunq̄ locorum
nihil facit licitum uel illicitum debitum
uel neceſſarium in contractum matrimo
nii ſi eſt contra legem euangelii ſicut ꝙ
poſſit dare libellum repudii excepta ſo
la cauſa fornicatōnis extra de ſpon. c. i.
ymmo etiaꝫ ſi eſt contra canones ſancto
rum patrum quia leges non dedignātur
ſacras canōes imitari de iud. at ſi clerici.
unde mulier nubens infra annum nō eſt
infamis Item preceptum et ordinatio q̄
cunq̄ legis humane et conſuetudinis in
matrimonio non habet effectum non ſo
lum ſi eſt contra ius diuinuꝫ et canonicū
ymmo etiā ſi nō eſt iure canonico appro
bata quia cauſa matrimonii eſt ſpirituaī
et eccleſiaſtica laicis autē in rebus eccle
ſiaſticis ordinandis nō eſt tributa facul
tas a quibus ſi qō in talibus ſtatutuꝫ fu
erit nullius eſt firmitatis niſi ab eccleſia
fuerit approbatum de conſti. c. eccleſia
ſancte marie. ſecundum pe. de paī. ī. iiii.
di. xxvi. q. iii. ar. iii. qui etiam dicit ꝙ ī
rebus eccleſiaſticis & ſpiritualibus ut ī
cauſa matrimoniali leges Imperatorum
non habent efficaciam niſi ſint per cano
nes approbate etiā ſi non eſſent ſpāli. er
reprobate q̄uis alias ſīt racionabiles et
honeſte ut per eundem latius in. iiii. di.
xli. q. iii. ii. col. et di. xlii. q. iii. ad fi. ſiī
ter in quibuſcunq̄ caſibus lex ciuilis di
cit ſententiam excōmunicationis nullam
niſi ſit canoniſata non propter hoc erit
excōmunicatio nulla ſecundum eundem
in. iiii. di. xviii. q. i. in fi. Et ex hiis uide
tur ꝙ Bar. non bene dixerit in. l. fi. ī fi.
ff. de concubinis. duꝫ dixit ꝙ ſi filii cleri
ci beneficiati in minoribus conſtituti ñ
legitimant per ſubſequens matrimoniū
ar. l. ſi contra. C. de nup. cum ſi. ad quā.
l. reſpondetur quia illud officium olim ī

pediebat matrimonium quod non opat̃ beneficium ut in.c.i.de cle.coniuga. & quia sublatum est tale impedimentuz de iure canonico per predicta et ad p̃missa optime facit q̃ de hoc tractat roffi. bñ uentanus in suo libello impedimentoruz in ultimo impedimento in fi.et p̃ Fede. de Senis consilio .xxxv.casus tamen ē maritus.zč.facit Io.an.in regula.sine culpa.v.col.et sequenti.cū si.si ergo dispē setur cum illegit.mo tanq̃ nato ex soluto et soluta non officit quia pater fuit beñficiatus si non fuerit in sacris ordinibus constitutus ut etiam tenet curia. Centesimonono quero an propter impedimentuz dirimens liceat auctoritate propria recedere a coniuge. Rñ° nō nisi prius lata sententia separatōnis ut colligitur extra de coniugio p̃.c.ii.et quia nemo sibi ius dicere debet c. de iudeis nullus p̃m Arch.xxix.causa.in prī.et.q.ii.si quis iii.et.xxxi.q.ii.de neptis. &. xxxiii.q. ii.in prin.et.xxxv.q.ii.qui propīquaz̃ p̃ eundem.p̃ Fran.in.c.continebatur. de despon.impub.dicit sic nota q̃ spōsalia non sunt dissoluenda sine auctoritate ecclesie patet ibidem ex eo q̃ mulier petit licentiam nubendi alteri ut dicit in no.ī.c.proxi.q̃ si sponsalia non tenent ut quia inter consanguineos uł quia prius cum alia contraxit uel ex alia causa ñ est necessarium iudiciuz ecclesie licz quodamodo sit honestum ut ibi dicit idem in matrimonio si est nullum nisi forte interuenisset copula quia tunc si recederz uxor sine iudicio ecclesie daretur restitutio de diuor. porro.secundum euz ad h°.s̃. q.lxxxix.qui etiam dicit in.c. de illis.ō spō.in.ii.no.et dicit tan. q̃ per ip̃a spōsalia de presenti soluuntur ipso iure spōsalia de futuro alias in aliis casibus per iudicium ecclesie dissoluenda sūt.xxxiii. q.ii.seculares .xxxv.q.vi.multorum.secundum eum ad idem per eundem in.c.ō illis. pri° in.v.notabili.de despon.impube. ubi per Inno.et adde.s̃.q.xvi. post medium.et.q.lxxiii.et si sponsalia fuerint omnino occulta quia non in facie ecclesie non oportet q̃ in facie ecclesie dissoluantur sed propria auctoritate et sin̄ iudice potest alter discedere superueniente seu apparente iusto impedimento secundum petruz de pat.in.iii.di. xxvii. q.i.ad fi. in.iii.conclu.et subdit q̃ si impedimentum est occultum licz sponsalia publica sint potest propria auctoritate discedere ut ibi latius ūde dicit Iauō. q̃ proprio motu soluuntur sponsalia cōtracta ante septennium ubi nō precessit tēptatio carnalis copule ō resti.spo.ex p̃te Item in ingressu religionis fortiori matrimonio affinitate uel consanguinitate uel lapsu temporis. Item in secretis spōsalibus de clam.de spon.c.ii. Item in cō tractis uidelicet despon.c. cum locum. alia uero regulariter iudicio ecclesie solui habent ut no.in dic.c.ex parte.de restī.spo.secundum eum in sacramentali ō sacramento matrimonii .iiii.ī prin.ī.xii q. CX.quero quid agendum quando doctores discordant circa impedimentū matrimonii.Rñ° secundum Ho. ubicūq̃ doctores per glosas suas dicūt solui matrimonium si non inducunt ius expressuz contrarium dicenti adhereas extra ō tessī.licet ex quadam.in fi. Idem in su.cōfes.eo.ti.q.iii.secundi m fratrem Nic. post pisa.ubi.s̃.et per Io.an.post Ho.ī c.ii.de cogna.spi.ubi idem sequit̃ Frā. et an.facit quia in dubio p̃ matrimonio iudicamus ut dicit Ho.in su.de matri.§. qualiter.i.in.ii.col.et in.§.fi. ante medium et in ti.qui fil.sint legi.§.an inter utrumq̃.et quod no.Fran.in.c.continebatur.in.v.col.de despon.impub. facit ī.q.clv.et sequenti.in fi.Similiter ī opinionibus quarum altera detrahit altera fauet clauium potestati standum est ei que fauet per no.de concess.preben.proposuit.secundum Fran.post doc.ī.c.iurius.i.q.in fi.qui.clerī.uel uo.ō.per an. in.iiii.col.et non semper sequende sunt opiniones antiquorum ut no.Io.an.ī.c. discretionem.circa medium.de eo q̃ cogno.consan.facit.s̃.q.ix.in fi. CXI. quero quid si ecclesia precipiat alicui cōiugum cohabitare cum altero et ille cui precipitur sciat esse impedimentū. Rñ° secundum Hug.in hoc casu quantum ad reddendum non tenetur obedire tamē ī cohabitatione et necessariorum exhibitō neobedire debet et non negare ei cui de

facto se copulauit nam obedire debz in quantum potest sine peccato ut in.c.inq sitioni.extra de sen.excō. secundum fra trem Ni.post pisa. et uide p Io.an.ī di. c.inquisitioni.facit.s.q.lxxiii. et.ī.q. cxxv.et ō remedius imperplexitatis.qñ ſ.quis in foro coscientie nec est nec for te esse potest maritus alicuius et tamen adiudicatur ei pro marito uel sponso in foro exteriori sub pena excōmunicatio nis uide p pe.de paſ.in.iii.di.xxvii.q. ii.ar.vii.ubi ponit quinq falsa seu inuti lia remedia et alia quinq uera remedia inter que est remediuz ut seruet precep tum & impleat quod precipitur uel pa pam adeat uel religionez ingrediatur ut ibi latius per eum et adde.s.q.xxvi.ad fi.et.ī.q.cxxv. CXII.quero quo modo ante matrimonium sit inquirendū an sit aliquod impedimentum. Rñ° dñt in ecclesiis banna publice p presbiteros preponi ut infra competentem terminū qui scit impedimentum proponat et si apparuerit probabilis coniectura con tra copulam futuram interdicatur exp̄ se donec constet quid fieri debeat aliter si contraberent sine bannis uel post pro bibitiones et extiterit impedimentum puta gradus prohibitus tunc filii dicen tur illegitimi et non excusabuntur prop ter ignorantiaz parentū;sacerdos quoq qui tales coniunctiones ībibere contem pserit uel regularis qui interesse presū pserit per terminū ab officio suspendat̄ qui uer o falsum impedimentum malicio se obiecerit non effugiet canonicam ulti onem extra ō clā.despon. cum inhibitō. in aliquibus uero locis non fiunt hec bā na sed solum contrabunt sponsalia solem niter et multum ante matrimonium et ī terim poterit manifestari an sit impedi mentum de matrimonio quod fit sin bā nis et clamdestine.s.q.xlv.secunduz fra trem Ni.post pisa.et dicit Fran.de spo. cum in tua.no. de bannis.de hoc ī glo. i.& forte dicebant banna quia sub ban no uel sub pena excōmunicationis preci piebat sacerdos q nullus impedimenta celaret ar.xvi.q.i.statuimus.secundum Ho.et hoc seruandum est etiam in maio ribus et īpuberibus propter multa aīa rum pericula dicto.c.cum in tua.et dic. c.cum inhibitio.sed min9 bene seruatur alicubi nam ratione sacramentoruz laici subiacent episcopo sicut clerici de cōse. di.ulti.non oportet.et debet sacerdos cauere ne perrochianus suus aliquam ō sponset eo inconsulto secundum Frā. p9 Ho.in.c.ii.ii.q.de despon.impub.et in dicto.c.cum inhibitio.xi.nota. facit.s. q.lxii. CXIII.quero quid si aliquis audiuerit perpetuum impedimentuz eē inter se & uxorem nunquid tenetur inq rere. Rñ° secundum Guil.si audiuerit a fide dignis et non suspectis cum non de beat esse negligens sue saluti tenetur in quirere ueritatem aliter esset affectata ignorantia que non excusat et si concipi at probabilem opinionez de dicto alicu ius non debet exigere debitum licet red dere teneatur Idem in su.confess.li.iiii. ti.xxi.q.iii.secus si ita inueniret ueritā tem quod etiam impedimentuz haberet pro constanti tunc enim nec exigere nec reddere debet facit de sen.excōi. inqui sitioni.ad hoc.ī.q.cxxv. porro qui tale impedimentum audit a uiro fide digno etiaz iurato aut a compatre suo aut pro prio sacerdote aut publica fama non ita tenetur credere q̄ peccet mortaliter si non credat sed uenialiter sicut et peccaī potest qui nimis de facili credit Idem ī su.confess.eo.ti.q.iiii.secundum Ni.p9 pisa.et faciunt no.per Io.an.in dic.c.in quisitioni.&.ī.q.clxxxxix. unde uxor non tenetur credere uiro dicenti subeē impedimentum nisi fiat fides in iudicio uel alio modo certificeē ō secundis nup cijs.c.dominus.secunduz Fran.p9 Ho. in.c.uenens.q.iiii.de eo qui duxit ī ma tri.& in.c.fi.eo.ti.q.ix.per eundez Et an quis teneatur credere per Io.de ig. in.c.penī.in fi.eo.ti.& per Arch.in.c. si pluribus.ad fi.de prebeñ.li.vi.& in spe.in ti.de citati.§.sequitur.post prin. & ibi Bal.in addi.& uide per lapū alī. cxxvi.per Arch.i.q.v.quicūq. p doc. in.c.officii.de pe.& remi.& Io.an.ī.c. de fil.presbiterorum. CXIIII.q̄ro nunquid peccat sacerdos uel alius q̄cūq̄ sciens impedimentum insinuando hoc al tri coniugū ul̄ ambobus seu alter alteri

Rñ° ſecundum Guil. ſi probare non poteſt dicendo agit indiſcrete niſi credat q̄ audiēs paratus ſit ī hac parte peritorū cōſilio obedire ſi uero poſſit hoc probare et ſciat hoc ſacerdos perrochialis uł alter coniugum tenetur ſolemniter ad diuorcium agere niſi de cōmuni conſēſu ueliint et poſſint cohabitare tanq̄ germani Idem in ſu. confe. eo. ti. q. vi'. ſecundum fratres Ni. poſt piſa. ubi ſupra facit. s̄. q. lxxiii. et. q. cix. CXV. quero an impedimenta per papam tolli poſſit. Rñ° q̄ cum impedimenta per conſtitutiones eccleſie introducuntur per contrariā cōſtitutionem poteſt in contrariū introduci ut no. Frā. poſt Inno. in. c. i. v. oppo. de cogna. ſpiri. unde quotidie uidem⁹ q̄ papa diſpēſat etiā ſup cognatōe ſpirituali ut ea nō obſtante contrahatur matrimoniū & facit. s̄. in. xi. nota. & no. Ho. in ſu. de teſte. §. fi. v̄. ſed ſi obiicitur tle quid. unde dicit Io. an. in. c. cum in apłica. in fine. de ſpon. q̄ papa poteſt ſtatuere quicquid ſibi placet in diſſoluēdo uīculū q̄d ex iſtitutōe canōica uires ſuīt ſec⁹ ī uicio q̄d uires hz ex lege naturali et dīna ut ibi latius et p eūd ī. c. ex publ°. in. v. coł. de conuer. coniuga. uide. l. ſi ſenatori. ff. de ritu nuptiarum. & quando ualeat diſpenſatio uel non per bal. in. l. i. C. ſi nuptie ex reſcripto petantur. & dicit Io. de ymo. quomodo autem & qñ poſſit papa diſpenſare circa matrimonium habetur in. c. litteras. de reſt. ſpo. & per Inno. de ſta. mo. cuz ad monaſteriū. & per Io. an. de uoto. c. i. quia diſpenſare poteſt in caſibus lege canonica prohibitis ſecus in prohibitis lege diuina. Qui autem ſint caſus uel diuina prohibiti habetur in di. c. litteras. & de diuor. gaud̄ mus. per glo. ut per eum in cle. de cōſā. & affi. circa prin. unde a poteſtate pape dependet tollerare impedimētum ī actu matrimonii a lege canonica inductum ſecundum An. de bu. in. c. non debet. ō cōſan. & affi. facit ſpe. de lega. §. nunc oſtēdendum. v̄ſi. li. facit. ī. q. ccxiii. Itez papa diſpenſādo tollerat matrimoniuz licite contractum in primo genere affinitatis de diuor. c. fi. & c. gaudemus. in prin. eo. ti. et quod ibi no. & facit. §. cōmunia. de ſacra. in prin. & in di. xi. nota. Item tollit papa impedimentum canonicum ut ex tunc ſecundum Io. an. ī. c. per uenerabilem. penł. coł. qui fi. ſint legit. uide tamen ibi An. de bu. in. xi. coł. & ibi per Io. de ligna. in penł. coł. et per pe. de anch. in. c. uno. de ſpo. li. vi. Nam An. ubi. s̄. non uidetur ſequi b° uid̄ glo. in. c. uno. de cle. coniug. li. vi. in v̄° contraxerunt. in fi. et glo. in cle. de conſan. & affi. in v̄° pro infectis. et ibi p Frā. et ymo. ibidem et melius in cle. de cōſā. et affi. ſuper glo. i. poſt Gui. & an papa poſſit impedire efficaciam ſacramentoz per Fran. poſt laud. in cle. una. in fine ō rerum permuta. ſi ergo diſſolueret mīrimonium ut ex tunc poſſz alter cum cōſāguinea alterius contrahere licz alias obſtaret publica honeſtas ō qua. ī. q. ccii. & dicit Fran. poſt Inno. q̄ etiam per cōtrariam conſuetudinem legitime introductam poteſt in contrarium introduci q̄d eſt notandum ſecundum euz ubi. s̄. ad q̄d s̄. q. cv. Nota tamen quia dicit legitime introductam unde male dicunt illi de caſtro belli montis q̄ habent de conſuetudine contrahere matrimonia ītercognatos ſpirituales & conſanguineos in. iii. & iii. gradu. zč. & facit. s̄. q. ciii. in fi. & ad premiſſa. ī. q. proxi. et. q. cxviii. et. cxxxiii. et ſequēti. et. ccxiii. p⁹ prī. Sed pone q̄ curia committit diſpenſari ſuper matrimonio contrahendo inter p̄hibitos ſed anteq̄ diſpenſetur ipſi habētes cōtrabeī ſub illo tractatu & aīo matrimonii ſe commiſcent carnaliter An nihilominus cōmiſſarius poſſit diſpenſare puto q̄ nō quia talis grā non erat facta ſed facienda & tēpus executionis reſpicit de off. dele. ſi ſup gracia. & de p̄beñ. ſi cui. li. vi. & q̄d ibi no. ergo ſuperueniēte inter eos contractu matrimonii ueri uel preſumpti mutantur termini ſeu caſus diſpenſationis & ſic ad alium caſum q̄ dicat gracia diſpenſatio non extendi tur ut no. in ſi. in cle. cōſti. de elec. ī glo. v. in fi. et in cle. i. de preben. in uerbo q̄uis. maxīe & quia modo ſunt excōicati per cle. de conſan. & affini. et adde. ī. q. cxxxiii. CXVI. quero de impdimēto erroris perſone in quo ſciendum q̄ ñ

omnis error impedit matrimonium sed
solūmodo error persone & conditionis
cuius rationem assignat Tho. in.iiii. di.
xxx. dicēs q̄ oportet q̄ error qui matri
monium impedit sit alterius eorum que
sunt de essentia matrimonii: ipsuz autem
matrimonium duo īducit scilicz personas
que coniunguntur & mutuam potestatē
inuicem in qua matrimoniū cōsistit: pri
mum tollitur per errorem persone: secū
dum per errorem conditionis quia suus
nō potest potestatem sui corporis liber
alteri tradere sine consēsu domini sui hec
Tho. Itaq̄ si sit error persone nullus ē
consensus nam qui errat non consētit. ff.
de iure. o. iud. l. si per errorem. et erran
tis uoluntas nulla est. C. de iure. & facit
glo. cuz per testm̄. &. l. nō idcirco. & sic
nullum est coniugium ut puta si iohannes
dicat se esse petrum Sed error fortune
qualitatis non excludit consensum ut si
mulier nubat pauperi quem credit diui
tem uel si quis contrabat cum corrupta
siue inhonesta quam credit uirginem te
net matrimonium. xxix. q. i. huis ita. fm
pisa. glo. Rai. in. c. de errore persone. su
per v° uirgo. dicit q̄ Hug. no. xxvii. q.
ii. raptor. q̄ si quis desponsauerit de fu
turo corruptam quaz credit esse uirginē
comperta postmodum ueritate ante car
nalem copulaz non est compellendus cō
sumare matrimonium cum ea quia p̄ hoc
impediretur eius promotio ad ordines
ecclesiasticos secundum fratreȝ Ni. oxi.
in addi. conclude q̄ est quidem error qui
respicit illud quod ē de ſbā matrimonii
sicut sunt persone que sunt materia quo
ad substantiam et iste error impedit &
dirimit matrimonium de iure diuino q̄a
ius humanum non posset facere q̄ illa in
quā non consensi sit uxor mea quia sicut
non est matrimoniuz cum ista nisi per cō
sensum et econuerso secunduz pe. de paſ.
in. iiii. di. xxx. q. i. ar. i. circa errorē qua
litatis et fortune conclude q̄ si nō cadit
super aliquid quod sit de essentia matri
monii nec pertinet ad bona matrimonii
et iste error si sit absolutus non impedit
nec de iure diuino quia concurrunt essē
tialia nec de iure humano quia non ē sta
tutum secundum eundem ibidem art. iii.

unde notandum q̄ duplex error non im
pedit ut error qualitatis quo credit uir
ginem que corrupta est: sanā que lepro
sa est sed imputet sibi qui talez elegit: se
cundo error fortune diuiciaruz nobilita
tis nisi redundet in errorem persone ꝑ
error persone sic de iure naturali: condi
tionis autem de iure positiuo et sic possz
papa statuer̄ de errore corruptionis uel
lepre q̄ dirimerent sed non oportet sta
tuere de errore qualitatis corruptiōis
propter bigamiam quia si ecclesia īdigz
poterit cum bigamo dispensare: unde ñ
propter hoc oportet in materia matri
monii nouitatē facer̄: de lepra aūt igno
rata uideretur rationabile quia habent
uxores exosas et formicantur secundum
eundem in. iiii. di. xxxiiii. q. i. circa finē
Vnde error infirmitatis nō impedit de
coniugio lepro. c. ii. et quod ibi per An
to. & in. c. fi. eodem ti. de coniug. lepr.
& de materia habetur. xxix. q. i. per to
tum. & per Arch. in. c. uno. de cle. con
iuga. in prin. li. vi. Sic ergo error quali
tatis non impedit matrimonium nisi ī ca
su ut cum intendo contrahere cum xp̄iana
et est pagana uel iudea tunc enim nō
tenet matrimonium etiaz si a sciente nisi
ad hoc ut conuertatur ad fidem. xxviii.
q. i. per totum. Idem de errore fortune
ut quia putauit contrahere cuz diuite &
erat pauper. et ꝺ errore qualitatis exē
plifica ut quia putauit contrahere cum
uirgīe & erat corrupta sed error perso
ne dirimit matrimonium sicut & conditi
onis ut quia putaui contrahere cum Io
hanna et contraxi cum Berta ut per
Fran. et An. de coniug. seruorum. c. ii.
et fi. & adde. ī. q. proxi. et ad idem per
An. de bu. in rub. de spon. vi. col. et no
ta q̄ error persone ubi constat de p̄sona
non uiciat matrimonium quo ad forū cō
tentiosum ut latius per Anto. in. c. tua.
de spōsa. qui subdit q̄ error nominis
non uiciat matrimonium si constat ꝺ cor
pore ut ibi uide cām. in simili. s̄. q. xlvi.
et adde. s̄. §. proxi. q. xi. in fi. CXVII
quero quid si quis dicat se esse filium re
gis cum nō sit Dicit Tho. in.iiii. di. xxx.
q̄ error nobilitatis inquatum huiusmo
di non euacuat matrimoniuz sicut nec er

ror qualitatis. Sed si error nobilitatis uł dignitatis redundet in errorem persone tunc impedit matrimonium Vnde si consensus mulieris feratur in istam personā directe error de nobilitate ipsius nō impedit matrimonium: si autem directe intendit consentire ī filium regis quicūq; sit ille tunc si alius presentetur ei q̄ filio regis ē error persone et impeditur matrimonium et eodem modo uidetur dicēdum si quis dicat se primogenitum & nō est secundum pisa. adde secundum Rai. et in su. con. li. iii. ti. iiii. q. iiii. Ad intelligentiam predictorum sciendū quo ad hoc q̄ aliquis uel aliqua errare ꝺicatur in personam oportet q̄ per usuꝫ auditū uel famam habeat aliquam noticiā illiꝰ absentis p̄sone quam credit istam presētem quia in ignotaꝫ penitus nec affectū nec consensum dirigere possumus: unde si nullam noticiam habeat mulier de persona absente non errat in ea sed decipiē in presentem v̄bi gracia si aliquis anglicus rusticus ueniat ad aliquam mulieꝛem nobilem dicens se esse filium regis ānglie & contrabit illa cum eo credens eum filium regis anglie non impedit matrimonium quia non fuit error persone sed potius qualitatis: hoc exemplum non uidetur placere Ho. quia cuꝫ ubiq; habeatur noticia regis anglie saltem per famā: uidetur q̄ hic sit error persone nec ī presentē personā sed in personaꝫ filii regis anglie consentire uidetur. unde inquit ītellige hoc quando non exprimit aliquā certam loquutionem per quam habeat noticia patris & filii per consequēs puta dicit se esse filium regis uel comitis ī genere nō dicit cuius uel si specificat nīl la habetur noticia filii neq; patris. Item secundum glo. Rai. et in su. confe. eo. ti. q. vi. si aliqua scit aliquem habere multos filios quorum tamen nullus notus ē ei et unus eorum mentitur se esse primogenitum et ista consentit in eum per spē successionis bonorum paternorum non ē error persone sed fortune siū relationis scilicꝫ primogeniture et ideo nō impedi tur matrimonium secundum fratreꝫ Ni. in addi. ad pisa. et de materia per Ho. in su. de matr. §. qualiter impediatur. post prin. & roffre. de libellis iuris canonici in titulo de matrimoniis. §. sequitur. de errore persone. & per Arch. xxix. q. i. et. §. q. proxi. Sic ergo dum non erret in personam presentem nō impediꝫ matrimoniū error qualitatis uel nobilitatē ut in dicto p° beati Tho. & idem si ī alium quem tanq̄ primogenitum non respectu persone ipsius ut loquitur Tho. sed respectu successionis fortune ut loquit̄ glo. rai. ad que no. per Arch. ubi. §. et in spe cu. de coniugio seruorum. in prī. Centesiodecīoocta° quero de errore cōditionis. circa quod nota q̄ si libera mulier contrabit cum seruo uel liber cum ancilla scienter tenet matrimonium. xxix. q. ii. si quis liber. et. c. si quis ancillam. et duobus sequentibus. Si uero ignorāter nulluꝫ est matrimonium. xxix. q. ii. si qs ingenuus. &. c. si femina. Hoc uerum nisi postq̄ sciuit eius conditionem consenserit in eum uel in eam uerbo uel facto uel per carnalem copulam ut in dictis capitulis si quis ingenuus. et. c. si femina. et extra de cōiu. ser. proposuit. et. c. ad nostram. Ām pisa. Hoc est uerum quando liber pro certo sciuit seruitutem. uel si ex his que audiuit habuit de ea probabilē opinioneꝫ tunc enim si exigat ab ea debitum non potest eam postea relinquere si autem habuerit leuem aut temerariaꝫ cui credi non debet non preiudicatur ei quia non obstante q̄ exegit debituꝫ poterit cum ueritateꝫ certius sciuerit separationem petere ar. de sen. exco. inquisitioni. cum etiam titubans pro ignorāte habendus sit. C. de condi. indebi. l. uł. et nota. glo. rai. et in su. con. eo. ti°. q. vi. secundum fratrem nico. in add. ad pisa. in. §. impedimentū. iii. & p̄ pe. ð pat. in. iiii. di. xxxvi. q. i. ar. i. qui concludit q̄ error conditionis seruilis impedit & dirimit matrimonium quia non potest libere coire. intelligit tamen non ex natura matrimonii sicut error p̄sōe sed ex statuto ecclesie. Vnde ecclesia nō posset facere q̄ error persone non impediret sed posset statuere q̄ error seruitutis nō impediret. posset etiam statuer̄ q̄ error qualitatis uł fortune impediret Ām euꝫ ubi. §. qui etiā dicunt q̄ error cōditōnis

que respicit bona matrimonii quantum ad finem principalem ut bonum prolis uel scdarium sicut error conditõnis deteriꝰ per quez impeditur libera debiti petitio frequenter quia erit seruus uel error impotentie coeundi uel aliquid tale impedit matrimonium per statutuz ecclesie & non de iure diuino quia non pertinet ad substantiam matrimonii : & īde est ꝙ contrabendo scienter cū serua erit uerum matrimonium cum tamē nō esset si deesset aliud de essētia matrimonii cuz enim principalis finis matrimonii sit ꝓles non uitatio fornicationis si posse coire esset de substantia matrimonii multo magis posse generaī et sic senes non possent contrabere: unde cõtracto matrimonio etiam non consūmato si uir eunuchetur ñ soluitur matrimonium ergo posse coire non pertinet ad essentiam sed tātū ad bonum fidei et prolis ut per eundez pe. in. iiii. di. xxx. q. i. art. ii. et adde ꝙ ad hoc ut seruitus dirimat matrimoniuz requirūtur tria ex parte illius qui petit matrimonium dirimi. primum ꝙ ipse sit liber. secundum ꝙ sit ignarus seruitutis alterius. terciuz ꝙ ignorantia duret. nā si postꝙ probabiliter sciuit cōsensit ṽbo uel facto petendo debitum uel reddēdo sibi preiudicat ut per eundem dicta di. xxxvi. q. i. arti. ii. conclusione. ii. nec obstaret ꝙ per. x. annos sic steterint quia non consentiunt qui errant uult enim eē suam uxorem si est libera secundum eum ibidem concl. iii. & adde de seruitute superueniente ꝙ non soluit matrimonium sed hic est alia ratio quia non est mortuus quo ad actus carnales quia et potest de nouo contrabere secundum eundem ī iiii. di. xxvii. q. iii. in fi. de qua materia quādo seruitus superuenit ut quia se uenundari passus est per eundez in. iiii. di. xxxvi. q. i. ar. iii. et de coniugio seruorū et partu eorum per eundem ibidem. q. ii. per totam. et de materia tangit Ho. in su. de matrimo. §. qualiter impediat. ṽ°. ii. conditio. et capi°. ii. de coniu. ser. ubi inter alia dicit Frā. ii. nota ꝙ error conditionis dirimit matrimonium et b° nisi sequatur ratificatio tacita uel exp̄ssa ut ibi et eo. ti. c. fi. et licet ibi dicat ō consensu per copulam tñ idem si alio mō di. c. fi. fm eum. CXIX. quero quid si ille qui contraxit cum ancilla quaz ꝓputabat liberam sit seruus. rñ° secundum rai. licet error seruilis conditionis impediat et dirimat ut dictuz est non tamē dirimit si sit error paris conditionis uī melioris q̄ sua. naz si seruus ignorās contrahat cum ancilla quam credebat liberam non decipitur nec habz quod ei obiiciat ar. xxxii. q. ii. per totum. et extra de di uor. significasti. et multo minus decipitur si contrabat cum libera quam credebat ancillam concor. pe. tho. al. go. & Inno. Si tamen mulier ignorasset seruitutez uiri non erit matrimonium ut. ğ. q. proxi. Idē in su. conf. li. iiii. ti. iiii. q. i. fm Fra. nic. p9 pisa. & pe. ð pat. ī. iiii. di. xxxvi q. i. ar. i. & per Ho. in su. de coniu. seru. presertim in. v. quid si seruus credit. & per totum concordat Fran. post doc. in c. ii. ii. q. & in. c. fi. in. i. no. post Io. an. de coniu. ser. CXX. quero nunqd error conditionis libertine uel adscripticie uī originarie impediat matrimonium sicut et conditionis seruilis. rñ°. secunduz Guil. nō sicut notauit Hug. xxix. q. ii. in prin. quia omnes tales sunt liberi licz ad quasdam operas plus ceteris teneantur Idem Ho. idez in su. con. eo. ti. q. iii. fm eosdem. Idē pe. de pa. in. iiii. di. xxxvi. q. i. ar. ii. ubi latius. & per Ho. in su. de con. ser. ṽsi. quid si liber contrabat. Idē Fran. post Vin. in. c. ii. iii. q. de coniug. ser. CXXI. q̄ro quid si qs ignorāter contraxerit cum ancilla quam dominus uiro ignorante postea manumisit nūqd eo tempore est matrimonium. rñ° secundum Ho. nō quia talis cohabitabat quidem mulieri sed hoc ex pri° consensu facit quia cū fuerit erroneus non fuit effectiuus matrimonii. concor. Tan. Goffr. Inno. & Ber. secundum pisa. Alii dicunt ꝙ ipsa manumissa statiz est matrimoniū & sublatum est impedimentum quorum sententiam glosa rai. credit ueriorem ut in su. eo. ti. q. iii. potest dici ꝙ si constet liberam personam penituisse huiusmodi matrimonii añq̄ altera fuerit maūmissa nec expresse uel per cōiecturas apparet de reuocatione dicte penitētie procedat

prima opinio quia ante manumissionem consensus non fuit ualidus & post manu missionem nullus affuit cõsensus. si uero de dicta penitentia non cõstat procedat secunda opinio nam semel consensit ī mu lierem ut in liberaz et ex quo non cõstat de reuocatione in eodem cõsensu intelli gitur perseuerare ut in. c. maiores. ī fi. de bapti. & licet a principio non fuerit libera sufficit q̄ nunc sit libera. naz cessãte causa impedimenti cessat & īpedimen tum extra de app. cum cessante. secundū fratrem Ni. in addi. hosti. ut supra tenz primam partem dicens q̄ contraria opi nio procederet quando scienter cogno sceret ar. xxxiii. q. ii. in lectum. ut p̄ eū in su. de coniu. ser. ¶. fi. v̄si. quid si q̄s cõ trahit. Idem uoluit glo. in. c. fi. in fi. v̄. sed pone. eo. ti. Idem Goffr. Idem uide tur sequi Fran. ibidē allegans no. xxix. q. ii. si quis ingenuus. pro hac parte īdu co glo. de eo qui dux. in uxo. c. i. requiri tur ergo consensus expressus uel tacitus ex nunc. ut supp̄. q. xvii. &. ī. q. cxxxiii. &. clxxxviii. &. q. ccxxxii. et adde q̄ de iure canonico tenet matrimonium īter liberum & seruam etiam domino contra dicente de coniu. ser. c. i. secundum Frā. in. c. cum locum. ii. q. de spõ. s̄. q. xxi. circa mediuz. & ad premissa facit. s̄. ¶. pro xi. q. ix. CXXII. q̄ro quid si liber contraxerit cum ancilla ignoranter & il la durante ignorantia cõtraxit cum alio non ignorante conditionem eius. Rñ°. secundum guil. tenet matrimonium cum secundo cum primum nullum fuerit. Idē in su. con. eo. ti. q. iiii. secundum fratrez nic. post pisa. facit. s̄. q. xxii. et. q. c. CXXIII. quero quid si quis cõtrahit cum filia serui uł libere. Rñ° uidetur di uorcium celebrandum si de consuetudiñ patrie prescripta filius sequatur condi tionem patris ar. de cogna. spiri. sup eo. ut per Ho. in su. de coni. ser. v̄. quid si q̄s cõtrahat. facit. s̄. q. cv. CXXIIII. quero quid si libera contraxerit ignorā ter cum seruo et postea scita seruitute ni hilominus uult esse cum eo & ille uult di scedere. rñ° secundum guil. compelli de bet ad consentiendum. si tamen pendeñ compulsione contraheret cum alia uel il la cum alio teneret matrimoniuz ut Ho. addit Idem in su. cõ. eo. ti. q. i. et ad pre dicta facit. c. i. extra. de eo qui dux. in matri. secundum fratrez nico. post pisa. Idez Fra. post glo. et doc. in. c. fi. iii. q. de coniu. ser. sed Ho. in su. eo. ti. v̄. quid si seruus petit. dicit q̄ nõ uidz q̄ h° stañ potest quia non potest matrimoniū clau dicare ut quo ad unum teneat et nõ quo ad aliuz. sed certe isti doctores nõ dicūt q̄ sit matrimonium sed q̄ cõpelli debet. zc̃. quod etiam uidetur uelle ipse Ho. in su. eo. ti. in fi. facit. ī. q. cxci. et ad illud de claudicatione matrimonii uiō Io. an. in. c. quãto. ad fi. de diuor. & in. c. i. ad fi. ō spo. duo. et. ī. q. cxci. CXXV. q̄ro quid de illo qui mouit cõtra uxorez questionem conditionis et illa lite pẽdẽ te petit debitum. rñ° secundum Tho. in expositione littere quarti sen. di. xxxi. quia non est certus de seruitute uxoris debz reddere debitum ad mandatum ec clesie sine suo preiudicio et in hoc cogno scit eam primo consensu non ex nouo. si autem constet ei de seruitute uxoris uel probabiliter presumit non debet ei red dere debitum etiam si ecclesia precipiat quia uel sibi preiudicium faceret si eam uxorio affectu cognosceret uł fornicare tur & mortaliter peccaret secūduz pisa. salua reuerentia nisi euidẽter et manife ste constet propter probabilem presum ptionem impedimenti non debz denega re debitum extra de sen. exco. inquisitio ni. ibi uerum cum conscientia pulsat ani mum ex credulitate probabili & discre ta q̃uis non euidẽti & manifesta debitū quidem reddere potest sed postulare nõ debet ne in alterutro uel contra legẽ cõ iugii uel contra iudicium conscientie cõ mittat offensã et per predicta potest cõ cordari diuersitas opinionum q̄ referūt in su. con. eo. ti. q. vii. secundum fratrem nico. in addi. et de hoc per Ho. in su. ō cõ iug. ser. v̄. quid si lite pendente. Fra. tñ in. c. ii. in. iiii. q. de con. ser. uidetur resiō re q̄ pendente lite uir non teneatur red dere debitum etiam ad mandatum eccle sie de quo ibi latius per doc. facit. s̄. q. lix. &. q. iii. Centesimouicesimosexto quero de impedimento uoti utrum uotū

de continentia impediat matrimonium rñ°. duplex est uotum quoddaz solemne quod fit per susceptionem sacri ordinis aut per professionez expressam uel tacitam factam alicui de religionib9 approbatis et tale uotum impedit matrimonium contrahendum et dirimit contractuz Aliud uotum est non solemne sed ſplex & hoc si fiat de non contrahendo uel de castitate & huiusmodi impedit matrimonium contrahendum & q̃to manifestius est emissum tanto maior penitẽtia debetur transgressori non tamen dirimit matrimonium contractum. extra de uoto. quod uotum. li. vi. secundum pisa. Idem per pe. de paſ. in. iiii. di. xxxviii. q. iii. ar. v. ubi latius de hac materia per An. post Inno. in. c. fraternitatis. ĩ. vii. coſ. de frigi. & maſ. et per Ho. in su. qui cle. uel uouen. §. ii. per duas coſ. et per An. qui cleri. uel uouen. in rub. et nota q̃ posito q̃ existens in sacris degradetur non perdit caracterem ordinis a quo surgit impedimentum uinculi secundum eunð. in. c. i. eo. ti. et per illud. c. quod uotum. hodie sublata est magna altricatio ð qua per gra. xxvii. q. i. secunð Arch. ibi in prin. et de isto impedimento tangit Ho. in su. de matr. §. qualiter impediatur. v. iii. & habetur. xxvii. causa per totũ. & qui cle. uel uouen. per totum. & ꝑ Fra. post Inno. in rub. eo. q. vii. et in. c. iii. et quod dictum est in uouente solẽniter idẽ intelligas de proponente uitaz absolute mutare de quo ꝑ Io. an. in. c. iii. &. iiii. qui cle. uel uouen. & in. c. non soluz. ð regula. li. vi. ad quod. §. eo. q. ciii. & ĩ. xi. nota. sed si uir inuita uxore ingredit̃ religionem & ibi profitetur et per uxorẽ r̃petatur & postea morit̃ uxor an possit matrimonium cum alia contrabere per pe. de paſ. in. iiii. di. xxvii. q. iii. art. ii. in fine & per eundem di. xxxii. q. ii. ar. iii. & an possit unus uotum emittere sine licentia alterius uide ea. q. ii. ar. i. & q̃d si licencietur ad uotum religionis uel ad uotum solemne ordinis uel ad uotuz simplex ea. q. & ar. ii. per eundem Adde q̃ si quis emittit uotum non ex corde nec ĩtendendo se alicui religioni astringere creditur sibi in foro anime non in foro ecclesie uel si quoquo modo consensisset Io. an. in. c. uenies. circa prin. et circa fin. qui cle. uel uo. s̃. q. xxvi. in fine.

CXXVII. quero quomodo debet ĩtell gi q̃ uotum simplex impedit matrimonium contrahendum. rñ° secundum rai. in tantum impedit q̃ si ille qui fecit tale uotum postea prestiterit iuramentuz alicui q̃ eam duceret debet uotuz implere & agere penitentiam de illicito iuramẽto extra qui clerici uel uouẽtes. rursus. ið ho. q̃ si p° iurauit et p9ea uouit ĩ hoc caũ ſm ho.. et Goff. preualet iuramẽtũ potest tamen intrare religionẽ extra ð ſpon. cõmissum. q̃ si post tale uotum contrahat per uerba de presenti nõ poterit uxorem cognoscere sine peccato mortali quia adhuc potest intrare religionem postquam autem cognouit iam factum est illicitum non reddere debitum. unde licet petere non debeat reddeī tenetur siue petatur expresse siue interpretatiue quod dico quia aliter essz nimis onerosũ uxori si oporterz semper expresse petere Hec Tho. in. iiii. di. xxxviii. concor. Pe. ut in su. con. li. i. ti. viii. q. xxi. secundum fratrem nico. post pisa. Item cõtrahens contra simplex uotum peccat mortaliter & q̃ impedit primaz debiti petitionẽ et q̃ licet uouens nõ cõtrahere matrimonium non cogitet de actu nihilominus non potest debitum petere pro prima uice secundum pet. de paſ. in. iiii. di. xxxviii. q. iii. ar. v. ubi latius dicit etiaz ibi in fine. q̃ professio tacita ubi est habitus distinctus obligat alicui religioni indeterminate et per consequẽs dirimit matrimonium post contractum q̃uis hoc sit dubium secundum ipsum qui etiam uidetur uelle in secũda conclusione q̃ professio facta ante annuz contra iuris prohibitionem sufficiat ad dirimendum matrimonium post contractum ex quo sic ẽ ligatus q̃ non potest ad seculum redire Sed professio facta ante pubertatem ñ dirimeret quia talis nulli religioni obligatur: facta uero in ordine reprobato dirimeret et respondet ad. c. unicum. de uoto. li. vi. quia eo ipso quod fit expresse religioni reprobate fit tacite alicui ð religionibus approbatis quia non põt ĩ

seculo remanere et sic professio nulla in abilitat ad matrimoniū propter affectū ut ibi latius per eum sed adhuc uidetur arguere et obstare dictuz .c. unicum. de uoto. li. vi. & ad illud īterp̄tatiue. zc̄. & adde. s̄. q. lix. & nota q̄ matrimonium tanq̄ fortius uinculum rescindit simplex uotum de ingrediendo religionem sed nō solemne uotum an. in. c. iii. qui cle. uł uouen. et in. c. rursus. eo. ti. per eundem. et nota q̄ si quis uouet q̄ intrabit religionem aliquam certam remanendo ī bus terminis non ultra procedendo dicit̄ uotum simplex ut patet de regul. qui post uotuz. li. vi. & per arch. xxvii. q. i. ī prī ci. et p̄ Fra. qui cle. uel uo. c. iii. i. &. ii. notabili. Item conuersus ecclesie secularis cōtrahit matrimoniū Io. an. in. c. dilecta. ad fi. de ma. et ob. et quid de oblatis an possint contrahere matrimonium nota. in clemēt. i. in fi. de decimis. et ibi p̄ doct. post math. Item nota q̄ qui prius iurat ducere aliquam in uxorem et post ea uotum simplex emittit glo. in dic. c. rursus. pł. uidetur uelle q̄ uotum non teneat concor. Io. an. et Fra. ibidem in vi. q. unde si contraberet teneret matrimonium ut per Ho. in su. qui cle. uel uo. §. ii. v̄. quid si iurauī. et arch. xxvii. q. i. de uiduis. et. s̄. q. prox. et si post uotum simplex contrahitur matrimoniuz ō presenti dicit Ho. q̄ non debet exigere qō sequitur archi. de uoto. c. uno. li. vi. Io. an. dicit equius uideri q̄ etiā potest exigere refert tamē q̄ opinio solemnis habet contrarium quam tenet tho. iiii. sen. di. xxxviii. ar. iii. et uult hec opinio dispensationem necessariam super exigēdo Io. cal. tenet q̄ possit exigeī absq̄ dispēsatione gasper tenet dispensationem eē necessariam et hec opinio tutior quo ad hoc ut in dubio petatur dispensatio. alia tamen opinio uidetur uerior quia ex q° propositum uouentis continentiam & p̄positum nubētis sunt contraria: per matrimoniū uideī extingui uotum cum unū contrariorum aliud excludat ō peni. di. i. c. i. quinetiam presuppositā opinione Ho. et beati Tho. poterit episcop9 dispensare cōmutando in aliud bonuz de uoto. c. i. et opinio Ho. procedit r̄spectu cō trahēdi quia uouens simpliciter peccat contrahendo nisi dispēset papa ut possit contrahere et etiam consumar̄ quia usq̄ ad consumationem ligat uotum de spon. commissum. sed post consumationez solutum est uotum ut. s̄. dixi. Item etiam respectu cōtrahendi potest episcopus dispensar̄ ergo fortius potest ut utatur cō tracto etiam exigendo. nam etiam dispēsat cū īcestuoso ut licite cōtrahat. xxxiii q. ii. si quis cum duabus. de eo q̄ cogno. consan. ex litteris. secundum Fran. ī di. c. rursus in. vii. &. viii. q. et concor. Io. de ligna. ibidem et pe. de anch. in dic. c. uno. i. q. de uoto. li. vi. unde episcop9 ex causa dispensare potest ut simpliciter uouens contrahat ut in spe. ti. ii. §. nunc de episcoporum. v̄. cxxxiii. quod tamē credit anto. de bu. procedere in uoto sīplici de futuro secus si uotum sit de presenti licet simplex secundum eum in. c. uniens. in fi. qui cle. uel ucuē. primū tamē uidetur uerius ut. s̄. quia semper uotuz simplex seu non solemne uidetur ō futuro ut uoueo intrare religionem. uotū solemne de presenti ut uoueo continentiaz de presenti per no. per ant. de but. in. c. rursus. iiii. coł. eo. ti. et uide eum ibidez in fine. nota tamen q̄ hodie dispensatio ut uouens continentiam seu religionem possit contrahere spectat ad papam ex reseruatione ut in littera seu bulla penitentiarie. c. xlii. unō similiter uidetur q̄ post contractum matrimonium papa habeat abilitare taliter uouentes ut in di. matrimonio remanere possint nō obstāte tłi uoto et ita uidi litteras apostolice curie qō satis expedit pro exigendo debito coniugali per uouentē propter opiniones et stilum curie romane et dictas litteras uidi uidelz ut ſi obstāte uoto religionis. zc̄. unde idem uidetur in uoto continentie hodie faciendum per predicta. curia tamen post contractum matrimonium non de facili dispensat ante copulam cum tali uouente continentiaz seu religionem cum potest ingrediendo religionem uotum seruare. sed post copulaz facilius dispensat facit. ī. q. cxxxiiii. uide in spe. in ti. de lega. §. nunc ostendendum. v̄. lxxxv.

respondendum cū persona fecerit uotuz
simplex et querit an possit matrimoniuz
contrahere. Rñ° secundum Ho. debet
responderi ꝙ nō et si ultra querat dicēs
qd si cōtraxero nunquid tenebit matri
monium non debz responderi aliter pec
cat quia dat occasionem mortaliter pec
candi secundum pisa. aut mentitur. unde
talibus aggrauanduz est peccatum quod
cōmittunt in contrahendo et cauendum
ne detur occasio contrahendi secundum
eundē Ho. et in su. conf. eo. tit. q. xxii.
secundum fratrem Ni. in addi. et ꝑ Ho.
in su. qui cle. uel uouen. §. fi. penit. coī.
ibi dicit: sed forte talibus dicenduz nec
prohibeo nec cōcedo quia nec istud a iu
re tibi conceditur secundum eum. posset
tamen episcopus dispēsare ut. s̄. ꝓxīe.
CXXIX. quero ā licite statuerit eccle
sia ꝙ clerici in sacris nō possint cōtrahe
re matrimonium nec uti cōtracto. Cias ꝑ
prosequitur arguendo ꝙ non concludit
tamen ꝙ sic et inducit ratōnes ex quib9
licite hoc statutum fuit tamē experiētia
docet ꝙ multi non seruant. ūde contigeī
potest ꝙ adhuc ecclesia contrariuz statu
et ex quo uidebit per abusum abrogatā
esse constitutionem de continentia propt
ter quam causam forte aplūs de uirgini
bus noluit facere preceptum sed consili
um dedit primo ad chorinth. vii. secundō
frā. in rub. qui cle. uel uouē. q. v. ad hoc
. s̄. q. xxi. ad fi. et. ī. q. cxciii. et. s̄. §. ꝙ
xi. q. xxxvii. et sic potest papa dispensa
re in continentia sacerdotiuz ut no. xxv.
q. i. que ad perpetuam. ubi idem tenet
Lau. et per Arch. lxxxiiii. di. cū in pre
terito. et. xxvii. q. i. nuptiaz ꝙ. &. xxxii.
di. de illo. & ibi etiam no. et Tho in sua
sum. ar. iiii. prout refert Arch. xxv. q.
i. sunt quidem. in fi. Sed an papa possit
dispensare in uoto religionis seu profes
sionis solemnisato uidelicet ꝙ monach9
uxoretur uidetur ꝙ non quia licet conti
nentia sit annexa essentialiter ordini sa
cro sed ex statuto ecclesie tamen in uoto
religionis solemni castitas est annexa re
gule monachali ideſt debitum castitatis
est ei annexū essentialiter secundū Tho.
ut refert Arch. in dicto. c. sunt quidem.
et per Tho. in. secun. secun. q. lxxxviii.
arti. xi. & idem albe. in. iiii. senten. ꝙ uo
tum continentie non recipiat dispensatō
nem ut in dicta glo. c. sūt quidem. per ra
tionem ibi assignatam nec ualet secundū
euz quod dicitur de utilitate regni. zc̄.
quia non sunt facienda mala ut ueniant
bona. zc̄. sed ipse Tho. pri° tenuit opi
nionem contrariam quod potest in. iiii.
di. xxxviii. q. i. art. iii. quod sequit̄ Io.
andr. in regula. semel deo. li. vi. ubi ple
ne idem tenet Io. cal. et Fra. in. c. i. ō uo
to. hoc etiaz tenebat dominus Hu. car.
et quidaz Io. theotonicus qui dicit ꝙ ui
dit de facto dispensari et cōsentit magis
huic opinioni Ho. in su. de uoto. §. v. qua
liter. circa finē. et refert Arch. ubi. s̄.
in dicto. c. sunt quidem. Idem Io. hig. in
c. cum olim. de cle. coniu. et in. c. cum ad
monasterium. ubi per doc. de sta. mo. &
pe. de anch. de uoto. c. uno. li. vi. et Io. ō
ymo ī. c. deus qui. de uita & ho. cle. idē
pe. de palu. in. iiii. di. xxx. q. ii. art. i. &
di. xxxviii. q. iiii. artic. iiii. conclusi. xi.
et duabus sequentibus. pro qua parte
facit quia curia quandoq; fecit ut. s̄. &
quia hec opinio fauet potestati clauium
ergo sequenda. s̄. q. cx. et. s̄. in. xi. nota.
et facit. ī. q. ccii. unde Io de ymo. ī cle.
de consan. et affi. post doc. tenet ꝙ papa
dispensare potest cuz professo uel ꝓmo
to ad sacros ut contrahat matrimonium
et tenebit matrimonium sed peccat con
trahens propter uotū expressum uel ta
citum continentie saluo nili ex causa ma
gna dispensaretur ut dicit Inno. in. c. cū
ad monasteriuz. Io. an. in mercurialib9.
secundum eum ibidem ad finem. ad idez
per eum post pau. in cle. ii. de peni. & re
mi. iii. coī. ubi etiam dicit ꝙ si ꝓpa dis
pensat sine causa contra ius positiuuz nō
peccat ut ibi & per eum. & ꝙ papa pōt
dispensare in utroq; uide per Fra. ī cle.
ii. de eta. & quali. viii. q. faciunt no. per
An. de bu. in. c. rursus. qui cle. uel uouē.
& per Ni. in. c. cum olim. de cle. coniug.
per totum. &. c. cuz ad mona. de sta. mo.
ad finem. qui etiaz tenet ꝙ papa potest
dispensare cum uouente intrare religio
nem ut uoto nō completo acceptet eccle
siam perrochialem propter maius bonū
ut per euz in. c. quod dei. ꝓpenī. co. eo. ti.

Adde ſecundum leges q̄ ſacerdociuz cō patitur matrimonium liez non ſatis commode. liuictri. §. diuorcii. cū ſequēti. ff. de dona. inter uirum et uxorem. Centeſimotriceſi° quero de impedimento cognationis carnalis. Vbi primo ſciendum eſt q̄ triplex eſt cognatio ſcilz carnalis que dicitur conſanguinitas. ſpiritualis q̄ dicitur compaternitas. & legalis que dicitur adoptio. quid eſt conſanguinitas. Rñ° ſecundum Rai. eſt uinculū perſonarum ab eodem ſtipite deſcendentiuz carnali propagine contractum et dico ſtipitem illam perſonaz a qua aliqui duxerūt originem. unde & cōſanguinei dicuntur quaſi de uno ſanguine concor. Ho. & alii doc. ut in ſu. con. li. iiii. ti. vi. q. i. Conſanguinitas habz tres lineas ideſt procedit triplici ordine. prima namq̄ linea dicit aſcendentium ut pater auus et huiuſmōi Secunda deſcendentium ut filiꝰ nepos. Tercia collateraliū ut fratres & fratrꝛ filii qui & patrueles dicuntur & hec eadem collige ī feminis ut in mr̄e & auia in filia & nepte & duabus ſororibus et filiabus earum. Idem in ſu. confe. eo. ti. q. iii. ſecundum Rai. & alios. doc. ſecundum fratrem Nico. poſt piſa. in. §. impedimentum. v°. & per pe. ō paſ. ī. iiii. di. iiii. art. i. et ſubdit q̄ gradus eſt habitudo determinate diſtantie perſone a perſona et per Ho. in ſu. de conſan. & affin. §. quot ſunt linee. & de iſto impedimēto tangit aliqualiter Ho. in ſu. de matri. §. qualiter impediatur. v. iiii. & habetur xxxv. cauſa. per totum. et plene p̄ Arc. de ſpon. c. i. circa princ. li. vi. & ad illud quid ſit conſanguinitas uide per Archi. xxxv. q. ii. c. ii. Fra. in expoſitione arboris conſanguinitatis. i. q. CXXXI. quero quomodo computatur gradꝰ conſanguinitatis. rñ° in linea aſcendentium & deſcendentium quelibz perſona addita alicui facit gradum. unde pater & filius ſunt in primo gradu. nepos in ſecundo. pronepos in tercio. Sed in linea collaterali aliter computantur ſecunduz leges & aliter ſecundum canones. nam ſecundum leges in computando debemus reuerti ad ſtipitem ſcilicz ad cōmunem p̄ſonam & ita duo fratres ſunt in ſecundo gradu & filii duorum fratrum ſūt ī. iii. gradu. nam computantur omnes perſōe ſcilicet aſcendendo uſq̄ ad ſtipitem & in de deſcendendo. ſed ſecundum canones in linea collateraliuz non oportet reuerti ad ſtipitez quin potius per ſe duo fratres ſunt in primo gradu. horum filii in ſecundo & ita ulterius extra de conſā. & affi. tua nos. & de teſti. licet ex quadaz. &. xxxv. q. v. ad ſedem. ſecunduz fratrē Ni. poſt piſa. ubi. ſ̄. per Archi. in. c. ſtatutum. in v° primum. de hereti. li. vi. & per pe. ō paſ. ut. ſ̄. q. proxi. & per Ho. in ſu. de conſā. & affi. §. qualiter computentur. et ſecundum hoc licz aliqui equaliter interſe diſtent. vi. gradu. poteſt tamen eſſe q̄ aliter dicatur proximior ī cōſanguinitate ut quia minus diſtat a ſtipite ut per Fran. in. c. quod dilectō. iii. nota. de conſ. & affi. dic latius q̄ computatio aſcendentium et deſcendentiū cōmunis eſt apud omnes q̄ ſi nulla ſit perſona media tunc ſunt ī primo gradu ut pater et filius deſcendendo uel filius et pater aſcendendo. ſed ſi ſūt alie perſone medie computatis eis cum extremis quot ſunt perſone una minus tot ſunt gradus v̄bi gracia auus et nepos diſtāt ſecundo gradu quia ſunt tres perſone proauus et nepos. iiii. gradu quia ſunt quinq̄ perſone ratio huius eſt quia cum gradus ſit certa diſtantia propinquitatis gradus non poteſt eſſe eiuſdem ad ſeipſum ſicut nec propinquitas et ideo gradus ſemp̄ ſupponit perſonam aliquam cui ſecunda addita faciat gradum et per eandem rationem tercia addita ſecunde et quarta tercie et ſic ſēper ſit numerus graduum iuxta numerum perſonarum una excepta in linea uero collaterali que non èſt eoꝝ quorum unus deſcendit ab alio ſed eorū qui deſcendunt a cōmuni principio computantur gradus ſecundum canones q̄a uidendū eſt utrum perſone de quibus q̄ritur e qualiter diſtent a cōmuni ſtipite aut īequaliter Si equaliter quoto gradu quelibz eaꝝ diſtat a cōi ſtipite toto gradu diſtant ī ter ſe. v̄bi gracia filii duoꝝ fratrum ita ſe habent q̄ diſtant a cōmuni ſtipite ſecundo gradu ſecundum lineā rectam et in eodem gradu diſtant inter

se secundum lineam collateralem Si aũt inequaliter tunc quoto gradu remotior illorum distat a cõmuni stipite toto gradu distant iter se vbi gracia sit sortes nobis cõmunis parens uel stipes et ego nepos secundum unam lineam tu uero pro nepos secundum aliaz si queritur quoto gradu ego disto a te debz responderi qꝙ tercio quia toto gradu qui est remotior distat a cõmuni parente a quo non disto nisi secũdo gradu et sic canonisste ponũt Fratrem in primo gradu filium fratris in secundo descendendo nepotem in tercio pronepotem in quarco abnepotem in quinto .zč. ascendẽ° uero patruuz in secundo propatruuz in tercio abpatruũ in quarto. zč. dilatando uero duorũ fratrum filios ī secundo nepotes in tercio. zč. uerbi gracia si genelogia Abrahe ꝙ ysmabel & ysaac et in ysaac per Esau & Iacob. zč. unde regule canonistaruz sũt quinq; Prima qꝙ persona addita persõe per carnis propagationem addit gradũ in linea ascendenti & descendenti sed nõ immutat genus secus in linea transversali secundum canones . Secunda regula qꝙ quot sunt persone computatis mediis & extremis una excepta tot sunt gradus in linea ascendentium & descendentium Tercia regula est qꝙ persone equaliter distantes a cõmuni stipite toto gradu distant inter se quoto quilz ab illo. Quarta regula est qꝙ in transuersalibus ĩequaliter distantibus a cõmuni stipite quoto gradu remotior distat a stipite toto gradu distant inter se . Quinta regula est qꝙ quoto gradu aliquis distat a cõmuni stipite toto gradu distat ab õi ab illo stipite descendentium usqꝫ ad equaliter distãtem sed a plus distante plus distat quia tantum quantum ille per quartam regulam ut per pet. de paſ. in. iii. di. iii. ubi plenius de his et de computatione legistarum et. ĩ. q. ccxiii. post prin. Et adde ad hanc computationem paria esse designari personas nominibus propriis uł qꝙ circumstantias equipollentes nõi de rescrip. significãte. et quod no. per Fra. ĩ c. tua. v. notabili de consan. & affi. post glo. uł. ut quia dicit testis Titius et qdam decretorum doctor actu legens longus uel breuis uel filia fuerunt fratres uel Titius & uxor talis militis fuerunt frater et soror secundum Franc. ubi. s̃. et Io. an. in di. c. significante . et in data vi. libri. in nouella . & licet dicatur qꝙ super consanguinitate ualeant testes ỏ audito ut de testi. licet ex quadam. et ĩ di. c. tua. non tamen est laxanda facultas ut ibidem simile .ff. de legi. l. quod non ratione. et in regula . que contra. li. vi. ſm Fra. in di. c. tua. vi. no. CXXXII. q̃ro usqꝫ ad quem gradum prohibetur et non tenet matrimonium. Rñ°. secunduz Io. an. inter descendentes et ascendẽtes puto perpetuam prohibitionez licz alii dicant usqꝫ ad quartum gradum soluz etiam in linea recta sicut in transuersali & ideo si adam uiueret non posset contrahere cum aliqua muliere quod sequi uidetur pe. & Ho. ut in su. confes. eo. ti. q. v. secundum fratrem nico. in addi. post pi. et pe. de paſ. in. iiii. di. iiii. ar. iii. & per Ho. in su. de consan. & affi. §. usqꝫ ad quotum gradum. et qꝙ in linea ascendentium & descendentium sit perpetua prohibitio sequitur Fran. in. c. non debet. ix. nota. Et in expesitione arboris consanguinitatis circa princ. & in. xi. q. post Io. an. et in. c. tua. iii. nota. de consan. & affini. et subdit pisanella qꝙ iter collaterales ẽ prohibitio hodie usqꝫ ad quartuz gradũ computando secundum canones extra ỏ consan. et affi. non debet . et intelligе in clusiue ut in di. c. non debet. et per Ho. ĩ su. in dicto. §. usqꝫ. Item subdit Pisa. qꝙ si alique persone attinent sibi ex una parte in primo secundo uel tercio gradu & ex alia parte in quin° poterũt bene contrahere quia in consanguinitate semper est standum remotiori persone de consã. et affi. c. ulti. secundum pisa. unde si aliq contraxerint in quinto et quar° gradu respectu stipitis ualet matrimonium q̃a tales attinẽt sibi quinto gradu. et idem in quinto et tercio uel quinto et secundo secus in quinto et primo. quia cum filia stipitis sicut nec cum stipite contrahi potest secunduz Ho. ubi. s̃. sed qꝙ is qui distat quĩ° gradu a stipite posset cõtraheꝛ cum filia stipitis que est per aliam lineã tenet Io. an. et Fran. post Io. an. cõtra

Hoſt. in. c. tua. iii. notabili. et in. c. uir. q et in expoſitiõe arboris in . viii. q. ante finem. poſt Io. an. de conſan. & affi. unõ exiſtens in quinto contrabit cum deſcendente alterius linee exiſtente in pri° ut per Anto. de bu. in. c. fi. de conſa. & affini. & intelligе hec ſecundum fratrem Nicolaum. Oxi. in addit. niſi eſſet cõſuetudo q fieret computatio a gradu ſtipiti proximiori tunc enim illa omnino ſeruanda eſt & quo ad impediendu3 et dirimendum matrimonium ut in. c. quod dilectio. de conſan. & affi. ſecundum eũ. ad quod. s̃. q. cv. & ſic ultra quartu3 gradũ conſanguinitatis licite cõtrahitur matrimonium ut in di. c. non debet. &. c. fi. & ſi ambo ſunt in quarto gradu non cõtraherent dicto. c. fi. Adde q olim ſecundꝰ gradus collateralis ī linea inequali erat prohibitus ī equali uero non ſecundum Io. an. de reſt. ſpo. litteras. & de diuor. gaudemus. et antepenult. col. & uide circa hoc. ī. q. ccxiii. poſt prin. Et aduerte q prohibitio legis canonice circa matrimonium differt a prohibitione legis diuine que eſt in ueteri teſtamẽto ut patz in. c. de infidelibus. de conſang. pro hoc quia in ueteri teſtamẽto permittitur q filii duorum fratru3 coniungãtur ut no. in dicto. c. litteras. in glo. in leuitico. & in glo. uidetur. & idem ſecundum leges. Ꝯ. de nuptiis. l. in celebrandis. inſti. de nup. §. duorum. ſed ſecus ſecundum canones dicto. c. non debet. ſecundum Fran. in dicto. c. de infidelibus. i. nota. Et ſubdit piſa. q licet conſanguinitas quantu3 ad matrimonium contrahendum termiẽtur in quarto gradu et non ultra nec etiam cõmittatur inceſtus in ulteriori gradu tñ q̃tu3 ad ſucceſſione3 hereditat᷑ durat uſq; ad decimum ut ī piſa. ī. v. hr̃tas. §. iii. & per Ho. in ſu. in di. §. uſq;. Vnde cõmittitur inceſtus in propriis conſãguineis uel uxoris iam cognite a quib9 eq; abſtinendum eſt ut a propriis de conſã. et affi. c. i. ſecundum fra. poſt Hoſt. in rubri. eo. ti. Et nota q iudex debet eſſe ſollicitus in inueſtigando a teſtib9 iſtas parentelas ſecundum Ho. in ſu. in dicto. §. uſq; in fine. CXXXIII. q̃ro an iſta prohibitio procedat inter deſcendentes ex coitu fornicario non ex matrimonio Rñ° ſic ut per Ho. in ſu. de conſan. et affini. §. i. concludens q inter tales etiam naturaliter tantum coniunctos prohibetur matrimonium ut ibi per eu3 facit. c. per tuas. de proba. et de eo qui cognouit conſanguinea3. diſcretionem. Idem Fran. poſt Io. an. in expoſitiõe arboris conſanguinitatis in . ii. col. in fine. ii. q. facit. ff. de ritu nupti. l. et nihil. &. ī. q. cxxxvi. facit quod no. Fra. ī cle. ũ bap. ante fiñ. &. ī. q. cxxxvii. et. q. cliii. Ex his inferturꝯ hec prohibitõ procedit in agnatis & cognatis de conſan. & affi. quod. ſuper. et. c. tua nos. et ſentit glo. dum ponit caſum in. c. fi. eo. tit. et ſentit ſpe. eo. ti. in prin. facit. de teſti. ſeries. et de ſpon. iuuenis. in fine. de deſpon. impube. c. acceſſit. et. c. i. et . ii . coniuncto rub° de eo qui cogno. conſang. et facit glo. in arbore circa prin. in v̄ſic. linea a. et in. ii. col. v̄. Itẽ licet attendendi. in fi. et in. v̄. pone ergo. in fi. uel ut ſcireť. z c̃ et facit diffinitio conſanguinitatis tradita per docto. de qua. s̃. q. cxxxi. ſic ergo diſpõ. c. non debz. q non poteſt quis cõtrahere matrimonium cum illa que ſibi attinet quarto gradu conſanguinitatis ẽ ītelligenda de conſanguinitate procedẽte ex maſculino ſeu femineo ſexu legitime uł illegitime per predicta et ideo uidetur ſufficere conſanguinitas preſumptiua ut no. in dicto. c. per tuas. in fi. de proba. quod uerum eſt ī caſu illo. ꝓpter periculum animarum et propter ſcandalum ideo ibi conſanguinitas preſumptiẽ probata diſſoluit matrimonium alias nõ licet preſumptio impediat matrimoniũ contrahendum non tamen dirimit cõtractum de eo qui cogno. conſan. ſuper eo. ſm An. de bu. poſt Ho. in dicto. c. per tuas. ī fi. CXXXIIII. quero circa diſpenſationem huius īpedimenti. Rñ° q papa diſpenſare non poteſt in gradu lege diuina non naturali prohibito cu3 ñ ſit neceſſe ne propter generationem nec propter amiciciam ut plene per pet. de pal. in. iiii. di. iiii. ar. iii. ſecus in impedimentis per conſtitutionem eccleſie introductis et ſic īter perſõas prohibitas ex conſtitutione eccleſie diſpenſare poteſt

ꝙ contrahant.s̄.q.cxv.preſertiꝫ ſi ſit iā contractum quia facilius diſpenſatur in matrimoniis contractis tollerandis q̄ cō contrahendis Io.an.in.c.fi.ō diuor.fa cit quod idem nota.in.c.ii.qui cleri. uel uouen.Similiter propter proleꝫ facilꝰ diſpenſatur Fran.in.c.fi.quia circa. de conſan.et affi.non tamen diſpēſat papa ſuper matrimonio ſi deficiat cōſenſus ut per Io.an.in.c.per uenerabilem.qui fi. ſint legi.ubi etiam uide an diſpenſatō pa pe ſuper matrimonio retro trahatur Et an diſpenſet papa in ſecundo gradu cōſā guinitatis per Io.et doc.in.c. litteras. de reſti.ſpo.et in.c.gaudemus.ō diuor. et in.c.per.uenerabilem.q.prealīto.ſu per glo.ii.in fin.per doc.et.ī.q.ccxiii. an autem ſi papa diſpenſet ſup matrimo nio taliter contracto eo ipſo erit matri monium An uero neceſſarius ſit nouus conſenſus Io.de ligna.in.c.ii. ut lite pē den.dicit ꝙ ex quo ſublatum eſt impedi mentum tenet matrimonium Gaſper cō tra et uerius:non enim tenuit matrimo nium ante diſpenſationem ex cōſenſu tūc preſtito ex quo erant inabiles et ſic ne ceſſarius eſt nouus conſenſus ex nūc pro hoc quod nota.de coniugio.ſeruorū.c. fi.in glo.fi.et forte Io.ō ligna. habuit etiam hanc mentez ꝙ ex conſenſu perdu rante tenet matrimonium ſaltez ſublato impedimento ſecundum Fra.in.c.cuz in aplica.i.q.de ſpon.et dic ex conſenſu ꝑ durante ideſt nouiter accedente. per ea que ſupra dicta ſunt.ad quod.s̄.q.cxxi. et ſic nō uidetur neceſſarius nouus cōtra ctus ad quod.ī.q.clvi. nam ſufficit taci tus conſenſus ut dicit Fra. poſt Hoſt.in ſimili du°.in.c. uenies.in fine.de eo q̄ dux.in matri. Sic ergo ſi alter diſtet qui to gradu nulla eſt neceſſaria diſpenſatio apoſtolice ſedis.s̄.q.cxxxii.ſed ſi ambo ſint in quarto gradu neceſſaria eſt diſpē ſatio ſi uolunt copulari propter.c.fi.de conſan.et affi.nec ſufficeret diſpenſatio legati ut in ſpe.de lega.§.nūc oſtēdēduz v̄.li.et.lxxv.& per An.de bu.in.c.iii.ō conſan.& affi.Et nota ꝙ ſi papa diſpen ſet in quarto gradu trahetur ad caſū ubi tercius eſt mixtus cum quarto ut in r̄gu la cancellarie & in extrauaganti clem. que incipit nuper.licz aliter dixerit Io. an.qui non uidit extrauagantem in ſum ma.iiii.libri.vi.coī.& an.in di.c.iii.de conſan.& affi.circa princ.& in hoc caſu quando alter diſtat tercio alter quarto gradu ſolent fieri per curiam romanam due littere una diſpenſationis uidelicet ꝙ non obſtante ꝙ ſint in quarto gradu. zc̄.alia declaratoria ꝙ ne forte timeat ꝙ dicta licētia diſpēſandi ſurrepticia ui deatur pro eo ꝙ alter diſtet ter° gradu ꝙ hoc non obſtāte ex quo papa cl. mēs ſextus in ſimili caſu declarauit.zc̄.poſſit & ualeat cōmiſſarius decernē dictas lit teras ſufficiētes ac ſi ſpecialis de h° mē tio in ipſis facta fuiſſet et ſecundum hoc ſatis ſufficeret una littera diſpenſatiōis ꝙ diſtent quarto preſertiꝫ ſi diceret h° expreſſe ꝙ unus diſtet quarto alter ter cio Similiter in primo genere affinita tis ut ſi quondam uxor mea diſtabat ter cio gradu cōſanguinitatis Berte ſed ipſa berta diſtabat quar° dicte quondā mee uxori et ſic dicta quondam uxor mea & dicta berta inter ſe diſtabant tercio & quarto gradu ꝙ ſi ego nunc uellez duce re dictam bertam in uxorem fiunt ſimili ter due littere una diſpenſatoria alia de claratoria ad remouendum dubium ac ſi una ex biis eſſet maſculuſ et uellēt ſimul copulari ſufficeret tamen una littera diſ penſatoria ſuper quarto gradu affinita tis ut in regula cancellarie patet q̄ uult dicta declaratio pape clemētis per regu lam cancellarie domini Gregorii.xii.ex tendatur etiam ad gradus affinitatis & non ſolum ad tercium et quartum ſed eti am ad ſecundum & tercium tam cōſāgui nitatis q̄ affinitatis ut ī regulis ipſis pa tet et dictos caſus plures uidi. Item qñ recte ſunt inceſte nupcie et ſic poſt con tractum petitur diſpenſatio non ſolz cō cedi niſi prius ſoluatur certum quid fm ſtilum curie puta duorum ducatoꝝ ū.zc̄. quo caſu ſi ſcienter contraxerunt bonuz eſt de hoc mentionez fieri in bulla prop ter.c.de gradib9.xxxv.q.viii.et clem. de conſan.& affi. et ſic ſi contraxerunt impetrent ſuper matrimonio contraben do reſcriptum eſt ſurrepticium cuz ī gra cioſis quelibet ſurreptō reddit graciam

nullam ut nota. in. c. ii. in fi. de fi. presb. li. vi. cum si. facit quod no. Arch. in. c. si tibi. in v° assignet. in fine. de prebeñ. li. vi. ubi nota. de dispensatione surrepti cia. et ibi etiam remittit facit. quod no. in. l. luci9. ff. de infa. in vbo debeant. cir ca principium. et sic dispensatio est ipso iure nulla iuxta no. per dominum panor mitanū. in. c. dudum. ii. in. v. col. ō elec. Et nota q̄ dispensatio non debet esse sus pecta seu surrepticia et q̄ petens matri monium separari contra dispensationem quam dicit surrepticie obtentam debet probare surreptionem. si autem est man datuz de dispensando anteq̄ dispensetur oportet q̄ ipse uerificet causas mandati & uide quod no. de lite contes. c. i. li. vi. secunduz An. de bu. post Io. an. in. c. qa circa. de consan. et affi. Pone duo consā guinei als prohibiti de facto contraxe runt matrimonium et expositum fuit il lud per carnis copulam consumatum cū tamē nulla copula intercessit dubitatur an dcā dispēsa° sit surrepticia. uidetur sic cum uideatur suggestum pape ut fa cilius obtineatur dispēsatio propter ma iora scandala que orirentur propter cō sumationem matrimonii quam si cōsuma tum non esset de rescrip. postulasti. s̄. q. cxxvii. in fi. In contrarium quia dispen satio concessa in casu maiori intelligitur etiam in casu minori Fran. in. c. iiii. et in c. ex parte lo. i. de decimis. cum si. Et il lud de quo in di. q. cxxvii. procedit in ca su dissimili et cum hac secunda parte uiō tur transeundum cum clar uideam9 quo tidie pariter dispensari ante copulam & etiam magnus penitentiarius dispensat Sic ergo dispensatio intelligitur in casi bus in quibus pariter dispensatur notat An. in. c. de multa. in. vi. col. de prebē. facit hac eadem. q. xxxiiii. in princ. alle gando Io. an. in. c. fi. de diuorc. pro hoc quia tercius impetrans ignoranter hoc expressit. preterea ista causa consumatō nis matrimonii non uidetur apposita ad restringendum dispensationē in casu nar rato quia intentio partiū erat ad matri monium contrahendum ergo non uiciat iuxta nota. per dominum nicol. si. in. c. si gnificante. in fi. de rescript. et in. c. cō stitu. ō religiosis domib9. facit quia pa pa uidetur principaliter ponderasse ip sam substantiam matrimonii ergo surre ptio cōparticularia non uiciat ar°. no. p̄ ymo. in cle. fi. iii. col. ō eta. et quali. p̄ ñ uidetur responsum ad argumentum et si militer si dixerunt copulam non fuisse se cutam ad citius obtinendum cum esset se cuta. Itē si contrahentes scienter in gra dibus consanguinitatis impetrant q̄ cū ignorarent contraxerunt matrimonium zč. an dispēsatio sit surrepticia mta hīc inde possent allegari tamen satis obstat quia cum essent excōmunicati per clem̄. de consan. & affi. maxime in. uii. col. & ymo. in fi. in cleme. i. de religiosis domi bus. & Io. cal. in. c. consuluit. de procu. faciunt no. per Io. an. in regula. utile. ī mercurialibus dūmō tali sententia suffi cienter ad talem excōmunicationez pro bari possit per no. per Io. cal. ubi. s̄. et domi. in dicto. c. i. maxime in princ. et p̄ nota. ī. d. cle. una. Item cōmuniter papa cōmittit episcopo dyocesano dispensatō nem huiusmodi pro quo facit. c. quod su p̄ hiis. de fi. iīstru. ad hoc. s̄. q. lxiiii. Itē solet apponi in fine dispensationis talis clausula uiōlz dūmodo propter b° dicta mulier ab aliquo rapta nō fuerit quorū uerborum uidet sensus idest nisi ad ma trimoniuin contrahendum fuerit rapta ab aliquo idest nisi renuntiauerit condi tioni huius matrimonii et cum raptore conuenit ad matrimonium illi desponsan do ar. in simili. xxvii. q. ii. §. sed si cōceda tur. et sequentibus. et nota. ibidem per Arch. uel intellige iuxta litteram quasi papa uelit in hoc nouum impedimentuz inducere quando consanguinea rapitur ad matrimonium ut sic si raptus interue nerit papa dispensare non intendat nec talis dispensatio ualeat et hic intellcūs cōmunior est. CXXXV. quero cir ca sextum impedimentū cognationis spi ritualis que cōmuniter dicitur cōpater nitas de qua materia tractatur ī. l. siqd alūnā. C. de nupti. Vbi sciendū q̄ cogna tō spiritualis prouenit ex hoc q̄ quis cō fert sacramentum baptismi seu cōfirma tionis uł suscipit uel tenet illum cui tale sacramentum confertur secundum pisa.

in. §. impedimentum. vi. et per pe. ō pa. in. iiii. di. xlii. q. i. circa princi. et hec cognatio robur trahit ex ecclesie institutione. unde papa potest in omni spirituali cognatione dispensare sicut ī publice honestatis iusticia non autem episcopus nisi inquantum esset forte sibi cōmissum ut per pe. ubi. s̄. conclusione prima. ad qō s̄. q. cxv. et per Ho. in su. de cogna. spū. §. i. Et nota q̄ est duplex quedam impedit & dirimit matrimonium de cogn. spiritu. c. i. iii. & si. quedam impedit sed nō dirimit ut ea que contrahitur per cathacismum ex quo oritur cognatio spiritualis impediens non dirimens de cognati. spiri. c. ii. li. vi. ex datione uero aliorum sacramentorum cognatio spiritualis nequaq̄ oritur que matrimoniuz impediat uel dissoluat ut in .c. fin. eo. ti. libro. vi. ō prima uero que oritur ex baptismo & confirmatione impediens contrahendū et dirimens contractum eo. ti. c. i. li. vi. de qua communiter loquimur dic q̄ est uinculum surgēs ex eo q̄ aliquis aliquē baptizat uel confirmat uel de baptismo uł ō confirmatione suscipit ī pediens & dirimens matrimonium inter personas per quas uel earum alterum ortum ē Diuiditur autem hec cognatō in paternitatem que attenditur inter baptizantē & baptizatum leuantem & leuatū In filiationem que est econuerso in sororitatem seu fraternitatem iter ipsos baptizatos seu leuatos seu alterum ipsorum cū filiis baptizatis seu leuatis Et in compaternitatem inter patrem spiritualez & carnalez et sic inter leuantem uel baptizātem et parentes baptizati uł leuati et ad has omnes alie attinentie reducuntur secūd Ho. ī su. eodē ti. §. ii. per Io. an. & Frā. in rubri. eo. ti. de cogna. spiri. et An. in c. martinus. & q̄ pe. de paſ. ubi. s̄. cōcł. iiii. v. et. vi. & ad illud de confirmatiōe Idem not. per eundem pe. in. iiii. di. vii. q. ii. in fi. Item reperitur hec cognatio directa et obliqua scilicet coniuge mediante ut per Ho. in su. eodē ti. §. qualiter. v̄. quis sit effectus. et patet in. c. i. q̄ matri. accusa. possibi. leuauit. & sic ut dixi propter cognationem spiritualem separatur matrimonium de cogna. spirit. c. iii. et. c. ueniens. cum duobus sequentibus. potest etiam fortuito contrahi cum filiola spirituali. xxx. q. iii. in fi. Centesimotricesimosex° quero inter quas personas contrahitur cognatio spiritualis. Rn̄° inter baptizatum et eū qui suscipit Item inter baptizatum et filios suscipiētis hoc dico siue sint legitimi siue illegitimi per nota. per Io. an. in. c. uno. circa finem. de cognati. legali. secus si essent adoptiui quia tales filii suscipientis legitime copulantur uel baptizato siue suscepto ut ponit Inno. super rubri. de cogn. spi. Item contrahitur inter baptizatū & uxorem suscipientis si ante susceptionez cognita fuit ab eo Itez inter suscipientē et parentes baptizati et hec cognatō impedit & dirimit matrimoniuz post cōtractuz & que dixi de suscipiēte intelligas et de baptizante & idē de sacramēto cōfirmatiōis extra. eo. ne duz. li. vi. ad q̄ō s̄. q. proxi. Secundum pisa. dic clarius q̄ decem sunt conbinationes ī baptismo & decem in confirmatiōe. ī baptismo enim surgit cognatio inter baptizantē & baptizatum : baptizatum et uxrem baptizātis ante cognitā et filios baptziantis patrem baptizati & uxorez baptizātis ante cognitā baptizantem & parētes baptizati et sic sunt quinq̄ conbinatōnes respectu baptizantis Similiter respectu leuantis: de baptismo sunt quinq̄ inter leuantem & leuatuz: leuatum & coniugez leuantis: ante cognitam leuatuz & filios leuantis: leuantem & parentes leuati : patrem leuati & uxorem leuantis prius cognitam: Sunt & alie decez conbinationes respectu crismatis & leuantis ō crismatione que numerantur pariter ut predicte et de his eo. ti. li. vi. ubi de hoc in .c. i. in textu & glosa fi. secundum Frā. & An. de bu. & Ni. & per do. in. c. i. ad fi. li. vi. ubi enumerat istos casus in quibus contrahitur spiritualis cognatio Et subdit q̄ si maritus post leuationem moritur & uxor que iam effecta erat cōiūx ducit uirum et procreat filiā an illa possit contrahere cum illo puero & refert dominum Anto. dixisse q̄ sic : ipse tamē tenet contrariū ut ibi latius facit ad h° ī. q. cxlii, et sequenti. et. c. martinus. in

fine.eo.ti.& per pe.de paſ.in.iiii.diſ. xlii.cōcſ.iiii.ad que.ſ.q.proxi.&.ĩ.q. proxi.& intellige q̄ ſit baptizatus : ſeu cathecuminus aſs non contrabit ut per pe.de paſ.in.iiii.di.xlii.q.i.concluſio. ii.ad hoc.ſ.§.proxi.q.xvii.&. ĩ.q.cli. & uidetur q̄ contrahens hanc cognatio nem debet eſſe pubes cum talis patrino ex hoc obligetur ut not.Arch.in.c.i. in v° contrahi de cogna.ſpiri.li.vi.et per pe.de paſ.ĩ.iiii.di.vi.q.iiii.ar.ii.cōcſ. ii.ubi.q̄ patrinus obligat puerū ad bo num ſuum ergo iſte debet eſſe adultus ſi cut tutor curator & ſi. et quia ſimiliter cognatio legalis non contrahitur per im puberez inſti.de adop.§.minorē.ubi dī de decem & octo ānis Itē iſte dicit̄ geñ rare.ſ.§.ii.q.ix.unde uidetur ſufficere q̄ ſi doli capax cum hoc ſufficiat in bap tizante.ſ.§.i.q.xxxi.et ad predicta fa ciunt nota.per Lauð.in ſacramētali.in rub.de baptiſmo.in.xvii.coſ.et nota q̄ licet patrinus obligetur et efficiatur fi deiuſſor apud deum non eſt ita periculo ſum ſuſcipere uel leuare de fonte ex q° parentes paruulorum ſunt fideles et ſa tis probabiliter eſtimari poteſt q̄ eos in fide erudient ut per domi.in.c.i.ð co gna.ſpiritu.li.vi. CXXXVII. q̄ro utrum cognatio ſpiritualis procedat ad nepotes et ulteriores.Rñ° non quia nō habet gradus filia quippe mea ſpiritua lis licet non poſſit contrahere cum filio meo poteſt tamen contrahere cum filio filii mei ar.xxx.q.i.c.i.hoc dixit Inno. ſuper rubri.de cogna.ſpiri.quod et no. in ſu. confe.dicta.q.iii.ſecunduz fratrē Ni.poſt piſa.unde ſufficit q̄ inter tales non reperiatur prohibituz eſſe matrimo nium pro hoc de ſpon.cum apud.ſecunð fra.p9 Io.an.in rub.eo.ti.q.iiii.idē ſeq t̄ pe.de anch.in.c.pri° eo.ti.li.vi.dicēs q̄ leuatus licite contrahit cum nepte le uantis ſed non cum filia etiam illegitima ad idem per Rofr.beneuentanū in libel lis in ti.de matrimoniis.in.§.ſūt.& alia impedimenta in fi.et per Io.an.in.c.ad extirpādas.de fil.preſ.Itē filia mea ſpi ritualiſ filio meo adoptiuo bene copula tur ſed naturali etiam illegitimo non ſm Io.an.in dicta rubri.facit.ĩ.q.cliii.& clvii.&.ſ.q.proxi.ĩ prin.& per Io.an. in.c.martinus.ad fi.eo.ti.unde nota q̄ non habemus auos uel nepotes ſpiritua les ſecundum Do.poſt doc.in dic.c.i.v. ex confirmatione.li.vi. Centeſimotri ceſimooctaº.quero utrum liceat contra here matrimonium cuz ſorore filie mee ſpiritualis.Rñ° quamq̄ cū filia mea ſpi rituali nō liceat a coniugio tamē ſororis non oportet abſtinere ſed cōcedit̄.xxx. q.ii.illud etiaz.idem in ſu.confe.eo.ti. q.xiii.ſecundum fratrem Ni.poſt Rai. et piſa.Vnde ſuſcipiens tenens uel mer gens contrahit cum ſorore uel fratre ſuſcepti uel ſuſcepte ut p Archi.xxx.q. iii.poſt ſuſceptuz.& multo magiſ eius fi lius Arch.ea.q.per adoptionē.et ſic pa ter ſpiritualis poteſt accipere in uxorez ſororem filii ſpiritualis ut nota.in dicto .c.illud.& ſequitur per pe.de anch.ĩ di cto.c.i.li.vi.et Fra.poſt Io.anð.in.c.i. iii.oppo.eo.tit.et do.in di.c.i.li.vi. CXXXIX.quero ūtrum pater poſſit contrahere cum illa quam filius eius le uauit.Rñ° pōt ut nota.xxx.q.iii.illud. in glo.ratio autem eſt quia ut pretactuz eſt edictum de matrimonio eſt prohibi torium ut qui ſpecialiter non prohibet̄ admittatur ad quod.ſ.q.xxi.ſed filius non poteſt contrahere cum illa quam pa ter leuauit ut ibidem dicitur ſecundū pi ſa.& doc.in.c.i.de cogna.ſpirituali.dic h° ideo eē quia filia ſpiritualis filii mei carnalis nec eſt filia mea carnaliſ nec ſpi ritualis nec neptis quia cognatō ſpiritu alis ultra paternitatem uel filiationem non extenditur.filia autem ſpiritual pa tris mei ſoror mea eſt et cum ea contra here non poſſum ſecundum Arch.in dic. c.illud.et do.in di.c.i.li.vi.et ſimiliter cum filia carnali filii ſpiritualis ſecunð eundem ibidem poſt Io.an.unde in dic. c.illud.no.ĩ glo.q̄ pater ſpiritualis lici te copulatur cum filia naturali filie ſpi ritualis et ſic filiā filiole mee potero du cere in uxorem cum non reperiatur pro hibitum ſecundum Ho.in ſu.de cognat. ſpirituali.§.qualiter.in.ii.coſ.ibi etiaz q̄ pater licite poteſt accipere in uxorez filiam compatris uel commatris ſue dū modo non ſit filiola ſua licet honeſtuz eſ

set ꝙ a tali coniugio abstineret dicto.c. illud. & intellige etiam filiaz spiritualē sui compatris cum non prohibeatur ꝑm Fra.in.c.tua.de cogn.spiri.ii.oppo. & similiter ducere possum amitam uel materteram spiritualem secundum Ho.ubi ꝫ Et ad hec facit quod not.in.c.uno.in vº contractuz.eo.ti.li.vi. Centesimo quadragesiº .q̄ro quid si plures sint suscipientes .Rñº probibetur ne fiat de consc.di.iiii.non plures.& similiter in cōfirmatione ut in eo.c.non plures.si tamen fiat cum omnibus contrabitur cognatio spiritualis impediens & dirimens ut in c.q̃uis.eo.ti.li.vi.sed tamen isti suscipiētes bene possunt contrabere inter se qa non prohibentur ut Inno. ponit ut in sūma con.li.iiii.ti.vii.q.iii. secundum Fra trem Ni.post pisa.quo ad primum idem Fra.in.c.martinus.i.q.de cogna. spiri. quo ad secundum concor.Ho.in. c .ueniens.eo.ti.licet aliud dixerit in su. dicēs illa esse corrigēda si ergo duo cōpatres carnales non prohibentur contrabere q fi.sint legi.tāta.ita nec spirituales propter hoc etiam quia certe persone prohibentur .ꝫ.q.cxxxvi.inter quas isti non connumerantur & hoc uerius est secundum Anto.Fran.in di.c.martinus.iii.q. Et si leuans non tangit puerum sed lintheum quo est inuolutus efficitur compater si ī lintheo tenetur puer dū baptizaī secūdo. post Arch.in.c.q̃uis.de cogna.spiri. ubi etiam ꝙ compaternitas non contrahitur inter ipsos leuantes uel suscipiētes secundum doc. Item subdit ꝙ episcopus potest dispensare ut plures possint leuare de sacro fonte cum istud non reperiatur ei prohibitum ergo.zč.quia episcopi dispensant contra ius ubi nō est eis ꝑhibitum de quo in.c. at si clerici.de iudiciis. Centesimoquadragesimoprimo quero quid si quis baptizat seu tenet ad baptismum proprium filium. Rñº secundum Tho.in.iiii.di.xlii.si uir uel mulier hoc fecerit in articulo necessitatis seu ꝑ errorem non impeditur exigere aut reddere debitum extra eo.si uir. Si uero fecerit per fraudem impeditur exigere ꝑ tenetur reddeī ꝙ si uterq̄ fuerit i fraude neuter potest exigere sed uterq̄ tenetur exactus reddere ut ponit Ho. secundum pisa.glo.Rai.eo.ti.§.ult. super vº contracto.dicit ꝙ etiam qui fuit in fraude non perdit exactionem quia nō reperitur iure prohibitum pro quo uidetur facere dictum .c.si uir.eo.ti.sed primuz dictum cum Tho.uidet tenere Pe.Ho. & Goffr.ut in su.ea.q.et secundum fratrem nico.in addi.& per pe.de palu.in iiii.di.xlii.arti.i.conclu.vii.et subdit pisa.ꝙ melius esset ꝙ utercq̄ contineret eodem etiam modo si uir tenet aliquez filium uxoris sue uel uxor filium mariti sui si ex ignorantia excusatur si ex malicia sua fraus nō debz ei patrocinari nec ꝓpter hoc potest debitum subtrarere sed ñ potest exigere concor.ꝑe.& ber. secundum pisa.de hoc no.in.c.ii.de cogna.spiritu.ubi tenet Fran.ꝙ si scienter fiant compatres licet coniuges ipsi bene faciant continendo ut dic.c.ii.tamen exigendo non peccant quia non prohibent nec contrahendo paternitatez uidetur uouere castitatem quo casu nō possent exigere sine peccato de conue.cōiuga . placz. secundum eum et Io.de lig.post Hos.& sic uidētur sequi opiniōez Rai.de qua.ꝫ. uidetur securius ꝙ ex quo cōmittitur in cestus spiritualis secundum aliaz opinionē ad quod.ī.q.ccxiii.et.ī.§.v.q.cxv. & petatur absolutio ab episcopo ad qð. ī.§.v.q.cxiiii. Centesimoquadragesecundo quero utruz aliqs possit successiue habere in uxores duas commatres. Rñº sic patz ex dictis.ꝫ.q.cxxxvi.ꝙ si prima tua uxor tenuerit filium alterius anteq̄ tu miscearis ei poteris habere illam alteram. si uero tenuerit postq̄ fuit a te cognita non poteris secūdam habeī eo ꝙ compater eius factus es . si autem alia mulier tenuerit filiū uxoris tue quē ꝺ alio uiro habuit illa mulier est commater uxoris tue sed non tua siue illa tenuerit anteq̄ inter uos esset carnalis copula siuè post. ideo poteris illam habere & similiter si filius tuus quē de alia genuisti ab aliquo suscipiatur tunc suscipiens est compater tuus non autem uxoris tue unde si casus tue mortis eueniret suscipiens possz cōtrabeī cū illa q̄ fuerat tua uxor ut dicit Inno.xxx.q.iii.qui spirituale.

Idem in ſu. con. eo. ti. q. x. ſm fratrē Ni. poſt. piſa. et per Ho. in ſu. eo. ti. v. an ali quis poſſit. et de hac materia tractatur xxx. q. iiii. & ibi Archi. in prin. dicit q̄ ſucceſſiue poteſt quis habere duas cōma tres uxores in duobus tantum caſib9. ſ. ſi fuerunt commatres ante matrimoniū uel ſi filiuz mee uxoris acceperit ex alio uiro alias non de hoc nota. ī. c. martin9. de cogna. ſpiritu. et. xl. q. iiii. in ſumma. et cum eis pertranſit Fran. in dic. c. mar tinus. i. q. et ſic in tribus caſibus liz. pri mus ſi fuerunt cōmatres ante matrimo nium ſecundum Archi. Secundus etiam ſi poſt ante copulam carnalem ſecunduz pi ſa. et no. in. c. i. in glo. iii. de cogn. ſpiri. li. vi. Tercius ſi ex alio uiro ſecundū om nes. CXLIII. quero utrum ſi aliqs cognouerit aliquaz fornicarie et poſtea fit compater alterius leuando eius filiū de ſacro fonte an etiaz illa mulier formi caria efficiatur commater. Rn̄° ſecundū Tho. in. iiii. di. xxxii. q̄ ſicut compater nitas tranſit ad uxorem que a uiro pri9 fuerat carnaliter cognita eo q̄ iam effe cti ſunt una caro ut. xxix. q. iiii. ſi quis ex cōiugio. pari ratione uidetur tranſiī ad aliam mulierem carnaliter cognitā q̄ uis non ſit uxor idez ſentit glo. ſuper di. c. ſi quis. dicens q̄ per fornicariuz coitū acquiritur cōpaternitas quia una caro efficiuntur. xxxii. q. iiii. in eo. nam & af finitas acquiritur per fornicariuz coitū xxxv. q. iii. de inceſtis. &. c. non eam. ex tra. de eo qui cog. conſan. diſcretionez. tenetur igitur pro uero q̄ cōparernitas contrabitur ut probatur per predicta iura licet quibuſdam mirabile uideatur ideo tenendum q̄ ſic cui dicto concordat Io. an. in. vi. ſecundum piſa. Vere mira bile eſt hoc dictū ut ex peccato abhomi nabili oriatur parentela ſpiritualis ſicut ex glacie calor et ſi hec foret meretrix publica eſſet mater ſpiritualis ſcilicz cō mater quaſi omniuz de ciuitate et multa ualde forent matrimonia illegitima ꝓp ter occultas q̄ quotidie fiunt fornicatō nes cum tamen ut conſtat edictum ō ma trimonio ſit prohibitoriū ad quod. ſ̄. q. cxxxix. ut quilibet admittatur qui ſpeci aliter non prohibeatur nec in hoc caſu apparet aliquam prohibitionem a iure fieri nec obſtat q̄ carnalis copula ſit cā tranſmittendi compaternitatem de uiro ad uxorem et econuerſo quia illa non eſt cauſa ſolūmodo ſed et ſacramentū matri monii: unde non reperitur aliquod ius dictans hanc tranſmiſſionem fieri, niſi in ipſo matrimonio & ita etiam affirmat glo. Rai. ut patet in ſu. confe. li. iiii. tit. vii. q. xi. ſimiliter & alii. ut patet ꝑ glo. in di. c. ſi quis ex cōiugio. & propterea putat frater nico. oxi. q̄ ꝓpter rei gra uitatem & doctorum uarietatem ſup h° non ſit precipitanda ſententia ſed poti us dominus papa conſulendus ſecunduz ipſum Fran. ī dicto. c. martinus. ii. q. di cit uerius eſſe q̄ concubina nō efficiatur commater per no. per Archi. in. c. i. eo. ti. li. vi. & ſufficit q̄ de concubina hoc ñ inuenitur expreſſum nec etiaz glo. xxx. q. iiii. ſi quiſ. illud firmat. et ſimiliter In no. ī di. c. martinus. recitat opi. & nil ap ꝓbat et ideō etiā ſeq̄t frā. ī. c. cōtracto. i. oppo. eo. ti. idē ſequitur Io. de ligna. in dic. c. martinus. ad finem. dicens q̄ eti am preſuppoſito q̄ concubina efficeret̄ una caro per coniunctiōez non tamen le gitima ad introducendum effectus q̄ ori untur ex coniunctōne legitima mariti & uxoris ſecundum eum Idem Archi. ī di. c. ſi quis. dicens quoſdaz magnos theolo gos hoc tenere ut ibi per eum idez ſētit magiſter ſententi. li. iiii. di. xlii. c. vii. & ibi h° firmat Richardus et tenet q̄ per copulam fornicariam compaternitas ñ tranſit ab uno in alium quia per rem pu re carnis, non contrabit̄ ſpiritual̄ cogna tio Idem ſequitur Petrus de palude. ibidem in. ii. col̄. concl̄. i. prime. q. dicēs q̄ cogna° ſpiritual̄ dicitur quia a ſpiri tualibus cauſatur. Idem ſequitur do. in c. i. de cogna. ſpiri. li. vi. Idem Ni. et An to. de bu. in dicto. c. martinus. & q̄ hec pars ſit uerior tenet etiam frater Ant. in ſua ſumma. ſed frater Iohannes de ca piſtrano tenet opinionem thom. allegat illud pauli prima ad corinth. c. vi. ibi nō efficiantur mēbra meretricis. zc̄. erunt inquit duo in carne una. zc̄. quaſi uide tur uelle q̄ efficiantur una caro ad quod poſſet reſponderi pro ut dixit Iohā. de

ligna.uel ibi uidetur loqui preceptiue q̃ si contrahant matrimonium et efficiant̃ una caro & non fornicentur in hoc enim an efficiantur una caro uel unum corpus non uidetur ius sed propter sacramentū matrimonii ut dictum est nam etiam coniugati efficiuntur unuꝫ corpus.xxvii.q.ii.quia achato.xxxi.q.ii.de neptis.unꝺ tanto carrocio ad herēdum puto q̄ non transeat compaternitas ad fornicariam mulierem facit.ĩ.q.cli. facit in simili in spe.de compe.iudi.adi.§.i.v̄si .xliiii.& quod not. Io.in su. de bigamis.§. circa hoc.in .ii.col.ibi erūt duo scilicꝫ cōiuges CXLIIII.quero utrum ille qui baptizauit aliquā posito q̄ sit laic9 uel in mīoribus ordinibus possit contrahere cuꝫ illa.Rñ° non quia filia spiritualis est & si contraberet dirimendum esset extra eo. ne dum.li.vi.et per doc.in.c.fi.de cog. spirituali qui idem dicunt si mulier tēpore necessitatis baptizaret.Idē pe.ꝺ paſt. in.iiii.di.xlii.q.i.cōcl.iiii.similiter nec ille queꝫ presbiter baptizauit potest ducere filiam carnalem ipsi9 presbiteri extra eo.c.penit.nec filius presbiteri potest illā ducere quam presbiter ille baptizauit et idem de crismate seu confirmāte dicendum per predicta iura secus ꝺ sacramento penitentie aut aliis sacramentis .s̄.q.cxxxv.secundum pisa. Idem in effectu Io.in su.de cogna.spiri.§. fi.ad fi.et per Arch.xxx.q.i.omnes.et quod notat Io.de ligna.in.c.fi.de cogna. spi. et quid de filio episcopi crismātis p̄ Ar. in dicto.c.omnes.qui uidetur dubitare & remittit se ad.c.i.de cogna.spi.li.vi. de quo.s̄.q.cxxxvi. CXLV.quero utrum filii duorum compatrum possint matrimonialiter copulari.Rñ° sic siū sit geniti ante compaternitatem siū postea excepta solum persona per quaꝫ compaternitas est contracta que nūq̄ potest copulari alicui filiorum sui patris spiritualis .xxx.q.i.super quibus.et.c.pitaciū. &.c.non oportet.et extra eo.c.i. secundum pisa.nisi cōsuetudo ecclesie que scā daluꝫ generet aliter se haberet ut extra de cogna.spiri.c.i.et hoc casu seruanda est forma consuetudinis tā in contrahendo q̄ in dirimendo et non solū ecclesie p prie sed etiam metropolitane uel aliaꝝ circumpositarum eo.tit.i.c.super eo.ubi etiam patet q̄ semper est honestuꝫ & cōueniens ab huiusmodi coniugiis abstinere .non autem est necessarium nisi ratōe consuetudinis ut dictum est secundū fratrem nico.in addi.et ad dictum pisa.concor.pe.de paſt.in.iiii.di.xlii.q.i.concl. vi.& Io.in su.eo.ti.§.fi.v̄. Item siue ā te.zc̄ Idē pe.de anch.in.c.i.eo.ti.li.vi. et Arch.xxx.q.ii.non oportet.ū9 frā. ponendo casum ad dictum.c.super eo.ti tu.in fine.dicit sicut quesitum fuit p̄ alī quem episcopum a papa de filiis duorū compatrum an possint matrimonialiter coniungi et si cōiuncti fuerint an sint tollerandi Respōdit papa distinguendo q̄ aut per utrumq̄ uel alterum deuentuꝫ ē ad compaternitatem aut per neutrum. primo casu non debet pati episcopus q̄ coniungantur et coniunctos debet sep̄ar̄ ut in prin.usq̄ ibi ceterum. secundo casu subdistinguit q̄ aut cōsuetudo metropolitane ecclesie uel uicinarum ecclesiarum habet q9 non sustineatur matrimoniū inter eos et non permittentur coniungi & coniuncti seperabuntur ut in.v̄.ceteruꝫ. usq̄ ibi uerum. Aut habet q̄ talia coniugia permittantur & episcopus dissimulabit ut in.v̄.uerum.ubi ponitur dissimulationis ratio usq̄ ad fi.hodie autem debꝫ expresse approbar̄ et sic hodie ē approbationis dissimulatio secundum eum. CXLVI.quero an suscipiendo de maī bus presbiteri baptizantis contrahatur cognatio spiritualis.uidetur q̄ sic: dicit enim Arch.xxx.q.iiii.quod autez. Sed queritur an omnes qui tangunt puerum intelligantur patrini credit Hug.q̄ sic si tangant in fonte uel statim suscipiendo a presbitero dūmodo talia faciāt ad h° ea enim que incontinenti fiunt intelligū tur inesse extra de elec.c.officii. Idez sē tit Arch.in.c.i.in v̄° cognationē.ī prī. de cogna.spiri.li.vi. In contrariuꝫ facit cum nō uideatur tenere dum sacramentū confertur. nam ista cognatio contrahit̄ susceptione seu eleuatōe de baptismo seu sacro fonte uel detentione ad sacramentum ut no.Arch.in.c.i.de cogna.spirit. li.vi.in glo.ii.et in v̄° cognationē ī prī.

et Fredericus consi°. xv. & facit quod no. Arch. xxx. q. iiii. si quis ex uno. primum credo quia suscipiendo statiz absq; alia mora satis dicitur suscipere de baptismate de cogna. spiri. c. i. pri° respõso. li. vi. & in. c. i. qui ma. accu. pos. &. xxx. causa in themate ibi filium suum de baptismate suscepit et. C. de nup. si quis alũ naz. & pro hoc. xxx. q. i. c. peruenit. ibi ex lauacro sãcto. et. q. iii. pictaciũ. ꝙ b° quia contrabitur compaternitas baptizando. Item tenendo uel tangendo dum baptizatur seu tenendo dum crismatur. Item & leuando de sacro fonte seu baptismate pro quo glo. ii. xxx. q. i. in prĩ. et sic etiam si ratio. Archi. non concluderet uidelicet ea que in continenti fiunt. zc̃. saltem concluderet hec alia ratio ꝙa dicitur leuare de baptismo seu suscipere et sic efficit̃ patrinus quasi de baptismo suscipiat eo maxime quia Hu. dicit suscipiendo a baptismo licet Archi. referat a presbitero. unde suscipiendo statim de manibus sacerdotis baptizantis dicitur suscipi de sacro fonte secus si mora interponeretur ut dicit Arch. ĩ dicto. c. si qs. ut puta tangẽdo in manibus obstetricis suscipientis de manu sacerdotis. nam in actibus ĩ quib9 requiritur certa forma exigit̃ ꝙ uno contextu fiat ut dicit bal. in. l. ii. ad fi. C. de epi. aud. allegat in. c. ut circa. de elec. in nouella. li. vi. Idez dicit in repetitione. l. petens. in fi. ii. col. de pactis. facit quod no. Io. an. ĩ. c. presbiter. ad fi. de sa. non iteran. Si ergo p̃s bitero baptizante plures uolẽtes effici patrini interstint quoruz unus tenet puerum ad baptismum intus fontem et celebrato baptismo per presbiterũ ille subleuat puerum et alii tangunt pueruz subleuatum non uideo ꝙ tales taliter tangẽtes sĩt effecti patrini cum dici non possit ꝙ contracta sit compaternitas baptizando nec leuando de sacro fonte nec tenendo uel tangendo in fonte dum baptizat̃ licet plures uulgares aliter reputant facit. ĩ. §. v. q. cxxix. Et adde ꝙ partes ñ possent facere sacramentuz de non sacramento. ĩ. §. q. clviii. et inquantum dictuz est de tangentibus intellige de tactu aliquantulum moroso per modum suscepti onis seu eleuationis uel detentionis non aũt de subitaneo et repentino tactu per predicta et. ĩ. q. proxi. & uidetur de mẽte sũme confessõ. li. iiii. ti. vii. q. xxi.

CXLVII. quero quid si aliquis uult esse patrinus uel melius non uult sed fĩgit & simulat se tangere puerum et non tangit et respondet uerba solita. Rñ° secundum gui. non efficitur patrinus nisi tangat ipsum tenendo seu leuando de sacro fonte & simile dicendum de confirmatõne Idem in su. con. eo. ti. q. xxi. si uero teneat & non respondet credo ꝙ nihilominus efficitur compater si intendit agere ut uerus patrinus idest illud quod agit patrinus etiam si non intendat esse cõpater ut patet in su. con. eo. ti. q. xxii. nam responsio non est de substantia cõpaternitatis secundum fratrem Ni. post pisa. Intellige tamen ꝙ leuans seu tenens si ñ uerbo tñ signis respondeat quia nutu & signis dicitur quis loqui facit de spõ. cuz apud. & quod no. Io. an. in. c. constitutõnem. de sen. exco. super glo. iii. secunduz do. ꝓ9 multa. in. c. i. de cogna. spir. li. vi. Si tamen tenet non animo contrahendi compaternitatem ut si forte tenenti sanguis fluxerit ỏ naribus et ipse uoluerit substinere non contrabitur compaternitas ex hoc secundum An. in. c. cõtracto. in fi. de cogna. spiri. Nota ergo ꝙ requiritur intentio leuantis uel tenẽtis ad qỏ s̃. de sacra. in cõi. q. i. in fi. extenditur tñ qñq; ultra intentoinem ut per Io. an. in regula. potest quis. ad fi. et in fi. ĩ mer.

CXLVIII. quero utruz aliquis possit fieri compater alterius per ꝓcuratorez Rñ° si loquamur solum q̃tum ad affectũ non erit dubiuz quia ad talẽ affectũ promittendum uel ad tenendum etiam per procuratorem quis respondere potest leu si loquamur q̃tum ad ueram cõpaternitatem et cognationem spiritualem nõ potest contrahi per procuratorez ut ponit Arch. ꝓ. l. post mortem. ff. de adop. ibi dicitur neq; arrogare neq; adoptare quis absens neq; per alium huiusmodi solemnitatem agere potest et quod uidet̃ contra de procu. c. fi. li. vi. ubi dicitur ꝙ matrimoniuz põt contrahi per procuratorẽ hñtẽ ab hoc speciale mãdatũ soluit̃

ſecundum eum per id quod no. extra de conſe. eccle. c. aqua. ubi dicitur q̄ epiſcopus non poteſt committere reconciliatō nē eccleſie ſimplici ſacerdoti et ſic quod coberet perſone non poteſt per aliuz ad impleri Ad quod etiam facit .c. fina. de offic. delega. expreſſio autem conſenſus per quem contrahitur matrimonium bene poteſt fieri per alium dicto. c. fina. ō procura. Idem Io. anō. in quadaz queſtione diſputata ſecundum fratrem Nico. in addi. ad piſa. Aduertendum q̄ iſta cō paternitas dicetur affectionalis non habens uires cognationis ſpiritualis p̄ nota. s̄. q. proxima. et per nota. per Freō ricum de Senis conſilio. xiii. et per Arc. xvii. q. iiii. ſi quis ſuadēte. et qō notant docto. in. c. cum a deo. de reſcrip. cum ſi. Vnde Io. an. in regula. poteſt quis. i. q. li. vi. ſuper iſta queſtiōe refert marſiliuz doctorem ſuum tenuiſſe contrarium eius quod dixit Archi. ipſe tamen Io. an. ibi dem et in. c. ueniens. de cognati. ſpiritu. ſequitur Archi. idem Anto. de bu. in. c. per uenerabilem. xxvii. colum. qui filii ſint legitimi. Sed Franc. in dicto. c. ueniens. de cognatio. ſpirituali. dicit q̄ ueri or uidetur opinio marſilii quia edictum de procuratoribus prohibitoriū eſt. ff. de procura. l. mutus. ad quod. s̄. q. xxi. ſufficit ergo q̄ hoc nō reperitur expreſſe prohibitum et ita ſeruatur ſecundum eum qui reſpondet ad rationes Io. an. & ſic ſequitur opinionez Marſilii q̄ cōtrahatur compaternitas per procuratorez quod etiam uidetur ſequi Bal. in. l. una. §. ne autem. C. de cad. tollen. Sed Bart. ſequitur opinionem Io. an. in. l. gallus. §. forſitan. ff. de lib. et po. et pe. de anc. in. c. i. de cogna. ſpirituali. li. vi. domin9 Angelus diſtinguit q̄ aut fit actus leuationis per procuratorem et non poteſt contrahi aut per nuncium et tūc beñ poteſt contrahi ar. l. et licet. ff. de conſtit. pec. et nota. in. c. finali. de procurat. p̄ Io. anō. in nouella. Dicit Io. de ymola q̄ tutius eſt tenere opinionē Archi. et Io. and. quia opinio eorum pariter cōcludit et quia in iſtis actibus ſpiritualibus et ī ſeparabilibus a perſona non eſt differentia inter procuratorem et nunciū ut no. in cle. de renū. et in. l. q̄ ita. §. i. ad treb. et. l. quod meo. ff. de acqui. poſſ. p̄ Bar. ſecundum Domini. poſt eum in. c. i. in. ii. columna. de cognatione ſpirituali. li. vi. Vnde in. c. q̄uis. eo. tit. dicit ſic Nota q̄ compaternitas cōtrahitur ex acceſſu ad leuanduz de ſacro fonte et ſic uidetur q̄ per aliū fieri ñ poſſit et remittit ad ſupradicta Ad idem per An. in. c. ueniēs. de cognatione ſpirituali. et per Balō. in l. ſi quis alumnam. de nup. quicquid ſit p̄ opinione Marſilii. facit quod dicit Bal. et Fra. q̄ ita ſeruatur Eſt enim conſuetudo optima legum interpres de conſuet. cum dilecti. ad hoc. ī. §. proxi. q. li. Similiter ſeruatur q̄ iuramentum preſtatur per procuratorem ut per Arc. lxiii. di. tibi dño. et quod nota. per pe. de anch. ī. c. uno. vi. notabili. ō ſtatu reguł. li. vi. dicens q̄ iuramentum fidelitatis debet quis preſtare per ſe perſonaliter et etiam poteſt per procuratorem et allegat Archi. ubi. s̄. Sic ergo licet tale iuramentum exigat actum corporeū ſatis eſt qō ſeruatur q̄ per procuratorem preſtetur et ita in ſimili dicamus in caſu noſtro facit etiam aliud quod dicit Fran. q̄ non r̄ peritur expreſſe ꝓhibitum q̄ iſte actus per procuratorem non poſſit expediri. Vnde uidetur q̄ ante factuz ſequat̄ opinionem Archi. ut non fiat per procuratorem quia tutius eſt ut dicit Io. de ymo. ſed ſi fiat ſequi poſſit alia opinio et dicamus q̄ cōtracta ſit cōpaternitas per nota. in ſimili per dominum Domi. in. c. cuz nullus in prin. ante finem. de tēporib9. ordi. li. vi. et per Io. an. in reguł. cū qd. de reg. iuř. in ſolutione queſtōnis. & qō no. in cle. i. de priuił. ī glo. puto. &. ī. §. proximo. q. xcii. ante medium. et quod notat Io. de ymo. ſuper dicta glo. puto. et Fra. in. xx. q. et quod not. Inno. in ſimili. in. c. cum inhibitio. de clam. deſpō. et clarius per Nico. ī. c. ueniens. de cognatione ſpirituali. et ad. l. poſt mortem. ff. de adopti. reſpond̄ ut per bal. ubi. s̄. facit quod bal. in. di. §. ne autem. in fi. & ī ſimilibus locis. facit. ī. q. proxima. facit a ſimili quia uxor baptizantis effi citur commater. s̄. q. cxxxvi. quid autē. ſi ſindicus uniuerſitatis leuauit de ſacro

fonte an contrahatur cognatio ſpiritual per Frederi. de Senis. conſi° xv. et. ĩ. ꝓ xime. CXLIX. q̄ro eo caſu de quo s̄. proxime an ipſe procurator efficiatur compater. Rñ° Io. an. in dicta rub. pōt quis dicit ꝙ ſic: nam ſepe extra id quod agitur naſcitur obl'atio de arbi. ꝓ tuas. et quod ibi nota. Fran. tenet contrariu3 quia requiritur animus cum obligetur compater de conſe. di. iiii. uos. autez. qđ non intēdit procurator quod tenet Fredericus in conſiliis. cōſi. xv. incipit queſtio talis eſt ſindicus. zc̄. Et idem Nico. in. c. ueniēs. et ꝓ hoc ꝙa qualitas ſpiritualis non inducitur in non conſentientē de bapt. maiores. et per hoc tollitur qđ notatur ĩ dicto. c. per tuas. quia ibi alia ratio de quo ut ibi in glo. licet. et ex hoc ꝙ animus requiritur infertur ꝙ uniuerſitas non fit commater ſi eius ſindic9 nomine uniuerſitatis aliquem leuat de baptiſmo quod tenet Fredericus in dicto cōſilio. xv. quia uniuerſitas non eſt capax talis uinculi ar. de ſent. exco. romana. §. fi. et. c. ſi ſententia. §. fi. li. vi. Item cum uniuerſitas non ſit capax baptiſmi non ē etiam capax huius cognatōnis de conſe. di. iiii. in baptiſmate. Et concordat hiis pe. de anch. in. c. uno. de cognatione ſpirituali. li. vi. ubi idem poſt multa concludit dominus Dominicus quia abeſt ani9 ſe obligandi per nota. in cle. eos. glo. fi. de regul'. et quia deus cor interrogat & non manum ut ibi plenius et idem Nico. in dicto. c. ueniens. in fine et ita cōſultū fuit in curia romana ad que. s̄. q. prox. in fine. CL. quero utrum in pluribus actibus ſacramentalibus requirant̄ plures patrini. Rñ° ĩ catheciſmo baptiſmo et confirmatione unus et idem patrin9 poteſt eſſe ſi neceſſitas cogit ſed non eſt conſuetudo romana quin potius per ſingulos actus ſinguli ſuſcipiant de cōſe di. iiii. in catheciſmo. ſecundū piſa. ubi Ar. exponit fieri ideſt ſufficere ſingulos pueros obſeruatur tamen quia in catheciſmo exorciſmo et baptiſmo hii idē tenēt nec mutantur cum cognatio ſpiritual' ex primis non eēt tāti effectus. s̄. q. cxxxv. CLI. quero utrum ille qui non eſt baptizatus poſſit aliquem ſuſcipere ĩ baptiſmo uel qui nō eſt confirmatus poſſit aliquem tenere in confirmatione. Rñ° ſm Thomam et Pe. ꝙ non quia talis non ē membrum eccleſie cuius perſonaz gerit tenens ad ſacramenta de conſe. di. iiii. in baptiſmate. et ſi de facto ſiue in neceſſitate leuat uel tenet ſeu etiā baptizat nō contrahit aliquam cognationem ſpiritualem et hic addit Ala. ꝙ ſi alter cōiugū eſt baptizatus tamen per euz non trāſit cognatio ad non baptizatum Idez de cō firmatione ſecundum Piſa. glo. in dicto c. ĩ baptiſmate. dicit idē quo ad ſuſcipiētes ſ̄ sec9 dicit eſſe in baptizante glo. etiam Rai. dicit ꝙ huiuſmodi cognatio ſpū alis contrahitur etiā inter iudeos ꝙ un9 tenet uel ſuſcipit filium alterius in baptiſmo uel confirmatione ut in ſu. conſe. eo. ti. q. v. Albertus ſimpliciter concordat cum piſa. Dubiū eſt ideo puto ꝙ tutior pars eſſet eligenda ſecundum frēmnico. in addi. ad hoc. s̄. q. cxxxvi. uidelz ut non baptizatus contrahat ſi ſit cathecuminus alias non ut ibi poſt pe. de paſ. in. iiii. di. xlii. q. i. concluſione. iii. ut ibi latiꝰ ꝙ ſi baptizatuſ teneat filiū nō baptizati ſeu infidelis bene contrahit cōpatrem ut in piſa. in v° confirmatio ſacramenti. ſecundum fratrem nico. poſt piſa. ubi. s̄. & ꝙ inter iudeos contrahatur cognatio ſpiritualis refert Archid. xxx. q. i. c. i. Fra. in rub. de cogna. ſpir. remittit ad not. in regul'. ex eo. li. vi. iii. .q. ubi concluditur de iudeo & pagano ꝙ non contrahatur hec cognatio cum careant baptiſmo qui eſt ianua ſacramēto rum de preſ. non bap. c. i. ii. &. iii. et probatur hoc de conſe. di. iiii. ĩ baptiſmate. ſecus in heretico cū ſit baptizatus ſecūd̄ eum Idem Io. an. in. c. nobis. circa. principi. de iure patro. & Fredericus de Senis conſilio. xv. ii. col'. & ad premiſſa uid̄ ĩ. q. clxix. et. s̄. §. i. q. xlviii. CLII. quero utruz religioſus poſſit fieri patrinus uel compater. Rñ° prohibitum eſt abbatibus et monachis puerum de baptiſmo ſuſcipere aut baptizar̄ et huiuſmodi. xvi. q. i. placuit. de conſe. di. iiii. non licet. Idem intelligendum eſt de omnib9 religioſis et canonicis regularib9 extra de poſtu. ex parte. non enim licet religi

osis commatres facere propter familia
ritatem que solet inde prouenire Idem ī
summa confe. eo. titu. q. ultima secundu3
fratrem Nico. post pisa. dicit Fra. in. c.
fi. de cognatione spirituali. q̄ monachi
possunt baptizare qui tamen prohiben
tur facere commatres. xviii. q. ii. perue
nit ubi. glo. & uide. s̄. §. i. q. xxiii. ad fi.
Si ergo religiosus faciat sibi commatre3
de quo prohibetur nihilominus contra
hitur compaternitas etiam sine licentia
abbatis ut colligitur. xviii. q. i. peruēit.
&. xvi. q. i. doctos. cum sequen. secundū
Fredericum consilio. xcix. incipit primo
queritur nunquid zč. CLIII. quero
circa impedimentum cognationis legal
que fit per adoptionem Vbi sciendū q̄
per adoptione3 proueniunt tres species
legalis cognationis. Prima est ascenden
tium & descendentium que attenditur in
ter patrem adoptantem & filium uel fi
liam nepotē uel neptī & huiusmōi adop
tatos et hec īdistincte impedit matrimo
nium quoniam pater adoptator non po
test contrahere cum filia adoptiua: nec
etiam cum adoptiua nepte et huiusmodi
xxx. q. iii. ita diligere. etiam post eman
cipationem inst. de nup. §. ergo. Secūda
species est collateralium scilicet inter fi
lium meum naturalem & adoptiuum &
hec impedit matrimonium quamdiu sūt
in eiusd3 patris potest ate ea uero solu
ta scilicet morte patris uel emancipatio
ne filii naturalis uel adoptiui non impe
dit extra eo. c. i. xxx. q. iii. p9 susceptu3.
Tercia species est q̄ legalis affinitas in
ter patrem adoptantem et uxorem filii
adoptati similiter filium adoptiuum &
uxorem patris adoptantis et hec iteru3
omni tempore īpedit matrimoniu3 quo
niam pater adoptator nunq̄ potest con
trahere cu3 illa que fuit uxor filii adop
tiui etia3 post emancipationem. ff. de ri
tu nuptiarum. l. nam adoptiuus alias
adoptiuus. insti. de nup. §. i. &. ii. simili
filius adoptiuus post mortem patris ad
optiui non potest contrahere cum illa q̄
fuit uxor patris adoptiui ut in dicta. l.
adoptiuus. etiam si ante mortem fuisset
emancipatus ut ibi & de dictis etia3 spe
ciebus habet in su. cō. li. xxx. ti. viii. q.
viii. secundum fratrem nicol. post pisa.
Idez pe. de pal. in. iiii. di. xlii. q. i. ar. ii.
conclusione. vi. &. vii. quid autē sit adop
tio et de eius speciebus in dicto ar°. ii.
et quis possit adoptare ibidem. conclusi.
one. iii. & qualiter adoptio dissoluatur
ibidem conclusione. iiii. & idem in effcū
Hosti. in su. de cognatione legali. §. fina
li. et p̄ glo. et doc. ī. c. i. de cog. le. ubi eti
am per Fra. in. ii. oppos. et per totum.
ubi etiam dicit post Io. an. q̄ ex quo ru
brica generaliter dicit de cognatione le
gali optat Host. q̄ hec prohibitio reuo
cetur & idem optat de prohibitione pu
blice honestatis facit quod idem dicit ō
consanguini. & affin. non debet. ii. q. Est
autem cognatio legalis ciuilis propinq
tas per quam quis reputatur filius uel
nepos uel deinceps uel frater uel affinis
lic3 naturaliter non sit pene naturā imi
tans ff. de adop. adoptio. et. l. nec ei. §.
eorum. &. §. pre. et. l. si quis nepote3. se
cundum Fran. post Hosti. in rubrica. de
cognatōne legali. ubi etiam de specieb9
iplius & q̄ adoptō fit corā quol3 9petē
ti mgrātu. ff. de adop. l. ii. de off. procō
sulis. l. ii. sed in arrogatione impuberis
que fit auctoritate imperiali quedā spe
cialia sunt de quib9. ff. de adopt. l. si pr̄.
§. finali cum duabus sequentibus. Item
adoptare potest quilibet masculus sui iu
ris etiam si filios habeat et etia3 presbi
ter quo ad patrimonialia quia saltem de
facto generare potest ut per Host. Fra.
et doctores in rubrica de cognatione le
gali. et ad predicta adde Anto. de but°.
in. c. i. de cognat. lega. CLIIII. que
ro nunquid filius adoptiuus potest con
trahere cu3 filia illegitima patris adop
tiui. Rn̄° secundum Guil. credo sine p̄iu
dicio q̄ sic & q̄ fili9 illegitim9 possit cō
trahere cum filia adoptiua sicut notauit
Hugo. xxx. q. iii. in principio. na3 illegi
timus filius uel filia non est in paterna
potestate insti. de nupti. §. penulti. con
cordat Inno. & Hosti. Idem in su. conf.
eo. ti. q. viii. secundum Nico. post pisan.
Idem glo. in. c. uno. de cognatione lega.
dicens secus de filia spirituali cui non co
pulatur illegitī9 Idē Inno. s̄. q. cxxxvii
Sed Fra. dicit idē respectu filie adoptīe

q illegitimus ñ potest copulari sibi nec procedit ratio quia illegitimus non sit ī potestate quia nihilominus surgit cognatio legalis secundū eum in dicto.c.uno. et secunda.q.possunt tamen filii adoptiui inter se contrahere quia non prohibētur pro hoc de spon.cum apud.secundū Fran.post glosam ibidem.vi.q̄stiōe.

CLV.quero utrum adoptiuus qui non transit in potestatem adoptantis possit cōtrahēr cū filia legitima ipsi9 adoptantis.Rn° de hac questione uarie sunt doctorum opiniones:Dici tamen posset q cum iura canonica indistincte loquantur de adoptione non distinguēdo inter simpliciter adoptatū scilicet qui non transit in potestatem & arrogatum qui transit innuunt q quantum adhoc idē ius sit in utroq; casu scilicet q non possit nisi adoptio prius dissoluatur per emancipatōnem que emancipatio quantū ad aliqd habet locum etiam in adoptato.C.ō adopt.l.penultima.§.sin autem.secundum pisa.uidelicet quo ad successionem abintestato que datur adoptiuo tali nō emancipato sed non datur emancipato ut ibi. & sic impeditur matrimonium cuī adoptato siue transeat in potestatem siue non hoc tenet Host.et Guil.in specu.sed Innocent.tenet q non impediatur quando adoptatus non transit in potestatem ut etiam notat dominus Anton.de but'.in dicto.c.uno.& idem etiam dicit Hug.ut in summa confesso.eodem titu.q.x.ubi non prefertur aliqua istarum opinionuī sim.liter nec per dominum Anto.ubi.s. ideo non uidetur precipitanda sentētia secundum fratrem Nicola.in addi.Fra. in dicto.c.uno.refert opinionem Inno. dicentis q teneat matrimonium īter adoptatum et filiaī adoptantis cum adoptatus non transeat in potestatem adoptantis insti.ō adpot.§.ii.& intelligit textum in dicto.c.uno.de sorore arrogata que transit in potestatem arrogantis. dicit tamen ipse Fran.q ex quo littera loquitur de sorore adoptata est dicendū contrarium:dato enim q non transeat ī potestetam adoptantis surgit ta ē cognatio legalis et hoc etiam uult glos.ibi. Alii dicunt & fuit opinio Damasi Lau. Tan.Vin.Goffre.Pbi.& Hosti.& spe. eodem titu.in prin.tamē propter diuersitates opinionum si qua consuetudo eēt in hoc ei standum foret secundum eū ad quod.s̄.q.cx.&.q.cviii. CLVI.q̄ro quid si adoptiuus durante adoptione contrahat cum filia illegitima adoptantis nunquid soluetur matrimoniū.Rn° secundū Gui.quidam dixerunt q nō sed uerius tenendum quod Hug.notauit scilicet q soluetur extra eo.c.unico.ubi dicitur q̄diu durat adoptō inter tales nuptie consistere non possunt sed primam tenet spe.in secundam autem scilicet q matrimonium soluatur communiter magis uidentur inclinare doctores ut ibidem notat dominus Anto.de but'.qui etiam dicit q promptum est dare remedium scilicet dissoluendi adoptionem qua dissoluta poterit constare matrimonium secundum fratrem Nicola.in addit.Aduerte quo ad thema questionis quia de eo dictum est.s̄.q.cliii.debet ergo formari q̄stio secundum glo.ibi.in fine.& Franci. ibidem in.vii.q.si adoptiuus durāte adoptione contrahat cuī filia legitima seu naturali et glo.ibi refert quosdam dicere q non dissoluitur matrimonium cū impedimentum sit temporale deinde glos. refert opinionem Hugo.dicentis cōtrarium primum tenet spe.eodem titulo in principio & idem uidetur ibi sentire Io. an.dicens q si separentur separatio uidetur frustratoria cum facta dissolutōne p emancipationem statim possit contrahi et secundum eum ar.litter̄.ibi consister̄. in dicto.c.uno.dici potest q sin̄ nouo cōtractu statim emancipatione facta tenz matrimoniuz ar° sumpto a contrario ibi q̄diu durat.zc̄.Io de ligna.tenet secundum sed nihil inducit facit tamen quia ī pedimentū adoptionis uidet̄ eē ꝑpetuū potest enī eē q n̄ solue nisi morte adoptati uł adoptāt' ergo sufficit q pōt eē ꝑpetuum ar.ff.de condi.indebi.l.sufficit. & ex hiis hec questio redd.tur dubia qa tamen edictum de matrimonio est prohibitorium de spon.cum apud.uidetur eq or opinio prima q non dissoluatur secū dum Fran.qui dicit q illam glo.habes xxx.q.iii.in summa. CLVII.quero

nunquid due perſone que ab eodem ſũt adoptate poſſint ĩter ſe cõtrabeř. Rñ° ſecundum Guil. poſſunt cum nuſq̃ reperi atĕ prohibituz ſicut & duo ſpirituales fi lii alicuius contrabeř poſſunt & ſpiritu ales cum adoptiuis concor. Hu. & Ber. idem in ſumma confeſſorum eo. ti. q. xi. ſecundum fratrem nicol. poſt piſa. &. s̃. q. cliii. in fine. et per Anto. de butr. in c. 1. de cognatione legali. Centeſimo quinquageſimoocta° quero utruz inter patrem adoptantem & patrem adopta ti ſiue matrem aliqua cognatõ contraba tur. Rñ°. ſecundum Thom. & pe. nulla idem in ſumma confeſſorum. eo. titu. q. xiii. & de materia adoptionis et arroga tionis uide piſa. in v° adoptio. ſecunduz eoſdem ad quod. s̃. q. cliii. circa prin.

Centeſimoquinquageſimono° quero cir ca impedimentum criminis ubi ſcienduz ꝙ quedam crimina impediunt matrimo nium contrahendum ſed non dirimunt cõ tractum et ſunt ſeptem. primum eſt ince ſtus. xxxii. q. ii. ſi quis uiduam. et. c. qui dormierit. et. c. concubuiſti. Secunduz ẽ de eo q interfecit primaz uxorẽ. xxxiii. q. ii. ammouere. &. c. ĩterfectores. Ter cium eſt quando quis rapuit ſponſam al terius. xxvii. q. ii. ſtatutum. Quartum ẽ quando quis inſidiando matrimonium ꝑ prium filium de ſacro fonte leuauit uel recepit ut poſſet priuare uxorez debito coniugali. xxx. q. i. de eo. Quintum quã do quis interfecit ſacerdotem extra de pe. et rem. qui preſbiteri. Sextum eſt ſo lemniter penitens. xxxiii. q. ii. de hiis. et. c. antiqui. Septimuz eſt ſi quis monia lem ſcien ter uxorem accipiat. xxvii. q. i. hii qui. omnes predictos caſus ponunt Rai. Tho. pe & Ho. preter ultimũ quẽ ſolus Ho. addit: licet autem hec et alia forte impediant matrimoniũ contraben dum Si tamen timetur de incontinentia debet eis epiſcopus licentiam concedeř nubendi ar. xxxiii. q. ii. antiqui. &. c. in adoleſcentia. et extra de eo qui cogno. conſan. ex litteris. & ſecundum ꝙ addit Guil. ſcilicet ad proximuz dictum quod fuit Rai. in ſumma confeſſo. li. iiii. ti. ix. q. i. ubi hec notantur ſufficit licẽtia pro priu ſacerdotis ymo ꝙ de conſuetudine non ſerua tur iſte rigor petendi licentiaz ſecundum fratrem nicola. poſt piſa. in. §. impedimentum. viii. et ꝙ non ſeparetur matrimonium propter iſta crimina per Archi. xxxiii. q. ii. placuit. Et adde. s̃. q. ciiii. Et circa cognoſcentem conſangui neam uxoris ſue dic ꝙ ſi cognouit conſã guineam ſponſe ſue ſponſalia ſoluta ſunt nec poteſt ultra ſponſam illam habere in coniugem obſtante affinitate contracta nec etiam illam quam cognouit obſtãte publice honeſtatis iuſticia niſi papa diſ penſante ſed poteſt ducere terciam epiſ copo diſpenſante penitentia ſibi de ince ſtu impoſita Sed ſi quis cognouit conſan guineam uxoris conſumato matrimonio ſcienter non diſſoluitur matrimoniuz ſed tenetur reddere debituz petenti non au tem poteſt petere niſi ſecum propter in continentie difficultatem per epiſcopuz diſpenſetur: ſed ſi matrimoniuz nõ erat conſumatum tenetur ingredi religionez ne committat inceſtum cognoſcendo ſci licet affinem ſuam: ſed poteſt epiſcopus cum eo diſpenſare in petendo & redden do Itez ſi coniuges confiterentur in pre iudicium matrimonii conſanguinitatem uel affinitatẽ preceſſiſſe in foro iudiciali nõ crederetur eis alias multi colluderẽt & idem in ſimilibus ſecundum pe. de pa. in. iiii. di. xlii. q. i. ante finem. ad que ad de Anto. in. c. ii. et per totum de eo qui cognouit conſanguineam uxoris ſue ubi etiam ꝙ talis affinitas ſuperueniens nõ diſſoluit matrimoniũ licz ſponſalia de fu turo ſic et regulariter crimen ſuperueni ens diſſoluit ſponſalia quo ad criminoſũ non autem in preiudicium alterius inno centis petentis ſponſalia conſumari ſecũ duz pe. de pał. in. iiii. di. xxvii. q. i. ĩ. xi. columna. ad quod. ĩ. q. clxiiii. Vltimo no ta ꝙ propter crimen propter quod ĩpo nitur pena mortis non ſeparatur matri moniũ ſi ille non moritur de hiis qui fiẗ. occi. c. ii. per Nico. Centeſimoſexage ſi° . quero que ſunt crimina que dirimũt matrimonium iam contractum. Rñ°. ſo lum duo Primuz eſt ſi qua mulier machi nata fuit in mortem uxoris alicuius & ipſa cum effectu occiderit animum habẽ di uirum illius in ſuum & ſi qs machiat9

fuerit et cum effectu occiderit uiruz alı
cuius ut habeat eius uxorem tales ſi con
traxerint perpetuo ſunt ſeparādi. xxxi.
q.i.ſi quis uiuente . Idem in ſumma con
feſſorum eodem titu. q.ii. ſecunduz Rai.
et glo. eius q̄ caſ9 ſecundū quoſdaz ītelli
gīt ſolū ſi dū eēt primū cōiugiū eo ꝙ ā°
uiuerēt fuerat cōmiſſū adulteriū ꝑm glo
ſā Ra. et Gof. ut patet ī dicta. q.ii. ꝑ ue
rior eſt opinio Innocen. & Hoſtiē. dicen
tium ꝙ ſolum machinatio mortis cum ef
fectu ſufficit ad dirimendum matrimoni
uz licet non interuenerit adulterina pol
lutio extra de conuer. infide. laudabilē.
ubi nulla fit mentio de adulterina pollu
tione ad q̄ adde Io. and. in dicto. c. lau
dabilem. & hoc primum crimen dirimēs
matrimonium ſecundum eſt adulterium
& hoc quando adulterantes p̄ſtant ſibi
fidē promittendo ſeu iurando ꝙ contra
hant ſiue de facto contrahant & ſi uiuen
te altero cōiuge fuiſſz ĩter illos adulteri-
na cōmixtō ſiue fuerit ante dictam ꝓmiſ
ſionem uel contractuz ſiue poſt ꝙ ſi adul
terina pollutio prius uel poſt non inter
uenerit non impeditur matrimoniuz ex
tra de eo qui cogn. conſā. c. ultimo. ubi
dicitur fide data promiſit. ſed tamē ſub
nomine fidei ītelligitur etiam nuda pro
miſſio & huiuſmōi ꝓmiſſio eſt quedā de
ſponſatio de futuro ſecūdū glo. Rai. & ī
ſumma confeſſorum eo. ti. q.ii. ſecunduz
fratrem nicola. in additi. ad piſa. ubi. s̄.
& ad illud ſi interuenit iuramentuz pro
batur in . c.ii. de eo qui duxit in uxo . &
quod nota. eodem titulo. c.iii. in fine. &
xxxi. q.i. relatum. de fideiuſſ. peruenit.
in fine. facit in ſimili de ſpon. de illis. ĩ.
&. c. commiſſum. de cond. appo. de illis.
&. c. per tuas. cum ſi. Et dicit Petrus de
paī. Nota ꝙ tria ſunt crimina que diri
munt poſt contractum Primum eſt cum
uxor machinatur in mortem uiri ut poſt
ea contrahat cuz adultero uel econuerſo
ad quod tria requiruntur ad dirimendū
ſcilicet adulterium. ſecundo actualis occi
ſio. tercio intentō contrahendi in occidē
do . xxx. q. i . ſi quis uiuente . de eo qui
dux. ī matri. ſuper hoc. &. c. ſignificaſti.
&. c. ueniens. ſecundus caſus eſt ſi p̄ſtet
fidem adultere de contrahendo cum ea
poſt mortem uiri uel ecōuerſo ſed ſub no
mine fidei etiam nuda promiſſio intelli
gitur ſed tunc iſta duo requiruntur ſcilicz
pollutio et promiſſio . xxxi. q.i. relatū.
Tercio quando cum adultera contrahit
de facto & hic etiam duo requirūtur ſci
licet adulterium & de facto matrimoni
um extra eo. c. cum haberet. et. c. ex lit
teraz. &. c. ſi quis uxorem . Item requi-
ritur in hiis duobus caſibus ꝙ uterq̄ ſci
ret impedimentum de conce . preben. c.
i. nā altero ignorante non dirimitur ex
tra eo . propoſituz. &. c. ueniens. de ſpō.
c. cum in apoſtolica. ſed nihilominus ber
ſebee fuit uera uxor dauid quia non duz
erat hoc ſtatutum eccleſie ſecundum pe.
de paī. in. iiii. di. xxxiiii. q . i. ar° . iii. &
ad illud de nuda promiſſione adde. ĩ. q.
proxima. & de materia huiuſmodi ꝑ Ho
ſtien. in ſumma de eo qui duxit ī matri .
v̄ſi. ſed quis probabit. et per totum . &
xxxi. q.i. et per eundem Hoſtien. in ſum
ma de matri. §. qualiter ī pediatur. v̄. v°
crimē. zč. ubi ſic dicit v° crimen triplex
quod impedit & dirimit ſcilicet ſi quis
aliquam per adulterium polluerit & fi
dem dederit ꝙ poſt mortem prime eam
in uxoreꝫ ducat: ſecundum ſi de facto cō
traxit & polluit probantur hec duo ĩ. c.
finali. de eo qui duxit in uxorem. Tercı
um ſi machinatus eſt in mortē uxoris ad
hoc ut ſecundam haberet dicto. c. lauda
bilem. primo reſponſo. hoc tamen intel
lexit Goffredus ubi & ſecundam pollue
rit uiuente prima de eo qui duxit in ma
tri. quā pol. ſuper hoc. &. c. ſignificaſti.
quod dic ut in ſumma per Hoſtien. eodē
titulo. ubi & idem intellexit Goff. & ut
s̄. Et pro intelligētia recipe has regulas
Prima ſi quis uiuente prima contrahit
cum ſecunda etiam ſciente ꝙ eſt coniuga
tus alio non interueniente poſt mortem
prime ſecundaz ducere poteſt de eo qui
duxit in matrimo. c. finali. Secunda ſi qs
uiuente prima dat fidem ſecunde etiam
ſcienti de contrahēdo mortua prima po
teſt ſecundam ducere dicto. c. fina. Ter
cia ſi quis uiuente prima cognoſcit ſecun
dam etiam ſcienteer alio non interueni
ente poteſt mortua prima ſecundam du
cere . eodem titulo . ſignificaſti. Quarta

si alter coniugum machinatur in mortez alterius non ex hoc impeditur contrahere. similiter non impeditur extraneus q̃ machinatur: unde si mulier machinatur in mortem alterius mulieris cuz effectu ut quia interfecit potest esse uxor mari ti mulieris mortue eodem titu. super. & hoc ex quo fuit machinatō sola absq; ad ulterio ut ibi et ex quo fuit machinatio alterius tantum ex contrahentibus secꝰ si utriusq; ut si maritus mulieris mortue consenserit de conuer. infide. c. 1. Ex his quatuor regulis habes quando nō impeditur matrimonium. Quinta regula si uiuente prima uir dat fidem secunde & eā sciente3 de prima cognoscit non poterit esse uxor mortua prima de eo qui duxit in matri. c. 1. a contrario. &. c. sequenti. secus si ignorauit de prima ut ibi. Sexta si habens uxorem de facto contraxit cū alia sciente et eam cognouit illa nunq̃ potest esse uxor eodem titu. c. 11. et. c. cum haberet &. c. finali. Septima si extraneus cum altero coniugum machinatur cuz effectu in mortē alterius non potest matrimonialiter coniungi cōiunx superstes cum illo de conuer. infide. c. 1. Octaua q̃ uiuente prima cognoscit secundā que machinatur in mortem prime cum effectu non potest unq̃ ducere secundam eodem titulo. c. super. & ca. significasti. Idem si interuenit fidei datio cum machinatione dicto. c. super. ibi tamen interceſſit adulteriū unde in hoc ultimo potest dici cōtrarium ex quo hoc non reperit̃ expressum secundum Fra. in rubrica de eo qui duxit in matri. nam si iste qui fidem dedit secunde uel cuz ea contraxit non cognouit eam uiuente prima sed ea mortua poterit cum ea contrahere secundū eūd̃ in. c. finali ultima. q. eodem titulo. & ad dictas regulas per Io. do ligna. in dicto c. super. de eo. qui. duxit in matri. & sat̃ est fidem dedisse absq; iuramento secundum Fra. in. c. significasti. ad finem. & debet intelligi q̃ fides detur sub forma ut quia uir p̃mittit mulieri q̃ post mortem prime cum ea cōtraheret. unde isto casu secunda non potuit habere bonam fidem ut per Fra. post Hostien. de eo q̃ duxit in matri. c. finali. ii. queſt. & seq̃n ti. & ad illud ī quarta. si utriusq; zc̃. Idē & clarius per eundem eodem tit. super. prima. q. & in. c. finali. 1. q. per eundem &. ī. q. clxii. & adde nico. optime distinguentem in. c. 1. de eo qui duxit. Centesimo sexagesimo pri°. quero quid si nec iurauit nec fidem dedit sed solum promisit. Rñ° secundum spe. eodem titu. Idez uidetur ar. xxii. q. ultima iuramenti. ar. contra. de fideiusso. c. ii. in fine. primam partem uidentur sequi frater Nicolaus oximi & Petr. de pal̃. ut dixi. s̃. q. p̃xi. allegando in summa confessorum. li. iiii. titu. ix. q. ii. et Antoni. de but̃. in. c. significasti. ad finem. de eo qui duxit ī matrimo. sed non uideo q̃ in hac materia restringibili dispositio ista extendatur ad simplicem promissionem absq; fide ul̃ iuramento & non obstat. c. iuramenti. q̃ ibi dicit glo. & Arch. maius peccatuz & maior pena imponitur pro fractione iuramenti q̃ simplicis promissionis & licet deus non faciat differentiam inter iuramentum & simplicem loquelam seu promissionem tamen ecclesia facit secunduz Arch. ibi & Hostien. in summa qui cler. uel uoue. §. ii. in. ii. columna. Nam quo ad ecclesiaz maioris efficacie est iuramētū q̃ p̃missio sine iuramēto secundū Antoni. de but̃. in. c. preterea. . ii. de spon. facit quod no. Ant. in. c. significauit. circa medium. de eo qui duxit in matrimo. si ergo per constitutionez ecclesie probibetur matrimonium quando est iuratuz ul̃ fides data ergo ñ uidetur extendēda ad solam promissionem facit in specu. de statu mona. v. xvii. & quod notat Arc. xxvii. di. c. finali. et in specu. de iureiur. in fine. et per nota. per doctores in dic. c. ii. pro hac parte induco Richardum ī iiii. di. xxxv. ubi refert aliquos tenere q̃ non dirimat matrimonium licet nō firmet sed istud firmat Scotus in. iiii. eadē dist. quod etiam sentit Io. and. de eo qui duxit. c. finali. ii. columna. et in fine. b° etiam sentit Roffre. de libellis. in titulo de matrimoniis. in. §. tercium impedimētum. et in. §. quintum impedimentum. et etiam sentit Fra. de eo qui duxit in ma. super. ad finez. et in. c. significasti. ad finem et in. c. finali. post principi. et. 1. oppo.

ad finem. & .ii. q. pre. ſtãtibus iſtis opi nionibus fauendum eſt opinioni que fa uet matrimonio .ſ. q. cx. niſi forte dixiſ ſet promitto ſub periculo anime mee q̃a uidetur iurare per nota. per archi. de ſe pul. in. c. i. in. v° fide interpoſita. li. vi. & per Franc. de frigi. fraternitatis. in prin. iii. oppo. et in. §. quamuis. i. nota. & idem per An. in princ. et in. iii. col. & per Inno. de iureiur. et ſi xp̃us. unde di citur fides dari ſi fiat promiſſio per deũ uel per fidem ſuam ſecundum Archid. in dicto. c. i. et de ſimilibus iuramentis per Anto. de but̃. in. c. tuis. poſt mediũ. de teſtibus. ubi uideas uidi tamen litteram diſpenſationis curie romane in qua dice batur in tali caſu fore probibituꝫ matri monium ſubſequutum & ideo miſericor diter diſpenſari committebat epiſcopo Auerſano. zc̃. q̃ in tali matrimonio r̃ma nerent ſed quod dixi credo uerius de iur̃ et ſic talis diſpenſatio neceſſaria non fu iſſet licet cauti9 ſit obtinere diſpenſatio nem propter doctorum uarietatẽ ut .ſ. pro hoc quod no. Fran. in. c. debitores. ii° oppo. de iureiur̃. q̃ iuramentum & ſĩ plex promiſſio equiparãtur & ſunt ſimi lia in genere. zc̃. facit. c. i. de ſepul. li. vi et quod ibi notat. in v° promittendum. et cle. cupientes. in fine. ỏ penis. et uiỏ ſ. q. xxvi. ante finẽ. CLXII. quero quid ſi quis occidit maritum adultere r̃ eo animo ut uxorem eius habeat ſed in bello uł caſu uel odio. Rñ° non dirimit̃ matrimonium poſtea contractum niſi ad hoc interfecerit ut eam duceret extra ỏ conuer. infide. laudabilem. circa finem. Idem in ſum. confe. dicta. q. i. ſecunduꝫ piſa. et Nicol. Idem Fra. poſt glo. in. c. ſuper. de eo qui duxit. in. i. q. dicens. q̃ ĩ eo qỏ glo. innuit q̃ ſi feciſſet eo propoſi to ut duceret eius uxorem eſſet ſecus qd̃ tenꝫ Inno. et ſic ſequitur q̃ ſola machina tio ex animo premiſſo facta ſine copula et ſine fide data dirimit matrimoniũ qỏ etiam tenet Hoſti. qui remittit ad ſũmã eodem ti. uerius dic q̃ nõ ſufficit ſola ma chinatio alterius tantum ſed utriuſq; ſic eo. ti. ſignificaſti. et. c. fi. quod etiam te net Io. an. in dicto. c. i. de conue. infide. ſecundum Fran. ad quod. ſ. q. clx. ibidẽ etiam ex hoc infert ad aliam queſtionẽ poſt Gaſ. ut ibi per euꝫ et ſic machinatõ alterius tantum contrahentium non diri mit matrimonium niſi ſit ſimul cum adul terio ſecundum eum in dicto. c. ſignifica ſti. primo notabi. et circa finem. ſed ma chinatõ utriuſq; ſine adulterio ſufficeret ſecundum eundem in. c. fina. i. q. eodẽ ti. et. ſ. q. clx. CLXIII. quero quid ſi quis precepit et mandauit uel conſuluit interfici & interfectus eſt. Rñ° ſecundũ Rai. Guil. & Hug. idem eſt ac ſi interfe ciſſet ſed ſi non mandauit aut conſuluit ꝑ poſtq̃ fuit interfectus ratum habuit di cenduꝫ q̃ licet alias in maleficiis ratiha bitio retrotrahat̃ et mãdato compareẽ tñ propter hoc non dirimitur matrimo nium ſequens Idem Lau. & Ber. Idem in ſu. con. eo. ti. q. ii. ſecundũ piſa. & Ni. ubi. ſ. et nota. in dicto. c. laudabilem. in fi. de conuer. infide. CLXIIII. que ro quid ſi quis uxore uiuente ỏ facto cõ trahat cum adultera. Rñ° diſtinguẽndũ eſt quia aut iſta ſciuit eum habere aliam uxorem aut neſciuit dico uſq; ad mortem prime: ſi uero quando ipſã duxit ipſa ſci uit q̃ habebat aliam non poteſt cum illo in matrimonio eſſe: ſi uero prius neſciuit et nunc mortua iã prima uxore de nouo ſcit in poteſtate ignorantis eſt matrimo nium ratificare uel diuorciuꝫ petere ex tra de eo qui duxit. c. i. &. c. ueniens. ad hoc. ſ. q. clix. in fi. ita tamen q̃ ſi poſtq̃ ſciuit carnali copula conſenſerit non po terit diuorcium petere ar. extra de con iug. ſeruo. propoſuit. &. c. fi. q̃ ſi ab ini cio quidem fuit ignorans. ꝑ prima uiuen te facta eſt conſcia non debꝫ pati q̃ cog noſcatur a uiro alias in perpetuũ matri monium impediretur ar. de preſcri. c. fi na. in fi. xxxiiii. q. ii. ſi uirgo. extra ỏ ſe cundis nup. dominus. hoc intelligenduꝫ eſt ſi primum matrimonium uerum fuit alias non preſtat impedimentum ꝑ° ex tra de ſpon. ueniens. & de matrimonio contracto contra inter. eccle. ex litteris. in fi. Idem in ſum. confe. eo. ti. q. iii. ꝑm piſa. & fratrem nico. et per Ho. in ſu. de eo qui duxit in matr. in prin. & per doc. ĩ. c. i. &. c. ſignificaſti. et. c. ueniens. eo. titu. et. ſ. q. clx. An autem qui de facto

contraxit cuȝ ſecunda ignorante debeat
ei dicere et uidetur conſulendum ei ꝙ ñ
dicat niſi ſperaret ꝙ dimitteret eum re
dire ad primam quia ſi poſtq̃ dixerit ei
ipſa ſcienter cohabitauerit ei carnaliter
prima uiuente ex tunc illa mortua ñ poſ
ſunt contrahere matrimoniuȝ qui poſſet
ſi illa ſemper ignoraſſet ſi etiam dicat ei
ipſa non tenetur ei credere cum ſit occul
tum & nihilominus ſi non credat poſtea
poterit eẽ inter eos matrimonium quod
non poſſet ſi ipſa ei crediderit & per ad
ulterium permiſerit ab eo ſe pollui ſecũ
dũ pe. de paſ. in. iiii. di. xxxiiii. q. i. ĩ fi.
ad hec adde. ĩ. q. ꝙx. uiꝺ. ſ̃. q. clx. ad fi.
Cẽteſimoſexageſimoquĩ°. q̃ro qd ſi mor
tua iam prima uir non cognoſcat carnali
ter iſtam ſecundam adulteram que ſecuȝ
cõtraxerat ignorãter ſed ipſe ducat ter
ciam. Rñ° ſecundum Ho. debet manere
cũ tercia q̃uis poſtea etiã cognoſcat ſecũ
dam extra de eo qui duxit in matri. ueni
ens. nam uiuente prima conſẽſus habit9
cum ſecunda nullus fuit et ſic non ĩpedit
conſenſũ tercie quin etiam ſi poſt mortẽ
prime carnaliter cognouerit ſecundam
que fuit ignorans iſtum habuiſſe uxorẽ
et nunc etiam ignorans eſt ipſe uir cõtra
hat cum tercia adhuc cum tercia remane
bit extra de electi. boñ. f°. extra de con
iug. ſer. propoſuit. et. c. fi. Idem in ſum.
confeſſ. eo. ti. q. iiii. &. v. ſecunduȝ piſa.
et fratrem nico. per Hoſti. in ſum. de eo
qui duxit in matri. v̄. ſed quid ſi mortua
prima. Adde ꝙ ſi mortua prima ſecũda
alteri nupſit et pendente hoc matrimo
nio uir qui ei fidem dederat eam cogno
uit an poſtea poterit eẽ iſtius uxor mor
tuo eius marito & idem poteſt queri ſi
mortua prima uir contraxit cuȝ ſecunda
et pendente hoc matrimonio cognouit
illam cui dederat fidem uiuente prima
an mortua ſecunda poterit hanc ducere
Io. an. uult ꝙ neutro caſu poterit iſta ad
ultera eſſe uxor ex quo cõcurrunt fidei
datio et adulterium ut per Fra. in. c. fi.
iiii. q. de eo qui duxit in matri. non tamẽ
ſufficeret conatus adulterandi ſecunduȝ
eundem ibidem ſequenti. q. Item ſufficit
ꝙ uir habebat uxorem licet nõ conſuma
uerit ut non poſſit contrahere cum ſecun
da quam cognouit licet prima moriatur
ſecundum eundem in. vi. q. poſt doc. Itẽ
intellige hanc materiã quando inter pri
mo coniunctos non ſuberat impedimẽtũ
alias teneret matrimonium cum ſecunda
ſecundum eum ibideȝ in. vii. q. poſt Ho.
&. ſ̃. q. proxima. &. q. xxii. Item intelli
ge ꝙ iſtud impedimentum eſt perpetuũ
etiam ſi de nouo conſentirent ſecundum
eum in. viii. q. et ad diuorcium audietur
etiam alter contrahentiuȝ propter peri
culum anime ſecundum eundem poſt Io.
an. ibideȝ in. xii. q. ad quod. ſ̃. q. lxvi. &
ſequen. CLXVI. quero quid ſi quis
uxore uiuente contraxit & concubuit cũ
duabus uel pluribus inſciis. Rñ° ſecunꝺ
Ho. locus eſt gratificationi quia quam
cumq̃ certificataȝ de morte prioris pri
mo cognouerit poſt mortem legitime il
la remanebit extra de eo qui duxit ĩ ma
tri. ueniens. Idem in ſu. con. eo. ti. q. vi.
ſecuudum eoſdem. et per Ho. in ſu. de eo
qui duxit. v̄ſi. quid ſi contrabit. & dic ꝙ
erit uxor ex nouo conſenſu et itellige ꝙ
contraxit cum iſtis pluribus ſeperatim
ſecus ſi ſimul quia tunc contractus prop
ter incertitudinem nullo modo tenet ut
per Fra. in. c. i. viii. q. eo. ti. ad quod. ſ̃.
q. xl. CLXVII. quero qualiter ĩtel
ligitur inſcia. Rñ° ſecunduȝ Ho. quando
habet iuſtam cauſam ignorandi ut quia
uir de remotis ueniens aſſerebat ſe ñ ha
bere uxorem extra de ſpon. cum aplica.
Ideo autem inſcia non committit adulte
rium quia non committitur ſine dolo. ff.
ad. l. Iuſ. de adulteriis. l. penuſ. xxxv. q
ii. in lectum. Idem in ſu. con. eo. ti. q. vii.
ubi etiam addit ſecundum eundeȝ quare
filii, etiã legitima uiuente ſuſcepti legiti
mi cenſentur ſi tamen ſecunduȝ matrimo
nium in facie eccleſie fit contractum ſec9
ſi clam ſecundum fratrem nico. poſt Pi.
in addi. & per Ho. in ſum. eo. v̄. ſed quo
modo intelligitur. & per Fra. in. c. ueni
ens. i. q. eo. ti. ubi in fine dicit ꝙ mulier
excuſat̃ ſi nõ fuerit certificata de prima
non enim tenetur credere cuilibet leui ĩ
formationi de ſent. exco. inquiſitioni. &
ſubdit ꝙ ſi ſecunda bona fide contraxit
& prima petit uirum ſecunda excuſatur
exigendo debitum q̃diu eſt dubium ſed

postq̃ habebit conscientiaz super hoc ca ueat ne permittat se cognosci alias nunq̃ poterit esse uxor eo. tit. super h°. ut ibi latius et ad istam. q. uide in regula p̄s ūi tur. li. vi. cum si. CLXVIII. quero utrum liceat uxorem ādulteram occidēr Rñ° secundum Thom. et pe. in. iii. dist. xxxvii. hoc potest contīgere dupliciter. primo modo quia per iudiciuz iudicis p curat occidi et h° lz facēr amore iusticie non liuore uindicte non tamen licet hoc fieri in iudicio ecclesiastico sed ciuili. Secundo modo quia extra iudicium occidit eam uel facit occidi & hoc nunq̃ licet secundum legem diuinam licet aliquo casu permittatur secundum legem ciuilem ut quando inuenit uxorez in actu adulterii tunc enim lex propter incitamentum nō punit idem in sum. confess. eo. ti. q. ix. & intellige hoc dictuz tho. q lex non punit s. quia non punit morte sicut alia homicidia punit tamen satis acriter. ff. de adulte. l. si adulterium. §. si maritus. alias inci pit. §. Imperatores. et ibi dicitur q si occisor erat humilis seu uilis persona damnatur ad opus perpetuum si autez honestior in insulam relegatur. & utrum uiro liceat occidere adulteruz uide in pisa. in v° lex. §. viii. in foro uero conscientie tales nihilominus puniendi sunt secundum fratrem Nic. post pisa. ad hoc. s̄. q. ciii. unde dicit Pe. de paī. in. iiii. di. xxxiii. q. i. ar. ii. & conclu. ii. & dist. xxxv. q. ii. ar. i. cocī. iii. & latius di. xxxvii. q. ii. dicens q̃tum ad primum sunt tres conclusiones. Prima q iure poli in foro conscīē tie nullo modo licet uiro propria auctoritate interficere uxorē in adulterio deprehensam sed licet uiro moderate castigare qui enim preest congregationi tanquz yconōice eaz castigare & ab ea eicere potest sed exterminare a politica cui non preest nō. si autem occideret aut mutilaret cōgregatōnē etiā politicā damnificaret cuius ītерest ne quis re sua male utatur. Secunda conclusio est q iure ciuili olim licebat patri occidere adulterum cum filia marito uero adulteram cum adultero' & non puniebatur hoc autem qa putauit lex q parceret pater adultero propter amorez filie & putauit q mari tus parceret uxori timor̄ adulteri. Tercia conclusio est q ubi esset lex uel cōsuetudo q adultera accusata occideretur sic ut tempore legis moysi que cuz sit iudicialis nō ligat quia dominus pepercit mulieri in adulterio deprehēse ubi tñ esset lex taī uir zelo iusticie accusās nō peccaret secundum eum et dicit Franc. post Io. an. in. c. ueniens. ii. de spon. q canōes non admittūt permissionem legis occidēdi adulterū. xxxiii. q. ii. īter hec. ubi de hoc dicens etiam q licet possit occidi siñ pena non tamen iuste. i. sine peccato peccat enim per dictum. c. inter hec. & per Io. an. & Anto. in dicto. c. ueniens. in fi. & in. c. iii. circa fi. de sen. exco. ubi q nō erit excommunicatus si ille sit clericus & percutiatur uī occidatur. & adde q ꝓpter adulterium uir potest propria auctoritate abiicere uxorem quo ad thorum seu copulam sed non quo ad habitatiōnē ut per An. in. c. ex litterarum. de eo qui duxit in matr. CLXIX. quero circa impedimentum disparis cultus. s. quādo fidelis contrahit cum infideli uel pagano uel heretico secundum Rai. et in sum. confe. li. iiii. ti. x. q. i. ubi hec notant̄ naz tunc nullum est matrimonium. xxviii. q. i. §. ex his. &. c. caue. ūō exodi. xxxiiii. & de uterno. vii. prohibuit dominus dicens non accipiens uxorem filiis tuis de filiabus alienigenarum ne traducāt eos post deos suos. sed tamen sponsalia beñ possunt contrahi cum hac conditione si infidelis conuertatur. xxviii. q. i. nō oportet. hec & Tho. & pe. in. iiii. di. xxxix. simul cum Rai. ut in dic. q. i. secundū fratrem Ni. post pisa. in. §. impedimentuz. ix. dicit pe. de paī. q baptizatus cum nō baptizata uel econuerso q̃uis cathecumina non potest inire matrimoniuz quod si fiat nullum est ubi autem uterq; est baptizatus licz alter uel uterq; sit infidelis uerum est matrimonium sed contrahere non debet quis cum infideli nihilomin⁹ hereticus baptizat⁹ sicut alia sacramēta uera confert et recipit. sic et istud secūd̄ eum in. iiii. di. xxxix. ar. i. ubi etiam de ī spiratiōnibus antiquorum patrum ante legem et tempore legis & de hoc tangit Ho. in su. de matri. §. qualiter impediat.

ßſi. vi. ſed quo ad hereticū uideť q̄ ymo
tenet matrimonium per eum contractuz
ut patet de heret. c. decreuit. ubi h° col
ligit Io. an. poſt Arch. & pe de anch. &
ſequitur Fran. qui fi. ſint legit. tanta q.
viii. ad hoc. s̄. q. xxi. poſt medium. ñ ob
ſtante q̄ aliter dixerit ſpe. in ti. ð diuor.
poſt prin. & facit quod no. Arc. xxviii.
q. i. non oportet. &. ï. q. clxxx. et ſic ex
cōmunicatus contrahit matrimoniū Io.
an. in. c. ſignificaſti. ð eo qui duxit. Poſ
ſet tamen eccleſia ſtatuere q̄ diſſoluatur
matrimoniuz ſi alter fieret hereticꝰ Io.
an. in. c. ex parte. ii. de conuerſi. conug.
poſt prin. CLXX. quero nunquid ī
ter īfideles poſſit eē matrimoniū. Rñ°
ſecundum Thomam. in. iiii. di. xxxix. in
ter infideles poteſt eſſe matrimonium in
q̄tum eſt ordinatum ad prolem ſecundū
perfectionem nature non autem inq̄tum
eſt ordinatum ad ipſam ſecundam perfe
ctionem grē & ideo matrimonium quiď
eſt ſed non perfectum unde īfidelis cog
noſcens uxorem nō peccat ſi propter bo
nuz prolis aut illius fidei qua teneť uxo
ri debitum reddat Idem. xxvii. di. dein
de. ſecunduz Ni. poſt piſan. & per pe. de
paľ. in. iiii. di. xxxix. ar. ii. con. i. & ď h°
xxviii. q. i. per totum. unde matrimoniū
contrahi poteſt et eſt matrimoniū inter
iudeum & paganam ſm Hug. & Archiď.
xxviii. q. i. iudei. et quare dicantur gēti
les ea. q. caue. per Arch. & ſi gentiles fi
ant xp̄iani nō debēt ſeparari no. xxviii
q. i. ſic enim. §. i. &. c. litteras. de reſtit.
ſpo. & adde. s̄. q. xiii. & facit. ï. q. p̄xi.
CLXXI. quero utrum coniunx conuer
ſus ad fidem poſſit remanere cuz uxore
infideli nolente conuerti. Rñ° ſecunduz
Tho. ubi. s̄. fidelis conuerſus poteſt cuz
infideli manere ſub ſpe cōuerſionis ſi eā
in infidelitate obſtinataz non uiderit &
bene facit cōmanendo et de hoc eſt con
ſilium ap̄li. i. corinth. vii. non tamen teñ
tur ſed poteſt dimittere eam etiam ſi ue
lit ei cohabitare ſine contumelia creato
ris ſi conuerti non uult concor. Rai. ut in
ſum. con. eo. ti. q. ii. et latius per pet. de
paľ. in. iiii. di. xxxix. ar. ii. cōcľ. ii. &. iii.
ubi etiam dicit ſic poſſet enim ymagīari
q̄ in matrimonio infidelium non ē aliqď
reale uinculum de mundo plus q̄ in ſpōſa
libus cum non ſit ſacramentū aliquod an
te baptiſmum: unde ante baptiſmū utri
uſq̄ uel alterius ex ſtatuto eccleſie pōt
illud matrimonium ſolui ſicut ſponſalia ī
multis caſibus ſoluuntur uel tollūtur ſta
tuto eccleſie unde ſicut per matrimoniuz
ſequens ſoluuntur ſponſalia precedētia
ſic per ſequens matrimonium tollit̄ pre
cedens non ratum ſponſalibus compera
tum ſm euz adde. s̄. q. xiii. Cēteſimo
ſeptuageſimoſecunꝰ quero ſi iudei uľ pa
gani contraxerunt cuz cōſanguineis ſuis
ſecundum ritum ſuum nunquid poſt con
uerſionē poterunt remanere. Rñ° ſecun
dum Tho. in. iiii. di. xxxix. ſi contraxe
runt in gradibus diuina lege prohbitis
leuitici. xviii. tunc ſiue uterq̄ ſiue alter
ad fidem conuertatur non poſſunt in ťli
matrimonio commaneř: ſi autez cōtraxe
rint in gradibus prohibitis per ſtatutū
eccleſie poſſunt commanere ſi uterq̄ con
uertatur uel ſi uno conuerſo ſit ſpes de
conuerſione alterius Idem in ſu. con. eo.
ti. q. iiii. facit extra de diuor. c. gaudeꝰ.
ſecundum piſa. et fratrem Ni. ubi. s̄.
Cēteſimoſeptuageſimoterꝰ quero quid
ſi infidelis habeat plures uxores. Rñ°
ſecundum Thomā. ubi. s̄. non fuit uerū
matrimonium niſi cum prima quia eſſet
contra legem nature. unde talis ſi cum
omnibus uxoribus conuertatur poteſt
cum prima cohabitare & alias debet
abiceř tanq̄ penitus extraneas et ſi pri
ma conuerti uoluerit non propter hoc ē
matrimonium cum aliqua iſtaruz ſed po
teſt cum aliqua iſtarum de nouo cōtrahe
re ſecundum modum. ï. proxi. concord.
Rai. Ho. & Ber. ut in ſu. con. eo. ti. q. v.
ſecundum eoſď et Fra. ï. c. de infiďlib9.
in fi. de conſan. & affi. & uide per An. ď
bu. in. c. gaudemus. ad fi. de diuor. & ad
de. s̄. q. xl. Centeſimoſeptuageſimo
quarto quero quid ſi ifidelis repudiata
prima uxore aliaz duxerit & conuertať
Rñ° ſecundum Tho. in. iiii. di. xxix. Di
cendum q̄ repudiuz uxoris eſt contra le
gem nature unde infideli non licet repu
diare & ideo ſi conuertať poſtq̄ ipſe una
repudiata alteram duxit Iddem iudic ū
eſt ſicut de illo qui plures ſimul uxores

habebat quia teneturꝫ primam quam repudiauerat accipere si conuerti uoluerit & aliam abicere sicut.s. proxime dictū est Idem in su.con.dicta.q.v. secundum eoſd̄ adde .s.q.lxvii. CLXXV.quero quid si ipsa conuerti noluerit.Rn̄° secundum Tho.ubi.s.si ipsa īfidelis uult cohabitare fideli uiro sin̄ cōtumelia creatoris & sine hoc qꝫ infidelitatē inducat potest quidem uir fidelis ab ea discedere sed discedens non potest aliam accipere si autem hec uxor infidelis nolit ei cohabitare uel non sine contumelia creatoris ut si ad infidelitatemꝫ pertrahere nitatur in his tribus casibꝰ uir fidelis discedēs potest alteri per matrimonium copulari secundum ipsa. Idem etiā si uellet eum trahere ad quodcumqꝫ peccatū mortale extra de diuor.gaudemus.§. quia autē. v. p̄terea subdit̄.qꝫ si conuersuꝫ ad fidē et illa conuersa sequat̄ aī q̄ propter cās legitimas ille ducat uxorem eaꝫ recipere compelletur nec poterit dimittere obicere fornicationem pro eo qꝫ nupsit alteri ni si fuerit alias fornicata secundum fr̄em Nico.in addi. CLXXVI. quero nū quid licet uiro ad fidem conuerso uxore existente in infidelitate emittere uotum continentie.Rn̄° secunduꝫ Tho.in.iiii. di.xxxix.si post conuersionemꝫ uiri sit alia qua probabilis spes de conuersione uxoris non debet uir uotuꝫ continentie emittere nec ad matrimonium transire qa uxor difficilius cōuertere t̄ sciens se sic priuatam esse: si autem non sit spes de cōuersione potest ad sacros ordines uel ad religionem accedere prius r̄quisita uxor̄ qꝫ conuertatur & tūc si post̄q̄ uir sacros ordines susceperit uxor conuertatur non ē sibi uir suus reddendus sed debet sibi imputare qꝫ in penā tarde conuersionis sue priuatur uiro suo Idem in su.con eo.tit. q.x.secū dū eoſd̄. Cēteſimoſeptuageſ° septi° quero iuxta p̄xime dicta an iudex possit assignare terminum infideli si conuerti uoluerit.Rn̄° sic ar.de cōuer. conIug.ex publico.& qui fi.sint legi.lator. secundū Arch.xxviii.q.i.si īfidel.&.q. ii.si īfidelis.et Ho.de diuor.q̄to. Cēſeſimoſeptuageſimooctaſ°.quero quid si alter coniugū conuertatur ꝑles quę seq debet.Rn̄° secunduꝫ Tho.di.xxxix.si proles peruenit ad etatemꝫ p̄fectam liber̄ poterit sequi parentem quem uoluerit si autem est in minori etate tūc debet dari fideli non obstāte qꝫ indigeat matris obsequio ad educationem Idem in su.conf. eo.ti.q.xii ſm eoſd̄. CLXXIX.q̄ ro quid si uterqꝫ coniuguꝫ tp̄e contracti m̄r̄imonii erat fidelis nūc alter labit̄ in infidelitatē.Rn̄° ſm Rai.alter nō pōt contrahere nec distinguo utruꝫ interuenerit carnal̄ copula uel non nam in utroqꝫ casū fidelis tunc tenetur continere Idē in su. con.eo.ti.q.xiii.et facit d̄ diuor.c.q̄to. ſm eos. Cēteſimooctuageſ° quero qd si catholicus contrahat cuꝫ heretica baptizata nūquid tenet matrimonium Rn̄° ſm Tho.in iiii.di.xxxix.uerum est m̄r̄imonium q̄ris peccet contrahendo si sciat hereticam non tam̄ propter hoc dirimitur matrimoniū: et econtra si aliquis ea thecum nꝰ sed nō d̄ū baptizatus cum aliqua baptizata contraheret nō eēt ueruꝫ matrimoniū Idem pe.alb.& ra'.idem in su.con.eo.ti.q.xiii.&.xvi. ſm eoſd̄ ad quod.s.q.clxix.et per Io.an.ī c.si cōditiones.in.ii.col.de condi.appo.& in.c. ii.post prin.de coniu.ſuo.& ibi Ant.de but̄.remittit ad nota.per eum in.c.fi. de condi.appo.super prima glo. Centeſimooctuageſimoprimo. quero utrum infideles unius rit̄ possint contrahere cum infidelibus alterius ritus.Rn̄° secundum Tho.ubi.s.possunt nisi per alii quod ius positum eorum prohibeant̄ quia tunc cultus disparitas impedit m̄r̄imoniū cōcor.pe.utī su.con eo.ti.q.xv. ſm fr̄em Nic.post pisa.facit.s.q.clxx. Centeſimooctuageſimoſecū°.q̄ro circa impedimentum uiolentie siue metus. Vbi pri° sciendum qꝫ uiolentia siue metus ex sui natura etiā sine constitutione ecclesie matrimoniuꝫ excludit quia excludit consensum sine quo matrimonium esse nō potest ut in su.con.li.iiii.ti.xi.q.i. ubi hec notantur secundum rai.& quidem qd sit uis habes in Pi.in v° uis.& quid metus in v° metus. ſm fratrem Ni.post pisa.in §.impedimentum.x.potest enī uoluntas cogi.quod declara ut per pet.de pal.in iiii.di.xxix.q.i.ar.i.& quō met̄ cadat

in uoluntatem ibidem .ii.ar.& an uis sit plus q̃ metus Arch.in.c.uno.q̃ met9 cã in v° metum.& quid sit coactio & quid metus per laud . in sacramentali de bap tismo.in penulti.col.ubi etiaz dicit q̃ co actus condicionaliter dicitur uolens pro eo quia cum uoluntas hominis sit libera ad uelle uel nolle licet primo ad nolle se disposuerit grãdi cañ põt uelle & ĩtari ad uelle alĩ ñ eẽt ꝑpriũ uelle nisi possz li bere uelle.ff.de reg.iur̃.l.euis.ꝑm eũdẽ ubi.s̃. CLXXXIII.quero utruz co actio impediat matrimoniũ.Rñ° duplex est coactio quedam absoluta que fit per uim & ista non habet consensum animi in quem non cadit coactio sed potest esse co actio ad copulam carnis uel aliud extrin secuz ad quod trabitur persona inuita & talis coactio qñ non consẽtiẽ in matrimo nium non facit illud.quedam aũt coactõ est condicionata & ista fit per metuz qñ .s.quis consentit timor̃ alicuius mali sup quo sic distinguitur Duplex est metus q dam cadit in constantem uirum et iste ex cludit matrimonium extra eodem. c.pla tum.et.c.ad audientiam.extra de spon. ueniens.ii.quidaz uero metus est insuffi ciens .s.q̃ non cadit in constantem uiruz & iste non excludit matrimoniuz. ff.eo. l.neq̃ timore.Idem ĩ su.con.eo.ti.q.iii. quis autem est metus qui cadit in constã tem uirum hẽs in pisa.in v° metum.gb9 adde et uinculationem que dicit̃ met9 cõ stantis.ff.eo.l.neq̃ timor̃.Aduertendũ etiam q̃ talis metus dicitur cadere ĩ unũ qui non dicit̃ cadere in alium & ideo mi nor metus excusat feminaz q̃ uiruz & sic iudex secunduz diuersitatẽ personaꝝ & locorum iudicabit qualis sit metus q̃uio lentia:et sic utruz matrimoniuz sit aliqd uel nulluz ut no.in di.q.iii.ubi etiaz dici tur secundum Ho.q̃ si filia timore mort̃ patris in aliquem consentiat qd̃ uerius ẽ q̃ non est matrimoniuz quia non ẽ liber consensus licet quidam contradicant ꝑm fratrẽ mco.oxi.post pisa.in add̃.ad b° ĩ.q.ꝓxi.et ad illud q̃ minor metus suffi cit in mulierem q̃ uirum .adde dum tamẽ cadat in constantem mulierẽ facit d̃ spõ. consultationi.in fi.& ideo dixit Ant̃.de bu.in.c.cum locũ.ad fin.q̃ illud ideo qa animuz constantis mulieris leuior timor afficit q̃ uiri quod no.unde debz ponder̃a ri pro ut caderet in constantem feminaz non in constantem uirum.xxxii.q.vii.in dignanẽ.ꝑm Anto.in di.c.consultationi. facit quod idem no.post glo.in.c.insinu ante.ii.col.qui cle.uel uo.& optime per Ni.in di.c.cum locũ.& in di.c.consulta tioni.& in.c.insinuante.in prin.q̃ cleri. uel uouen.dicit pe.de pal̃. Tercius arti culus est uidere quõ uis uel metus impe diant uel dirimant matrimonium ubi sũt hee conclusiones. Prima q̃ si est met9 q̃ cadat in constantem uirum non est matri monium nec quo ad iudicium ecclesie nec conscientie etiam si uere consensit q̃a con sensus liber non fuit. Secunda conclusio q̃ si non sit metus cadens in constantez ui ruz uel fuerunt blandicie & huiusmõi ẽ matrimoniuz suppositio q̃ sit cõsensus ue rus alias ecclesia non posset facere q̃ sit matrimonium subdens q̃ tale matrimoni um potest confirmari p̃ consensum sequẽ tem durante primo consensu:nam si infe rens metũ peniteat nõ ẽ mr̃imonium ex quo mutui consensus nunq̃ concurrerunt q̃a oportet causas essentiales ad effectuz concurrere ꝑm pe.d̃ pal̃.in.iiii.di.xxix. q.i.ad hoc.s̃.q.xvii.qui etiaz dicit ibid̃ ar.ii.sic.secunda conclusio ẽ q̃ metus ali quando cadit in constantez uirũ aliqñ ĩ ad quod oportet considerar̃ & ip̃m peri culum in se & absolute & in compatione ad agendum uel obmittendũ. aliqd eniz est de se terribile ut illa q̃ in isto v̄su cõti nentur.Stupri siue status v̄beruz atq̃ ne cis.Homo enĩ constãs timet mortẽ sicut & xpũs & deboneſtationem stupri m̄to plus sicut susanna que maluit lapidari & seruitutem sicut pro executiendo iugo ꝑ uitutis ut multi exponũt se morti q̃r̃ ser uitus mors ciuilis est Similiter p̃ grauia uerbera quia mĩma pena corporalis est maior maxima pecuniaria ꝑm iura :ꝑ sũt aliqua uana de se a constante uiro nõ for midabilia sed contemnibilia inter q̃ etiã computat̃ timor ĩfamie cui aliter potest occurri & damni tẽporalis & conuicii & huiusmodi & simile est timor excõis q̃uis glo.de resti.spo.c.olim inter.dicat q̃ ẽ iustus : sed etiam predicta quatuor que

ſm ſe incutiunt iuſtum timorē poſſunt cō parari maioribus maī reſpectu quorum non eēt iuſt9 timor ſed magis ſunt eligē da puta peccato ſm eum ibidē & ſubdit Tercia concluſio eſt qꝫ rīſpectu matrimo nii iſta ſunt iuſt9 timor poteſt eniz ſecūd rectam rationem optari eē in mrīmonio potius q̄ mori uel grauiter uerberari uī incarcerari quia tunc homo non poteſt ſi bi remedium querere uel in ſeruitute qa multo minus minor eſt ſeruit9 mrīmonii q̄ alia in qua quicquid eſt ſu totum ē do mini ſed ī mrīmonio non eſt hoc niſi quo ad actum carnalem ſm eum. Quarta con cluſio eſt qꝫ reſpectu actus fornicarii nō pōt eē iuſt9 met9 quia melius eſt omnia mala pati q̄ ſoli malo conſentire ſecundū eum ubi. s̄. ſed aduerte quia ſupra dixi aliter de ſtupro uide. ī. q. clxix. Et dicit Io. an. qꝫ uis abſoluta & cātiua probabi lis impediunt matrimonium ut ipſe not. in. c. de muliere. de ſpon. & de coactione abſoluta & conditionali per eundez ī. c. ſacris. in. iii. col. qd̄ met9 cā. et per Ho. in ſu. qō me. cā. §. puniunt. ſub. §. in hac autem. et de materia tangitur per Ho. in ſu. de matri. §. qualiter impediat. v. vii. & per Anto. de bu. in. c. de muliere. de ſpon. ubi etiam dicit qꝫ licet actus depen deat a uoluntate attamen hic actus regu latur non a uoluntate ſed a libero conſen ſu et ſic actus non ualet quia coacta uolū tas non eſt libera uoluntas licz ſit uolun tas ſecundum euz. ſic ergo leuis metus n̄ dirimit ymo nec forte īpedit contraben dum ar. quod met9 cā. c. cum dilectus. ſ atrox impedit & dirimit dicto. c. cum lo cum. ſm Fra. ibidem. i. q. Ad cuius dicti intellectuz facit inſti. de iureiu. §. atrox. de peni. di. i. aut facta. et quod habetur per doc. in. c. peruenit. de ſen. excom. & ideo dicit piſan. in v° metus. qꝫ metus ca dens in conſtantez eſt quadruplex. pri° uidelicet metus mort̄. ſecundo met9 cru ciatus corporis quod metus cā. cum dile ctus. ter° met9 ſtupri. quar° ſeruitutis. ff. eo. ti. l. neqꝫ timore. &. l. iſti quidem. in quo concor. Tho. & Al. ſubdens qꝫ non differt utrum predicta quatuor fiant in perſona noſtra ſiue liberorū ſiue uxoris ſecundum eos ad quod. ī. q. proxi. unde ſi dubitetur an metus ſit iuſtus arbitrio iudicis pōderatis circumſtantiis erit b° dirimendum no. Io. an. in. c. cum dilect9. in fi. qō metus cā. preſtim in cā mrīmo nii. ſ̄. q. xcix. circa medi. &. ī. q. cxcii. & ſic ad inferendum iuſtam cām metuen di dr̄ iuſtus metus non qꝫ ſint actus q̄ īfe runt metum ſed qꝫ ē iuſta et probabiī ut ita dixeriz meticuloſitas ſm Bal. ī autē. ſacramēta pubez. in prī. C. ſi aduerſus. uen. ſ metus v̄borum non uidetur ſuffice re ex quo requirit̄ talis qui cadat in con ſtantem uirum uel mulierem per no. vii. di. fuerunt. et. c. cum locuz. &. c. conſulta tioni. in fi. de ſpon. & in ſpe. de bis q̄ vi met9 ue cauſa fiūt. ad fi. facit de cōuer. coniuga. accedens. & faciunt no. in. c. cū dilectus. qꝫ metus cā niſi in hōie peſſimo uel ſeuero ſolito ſuas minas exequi ut p Bar. et Bal. in. l. metuz. C. de bis que ui metus ue cā fi. et doctores in di. c. cum dilectus. & in. c. cām. i. de offi. dele. ad q̄ ī. q. proxi. Idem de impio regis ſeu prin cipis per no. per Ni. poſt docto. in. c. fi. in fi. q cle. uel uo. p̄ſtiz mine eluſorie nō ſufficerent per no. in. l. ſi quis libertatē. ad fi. ff. de peti. her̄. & facit qō no. Ar. in. c. uno. in v° metum. quod met9 cā. li. vi. niſi forte propter aliquas tales mi nas precedentes oſtenderet tēpore ma trimonii per ſigna euidentia uere non cō ſentire per no. s̄. q. xlvi. et quod no. Ho. in ſu. de mrī. §. q̄liter. v. quid ſi dicatur. Item qꝫ coactio etiam conditionalis ut p metum impediat matrimoniuz pro ut. s̄. patet in. c. cum locum. &. c. ſequē. ō ſpō. Differt autem metus a coactione qa me tus intelligitur de metu qui poſſet cade re in conſtantem uirum preter captionē uel penam corporalem. Coactio autez ē ſi capitur uel tenetur uel ligatur uī hu.9 modi. uel dic qꝫ metus includit coactōem ut nota. in di. c. ad audientiam. quod me. cā. ſm Fra. in di. c. cum locuz. i. oppo. & vi. q. & ad illud qꝫ requiritur liber cōſē ſus in matrimonio probatur. xxxii. q. ii. per totum. & per Fra. in. di. c. cuz locū. in prin. et in. ii. q. et ſic ī matrimonio nō bēt locum illa regula coacta uolūtas. uo luntas eſt quia conſenſus coact9 metu pe ne non ē ſufficiens ad pficiē. dū mrīmoniū

de ſpon. uenies. ii. ꝑm Fra. in. c. gēma. ii. oppo. eo. ti. & ad premiſſa facit. s. ¶. iii. q. xix. et nota ꝙ ſi concurrerent ꝓba tōnes cōtrarie ut ꝙa mulier probauit ꝙ per metuz fecit uir autem ꝙ ſponte pre ſertim ꝑ inſtrumentū hº cantās ꝙ nihilo minus p̄fertur ſufficiens probatio quia metu fecit et plus creditur duobus teſti bus affirmantibus de metu q̄ mille dicē tibus ꝙ ſponte ſecundum dominum pan normitanum in. c. i. quod metus cauſa. & Fra. in. c. ſuper hoc. in fi. de renunt. ubi per Inno. et doc. et per Bal. in. l. ſi quis. ī hoc genº. de epiſcopis et cleri. et ī con ſilio ſciſmatis. quod poſuit in rubri. C. ſi quis. alite probi. et in repeti. l. obſerua re. ¶. proficiſci. ff. de offi. proconſulis. ꝑ eundem panormi. in. c. ad audientiā. cir ca fi. quod me. cā. & in di. c. i. iii. col. & per Ludo. de Roma in rub. ō arbitris. et ſi allegeť ꝙ non ſponte. zč. quis habe at probare et quid preſumať. ꝑ Io. an. ō regu. iuř. quod latenter. cuz ſi nota tamē ꝙ timor iuris ſeu qui a iure et iuridice ī fertur non annullat actū An. in. c. ueniēſ ii. de ſpon. Item adde ꝙ ſi pater attemp tauit interficere illum quē reperit cum filia non tenet mr̄imoniū alias ſic ſecundū Ho. in ſu. quod metº cā. ¶. penú. et uide ī c. ueniens. ii. de ſpon. & intelligo attēp taſſe ſi proceſſit ad aliquem actum ut ī. l. ſi quis non dicā rapeř. C. de epiſ. et cle. & in. l. is qui cum telo. C. de ſicca. unde ſi de nocte ingrediunť armati domum & ī ueniunt iuuenez in camera puelle q̄ poſt ea ibidem matrimonium contrahit cū pu ella uidetur matrimonium metu contra ctum niſi clariſſime conſtaret aliter per predicta facit. ff. de ui et ui arma. l. i. ¶. Idem labeo. &. l. iii. ¶. i. ii. &. iiij. cū ſi. fa cit. ī. q. clxvii. CLXXXIIII. q̄ro ſi puella mortem uel captiuitatez pr̄is ti mens propter hoc cōſentit nuptiis dicit Inno. ꝙ ſiue pr̄ hº timens ſiue ipſa timeſ pro patre contrahit ñ ualz matrimoniū ar. ff. quod metº cā. iſti qdem. ubi dr̄ de patre ꝙ in eo eſt iuſtus metº ſi timet ſtu prum uel ſeruitutem filioruz. xxxi. q. ii. c. i. &. ii. Dicit tñ Inno. ꝙ illa. c. loquunť quando etiam ſponſe erant inuite ſed ſta tim ipſe Inno. dicit uideri ꝙ ibi alia ď cā inuite non fuerūt niſi propter pericula eoruz qui habebant eas in poteſtate. de inde refert alios dicere ꝙ matrimonium tenet licet filia timeat mortē pr̄is dicit Fra. ꝙ oportet ꝓbari ꝙ ſponſi uel alter eorum fuerit inuitus: nam ſi uterq̄ cōſē tiret ualeret matrimoniū etiaz inuitº pa rentibº de deſpō. īpu. c. uno. ad fi. li. vi. dicuntur autez inuiti probando ꝙ hº fe cerunt ob metum illatum parentibus & dicit Inno. ꝙ hº uidetur non ſoluz hr̄e lo cum in patribus ſed etiam in aliis qui fi lios hr̄it in poteſtate et pone exemplum in auo ꝑ. c. xxxi. q. ii. de neptis. ꝑm Frā. in dicto. c. cum locum. in. iii. q. ad hoc. s. q. ꝓxi. poſt prin. Et ſubdit Fra. ubi. s. in. iiii. q. ꝙ licet pr̄ habeat iuſtum metū tamen ſi filia libere contrahit tenet mr̄i monium ſecundum Inno. & nota ꝙ ſpeci ale eſt ꝙ ſufficit metus licet quis ſua cul pa in illum inciderit ut per Franciſcū. in c. ueniens. ii. ii. oppo. in fiñ. de ſpon. per illum textū. et ibi An. de bu. Cēteſi° octuageſimoquin°. quero an matrimoni um metu contractū teneat. Rñ° dñs fra. ī. c. abbas. qđ me. cā tenz ꝙ tēat mr̄imo nium licet poſſet reſcīdi ꝑ actionē ꝙ me tº cā: ſed cōiter gloſe & doc. utriuſq̄ iuř tñt oppo. quod etiā uideť ſequi Fra. in dic. c. cum locum. vii. q. & clarius in. c. ad id quod. circa fi. de ſpō. et hec opinio uř uerior ꝑm moderniores et optime ꝓbať de eo qui dux. in mat. c. ſignificauit. ubi tenuit ſecūdū matrimonium contractum poſt primū meticuloſuz nulla prius peti ta reſciſſione per actionem quod me. cā. ſi enim ibi ualuiſſet primum mr̄imonium non tenuſſet ſecundū priº non annullato quia matrimonium ñ pōt conſiſtere niſi ĩter duos ut in. c. gaudeº. de diuor. Item ꝓbať in. c. ueniens. ii. & in. c. cum locuz. de ſpon. nam certum eſt ꝙ ī matrimonio contrahendo requiritur liber conſenſus ut ibi. ſed ubi metus interceſſit licet non faciat ceſſare conſenſum tñ tollit q̄litatē libertatis ideo non ē iuri ſatisfactuz ſi in terueniat illud ſine qualitate libertatis ut in. c. piſanis. de reſti. ſpo. facit quod no. xxiii. q. v. notificaſti. nec obſtat. c. ī ter cetera. xxii. q. iiii. ubi uidetur textº innuere ꝙ matrimoniū tenet quia rñdeť

ut ī glo. di. c. abbas. nam licet impropri
are uerba textus ꝓpter alia iura contra
ria ut in. c. cum dilectus. de cōsue. ar. ī. c.
cū expediat. de electi. li. vi. uel dic ꝙ ibi
interuenit iuramentum non tñ intelligas
ꝙ iuramentū habeat firmare contractū
matrimonii quia non restituit libertatez
requisitam sed obligat ut saltem contra
hat matrimonium seu non ueniat contra
nisi absolutione petita ut in. c. si uero. &
c. uerū. de iureiu. fm eos in di. c. abbas.
& Ni. in. c. cum locuz. de spō. et in. c. ue
niens. ii. et ꝙ mrīmoniū de pñti uel spō
salia de futuro etiā iurata interueniente
iusto metu ipso iure non tenent nec obli
gant etiam in foro conscientie uidet̄ seq
pe. de pat̄. in. iiii. di. xxix. q. i. ad fi. ī. v.
ar. unde uiolentia & metus tanq̄ tollens
libertatem consensus redddit nullum ma
trimonium in quacūq; etate contractum
An. in. c. de illis. fº de despon. īpu. & sic
talis puella non tenetur expectare usq;
ad pubertatem fm eund̄ in. c. ex lr̄is. de
despon. impu. & Ni. in. c. ii. de eo q dux.
in ma. intellige etiam si esset iuratum fm
Ni. in. c. iii. eo. ti. et q̄re non teneat mr̄i
moniū metu contractum cū tñ regulari
ter teneāt que fiunt ꝑ metū. Fra. i di. c.
cum locum. post Gasp ponit plures rōes
ī. vii. q. ubi Gasp. dicit ꝙ rō ē triplex q̄
surgit ex triplici bono mr̄imonii de cōd.
appo. c. ult. mr̄imonium enī ē sacram. ētū
unionis xp̄i et ecclesie de biga. debitum.
ubi autem interuenit metus non est tale
signum ideſt talis unio. xv. q. i. nō est. &
sic metus est contra illud bonuz quod dr̄
sacramentum. libera enī uoluntate xp̄us
sibi copulauit eccl̄iaz Secūda rō qa met9
facit displicentiaz et per consequens īpe
dit affectum ad prolem generandā & sic
ē contra fm bonū mr̄imonii. s. plis. Ter
cia rō quia tunc mr̄imoniuz nō eēt in pec
cati remedium ad quod tñ ex secunda in
stitutione fuit institutum ad hº. s̄. q. v.
eēt enim potius incitamentuz et adulteri
um qa quod quis non diligit facile cōtē
nit. ii. q. iii. pñs. et sic est contra tercium
bonū. s. fidei ad hec. s̄. q. viii. Et ex his
statuit ecclesia mr̄imonium metu contra
ctum non tenere: potuit aūt hº statuere
quia potest dare formā sacr̄is quod no.
Inno. de bapti. c. i. & de consue. q̄to. fm
Fran. ubi s̄. Item dicunt qdam ꝙ si qs ñ
compellitur contrahere cuz aliq̄ certa ꝑ
sona sed cum aliqua de certo genere per
sonarum ꝙ teneat matrimoniuz carnale
iuxta illud genesi Crescite & multiplica
mini. zč. & legit̄ et no. xxvii. q. ii. nunci
atū ut per moderniores in. c. cum terra.
de electi. non enim abest liber consensus
in contrahendo matrimoniū ad quod. s̄.
q. clxxxiii. et. ī. q. clxxxxii. Et nota ꝙ
plus creditur testib9 etiā pauciorib9 de
ponentibus de metu q̄ testibus plurib9
ꝙ sponte ut per Inno. Io. an. & doc. ī. c.
sup̄ hº. de renū. et. s̄. q. clxxxiii. ad finē
CLXXXVI. quero cum puella inuita
traditur mr̄imonio uult reclamare coraz
quo hº facere debz. Rñº generaliter ꝙ
reclamatio fit fm Ho. corā ep̄o ꝺ despō.
impu. de illis. c. cōtinebat̄. &. c. duo pue
ri. uel coraz eius officiali de fri. c. i. & si
non pōt hr̄e illorū copiā recurrat ad p̄s
biterum et tandē ad uicinos bone fame
ad quod facit per Fra. in. c. laudabilez.
in. vi. no. ꝺ frigi. et nibilomin9 q̄cit̄9 po
terit recurrat ad ep̄m uel uicarū. ar. de
appl̄. c. fi. de sen. c. de cetero. fm Fra. ī
c. insuper. in fi. qui. ma. accu. pos. ad hoc
s̄. q. xvi. circa medi. et. q. lxiiii. in medio
& uide. ea. q. lxiii. ī fi. Cēte simo octu
age simo sep°. quero quid si quis in capti
uitate cōtrahat mr̄imoniū. Rñº fm Ho.
si captus est ab hostibus fu9 factus ē un
de non alr̄ pōt cōtrahē nisi sicut fu9 de
quo. s̄. q. cxviii. si uero captus ē ut coga
tur ad tle mr̄imonium contrahendum nō
ualebit ar. de procu. accedēs. si uero ex
alia cā detinet̄ bene pōt contrahere Idē
in su. con. eo. ti. q. iii. et de hostib9 intel
lige ut in pisa. in ỹº bellum. priº fm fra
trem Ni. post pisa. dicit Io. an. ꝙ captus
ab hostibus fidei qui censet̄ suus contra
hit mr̄imonium per no. de secunꝺ nupti.
domin9. Idem Io. cal. pro hoc quod not.
de procur. accedens. & per Fran. p9 In
no. in. c. cū locum. v. q. de spon. ubi ī idē
recidit quo ad cōtractuz mr̄imoii & adꝺ
s̄. q. clxxxiii. si ergo casualtr̄ iuueīs capi
tur in domo mulieris et metu mortis con
trahit matrimonium non tenz qa salt̄ ē ꝙ
p9 capturā detinebat̄ ad hº per p̄dicta

&.s̄.q.clxxxiii.ī fi.& q̄a metus in uirus
presumiē durare pro ut notat Io.de lig.
in.c.ad id quod.ī fi.de spō.Et quod ibi
dem per Io.an.in v° excludat. Cēte
simoductuagesimoocta°.quero quid si mu
lier post consensum coactum moram tra
bit in domo mariti.Rn̄° ꝑm Guil.si.muli
er que allegat metum steterit per annū
et dimidium cum marito aut etiaz mīori
tpe dum tamen tm̄ sit q̄ iuxta arbitrium
boni uiri presumendum sit pro consensu
nō debet postea audiri extra'de spon.ad
id.cōcor.Ho.et Ber.& componiē ab eis
vsus Effuge cum poteris ne cōsensisse pu
teris Et ad hoc de spon.consultatōni.Iō
in su.con.eo.ti.q.v.ꝑm eosdem facit qđ
no.ī.q.i.constat.et per Ho.ī su.de ma.
§.qualiter impediaē.v.vii.ubi etiā dicit
q̄ nō audieē mulier si postea spōte semel
carnaliter cognita fuerit.q matri.accu.
pos.insuper.§.sicut.nec etiam si longam
morā trahit cuz marito de spō.ad id qđ.
ꝑm eum et no.q̄ ex cohabitatiōe tpis ar
bitrarii presūiē tacit9 cōsēsus ad purgā
dum metum p.l.ii.C.quod me.cā.& de
renū.sup̄ b°.et quod ibi no.unde p̄sūiē
consensisse presūptōe iuris et ō iur̄ quia
statī cū cessat met9 matrimoniū ꝑficitur
ex libero consensu ꝑseuerante & ex nūc
tenet matrimoniū ex consensu ꝑseuerātis
cessante metu ꝑm Fra.in di.c.ad id qō.i.
q.ad quod.s̄.q.cxxi.& sic ratihabitō se
quens ꝑficit mr̄imonium ut per Fra.ibi
dem sequen.q.qui etiā dicit q̄ cōtra istā
p̄sūptionē iuris & de iure ut ibi ī glo.ii.
ñ admittiē ad ꝓbanduz pro hoc eo.ti.is
qui.quia ñ debet admitti quis ad ꝓbāō
quod ꝓbatum non releuat.C.de ꝓbat.
ad probationē.de offi.dele.cū contīgat
ꝑm eum ibi in.iiii.no.adde.ī.q.ꝓxi.ūde
ad ratificanduz mr̄imoniū contractum ꝑ
metum sufficit consensus expressus uł ta
citus ut per An.in.c.de illis.ii.in fi.de
despon.impu. CLXXXIX. quero
quid si post cōsēsū coactū carnaliter cog
noscit.Rn̄° ꝑm pe.si habuit oportunita
tem reclamandi p̄sumitur tacite consētir̄
in matrimonium q̄ si coacta fuit per uim
absolutam siue metū sufficientez ñ ē mr̄i
monium ꝑ si non fuit tunc in iudicio exte
riori quidem presumitur ꝓ mr̄imonio:si
tamen uere non consentit non est mr̄imo
nium Idem in su.con.ea.q.v.ꝑm eosdem
ad qđ.s̄.q.xlvi.dicit pe.de pał.Tercia
cōclu.est dubia.s.q̄ cōfirmaē mr̄imoniū
quo ad iudicium eccl̄ie per consensum in
carnalem copulā:si enī confiteatur se cō
sensisse in carnalem copulam metu mortē
ꝑ nunq̄ in mr̄imoniū iudicabiē mr̄imōiū
q̄a si cōfitereē se contraxisse per v̄ba de
p̄nti per metum ñ iustum iudicatur pro
matrimonio: Cuz ergo respectu fornica
tionis omnis metus sit nō iust9 si confite
tur se consensisse in carnalē copulā non in
matrimonium metu mortē confitetur se
consensisse sine iusto metu:ergo perinde
est ac si sponte consensisset: si autez spon
te consensisset in carnalem copulam post
uiolentam traductionē q̄nis diceret se ñ
consensisse in mr̄imoniuz non crederetur
sed iudicareē ꝓ mr̄imonio sicut si cōfite
tur se dolose contraxisse per uerba de p̄
senti uel post sponsalia solum carnalez co
pulaz deceptoria iudicatur matrimoniū
Si ergo probetur uel confitetur carnał
copula sed allegetur metus uel uis et ne
get consensum non solum in mr̄imoniuz ꝑ
etiam in carnalē copulaz:& ꝓbato iusto
metu tpe mr̄imonii et durante tpe copu
le łat̄ uidetur esse uis & oppressio quia
p̄sumitur non consensisse in peccatū mor
tale:ꝑ in ipsū mr̄imoniuz poterat sn̄ mor
tali consentire. Quarta conclu° est q̄ sin̄
consensu cetera etiā coitus frustrant̄ q̄a
in foro conscientie nunq̄ est mr̄irmoniuz
nisi consenserit in ipsum mr̄imonium ꝑm
pe.de pał.in.iiii.di.xxix.q.i.ar.iiii.&
ad illud respectu fornicatōnis,zc̄.adde
s̄.q.clxxxiii.circa medium,& q̄ ī dubio
presumaē pro matrimonio facit glo.ii.ī
di.c.consultationi,&.s̄.q.proxīa. et de
despon.impub.continebaē.v.si autē.ad
mittitur tn̄ ad probandum q̄ inuita fuit
detenta & cognita licet difficile sit b° ꝓ
bare ꝑm Fra.p9 glo.in.c.consultatōni.
iiii.oppo.de spō.ad quod.s̄.q.xxvi.p9
prin.ibi & simiłr admitteret.zc̄. ubi ui
deas.unde copula debet esse uoluntaria
alias non sufficit.de despon.impu.ō illis.
ii.ꝑm Fra.in.c.a nobis.ad fi.eo.tit.& q̄
idem no.in.c.ex litteris.in fine eo.ti.&
An.de bu.in.c.ueniens.despon.lo.i.&

ti.& in.c.is qui.penit.col.et in.c. contı nebatur.ii.col.et in.c.de illis.ii. per eū. Si tñ non probaretur met9 in copula ex torquenda in dubio p̄sumeret uolūtaria ſm An.in.c.ex litteris.eo.ti.& ad p̄miſ ſa adde glo.et Io.an.ī.c. inſuper.q ma. accu.poſ.et p eū.ī ſi.in.c.uidua.p9 me. de regu. CXC.q̄ro quid ſi p9 cōſenſū coactum apponitur iuramentū. Rñ° ſm pe.tale iuramentum in foro quidem iudı cialı dicetur non fuiſſe obligatoriuz tñ ī foro conſcientie conſulendum ē q̄ ipleat iuramentum: uel ſaltem per ſuperiorez ī petret abſolutionem cōcor. Guil. & Hu. Idem in ſu.con.eo.ti.q.vi. ſm eoſdez ad hoc. .s̄.q.clxxxv.et aliquaī.quod no. Fra.in.c.ii.iii.oppo.de eo qui duxit in ma.et quod no.Arch.xxii.q.iiii.ītер ce tera. in princi. et per totum. Cente ſimononageſimopri°. quero utrum cōſē ſus coactus ſaltem ex parte cogentis fa ciat matrimonium. Rñ° ſm Tho.in.iiii. di.xxvii.q̄ non qa mr̄imonium claudica re non pōt: ſi tñ poſtmodum conſentirz eſſet matrimonium dūmō cogens adhuc ī ſuo conſenſu maneret ſec9 ſi mutauit uo luntatem concor.glo.Rai.& Pe.& Pe. addit q̄ ſi pl9 conſentiēs poſtmodū uult diſſentire cum alter uelit compelleī p ec cleſiam preſumitur enī manere in eodem conſenſu nec ei licet uariare conſenſuz ut in ſu.con.eo.ti.q.vii.et ad hoc facit.c.i. extra de eo qui dux. ſm frēm Ni.ī addō. ad pi. Sic ergo ille cui aliq̄ iuncta tradita fuit ī uxorē pōt cū alia contrahere licet ipſe inq̄tum in eo eſt conſenſerit ex q° re quiritur mutuus conſenſus cum mr̄imoni um ſit maris & femīe coniūctō: non enim fuit perfectus act9 q̄ req̄rit ſubſtantiſi ce conſenſum etiam alterius et ſic nō ſur git oblatio que impedit eum reſilire ſm Caſp. & Fra.in.c.ueniens.in fi.de ſpō. facit quod no.de deſpon.impu.de illis. .i.in fi.& de tranſla.c.fi.glo.i.in prin. et quod no. Io.and.in ſu.iiii.li.ii.col.& quod no.xxxi.q.ii.c.i.glo.fi.et.xxviii. q.ii.c.ii.et intellige etiā ſi ille conſentiēs in iudicio dixerit ſuā eē coniugem & pro bare non potuerit ut not.xxxi.q.ii.c.i. &.xxx.q.ult.§.huis ita. facit ō eo q dux it in ma.c.i.glo.fi.& quod no.Ho.in ſu. de cōiu.p̄.in fi.facit.s̄.q.cxxiii.et illud q̄ mr̄imoniuz ñ pōt claudicare intellige quo ad uinculum licet claudicet in aliq° quo ad effectum ut in.c.q̄to de diuorci. Item etiam q̄ñq̄ claudicat quo ad reddē dum debitum illi a quo quis non pōt exi gere de conuer.coniu.q̄daz.de eo q̄ cog no.conſan.tranſmiſſe. Itez q̄ñq̄ tenetur unus ad mr̄imonium et non alter de eo q̄ dux.in mr̄i.c.i.et ibi per An.de deſpō. impu.continebaī.et.c.de illis. ſm. Fra. poſt doc.in.di.c q̄to. i.oppo.et ibi per An.ad quod.s̄.q.cxxiiii. & ad pri° dcā adde.s̄.q.xvii.et adde. ī.q. ccxxvii.& ſequen. CXCII.quero utrum pater poſſit cogere liberos ad contrahendum. Rñ° ſm pe.nō pōt neq̄ generaliter neq̄ in ſpāli cum aliq̄: quia ī mr̄imonio req̄ri tur conſenſus maxīe liber rōe p̄petue ob ligationis que ibi contrabitur de ſpō. re quiſiuit. Non tñ propter b° parentes te mere iurāt mr̄imonio filiorum q̄a ex na tura ipſius contractus ītelligitur iſta cō dicio .ſ.ſi liberi conſenſerint et ipſi parē tes obligantur ad inducendum eos Idez ī ſu.con.eo.ti.q.viii.et.ix. ſm eoſdem. Ni.poſt piſa.de hoc no.per glo. & doc. in.c.i.de deſpon.impu.& ibi etiaz An. ex hoc q̄ contradicit poſſet exheredari ut ibi per Fran.in.i.q. Et q̄tum ad p̄po ſitum ſi filiꝰ uel filia coacti p̄ prēz cotra hunt mr̄imonium non tenz mr̄imoniū q̄d procedit ſi eſſet coactio preciſa uel met9 cadens in conſtantē de ſpon.cum locū. & c.uenens.ii.ſec9 ſi eſt compulſio ſoluz ex quadam reuerentia q̄a tunc p̄ hoc nō ex cluditur conſenſus & tenet mr̄imoniū nō obſtante coactione reuerentiali ſm Fra. ibidez & Ni.in.c.ueniens.ii.eo.ti. & in c.i.de deſpō.ī pu.lz tñ p̄e.de anc.ī di.c. uno.ō deſpon.impu.li.vi.q̄ ſi preceden te contradictione filie et etiam taciturni tate tp̄e ſponſaliorū ipſius filie que iter roganti ſi placebit nil reſpōdebat & pr̄ accepta maū puelle et extenſa uir annu lum in digito miſit uerbis aptis exp̄ſſis q̄a non eēt mr̄imonium ſm eum ſed certe in caſu predicto cum reuerentia interceſ ſit precedens cōtradictio et taciturnitas tp̄e ſponſaliorum. ad quod.s̄.q. xlvi. & clxxxiii.ante fi.alias ſola reuerentia nō

inducere tuſtum metuꝫ per no. per doc. in. c. cām. 1. de offi. dele. et. c. 1. quod me. cā. et per no. per Ho. in ſu. de ma. §. qua liter impediatur. penſ. coſ. et in ſum. de clam. deſpon. in fi. qui dicit ueruꝫ. tñ qa nec ueriſimile ē qꝫ pr̄ iterficeret filiam et ſi nunq̄ conſentiret breuiter bouus iu dex examinabit et determinabit inſpcā qualitate perſonarum inferentium uī & patientium & uiolentie ſeu coactionis loci & tp̄is & aſſiduitate minarum ratifica tionis expreſſe uel tacite uel continuatō nis diſſenſus: utrum deāt uel non debeat mr̄imoniū iudicari ſm eū. ad quod. s̄. q. clxxxiii. ibi. unde ſi dubiteť. zc̄. faciunt nota. per doc. in. l. interpoſitas. C. d̄ trāſ ac. facit. c. accedens. de conuer. coniug. ibi propter multa uerbera. zc̄. ſtandū ē ergo. c. conſultationi. in fi. de ſpō. ubi ñ diſtinguitur per quem metus fuit illat9 dum tamen cadat in conſtantē. minor tñ metus excuſat mulierem q̄ uiruꝫ no. ī. c. cum locuꝫ. de ſpon. pro hoc quia ad iudicandum iuſtum metum iudicis arbitrio relinqnitur ut no. in di. l. interpoſitas. & in. c. cum dilectus. quod me. cā. et qō no. xxii. q. iiii. inter cetera. glo. magna ī fi. cum ſi. et quod no. in di. c. conſultationi. ī fi. unde metus imperii regis uel parētū ſi ad aliud non eſt ꝓceſſum non uiciat matrimonium nec tollit libertatē conſenſus uel contrahendi mr̄imonium ut per An. in. c. inſinuante. in prin. q cle. uel uouē. et in. c. 1. de deſpō. ī pu. niſi forte ſit ſeuerus et conſueuerit ad alia condeſcendere poſt preceptū ut per An. in. di. c. inſinuante. poſt prin. et dr̄ met9 ſufficiens qui excludit uoluntatem ſpontaneā An. ī. c. ii. de eo q dux. in ma. ad q̄. s̄. q. clxxxiii. et in dubio ferri debet ſententia ꝓ mr̄imonio no. in. c. in l̄ris. in fi. de teſti. & ꝓ Ho. in ſu. qui fi. ſint leg. §. an īter utꝫq;. & in ti de mr̄i. §. qualiter. in. ii. col. Ad quod uide. s̄. q. c. ī fi. CXCIII. quero circa impedimentum ordinis. Vbi ſciendum q clerici in minoribus ordinibus niſi ſint religioſi qui continentiaꝫ ꝓfitēť licite poſſunt contrahere. xxxii. di. ſi qs uero. &. c. ſeriatim. extra. de cele. miſſa. c. 1. ii. &. iii. ſi uero ſint in ſacris cōtrahere non poſſunt et ſi contraxerint ſeperabitur mr̄imonium. xxxii. di. ſi q̄s eorū. et. c. lectores. et. c. erubeſcant. et. c. placuit. extra qui cle. uel uouen. c. ii. ſm piſ. et Pe. de paſ. in. iiii. di. xxxvii. q. 1. art. 1. intelligendo de religioſo ordīs approbati alias profeſſio eēt nulla ſm eū ibid̄ in. ii. ar. & ſentit Io. an. in. c. ii. qui cle. uſ uo. & de materia ꝓ Ho. ī ſu. q cle. uſ uo. in prin. et ꝓ Io. an. & Fra. ī rub. q clerī. uel uouen. q. 1. & per totum. et ꝓ Io. an ī c. Iobannes. in antepenſ. coſ. de cle. ꝯiu. ubi optime loquit̄ et uide. s̄. q. cxxvi. & cxxix. ſi tñ quis recipiat acolitatum credens ſacrum ordinem et poſtea mr̄imonium contrabat tenet mr̄imonium Io. an. ī di. c. Iobannes. in. vi. col. poſſet tñ cōſuetudo inducere ut conſtituti in minoribus non poſſint contrabere Archi. xxxi. di. ante. ad qō. s̄. q. cv. et adde. ī. q. cxcvii. CXCIIII. quero unde ſurgat prohibitio q conſtitutus in ſacris non contrahit mr̄imonium et q talis ordo impediat & dirimat mr̄imonium. R ñ° ſecunduꝫ quoſdam ex eo q ſacer ordo habꝫ uotū continentie annexum. xxvii. di. diaconus. q̄d non procedit quia ex hoc ſequeretur q greci qui ſunt in ſacris tenerent̄ cōtinerī contra id. xxxi. di. Nicena. de cler. conuiuga. cum olim. et. c. diaconus. hoc non ꝓbat. Alii dicunt q ꝓmouendus ad ſacros debet expreſſe uouere cōtinētiā. xxviii. di. quaſi per totum. et ex hoc poſſet inferri q ſi non uoueret ualeret mr̄imoniū cōtractum per exiſtentem ī ſacris quod tñ non eſt uerum. Alii dicunt q hoc opatur conſtitutio eccleſie pro hoc. xxviii. di. ꝓ totum. quod tenet Ho. et glo. ī. c. rurſus. qui cle. uel uouen. et uideť placer̄ Io. an. d̄ uoto. c. uno. li. vi. et hec cōior et exb° infertur q ordo ſacer eſſencialiter non impedit nec dirimit mr̄imonium pro b° q̄ō no. in regula ſemel deo. li. vi. ſm Fra. in rubri. q cle. nel uouen. ii. q. & in. c. memini9. ii. nota. eo. ti. & ī di. c. rurſus. i. q. ubi clarius loquitur poſt Ho. q uotū ex lege diuina non dirimat qa per legē diuinam tñ certe ꝑſone prohibentur contrahere que nominantur de diuor. gaude9. de reſti. ſpo. litteras inter quas uouens non con numeraťunde conſiderata lege diuina & excluſa canonica matrimonium

contractuz a monacho uel presbitero te net unde sacerdotes ueteris testamēti cō trahebant .xxxi.di.tenere.& greci con trahunt qui lege canonica non tenentur xxxi.di.in cena.lxxxiiii.di.cuz in prete rito.et sic posset papa statuere ꝙ teneat mr̄imonium tale contractum per existen tem in sacris: ad que.s̄.q.cx.ꝑm eū post Ho.ubi.s̄.ad hec.s̄.q.xxi.ad fi. ubi uid as.&.q.cxxix.& ꝙ ꝓhibitō insurgat n̄ rōne uoti annexi ꝑ statuti ecclesie q cler. uel uouen.ex litterarū.per pe.de pal.i iiii.di.xxxvii.q.i.ar.i.subdens ipse pe. ꝙ in professo religioso insurgit ex uoto & q sacrum ordinem recipit licet non ītē dat contineř nec etiā se ad continentiam obligare nihilomin⁹ tn̄ obligat̄ ad conti nentiā & etiā in foro ꝯsciētie si cōtrahe ret nullum est mr̄imonium si an̄ ānos dis cretionis aliqs sacruz ordinē suscipiat ad ꝯtinētiā obligatur etiā si in cunis ordīa retur supposito tn̄ ꝙ caracterez recipiat quia obligat̄ statuto eccl̄ie non uoto suo sec⁹ aūt est in illo q profitetur religionē q solum rōne uoti obligatur und̄ an̄ ānos discretionis non obligatur, tn̄ pōt etiam dici qa ꝓfessioni ē annexa ꝯtinētia rōne statuti.nam si qs ꝓfiteret̄ n̄ intendēs cō tinere nec etiam se ad ꝯtinentiā obligař dum tamen hoc non exprimeret & inten deret fieri religiosus nullum eēt mr̄imoī um p⁹ contractum ꝑm pe.in di.q.i.ar.i. &.ii.ꝑ hec non uidentur ꝓcedere in pue ro anq̄ sit adultus ꝑ no.ꝑ eū.pe.& doc. ut retuli.s̄.§.iii.q.xii.post prin.ꝓcessit autem tal ꝓhibitō qa uř q̄daz repugnā tia inter mr̄imoniū in q° uir dat potesta tem sui corporis uxori, et sacros ꝑ quos offert se deo, de cleri.coniuga. diuersis fallaciis.ꝑ Fra.in rubri.q̄ cle.uel uo.iii. q.& sic cū subdiacono posset papa dispē sare ut contrahat mr̄imonium ꝑm eundez ibidem.iiii.q.et etiā cuz diacono & mo nacho ꝑm eundem in.c.i.in prin.eo.ti.i ii.q.ad quod.s̄.q.xix. Add̄ tn̄ ꝙ si dete geretur aliquem presbiterum non fuisse baptizatum posset contrahere mr̄imoni um cum non censeat̄ ordinat⁹ ut ꝑ Fra.ī c.de presb.non bap.ad qđ.s̄.§.ii.q.xlii.
CXCV. quero utrū ordo possit supueīr mr̄imonio. R̄n̄° ꝑm pe. coniugat⁹ si ordi netur consentiente uxore suscipit ordinē & executionem & sic ip̄a cum eo si est in sacris intelligitur continentiam profite ri.facit.xxxii.di.seriatim. Si uero nesci ente aut non consētiente uxore recipit q dem caracterē ordinis ꝑ n̄ executōnē qd̄ procedit in eccl̄ia occidentali, sec⁹ in ori entali ut in su.con.li.iiii.ti.xii.q.ii.ī nul lo autez casu ordo sacer si sit p⁹ mr̄imoni um dirimit illud ꝑ dirimit soluz postea cō tractū ut in extrauagāti.Iohānis.xxii. que incipit antique.ꝑm frēm. Ni.p⁹ pi. Aduertēd̄ ꝙ faciens se ordinari in sacris inscia uel ꝯtradicente uxore peccat mor taliter.ut in su.li.x.ti.viii.q.lix.ubi eti am patz ꝑm Rai.ꝙ talis non pōt exigeř debitum sed reddere tenet̄ etiaz si fact⁹ epūs uel papa ꝑm glo.eius & Hug. nisi uxor possit induci ad continentiam: & ꝙ restitutus uxori non portabit coronam aut habitū monachalē cū scādalo uxoris si forte fact⁹ fuerit monach⁹ de facto concor.pe.& addit ꝙ tonsuram & habi tuz cl̄icalē tenet̄ deferre si sn̄ scādalo ux oris esse pōt alias non. Tho.etiam dicit ꝙ uxor non tenetur ei debitum reddere Inno.addit ꝙ si talis p⁹ mortem uxoris contrahit non tenet mr̄imoniū. Item ad dit Rai.ꝙ si ordinationi mariti uxor cō sensit uel dum sciret non contradixit fit ei duplex preiudicium Unum qa oporte bit eam de cetero continere Aliud quia etiam mortuo uiro non poterit cū alio cō trahere et si contraxerit non tenebit & hoc ꝑm quosdam propter uotuz quod ui detur solemnisasse ex persona uiri cui rō ni concor.alb.licet alii dixerint ꝙ hoc ē propter constitutionem ecclesie q̄ ī hoc casu dirimit mr̄imoniuz.Sed certe ista di ruptio non fit nisi rōne ordinis ut religi onis ut ī.c.uno.de uoto.li.vi. Addit eti am Rai.ꝙ licet aliq dixerint ꝙ ista uxor promoti ad sacros ordines teñatur īgre di religionem, ego credo cuz Io.Lau.& Tan.ꝙ non tenet̄ sed sufficit si in seculo caste uiuat quod etiam debet ꝓmittere Tho.etiam dicit ꝙ non tenet̄ religionē intrare si alias non timet de ꝑiculo casti tatis.Idem dicit Alb.Idē Ho.fallit h° ꝑm Rai.in uxore eius q promouend⁹ est in episcopum quia nō debet uir eligi nisi

Repugnat ... [illegible]

uxor ingrediatur religionem extra d̄ cō uer.coniu.coniugat9.&.c.ſañ.cōcor. In no.Cleric9 autem orientalis ut cōius & probabilius dicitur ſine uxoris conſenſu ꝓmonueri non debet ut hēt̄ in di. q.lix. et eo.ti.q.lx.dī ꝙ conſulendus eſt papa utrum per ſuſceptionē ſacri ordīs rūpat̄ mr̄imonium ante carnalem copulā.ꝑ hoc uī hodie declaratum ꝙ non ꝓ p̄dictaz decretalem antique.ꝑm frēz Ni.in additi. de h° no.in.di.c.uno.de uoto.li.vi.ī v° ſacri ordinis. Ad quod.s̄.q.cii.ūde pe. de pat̄.dicit ſic. Quarta concluſio ē' ꝙ ap̄ grecos ordo ſimiliter impedit contrahē dum et dirimit poſtea contractū ꝑ ñ uſū prius cōtracti niſi ad horā mīſterii ſicut olī tēpore legis.nec uxor eius poſt mor tē contrahere debet nec pōt.unde prop ter hec duo ī qb9 parat̄ ſibi p̄iudicium ſi ne eius conſenſu ad ordines accedere nō debet ut per eū in.iiii.di.xxxvii.q.i.ar. i.ī fi.orientales enim utunt̄ mr̄imonio cō tracto in minoribus Ho.ī ſu.q cle.uł uo. poſt prin.tenent ergo p̄fati doc.ꝙ ſi ux or clerici in minoribus conſtituti conſen ſit ordinationi uel promotioni ad ſacros ſui uiri uel illaz ſciuit & tacuit non poſſit poſt illius mortez alteri nubere .ſecus ſi ignorauit uel contradixit ut not.xxviii. di.qa ſunt.in glo.ſupple.Arc.tñ ī.xxxi. di.qm̄.in glo.ꝑ nūquid.dicit ꝙ in uxori bus orientalium non habet locum qd̄ dī in di.c.quia ſunt culpe.&.c.ſequē.qa cō tinentiam non ꝓmittunt tacite uel exp̄ſ ſe que tñ rō eſt quare uxor occidental ñ contrahit poſt mortem promoti et h° ui detur probari in glo.ulti .p̄dicti.c.quia ſunt.ubi dī.ꝙ ſi ea ignorante ordinatur nullum fit ei preiudicium et h° etiā hēt̄ xxvii.q.ii.multorum.et h° etiam habet̄ xxviii.di.ſi qua uidua . fm eū.Sed certe hec reſtrictio Arch. non uidetur iure ꝓ bari quia lz orientales non promittant ꝯtinentiā r̄ſpcū p̄it̄ mr̄imonii tñ ꝓmit tunt reſpectu futuri . ūde mortua uxore non contrahunt itez mr̄imonium ꝓpter ea eadem conſideratō de ipſorum uxori bus habenda uidetur et ſic non bīta diffe rentia inter uxores occidentaliū uel ori entalium procedat quod dictuz ē ꝑ dcāz glo.c.quia ſunt culpe.cum qua glo.ſīpli citer ꝓtranſeūt Io.de lig.& Io.de ymo. in cle.de conſan.& affi.et ibidem Fra.ð zam.in .xxii.q.et Tho.ī.iiii.di.xxxvii. ar.ii.ad fi.et Rai.Pe.de pal.in ſu.con. ut.s̄.faciunt no.ꝑ pe.de anch.in.c.uno. iiii.nota.de uoto.li.vi.& quod no.Bal. in auten.ſi ſu9.C.de epiſ. & cle.& Fra. poſt Inno.in.c.placet.in fi.de cōuer.cō iuga.& facit.xxviii.di.§.in antiricana. et.xxxi.di.ꝑ totum. Vnde abſq; conſēſu ſeu requiſitione uxoris clericus uxorat9 etiaz grecus ad ſacros ordines ordinari non debet ut.s̄.facit quod not.in.c.uxo ratus.&.c.ſane.de conuer.coniu.et tūc conſulo uxori ipſi9 ꝙ non cōſentiat ymo contradicat tali ordinationi pro conſer uatione iuris ſui ut poſt illi9 mortez alte ri nuberi poſſit per predicta facit.s̄.§. iii.q.xxxvii.et no.per ymo.ubi.s̄.p̄ñt. cot̄.Poſſet tñ talis cōis opinio intelligi qñ talis mulier ſciebat etiā ius ut qa cer tificata de tali ꝓpetuo preiudicio alias forte teneret mr̄imonium ab ea contra ctum mortuo uiro ar° . not.xxvii. q.ii. agathoſa.ī glo.hic habes.in fi.et nota. per Ho.in ſu.de conuer.coniu.§.q̄liter. ad fi.debet enim mulier certiorari ð hiiſ que conſiſtunt ī iure preſertim in ſpiritu alib9 per no.per Io.an.in.c.penł.d̄ ēp. et uē.et Ia.de beł.& An.ī aut̄. quomō oportz ep̄os.§.igit̄ ordinand9.cū ſi . qd autem de coniuge intrante religionē cuz conſenſu remanētis an illo mortuo poſſit contrahere mr̄imonium uide per glo.& doc.ī.c.i.quod me.cā. CXCVI. que ro nunquid preſbiter depoſitus cōtrahe re poſſit mr̄imoniū. Rñ° fm Ho.ꝙ nō cū caracterem retineat ut per euz in ſu.qui cle.uel uouen.§.i.v̄.ꝑ nunqd clici.& per Fra.in.c.i.ī ſumario.eo.ti.Similiter & ordinatus ad ſacros per ſymoniam nō cō trahit licz caracterez habeat uicioſuz ut per Ho.ubi.s̄.facit de penis.c.ii. li.vi. facit.s̄.§.iii.q.xxxviii. CXCVII.q̄ ro ſi maritus inuita uxore recipit ſacruz ordinem an illa mortua contrabet matri monium. Rñ° dictum eſt.s̄.q.cxcv.ꝙ nō quia ordinem ſacrum habet per ibi not. Ad quod uide in ſimili no.xxxiii.q.v.no tificaſti.et.xxvii.q.ii.agatoſa.in fiñ.& quod no.de conuer.con.ug.c.iii.glo.fi.

Intelligе etiam in clericis grecis & oriē talibus ꝑ no. xxviii. di. diaconi. glo. magna. & in. c. si se. glo. magna. ī fi. &. xxxii. di. si quis eorum. CXCVIII. quero circa impedimentum ligationis qñ alter alteri coniugi est alligatus: si quidez alligatus est uxori ea uiuente non potest aliam accipere alias adulterium committit extra de spon. duo. licet. ſm pisa. & ibi patet q͛ hoc uerum est etiaz si primū matrimonium solum sit contractum per uerba de presenti et secundum etiā ꝑ carnalem copulam ſm frēz Ni. in addi. sed nec potuit nisi diuina reuelatione & instīctu ut fuit ī patriarchis extra de diuor. gaudemus. §. i. potest tñ alter coniugum añ carnalem copulaz altero multo ad religionem transire. s̄. q. ciii. et tunc alter coniugum remanebit liber. potest quoq; uir uxorem dimittere propter fornicatōnē q̄tum ad cohabitationem et debitum cō iugale sed aliaz ducere non pōt. xxxii. q. vii. c. i. ii. &. iii. post mortem uero alterius cōiugis alter nubeī potest cui uult etiaz infra tempus luctus mulier sine pena infamie extra de secun. nup. super illa. ſ si alter alligatus est alteri per sponsalia tm̄ uide in pisa. in v° sponsalia. ſm fratrē Ni. post pisa. in. §. impedimentū. xii. Ad quod. s̄. q. xxii. et per Ho. ī su. de spon. duo. §. an liceat. & tractatur. xxxiiii. cā. & per Ho. in su. de ma. §. q̄liter impediatur. v. ix. ubi etiam q͛ non licet uiuente uxore de alia filios procreare. xxxii. q. iiii. §. i. & per totum. nec enī propter sterilitatem uxoris lz bīe concubinā Fran. in rubri. de spon. duo. Ho. in su. de adul. §. qñ committatur. et. s̄. q. xl. nec etiā papa dispēsat ut quis simul possit bīe duas uxores Spe. de dispen. §. nunc breuiter. v. i. contra apl̄um. &. s̄. q. xl. nec excusatur quis pretextu alicuius consuetudinis de spon. duo. c. fi. nec obtētu compositōnis de transac. c. fi. nec obtētu alicꝯ fragilitatis carnis. de spon. duo. ī presētia. ſm Ho. ubi. s̄. et Fra. in. c. i. v. nota. de spon. duo. et. s̄. q. xl. et de pena cōtrahētis secundum mr̄imonium habeī in autē. incestus. C. de incestis nup. et in corpoī autē. eo. ti. §. i. in glo. hoc est generale. & no. insti. de nup. §. affinitatis. &. §. sūt &

alie. &. l. ii. C. de incest. nup. &. in. l. qui contra. eo. ti. et in cle. eos. de consan. & affi. et per Ho. in su. de spon. du. §. fi. & no. in. c. nuper. in princi. de bigamis.

CXCIX. quero quid si uxor credit uiz mortuuz et contrahit cum alio. Rñ° ſm Rai. si credit ex probabili causa excusaī propter ignorantiā facti: et filii si quos suscepit iudicabuntur legitimi. si tamen postea de morte primi dubitat debz quidem debitum reddere sed non exigeī extra de secundis nup. dominus. sed si processu temporis credit eum probabiliter uiuere non potest debitum exigere nec reddere periculo adulterii se exponen° ſm pisa. ymo quando dubitat om nino dz reddere di. c. dñs. etiam si dubiū sit ꝑbabile extra de senten. exco. inquisitōni. secundum fratrem Ni. in addi. ad quod. s̄. q. cxiii. si uero primus reuertatur uel aliter sibi de uita eius cōstiterit statī debz recedere a secundo et redire ad primum quod si non fecerit adultera iudicabitur xxxiiii. q. ii. cū per bellicam. et. c. cum in captiuitate. et. c. si uirgo. primus quoq; eam recipere tenetur ut in dictis. c. pz ni si forte illa postq̄ sciuit ð uita primi permisit se cognosci a secun° et sic adultera fuit ut in su. cō. li. iiii. ti. xiii. q. iii. &. iiii. ſm fratrem Ni. post pisa. in. §. īpedimentum. xii. & per Ho. in su. de spon. duo. §. an liceat. v. uerum. et sequen. quandoq; tamen contrahitur ad rumorem populi q͛ uir erat mortuus not. xxxiiii. q. i. ī su. uide de eo qui cogno. super eo et licz nō debeat coniunx cōtrahere nisi habito nū cio certo de morte coniugis tñ si cōtraxerit seruanduz erit id quod habetur de secundis nup. dominꝰ. v. si uero. secundum Fran. post doc. ibidem et de materia. in c. in presentia. de spon. Vnde mulier que audiuit maritum mortuum non debet cōtrahere nisi de hoc certificata sit ut ī di. c. presentia. si tamen talis mulier contrahat tenetur di. c. dominus. ſm Io. and̄. in regula. quod ob grām. li. vi. Ducēte° quer o quid si contrahit cuz aliquo putāns uirum suum uiuere qui re uera mortuus est nunquid est mr̄imoniū. Rñ° ſm Guil. credo sine preiudicio mr̄imoniuz esse h° casu ſm pisa. nō distincto utz cōtrahētes

credunt sibi hoc licere nec ne secundum eundem ut in su. con. eo. ti. q. vii. secundꝫ fratrem nico. in addi. quod intelligendū est nisi constet qꝫ coniūx credens impedimentum, esse non intendebat ſcontrahere nam si non sit intentio non est mr̄imoniū extra de spō. c. tua. secūdū eosdē. ad qō ꝫ. q. xlvi. et facit ad predicta quod no. ī c. ī audientia. de sen. exco. CCI. quero quid si uir iuit cum exercitu cōtra sarracenos uel in regionem longinquam & nescitur utrum sit uiuus uel mortuus qd faciet uxor. Rn̄° ſm Rai. contrahere nō potest donec certitudinē recipiat ď morte uiri extra de spon. c. in p̄tia. aut ueri similiter de morte presumat extra ut li. non contᵉ. c. qm̄ frequenter. secundū pi. scilicet per receptionem certi nuncii. di. c. in presentia. et in su. con. eo. tit. q. viii. uel per iuramentum eius sub quo milita uit uel etiam sociorum qui mortem eius bene nouerunt secundum Rai. et in sum. con. eo. ti. q. ix. uel per unum testē fama publica coadiuuante secunduꝫ Hugo. & glo. Rai. uel secundum Hugo. per solā fama publicam Si ex aliis presumptionibus uideretur uerisimile maritū eē mortuum ut si diu multum stetit uel si senex et egrotus recessit et huiusmodi. ut ī su. con. eo. ti. q. x. Vbi etiam dicitur secunduꝫ Ho. qꝫ de facto contrahens ante certificationem mortis prioris uiri si tamē fama publica habeat qꝫ mortuus sit reddere potest debitum dum tamen eam cō scientia non remordeat sed non exigere: nam tale matrimonium non dirimitur lꝫ contra interdictum ecclesie sit contractū facit extra de secundis nup. dominus. secundum fratrem nico. in addi. ad pi. ubi .s. & per Ho. in su. de spō. duo. §. an licet habere. per totum. unde licet non habeatur certus nuncius sufficiūt litter̄ note uel aliqua iusta ꝓbatio ymo qualiter cūqꝫ ǫstet uere uel uerisimiliter ō morte mariti ut quia nauis in q̄ erat passa ē naufragium ut possit uxor contrahere de secundis nuptiis. dominus. quod etiam uoluit glo. ii. in di. c. in presentia. licet glo. ulti. contrarium dicat secundum Fra. ibi in. v. nota. &. iii. oppo. ymo sufficit sola fama uel alia coniectura si mortuus dicatur in loco de quo non potest liquido ꝓbari ut in aliquo cōflictu uel ultra mare et erat antiquissimus cum recessit secundō Fra. ibidem in. i. q. et ibidez uideas per eū et ꝑ glo. et doc. de huiusmodi materia et sufficit de hoc esse uehementem opinionem per nota. per Bal. in. l. nec uos. C. de cap. et post limi. reuerꝰ. facit glo. ī. li libera. ff. de peculio. et quod no. Bal. in autᵉ. qui rē. in fi. C. de sa. san. ecc̄. facit quod no. in. l. miles. §. mulier. ff. de adul. & in. c. qm̄ frequenter. §. sin autem. ut li te non contᵉ. Ducentesimosecunᵒ quero. L. contraxit mr̄imonium cum Clara et ante copulam religionem profitetur deinde secum per papam dispensetur qꝫ mr̄imonium contrahere possit uult cōtrahere cum. M. Clara eum repetit que an sit audienda. Rn̄° licet actio sit sublata ꝑ ꝓfessiōez poterit tn̄ iplorari officium iudicis qa lꝫ ꝑ ꝓfessiōez soluta sit executō uīcī mr̄imoniaꝰ ñ tamē ipsuz uinculū qō procedit de equitate potiꝰ q̄ de iure: nā uerior est opinio qꝫ per professionez solutur etiam uinculum alias non posset remanens in seculo licite transire ad secunda uota quod tamen potest de cōuer. cōiuga. c. ii. secundum Fra. & Gasp. in. c. sicut. v. q. de spon. & de materia. quando matrimonium contrahitur cum secunda durāte primo uero uel putatiuo an uale at soluto primo no. in. c. cum in aplica. ī fi. de spon. & ibi per Fra. ī. ii. iii. &. iiii. questionibus. Ducentesimoterᵒ. quero circa impedimentum seu iusticiam publice honestatis quid sit. Rn̄° secundum Tho. in. iiii. di. xli. ē propīquitas ex spōsalibus prouenies robur trahens ab ecclesie institutione propter eius honestatem Idem in su. con. li. iiii. ti. xiiii. q. i. secundum fratrem nico. ꝓ post pisa. in. §. impedimentuz. xiii. Et dic qꝫ si sponsalia sīt legitime contracta ex eis oritur quoddā uinculum attinentie simile affinitati qđ dicitur publice honestatis iusticia que impedit matrimonium sicut affinitas consāguinitas secundum eosdem gradus & sic diffinitur publice honestatis iusticia ē ꝑpinquitas. zc̄. ut. s̄. ex quo patet rō nominis & causa quia scilicet talis propinqꝫtas est ītroducta ab ecclesia propter ho

neſtatem :ratio autez honeſtatis eſt hec quia ſponſalia legitime contracta q̃tū ex ipſis eſt ordinantur' ſufficienter ad matrimonium : et ideo ſicut per matrimonium contrabitur affinitas ſic per ſpōſalia contrabitur quoddam attinentie uinculū quod affinitati ſimile eſt:differens tamē ab attinētia affinitat' ſicut ſponſalia differunt a matrimonio et hec ē publice honeſtatis iuſticia ſecundum pet.de paſ.in iiii.di.xli.q.ii.ar.i.cocł.i.qui etiā dicit q̄ matrimonium preſumptum et non uerum etiam carnali copula non ſecuta causat publice honeſtatis iuſticiam ī utroq̄ foro :ſi autem fuiſſet matrimonium clādeſtinum non cauſaret publice honeſtat' iuſticiam ſicut nec ſponſalia occulta ſecūdum eundem in.iiii.di.xxvii.q.ii.art.v. et dic q̄ publica honeſtas eſt impedimētum quod nec ex conſanguinitate nec affinitate ſed ex quadam honeſtate inſurgit que in matrimonis conſideranda eſt ſi.de ritu nup.l.ſemper.et ſurgit ex conſenſu ſponſalium etiam ſine copula et potuit eſſe cauſa impellēs eccleſiaz ad ſtatuendum q̄ hoc impedimentū eſſet efficax ad dirimendum matrimonium quia experientia docuit graues rixas et īimicicias inter conſanguineos oriri quando uni deſponſatam aliquis de cōſanguinitate ſpōſi procurat habere et de hoc impedimēto per dominum domini.& doc.in.c.uno.ō ſpon.li.vi.et de hoc per An.et doc.ī.c. duo pueri.de deſponſ.impu.et etiā habetur in.c.iuuenis.de ſpon.et .c.ad audiētiam.eo.ti.inducitur autem ex ſpōſalib9 ualidis ex cōſenſu etiā ſi alio reſpectu ſīt inualida et impediuntur omnes cōſanguinei ſponſi contrahere cum ſponſa & ecōtra inter quartum gradum ut ibidem & ī .c.uno.de ſpō.li.vi.ſecūdū fra.in di.c. iuuenis .de ſpon.& Arch.in di.c.uno.in ṽ° iuſticie.& ſic ſi recederetur a ſponſalibus remanz tota conſanguinitas impedita ratione publice honeſtatis de ſpō.ad audientiam.et.c.ſponſam.ſecundū Fra. in.c.ii.ii.oppo.de deſpon.impu.et būit impedimentum hoc originem etiam a lege ciuili ut ſponſalia ſola inter attinentes ſponſi & ſponſe impediant matrimoniuz ut eſt caſus.ff.de ritu nupt.l.ſi qua uxor mihi.§.i.inſti.eo.§.ſed et ſi uxor.ſecundō An.de bu. in rubri.de ſpon.in.ii.col.& de materia huius impedimenti per Ant. de bu.in.c.iuuenis.de ſpon.et.c.ſequenti.& ſi ſponſalia contrahuntur cum minore ſeptennio non inducitur publice honeſtatis iuſticia etiam ſi per tres dies diſtz a ſeptēnio niſi appareat niſus ad copulā dicto.c.iuuenis.et q̄ no. Ar.ī.c.uno. in ṽ° factos maiores.de deſpon.impub. tamen talia ſponſalia cum infante cōtracta adueniente ſeptennio per conſenſum 9tinuatū 9firmātē ñ ut ex tūc ꝑ ut ex nūc ſecundum Fra.in.c.litteras.ii.&.v. no. et.i.q.niſi in ſeptennio proteſtaretur ſe nolle conſentire ſecundum Fran.poſt Inno.in.c.acceſſit.i.oppo.eo.tit. et de materia in.c.continebatur.eo.tit.per glo. et doc. ſed ſi ſint condicionalia ſponſalia non inducunt publice honeſtatis iuſticiā de ſpon.c.uno.§.ille.li.vi. lz aliter dixerit Inno.ſecundum fra. in .c.i.§.ē autē. de ſpon.duo.i.q.et ibidem in.iiii.q.per Fran.quot modis contrahuntur ſpōſalia de futuro et ſic ubi īteruenit dſpōſa° nō tñ copula ꝓpter publicaz honeſtatē nullus ipſorum contrahentium poſſet cōtrahere cum alio de conſanguinitate alteri9 xxvii.q.ii.ſi quis uxorem.et per Arch. xxxv.q.iii.nullum.& licet hodie ſit ſublata in quibuſdaz caſibus non tamen ī totum ut no.in di.c.duo pueri.de ſpon.& ibi Fra.in .v.oppo.optat tamē Ho.h° impedimentum reuocari et fuit ordinatum in conſilio Ludonenſi ſed conſtitutō facta non fuit ſecundum Io.an.in.c.non debet. ad fi.de conſan.& affi.et ibi per Fra.i.q.poſt Ho.et.ī.q.ccv. in fiñ. ad quod.ſ̄.q.cliii.ante fi. Honeſtas autem ſurgens ex ſecundis ſponſalibus non diſſoluit primas quia publica honeſtas non precedentia ꝑ ſequētia mr̄imonia ipedit et diſſoluit in.c.uno.de ſpon.li.vi. ſecundū Fra.in.c.i.ī fi.dē ma.con.9tra īter. ecc̄.et dicit Arch.xxvii.cauſa.in princ. iuſticia.i.inſtitutō eccleſie facta per publicam honeſtatem:iudicauit enim eccleſia ut conſanguineus nunq̄ deberz accipere ſponſam qualemcumq̄ ſui cōſanguinei uiui uel mortui et eſſet inhoneſtum q̄ deberz accipere et dicit̄ ſic ꝓpter defect9

nominum quia nullū aliud nomen potuit ei assignari cum nō sit ibi affinitas uel cō sanguīitas uel huiusmodi. et hoc impedimentum est ꝑpetuū & matrimoniū dissoluit & sic hoc impedimentū inducitur ex sola honestate & uocatum ē publice honestatis iustitia cū in matrī° etiam qđ honestum est consideretur. ff. de ritu. nup. sēp. fm Goff. in dicto. c. ad audiētiam. & arch. ubi. s̄. & de materia ista tangit̄ per Ho. in sum. de mrī° . §. qualiter impediatur. v̄. x. & in su. de spō. §. qs sit effect9. & ꝑ arch. xxvii. q. ii. si quis despōsauerit & spe. de consan. & affi. v̄. si uero petis. & per arch. xxvii. q. ii. si quis nō pōt. & Fran. in. c. fraternitatis. post prī. de eo qui cogno. & in. c. adolescens. i. q. đ spō. ubi etiam q̄ nisus ad copulaz fortificat publicam honestatem que ex cōsensu surgit & honestatē respicit non effectum đ spon. iuuenis. & de isto impedimento & quotuplex sit publica honestas ꝑ an. de bu. in. c. non debet . in. vi. &. vii. colu. de consan. & affi. Et generaliter cū queriť an & quando sponsalia inducant publicā honestatem: distingue aut sponsalia sunt certa aut incerta : primo casu aut pura aut condicionalia . primo casu aut tenent & inducunt publicam honestatē de spō. sponsaz. cum si. aut non tenent: & aut ex defectu consensus aut ex alia causa: prī° casu non oritur publica honestas ut si cō trahuntur ab impuberib9 de despon. impu. litteras. et. c . accessit. fallit eo· ti. iuuenis. quod dicit ut ibi. &. ī. q. ccx. Secū do casu quando non tenent ex alia causa: inducitur honestas ut in. c. ad audientiā. unde ex sponsalib9 contractis per monachum uel presbiterum oritur publica honestas secundum Inno. licet aliqui cōtra ex quo enim sponsalia ualida sunt ex consensu sufficit licet sint inualida ex alia causa ut probatur de spon. c. uno. li. vi. Si uero sponsalia sunt condicionalia aut est cō ditio de presenti uel preterito et hñtur pro puris . ff . si certum. pe. cum ad presens. Aut est de futuro et aut est condi° que inest ut si uiuam uel si deo placuerit et est ac si nō esset apposita de elec. significasti. quod tenet Io. an. in di. c. uno. li. vi. Aut est conditio que non inerat et ante conditionis euentum nō inducit̄ publica honestas dicto . c. uno . postea sic ar° de rescrip. si pro te. eo. li. Si uero sponsalia sunt incerta non oritur publica honestas dicto. c. uno. et quod ibi no. glo. in. secundum fra. in dicto. c. ad audientiam. de spon. Et nota q̄ istud impedimentum surgit ex sponsalibus seu matrimonio de presenti nulla copula subsecuta ut probatur in. c. uno. in prin. de spon. li. vi. iūctis notatis ibi per Arch. in glo. i. et ideo dicit Io. de ligna. in dicto. c. ad audientiā. q̄ publica honestas oritur ex cōsensu spōsaliorum uel matrimonii quia inhonestuz est ut quis contrahat cum consanguinea illius in quaz consensit et facit eo. ti. spōsam. et quod ibi per Io. an . Si ergo non sunt sponsalia de futuro sed matrimoniū de presenti et copula nō fuerit secuta uidetur insurgere publica honestas alioqn nec etiam impedimentuz affinitatis locū haberet . ī. q. ccxvi. ad fi . pro hoc quia si ex sponsalib9 de futuro oriť ergo fortius si sunt de presenti per regulā. de q° minus. zč. ut no. in. c. cū in cūctis. ī prī. de electi. cum si. et per Ni. in . c. sponsaz. de spon. et in. c. penult. de eo qui cogno . & in. c. non debet. de consan. & affin. penulti. col. et ante fi. & in su. con. li. iiii. titu. xiiii. q. iii. ad hoc. ī. q. ccvi. et . ccxii. circa medium . et uidi per curiam dispensari ut quidam permaneret & duceret in uxorem relictam quondam Ticii sibi attinentis in duplici fo ex una parte et duplici tercio gradu consanguinitatis ex ꝑte altera qđ est notāđ. Si ergo cognosco uxorem uel sponsam hic est duplex impedimentū scilicet affinitatis et publice honestatis et sic dispensatio super uno non remouet reliquum impedimentum ut ꝑ Io. an. in arbore affinitatis circa prin. & facit. s̄. hac ea. q. post prin. ibi etiam sin̄ copula . q̄ dispensatio super impedimento affinitatis tollat impedimentuz publice honestatis tenet dominus Io . de Milis in suo reportorio ī uerbo dispensatō. ante fi. et dicit hoc tenere Laudunum in suo sacramentali ad fi. qui tamen in toto dicto sacramentali hoc non tangit sed ꝑ eo facit quod no. An. de bu. in. c. non debet. in. vii. col. de consan . et affin. ibi q̄a

ubi concurrunt duo impedimenta. zč. Preterea p carnis copulā subsecutaz desinit impedimentum publice honestatis & sumus soluz super affinitate ergo. zč. facit optime. ĭ. q. ccv. & quod no. in simili in cle. i. ut lite pendente ī vº collato. circa prin. & per ibi no. in dic. c. sponsam. qui uult si publica honestas comprehēdebat super affinitate satis est de affinitate fecisse mentionem ut latius per eum in di. c. non debet. ulti. col. de consan. et affin. CCIIII. quero de effectu hui9. Rñº qñ aliqui inter se sponsalia cōtraxerunt nullus de consanguinitate sponse potest hre sponsum illum in uirum extra de despon. impube. continebatur. §. ulti. & de spon sa. iuuenis. et. c. ad audientiam. et durat hec prohibitio usq; ad quartum gradum ipsorum consanguineorum extra de spō. c. sponsam. et in di. c. continebatur. Idez in su. con. eo. ti. q. ii. fm pisa. et fratrem Nico. in addi. ubi. §. et dominum An. de but. in di. c. sponsaz. Ad quod adde. §. q. proxi. &. ĭ. q. ccvi. CCV. quero An inter affines surgat impedimentuz publice honestatis. Rñº non quia iura soluz dicunt de consanguineis. unde non tantum spōsus mortua sponsa licite contrahit cū affine sponse sed etiam maritus mortua uxore licite contrahit cum affine uxoris illa enim esset prohibitio in secundo genere affinitatis que sublata est de consā. & affi. non debet. secundum Fran. in dic. c. ad audientiam. in fi. & Io an. in. c. uno. post medium. de spō. li. vi. in nouella. ad idem querit Ho. sic q̄ro cuz ex se cūdo genere affinitatis olim insurgebant duo impedimenta scilicz affinitas et publice honestatis iusticia. xxxiii. q. iii. porro. et qa per. c. nō debet. de consanguinitate & affini. sublatum est tale impedimentum affinitatis in so genere an uideatur sublatū et aliud. s. publice honestatis iusticia Dicit q; sic: unde & in di. c. ñ debet. dicitur ut sic contrahentes. s. in. ii. et. iii. genere de cetero libere copulentur: unde uxores duorū fratrum uel duorū consanguineoruz non sunt affines quare maritis ipsaruz mortuis potest aliquis utraq; ducere successiue ut per Ho. in su. de affi. §. qualiter arbor. vli. iii. q. Ad quod. §. q. ccIII. circa medium. Sic ergo dictuz Frā. declaratur per dictuz Ho. s. quia suberat olim impedimentum publice honestatis ut dicit Ho. hodie uero nō. fm ecs. et sic nota q; ī certis casibus sublata est publica honestas ut. §. questione. ccIII. circa medium. unde dispensat papa non inferior qui nō est supra ius ut per pe. de pal. in. iiii. di. xli. q. ii. ar. iii. CCVI. q̄ro quid si sponsalia de iure non tenuerunt. Rñº si sponsalia fuerūt pura et certa etiam si fuerunt nulla ratiōe consanguinitatis affinitatis frigiditatis religionis aut alia quacumq; ratione oritur publice honestatis iusticia ad dirimendum sequētia sponsalia uel matrimonia nisi fuissent nulla ratione consensus ut puta quia ambo uel unus erat infans extra de spon. c. ex sponsalibus. &. c. sequenti. li. vi. fm pisa. istud. c. sequens est. c. si infātes. de ōspō. impube. ubi etiam patz q; infans dicitur minor septennio cui9 despōsatio non īducit hoc impedimentum ut dictum est nisi traductio secuta fuerit etiaz tempore infantie tunc enim bene uidetur hoc impedimentum inducere etiam ad dirimendū ut in. c. iuuenis. de spon. fm fratrem Ni. post pisa. in addi. Sic ergo per sponsalia per uerba de presenti uel de futuro siue de iure siue de facto ut quia nulla et per consequens per matrimonium nullum nisi ex defectu consensus causatur publice honestatis iusticia fm pe. de pal. in. iiii. di. xli. q. ii. ar. i. concl. iii. sed si essent nulla propter defectum consensus ut infantium furiosorum et mente captoruz non dico prodigorum quia in his que pertinent ad personas prodigi reputant̄ mente compotes non causant publice hōestatis iusticiam extra de spon. c. i. li. vi. fm pe. ibidem concl. ii. et de ratione diuersitatis et sponsalibus nullis propter defectum consensus per eundem ibidez. q. ii. ar. ii. &. iii. concl. ii. et facit quod nota. Arch. in di. c. i. in vº impedimentum. Et q; dicitur q; sponsalia que sunt nulla ex ōdefectu consensus non causant publice honestatis iusticiam debet intelligi supplēdo euidentis sicut quando infans et furiosus uel maior et sanus sub conditōe Ad quod. §. q. ccIII. ad fi. secus ubi defectus

non eſt patens nec euidens ſecunduz pe. de paſ. in. iiii. di. xvii. q. iii. vi. colu. Ad que adde arch. ī dicto. c. i. de ſpon. li. vi. in v° conſenſus. et de materia p Hoſtiē. in ſumma. de ſponſ. §. quis ſit effect9. ubi dicit q̄p contractus ſponſaliorū citra ſep tennium initus nullus eſt nec parit aliq̄ publice honeſtatis iuſticiam niſi in ſepti mo anno ratificetur de deſpon. impu. c. ii. iii. &. c. duo. et q̄uis ſponſalia prima in ter maiores ſeptez annis contracta nulla ſint cōſanguinitate impediente nihilomi nus oritur hec iuſticia de ſpon. ad audien tiam. ſed ſi ſponſalia nulla ſunt deficiēte conſenſu non uidetur q̄p generent hanc iu ſticiam et ſecundum hoc conſanguine9 fu rioſi continui ſponſam eiuſdez furioſi po terit ducere in uxorem cum conſenſus de ficiat de ſpon. dilectus. q̄ iuſticia adhuc hodie locum habet ſm eū. ad quod adde eundem in ſu. de affi. §. qualiter arbor. in v°. iiii. q. et facit dictū. c. de ſpon. li. vi. & aliqualiter per Ho. in ſu. de clam. deſpō. §. i. in. ii. col° ibi eſt et alia ratio. & adde .s̄. q. cciii. per totam. et de hoc etiā no. xxvii. q. ii. ſi quis deſponſauerit. et per Fran. de deſpon. impu. litteras. i. oppo. et in. c. acceſſit. in fi. q̄ in idem recidit cuz dictis. s̄. q. cciii. &. ī. q. p̄x. CCVII. quero quid ſi aliquis primo ſponſalia cū aliqua contraxit et poſtmoduz cum alia ipſius ſpōſe cōſanguinea idē fecit. Rn° debet contrahere mr̄imonium cū prima nam ſponſalia ſequentia nō impediunt p̄ cedentia extra de ſpon. c. ex ſponſalibus li. vi. ſm Ni. & piſa. et. s̄. q. ccii. p9 me. An autem ſicut ſponſalia de facto contra cta inducunt publice honeſtatis iuſticiā ita et matrimonium de facto contractuz rūpat ſponſalia de futuro precedentia no. in regula. non preſtat. li. vi. per Io. an. iii. q. et determinatur q̄ non ut ſi q̄s poſt ſponſalia de futuro cuz uno cuz alia que eſt conſanguinea intra quartum gra dum contrahit matrimonium per hoc nō ſunt ſoluta ſponſalia ratio diuerſitatis q̄a ex ſponſalibus etiam nullis ualidis tamē ex cōſenſu publice honeſtatis iuſticia ſur git Sed q̄p mr̄imoniū ſoluat ſponſalia pre cedentia de futuro hoc ſurgit ex uinculo coniugali quod non inducit ſolus conſē9 ſed conſēſus legitim9 : q̄d aūt ſi matrimo nium tenuit ſed p̄oſtea ante conſumatēez ſoluitur per profeſſionez : an per tle ma trimonium ſoluantur ſponſalia p̄cedētia determinatur ibidem q̄p ſic: ſufficit enī q̄p matrimonium tenuit q̄a ſtatim extincta ſunt ſpōſalia nec reuiuiſcunt per ingreſſū religionis de conſe. di. iiii. queris. facit de conuer. coniu. quidam. ſm Fra. in. c. litteras. i. oppo. de deſpon. impu. et Io. an. in. c. uno. de ſpon. li. vi. in nouella.

CCVIII. quero quid ſi ſponſalia ſūt fa cta ſub conditione et p̄endente conditōe uir cum alia illius ꝯſanguinea contrahat per v̄ba de preſenti. Rn° cum ſecunda r̄ manere debet quia ex ſponſalibus cōdi tionalibus ſicut ex non habentibus cōſē ſum et incertis non oritur publice bone ſtatis iuſticia extra de ſpon. c. uno. in fi. li. vi. ſm eoſdē ad quod. s̄. q. cciii. ad fi. CCIX. quero quid ſi duo īfātes uī un9 maior ſeptennio alter minor ſponſalia cō traxerunt ipſi uel parētes pro eis. Rn° ſi facti maiores ſeptennio p̄ cohabita tionē mutuam ſeu aliter uerbo uel facto eorum liquido apparet q̄p in eadem uolū tate perdurāt ſponſalia conualeſcunt ali as non : nam ab initio nulla fuerunt ex d̄ fectu conſenſus et ideo non inducunt pu blice honeſtatis iuſticiaz extra de d̄ſpō. impu. ſi infantes. li. vi. ſecundum fratrē Ni. et piſa. ad quod. s̄. q. cciii. et ſic ſi pa ter contrahit ſponſalia pro filia īfcia ma iore ſeptēnio ꝫ pe. & Ab. dixerūt q̄p ori tur publice honeſtatiſ iuſticia hodie ē de terminatum in di. c. uno. in fi. q̄p ñ q̄a nō ſunt ſponſalia niſi tacite uel expreſſe filii conſentiant ſecundum Fra. poſt Inno. in c. i. iii. q. de deſpon. impu. Et no. q̄p quan do pater promittit q̄p filius contrahat ñ licetur factum alienum promittere p̄ ſe facturum et curaturum ut per An. in. c. uenens. de eo qui cogno. et ſic iſte infās aduenīente pubertate poterit contrahe re cum matre uel ſorore illius ut p̄ Fe de. conſilio. clxxxix. incipit in dubiis mi rabilib9. zē. ubi d̄ arris datis q̄d ſi ī ſp̄ō ſalibus interuenit pign9 uel alicui extra neo fiat obligatio. zē. CCX. quero quid ſi pubes & impubes uel duo impu beres contrahūt mr̄imonium. Rn° ſi non

erant ꝓximi pubertati ī qbus malicia ñ
ſuppleat etatem non fuit mīimcnium ꝑ
aduentum pubertatis niſi ꝑ carnis co
pulam ſubſecutam uel aliquē modū aliuz
contrahentes eoſō cuz eiuſdez perſeuerā
tia uoluntatis ad pubertatis tempora ꝑ
uenisse conſtiterit euidenter ut in di. c. ſi
infantes. Sed tamē ſi erant maiores ſep
tennio fuerunt ſponſalia et ex eis īducta
eſt publice honeſtatis iuſticia di. c. ſi ifā
tes. ſm eoſdē et uide. s̄. q. xv. et. xvi.

CCXI. quero An ex ſponſalibꝰ que pa
rentes pro filiis puberibus uel impube
ribus contrahunt filii obligentur. Rn̄°
ſi conſenſerunt expreſſe uel tacite :uel ſi
preſentes fuerunt nec contradixerūt ob
ligantur et ex eis oritur publice honeſta
tis iuſticia di. c. ſi infantes. li. vi. quaſ au
tē ꝙſenſus filiorum ſufficiat dic generali
ter aut loqmur de iur̄ ciuili aut canoīco
pri° caſu pr̄ contrahit pro filiis ſi nō diſ
ſentiant ſi diſſētiunt contractus non ualz
ff. de ſpon. l. in ſpōſalibꝰ. §. fi. &. l. filio.
ſed extraneus non contrahit niſi conſēti
ant nec ſufficit ꝙ nō diſſentiant dict. s iu
ribus. & mr̄ habetur pro extraneo quia
ponderat̄ pr̄ia poteſtas. ff. de ritu nup.
l. ii. ſed de iure canonico pater non uidet̄
differre ab extraneo ut no. in di. c. uno.
li. vi. glo. antepenl̄t. et ibi per Arch. po
teſt tamen dici ꝙ etiam de iure canonico
ſi pater uel mater contrahunt ſponſalia
pro filio uł filia preſentibꝰ ſufficit ꝙ nō
diſſentiunt ſecus ſi extraneꝰ quia tūc oz
ꝙ conſentiant : pro abſentibꝰ aūt idē eſt
in pr̄e et extraneo ita no. Io. an. in di. c.
uno. et bene ꝓbatur ibi et ex hoc inferē
ꝙ de iure canonico non eſt differentia in
ter patrem et matrem quo ad hoc & pro
hoc dictum. c. unuz. §. porro. ꝙ generali
ter loquitur de parentibus que no. ſecun
dum Fra. in. c. i. ii. q. ubi etiam uideas ꝑ
An. de bu. latius de deſpon. impu. & ad
de Arch. in di. c. uno. in prin. et an. in. c.
tue. ii. col̄. de ſpon. Item ſi uitricus cōtra
hit pro priuigna forte ſufficiet tacitꝰ cō
ſenſus priuigne de quo habet̄ de deſpō.
impu. c. i. li. vi. ſecundum Ant. in. c. ad id
quod. de ſpon. in prin. adde ad predicta
Io. an. in. c. i. de ma. contracto contra in
terdi. eccle. et nota ꝙ ſi in filii abñtia ſūt
per patrem ſponſalia contracta ut uidea
tur filius tacite conſentire eſt neceſſariꝰ
actꝰ per quem liquido uel euidenter pa
teat ipſius conſenſus facit dictū. c. unicū.
ſm Io. an. ibid̄ circa me. et pe. d̄ an. ibi. ō
in. §. porro. in. iii. notabi. in fi. unde ſi ꝙ
filius puberibus parentes mr̄imoniuz cō
traxerint oportet ꝙ per uerba de preſē
ti contraxerint et ꝙ ſubſequēs fili exp̄ſ
ſus uel tacitus conſēſus liquido uel euidē
ter appareat quod ſequitur ibi dr̄is do.
concludens ꝙ ſola taciturnitas abſq; alia
expreſſiōe uerborū uel ſuggeſtione actꝰ
abilis ad complacentiam illius non indu
cit ratihabitionem etiaz ſi detur ſciencia
actus ut ibi latius liez Io. de ymo. aliud
ſentiat : unde nota ꝙ ſi pater contraxit
ſponſalia de futuro pro filio abſēte ſub
ſequens conſenſus filii ſimiliter intellige
tur de futuro in dubio ut in. c. ſecun° d̄
matri. contr. contra interdi. eccł. facit̄
no. per do. in. dic. c. uno. in. iii. col̄. poſt
An. de bu. &. s̄. q. xxiii. ī opi. Io. an. &
uide eam per totam. CCXII. quero
circa impedimentum affinitatis quid ſit
dictum habetur in piſan. in. v° affinitas.
Eſt autem affinitas attinentia uel propī
quitas perſonarum ex carnali copula ꝑ
ueniens oī carens parentela ſm Pet. de
pał. in. iiii. di. xli. circa prin. dico autem
carnali copula licita uel illicita oī carens
parentela per ſe liez per accidens aliter
eſſe poteſt ſm eum uel dic ꝙ affinitas eſt
propinquitas perſonarum ex coitu pro
ueniens omni conſanguinitate carens ſm
Arch. poſt doc. xxxv. q. iii. de propīqs.
et per Ho. in ſu. de affi. §. q̄d ſit affinitaſ.
et latius per Fra. in expoſitione arboriſ
affinitatis. in. i. &. ii. col̄. et per Arch. d̄
ſpon. c. i. li. vi. dicitur aūt affinitas qa ac
cedit ad fines. i. terminos uel contrataz
ſm pe. ō pał. ubi. s̄. uel dicit̄ affinitas qa
una cognatio ad alterius finem accedit
. ff. de gradi. non facile. §. affineſ. quod ē
dicere quia due cognationes diuerſe ap
proximantur. et iunguntur per affinita
tem que ſurgit ex copula ſm Fran. in ex
poſitione arboris affinitatis. ii. q. & ad
illud quod cōtrahitur ſeu prouenit ex co
pula illicita adde quare cōtrahitur etiā
per fornicariam copulā. xxxv. q. iii. nec

eam extra de eo q̄ cogno. consan. discreti
onem. et. c. tue. et no. in dicto. c. discretō
nem. in glo. hic reprobatur. et ibi p fra.
in. v. op. et no. in rḡl. ñ prestat. de rḡu.
iur̄. li. vi. &. xxxii. q. iiii. in eo. &. xxxv.
q. iii. de incestis. & per Ho. in su. de con
san. & affi. §. quid sit affinitas. et Archi.
xxxv. q. i. c. i. et pe. de anc. in. c. uno. cir
ca fi. de spo. li. vi. Bal. ī floribus. in. c. i.
de eo qui dux. in ma. Vnde affinitas con
trahitur dupliciter primo. per matrimo
nium etiam si carnalis copula ñ seq̄t̄ secū
dum quosdaz Alii uero dicūt q̄ ñ cātur
nisi publice honestatis iusticia añ carnalē
copulam ad quod. s̄. q. cciii. in fi. Secū°
per carnalem copulam quōcunq̄ exerci
tam licite uel illicite ꝑm naturam et ꝓtra
naturam dum tamen semen uiri in uase d̄
bito recipiatur. xxv. q. iii. nec eā. & dic.
c. discretionem. et. c. tue fraternitatis. ꝑ
pollutio extraordinaria. i. qñ semen uiri
non in debito uase recipitur nō causat af
finitatem nisi fieret maritali affectu tūc
enim ratōe mr̄imonii ñ copule cāt. xxxv
q. iii. extraordinaria. & dic. c. fr̄nitatis.
quia talis non facit carnis unitatē unde
quantūcunq̄ frangat uasa pudoris nisi ī
uasa eius semen īmittat non contrahitur
affinitas ut lati9 ꝑ pe. in. iiii. di. xli. q. i.
ar. iii. ad hoc. ī. q. ccxv. faciunt not. per
Io. an. in arbore affinitatis. in prin. & ꝑ
Fra. ibidem in. ii. col̄. Item si sine carnali
copula esset seminis receptio cāret̄ affini
tas sicut aliqui dicunt de Antix p̄o q̄ nas
cetur semine transfuso per temonem īcu
bū et succubū quia tali actu fit una caro
in prole secundum eundem pet. de palu.
ubi. s̄. Item surgit affinitas ex copula cū
inuita di. c. discretionez. Idem si cū igno
rante ut no. Ho. in su. de spon. §. et quali
ter. Idem si cum dormiente de eo q̄ cog
no. c. i. ubi per Fra. super glo. ii. ſm eun
dē in di. c. discretionē. v. no. & ī expositi
one arboris affinitatis. i. q. in fi. uiō tñ
ī. q. ccxvi. Item dic q̄ per affinitatez sol
uuntur sponsalia precedentia de futuro
de eo qui cogno. uenies. &. c. ex litteris.
& sequens mr̄imoniuz impeditur et diri
mitur dūmodo de ipsa constare possit ut
in. c. tue· &. c. discretionem. eo. ti. si ergo
cognoscitur consanguinea spōse de futu
ro soluuntur sponsalia: sed si cognoscitur
consanguinea uxoris committitur īcest9
non tamen dissoluitur precedens mr̄imo
nium di. c. discretionem. et. c. transmisse.
et. c. iordañ. secundum Fra. post Io. an.
in di. c. tue. i. oppo. & in rubri. eo. tit. &
per Io. and. in. c. uenies. de regul̄. & re
quiritur plena probatio Io. an. in. c. sup̄
eo. de consan. & affi. et an sufficiat de ea
constare per famam uide ibidem et adō
per Ho. in su. de ma. §. fi. v. ꝑ et effectus.
& ad illud q̄ cōmittitur incestus et sic d̄
bitum ab uxore absq̄ mortali exigere ñ
potest nisi per episcopum dispensetur. ī.
§. v. q. cxiiii. post medium. &. q. sequen.
et. s̄. eo. §. q. ciii. in fi. &. q. clx. et. ī. q.
ccxvii. CCXIII. quero q̄ sūt affines
et in quo gradu. Rñ° q̄uis hactenus mul
ta fuissent genera & gradus affinitatis
hodie solum est tale genus q̄ oēs consan
guinei uxoris mee sunt mihi affines et in
eod̄ gradu in q° sunt ꝯsāguinei mei v̄bi
gracia soror uxoris mee ē ipsi uxori ī pri
mo gradu cōsanguinitatis et mihi erit in
primo gradu affinitatis filia sororis ī se
cundo gradu consanguinitatis uxori &
mihi in secundo gradu affinitatis Idēq̄
utrimq̄ agendum est in ceteris succession
bus. xxxv. q. v. porro. et quod dixi de
uxore idem intelligas de quacumq̄ alia
muliere carnaliter cognita ut. s̄. q. ꝑxi.
Sed consanguinei mei nullo mō sunt affi
nes cōsāguineis uxoris mee nec īter eos
matrimonium prohibetur extra de ꝯsā.
& affi. quod super his. secundum fratrē
Ni. post pisa. in. §. impedimentum. xiiii.
& per pe. de paſ. in. iiii. di. xli. q. i. ar. iii.
Vnde matrimonium prohibetur in affī
itate eodez modo sicut in consanguinitate
. i. usq̄ ad quartum gradum in linea trans
uersali: sed perpetuo in linea recta ascen
dentium & descendentium. ad hoc quod
no. Fra. in arbore affinitatis. vii. q. Vñ
papa dispensare non potest in primo af
finitatis sicut cōsanguinitatis genere ut
per pe. ubi. s̄. ar. v. In contrarium tamē
facit. c. fi. de diuor. duz tamen subsit cā
per no. per Inno. de cōsti. q̄ in ecclesia2.
et Io. an. in regula. actus legitimi. in mer
curialibus. circa fi. nisi forte respondeā
tur q̄ illud in matrimonio quod a prin°

fuerat legitimum lz ñ ratum ꝑ inter xp̃i anos iudicaf̃tur illegitim9 ad quod .s̃. q. xiii. Et ꝑ dicto pe. facit quod subiicitur quia affinitas primi generis īpedit & dirimit sicut consanguinitas. zc̃. ymo uidetur prohiberi ꝑm legē diuinā leuitici. c. xviii. circa me. ibi. qa tibi affinitate coniungiē. & qa ibi prohibeē cum nurug° et cum genero. sic ergo papa dispensare non pōt ut ducas socrum in uxorem mortua uxore tua et facit ī spe. de dispen. §. nunc breuiter. v. vi. & quod not. in. c. litteras. de rest. spo. in glo. iii. qa socr9 habetur loco matris et similr de aliis affinibus primi generis. zc̃. facit glo. xxx. q. iii. pictatiuz. quā allegat Io. an. in di. c. litteras. nihilominꝰ ex magna cā puto ꝙ possit dispēsare per no. per Ni. in. c. fina. de transacti. ult. col. & Arch. xxx. q. iii. pictacium. & Io. de milis in v° dispensatio. v. carta. & Io. an. in di. c. litteras. ad fi. de rest. spo. in addi. & Arch. di. c. fi. de diuor. & nota. per Io. an. in dic. c. gaudemus. de diuor. in fi. i. glo. possz tñ papa dispensare in secūdo gradu linee superioris ut cum filia fratris quia ñ erat prohibitum in scriptura Itez in secundo gradu ut duorum fratrum filii cōtrahāt aut ter° ut ꝙ duoꝝ fratrū nepotes Aut quarto ut duorum frm pronepotes. zc̃. ꝑm pe. de paſ. ubi. s̃. et sic uult pe. simpliciter ꝙ papa possit dispensare in ꝑ° gradu collateraliū quod etiam uoluit glo. in. c. litteras. super v° diuina lege de rest. spo. pro quo facit leuitici. c. xviii. sed ut dicit Io. an. super illa glo. istud procedit in secundo gradu equali ut ī filiis duorum fratrum secus in gradu secundo linee īequalis ut in patruo et nepte quasi tunc diuina lex prohibeat mr̃imoniuz & sic papa dispensare non pōt pro ut sentit ibidem etiam An. de bu. & facit quod ıō Io. an. no. in. c. per uenerabilez. v. col. q fi. sīt le. fa. s̃. q. cxvi. et clarꝰ ꝑ fra. c. fi. q fi. sint le. et uide. s̃. q. cxxxiii. pꝰ me. & Io. an. in. c. gaudemꝰ. ibi allegato. & uide Anto. de bu. in di. c. per uene. ī fi. dū dicit ꝙ non de facili papa dispensat contra legem diuinam. sed incontrariū facit Iosue. c. xv. ubi othomel cepit in uxorē neptem ex fratre suo: sed illud uideē fuisse ex tacita uoluntate dei ducētis fortunam illam ut ibi facit etiā Io. de milis. ī v° dispensatio. allegando Io. andō. in. c. ꝑ uenerabilem. sup. ii. glo. sed certe Io. an. ibi remittit et intelligit ꝑ ut dicit in di. c. litteras. ad fi. ñ tñ uideē restringenda potestas pape si ex maxima cā faceī uellet et facit per predicta et per no. ꝑ Io. an. in. c. litteras. ad fi. de resti. spo. in addi. Videndu3 ergo ꝙ computatio gradum ꝑm arborem consanguinitatis procedit attendē° ꝙ ibi ē linea rcā ascēdētiū Item linea recta descendentium Itē trās uersalis superior Item inferior et equaſ Primus gradus in linea recta ascendentium in quo sunt pater et mater. secundus auus auia. zc̃. in linea descēdētiū. primꝰ filius & filia. secūdꝰ nepos neptis. et cetera. In linea uero transuersali inferiori secundo gradu fratris et sororis filius & filia qui uulgo nepos et neptis uocantur. tercio fratris & sororis nepos neptis. zc̃. In linea uero transuersali superiori secundo gradu patruus. i. frater pr̃is amita. i. soror pr̃is matertera & auuncul9. tercio gradu patruus magnus. i. frater aui amita magna. i. soror aui auūculꝰ magnus. i. frater auie. matertera magna. i. soror auie. zc̃ sed ī linea equali primꝰ gradus frater et soror. secundus filii duorum fratrum. zc̃. sunt autem plures gradus nominales in linea transuersali q̃ in linea recta ꝙa nomen primi gradꝰ in linea recta est nomē secundi in linea transuersali. Habz linea transuersalis equales gradus sicut et superior & inferior qa illi idem qui sunt inferioruz respectu superiorum sunt equales ad inuicem: sed q̃tū ad arborem affinitatis secundum lineam rectam. primo uitricꝰ & nouerca. i. coniuges parentuz. secundus uitricꝰ magnꝰ & nouerca magna. i. coniuges aui & auie zc̃. descendē° aūt priuignus et priuigna filii. s. uxoris qui ꝙiunguntē uitrico & nouerce per suam consanguinitatem ñ illiꝰ qa enī pr̃ & mr̃ sūt ī. i. gradu cōsāguīitatꝭ filiis et eg° etiā ꝙiuges ꝑntū sūt ī. i. gradu affinitatis filiis cōiugū et ecōuerso Itē gener & nurus. i. coniuges filiorum sicut ipsi filii secundo gradu coniuges nepotū ex filiis & filiabꝰ sicut et ipsi nepotes q̃

possunt dici nurus minor et gener mīor. zč. In linea uero trāsuersali superiori se cū° gradu affinitatis sūt cōiuges patrui auunculi amite et matertere. ter° 9iuges patruꝰ magni zč. In linea uero trāsuersali īferiori. ii. gradu uir filie et uxor filii frīs ter° uxor nepotis frīs et uir neptꝭ zč. In linea uero trāsuersali media et eq̄li q̄ ueri9 uī hr̄e plures gradus lz aliqui dicāt q̄ ñ nisi unū p9 gradus affinitatꝭ sororius fratrissa. i. sororis uir uxor frīs. Item leuir. i. fr̄ uiri. glos. i. soror uiri: nā leuitrices. i. duorum frīm uxores ñ sūt sibi ipsis affīes nec uir sororis & uxor fratris q̄a affinitas ñ cāt affinitatē: oz enim q̄ semper p̄sōa q̄ est cā affinitatis sit cōsāguinea alteri illorum de quoꝝ affinitate q̄rit̄ per hoc enim fit aliqs affinis meus q̄a ip̄e ē consanguineus uxoris uel 9cubine mee uī p̄ hoc q̄ ego sū consanguineus uxoris sue uel concubine Maritꝰ autē sororis mee ñ est consanguineus meus nec sororis nec uxoris mee que est extranea mihi et sibi Sed bñ est affinis mihi q̄a maritus sororis mee: et ego sibi quia frī uxoris sue: uxor uero mea est bene affinis sororis mee tāq̄ fratrissa et illa illi tāq̄ glos sed tibi marito sororis mee ñ ē affīs nec tu illi quia nec uxor tua est cōsanguinea eius nec ego qui sū maritus eiꝰ sū 9sāguineus tuus: unde sororius meus pōt ducere p9 mortē meā & sororis in uxorē uxorem meam: ꝑ in secū° geñre affinitatꝭ attinz q̄a fcā est una caro cū affine eiꝰ ī primo genere. s. mecū qui erā frī uxoris eiꝰ ꝑ secundū genꝰ affinitatis et terciū ñ sūt in usū ut plenꝰ de his per pe. de paī. in iiii. di. xli. q. i. ar. iiii. ad hoc ultimū adde. ī. q. ꝓxi. et de materia per Ho. in su. de consan. & affi. §. qualiter. &. §. usq̄. & in su. de ma. §. qualiter impediat̄. v. xii. ubi dicunt q̄ affinitas primi generis sicut & cōsanguinitas impedit & dirimit usq̄ ad quartum gradum sed secundum genus & tercium sunt remota de consan. et affini. non debet. et facit. xxxv. q. v. c. i. & ideo primum tantum habet prohibitionē frm Ho. in su. de affi. §. quot. sunt genera. ad quod. ī. q. sequenti. et. s̄. q. ccv. et intelli ge q̄ hodie affinitas in primo genere habet prohibitionem usq̄ ad quartum gradum inclusiue secundum Ho. in di. §. usq̄. et ex ultimo dicto pisanelle et ex p̄missis infertur q̄ pater et filius 9trahere possunt cum matre & filia & duo cognati cū duab9 cognatis & auūculis & nepos cū duab9 sororib9 de consa. et affi. c. i. &. c. q̄ super his. et. xxxv. q. v. sane. frm ho. in su. de affi. §. qualiter. Ibi etiam q̄liter genera affinitatis insurgant et computē tur ad qd̄. s. q. cxxxi. & nota q̄ quoto gradu 9saguīitatis distat consaguine9 ab uxore mea toto gradu affinitatꝭ distat a me: unde cum de affinitate aliquarum p̄sonarum queritur et in quo gradu sint recurrendum est ad personam illaz quā mediante affinitas contracta est & querēd̄ est quoto gradu consanguinitatis distat ab illa persona de qua nunc agitur et q° to gradu distare inuenitur ī consanguinitate toto distat ī affinitate siue sit primū genus siue secundū siue terciuz ad h° . ff. de gra. iuī cōsul. §. parentes ut per Ho. in su. de affi. in di. §. usq̄ ad quotū. Vnde Fra. in expositione arboris affinitatis ī iiii. q. dat regulam ad cognoscendum genera affinitatis sic. persona addita persone per carnis copulam mutat genus ꝑ nō gradum et dic genus. s. attinentie quia si is qui est mihi consanguine9 cognoscit ali quam illa efficitur mihi non cōsanguinea sed affinis in primo genēr et sic mutatur genus sed ñ mutatur gradus quia quoto gradu ille erat mihi consanguineus toto gradu illa efficitur mihi affinis. xxxv. q. v. porro. et. q. iii. de ꝓpinquis. et. c. nullum. et. c. equaliter. de consā. et affi. c. i. in quibus probatur q̄ equaliter abstinēdum est a consanguineis uxoris ut a propriis et sic eodem gradu attinent: persona uero addita persc̄e per carnis propaginem mutat gradum et non genus quia si es mihi consanguineus ī secundo gradu in linea equali et tu generas filium ille ē in eodem genere quia etiam est mihi consanguineus sed non eodē gradu quia ubi tu eras mecum in secundo ipse est in ter° ut patet in arbore et datur uersus. Mutat nupta genus sed generata graduz. & habes exemplum primi generis: sed si illa que fuit cognita a consanguineo meo cognoscitur ab alio nō meo consanguineo

ille efficitur mihi affinis eodez gradu q° ipsa sed non eodem genere: ipse enim est mecum in secūdo et si iste factus mihi affinis in secundo genere et eodem gradu et sic ulteriusz addendo isti que est mihi ī secundo genere personam per copulaz ille erit mihi in tercio genere iuxta no. in c. non debz. glo. iii. secundum Fra. in expositione arboris affinitatis. iiii. q. q̄ etiam clarius loquitur in. vi. q. dicens q̄ ad cognoscendus gradus affinitatis una sola regula sufficit que talis est per carnalem copulam uiri et mulieris inter consanguineos mulieris et uirum et consanguineos uiri et mulierē oriē affinitas primi generis et eius gradus cuius est ꝯsanguinitas ut puta frater et soror sunt ī primo gradu cōsanguinitatis uir sororis et fr̄ ī primo gradu affinitatis et sic deīceps ut ibi latius qui in fine dicit q̄ ego non possem contrahere cum filia tua si erat intra q̄rtum gradum consanguinitatis cum uxor̄ mea defuncta q̄ nota: et ex hiis declaratur quod dicit pisa. in sui principio dum dixit q̄ omnes consanguinei uxoris mee sunt mihi affines et in eodem gradu ī q° sunt consanguinei mei ideſt ī simili gradu quasi dicat in eo gradu consanguinitatis in quo aliaſ essent mihi consanguinei mei in simili gradu affinitatis sunt mihi consāguinei uxoris mee Vel dic q̄ cū dixit cō sanguinei mei forte debet dicere consanguinei uxori mee quasi ī quoto gradu cō sanguinitatis attinent uxori mee in tāto attinent mihi in affinitate hoc etiaz patz per exemplum quod subicit pisa. Et subdit Ho. ubi. s̄. q̄ hodie primum genus & usq̄ ad quartum gradum tantū prohibetur: unde alia genera de quibus. s̄. p̄ter primz non habēt hodie prohibitionem di. c. non debet. glo. iii. per quod. c. sicut restringitur prohibitio consanguinitat̄ intra quartum gradum ita etiam affinitatis secundum fra. in di. q. iiii. in fi. & Archi. xxv. q. ii. nullum. et. xxxv. q. i. per eundem. & Fra. in. c. non debet. ix. nota. ex hiis infertur q̄ si due sunt abneptes ī linea transuersali que uocantur filie filiorum fratrum patrueliuz et alterā duxerо in uxorem ea mortua superstitem br̄e non potero quia est mihi ī quarto gradu primi generis affinitatis sed filiam filie superstitis ducere potero quia est mihi ī quinto gradu et sic excedit prohibitā parentelam secundū Ho. ubi. s̄. q̄ etiā dicit q̄ linea recte descendens prohibita ītelligitur in infinitum in primo genere affinitatis sicut in consanguinitate Idē Fra. ubi. s̄. in. vii. q. allegat. ff. de grad. l. iiii. ¶. hos̄itaq̄. et insti. de nup. ¶. affinitatis. tā in ascendentibus q̄ descēdētib9 ut ibi per eum. Item no. secundum Ho. in di. ¶. usq̄ ad fi. q̄ si aliquis est tibi affinis per appositionem sibi factam et generat filium de consanguinea tua filius ille genīratus est tibi consanguineus non affinis: Si uero generat filium de extranea non cōsanguinea tua filius ille tibi nihil attinz et ideo dixi per appositionem sibi factā quia si aliquis est tibi affīs per tui appositionem ideſt q̄ tu appositus sis consanguinitati eius si generat filium ille est tibi affinis sicut parēs suus in eodem genere sed in alio gradu secundum eum. Idem Fra. in di. q. vi. dicēs post Io. an. q̄ stat q̄ ego sum tibi affinis et filius quez procreo non erit tibi affinis sed consanguineus. Nam si ex consanguinea tua filium q̄ creo ille non affinis sed consanguine9 tuus est et sic mutat genus attinentie: Sed quādoq̄ nil tibi attinet ut si maritus consanguinee tue ex alia filiuz procreat ille nec consanguineus nec affinis tuus ē quā doq̄ iste procreatus mutat gradū sed n̄ gen9 ut si tu consanguine9 uxoris mee q̄ creas filium ille mihi est affinis sicut tu p̄ non semper eodem gradu: naz si tu & uxor mea eratis consanguinei in linea equali in secundo gradu licet tu mihi sis affīs in secundo ipse filius tuus non est in secūdo sed in tercio quādoq̄ iste procreatus nec mutat genus nec gradū ut si tu & uxor mea eratis ꝯsanguinei in tercio gradu in linea inequali et uxor mea erat remotior a stipite si tu procreas filiuz ipse etiam erit affinis meus ī tercio gradu sicut tu. infert etiam ipse Io. an. q̄ non sequit̄ ego & ut sumus affines & ego nō possū accipere filiam tuam ergo nec tu meam quia si habeo consanguineam tuaz ī uxorem tu potes contrahere cum filia quaz habui ex alia uxore quia ut supra dixi in

ter consanguineos uiri et mulieris nulla oritur affinitas sed ego non potero contrabere cum filia tua si erat ītra quartū gradum consanguinitatis cuz uxore mea defuncta ꝑm fra. ubi. s. CCXIIII. quero pone ꝙ mortua uxore uir uult accipere in uxorem illam que quondā fuit uxor alicuius de consanguinitate prime uxoris nunquid potest. Rn̄° dicendū ꝙ licet nullam feminā de cōsanguinitate prime uxoris possit accipere quia est ibi affinitas tamen feminā olim uxorem alicꝯ de ipsa consanguinitate bene potest accipere & idem dicendum si ponatur similis casus ex parte uxoris: nam mortuo uiro licet non possit accipere aliquem uirū de consanguinitate primi uiri: tamen uirum olim maritum alicuius femine de ipsa cō sanguinitate bene potest accipere: nā in tali casu non proprie est affinitas nisi ī secundo genere affinitatis quod imponebatur impedire hodie nō extra eo. non dz. Ad cuius intelligentiam sciendum est ꝙ quandocunq; affinis meus contrabit matrimonium illa persona quam accipit dicitur quidem meus affinis sed in secun° genere et si hec persona contrabat postea aliud matrimonium illa persona quam accipiet dicetur mihi affinis in tercio genere: et de istis generibus affinitatū dicit etiam glo. in di. c. non debet. de consan. et affi. secundum fratrem Ni. post pisan. et facit. s̄. q. ccv. et ad illud ꝙ hodie solum primum genus habet prohibitionē Idem no. s̄. q. proxi. et in di. c. nō debz. et in di. c. i. glo. ii. eo. ti. et in. c. i. glo. iiii. de spon. li. vi. et in. c. in litteris. de testi. et per Io. an. in di. c. non debet. et in. c. duo pueri. in v° honestatis iusticiam. de despon. impu. et no. xxxv. q. iii. nulli m. et in cle. de consan. & affi. glo. v. & ꝑ Archi. xxxv. q. ii. si quis homo. et in. c. nullum. et. xxxv. q. viii. ō huis. et. q. x. c. fi. et per fran. in. c. i. in prin. de consang. & affi. & ī. c. quod super. pri° no. et ibi colligitur. per An. eo. ti. & in. c. non debet. ii. oppo. & ibi per An. in. iiii. no. et in. c. porro. in prin. de diuor. cum si. Ex huis ī fertur ad id quod ponit Fra. in arboꝝ affinitatis. in. viii. q. An rlict9 sororis possit contrabere cum relicta fratris ideſt si habeo in uxorem sorores mariti tui ipis mortuis ducere possiz te ī uxorem et certe sic cum sint in secundo genere affinitatis quod non habet prohibitionem et ꝑ sona addita persone per copulam mutat genus attinentie secundum Fra. ubi. s. Idem pe. de paſ. ut retuli. s̄. q. proxi. ante medium. attinent enim sibi secundo genere affinitatis ideſt mediantibus ꝑsonis et pro ut. s̄. dictum est Ex hoc etiaz dicē dum est ꝙ est reperire ꝙ quandoqꝫ quis contrabit cum sorore fratris ut si filius tuus ex prima uxore postq̄ ex secūda habuisti prolem contrabat cum filia secunde uxoris ex alio matrimonio secundum Fra. post Ab. et Io. an. in di. c. nō debz. ix. no. quod de facto uidi et probatur in l. generali. §. inter. ff. de ritu nup. Et similiter dixi ꝙ ducere possum in uxorez illā que fuit uxor nepotis mee uxoris defūcte ipso nepote mortuo et similiter uxorem quondam priuigni mei ducere possū in uxorem et fuit etiam de facto pro ꝑ dictis etiam facit. s̄. q. proxi. in fi. qa affinitas contracta inter consanguineos uiri et uxorem et econuerso nō transit nec operatur quo ad consanguineos uxoris nec econuerso et sic licet filius tuus duxerit in uxorem matrez meam ego potero te ducere in uxorem. et similiter si pater meus contraxit cū matre tua postea nos poterimus contrabere multo fortiꝫ: si si mul pater meus cum matre tua et ego tecum contraxerim iuxta no. in alī. c. quod super huis. et ibi per Anto. Et hec ratio potior uidetur quo ad casū de quo. s̄. ꝑ9 Ab. et sic potest quis contrabere cum relicta uitrici sui quia est sibi ī secū° genes affinitatis et similiter uitricus contrabere cum relicta priuigni et sic de similib9 & faciūt que dixi. s̄. q. proxi. et per hec multe questiones determinantur facit ī spe. eo. ti. & ideo notando colligit fran. in di. c. quod super. ii. nota. ꝙ inter consā guineos uiri & consanguineos mulieris nulla cōtrahitur affinitas que impediat matrimonium unde multo minus dirimit ar. d̄ cogna. spi. 9tracto. CCXV. q̄ro quid si moritur persona mediāte qua cō trahitur affinitas ut puta moritur maritur uel uxor siue cōcubina uel cōcubitor

Rñ° nihilominus remanet affinitas que erat ad consanguineos eius nec põt esse inter eos matrimonium. xxxv. q. iii. fraternitatis. Idem in sum. confess. li. iiii. ti. xv. q. iii. secundum fratrem Ni. post pri. Idem Ho. in su. de affi. §. usq; in fi. Vnd affinitas est perpetuum impedimentum matrimonii adeo q; etiam mortua uxore uir non potest accipere aliquaz de consãguinitate ipsius uxoris usq; ad quartum gradum et econuerso di. c. fraternitat. et di. c. non debet. secundum fra. in arbore affinitatis. iii. q. ubi etiam q; secundũ canones durat talis affinitas etiam quo ad omnem effectum dic ut ibi per euz uno. in di. c. fraternitatis. et ad materiam adde Bt. in. l. affinitatis. C. |cõmunia. de succes. si ergo mortua uxore uir uult contrabere de dispensatioñ ecclesie cum consanguinea illius obtineat remoueri ipedimentum affinitatis et etiam publice hõestatis iustitie ut per Io. and. in arbor affinitatis in prin. ad quod. s̃. q. cciii. ī fi. CCXVI. q̃ro qd si aliq̃s polluit aliquã extraordinarie. i. extra naturalia. Rñ° quamuis talis pollutio crimĩosa sit & dãnabilis non tamẽ contrabitur ex hoc affinitas: unde non impediuntur consanguinei uiri illam accipere in uxorem neq; cõsanguinee mulieris illuz accipere in uxz xxxv. q. iii. extraordinaria. secundũ pis. nisi cum hac pollutione concurrant sponsalia tunc enim impeditur matrimonium propter iusticiam publice honestatis de qua dictum est. s̃. q. cciii. et extra de eo qui cogno. c. fraternitati. secunduz frẽnico. in addi. et idem dicendum si uir ītrauit clausstrum pudoris sed non peruenit ad consumationem operis quia talis pollutio non facit sanguinis commixtionem Sed si uir peruenit ad emissionez seminis etiam si mulier non emittat dicendum uĩ secunduz Ho. q; affinitas contrabitur sufficit enim q; per hũc modum facta sit cõmixtio de qua Tho. & Ala. dicunt q; requiritur secundum pisa. dicti Tho. Ala. et Inno. uidentur dicere q; ad affinitatẽ ꝙtrahendã ī quiratur commixtio seminũ et non sufficiat q; alter tantum emittat. ꝑ glo. Rai. sentit cum Ho. ut in sum. confe. eo. ti. q. vi. secundum fratrem Ni. ī addi.

Ad primũ adde. s̃. q. ccxii. et quia affinitas non surgit nisi intercedat uera copula uel pollutio intra clausstra habita ꝺ eo qui cogno. fraternitati. secundum Fra. ī c. iuuenis. penul. coī. de spon. & Archi. xxvii. q. ii. si quis desponsauerit. & in. c. nullum. et in. c. uno. in v° affinitatis. de spon. li. vi. Item q; pollutio extraordinaria facta effectu spõsali causat publicam honestatem tenet pet. de paī. in. iiii. dis. xxvii. q. i. iii. coī. ad que adde An. in di. c. fraternitati. quantũ ad additionẽ fratris Ni. an requiratur cõmixtio seminuz utriusq; ut contrahatur affinitas uidetur dicendum q; si mulier semen emittat & ñ uir non contrahitur affinitas ꝼm Innoc. et doc. in. c. fraternitati. de eo q; cogno. et per Frede. de Senis consilio. ccxcv. Incipit. magister noueritis. zc̃. si autem uir peruenit ad seminis emissionem sed non mulier non contrahitur affinitas cum requiratur cõmixtio seminum utriusq; secũdum Inno. et doc. in dic. c. fraternitati. & Tho. et Ala. & Ar. in. c. i. de spon. li. vi. in v° affinitatis. In contrarium q; affinitas contrahatur sequitur glo. Rai. ut patet in su. con. li. iiii. ti. xv. q. vi. et Hu. ut refert Archi. ubi. s̃. idem uidetur seq Frede. de Senis ubi. s̃. dicens solum ēsse re quod respõderetur ad canonẽ. xxvii. q. ii. lex diuine. v. propinquitas. cui canoni. tenendo hanc opinionem responderi posset q; ibi premittitur vbuz nullam dicendo quia nullam facit sanguinis cõmixtionem ergo dictum vbuz cõmixtionẽ diuersificatur propter adiunctum scilicet nullaz ut sit sensus quia ex nullius parte processit sanguinis emissio nec ex utriusq; partibus ꝓcessit cõmixtio zc̃. uoluit enī auctor ibi esse breuis fa. quod not. in. c. si papa. in fi. de priuil. li. vi. communior tamen opinio est q; cum hoc dubium sit & deficiat probatio semper presumatur q; facti sunt una caro et commixtõ facta sit & cõtrahatur affinitas ut no. Ar. xxxv. q. iii. extraordinaria. in fi. & ī. c. uno. de despon. imp. li. vi. ī v° subsecutã. et Ho. Fra. Io. de lig. in dicto. c. fraternitati. & in su. con. dic. q. vi. in fi. et isto modo intelligatur quod dicitur de dormiente. s̃. q. ccxii. ante fi. & ad istã pollutõẽz

extraordinariam adde. ĩ. q. ccxxii. Et ad predicta omnino uideas dn̄m Fran. post matbe. in cle. una. de conſ. & affi. in. xiii. q. et duabus ſequentibus An autem per iſtas pollutiones iudicetur matrimoniuꝫ conſumatum uel adbuc dicatur uirgo no. in di. c. extraordinaria. et per fra. in di. cle. q. xv. et per Inno. An. Ab. & doc. ĩ c. fraternitati. de eo qui cogno. conſan. et in. c. atteſtationes. de deſpon. impub. et. s̄. q. ccxii. et per Ho. in ſu. de deſ. ĩpu. §. et que ſponſalia. v. ſponſalia ergo. zc̄. et per doc. in. §. fi. de ſpon. et uidetur cōcluſio q̄ emiſſio ſemis uiri extra naturaꝫ uxoris non conſumet matrimonium niſi ĩ pregnaretur ex hoc ſed intra naturaꝫ ſic etiam ſi uir ſolus emittat cum appareat aperta quod nota ut ſcias an poſſint ingredi religionem iuxta no. s̄. xi. no. et p̄ doc. in. c. uerum. et. c. ex publico. de conuer. con. Sed ſi certum eſſet q̄ patiens ñ ſeminaſſet ut quia erat hermofrondita incaleſcens ſexui maſculino et patiendo non ſolitus ſemen emittere certe cognoſcens eum non contraheret affinitateꝫ & ſic ipſius filiam ducere poſſet in uxorem quia cum facta non ſit commixtio ſanguinum ergo non eſt contracta affinitas per predicta in foro penitentiali ſtan° aſſertioni ipſius hermofr̄odite ut. s̄. alias crederem neceſſariam pape diſpenſationem ſi ſemen patiendo emitter̄ ſolebat per p̄dicta et ſiłia de q̄b9. s̄. q. ccxii. añ fi. cuiꝫ ſi. CCXVII. quero quid ſi quis cognoſcit conſanguineam alicuius in quinto gradu uel ſupra. Rn̄° ſecundum Rai. & Ioſ. non contrabitur affinitas nec impeditur matrimonium et ſi erat cōſanguīea uxoris in dcō gradu nō perdit uir ius exigendi debitum ſuum ſecundum fratrem Ni. poſt piſa. alias enī ſi eſſet intra quartum gradum tanq̄' inceſtuoſus prohiberetur debitum exigere de eo qui cogno. cōſā. tranſmiſſe. et quod no. Fra. eo. tit. in rubri. et in. c. tue. in fin̄. et. s̄. q. clx. CCXVIII. quero circa impedimentuꝫ de impotentia coeundi quid ſit. Rn̄° ſm Rai. eſt uiciū anime uel corporis uł utriuſq̄ q° quis impeditur alteri carnaliter commiſceri quaſi idem dicit Ho. ſcilicꝫ q̄ eſt defectus naturalis ſeu accidentał q° quis. zc̄. ut in ſu. con. li. iiii. ti. xvi. q. i. ſecundum fratreꝫ Ni. poſt piſa. in. §. ĩpedimentum. xv. et per Ho. in ſu. de frigi. §. i. ad ideꝫ per pe. de pa. in. iiii. di. xxxiiii q. ii. ar. i. Eſt enim impotentia ex parte uiri que uocatur frigiditas. ſecundo ex parte mulieris que uocatur artatō. ter° ex parte utriuſq̄ que uocatur maleficiū ſecum eundem in di. q. ii. in prin. et d̄ materia per Arch. in. c. i. in v° frigiditatis. de ſpon. li. vi. CCXIX. quero quot ſunt ſpecies impotentie. Rn̄° ſecundum Rai. ſunt principaliter due: nam alia eſt naturalis ut impotentia pueri uł frigiditatis ſenis ſeu etiam frigiditas compreſſionis aut artatio mulieris. Alia nō naturalis ſed accidētalis ut caſtratio ſimiliter et maleficium Idem ĩ ſu. con. eo. ti. q. ii. ſecundum eoſdem et in ſu. Ho. de frig. §. i. et. ii. et per fra in rubri. de frigi. q̄ etiam dat maſculinam et femininaꝫ impotētiam in. c. ex litteris. eo. ti. unde ſpecies impotentie ſunt due quia alia eſt naturalis ex cauſa intrinſeca ut frigiditas in uiro artatio in muliere defectus etatis in utroq̄ ante etatem pubertatis. Alia accidentalis ex cauſa extrinſeca ut caſtratio et maleficium ſecunduꝫ p̄e. de pał. ĩ. iiii. di. xxxiiii. q. ii. ar. i. Adde q̄ eſt dare q̄ mulier poſſet eſſe ita lata q̄ cognoſci non poſſet pro ut refert Ho. de facto fuiſſe Idem dicit de alia infirmitate etiaꝫ patēti p̄ quam reddatur mulier incognoſcibił quod dicit accidiſſe de quadam pulchra domina nomine caracoſa que ītēdēs placere ita medicauit ſuum īſtrumentum q̄ nec uir nec alius poterat eam cognoſcere quo caſu licet a uiro non potuerit ſeparari tamē ſi de nouo contraxiſſꝫ non tenuiſſet matrimoniū ex quo non poterat opemedicorum iuuari de frig. ex litteris. & c. fraternitati. ſecundum Fra. in. c. cōſultatiōi. in fi. de frigi. CCXX. quero utrum naturalis impedit matrimonium Rn̄° illa que eſt in puero uel puella ĩpedit ad tempus q q̄diu ita eſt nō poteſt cōtrabeī. xxx. q. ii. c. i. et extra eo. q̄ ſedē. ad quod. s̄. q. xv. ſed illa naturalis impotentia que eſt in frigido ſi eſt perpetua ĩpedit matrimonium contrahendum & dirimit contractum. xxxiii. q. i. c. i. &. ii. &

extra de frigi. laudabilem. illa tamē que
est in sene non īpedit . C. de nupt. sancīo
xxvii. q. i. nuptiarum bonum. in prin. nā
senes etsi naturali calore destituant ope
re tamen medicorum potērit eis aliquali
ter subueniri secundum fratrem Nico. &
pisa. addens quidem dicit glo. ī di. c. nup
tiarū . subiūgēs q nemo ē adeo senex qn
calere possit natura uel artificio quod ñ
est in frigido uel puero et ex dicto illius
glo. patet q si senex nūllo modo posset ca
lere idem iudicandum esset de illo quod
d frigido scilicz q non posset contrahe
et satis facit dictum. c. quod sedem. secū
dum eundem Ni. in addi. adde. s. q. xxi.
circa mediuz. et. ī. q. ccxxxiiii. in fine . sic
ergo naturalis si sit temporalis nō impe
dit nisi ad tempus ī puero quia impube
res contrahere non possunt siū utercz sit
impubes siue alter . xxx. q. ii. c. i. de fri.
quod sedem. frigiditas autem impedit si
sit perpetua de frigi. laudabilem. appel
latōe aūt frigiditatis quodcūcz ppetuo
actum impediens intelligitur non autem
si effectum generationis tantum impedi
at et non actum . unde uetuli contrahere
possunt qūi tamen generare non possunt
secunduz pe. de paī. in. iiii. di. xxxiii. q.
ii. ar. i. et non dicitur impotens q potest
ope medicorum iuuari ut notat . in. c. ex
litteris. eo. ti. CCXXI. quero quia
iura exigunt separationem debere fieri
per uerum iudicium q sit uerum iudiciū
Rñ° tria sunt argumenta ex quibus fit
hoc uerum iudicium scilicz corporis aspe
ctus. iuramentum septime manus. & tri
ennium ut plñ per fran. in. c. i. i. q. 8 fri.
ubi ultimo dicit sic. Dicit insuper Hosti.
q uerum iudicium est quia coniuges ad
preceptum iudicis ex quo habebunt pu
bertatem simul morabuntur ad arbitriū
iudicis et postea iurabūt q dederūt ope
ram copule et non potuerūt perficeī &
septem propinqui uel eis deficientibus
uicini bone fame iurabunt se credere ip
sos uerum iurasse et tunc matrimoniū se
parabitur de frigi . laudabilem. xxxiii.
q. i. c. i. et. ii. sed Fra. dicit q iste modus
non dicitur uerum iudicium proprie sed
ad hunc modum decurritur quando per
uerum iudicium ideſt certe non potest p
bari de impedimento et expectatur triē
nium hoc casu . sed uerum iudicium dicit
quando certe probatur de impedimento
ut quia uir est sectus & similia secundum
eum ibi & in. c. laudabilem. ii. q. eo. ti. di
cens tunc constare per iustum iudiciū qñ
aperte constat ita q non subest dubita°
ut quia constat q uir habet mēbrū siccū
taliter q non fuit abilis. si tñ istud ꝓces
sisset post matrimonium non fieret sepa
tio si tempore matrimonii fuisset abilis
eo. tit. ex litteris. Similiter si mulier ap
paret omnino inepta copule statim sepa
rabuntur dicto. c. ex litteris. ut per fra.
ubi. s. post glo. & in. c. fraternitatis. ii.
nota. post glo. & probatur in . i. et ulti.
parte. c. i. eo. ti. et de ista cohabitatione
per triennium continuum uide Io. an. in
c. ex parte. ii. de cle. non resi. et si mulier
cum septima manu probauit de impoten
tia uiri et uir cuz totidem paratus est iu
rare se posse coire uel q cognouit eaz di
cit Inno. admitti probationem per aspe
ctum corporis maritum frigidum et si .
quia hoc de facili cognoscitur ymo etiaz
iudex ex officio debet inspici facere uiz.
ultra probationem uirginitatis mulieris
ut per Fra. in di. c. i. ad fi. ad quod. ī. q.
ccxxiii. Item separatio nō fit quādo uir
et uxor cōsentirent cohabitare ut frater
& soror ut in. c. laudabilē. eod. ti. Vlti°
quando de impedimento certe nō potest
constar : sed cōstat q mulier est uirgo &
transcursum triennii expectare non uult
uel quia in talibus facilis non est exitus
poterit obtineri dispensatio apostolica
iuxta no. s. in prī. xi. no. CCXXII.
quero circa sententiam & effectum ipsiꝰ
in tali separatione. Rñ° potius declara
bitur matrimonium ab inicio nullum fu
isse in auten. de nup. §. si uero. collī. iii. se
cundum Fra. post Ho. in. c. i. ii. oppo. de
frigi. & si ecclesia profert sententiam se
parationis ꝓpter impotentiam coeundi
et postea reperiat se deceptam quia iue
nitur contrarium retractat suaz sententi
am ut per pe. de paī. in. iiii. dis. xxxv. q.
ii. circa finē . ibi ad secūdam que fuit. &
adde q quando separātur propter frigi
ditatē uiri uxori datur licentia ꝰtrahēdi
uiro īterdicit si est impotens simpliciter

Si autem est impotens respectu istius tã
tum quia scilicet ista est uirgo sed si esset
corrupta posset eam cognoscere licentiã
dus est cum corrupta & non simpliciter
est prohibendus quia non debet effectꝰ
se extendere ultra causam si ergo non est
impotẽs nisi ad istam & potens ad illaz
cum illa non debz prohiberi sicut nec cũ
nulla si esset potens ad omnem: si autez ẽ
impotens ad omnez sine spe coniugii ma
nere debet: dico autem impotentem non
solum qui non potest seminare in loco de
bito sed solum extraordinarie polluere
quia non potest claustra reserare quia il
lud est ipossibile de iure & quia illicituz
& contra naturam nullo modo facienduz
secundum pe. de pa. in. iiii. di. xxxiiii. q.
ii. ar. conclu. iiii. quandoq; uero propter
artationem separaẽ si sic est arta q̃ a nul
lo est cognoscibilis ipsa manere debet si
ne spe coniugii uiro licet ad alia uotaꝫcõ
uolare: quando uero sic est arta q̃ licet ñ
sit cognoscibilis ab isto sene est tamẽ cog
noscibilis ab alio iuuene & potente licẽ
cianda est ad alium: et dicitur incognosci
bilis quando non potest infra naturalia
seminare licet possit extraordinarie pol
lui: absit enim propter tales turpitudiẽs
matrimoniuz concedi quando honesta &
naturalis commixtio est impossibilis. qñ
uero sepata alii cõmixta ẽ & ab illo cog
nita si est similis conditionis quia ecclesia
tunc fuit decepta quia uerisimile est q̃
per longum usum fuisset sic aptata; tunc
reddenda est primo quia fuit impedimẽ
tum temporale. sed quando sunt diuerse
conditionis ut quia primus est senex &
frigidus secundus iuuenis et calidus non
est ei reddenda propter oppositam ratõ
nem quamuis sit dubitatio de hoc in usu
nam si non est aptanda per usum alteriuꝰ
qui esset fornicatio multo minus per usũ
istius qui non potest perficere quia est
peccatum grauius extraordinaria pollu
tio utpote contra naturam. Vnde si pri
mum matrimonium tenuit secunduz fuit
adulterium si primum fuit nullum secun
dum fuit ualidum et sic non est primo f̃d
denda f̃m pe. de palu. in. iiii. di. xxxiiii.
q. ii. ar. ii. conclu. iii. et adde. ĩ. q. ccxxv.
CCXXIII. quero quid si uir non ẽ om
nino frigidus sed uel membruz non erigi
tur seu diuersimode ineptum est ita q̃ ñ
potest uxori commisceri uel statim spar
git semen extra & huiusmodi. Rñ° secun
duz Ho. si potest iuuari medicinis planũ
est aliter expectandum erit triennium &
postea forsan separari poterit sicut põt
naturaliter frigidus: tutius tamen consu
lendus esset papa secundũ pisa. putat fr̃
Ni. in additi. q̃ non sit necesse consulere
papã quia siue ex frigiditate siue ex cau
sa quacunq; constet personam impotentẽ
ad reddendum debitum reputatur inep
ta ad contrahendum matrimonium ut in
c. quod sedem. de frigi. et ut patet eodẽ
ti. laudabilem. expectatõ triennii seruã
da est nisi per prius de impedimẽto pos
sit constare secundum eum. ad quod. s̃. q.
ccxx. & sequenti. et per Ho. in su. de fri
gi. §. que impotentia. circa prin. et quod
no. xxxii. q. vii. illi qui. ĩ glo. fi. & quod
no. Arc. xxxv. q. iii. extraordinaria. fa.
xxxii. q. vii. c. tantum. CCXXIIII
q̃ro quid si mulier dicit uirum impotẽtẽ
propter defectum membri. Rñ° secundꝫ
Ho. dico uirum esse inspicienduz per ho
nestos homines sicut & de muliere arta
dicitur. ĩ. q. ccxxxii. si uero alleget excesꝰ
sum membri dicit ibi Hosti. q̃ papa con
sulendus esset secundum pisa. uidetur hꝰ
casu dicenduz idem quod ꝺ arta q̃ potest
contrahere cum uno & nõ cum alio ut. ĩ.
q. ccxxxiii. secundum Ni. in addi. unde p̃
Ho. in su. de frigi. §. fi. v̈. quid si mulier.
& sequen. & q̃ uir inspici debet per pe
ritos uiros sicut & mulier. dicit etiã frã.
esse notandum in. c. laudabilem. ii. q. de
fri. et alĩ. Ho. et. s̃. ccxxi. CCXXV.
quero quid si quis non possit copulari cũ
uirgine sed cum corrupta. Rñ° secunduz
Tho. in. iiii. di. xxxiiii. possunt medicina
liter cum aliquo ĩstrumento claustra pu
doris frangi nec esset hoc contra naturã
quia non fieret ad delectationem sed ad
medicinam secundum pisa. & Ni. oxi. sed
aliter uidetur uelle pet. de palu. ut. s̃. q.
ccxxii. CCXXVI. quero quid si qs
mouetur ad pulchram & non ad turpem
Rñ° secundum Tho. huiusmodi abhomi
natio mulieris nõ est causa naturalis sed
accidentalis et ideo idem iudiciũ est qꝺ

de maleficio de quo. ĩ. q. ccxxxiii. & sequenti. ſm pisa. CCXXVII. quero quid si uir sciat se frigidum et ineptum & tamen scienter contrahit cum aliqua. Rñ° secundum Rai. si mulier uult cohabitare non potest uir ab ea recedẽ ar. ex. de eo qui duxit in matri. c. i. et extra eo. consultationi. ĩ fi. Et idẽ dicendum si mulier sciens se artam contraxit cum aliquo quia si uir cohabitare uelit nõ poterit illa discedere Idem in su. con. eodẽ tit. q. xxv. et hec intelligenda sunt secundũ ea que dicentur in sequenti. q. secundus frater Nico. Tercia conclusio est de scientibus hoc impedimentum Vbi est sciendũ ꝙ ille qui sciuit in se uel in alio impotentiam non potest inuito alio discedere ꝓpter tale ĩpedimentum de eo qui duxit. c. i. & imputet sibi qui talem elegit: sed si ĩcontinenter uiueret uel inhoneste et si separentur non tamẽ quo ad uinculũ quod uere fuit ex quo uterq; simpliciter consensit sed quo ad cohabitationem ut per pe. de pa. latius ĩ. iiii. di. xxxiiii. q. ii. ar. i. con. iii. uide. ĩ. ꝓxi. CCXXVIII. quero quid si uir aliquis scienter contraxit cũ arta. Rñ° secundus Inno. tenetur cum ea stare ut frater et soror si tamẽ cõtrahat cum alia tenet matrimoniũ q̃uis primam ut sororem tenere et alere teneatur & eodem modo si qua mulier cõtrahat scienter cum frigido uel ĩpotente debet ei cohabitaꝛ̃ ut soror. et simile dicendum si frigidus et arta scienter contraxerint secundum pisa. concor. Rai. ut patet in su. confes. eodem ti. q. xxvi. sed Host. ait ꝙ nullus ius dictat ꝙ aliquis compellatur talem retinere sed ꝙ si consentiunt simul commorari hoc facere possũt q̃diu eis placebit Idem dicit glo. in. c. laudabilem. extra eo. et ibi eam sequitur domi⁹ Anto. de but. et si sic cõmanentes ambo uel alter inhoneste uiuãt uolẽtes sic luxuriam suam palliare episcop⁹ debz occurrere secundum Ho. ut patet ĩ di. q. xxvi. Vel etiam secundum Rai. dicitur ꝙ posset unus petere separationem si alter eorum uiueret incontinenter uel alias inhoneste uel si male tractat alium et nollz se corrigere secundum fratrem Ni. in add. et de hoc tangitur per Hos. in su. de fri. ꝯ. que impotentia. ṽ. hoc autem ĩtelligaſ Similiter Fra. in di. c. laudabilem. sequitur illam glo. in. iii. opp. fa. ꝯ. q. cxci.

CCXXVIIII. quero utruz artatõ mulieris sit semper impedimentum contracti matrimonii. Rñ° secũdũ Rai. si absq; periculo potest subueniri beñficio medicine uel per futurum usum uiri proportionati non ĩpeditur contrahere matrimonium extra de frigi. ex litteris. Si uero non potest aliquo modo sine graui periculo subueniri certe seperabitur & poterit copulare se alteri cui forsitã apta foret uel cuius respectu subueniri possit ꝙ si per usuz secundi facta sit ydonea pri° reddetur etiam si primus cum alia cõtraxerat quam in hoc casu dimittere debet & ad primã redir̃ nisi ipsa prĩa se astrĩxerit ad continentiam tunc enĩ remanebit cum secunda cum qua contraxerat p⁹ factum diuorcium Item nõ tenetur ad primam si ipsa alias fuerit fornicata ita ꝙ propter illam fornicationem uelit eã dimittere quo ad thorũ: si uero ista sĩplex uotum de continentia fecit et nihilomi⁹ poste a nupsit publice secundo nõ potest repelli a primo pretextu fornicatõis q̃si fornicata fuerit cum illo secundo q̃diu ꝺ primo matrimonio dubiuz erat: sed ámodo non debet cum illo secũdo manẽr hec omnia extra eo. fraternitatis. & ista sũt intelligenda secundum ea que dicẽtur. ĩ. q. ccxxxi. secundum fratrem Ni. post pisa. dicit pe. de paꝛ̃. ꝙ si potest subueniri ei sine periculo per inciſionem siue uelit siue non est impedimentum temporale nec dirimit qa si hodie non uult cras potest uelle: unde uoluntas que non est perpetua non facit perpetuum impedimentum Similiter si per usum istius hominis quo queritur potest fieri cognoscibilis temporale ẽ nec dirimit: si uero nec per inciſionem nec per usum istius potest fieri cognoscibilis ab isto q̃uis per usum alterius potest fieri cognoscibilis isti non est separanda nec reddenda etiam si per alium fuerit illi aptata quia q̃diu est uirata non potest alius ea uti & sic illud remedium est impossibile de iur̃ diuino & positiuo quia eẽt adulterium uꝛ̃ fornicatio secundum pe. de pa. in. iiii. di. xxxiiii.

q.ii.ar.ii.conclu.i.&.ii.uide per doc.in dicto.c.fraternitatis.et aliqualiter per Fran.in.c.i.iii.oppo.et in.c.laudabilē. iii.no.&.v.oppo.de frigi. Adde q̄ si naturaliter impotens contrahit cuꝫ prima & postea recedit a prima & cōtrahit cū secunda & ipsam cognoscit carnaliter nō pro tanto tenet secundum matrimōiū de spon.attestationes.de spon.du.c.fi.qui matri.accu.pos.insuper.secundum Hos. in sum.de despon.impu.§.et que sponsalia in fi.et uide.ī.q.ccxxxvii. Ducentesimotricesimo, quero quomodo constabit q̄ illa que separata a primo propter artitudinem sit facta ydonea ei propter usum cum secundo. Rñ° secundum Gui.p iuramentum matronarum a quibus īspi cietur ipsa uel forsan uterq̄ Idē in sum. con.eodem ti.q.iiii.secundū pisa.& Ni. & uide.ī.q.ccxxxvii. CCXXXI. q̄ro quid fiet si reddita primo cognosci nō possit. Rñ° secundū Hos. remanebit per triennium cuꝫ ipso quasi presumatur maleficiat9 & si interim eam cognoscere potest cum illo erit alias lapso termino rēstituetur secundo sine spe q̄ iterum reddat primo secundum pisan. Idem dicit glo.in di.c.fraternitatis.licet glo.Rai.dixerit q̄ ista restitutio facienda est secundo & tercio & usq̄ in infinitum Secundū Gof fre.considerandum est an cognoscibilis fuerit primo sicut secundo puta quia homines erant eiusdem statute et conditionis et sic restituetur : sed si non fuerit recognoscibilis propter disparitatem cōditionis non restituetur et b° uidetur sonare littera dicti.c.fraternitatis.ut not.in su.confess.eodem ti.q.v. unde & si a primo nullo modo poterat cognosci sine carnali periculo non fuit inter eos matrimoniuꝫ secundū glo.Rai.Vin.Tan.& Hu. ar. a contrario sensu.in dic.c.fraternitatis.ex v° ibi posito absq̄ corporali periculo & ar.in.c.ex litteris.§.i.secundum unam expositionem ideo in hoc casu si p̄ sequentem usum secundi uiri reddat ydonea primo non propter hoc rēstituetur et sed remanebit cum secundo ut in su.con. eodem ti.q.vi.secundum fratrem Nico. in addi.facit.s̄.q.ccxxii.et per Host.in su.de fri.v.qd si in prima uice.& p̄ Fra. alī.c.fraternitatis.v. quamuis .iii. q.p̄ v.columnas. CCXXXII. quero nū quid potest contrahi matrimonium cum illa que est arta si per incisionē potest fieri apta. Rñ° secundum Guil. dicit Hu. q̄ non credit nisi facta īcisione adhuc duret primus consensus sufficiens ad matrimonium secundum pisa. Idem in su. con. eo.ti.q.vii.licet Hu.dixerit q̄ sit op9 nouo consensu ut ibi patet.& ista faciūt ad nota.s̄.q.cxxi.secundum Ni. in addi. Si uero non duret uel non de nouo consenti at in eam aut nō carnaliter cognoscat eā potest ab ea recedeī & aliaꝫ supraduceī q̄ si nolit pati incisionem non est cogēda maxime cum timeatur periculum. Idem in su.confe.eodem ti.q.x.secundum eosdem.uide.s̄.q.ccxxix CCXXXIII quero pone q̄ est arta uni & apta alteri nunquid potest contrahere. Rñ° secundū Guil.contrahere potest cum illo cui pōt sine periculo cōmisceri cum alio non tenꝫ matrimonium Idem in su.conf.eodē ti. q.ix Idem est etiam si mulier esset īepta ad reddendum debitum propter latitudinem secundum Hosti. & in summa eodeꝫ ti.q.xi.secundum eosdem.ad hoc.s̄.q. ccxix. Ducēteſimotricesimoquar°. q̄ro circa impotentiam coeundi quando ē propter impedimentum accidentale puta per castrationem queritur an tales cō trahere possint. Rñ° indubitanter tales qui omnino inepti sunt ad rēddendum debitum contrahere non possunt et si cōtraxerint diuidendi sunt quia nullum est matrimonium extra eo.quod sedem. de impotentia coeundi que est per maleficiuꝫ Rñ° ſm Hos. & Tho.in.iiii. di.xxxiiii. sic tenendum q̄ si maleficium superuēiat matrimonio ante carnalem copulam tūc si maleficium est perpetuum impedit & dirimit matrimonium ita q̄ celebrato diuorcio uir poterit illam ducere similiter et mulier poterit cū alio 9trahēī.xxxiiii q°i.si per sortiarias. ita tamen q̄ si mulier ipsa procurauerit maleficium non poterit petere diuorciuꝫ quia sua culpa ad hoc deuenit.l.di.si euangelica.& not.in c.si per sortiarias.ī glo.Si uero maleficium est temporale non īpedit nec dirimit Et a principio quidem maleficiū q̄libꝫ

presumitur tēporale sed postq̄ coniuges simul per triennium habitauerunt dātes opaz carnali copule ꝑ adhuc durat īpedimtū ꝑsumit̄ maleficium perpetuum esse ut extra eo. laudabilem. et. c. ulti. idē dicunt & alii doc. ut patet in su. con. eo. ti. q. xiii. &. xiiii. & qualiter intelligenda sit cohabitatio triennii habetur in pisa. in v° diuorcium. secundum fratrem Nic. post pisa. faciunt concordantie de qbus in. c. proposuisti. in glo. i. de proba. cum si. Sed aduerte quia Ho. in su. de frigi. §. que impotentia. ante finem. ibi et si tale maleficium sequatur. zc̄. tenz q̄ si matrimonium precessit maleficium non dirimitur mr̄imoniuz sequens Idem Io. an. ī. c. fr̄nitatis. in fi. eo. ti. &. ī. q. ccxxxvii. Si uero maleficium precessit distīguit ꝑ ut pisa. Et nota q̄ pe. de palu. de castratis dicit q̄ tales si naturaliter uel accidētaliter impediuntur non solum ab effecū sed etiam ab actu generationis si p̄cedat impedit matrimonium contrabendum & dirimit post contractuz: si autem non impedit actum sed effectum tantum ut in qbusdam quorum uirga erigitur & semen licet inualidum emittitur ualet matrimonium: concupiscētia enī spadonis uirginē defloruit eccl̄. xx. si autem uirga tenditur sed semen non emittitur deflorare q̄dem potest nec tamen potest matrimonium contrabere secundum quosdā. xxxii. q. vii. bii qui. nec contrabitur affinitas: ꝑ quando sectio sequitur matrimonium & precedit consumationem dicit quidaz q̄ soluit quia magis moritur carnalib⁹ actibus q̄ monachis. alii contra secundum eū in. iiii. di. xxxiiii. q. ii. ar. i. conclu. ii. Itē qui non potest seminare in loco debito ñ potest contrabere q̄uis reliqua & deflorare possit qui impotentia coeundi absoluta est quando quis non potest carnalez copulam exercere: non reputatur autem in iur̄ carnalis copula subsecuta nisi sit cōsumata per consumationem ordinariā de spon. c. ulti. secundum eundem pe. ibidē qui etiam dicit q̄ castratio quātūcūq̄ superueniens matrimonio non soluit matrimonium secundum ueriorem opinionem ut per eum ī. iiii. di. xxvii. q. iii. ad fi. Intelligе etiam si superueniat matrimonio non consumato ut per eundem in. iiii. di. xxx. q. i. ar. ii. Circa impotentiā per maleficiuz quod ex dyabolo procedat & q̄ matrimonium per maleficium perpetuū dirimitur & de signis & probationibus per pe. de pa. in. iiii. di. xxxiiii. q. ii. ar. iii. per totum. & de materia tangitur ꝑ Ho. in su. de frigi. & per Fran. in. c. laudabilez. i. q. ii. ī. c. fraternitatis. §. q̄uis. iiii. no. &. i. oppo. et ad primum dictū pisa. Adde q̄ castratio superueniens non separat matrimonium Arch. xxxii. q. vii. illi qui. & per Ho. in su. eo. ti. §. que īpotentia. v̄. accidentalis. nō obstat. xxxiii. q. i. in fi. prin. ubi uidetur innui q̄ impossibilitas reddendi debitum superueniens post matrimonium ante copulam soluat coniugium quia loquitur ibi in impotentia naturali ut frigiditate seu artatione nimia & sic existente tempore matrimonii non autem ī accidentali maleficii seu castrationis superuenientis matrimonio ut subdit ibi Gracian⁹ ī. §. ecce. quod etiam sentit Ho. in su. de frigi. §. que impotentia. in prin. ibi masculina. & facit qō no. Archi. ibidem & Ho. in su. per totuz et sic stante naturali impotentia nō diceretur matrimonium solui seu dissolui cuz a principio nullum fuerit ut dicit Ho. in su. §. que impotentia. circa princi. & Io. an. in. c. ex litteris. eodē ti. quid autez si non constat an impotentia seu impedimētum precesserit matrimonium uel sequutum fuerit presumendum est q̄ sequutū sit post matrimonium secūdū glo. xxxiii. q. i. in sum. cuius contrariuz dixit Ho. in su. ubi. s̄. v̄. quid si dubitetur. & Io. an. ī di. c. fraternitati. in. ix. col̄. & uide. ī. q. ccxxvii. Ex his nota q̄ licet uir habeat uirgam si careat genitalib⁹ seu utroq̄ testiculo non tenet matrimonium ut nota. xxxii. q. vii. bii qui. in glo. fi. ibi alii dicunt melius & uere melius secundū Ar. ibi post Hu. Vin. & Rai. et no. Ho. ī su. de frigi. §. ii. v̄. quidam autem dicunt. et Io. an. in. c. ii. in fi. eodem ti. quod intelligere uidetur pe. de pa. quando semē nullatenus emittitur secus si inualiduz ut. s̄. quod tamen uidetur inscrutabile et fa. .s̄. q. ccxvi. et. q. ccxx. Sic ergo senex q̄ uirgam erigit sed semen inualiduz emittit

ut quia inter parum & nihil absq; dubio contrahent matrimonium et uteretur cō tracto petendo debitum ab uxore absq; peccato per notata. s. hac eadem. et. q. ccxx. & similiter talis senex habens genitalia et urgam erigens petere posset debitum ab uxore absq; peccato licet nullo modo sperma emitteret dato q̄ propter humanitatis solacium contrahere posset de quo. s. q. xxi. circa me. presertiz quia si in iuuentute contraxerat modo in senectute esset quedam separatio contra notata. s. xi. nota. CCXXXV. quero quid si post triennium diuorcio celebrato redeat potentia se cognoscendi. Rñ° uarie de hoc sunt opiniones: tenendū tñ est secundum q̄ uidetur sentire Tho'. in iiii. di. xxxiiii. uidelicet q̄ si maleficium fuerit uniuersale respectu cuiuslibet persone tunc si alteri nupserit ostenditur impedimentum non fuisset perpetuum ūd debet redire ad primum: si autez maleficium fuerit particulare respectu spālis persone tūc cum utriq; detur licentia cuz alio non potest ad pristinum matrimoniū redire: cum prius matrimonium nullum sit et secundum sit uerum ꝑm pisa. sed certe non uideo quomodo aliquo modo possit sciri q̄ impedimentum fuerit uniuersale respectu cuiuslibet persone quia cuz qualibet haberet experiri per trienniuz ut ī. c. fi. extra eo. q̄ est ipossibile. Vnd ut patet in su. eo. ti. q. xv. Aī. dixit sīpliciter q̄ etiam si potestas cognoscendi redeat non restituitur. xxxiii. q. i. si ꝑ sortiarias. in fi. ut ibi patet hoc intelligēduz est quando deuentum est ad secundū matrimonium ibi enī dicit̄ q̄ si forte sanari nō potuerit separari ualebūt: sed postq̄ alias nuptias expetierint ī carne illis uiuentibus quibus iuncte fuerūt priorib9 quos dereliquerant etiaz si possibilitas concubendi eis reddita fuerit reconciliari nequibunt secundum fratrem Ni. ī addi. i. et de hoc tangitur per Ho. in su. de frigi. in fi. & per fran. in. c. fi. iii. oppo. eodem ti. facit. s. q. ccxxx. et sequenti. CCXXXVI. quero utrum maleficiuz per aliud maleficium sit tollēdum. Rñ° secundum Thomā. ubi. s. si maleficium non potest remoueri nisi per aliquod illicitum ut ꝑ demonis auxilium uel huiusmodi etiam si sciretur sic posse reuocari nihilominus impedimentum perpetuum iudicatur q̄a remedium non ē licitū Idē pe. Al. & Hostien. & addit q̄ licet aliq̄ remedia uideantur uana tolleraī potest tamen retundere uana uanis: non autem dicit de illicitis secundum pisa. sed certe omnia uana remedia non naturalia illicita sunt & pernicioſa. xxvi. q. ii. illud. secundum fratrem Ni. in addi. qualiter autem & quando sit faciendum diuorcium propter impotentiam coeundi. uide ī pisa. in v° diuorcium. quasi per totum. Ad illud q̄ licet retundere uana uanis Idem sequi uidetur Fra. post Ho. in. c. fi. v. colum. de fri. et scotus in. iiii. di. xxxiii. q. iii. CCXXXVII. quero geñaliter an & quando propter impedimentū possit separari matrimonium. Rñ° aut ē impedimentuz etatis et non tenz matrimonium de desponsimpu. a nobis. & de fri. quod sedē. Aut nature et aut ex ꝑte mulieris & dicitur artatio & tunc si non potest per incisionem uel aliter iuuari separantur eodem ti. ex litteris. Aut ex parte uiri et hoc pōt esse quadruplex Vnū ab extrinseco et propter maleficiū. Aliud ex frigiditate. aliud ex nimia carnositate membri. aliud ex ariditate eius. Si propter maleficium aut ē temporale & non separantur. aut perpetuum & separāt eo. ti. c. fi. & hoc si p9 maleficiū secutū ē mīmōiū ꝑ si pri° fuit mīmōiū & p9 ea maleficiū ñ sepāt. xxxii. q. vii. bii q. &. s. q. ccxxxiiii. quid autem ī dubio qñ non apparet an precesserit matrimoniū tunc seruatis biis de quibus. in dic. c. fi. Si adhuc matrone dubitent an sit uirgo uidetur presumendum q̄ sit cognita ar. c. i. eo. ti. & ut pro matrimonio presumatur & sic in dubio uidetur presumendum q̄ matrimonium precesserit maleficium Ex hoc uidet̄ q̄ si maleficiatus 9trabat cum corrupta non poterūt separari ꝓpter maleficium: tamen uerius est q̄ etiā si non probetur uirginitas dūmodo probentur alia de quibus in dicto. c. fi. suffiat et ex hoc confirmatur alia opinio secundum Ho. q̄ in dubio presumatur maleficium precessisse seruatis biis de q̄bus

in.c.fi.prealle. pro hoc ne cõiuges ipsi remaneãt impediti ar.C.ꝺ edi.diui.aõ. tolł.l.iii.de re iudi.abbate. li.vi. secundum Fra.in.c.fraternitatis.§. q̃uis.ĩ.i. q.de frigi.&.s̃.q.ccxxxiiii.Si autem tale quid procedit ex frigiditate non sunt statim coniuges separandi sed procedẽ secundu3 formã.c.laudabilẽ.eo.ti.Si uero ex nimia carnositate si coniuges sunt ĩ etate legitima poterunt separari ꝑ si postea apparet ab alio cognita rstitueẽ primo quia retro apparet sententiam lata3 per errorem secundum aliquos dic ꝙ ob hanc causam non fiet separatio quia non reperitur iure expressum ꝑm Fra.in dic. c.q̃uis.q.in.si uero propter ariditatem tunc poterunt separari ut di.c. ffrnitat⁹. non tamen in hoc stabitur mulieri hoc dicenti sed per aspectu3 corporis arbitrio boni uiri discutietur ꝑm Fra.in di.c.ffrnitatis.§.fi.in fi.& ad predicta adde An. de bu.in.c.i.de frigi.& male.& in.c.laudabilem.iii.col. Et nota quia in rubro ꝺ frigi.fit mentio de frigiditate et malefitio:dicitur autem frigid⁹ is ꝙ licet habeat membrum habet tamen naturaliter inutile ad copulam quod potest melius facto perpẽdi q̃ uerbo exprimi et d3 fieri inspectio per uiros peritos ad qꝺ.s̃.q. ccxxi.Maleficiatus autem est is ꝙ naturaliter est aptus ad copulam sed per maleficia & ꝑ incantationes factus est inabilis & cõiter fit inabilis cu3 certa mulier̃ non cum alijs di.c.fi.et sic eccl̃ia ꝑmittẽdo separari matrimonium ꝓpter maleficium uideẽ fateri ꝙ sit possibile fieri posse talia maleficia ĩ q° & si multa dici possent tamen ꝙa sic ẽ receptũ ñ expedit instare ꝑm fra.in.di.c.fi.ĩ fi.non tñ est de articulis fidei facit glo.de su.trini.li.vi in ꝺ° docuit. CCXXXVIII.quero de impedimento mr̃imonii contracti contra ĩterdictũ eccl̃ie·ubi sciẽdũ ꝙ illi ĩter quos matrimonium interdicit nõ debẽt contrahere si tñ contraherẽt non sunt separandi nisi ad tempus ut agant penitentiam quia mandatum eccl̃esie cõtẽpserũt extra de ma.contra interdi.eccle. cõtracto.ꝑ totum.secundum pisa. Interdictus ꝙ trahe r̃ mr̃imoniũ ñ ꝙ trahet spõsalia.ff. ꝺ spõ.l.tutor.&.l.se.&.l. si quis.tutor. §.finali.de ritu nuptiarum. ĩterdicta etiam sunt matrimonia clamdestina sed dñt premitti banna ut.ẽ.q.cxii. ꝑm fratrem Ni.post pi.in.§.impedimentum.xvi.Est autem uetitu3 eccl̃esie ne clam et sine bãnis fiant matrimonia de clã. despo.cum inhibitio.& peccat mortaliter spõsus uł maritus si ante benedictionem nuptiale3 cognoscat sponsam uel uxorẽ in loco ubi de consuetudine solemnitates iste obseruantur et ide3 est de r̃ditione debiti & ob has causas non dirimitur matrimoniũ sed solum ad tempus separantur ad penitentiam propter contemptu3 eccl̃esie ut per pe.de palu.in.iiii.di.xxxiiii.q.i.ar. i.et sic matrimonium quandoq; interdicitur a iur̃ ut clamdestinũ: qñq; ab hõie ut ibi per eum qui dicit ꝙ ess̃ peccatũ mortale contrahere contra inhibitionem eccl̃esie: sed si ꝙtra ibibitionẽ pape ess̃ matrimonium nullu3 si de eius mente cõstat ut quia decreuit irritum & inane quia ꝑ hoc reddit illos inabiles secundum eum. & adde Ho.in su.eo.ti.& adde no.in.c. tua.de spo.duo.in glo.fi.et Io. an.in.c. litteris.ĩ ꝺ° manẽte.de presũpti.xxxiii. q.v.uir.ĩ fi.& per Arc.xxxv.q.vi. ur̃. et in.c.qui contra.de electi.li.vi.et ad illud si interdicatur per papam uide per glo.in.c.ad dissoluendum.de despon.impu.& ibi per fra.p⁹ Io.an.in ult·q.& ꝑ eundẽ in.c.tua.ad fi.de spon.du.et ĩ cle. una.de rerum permut. ꝑ ymo.vi.col.& per Archi.in di.c.uidetur.et in.c.cum ꝺ beneficio.glo.penul.post me.de p̃ben. li.vi.Et per Ho.in su.eodem ti.de mat. cõtra.zc̃.ĩ fi.ĩ deci.ro.numero.ccccxlv. incipit.Item fuit dubitatum si pubes. et cetera.et uide Anto.de but.in dic.c. ad dissoluendum.et in.c.tua de spõ. du. quia tenz ꝙ ualet matrimonium ut ibi ꝑ eum latius nisi decretum haberet perpetuam causam probibitionis secundum dominum Ni.in di.c.ad dissoluendum.ĩ fi. et in.c.penul.de spon.duo.et si episcop⁹ qui poterat probibere ne matrimonium contrabatur lite pendente ut not.in.c.i. et.ii.eodem ti.post contractu3 matrimonium interdiceret traductior.ẽ ad domu3 seu ipsius sponse assignationem donec cã decidatur uidetur ꝙ facere possit ar.c.

tua. in fi. de ſpon. duo. et in dictis. c. i. & ii. & quod no. Ho. in ſimili. in ſu. eo. ti. §. quid iuris. circa prin. et ad illud q̄ debēt ſeparari intellige donec cognoſcat̄ cauſa interdicti ut per Fra. eo. ti. c. i. ī prin. & intellige nō p̄ ſentētiā diffinitiuam ſed p̄ preceptū ut ſtent ſeparati donec d̄ cauſa cognoſcat̄: ſi tamen fuerint excōicati donec ſimul ſtarent neceſſariuz ē q̄ abſoluā tur licet ſe ſeparauerint ut eod. ti. c. fi. p̄ Fran. Itē tpe interdicti concedit̄ contra bi matrimoium et etiā ſolemnitas matrimonialis ſecundum Fra. p⁹ Inno. in. c. ñ eſt. ad fi. de ſpon. & de matrimonio clā. §. q. xlv. et qd ſi īterdicatur p̄ leges nota. per canones. §. q. cviii. & de materia huiuſmodi habetur. xxx. q. v. cū ſi. & ad de in ſimili de actu geſto contra pricipis mandatū per Ni. in. c. dilect⁹. ii. ī fine. de p̄ben. CCXXXIX. quero circa impedimentum feriaz. Vbi ſciendum q̄ tpe feriarū ſm Rai. poſſunt cōtrahi ſpōſalia et etiā matrimoniū quod fit ſolo cōſenſu Sed traductio uxoris et omnis nuptiarum celebritas prohibet̄ extra d̄ ma. contra. cōtra īter eccl̄. p̄ totū. xxxiii. q. iii. ñ oz. et. c. trib⁹ ſequē. ſm piſa. Hoſt. tſi in ſua ſum. & no. ī ſu. cō. li. iii. ti. xvii. q. i. dicit ſe putare q̄ etiam p̄hibeat̄ conſenſus qa huis dieb⁹ non īterpōit eccleſia auctoritatē ſuā ſed in. c. capellan⁹. de feriis. hoc non affirmat licet opiniones q⁹rundam ſferat forte poteſt dici q̄ ſīpliciter ſpōnſalia etiā de p̄ſenti non p̄hibēt̄ ut dicit Rai. cū q⁹ concor. glo. in di. c. capellanus. niſi forte fierent cum magnis ſolēnitatibus conuiuiorum uel ſimiliū a q̄b⁹ huis temporibus oportet̄ ceſſare q̄ ſp̄aliter deputata ſūt ad p̄ētētiā & dei honorem. xxxiii. q. iiii. non oz. & hoc caſu poteſt intelligi dictum Ho. ſm fratrē Ni. ī addi. ad piſa. cuius prohibitionis rōez aſſignat Tho. in. iiii. di. xxxii. dicēs ſic q̄ñ noue ſponſe traducūtur aī⁹ conugū magis ex ipſa nouitate ad curā carnaliū occupatur et in nuptiis conſueuerunt ſigna multe leticie diſſolute oſtendi et p̄pter hoc illis temporibus in quibus homines precipue debent ſe ad ſpiritualia eleuaī prohibitum eſt nuptias celebrari; h⁹ autē eſt ab aduentu uſq̄ ad ep̄hiām p̄pter

Tpa p̄hibita nupcijs

cōionem que ſm ātiquos canones fieri ī natiuitate cōiter ſolz de conſe. di. ii. & ſi non frequentius. &. c. ſeculares. & a ſeptuageſima uſq̄ ad octauas paſche p̄pter cōionē paſchalē & a tribus diebus añ aſcenſionez uſq̄ ad octauas penthecoſtē propter preparatōnē ad cōicnē illo tpe ſumēdaz & de primis duob⁹ tp̄ibus hēt̄. xxxiii. q. iii. non oz. & trib⁹. c. ſequē. de ultio. extra de feriis. capellanus. ubi & Guil. dicit argumētū q̄ cōtrariū facies mortaliter peccat Idē ī ſu. conf. dic. q. i. ſm eun. & nota q̄ Hoſ. poſuit illud ī ſu. ſua de ma. contra. contra īter. eccl̄. §. qd iuſ. dicēs ſic ego puto q̄ hodie & g⁹enſuſ et ſolemnitas interdicātur: naz & huis diebus ñ interponet eccl̄ia auctoritatē ſuā ſicut & d̄ facto ſeruari uidē⁹ nec ſine auctoritate eccl̄ie ē mr̄imoniuz contrahēd̄ alias penā hēt et clādeſtinum iudicatur de clam. deſpon. cum inhibitio. et ſic per conſequens oīa ſequētia p̄hibēt̄ licz mr̄imonium teneat ſi cōtrahat Idē dices ī oībus caſibus q̄ impediūt ſed ñ dirimūt. §. q. ciii. et. clix. ſecundum eun. in dic. § qd iuris. poſt prin. p̄e. de pa. uidetur idem ſequi dicens permittit̄ autem iſtis tp̄ib⁹ contrahere per v̄ba de futuro qa cum ñ ſit prohibitū ergo cōceſſum Itē ſm quoſdam cōntrahere per uerba de preſenti. Sed iſtud non uidetur qa iſte cōtract⁹ ñ debet fieri clādeſtine ſed ī facie eccl̄ie. In facie autem eccleſie non uidetur faciendū ſicut nec benedictio nuptiaī ſm eū. ſed aduertendū ſatis quō ip̄e Ho. poſtea in lectura hoc non firmauit fecit enī primo ſummam et poſtea lecturaſ ut p̄z per no. p̄er Io. an. de ſciſma. poſt prin. et de ī fan. & lāgui. c. uno. ad fi. & de cle. pug. ī duello. c. ii. ī fi. & de decimis. c. extraī miſſa. in fi. et in p̄hemio decretaliū poſt prin. per eun. Io. an. quin etiam ip̄e pe. de pa. alibi ſimpliciter dicit q̄ mr̄imoniū conceditur huis tp̄ib⁹ ut p̄er eū. in. iiii. di. xviii. q. viii. vi. col. unde uerior uidet opinio Rai. q̄ etiaz huis tribus temporibus abſq̄ peccato poſſit matrimoniū cōtrahi per mutuū cōſēſuz abſq̄ tamē magnis ſolemnitatibus conuiuiorū uel īmēſarum collationum uel apparatuū ut dicit Ni. oxi. q̄ ex mēte utriuſq̄ opinionis col

ligitur quin etiam Ho. in dicta prima sua opinione non dicit q̄ eccleſia non p̄ot interponere auctoritatē ſuam, z̄c, ſed retulit ſe potius ad factum et ſic uidetur q̄ licite permittere poſſit q̄ bus temporib⁹ interueniant ſacerdotes in ꝯtrahēdis matrimoniis per uerba de preſenti abſq; ſuperfluis ſolemnitatibus ut. s̄. qnod etiaꝫ uidetur ſentire An. de bu. ī. c. capellan⁹. ad fi. et fra. in. c. ex tenore. de teſt. & ſic uidetur q̄ ſubarratio ſolita fieri cum cō tractu matrimonii poſſit fieri tēpor̄ iſto ad quod. s̄. q. xxvii. et p̄ ea que dixi hac eadem. q. Et ſimiliter ſi forte obmiſſa ſit poſſit dicto tempore ſuppleri Et ſubdit piſanell. ubi. s̄. q̄ in illis diebus non eſt prohibitum debitum exigere quia non eſt tanta deſtructio aīarum in reddit̄one uel petitione debiti ſicut in celebratione nuptiarum ſecundum eū poteſt dici q̄ & ſi non ſit prohibitum ex p̄cepto eſt tñ de concilio diligenter amplectendū cum predicta tempora ad penitentiā et deuotionem deputantur ut patet per Ambroſium in ſermone de aduentu ubi de hiis loquens dicit non ſolum ab omni immundicia ſed etiam ab uxoribus ꝓpriis ſtudioſiſſime contineatis quod & ponit. xxxiii. q. iiii. fratres. ſecundum fratrem Ni. in addi. dicit pe. de palu. q̄ prohibet hiis tēporibus benedictio nuptialis. Itē feſtuꝫ conuiuii nuptialis propter laſciuias que tunc fiunt et pari ratione uideret traductio ſolēnis q̄ aliqñ p⁹ nuptias fit de domo parentum ad domuꝫ uiri uidetur interdici in qua etiam multe inſolentie fiunt hiis tēporibus diſcordātes. ī. ditio autem uel petitio debiti quomodo ſit licita uel illicita. s̄. q. lix. Sic ergo nuptiarum ſolemnitas celebris traductio uel conſumatio prohibentur hiis diebus ita q̄ alteri contrahentium uolenti tunc conſumare matrimonium obſtaret exceptio ſecundum Io. an. & doc. in dicto. c. capellanus. et nota. xxxiii. q. iii. uir. in fi. Itē contrahentes nuptias iſtis temporibus puniuntur quia ſeparantur ad tempus ī penam ut in eo puniantur ī quo deliquerunt. Sed ſi ſit periculum incontinentie alia penitētia imponatur et in iſta diſpēſetur. Sacerdos uero qui iſtis temporib⁹ benedictionem dederit graui pena licet arbitraria puniendus eſt nec ignorantia excuſat quia debet ſcire ea que ad officium ſuum pertinent ſecundum pe. de paſt. in. iiii. di. xxxii. q. i. in fine. Et adde per eundem in. iiii. di. xxviii. q. ii. circa prī. & di. xxxii. q. i. in fi. Adde q̄ cōſuetudo excuſaret coniuges et ſacerdotes benedicentes ſecundas nuptias etiam ſi prīcepſ illam ignoret ſecundum pe. de pa. in. iiii. xliii. q. iii. circa princi. et diſ. xxiiii. q. ii. in fine et per Ni. panor. in. c. i. in fin. de treuga. et pa. licet neapoli non excuſaretur. CCXL. quero nunquid in predictis diebus includat octaua ephīe. Rn̄° non quia non inuenitur prohibitum: nā et ſi canon hoc uoluiſſet certe expreſſiſſ3 ſicut expreſſit de octauis paſche. xxxiii. q. iiii. non oportet. ii. ſed nec Tho. nec magiſter ſententiarū de ipſis octauis aliquam faciunt mentionē licet minus dixerint contrarium ſecundum piſ. dictū iſtorum poteſt ſaluari in locis in quibus eſt de conſuetudine nam in conttahendo matrimonio ſeruanda ē conſuetudo honeſta extra de conſan. & affi. quod dilectio. ſecundum fratrem Ni. in addi. Similiter ñ includitur infra predictum tempus illa dominica que eſt poſt penthecoſtē quia ipſum feſtum non habet diē octaue. Vnde ī ipſa poſſunt nuptie celebrari extra de feriis. c. capellanus. in fi. ſecundū pi. et fuit hoc dictum glo. Rai. ut patꝫ ī ſu. con. eo. ti. q. ii. ſed in dicto. c. capellanuſ. hoc non clare probatur Vnde & Ho. ibi dē dicit cōtrariū. ſ. q̄ nuptie ñ poſſunt fieri in illa dnīca p⁹ penthecoſtē. ſ. qñ agitur feſtum trinitatis ſed in craſtina ſic ſecundū frēm Ni. oxi. in addi. ad pi. in. ¶. ī pedimentū. xvii. dicit pe. de pa. q̄ trib⁹ tp̄ibus celebritas nuptiaꝝ ī terdicta eſt .ſ. ab aduentu uſq; ad octauā ephīe. a ſeptuageſima uſq; ad octauam paſche tribus ebdomatibus añ feſtum Iohannſ. i. a dominica ante aſcenſionem uſq; ad octauam penthecoſten. unde uerſus. Aſpiciens ueterem circum quaſi quis benedicta Aſpiciens dominica aduentus cuiuſ primū reſponſoriuꝫ incipit aſpiciens ueterē. octaua ephīe cuius prima antifona ī laudib⁹ īcipit ueterem circum. dominica ī ſeptua

gesima cuius introitus incipit. circūdederunt. quasi. domīca ī albis. cuius introit⁹ incipit quasi modo. quis. diei prima rogationum cuius euangelium incipit quis ex nobis habebit amicū. benedicta. domīca trinitatis in octaua pentbecosten cuius ī troitus incipit benedicta sit. Et dicas q̄ prima duo tempora intelliguntur inclusiue quo ad dies extremos quia dies extremi pertinent ad tempus mediū. unde pari modo interdicuntur. Dominica tamen prima aduentus ptinet ad tēpus sequēs Octaua ephīe ad tempus precedens. Similiter dominica ī septuagesima pertinz ad tempus sequens non precedens. octaua uero pasche ad precedens. sed dominica ante ascensionem pertinet ad tempus precedens resurrectionis. quādo licz nuptias celebrare non ad tēpus sequens: unde a tribus diebus ante ascēsionē p̄hibētur. Item penthecosten non habz octauā sed octauas. unde domīca de trinitate nō est de tēpore preterito sed futuro ī quo non prohibentur. et sic in dominica ante ascensionem et prima dominica post penthecosten licet nuptias celebrare Et quidem in tercio tempore secundum omnes non computatur dominica āte ascēsionez quia est tempis precedentis. sed dominica trinitatis secunduz Ho. sic: alias deesſz unus dies de tribus septimanis. unde nota. de feriis. capellanus. quia uiolauit canones qui dominica in albis et trinitatis celebrant quod non uidetur ad minus de dominica trinitatis quia ipsa ut dictū ē non pertinet ad tempus precedens p̄ ad sequens quod non est interdictum nec obstat q̄ una dies deest quia minutie nō computantur in scriptura. unde ī di. c. capellanus. sic dicitur usq̄ post septimuz diem festi penthecosten que caret octaua nuptie suspendantur: in dominica que sequitur et deinceps possunt nuptie licite celebrari. aut ergo loquitur d̄ dominica que est octaua dies penthecosten in qua fit festuz trinitatis et sic habetur propositum Aut de dominica que est in quīdena et tunc per secundam saptimanam p⁹ penthecosten non possent celebrari q̄ esset eas interdicere quatuor septimanis quod nullus dicit. Vnde quantum est de iure possunt nuptie celebrari in die trinitatis sed ḡa nuptie suspenduntur usq̄ p⁹ septimum diem qui est sabbatū & durat usq̄ ad solis occasum p̄m unam cōputationem uel usq̄ ad mediam noctem secundū aliam Inde est q̄ non a primis uesperis trinitatis licet nuptias contrahere sed a principio noctis uī media nocte uel sicut uerius puto nō a primis uesperis trinitatis sed a mane ī ātea Et licet ita sit d̄ iur̄ subtilitate quia tamen consuetudo est optima legum interpres ideo sequenda est terre consuetudo a p̄latis diu scita & dissimulata siue de celebrando nuptias ī diebus illis extremis siue de abstinendo p̄m pe. de pa. in. iiii. di. xxxii. q. i. ar. iiii. ubi etiam latius: sic ergo q° ad octauā ephīe non prohibentur nuptie celebrari p̄m pisa. sed Ho. contra Idem pet. de pa. dicit An. de but. post Io. an. in di. c. capellā⁹ q̄ licet opinionem Ho. multorum locoz approbet consuetudo tñ nō uidetur iur̄ probari et sic de iure non p̄hibentur nisi forte ratione consuetudinis loci ut Neapoli. Item quo ad octauam pasche secundum omnes doctores ueruz ē q̄ prohibitum est in ipsa nuptias celebrari. xxxiii. q. iiii. non oportet. et dicto. c. capellan⁹ in fi. Item quo ad octauam penthecostē possunt de iure celebrari p̄m pet. de pa. et Idē Io. an. & An. ō bu. in dic. c. capellanus. dicentes q̄ ponitur ibi exclusiue q̄si in ipsa octaua nō prohibeat̄ facit textus ī. c. coram. de in int°. resti. et in di. c. capellanus. ad fi. & in fi. Dicunt tñ ibi doc. q̄ alique prouincie aliter seruant ut Neapoli et ipsius territorio in q̄b⁹ ī die trinitatis ñ solent beñdici nuptie que nota et sic Neapoli beñ tenetur prelibat⁹ ⁹sus cum in nulla dictarum triū octauaz nuptie benedicātur de ⁹suetudine Et nota q̄ permittitur ī die trinitatis a mane ī antea p̄m pe. per q̄ō sīlr puto q̄ in temporibus p̄hibitis intelligatur a mane in ātea. Vnde ī precedentibus die sabbati & nocte poterūt nuptie celebrari quod etiā ſuatur fa. de reg. iur̄ odia. & quod no. ī. c. ii. de feriis. fa. de conse. di. iii. de esu. ibi diluculū.

Sequit̄ de sac̄mēto penitentie.

QVINTO DISCVRram de ſacramento penitentie in quo hoc ordine procedam. Primo querã aliqua in genere de ipſa penitentia. Scõo in. xiii. q. & ſequẽtibꝫ de partibus penitentie & per prius de prima parte uidelicet cõtritione cordis Tercio de ſcõa parte. ſ. oris confeſſione in. xxxi. & ſequentibus. Quarto qualiter teneamur ad confeſſionem in xlii. q. & ſequen. Quinto qui teneantur ad confeſſionem & de peccatis in. q. lxii. & ſequen. Sexto cui ſit confitendum in. q. lxxiii. & ſequentibꝫ. Septimo quo ad licẽtiam alteri confitendi in. c. ii. q. & ſequ. Octauo quo ad ſacerdotem & ipſius poteſtatem in. q. c. xiii. & ſequenti. Nono quo ad abſolutionem in. c. xviii. q. & ſe. Decimo quo ad terciam partem pnĩe in c. xxxiii. q. & ſequen. Vndecimo quo ad ſatiſfactionem in. q. c. xlii. & ſeqñ. Duodecimo quo ad confeſſionis celationem in. q. c. lv. & ſequen. ¶ Primo q̃ro quomodo accipitur penitentia. Rñ° quandoqꝫ ſumitur pro paſſione & amaritudine peccati de peni. di. iii. penitentia. ubi exponit Arch. i. paſſio. quandoqꝫ ponit pro remiſſioẽ peccatoꝝ. l. di. ſiquis preposterа. & ꝑ archi. xvi. q. i. ꝓuenit quãdoqꝫ accipitur ꝓ opis ſatiſfactione de Pe. & re. c. omnis. ibi penitẽciaꝫ ĩiunctã & quod nota. de pe. di. i. in. xiiii. colum. in. c. pnĩa. Quãdoqꝫ appꝛiat diſciplina de regula. c. fi. iuncta glo. vnde legitur in ſum. frĩs. aſtenſ ordi. minoꝝ q̃ Sũma aſtenſis nũcupat in quinto libro eiuſdẽ ſũme. ti. i. q̃ penitẽtia ſm. Riccar. & cõmuniter alios doctores poteſt quatuor modis accipi. Vno modo pro remedio cõtra peccatum mortale actuale per ſacerdotes miniſtrando & ſic penitentia eſt ſacramentum & nõ uirtus. Alio modo pro habitu humiliãte hominem ad penitẽdũ ſub debitis circũſtantiis & ſic eſt uirtus. Tercio mõ pro actu penitendi & ſic ñ ẽ uirtus ſ uirtutis actus. Quarto modo ꝓ dolore ſenſibili pro peccato cõmiſſo ut ibi latius vbi etiam q̃ ex ſeipo & ſuis uiribus quis penitere nõ poteſt ibi uideas & q̃ penitencia ſit ſpecialis uirtus per Pe. de paſ. iu. iiii. di. xiiii. q. ii. & an ſit prior aliarum uirtutum per eundem ibidem. q. iii. Item eſt actus uoluntatis & eſt in innocentibus qui peccare potuerũt & in beata uirgine que ante conceptõeꝫ filii peccare poterat licet nunq̃ peccauerit ſcõm eundem ibideꝫ. q. iiii. ad hoc qõ no. de here. cle. ad nr̃m. in vbo impeccabilis. Et q̃ pnĩa ſit ſacramentum per eũdem Pe. ibideꝫ. q. i. in prin. & di. xvi. q. iiii. in. ii. colum. & eſt de ſeptẽꝫ ſacramẽtis: iõo ſi quis ſentiret aliter q̃ teneat eccleſia eſſet hereticus ut in. c. ad abolendam. de here. &. ẽ. de ſacramentis in cõi in prin. ¶ Secundo quero quid eſt pnĩa Rñ° ſcõm Ambroſium pnĩa eſt mala ꝑ terita plangẽ & plangenda iterum non cõmittere. de pe. di. iii. in prin. concor. Gregorius dicens penitere eſt ante acta peccata flere & flenda iterum nõ cõmittere & ſic dicunt Tho. & Pe. in. iiii. diſ. xiii. diffinitiones iſte date ſunt per effectus pnĩe qui diffinitur ꝑ duplicẽ actum unum qui eſt reſpectu peccati preteriti. ſ. preterita mala plangere. alteri ũ r̃ſpectu futuri. ſ. plangenda ñ cõmittere Primus eſt in re: ſcõus eſt in ꝓpoſito. i. ut ꝓponat talia decetero non cõmittere. Accipitur etiaꝫ huiuſmõi fletus cõiter ſiue ꝓ interiori ſiue pro exteriori: & hee diffinitiones ſcõm Tho completiſſime ſunt & ad has reducuntur alie ut Auguſtini que habetur in li. de pnĩa. & de pen. di. iii. c. pnĩa. vꝫ pnĩa eſt quedam dolentis uindicta puniens in ſe qõd dolet cõmiſiſſe Et alia diffinitio Ambroſii pnĩa ẽ dolor cordis & amaritudo animе pro malis q̃ quiſq̃ cõmiſit. Et dicit pnĩa quaſi penetentio. ſ. ad puniendum illicita que ſunt cõmiſſa. Idem in ſum. confeſſ. li°. iii. tit. xxxiiii. q. i. Predicte autem diffinitiões ſunt potius ſcõm effectus q̃ ſcõm eſſentiã Scõm enĩ eſſentiam uidetur ſic poſſe diffiniri: Pnĩa eſt unũ de ſacramentis eccleſie quo bene diſpoſitis ſemꝑ remittũtur peccata. ꝓbatur extra de ſum. tri. & fi. catho. c. i. §. ſacr̃m. ubi dicitur & ſi poſt ſuſceptionem baptiſmi quiſq̃ prolapſus fuerit in peccatum per ueram ſemꝑ põt pnĩam reꝑari ſcõm frem Ni. oſimi. in ad di. poſt piſa. in vbo pnĩa. §. i. & per Pe.

de paſ. in. iiii. di. xiiii. q. iii. ante fi. & in dicta ſum. aſtenſi li°. v. ti. i. ubi etiam ꝙ hec diffinitio completiſſima eſt v3: pnīa eſt gracia uel uirtus qua cum emendatio nis ꝓpoſito preterita mala plangimus & odimus & plangenda iterum cōmitte re nolumus ubi latius & de hoc per Ho. in ſum. de pe. & remiſ. §. i. & per Arch. de pe. di. iii. c. i. & per gui. de monte lau du. in ſuo ſacramentali de ſacro pnīe in vi. colum. Sic ergo ſufficit ad ueritatem pnīe cōmiſſa plangere & firmiter in aīo ꝓponere alia non cōmittere que ſi com mittantur appet nunc ꝙ prima pnīa nō fuit perfecta nec ꝓdeſt ad ſalutem niſi homo per aliam pnīam iterum repareť de pe. di. iii. §. ſed v̄ba ſupꝛa inducta. cū ſequentibus ſcd̄m Hoſti. ubi. s̄. vnde ad ueram pnīam non requiritur ꝙ aliquis ulterius non peccet quia de eſſentia alī cuius rei non eſt aliquid futurum requi ritur tamen ꝙ doleat de cōmiſſis & pro ponat abſtinere & non faciat quia ſi nō deponit animum peccandi non abſoluit de pe. & remiſ. qd̄ quidam. licet impona tur tali quedam pnīa conſultoria & pe ne releuatoria non autem uera ut ibidez per doct. & Fran. de zam. poſt glo. in. c. ex tue. in fi. de ſymo. & totum hoc dz ſi bi declarari ſcd̄m Tho. in quolibz vnde non plene penitenti debz ſacerdos peni tentiam innoteſcere non iniungeť. de pe ni. di. iii. nihil. ſcd̄m Fra. in cle. dudum. v̄. ab olim. iiii. notabli. & facit quod no ta. de pe. & remiſ. c. officii. in v̄bo pnīa. & quod no. de elec. c. ii. glo. fi. Si ergo ꝓſeuerat in crimine abeſt caritas & non prodeſt pnīa. de pe. diſ. ii. c. i. &. c. cari tas eſt a qua. & per totam. & diſ. iii. cir ca fi. & per totam & in pluribus caſib9 pnīa dicitur falſa ut per Arch. de cōſe. di. ii. & dixit. ad qd̄ uide. ī. q. v. &. vii. vnde confitens & non penitens non ueť implet preceptum eccleſie de confitēdo ſemel in anno ut per Pe. de paſ. in. iiii. diſ. xv. q. v. &. ī. q. xxxiiii. &. q. c. xxx viii. Tercio quero utrum de quolibz peccato poſſit agi pnīa. Rn̄° ſcd̄m Pet. hec eſt differentia ſpūs uniti carni & ſe pati quia ille eſt ſuſceptibilis pnīe iſte n̄ cōm damaſcenum: hinc ē ꝙ de omni pec cato cōmiſſo a ſpū in carne exiſtente po teſt agere pnīam. poſt ſepationem nō po teſt ſcd̄m piſa. Idem in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxxiiii. q. ii. vbi etiam additur ſcd̄um eundem. Sunt tamen peccata quedam ð quibus difficilius agitur pnīa que. ſ. non cōmittuntur ex fragilitate uel ignoran tia obnubulate rationis per carnem: ſed ex malicia ideo in his difficilius agitur pnīa. & ſic intelligitur illud Math. xii. qui peccauerit in ſpiritum ſanctum non remittetur ei zc̄. i. uix remittetur ſcd̄m fra. Ni. in addi. & in ſum. aſtenſi. li°. v. ti. iii. & facit. ī. q. lxxii. Quarto q̄ro An de quolibet peccato debeat eſſe per petua pnīa Rn̄° ſcd̄m Pe. pnīa peccati exterior non optet ꝙ ſit perpetua ſaltē quantum ad habitum ſicut de contritio ne dicitur. i. q. xxv. ſcd̄m piſa. Idem in ſum. confeſ. eo. ti. q. iii. ſecundum frēm Ni. in addi. ad piſa. Quinto quero an uere penitens poſſit poſtea peccar̄ mor taliter: uidetur ꝙ non nam ſi peccet uid̄ tur ꝙ non fuerit uere penitens: inanis eſt enim pnīa quam ſequens culpa cōma culat. & facit de pe. di. iii. circa prin. qd̄ uerum eſt quando eodem tpe quo peni tet peccat: ſecus ſi diuerſis tempibus ſe cundum Rai. mgr̄m ſnīa. Tho. Pe. & in ſum. confeſ. eo. ti. q. iii. ſcd̄m fra. Ni. in addi. & dixi. s̄. q. ii. in fi. cū ergo agit̄ pnīa de uno & nō diſcreditur ab alio aut ſpretis pluribus de uno ſolo peccato agi tur pnīa talis pnīa dicitur falſa. de peī. di. v. fratres. Item ubi ſcelus non corri gitur ut fuit in iuda de peni. di. iii. nihil. Item eſt falſa cum ignis alienus in cord̄ retinetur. ea. di. inter hec. Itez eſt falſa que nō agitur pure ſed ſimulate que po tius deum irritat q̄ placat. ea. diſt. inter hec. Itez ſi non deliſtit cōmittere. ea. di. ille. cum ſi. facit quod no. ea. di. ſunt plu res. & de pe. di. v. falſas. & ſequē. &. §. fi. & dicit̄ ignis alienus miſtice: ira inui dia & huiuſmōi dicto. c. inter hec. ſcd̄um Arch. de conſe. di. ii. & dixit. Item pnīa debet fieri humili corde alias non ualet de pe. di. iii. perfecta. & no. Io. an. in. c. licet. circa prin. de uoto. cum ſi. ad quod uide. ī. q. xxxii. in prin. Sexto quero quot ſunt actiones pnīe Rn̄° ſcd̄m Rai.

De pemtencia

tres sunt prima que fit ante baptismum ut si baptizād9 adultus sit .1. doli capax. Qui enī ñ penitet nouā uitam incḥoare non pōt. Sed si peniteat et baptizetur non tenetur ad exteriorem pnīam ut. ī. q. xxxxii. sed ab hac penitentia paruuli sunt immunes sicut etiā a peccato. Secū da actio pnīe est que fit post baptismū de mortalibus. Tertia que fit de uenia libus ō pe. di. iii. tres. sunt fm pisa. ī uer bo pnīa. §. i. idem in sum. confess. eo. ti. q. vi. fm fra. Ni. in addi. et latiꝰ per bo. in sum. de pe. et remi. §. quot. Septimo quero utrum ante baptismum requiraē pnīa. Rñ° fm Pe. penitentia potest acci pi dupliciter uno modo ꝑ ut est sacramē tum et sic non p̄cedit baptismū quia bap tismus ianua est et fundamētū omnium sacramētorum. alio modo ꝑ ut est uirtꝰ et tunc distinguēdum est quia inq̄tum ē uirtus formata nō requirit̄ qa sic cīpa ī tali non remitteret̄ uirtute baptismi. Sz inq̄tum est uirtus informis ideſt quedā peccati detestatio quāuis non sufficiens cum ꝑposito emendādi r̄quirit̄ ut causa ꝓhibens remoueat̄ ꝓhibens quia uolū tate remanente ad peccatū non esset ho mo susceptibilis gr̄e fm pisa. ubi. s̄. idē in sum. con. li. 3. ti. xxxiiii. q. cxxxxiiii. Ad hoc etiā facit quod no. fm eundem Pe. et tho. in sū. eo. li. 3. ti. xxiiii° q. xv. fm fra. Ni. ī addi. et ꝑ Pe. ō pal. in. iii. di. iiii. q. i. facit. s. q. ꝓxima et. ī. q. xlii. Octauo quero utrum pnīa tollat reatū totum ideſt omnē obligationem ad penā Rñ° fm pe. sicut qui hominē sic et qui deum offendit peccat dupliciter Primo quidem cōtra equalitatē amicicie inq̄tū debitum affectum non impendit Secūdo contra equalitatem iustitie inq̄tum rem honorem uel debitū obsequiū subtrahit oportet ergo utrūq; restituere et quia restituta amicicia non est ꝓpter hoc re stituta res ablata Ideo post remissionē culpe remanet reatus pene ideꝫ Tho. in iiii. di. xx. fm pisa. ubi. s̄. idem in sū. con. li. iii. titu. xxxiiii. q. vii. fm fra. Ni. ī ad ditione. idem refert arch. de peni. di. i. si agamus. unō dixit Pe. de pal. in iiii. di xiiii. q; pnīa delet omnem culpā actua lem mortalem et uenialem cui applicat̄ spāliter inde Criso. 8 pe. di. 3. taīr dicit etiā si ad sūmū quis puenerit malorum et inde reuerti ueliit ad uirtutes uiā susci pit. s. deus libenter amplectitur et oīa facit quatenus ad priorem reuocet sta tum Item pnīa tollit penam eternā. tpa lem autem si perfecta sit totaliter tollit uel saltem minuit. item restituit cēs uir tutes necessarias ad salutez quod latius ꝓsequet̄ ut ī sū. frīs anthonii nūc arch. florentini in c. de pnīa et sic ꝑ quolibet peccato debetur duplex pena. eterna et tpalis ut no. in c. i. circa prin. de usuris li. vi. et in regulis iur. peccati uenia. et ī c. ii. ō rap. per glo. et doc. et. ī. q. xlv. in fi. Item eterna pena nunq̄ sine cōtritōe et per illam solaz abolet̄ ut not. Io. an. ī c. cum tu. ō ufis. in. ii. colū. Item pena ē duplex. damni scilicet carentia uisionis dei. et pena sensus et hec duplex īterior scz dolor animi de increato bono amisso et exterior. s. ille ꝓpetuus ignis et ver mis qui illos corredit fm Guy. de mōte lauō. in sacramētali de sacr̄o eucharistie in. xxi. colū. et in legenda sancti grego. ad fi. ubi etiā ꝙ in purgatorio ē duplex pena. s. damni inq̄tum retardant̄ a diui na uisione et pena sensus inq̄tum ab igne corpali instrō iustitie punīt̄ur fm theo logos et iude. ī. q. xiiii. ante finem et sic licet per contritionem et confessionē tol latur peccatum remanet tñ pena in hac uita uel in purgatorio supple nisi esset in sūma cōtritōne de conse. di. iiii. baptismi uicem. fm archi. de pe. di. i. si peccatum. et facit. ī. q. xxviii. et xxviiii. circa me diū &. q. 130. circa mediū & se. & cxxxv Et nota ꝙ ꝑ remissiones releuatur quis a pnīa ut per Io. an. in ru. de pe. et remi. in pr in. ubi in fine dicit ꝙ summa cōfes sorum sumpsit originem a tractatu quē copiose fecit host. in sum. ō pe. et remi. et de materia istarum remissionum per Io. an. in. c. quod aūt. de pe. et remi. ad quod. ī. q. liii. dicit etiā Io. an. ī dicto. c. quod aūt. in prin. et in secūda columna. ꝙ papa potest remittere omnem penā peccati ei qui contritus est. similiter re missionem totius pene consequitur sūme contritus ꝑ supradicta et. ī. q. xxx. et sequenti et. q. cxxxiii. et duabus sequē.

Item totiens poterit quis confiteri q̄ tota pena erit per illos sacerdotes r̄mis sa. ī. q. xxxii. post prin. et post medium ibi. Itē debz eē frequēs et. ī. q. xxxiiii. in fi. et. q. liii. in fi. et cxxx. post mediū est enī quasi impossibīle q̄ deus nō respi ciat frequēter confitentē ut dicit Io. an in. c. omnis. de pe. et remi. in viii. colu. Item ducendo meritricem in uxorem cō sequit̄ qs plenā reīssionē penarū ō spō. inter. et ibi per. fra. de zam. in iii. opp. quia tamen homo de his proximis mōis remissionum non potest esse bene certus bonum est obtinere remissionem a papa ut. s̄. uel accedere ad iubileum per no. in simili. ī. q. xxviii. &. xxix. ante fi. & in fi. & ō iubileo habetur. ī. q. xxxiii. Itē per p̄fessionem religiōis approbate de letur omnis culpa. ī. q. xxvii. in fi.

Jubileus

Nono quero quot sunt spēs p̄ie R̄n° se cundum Rai. tres nam alia est solemnis: alia publica: alia priuata. Solemnis est q̄ fit in capite quadragesime cum solemni tate que habetur. l. dist. in capite. Publi ca uero que fit publice sed sine predicta solemnitate & de his habetur. ī. q. cxli. Priuata uero est que secrete in confessi one imponitur de qua. ī. q. cxxxiii. & se quen. scōm pisa. ubi. s̄. Pnia priuata po tius uidetur dici illa que quotidie fit sin gulariter cum quis peccata sua soli sacer doti confitetur scōm Rai. & Hosti. & in sum. confes. eo. ti. q. viii. secūdū fra. Ni. in addi. & per Pe. ō pat. summū theolo gum & canonistam in. iiii. dis. xvi. q. iiii. ar. i. conclu. ii. ubi latiꝰ. Decimo q̄ro utrum p̄nia habeat partes & que sunt. R̄n° secundum Pe. tres sunt partes pe nitentie. s. cōtritio cordis confessio oris & satisfactio op̄is & sunt iste quasi p̄tes integrales secundum p̄fectum esse p̄ie Nam licet in cōtritiōe dimittat̄ peccatū oportet tamē confessionē & satisfactiōz esse saltem in ꝓposito vnde de his p̄tibꝰ Crisо. in corde contritio in ore confessio in ope tota humilitas hec est fructuosa p̄nia de pe. dis. v. p̄fecta. concor. Tho. & Rai. scōm pisa. in v̄bo p̄nia. §. i. Idem in sum. conf. eo. t. q. xvi. secundum frēm Ni. in addi. & intellige de duabꝰ ultimis p̄tibus si assit facultas secunduz Hug. & Arch. de pe. di. i §. his auctoritatibus. & in sum. astensi li. v. ti. viii. & in summa frīs Antho. iii. parte. c. de p̄nia. & plñ per Pe. de pat. in. iiii. di. xvi. q. iii. pre sertim q̄ contritio sit pars sacramēti pe nitentie essentialis ibidem in. ii. articulo Et similitr q̄ satisfactio sit pars penitē tie in. iii. articulo per eundem & ad hec uide Io. an. in. c. ad liberandam. de iuō. in. xii. colum. & per Fran. in cle. duduz. §. statuimus. in fi. de sepult. v̄ de necessa rius ut penitentia sit salutaris zc̄. Et dēt ista contritio seu actio ex corde p̄cedeī ut p̄ dy. in regula. peccati. & q̄ hec tria scz contritio confessio & satisfactio sint in precepto p̄sequitur Hosti. in sum. de pe. §. quis debet. ubi q̄ nomen p̄nie hec tria comp̄hendit. & ad idez no. p̄ Arch. de pe. di. iii. c. i. vñ quia trib9 modis of fendimus deum. s. delectatione cogitati onis impudētia loquutōis & supbia ope ris. ut contraria contrariis curentur tri bus modis oppositis debemus satisfaceī Nam delectationi cogitationis opponit̄ contritio. Impudentie loquutionis con fessio. Supbie op̄is satisfactio. ar. de re. iuī. omnis res. & de bapt. c. maiores. §. hic uero. scōm Hosti. in sum. de pe. §. qui bus. in prin. & de his tribus habetur de pe. di. i. super trib9. & isti sunt tres mor tuī quos legitur dn̄m suscitasse. de peni. di. i. §. denicq̄. v̄. tres quoq̄. & de his tri bus resuscitatis no. de pe. di. ii. hinc etiā Aug. ubi in textu etiam dicitur q̄ trib9 gradibus puenitur ad peccatuz. hoc etiā dici potest illud triduuz de quo ait moy ses exodi. v. deus hebreoꝝ uocauit nos ut eamus uiam triuz dieꝝ zc̄. In hoc tri duo quesiuit uirgo Maria filiū. luce. ii. scōm Arch. p̄ost Rai. de pe. di. iii. p̄fcā. in fi. & de aliis similibus per Ho. in su. ī dicto. §. quibus. p̄ost princi. & Archi. in dicto. c. perfcā. ad fi. Vndecimo q̄ro utrum peccata que per ueraz p̄niaz sunt dimissa redeant q̄ñ quis iterum relabit̄ in peccatum R̄n° scōm Tho. in. iiii. dis. xxii. Aliquid potest r̄dire dupliciter: uī in se & sic peccata dimissa nullo modo re deunt quantum ad maculaz & per conse quens nec ad reatuz. vel in suo effectu & hoc modo peccata dimissa r̄deunt in q̄t̄ū

Trib9 modis pec

ꝑ peccatis dimissis aliquid in sequẽtib9 relinquitur. Ex hoc enim ꝙ homo deum per peccatum offendit ꝓst remissionem precedentiū peccatorum quandã deformitatem ingratitudinis actus sequentis peccati acquirit & ideo dicitur communiter ꝙ redeunt q̃tum ad ingratitudinẽ concor. Ho. Pe. & alii ſm pisa. in v° penitentia Idẽ in su. confes. eo. ti. q. cxliii. ſm theologos coīter Et addit ſm eosdẽ ꝙ licꝫ peccatum sequens aggrauetur ex ingratitudine remissionis priorum peccatorum non tñ est ita graue ſicut oīa p̄terita simul ſm fra. Ni. post pisa. & per Pe. de pal. in. iiii. di. xxii. q. i. nam licet post pn̄iam ueram quis peccet nihilominus illa uera fuit de pe. di. iii. in su. & ꝓ totum &. iiii. di. i prī. &. s̄. q. v. & quia ꝑ eodem peccato nunq̃ bis pn̄ia imponitur de pe. di. iii. §. Item obicitur &. c. ignis. & diuina clementia peccata dimissa ulterius in ultionem uenire non pat t̄ de pe. di. iiii. ad fi. & adde. ī. q. xxix. p̄certim. ad finẽ & plene de materia. ī. q. lv. per totã. & sic ꝑpter offensam nouiter commissam deus maiorem penã infert quod non est nisi per illam ingratitudinẽ Vnde consulunt theologi ꝙ quãdo quis recidiuat & confitet̃ debeat dicere qualiter als commisit illud peccatum & fuit absolut9 & hoc ideo quia ꝑpter ingratitudinem uidet̃ induci queda qualitas habens aggrauare tale peccatū ꝓut dictū est &. i. q. lv. ¶ Duodecimo quero utꝛ requirat̃ pn̄ia ꝺ peccatis per ignorantiam commissis Rn̄° si ignorãtia est talis ꝙ excuset non tenetur: als sic ut in pisa. in v° ignorantia. §. i. &. ii. Idem in sum. confes. eo. ti. xxxiiii. q. cxlvi. ſm fratre. Ni. in addi. in dicto. §. pn̄ia primo & uꝺ ī. q. xliii. ¶ Tricesimo quero utrum requiratur pn̄ia de peccatis oblitis Rn̄° ſm Pe. si homo peccatum ita est oblitus ꝙ nullo modo recordet̃ non tenet̃ ad penitentiam nisi in generali sed tñ debet ꝓ posse laborare ut recordet̃ & si recordari potest tenetur als deletur et ã per confessionẽ generalem ut. ī. q. xl. Idem in su. confes. eo. ti. q. cxlvii. Et hoc casu debet quis penitere non solum de peccatis oblitis in genere sed etiam de ipsa ne gligẽtia ex qua oblitus est in specie ſm Tho. & in su. confesso. eo. ti. q. xix. ſm fra. Ni. in addi. ad pisa. & adde ī. §. vi. q. lxxi. &. lxxiii. Nota g° ꝙ si quis plñ examinauit conscientiã suam & ꝺ aliquibus non potuit recordari tenet ꝓdest & ualet confessio Et si ꝓstea ꝺ ipsis recordatur debꝫ confiteri etiã alteri sacerdoti de ipsis recordatis ſm theologos & canonistas. ad quod adde. ī. q. xix.

¶ Quartodecimo quero utꝛ debeat esse pn̄ia de peccato originali Rn̄° ſm Pe. pn̄ia non est nisi de aliquo actu ꝓprio & uoluntario. originale aũt non est actuꝫ ꝓprium ymo nec uoluntariū uoluntate .s. existente in ipso ſꝫ in altero. Et ideo ꝺ eo non requiritur pn̄ia requiritur tñ displicentia in adulto considerãte illꝺ sicut & cuilibet mali Idem Tho. in. iiii. di. xvii. Idẽ in su. conf. eo. ti. q. cxlvii. ſm fra. Ni. in addi. ad pisa. ubi. s̄. ꝺ b° no. ꝺ pe. di. iiii. c. fi. ī fi. ꝓ glo. & Arch. p9 Pe. uidelicet ꝙ confiteri illud non tenemur licet possit impellere hominẽ ad talia faciendū ne dignus sit morte eterna ut ibi latius ꝓ hoc quia is tenetur confiteri qui actuale peccatum commisit hoc ideo quia sine peccato originali nullus ẽ q̃uis in utero mr̄is sanctificati legantur sicut Ieremias Iohannes baptista & beata uirgo ut dicit Ho. in su. de penite. §. quis autẽ &. §. seq̃. in prin. ubi dicit ꝙ originale peccatū dicitur illud quod omnes trahimus ab adam qui cum sine peccato creatus essꝫ per peccatū corruptus est ut ꝓbatur de pe. di. ii. § romanus. v. princeps & ꝓcedentib9 & sequen. & sic semen suum corruptum & abhominabile factū ẽ, nec potuit postea aliquis ñ corrupt9 ꝺ tali semine generari & ideo cum formato corpore in utero matris ꝺ tali semine infunditur anima ut. lvi. di. nasci. necesse est ut ipsa anima quodã modo inficiatur & corrumpatur & a tali peccato quod naturaliter inest a natura corrupta ꝓcedente, non potest quis purgari ꝑ penitentiã, anima tñ que ex hoc deturpata erat abluitur in baptismo ar. de pe. di. ii. §. non est mirū. v. quicunq;. ſm Ho. ubi. s̄. qui in fi. §. concludit. ꝙ originale peccatū ñ exigit confessionẽ

originale peccꝫ

nem unde ſupplendū eſt ad .c.oīs.ꝺ pe. & remi. dum dicit oīa vꝫ non tñ originale quia per baptiſmū indiſtincte deletur in infante. ī adulto per contritionem de peni. di. 1. tres actiones. ꝺ bap. maiores ꝟ. ceterū. & ꝟ. uerū. ꝑm Io. an. ī dicto. c. omnis. poſt prin. unde illud, aīa que pec cauerit ipſa morietur intelligīt ꝙ fallat in peccato originali quod a primis pa rentibus contrahīt ut ꝓ Io. an. in. c. ii. ꝺ conſti. & de peccato originali uide ꝺ pe. di. iiii. quid eſt quod dr̄. &. c. ſequētibus & in fi. & de conſe. di. iiii. firmiſſime. & c. placuit ut qcūq;. & ꝓ fra. ī. c. maiores. prima. q. ꝺ baptiſmo. & ī dicta ſu. aſtēſi. li. v. ti. iii. ī prī. ubi dicit idē ꝙ piſanella & ꝙ Iohannes baptiſta conceptus fuit in peccato originali & ſimiliter beata ꝟ go no. de conſe. di. iii. c. i. ꝓ glo. & de. cō ſecra. di. iiii. firmiſſime. ꝓ arch. & ī. c. fi. de ferijs. ꝓ An. de bu. & in ſpe. eo. ti. in prin. Sed de beata uirgine dicunt frēs minores & aliqui alii ꝙ cōcepta fuit ex humano ſemine concupiſcentia tñ refre nata ſicut fuerat ī ſtatu innocentie & ſic abſq; peccato originali, nō ex natura ſeu iuſtitia, ſicuti xp̄9 ſed ex mīa. alioqn dar̄ tur ꝙ aliquali mora fuiſſ3 ſub poteſtate diaboli quod dicendū non eſt. ſed p̄dica tores cū canoniſtis dicūt ꝙ ymo cū con cupiſcētia carnis & peccato originali ſ3 infuſa aīa in inſtanti & ſimul fuit purga ta & mūdata a tali macula ita ꝙ nūq̄ fu it in ptāte diaboli quia tñ non eſt ꝺ arti culis fidei optarem ꝙ papa imponeret ſilētiū utriſq; ne ꝺ tali dubio diſputarēt uel predicarent ne forte īde ydiotis ſcā dalū generaret. Sic ergo cauſa originalis peccati contrahitur ex Adam per carnē ꝓpagatā ab eo. dicīt aūt originale pec catū, quia ex uiciosa noſtre originis cōdi tione trahimur ſuituti, dicto. c. firīſſime. & ſic cauſā originalis peccati trahim9 a noſtris parentis9 quia ab illis habemus & trahimus carnem corruptā ex cuius corruptione naſcīt peccatū originale in filio & ideo dicitur filiꝰ trahere ſiue cō trahere illud peccatū a parentib9 & uo catur culpa quia ipſius cauſā trahimus a parentib9 & ideo dicitur eſſe culpa un de ex corruptione carnis quā ex ipſis

habemus naſcīt originale peccatū in no bis ꝑm arch. p9 Pe. de pe. di. iiii. hanc ſo cietatem. &. c. quid eſt. & de iſto pecca to originali no. xv. q. i. ſi concupiſcentia. & de ſumma trinitate. c. i. ī v° natura & in legenda purificationis in. iii. colu. & de pena peccati originalis no. in dicto .c. firmiſſime. & de dr̄ia inter originale & actuale peccatū no. in dicto. c. non ex quo. ad fi. unꝺ dicīt originalis damnatio .i. que ab origine & natiuitate debet de pe. di. ii. qcunq; ab illa. Sed quare poſt uenia p̄ſtitam eue & ade de peccato re manſit originale in poſteris ex quo dam nantur eternaliter ſaltem pena damni. i. carentia uiſionis diuīe licet nō pena ſēſ9 .i. pena infernalis Ad qꝺ. ſ̄. q. viii. poſt mediū. cū omnes naſcimur filii ire ut di cit Aplus & de pe. di. iiii. banc. Item cū xp̄9 ꝓ paſſionem ſuam ſatiſfecerit ꝙ pec tato priorū parentū & plene exquo ori ginale deriuatur ad poſteros quare non fuit ſublatū originale per mortem Xp̄i Ad primū dic ꝙ ex peccato priorū ꝑen tum fuit caro corrupta & illā carnis cor ruptionem tranſmiſerunt ad poſteros & quottidie tranſmittunt p̄res in filios vn de cum originale naſcatur & cōtrahatur ex corruptione aīe ad carnē corruptam cum illa corruptio ſublata nō fuerit nec originale Ad aliud dic ꝙ cum Adam & eua peccauerunt tranſgrediendo precep tum dñi omnes eramus in ipſis originali ter ſiue ſeminaliter & ideo quodā modo omnes peccauimus ipſis peccantib9 ſ3 in xp̄o cum ſatiſfecerit ꝓ peccato priorum ꝑentū nō eramus & ideo ꝓ ei9 ſatiſfacti onem illud peccatū ſublatū non fuit ꝑm Pe. ut refert Arch. de pe. di. i. ꝑpens. ad fi. ꝓ paſſionem tñ & mortē xp̄i fuit ex tinctū originale peccatum quo ad penā illā debitā ꝙ originali peccato qua ſctī ante aduentum xp̄i ꝓhibebātur intrare ꝑadiſū qa ꝓ mortē xp̄i illa pena ex toto eſt deleta. nam uia paradiſi apta eſt ꝑm Hug & Arch. de pe. di. i. miror. & adde ꝙ Adam fuit creat9 immortalis de cōſe. di. iiii. placuit. & qꝺ no. in clementina ꝺ ſu. trini. in v° paſſibilem. & appr̄ ꝓtho plauſtus quaſi primo plaſmatus ut not. ī .c. debitum. de biga. Item plus peccauit

Eua q̃ Adam licet de hoc theologi habe
ant queſtionē ut apte ordet̄ ꝓbari. iii.
di. illud. & ibi hoc tenet arch. poſt lau. &
Hug. & ꝓbat̄ in legenda purificationis
ſcđa colu. quare autē eua fuit creata ex
coſta & non ex alio menbro ade no. xxx
iii. q. v. mulierem. in glo. non de pede.
In fine vite penit. Quintodecimo quero utz aliquis in fiñ
uite pōt penitere Rñ° diuina gr̄a nulli
ſe ſubtrahit facienti quod in ſe eſt unde
homo q̃diu habz uſum liberi arbitrii po
teſt ſe ad gratiā p̄ꝑare dolendo de p̄teri
to & ꝓponendo cauere de futuro unde
de pe. di. vii. in prin. dr̄ temp9 ꝓnie eſt
uſq; ad ultimū articulū uite, & leo papa
dicit nemo ē deſpand9 in hoc corꝑe cōſti
tut9 qa nōnūq̃ ꝙ diffidētia etatis differ
tur conſilio maturiori ꝓficit̄ ꝺ pe. di. vii
c. i. sz tñ ꝑiculoſuz & dubiū eſt qꝺ iſtud
ultimū tempus expectet̄. unde & ibid ē
ſubdit̄ ſicut Aug. ſcribit. ſiquis poſitus
ī ultima neceſſitate ſue egritudinis peni
tentiā accipit fateor non negamus quod
petit sz non p̄ſummus ꝙ bene binc exit
pnīam dare poſſum ſecuritatē aūt dare
non poſſum & ſequit̄. ī. nullus expectet
qñ peccare non poteſt & itez quē ſero
penitet oportz non ſolum timere deū iu
dicem ſed iuſtū diligere & non tantū pe
nam timeat ſed anxiet̄ ꝓ gloria & mīta
ſimilia ibidem ſm ꝓſa. hec hñt̄. de peni.
di. vii. c. ſiquis poſitus. &. c. nulli9. & idē
hētur ī ſu. confeſ. eo. ti. q. lix. ſm Tho.
& Pe. & addit̄ ſm al. & Rai. ꝙ razz eſt
ꝙ in extremis quis ex caritate peniteat
& in tali caſu quilibz ſacerdos poteſt ab
ſoluere ut. ī. q. cxiiii. in fi. nec tali eſt pe
nitentia imponēda sz īnoteſcenda xxvi.
q. vii. c. i. &. ī. q. cxxxiii. & in dicto. c. i.
ſubdit̄. & cū amicorū oīenib9 & elemo
ſinarū ſtudiis pondus pnīe ſubleuādum
ſi forte migrauerit ne obligati & a com
munione & conſortio uenie fiant alieni
a quo ꝑiculo ſi diuinitus erept9 conualu
erit pnīe modum a ſacerdote ſibi impoſi
tum diligenter obſuet ſm fra. Ni. poſt
ꝓſa. in v° pnīa. §. i. facit. ī. q. cxxxv. ad
idē ꝙ Pe. ꝺ pal. ī. iiii. di. xx. q. i. ar. i. ubi
etiā ꝙ pbr̄ ī morte abſoluit ab omni pec
cato etiā de iure diuino non tñ de uīculo
excoīcationis quia homo poteſt abſolui
ab excoīcatiōe poſt̄ mortē ab illo a quo
prius. unde quo ad corpus non eſt neceſ
ſe ꝙ tunc abſoluat̄ quo ad aīaz uero non
eſt neceſſe niſi a pētis abſoluat̄ a quibus
non poteſt abſolui quouſq; fuerit abſolu
tus ab excommunicatione ſm eundem ibi
dē adde. ī. q. xxix. añ fi. ibi qn etiam zc̄.
Et nota ꝙ ſi cōualeſcat nō oportz ꝺ pec
catis amplius cōfiteri nec ꝓpter abſolu
tionē cū ſit uere abſolutus nec ꝓpter pe
nitentiā quia illa fuit ſibi innoteſcenda
non imponenda. dum tñ ille fuiſſz ſacer
dos ut ꝑ eundem ibidem ar. ii. concluſio
ne. iii. ubi latius. tñ poterit ſacerdos
pnīaz innoteſcere & ꝙ tale qd dimittat
frendū ꝓ anima rōne penitentie. & ſi cō
ualuerit ipſam penitentiā intimatā faci
at ut ꝑ fra. An. in ſua ſu. in abſolutione
infirmoz. ſi tñ ſola innoteſcentia facta
ſit vī ſufficere abſq; eo ꝙ dicat ſacerdos
ſi conualueris zc̄. ꝑ predicta. & ꝑ no. ꝑ
Io. an. in. c. in litteris. de rapto. & ſic ui
det̄ non obſtare ꝙ talis nullam poterit
facere pnīaz. ad quod uide. ī. q. cxxxiii.
in fi. &. cl. unum adde ꝙ qui impenitens
morit̄ oīo morit̄ & eternaliter cruciatur
de pe. di. vii. in fi. Sextodecimo que
ro quid eſt in pnīa ſacramentū, quid res
Rñ° ſm Tho. & Pe. in. iiii. di. xxi. in ſa
cramento pnīe, exterior pnīa, ē ſacramē
tum ut ſignum tantum. ſ. interioris pe
nitentie & eſt ibi actus penitentis quaſi
materiale. act9 aūt ſacerdotis. ſ. abſolu
tio quaſi formale. pnīa uero īterior ſiue
contritio ꝓ ut iungit̄ penitentie exteri
ori ſaltem in ꝓpoſito eſt pars ſacramēti
& eſt res & ſignum non aūt ꝓut eſt act9
uirtutis ꝑ ſe ſm eoſdem & in ſu. confeſ.
li. iii. ti. xxxiiii. q. clxxix. ubi hec notāt̄.
res quidem penitentie exterioris eſt ſig
nū remiſſionis peccatoz. Remiſſio autē
peccatoz eſt res tantū. & ſatis concor.
Rai. ſm fra. Ni. oſmi poſt ꝓſa. in v° pe
nitentia primo. penitentia tñ non ualet
niſi reſtituat̄ ablatū. ī. q. cxxxii. Et his
concordat Pe. de pal. in. iiii. di. xiiii. q.
i. ar. ii. &. iii. & ꝑ laud. de ſacramento
penitentie. vi. colu. & ꝑ Io. an. in. c. ad li
berandum in. xii. col. Et nota ꝙ ſacramē
tum penitentie non habet ꝓ ſacramēto
tantū materiā exteriorem aliā a ſuſcipi

ente. sed solū actꝰ v̄bor. ūde in pnīa & mr̄imonio v̄ba repñtant ueraciter totū effectū ut p Pe. de pal. ibidem ar. 1. unō dr̄ in dicta su. astensi. li. v. ti. ii. in prin. q̄ sacramentū dicit illud quod ex instituti one diuīa sub aliq̄ re uisibili sanctificat & q̄ ī hoc sacm̄eto ē res. s. peccati remis sio. signū exterior pnīa in qua est humili atio confitentis tāq̄ materiale & absolu tio cōfessoris tanq̄ formale Res uero & signum interior penitudo ꝑm Tho. & alios. & adde Ho. in su. de pe. & remi. §. quibꝰ. ī fi. ubi dicit q̄ circa hoc tria sūt notanda. scilicz confessio cōtritio & mun datio. confessio non est res signi sed sig nū tātū. s. contritionis. contritio uero ē res signi. s. cōfessionis & est signū. s. mū dationis. mundatio aūt nō est signum ali cuius rei sz est res signi tātū. s. contritio nis allat in sili no. p eū in su. ō cōse. eccl. uel altar. §. & q̄nq̄. v. sz primum. & de hoc plene tractat in su. fra. An. tertia p te in. c. de pnīa circa prin. & de pnīa in teriori & exteriori habet ō pe. di. i. ecō tra auctoritates. &. ī. q. xxix. post prin. & sic duplex est pnīa ut dicit magister sē tentiarz li. iiii. di. viii. vz interior tātum que est de iure naturali & exterior quo fit ad arbitriū hom̄is prima nō est sacra mentū ꝓprie. ꝓa est sacramentum. Est au tem sacram̄etū pnie unyc̄ū unitate ordīs q̄tū ad ꝓpositū. unde non requirit tātā continuationē dicendorz & agēdorz q̄tā exigunt alia sacramenta. & ideo pnīarii q̄nq̄ audiūt aliquē ꝑ parte una die & ꝑ parte alia die q̄nq̄ una die audiūt cōfes sionem & in alia die absoluunt & pnīam iniungūt. Q̄nq̄ etiā ō quibusdam pecca tis absoluunt & eos ab aliis absoluēdos mittūt ad alios ꝑm Rodoicū ut in su. astē si. li. v. ti. ii. in prin. & facit. ī. q. iiii. in fi. &. clv. ad finē. & q̄ pnīa possit inter rumpi & iterari p Pe. de pal. in. iiii. di. xiiii. q. v. & subdit in dicta summa aſten si. q̄ ꝓxima materia huius sacm̄ēti sunt actꝰ pnie. remota uero materia sunt pec cata de quibus dolet & de quibus confi tet & ꝑ quibus satisfacit Absolutio ue ro pbr̄i est forma sacramenti & est ibi si cut forma ꝑm theologos. facit. ī. q. xvii. circa mediū. & ex hus nota q̄ forma & materia huius sacramenti non habeut de necc̄itate cōcurrere sicut est in aliis sacr̄is ut p Pe. & pal. ī. iiii. di. xxi. ar. iii. in fi. Et nota q̄ sacramentum penitentie est sacramentum necessitatis in eo qui mor taliter peccauit ut per Ho. in su. de. pe. §. i. & in dicta su. Astensi. li. vº. ti. ii. in prin. post Tho. &. š. coīa de sacra. q. v. Et ad idem ꝑ Pe. de pal. in iiii. di. xiiii. q. vii. ar. iiii. &. ī. q. xlvii. Item nota q̄ nemo scit an odio uel amore dignus sit Iob. ix. c. & ecclesiastes. ix. in principio facit de pe. di. iii. adhuc instāt. circa fi. & prima ad corinthe. iiii. pōt tñ aliquis scire se habere caritatē de hoc. ii. q. vii. Paulus. ii. & ꝑ. Io. an. in. c. fi. post prī. de. purg. cañ. Item nulli etiā dammato ad mortē denegat confessio ut ꝑ Pe. de pal. iiii. di. xxii. q. ii. & in clementina de pe. & remi. & impedit pnīa ꝑ ypocrisiz ꝑ ludos ꝑ spectacula & negotiatōnes ut ꝑ Pe. de pal. in. iiii. di. xvi. q. ii. ꝑ totū. Septimodecimo quero circa primā ptē pnie quid sit contritio Rñº ꝑm Pe. & Tho. ī. iii. di. xvii. cōtritio a magistris sic diffinit Contritio est dolor uolunta rie assumpꝰ ꝓ peccatis cū ꝓposito cōfi tēdi & satisfaciendi Ad cuius intelligen tiam nota q̄ sicut in materialibꝰ duz dr̄ quod non cedit tactui hoc autem frangi dicit q̄ ꝑ aliqō fortius in ptes magnas diuidit conteri uero qñ totaliter in mini mas partes r̄digit & ānihilat ita cor ho minis duz dr̄ qñ diuine ī̄spiratōni quasi manu se tangenti non cedit sed obuiat. s. dum ī affectu peccā di morat. frāgi uero dicit qñ a ꝓposito r̄sipiscere īcipit q̄uis nondum totaliter ꝙuertat Conteri uero qñ affectꝰ peccati ꝑm omnem sui ptem ī eo totaliter destruit & hoc fit qn uolū tas ꝑfecte ab effectu pc̄ī resilit. unō ta lis resilitio contritio dicitur siue appat & quia talis resilitio dolor q̄dā est ideo ꝑ dolorem tāq̄ ꝑ genꝰ essentialiter diffi nit Additur aūt uoluntarie assumptꝰ ꝓ pc̄īs tāq̄ dra et hec ꝙueniūt ꝙtritioni ꝑ ut est actꝰ uirtutis Sed ꝓut est actꝰ sacm̄enti sic oportet q̄ addatur aliquid in compatione ad alias ptes & ideo addit cū ꝓposito confitēdi & satisfatiendi ꝑm Tho. & Pe. ut ī su. Pisanella iv° ꝙtritio

Mā pnie. ꝓpria
remota

forma

contrito

(contrito est
(confessio

& arch. de pe. di. iii. ꝓfecta. & ꝑ Laud. & sacramento penitẽtie. iii. colu. et ymo. in cle. dudum. xii. col. et ibi fra. in. §. statuim9. ad fi. Idem in su confes. li. iii. ti. xxxiiii. q. xvii. et dicit Pe. ꝺ paſ. in. iiii. di. xii. ꝙ hoc ꝓpositū confitendi & satisfaciendi requiritᷤ in mortali quia q̃tū ad ueniale non requiritur ꝓpositū confitẽ di nisi tantū ꝑ accidens rõne p̄cepti eccl̃i astici. nec etiã ꝓpositū satisfaciendi Sed qui hic non uult satisfacere ꝓ mortali nõ uidetur esse in statu salutis & facit quod dico. ĩ. q. lvii. & nota. �means eũdem in. iiii. ꝙ 9tritio dupliciter accipitᷤ. uno modo ꝓprie ꝓ actu gr̃a informato et sic non ẽ pars sacramenti sz̃ res sacri. secũdo mõ accipitur ꝓ actu liberi arbitrii dolentis de peccato qui non potest dici res cũ nõ sit effectus eius sed est primum principium ei9 & sic est pars sacramenti ꝓut exterius signatur actu uel habitu ut ꝑ fra. An. in dicta su. sic ergo cotritio est uirt9 mẽtis seu gratia. s. humilitas qua deo humiliatur & conteritur & ꝓsternitur & sic disponitur ut uelit se ꝓ peccato puniri & satisfacere ꝓ illo. & hec uirtus est & opus solius dei & hãc nemo meretur sed a deo inspiratur & ꝑ ipsam peccata dimittuntur means Pe. ut refert Archi. de pe. di. i. si cui. ad qne adde ꝑ Pe. de paſ. in. iiii. di. xvii. q. i. ar. i. debet ergo pẽitens dolere de peccatis cũ ꝓposito confitendi & satisfaciendi quod p̄cipitur a dño ꝑ ꝓphetã Ioelis. ii. ubi dicitur scindite corda uestra et non uestimẽta zc̃. ꝺ pe. di. i. §. hoc idem. ubi plene ꝑ Archi. de expositione dictorum uerborum. Et notandum ꝙ contritio est cordis ad qꝺ ẽ. q. x. confessio oris. ut dicit Fran. in. c. ad liberandam in fi. de iudeis. et iste dolor debet esse tripliciter ut ait Grego. acer acrior acerrimus. acer quia offendimus deum et creatorem nostrum. acrior quia offendimus patrem nr̃m celestem q nos paſcit multipliciter. acerrimus quia redemptorem nr̃m qui nos liberauit ꝓ prio sanguine a uinculis peccatorum crudelitate demonum et acerbitate gehẽne means Arch. in dicto. c. ꝓfecta et Ho. ĩ sum. de pe. §. quibus. v. quid sit contritio. subdens ꝙ de tribus debemus dolere. s. de commisso peccato. de obmisso bono. et ꝺ amisso tempore. subdit etiã ꝙ cordis cõtritio ẽ a malo ad bonũ a diabulo ad deũ 9uersio. unde Ioelis. ii. conuertimini ad me in toto corde ur̃o. 9uersio aũt est cordis undiq; uersio. de pe. di. i. 9uertimi. means Ho. ubi. s. &. Arch. in c. ii. de sepul. li. vi. unde sine ista pena interiori. s. amaritudine cordis & dolore & cõpũctõne peccatũ non dimittitᷤ means doc. de pe. di. i. null9. debz̃ g° totũ 9teri angustia & dolore ira & indignatõne 9tra peccata means Arch. de pe. di. i. ĩ actione. & ĩ dicta su. Astensi. li. v. ti. viii. intellige cum caritate alis non essz̃ 9tritio de pe. di. ii. c. i. & sequẽ. maxime in. c. caritas est. & in toto corde debet gemere & dolere de pe. di. iii. hac auctoritate. et. c. illud. facit. c. totam pn̄iaz̃. et. c. sunt plures in fi. et uide de pe. di. i. porro. §. hic idem. circa pr̄i. et in. c. mensuraz̃. §. Item illud ĩ quacũ ꝑ hora zc̃. et ad premissa fac. t. ĩ. q. xxix. ãte fi. et adde ꝙ lacrime sunt signũ ĩteriores 9tritionis de pe. di. i. ĩ prin. means Io. an. in. c. i. de his qui filios occide. et de signis 9tritionis ꝑ Io. an. ĩ. c. a nobis. ii. in prin. de sen. excoĩs. sic g° confitẽs et non penitens non consequitᷤ fructũ pn̄ie supra. q. ii. in fi. quia non ex corde 9teritur. ĩ. q. pxima. et adde ꝙ quis debet esse corde 9trit9 et humiliatus ad petendũ pn̄iaz̃ An. ꝺ bu. ĩ. c. ii. q cle. ul uouẽ.

Decimoctauo quero que sit dr̃a inter attritionem et contritionẽ R̃n° means Tho. in. iiii. di. xvii. attritio dicit assensum ad impfectã tritõnem ũde sicut ĩ corpalib9 dicitᷤ attrita que aliquo modo sunt 9minuta sed non ꝓfecte. contrita uero quando omnes ptes simul et ꝑfecte trite sunt sic in spũalib9 attritio signficat quã dã displicentiã de peccatis 9missis sed non ꝓfectã. contritio aũt ꝑfectã displicentiam means Tho. et Pisa. in v° contritio. et refert Arch. de pe. di. iii. ꝓfecta. Idem in su. 9fes. eo. ti. q. xviii. et plen9 ꝑ Pe. de paſ. in. iiii. di. xvii. q. i. ii. colu. unde talis dr̃a põt dupliciter 9siderari uno° ex ꝑte liberi arbitrii ꝙa dolor impfect9 dr̃ attritio. et dolor ꝑfectus dr̃ 9tritio ꝺ° ex ꝑte dei quia dolor gr̃a informat9 est 9tritio q̃tũcũq; sit modicus dolor qui

Attritio

Contrito

Contrito

Contrito est pred.
Confessio oris

non est gr̃a informatus nō pōt dici gtri
tio sz attritio. nā dolor despatiōis est ma
ior dolore contritionis & tñ non est con
tritio. unde p dolorē ō pctō put est ung
actus numero non pōt attritio fieri con
tritio sed put est unus actus fm spēm at
tritio pōt fieri cōtritio sicut ex mane fit
meridies. & unum ē dispositō ad aliud si
cut etiā i naturalib9 procedit ō imp̄fecto
ad p̄fectū fm fra. Ni. in su. c. de pnīa &
Pe. de pal. in dicta. q. i. p totū. similiter
aliud est conuersus aliud ūsus de pe. di.
vii. q quomā uix. & unde ea. di. p9 medi
ū. & facit. s. q. p̄xima. &. s. ¶. i. q. xlix.
& dicit frater Nicolaus osmi in addi. ad
Pisa. q ista p̄fecta displicētia importat
summū dolorem & ex toto corde. unō &
Rai. in ti° ō pe. ¶. xviii. v. sequit quis sit.
ait q contritio dr̃ quasi simul & ex toto
tritio quia totū cor ad lr̃am quasi terit
& scindit p nimia angustia & dolore ira
& ī dignatōne que cōcipit cōtra ipsa pec
cata. unō p ꝓphetā Ioelis. ii. scīdite cor
da uestra & nō uestimēta ur̃a Item psal.
. l. sacrificiū deo spūs contribulatus cor
contritū & humiliatū deus nō despicies.
punge igit et pcute cor tuū si necesse fu
erit spinis clauis & lanceis et aliis qbus
ipse xp̄us fuit p te punctus in cruce. fm
Rai. tāto enī quis dolere deberet q̄ta ē
grauedo peccati. grauedo enī peccati
mortalis est summa et infinita. cū sit con
tra summū et infinitū deum. ar. insti. de
inīur. ¶. atrox. et extra de sen. excoī. cū
illoz. ¶. nos tñ. et unum solū excludit ab
infinito bono et summo et mittit ad infi
nitū malū ō pe. di. v. frēs. et s. c etiā per
unū solū peccatū mortale deberet quis
summe et infinite dolere ꝓpter quod si
funderet lacrimas ad equalitatem aque
maris condigne dolere non posz. debet
ergo quis recognoscere q nō posset etiā
p uno peccato quātū deberet dolere &
si non pōt quod debet sperz ī mia dei fa
ciēdo quod pōt. i. ex toto corde dolēdo
& tāto magis quāto plura seu grauiora
pcta ḡmisit Ioelis. ii. ḡuertimini ad me ī
toto corde uestro zc̄. et de pe. di. i. quē
penitet. fm eum. sic g° maior et melior ē
contritio q̄ attritio quia illa dr̃ cū carita
te attritio uero stat in suis finibus absq;
caritate fm theologos & doc. Decimo
nono quero utrum requirat ḡtritio de
quolibz mortali peccato Rn̄° fm Pe. &
Tho. ī. iiii. di. xvii. quia ī omni peccato
mortali est actualis auersio uoluntatis
a deo ad peccatum & ḡtraria ḡtrarius cu
rant̄ oportet q in omni remissione pecca
ti mortalis sit actualis auersio a peccato
ad deum que quidem cōtritio appr̃. de
peccatis aūt oblitis sufficit ḡtritō gñera
lis cum conatu ad r̃cordandū & dolēdum
nec solū de peccato oblito debet quis in
genere dolere. sz etiā ō obliuione eiusdē
que ex neglentia ḡtingit. fm Pisa. in v°
ḡtritio. hoc ultimū dictū de dolore obli
uionis fuit Tho. qui ḡcordat p̄dictis sit
cū Rai. ut ī su. ḡfes. eo. ti. q. xix. fm fra.
Nico. in addi. & ḡcordat his in su. Astē
si. li. v. ti. iii. ar. v. & in sū. An. iii parte.
. c. de pnīa. &. s. q. xiii. Vicesimo q̄ro
an regrat spālis ḡtritio ō quolibet pctō
Rn̄° fm Tho. ubi. s. q q̄tū ad prīcipiū
ḡtritionis. s. cum quis ō peccatis suis co
gitat & dolet & si non dolore ḡtritionis
saltem dolore attritionis. sic oportet q
sit specialis ō singulis peccatis que quis
in memoria habet. sz q̄tū ad terminū qui
. s. est dolor gr̃a informatus sufficit q sit
una cōis ḡtritio de omnibus. tunc enim
ille motus agit in uirtute omīum dispōsi
tionum precedentiū fm Pisa. ubi. s. Idē
in su. ḡfes. eo. ti. q. xx. & ut ibi pz circa
hoc clarius loquit̄ Pe. sic dicens. deus nō
r̃quirit ab hoīne impossibile sz possibile
Aut g° pōt haberi ḡtritio spālis siue añ
siue post. & tunc requirit̄. aut nō. & tūc
dico q sufficit generalis nam in momēto
pōt homo ḡuerti in momēto uero nō pōt
ḡuerti de singulis. sz postea si temp9 ha
bet ō his conteri debet. generalis tamē
ḡtritio de qua dicit Aug. ī li. ō pnīa. pe
nitētē oportet simul dolere de omni cri
mine. hec ē dispō immediate ad gr̃az. nā
dolere de uno peccato sine alio non suffi
cit ad salutem. Ex his patz q sufficit cō
tritio generalis. & est necessaria q̄n ptī
cularis non sufficit. sz postea si facultas
adest necesse est deuenire ad spālez sicut
oportet uenire ad spālem eorū r̃cognitō
nem & confessionem de pe. di. v. conside
ret. fm fra. Ni. ī addi. & facit ad p̄dicta

.s̄. q. iii. & ꝑ frez. Ant. ubi. s̄. & Pe. de pał. in. iiii. di. xvii. q. i. in. iii. colu. ibi. v. conclusione. Vicesimoprimo quero quot & que sunt cause īductiue contritionis Rī° ſm Rai. sex. Prima ipsa peccatoꝝ recogitatio. psal. xxxviii. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Secūda pudor qui ad cogitationem ferē ꝓuerbiorū. xii. putredo i ossibus eius qui confusione res dignas gerit. Tertia peccatoris utilitas Iere. .ii. q̄ utilis facta es nimis iterans uias tuas. Quarta timor extremi iudicii & tormenti primo regum. impi⁹ & peccator ubi apparebunt. Ro. vi. stipendia pcī mors. Quinta dolor. s. de amissione prīe celestis. Apoc. iii. tene quod habes ut nemo accipiat coronā tuam. sm. liter dolor ꝺ offēsa dei. hic dolor debꝫ esse acer quia offendim⁹ deum creatorem. acrior quia patrez nostrum celestem. acerrim⁹ quia & nostrū redemptorem qui nos ꝓ prio sanguīe liberauit Sexta spes. s. ueīe qua peccata dimittūt̄ Apoc. iii. Ego sto ante hostiū & pulso. siquis audierit uocē meam & apuerit mihi ianuā introibo ad illum & cenabo cū illo & ille mecum. ſm Pisa ubi. s̄. Idē in su. cōfes. eo. ti. q. xxi. ſm fra. Ni. in addi. unde plen⁹ que dico .ī. q. xlv. Vicesimosecūdo quero utꝝ dolor contritionis debeat esse intellectualis uel sensibilis Rī° ſm Tho. ī. iiii. di. xvii. sicut dicit Gris. unūqꝺq; ꝓ quascūq; causas nasci ꝑ easdem dissoluī de reg. iuris. c. i. cū g° peccatū sufficienter per actū uolūtatis possit nasci. sufficit etiam q; ꝑ solum actū uolūtatis. s. ꝑ displicētiā & dolorem q̄tū est ex ꝑte nr̄a possit tolli. & cū huiusmodi dolorem habere semꝑ sit in ptāte hominis. non aūt hēre dolorem sensibilem. ideo deus nō requirit dolorem sensibilem de contritionis necessitate. sꝫ est de ei⁹ ꝑfectione. ſm Pisa. ubi .s̄. concordat Ho. & Pe. Idem in sn. confessoꝝ. eo. ti. q. xxii. debꝫ et ā hō ad dolorem sensibilem & lacrimationē conari. ut patet ꝑ Aug. de pe. di. i. quē penitet. & si non potest de hoc ipse debet dolere & uelle potiꝰ mortē & oīa mala subisse q̄ in uno peccato cōsensisse. & disponere potius mortem & quelibet mala insutu

rum tollerare q̄ peccato amplius consentire. xxxii. q. ii. itaque. ſm fra. Ni. ī addi. & ꝺ hoc habet̄ in sum. fra. Antoni. ubi supra. & ꝑ Pe. de pał. in. iiii. di. xvii. q. .i. ar. v. & ī. q. xxiiii. et. xxvi. questōne Vicesimotertio quero utrū cōtritio possit eē nimia Rī° ſm Tho. ī. iiii. di. xvii. dicendu n q; contritio ex parte doloris qui est in rōne .s. displicentia peccati in q̄tū est offensa dei non potest esse nimia sicut nec amor caritatis dei quo intense displicentia peccati intendit̄. sed q̄tū ad dolorem sensibilē pōt esse nimia sicut etiam exterior cordis afflictio. ut ieiunium & huiusmodi in his enī oībus debet accipi ꝓ mensura debita conseruatō subiecti ꝓpter quod dicitur Ro. xii. rōnabile obsequiū ur̄m. ſm Pisa. ubi. s̄. Idem in su. confes. eo. ti. q. xxiii. adde. ī. q. xxvi. & .q. xxxii. post mediū ibi uel ne nimis. & quantus debeat esse dolor quē habere debet penitens no. Inno. in. c. oīs. circa prin. de pe. & remi. Vicesimoquarto quero an in contritione requirat̄ maior dolor de uno peccato q̄ de alio Rī° ſm Pe. ubi. s̄. de peccatis in coī ī q̄tum sunt offensa dei debꝫ esse maior ꝺ maiori peccato hītualiter quidem non actualiter sicut etiā in spāli debet esse maior dolor ꝺ maiori peccato eo q; habet maiorem rōꝫ doloris. dolor quoq; sēsibilis. s. penalitatis q̄uiens est ut sit maior quia maiori offense maior pena debet̄ concor. Tho. ſm Pisa. ubi. s̄. Idem in su. confes. eo. ti. q. xxiiii. ubi etiam dicit̄ quo ad dolorem sensibilem q; lꝫ sit q̄uiens q; sit maior nō tñ est necessariū quia etiā sine eo potest esse uera ꝯtritio ſm Oxmū in addi. & ꝑ Pe. de pał. ī. iiii. di. xvii. q. i. ar. v. cōclusione. iii. & uiꝺ ibi in. vi. ar. an unū malū sit p̄eligendū ꝓ uitādo aliud malū

Vicesimoquinto q̄ro an post remissionem peccati debeat ꝺ eo eē ꝯtritō Rī° ſm Tho. in. iiii. di. xvii. dolor contritionis respōdet culpe ex parte aduersionis ex qua ipsa culpa quādā infirmitatē habet & ideo uera ꝯtritio debet saltem in habitu semper manere ſm Pisa. ubi. s̄. concordat Pe. ut in su. confesso. eo. ti. q. xxv. Et ad hoc de pe. di. i. non ita. ubi dicitur lingua cordis non carnis apō deum

uerum iudicem iugiter ꝯfiteri debemus ſm Oxmū ī addi. & ſic durat ꝯritio quo uſq; homo uiuit. ut ꝑ Pe. & paſ. iiii. di. xvii. q. i. ar. iii. ꝑ hoc quia peccata iam confeſſa ſacerdoti ſemper ſoli deo corde non uoce ꝯfiteri debemus. ſm Pe. ut refert Arch. & pe. di. i. c. fi. & facit. & pe. di. iii. ſi apl̄us. glo. ii. & q̄ ibi ꝑ Archi. & quod no. ea. di. c. ꝓductior. glo. ii. & & pe. & remi. c. quod aūt. glo. magna ad fi. & adde. s̄. q. iiii. unde ex hoc ſolo q̄ cū recordor nō doleo non pecco mortaliter ꝑ no. in dicto. c. ſi apl̄us. niſi forſitan rōne ꝯtempt9 aut recidiue delectationis quo caſu ꝓcedere poſſ3 opinio aliter dicentium Viceſimoſexto quero utr̄ cō tritus debeat poti9 uelle eſſe in inferno q̄ peccare Rñ° ſm Tho. in quolibet contritus teneť ex caritate plus diligere deum q̄ ſeipſum. peccare aūt eſt facere contra deum. pena3 aūt ſuſtinere eſt contra ſeipſū. ideo oportet q̄ contritus quamli b3 penā p̄eligat culpe. ſed tñ deſcēdere ī ſpāli ad hāc penam ut illam non teneť. ymo ſtulte faceret ſiquis ſeipſum uel alium ſollicitar3 ſuper huiuſmodi ꝑticularibus penis. concordat Inno. ſm Piſa. ubi .s̄. concor. etiā alb. ut ī ſu. con. eo. ti. q. xxvi. ubi etiā dicitur ſm Anſhelmum in li. de ſimilitudinibus q̄ quis debet magis eligere eſſe ī inferno ſine culpa q̄ ī ꝑadiſo cū culpa. ſm Oximū in addi. & ē rō h9 dicti Anſhelmi quia innocens in inferno non ſentiret penā. peccator in ꝑadiſo nō gauderet de gloria ſed ſtultū eſſet de cē deř ad has ꝑticularitates. q̄a terribilia ī ꝑticulari ꝯſiderata plus terrent. & ideo deſcendere ad huiuſmodi particularium pena3 ꝯſiderationem eſſet inducere homines ī temptationē & p̄bere occaſionē peccandi. ut per Arch. de pe. di. i. ī actō ne. & ideo dicunt doc. in. c. omnis. & pe. & remi. q̄ ad remiſſionē culpe ſatis ē q̄ doleat peccaſſe & uelit ſatiſfacere & nō uult ultra peccare. non tñ teneť ꝓponere q̄ potius ſuſtineret mortem q̄ peccaret in futurum ſi neceſſitas ei incumber3 q̄uis ſi pñs eſſet neceſſitas tunc deberet eligere nō peccare. ad hoc. s̄. q. xxii. debet ergo ſperare q̄tū ad futurum temp9 q̄ aut illa neceſſitas non ueniet aut q̄ dominus dabit cū temptatione ꝓuentū primа ad corinth. x. diſcretionis tñ ē tales temptationes fugere exemplo xp̄i qui fugit in egiptū. ar. ii. q. i. ¶. cum ergo. ut per Io. an. in dicto. c. oīs. in. viii. colu. & ꝑ Io. de lign. & doc. ibidem. & in dicta ſum. Antonina tertia parte. in. c. de ꝯtritione. v. de q̄titate ꝯritionis. & ꝑ Pe. & paſ. ī. iiii. di. xvii. q. i. ar. v. ꝯcluſione. ii. Viceſimoſeptimo quero utrum peccati remiſſio ſit contritionis effect9 Rñ° ſm Tho. ī. iiii. di. xvii. Contritio pōt dupliciter ꝯſiderari. uel inq̄tū ē pars ſacramēti. uel inq̄tum eſt actus v̄tutis & utroq; mō eſt cauſa r̄miſſionis peccati. ſ3 diuerſi mode quia inq̄tum ē ps̄ ſacramēti coopatur ad remiſſionem peccati. īſtrumentaliter ſicut etiā alia ſacramenta In quātum autem eſt actus v̄tutis ſic eſt quaſi cauſa materialis remiſſionis peccati ſicut materie diſpoſitio. & addit Hoſt. q̄ licet ī cō tritione dimitať peccatū quando fit cū ꝓpoſito confitendi & ſatiſfaciendi. ſi tñ poſtea tempore debito nō ſequať cōfeſſio & ſatiſfactio. peccatū q̄dē dimiſſum non redit ſed mortaliter peccat qui obmittit & ſic intellige de pe. di. i. magna. ſm Piſa. ubi. s̄. Idem in ſu. con. eo. ti. q. xxvii. & concor. Rai. in. ti. de pe. §. xix. qui incipit qualiter. ſm Oximū in addi. & ade. ī. q. xxix. Et dicit laud̄. q̄ effect9 contritionis eſt ut totaliter mundet purget & abluat a peccato. & ſm hoc intelligas oēs auctoritates que dicūt q̄ ꝯtritio delet peccatū. i. gr̄a dei informans ꝯritionē hominis delet peccatū quia ad ipſam gr̄am tātum ſpectat hoc facere & pe. di. i. v̄bum. ſm eum in ſacramentali. ī ru. de pn̄ia. iiii. colu. & de effectu ꝯritionis ꝑ Pe. de palu. ī. iiii. di. xvii. q. i. ar. iii. & tollit peccatum etiā mortale durante habitu aggrauato ad peccādū. ī. q. lix. ꝓſt mediū. & adde. ī. q. cli. ī f. Vnde ꝯritio tāq̄ fortiſſima machina cōterit congeriem peccator̄ que quaſi quidam murus ſepant nos a deo yſaie. lix. iniquitates nr̄e diuiſerunt inter nos & deū Item hec conterit laqueos & cathenas diaboli. pſal. laqueus ꝯritus eſt zc̄. Itē deſtruit carcerē ifernalē quē demones pauerunt in inferno anime peccatrici &

uires demonum eneruat, unde Sampson iudicū. xvii. postq̄ creuerant capilli eius uirib9 rest tutis 9cussit duas columnas ita q̄ ipse cū philisteis mortu9 ē. sic pec cator cum recup.uerit capillos. i. dona spūs sancti p̄ contritionem uires restitu untur ita q̄ duas pessimas columnas. i. 9 cupiscentiam carnis & supbiā uite concu tit ueterem hominem in se interficit do mum infernalem diruit demonum uires eneruat. ista cōteritur brachium pecca toris & maligni. i. diaboli Itē ista repat muros irm̄ quos destruxerat Nabuyza dan. iiii. Regum ultimo in psal. bene fac dñe in bona uolūtate tua sion. i. in contri tōne a te solo gratis data uł danda sion .i. anime ut sic edificētur per eam muri irm̄. p̄m Rai. ut refert Arch. de pe. di. .i. in actione. & p̄ Ho. in su. de pe. §. qui b9. v. & quis sit effect9. ubi subdit Ho. q̄ contritio mundat aīam a reatu culpe liberat a pena gehenne ab horrenda de monū societate & a uilissima peccati fui tute sz & restituit bona spūalia que hō amiserat p̄ peccatū. societatem. s. spualē coionē bonorū ecclie que dicit p̄tice ps ego sum omniū timentiū te. ō filio ire fi lium gr̄e reddit. de filio diaboli filiū re gis altissimi. & p̄ 9sequēs efficit heredē de coheredem autem xp̄i. p̄m eū. facit .ī. q. xxxi. in fi. Ex his nota q̄ contriti onem p̄cedit gr̄a dei. ut p̄ doc. i. c. oīs. ō pe. & remi. & q̄ nota. ō pe. disti. i. mag. in v° dimisit p̄ Arch. xxxii. q. i. si p̄ ianu am. & p̄ Ho. in su. §. quibus. v. sed & cor dis contritionem. ubi etiam dicit q̄ & ca ritas est uia ad contritionem & remissio nem peccatorum. & plura de caritate di cit. ad quod. ī. q. xxix. post prin. ultimo no. q̄ p̄fessio religionis approbate cū 9tritione & confessione equipol let bap tismo quo ad deletionem omnis culp̄e. p̄m Pe. de pał. in. iiii. di. iiii. q. iii. p̄ hoc no. xxxiii. q. ii. c. ammouere. ī glo. ex b° loco. & in spe. de reo. ad fi. & p̄ feō. con filio. xxxi. incipit questio talis. ē quidā de ppto zč. & facit. s̄. §. i. q. xlix.

Vicesimooctauo quero utrum contritio possit tollere totum reatum pene Rñ° p̄m Pe. ubi. s̄. contritionis intentio pōt attēdi dupliciter ł ex p̄te caritatis q̄ cau sat displicentiā peccati uł ex parte dolo ris qui insensiciā excitauit & utroq̄ mō potest ī tātū intendi contritō q̄ tota pe na remittit̄ nihilominus tñ confessio & pnīe iniuncte expletio requirit̄ ꝓpter p̄ceptum & incertitudinem quia. s. nō ē quis cert us q̄ sua contritio fuerit suffici ens ad totū reatum tollē. dū Idem Tho. ubi. s̄. Idem in su. cō. est. eo. ti. q. xxviii. p̄m Oximū post Pisa. ubi. s̄. facit. ī. q. ciii. & uide oīo. s̄. q. viii. unde tanta po test esse contritō q̄ sacerdos nullā pnīaz imponeret. ut no. de pe. di. i. mensuram in prin. & p̄ Inno. ō pe. & remi. c. qō au tē. facit. eo. ti. is qui. in prin. & euitabit penā purgatorii & hēbit uitam eternaz Arch. xvii. q. i. si ergo. ii. colu. Vice simonono q̄ro an p̄ cordis cōtritōz absq̄ oris cōfessiōe & opis satisfactōe dittat̄ peccatū dic latius q̄ Gr̄ang9 ō hoc ō pe. di. i. p̄ totū facit longū tractatū. Primo allat̄ ꝓ illa parte questōnis q̄ p̄ solā cor dis contritionem dimittat̄ peccatū sine confessione oris & opis satisfactione & ad hoc ꝓbandum allat̄. primo ad ꝓban dum id ex quo hoc uidet̄ sequi. s. q̄ uolū tas ꝓ facto reputatur & hoc ꝓbat usq̄ ad. §. econtra. ab illo loco ꝓbat contra. usq̄ ad. §. pene. ubi ponit unam solutōnē postea ponit aliam. ut in. §. cogitatio. Postmodum solutōnem impūgnat. & sic uel dissolute & ꝓlixe allat̄ aliqñ ꝓ una parte aliqñ ꝓ alia aliqñ r̄spondet aucto ritatibus aliqñ soluit contrarietates ali quas. tandez uero cui p̄ti magis sit ad he rendū non determinat sz arbitrio lecto ris relinquit. ut p̄ Arch. de pe. di. i. ī su. & glo. ibidē refert sup̄er hoc opiniones Prima opinio est q̄ nec cordis contritio nec oris confessio p̄cta dimittūt sed gr̄a dei de conse. di. iiii. nemo tollit. sed ipsa cordis cōtritio est signū peccata eē dimis sa sicut exterior satisfactō est signum cor dis contriti. gr̄a enī precedit contritōnē ar. de pe. di. i. non potest quis contritio remissionē. ad quod. s̄. q. xxvii. ad fi. un ō r̄missio attribuēda est gr̄e que ē causa cause. hanc opi. uidetur sequi Goff. ꝓ put no. ī su. ō pe. §. tria sunt necessaria. Alia fuit opinio Petri māducatoris ut refert glo. in dicta su. qui dixit conditionalē sp

remissionem & cordis cõtritionẽ. ſ. ſi ſa
tisfecerit de pcto. & facit de pe. di. iii.
ſane cauendum. ī fi. ꝑm Arch. ibidem. uł
dic ꝙ eſt conditionalis. ſ. ſi poterit hre
ſacerdotem ꝑm doc. in dicto. c. oīs. quod
in idē recidit Alia fuit opinio ut ꝛfert
glo. ubi. s. que uult ꝙ ꝑ ſolam contritio
nem dimittat peccatum ſup qua glo. di
cit Arch. ꝙ iſta opinio que hab3 ꝙ con
tritio dimittat peccatum eſt celebrior ǒ
hoc etiā ꝑ Hoſt. in ſu. de pe. §. quib9. v.
illud autem ubi refert opi. aliquoꝛ. &
dicit ꝙ Gratian9 ſcripſit hoc lectoris ar
bitrio relinquendum. ǒ pe. di. i. §. quib9
auctoritatibus. & ultimo refert Hoſtiē.
opinionem Hug. qui dixit ſola cordis
contritione deleri peccatum in adulto ſi
uere conteritur & ꝓponit decetero non
peccare & de 9 missis confiteri & ſatiſfa
cere de pe. di. i. mag. nec obstāt auctori
tates innuentes peccata non dimitti ſine
confeſſione & operis ſatiſfactione quia
intelligi debent de confeſſione interiori
que eſt recognitio peccati ī mente ſua uł
ꝓpoſitum confitendi uel gr̄a qua ſic hō
diſponitur ut doleat de peccato & ꝓpo
nat confiteri & ſatiſfacere ſi locus & tps
affuerit Idem intelligit de ſatiſfactōne
interiori que eſt dolor interior & amari
tudo aīe de peccato 9miſſo & ut abſtine
re ꝓponat de pe. di. iii. ſatiſfactione. &. c.
ſi aꝑtus. & di. i. §. huis uerbis. & dicit
Hoſt. ꝙ hec ultima opinio celebrior eſt
& hanc dicit eſſe tenendā. ſed ei ſic oppo
nit ex quo ſola 9tritione deletur pecca
tum ad quid op9 eſt oris confeſſione &
ſatiſfactione & ipſe reſpondet ꝙ neceſſa
ria ſunt ad humilitatem & iuſtitiam exer
cendam de pe. di. iii. ꝓductior. & ut ſatiſ
faciat eccliē que leſa eſt ǒ peccato. uel
tñ non intelligas ꝙ ipſa contritio pecca
ta dimittat. ſ3 in ipſa contritione gr̄a dei
condonat omnia liberaliter. unde Amb.
uerbum. i. filius dei tollit peccata ǒ pe.
di. i. v̄bum. & Aug. nemo tollit peccata
mundi niſi ſolus xp̄s qui eſt agnus tollēs
peccata mundi de conſe. di. iiii. nemo tol
lit. non tñ excludas patrem & ſp̄m. nā
inſepabilia ſunt opera trinitatis de cōſe.
di. iii. oīs in fi. & di. iiii. quō. circa medi
um. xi. q. iii. illud. ꝑm Hoſt. ubi. s. Idem
Arch. ubi. s. inducens Thobie. iii. ī tp̄e
tribulationis. i. tribulati cordis. i. cōtri
ti peccatū dimittis. ſ. huis qui inuocāt te
ad idem de pe. di. i. uerbū. ꝑm Rai. hāc
etiā opi. Hug. ſequitur glo. de pe. di. i.
in prin. ī glo. utiq;. allat dictum. c. mag.
v. etiam de hoc no. & in dicta glo. utiq;
etiam no. ꝙ remittitur quo ad culpā nō
quo ad penam. quod no. etiā de pe. di. i.
menſuram. §. Item in leuitico in v° pecca
to. ad qō. s. q. viii. & ꝙ hec ultima opi.
Hug. ſit uerior ꝓbat Ho. poſt Rai. per
exemplum Lazari reſuſcitati & poſtea
abſoluti a diſcipulis & ꝑ decem leproſos
qui in uia mundati ſunt & exēplo leproſi
de quo de pe. di. i. §. ſi autem cor nr̄m. &
§. hoc idem. ꝑm Goff. Rai. Ho. & Arch.
& dicit Ho. ubi. s. ꝙ peccator aſtringit̄
duplici uinculo ad ſatiſfaciendum. unū ē
quo ligat̄ quo ad deum & iſtud in contri
tione remitt̄. Aliud quo ad eccliam &
hoc ꝑ cōfeſſionē & ſatiſfactōnem iniūctā
& abſolutionem pbr̄i relax̄ & hec ꝓ
bant dicta exempla & hoc etiā exp̄ſſim
ꝓbatur de ſen. excoīs. a nobis. ii. §. i. ibi
uinculum. ergo quo peccator ligatus eſt
apud deum in culpe remiſſione ſubaudi
per contritionem obtenta diſſoluitur. Il
lud autem quo ligatus eſt apud eccliam
cum ſnīa remittit̄ ſubaudi uel cū a pbr̄o
abſoluitur relaxatur ut ibi ſequitur ī ex
emplo Lazari. & hoc ītelligas ſiue pecca
tum ſit notoriū de quo ibi uidetur loqui
ſiue occultū q̄uis de occultis apparere non
poteſt niſi ꝑ cōfeſſionem nec ipſa eccliа
punit ǒ ſi nonia. c. tua. in fi. &. c. p̄cedēti
in fi. ſacerdos igitur dei mīſter ei cum iā
dīs ꝑ cordis conrtitionem peccatum di
miſit ſatiſfactōnem imponit & tempalē
penā inīūgit alleuiat uel remittit & ꝑm
hoc intellige de ꝑ. di. i. multiplex. &. c.
qui ē penitet. in fi. & di. v. cōſideret. ī fi.
& ſic dīs remittit penā eternā. pbr̄ tpa
lem quia ꝑ quoliḃ3 peccato hec duplex
pena debetur de pe. di. i. ſi peccatum. &
c. ſi primi homines. & di. vii. c. fi. ad qō
ſupra. q. viii. hoc tñ ſic ītelligas ꝙ pri°
& principaliter eternam meret̄ pecca
tor qui ſi non conteritur nulli alii aſtrin
gitur ſi autē conteritur a deo ipſi eterna
remittitur ſ3 in tempalem 9mutatur ut

in eisdem capitulis comprobat & hanc tempalem pōt sacerdos remittere in totū uel in partem fm no. p eundem Io. in su. in ru. de remissionibus. §. ad quod ualent v. illud etiam 9sulimus. nullum autē peccatum sine pena est. aut enim puītur tempaliter p hominem. aut eternaliter p deum fm Ho. in alī. §. quibus. v. illud autem. ibi etiā dicit q̄ si postea oris confessio & satisfactio nō sequat peccatū iā dimissum in contritione non redit tamē peccat mortaliter is qui potest cōfiteri & satisfacere & hoc non facit. & sic intelligit de consc. di. 1. mag. ad quod. s̄. q. xxvii. circa prī. & ideo dixit Hu. & Arch. post eū. & glo. ō pe. di. 1. §. ecōtra. ī fi. super glo. hec argumentatio. in fi. q̄ uerū est q̄ in contritione cordis ante oris confessionem peccatum dimitttitur. dum tī penitens habeat uoluntatem confitendi eccīe. si tp9 & facultas affuerit. aliogn non est uere penitens. & non dimittitur ei peccatū. si uero dimisso peccato ī cordis contritione & bīta uoluntate eccīe confitendi postea mutet uoluntatem & nolit peccatū confiteri idem est reus ñ peccati iam dimissi sed peccati quod committit nolendo & contemnendo cōfiteri quod est aliud a peccato iam dimisso fm eos. & nota q̄ triplex est compunctio in peccato. s. passio actio & cōtritio. passio peccati non delet peccatum. actio est qñ quis se affligit & iste actus non delet sed est contritio uirtus cum quis ꝓponit nū q̄ peccare humiliat se deo recognoscens peccatum 9missum & ꝓponens non committere. ista est uirtus non humana sz diuina infusa. & hec bene delet peccatum dūmodo ꝓponat confiteri ut dictum est alias si contemneret confiteri peccaret mortaliter. & licet contritio ōleuisz peccatum tamen si postea contemnat cōfiteri inducitur nouum peccatum mortale et ꝓinde habetur nunc quo ad uitā eternā ꝓmerendā ac si nullū foret remissum per contritionem fm doc. et Io. ō lig. ī dicto. c. oīs. unde p cordis contritionem quis sanatur apud deum nō tī q̄tum ad ecclesiam ut no. Arch. in. c. decernim9. ō sen. excoī. li. vi. in glo. mag. ante fi. quī etiā excoīo quo ad peccatum seu culpam tollitur sola contritione apud deū lz ñ aput ecclesiam ut p Io. an. in. c. cum desideres in fi. et in. c. a nobis. el. ii. in. iii. colu. de sen. excoī. et Ho. ī su. ō sen. excoī. §. quis potest. v. sed nūquid nudo uerbo in fine et v. sz nūquid si clericus. et v. sed quid si excoīcator. in fi. cum alīs similibus. sed attende q̄ fra. Ni. osimi ī addi. ad Pisa. in v° contritio ad fi. refert Rai. in ti. de pe. §. xix. qui incipit qualiter. zc̄. dicentem q̄ opinio que habet q̄ ꝑ contritionem tantū remittatur peccatum est celebrior. cuius ueritas patet p exemplum Lazari et si ipse aut frater Ni. dicit sic puto autem q̄ due alie opniones p̄dicte saluari possent. nam licet cōtritio ponat uere contritū ī statu salutis tī p illaz nō uidet fieri simplex remissio. cum contritus adhuc manet iuxta posse ad confessionem obligatus. unde quousq; fuerit p sacerdotem in confessione absolutus non uidetur dimissus ut patet in Lazaro qui licet fuerit resuscitatus a deo adhuc tī erat ligatus quousq; fuit p discipulos absolutus Io. xi. ideo plena remissio non uidetur dari ante confessionē nisi impossibilitas illam penitus excludat. unō in li. de padiso & de pe. di. 1. non potest. dicit Albertus non potest a peccato iustificari quisq̄ nisi fuerit peccatum ante confessus fm eum. et sic hic etiā uult q̄ saltem effectualiter sit absolutus et in statu salutis concluditur q̄ diuina gra mediante contritione peccatoris delet omnia peccata ut p Io. de lig. post doc. in dicto. c. oīs. unde dicitur q̄ remissio fit per cōtritionem. de pe. di. 1. q̄tumlibet. et. c. quē penitet. fm Io. an. in. c. a nobis. ii. in. ii. colu. de sen. excoī. et facit. xvii. q. 1. qui bona. §. 1. de consecr. di. iiii. eccā caritas. xxxiii. q. 1. c. fi. xxvi. q. vi. huis qui. et. c. cognouimus. in fi. cum si. si ergo confessio non 9temnatur sola contritio sufficit ut per Host. in su. de pe. §. quis debz. et Arch. de pe. di. 1. c. 1. unde firmiter est tenendum q̄ sola contritio sufficit ad deletionē peccati absq; oris confessione dū modo sit cum ꝓposito cōfitendi et satisfaciendi. requirtur tī confessio ꝓpter p̄ceptum ecclesie. ut in su. astensi. li. v. ti. ix. ad fi. et ꝓpter preceptum diuinum ō

quo.ĩ.q.xlvii.& sic satis est qꝫ homo cõ teratur in continenti post ꝓpetrationem & ꝑ talez cõtritionẽ cũ ꝓposito confiten di tempe debito dimittitur peccatum ꝑ .c.magna.de pe.di.i.ſm Ni.in dicto.c. oĩs.viii.colu. Idem ſconcludit fra. Ant. in dicta ſua ſumma.iii.ꝑte.c.de confeſ ſione. dicens qꝫ ꝑ ſolam contritionem ha betur remiſſio peccati.ſed nihilomin9 ta lis tenetur poſtmodum confiteri tempe ſuo & ſatiſfacere .& hoc ſm Tho.& rõ ne dubii quia certus non eſt ſi eſt contri tus & rõne precepti facti 'de cõfeſſione ſi autem h° obmittit facere tempe debi to peccata quidem iã dimiſſa non redeũt ſz ſm Hug.tunc peccat mortaliter illud obmittendo.ut ibi latius & huis effectu aliter 9cordat Lauð.de ſacramẽto pnie v.colu.v.iiii.an ſit oĩo.dñs Ni.in dicto .c.oĩs.pĩt.col.poſt mĩta.9cludit qꝫ tenẽ do qꝫ confeſſio ſit ð iure diuino peccatũ intelligeretur dimiſſum ꝑ contritionem conditionaliter.ut ſentit Inno.ſed tenẽ do qꝫ ſit de iure humano & tunc cum pec catum iam a deo fuerit dimiſſum per ſo lam cõtritionem di.c. magna. Et hẽbat iſte ꝓpoſitum confitendi.ſi poſtea nõ cõ fitetur peccat mortaliter non parendo precepto eccleſie. ſed peccatum iam dimiſſum non redit ſecundum eum. & adde.ĩ.q.ꝓxima. Triceſimo quero an ſemꝑ ſufficiat contritio Rñ° nõ ſi pec cator habet tempus & copiã ſacerdotis non enim ꝓdeſt contritio ſine cofeſſione ſi peccator tempus & copiam habeat cõ fitendi.ut per Io. an.ĩ.c.oĩs.in.viii.co lumna.de pe.& remi. & dixi .ſ. q.x. & ꝓxma ꝑ totam.unde licet peccatum ſit donatum & deletum.non tñ uidetur eſſe tectum ymo nudum & aptum quouſqꝫ ſit congrua ſatiſfactio facta.ſic ergo deus donat peccatum & homo delet interius per confeſſionem & operis ſatiſfactionẽ ſm Pe.ut refert Arch.de pe.di.iii.ille rex.in fi.nam ubi quis poteſt confiteai aĩs ſi nen uult non ſaluaẽ.quod uerũ eſt, ut no.Arch.de pe.di.i.porro.§.cum g° v.alii.ſi enim poteſt haberi facultas nõ ceſſaria eſt oris confeſſio que non debet contemni.de cõſe.di.iii.baptiſmi ꝓcẽ &.c.non dubito. & de pe.di.i.agite pe nitentiam.& ſic ſi facultas adeſt. Illud Iacobi eſt preceptũ neceſſitatis.ſ.cõfi temini alterutrũ peccata ueſtra.ſed cum facultas non ſuppetit.tũc ſufficit cordis contritio.ar.xlv.di. due.de eo qui mi.ĩ in poſ.cum ſicut.& hoc ẽ uerum quo ad culpã delendam non penam.& quod dici tur qꝫ poteſt eſſe tanta contritio cordis qꝫ ſufficit etiam ad penam delẽdam cum erubeſcentia partem habeat remiſſionis de pe.di.iii.quẽ penitet.hoc non eſt ratı one contritionis.ſed penalitatis.ſm Pe. de ſaluia.ut refert Arch. de pe.di.iii.ꝑ fecta.ad fi. Eſt ergo confeſſio neceſſaria ſi habetur facultas.& ꝓdeſt tum ꝓpter erubeſcentiam peccati.que ẽ magna ꝑs pnĩe.di.c.quẽ penitet.tum ꝓpter humi litatem & obĩam.que exhibetur eccẽ ge mendo coram ſacerdote.tum ꝓpter gra tiam per impoſitionem man9 ſacerdotis xxiiii.q.iii.notandum.tum ꝓpter recõci liationem.quia ſacerdos reſtituit coĩoni & participationi ſacramentorum.ð pe. di.i.multiplex.&.c.nõ nulli.tum ꝓpter 9mutationem pene tempalis.que ẽ ĩ ar bitrio ſacerdotis ð pe.& remi.deus qui ſm fra.ĩ dicto.c.oĩs.lz g° añ oris cõfeſ ſionem peccatum dimittatur tñ fit cõfeſ ſio ad oſtenſionem penitentie interioris ut per Arch.in dicto.§.cum g°.uel dic qꝫ fit ex cauſis ꝓmiſſis ſupra hac eadem .q.&.ſ.q.ꝓcedenti.in fi.preſtim.quia per 9tritionem non tollitur pena regĺr. que tñ relaxatur per ſacerdotem.ut.ſ. .q.ꝓxima.non tamen premiſſa ĩtelligas qꝫ regĺr teneatur qs confiteri.niſi ſemel in anno.ut.d.c.oĩs.ad hoc.ĩ.q.l.

Triceſimoprimo quero circa ſcdam ꝑtẽ pnĩe qd ſit 9feſſio. Rñ° ſm Tho.ĩ.iii. di.xvii. conuenientiſſime diffinitur ab Aug.ſic Confeſſio eſt per quam morb9 latens ſpe uenie apitur. 9cor. Pe. ut in ſum.9feſſo.li.iii.ti. xxxiii. q.xxx. Ad cuius intellectum dicit no.qꝫ 9feſſio tri pliciter fit.aut in foro anime interi9 co ram deo.aut in foro pnĩe exterius corã dei uicario.aut in foro 9tentioſo coram iudice.in prima peccatum latens nõ api tur quia deo aptum erat.ĩ ultima nõ api tur ſpe uenie.ĩ media uero peccatum la tens ſpe uenie apitur.unde confeſſio ſaẽ

mentalis que ē ꝑs pñie 9uenięter descri
bitur. & ꝑ materiam que ē peccatū. & ꝑ
actum q̄ est aperire. & per finem qui est
spes uenie. ſm Pisa. in v° confessio. pōt
addi q̄ ideo dicitur spe uenie quia si alia
de causa apiatur peccatum non est cōfes
sio, nam si apiatur causa consilii est consul
tatio, si uero ex lasciuia uel leuitate ē diſ
ſolutio, si uero ad aliquē malum finem ē
malignatio. Et ex hiis satis patet quod
peccatum quod dicitur non ex spe uenie
seu ad impetrandum ueniam non potest
dici dictum in confessione. nec tenetur sa
cerdos illud tenere secretum. ut patet ꝑ
Rai. sub ti. ð pe. & remi. §. poñ q̄ aliqs.
& ꝑ glo. eius eo. ti. §. ð ꝑena sacerdotis.
sup v° peccatum. & quia non oīs qui spe
uenie apit peccatum consequitur ueniā
ut si non confiteat̄ sacerdoti idoneo ex
tra de pe. & remi. oīs. & ð' pe. di. vi. qui
uult. uel aīs indebite confitetur. de pe.
di. v. falsas. &. c. fr̄es. ideo. Rai. sub ti. ð
pe. & remi. §. ꝑa dicta. diffinit Confessio
est legitima coram sacerdote peccati de
claratio. Et subdit Rai. in dicto. §. ꝑa dic
ta. q̄ confessio dicit̄ quasi simul ex toto
uel undiq̄ fassio. nam ille 9fitetur qui to
tum fatetur. glo. sup̄ v° undiq̄. i. ð oīb9
peccatis que occurrūt meōrie & ð circū
stantiis eorundem aggrauātibus in aliud
genus peccati. ut si ꝑcussio uel furtum in
ecclesia factum fuerit. quia hic locus tra
hit ad sacrilegiū. ſm Oximum post Pisa.
aliqua addendo. & ð hoc ꝑ fratrem An.
in su. c. de confessione. & Pe. de paī. in.
iiii. di. xvii. q. ii. circa prin. & ꝑ lauð. de
pñia. iiii. colu. uel dic q̄ confessio ē cano
nica coram sacerdote peccatorum facta
declaratio. ſm Host. in su. ð pe. §. quib9
in fi. uel dic Confessio est legitima corā
sacrdote habente usum clauium quo ad
illum qui ei confitetur peccatorū decla
ratio. ſm Arch. post Rai. de pe di. i. por
ro. in prin. & in. §. econtra. in prin. & ui
de in su. Astensi li. v. ti. x. & dicit Grisc.
q̄ Confessio est sal9 animarū dissipatrix
uiciorū expurgatrix demonū quid plu
ra obstruit os inferni portas apit para
disi. ut refert Arch. de pe. di. i. sic tu. ad
qrod. s̄. q. xxvii. Et de ista confessione
quis habet̄ Iosue. lxxi. ibi da gloriam do
mino deo israhel & confitere atq̄ indica
mihi. ut ꝑ Arch. ea. di. non potest. Item
confessio est actus uirtutis. ut ꝑ Pe. de
paī. in. iiii. di. xvii. q. ii. articlo. iii.

Vltimo quare fuit instituta cōfessio no.
de pe. di. i. pfecta. nam in ea repiuntur
tria contraria & opposita peccato, nam
in peccato adest īpudētia operis perpe
tratio & delectatio. confessio oppoītur
īpudentie. cōtritō delectationi. pñia seu
satisfactio operis ꝑpetrationi. sicut in ar
te medicine contraria contrariis curant̄
de pe. di. ii. c. i. Item adde & aliam ratio
nem que forte uidet̄ obtinere primariū
locum. & elici potest ꝑ. c. ꝑ uenerabilem
qui fi. sint legi. nā peccator maxime sim
plex nescit discernere qualitatem pecca
ti nec distinguere inter lepram & leprā
unde uidemus multos peccare per igno
rantiam & min9 estimare peccata q̄ sint
ideo utile & quodamō necessariū est adi
re iudicem animarū qui sciat discernere
& pñiam condignam iniungere. ſm eū
Triceſimosecūdo quero quot sunt condi
tiones quas debet habeř confessio. Rñ°
ſm Tho. in. iiii. distinct. xvii. Sedecim
sunt que i hiis uersibus continentur. Sit
simplex humilis confessio pura fidelis.
atq̄ frequens nuda discreta libens uere
cūda. integra secreta lacrimabilis accele
rata. fortis et accusans sit pareř parata.
quorum expositio talis est. sit simplex. s.
ut non recitet ī confessione nisi quod ad
quantitatē peccati pertinet. humilis. s.
ut miserum se & infirmum confiteatur
ad hoc. s̄. q. v. in fi. pura. s. sit confitētis
intentio. fidelis. s. uera & sine ulla falsi
tate. ſm Pisa. in uerbo. confessio primo
& in su. con. ti. xxxiiii. q. lxvi. dicitur fi
delis. i. ut tam ipse confitens q̄ sacerdos
sint in fide catholica. & ſm doctrinam ec
clesie fiet non hereticorū. Itē q̄ fiat sub
spe uenie aīs nō ualeret sicut pñia caym
qui dixit maior est iniquitas mea q̄ ut ue
niam merear de primo habeř. ſm Aug.
de pe. di. vi. qui uult. ð ſ° ð pe. di. i. quē
penitet. &. c. nemo. ſm Oximum ī addi.
ad Pisa. atq̄ frequens. istud est de bene
esse confessionis. s. q̄ homo frequenter
confiteatur. ſm Pisa. in dicta. q. lxvi. di
citur. q̄ duobus modis potest intelligi

uno ut si frequenter cadit in peccatum mortale frequenter resurgat ꝑ penitẽ tiã. de pe. di. vi. c. septies. alio mõ ut eadem peccata frequẽter ꝯfiteatur. unde Aug⁹ q̃to pluribus confitebitur qs sub spe uenie turpitudinem criminis tãto facilius consequitur gratiam r̃missionis de pe. di. i. quẽ penitet. non tamẽ ad hoc tenetur quis nisi in aliquibus casib⁹. est tamen de cõsilio ista frequẽtatio respectu ueĩ alium ad quorũ confessionẽ secularis nõ teneẽ nisi semel in anno. si non fuerit in mortali. ut no. Bonauẽtura super. iiii. sen. di. xvii. ꝓ3 Oximũ ĩ addi. ad hoc. s̃. q. viii. Nuda. s. ut ñ inuoluat obscuritatẽ uerborum. unde debet certum confiteri. ff. de confes. l. certum. & per Ho. in su. de pe. §. quibus. in fine. unde si dicam ŏ bus que tibi dixi ĩ foro absoluas me. nõ ualet nisi iterum dicam tibi ut cõfessori ꝯm Pe. de paĺ. in. iiii. di. xxi. ar. ii. ꝯclusione. ii. in fi. qŏ declara ut. ĩ. q. xxxiiii. &. q. liiii. ad fi. Discreta. s. ut maiora cũ maiori pondere confiteatur. ꝯm Pisa. in dicta q. lxvi. dicitur. s. ut discretum querat sacerdotez scientem ligare & soluere de pe. di. i. quẽ penitet. Item quia debz distincte & seperatim singula peccata confiteri. ꝯm Oximuz. Libẽs. i. spontanea non coacta: qui enĩ confitetur metu etiã qui caderet in constantem nullum sacm ẽtum recipit. quia de iure diuino non humano interior pnĩa que ẽ cõsensus liber est pars sacramẽti sine qua non est sacramentum iure diuino qŏ potest afficere actum interiorem. unde talis tenetur iterum confiteri & si non forte illo ãno qŏ est iuris positiui tñ q̃ñq̃ ante mortẽ qŏ est iuris diuini quia etiaz confessio secunduz nomẽ libertatẽ importat ꝯm Pe. de paĺ. in. iiii. di. xxix. q. i. ar. iii. ad hº. s̃. §. iiii. q. xlvi. Verecunda. s. ut erubescat & nõ se iactet de peccatis ꝓpter aliquã seculi uanitatẽ. Integra. s. ut non subtraheat aliquid de his que manifestãda sunt ad quod. s̃. q. v. Secreta. s. q̃tum ad cõditionez fori in quo de occultis constĩe agitur ad hoc. ĩ. q. ꝓxia. Lacrimabilis. s. quo ad dolorem ŏ peccato cõmisso adde. s̃. q. xviii. Accelerata. s. ut nõ differat ŏ die in diem sed statĩ uel q̃ citius potest confiteatur ad quod. s̃. q. xxx. infi. Fortis ut. s. ꝓpter uerecundiam nihil dimittat. Ad hoc. s̃. q. xxi. & accusans. s. seipsum & non aliũ ad quod. ĩ. q. xxxv. & sit parere ꝓata. s. sacerdoti. Ad quod. ĩ. q. cxxxix. & uide Ray. in su. sua de pen. & remi. §. sequitur que sunt necessaria & ĩ repertorio aureo Guil. durantis seu speculatoris in ti. de pe. & re. §. ii. in fi. & aliqualiter tangit Io an. de istis conditionibus in dicto. c. omnis. in. viii. & nona columnis. Item debet esse cum dilectõne seu caritate. Nã ubi non est dilectõ ñ est peccati remissio ut no. Io. an. in. c. maiores. iii. colũna de bap. ad hoc. s̃. q. xvii. ad finem: &. ĩ. q. xxxiiii. & fm Bernar. in sermone de confessio. tres sunt conditiones confessionis: vz ꝙ sit uera pura & ꝓpria ut ibi latius. Aliqui dicunt ꝙ ex illo uersu dauid. s. dixi cõfitebor aduersum me iniusticiam meam domino & tu remisisti impietatem peccati mei: colliguntur septem necessaria in confessiõe Ad cuius integritatem: primo debet eẽ deliberata. ũde dicit dixi idest firmiter ꝓposui & deliberaui. Item debet esse integra. Vnde dicit cofitebor. i. simĺ diuisim. Item debet esse aperta. Vnde dicit fatebor. i aperte manifestabo. Item debet esse amara siue accusatoria. Vnde dicit aduersum me. Nam ea que nobis aduersa sunt consueuerunt nobis eẽ amara Item debet esse propria. Vnde dicit me non contra alios. Item debet esse uerecũda. Vnde dicit iniusticiam. cum enim homo naturaliter ordinetur ad deum quia ad eius ymaginem factus est: facere iniusticiam est facere contra naturam suã quod cuilibet debet esse uerecundũ. Itẽ debet esse uoluntaria. unde dicit meam non coacta quia non placent deo coacta seruicia ut dicit Aug. ad quod. s. in. xx. notabili in fi. ita dicunt theologi ut refert archi. de pe. di. i. c. dixi. Ipse tamẽ archi. plenius tractat de pe. di. v. c. i. dicens ꝙ penitentia debet esse discreta. i. seperata non in genere ar. c. significantibus. de app. ff. de rei uen. l. si in rem. ff. ŏ inur. l. pretor edixit uĺ ne minis se affligat de conse. di. v. ñ mediocriter. Itẽ debet esse frequẽs ut pluries confiteat

de pe. di.i. quem penitet. quod est consi filii ar. de emē. iusti. C. circa medium uī ut totiēs peniteat quotiens peccat ŏ pe. di.i. multiplex. Item debet eē humilis ī cinere & sacco de pen. di.i. predixerat. &.c. tres. de pe. di.iii. sic acab. C. ŏ his qui deferunt. l.i. li.x. Item debet esse in tegra q̄tū ad circunstantias. ut in d.c.i. &.xxii. q.viii. occidit. ff. de ac. libellorū ponitur. ii. q.viii. Item debet esse recta .i. sine uicio de pe. di.iii. in salicibus. & c. inter yrcum de con. di.ii. si credis. ff. de condi. & demo. l. q̄uis. Itē debet esse accusans quia mīa illum excusat de peni. di.iii. illud uero. & de renunc. c. nisi. Itē debet esse uerecūda quia uerecūdia ma gna est pena & habet partem remissioīs dicto. c. quem penitet. & cōmendatur a lege. ff. de aī iud. l. inter. §. penult. Item debet esse uolens quia qui propter pre sentem pudorem penitet & rem & meri tum perdit. xxiii. q.vi. §. ult. de pe. di.i. quis. aliquādo debet esse non casta. xv. q.i. merito. Item debet eē generalis ut omnia confiteatur delicta de pe. di.iii. inter hec. de pe. & remi. omnis. ff. de cō. & de. l. q̄uis. Item debet esse amara. Pe trus enim amaras lacrimas fudit de pe. di.i. §. huis auctoritatibus. Itē debet eē ꝓuida ut querat scientem soluere & liga re dicto. ca. quem penitet. & d.c. omnis Item debet esse propria non ꝑ nuncium ut dicto. c. quem penitz &.c. omnis. Itē debet esse uera. Nam falsa dicere nō de bet. xxii. q.ii. cum huīlitate. Item debz esse dolens ymo se non doluisse doleat. de pen. di.iii. si aꝑtus. Item debet esse ī diuidualis. Nō enim debet unū uni & al terum alteri confiteri de pen. di.v. c.i. Item debet habeī q̄tum quia qui diu pe cauit diu peniteat de pen. di.i. uide. Itē debet habere quale. s. utrum cōmiserit adulterium uel incestum. xxxii. q.vii. ad ulterii &.c. quid ī oībus. ff. de pēnis. l. aut facta. Item debet locus exprimi ut d.c.i. Item ꝑsona quod enī est laico for nicatio est sacerdoti adulterium. xxiii. q.v. qui uiderit. xi. q.iii. precipue. C. ŏ episco. & cle. l. p̄bri. Item scīa. iii. q.ix. iudicas. ff. de noxa. l.ii. scīa enī facit do minū teneri si ignorat tenetur ꝑ noxa.

Item sexus nam magis peccat uir q̄ mu lier: uiri nam ꝫ debent regere mulieres. xxxii. q.vi. indignantur. Item etas quia impubes q ñ est doli capax non facit in iuriā. xv. q.i. merito. ff. ŏ mino. auxiliū. Itē cōditio quia excusant̄ serui parendo dñis. lxxxvi. di. quid ꝓdest. sed non ī a trocibus. ff. de noxa. l.ii. Item tempus. ff. de noxa. l. aut facta. Item numerus quia dicere debet quotiēs peccauit. vi. q.i. imitare. Item modus in d.c.i. de pe ni. di.v. &.xxxv. q.iii. extraordinaria. Item ordo. xxxii. q.v. qui uiderit. uī or do peccati quia de minoribus ad maiora ꝓceditur de pe. di.ii. §. hec que. Itē euē tus causa de pe. di.i. aut facta. Item con ditō praua ut ī dicto. c.i. ff. quod metus causa. l. metum. l. di. pbr̄os. ſm Arch. in allato. c.i. de pe. di.v. Et de materia harum conditionum ꝑ hosti. in su. de pe. §. qualis. & in dicto reꝑtorio aureo sub rubrica de memoriali confessorum & dicit inter alia ho. ibidem q ꝫ debet quis sigillatim & secreto per seipsum nō per epistolam uel nuncium confiteri. Nec est confitendum uerbis uel nominibus criminum palleatis ymo quantumcunq ꝫ fuerit ipsum peccatum uel circunstantie horribiles totū est specialiter exprimen dum ut sic tota sanies apostematis expel latur ut ibi latius & ad p̄dicta adde etī am in su. astensi. li° v° ti°. xvi°. ubi plñ de dictis circunstantiis & melius etiam exponuntur ī dicta su. anthonina que ta mē recidunt in idem cum premissis & dū dixi q ꝫ debet esse amara adde quia aīs ñ esset uera pnīa nota. de uerbo. sig. noui mus. in fi. & de pe. di.iii. in prin. glo. pri ma in fine. Triceſimotercio quero q̄ liter penitens debeat se exhibere corā confessore Rñ° q ꝫ una de conditionibus confessionis est q ꝫ sit humilis interius & exterius. Exterius quidem ut flexis ge nibus & capite discooperto si est uir. ue lato autē si est mulier & cum uestibus hu milibus unde uidetur ŏ forma genua Fle cteremanus iungere caput inclinare & se humiliare ut no. Io. an. in. c. deus. ī fi. de pe. & remi. & in. c. omnis. eo. ti°. ix. colu. per eundem. dicit tamen frater Anto. in dicta su. in. c. de confessione v.

xi. conditō. q̄ ista sunt de necessitate sed congruitate quando possunt cōmode seruari. Nam als & iacendo & sedendo & ābulando potest quis confiteri ꝑm eū facit in cle. si dñm. & ref. in glo. magna circa medium ibi incuruatio tñ zč. & facit .ī. q. cxiii. & ad illud capite discooperto uide: s̄. v. notabili & sic uidetur q̄ lacrimare non sit necessarium. Sed sufficit cōtricio in corde facit quod nota. de cons. di. i. aplica ī fi. & congruitate facit. s̄. q. xvii. in fi. Item debet quis erubescere de peccato non tamen q̄ pudeat confiteri ꝑm Io. an. in. c. Cum olim magr̄. & off. deleg. &. s̄. q. xxx. Itē textus in. c. quē penitet. de pen. di. i. dicit q̄ peccatores debent ostendere ora sacerdotibus & dicit ibi Arch. i. ore ad os uel dic. i. facie ad faciem iuxta illud Ouidii. os hominī sublime dedit zč. Item textus ī. c. oīs. de pe. & rem. dicit solus ꝓ eo q̄ tūc cor hominis melius adheret deo de pen. di. ii. qñ. uel. i. secrete ꝓ nota. in spec. & denunciatione. §. i. post. prin. uel dic facie ad faciem. i. familiariter ut nota. & pe. di. ii.. Item opponit quim etiā mulieres solent stare ex latere confessoris & bñ. ī. q. cxiii. Et licz̄ textus ī dicto. c. omīs. dicat solus tñ ꝓcedit nisi accedat casus: ut in āno iubilei ubi ꝓpter multitudinē possunt simul plures audiri. Si tamen aliquis nollet dicere nisi solus non esset cogendus dicere cū aliis ut in dicto. c. oīs. ꝓ quod reprobatur pessima consuetudo de q̄. de pen. di. i. §. q̄uis. fuit enim statutum ut quis solus confiteatur ut sic liberius confiteatur sic extra de electi. quia ꝓpter. de testi. c. ii. & habet hoc locum etiam in manifestis. Nā licet ꝓ illis sit ī ponenda pnīa manifesta de pe. & remi. c. i. Non est tamen de necessitate faciendā illoz̄ manifesta confessio penitencialis. Si tamen penitens uellet hoc facere posset etiam in occultis & diuor. ex litteris. ut puta ex multa contritione ꝑm Io. an. & Io. de lig. in dicto. c. omnis. facit quod nota. Io. an. in. c. ī ter corporalia. post prin. de transla. p̄la. & quod nota. in cle. de sta. regul. ad fin̄ē in v° duobus & quod nota. Arch. ī. c. cum expediat. de electi. dicitur autem annus Iubileus

.i. quinquagesimus & dicitur Iubileus annus remissionis quia eo āno debita remittebantur: serui ebreorum efficiebantur liberi: & omnia reuertebant̄ ad statum primum ut nota. Arch. de pe. di. i. ecōtra. &. lx. di. in prin. &. vii. di. ī prī. & olim concedebatur anno centenario ut ꝓ Io. an. in dicto. c. omnis. & nota. in clemen. de pe. & remi. in fi. Aduertant tñ accedētes ad Iubileum quia oportet eos esse in tali statu quo ad culpam q̄ si morerentur accederent ad purgatoriū quia alias non cōsequerētur indulgētiā penarum suorum peccatorū que ꝓ Iubileum conceditur ꝓ nota. ꝓ doct. in. c. ad liberādam. & iudeis. facit. s̄. q. viii. & uide. ī. q. cxvi. Et adde q̄ non requiritur simultanitas in pnīa seu confessione. s̄. q. xvi. sacerdos enim absoluit a pena tāta. ī. q. cxiii. āte finē. XXXiii. q̄ro utrum confessio facta sine contritiōe & sine caritate ualeat ut puta quia ñ dolet de omnibus uł non uult abstinere ab omnibus Rñ° ꝑm Tho. in. i ii. di. xvii. Confessio ꝑm q̄ est actus uirtutis nō ualet sine caritate que est prīcipiū merendi. Sed ꝑm q̄ confessio est pars sacramēti ordinat hominem confitentē ad sacerdotem qui habet clauem ecclesie & ꝓ cōfessionem cognoscit conscīam confitentis ꝑm hoc potest esse etiā in eo qui non est contritus quia potest peccata sua nota facer̄ sacerdoti & clauibus ecclesie submicere & q̄uis tunc non ꝓcipiat absolutionis fructum tñ recedente fictiōe recipere incipiet sicut & in aliis sacramentis. vnde non tenetur iterare confessiōz ad quā fictus accedit. Sed tenetur post modum fictionem suam confiteri cōcor. Petrus & ad istam opi. nō solum predicta ratio facere uidetur sed & pe. di. i. c. mensuram. §. non ita. & dicit̄ q̄ non ē necesse que sacerdoti semel confessi fuerimus denuo confiteamur. Sz̄ Rai. & bo. tenēt q̄ talis tenetur confessiōem iterare quia prior confessio que non fuit facta in caritate non ualuit ad quod. s̄. q. xxxii. circa medium. Sed primū uerius uidetur. de pe. & remi. quod quidā. ꝑm Pisa. in v° confessione p° quā opi. Rai. & bo. refert etiam in. §. confessio. ii. &

Jubileus

utrum in aliquo zč. ꝑ quorum opi. faci unt nota. ꝑ bo. in su. ȣ pe. ¶. An peccata v̊. quartus. & ī. ¶. que remittit sacerdos v̊. ligat. & v̊. est enī. hoc idem uidetur se qui Tho. sc̄da sc̄de. q. ix. artī°. ii. q. x. artī° v° Vnde Riccar. in. iiii. di. xvii. artī°. viii. dicit: ꝙ tenetur iterar̄ quia primo absoluit deus ꝑ contritionem. Sc̄do sacerdos. Idem Scotus in. iiii. di. xvii. artī° pri. Item frater Nico. Osimi in addō. ad Pisa. ubi. s̄. dicit ꝙ dict̄ū. c. quod quidam. non bene illud ꝓbat. Sed ꝑ concordia potest dici ꝑm eum ꝙ in tantū ualet confessio. nec opportet ſpecialiter illā iterari in quantū durat effectus illius expressionis que est pars sacramenti alias non. Nam intelligentia dictorū ex causa dicendi assumenda est de v̊. sig. intelligētia. q̄re dicit ꝑm glo. Ray. ꝑ ut. etiā no. in su. confessor̄. li. iii. ti. xxxiiii. q. lxvi. ꝙ in his casibus si ille qui est īdebite cōfessus confiteatur eidē sacerdoti cui prius & qui adhuc habeat in memoria peccata sua que audiuit nō tenet̄ iterare cōfessionem. Si aūt confiteatur nouo qui alias non audiuit eum aut etiā primo sed oblitus est debet iterum confiteri totū ꝑm eum & de hac qōne uide in su. Antonina. iii. ꝑte. c. de confessione. & ꝑ pe. de paſ. in. iiii. di. xvii. q. vii. &. viii. dñs fra. in dicto. c. quod quidam. uidetur se qui opiōz Tho. & pisanelle ꝑ quo facit quod no. Arch. ȣ pe. di. iii. ¶. his auctoritatibus. uidet̄ posse dici ꝙ aut quis cōfitetur sed non de omnibus: & sic non integre & uerum est ꝙ debet iterare confessionem. ut. ī. q. liii. & isto casu īdubitanter ꝓcedit opinio Rai. bo. & sequatur ut. s̄. aut omnia fuit confessus sed nō fuit contritus & v̄ adhuc inherendum concordie fratris Nicola. quam etiam sequitur arch. effectualiter. de conse. di. iii. c. fi. nec obstat rō Tho. quia illud iō ex quo a prin° impressus fuit caracter s̄. ¶. i. q. l. aut hic nō ualuit cōfessio a prīcipio deficiēte contritione que est pars pnīe. s̄. q. xvii. & sequentibus: facit. s̄. q. xxxii. circa medīū. &: s̄. ¶. iii. q. xix. & uide. ī. q. liiii. Securius tamē v̄ etiam si confiteat̄ur eidem sacerdoti habenti ī memoria ꝙ iteret confessionem facit. s̄. q. xxxii. post prī. & per nota. s̄. q. viii. facit. ī. q. liii. in fi. & ex his no. ꝙ ista pnīa sine contritione est potius monitoria & consultoria q̄ salutifera quo ad uitam eternam ꝑm Nicola. post host. in. c. ex tue. ī fi. de ſymo. cum si. & ibidem de hoc per an. de bu. Vltīo adde ꝙ per istam confessionem inualidam absq; contritione non euitat quis peccatum mortale inobedientie de confitendo ꝑ nota. ī. q. cliii. non enim videtur factum quod inutiliter factum est. Iohanēs. an. in. c. quod super. in princi°. de vo. host. i su. de sc̄dis nup. ¶. an licitum. v̊. sed quid si duo. facit q̄ nota. Io. an. in. c. auditis. ȣ ꝓcur. & ꝙ nota. in. l. i. ad fi. ff. ꝙ cuiusq; vniuer. uo. & in. l. quotiens. ff. qui satisda. cogan. XXXv. quero utrum liceat in confessione dicer̄ pc̄ta aliena. Rñ° ꝑm Tho. in. iiii. di. xvi. Homo in confessione debet famam alterius custodire q̄tum potest: sed suam conscientiā magis purgare debet. Et iō si circunstātia que ducit in cognitionem ꝑsone sit de necessitate confessionis ut ꝙa trahit in aliam ſpetiem peccati mortalis tunc debet cōfiteri semper tñ si potest occultādo ꝑsonam. Si autem non sit de necessitate confessionis debet dimittere ne peccatū alterius ꝓdat: uel petita licentia ab illo ꝑ rochiali confiteatur alteri sacerdoti aut confiteatur superiori qui personā ignoret cōcor. pe. & addit ꝙ etiam q̄n circūstantia est necessaria & non potest exprimi sine ꝑiculo alterius obmittēda est & sufficit peccatum dicere sine huiusmodi circunstantia: ut in su. 9. ti. xxxiiii. q. lxvii. si tñ exprimat eam bona intentione non ut ꝓdat: sed ut pnīarius oret pro eo uel secreto emendet non peccat: sed mer̄tur. xxii. q. v. hoc v̄ concor. glo. Ray. ut in su con. eo. ti. q. lxxxvii. ꝑm Oximū post pisa. in. ¶. confessio pri. & ideo textus in. c. omnis. de pe. & remi. dicit sua. q. ȣ. se nō alium reuelet. de pe. di. i. q̄is nisi forsan in hereſi uel si cognouisset matrem filiam uxorem contra naturam uī aliquid tale cōmiserit ꝓpter cuius circūstantias que aggrauare necesse sit alium reuelare ꝑm Io. an. post ho. in dicto. c. omnis. post prī. ubi idem dicit dominus

Nicola. ſubdens q̄ iſtud facit contra mu
lieres improuidas reuelantes etiam par
ticipes ut ibi per eum ī ſcō notabili. fa
cit. s̄. q. xxxii. vñ aliena non reuelet re
gulariter dicto. c. q̄uis. ſed ſua. i. per eoꝝ
facta: ut dicit in ſimili Io. an. in. c. boñ.
ii. in prin. de poſtu. p̄la. vel ſua quia ex
uoluntate p̄cedunt. xv. q. i. §. ſed & hec.
& ad premiſſa p̄ter bo. de pe. §. qualiſ. v̄.
diſcreta. Sic ergo reuelatio p̄ſone neceſ
ſaria eſt cum alteratur peccatū etiam ſi
p̄ hoc reueletur peccatū alterius ut. s̄.
& ad idem. in ſu. aſtēſi. li. v. ti. xii. v̄. utꝝ
liceat. & ī ſu. Antonina. c. de confeſſiōe
v̄. nona ut ſit accuſatoria. & adde. ī. q. c
xxvi. & uide. ī. q. clxv. ad fi. poterit etiā
talis confiteri alicui priuilegiato qui p̄
ſonam ignoret ad quod. ī. q. lxxxxii.

XXXVI. quero utrum liceat confeſſi
onem diuidere. Rñ° ſm Tho. in. iiii. di.
xvii. non licꝫ. Sed integraliter debet q̄s
omnia uni ſacerdoti confiteri. de pe. di.
v. c. i. circa fi. & di. iii. ſunt plures. Nam
ſicut in medicina corpali oportet q̄ me
dicus nō ſolum unum morbū contra quē
medicinam dare debet cognoſcat. ſed eti
am uniuerſaliter totam habitudinem ip
ſius infirmi: eo q̄ unus morbus ex adiū
ctione alterius aggrauatur: & medicina
que uno morbo competeret alteri nocu
mentum preſtaret. Similiter eſt in pctō
quia vnū aggrauatur ex adiunctione al
terius & illud q̄ uni peccato eſſet conue
niens medicina alteri incentiuū preſta
ret cum q̄ñq̄ aliquis contrariis peccatiſ
infectus ſit & ideo de neceſſitate confeſ
ſionis eſt q̄ homo omnia peccata uni ſa
cerdoti confiteatur que in memoria ha
bet. alioquin non eſt confeſſio ſed confeſ
ſionis ſimulatio: & ſi quid nō habet ī me
moria & poſtea recordatur ſufficit qō
hoc peccatum cōfitens poſtea explicite
dicat & alia in generali dicēdo q̄ cū alia
multa confiteretur hoc oblitus fuit ſm
Piſa. in. §. confeſſio. i. & hoc etiam ſi con
fitēatur alteri confeſſori: ut in ſu. con.
eo. ti. q. lxxii. ꝓꝫ eundē Tho. & Oximū
in adō. et no. de pe. di. v. c. i. ī glo. no. cō
feſſionem. & de pe. di. iii. ſunt plures ſu
per v° ſanari. facit. s̄. q. xxxii. & quod
no. in. c. qō ſicut. in v° diuidatur in fi. de
elect. et in ſu: Anton. c. de confeſſione
v. quinta conditio confeſſionis eſt. & de
quinq̄ modis diuidendi confeſſionem p̄
Pe. de palu. in. iiii. di. xvii. q. v. arti. i.
& in arti. ii. q̄ cōis concluſio doctoꝝ eſt
q̄ confeſſio eſt ītegre faciēda illi q̄ uult
& poteſt audire & abſoluere de cmībuſ
& ſi non p̄ tunc ſaltem p̄ tempore debi
to ideſt poſt remiſſionem ut ibi plene &
p̄ dominum Nico. in dicto. c. omnis. pri.
notabili facit. ī. q. cxviii. XXXVII.
quero. vtrum liceat confiteri per aliam
perſonam uł p̄ ſcripturā. Rñ° ſm Tho.
ubi. s̄. q̄uiſ ad confeſſionem pro ut eſt ac
tus uirtutis ſufficit qualitercunq̄ fiat ta
men ſm q̄ eſt pars ſacramenti habet de
terminatum actum ſicut alia ſacramēta
hñt determinatam materiam & ſicut in
baptiſmo aſſumitur illud elementū cuiuſ
eſt maxime uſus in abluendo ita in cōfeſ
ſione aſſumitur iſte actuſ quo maxime cō
ſueuimus manifeſtare. ſ. ꝓprium uerbū
Alii enim modi inducti ſunt in ſupplemē
tum: in illo uero qui eſt mutus uel alteri
us ligue: ſufficit q̄ p̄ ſcriptū aut nutum
aut interpretatiue confiteat quia nō ex
igitur ab homine plus quā poſſit ſed nō
ſufficeret ſi ipſe dicer poſſꝫ. In abſentia
uero proprii ſacerdotis non oportet q̄
per ſcriptum miſſum ſacerdoti fiat confeſ
ſio ſed poteſt etiā laico fieri q̄a plus p̄ti
net ad neceſſitatem confeſſionis actuł q̄
ille cui fit confeſſio. Ad hec facit. c. quē
penitꝫ. de pen. di. i. &. ī. q. lxxxv. ſcm
fratrē Nic. poſt Piſa. ubi. s̄. facit. s̄. q.
xxxii. Dicit tñ Pe. de palu. q̄ cum peni
tens eſt clauſus. i. ire non pot nec ſacer
dos ad eum uenire quia forte detentus
licet ei ſcribere peccata ſua ſi uult & mit
tere ſacerdoti & ſacerdos reſcribere &
mandare abſolutionem ſed non tenet ad
hoc īmo aliqñ poſſet eſſe ſcandalum q̄a
forte carta ab alio reperiretur. vnde ñ
multum conſulendum ſm Riccar. et frēꝫ
Anto. in ſu. predicta. c. de confeſſione.
v̄. vii. cōditō eſt. ſed ſi p̄rochianus eſt to
tus mutus furioſus uel demoniacus pōt
confiteri nutu uel ſcriptura ut melius fi
eri pōt ſm bo. in ſu. ō pe. §. que pnīa ad
fi. Vnde Io. an. ī. c. omnis. ii. colū. dicit
ſic vꝫ confiteatur per ſe non per nunciū

de pe. di. 1. quē penitet. in prin. si sit sim plex potest presens confiteri per scrip turam. xxx. q. v. qualis. ꝑm vin. Vnō di cit Inno. ꝙ si esset surdus uel mutus uel alterius līgue uel sit eger ꝙ sine piculo loqui non potest confitebitur per scrip turam uel per alium ꝑm Iob. and. ubi. s. quem etiā ad hoc uide in. c. cum apud. v. colū. de spon. & ibi per fra. in. x. q. ītel lige tñ ꝙ mutus uel similis sit presens ī actu absolutionis quia absolutō requirit certam formam per manus impositiōez ut not. ho. in. c. cum desideres. de sen. ex cōi. cum si. ad hoc. ī. q. cxviii. & dictum pe. de palu. in casu suo uidet ꝓcedere po tius ad cautelam quia loquitur qñ aliter fieri non poterat & sola cōtritio suffice ret. s. que. xxviiii. & an absolutio fieri possit per litteram. ī. que. cxxviii. ī fi. Vnū adō ꝙ confessio per interpretē de necessitate fieri non debet. ut per Ricc. in. iii. di. xvii. facit. ī. q. lxxxviii.

XXXVIII. quero quid si sacerdos in terroget penitentem & ille respondeat Rñ° ꝑm guy. sufficit ad ea de quib⁹ iter rogatur nisi sit talis ꝙ potius dimittet confiteri q̄ ore proprio confiteret pec catum hoc enim de supbia est. de pe. di. v. c. 1. vsus fi. hoc etiam no. in su. confes. eo. ti. q. lxxvii. ꝑm Nico. osimi post Pi. ubi. s. & de istis interrogationibus uide. ī. q. cxxvii. caueat tamē ne taliter iter roget & declaret ꝙ penitentem quodā modo discat. ꝑ no. in simili ꝑ Io. an. in. c. licet. post prin. de cri. fal. & in. c. fin. de purg. can. per eundem. qui etiā dicit in. c. deus qui. in fi. de pe. & remi. ꝙ sacer dos querere debet a peccatore ꝓ ut ex pedit & non ultra de quo etiā per host. in su. de pe. §. qualiter sacerdos. & facit optime quod no. ipse Io. an. in. c. omnis. de pe. & remi. in. vi. col. in v° caut⁹ sit in interrogationibus. presertī ī peccato luxurie zc̄. subdens qō cauere debet ne añ factū ī facto uel post deprehendat in culpa. Ad hoc de eta. & quali. ad au res. ō homi. tua. ꝑm eum ad que adde. ī. q. lx. ad finē. XXXVIII. quero. An liceat confiteri peccata que quis non cō misit. Rñ°. ꝑm Tho. in. iiii. di. xxi. non liz. talis enī si non est peccator mētiēdo peccator efficit. xxii. q. ii. cū būlitatis ꝑm Pisa. ubi. s. Nam ut dixi. s. q. xxxii. confessio debet esse uera. & ideo falsa di cere non debet. ut notat in dicto. c. cum būlitatis. & quod notat. viii. q. i. ī scrip turis. in fi. si tamē illud crederet et nō pro biberet. ar°. xl. di. ante oīa. &. ii. q. vii quāq̄. Ad idem in su. Antonina. c. de con fessione. v. vi. conditō est. ī genere tamē ex būlitate potest quis dicere se pecca torē cōsiderata sua fragilitate. ꝑm arch. in dicto. c. cum būlitatis. facit quod no tat. v. di. ī fi. & uide cōclusiones ō hoc ꝑ Pe. de palu. in. iiii. di. xxi. q. ii. arti°. iii. sed in specie nullus debet dicere etiā cau sa humilitatis se ꝑpetrasse aliquod pecca tum nisi hoc uerū sit. Sacerdos tamen in generali confessione quā facit nō peccat si forte specificet aliquod peccatū i spe cie quod non cōmisit. sicut faciunt multi simplices. quia loquit ī ꝑsona ecclesie. & ideo forma cōpetēs hec est quā discreti seruāt cōfiteor zc̄. me peccasse cogitati one. locutione. op̄e. obmissione. in cūctis uiciis malis mea culpa zc̄. qui tñ alia sen tit in se anteq̄ celebret sigillatim & secre to cōfiteat. ut ꝑ Ho. in su. de peni. §. qua lis. v. Item cauere debet. & ad illud qō dicit cū bene feceris dicite serui iutiles sumus. nota de pe. di. ii. si enim in quid. adde. ī. q. proxima. XXXX. quero An requirat spālis confessio de peccatis uī sufficiat generalis. Rñ°. ꝙ ad cōfessi onē ꝑ mortalibus requrit cōfessio spālis ꝑm Ho. & ī su. cō. li. iii. ti. xxxiii. q. lxxx Ad hoc. s. q. xxxvi. &. q. ꝓxima. sed ue nialia delent ꝑ cōfessionē generalē siue sit sacramentalis. qñ. s. aliquis in secreto confitet sacerdoti quedā quoz meminit & alia uenialia in generali siue non sacra mentalis. que. s. fit publice corā multis & cū multis. ꝑm pila. in. §. cōfessio prīo. & in su. cō. eo. ti. q. clvi. ubi etiā dimissio fit quo ad culpam & penā. & concordat Pe. & subdit pisa. ꝙ generalis confessio sacramētalis cum cōtritione generali de let peccata oblita. Idē Ra. & in su. con. eo. ti. q. clvii. Et intellige etiā si sint mor talia. facta tamen prius diligenti inquisi tione & examinatiōe conscīe & cōfessiōe spāli de mortalibus de quibus recordat

ut per Tho.in.iii.di.xvii.& in Pisa. ubi.s. & pe.de pat.in.iii.di.xi. q.ii.& fratrem Anton.in su.cō.de confessione v.xii.conditio.& fra.in cle.vna.v. iōqꝫ de reli. & uen.san. Ad hoc.s.q.xiii. & xix.&.i.q.xxxxiii.ad fi.& ꝓcedunt p̄ missa etiam si talis distulisset cōfiteri dū tñ postea uere peniteat etiam de hoc qꝫ distulit confiteri ut per Ho.in su. ō pe. §.de quibus: ubi etiam dicit qꝫ ſm hec i telligi debet.c.omnis.ō pe. qō uult oīa peccata confiteri debere & dicit cōfitē dum de peccatis preteritis non futuris ut ptz de cle.exco.mi.illud.ff. de uſis. l.i.& facit ad hoc qꝫ not.de pe.di.i. agi te.in v° apud deum. de peccatis tñ obli tis si postea recordatur requiritur speci fica confessio.de pe.di.i.quem penitet. & di.vi.c.i.circa prin.&.s. q.xxxvi.& uide.i.q.liii.habes igit̄ de quibus pec catis sit confitendum de quo etiā p̄ ho. in su.de pe.§.de quibus per totum.& p̄ sertī i fi.§.ad hoc.i.ꝓximis q̄stiōib9

XXXXI.quero quando aliqs dubitat de aliquo peccato an sit mortale uel non an teneatur illud confiteri.Rñ° ſm tho mā in.iii.di.xxi. tenet̄ aīs p̄iculo se cō mittit si negligit cōfiteri peccat sicut & qui aliquid cōmittit uel obmittit in quo dubitat esse mortale peccatū taliter tñ dubitans non debet in confessione assere re illud esse mortale sed factū narret & iudicio sacerdotis relinquat ſm Tho.& Pisa.ubi.s.& in su.con.ti.xxxiii.q.lx xviii.ubi etiam subditur:qꝫ autem Gre gorius dicit:qꝫ bonarum mentium est ibi culpam agnoscere ubi culpa non est di. v.ad eius.itelligitur ſm Tho.non ō sub stantia actus.s. ut credat se cōmisisse qō non cōmisit quia hoc est errare sed intel ligitur de conditione actus quia semper est in formidine ne aliquis defectus sit ex parte sui ut superbia uel uana gloria aut huiusmodi ſm illud Io.ix. Verebar omnia opera mea: nec etiam predicta i telligenda sunt: de dubio scrupuloso qō repellendum est ad sui pastoris consiliū de sen.excōi.c. inquisitioni.ſm fratrem Nico. Osimi in add. post pisa. ubi.s. de hoc habetur i dicta su.fratris Anto.iii. parte.c. de confessione v. sexta conditio ē.zč.& facit.i.q.lvii.& facit qa dubiū operatur scrupulositatem conscientie ō si.p tuas.ii.in fi.& quod no. in spec. de dispen.§.iuxta.in.iiii.colū.v. sed si talia bona fide.& quod no.in spec. de dispē. de prescrip.facit infra que.cxxviii.

XXXXII.quero An requiratur con fessio de peccatis ante baptismum.Rñ° ſm Pe.triplex est peccatorum cōfessio. Prima mentalis que fit deo & hec req ritur a baptizandis adultis.Secunda uo calis que fit homī: ut dei uicario & hec de peccatis ante baptismum non requiri tur nec ante baptismum nec post nisi a fi ēte accedente ſm eundem Pe.& in su.9. ti.xxxiiii.q.cxxxxv. Tercia que fit ho mini tanq̄ sapiēti consiliario propter cō silium aīe & hec requiritur ex congruo non ex debito ut in dicta.q.cxxxxv.ſm Nico.post Pisa.ubi.s.ō.hoc.s.q.vii.fa cit quia per baptismū tollitur pena spi ritualis & tollitur peccatum quo ad deū & quo ad legem ꝓmotionis ut no. Arc. xxxii.q.i.quod autem.et facit quod no ta.xxiiii.q.i.subdiaconus.et de hoc de cōse.di.iiii.sine pnīa. et de pe. di.iii.Si ap̄lus.et in su.astensi li.iiii.ti. de bapti zandis circa medium ubi dicit qꝫ quantū ad absolutionem et satisfactionem nec ō necessario nec de congruo pnīa debet p̄ cedere baptismum: nec obstat qꝫ iudeis uenientibus ad baptismum indicenda ē pnīa ac abstinentia.xl.dierum qua com pleta sunt baptizandi de conse.di.iiii.ne qꝫ absit. quia illa pnīa nō indicit̄ ꝓpter sacramenti inefficatiam: sed ꝓpter eius reuerentiam et iudeorum recipientium baptismum ꝓbationem. Vnde eis non i dicebatur post susceptionem baptismi ſ ante et quamuis sic obseruaretur modo non oportet hoc obseruari pro ut sentit glo.ibidem quod est uerum cōtraria cō suetudine ſm Ricc.ut ibi latius. De pec catis uero cōmissis post baptismū requi ritur pnīa ut in dicta su.li.v.ti.iii. circa principiun. XLIII. An requira tur confessio de peccatis ignoranter cō missis.Rñ° sic si ignorantia non excuset ut s.q.xii.circa quod dicas ſm alber.qꝫ duplex est ignorantia quedam est iur̄ ut si nescit furtum eē peccatum quedam ē

facti ut si nescit hanc rem quam accipit esse alienam sed putat suam. ignorantia ergo iuris aut est inuincibilis oīo. & inuoluntaria ut quia. s. aliquis non sua culpa scire non potest ut in amentibus a natiuitate uel infantibus & tūc excusat a toto & eodem modo si quis de aliquo casu dubitans consulit ꝓitos a quibus tamen aliter habuit q̄ ueritas se habeat excusat ꝓpter talem ignorantiā quia in se fecit qđ potuit. Ad quod. ī. §. vi. q. xcvii. Si uero in hanc inuincibilem ignorantiam īcidit sua culpa tunc aut hoc fuit ꝓ opus licitum ut per uigilias & abstinentias deuenit ad amentiam & tunc etiam excusatur a toto etiam si feruoris excessus peccatum ueniale fuerit. Aut fuit per op9 illicitum & tunc dicūt quidam ꝙ excusatur a tanto hic3 non a toto. ar. l. di. sepe. xv. q. §. sed hoc. quidam autem dicūt ꝙ peccatum sequens excusat a toto si nullū habet usum ratōnis & hoc ꝓbabilius & uerius. xv. q. i. aliquos. &. c. sequē. Si uero ignorantia iuris sit uincibilis & uolūtaria tunc si fuit affectata in nullo excusat imo est speciale peccatum. Si uero sit ignorantia facti hoc potest eē dupliciter Nam uel ignorantia est causa agendi ita ꝙ si sciret illam circunstantiā que trahit in peccatum non faceret & se fecisse doleret & hec excusat a toto. uel ignorātia est cōcomitans actum. s. ꝙ si sciret etiam circunstantiam peccati nihilominus faceret & hoc ñ excusat. cōcor. Pe. & Tho. ī scripturis & ī prīa. ꝑe. q. xxvi. ut r̄fert Pisanella in v° ignorantia: & in su. con. li. iii. ti. xxxii. q. xvii. & adde ad illud ð ignorantia iuris ꝙ si ignorantia nō fuit affectata sed solum neglexit adiscere excusat a tanto sed non a toto v3 ꝑm modū negligentie ut tanto minor sit excusatio q̄to maior fuerit ī addiscendo negligentia in tantū ut lata negligētia equiꝑetur dolo. ff. depositi. l. qō nerua. & de cōsti. ut animarum. li. vi. qñq̄ etiam ignorātia facti a nullo excusat v3 si fuit crassa & supina dicto. c. ut animarū. & in su. cō. dcā. q. xvii. & ꝑ fratrem Ni. in adð. ubi. s̄. inde dicit in sum. astensi. li. v. ti. iii. arti. v. ꝙ aut ignorātia est inuīcibilis & ð peccatis sic ignoratis nō est necessaria pnīa in spāli sed sufficit ꝙ de illis peniteat in cōi in q̄tum penitet de omnibus mortalibus. Si autem ignota sunt ignorantia affectata que est qñ homo uult ignorare uel crassa que est qñ ignorans uellet scire: non tamen uult ita efficaciter indagare ꝙ ꝓ ut natura humana patitur uelit facere quod in se est ad hoc ut sciat de mortalib9 ð istis duob9 modis: ignoratis necessaria est penitentia in spāli nec tñ sic ignorans perplexus est: quia pōt facere quod in se est: ad hoc ut sciat ꝙ si fecerit aut deus sibi ea manifestabit aut īdulgebit ut ibi latius subdēs ꝙ deb3 hō ꝑbabiliter credeī ꝙ in multis deum offenderit quorum non meminit: unde debet dolere ex hac estimatione sicut si esset certus ꝙ nota. & de his in su. Anto. sc̄da ꝑte. c. de ignorantia. & facit. ī. q. liii. ante fi. &. q. cxii. &. q. cxvii.

XXXXIIII. quero que sunt illa que cōmuniter retrahunt peccatorem a 9fessione. Rñ° pudor confitendi multos retrahit a pnīa: 9tra q̄ ꝓ3 Ray. est triplex remedium. Primum est ratio naturalis: Si enī nō erubuisti peccar̄ qđ inhonestū & nociuum fuit nō debes erubescere cōfiteri ꝙ honestum est & utile. Sc̄ōm est ratio diuine intuitionis cui nihil celari potest: omnia enim nuda & aperta sunt oculis eius ut habet̄ ad hebreos q̄rto. Tercium est compatio future cōfusioīs nau3 3°. reuelabo pudenda tua & ostendam gentibus nuditatem tuam & regnis ignominiam tuam & Ieremie. xx° Cōfūdent̄ uehementer quia non intellexerūt obprobriū sempiternum quod nunq̄ delebitur ꝑm Pisa. in. v° confessio pri° ad fi. Sc̄ōm impedimentum est timor. s. cū quis timet ne possit ferr̄ penitentiā contra quod sunt tria remedia considerāda. s. pñtis peñ modicitas leuitas & breuitas & econuerso future peñ immensitas acerbitas & eternitas. Tercium impedimentum est spes diu uiuendi diuicias tē ꝑales acquirendi & misericordiā 9sequēdi. Quartum impedimentum est desperatio. s. uenie uel ꝑseuerantie ut plenius ꝑ Pisa. in. §. pnīa. iiii. & in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. cxcv. & ꝑ bo. in su. de pe: §. q̄ualent. &. s̄. q. xvi. in fi. & uide. ī. pxīa

&.q.lxviii. XXXXV. quero qbus
persuasionib9 peccator allici & induci ꝺ
beat ad confessionem & penitētiā. Rn̄°
principaliter tribus remediis. primū est
diuersorum consideratio. ſm p̄sens stat9
peccatoris. tercium acquisitio multorum
bonorum. quo ad primum p̄cipale. Pri
mo considerari debet diuina gratia quia
quos predestinauit hos per operationē
euocauit horis modis & tēporibus sicut
decuit ut ꝓbat Aug. de pe. di. iii. adhuc
instant p̄fidi. &.c. in tātum. & di. iiii. §.
finis. saluat enim deus ex gratia quos ex
iustitia damnaꝝ posset. xxii. q. iiii. nabu
chodonosor. non sis ergo īgratus gratie
dei sicut nec apl̄us erat. Scꝺo cōsideraꝝ
anima peccatoris debet q̄ non solum de
us sed tota celestis curia cum ipso domi
no tam pie tā dulciter peccatorē hortā
tur ad penitentiam dicentes r̄uertere re
uertere sunamitis reuertere r̄ueteꝝ zc̄.
& nota q̄ quater dicit reueteꝝ ꝓpter
quatuor genera peccatorum dicūt ergo
O sonamitis. i.o. anima captiua quā. s.
dyabolus ꝓpter delicias huius mūdi ca
ptiuam trahit ad īferos reuertere a pec
cato praue cogitatiōis reuertere a pc̄tō
opatiōis Reueteꝝ a pc̄tō p̄ue 9suetudi
nis. Item reuertere p̄ cordis contritōez
reuerterere per oris confessiōez r̄uerte
re p̄ operis satisfactionem Reuertere p̄
bone uite continuationem quoniā qui p̄
seuerauerit usq; in finem hic saluus erit
Mathei. x. ut intueamur te. i. ut sic pos
simus uidere in te ymaginem & similitu
dinē dei quā feruenti desiderio optam9
ut dicit Arch. post Ray. de pe. di. i. agi
te. & quartum genus peccati quod obmi
sit Arch. posset dici de ꝓposito malo p̄
sistendi ī peccato p̄ ut etiā ipse sentit ad
hoc. ī. q. lxvii. ad fi: Tercio consideret̄
diuina intuitio quia omnia intuetur &
nihil deo celari potest. Quarto debet cō
sideraꝝ illa ymago diuina que uocatur
sinderesis ī qua homo factus est ad yma
ginem dei. Vnꝺ dauid accedat homo ad
cor altum & exaltabitur deus qui quan
to magis inspicitur tanto magis in men
te xp̄iani fidelis altior apparebit ſm
Grego. de p̄e. di. ii. dum sanctam eccles
iam. in fi. Quīto debēt considerari q̄tuor
dotes principales quas deus infixit in
anima. s. temperantia abstinens. Prudē
tia discernens. Sapientia eligens. Forti
tudo fultiēs & munies. xi. q. iii. estimāt
Sexto consideretur timor diuinus ꝺ per
petuato cruciatu Psal. initium sapientie
timor dn̄i. de pe. di. ii. sicut. alis incipit si
quis in tantam. Nam etiam timor p̄uilis
ualet ad introducendum gratiam seu ca
ritatē & ꝓcedit a spiritussancto. Non tn̄
dicitur ꝓprie donum spiritussancti ſm
Pe. ut latius refert Arch. de pe. di. ii.
sicut. Item debet considerari q̄ si p̄ ueꝝ
cundiam unius hominis timet confiteri
maior uerecundia sequeretur inde quia
uelit nolit quicquid celauerit oportebit
ipsum confiteri ī conspectu totius curie
celestis & amicorum & inimicorū. ꝺ pe.
di. i. §. ex his. v̄. nunc autem. sed si confi
tetur peccatum tegetur iuxta illud. Bea
ti quorum remisse sūt iniquitates & quo
rum tecta sunt peccata. Et ī psalmo. Ego
dixi ibi ꝓfiteꝝ tibi delictum meum. & fa
cit de pe. di. iii. totaz. &.c. illud uero. &
de pe. di. i. quantūlibet. ibi non enim ha
bet quod erubescat cui peccatum dimis
sum est: & ea. di. §. dauid quoq;. ibi trās
tulit. et.c. si pcūz. et.c. nunc autem. et. §.
econtra. et quod not. Arc. in. c. sup eo.
de hereti. li. vi. in v° penitеant. facit. ī.
q. exxxv. et. s̄. q. xxvii. et. q. xxx: dicūt
theologi: q̄ nihilominus patebunt nō tn̄
ad uerecūdiam seu confusionem īmo ad
reddendum gratias deo qui de talibus
eripuit q̄ no. Octauo consideretur ratō
naturalis. si enī non horruit peccare zc̄.
s̄. q. proxima. Nono considerari debz ui
te breuitas ut recolat multos coetaneos
suos mortuos et paucos uiuos certe plu
res pelles agnorum uenales inuenies in
foro q̄ ouium et homo ex quo attingit
annum quinquagesimum semper est in ꝺ
scensu ſm Grego. lxxxvi. di. tanta neq
tia. ad idez. xiii. q. ii. illud. Decimo īfir
mitas corporis. Nā egritudo carnis pec
catum repellit. de pe. di. i. potest fieri.
Vndecimo defectus potentie quia ut in
usu et in aliis sensibus nisi dissimulz uidz
se deficere uidet se incuruari et canesce
re que omnia ad penitentiam inuitant.
Vnde maledictus puer centum annoruz

&. q. vii. paul9 dixit. Duodecimo descē sus mundi quia ꝑm Apl̄m perit siue trā sit mūdus & cōcupīa eius. de pe. di. iiii. si ex bono. Terciodecimo scriptuī sacre considerande sunt que apte dicunt. pc̄tō res dēre cum diabło ꝓpetuo cruciari. de pe. di. iii. īter hoc. yrcū: i. &. ii. &. c. qd ergo. Quartodecimo quia iugum dñi le ue ē & cito potest a misericordie iudice impetrari. de pe. di. ii. talis est mihi de9 Sunt enim septem modi quibus peccata deleri possunt. ꝟsus Sunt septem deleri modi quibus omnia possunt. Fōs elemo sina martir confessio fratrū. In se pecca ta dimittere flere reatum, sanguinis & carnis xp̄i susceptio digna. de pe. di. iii. ille rex. & per Guy. in rationali diuino rū officiorū. de septuagesima in. iii. col̄. facit. de pe. di. i. medicina misericordie & sequentibus de cons. di. ii. cum omne. in prin. c. ante benedictionem. & g̃se. di. iiii. non potest: &. c. ꝓprie. in fi. Quinto decimo consideret quia aliq̄ debet īue nire uiam qua tendat ad gloriam. xxiii. q. iiii. obtinere nequaq̄. & faciunt ea q̄ habent. s̄. in. iiii. notabili. Venio ad scd̄m principale & primo considerari de bet per peccatorem quia non confiten do est in peccato mortali. de peni. & re. c. omnis. ꝓ° quia peccatum seperat ipsū a xp̄o ut nota. xxiiii. q. iii. certum. ꝫ° qa talis tanq̄ seperatus a deo traditus est diabolo ꝑm Iohān̄e. xi. q. iii. audi deīq. quarto qa cito perit memoria eius psal. Vidi impium super exaltatum zc̄. & pe. di. iii. achal. quinto consideret q̄ pecca tum impedit hominem & ipsius ꝓcessum sicut inducit infirmitatem. de pe. & re. cum infirmitas. & mortē de hoc de ap. qua fronte. & adducit nouam uindictam ꝑm Io. an. in. c. ii. & purg. vulg. vnde et i am si sciret homo deum ignoscituruꝫ pec catum suum & homines ignoraturos de bet nihilominus dedignari peccare. ut per Io. an. in. c. illud de cle. excom. Sex to consideret quia timet ubicūq̄ ē psal. timor & tremor uenerunt super me zc̄. xiii. di. nerui. post mediū: ibi undiq̄ me tuit zc̄. Septimo quia pro peccato mor tali debetur pena eterna: ut no. xiiii. di c. i. que pena est grauior omnia alia pe na ut dicit Arch. de peni. di. i. nullus. Octauo quia peccator aliq̄ tollitur in altum ut lapsu grauiori ruat. ut nota. de pe. di. iii. quod ergo: Nono quia perdit bona temporalia & minoratur uita psal. Fiāt dies eius pauci zc̄. xxiii. di. in noīe dñi. ante finem. & ideo citius moritur. no. xi. q. iii. epī. in fi. & & appt̄: qua frō te, glo. v. &. xii. q. i. dilectissimis. in v° ꝓpter peccatum. facit. l. huic. §. i. ff. ad. l. acquit̄. Decimo quia dum est in pc̄tō est infamis: ut no. & conse. di. iii. celebr tatem: in fi. & per Arch. ii. q. vii. sicuti. in fi. Vndecimo quia ñ dicit̄ homo īmo, animal cui conuenit illud uicium: ut per Arch. de. pe. di. ii. principium in fi. hīc dicit̄ q̄ nabuchodonosor conuersus fuit in bestiam. i. intellectuꝫ hominis amisit. xxiii. q. v. §. hinc ꝑm Arc. ii. q. vii. sicuti Duodecimo quia est hominibus odios9. xxiii. q. vi. iam uero. Xiii. quia remot9 est ab actibus legitimis. ii. q. iiii. consan guineorum. ii. q. vii. non potest esse bo ī b9 fidelis. Xiiii. quia remot9 est a sacra mentis. xcv. di. illud. xxxiii. q. ii. āmone re. XV° quia q̄to maiori tempe quis ē in peccato tanto grauius peccat quia q̄ to diutius inficiatur aīo tanto amplius a deo elongatur & debilitat̄ atq̄ corrū pitur & tanto per consequens difficilius releuatur. xxiiii. q. i. scisma. ubi hoc no tat. Arch. XVI° quia habitat in babi lone ut per Arch. post pe. de. pe. di. iii. in salicib9. XVII° quia per hoc perdit uitam eternam que xp̄ianis ꝓmittitur: ut in. c. cum marthe. de cel̄. missarum. X VIII° quia semper cadit de malo in pe ius. de. pe. di. iiii. c. i. &. iii. & sequenti. XIX. quia. ex quo est īpenitens peccat in spiritum sanctum. de peni. di. iii. inter hec yrcum. i. &. ii. ī fi. & di. i. §. qđ aūt. ꝟ. hec est blasphemia. XX° quia sic mo riendo sine fine torquebitur. de pen. di. i. uoluissent. & dis. vii. §. fi. in fi. & ꝓ ta libus qui sic mortui sunt non est oranduꝫ. xxiii. q. v. placuit. xiii. q. ii. ꝓ obeunti bus. Xxi. quia nō omnib9 sed quibusdā datur resurgere per confessionem. ut di cit Arch. de peniten. distinc. iii. ille.

Venio ad tercium principale & primo debet considerari sanctorū remuneratio

que & inuita qñq; & in morte semp magna est. de pe. di. ii. si enim inquit ꝺ̄s. trini. c. i. §. fi. Scꝺo remuneratio que expectatur a xp̄o qñ dotabitur anima cuꝫ corpore. vnde ꝺ̄s. Sensus amicitia concordia plena potestas. Pax secura decꝰ & gaudia sunt animabus. Corpa sanctorum fulgebunt fortia. pulchra. libera. sana sita sine fine manentia leta. de pen. di. iiii. §. finis. &. §. sic itaq; peccata. 3° quia per hoc illuditur ꝺyabolo q se suo morsu uulnerat & contra se armet quem debilitandum putauit. ꝺ̄ pe. di. i. potest fieri ut aliquis in fi. Quarto quia p̄ pen̄ tentiam multa bona acquiruntur: efficitur enim celestis. de conse. di. iiii. non exquo. ꝺ̄. ab hac uetustate zc̄. Quinto qa āmodo de statu suo securus est. Nam di misit incertum & tenet certum. de pen. di. vii. qui egerit. Sexto qa anima sua respicit semper deū qui eaꝫ creauit. pꝰq̄ ñ est pressa tenebris peccatorum. ꝺ̄ pe. di. i. & ueniet īquit. & di. iii. ille rex. & di. iiii. si ex bono. Vii. qa est particeps bonorum omniuꝫ que fiunt in tota ecclesia dei. de pe. di. vi. qui uult. §. laboret. itaq; penitens ī ecclesia zc̄. & di. i. agite penitentiam zc̄. Viii° . quia recuperat omne bonum quod amiserat p̄ peccatū. de pe. di. iiii. de ptuso sæculo. Vnde ꝺ̄s pꝰ q̄ p̄ peccatū fuit ī te mortificatum fiet ad huc gratū fuerit si viuificatuꝫ. Nono quia augmentantur tali bona tempalia & salus tempalis. xvi. q. vi. decime. Vñ ꝺ̄s. Te pudor emendat conuersio maior habundet. Cautius instrueris suffragia plura mereris. Hec tribuit uires cōfessio ne recidiues. Decimo quia quicq̄d acquirit & operatur ī tuto est sed peccator sub casu perditionis existit. xxiii. q. vii. quemadmodum. & labores impiorū iusti edunt. ea. q. quicunq; xxiii. q. v. de ligu̇ribus. &. §. notandū. Xi° . quia ꝓlōgatur uita cum econtra sit ī peccatoribꝰ Psal. viri sanguinū non dimidiabūt dies suos. eccle. vii. ne impie agas multum ne moriaris in tempe non tuo. Ad ideꝫ. xi. q. iii. ep̄i. si sacerdotali ī fi. imo facit ip sum dici mortuum. ut dicit Arch. de pe. di. i. porro. §. huidem. sup v° aīe. Xii° . quia ubicunq; securus uadit & nihil timꝫ cum econtra sit in peccatore. xxii. di. de constantinopolitana ad fi. xxv. q. ii. de priuilegiis. Xiii° . quia facilius adiscit sapīe. in maliuolam animaꝫ zc̄. Xiiii. qa si laicus est: multiplicatur in prole. psal. filii tui sicut nouelle zc̄. Xv. quia semp diligitur a bonis quāu s qñq; molestet̄ a malis. xxiii. q. iiii. §. ex his. Surgat ergo peccator & dicat dñe peccaui ut dicit Arch. de pe. di. iii. īter hec. & importune penitentiam petat. no. de elect. cū pꝰ. in pri. c. & p̄ hec declarantur not. p Host. in su. de pe. §. que inducant. & facit. s̄. q. proxima. &. ī. q. i. &. q. cxxv. Et adde ad predicta in legenda circunci sionis in penult. col. & ꝺ̄ ensenis. & gloria beatorum p̄ laudu. in sacramentali de sacramento eucharistie in. xvi. colu. & sequentibus. vbi etiam in. xxii. colu. An mortui resurgant cum deformitatibus quia si p̄ueniunt ex defectu alicuiꝰ membri auferuntur ab eis de aliis r̄fert opin. ut ibi & subdit q̄ de uera iusticia ē ut p̄ peccato quis in perpetuū puniat̄. ut ibi latius & de modo & ordine quos tenet deus in curando infirmum ideſt peccatorem p̄ eundem in Rubri. ꝺ̄ pn̄ia. ii: colu. XLVI. quero si sacerdos non uult dare licentiam suo parrochiano qꝺ confiteatur alteri nisi p̄ pecunia. An cōmittat simoniā: dic q̄ sic s̄m Pisane. post Ray. in. §. confessio. pri° in fi. dicit fra Nico. q̄ potius fuit dictum. glo. Ray. ut in su. con. li. i. ti. i. q. xxxvi. p̄ hoc qa p̄ habenda absolutione seu pn̄ia cōmitti tur symonia. not. i. q. i. nullus epūs. et p̄ doc. in. c. dilectus. i. ꝺ̄ symo. Et similiter p̄ cōnexis spiritualibus: ut per Fran. in. c. i. ad aures. de sy. et in. c. i. ne prelat. uices suas et per eundem. in. c. cōsuleī. de sy. et sic cōmittitur p̄ tali licentia habenda tanq̄ cōne. a sacramento pn̄ie cū absq; ea ille extraneꝰ sacerdos absoluer̄ non posset. ut in. c. omnis. de pen. et re. p̄ hoc quia ipsa licētia spiritualis est. et ex spirituali competit potestate ergo est symonia. ut pꝛ̄ in eo q̄ legitur et nota. extra de symo. tua nos. pri° r̄nso et s̄ fi. facit̄ no. p̄ Arch. xxxvii. di. de quibusdam circa medium. et. ī. q. c. v. uel dicendum q̄ cōmittitur quasi symonia

p notata p dñm Nicola. in similibus .in .c.i. &. ii. de magistris. XLVII. q ro qualiter teneamur ad confessionem. vtrum sit de necessitate salutis. Rñ° ſm Tho. in. iiii. di. xvii. confessio de necessi tate salutis est in illo qui in peccatū mor tale actuale cecidit ad quod. s. q. xv. ad fi. Et ꝓprie loquendo non est de iur̄ na turali sed diuino & noue legis. Nam in le ge ueteri non tenebā tur homines ad cō fessionem peccatorum spāl̄e & distinctā sed ad generalem & indistinctam ad quā tenebantur per determinatione3 sacrifi ciorum concor. Pe. in. iiii. di. xvii. ſm pi sanel. in. §. confessio. ii. idem in sum. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. xxxi. &. xxxii. Idem etiam Ray. in ti. ð pe. & remi. §. ii. dieta ubi dicit & ꝓbat contritionem confessio nem & satisfactionem fore de precepto legis dine. Item Riccar. in. iiii. di. xvii. asserit confessionem fore de necessitate iuris diuini adeo ut ad ipsam dicat tene ri etiā infideles tī ecclesia eis ñ p̄cipit quia ꝓpter eorū culpā eis iutilis foret. Frater Robertus optim9 theologus & p̄dicator predicauit q̄ confessio non est de ueteri testamento nisi ex insinuatione & ordinatione non autem ex precepto. fuit tñ ex institutione xp̄i dum insufflā do ap̄lis dixit: quorum remiseritis zc̄. & sic instituendo forma3 explicite pre cepit nobis de confessione Ego crederē non improbandam opi. illorū qui dicūt ex solo p̄cepto ecclesie ꝓcedere p. c. qui dam. alī. ĭ. q. ꝓx. si enī greci ad confessi onem nō tenentur quia canones nostros non receperunt. ergo nec ipsi nec nos te nem̄ur si. c. omnis. ð pe. & re. non fuiss3 cōditū sic ergo ex solo precepto ecclesie glo. de pe. di. v. in su. uidet̄ sentire q̄ cō fessio in spāli non sit de iure diuino etia3 nouo: sed uerius est q̄ predicti theologi dicunt ſm fratrem Ni. Oximi in adð. & de hoc no. in su. astensi lib. v. ti. ii. ad fi. ubi concludit q̄ pnīa instituta est quātū ad actum interiorem a lege natur̄ ad qð ĭ. q. l. &. s̄. q. xvi. Sed q̄tum ad actu3 ex teriorē a lege moysaica que p̄cipiebat ꝓ peccatis quedam sacrificia sed quo ad m odū determinatum in utroq; a lege no au que p̄cipit confessionē & satisfactōe3 ad arbitrium hominis ꝓponer̄ faciendā & facere. ab hoc autem ultimo habet q̄ sit sacramentum & causa remissionis pec catorum ſm Pe. ut ibi latius & plenius in eadem su. ti. x. & in sum. fratris. An. in. c. de confe. v̄. de necessitate confessio nis. vbi in idem recidit & per Pe. de pa lu. in. iiii. di. xvii. q. ii. ar. i. dicit laud. q̄ ſm aliquos introducta est confessio a iu re naturali non tamen cōsiderando ius naturale in q̄tum ex principiis nature causetur nec ante legem ꝙpetebat quia tunc sufficiebat interior peccati recogni tio. ut habes de peni. dis. v. in summa. Adde q̄ precepta iur̄ positiui non refe runtur nisi ad ea que sub iudicio huma° cadere possunt: ut in su. conf. li. i. ti. vii. q. xviii. vnde paulus. fidelis deus qui nō exigit ab homīe plus q̄ possit. Theologi dicūt q̄ de iur̄ dīno positio supnaturali ē & ideo uocat̄ diuinum quia ab ore ꝓ prio dei: & ideo positiuū quia per xp̄m positum & expressum & ideo superna turale quia hoc deus non cōmisit nature ministerio ordinario uel mistico. sed sibi solo retinuit talia sicut sunt operationes miraculorum instōnes sacramentoru3 & reuelationes que opa sunt supnaturalia quasi supra cursum nature operatiua de testi. uenerabili. de hīti. cum ex iniūcto Vnde xp̄us instituit hoc Iohannis .xx. cum dixit: quorum remiseritis peccata. Nam intelligebat̄ de peccatis confessis in hoc duo satis expressit v3 peccata con fitenda & sacerdotibus quia loquebat̄ ap̄lis & eorū successoribꝰ. s. sacerdotibꝰ qui successores eorum sunt quo ad sacra mēto3 dispensationes .xi. q. iii. absit. & no. xii. q. i. uidentes. vnde iacobus dixit Confitemini zc̄. presupponendo diuinā institutionem & sic exequebatur ea3 ut per Laud. in sacramentali de sacramēto pnīe in. iiii. &. v. colu. Iohan. de lig. pº doc. in. c. qð in te. ð pe. & remi. concor dat opiniones v3 q̄ confessio simpliciter est introducta diuina institutione: sed q̄ homini & taliter & tali tempe ꝓcedit a constitutione ecclesie ꝓbatur quia si cō fessio hodierna fuisset a deo introducta tunc greci tenerentur qui tamē soli deo confitentur nec improbatur quia consti

Confessio est de iure diuino

tutionem ſup confeſſione non receperūt ſicut nec ſup mr̄imonio receperūt ꝺm eū & ſic confeſſio hodierna fuiſſet adeo introducta in ſpāli ꝓcedit de iur̄ diuino nue legis: ſed ꝙ ꝓprio ſacerdoti & tali tēpore a conſtitutione eccleſie ꝺm eum .& de hoc no. de pe. di. v. in ſu. & per doct. in dicto. c. oīs . & per Io. ð ymo. in cle. 1. penult. colu. ð priuil̄. ubi dicit ꝙ iſtud eſt ex precepto eccleſie ꝺm Laudu. Sed vr̄ concludendū ꝙ confeſſio in ſpāli etiā homini facienda eſt de iur̄ diuino & ſic ī hoc ſtatutum dicti. c. omnis. ꝓcedit ð iure expoſitiuo declaratiuo ſeu executiuo uir̄ diuini: ut dicit in ſimili Arch. in. c. ut 9miſſi in prin. de bere. li. vi. & hoc ꝓz dum xp̄us dixit quodcūq; ligaueris zc̄. & quorum remiſeritis, zc̄. quaſi ordinādo ſacerdotes iudices uoluerit ꝙ confiteri teneamur homini ſicuti Rex ordinādo officialem uult ꝙ ſubditi ad ipſum tāq̄ officialem recurrant ꝺm opiniones theologorum. ut. s̄. q. xxxi. in fi. ſed ꝙ cōfiteamur ꝓprio taliter & tali tempe iuxta. c. omnis. & ꝓcedit opinio Io. de lig. & glo. de pe. di. v. ī ſu. & ſequaciū facit ī. q. xxxxix. et ſic papa aſtringitur hoī confiteri ſi uult ſaluari. Ad qð. ī. q. lxii. & inquantum confeſſio eſt de iur̄ diuino ſufficit qñq; confiteri ante mortem. s̄. q. xxxii. poſt prin. dicit Nico. in di. c. oīs vi. colu. ꝙ multum ſibi placet ꝙ confeſſio potius ſit inſtituta ex quadam generali traditione eccleſie quia non eſt alīq̄ auctoritas aperta q̄ īnuat deū ſeu xp̄m aperte inſtituiſſe confeſſionem fiendaz ſacerdoti, hodie tñ cū ſit generalis apud nos illa traditio peccaret mortaliter latinus non utendo confeſſione. xi. di. in bis. & in dicto. c. omnis. ꝺm eum. Et ex bis infertur ꝙ cōfeſſio hodierna apud nos eſt ſub precepto peccati mortal̄ & neceſſaria quia textus in dicto. c. omnis. dicit confiteatur quod uidetur impatiui modi & preſentis temporiſ & ſic eſt precepti q̄re tranſgreſſor peccaret mortaliter. xiiii. q. i. quiſquis &. c. ſe. & qð no. x. di. quis aūt. et ꝑ Arch. xxv. q. i. uiolatores. & xxviii. q. i. omnis. in fi. licet. n. in. c. omnis. non ſit aliquod uerbum precepti expreſſe reputatur tamen preceptum ꝺm ꝙ dicit Pe. ð palu. in. iiii. di. vii. q. i. arti. i. concluſione. ii. facit quia traditio eccleſie obligatoria eſt ut preceptum. ar. xi. di. in bis rebus. pro hoc quia textus in dicto. c. omnis. dicit ſtatutum. nam decretum preceptum & ſtatutum idem important ar. nota. ꝑ Arch. iiii. di. deniq;. in fi. īmo non ſeruans hoc generale ſtatutum: preſumitur infidelis quia contemnit preceptum eccleſie & ð clauibus male ſentire preſumitur de pe. c. fi. & qui nō obedit ſtatutis preceptoris peccat mortal̄r Io. an. ī c. i. in fi. de ma. et obe. et fuit ſtatutum ſalutare. ut ibi dicit̄. i. inductum pro ſalute anima; ſecundum Io. an. ibidē. et ī. c. irrefragabili ante medium ð offi. ordina. ex quo ſequitur ꝙ nec cōſuetudie nec preſcriptione tolli poteſt peccant enim in talib9 tranſgreſſores. de ma. & obed. illud. ꝺm Io. an. ī ſimili. in. c. cū infirmitas. de pe. & re. quia ergo non ſeruans mortaliter peccat permitti non debet contraueni̇r etiā de miſericordia: ut dicit in ſimili frā. in. c. ex litteris. ii. de ſpon. Similiter & cōicare uidetur precepti diuini et eccleſie. ī. §. ꝑx. q. lxxxv. et. q. lxxii. et ad p̄ miſſa adde. xxxiii. q. i. ſi per ſorciarios. dū dicit et ſpū hūiliato ſacerdoti et deo de omnibus peccatis ſuis puram confeſſionem faciunt. XLVIII. quero an greci teneantur ad confeſſionem hom̄i faciendam dic ꝙ non quia ad ipſos non emanauit nec ꝓuenit conſtitutō et traditio eccleſie ſicut nec conficiunt in azimis ut no. de pe. di. v. in ſu. et eſt textus. de pe. di. i. c. fi. et idem tenet Hoſti. in ſu. de pe. §. cui confitenduz. v. cui papa. ibi dicunt aliqui idem Guy. duranti in rep. toreo aureo de regł. pnīe. §. ut. autez ſcias. in prin. et. s̄. q. proxima. Adde ꝙ ad grecos calabrienſes ꝓuenit traditio et 9 ſuetudo confitendi preſbitero et ipſam ſeruant. precipitur enī eis ut noſtris morib9 ſe conforment ꝺm ho. ī ſu. de tempi. ordi. §. i. in prin. alł. de bap. c. licet grecos. faciunt. no. xi. di. in bis. et in. c. ad apłicam. de ſymo. et in. c. cum omnis. de conſti. Similiter greci alia forma utunt̄ in baptiſmo. s̄. §. i. q. xii. et ſimiliter in euchariſtia. ī. §. ꝓximo. q. iii. ad fin̄ et

dicunt aliqui q̄ per hoc q̄ greci non ſte perunt canones non dicantur hr̄tici ut no. xx. di. de libellis. in fi. et per Arch. xi. q. i. magnum. facit q̄ no. in cle. una ꝺ magiſtris in uer° hebrayce. uide tamen Arch. in. c. i. in v° damnamus: de ſu. tri. li. vi. & in. c. ī fiꝺi. de hr̄ti. & Io. an. ī. c. i. p⁹ prin. de ſciſma. & q̄ eccleſia greco ruꝫ ſit ſubiecta romane eccleſie not. per glo. & fran. in. c. fi. de bapti. facit. ī. q. cxx. uiꝺ. ī. §. p̄x. q. iii. ī fi. &. q. xxviii. XLVIIII. Vtrum papa poſſit cum aliquo diſpenſare ne confeteretur. Rn̄° ſm Tho. in. iiii. di. xvii. Nō pōt eo q̄ ip ſe neceſſitatem ſacramentorū non poteſt tollere nec imponere noua. ſ. ſacrāmēta inſtituendo. Sunt enim ex diſpenſatione diuina ſed diſpenſare poſſet cum aliquo ſeu etiā generaliter circa tēp⁹ ut. ſ. differat ultra tempus anni ſm Piſa. in. §. confeſſio ſ°. Idem in ſu. cō. li. iii. ti. xxxiiii. q. xxxiiii. & de iſta diſpēſatione circa tēpus intelligendum eſt inquantū reſpicit terminum conſtitutionis eccleſiaſtice ut. ſ. p̄ hoc quis non incurreret penā. c. omnis. de pe. & re. non autem inquantuꝫ reſpicit terminum legis diuine per quā q̄s vī ad confeſſionem obligari ſtatim habita 9moditate poſt caſum mortalis culpe ſm fratrem Nico. Oximi in adꝺ. qui refert ad notata per eum in ſua quadriga. li. ii. ti. vii. §. ii. ad quod. ī. q. p̄xima. & adde. s̄. q. xxxxvii. Et ad primuꝫ dictuꝫ Piſa. concor. Arch. de pen. di. v. in ſu. & frater Anto. in ſua ſu. c. de confeſſione. & per Pe. de palu. in. iiii. di. xvii. q. ii. arti. vi. &. q. iii. arti. i. & per laudu. ꝺ ſacramento pnīe in. v. colu. v̄. iiii. & per ymo. in cle. ne in agro. iiii. colu. ſup̄ glo. menſibus. & in ſu. Aſtenſi. li. v. ti. x. ī fine. vbi concludit q̄ papa non poſſet cuꝫ aliquo diſpenſare ne hoi ſua peccata cōfiteaṫ p̄ hoc quia eſſet īteruerteṙ generalem ſtatum eccleſie. ut nota. in ſimili. xl. di. ſi papa. in glo. ſed poſſet ne. in fi. & per fran. de ʒam. in. c. i. in. iii. q. ad fineꝫ. de bap. &. s̄. §. i. q. xii. Item non poteſt papa ea que ſcandalum inducunt toti eccleſie & p̄ q̄ decolloraret ſtat⁹ eccleſie uniuerſalis. i. q. vii. & ſi illa. & p̄ not. p̄ fran. in. c. ex publico. ꝺ conuer. 9iug. niſi ex magna cā ut per eundem fra. p⁹ inno. in. c. cum ad monaſteriū: §. fi. ibi ī ſuper circa predicta de ſta. mo. Ad que no. p̄ eundem in repetitōne. c. perpendimus in. vi. colu. de ſen. excom. & qꝺ no. glo. in. c. a nobis. ꝺ decimis. &. ī. q. cvi. Predictis adde q̄ uiꝺi bullam ap̄licam ī qua papa facientibus certam elemoſinā concedebat plenam remiſſionem peccatorum contritorum ergo nō requirebat cōfeſſionem ſacerdoti faciendam in talib⁹ p̄ſonis & caſibus & ſic eccleſia vī uelle q̄ talis contritus lucretur indulgentiaꝫ abſq̄ confeſſione tunc facienda quam tñ aſs faciet & ita 9cordat bulla cū doc. Qunquageſimo. quero utrum homo ſtatim teneatur confiteri. Rn̄° ſm Tho. v̄ s̄. ad p̄poſitum confitendi & ad cōtritionem tenetur. ſ. qñ peccata memorie occurrunt. Sed ad cōfeſſionem actualiter faciendam tenetur ſi debeat euchariſtiā accipere ad quam nullus poſt peccatum mortale niſi 9feſſus debꝫ accedeṙ copia ſacerdotis oblata & nccīte nō urgente ſm Piſa. in. §. confeſſio. ii. Idem ſm Pe. ſi q̄s debeat ſacrū ordinem r̄cip̄e uel b⁹ mōi. ut ī ſu. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lxix. Sīr etiā tñr ſi p̄iculū mortis īminet aſs ñ tñr homo ad ſtatim cōfitendū q̄uis p̄iculoſum ſit differre. ex precepto autem eccleſie tenetur ſaltem ſemel in anno confiteri omnia peccata ſua. ut in. c. omnis. de pe. & remi. ſm Piſa. & ad illud q̄ ordinandus debeat confiteri. uide. s̄. §. iii. q. xxxiii. frater Nico. Oximi in adꝺ. ſic dicit pe. in dicta. q. lxix. dicit q̄ quis etiam tenetur ſtatim confiteri ratione conſcientie: ut ſi dictat ſibi conſcientia q̄ ſtatim teneatur. Item ratione dubii ut ſi ñ ſperet copiam confeſſorum ſibi amplius illo anno occurrere ut ſi habet caſum de quo ſol⁹ papa poteſt abſoluere & hab⁹ modo copiam penitentiarii pape. Item dicit Tho. in quadam qōne de quolibet q̄ laudabile eſt q̄ peccator peccatū ſuū q̄citius poteſt confiteatur per accidens tamen poſſet dilatio eſſe meritoria. dum modo non differat ultra annum vꝫ ſi differat ad hoc ut prudentiori confiteret̄ & deuotius p̄pter ſacrum tempus. Iteꝫ glo. de pe. di. v. in ſu. dicit. q̄ ſi peccatū

est publicum tenemur statim ꝑfiteri sub obligatione peccati mortalis. Inno. etiam in dicto.c. omnis.uidetur tenere ĩdi stincte in peccatis non publicis ꝙ statiz teneamur confiteri habita rationabili ꝯ moditate & subdit: alii dicunt cõtra sed primum tutius. Bonauentura etiaz late hunc passum tangit in.iiii.di.xvii. & cõ clusiue sentit ꝙ religiosi tenentur statim confiteri & idem quasi sentit de clericis quibuscũq; sed sub dubio.de laicis uero asserit ꝙ tenentur· similiter qñ est talis oportunitas ꝙ nunq̃ rationabilior maior expectatur nec quo ad tempus nec quo ad sacerdotem. Sed quia tẽp⁹ quadrageſime uidetur ei magis oportunum vr̃ ꝙ illud tẽp⁹ rationabiliter possint expectare. Sed hoc debet intelligi qñ ꝑ prius oportuĩtatẽ non habent alſ illud est tẽp⁹ magis oportunuz quo primũ possunt debite confiteri ꝓpter more pi culum. Vnde ipse bonauẽtura & omẽs consulunt ꝙ post lapsum mortalis culpe q̃citius potest quilibet confiteatur quorum consilium uanum foret nisi esset de meliori. vñ ysidorus de su° bono ti°.ii. dicit cito corrigatur culpa que cito cognoscitur tardius autẽ sanat̃ uulnus qꝺ iã putrescentibus membris longo post tẽpe curationibus adhibetur. Pre. & ipse bonauentura innuit ꝙ religiosi ex ui sac̃menti non teneantur plus q̃ laici nisi rõne occurrentis oportunitatis ergo cum laicis occurrerit oportunitas eodem mõ tenentur. Sic igitur lz religiosis ueriſimiliter citius occurrat confitendi oportuĩtas q̃ secularibus clericis & ipsis clericis citius q̃ laicis tamẽ omnes etiam laici cũ eis congrua oportunitas aduenerit uidẽtur teneri ad statim confitendũ sicut etiam de laicis ostenditur in quadriga .li. ii.ti.vii.§.ii.&.s̃.q.ꝓxi.ſm eundẽ Oximum ubi.s̃. & ꝙ homo teneatur cũ peccat confiteri inducunt quidã. Nã quãdo possibilitas adest statim debet cõfiteri sicut in restitutione dicimus ar.de simo. matheus.in fi. xiiii.q.v.si rex. in prin. & in fi. Nam quilibet tñt̃ esse in tali statu in quo penitentiam agat & peccatum sibi remittatur. vñ eccle.vii. Ne tardes conuerti ad dñm & ne differas de die in diem ar. ad hoc de simo. cũ in eccle. ꝺ consue.c.ult. nam peccator est fur quia animam suam furatur ꝺo & fur semper est in mora. & ideo cum detinet alienum semper auget peccatum. ff. de condi. furtiua. l. in re furtiua. Pre. decretal oĩs. non dat licentiam differendi sed ꝓhibet negligentiam & dilationez sicut ecclesia ꝓhibet ne quis ultra annum in excõmuĩcatione remaneat de hr̃ti. excõicamus. ¶. si uero dñs. v. & si satisfacere. Non tñ dat licentiam remanendi usq; ad horam illam. Similiter si imperator det alicui ꝑsone infami priuilegiũ ut non agatur cõtra eum sicut contra infamem nõ ꝓpter hoc liberat ab ĩfamie nota sed solũ a pena. s. ut contra ipsum nõ agat̃ sic decretalis ista nõ liberat ab offensa: sed ne ecclesia neget alicui ingressum ecclesie uel etiam sepulturã sicut facit post. Nã ista decretalis non pro negligentia sed contra negligentes est ĩducta sicut dicitur de ꝑscriptione. de prescrip. uigilanti. vñ dominus do. in.c. de homine. in fi. de cele. miſ. vr̃ seq ꝙ qs statĩ debeat ꝑfiteri nec sufficiat semel in anno. Alii dicunt & cõius ſm Pe. ꝙ cum sit preceptum affirmatiuum non obligat nisi ꝓ loco & tẽpe. ecclesia enim in hoc precepto potuit tẽpus determinare cum sit preceptum disciplne non nature. vnde regulariter ñ tenetur homo confiteri nisi semel in ãno .s. in pasca qñ etiam necesse habet cõicare & hanc opi. dicit Tho. esse ꝓbabilio rem: ita refert Arch. de peni. di. iii. ille rex. in prin. & di. v. in su. ad fi. hanc etiã opi. Pe. & tho. uidet̃ seq de iur̃ Io. an. in dicto.c. omnis. in v° saltem dicens sic ac si dicat quia sepius homo cadit esset sepius confitendum. de pen. di. iii. septies. &.c. sequentibus. sed adminus semel hoc faciat quod intelligit de his q ꝑ⁹q̃ penitentiam egerũt nõ pectauerũt mortaliter quibus hoc consulitur ꝙ licz non sint in peccato tamen semel confiteant̃ in anno quia non debet se nimis assecurare. v. di. ad eius. uel loquitur de his qui peccant qui adminus semel in anno dñt confiteri. sed per hoc non ꝓhibetur quĩ statim p⁹ peccatum cõfiteri debeat dũ modo copiam sacerdotis possit habere

quia nunq̃ ab eo absoluet̃ peccator quo se ligauit peccato nisi absoluat̃ a presbitero cui dictum est quodcūq; ꝛc̃. Alii dicunt q; potest differre sed primum securius ꝑm Io.an. post Inno. in dicto.c. omnis.ii. colu. facit quod no. in.c. statutū. §. cum uero. in v° statim de rescript. lib. vi. & sic ultima opinio vī de iuī necessitate opinio Io.an. ut dicit in simili Bal. in auten. ex testō. ii. col. C. de colla. & quod no. in. l. qui filiuz. §. i. ff. ō trebell. & per Io.an in ꝓhemio decretaliū post prin. vnde in opinionibus contrariis quas ponit Inno. sua est ultima ꝑm Iob.an. in .c.i. de sen.excom. li. vi. in nouella. in antepenultima colu. dicit etiam frater Anto. in dicta su. iii. ꝑte. c. ō confessione q; hec opinio cōis est q; non tenetur nisi semel in anno ꝑm Tho. Pe. dur. et. Ricca. nisi in dictis duobus casib9 & in aliis duobus. Primus si aīs ꝑ illo anno uiderit se non posse habere copiam sacerdotis. Secundus si de hoc faceret sibi conscientiam q; teneat̃ ex precepto sed quia ꝑiculosa est dilatio debēt homines induci ꝓsuadendo ad cito confitendum ꝑm eū & per Pe. de palu. in. iiii. dis. xvii. q. ii. arti. v. vnde dñs fran. ī dicto. c. omnis. dicit tutum esse pluries confiteri possunt tamen peccatores expectare annū ad confitendum. monachi uero tenentur confiteri singulis mensibus. de sta. monne in agro. §. sane. & ꝓ hac ꝑte uidetur textus in simili in clemen. si dīm. v. licet igitur. de reī. & uene. san. facit de hīti. c. excōicamus. §. addicimus ꝙ hoc quia confitendo semel in anno vī satisfactum precepto ad quod. s̄. q. xlvii. aīs sola cōtritio sufficit. s̄. q. xxix. & sequen. &. ī. q. liii. Vnde facere quod lex ꝑmittit ñ erratur no. xxii. q. i. si peccatum: & de hoc etiam in su. astensi. lib. v. ti. xi. vbi similiter sequitur opinionē cōmunē dicēs q; aliqui religiosi tenentur ratione statutorum suorum statim cum peccant confiteri. Sic ergo ꝯcluditur q; cōfiteri nō tenemur nisi semel in anno de iuris necessitate licet aliud sit securius & ita ꝓcedat opinio fratris Nico. & intellige regulariter fallit in dictis quatuor casibus ī q bus cōfiteri tenemur. primo ratione ecclesiastici sacramēti recipiēdi uel exequēdi. vnde sacerdotibus quibus incumbit collatio sacramentoruz quotidiana uidetur necessarium statim confiteri. ut ꝑ laudu. de sacramento pnīe in ꝑa colum. v̄. vi. quando sit confitendum ꝛc̃. Similiter si habet audire confessionem ꝑ not. ī. q. cxiii. post prin. nisi forte in necessitate ꝑ no. ī. §. proxi. q. lxxv. vnde sacerdos peccator ingerens se diuinis peccat mortaliter: ut ꝑ Arch. & domi. ī. c. i. §. sciturus de re iud. li. vi. & ꝓccat sacerdos existens in peccato aliis pnīam inīū gendo licz absolutio teneat ut ꝑ Nico. in Rubri. de uita & hone. cle. vnde Nic. in. c. omnis. viii. col. cōcludit q; cū istud sit preceptum affirmatiuum de cuius natura est ut obliget semper sed nō ad sem ꝑ sed loco & tempe debito sufficit confiteri semel in anno vz tempe ab ecclesia determinato ꝑm eum. ꝓ ratione conscīētie quam quis sibi de hoc faceret. tercio ratione dubii si non sperat postea confessorem habere. ut. s̄. iiii° ratione ꝑiculi instantis ut quia uolebat intrare belluz iustum ꝑm Io.an. in. c. sacris de sen. exꝯmuni. uel si erat decollandus aut in naufragio: ut per Pe. ō palu. in. iiii. di. xx. q. i. conclusione. iii. uel si mulier p̄gnans ꝓpinquabat partui quo casu etiam a casibus papalibus absolui poterit. ut per Io.an. in. c. past oralis. ad fi. de offi. or. & adde. ī. q. lxxxiiii. ante fi. in v° septimus. &. q. lxxxix. Si ergo peccator habz ꝓpositū cōfitendi ꝑm mandatū eccle sie & moriatur anteq̃ cōfiteatur nō erit damnatus ex quo habuit ꝓpositum & animum confitendi: dum tamen ꝺcesserit contritus. de ꝑe. di. i. in su. ꝑm imola. pꝰ mathe. in cle. ne in agro. sup̄ glo. in pri. de sta. mona. & ꝓ dicta cōi opi. facit qa dictio saltem est aduersatiua nō alternatiua & natura ipsius est subsidiaria ut ultimate recurratur ad illud cui iungitur ut per doct. in. c. statutum. §. cum uero. vii. col. & in fi. de. rescript. lib. vi.

Quīquagesimoprimo. quero quo tēpe anni confiteri debemus: Rn̄° textus ī .c. omnis. non declarat. sed credo q; in pasca qn̄ & cōmunicar̄ tenemur ut dixi .s̄. q. proxima post princi. & ante finē.

& sic textus dicti. c. omis. debet legi sus
pensiue usq; ibi in pasca quasi tūc debe
ant confiteri & cōicare illi qui tantū se
mel in anno confiteātur & cōicant et ita
seruatur. Si enim in pasca debent cōicar̄
& ante cōmunioem debent confiteri er
go utrunq; fiet eodem tempe & ita īter
pretatur consuetudo. de consue. cum di
lectus. Vnde si forte in prin. quadrage
sime quis confessus fuerit oportebit in
pascate denuo confiteri ꝑpter sumptio
nem eucharistie. ut dixi. s̄. q. ꝓxīa. qō
etiam cautius est quia illa uice recorda
bitur de illis que forte prima uice ī me
moria nō fuerunt & de aliis postea fa
ctis quod & seruatur ꝑ timentes conscīē
tiā. LII. q̄ro an singulis ānis confi
teri teneamur. Rn̄o sic ut ꝓz in simili in
cle. si dīm. v. licet igitur cōiuncto. v. nos
itaq; ibi annuatim. & ref. & uene. san. et
facit in ar. l. annua. §. fi. & l. cuz quidā.
de an. lega. & no. ꝑ bar. in dicta. l. cum q̄
dam. facit. de conse. di. iii. sabbato ī fi.
& c. litteris. facit. xviii. di. c. i. iūcto. c.
ꝑpter. & c. peruenit. & sequenti. & c.
penul. & fi. & x. q. i. ep̄m. ꝑ hoc qa di
ctio in qñq; ponitur augmentatiue. ut
no. arch. i. q. i. sacerdotes. & facit. c. uni
cum in fi. de ref. & uene. san. li. vi. & cle
men. ne in agro. §. sane singulis. de sta.
mo. & quod ibi no. LIII. quero an
confessus semel in anno si īfra annū pec
cat & conteritur cum ꝓposito confiten
di ꝑticipet de indulgentiis concessis uel̄
penitentibus & confessis ita q; dicatur
9fessus quo ad hoc. Rn̄o dominus fran.
in. c. omnis. de peni. & re. et in cle. una.
v. ideoq;. alīs. v. nos enī xp̄i fideles zc̄. & ref. tangit hoc & premittit q; etiaz pec
cantes per illuz textū. c. omnis. possunt
expectare ꝑ annum ad confitendum licz
tutius sit q; statim cum peccant confite
antur: & ꝑ hoc dicit presumi contritum
qui obiit infra annum quo cōfessus fuit
etiam si tunc nō fuerit confessus etiaz si
decedat in mortali de quo non fuerit cō
fessus quia non dicitur decessisse in mor
tali ita q; sit reus gehenne cum uideatur
habuisse animum confitendi infra annuz
ad quod solum tenetur dicto. c. omnis.
& est ratio quia si non esset preceptum
confitendi sol a contritio sufficeret. pre
ceptum autem de quo ibi dicit tantuz se
mel in anno est ideo dūmodo quis habe
at animum confitendi semel in anno si cō
tingat q; decedat sine cofessione quā tñ
non cōtempsit: etiaz si notuz sit q; ī mor
tali decedat debemus presumere q; de
cessit contritus & presumīt habuisse ani
mum confitendi si solitus erat confiteri
omni anno tutius tamen est confiteri se
pius & per hoc etiam dicit q; is qui soli
tus est cōfiteri singulis annis ꝑticipabit
indulgentiis cōcessis bis qui sunt ueī pe
nitentes & confessi etiā si aliqua pecca
ta cōmiserit a die cōfessionis dummodo
intendat confiteri ꝑm preceptum. c. om
nis. & dicit q; licet hoc uideatur nouum
tamen uerum est licet ut dictū est tutius
sit sepius confiteri ꝑm euz idē tenet Ni.
dicto. c. omnis. viii. colu. Sed contra hāc
opi. arguitur quia vī contra textum di
cti. v. ideoq; ubi dicitur q; in dīnica pre
cedenti prelati debent exhortari subdi
tos ut confiteātur zc̄. ut sic fiant ꝑtici
pes sacramenti & indulgentiarum. ut ī
dicta clemen. in fin. ex quo colligit ibi
Io. de ymo. ar. q; dicto tempe omnis fi
delis debet confiteri & cōicare ergo nō
sufficit fuisse alīs confessum intra annum
nisi & tunc cōfiteatur et licet ille text9
in conclusione simpliciter loquatur dicē
do confessus tamen debet interpretari
ꝑm precedentia. l. fi. ff. de hī. instī. pre.
talis non potest dici uere confessus cum
post peccatum cōmissum non fuerit actu
aliter confessus: nam lex loquens in ca
su uero non habet locū in casu ficto no.
l. iii. §. hec uerba. de neg. gestis. ergo in
dulgētia 9cessa ueī penitētib9 et cōfessis
non extenditur ad illos qui cōfessi uidē
tur. Item fateor q; talis uere contritus
habetur ut confessus et dicitur confess9
cum semel in anno confessus est tñ istud
procedit quo ad quid vz quo ad satisfa
ciendū huic precepto non ergo extendi
debet ad aliud: ut no. in simili in. l. brī a
zenoñ in fi. C. de quadri. prescrip. et iux
ta. no. xiii. q. ii. c. fi. in glo. licite in fin.
Item non uidetur dicenduz q; unus act9
confessionis pariat effectus r̄pugnātes
vz absolutionem a precepto. c. omnis. et

obłonem ſeu lucrifactionem indulgentiaruꝫ vꝫ qꝫ deꝰ quodamꝫ debeat acceptare hunc participem talis indulgentie facit. l. qui hominem. §. penult. ff. de ſolu. &. l. cum is. §. 1. ff. de condic. indebiti. & quod no. de bap. maiores. in glo. ar. hec etiã pars uidetur ꝓbari ex ordine indulgentie dum dicitur uere penitẽtibus & confeſſis & ſic patet qꝫ poſt contritionẽ ſeq debet actualis confeſſio quo ad talẽ effectum. Alia ergo eſt iſta cõfeſſio quo ad participandum de iſta indulgentia ꝙ illa que fit ad ſatiſfaciendum precepto quod uidetur de mente indulgentiarum & facit. ſ. q. xxx. Sed uolens ſeq opini. dñi fran. poſſet dicere qꝫ ī dicto. v. iõqꝫ loquitur de illis qui non fuerant confeſſi in quadrageſima preterita quin etiam Pe. ð palu. uidetur ſequi. idẽ in. iiii. di. xx. q. iiii. arti. iii. dicens prima cõcluſio eſt qꝫ indulgentie non proſunt exiſtẽtibus in mortali. vnde dicitur in eis ueꝝ penitentibus & confeſſis intelligo autẽ confeſſis in ꝓpoſito quia non oportet ð facto contra quod tamen eſt quia in quibuſdam exprimitur uel qui infra mẽſem fuerint confeſſi. vnde uidetur ex mente & pactione eccleſie concedentis qꝫ qui qñ implet conditionem non eſt in ſtatu poſtea recedente fictione recipiat effectum ſm euꝫ qui per hec uerba plura dicere vꝫ. Primo qꝫ ſufficiat ꝓpoſitum confitendi ut quis ex tunc tempꝰ quo ī plet conditionem eccleſie appoſitam puta accedendi ad eccleſiam uel huiuſmodi conſequatur indulgentiã conceſſam uere penitentibus & confeſſis. Sed ſi cõcederetur uere penitentibus & confeſſis ad iecto uel qui infra menſem zc̃. tunc ſi pꝰ impletam conditionem infra menſem cõfiteretur illam ex poſt facto conſequeftur & ex hoc vꝫ inferre ad aliud vꝫ qñ quis tempe quo implet conditionem nõ eſt in ſtatu ſalutis ut quia licꝫ confeſſus non tamen contritus ut. ſ. tũc ex poſt facto recedente fictione recipiat effectuꝫ indulgẽtie ad qð. ſ. q. xxxiiii. &. ī. ꝓx. &. q. cli. & de materia indulgentiarum plene tractat Pe. de palu. in. iiii. di. xx. q. iiii. ꝓ totam. ſed ad principale ꝓpoſitum ſatis obſtat quia cõſuetudo xp̃iano rum interpretari & intelligere vꝫ ut requiratur ſpecialis ꝙfeſſio ad tales indulgentias conſequendum ad hoc. ī. §. ꝓx. q. cxvi. LIIII. quero in quibus caſu bꝰ tenet̃ quis cõfeſſionẽ iterare. Rñ° in quatuor caſibus. Primus ſi ſacerdos neſciuit diſcernere qualitatem peccati. Secundus ſi non potuit abſoluer̃. Tercius ſi cõtempſit uel neglexit ſatiſfacer̃ & oblitus eſt ſatiſfactionem iniunctam: nam ſi ſciret & eam implere uellet non oporteret iterare. quartus ſi ꝙfeſſio non fuit integra ut quia ſciẽter tacuit aliqð mortale ſm Piſa. in. §. confeſſio ꝓo. & alĩ. Pe. & Tho. in. iiii. di. xvii. Idem in ſu. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lxx. & per pe. de palu. in. iiii. di. xvii. queſtio. v. arti. iii. & ī ſu. aſtẽſi. li. vi. ti. iii. ar. iii. & iſtos quatuor modos habes. de pe. di. i. mẽſuram. §. non ita. ī glo. in caſibus ibi tamẽ glo. dubitauit ð predicto ultimo caſu & non firmabat ſed non eſt dubitanduꝫ ut ibi per Arch. pꝰ Ray. & quo ad primũ caſum ſciendum qꝫ ex quo aliqui inferũt qꝫ propter ignorantiam ſacerdotis per datur auctoritas abſoluendi. ſed hoc nõ uidetur uerum quia poteſtas clauiuꝫ cõſiſtit in iuriſdictione & non ī ſcientia ſm Ray. in. ti. de pe. & remi. §. item queritur quid remittit ſacerdos. ſed dictũ eorum poteſt intelligi qñ quis cum poſſet ſacerdoti ydoneo ſcientia & conſcientia confiteri tñ eligit īſufficientem quia vꝫ de propria nõ curare ſalute: & ſic ex ſua mala diſpoſitione ꝙfeſſio vꝫ deo non grata & inualida. de pe. di. vi. qui uult. ſed in quocunqꝫ caſu cõfeſſio facta fuerit ignoranti ſacerdoti non fufficienti. preſertim de multis ſeu grauibus peccatis optimum eſt cõſilium illam iterare cum ꝗs ꝙmoditatẽ habuerit ſacerdotis ꝑiti ſciẽtia & conſcientia cum ꝛgonrãtia ſacerdotis in confeſſione ſit multum ꝑiculoſa ut colligitur ꝑ Aug. in dicto. c. qui uult. & per Ray. in dicto. v. Item queritur. ſm fratrem Nico. in. add. ad hoc. ī. q. xciii. Quo ad ſm caſum ſi ſacerdos non potuit abſoluere. intelige ut quia nõ habebat iuriſdictionem ordinariam ſiue delegatã de pe. & remi. omnis. ſm Ni. ītelligẽ tñ quod habebat iuriſdictionem ſup alios

ut differat a sexto casu de quo ifra dicã. Si tñ ignorabat confessorem non habeꝫ potestatem & fecit qđ potuit & debuit vr̃ q̃ sit absolutus ꝑpter bonam fidem ipsius credendo q̃ haberet potestatẽ ut predicauit frater Rober. pro quo facit qđ. ĩ. subicio facit. ĩ. q. c. Quo ad terciũ casum si contempsit. zč. est sciendum qđ ex cõtemptu seu negligentia obmittens facere sibi iniunctam penitentiam peccat mortaliter ꝑm Scotum in. iiii. di. xv. quia facit contra preceptum uicarii dei .i. confessoris & etiã ecclesie ut in alĩ. c. omnis. ꝑm fratrez Ni: facit. ĩ. q. iii. circa medium. Quo ad quartum casum si ꝯfessio nõ fuit integra dicendũ est q̃ idez etiam est si obmiserit quis peccatum de quo dubitauerit. vtrum fuerit mortale. s̃. q. xxxxi. uel eius circunstantiaz necessariã. ut. ĩ. q. lx. & ñ solum si fiat hoc scienter: sed etiam si fiat ex ignorãtia seu obliuione ꝓcedente a propria culpa notabili: ut colligitur ex notatis per glo. Ray. sub ti. de pe. & re. §. Itẽ circa prĩcipes. ad quod etiã facit quia lata culpa equiparatur dolo. ut in. c. ut animarum de consti. li. vi. & ideo si quis ex sua culpa ignorat que confiteri debet seu eorum oblitus est debet de huiusmodi negligẽtia ex corde dolere & firmiter ꝓponẽ emendari ut legitime ualeat cõfiteri ut nõ. in su. confe. li. iii. ti. xxxiiii. q. xviii. qñ autem quis scienter obmittit aliquid de ꝑtinentibus necessario ad cõfessionẽ non solum ánullat confessionem sed etiã nouum cõmittit mortale peccatuz. s̃. q. xxxix. ꝑm fratrem N. c. in adđ. per que ptz q̃ si non fecit suam diligentiam ĩ recordando debet reiterare totam confessionẽ ut. ĩ. dicã. &. s̃. q. xl. &. ĩ. q. cxxii. Et addeꝫ dñs fran. in dicto. c. omnis. vr̃ inclinare q̃ ualeat pnĩa de uno peccato sine alio ad hunc effectum ut non teneatur reconfiteri de illo licz sit tutum cõfiteri alĩ. no. per ho. in su. de pe. §. an peccata. v. quartus. Sed salua reuerẽtia ibi ho. inclinat in primam partẽ seu opinionem. s. q̃ non ualeat pnĩa de uno peccato sine alio. & ideo iteranda est ut ibi latius presertim dum ñdet ad illas auctoritates & licet ibi formauerit thema qñ quis uadit ad pnĩam ficte nõ cum ꝓposito abstinendi uel quia retinuit & cõcelauit aliquod mortale tñ non ꝓsequitẽ primum sed tantũ ꝑm. s. quando unuz cõcelauit & sic inberet prime opinioni ibi posite. s. q̃ non ualeat qđ cõmuniꝫ est ut dictum est: & habetur in dicta su. astensi ti. xvi. in. v. li. q̃ etiã dicit eo. li. ti. iiii. arti. iii. q̃ per pnĩam non potest remitti unum peccatũ mortale sine alio quia eẽt cõtra perfectionẽ misericordie dei cuiꝫ ꝓfecta sunt opa ut ibi latius & in dicta su. Ant. iii. ꝑte. c. de confessione. &. s̃. q. v. &. q. xxxiiii. Ad idem dñs Nicola. in. c. omnis. primo notabili. Addũt quidam quintum casum quãdo nõ contritus confessus quia existebat in proposito ñ deserendi peccatũ uel non dolet de omĩbus uel non sufficienter & sic ficte accessit ad confessionem de quo in dicta. q. xxxiiii. Addit frater Nico. sextum casum .s. cum confessor in aliquo non habet iurisdictionez oportet enĩ tunc q̃ pro illo penitens recurrat ad habentem potestatem & ei illud iterum confiteatur. ar. đ peni. & remi. c. significauit. ad quod. ĩ. q. cxvii. & sic tres casus sunt ex ꝑte cõfessoris & tres ex ꝑte cõfitentis ꝑm eũdem. Et scias q̃ pe. de palu. & su. Anto. iii. ꝑte. in. c. de confessione. referẽdo eũ addit alium casum in quo quis teneẽ iterare confessionem vz impedimentum ex ꝑte confitentis siue scitum siue oblitum siue ignoratum ꝓbabiliter puta qa erat excõicatus maiori uel minori excõicatione licet nesciret cum postea sciuerit tenetur reconfiteri quia excõicatus absolui non potuit a peccatis & ꝓbabilis ignorantia: lz ꝑseruet a culpa & a pena irregularitatis non facit eum non esse excõicatum: est enim minus capax sacramẽtorum a quorum ꝑticipatione excluditur & ideo absolutõ nulla ꝑm eum ad hoc. ĩ. q. cxvii. Sed aduerte quia uult q̃ etiam excõicatus minori excõicatione absolui non possit a suis peccatis nisi prius absoluatur a tali minori excõicatione ꝓ quo facit quia cum suspensus sit a perceptione sacramentorum nisi prius a tali suspẽsione absoluatur non est particeps sacramenti penitentie ut probari uideẽ in. c.

fi. de cle. excõi. mi. iuncta glo. ibi in v° nec eligere in fi. Dicunt tamẽ ibi Inno. bo. & doc. q̃ excõicat9 minori ꝓpter p ticipationẽ est principaliter a deo suspẽ sus & non a canone nisi p̃ approbationẽ q̃ apparet ex eo quia quanto cito uult penitere a quocunq; confessore absolui potest & postea celebrare de sen. excõ. nup. in fi. & p̃ no. ī. c. penult. eo. ti. ergo uidetur dicendum q̃ si iste qui tenebaẽ minori excõicatione quã ꝓbabiliter ig norabat absoluaẽ a ꝓprio sacerdote facta confessione in speciali de scitis & in generali de oblitis de suis peccatis q̃ te neat talis absolutio etiam q̃tum ad talez minorem excõicationem nec tenetur ite rum confiteri per predicta pro quo op time quod no. idẽ pe. in. iii. di. xviii. q. iii. v. tercius effectus ubi cõcludit sic di cens sed q̃ homo sine culpa perdat bene ficium sacramenti necessarii ad salutem uidetur absurdum. Nam cum sacramẽtũ pnie sit necessarium ille qui non est ī cul pa aliqua sed est iniuste excõicatus uel si est iuste excõicatus ipse tamen ꝓbabili ter ignorat se esse excõicatũ & de culpa sua confitetur & facit q̃ potest: vī q̃ sit absolutus & q̃ non teneatur plus confi teri alꝫ esset iniusta snia ecclesie si uellet aut innocentem punire aut ignorantiam inuincibilem condemnare fm pe. & palu. ubi. s̃. & sic uidetur tenere q̃ absolutio teneat ergo non tenetur ꝓreconfiteri & facit. ī. q. c. facit quod nota. bo. in sum. de sen. excom. §. quis potest ab hac snia in. xii. col. v. sz pone q̃ aliqs. ubi dicit q̃ si aliquis p̃ plurib9 causis siue excessib9 sit una sentẽtia ligatus & faciat se absol ui uno excessu tacito tenet absolutio. Si ex negligentia uel ignorãtia accidit fm eum. & per predicta forte idem uideẽ. si erat excõicatus maiori excõicatione q̃ ꝓbabiliter ignorabãt si de suis peccatis firmiter cõfessus fuit ut satis tenet pe. palu. & facit. ī. q. cxvii. que maxime p̃ cedunt. si talis excõicatus maiori uel mi nori confitetur habenti potestatem ab soluendi ab excõicationibus & ille gene raliter absoluit ab excõicationibus & a peccatis loquitur enim pe. qñ a peccatis tantũ absoluebatur & facit. ī. q. cxxx. q̃tum tñ ad ipsam excõicationẽ maiorẽ uel minorem cum postea sciuerit uel re cordatur confessio & absolutio requiriẽ sicuti & de oblitis. s̃. q. xiii. xviii. & xl. & similiter si improbabiliter ignorasset quia debitam diligentiam non adhibuit iuxta no. in. c. aplice. de cle. excõi. mini. vī q̃ non sit absolutus & teneatur etiaz de aliis peccatis reconfiteri quasi sciuis set & tacuisset p̃ supradicta dum tamen uiuat alꝫ forte ex dei misericordia sola contritio suffecisset per no. ī. q. c. ad fi nem. Et premissa faciunt q̃ si aliquis ex cõicatus anteq̃ celebret confiteatur ha benti potestatem absoluendi ab excõe ipsa & de tali excõicatione non recorda tur & sic non confiteatur sed conteratur in genere de cõmissis & absoluaẽ in for ma ab excõicationibus & peccatis q̃ si celebrat non efficiatur irregularis cum a dicta excõicatione uideatur absolutus p̃ predicta facit. ī. §. pximo. q. c. & no ta aliud dictum eiusdem pe. ut refert su. Antonina ubi. s̃. q̃ in casibus in quibus quis tenetur reconfiteri: si cõfitetur ei dem nõ oportet reiterare peccata expli cite sed solum implicite dicendo in illis q̃ uobis alꝫ dixi dilata enim absolutio per multos dies fieri põt etiã si iste oblitus fuerit dum tñ primo pnia ei innotuerit quia si non taxasset pniam oporteret ad memoriam reducere ut iuste moderetur fm eum ad quod. s̃. q. xxxii. post prin. &. q. xxxiiii. nec requiritur simultanitas in sacramẽto pnie. s̃. q. xvi. sed si fieret confessio alteri sacerdoti debz priora pec cata iterum confiteri quia prima confes sio non ualuit tanq̃ nõ facta in statu gre & in caritate qõ tutius est tenere p̃ quo facit textus dicti. c. omnis. duz dicit om nia zc̃. non ergo satisfecit dicte constiõi nec deo qui partem sibi retinuit fm Nic in dicto. c. omnis. primo notabili. Vltio subdit Pisanella fm tho. in. iiii. di. xvii. q̃ q̃to quis pluribus sacerdonib9 cõfite tur tanto plus de pena ei remittitur tũ erubescentia confessionis que in penam satisfactoriam cõputatur. tũ ex uerecundiã vnde totiens posset quis confiteri q̃ ab omni pena liberaretur. s̃. q. viii. ad fi. p̃ quo. de pe. di. iii. quem penitet. v. vnde

patet & nota. de pe. di. vi. c. i. in princi. &. ĩ. q. proxi. LV. quero si post peĩ tentiam quis nouiter peccat an illa prio ra reconfiteri teneatur. Rñ° ſm Tho. in. iiii. di. xxii. q. recidiuans non tenetur directe peccata dimissa confiteri nec in generali nec in speciali cuicunq; confite atur. sed indirecte sicut illud sine quo sci ri non potest debit9 satisfactionis mod9 teneť recidiuans notificare peccata di missa in quantum sufficiat ad hoc ut ꝑsci atur q̃ satisfactio ei congrue iniungi pos sit ut si ipse frequẽter lapsuz carnis pas sus est ex aliqua occasione illa occasio ꝑ satisfactionem precidatur. & similiter ð aliis peccatis & ad hoc uidetur sufficeť confessio peccatorum dimissorum in ge nerali tñ qñq; ad aliqua specialia descen dere oportet ſm q; 9fitẽs uiderit opor tunum non enim potest in huis aliqua cer ta mensura prefigi ſm pisa. in. §. confes sio. ii. Inno. in. c. omnis. de pen. & remi. sentit q; recidiuans teneatur cõfessionez iterare ratiõe ingratitudinis pro quo ui detur facere qð dr̃ mathei .xviii. de ser uo neq̃. & de pe. di. iiii. qui diuini. Item glo. Ray. de peni. & remi. §. Item nũqd peccata semel dimissa. dicit q; recidiuans ñ tñr dicer̃ specialiter & distincte ea q̃ ante confessus est. Sed sufficit confiteri in generali de illis exprimendo ingrati tudinem suam & dicendo ð multis & ma gnis peccatis mortalibus liberauit me dñs per pnĩam & ego nihilominus ĩgra tus existens sic offendi euz & si forte ne sciat exprimere aut non exprimat nomẽ ingratitudinis non nocet dũmodo talia uerba dicat ex quibus sacerdos ingrati tudinem possit intelligere & idem not. in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lxxi. hoc di ctum glo. uidetur intelligendum qñ ista circunstantia ingratitudinis uenit ad ꝑ ticularem peccati spẽm. Nam alie circũ stantie regulariter non sunt de necessita te confessionis ut. ĩ. q. lx. qñ uero ingra titudo inducat particularem peccati spe ciem notat Tho. in. iii. pte. q. lxxxviii. arti. iiii. dicens qð sequitur omnia pec cata non est speciale peccatum. Sed per quodcunq; peccatum mortale aliquis ef ficitur deo ingratus ergo ingratitudo ñ est speciale peccatum. Rñ° dicendũ q; ĩ gratitudo peccantis qñq; est spãle pec catum qñq; autem non sed est circunstan tia generaliter consequẽs omne peccatũ mortale quod contra deum cõmittitur peccatum enim speciem recipit ex inten tione peccantis ut philosophus dicit. v. ethicorũ ille qui mechat̃ ut furet̃ magis peccat q̃ mechus. Si igitur aliquis pecca tor in contemptum dei & suscepti bene ficii aliquod peccatuz cõmittit illud pec catum trahitur ad speciem ingratitudĩs & hec ingratitudo peccãtis est speciale peccatum ut autem Aug. dicit in li. ð na tura & gratia. Non omne peccatum est ex contemptu & tamen in omni peccato deus contemnitur in suis preceptis. Vñ manifestum est q; ingratitudo peccantis qñq; est spãle peccatum sed non semper ſm eum patz ergo q; recidiuans nõ tene tur reconfiteri nisi inquantum opus sit ad ostendendum satisfactionis debitum modum ſm Tho. ad demonstrandum in gratitudĩs modũ ſm Inno. & glo. Ray. & hoc qñ ingratitudo est speciale pecca tũ ſm fra. Ni. Oxi. in addi. & uide. s̃. q. xi. vnde dixit hosti. in sum. de peni. §. & utrum peccata q; non redeunt : sed ideo dicuntur redire ĩ aliquib9 auctoritatib9 eo q; propter ingratitudinez ita reus & damnandus constituitur peccator cũ ite rum in mortale incidit post penitentiam sicut ante fuerat ut ibi latius legit̃ etiaz in dicta su. astensi. li. v. ti. iii. v. circa ter cium q; peccata dimissa prius ꝑ peniten tiam dicuntur redire quo ad culpaz que cunq; peccata sint illa siue originalia siue actualia mortalia uel uenialia per pecca tum sequens inquantum ex dimissione p̃ cedentium peccatorum aggrauatur se quens peccatum nõ q; peccatum sequẽs sit eq; graue sicut omnia precedẽtia pec cata sed grauius est ex dimissione prece dentium propter prestiti beneficii con temptum: & sic redire dicuntur peccata non in se sed ĩ effectu aggrauationis pec cati sequentis ut ibi latius. Et bonuz est q; si post penitentiam quis relabitur in peccatum q; omnia de nouo confiteat: quia quanto fuit sibi maior gratia facta in dimissione peccati tãto magis ĩgrat9

est cuz relabitur in peccatū. ꝺ pen. di. iiii. in prin. & per totum. ut not. Arch. de pe. di. i. §. huis auctoritatibus. & in dicta. q. xi. in fine. & adde ad predicta q̄ stionem ꝺ continuante delictum seu recidiuante zč quam ponit īmo. post doc. in cle. de usuris ad finem. LVI. quero an debeat quis cōfiteri peccata que manifesta sunt. Rn̄° ꝑm Pe. & tho. in. iiii. di. xvii. Non sufficit aliquid esse notum iudici nisi sit ei notuz in forma iudicii & ideo q̄uis peccata manifesta nota sint sacerdoti quia tamen non in forma iudicii oportet ea confiteri. Idem in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lxviii. ꝑm Nicola. post Pisane. in. §. confessio ꝓo. Vel dic qa aīs confessio non esset integra nec iste esset confessus omnia sua peccata. ut in. c. omnis. de pe. & re. pre. nihil eorum que cōmisit debet obmittere ut per hoc erubescat. de pe. di. i. quem penitz. & adde. ī. q. clxxii. ad finē. LVII. quero vtz homo teneatur confiteri peccata uenialia. Rn̄° ꝑm Tho. ubi. §. cōfessio ad hoc nccīa est ut penitens satisfactionem accipiat ꝑm modum delicti peccato autē uenialī nō debetur pena taxata quia pena illa esset ꝓporcionata pene peccati mortalis a quo peccatum ueniale in infinitū distat. vn̄ ꝑ solā ꝺ tritionē īteriorē peccatum ueniale potest dimitti. Sed an saltem semel in anno cōfiteri teneatur qui non habet nisi uenialia dicunt quidam q̄ in hoc casu ꝓpter preceptum ecclesie tenet̄ uenialia confiteri. Alii autem dicūt q̄ sufficit q̄ presentet se sacerdoti & q̄ se immunez a peccato mortali ostendat ut ad cōionem admitti possit. Preceptū enim est ad obligandum illos qui habēt aliquaque confiteri debeāt. vn̄ si alicui per gratiam collatum esset ut a peccato uenialī immunis esset sicut beate virgini est collatum non teneretur ad istud preceptum ꝑm pisa. in. §. confessio ꝓo. dicit fra. Ni. q̄ hoc uerisimiliter contingere non potest quia non est inuenta nec ī uenietur nisi una virgo maria que sit sin̄ uenialī & nullus est absq̄ peccato prima Io. i. si dixerimus q̄ peccatum non habemus ipsi nos seducimus. vnde & primuz uerius dicitur cum etiā nesciā quō quis audeat immunē a peccato mortalī se estimare infra annum uel qualiter hoc uale at ostendere cum psal. xviii. dicatur delicta quis intelligit zč. & ideo fatuus uallde foret qui sic dicenti & alicui non confitenti ministraret eucharistiam & ideo Bonauentura in. iiii. di. xvii. dicit q̄ congruum est maxime iuris ꝑfectis confiteri peccata uenialia regulariter tamē nō est necessarium nisi in duob9 casibus vz ꝓpter dubium & ꝓpter statutū. ꝓpter dubiuz vz cum quis ꝓbabiliter dubitat ꝺ peccato vtrum sit mortale uel uenialе & ideo si non penitet sicut ꝺ mortalī discrimini se exponit ideo debet confiteri sicut iacet in 9scientia & in iudicio sacerdotis relinquat: vtrum sit mortale uī uenialе 9cor. Tho. v̄. s̄. facit. s̄. q. xxxxi. Item ꝓpter ecclesiasticum statutum qs tenetur quia omīs fidelis tenetur semel in anno confiteri sed hoc non est ratione uenialis sed ꝓpter preceptū concor. In no. in. c. omnis. de pe. & remi. & ex hoc patet q̄ religiosi tenētur uenialia confiteri semel seu bis in mēse uel ebdomada uel frequentius siue rarius ꝑm suaruz cōstōnum formam quod intelligendum vī de uenialibus notabilioribus quo ad cōfessionem spāl̄ē reliqua uero uix uī nūq̄ posset quis specialiter confiteri cuz qua si omni momento cōmittantur. vn̄ vī suf ficere illa confiteri generaliter. & q̄ teneamur de uenialī contritionem habere aīs non remittitur per pisa. in. §. peccatuz. iii. &. ī. ea. q. &. q. lxxiii. ꝑm fratrē Ni. Oximi ī adō. qui per hoc uidetur residere cum Inno. q̄ non habens nisi uenialia tenetur ratione precepti semel ī anno confiteri facit. s̄. q. xxxii. post prin. uidetur tī potiuſ moueri quia temerarium esset q̄ aliquis ꝺ se taliter estimaret & in hoc multuz placet: sed si daretur ꝓ certo q̄ aliquis esset sine mortalī & cum solis uenialibus non uidet̄ q̄ preceptum. c. omnis. ad talem se extēderet nec talis obligatus esset confiteri semel ī anno propter istas auctoritates & primo Scotus. in. iiii. di. xv. dicit q̄ ad remissionem peccatorum uenialium non tenetur aliquis ad aliquam contritionem ꝺ ipis uenialibus īmo in actualī uoluntate uel

uenialı actu moriens ſaluabıtur & quıa etıam peccata mortalıa dum conſeſſa fuerınt efficiuntur uenialıa & tñ nō requıritur de talıbus uenialibus noua contrıtıo ſm eum facıt. ĭ. q. lıx. & ſequentı. ın prın. Item legitur ın ſu. Aſtenſi lı. v. tı. ıı. arti. vıı. poſt theo. q̄ qñ3 neceſſarıa eſt penitentıa de uenialibus ın hac uıta .ſ. ratıone ꝑculı qñ homo perpendıt alıquam affectionem deordınata3 uenialē tñ ıta ın ıpſo intendı q̄ ꝓbabılıter conıecturat q̄ nıſi eam ꝑ pnīa3 abıcıat trabatur ıpſum ın peccatum mortale. Item ratiōe dubıı ꝓbabılıs ut qñ homo uehemēter dubıtat utrum peccatum ſıt uenıale uel mortale tunc enım ſi de illo non penitet exponıt ſe diſcrımını tanq̄ contemptor ſue ſalutıs. Item ratıone ſtatutı. ſ. qñ homo non habet niſi peccatum uenıale cui3 teneatur ſemel ın anno confiteri ꝑ ſtatutum eccleſie ut ın dicto. c. omnis. dicit tamen q̄ iſtud ultimum non cōcludit q̄ ſit neceſſarıa confeſſio licet de quolıbet uenıalı ſıt neceſſarıa pnīa ın hac uıta uel ın alıa ad hoc q̄ homo ſequatur uitā eternam quıa nullum peccatum quantūcunq̄ leue ſimul poteſt eſſe cui3 gloria utı ıbı latıus & ſic non ſequitur opı. Inno. q̄ ratıone precepti ſeu ſtatutı habens tantum uenialıa aſtringatur ad confitendum ex talı precepto hoc etiā ſequ. t̄ Iob. ō lıg. poſt doc. in dicto. c. omnis. in. x colum. licet ſm eui3 opınio Inno. ſecurıor ſit ad ıdem per pe. de palu. in. ııı. dicētē. adō q̄ uenialıa forte ratıone precepti eccleſie confiteri tenemur ſemel in anno. ſi ñ habemus mortale ſicut papa precipit recipi eucharıſtıam ſacramentalıter quod non erat neceſſe ſed ſolum ſpırıtualıter & ſi dicatur ergo ad plus tenetur carēs mortalı q̄ bñs mortale quıa ılle non tenetur ad confeſſionem uenialıum dicēdū q̄ hoc eſt ꝑ accidens. Alıı uero dicunt q̄ non eſt ıntentıo pape ligare ad confeſſıonem animā niſi de illıs de quibus homo alıas teneē confiteri. tercıı dicunt q̄ nec papa poteſt obligare ad confeſſionē uenialiu3 quıa hoc eſſēt ımmutare ſacramēta. ſ. facere illud neceſſıtatıs q̄ō eſt uolūtatıs ſicut nec mutat mr̄ıonium ſm eum ın. ııı. dı. xvı. q. ı. arti. ıı. concłone. ıı. q̄ tamen ſequıtur q̄ non teneatur talıs cō fıteri ut per eundem latius. dı. xvıı. q. ıı. arti. ııı. hanc etiam opı. q̄ ſtatutu3 eccleſie ñ aſtringat habētes uenialıa tātū̄ ſequutus fuit Scotus reprobans opı. cō trarıam dicens q̄ non ſolum talıs qui nō habet niſi uenialıa non tenetur ad confitēdū̄ ex iur̄ dıuino. S3 nec etiā ex iur̄ humano: ut latius ın dicta ſu. Aſtenſi. v̄: ſ̄. & in ti. x. arti. ııı. quāuis autem non ſit neceſſarium tñ multum fructuoſum non ſolum ſemel in anno ſed pluries uenialıa confiteri ut plenius remittātur & quia alıquādo forte mortalıa ſunt que credū̄ tur uenialıa ſm fratrem Anto. in ſu. ııı. ꝑte. c. de confeſſione. v̄. xıı. conditio eſt & per eundem Pe. in. ııı. di. xvıı. q. ıı. arti. ııı. v̄ dicit q̄ tenetur quis cōfiteri de mortalibus non de uenialibus etiam ſi non haberet mortalıa ut ıbı latius. dicunt etiam q̄ in contritione non requırıtur propoſitum non peccandi uenialiter ſicut in contritione de mortalı exigitur debet tamen habere ꝓpoſitu3 ſe ꝑparā di ad peccata uenialıa uitanda alioquin eſſet ei ꝑiculum deficiendi ſeu tollendi ĩ pedimenta ſpırıtualıs ꝓfectus que ſunt peccata uenialıa ſm Tho. & facit. ĭ. q. ꝓxıma. Hoſtı. tñ in ſu. de pe. §. de quib9 poſt prın. ponit tres gradus uenialium prıma maıora uenialıa & que nimis ſunt ınueterata uel in conſuetudinem ıā deducta que ex ıpſa frequētatione et contēptu mortalıa reputantur uel ſequuntur ō iur̄ iur̄. & ſi xp̄us. §. quedam. & ſm hoc ĩtellige quod dicit Auguſt. nullum peccatū̄ adeo uenıale q̄ ñ fıat crımınale cum placz. xxv. dı. §. crımınis. &. §. ſe. & iſta debent confiteri ſi fieri poteſt. alıa mr̄ora & hec in genere cōfitenda ſunt. ō pe. dı. ııı. de quotidianis. alıa mınıma uenialıa que in ſola cogitatione conſiſtunt & que ad conſenſum non ꝑueniunt & de bıis duobus generıbus intelligit ipſe q̄ multıs modis mundantur & delentur de quo. ĭ. q. lvııı. & ſubdit que dicātur uenialıa ıbı uideas. &. xxv. dı. §. nunc autē &. §. alıas. v̄. que autem ſunt minuta peccata ſm eum qui latius loquitur q̄ uenıale aliqō requırit ſpālem confeſſionem aliqō generalem aliqō nullam quāuis ſit

tutius omnia confiteri & sic quo ad pri
mum genus uenialium vr̃ concordare cū
Inno. sed dic q̄ tunc tenet̃ potius de cō
silio & securitate q̄ ð iuris necessitate ut
dixi duz tñ ipsa uenialia ex aliquo respe
ctu nō iudicētur mortalia: vnde innume
rus actus uenialis non potest fieri mor
talis nisi p̄ occasionem quia assuetudo ue
nialiū facit cadere in mortale sicut assue
factio iurandi in piurium: & sic Aug. q̄
nihil adeo ueniale zc̃. intelligitur in spe
cie non in numero ſm Arch. post Pe. de
pe. di. i. tres sunt. ad fi. ad quod facit qð
nota. de sacra unci. c. i. ī v° in qua & idē
Io. de lig. in dicto. c. omnis. ad idem q̄
no. Arch. in dicto. c. de quotidianis. In
de dicitur q̄ ueniale efficit̃ mortale rati
one contemptus ut no. in. c. fi. glo. ii. de
penis. & in. c. quod autē. glo. magna cir
ca finem. de pe. & re. & in. c. cum illorū.
circa fi. ð sen. excō. aīs uero uenialia ñ
sunt p̄hibita. ut no. xxviii. q. i. sic enim. ī
glo. ar. omne illicitum. nam peccatum ue
niale non dicitur p̄prie uicium & inhert
homini simul cum uirtutibus ut no. xiiii.
di. c. i. ubi etiam no. an quis illud cōmit
tere debeat ut p̄ximus euitet mortale
ibi etiam no. q̄ p̄ uenali debet̃ pena tē
palis p̄ mortali eterna: inde dicitur q̄
null9 est sine peccato sed sine crimine re
periumtur. xviii. dist. in prin. &. c. i. &
ueniale dicitur quasi uenia dignum ut di
cit Pe. de anch. in. c. cum quis. in. iiii. no
tabili de sen. excō. li. vi. uī. i. purgabile
ſm Arch. xxxii. q. vii. adulteri. in fi. &
uide. de pe. di. i. serpens. in glo. ii. & iō
in lege ueteri dicebantur uenialia que si
ne morte uel mutilatione dimittebantur
mortalia que mortem uel mutilationem
exigebāt ut dicit Arch. de pe. di. vi. c. i.
& no. in dicto. c. serpens. glo. ii. & ð pe.
di. vi. sacerdos. v̄. nam uenialia in glo. &
p̄ ho. in su. de pe. §. ð quibus. v̄. multis
uero modis. Item in purgatorio puniun
tur peccata mortalia & etiā uenialia no.
xxv. di. unuz. §. aīs in glo. hac auctorita
te. qñz tamen ueniale ducit ad p̄ditionez
ut no. xxii. q. ii. si quelibet. in glo. uides
ergo &. xxv. dis. criminis. in v° ueniale
& quod no. de. pe. di. i. medicina. §. alte
ra uero in v° collecta: dicit̃ autē ueniale
peccatum illud quod cōtinue cōmittim9
quod p̄uenit ex originali peccato cuius
fames remanet in homine q̄tūcunq̄ bap
tizetur & ideo de facili labitur quaī siñ
uenili ista uita nō ducitur. i. uix ducitur
ſm gre. xxv. di. qualis· de hoc intelligit̃
illud q̄ septies in die cadit iustus. de pe·
di. iii. septies. ut no. ho. in su. in dicto. §.
de quibus. in prin. sic ergo diuersi actus
ueniales non possunt fieri mortale. simi
liter nec idē in specie licet possit trahere
in mortale seu occasionez prestare ut qs
cadat in mortale seu mortale sequat̃ ad
hocis̄. xiiii. & hoc casu tale mortale 9fi
teri tenemur p̄ predicta. Vnde bonuz ē
consilium ut quis uenialia confiteatur si
recolit p̄sertim ſm doc. si deducta sunt ī
consuetudinem seu inueterata quia ut di
cit Aug. nullum adeo est ueniale quod
non fiat mortale: dum placet. i. duz assu
mitur in consuetudinem. xxv. di. crimis
ſm Ni. in dicto. c. omnis. iii. colu. p̄ hoc
quia morienſ cū uenili non uadit ad glo
riam nisi primo illud purget in purgato
rio: no. fra. de iuñiuñ. c. si uero. & ad di
scernendum peccatum mortale a uenili
bus recipe has regulas ſm theo. prima
peccatum mortale est illud quod contra
riatur caritati que est uita aīe ut p̄ tho.
scda scde. q. lix. arti. iiii. &. q. cxxxii. ar
ti. iii. Scda ſgula est scōm theologos oīs
transgressio diuini mādati psal. xviii. ma
ledicti qui declināt a mādatis tuis. Ter
cia omnis transgressio mandati ecclesie
mathei. xxviii. Si ecclesiam non audierit
sit tibi uelud ethnic9 & publican9. quar
ta regula omnis trāsgressio cui9libet mā
dati liciti cuiusc̄ superioris ecclesiastici
uel secularis Pau. ad Roma. xiii. qui po
potestati resistit dei ordinationi resistit
& damnationem sibi acquirit. Ad hec
notata p̄ Arch. xxviii. q. i. omnis. infi.
Quinta regula quia qñz sola intentione
peccatur mortaliter mathei. iii. qui uide
rit mulierem zc̃. & intellige de intentio
ne deliberata ad peccanduz. Sexta regu
la quia sola delectatio peccati mortalis
ut p̄ Tho scda scde. q. cliii. arti. iiii. & iō
qui deliberate delectat̃ in his que sunt
peccati mortalis: sicut in tangendo ſspi
ciendo mulierē & aliis actib9 ī honestis

peccat mortaliter. Septima peccat mor
taliter si sua culpa quis ponit se in peri
calo peccandi mortaliter ut per bonauē
turā sup. iiii. sen. di. xvii. & hee regule
ptinent ad illum qui prīcipaliter & per
se peccat mortaliter. Sunt & alie tres re
gule spectantes ad illum qui non princi
paliter sed ex quadam partīcipatione q̄
rum prima & octaua in ordine est q̄ qui
cōsentit peccanti mortaliter peccat mor
taliter ad Ro. primo digni sunt morte ñ
solum qui faciunt ea sed etiam qui cōsen
tiunt facientibus. IX. qui sua culpa seu
indistretione dat alii occasionem peccā
di mortaliter peccat mortalr̄. l. qui occi
dit. §. in hac. ff. ad. l. acqui. Decima regu
la qui ñ obuiat in eo q̄ obligatus est: est
in una & eadem culpa. vnde greg. psal.
lxxxiii. consentire uidetur errāti qui ad
resecanda que corrigi debent non occur
rit zc̄. ꝑm fratrem Nic. Oximi ordinis
minorum ad hoc. ī. q. lxviii. ante finē.
Item peccat̄ mortaliter ueniendo cōtra
ꝓmissum. xxi. q. i. predicandum. ut not.
Arch. in. c. detestanda. in v° adimpler̄.
de conce. preben. li. vi. Item faciens sci
enter cōtra precepta siue ꝓhibitiōes ca
nonum peccat mortaliter & traditio ec
clesie obligat ut preceptuz ꝑm Arch. in
dicto. c. detestanda. in v° damnabiliter
Item quicūq; excōicari debz peccat mor
taliter Arch. c. ii. in fi. ð sepul. &. xi. q.
iii. c. rogo. in glo. queritur per eundē. &
negligens obseruare iuramentuz peccat
mortaliter. Io. an. in. c. requisiuit. ð spō.
Item fornicatio cum concubina uel mer̄
trice est mortale: ut plene disputat Pe.
de palu. in. iiii. di. xxxiii. q. i. arti. iii.
Item transgrediens canones uel faciens
aliquid contra honorem dei uel ecclesie
fra. in cle. i. de eta. & qual. in. viii. &. x.
q. vz peccat mortaliter. Item temerarie
iurās peccat mortlr Anto. de butr. in. c.
sicut ex litteris. post prin. de spon. & in
. c. rursus. in prin. qui cle. uel uouen. Itē
cōmittens crimen peccat mortaliter no.
in cle. ad nrm. de bri. in v° non est. Ad
quod tamen uide. xxv. di. §. criminis. &
quod ibi no. Item trasgrediens canones
peccat mortaliter Io. an. in. c. uno. in fi.
de reī. domi. li. vi. ī nouella. & fra. v. s.

Itē transgrediens canones ex facilitate
punitur tanq̄ ꝑ mortali no. in. c. genera
li. de electi. li. vi. fra. in. c. i. ad fi. ð 9sti.
Et nota q̄ omīa crimina ꝑ que testis re
pellitur a testimonio dicuntur mortalia
peccata ꝑ ut sentit dñs fra. ī. c. testimo
nium. de testi. ii. colu. Verum uis cātiua
etiaz in p̄ambulo peccati excusat a mor
tali de iur̄iur̄. c. uerum. Sed ad cognoscē
dū q̄ñ lex uel superior loquatur precep
tiue uel de cōsilio dic q̄ tunc tantū loqui
tur de consilio q̄ñ id in ea exprimitur uī
q̄ñ alia ratio euidens cogit sic ītelliger̄.
Non enim qui sic hortatur zc̄. ff. de hiis
qui no. īfa. l. ob hec v̄ba. ꝑm Arch. post
lau. iiii. di. in fi. vnde dicunt doc. in. c. re
colentes. in prin. de statu mona. q̄ ubi
papa humiliter loquitur importat consi
liū quod nota. similiter si ꝑ interpretati
onem magistrorum sit interpretatum q̄
sit consilii standum est tali interpretatio
ni doctorum ꝑ id q̄ habetur in. c. i. ð po
stu. prela. facit quod no. Io. de ymo. in
. c. clerici. . in. penult. colu. de uita & ho.
cle. Similiter si loquitur de honestate ñ
importat preceptum ꝑm Inno. & doc. ī
. c. i. de uita & ho. cler. facit. ī. q. lxi. p9
medium. LVIII. quero an habens
celebrare etiam uenialia confiteri tene
atur. Rñ° v̄r q̄ nō ꝑ dicta. s̄. q. ꝓxima.
& tenet ho. in su. de cel. mi. §. & q̄ñ. v. sz
Aug. dicit. Nam mortalia tm̄ impediunt
cōionem donec confiteantur. de cōse. di.
ii. quotidie. & qð no. vi. di. testm̄. ī glo.
ergo consilium. & quod no. Arch. in dcō
. c. testimonium. post prin. Est tamen cō
silium in casu speciali. s. cum peccatuz ue
niale nocturne pollutiōis ex crapula ꝑ
cedēte supuenit q̄ abstineat illo die a cō
munione ut no. in dicta glo. ergo cōsiliū
super qua refert Arch. aliquos tenere
q̄ cum tale consilium non sit ꝑfectionis
sed reuerentie qð nihilominus celebrās
peccaret uenialiter quod etiaz v̄r tener̄
Arch. post Io. de deo. in dicto. c. testm̄.
super textu. dum dicit q̄ ideo debet ab
stinere quia in sacrificio sacerdos est co
raz deo: & ideo maxima mundicia exigi
tur ut ibi pleñ ad hoc quod no. ð eta. &
quali. ad aures. glo. fi. & ð ma. & obe. so
lite. in v° anima. & qð no. Io. an. in. c.

dilectus.ii.ī quīta colu.ð p̄bē.sīle nota. bo.in.c.recolentes.in prin.ð statu. mo. & qȝ nota.in cle.de testi.in v° exborta mur.sed ut dixi.s̄.q.ꝓxima.Stultus eēt talis p̄sbiter celebrando absq; confessi one.si haberet copiam sacerdotis cuȝ cō sciētia peccati uenialis notabilis & mor dentis īmo saltem sacerdoti se p̄itet & confiteatur etiam de uenialibus notabi lioribus & conscientiā aliqualiter stimu lantibus & recipiat generalem absoluti onez & similiter in generali alia confite atur ut fieri solet facit in simili.de cōse. di.ii.cum omne.circa prin. ꝑ hoc quod nota. Pisa.in v° eucharistia.iiii. ubi p9 Tho.dicit q; ad hoc sacramentū requiri tur actualis deuotio nec debet quis īpa ratus accedere zc̄. & facit.ī.§.ꝓximo. q.lxxxvi. Preterea ut quis accedat ad corpus x̄pi debet prius 9fortare bonaȝ conscientiam.de.pe.di.v.c.i. v̄.caueat. & facit in legenda Sancti Augu.q; null9 q̄tumcunq; excellentis meriti sine confes sione & eucharistia debet transir̄ ab hac uita ut ibi habet̄ in.xii. colu. quia ergo dicit excellentis meriti ergo loquitur in illo qui est sine mortali & nibilomin9 di cit de cofessione ꝓpter reuerentiam eu charistie ad qȝ.s̄.q.i.ad fi.& ī fin.ð ce le.missa.ex pte.glo.fi.ad fi. facit quia nullus nescit discernere an sit ueniale nō mortale. Psal. ignorantias meas zc̄. & alibi.delicta quis ītelligit zc̄. & salomō ne accrescant ignorātie mee & illud Iob de quo in.c.fi.de purg.can̄. & quia plu rib9 modis ueniale trabit ī mortale ꝓp ter que arrogās p̄sbiter estimari potest qui celebraret absq; confessione facit in .c.omnis.glo.ii.de pe.& remi. & quod no.Arc.xxv.di.§.criminis.& goffri. in su.de pe.v̄.sed nunquid ueniale.vñ gui. de monte Laud. in suo sacramētali dicit q; habens ueniale uel mortale peccatum potest celebrare si immineat celebratio necessaria & sit bene contritus nec inueī at sacerdotem alis nisi sic omnia cōcurre rent non posset nisi plene esset confessus quia ne'dum consiliatio quo ad deuȝ req ritur sed etiam quo ad ecclesiam. de cel. mi.de homine.ꝓpter reuerentiam sacra menti ut ibi p̄ eum in Rubri.de sac̄mēto eucharistie seu de ceł.mi.in.xvii.colum. xv.q.qui etiam dicit q; dato q; etiam si mus sine peccato mortali ut satisfaciam9 mandato pape necessarium est saltem ue nialia confiteri semel in anno uel saltem presentare coraȝ sacerdote ꝓpter quod fuit ita preceptuȝ ut reuerentiores esse mus eucharistie.de.pe.& re.omnis.ſm eundem in Rubri.de sacramento pnīe ī .v.colu.v.q.& sic loquit̄ ſm opi. Inno. de quo.s̄.q.ꝓx.p̄ que vī q; si esset aliq; sanctus uir qui ex spiritu sancto cogno/ sceret q; nō haberet nisi uenialia cessaȝ talis presumptuositas & sufficeret ꝓpo situm uitādi talia uenialia p̄ ibi no.facit .s̄.q.xxxxi.& consulo p̄sbitero celebrā ti q; confiteatur si forte erat excōicat9 ut euitet irregularitatē.s̄.q.liii. ad fi. LIX.quero per que remittātur pecca ta uenialia.Rñ° ut no.in ꝓhemio.vi.li. in uerbo benedictionez.&.xxv.di.§.cri minis.glo.quia facile.& p̄ ho.in su.ð pe ni.§.de quibus peccatis.& spe.ī Reper torio aureo in Rubri.ð regulis pnīe.§. scire etiam debet.post prī.& no.de pe. di.iii.de quotidianis.v̄ dicit Arch.q; de lentur ista uenialia minora & minima p̄ confessionem factam sacerdoti. Itē ꝓxi mo.de pe.di.i.quem penitet.&.c.ulti. Item per baptismum.de peni.di.i.tres. Itez per ieiunia ad hoc.xxxiii.q.vi.c.i. v̄.laboret.lxxxii.di.p̄sbiter. Nam ieiu nium uiui liberat animam defuncti.xiii. q.ii.anime. Item per elemosinarū largi tionem.de pe.di.iii.sane.& di.i.c.mea. &.c.q̄obrem. Item p̄ orationem domini cam.i.pater noster.de pe.di.i. tres acti ones. Item per deuotam pectoris p̄cussi onem in ecclesia ut ibi. Item per genera lem confessionem in ecclesia factam.s.cō fiteor deo zc̄. Item per benedictionem episcopalem.i.q.i. dictum.cum concor. Item per extremam unctionem.xcv.di. oleo.de sacra unci.c.i.§.i. Item per cor dis contritionē ea.di.c.fi. & de. pe.di. vii.c.ult. Item per benedictionem quaȝ dat sacerdos post missam de qua habet̄ de conse.di.i.cum ad celebrādas.ad hoc optimuȝ ar.xcv.di.ecce ego.&.i.q.i.di ctum.naȝ ad quid benediceret sacerdos populum ut ibi dicitur nisi aliquid ipsa

benedictio oparet fm Arch. & quo etiaz p dñm fra. in.cle.i. de priuilis. in. ix. q. Item per ingressum ecclesie consecrate. ut per fra. qui allt. Tho. in Rubr. de cō se. eccle. uel alta. & intellige q remittū tur q̃tum ad culpam sed q̃tum ad penam reatus pena remittitur fm motuz feruo ris in deum qui p predicta excitat qñq magis qñq minus. fm Tho. ut in su. astē si. li. v. ti. iiii. q. vi. subdens q in purga torio peccata uenialia possunt ſmitti & remittuntur qñ quis cum eis decedit: ut ibi ad hoc. s. q. lvii. p totā. &. ī. q. lxxx viii. Itē ſmittunt p indulgentiā quo ad culpam sicut & per confessionez genera lem non sacramentalem requiritur tamē contritio fm Pe. de palu. in. iiii. di. xx. q. iiii. in fi. & ad illud per episcopalem benedictionem. adde Io. an. in. c. omis. penult. colu. de pe. & nota q mortale p confessionem fit ueniale. i. uenia dignuz seu uitale. de pe. di. i. quem penitz. ppe prin. iam enim uenie datus est quis post contritionem uel confessionem ea. di. q̃li bet. in prin. et ad illud q requiritur cō tritio ad remissionem uenialium. uide. s. q. lvii. post prin. allegando Scotum. no. tñ q uenialia non dimittuntur existenti in mortali. nota. de pe. di. i. c. pfecta. et in phemio. vi. li. in fi. Sed mortalia pos sunt dimitti sine uenialib9 quia mortalia se habent ad uenialia sicut habitus ad di spositionem sublato enim habitu potest remanere dispō. Sed ueniale non potest remitti sine mortali quia mortale oppo nitur caritati ueniale feruori caritatis sublato uero priori tollitur posterius nō econuerso ideo nō potest restitui fer uor caritatis sine caritatis restitutione potest tamen fieri econuerso fm Tho. & pe. illud tñ no. q unum peccatum ueī ale potest remitti sine alio quia non bñt cōnexionem ad inuicem ex pte auersio nis sicut mortalia: quia in eis nulla est a uersio a deo nec etiaz ex pte conuersiōis fm Tho. ut refert Arch. in dicto. c. pfe cta. & Tho. in. iiii. di. xvi. & pisa. in. §. peccatum. iii. & in su. astensi. li. v. ti. iiii. in. iii. colu. Et p maiori declaratione ma terie dic q ueniale nō potest remitti uo luntate manente ad illud actu uel etiam habitu quia cum recolit 9placet quia sal tem implicite displicere debet. Si uero sic esset in habitu q ex frequentia ipsi9 esset habitus ¡adgenerat9 dum tñ ō hoc peniteret remitti posset etiam durante habitu acquisito etiam mortale. Sed dif ficilius est de tali penitere. Item potest remitti unum ueniale sine alio uel de mil le unū nullo alio remisso qa ad uenialis remissionem sufficit displicentia de ipso cum ꝓposito abstinendi & satisfaciendi gratia informata: hoc autem potest esse de uno sine alio zč. Itē non potest remit ti aliquod ueniale habenti mortale actu ale nisi illo mortali remisso pri9 uel simī ꝓpter tres rationes & licet ueniale non minuat lucem gratie quaz tollit mortale nihilomin9 tñ sicut dicit obscurari sol p nubem que actu impedit ne illuminet ae rem qui tamen in se nō obscuratur. sic di cit obscurari lux gratie p ueniale p qō p tunc non exit in actū & sole subtracto non potest claritas restitui aeri p amotō nem nubis nisi sol redeat: sic est in ꝓpo sito ideo zč. Vnde p uenialī cum mortalī moriens ineternum punietur. Nō sic au tem est de originali & uenialī. vnde dicit q sine gratia posset remitti ueniale in ñ habente mortale actuale non tamen sine mortali q̃uis aliqui dicant etiā q nec siñ gratia simpliciter fm pe. de palu. in. iiii. di. xvi. q. i. arti. i. p totum. & ō cā remis sionis uenialium uide ibidem. ii. arti. & ibi. iii. conclone. dicit q etiam sine cōfes sione potest remitti ueniale & de modis in speciali quibus uenialia dimittuntur p eundem conclione. iiii. Et uide eundez arti. iii. q ueniale idez spē pōt fieri mor tale tripliciter primo ꝓpter conscientiaz erroneaz que indicat mortale quod ē ue niale. Sc̃o ꝓpter cōtēptum. tercio ꝓp ter finē ibi constitutum cuius signum est qñ faceret etiam si prohibitum fm eun dē & latius ibidē. LX. quero utrum teneamur confiteri circūstantias pecca torum. Rñ° fm Tho. in. iiii. di. vii. nō sunt ō necessitate confitēde nisi ille circū stantie que ad aliud gen9 peccati morta lis traberent quia uenialia non sunt ō ne cessitate confessionis sed solum mortalia tñ & alias circūstātias cōfiteri pfectōis

est sicut & uenialia peccata ꝺm Pisa. ī.§. 9fessio ꝺ°. Bonauentura in. iiii. di. xvii. dicit ꝙ circunstantiarū peccati quedam sunt alleuiantes quedam in aliud genus trahentes: quedam sunt aliquo modo ag grauantes. circunstantias in aliud genus trahentes confiteri est necessariuz quia genus peccati confiteri oportet: circum stantias uero alleuiātes confiteri nō est bonum nisi ut satisfaciat aliene inquisitō ni uel ut ꝓuideatur eius scandalo & per turbationi ut puta si timeat confessorez ex hoc accipere occasionem ad malū uel se in tm̄ diminuat ut sit in genere uenialī ut cōmedere carnes in. xl. ꝓpter infirmi tatem ita tamē ꝙ aliter nō sit gulositas aliqua & ratio huius est quia in confessi one non debet peccator se excusare sed accusare. de circunstātiis autem que gra uant sed genus peccati non mutatur est inter doc. opinio diuersa quidaz enim di cunt ꝙ penitens tenetur confiteri sed p̄ ceptum affirmatiuū est & obligat nō ad semper sed ꝓ loco & tempe. ſ. qñ eas co gnoscit siue ꝑ se siue inquisitionē alienaz vnde sapiens & intelligens tenetur cōfi teri absq; inquisitione : simplex tenetur si ab eo inquirantur. Alii dicunt ꝙ nō te nemur ad confessionem harum circunstā tiarum ratione necessitatis sed ꝺ bono & equo & quanto magis ꝓfecti sunt tanto magis eas distinctius explicare. Sed nō tenentur ad hoc nisi forte ex propria cō scientia obligantur & hanc opini. credit bonauentura ꝓbabiliorem. vnde dicen dum ꝙ confessio circunstantiarum in ali ud genus trahentiuz spectat ad confessi onem quo ad necessitatē confessio aggra uantium quo ad congruitatem confessio uero alleuiantiuz potius facit in congrui tatem & hoc ītelligitur exceptis casib9 predictis omnes igitur ratōnes ꝓbātes circunstantias esse confitendas sunt con gruitates quo ad aggrauantes ꝺm euz so lum ergo ꝺ necessitate confessionis sunt circunstantie trahentes in aliam speciez seu genus peccati & hoc cōiter tenēt do ctores. ut no. in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lxxxi. lz alii dicant etiam alias fore ne cessarias quorum dictum ut potest col ligi ex notatis in dicta. q. lxxxi. potest saluari quo ad illas que licet non trabā in aliam speciem tñ sunt tales ꝙ sine eis sacerdos non potest discernē quid sit ac turus uel ratione iurisdictionis puta si in iuria sit illata in clericum uel similez ꝑso nam quia est casus papalis ꝺm qualitatē iniurie uel persone extra ꝺ sen. excōi. cū illorum. Item q̄tum sit damnum datū qa qñz episcopi sibi retinent restōnem īcer torum usq; ad certā quantitatē uel ut sci atur cui debet fieri satisfactio & quali ter & idem in similibus ideo confitēs de bet eas ciriunstantias confiteri si nouit: vel si a confessore interrogetur ad cuius officium vī principaliter ꝑtinere de dic tis circunstantiis interrogare ut sciat q̄ liter sit suo factur9 officio. circunstātie ergo ꝑtinentes de necessitate & prīcipa liter ad confitentem etiam si de eis non interrogaretur sunt que trahunt in aliā speciem peccati seu ad aliud particulare peccatum mortale que possūt esse circa octo vz conditio rei modus peccandi lo cus tempus numerus. qualitas inductio & accidens ꝺm fra. Ni. in adꝺ. qui remit tit ad latius dicta ꝑ eum in q̄driga. li. ii. ti. vii. §. x. vnde requiritur contritio & pnīa de omnibus circunstantiis peccato rum mortalium qñ circunstanter trahūt in aliud gen9 peccata. alias uero talis cō tritio est in consilio non precepto. ut in su. astensi. li. v. ti. iii. arti. vii. & ti. xii. in prin. & in su. fra. Anto. iii. ꝑte. c. de con fessione. v̄. Quinta conditio est. & de cir cunstantiis peccatorum & effectu circū stantiarum. & an sunt confitende ꝑ Pe. ꝺ palu. in. iiii. di. xvi. q. iii. & ad p̄missa que & qñ circunstantie sint confitende ꝑ ho. in su. de pe. §. qualis. ī penult. colu. usq; in fi. & in. §. que interrogationes. ī penult. & ult. colu. & faciunt no. ꝑ Iob. an. in. c. apostolice. ꝺa colu. ꝺ dona. & fa cit textus in. c. sicut dignum. de hōi. vz q̄titas delicti qualitas etas delinquentis scīa sexus conditio. An. ſ. sit seruus uel li ber secularis uel rligiosus. an in sacris cō stitutus uel in miōribus. Itē tempus de licti an tempe orationum aut ieiunioruz uī ne. & locus an in loco sacro seu religi oso uel ꝓphano & sic de similibus. facit de conse. di. v. in prin.. Item principaliꝝ

debet attendi animus delinquentis. ad hoc quod no. in. c. cuz quidam. ꝺ iurĩur. &. xl. di. homo xp̄ianus. ꝑm dn̄m Nico. in dicto. c. sicut. Item vr̄ debeꝛ cōfiteri quia alias idem peccatum confessus fuit cum propter usum aggrauetur peccatuz nouiter cōmissum iuxta no. ꝓ dn̄m Nico. post glo. in. c. 1. ꝺ cle. ꝓcussore. & in. c. 1. in. fi. de penis & bar. in. l. si cui. ff. de accusa. & q̄ sint confitende ꝓbatur in. c. omnis. de pe. & re. & di. vi. post princi. v. caueat. & sequenti. dum dicit cognito itaq; crimine uarietates eius non dubitz inuestigare & locum & tempus. zc̄. no. de pe. di. v. in su. ante fi. & in. c. 1. in glo. ideo que glo. dicit q̄ circunstantias tenetur quis confiteri quia presumuntur augere peccatum uel minuere. si tamen eas subticuit ꝓ obliuionem non dico ipsuz teneri ut iterum confiteatur circunstantias nisi essent tales circunstantie q̄ alterius generis peccatum facerent ut locꝰ sacer facit sacrilegiū lz alias esset furtū. ut ibi no. ꝓ glo. & Arch. supplentem ad finem illius glo. & dicit ibi arch. q̄ quedam circunstantie adherent ꝓprie ut ꝺ testa° in zodomita horribilitas in homicidio ꝑm Ray. Sz certe iste sunt tales circunstantie que ponunt ipsum actuz. s. cotum & hominis ꝓcussionem in generꝛ peccati: & ideo non ꝓprie sunt circunstãtie ꝑm Arch. Item adheret ipsi peccato q̃li tas ut in peccato occulto uel manifesto. Item q̃tas ut in paruo uel mediocri uꝑ enormi & similes. Quedam uero circunstantie adherent ꝓprie ꝓsone cōfitentis ut dignitas libertas etas sexꝰ & similes & tales circunstantie debent confiteri quedam uero circunstantie nec ꝓsone ipsius peccantis nec peccato adherent sed extrinsecus 'considerãtur ꝑm Ray. ut refert Arch. in dicto. c. 1. sup dicta glo. dicit etiam Arch. de pe. di. vi. ad fi. q̄ iste circunstantie sunt diligenter inuestigande ad hec sepe erratur. xxix. di. sciendū &. c. regule. distingue ergo tempa & cōcordabis scripturas. ii. q. 1. si peccauerit et q̄ de singulis circunstantiis sit querẽdum a peccatore est ar. xxx. q. v. iudicantem. xxxii. q. viii. cecidit. & credit pe. q̄ standum sit in generꝛ nec sit ad singularia descendendum ad quod. s̄. q. xxxviii. ut refert Arch. de pe. di. vi. c. i. ad fi. q̄ etiam dicit. de pe. di. v. c. in v° confitẽdi q̄ si confitens taceat discretus iudex seu sacerdos ꝺ his oĩbus caute & subtiliter ab eo inquirat ꝑm Hu. vñ cōfessor ꝺ circunstantiis īquirit etiam si nil opponat̃ ut no. Io. an. in. c. ex litteris. pri° de homi. & circūstantiꝫ ꝓseuerãtie aggrauat Io. an. in. c. cum laici. ꝺ iur̃ patro. ꝓ fra. in. c. fi. in prin. de consue. sic & alibi ex primi debent circunstantie. ꝺ cle. egro. c. uno. li. vi. & in clem. constõnem. §. i. de elect. & de his circunstantiis dantur vsus. Quid ubi quare q̃tum quis quomõ qñ. Quilibet obseruet medicamenta dãdo & ꝓbãtur hii vsus. de pe. di. i. aut facta. & di. v. c. i. & in. c. sicut dignum. de homi. & in dicto. c. omnis. & per doc. in .c. & si qõnes. ꝺ simo. & no. xxvi. q. vii. in su. & per bo. in dicto. §. que īterrogationes. ad fi. vnde solet dici q̄ circunstãtie aggrauant peccatum. ut plene no. xxxx. di. homo xp̄ian9. & per Pe. ꝺ anch. in. c. accusatus. §. sane. in fi. de hr̃ti. lib. vi. adde. s̄. q. xxxii. circa fi. LXI. q̃ro quotennis esse debeat quis ut ad confessionem obligetur. Rñ° tex. in. c. oĩs. de pe. & remi. dicit q̄ omnis fidelis saltem semel in anno tenetur ex precepto posq̃ ad annos discretionis ꝓuenerit cōfiteri omnia peccata sua & cōicare. anni autem discretionis quo ad confessionem iudicantur cum est doli capax. ut nota. glo. in dicto. c. omnis. sup v° discretioĩs doli autez capax dicitur puer uel puella septem annorum. &. s̄. no. glo. in. c. 1. de delic. pue. & sic puer uel puella septem annorũ obligat̃ ad cofessionẽ ꝑm fra. Nico. in add̄. ad pisa. in. §. confessio ꝑo. qui etiam remittit ad plenius no. ꝓ euz ī sua directoria li. i. ti. xvii. §. lxv. sic ergo annus discretionis in ista materia intelligitur. i. post septem annos seu septimũ ꝑm glo. cum qua ꝓtransit arch. xvii. q. i°. c. i. &. xxx. q. ii. in prin. & Io. an. post bos. in dicto. c. omnis. post prin. facit q̄ no. in. c. i. de regul. & in. c. sup inordinata. de preben. Item in su. astensi. li. v. ti. x. vbi dicit q̄ intelligit̃ tempus quo homo est capax doli siue tẽpꝰ in quo discernit

inter bonum & malum quia tunc peccar̃ potest quod acceleratur citius in uno q̃ in alio. ſm ho. in ſu. de pe. §. quis debet. circa prin. &. §. q̃ pn̄a. v̊. ſi ſit puer. hoc etiam ſequitur fra. in dicto. c. omnis. dicens q̄ annus diſcretionis dicitur cum ē doli capax etiam ſi non ſit pubes & fed. conſilio. ccxlvii. Incipit ad allegationes zč. vnde refert fra. Anto. in dicta ſum. iii. p̄te. c. de ſacramento euchariſtie. v̊. q̃ tum ad frequentationez ſacramenti zč. Pe. de palu. in. iiii. dicere q̄ annus diſcretionis dicitur duodecimus in femīa & quatuordecim⁹ in maſculo. Sed cum ē doli capax tunc. ſ. poteſt mortaliter peccare quia tunc obligatur ad preceptum de confeſſione & p̄ conſequēs de cōione que ſimul dantur ſm ipſum. ad hoc. ī. §. p̄xi. q. xcvi. & ideo bonus confeſſor eſtimabit p̄ exteriora: an dici poſſit doli capax. ut per ho. de pe. §. cui confitendum v̊. cui. pueri. qui etiam dicit q̄ annorum diſcretionis habem⁹ tria genera. primū quo ad confeſſionem intelligendo ut dictum eſt. ſm puberis quo ad uotuz & matrimoniū contrahendum de regul. c. i. li. vi. & quod ibi p̄ Arch. in v° plenum. de ſpon. tue. ꝯ deſpon. ī pub. c. iii. Terciuz maioris. xxv. annis & hoc quo ad miniſtrandum & diſponendum de bonis proprie & contrahendum. ff. de minori. l. i. & de iſtis duobus ultimis. de p̄bati. ī p̄ ſentia. ſm ho. ibidem. & hec opinio beñ ſeruatur ſm Ni. in. c. omnis. iii. colu. Et adde q̄ idez frater Anth. in dicta ſu. iii. p̄te. c. ꝯ confeſſione. dicit q̄ cū cōiter p⁹ ſeptennium pauci reperiantur habeñ uſum rōnis & non habendo uſuz rōnis peccari non poteſt nec p̄ cōſequēs tenetur ad legē & leges adaptant̃ ad ea que in pluribus accidunt nec decretalis omīs hoc dicit & illud quod ante. xiiii. annuz poteſt peccare mortaliter. B. Riccar. Tho. in. iiii. ſen. di. xxv. uidentur dicere ꝯ. xiiii. anno. vnde non obligatur quis ad confitendum poſt ſeptennium immediate. vñ ergo cenſendus annus diſcretionis ut alias cōiter ſumitur in iure. ſ. xiiii. in maſculo &. xii. in femina. vel ſaltem q̃n habēt pueri uſum rōnis bonum eſt tñ ut q̃citi⁹ p̃nt ad ipſam inducantur ut in ipſa confeſſione aſſuefaciant ſm eumdem qui aliqualiter titubans non uidetur recedere a cōi opinione. ſimiliter nec ego audere ppter interpretationem tantorum magiſtrorum p̄ ut in ſimili not. Arch. de re iud. c. i. in v° pontificem. li. vi. ſed ſi daretur audatia poſſet attemptari de iuris rigore q̄ annus diſcretionis etiā quo ad confeſſionem ſumi debeat in. xiiii. in maſculo &. xii. in femina. per textū & glo. in. c. cum uirum. &. c. cum ſimus. de reg. & in. c·i. eo. ti. lib. vi. & in. cle. eos. glo. iii. eo. ti. & in. c. uel non eſt compos. iuncta glo. penult. in fi. cuz textu ꝯ tempi. ordi. facit. xxx. q. ii. vbi nō eſt. & p̄ Io. an. in. c. duo pueri. ꝯ deſpon. ī pub. in falcolu. ubi colligit an. de bu. q̄ dicit̃ quis in annos diſcretionis puenisse qñ deueīt ad etatem pubertatis faciunt not. p̄ Io. an. in. c. exhibita. in prin. de homi. & in Rubri. de delictis pueroruz. &. ī. c. i. & p̄ totum facit. c. ex eo q̄. de electio. lib. vi. & uidetur caſus in. c. cum illorum. in fi. de ſen. excōi. vbi diſcretus dicitur qui eſt adultus. & p̄ ibi notata uideretur q̄ etiam adultus niſi ſit diſcretus non aſtrīgatur hoc precepto ad quod. ī. q. prox. Vnde ad propoſitum hec pars cōfirmari uidetur p̄ no. p̄ Arch. poſt bu. de peī. di. ii. citi⁹. §. quod uero neq; ubi ſic dicit ecce apte dicit hic textus q̄ in pueris ñ eſt uirtus neq; uicium quod ultimū intelige preter originale ut ibi per arch. fa. quod no. de conſe. di. iiii. catbecuminuz. p̄ hoc quia etas legitima dicit̃ quatuor decim annorum. ut no. de regu. c. i. & ſe. Pre. pueri non peccant. ut dicit Arch. xv. q. i. in prin. & facit q̄ no. dñs fran. poſt Inno. in. c. ſcripture. in .xi. q. de uoto. Itē doli capax dicitur qui iam diſcernit inter bonum & maluz quo ad delicta ut no. Arch. xv. q. i. illud. non obſtat q̄ in iſta materia alter ſumi debeat annus diſcretionis quia hoc iuñ non p̄batur nō ob. c. i. de delic. pue. & quod no. Io. an. poſt hoſti. in. c. cum cōtingat. circa prī. de iuñiuñ. qa ſimpliciter dicit q̄ bnis plena eſt zč. Non aūt dicit uicnis. ſ. q̄ ī pueris tñia dicantur uicia facit. ñ. q. lvii. p⁹ medium. ibi non dicitur proprie uicium. Item nō obſtat glo. q̃ dicit q̄ doli capax

potest mentiri quia mendacium non semper est peccatum mortale iuxta no. .i.q.vi. sicut huius qui. xxii. q. ii. si quelibet in glo. uides ergo. in fi. &. xxii. q. v. iura mẽti. pro hac parte uidet glo. ordinaria de conse. di. iiii. in. c. non potest quis. dũ textus dicit ꝑ pnĩe confessionez. & glo. dicit ꝯtũ ad adultos & sic uult ꝙ adulti obligentur ad confessionem. adultus enĩ dicitur post pubertatẽ. ǒ despõ. impub. puberes. cum simi. ꝑ hoc quia spe. ĩtel ligit. c. omnis. in adulto ut ĩ suo reptorio aureo. de regul pnĩe. vsi. quilibet adultus. zc̃. & uidetur casus in. c. exhibita. ǒ homi. p̃. posito ꝙ impubes possit peccare mortaliter tamen satis est ꝙ ecclesia non astringit ad confitendum nisi post ā nos discretionis. sicut & infra annum pubes potest peccare & tñ non astringitur ad confitendum nisi semel in anno. s̃. q. l. quare. ut in simili dicit Arch. uolẽs rebare hosti. xvii. q. iiii. si quis suadente. circa' prin. si daretur audatia concludere contra cõmunem opinionem. s. ꝙ impubes non teneatur ex precepto confiteri sed temerarium forte diceret. ad qǒ. s̃. §. 1. q. xl. in fin. & que dicta sunt quo ad confessionem eadem dicta intelligantur quo ad cõionez quia utrunq; precipitur ĩ dicto. c. omnis. ĩ. §. ꝓximo. q. xcvi.

LXII. quero qui teneantur ad confessionem. Rñ° ꝙ omnes homines etiam ifideles. instit. in ꝓb°. §. omnis. C. de sum. trin. l. i. papa tñ in dicto. c. omnis. intelexit solũ de fidelibus. ut. s̃. q. xxxxvii. sic etiam alias h° nomẽ omĩs etiã simpliciter ꝓlatum restringitur. ut no. in. c. dilecto. in prin. de sen. excõi. li. vi. & in. l. inter omnes. ff. qui satis da. cog. & ǒ peni. di. ii. opponitur. & Arch. ǒ conse. di. i. consulto. & similiter etiam in dicta. l. i. Imperator se ipsum restringit ut ibi pt3 & sic xp̃iani tm̃ astringuntur hoc precepto: ut in simili dicũt doc. in. c. ad abolẽdam. in prin. de hr̃ti. & null9 fidelis excluditur. xix. di. si romanorũ. hinc est ꝙ etiam papa includitur qui cõfiteri tenetur sicut & ceteri: ꝑm fra. in dicto. c. omnis. & in su. astensi. li. v. ti. x. ad fi. Intelige ex mente dicti. c. omnis. & Ant. de bu. in. c. significasti. ii. colu. de fo. cõpe. & ĩ. q. xciiii. dicit tñ an. de but. in dicto. c. omnis. ꝙ non astringit̃ illo iure ut ex necessitate teneatur cõfiteri alias peccz mortaliter potest tñ obligari precepto diuino. s̃. q. xlvii. vnde dicit ho. in sum. de pe. & re. §. quis debz. ꝙ siue quis sit in dignitate constitutus siue priuat9 clericus uel laicus mulier uel masculus pauꝑ uel diues nobilis uĺ ignobilis iuuenis uĺ senex confiteri tenebitur ꝑ dictum concilioz generale nisi sit ita senex ꝙ careat discretione. ꝑm ho. in sum. §. qñ confitẽdum. in prin. ad hoc ultimum. ĩ. q. cxii. &. s̃. q. proxi. & facit ad predicta glo. in cle. i. de sepul. & intellige ꝙ etiam seruus xp̃ianus astringitur ꝑ no. ꝑ ho. in su. de coniugio ser. §. i. &. ii. in princi. vnde accipit̃ hic fidelis. i. nõ infidelis. ut no. in simili. xiii. q. ii. nullus & quod not. in cle. ne in agro. v̌. sane. ĩ v° fidelis. ǒ stamo. uel dicitur fidelis a sacramẽto fidei ut dicit Arch. de pe. di. iii. ǒ quotidianis. in prin. uel dicitur fidelis quia nõ rebeliter uiuit. xxxviii. di. nullus. uel fidelis quo ad mentem no. de sum trini. c. i. glo. ii. li. vi. & ibi ꝑ Arch. in prin. uĺ fidelis .i. bene uiuens. de pe. di. vii. baptizatus ad hoc quod no. Arch. de pe. di. ii. si enĩ .iii. colum. & de pe. di. iii. qui uult. in fi. de infidelibus autez nihil ad nos. ii. q. i. multi. LXIII. quero an cathecumi nus astringat̃ hoc precepto vr̃ ꝙ sic duz dici potest fidel per no. xxviii. q. i. caue. &. xxx. q. i. in prin. Itez incidit excõmunicationẽ. notat Arch. de conse. dist. iiii. eos quos. facit quod no. xxviii. q. iii. c. ultimo. Itez dicitur baptizatus baptismo fidei. de conse. di. iiii. baptismi. i. caritatis. de conse. dist. iiii. eos quos. facit quod no. xxviii. q. iii. c. ultio. ǒ gse. di. iiii. non dubito. uel. i. flaminis. ut no. de pscbi. non bapti. c. iii. vel. i. ignis. de gse. di. iiii. cathecuminum. & ibi dicit Arch. flaminis. i. pnĩe. uel. i. contritionis. not. xv. q. i. firmissime. facit. ǒ pe. di. vii. null9. & quod no. xxx. di. preter. §. porro. in v° baptismo. & de gse. dis. iiii. uenerabilis. glo. i. &. per doc. in. c. maiores. facit. s̃. q. xlii. sed non credo ꝙ papa ipm astringere intendat cum non sit ueꝝ baptizatus a qua qǒ r̃quiritur. s̃. §. i. ꝑ totũ

Pre. licet iſte ſit fide preditus non tamē ſacramentis imbutus. ut dicit Archi. de cōſe. diſti. ii. quotidie. Vnde ei euchariſtia non miniſtratur. ut per fra. in. c. fi. de p̄ſbitero non bap. facit. s̄. §. 1. q. xxi. LXIIII. quero an hermofrondita teneatur ad cōfeſſionem. Rñ° ſic quia textus in dicto. c. omnis. dicit utriuſq; ſexus actus enī penitentie eſt indifferēs utriq; ſexui nec ponderabitur in quo ſexu magis incaleſcat ſm Io. an. & doc. in dicto. c. omnis. ubi p̄ An. de bu. in. iii. colum. pro hoc quia ſub ſimplicibus etiā mixta cōprehenduntur. ut no. in. l. ii. in princ. ff. de v̄. obli. & ibi p̄ bar. & p̄ Ang. in. l. quedam. §. fi. ff. de eden. & bal. in. l. certi conditio. §. qm̄. ff. ſi certum pe. &. ĩ. q. cxv. in fin. Et de iſtis hermofrōditis uide aliqua. iiii. q. iii. §. Itē hermofrondita p̄ glo. & archi. xxvii. q. i. diaconiſſa. p̄ Bal. in. l. fi. C. ỏ ſuis. & legi. & ad textum iſtum dum dicit utriuſq; ſexus facit. xvi. q. i. ſi quis laicus. ſatis tamē erat dixiſſe omnis qa ītelligebatur vterq; ſex9 p̄ no. s̄. q. lxii. ad dictuz. c. ſi quis. expreſſit tamen & dixit ad maiorem declaratōnem iuxta. no. in. l. hominis app̄lone. & . l. ſi quis. de v̄. ſig. uel expreſſit ad remouendum dubium an maſculinū includeret femininū. de quo in. c. generali. de elec. li. vi. & p̄ Archi. xvii. q. iiii. ſi quis ſuadēte. & bar. in. l. i. ff. de v̄. ſign. LXV. quero an ratione pnīe iniuncte excuſet quis non confitendo infra annū uidetur q; ſic. Naz rōne pnīe iniuncte excuſatur quis non ſeruando dictū. c. omnis. ut no. Archi. in. c. ii. ſi non frequentius. de cōſe. diſ. ii. alit. xxxiii. q. ii. āmouere. facit ea. q. latorē. &. xv. q. ult. bii qui. ſed nō credo q; ſacerdos poteſt diſponere 9tra & dictū concilium omnis. q̄tuz ad confeſſionem licet ex cauſa poteſt differre cōi onem & ita loquitur archi. & dicta iura & dictū. c. omnis. & ſic̄a confitendo non excuſaretur ac etiam ridiculum eſſet imponere pnīam ut non confiteatur & cōfeſſionem differre ut in. c. fi. de pen. & remi. ut in ſimi. dicit anto. in c. qa circa. ante fi. de conſa. & affini. facit. s̄. q. xxxx ix. &. ĩ. q̄. lxxviii. &. lxxxvii. circa principiuz. LXVI. quero an peccata mortalia p̄hibeantur etiam p̄ iura ciuilia. Rñ° q; leges ciuiles ſacre ſunt. C. de. legi. l. leges. ii. & per ipſas prohibentur ſeptem peccata mortalia: & primo p̄hibet ſuꝑbia. C. uñ. vi. l. ſi quis in tantā. & in. l. una. C. ſi quis Impa. maſt. & inſti. qui ſunt ſu. uel ali. iuſ. p̄ totum. &. C. ỏ dotis p̄mi. l. fi. in fi. facit ad materiam. xv. q. vii. ſi quis tumidus. & qđ no. Archi. de pe. di. i. p̄pe fi. in. §. Item taciturnitas. &. xxv. d. §. criminis. ī glo. ſua q̄ incipit ſuꝑbia eſt. & quod no. xxiii. di. bis ergo in v° pecunie. Similiter p̄ leges p̄hibetur auaricia. C. ỏ īoff teſt. l. ſi quis in ſuo. &. C. ỏ offi. prefecti. affrice. l. i. penult. colu. C. de caducis. tolle. penult. colu. cuz ſimi. facit ſm canoēs. xciii. di. diaconi. poſt mediuz. &. xlviii. di. ſicut. xxiii. q. v. quod autem. i. q. i. ſicut urgeri. in fi. &. c. cū oīs. xxvi. q. v. in prin. & quod no. de preben. cum iam duduz. glo. ii. &. ff. ad uelt. l. ſed ſi ego. ī fi. cum ſi. Similiter p̄hibetur p̄ leges & luxuria. ff. de incen. rui. nau. l. penult. &. C. &. ff. ỏ adult. facit ſm canones. xxxv. di. c. ii. & de conſe. di. i. ad nuptiaruz. & de conſe. di. ii. ſi quis ī terra. & de cōſe. di. iii. p̄ueīt. & quod no. xxxii. q. iiii. in eo. & de conſe. di. vi. non dico. Simīr & ira. ff. ad. l. acquīt. l. ſed & ſi quemcūq; §. fi. &. ff. loca. l. Item queritur. §. item Iuſt. facit ad materiā. xi. q. iii. ira. & qđ no. in. c. dudum. de conuer. cōiug. & per Archi. iv. di. ſi euangelica. & in dicto. c. ira. &. xii. q. i. indigne. facit. xlv. di. ſed illud. ſimiliter p̄hibetur p̄ leges. & gula ff. de bis qui no. in fa. l. uerbū. C. ſi qs impa. maſt. l. una. & facit ſm canones. ỏ conſe. di. v. legimus. cum ſi. Similiter īuidia. C. de aduo. diuerſorum iud. l. ſi quis de togatis: C. de cad. tollen. in prin. ff. ỏ uſu. & habi. l. ceterum. C. de ſeditionib9. l. ii. & ī. l. p̄pter. C. qui bo. cedere poſſunt. & inſti. de lege ſuffi. canīa. & quod no. in. l. i. in prin. C. de preſcri. xxx. an. facit ād materiam quod no. Archi. xxiii. q. iiii. quaz. cum ſi. Similiter accidia. ff. de offi. preſi. l. diuus. in fi. & ſi quis cau. l. ii. §. ſi quis tñ. & facit ſm canones qđ no. Archi. in dicto. §. criminis. in glo. cuz inter iſta zč. ad que adde. ĩ. q. cxxvii.

Legas p̄hibeat poti mortalia

verum omnia uicia & peccata reducunẽ ad alterum ex tribus primis. ĩ.q.lxix.

Quõ decipit̃ hõ a diabolo ad peccatum

LXVII. quero ꝺ peccatorib⁹ quomõ decipiuntur a dyabulo. Rñ° dyabolus in decipiendo miseram animam & ipsam corrũpendo hunc ordinez tñt. Primo alloquitur eam ꝑ suggestionem sicut adulter primo alloquitur puellam quaz intẽdit corrumpere & blanditur ei. sicut Sichen dinã blandiciis deliniuit ut legitur geñ. xxxiiii. & tangitur de hoc. de pen. di. v. c. i. iuxta fi. Secundo eaz amplexatur qꝺ est cum dyabol⁹ rationes inducit ad suggerendum ꝙ bonum est sic facere ꝓuerbiorum. vii° irretiuit cũ multis sermonibns ecce amplexus. Tercium est ꝺ osculatio quod nihil aliud est q̃ delecta° Cum enim anima delectatur in peccato tunc osculatur eaz dyabolus & istud est osculum fraudulentum de quo dicitur ꝓuerbiorum. xxvii. meliora sunt uulnera amici zc. ii. q. v. non omnis. &. c. nõ semper. Quartum est cõmixtio quod nihil aliud est q̃ consensus in peccatum tunc corrumpitur anima & inquinatur. sapiẽtie. iii° felix sterilis & incoinquinata. Quĩtum est conceptio quod est propositum & deliberatio cõmittendi peccatũ Osee. ix. generatio eorum ab utero & partu & conceptu. Sextuz est parturi° quod ẽ conatus & ꝓductio exterior ad ꝑpetrãdum peccatum Psal. ecce ꝑturit iniusticiam & ysaie. xxxvii. uenerũt filii usq ad partum & nõ erat uis pariendi quod aliqñ contingit dño resistente. Septimum est partus. i. operis expletio. Octauũ ẽ lactatio partus cum duob⁹ uberib⁹ quorum unum est species impenitendi: aliud est compatio aliorum qui similia faciunt de istis uberibus dicit Ieremi. in treñ. lam. nudauerunt mammas lactauerũt catulos suos eccle. xxxiii. peccator homo uitabit correptionem ad uoluntatem suã inueniet compationem. Nonum est roboratio in peccatum per assuefactionẽ. ab lactatio uero est in peccati defensione. vltimum est deporta° & deductio que ẽ per iactantiam ysaie. iii. Peccatum suuz sicut sodoma p̄dicauerũt ẽm Arch. ꝺ pe. dist. ii. sicut & ad hoc. ĩ. q. proxima.

LXVIII. quero quot modis peccatores se excusant a peccatis. Rñ° quatuor modis quos beatus Bernardus cõprehẽdit dicens multis modis fiunt excusationes in peccãtis aut enim dicit nõ feci uł si feci bene feci: vel si male non multum male uel si multum male non mala intentione. Si autem de peccato sicut Adã uł eua cõuincitur nititur se excusare aliena suasione contra quos dicit Ieronim⁹ tolle excusationem nullus peccat inuit⁹ ẽm Arch. post pe. de pen. di. i. serpens. Adde ultimum refugium miseroruz se excusantium dicenbo quia alii ita faciunt qꝺ nõ sufficit etiam si oẽs hoĩes de mũdo aliquid mali facerẽt quia multitudo poti⁹ accusat. ut nota. xxx. di. c. ii. & in. c. ii. glo. penult. de tempori. ordi. & in. c. fi. glo. i. de consue. vnde mala consuetudo non excusat a culpa seu pena eterna. ut per ho. in. c. ii. ꝺ tẽpo. ord. & facit. s̃. q. proxima. ad fin. peccatum tamen unius ꝓuocat alios ad peccandum. xi. q. iii. p̄cipue de uoto. c. magne. cum si. & uide. s̃. q. xxxxiiii. & facit ad premissa illud psalmi. ad inueniendum excusationes in peccatis.

Excusatores peccatorum

LXIX. quero de peccatis ac dr̃a & diuersitate ipsorum. Et primo quid sit peccatũ & unde dicatur ꝑ arch. in. c. decz. ꝺ ĩmu. eccl. ĩ v° peccatis quã doq uero ponitur ꝓ defectu de rescrip. c. ad audientiam. Item peccatum est uoluntarium adeo ꝙ aĩs non est peccatum. xlv. di. de iudeis. xv. q. vi. c. i. & ꝑ Io. an. in. c. quod quidam. de peni. & remi. Item dicas quod peccatum aliud mortale aliud ueniale ꝺ quo. s̃. q. lvii. Sed actuale mortale peccatũ dicitur illud qꝺ cõmittitur ex uoluntate ꝓpria. ut. s̃. & ꝑ ho. in su. de pe. §. quibus. v̄si. actuale. & ẽm ambrosium dyabolus neminem astrictum iugo seruitutis possidet nisi se primo ex peccatoruz ere uendiderit. xv. q. i. non est ꝙ cuiq̃. & duobus. c. precedentibus. Itez quecunq peccata sunt criminalia sunt etiam mortalia ꝑ consequens sed nõ conuertitur. multa enim mortalia sunt que non sunt criminalia. i. capitalia inducentia decapitationem siue depositionem uel exilium uel intrusionem carceris licz ergo quodãmodo omne peccatum uocetur crimen. xxv. di. §. criminis.

Primum tamen peccatum criminale est peccare in fide trinitatis .xxii. q. ii. c. i. &. q. vii. quod in omnibus. ſm est peccatum contra naturam. xxxii. q. vii. flagitia. &. c. adulterii. & ea. q. iiii. in eo. tercium est homicidium quod est terribili9 omni peccato. l. diſti. placuit. Quartum est crimē leſe maieſtatis. lxxix. di. ſi qs vi. q. i. ſi quis cum. &. iii. q. v. accuſatoribus. Quintum est crimen ſacrilegii. ſ. cum aliquis fregerit eccleſias uiolenter .ii. q. prima in primis .xvii. q. iiii. ſi qs in atrio. &. c. frater. &. c. quiſquis. &. c. ſi quis ſuadente. cum ſimi. Sextū est incestus. iii. q. iiii. conſanguineorū. xxxv. q. iii. de inceſtis. & ea. cā. q. viii. c. hec ſalubriter. Septimum conſpiratio. ii. q. i. cōſpirationem. &. c. ſi qui clerici. &. c. ſi q̄ clericorum. Octauum est adulterium qđ ē deteſtabile ī utroq; teſtamēto. xxxii. q. vii. quid. in omnibus. & ea. cā. q. iiii. nemo. Nonum est falſum teſtimoniuz qđ lege diuina & canonica est ꝓhibitum ꝓbatur. xxii. q. iiii. non ꝓiurabis. qđ ē tractum de leuitico. &. vi. q. i. quicunq;. de falſa. c. i. iſta enim ſunt criminalia maiori accuſatione & damnatione digniſſima. lxxxi. di. c. i. Decimū est crimen ſimonie rſpectu cuius omnia crimina ꝓ nihilo reputantur de ſy. ſicut. &. c. tanta. i. q. vii. c. ultimo. Eſt enim damnatum crimen in utroq; teſtamento. i. q. i. qui ſtudet. Vndecimum est crimen uſure qđ est deteſtabile in utroq; teſtamēto. vnde Ezechiel uſuram & omnem habundantiam nō accipies de uſuris. c. qa. xiiii. q. iii. pleriq; & dauid in pſal. qui habitat zc̄. Alia enī peccata non uocant recte criminalia qa non ſunt capitalia licz mortalia ſint. ſunt enim diſpenſabilia ſine decoloratione. ſtatus eccleſie. i. q. vii. diſpenſationes. &. c. ſi illa. niſi eſſent reordinati. i. q. ii. ſaluberrimum. uel ſcienter rebaptizati. l. di. confirmandum. ſm Arch. in dicto. §. criminis. & ho. in ſu. de pe. §. de quibus. ṽ. illud autez queri conſueuit. ad que ad de no. ꝓ Arch. vii. q. i. §. hec tunc in glo. iſti recte. & in reptorio ſpe. in ti. ô reg. pnīe. §. ſcire etiā debet in prin. & ſubdit Arch. in dicto. §. criminis. de ſuꝑbia dicens. q; ſuꝑbia est elatio uicioſa que īfe riorem deſpiciens ſuꝑioribꝰ & paribus ſatagit dominari & in hi° Sapientie. ītolerabilis est omnis ſuperbus habitu ſupfluus inceſſu pompoſus ceruix erecta facies uaga truces celeri. de loco certat ſuperiori ſnīas ſuas & ṽba & facta iactat & reuerentiaz in obſequio non obſeruat & alia etiam ibi dicit de ſuꝑbia quem etiam ad hoc uide. de pe. di. i. econtra. & ô ſuꝑbia ꝓ ho. in ſum. de peni. §. de quibuſ & dicit Arch. in dicto. §. criminis. q; ira cundia ꝓprie est nomen uicii ſiue crimīs mortalis. Ira uero tranſitoria est ueniale peccatuz. ſi uero diu ꝓſeuerat est mortale ſm hug. ubi etiam an accidia ſit peccatuz mortale & pꝰ Tho. dicit q; ſic qñ contriſtatur in his que ei īminent faciē da ꝓpter deum: ut ibi latius & in piſa. in v° accidia. & ꝓ ho. in alī. §. de quibus ubi etiam aliqua de luxuria gula īuidia & auaricia ubi uideas quia etiaz dicit q; non debemꝰ eſſe nimis ꝓmpti ad iudicādum aliquid eſſe mortale peccatum niſi ubi per certam ſcripturam conſtaret q; mortale ſit. potes tamen querenti reſpōdere peccatum est hoc & inducere ipſuz ad penitentiam. alioquin cito homines aliqui forſitan deſperarent hoc tamē tradit ho. ꝓ regula q; ubicunq; aliquid committitur in preceptum dei ſicut in hereſi uel eccleſie ſicut in rebelli. & obſtinata ī obīa uel in detrimentum proximi & certa ſciētia ſicut in rapīa uel in obprobriū ſui ſicut in fornicatione quia ſm apīm q̄ fornicatur in corpus ſuum peccat mortale peccatū poterit iudicari. ad hoc. ſ̄. q. lvii. ad fi. Item peccatū mediocre est mortale. ſpe. de diſpen. §. qualiter circa medium. & de omnibus his mortalibus confiteri oportet & ſic intelligas totum iſtum tractatum ſm hoſtien. ubi. ſ̄. & q; quis non debet eſſe nimis promptus ad iudicandum mortale niſi hoc conſtet ꝑ aliquam ſcripturam idem lauđ. de ſacramento penitētie ꝑa colu. Item uelle ꝑpetuari in hac uita non est ſine mortali. velle autem ꝓlongari propter delicias non est ſine ueniali. ſm pe. de palu. in. iiii. di. xxi. q. i. in. vi. colu. ṽ. ad argu. dicenduz. Item nota q; omnia uicia reducuntur ad alterum ex trib9 vz ſuperbia auaricia &

Prim Criminale

Suꝑbia

Ira

luxuria no. Io. an. in. c. solite. ii. colu. de ma. & obe. & de peccato mēdacii & adulationis ꝑ ho. de pe. §. que interrogatio nes. in. iiii. &. v. colu. Item dicit Arch. ī dicto. §. criminis. ꝙ nimis dormiēdo peccamus. ūde v̄s9. Qui spectat in lecto zč. Itē scias ꝙ mortale aliud enorme aliud mediocre ut in spe. de dispen. §. qualiter v̄. ut autem hic articulus. Item quedam dicuntur peccatum quedam pena peccati ut no. xv. q. i. §. fi. in glo. quedam. Itē reatum peccati solus de9 delet sed penā minuit sacerdos no. i. q. i. i p̄i sacerdotes. Item peccat dans alteri occasionem peccandi. no. vii. q. i. aduersitas. §. i. Itē peccatum mortale priuat a sacramentis no. xxiii. q. viii. pessima. Item peccator dr̄ a pedice. i. matrice quasi palicator quod nomen antiquitus flagicioruz fuit p9 ea uero trasiuit in appīone omnium iniquorum ſm papiam ut refert Arch. de pe. di. i. si peccatum. & ǒ peccato murmurationis no. xxxiii. q. ii. hoc ipsuz. & ǒ ōtractione qñ sit peccatum ꝑ Arch. vi. q. i. detractores. & no. xliii. di. cōia. & pe. ymol. in cle. i. de priuil. in. viii. colu. p9 glo. & frā. ī dict. cle. v̄. quibus. i. q. Itē peccatum uix potest uitari in cura rei familiaris no. lxxxvi. di. qñ. & p̄ib9 mōstrum peccatum dicit̄ maius alio Arch. xxxii. q. vii. non solum. Item peccatū dr̄ opus iniquitatis no. de penit. di. iii. ille rex. uel ꝓpetratio mali. no. de pe. di. i. si peccatum: & in regula paccatum. lib. vi. Est autez res quasi ǫtraria nature ut quis sit sine peccato no. de tempo. ordi. ex tenore. & ꝑ quolibet peccato debet̄ duplex pena. s̄. q. viii. LXX. quero an consensus in delectatōnē peccati mortalis sit peccatū mortale. Rn̄° dicit thomas scd̄a scd̄e. q. lxxiiii. ꝙ consensus ī delectationem mortalis est peccatum mortale sicut etiam theologi cōmuniter dicunt. Nā & Aug. xii. dicit ǒ trinitate ꝙ ꝓpter. peccatum cogitationis etiam sine uoluntate pficiendi cuz uoluntate tamē delectandi totus homo damnabit̄ ꝙ enim aliquis consentiat in delectation ē nihil aliud est quam ꝙ consentiat ꝙ affectus suus sit inclinatus in fornicationez null9 enim delectatur nisi in eo ꝙ est cōforme appetitui eius: & notandum ꝙ ut dicit idem Tho. non dicitur delectatio morosa diuturnitate temporis sed ex eo ꝙ ratio deliberans circa eam immoratur nec eam repellit tenens & uolens libēter ea que statim ut attingunt animum respui debuerunt ut dicit Aug. xii. de trini. ſm eundem ut refert Pisa. in v° delectatio Idem in sum. confe. lib. iii. ti. xxxiiii. q. cclxxi. ubi alit Tho. in prima ꝑte fe. q. lxxxiiii. arti. viii. & ut ibi patet p̄dictis concor. vi. & pe. in aliquo clarius loquēdo dicens ꝙ non solum est peccatuz mortale qñ rō expresse consentit. Sed etiam quādo non expresse dum negligit reprimere motus peccati & manet talis 9placentia post sufficientem deliberatioez & animaduersionem ꝑiculi ſm fra. Nic. in adǒ. ad pisa. ibidem. vñ dicit Arch. ǒ penit. di. ii. sicut. ii. in fi. ꝙ delectatio si diu ꝑseuerat & est ad mortalem actum est peccatuz mortale aīs est ueniale sicut & primus motus q̄ semper peccatum uenialē ſm eum ibidem. & uide. s̄. q. lvii. circa fi. Et an peccatum in sola cogitatione cōmittatur plñ. ꝑ ho. in su. de penis. v̄. illud autem non est obmittendum. Septuagesimoprimo quero quod dicat̄ maius seu peius peccatum. Rn̄° occultum dicitur deterius q̄tum ad simulantem cū enim quis publice peccat corripitur ab aliis & sic erubescit & corrigitur, sed occulte peccans non corrigitur ab aliis & sic non erubescit nec corrigitur quia creditur esse bonus erubescit confiteri peccatum suum & sic talis raro emendatur & ideo peius est simular̄ q̄tum ad se per no. lxxxi. di. clericus. &. xxxii. q. iiii. nemo. & in. c. de homine. de cele. mi. & ubi ꝑ Nico. l. fi. ff. ǒ ritu nup. & per Arch. xii. q. i. certe. in fi. vn. ǒ dicitur ꝙ in compatione duorum malorum leuius malum est apte peccar̄ q̄ simular̄ & fingere sanctitatem. Io. an. in dicto. c. de boīe. Itez delictum carnis dicitur grauis9 seu cōius quia per ipsum ꝑditur bonum recte conscientie Io. an. in. c. fi. p9 prin. de purg. can̄. Item quid sit maius peccatum per ignorantiam. an per scientiam no. vi. q. i. quō. in glo. ii. facit. c. iter corpalia. ad fi. de transla. & quod no. de peni. di. ii.

sciendum quippe. Item quod est maius ī religioso uel laico per pe. de anch. in. c. accusatus. §. sane. de hēti. libr. vi. Item cleric9 plus dicit̄ peccare q̄̃ laicus. xxv. di. nulli. & per ho. in su. de iur̄ pa. §. fin. post prin. Itez crimen paricidii seu frīci dii dicitur maius sacrilegio inspecto ge nere delicti. sed in sacrilegio inspecta p̄ sona cui spāl̄r fit iniuria. sacrilegiū di citur esse maius crimen fm Arch. de pe. di. i. serpens. circa medium. Item pecca tum fornicationis q̄̃ sit maius q̄̃ cum pulchra an q̄̃ cū ꝺformi no. xiiii. q. vi. c. fi. in fi. Item quod sit grauius homici dium an adulterium no. xxxiii. q. ii. si q̄d uerius. Itez quis plus peccet uxoricida an mr̄icida no. xxxiii. q. ii. āmouere ī v° existens. Item sacrilegium an sit maius homicidio uel adulterio no. xvii. q. iiii. sicut. Item quod sit maius fornicatio an mendacium p̄ ymo. post math. in cle. fi. ad fi. ꝺ hēt. LXXII. q̄ro q̄ peccata dicantur cōmitti in patrem filiuz uel spi ritum sanctum. Rn̄° ut no. de peni. di. i. deus. §. potest. in glo. dimittendā. & no. i. q. i. ita fit. & de pe. di i. homicidiorū &. c. serpens. glo. ii. &. c. hec etiam blas phemia. & clarius. xxv. di. qualis. p̄ glo. & Arch. qui dicit q̄ alia est offensa p̄ris alia filii alia spiritus sancti. Distīguunt̄ tamen tria genera peccatoruz. i. infirmi tatis ignorantie & industrie siue malicie peccatum in patrem dicitur illud q ꝺ cō mittitur ex īfirmitate. i. ex impotentia. i. p̄ id quod est contrarium potētie que appropriato uocabulo attribuit̄ patri. peccatum in filiuz dicitur illud quod cō mittitur ex ignorantia. i. p̄ id quod est cōtrarium ei quod appropriato uocabu lo attribuitur filio. s. sapientia. peccatū in spiritum sanctum dicitur illud quod 9 mittitur ex certa industria. i. malicia & p̄ id quod est contrarium ei quod appro priato uocabulo attribuit̄ spūi sancto quod est bonitas. Patres enim solent eē senes & debiles & īpotentes: ne g° p̄ī ī trinitate credat̄ eē īpotēs & infirmus ideo appropriato uocabulo attribuitur ei potentia: filii uero solent esse iuuenes & imperiti & insciī: ne ergo sic credatur esse in trinitate & ita filius crederetur esse imperitus & insipiens ideo appro priato uocabulo attribuitur ei sapientia Spiritus nomen est arrogantie elationis & superbie: ne ergo spiritus sanctus creda tur habere arrogantiam uel elationez iō appropriato uocabulo attribuit̄ ei bo tas siue benignitas est ergo sensus illius auctoritatis. Qui peccat in patrem. i. p̄ infirmitatem remittetur ei q̄̃si facile q̄ peccat in filium. i. per ignorantiā remit tetur ei q̄̃si facile. Qui uero peccat in spi ritum sanctuz. i. ex certa industria & ma licia non remittetur ei q̄̃ ita facile: pec cata enim que fiunt ex certa sciētia siue industria maiora sunt q̄̃ que cōmittunt̄ ex infirmitate seu ignorantia & ideo nō ita leui satisfactione dimittuntur. xxv. di. §. criminis. maiora enim peccata maio ri indigent pnīa. de peni. di. i. deus. & sic intelligitur illa auctoritas de qua dictuz ē & ponitur ī dicto. c. qualis. fm hug. ad qꝺ. s̄. q. iii. uel dic q̄ p̄babilius est fm quosdam q̄ dns sic distinguere uoluit ue nialia a mortalibus q̄̃ que p̄ solam īfir mitatem cōmittuntur frequentius sunt uenialia. Que uero p̄ malicia mortalia Sex sunt peccatorum species que pecca ta in spiritum sanctuz dicuntur. s. obstīa tio que finalis īpnīa dicitur desperatō presumptio ueritatis impugnatio spi ritus sancti abnegatio & ut quidā dicūt omnis peccatuz quod ex pura malicia & deliberatione p̄cedit fm Arch. in dicto. c. qualis. & etiam talia peccata remittū tur si penituerit. l. di. ferim9. de su. tri. c. i. §. penult. &. s̄. q. iii. & ho. in sum. de maleꝺ. §. qualiter. v̄. blasphemantes. Sic & alias licet opa trinitatis sint inseparab lia seu indiuisibilia tamen unum opus at tribuitur uni p̄sone & aliud alii quod p̄ sequitur Arch. xxiii. di. qui e p̄us. in v° incarnationem. & adde q̄ peccare in deuz dicitur tribus modis. s. cum quis p̄ mor tale peccatum expellit deuz a corde suo & ita odit deum & non proximum. Itez quando mortaliter peccādo offendit de um & proximum. tercio modo q̄̃ in rez uel personam deo dicatam peccatur quo casu dicit̄ etiā sacrilegiū ut dicit Arch. xvii. q. iii. sicut. ii. LXXIII. quero cui sit cōfitendū. Rn̄° regulariter q̄ibz

dz ſacerdoti cõfiteri. nã ſoł ſacerdotib9 dedit dñs poteſtatem ligandi & ſoluẽdi cum Io.xx.dixit.quorũ remiſeritis pec cata remittuntur eis zc̃. ō pe.di.1. uer bum dei.& hoc intelligenduz eſt de mor talibus.Sed uenialia non oportet q̄ ali quis ſacerdoti confiteatur quia ipſa con feſſio etiam laico facta ſacramentale qō dam eſt q̃uis non ſit ſacramentuz p̄fectũ & ex ipſa caritate p̄cedit & p̄ talia ue/ rum eſt uenialе r̃mitti ſicut & p̄ tonſionẽ pectoris & aquam benedictaz ꝑm Tho. in.iiii.di.xvii.ꝑm pi.& fra.Ni.in addi. in.§.confeſſio.iii. & in ſum. aſtenſi li.v. ti.xiii.& per pe.de palu.in.iiii.di.xvii. q.iii.arti.1.ubi etiam q̄ uenialia poſſu/ mus confiteri etiam non ſacerdoti. vnō papa non poſſet cõmittere non ſacerdo ti abſoluere a peccatis ſic nec celebrare lz non ſacerdoti potuiſſet cõmitter̃ abſol uere ab excõicatione ut per eundem in. iiii.di.xx.q.1.circa prī. Et nota q̄ p̄ mi ſterium ſacerdotis peccata remittuntur dicto.c.v̄bum.&.xxiii.q.v. remittunt̃. ubi Arch.ꝓpter hoc exponit v̄bum Le uita.1.ſacerdos licet ergo alꝭ appſone ſacerdotis poſſit intelligi de omnib9 cle ricis ut no.in.c.ii.de coha.cle.de conſe. di.1.hoc quoz.&.1.q.1.qui per pecuniã. ibi per Arch. & p̄ eundem clarius. iiii. q.1.ſacerdotib9. tamen hic de ſacerdoti b9.1.preſbiteris intelligitur ut in dicto. c.omnis.&.xxii.q.1.c.fi.& de pe.di.1. quem penitet.& utrobiq̄ p̄ Arch. & ſic expoñ ſacerdoti.1.preſbitero ꝑm Arch. in.c.nemo.glo.v.de electi.& p̄ ho.ī ſu. §.cui confitendum.in prin. qui etiam di cit q̄ ſacerdos in hoc eſt iudex dicto.c. v̄bum.cum ſimi. qui etiam dicitur cõme dere peccata populi ut no.1.q.1.ipſi ſa/ cerdotes & melius ẽ hr̃e de ipſis paucoſ bonos zc̃.xxiii.diſtinct.tales. Item ſa/ cerdotes q̃ñq̄ appellantur xp̄i q̃ñq̄ dii q̃ñq̄ uicarii domini & ſi. ut per Archi. xxiiii.q.iii.q̃ſq̃s.& dicuntur uicarii xp̄i ut p̄ arch.xxvii.q.1.uiduas.ii. & debẽt eſſe nomine & op̄e.xxxx.di.c.fi. & ip̄oſ ledens punitur tanq̃ p̄ crimine publico. no.in.c.1.de calu.& dicuntur eſſe de uni uerſitate ciuitatis ut per pe.de anch.in c.ſi ſnīa.in prī.de ſen.excō.li.vi.& bal. in.x.colu.de vaſa.mili.qui ar.belli.de po.c.uno.& ipſorum filii an ſint ſerui ec cleſie.no.lvi.di.dñs.& q̃ ipſorum filii dicant̃ eẽ filii ſacerdotũ per pe.de anch. in.c.ne aliqui.ii.notabili de priuil. lib. vi.& oliz homicida poterat eſſe diacon9 ſacerdos.no.xxi.di.in prin. Item lz dia conus in neceſſitate poſſit audire cõfeſ ſionem.ut in.c.ii.de fur. non tamẽ abſol uit ut per Iob. de ymo.in cle.de bapti. in.princ.& fran.in pri.qõne. Et notan dũ q̄ etiã clerici habitantes in p̄rochia confitebuntur illi p̄rochiali.ut in.c. cuz ab eccle.de offi.ordin. LXXIIII. quero an penitenſ confiteri debeat meli ori ſacerdoti q̃ poteſt.Rñ° ſic de pe.di. 1.quem penitet.ad fi.intellige meliori q̃ tum ad periciam ligandi & ſoluendi ut ī .c.omnis.de pe.& reī.ad qō.ī.q.cxiii. Et ſufficit ſi ſit bonus ne bonitas alteri9 alii afferat p̄iudicium quod eſſe nō debz .iii.q.ix.c.ultimo ꝑm Arch.p9 pe.in di cto.c.quem penitet.ad quod adō arch. in.c.ſi ep̄us.de pe.& rem.li.vi.& quod no.de pe.di.vi.c.1.in prin.p̄ glo.v̄ etiã dicit Arch.q̄ dum textus ibi dicit meli ori ponitur cõp̄atiuũ pro poſitiuo.1.bo no ad quem inueniendum laboret inq̃tũ poteſt nec eſt ibi intelligendum de boni tate morũ & uirtutũ qa illa nihil uł pa rum operatur in danda pnīa. Sed de bo nitate.i.ydoneitate ſciendi ſoluere & li gare.vnde debet ſacerdos eſſe bonus.i. ydoneus ſciens ſoluer̃ & ligare & diſcer nere inter lepram & lepram ut ibi p̄ euz poſt hug.& ſic potius confiteatur p̄ſbi tero ydoneo q̃ bono & ſimplici.& uide. ī.q.cxiii.&.ī.§.proximo.q.xcix. poſt prin. Item p̄ ut aliqui opinantur potius religioſo honeſto q̃ clerico ſeculari etiaz honeſto p̄ no.p̄ Io.an.in.c.quia non.p9 prin.de magiſtris & quia talis eſt p̄feſ ſus p̄ no.p̄ eundem.ō obli.ad rati.c.uno añ fi. LXXV.q̄ro quare ꝑfitemur homini. Rñ° quia ſicut omnes creature oſtendunt & confitentur defectus ſuos naturales homini eo modo quo poſſunt. ut dicit glo.ſup̄ illo uerſu. Confeſſio & magnificẽtia opus eius:ita homo debet oſtendere defectus ſuos uoluntarios & confiteri v̄bo uocali in quo habundat et

Confeſſio ſit bona.

etiam homini confiteri debet eo enīz q̄ uerbum diuinum ita humiliatum est pro peccatis nostris delendis q̄ unitū est humanitati in hoc obligauit nos q̄ humiliemus uerbuz nostrū loquendo contra nos non solum deo sed homini quod fit in cōfessioe facta homini hodie enī peccam⁹ contra deum hominem & ideo confiteri debemus non tantū deo sed etiam homī loco ipsius dei ꝑm pe. ut refert arch. de pe. di. iii. ꝑfecta. & in su. fra. Anto. iii. ꝑte. c. de confessione. circa prin. & pe. ō palu. in. iiii. di. xvii. q. ii. arti. ii. in fine. Ad hoc. s̄. q. xvi. & q. xlvii. per totam.

LXXVI. quero cui sacerdoti sit confitendum: an necesse sit confiteri ꝓprio sacerdoti. Rn̄° ꝑm Tho. in. iiii. disti. xvii. cum sacerdos non absoluat nisi ligando ad aliud faciendum ille solus potest absoluere qui ꝓtest per imperiuz ad aliq̄d faciendum ligar̄: unde oportet q̄ homo confiteat̄ proprio sacerdoti alienus enī eum non potest soluere uel ligare. ut. c. omnis. de pe. di. vi. placuit ꝑm pisa. ī. §. cōfessio. iii. & in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. xxxviii. & q̄ quilibet sacerdos nō potest quemlibet absoluere per pe. de pa. in. iiii. di. xix. q. ii. arti. iii. vbi etiā ō submissione pape ut non licz cuilibet se subicere & confiteri cui uoluerit ut ibidem in. ii. arti. licet ergo quis confiteretur ꝓprio sacerdoti semel in anno non tamen aliis uicibus in eodem anno cōfiteri poterit alieno sacerdoti sine licentia ꝓprii sacerdotis quia ab alieno iudice non potest quis solui uel ligari ut ī dicto. c. oīs. ꝓ dn̄m Ni. in ꝑa colu. & in. c. quod autē. post prī. eo. ti. ꝓ eundē.

LXXVII. quero quis dicat̄ proprius sacerdos quo ad hoc. Rn̄° omnis ille qui curam ordinariam habet anime illius qui confiteri debet sicut papa legatus epūs Archi p̄sbiter & parrochialis intitulatus in beneficio curato principaliter siue uicari⁹ ꝓpetuus ꝑm pisa. v. s̄. & in sum. con. dic. q. xxxviii. & per pe. de palu. in. iiii. dis. xvii. q. iii. arti. ii. & ꝓ Io. an. in. c. officium. de offi. Archi p̄sbiteri & ymo. ī cle. dudum. xv. colu. de papa epo & Archi p̄ sbitero patz ꝓ no. in dicto. c. officium. ō legatis pape & ipsorum penitentiariis. de offi. lega. c. i. de parrochiali. patz in dicto. c. omnis. quia propter curàm parrochialis ecclesie sibi cōmissam dicitur ꝑ prius sacerdos & facit quod no. host. in dicto. c. omnis. & in su. de off. Archpre. v. ex hoc notabilis. Et dicetur proprius īmediat⁹ ꝓ. no. per ꝓe. post doct. in. c. i. de r̄bus ecclesie in. vi. iii. no. unde quo ad epm quilibet de dioceſi est parrochianus & sic potest epus principaliter exercere curam in quolibet de dioceſi & ei dare ecclesiastica sacramenta ꝑm An. de butr. in. c. sicut. in prin. de spon. & fra. ī t. apice. de dona. ī notabilib⁹. vide tn̄ ī hoc doc. in. c. pastoralis. de his que fi. a prela. & Ni. in. c. cum sup. de sepul. Itez dicunt de generali uicario epi. ff. de iud. l. cum pretor. de offi. ordi. inter cetera ad hoc quod no. de pe. & rem. si epus. li. vi. in glo. i. & in cle. i. de priuil. in v° p̄ sbiteri. &. ī. q. cii. Idem dicas de Archiepo dum uisitat ꝓuinciam. de censi. ꝓpetuo. li. vi. & quod no. in. c. pastoralis. de offi. ord. &. ix. q. ii. null⁹ primas. & ō accu. olī. ad hoc. ī. q. cxxxvii. nec ob. tex. in cle. dudum. v. ab olī ibi prelatus supi or quasi archiepus habeat potestatē cōcedendi licentiam etiaz in dioceſibus suffraganeorum. Nam ibi potest intelligi de superiore habili puta legato. de offi. lega. c. i. ꝑm fra. ibidem in. viii. no. qum etiam cum uisitat nō absoluit Archiep⁹ ab excōicatione etiam minori ut ꝓ arch. & doc. in dicto. c. ꝓpetuo. uel uerius dic q̄ si uisitat absoluit a minori cum potest que sunt fori pnīalis ꝑm Io. an. in. c. nuper. in. iiii. colu. de sen. excōi. Item si cō suetudo haberet q̄ alicui existenti indignitate puta abbati archidiacono uel alteri prelato fieret confessio tunc ualerz consuetudo quia iste nomine dignitatis sue potest prescribere hanc curaz & per prescriptionem efficitur ꝓpri⁹ sacerdos ꝑm bo. & doc. in. c. conquerente. de offi. ordi. ii. ī. q. xcviii. Si ergo alteri predictorum uel ex alterius predictoruz licētia etiam generali quis confiteatur alteri q̄ proprio sacerdoti tenet confessio & absolutio quia a suo iudice facta ꝑm Io. An. in dicto. c. omnis. v. colu. facit. ī. q. lxxxi. & sequen. in fi. unde priulegiat⁹

a ſede apoſtolica uel a iur̃ non habet ne ceſſe poſtulare licẽtiaz alteri confitendi de pe. & remi. c. fi. ſm Io. an. in dicto. c. omnis. v. colu. Et nota q̃ apud eccleſiaz cathedralez quilibet ciuitatis & dioceſ̃ poteſt eccleſiaſtica recipere ſacramenta ſm Arch. in. c. i. de ſepult. li. vi. in v° de iur̃ ad finẽ. & quod no. in cle. i. ō priuil. in v̄bo p̄ſbiteri. in fine gloſe. vnde ebdomadarii eccleſie neapolitane ſunt q̃prii ſacerdotes oĩm neapolitanorum de conſuetudine Archiep̃us tam̃ eſt caput iuxta no. in ſimili p̃ fra. in. c. cum non ignores. in prin. de prebe. Non tamen uideť q̃prius ep̃us ratione beneficii q̃a. c. cuz nullus. de tempo. ordi. li. vi. loquitur ſolum in danda licentia quo ad ordines & q̃ ibi p̃ arch. in v̄bo obtinet & facit ad materiam. ĩ. q. lxxxiii. poſt medium. ii. q. lxxxv. &. cxiiii. ĩ fi. & quo ad metropolitanum. uide. ĩ. q. xcv. poſt princi. & ibi etiam habes q̃ q̃prius ſacerdos conſtringit ſubditum in foro pniali ad ſibi confitendum ex cauſa & inueſtigat quis ſit eius confeſſor: de quo ibi uideas. Ad de unum q̃ ſi plures eſſent parrochiales preſbiteri qlibet pōt in ſolidum q̃cedere ĩ foro peĩtenciali ut per fra. p⁹ doc. in. c. prudentiam. ii. colu. de offi. deleg. Et nota q̃ ep̃us audiet confeſſionem ſubditorum inuitis curatis no. Arch. xi. q. iii. qui reſiſtit. & fran. in cle. ne in agro. §. ſane. i. opi. ō ſta. mo. LXXVIII. quero quid ſit cura animaruz & qñ dicatur inherer̃ beneficio. Rñ° cura animarum a magiſtris ſic deſcribitur. Cura eſt uigil & oneroſa ac ſollicita cuſtodia animarū cōmiſſa alicui ut curet ne p̃eant ſz ſaluentur que cōpetit ex lege uel 9miſſione canonica aut cōſuetudĩe ſeu p̄ſcriptōne p̃ ſedẽ ap̄licam nō improbata hec autem ex diuerſis iurib⁹ colliguntur ita dicit Arch. xviii. q. ii. cognouim⁹. &. viii. q. i. qui ep̃atum. & p̃ bo. Io. an. & doct. in dicto. c. omnis. Item cura eſt ſine moderatione & dicta q̃ curat Archi. in. c. licet canon. de electi. li. vi. & plenius in. c. i. de fi. preſbi. in v° cura p̃ eundem ſignuz tamen cure non neceſſario arguit beneficium eſſe dignitatem: ut per dñm domi. in. c. uno. in princi. de eta. & qual. li. vi. & teneť parrochialis reddere deo rationem in die iudicii ut dicit Archi. in dicto. c. cognouim⁹. alĩt. lxxxvi. di. duo. i. rñſo facit. de offi. Arch. c. i. & de offi cio primice. c. i. ſimĩr ſi ex culpa uel negligentia ſua moriatur aliquis ſine cōfeſſione uĩ pnĩa re⁹ erit anime illius ut no. in. c. iiii. de offi. Archipre. & de pen. & remi. c. fi. glo. i. in fi. Idem ſi ſine euchariſtia illum mori faceret. facit de pe. & remi. quod autẽ. glo. in fi. &. xxvii. q. i. que in x̄po. in v° ad penitentiam & qđ no. Arch. xxvi. q. vi. c. ſi p̄ſbiter. & in dicto. c. que in x̄po. ubi exponit penitentiam. i. fructum penitentie. i. eucariſtiã. & facit. ĩ. §. proximo. q. cxviii. Et notā dum q̃ qñq̃ cura large ſumitur ſiue ĩ foro pniali curam habeat ſiue alio modo ō electi. duduz. ii. & ſiue ſit eccleſia baptiſmalis ſiue capella tm̃ quin etiam qñz ſufficit q̃ habeat quis ſpirituale ius ſeu curam licet eccleſiã non habeat ut p̃ Inno. & Io. an. in. c. ō multa. de preben. & qđ no. in cle. una concĥio. ii. de offi. uica. & ibi p̃ doct. & que beneficia habeant curam. p̃ boſt. in ſum. de fiĥ. preſbi. §. fi. v̄. Item queř. & in ti° ō offi. ordi. §. ſunt autem diſtĩcte. in fi. ibi hoc tamen. & per Io. an. in. c. quia non nulli. de cle. nō r̄ſi. & Io. de ymo. in cle. de bap. in. ii. colu. p⁹ pau. ubi idem fran. in. iiii. q. & quod nota. in cle. de of. uica. in prin. & in ſpe. de diſpen. §. uidendum. v̄. ſed queriť qđ beneficium: & dicit fran. in dicto. c. omnis. q̃ cura nil aliud eſt q̃ poteſtas admĩſtrãdi ſacramẽta eccleſiaſtica quod nota & facit qđ no. in. c. auaricie. ad fi. de elecți. li. vi. dicitur enim eccleſia p̃rochialis quaſi curam habens ut pt̃z in dicto. c. de multa. & limitate fuerunt parrochie tẽpore dioniſii. ut in. c. paſtoralis. in prĩ. de bus que fi. a prela. in aliquibus tamẽ terris non ſunt diſtĩcti limites parrochiarum ut per̃ bo. fra. & doc. in. c. ii. de p̃ roch. facit qđ no. ĩ cle. una. glo. penult. de of. uica. & tunc erit dare parrochias p̃ſonarum. ut dicit an. de bu. poſt goffr. in. c. licet. in fi. de ferijs. facit qđ no. in. c. i. glo. ii. de reĥ. doĩb⁹. Similiter & prelati religioſorũ ſunt iudices p̃ſonaruz & non loci ſimpliciter ut dicit dñs do. ĩ. c.

ii·in.vi.colu.de ẽsti.li.vi.& Io.ō ymo. in cle.dudum.in.iiii.colu.de sepu.& ibi dem p̄ fran.in v̄.ab olim.prima.q.

LXXIX. quero an presbiter prochialis simpliciter institutus per ep̄m non expresso q̄ possit audire confessione3 p̄ rochianorum possit nihilomin9 ipsos audire.Ray.dixit q̄ non nisi ei ab ep̄o sup̄ hoc specialis licentia data fuerit ut p̄ eū in su.de pe.& remi. pro quo facit.xvi. q.i.c.cunctis.alii dicunt q̄ eo ipso q̄ instituitur aliquis p̄ ep̄m sup̄ populu3 ītel ligitur habere generalem licentia3 ministrandi populo & officiandi ecclesiam sicut cum quis ordinatur presbiter intelligitur generaliter habere licenciā ut possit missam cantare sed non officiando uel mīstrando populo cum ergo est īstitut9 audebit talia facere.ſm Lau.& bug.in dicto.c.cunctis. hanc sententiam sequit̄ gof.in sum.de pe.& remi.§. debz quis. v̄.qntus est zč.& ho.in sum.eo.§.cui cō fitendum sit.in prin.& Arch.in alīg.c. cunctis.& de pe.di.vi.sacerdotes.ī prī. p̄ eundem.& idem in sum.astensi li.v.ti. xiiii.in prin.vnde eo ipso q̄ ep̄us institu it sacerdotem in ecclesia vī sibi cōmitter̄ quicquid pertinet ad populi gubernatō nem ar.de of.deleg.p̄terea.ff. de susp. tuto.l.i.§.i.&.ff. de condi.institu.l.qui sub conditione.§.ult.ſm Arch.ibidem.

LXXX. quero quis dicatur parrochianus alicuius presbiteri parrochialis ut sic illi confiteri debeat.Rn̄° qn̄ habitat in aliqua parrochia per totum annū uel qn̄ habitat maiori p̄te ān̄i & ibi audit diuina & a rectore ecclesie recipit ecclesiastica sacramenta & quando per rectorē ecclesie sibi spiritualia ministrantur & ei rectori in foro penitentiali confitet̄ & a tali rectore predicatōnes audit ut per Pe.de palu.in tract. magno canonice p̄ rochialis in.vii.c.in prin. alīt aliqua iura.& Inno.de decimis.c. nouum gen9.ī glo.mag.in v̄. Item non credimus. facit de parro.c.fi.& quod no.pau.in cle. dudum. v̄.uerum.de sepult.in v° parrochialibus.& glo. in cle.i. de priuil. in v̄bo p̄rochialis.& q̄ super ea.p̄ Io.de ymo. & doc.& per fed.cōsilio.ccxxxxvi. incipit quidem puer zč,& 9° sequen. & fa cit.s̄.q.lxxviii.&.ī.sequentibus questionibus.vnde parrochianus dicit̄ qui habitat in parrochia.etia3 si sit clericus de of.ordi.cum ab ecclesiarum. & ibi p̄ doctores.vel si habitat parum minus anno .ī.q·lxxxvi.ad hoc.ī.que.lxxxxv.

LXXXI. quero utrum proprius sacerdos possit ubiq̄ subditum suum audire & absoluere. Rn̄° ſm ho. ubiq̄ potest siue intra territoriu3 sue parrochie siue extra parrochiam sibi cōmissa3.pnīa enī est de iurisdictione uolūtaria & sic ubiq̄ potest expediri.ff. de of. p̄consul.l.ii. secus in cōtentiosis. vnde & ō loco nihil exprimitur.in.c.omnis.de.pe.& remi. Idem in sum.confes.li.iii.ti.xxxiiii.q.xxxv.in fi.ſm pisa.& Ni.oximi. in.§. cōfessio.iii. Idem ho.in sum. de pe.& rem. §.cui confitendum sit.iuxta fi.prīcipii. v̄.sed nunquid zč.& Arch.de pe.di.vi. c.placuit.& fra.in dicto.c.omnis. facit in spe.de pe.& remi. v̄. quidam autem. ibi in ſo nota. Et q̄ iudex ecclesiasticus in foro conscientie possit soluer̄ uel ligare extra territorium tripliciter. vide p̄ Pe.de palu.in.iiii. di.xix.q.ii. in añpenult.colu.usq̄ in finem.hec intellige ī cōfessore ordinario tempali uel p̄petuo ut est proprius prelatus iste enī a quocūq̄ peccato cuius absolutio spectat ad ipsu3 siue sit cōmissum intra territoriū siue extra potest absoluere etiam extra territorium secus in confessore extraordinario de quibus.ī.q.xcii. Nam demum intra territorium ī quo sunt deputati p̄nt audire confessiones ō peccatis tamē ubi cunq̄ cōmissis extra territorium quia illa que in foro anime exercentur sunt uoluntarie iurisdictionis extra autem non poterunt absoluere etiam de cōmissis intra territorium:ut in cle.dudū. v̄.extra ciuitates.de sepul.ſm ymo.ibidē in.xv. colu.post Laud.ad idem p̄ fran.ibidem in.v.q.& per ymo.in cle.i. de iudi.sup̄ glo.vñcunq̄. & ex hoc rn̄di q̄ fratres predicti Neapolitani non possent in putheolo absoluere neapolitanos illuc declinantes p̄pter balnea absq̄ licēcia ep̄i putheolani.& adde.ī.questio. lxxxxii.

LXXXII. quero vtrum audientia cōfessionis cōmitti possit alteri. Rn̄° ſm

Tho.in.iiii.di.xvii.si aliq̃s idcirco non
possit audiꝛ ꝯfessiõez alteri9 quia nõ ha
bet iurisdictionem potest ei cõmitti per
quemcunq; habentem iurisdictionem in
ipsos qui audiendi sunt ut proprium sa
cerdotem siue ep̃m siue papam ad quod
uide oĩo quod ifra dicam. Si uero aliq̃s
non possit audire quia non habet execu
tionem ordinis nõ p otest sibi concedi q;
confessionem audiat nisi per eum qui b°
impedimentuz amouere potest ꝑm Pisa
nellam impediti in executione ordinum
sunt interdicti suspensi degradati & ex
cõicati de quibus de cle. excõi. mini. in
rubro & nigro p̃ totum. & fortius hr̃ti
ci & scismatici ꝑm fra. Ni. in addi. ad b°
ĩ. q. xc. Et nota hic q; etiam si per ꝓpri
um sacerdotem cõmittatur nõ ꝓpter b°
oportet q; committatur tali qui alꝭ ha
beat iurisdictionem siue populum: Suf
ficit enim q; hanc iurisdictionem habet
ipse qui sacerdoti cõmittit ꝑm pisa. vnd̃
dicit host. q; si quis habet licentiam iudi
cis sui q; specialiter tali possit confiteri:
ĩmo etiam si licentiam haberet in gener̃
q; possit confiteri cuicunq; uoluerit uel
simpliciter q; alteri possit cõfiteri ĩ bus
casibus si subditus recurreret ad discre
tionem siue religiosum siue alium uel ex
causa ad non ita p̃itum: dum tamen p̃itũ
& honestuz secure confitetur & alius se
cure audit. ar. extra. de pe. c. ne ꝓ dila
tione. secus qñ huiusmodi sacerdotes &
religiosi uellent audire sine licentia iudi
cis peccatoris uel sine licentia abbatis
nulla alia necessitate instante ut per ho.
in sum. de pe. & remi. §. cui confitendũ.
v. Si uero sacerdos nullam curam habe-
at & seque. ibi tñ refert Ray. & goffr.
tenere contrariũ. s. q; sacerdos parrochi
alis non possit cõmittere audientiam cõ
fessionis non habenti alꝭ iurisdictionem
& potestatez audiendi confessiones nisi
ab ep̃o illi talꝭ sit data potestas excepto
articulo necessitatis & duplex uidet̃ rõ
una quia isti non sunt modi dandi iurisdi
ctionem ei qui alias non habet nec prop
ter hos casus datur iurisdictõ illi qui alꝭ
non habet. Alia ratio quia licet ipsi pei
tentes sint licenciati q; possint confiteri
alii q̃ proprio sacerdoti nõ tamẽ isti sunt
licenciati q; possint audire. vnde ꝓpri9
sacerdos non potest dare talibus iurisdi
ctionem seu potestatem talem sed ep̃us
solus & sic sacerdotes non possunt audiꝛ̃
cõfessiones nisi fuerint ab ep̃o instituti
siue licenciati ꝑm eos dicit fra. Ni. oximi
in addi. quam facit ad pisa. eo. §. v. utrũ
in aliquo casu ad fi. quod sibi non uidet̃
q; dictum bo. predictis contrarietur: qa
ipse loquitur de sacerdotibus ad confes
siones abilitatis. Ray. uero & Goffri.
ꝺ non abilitatis qui abilitari nõ possunt
nisi a proximo ep̃o de consensu sui prela
ti qñ abilitandus est religiosus: & ex p̃
dictis dicit constare q; sacerdoti nõ abi
litato non possit cõmitti audientia cõfes
sionum nisi per euz qui potest eum abili
tare quod no. & adde. ĩ. q. lxxxiiii. ĩ fi.
facit quod nota. xvi. q. i. c. i. v̈ glo. r̃fert
quosdã dicer̃ q; nullus sacerdos siue mo
nachus siue alter potest iniungere peni
tentias nisi ab ep̃o sit cõmissa ei cura ani
marum. xvi. q. i. peruenit. & ca. cunctis.
facit dictum. c. peruenit. dum dicit absq;
proprii ep̃i licencia q̃re ꝑm Arch. ibi ñ
sufficeret licencia sacerdotis q̃uis ꝓpri
per illum textum. ad idem ea. q. §. ecce
in hoc. &. §. ecce sufficienter. faciũt no.
p̃ Arch. in di. c. i. & q; no. in cle. i. ꝺ pri
uil̃. in v° speciali. quã sequit̃ ymo. ĩ cle.
de offi. uica. iiii. colu. Pau. tamen super
illa glo. intelligit hoc uerum qñ propri
us sacerdos simpliciter concedit qa tũc
ille qui audit confessionem vr̃ facer̃ iur̃
suo secus si deleget quia tunc cõmissariꝰ
faceret nomine cõmittentis. ꝺ sen. ex9.
mulieres. facit quod no. Io. an. in. c. om
nis penult. colu. quod dictum pau. est in
telligendum in cõmissione speciali nõ au
tem generali. vnde posset curatus alteri
cõmittere curam ad tempus uel assumer̃
alium in suum adiutorium etiam religio
sum ut ad certuz quid agendum etiã sin̄
licentia superioris nõ tamẽ generaliter
cõmittere posset omnẽ curam quia debz
per se exercere de preben. extirpande.
§. qui uero. ꝑm fran. in dicta cle. p9 pau.
& zen. in. xxi. &. xxiii. q. & in. c. penult.
de offi. archi p̃sbiteri. dicẽs hoc notãduz
quia cõiter ignorat̃ & alꝭ not. p̃ archi.
de electi. cum ex eo. li. vi. & facit. ff. de

iuſ. o. iud. l. ſolz· cū ibi notatis. Ad idem ꝑ Io. de ymo. poſt pau. in dicta cle. vi. colu. Si g° ſimplr dat̄ prochiano licētia eligendi ſibi cōfeſſorē debet confiteri ſacerdoti executionem habenti ſecus autē ſi ipſe ꝓpri⁹ ſacerdos cōmitteret uni ut audiat confeſſionem ſui parrochiani tūc enim̄z non requiritur ꝙ ille habeat executionem quia tunc cognoſcit ut delegat⁹ non ut ordinarius ſm doc. & pau. quod eſt notandum ꝓ conſuetudine generali. ut ſacerdos habens parrochiam amplaz poſſit in ſuum adiutorium aduocare aliū ſacerdotem etiam non habentem curam in actu ſm Ni. in dicto. c. omnis. v. colu. & ſimilr dicebat frā. ī di. c. oīs. ꝙ ſacerdos curatus poteſt deputare loco ſui alium non curatum tanq̄ delegatū ab eo ut ibi latius. nam ſi propter multitudinem non ſufficit ad confeſſiones aliis preſbiteris cōmittere poteſt: ut per Io. an. in. c. officium. de offi. archiꝑſbiteri. & ītellige ꝙ rector poteſt cōmittere alteri ꝑſbitero curam ſuorum parrochianorum ad temp⁹. ſ. modicum circa tres ſeptimanas ex iuſta cā ut per Io. an. & domi. in dicto. c. cum ex eo. v. porro. de electi. li. vi. quare iſtud dictū piſanelle & ho. poſſet intelligi ī ſpeciali cōmiſſario ut ſupra in quo tamen ſecurius puto dictum fratris Ni. quia forte epus qui elegit induſtriam huius preſbiteri parrochialis nō confideret de illo preſbitero electo ꝑ talem parrochialem & eo magis ſecur⁹ eſt ſi iungerentur iſte due opiniones in practica & parrochialis delegaret ī ſpeciali alteri preſbitero alias habilitato ut ſupra facit. ī. q. lxxxiii. ante finē. Similiter ſi epus ſciret & non improbaret ꝙ parrochiales talia faciunt preſertim in quadrigeſima poſſent taliter uocati confeſſiones audire ut ꝑ Archi. poſt monaldum. xvi. q. i. c. i. Adde tamen ꝙ religioſus non debet audire confeſſionem alicuius licet alias de iuſ uł priuilegio poſſet ſine licentia ſui ſuperioris quia nō habet uelle nec nolle ut in ſum. Antho. c. ō confeſſionibus. v̄ no. ꝙ religioſus. Nota tamen ꝙ epus illos ſolos religioſos ſeu non ſubditos abilitare poſſet ad audiendum confeſſiones qui ſunt in ſuo epatu ñ autem alios qui ſunt ī aliis epatibus ar. xvi. q. i. peruenit. &. §. ecce in hoc. &. §. hoc idem. vnde ſm Ray. non vī ꝙ epus poſſit abilitare non ſuum clericum ad audiendum confeſſiones ſicut & ipſuz ordinare non poſſet. xvii. di. ſi quis. concor. goffri. ut in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxxiiii. q. xxxx. dicens generaliter non licet̄ religioſis niſi ab epo de conſenſu ſui prelati fuerint inſtituti concordat etiam cum hoc glo. Ray. & ꝑ ipſum Ray. in ſu. de pe. & remi. §. debet quilibet. v̄. ſed nunquid. & fra. Ni. ubi. s̄. & Arch. xvi. q. i. cunctis. Adde ad predicta in ſu. Ant. iii. ꝑte. c. de confeſſoribus. v̄. quis autez poteſt cōmittere. & ꝑ pe. ō palu. in. iiii. di. xvii. q. iiii. arti. iii. vbi plura ō materia. & facit. ī. q. cxvi. vnde nota ꝙ is q curam habet poteſt aliis cōmittere ſi nō ſufficit ad confeſſiones audiendas ꝓpter multitudinem ut per Iohannem. an. in. c. officium. de offi. Archiꝑſbiteri ꝙ tñ intellige ut. s̄. dixi. LXXXIII. quero an cōfeſſus alicui priuilegiato ſeu deputato ꝑ ſuperiorez ad audiendu cō feſſiones teneatur etiam confiteri proprio ſacerdoti. Rñ° ſm Tho. qñ alicui ſacerdoti cōmittitur ꝑ ſuperiorez poſſit audire alienos parrochianos nō fit preiudiciu ꝓprio ſacerdoti eo ꝙ iuſ dictōr poteſtas non eſt cōmiſſa in fauorem ſuuz ſed in utilitatem plebis & ad honorē dei & ideo ſi ſuperiorib⁹ prelatis uideatur ꝙ aliis cōmittant in nullo fit preiudiciū inferioribus prelatis nec tñr ſubditus iterum petere licentiaz a proprio ſacerdote licet Bern. in quadam glo. ſic dicat ſm piſa. ſ. in. c. omnis. de pe. & remi. ſm addi. fratris Ni. que glo. poſtea ꝑ clemētem quartum tanq̄ oīo falſa dānata fuit in quodam priuilegio indulto predicatoribus & minoribus qđ incipit quidaz temere & fuit determinatuz ꝓ eo ꝙ hii q bus a ſuperiob⁹ cōmittitur poſſunt audire etiam parrochialibus ſacerdotib⁹ cōtradicentibus & multis & hoc ipſum tenet. Io. an. extra de pe. & rem. Si epus. li. vi. ſm piſa. ſatis concordat Pe. predictis ut in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxiiii. q. xxxxvi. ſm addi. & confeſſ⁹ ſacerdoti habenti confeſſionem a ſuperiore ut d⁹ ñ

est non tenetur cõfiteri ꝑprio sacerdoti illa peccata que iam confessus est cuz dimissa sint sed per statutum ecclesie de cõfessione faciẽda proprio sacerdoti semꝫ debet eo modo se habeꝛ sicut ille qui habet solum uenialia & illa confiteri ut q̃dam dicunt uꝫ ꝑfiteri se a peccato mortali immunem ut in extrauaganti. Io. vigesimisecundi que incipit uas electionis ꝑm Pisa. ibi dicit̃ ꝙ cõfessi religiosis seu sacerdotibus quibus fuit facta a superiore cõmissio non magis tenentur eadem peccata iteruz confiteri q̃ si alias illa cõfessi fuissent proprio sacerdoti & in hoc approbata fuit sñia Io. an. hoc affirmãtis & reprobata opinio guy. & aliorum contrariũ dicentium de quo pleñ in directoria fratris Nico. oximi. lii. ti. xv. §. lxxvii. ad quod. ĩ. q. xcii. quia tamen proprius sacerdos tenetur de eo reddere rationem & ei sacramenta ministrare tenetur alteri confessus semel ī ãno ostẽdere se proprio sacerdoti & declaraꝛ se confessum ut pz ex notatis ꝑm pe. in su. 9fes. d. q. xxxxvi. & sufficiet notificare cuicunq; ꝑprio siue parrochiali siue ep̃o siue alteri quia in. c. omnis. non fit distinctio ꝺ istis propriis sacerdotib9 ꝑm fratrem Ni. in addi. ubi. s̃. ad quod. s̃. q. lxxvii. & aduerte quia ho. in. c. omnis. de peni. & remis. tenuit ꝙ si aliquis ex speciali uel generali licentia confiteatur alteri q̃ ꝑprio sacerdoti: uel quia confess9 fuit religiosis priuilegiatis teneꝫ saltem semel in anno confiteri proprio sacerdoti parrochiali per dictum. c. omnis. quia ad dictam confessionẽ semel in anno faciendaz non preiudicatur statuto prefato & sic iterum confitebitur proprio sacerdoti que prius confessus fuit illi presbitero forte deputato ad audiendas cõfessiones qui tamen non erat proprius: ut exemplificat Arch. de pen. di. i. iudicet. dicit tamen Io. an. in dicto. c. omnis. ꝙ contrariũ hodie terminatũ est ꝑ cõstitõem uas electionis ut latius per Io. an. ibidem hoc etiam no. in cle. dudum. ꝺ sepul. in v° impartiri. vnde Io. de ymo. in dicta cle. in. xxi. colu. & duab9 sequẽtibus refert opi. Io. mona. dicẽtis ꝙ semel 9fessus istis fratrib9 deputatis ꝑm clem. dudum. iterato debet confiteri ꝑprio sacerdoti. Et similiter refert opin. contrariam Pau. zen. guy. & aliorum tenentium cum dicta glo. quã dicit esse tenendam & sic cle. dudum. tanq̃ specialior derogat. c. omnis. generali de consti. c. i. li. vi. uel clemen. dudum. determinat. c. omnis. quia ad id quod ibi dicitur de cõfesso ꝓprochiali presbitero additur idez esse si confiteatur fratribus deputatis ꝑm formaz dicte clem. ut ibi latius facit quod dicit franci. ibi. in. §. statuimus. v° notabili. & plenius in. §. si uero. tercia qõne per eundem. Idem etiam tenet Nico. in. c. omnis. v. colu. ſ. ꝙ confessus fratribus predicatorib9 minoribus carmelitis & heremitis specifice priuilegiatis ꝑ cle. dudum. non tenetur confiteri proprio sacerdoti & contraria opi. glo. & host. ꝓcedit in aliis religiosis & in gl. in v° libere no. ꝙ uolentes talibus confiteri non tenentur prius petere licentiam a proprio parrochiali. lz. aĺr. notaẽ. in dicto. c. omnis. dicit Io. de ymo. ĩ cle. dudum. in. xxi. colu. ꝙ ibi loquitur quãdo quis uellet confiteri alteri sacerdoti & non religiosis electis ꝑm formaz dicte cle. quia ipsis religiosis cõfiteri poterit parrochianus non petita licentia a ꝓprio sacerdote parrochiali ut ibi not. & Idem ibi fra. in. §. statuim9 v° notabili & in. §. si uero. ii. q. & idem Ni. in. c. omnis. in. v. colu. dicens ita tenẽdum & practicari & sic posset postea petere eucharistiam a suo parrochiali ut. ĩ. q. xci. ꝑ totum. ad quod notata ꝑ Io. an. in. c. extuarũ. circa mediũ. de auctoritate & usu pallii. &. s̃. q. proxima. & de ista representatione. uide. ĩ. q. proxima. ad fin. & hiis cõcordat fra. & doc. in dicto. c. oĩs. & sum. Antho. iii. ꝑte. c. de confessorib9 v̄. de audientia confessionũ quõ dẽat cũ sequentibus. LXXXIIII. quero utrum in aliquo casu possit quis confiteri alteri q̃ proprio sacerdoti. Rñ° scõm Tho. in. iiii. di. xvii. si subditus scit prium sacerdotem esse hereticum aut sollicitantem ad malum aut fragilem quia ad peccatum qõ quis ei confitetur est ꝓnus uel si ꝓbabiliter estimaꝫ reuelator confessionis. vel si peccatum ꝺ quo quis

confiteri debet cõtra illũ cõmiſſuz ſit in
hiis caſibus & ſimilibus in quibus ꝓba
biliter timet penitens ex confeſſione fa
cta piculum ſibi uel ſacerdoti immineре
debet recurrere ad ſuperiorez uel pete
re licentiam alteri confitendi quẽ ſi ha
bere ñ poſſit idẽ ſit iudicium ꝙ de illo q
non habet copiam confeſſoris. vnde ma
gis debet eligere laico confiteri nec in
hoc tranſgreditur mandatuz eccleſie qa
precepta iuſ nõ ſe extendunt ultra cari
tatem nec etiam fit iniuria ſacerdoti qa
priuilegium meretur amittere qui cõceſ
ſa ſibi abutitur poteſtate de regu. licet
concor. pe. al. Inno. & guy. & cõiter ad
dunt ꝙ ſi nullo modo poteſt habere ali
um confeſſorem & neceſſitas immineat
confiteatur peccatum in genere ſine eo
de quo poſſet malũ ꝓuenire ſm piſa. in.
§. confeſſio. iii. Idem in ſu. confeſ. li. iii.
ti. xxxiiii. q. xxxix. in prin. ſm fratrem
Nico. in addi. & adõ ſpe. in aureo repto
rio. in ti. de regl. pnĩe. §. ut autem ſcias.
v. & ſcias. & Arch. de pe. di. vi. placuit.
ponit de hoc quinq; caſus. primo cuz ille
extraneus peccauit in ſua parrochia. ad
qõ uide ĩ. Sz° ſi mutauit ibi domiciliuz
Tercio ſi eſt uagabũdus. quarto ſi pecit
& obtinuit licentiam ut quia accipiebat
longum iter. v° in articulo neceſſitatis
ꝓbantẽ hec. vi. q. iii. placuit. de decimis
ad apl̃ice. ff. de iudi. l. heres abſens. de
pen. diſ. vi. placuit. ꝓſequitur piſa. di
cens hoſt. quoq; magis explicat & poĩt
octo caſus in quibus quis poteſt audire
confeſſionem alterius parrochiani. pri
mo quando propriꝰ ſacerdos indiſcretꝰ
eſt. de pe. di. vi. placuit. nam ſm Aug. q
uult confiteri debet querere ſacerdotẽ
qui ſciat ſoluere & ligare. de pen. di. vi.
qui uult. ſed hoc non debz fieri ſine licẽ
tia ut in. c. omnis. nec tamen ſemp expe
dit licentiam dare ĩmo denegãda & ſi ſa
cerdos ſe ſufficientem reputat & forte
contẽni ueriſimiliter ſe preſumit caueat
tamen de conſcientia & non nimis de ſe
cõfidat neq; preſumat & ſi forte ꝓchi
anus aliquã latentẽ cauſaz uel odii cõtra
ipſum ſicut plerunq; accidit uel quia eſt
particeps criminis uel aliã habeat nulla
tenus licetiam deneget: ſed concedat q̃
ſi dare non uult non ſufficit parrochiano
petiiſſe ut quidam dicunt per. c. licet. v
regul. ſed eſt ad ſuperiorem r̃currendũ
ut uel eum cõpellat uel ipſe licentiaz det
ar. de iuſ pa. nullus. ſm piſanellã & bo.
in ſum. v pe. §. cui confitendũ. poſt prĩ.
addit fra. Nic. tutius eſt hoc fieri ſi põt
ſed non eſt neceſſarium cuz ratione igno
rantie ſacerdotis uideatur ipſo iuſ con
ceſſa licentia confitendi alteri. ut patz
de pe. di. vi. placuit. & multo magis ſi
proprius ſacerdos eſſet manifeſte uicio
ſus cum malicia ſit periculoſior & graui
or ignorantia ꝓpter qõ durius punitur
Luc. xii. ibi ille ſeruus qui cognouit uo
luntatem domini ſui zc̃. & illa ſunt gra
uiora que a deo grauius puniunt̃. xxiiii.
q. i. non afferamus. Sed ſi propriꝰ ſacer
dos eſſet hereticus ſciſmaticus uel excõi
catus clarum eſt ꝙ ab iſtis licentia peti
non debet cum etiam locutio cum talibꝰ
prohibeatur. xi. q. iii. cũ excõicato. Idẽ
etiam uidetur ſi eſſet interdictus uel
ſuſpenſus quia nemo poteſt in alium plꝰ
iuſ trãſferre q̃ ipſi competere dignoſca
tur ut in. c. nemo. de reg. iuſ. li. vi. ſed ſi
cauſa propter q̃ aliquis uult alieno con
fiteri non procedit ex defectu propriꝰ
ſacerdotis ſed alias puta quia aliud cõ
miſſum eſt contrã eum uel ſuos & ueriſi
militer timetur ſcandalum ſi ei fiat con
feſſio debet peti licentia. de pen. & re.
omnis. v. ſi quis autẽ. & debet ſacerdos
credere petenti & allegantiſaltez in ge
nere iuſtaz cauſaz quia non eſt ueriſimile
ꝙ cum fallacis uadat ad pnĩam ut not.
in dicto. c. placuit. & ſi licentia abſq; ra
tionabili cauſa denegetur vĩ ꝙ ſine alia
licentia poſſit ire ad alium quia nõ debz
cedi indiſcretõni & proteruie prelati &
priuilegium meretur amittere zc̃. de re
gu. lz. v. ſi hoc conceditur cã meliorãde
uite q̃to fortiꝰ cã recupande ſalutis qõ
magis eſt neceſſarium. vnde & Luc. xv.
gaudium eſt in celo ſuꝑ uno peccatorĩ pe
nitentiam agente q̃ ſuꝑ nonagintanouez
iuſtis qui non indigent pnĩa. Idem etiã
putat nico. ſ. ꝙ deberet peti licẽtia mo
do predicto qñ cauſa eſſet ex defectu ꝓ
prii ſacerdotis propter peccatum non
manifeſtum quia ex eo non debet quis

a iurisdictione proprii prelati discedeꝝ. viii. q. iiii. nonne ꝑm fra. Ni. in addi. ad Pisa. adde. s̄. q. liiii. in prin. &. ī. q. xc. &. q. xciii. dicit tamen Ni. ī di. c. omnis. vi. colu. sic subdit tamen Inno. q̄ ꝓpter solam impiciam sacerdotis non dimitteret quin confiteretur q̄ dicit hosti. uez si ad hoc potest suam conscientiam informare: aduerte quia intelligo Inno. quādo non reperit alium sacerdotem ut tūc propter solam impericiam non dimittat proprium alias autez Inno. non bene diceret per textum aptum. de peni. di. vi. si sacerdos. ꝺ expresse fit mentio de impericia sacerdotis & plꝰ probat ille textus a contrario sensu q̄ etiam sine cōsensu sacerdotis proprii imperiti potest adire alienum sacerdotem de quo ibi satis per Arch. sed satis credit illam lr̄am reducendam ad terminos. c. omnis. ut sic una littera suppleatur per aliā ut sit sensus q̄ debet obtinere licentiam si potest ut in dicto. c. omnis. uel adeat alienuz ut in dicto. c. si sacerdos. ꝑm eundem Nico. Secundus casus ho. est qñ parrochianꝰ transtulit domicilium suum. nam tūc ille sacerdos ad quem transit iam non est alienus sed proprius de parro. c. fi. ꝑm pisanel. desiit enim esse parrochianꝰ prime ecclesie per dictum. c. fi. ut dicit Io. an. in. c. de bis. in fi. de sepul. & quod not. ho. in sum. eo. ti. §. cui confitendum. pꝰ prin. ibi ꝑº fallit. Tercius casus ho. est qñ quis est uagabundus non habēs nec petens domicilium. de iudi. l. heres absens. facit. ī. q. proxima. &. q. xciiii. & sequen. in fi. talis enim est sine domicilio ut dicit Io. an. ꝺ sepul. in nr̄a. in. iii. colu. Quartus casus est cum quis querit doīcilium quo se cōferat quouscq̄ alicui adhereat relinquendo propriū & iter faciendo uel nauigando. Nam et is sine domicilio est. ff. ad muni. l. labeo. in prin. &. l. eius. §. celsus. Quintꝰ qñ quis deliquit ī aliena parrochia extra de rapto. c. i. vi. q. iii. placuit. Si tamen peccatuz occultū est & non sit excōicatus talis a prelato illius loci potest etiam de hoc confiteri proprio sacerdoti: si autez sit excōicatꝰ a prelato illius loci propter illud peccatum sicut consueuit fieri in furtis & huiusmodi quorū ignorantur auctores mittendus est talis ad excōicatorez absoluēdus ab eo ꝑm pisa. cōcor. goffr. Ray. & Tho. in eo quod supra dictuz est q̄ quis sortiatur forum ratione delicti. ut in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. xxxix. Sed glosa Ray. ut ibi pt̄z hūc passum non recipit subiungens quia quod dicit ius q̄ ratione delicti sortiatur quis forum intelligēdum est quo ad pertinentia ad forum cōtentiosum quia potest illic conueniri iudicari & puniri de crimine ibi cōmisso ꝑz dictam glo. non fit ergo translatio fori in pr̄ialibus ratione cōmissionis delicti alias oporteret q̄ quis diuideret confessionem confitendo diuersa delicta diuersis sacerdotibus ꝑm q̄ in diuersis deliq̄t parrochiis contra id quod dicit̄. de pen̄. di. v. c. consideret. ibi cautus sit penitens zc̄. pro hoc etiam facit quia magna differētia est inter forū seculare & spūale quia spirituale non pōt ita faciliter trās ferri. extra de fo. compe. si diligenti. & c. significasti. vbi patet q̄ licet secularis possit se pro sua uoluntate alieno iudici subicere clericus tamen nō potest se subicere iudici seculari. dicto. c. si diligenti. etiam nec ecclesiastico non suo sine licentia sui ep̄i dicto. c. significasti. Item est magna dīa inter forum iudiciale etiam in spiritualibus & forum pr̄iale qa penitenciale est minus transferribile ut not. glo. in. c. ne ꝙ dilatione. de pen. & rem. & ideo cum non reperiat̄ aliquo iur̄ cautum q̄ ratione delicti quis sortiatur forum penitentiale. nō uidetur q̄ hoc possit fieri & q̄ standum sit regule generali de proprio sacerdote ut in. c. omnis. de peni. & remi. & iurā in contrariū allata loquuntur in iudicialibus ut satis patet intuentibus. hoc etiam approbat generalis consuetudo quia uidemus q̄ penitens confitet̄ uni sacerdoti uniuersa peccata que cōmisit per totum mundum & nunq̄ remittitur ad sacerdotes locorum in quibus deliquit ꝙ absolutione: & optima legum interpres est consuetudo. ff. de legi. l. si interpretatione. ꝑm fra. nic. oximi. in addi. pro opi. ho. facit qð not. de offi. ordi. pastoralis. glo. i. ibi. Item si deliquit. & in spe. de lega. §. nūc dicāꝰ

v. illud etiam queritur. & Archi. ut retu
li. s. p9 prin. huius qōnis. sed ꝓ opinīōe
huius glo. Ray. & fratris Nico. optime
facit quod no. fran. ō zam. in cle. dudū.
v. si uero in fine. de sepul. dicēs ꝙ cura
ti possunt audire & absoluēr peccata cō
missa etiam extra territoriuz parrochie
dummodo confitentes possint eis confi
teri. i. ꝙ sint illius parrochie uel dioceſ
& sic parrochialis potest absoluere par
rochianum de delicto cōmisso extra par
rochiam. Nam hoc casu non contrahit de
linquens forum pnīale ratōne delicti se
cundū math. & ꝙ in foro pnīali quis ra
tione delicti nō sortiatur forū tenz glo.
xvi. q. i. c. i. & Io. an. & fra. ō zam. in. c.
i. de rapto. & in cleme. pastoralis. §. rur
sus. de re iudi. per eundem fra. post ma
the. vnde ille in cuius dioceſi aliquis deli
quit imponet penam delinquēti de iniu
ria facta & de satisfactione faciendā dā
num passo sed ille qui est ipsius delinquē
tis ordinarius imponet penitentiam de
peccato ut no. Archi. in. c. ii. in fi. de cō
sti. li. vi. de quo tñ dñs dñicus ibi nullā
facit mētionem. facit tamen ꝙ ipse not.
p9 Arch. in. c. ii. in. iii. colu. de tempor.
ordi. li. vi. vnde Io. de ymo. ī cle. dudū.
in. xvi. colu. sup glo. audiure dicit ꝙ si
parrochianus delinquat in parrochia al
terius sacerdos loci delicti habebit īpo
nere penitentiam ꝑm Ray. Iob. cōtra. ſ.
ꝙ sacerdos domicilii. ut no. xvi. q. i. c. i.
& hoc est ueri9 ꝓz math. & eundē ymo.
facit qō no. fed. consilio. xxxii. quod īci
pit reuerende pater. zc̄. ii. colu. circa fi
nem, puto in hac uarietate dicendum ꝙ
opinio p̄fatorum doctorum ꝙ extrane9
non sortiatur forum pnīale ratione deli
cti intelligatur sz ut omnino ibi cōfite
ri teneatur potest ergo suo parrochiali
confiteri per eandem opinionez ac etiā
parrochiali illius loci in quo deliquit ꝓz
aliam opinionez Ray. ho. & sequaciū &
hoc uult pisa. & uidetur ō mente omniū
prefatorum doctorum propter hoc tñ
talis forensis qui neapoli puta peccauit
neapoli absolui nō possit a peccatis que
in domicilio uel alibi comisit nisi aliquo
modo effectus esset parrochian9 neapo
litanus ꝙ no. ī. q. proxima. & sequen. &
sic melius est ut de isto & omnib9 pecca
tis faciat unam confessionē ꝓprio sacer
doti maxime ꝓpter notata ꝙ dñm nico
laū. in dicto. c. i. de rapto. & in. c. qō au
tem. ii. colu. de peni. & remi. & in. c. de
bus. ii. colu. de accu. & in spe. de lega. §.
nunc dicamus. ꝟsī. illud etiaz queritur
& propter notata ꝙ dñm fran. in clem.
de foro cōpe. §. i. v. qōne. prosequor ca
sus bo. & sextus casus est ratione studii
ut cum clerici de prelatorum suoruz licē
tia accedunt ad studia. naz tunc efficiun
tur de foro & eccclesia illius ad quem ac
cedunt dum ibi manent ar. ff. de iudi. l. si
longius facit. ī. q. lxxxvi. ubi uide ō sco
laribus & si. Septimus ratione necessita
tis ut quia infirmatur ad mortem uel dz
intrare iustum belluz siue mare & deest
proprius sacerdos ita ꝙ etiam laico uel
mulieri licet tunc confiteri. de pen. di. i.
quem penitet. de pe. d. iii. sanctū. ad hº
s̄. q. i. in fi. &. ī. q. proxi. &. viii. & ītel
ligit hosti. etiam si talis sacerdos nullam
curam cōmissam habeat propter necessi
tatem. nam tempe necessitatis populus
cōis est & ideo potest quis alienum par
rochianum absoluere īmo hoc casu non ī
cideret talis presbiter in excōicationez
latam in presbiteros ministrantes sacra
mēta alienis parrochianis quia facit ex
iuris permissione ꝑm Arch. xxvi. q. vi.
c. si presbiter. & facit ad premissa. ī. §.
proxīo. q. cxviii. vnde in necessitate po
test quis cōfiteri alii q̄ proprio sacerdo
ti & absq illius licentia. ut per Io. an. ī
c. in lr̄is. de rapto. dum tamen necessitas
magna sit adeo ꝙ non subsit tempus ade
undi superiorem & poterit ab illo absol
ui ex quo habet claues ecclesie ꝑm nico.
post ueriorem opinionem Inno. in dicto.
c. omīs. vi. colu. & subdit ꝙ si necessitas
urget & iste nō reperit alienum sacerdo
tem aut suum habet ex iusta causa suspe
ctum ꝙ eligat potius mori sine confessi
one & soli deo confiteatur nec est sibi ī
putandum ex quo non deficit ꝓ eo cum
nec etiam laicum repiat ꝑm eundem ubi
supra. Et ad illud de intrante bellum ꝙ
possit absolui ut. §. habetur etiam ꝙ Io.
an. in. c. sacris. de sen. excōi. Et per pe.
de palu. in. iiii. di. xx. q. i. cōclusione. iii.

& retuli supra dicta. q. l. in fi. & sic esset dubitandum de intrante mare cum nō ui deatur uerisimiliter iminere ꝑiculū mor tis nisi forte sufficeret auctoritas pisan. quod tamen non dixit ho. in dicto. §. cui confitenduz. v. vii. tempe necessitatis & facit. ī. q. xiiii. in fi. Octauus casus est si ponat spem in rati habitione sacerdotis proprii. ix. q. ii. lugdonensi. ſm ho. Sed iste octauus casus cōmuniter non tenet quia rati habitio in talibus non habz locum extra de regu. iuris. actus. lib. vi. ſm pisa. facit reg. non firmatur eo: lib. ſm pe. de palu. dicit frater Ni. q dictuz hosti. posset intelligi qñ ista rati habitō non refertur ad futurum .ſ. si prelatus confitentis cōtentabitur sed sup presenti quia contentatur ut estimari potest ex aliquibus coniecturis ex quibus elicitur ipsius prelati tacitus consensus ut. ī. q. lxxxviii. & ſz hoc intelligendū est qđ dicit glo. Ray. ut not. in su. confe. li. iii. ti. xxxiiii. q. xxxxv. vz q sub hac spe rati nullus potest absoluere alienum parrochianum & si de facto absoluat eū eti am nomine prelati sui nō debet se gerer pro absoluto ante rati habitionem proprii sacerdotis nec ante intrare eccleiaz nec ingerere se cōioni fideliuz si erat excōmunicatus excōicatōne maiori aut eti am accipere eucharistiam si erat peccatum mortale de quo confessus est alieno sacerdoti ſm eum in add. Et facit ad hec quia textus in. c. omnis. dicit q prius dz petere licentiam g° non sufficit si sequatur. nam ista dictio prius regit notat ordinem ut no. xxvii. q. ii. pri9 q̃. ad. c. lugdonensi. rn̄detur quia ꝓcedit q̃tuz ad excusationem illius sacerdotis cōfessionez audiētis ut ibi patet in simili facit. ī. q. cvi. in fi. vel dicendum q illud procederet in ratificatione pape uel in ratificatione illus c9 noīe actus est gest9 de sen. excōi. cum quis. li. vi. que omnia hic cessant ergo zc̄. ſm ymo. post pau. in clem. i. de so. compe. sup glo. ante oīa. Itez dicit pisa. addunt ulterius hos. & Ray. q in omni casu quo sacerdos potest audire parrochianum alienum consulitur ei q ī ūgat ut se sacerdoti ꝓprio r̄pſentz ar. extra ǒ sen. ex9. ǒ cetero. &. c. ea noscit̄ &. c. qđ de bns. in fi. dicit fra. Ni. q ho sti. simpliciter dicit iniungat sed Ray. cō sulit. vnde & glo. eius sup v° consulo ait q ex quo magister dicit consulo est arg. q non tenetur quia ad cōsilia nullus tñr nisi obligz se ad illa: potest dici q quo ad simplicem representationez oīo expedit saltem semel in anno propter statutū ec clesie ad quod. s̄. q. proxima. Sz quo ad iterandam confessionem uel ad accipiendam penitentiā nō vr̄ necesse ex quo sc̄t fuit legitime absolutus ut. s̄. q. liii. nisi forte ipsi sacerdotes nullam haberēt cura de suis parrochianis: vtrum confitentur uel non quia tunc illa pñtatio frustra fieret. Item nisi excōicato tunc enim absoluto debet iniungi ut q̃ cito poterit se presentet ei a quo fuerat absoluend9 ipsius mandatum humiliter recepturus dicto. c. ea noscitur. cuz si. & hoc argumēto idem uidetur dicendum de omnib9 casib9 specialiter pape reseruatis seu ep̄is maxime circa implementum uel dispēsationē uotorum ut iniungat̄ penitentibus ut q̃ citius poterunt se representēt eisdē ad accipiendam necessariam absolutionē uel dispensationem ne in hoc a negligentia teneatur ſm fratrem Nic. in addi. & subdit pisa. Item dicunt q non debet cōfiteri cuicunq sacerdoti sed potius ei q alias iurisdictionē hz ſm pisa. hoc nō uidetur necessarium ut potest colligi. s̄. q. lxxxii. nisi forte quo ad sacerdotes ad 9 fessiones audiendas non abilitatos sicut potest patere in sum. con. eo. ti. q. xl. ſz fratrem Nico. in addi. dic ut in dicta. q. lxxxii. Et ad premissa omnia adde ꝑ fratrem Anth. in sua su. iii. ꝑte. c. de confessoribus. & pe. de palu. in. iiii. di. xvii. q. iii. art. iii. & ꝑ fred. ǒ senis 9 silio. ccxli.

LXXXV. quero an ꝑegrini & Romipete possint confiteri alieno sacerdoti. Rn̄° ſm guy. si acceperunt peraz & baculum a proprius sacerdotib9 siue aliter de eorum licentia iter arripiāt presumēdum est datam eis licentiam confitendi: si autem sine licentia sui sacerdotis peregrinantur nō possunt absolui ab alio ni si in necessitate & idem de aliis negociatoribus & uiatoribus concor. Innocē. & hosti. ſm pisa. & q° ad primū addit idē

Guy. q̄ de his que cōmiserunt in uia q̄ p obliuionem dimiserunt confiteri confi tebuntur proprio sacerdoti postq̄ redie rint: sed hoc forte posset intelligi de casi bus reseruatis. nam de his cuz semel fu erit legitime absolutus & confessus non oportet q̄ iterum confiteatur ſm fra/ trem nico. Sed uide. s̄. q. xiii. sequitur ī glo. Rai. ut no. in su. cō. eo. ti. q. xxxix. Intelligo etiam talibus datam esse licen tiaz recipiendi eucharistiā in pasca Idē dicit Inno. in dicto. c. omnis. de reliquis sacramentis quod intellige de necessariis cum ratione necessitatis intelligantē hec permissa & non alias ſm fra. Nic. ad q̄ s̄. de sacramentis in cōi. q. v. & ad finez huius. ⁊ dicit frater Ni. q̄ ymo hec fue/ runt dicta non guy. sed Inno. & addit tu tius esse semp in talibus habere licentiā specialem a proprio sacerdote ut dicit ī dic. c. omnis. & patet in dicta. q. xxxix. ſm eundem. vnde posset distingui ꝺ istis romipetis pegrinis negociatoribus & uiatoribus q̄ aut iter arripuerunt de licētia propriı parrochialis seu ep̄i aut non: primo casu aut licentia illa fuit taci te cōcessa aut expresse. primo casu ut qā a propriis sacerdotibus acceperunt hac culum & perā uel pegrinationis ſignia & vī hoc ipso data licentia q̄ possint ali eno sacerdoti confiteri ſm doc. in dicto. c. omnis. & per ho. in su. de pe. ⁊. cui con fitendum. Sc̄o casu idem & fortius ſm doc. īmo etiam dicit frater Antho. ubi supra in sua sum. iii. pte. c. de 9fessorib9 q̄ qñ de licentia ep̄i arripuerūt iter pos sunt similiter confiteri de casibus ep̄ali bus & cōicare quia ep̄us non retinendo sibi talem auctoritatem ex hoc ipso uide tur eis dare licentiam. de casibus ep̄ali bus sicut curatus de parrochialibus. ꝺ casu principali. s. qñ sine licentia ꝓpriı sacerdotis iter arripuerunt & tūc ſubdi stingue quia aut necubi domicilium ha/ bebāt aut alicubi. prio casu ex quo sem per itinerando pegrinando seu semp nū dinas sequendo uadunt idem est iudiciū q̄ de uagabundis & idem est si in loco suo teneant hospicium sed cōiter in pa scate illuc non declinent. non enim uiden tur tunc ibi habere domiciliuz quo ad sa cramenta ſm fratrem Antho. ubi. s̄. fa cit. s̄. q. lxxxiiii. ibi tercio9 casus &. ĭ. q. lxxxvii. Sc̄o casu qñ domicilium habe bant & iter arripuerunt absq; licētia & tūc aut se transferunt habitando seu ma nendo in: liqua parrochia aut nō: primo casu illi sacerdoti confitebuntur in cui9 parrochia habitant. ĭ. q. proxima. ꝺ ca su qñ necubi habitant & tunc nulli pote runt confiteri qui ualeat absoluere nisi esset legatus uel alias habens potestatē ſm doc. & fratrē Antho. post pe. de pa lu. ubi. s̄. facit. q. lxxvii. &. ĭ. q. xcii. uī nisi immineret necessitas. s̄. q. proxima. ibi septimus. non tamen sufficeret q̄ essz pasca ut tales absq; licentia recedentes possint uere absolui a nō propriis sacer dotibus. ĭ. q. lxxxvii. Licet tunc sola cō tritio cum confessione cuicunq; presbite ro facta sufficeret ut possint cōicare ut. ĭ. q. ciii. &. ĭ. ⁊. proximo. q. lxxiii. & in telligе predicta nisi uenirent ad sedem a postolicam. nam Roma ubi est sedes pa pe in spiritualibus est omnibus cōis pa tria sicut ecclesia cathedralis omnibus ꝺ dioceſi. Vnde in curia Romana quilibet de omni parte mundi 9fiteri potest sum mo penitentiario sicut curato suo & peī tentiariis simplicib9 sicut uicariis sui cu rati. ad hoc. ĭ. q. xciii. secus de illis q̄ ꝺ diuersis mundi partibus 9ueniunt p̄ncip9 ad parlamentum quia non possunt ibi cō fiteri ep̄o seu curatis si non habent licē tiam a ſuis prelatis uel ibi habitent pro ut dictum est ad hoc. ĭ. q. xcv. in fine. & adde ad premissa. ĭ. q. ciii. Et ex his in fertur q̄ licet religiosus qui non habet priorem uel superiorem sui ordinis con fiteatur presbitero parrochiali ut p̄ In nocen. & Io. an. in. c. nimis primo. de ex ces. prela. & ho. in su. de pe. ⁊. cui confi/ tendum. v̄. cui p̄positus. tamen si ex sui culpa sit forte expulsus a monasterio di cet̄ nihilominus habere superiorem si re dire uoluerit ad frugez melioris uite & sic non poterit confiteri parrochiali q̄ā potius sui culpa uagat. Item quō cōfite bit̄ cū sit ī peccato. LXXXVI. q̄ro ꝺ scolaribus mercenariis & aliis incolis ā nalib9 cui sacerdoti confiteri tenentur. Rn̄° Inno. in. c. omnis. de pen. & remi.

dicit q̄ cōfiteri debēt sacerdoti prochie quā incolunt per annū & ab eo poterūt absolui ar. xvi. q. i. q̄sti. vbi dicitur q̄ debent ibi soluere decimas personales q̄a ibi recipiunt ecclesiastica sacramenta p̄ anni circulum ar. de decimis ap̄lice. vnd̄ si aliquis de una parrochia ponat se pro mercenario uł nutrice in alia parrochia ad minus pro uno anno illi sacerdoti debet confiteri & p̄sonalia munera solueꝝ ut in dicto. c. questi. Alii tamen dicunt q̄ idem est etiā si ad minus temp9 cōducant domos ar. in di. c. ap̄lice. & maxīe si p̄rogaretur sine fraude conductio uel habitatio ultra pasca quia tunc ex precepto dicte decre. omnis. semp̄ debēt cōfiteri & cōicare ſm Inno. uidentur predicta posse concordari ut ſa opinio ītel ligatur qñ quis ly non steterit ī aliena p̄rochia tamen deliberauit ibidem stare. Nam eo ipso q̄ quis deliberat in aliquo loco habeꝝ domicilium ibi sortitur & forum ut in. c. fi. de parro. & habitatio ānalis uidetur quoddā domiciliuz quo ad sacramentoꝝ perceptionē dicto. c. q̄sti. vel qñ habitare deliberauit paruz min9 q̄ per annum. nam id quod modicum est ratio apprehendit quasi nihil. ut nota. Tho. ſa ſe. q. lxvi. arti. vi. vel quando sic habet consuetudo: nam consuetudo talibus confert iurisdictionem ut not. in sum. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lvii. circa fi. uel qñ scolaris accedit de licentia prelati sui ad studium tunc uideꝝ ei data licentia recipiendi sacramenta ibidē. s̄. q. p̄xima. & quod dictum est in scolari idem ē & in quolibet alio ut & dicit Innoc. qui subdit etiā q̄ in omnibus premissis tuti9 est q̄ & uiatores & alii semp̄ a proprio sacerdote licentiam habeant specialē ſm fratrē Nico. in addi. ad pisa. in. §. confessio. iii. v̄. vtrum in aliquo casu zč. s̄. q. lxxxiiii. v̄. Sextus casus est. & sic sufficit q̄ deliberauit ibi habitare seu stare paruz minus q̄ per annum uel q̄ tanto tempe habitauerit ibidem. Vnde Io. an. in dic. c. omnis. vi. colu. & ibi p̄ fra. & Iob. de lig. tenent q̄ eo ipso q̄ tales se transferunt sunt de parrochia etiaz si per annū non steterint ar. ō decīs. ap̄lice. dē p̄ro. c. fi. & per ho. in sum. de peni. §. cui cōfi tendum. ad fi. facit quod no. pe. ō anch. in. c. is qui. post prin. de sepul. li. vi. v̄ refert. dn̄m fred. tenuisse q̄ si aliquis p̄p ter guerram se transtulit ad aliaz prochi am aīo reuertendi ad primam cessante guerra si interiz ibi decedat illa erit sua parrochialis ecclesia & non illa dimissa allat̄ q̄ casu de parro. c. fi. & clem. cāz. ō elec. ibi habitare cōiter consueuit. Idem dicit in mercenario famulo uel nutrice q̄ in alia parrochia seruiunt illi enim sacerdoti debebunt confiteri & decimas p̄sonales soluere non in sua dicto. c. questi. 9cludens q̄ ille dicitur parrochianus qui habitat in parrochia animo manendi facit quod no. pe. de p̄sio ī tractatu canonice parrochialis. in. vii. c. ad fi. in ante penult. q. & p̄ Archi. xiii. q. ii. ubicūq̄ in v° domicilii& & in v̄. quia ergo. & circa fin. &. ī. q. xcvii. facit de fo. compe. c. ex parte. b. & quod ibi p̄ fra. prima op. post Inno. Ex quibus infertur q̄ si quis se trāsfert ad aliquez locum animo ibi habitandi seu manendi aliquo tempe parum minus anno & ibi audit diuina il li sacerdoti cōfitebitur per predicta ſa. ī. q. lxxx. facit quod no. de peni. di. vi. c. fi. v̄ no. q̄ scolaris debet cōfiteri ubi audit diuina facit dictū. c. questi. dum dicit ubi eorum īfantes baptizantur facit glo. in cle. i. de priuilegiis in v° p̄rochialis. vbi dicit fra. q̄ statim q̄ quis uadit ad habitandum in certa parrochia intelligitur ibi fieri parrochianus nisi accesserit causa r̄creationis uel ob aliam causaz tempalem statiz reuersurus ad propriā parrochiam quia tunc secus de sepul. c. is qui. li. vi. ut ibidē per fra. in. xvi. q. dicit & idem fran. in. c. fi. ne cle. uł mo. q̄ efficiuntur de iurisdictione illorum in quorum dioceſibus studeꝝ etiam ī foro pnīali ut ibi latius & per ho. in sum. de parro. §. quis intelligat. facit quod not. pe. de ancha. post Iob. an. ō nouitio an possit ordinari ab ep̄o in cuius dioceſi stat in probatione & in. c. cum null9. ad fi. de tempo. or. li. vi. Et ad illud si scolaris accessit ad studium de licentia sui prelati adde quod intelligitur habere licentiam etiam ad omnia sine quib9 illud co mode fieri non posset ut per fra. plen9

in cle. dudum. v°. & si hiidem. de sepul. & sic vī data potestas eligendi confessorē ut per ymo. ibidem in. xiiii. colu. & idez dicit ibi fran. post lauð. Item ex dicto fratris Ni. sequeretur q̄ si deliberasset ibi stare per sex menses uel circa non p̄ cederet qð dixit quod durz esset per p̄ dicta nisi esset adeo tempus modicum q̄ p̄ nihilo reputaretur qð confessorz arbitrio relinquo p̄ no. in simili. ī cle. ð re. eccle. non aī. ad fi. & ad illud. uel quādo sic habet consuetudo adde quia quotidie uidemus q̄ scolares & alii habitantes aliquo notabili tēpe in parrochia illi parrochiali cōfitentē. & subdebat dñs fra. in dicto. c. omnis. q̄ scolares isti confitētur etiam de peccatis cōmissis alibi q̄ in parrochia illa non enī in foro pnīali sortitur quis forum ratione delicti ut ibi tantū absolui possit: ut per eundem in. c. sane. de for. compe. facit. s̄. q. lxxxiiii. ibi v°. facit. ī. q. proxima. in fi. dicit tamen dñs Ni. in dicto. c. omnis. ult. colu. q̄ scolares mercenarii stipēdarii & similes confitebuntur illi sacerdoti in cui9 p̄rochia habitant de presenti cuz non possunt comode adire proprium sacerdotez ut no. in cle. i. de priuīl. in v° parrochialis. & ad predicta faciunt no. p̄ Ni. in. c. in nostra. in. penult. & ult. colu. ð sepul. & in. c. null9. de p̄ro. LXXXVII. quero vtrum peregrinans qui habebat crimen cuius absolutionem retinuerat sibi ep̄us in p̄egrinatione possit absolui a simplici sacerdote. Rñ° ꝑm guy. potest absolui maxime si instet tempus generalis cōionis ut in pasca. sed debet ei iniungi q̄ cum habuerit copiam sui ep̄i iterū confiteatur & ab eo accipiat pnīam ꝑm eum. Idem in su. confes. ti. xxxiiii. in di. q. xxxix. post prin. uerius vī q̄ si tanta fuit necessitas q̄ iste potuit absolui ab alio non oportet q̄ iterum confiteatur & absoluatur. sed tamen si est aliquid satisfaciendum oportet q̄ satisfaciat & etiaz si non ob dictam causam fuisset excōicatus ab ipso sacerdote fuisset absolutus si postea non representz se ep̄o reincidit in eandem sententiā. de sen. excō. eos q. li. vi. Si uero non fuit necessitas nec absolutio ualuit de qua necessitate dictum est. s̄. q. lxxxiiii. v°. septimus ꝑm pisanel. Ibi dicitur ð necessitate p̄iculi mortis & sic vī sentire q̄ instans tempus cōmunionis nō sit iusta causa quaī quis possit absolui ab alieno sacerdote & specialiter de casibus ep̄alibus & bene quia hoc nō vī repiri cautum maxime cuz cōio ad tē pus possit differri ex causa. de pe. & remi. omnis. & interim potest redire ad p̄ prium sacerdotem uel ab eo per nunciuz seu lr̄am licentiam postulare q̄ si non facit cum potest uidet̄ potius malicia q̄ necessitas uel si aliquo iusto impedimento p̄tenderetur eius p̄egrinatio per annuz efficitur fori loci illius ut ibi possit reci pere sacramenta. s̄. q. proxima. &. q. lxxxiiii. v°. sextus. ꝑm fratrem Ni. oximi. in addi. & uide. ī. §. proximo. q lxxxvii v°. si autem non dubitatur. ibi aut si aliq̄ potior causa ibi tamen non urgebat peccatum mortale ut ibi patz uide oīo. ī. q. ciii. &. s̄. questio. lxxxv. ante finem.

LXXXVIII. q̄ro utz unus sacerdos p̄rochiaī possit audir̄ & absolueř aliū sacerdotem. Rñ° ꝑm guy. non potest sine licentia superioris generali uel speciali expressa uel tacita. nam & si ep̄us scit cōmuniter sic fieri & tollerat eo ipso presumendum est tacite approbare & licentiam dare. Idem hosti. ꝑm pisa. in. §. confessio. iii. Idez in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. xxxxii. v° additur ꝑm hosti. q̄ hoc nō multum expedit fieri. Idem eadem ratōne vī in aliis qui confitentur non suis sacerdotibus suis scientibus & nō contradicentibus cum possent. ar. lxxxiii. dist. error. & extra de v̄bo. sig. intelligentia. ꝑm nic. oximi. Ex quo nota q̄ sufficit tacita licentia parrochialis ad quod. s̄. q. lxxxii. ante fi. &. q. lxxxiiii. v°. octauus ho. tamen in dicto. §. cui confitenduz. v°. cui presbiter parrochialis. &. ī. q. xcv. ante fi. vī uelle q̄ requiratur licētia dū dicit q̄ parrochialis confitebit̄ ep̄o suo uel alii: cui forte subest spiritualiter & tēpaliter uel sibi adinuicem confiteri possunt de litētia prelati sui quod tamē non multum expedit ne conscii similium criminum sibi adinuicem deferant arti. xvi. q. ii. uisi. ibi humani moris zč. & sic contingeret penitentiam euacuari quod

uitandum est & multum prouidendum de penitentia sacerdotis ꝑm eum & sic ñ uidetur sufficere tollerantia epi ꝑ not. ꝑ Arch. xx. di. de libellis. & ꝑ not. ꝑ glo. & doc. in. c. cum iam dudum. ī fi. de preben. & ī regla. is q tacet. & in. c. iii. glo. penult. de cogna. spū. cum si. Sed certe Pisa. & frater Ni. loquuntur qñ epus non stat in finibus solius tollerantie sed per aliquod signum apparet dare licentiam. ad quod. s̄. q. lxxxiiii. añ fine. ꝟ. octauꝰ casꝰ zč. &. q. lxxxv. &. ī. q. ciii.

LXXXIX. quero utrum liceat confiteri laico. Rñ° ꝑm pe. non licet nisi in necessitatis articulo ut si in extremis agēs non haberet sacerdotem & tunc ꝑz quosdam tenet laico confiteri sed probabilius & uerius est ꝙ non tenetur de necessitate sed de tali iudicandum est sicut de illo qui non habet copiam cōfessoris & ratio potest esse quia solis sacerdotibus concessa est potestas ligandi atq; soluendi. de pe. di. i. ꝟbum dei. et lz laico confiteri n on it de precepto est tamen de cōsilio concor. guy. Idem in su. confes. eo. ti. q. xxxxiii. ꝟ pe. non dicit ꝙ liceat confiteri laico: sed ꝙ non est sufficiens nisi ī necessitate uel nisi respectu peccatorum uenialium ꝙ ꝓcedit in illis casibus in q̄bus uenialia sunt de necessitate confessionis de quo. s̄. q. lvii. & adde quod bug. tenuit ꝙ in necessitate tenet confiteri laico quia alias non vr̄ penitens qui in arti° necessitatis peccata sua non confitet cuicunq; potest si copiam sacerdotis habere non possit quamuis laicus non habeat potestatem absoluendi. Idem Nic. panormitanus in. c. ii. de furtis. in fine. Alii dicunt ꝙ nullus etiam in necessitate tenetur confiteri laico absente presbitero maxime peccatū mortale ut ꝑ Arch. xxv. di. §. criminis. ꝟ etiam remittit de hac materia ad no. ī. c. pastoralis. de of. ordi. ꝓ prima parte facit de peni. dis. i. c. quem penitet. ꝟ. tanta. & de pe. di. vi. c. i. circa prin. ꝟ dicitur cōfiteatur socio & arch. post bug. supplet & laico. facit qđ no. de fur. c. ii. &. xxvi. q. vi. §. ecce ꝙ. in fi. ꝓ secunda parte ꝙ non teneat de necessitate sentit glo. in dicto. §. criminis. dum dicit possumus laico confiteri: & ideo dñs fra. ī. c. pastoralis. §. pre. dicit ꝙ confiteri laico in mortis arti° solū fit ad ostendendam perfectam contritōnem quasi ꝙ citius confiteretur sacerdoti si haberet ut ibi per eum ꝟ etiaz explicat qñ dicatur imminere necessitas mortis & hec pars ꝙ non teneatur de necessitate uerior est ut in sum. Astensi lib. v. ti. xiii. ubi etiam dicit ad quid ualet confessio facta laico quia misericordia dei supplet ut ibi plene: vnde dicit fra. An. in sum. iii. ꝑte. c. de confessione. ꝟ. septima condi° e st & ꝟ. xv. est. Item nota ꝙ ubi nullus adest licet confiteri etiaz mulieri dicto. c. quem penitet. & di. vi. qui uult. & de cōse. di. iiii. sanctiz est. & ī reptorio spe. in ti. de reg. pñie circa p rin. Et ītelligе ꝙ istud fit ad ostēdēdū fidē sacramenti quia si sic moriatur saluatur: sacramentum tamen deficit cum non sit sacerdos ꝑm bo. in sum. de pe. §. cui cōfitendum. ꝟ. vii. tempe necessitatis. ad b° quod no. in. c. si epus. de pe. & remi. li. vi. subdit tamen ibi bo. ꝙ si talis euadit debet iterum proprio sacerdoti confiteri & si moriatur potest & debet ei ecclesie beneficio subueniri de sen. excōi. a nobis. ꝓ. idem fra. in dicto. §. preterea. & facit. §. proxim9. infra. in. q. cii. Et adđ s̄. q. xxxvii. in fi. & quādo quis dicatur esse in necessitate seu mortis arti. ꝓ doc. in. c. pastoralis. §. preterea. ð off. or.

XC. quero an liceat in necessitate confiteri sacerdoti heretico scismatico excōicato uel sibi. Rñ° ꝑm Ray. nullo modo. de pe. di. vi. c. i. sed doleat ð peccatis & ꝙ distulit confessionez & sufficit concor. bo. & Tho. ꝑm pisa. ubi. s̄. & in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. xxxxiii. ubi dicit nū quid in arti° necessitatis tenet quis confiteri sacerdoti heretico scismatico uel simili si nō potest inuenire catholicū. Rñ° ꝑm Ray. credo ꝙ non īmo saluo meliori iudi° q̄sulerem ꝙ nullo modo confitetur ei sed doleat de peccatis & quia tm̄ distulit confessionem & confiteat in co de suo & sufficit ei: tales enim ponerent eum de facili in aliquo errore uel in desperationem sicut phariſei iudaz dicētes cum confiteretur eis peccatum quid ad nos tu uideris mathei. xxvii. & de peni.

di.vi.c.i.v.hec ſatis expreſſe dicuntur ī textu & glo. Idem credo de excōicato excōicatione maiori. Naz & illi in artī necessitatis non est confitendum: cōcor. bo. & Tho. Idem eo.li.ti.xxiiii.q.viii. qp ab hereticis ſciſmaticis uel excōicatis nullum ſacramētuz debet recipi niſi bap tiſmus in neceſſitate mortis catholico de ficiente ſm Nico. oximi. in addi. vnde ſu ſpēſus excōicatus uel ab ecclesia precisꝰ non habet executionem clauium iuriſdic tionis & ſic abſoluere nō potest quia ab ſolutio requirit caracterem abſoluentis & ſubiectionem abſoluti & ſic utrāqp po teſtatem requirit. ut per pe. de palu. in iiii. di. xiii. q.i. arti. ii. conclu. iii. & ple nius di. xix. q. ii. arti. i. conclu. iii. & op time. s̄. q. lxxxiiii. poſt prin. & ad idem p bo. in ſum. de pe. & remi. §. quis debz. in fi. & in. §. cui confitendum. v. vii. rōe neceſſitatis. & in repertorio aureo. ſpe. de reg. pe. §. ut autez ſcias. v. quid ſi pre ſbiter. &. ī. q. c. &. q. cxiiii. in fi. & fa. de pe. di. vi. c. i. v. ideoqp. & di. i. huis po teſtatis. in vº pnīam. & p glo. & Arch. xxxii. di. §. porro. facit. ī. §. proxīo. q. ci. ligatus tamen minori excōicatōne ab ſolueret. de cle. excōi. mī. ſi celebrat. ſm bo. ubi. s̄. adde. ī. q. xcv. in prin. & gene raliter ſi parrochialis ſit peccator. uide. ī. q. cxiii. pꝰ mediuz. &. ī. §. proximo. q. xcviii. an autem ſacerdos excōicatus li centiat parrochianum. ī. q. ciii. in fi.

XCI. quero utrum ſacerdos parrochia lis debeat credere ſubdito dicenti ſe con feſſuz alteri ut ſic eucharistiā ei det, rñ° ſm Tho. in quodam quolibet in foro iu diciali credit homini contra ſe & non p ſe. in foro autem pnīali credit homini p ſe & contra ſe. Si ergo ſit impedimentuz eucharistie tle quod ad forū iudiciale p tineat puta excōicatio non tenetur ſacer dos credere ſubdito quem excōicatū no uit niſi ei conſtet de abſolutione. ſi autez ſit impedimentum quod ad forum pnīe ptinet. ſ. peccatum tenet ei credere & in iuſte agit ſi eucharistiaz deneget, cōcor. pe. & hoſti. ſm piſa. & fra. Ni. in addi. glo. uero Ray. ut patet in ſum. con. lib. iii. ti. xxxiiii. q. xlviii. dicit qp non tenet ei credere etiā qp confeſſus ſit ſuperiori & abſolutus ſit niſi conſtiterit ei de hoc p lras ſuperioris uł alio modo legitimo & ſubdit auctor ſumme: ſed hec ne con traria ſint premiſſis intelligas de pecca tis manifeſtis uel qī ſuum ſubdituz pro babiliter habet ſuſpectum. naz de occul tis nihil poteſt ſcire ſacerdos niſi per ip ſuz ſatis vī poſſe dici qp non teneatur ei credere etiam de occultis: licet enim pec cata occulta ſint ſolum fori pnīalis tamē non confiteri pertinet ad forum iudicia le cum non confitens debeat ab eccleſia arceri & xp̄iana priuari ſepultura. ð pe ni. & remi. omnis. poſſet tamen credere fide digne & timorate p̄ſone quia ueriſi militer hꝰmōi p̄ſona non mentiret arg. xi. q. iii. qui omnipotentem. ſm fratrem Nico. in addi. & facit p hoc quod notat xxiiii. q. i. miramur. in prin. & quod no. arch. ð pe. di. vi. placuit. ī fi. in 9trariū qp credi debeat facit qð no. in. cle. i. gl. v. de priuił. & di. c. placuit. & quod no. bo. in ſum. de peni. & remi. §. qualiter. ſacerdos. circa mediuz dicens qp in foro penitentiali creditur abſqp teſtibus zc̄. facit quod no. Io. an. in. c. ſi uero. in fi. de iureiur̄. & in. c. ſicut. pꝰ prin. de hoī. &. ī. §. proximo. q. cxvii. vnde forte re linquendū eſt ſacerdotis arbitrio de of. deleg. de cāis. ut dicit frater nico. atten to etiam qp hic tractatur etiam de facto alterius vz an ille ipſum abſoluerit facit. ī. q. xciii. &. cxii. poſt prin. & circa fi. vnde Io. de ymo. in dicta cle. i. de priui. in. iiii. colu. poſt Io. de lig. uidetur incli nare in illam partem vz qp credendo illi parrochiano & eucharistiam miniſtran do ſit excuſatus ſubdit tamen poſt Steb. qp non ſit nimis credulus ut ibi plenius ad idem per fran. in dicta cle. xv. queſt.

XCII. quero utrum fratribus predica toribus & minoribus liceat confeſſiones audire & abſoluere. Rñ° olī licebat eis ex priuilegiis & ſpecialiter ex conſtōne benedicti. xi. que incipit inter cunctas. q̄ omnia hodie uacant. Sed ad hoc ut poſ ſint audire oportet qp magiſter uel p̄uin cialis predicatorum uel eorum uicarii. & generales uł prouinciales miniſtri uł cuſtodes minorum. Primo quidam acce dant ad preſentiam ordinarioruz per ſe

uel per alios fratres & petant ut fr̃es qui electi fuerint in eorum ciuitatibus & dioceſibus confeſſiones audire ualeãt & penitẽtias imponer̃ & penitentes ab ſoluere. poſt hec dicti prelati ordinum e ligant p̃ſonas idoneas & repreſentẽt uł facian̄t preſentari dictis prelatis eccle ſiarum ut de ipſoꝝ licentia & gratia poſ ſint audire qui tamen ꝑpreſentati nõ ꝓp ter hoc poterunt audire in alio e p̃patu ꝑꝫ piſa. ītelligę niſi perſonas dioceſ ubi fu erint conſtituti quia cum ſit uoluntarie iuriſdictionis poteſt ubiq; exerceri. s̃. q. xviii. ꝑm addi. & debent ipſi electi eſſe ī numero pro ut uniuerſitaſ cleri & popu li exigit & ſi prelati licentiã conceſſerīt tunc dicte perſone dictum officium exe quantur. Sed ſi ipſi prelati quem q̃ de p̄ ſentatis non admiſerint loco huius pona tur alter ſi uero abſolute licentiaꝫ dare recuſauerunt conceditur eis licentia au ctoritate ap̄lica tamen per hoc non bñt plus q̃ ſacerdotes parrochiales ꝑm piſa. ſcꝫ habeant de iure cõi. ut in tex. infra allato ꝑm addi. niſi prelati eccleſiaruꝫ ā plius dare uellent hec in cle. de ſepul. du duꝫ. ꝑm piſa. in. §. ſtatuimus. & intelligũ tur de dioceſibus in quibus ſunt loca fra trũ uel de propinquis qñ ibi ñ ſunt loca vñ in. d. §. ſtatuimuſ. dr̃ ſtatuł9 auctorita te apoſtolica ut in ſingulis ciuitatib9 & dioceſibus in quibus loca fratrum ipſo rum conſiſtere dignoſcuntur & in ciuita tibus & dioceſibus locis ipſis uicinis in quibus loca huiuſmodi nõ habentur ma giſter priores zc̃. Similiter ut ibi patet fratres predicti nõ poſſunt deputari ad audiendum confeſſiones p̄ prouincias ſꝫ per dictas tantuꝫ dioceſes. Item ibi dici tur ꝙ iſta preſentatio debet fieri prela tis locorum & ꝑm guy. hic nomine prela torum debemus intelligere e p̃os & eo rum loca tenentes qui de iure uel conſue tudine ſede uacãte eccleſias regũt & ſtri cte hic accipitur nomen prelati & ſic ex tra de offi. ordi. ſi e p̃us. & de temp. or. cum nullus. li. vi. largius accipitur de of fi. ordi. cum ab eccleſiaruꝫ. ſed quid ſi p̄ lati prima oblatione facta reſpondeant prioribus prouincialibus ſeu miniſtris ſeu miſſis ab eis non eligatis neq; preſen tetis aliquos nobis quia nõ admittemus eos nunquid poterunt electi per eos ſiñ aliqua alia preſentatione auctoritate pa pe confeſſiones audir̃. Rñ° ꝙ ſic quia in eis que certa ſunt non eſt loc9 cõiecturis ar. in cle. q̃uis. & app. nec refert an pri9 an poſterius hoc denegẽt ꝑm fratrẽ Ni. in addi. qui etiam remittit ad ſuam dire ctoriam. eo. ti. §. lxxii. & per fran. in. §. ſtatuimus. iiii. q. & ꝑm aliquos petetur primo licentia eligendi fratres poſtea a lia licentia ad confeſſiones audiendas. ſi tamen prima licentia nõ petitur ex quo poſtea cõcedit̃ ꝑa ſufficit ꝑm ymo. ī cle. dudum. in. x. colu. in contrariũ ſentit gl. ibidem in v° deinde dicit ymo. ibidem ī xii. colu. ꝙ ante factum ſeruanduꝫ quod dicit glo. ſed poſt factuꝫ procedat quod predictum eſt ꝑm mathe. & alfarum iſti tamen non poterunt aliis cõmittere tale miniſterium cum ſint nudi miniſtri & off. deleg. c. fi. facit quod not. fra. in. §. ſta tuim9. viii. q. & ī. §. ac deiñ. v. q. & v. & ſi bidem. iiii. q. Sed nunquid prelatus ſi ne predicta ſolemnitate poteſt dictos re ligioſos ad confeſſiones acceptar̃. Rñ° certe poteſt cõmittere eis iuriſdictioneꝫ ſuam. s̃. q. lxxxii. īmo etiam ipſi ex priui legio clementis quarti bñt ꝙ ſi p̄lati b° concedant conceſſio ipſa durat etiam p9 mortem prelatorum donec eccleſiis ꝓui ſum fuerit de paſtore ꝑm piſa. & fratrẽ Ni. oximi. & ī directoria eo. ti. §. lxxiii. Et ſcias ꝙ illa clemen. fuit ꝓrogata ad beremitas ſancti aug. per clementem & per papaꝫ Iob. ad carmelitas ut refert Io. an. in. c. conſtõnem. in nouella. de re guł. li. vi. & ibi per pe. de anch. p9 prī. & idem refert fra. in dicta cleme. dudũ. in v° ab olim. ꝓ notabili. v idem lapus & Antho. de butrio. & ibidem per Io. de ymo. ſup glo. de iur̃. & per fed. conſi lio. cxxxxix. incipit Iohannes e p̄us ꝑu9 zc̃. ii. colu. &. s̃. q. lxxxiii. facit qõ not. in dicto. c. conſtõnem. glo. iiii. & in regu la· que a iure. li. vi. & liꝫ benedictus. xi. priuilegiauerit eos ꝙ non teneantur no minare uel preſentare tamen ut dictuꝫ ẽ fuit reuocatum ut no. in dicta cle. ſuper cathedram. in prin. v textus dicit caſſan tes oio quod intelligo. i. totaliter quo

ad omnem ſuum effectum ſic ſi impetra-
tum non fuiſſet per not. per Arch. in. c.
duobus. in fi. de reſcript. & in. c. quorũ
dam. in fi. de elec. & in. c. ſi religioſus. eo.
ti. in v° oĩo. & in. c. ſi beneficia. de p̃bẽ.
li. vi. p̨ eundem. vnde derogatur priuile
gius ut per Arch. in. c. uno. in v° p̨ſonis
de reſ. domi. & in. c. cum ex eo. de elec.
eo. li. & ſic hodie tenentur preſentaſ̃ p̨
ut dicitur in dicta cle. vz̃ p̨ſonaliter non
per nuncios & fratres ſui ordinis: ut p̨
fra. ibidem in. §. ſtatuimus. in princi. et
quandoq; ſine tanta ſolemnitate concedi
tur ut. s̃. & no. in dicta cle. v̂. ac demum
glo. prima. & talis conceſſio durat ut. s̃.
& no. in dicta cle. v̂. & ſi bidem. v̂ Io. ỹ
mo. in. xvi. colu. dicit q̨ talis conceſſio
non expirat morte concedentis quia eſt
ep̃alis approbatio de iure cõi ſicut illa q̃
habetur de elec. cum ex eo. in. vi. & qđ
ibi no. ſm guy. & zen. niſi forte eſſet fa
cta ad beneplacitũ ep̃i ut per fra. in di.
cle. v̂. ac deiñ. v. notabili. & in v̂. & ſi bi
dem. in prin. per eundem. dic tamen põ
derandam formam deputatiõis & qñq̨
ipſis met fratribus electionem & accep
tationem cõmittũt p̨ ut eis uidetur. Itẽ
iſta licentia poteſt peti a prelatis extra
dioceſim & intra cum ſit uoluntarie iuriſ
dictionis. ſm pau. in dicto. §. ſtatuimus.
& ibi per fra. in. iiii. q. v̂ etiam dicit q̨ ſi
ſedes uacat petetur a capitulo. Et notã
dum q̨ dicti fratres de quibus in dicto.
§. ſtatuimus poſſunt audire confeſſiones
eoruz tantũ qui ſubſunt dioceſanis a qui
bus fratres ipſi licentiam hñt ſed aliorũ
non ſubditorum audire non poſſunt etiã
ſi ſint in loco ſm fra. ibidem poſt pau. &
in. §. deinde. v̂. vi. quero. & in v̂. & ſi bi
dem. in. iii. q. Sed ipſe fra. poſt guy. de
monte lauđ. in v̂. ſi uero. per illuz textũ
vr̃ ſentir̃ q̨ ĩmo dicti fratres poſſunt au
dire confeſſiones quoruncũq̨ uolentiuz
ſibi confiteri in caſibus in quibus abſol
ui poſſent a ſuis curatis cum generaliter
textus ille loquatur & ſit quedam graci
oſa & ſpecialis prouiſio quã papa facit
in fauorem animarum ſm guy. & Ni. in
c. quid p̨ nouale. de v̂bo. ſig. ſz ibi loquit̃
in caſu quo ep̃i recuſauerunt dare licenti
am quo caſu cuz fratres habeant licẽt. ã
a papa poſſunt omnes audire ſed qñ hñt
ab ep̃o non audient non ſubditos ep̃i. l.
fi. ff. ỏ iur̃. omniũ iud. & in. c. ii. de ꝑſti.
li. vi. & ſic preſentati iuxta tenorem illi
us cle. & admiſſi non poſſunt audire ſub
ditos illius ep̃i in cui9 dioceſi ſunt depu
tati niſi forte illi tales aliquo modo effi
cerentur ſubditi illius ep̃i ſaltem q̃tum
ad hoc iuxta no. s̃. q. lxxxiiii. & ſic ſoluz
illos quos ipſe dioceſanus audire poſſet
& abſoluere & tunc abſolueret ipſos eti
am de caſibus ep̃alibus conceſſis eis per
ep̃m alias non poſſent abſoluere in caſi-
bus ep̃o reſeruatiſ ut in dicta cle. dudũ.
§. pro huiuſmodi. & p̨ fed. conſilio. xiii.
& bonum eſt etiam q̨ habeant licentiaz
& caſus ep̃ales ab ep̃is uicinis. vnđ ſi ta
li non ſubdito daret talis religioſus eu-
chariſtiam de licentia talis ep̃i nõ euade
ret penam cle. i. de priuil̃. cum talis ep̃s
non erat illius proprius parrochialis ut
ibi patet: audio tamen q̨ fratres mino-
res ſpirituales habent a uiue uocis ora
culo q̨ poſſint tales deputati audire vñ
cunq̨ uenerint penitentes. vltimo nota q̨
confeſſis minoribus & predicatoribus
non poteſt negari euchariſtia pe. de pa.
in. iiii. di. ix. q. iiii. concl̃ione. xi. Idem ſi
carmelitis & beremitis per ſupradicta
& notandum q̨ in dicta cle. duduz. v̂. ex
tra ciuitates deputantur per terminos
dioceſ̃ & ciuitatis non per terminos cõ
uentuum uel cuſtodiaruz. ſm pau. ibi &
ſic uidetur q̨ extra eorum loca p̨ domos
ciuitatis cofeſſiones audire poſſint. vnđ
Io. de ymo. in dicta cle. dudum. in. xvi.
colu. dicit ſic qđ ſi i eadẽ ciuitate & dio-
ceſi ſunt plura loca p̃dicatorũ uł mĩorũ
habentia determinatos confines ſm eo
rum ordinationem: an conuentuales uni
us loci poterunt audire intra terminos
aliorum intellige religioſorũ uel p̨rochi
anorum dicit pau. q̨ ſic cum deputentur
hic p̨ terminos ciuitatum & dioceſum &
non per terminos conuentuum uel cuſto
diarum aliud eſſet ſi conſtitutio benedi-
cti que incipiebat inter cunctas. ſeruare-
tur quia ibi dicebatur ut audirent cõfeſ
ſiones infra ſibi aſſignatos terminos ad
huiuſmodi officium exercendum & ſic ui
debatur loqui de terminis 9uentualib9

ſm eum & Antho. de bu. & fra. in v. extra ciuitates in ſo notabili &. iii. q. Sed neapoli cõiter obtinet licẽtia a dño archi epo ſeu uicario propter quod uidetur qꝫ conſuetudo interpretata fuerit illaz cle. qꝫ extra eorum loca audire non poſſint confeſſiones uel quod per dictam conſuetudinem uideatur renunciatum inq̃tum forte per illam clem. extra eorũ loca audire poterant ꝓ hoc facit qa ifra ſepta domorum ſuarum reſtringitur territorium eoruz & exemptio eis conceſſa & ſic intelligitur locus exempt⁹ de quo ꝺ priuilegiis. c. i. §. i. li. vi. ſz fra. p⁹ lau. i cle. dudum. v. ab olim. i. q. vide tamen eum in. xiiii. q. que nota. quia in practica 9tinue accidunt. ad qꝺ uide oĩo. s̃. q. xviii. XCIII. quero que poteſt eſſe iuſta cauſa confitendi non ſuo parrochiali. Rñ° ut quia proprius ſacerdos ꝓticeps eſt ꝺ dicti de ſen. excõi. ſi concubine. de teſt. uenies. vel quia latens ódium eſt iter ipſos uel parentes ipſorum uel quia nimis eſt ſimplex ut per Io. an. in. c. omnis. v. colu. Si tamen tunc nullum alium reperiret confeſſorem eligeret mori ſine cõfeſſione & confiteatur deo ſoli uel confiteatur illi crimen in genere & circunſtantias piculoſas oĩo taceat ſm Iob. an. poſt Inno. in dicto. c. omnis. ĩ ult. colu. ad h° s̃. q. lxxxiiii. poſt prin. dicit tamẽ Inno. qꝫ propter ſolam indiſcretionem ſacerdotis non dimitteret quin ſibi confiteaẽ ut latius per Io. an. in dicto. c. omnis. circa fi. quod autem dicitur qꝫ ſi ſacerdos ẽ ſimplex & ignorãs poteſt dimitti ut. s̃. vr̃ procedere qñ ignorantia illius ſacerdotis eſſet certa & manifeſta ſecus ſi ipſe parrochianus ad modum ſuum illum ignorantẽ iudicare uellet. dicit. n. Arch. poſt. bug. de pe. di. vi. c. ult. quod ĩcipit placuit. qꝫ ſi ſacerdos eſt ignorans in ſoluendo & ligando in diſcernendo qualitatem & quantitatem et uarietatem peccatorum ꝓ tali ignorãtia licite uitaẽ ſacerdos in accipiendo pnĩam ab eo nec peccat qui euz uitat nec ſacerdos qui dat penitentiã illi qui ꝓpter hoc uitat ſacerdotem. Sed in aliis ſacramentis non ſic preterq̃ in baptiſmate in quo propter ignorantiam licite etiam uitaẽ ſacerdos ſicut in penitentia & cum certa eſt ei⁹ ignorãtia credit qꝫ honeſtius eſſet potere licentiam ab illo ſacerdote ꝑ. c. omnis. de pe. & remi. Si enim eo irrequiſito accipiat penitentiam ab alio ſacerdote qualiter proprius ſacerdos cõicabit eum cuz forte ſciat peccata eius & non ſciat penitentiam. Si tamen ſacerdos ignorans requiſitus nollet dare licentiam tunc auctoritate dicti. c. placuit. libere uadat & acciat penitentiam a ꝓto ſm Archi. v. s̃. & facit de parro. c. ii. glo. fi. in fi. & ꝓbatur in dicto. c. placuit. & quod ibi no. Si enim ignorantia nõ eſſet certa ſed opinata non recederẽ a regula qꝫ debeat petere licentiam ut ĩ dicto. c. omnis. & lentit Io. de lig. & alii ibidem. & Archid. xxxiii. q. iii. in fi. principii dũ dicit qꝫ cõfeſſio facienda eſt ſacerdoti proprio. i. parrochiali ſi eſt diſcretus & ſciat ſolure & ligare alias alii de ipſius licentia dicto. c. placuit. xxvi. q. vi. c. penult. & fi. & quod not. de pe. di. i. menſuram. ĩ glo. hoc cum pena in fi. vnde frater Antho. poſt pe. de palu. in ſua ſu. dicit qꝫ iſto caſu debet petere licentiam ab iſto & ſi nõ obtineat poteſt ire ad alium debet enim peti. Nam licet idoneus non ſit in audiẽdo non tamen eſt impotens cõmitere & ideo ſi tunc negatur licentia libere põt ad alium accedere ſm eum. in. c. de cõfeſſoribus & in hoc caſu extrane⁹ ſacerdos credet penitenti dicenti ſuum ſacerdotẽ imperitum ut nota. in dicto. c. placuit. & ſimiliter credet qꝫ licentiaz petit ꝑ predicta ad q̃ ſupra. q. xci. & quod ibi dixi qꝫ relinquat̃ arbitrio confeſſoris de tali credulitate qꝺ nota. et ad predicta adde ĩ. q. cii. et. ĩ. §. ꝓx. q. xcv. XCIIII. quero cui debeãt 9fiteri curiales. Rñ° ſm bo. papa poteſt ſibi eligere quẽcũqꝫ uult. Papa enim ita tenetur confiteri licut et quilibet alius notat domi. in. c. i. in prin. de ſum. tri. li. vi. et poteſt ſe ſubicere diſpõni ſue legis ut per eundem ĩ. c. i. in fi. ꝺ renũ. & intellige qꝫ abſqꝫ dubio papa tenetur confiteri tenendo qꝫ cõfeſſio ſit de iuſ diuino. ſiſr tenendo qꝫ ſit de iure poſitiuo etiam ſi ex dicto iacobi. s̃. q. xxxxvii. papa tenetur confiteri cum hec confeſſio ſaltẽ iducta ſit ex generali

tradi tione ecclesie et concernit uniuersa
lem statum ecclesie contra quem papa ñ
potest cum ab omnib9 xp̄ianis etiā sum
mis pōtificibus hec instō sit cōiter recep
ta ut latius per Ni. in. c. omnis. vii. colu.
& sacerdos tunc iudicat papaz iure pro
prio ut per Ni. in. c. fi. de insti. Cardina
lis absens causa legationis eodem modo
potest sibi eligere ar. extra de pe. ne p
dilatione. facit in spe. de lega. §. superē
penult. colu. v. sed quid eo°. Si autem ē
in curia cōfiteri debet pape uel pnīario
Est tamen tutius q̄ a papa licentiam ha
beat fm pisa. ut sibi possit eligere confes
sorem cum talis pape subsit immediate
& h° dico exceptis ep̄is qui omnes sunt
priuilegiati dicto. c. ne p dilatione. & ī
sum. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lvii. Capella
ni uero & ceteri curiales qui sunt de faī
lia pape confiteantur penitentiario &
non alii. si sunt cum cardinalibus possunt
de licentia domini sui qui curaz eorū ha
bet de consuetudine curie etiam alii con
fiteri ar. vi. q. iii. placuit. & extra ð pe.
& remi. omnis. fm pisa. Idez in dicta. q.
lvii. ubi etiam immediate subiungitur sz
& penitentiario pape possunt omnes si
ne aliqua licentia confiteri fm fratrem
Nico. oximi. & per ho. in sum. de peī. §.
cui confitendum. v. cui papa. & sic papa
eligit quē uult & hoc p̄pter superioris
defectū p̄ no. in. c. sane. ii. de offi. deleg.
& in. c. aliorum. ix. q. iii. & quia potest
peccare mortaliter non inuigilando co
modis subditorum iusticiam denegando
uel ad consultationem non rñdendo fm
ymo. p9 doc. in cle. ii. viii. colu. ð re. iud.
& adde per host. & doc. ī. c. magne. ð uo
to. & ibi p̄ fra. in. i. q. tenetur confiteri
s̄. q. lxii. & talis sacerdos tanq̄ uices dei
gerens absoluet papam tunc tanq̄ perso
nam priuatam fm modernos in dicto. c.
sane. & doc. in. c. cum ex eo. de pe. & re.
facit in spe. de pe. in fi. & suo r̄pertorio
eo. ti. de pe. & remi. §. ut autem scias. in
prin. & uide ad hoc. Pe. ð palu. in. iiii.
di. xvii. q. iii. arti. ii. Et ad illud de pre
latis adde. ï. q. proxima. & ad illud ð pe
nitentiario pape idem pe. ð palu. dicēs
q̄ summus penitentiarius est curat9 om
nium mansionariorū curie pape scōm eū
qui etiam subdit̄ q̄ familia principis uī
ballini qui nunq̄ in eodez loco & statu p̄
manent debent uagabundi censeri licet
enim teneant alibi hospicium eorum tñ
illuc non redeunt nisi ad horaz ut refert
frater Antho. in. iii. p̄te. c. de confessori
bus. & in sum. astensi. lib. v. ti. xv. & ad
istud ultimuz adde. ï. q. proxima. añ fi.

XCV. quero cui debent confiteri pre-
lati. Rñ° fm hosti. patriarche archiep̄i
ep̄i & etiam omnes īferiores prelati ex
empti ex priuilegio possunt sibi eligere
confessorem. p̄uidum. de pen. & remi. c.
fi. fm pisa. etiam si isti prelati uenerint
siue sint in curia Romana. licz quidā con
trarium dixerunt fm hosti. in sum. conf.
dicta. q. lvii. & ut habetur eo. ti. q. xvi.
Ray. vī hoc limitare dicens potest ep̄s
etiam exemptus eligere confessorez h°
tamen intelligo nisi sit excōicatus maio
ri excōicatione ar. extra ð cle. excōi. mī.
si celebrat. sed glo. eius exponens dicit
. s. ille q̄ eligit̄ ī confessorē q̄a tūc ñ posset
eum absoluere sic ligatus li. n. eēt ligat9
minori excōicatione tm̄ possz eū absolue
re ar. dicti. c. si celebrat. ad h°. ē. q. xc.
ī fi. & quod hic dicitur de prelato exēp
to restringitur per hosti. in sum. in dicto
§. cui confitendum. v. cui abbas. q̄ locū
habeat in exempto qui īmediate subest
pape secus de istis exemptis habentib9
supra se aliquem superiorem ut patrem
abbatem generalem. Nam isti debent c
fiteri superiori eorum uel habere ab eis
licentiam aliis cōfitendi quod satis pla
cet dño Ni. in. c. fi. de peni. Nam ratio
concessiōis fuit quia isti nimis distabant
a curia romana. Item vbū exemptis dēt
itelligi in lata significatione qñ subsunt
pape tm̄ fm eum qui intelligit illuz tex.
etiam de rectoribus parrochia. Item fz
glo. Ray. in dicta. q. lvii. Si aliqua eccle
sia collegiata est non propter hoc singli
de colliio pñt sibi eligeř confessores ex
quo habent abbatem uel priorem uel ð
canum cui subsunt sed huiusmodi abbati
uel priori uel decano cōfiteri debent uī
alii de mandato eius. Si autem huiusmōi
decanus uel p̄positus de consuetudine ñ
hz curā animarum illaruz nec ordinari9
ipsa uniuersitas nec alius nisi solus papa

prelati

nec tunc singuli possent sibi eligere cõfes
sorem quia illud .c. ꝓ dilatõne. non loqui
tur nisi de prelatis tantum. vnde in hoc
casu recurrendum est ad papam qui pro
uideat talibus de confessore ſm fratrez
Ni. oxim. in add. & de hac materia per
ho. in su. de pen. §. cui confitendum. & ꝑ
pe. de palu. in. iiii. di. xvii. q. iii. arti. ii.
vnde q̃tuz ad epos intellige de exempt⁹
& de non exemptis qa quod dicit in dic.
c. fi. exempti refertur ad prelatos iferi
ores, ſm ho. & doc. ibidem. &. s̃. q. ꝓxi.
vnde licet archiepus cõpellat ep̃m ut si
bi confiteatur quo ad forum iudiciale i
quo agitur de manifestis tantũ: non tñ
quo ad pn̄ale in quo principaliter agit
ꝺ occultis ut in. c. fi. de symo. & ꝑ. ymo.
post lauꝺ. in cle. i. de ref. domi. penulti.
colu. dicit fra. nico. ꝙ i di. c. si episcop⁹.
ſm fratrem nico. oximi in addi. ad pisa.
in. §. confessio. iii. sup ꝺ. cui debeant con
fiteri reges ꝺ in fi. dicit sic ꝙ licet archi
epus debeat scire quis sit confessor ep̃i
& etiam ipsum possit cõpellere ut sibi ꝙ
fiteatur si suspectum habeat confessorẽ
quia ab ipso de aĩa eius ratio exigit zc̃.
ſm hosti. tamen illud non ꝓcedit quo ad
forum penitentiale ut sequit ſm eũ & il
lud dictum habes per ho. in sum. de pe.
§. cui confitendum. ꝺ. cui patriarcha. in
fi. super quo credo ꝙ archiepus potest
uelle scire cui epo confiteatur cuz nõ cõ
fiteri pertineat ad forum iudiciale per
no. s̃. q. xci. Et similiter ipsum ep̃m com
pellere ut sibi cõfiteatur aut saltẽ alteri
ꝑ no. s̃. q. xciii. aut eligat sibi confessorẽ
idoneum & non suspectum ut ꝓbat ꝑ. c.
omnis. de peni. & remi. & sic dictuz fra
tris nico. ꝓcedit qñ uellet ep̃m cõpelle
re precise ad sibi confitendum qꝺ non li
ceret. & uide. ĩ. q. cxxxvii. Et prosequi
tur pisanella. post ho. ꝺ. s̃. sed tũc sic ele
ct⁹ non habet potestatem absoluendi a
maiori excõicatione uel a casibus grau
oribus licet quidam contrarium dixerit
ar. de pe. & remi. si epus. li. vi. ſm host.
& pisa. dicit ꝙ confessor electus ex licẽ
tia ꝓpriꝝ epi ñ potest absoluer̃ a casib⁹
epo specialiter reseruatis ideo non pro
bat illud ad quod allt sed hoc ꝙ confessor
electus a predictis de licentia pape non
potest se intromittẽ de reseruatis pape
de aliis autem sic: sicut & sentit ho. dicẽs
ꝙ ubi exemptus eligit habet potestatẽ
electus penitentiarii pape. Si uero alius
eligit habet potestatem iudicis illius ꝙ
eligit ut tamẽ semper publica & grauia
excipias ut in sum. con. dicta. q. xvi. pro
istis publicis & grauibus intelligo casꝰ
epales per dictum. c. si epus. Item ut ꝑ
in eadem. q. xvi. glo. Ray. dicit quia be
neficia principũ late ĩterpretanda sunt
ff. de consti. princi. l. fi. põt dici ꝙ illud
c. ne ꝓ dilatione. non loquitur tantuz de
absolutione peccatorum sed etiam de ab
solutione maioris excõicationis dum tñ
absolutionem hꝰ mõi sibi papa non reser
uauerit uel nisi sententia lata sit ab hoĩe
quia tunc ab ipso excõicatore petenda ẽ
absolutio & cum hoc vĩ satis concordar̃
dictum ho. s̃. positum ut ibi etiam subdi
tur ſm nico. in addi. vnde alias dicebam
ꝙ in dicto. c. si eps. bene ꝓbat ꝙ si eps
concedit subdito licentiam eligendi con
fessorem in tali generali concessione non
uenit ꝙ ab illo absolui possit a casibus
eidem epo cõcedenti specialiter reseruа
tis ut ibi & sic fateor ꝙ prestat argu. ꝙ
similiter isti prelati non poterũt absolui
a casibus eidem pape concedenti specia
liter reseruatis & sic non negat ꝺ casib⁹
epalibus prelatos istos posse absolui ui
gore talis concessionis ĩmo uĩ permitte
re inq̃tum ꝓhibet solum de casibus cõce
denti reseruat⁹ & sic uidetur uerior opi
nio ꝙtraria licet nico. oxim. non firmet
ꝑ quo facit rõ uitande dilationis ꝺ qua
in dicto c. fi. vnde inq̃tum intellexit de
casibus papalibus bene diceret sed inq̃
tum intellexerit de casibus epalibus nõ
uidetur bene dixisse per predicta & qꝺ
absolui possit ab eodem electo prelat⁹
eligens a maiori excõicatione & a uoto
& aliis non papalibus tenet ꝑ alias ra
tiones. fra. Antho. in dicta. sum. iii. ꝑte
c. de confessoribus. ꝺ de ordinario cõfes
sore uniuscuiusq; zc̃. allt etiã in hoc pe.
ꝺ palu. in. iiii. di. xvii. q. iii. & per eundẽ
pe. di. xxxviii. q. iiii. ar. iiii. cõclioe. iiii.
&. viii. & optime ꝑ fed. de senis consilio
x. incipit super dubitationum zc̃. ante
finem, & sentiunt etiam dicti doc. ꝙ non

obñte q̄ ſit excōicat⁹ eligat ꝯfeſſorē ꝑ hoc quia vī potius quedā nominatō iux ta no. per bal. in. l. id quod pauperib⁹. in. iiii. colu. de epīs & cle. licet aliter di cat fran. ī cle. i. de reſ. domi. §. predcīs. viii. q. faciendo dr̄am inter excōicatum minori uel maiori zc̄. Et proſequēdo di cta piſanelle ſubdebat ſic poſt hoſt. Alii inferiores prelati non poſſunt ſibi eligere niſi de licentia pape uel epī uel etiaꝫ ꝓpriī ſacerdotis. vnō abbas & quicūq; prelatus non epūs non exemptus confi teri debet epō & monachi abbati uel f̄z ſtatuta rle poſſunt etiam confiteri epō ſi ei ſubſint ad hoc. ŝ. q. lxxxv. in fi. dicit dominus Nico. q̄ hoc uī rationabile tñ iur̄ non ꝓbatur. Nam. c. i. xvi. q. i. vī cō ferre priuilegium eis ut inter ſe poſſint confiteri facit quod ibi notat Archi. ut per eundem Nico. in. c. nimis. i. de exce. prela. quid autez de abbatiſſa. uide fed. de ſenis conſilio. ix. incipit ſup dubitatō num articul. decanus prepoſitus theſau rarius & quilibet canonicus & ſacerdos parrochialis & familia epī confiteri de bent epō uel alteri de eius licētia f̄m pi ſa. & hoſti. v. ŝ. qui idē dicit de Archidi acono archipſbr̄o mgro ſcolaruz & ſim. Idem in ſum. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lvii. v̄ etiam de parrochiali dicitur q̄ cōfite ri debet epō uel alii cui forte ſubeſt. Itē de familia epī nihil ibi dicitur ſed in. q. lx. dr̄ f̄m ho. q̄ familia epī uel archiepī ſi ſit de aliena dioceſi idem de illa vī q̄ ŏ familia alterius principis laici. Si uero ſit de dioceſi propria tūc ei confiteri dz uel cui ipſe mādauerit ſed & poteſt pro prio ſacerdoti de cuius parrochia eſt cō fiteri f̄z fra. Ni. in addi. Itez ſacerdotes ciuitatē. cōfitentur archipſbitero ſi hz illorum curam alias non. de pe. c. omnis. f̄m Io. an. in. c. ii. de offi. archpreſbiteri & in. c. officium. eo. ti. Item rectores ca pellarum confitentur epō uel eius pen tentiario uel archipſbitero ciuitatis Io. an. in. c. fi. de peniten. & Ni. in. c. ad au dientiaz. in fi. de eccle. edi. Et ſubdebat ho. v. ŝ. xlviii. exceſſus eporum & q̄plu res etiam abbatuum ſup quibus habent aduertere q̄ confitentur & ſimiliter q̄ plures exceſſ⁹ mōachorū & ſitr exceſſ⁹

decāi archidiaconi prepoſiti ſacriſte ma giſtri ſcolarum canonici & ꝓchialis ſa cerdotis dicit etiam q̄ doctor confiteri debet illi infra cuius ꝓchiam moratur & enumerat ibi exceſſus doctorum & ſi militer de aduocato & dante conſilia in camera & de hīs etiā latius in dicta ſu. Antho. iii. ꝑte. c. de confeſſoribus. v̄ p⁹ pe. de palu. limitat illud quod dictū eſt de familia epī ꝓcedere q̄n eſſent de dio ceſi ipſius epī in cuius familia morantur alias ſecus quia non ſic talis epūs habet ius in ea ſicut cardinalis. ſi tamen per di oceſim alterius epī uagantur reſpectu il lius dioceſ uagabundi reputantur & ſic de licentia illius epī uī cuiuſlibet curati ad cuius parrochiani ueniunt confiteri poſſunt f̄m eum ad quod. ŝ. q. proxima &. q. lxxxv. vnde uicarius epī abenige na ſi non habuit licentiam a proprio e⁊ piſcopo confiteatur epō uel ō eius licē tia alteri ſacerdoti ꝑſertim ſi ille habet ab epō uel papa poteſtatem audiendi ꝯ feſſiones omniū ī dicto loco habitanti. ū intelligendo tamē quod ibi ſortiatur fo rum pn̄iale iuxta no. ŝ. q. lxxxiiii. &. lx xxvi. & ad illud de clericis adde. ŝ. que. lxxxx. ī fi. XCVI. quero cui debēt confiteri reges & alii domini tempales Rñ° f̄m ho. ſi rex habet domicilium pr̄i cipale in aliqua ciuitate illi epō confite ri debet uel ſacerdoti niſi ſuper hoc ha beret priuilegium. Idem dicendū de du ce marchione & omnibus habentibus la tas iuriſdictiones in diuerſis epatibus ſz ſi habent domicilia in diuerſis locis & ñ app̄z quod ſit principalius poſſunt cōfi teri ei in cuius parrochia morantur uel q̄ tutius eſt de licentia epī eligant aut ſi loca ſint in diuerſis epatibus de licentia utriuſq; epī f̄m piſa. in. §. confeſſio. iii. ut ptz in ſum. con. eo. ti. q. lvii. Hoſt. aliter uidetur loqui dicens ſic imperator uel ī peratrix de antiquiſſima cōſuetudine cō fitentur capellanis ſuis qui habent curā animarum de conſuetudine non reproba ta per papā ar. extra d̄ foro compe. cū contingat. papa tamen ſi uellet talē poſ ſet conſuetudinem reprobare, tutior eſt uia q̄ tales proſe & familia ſua ī petrēt licentiam confeſſorē eligendi niſi aliquo

ꝓriuilegio ſint muniti. Rex ſi habet dom̃
cilium proprium & principale in aliqua
ciuitate illi epō cōfitebitur niſi forte ſe
cus obtineat de conſuetudine antiqua q̄
hoc priuilegium alicui eccleſie daret uel
niſi ſuper hoc haberet aliquod priuilegi
um ſpeciale & qđ dictum eſt de rege idē
intelligendum eſt de omnibus habētib⁹
latas iuriſdictiones & ī diuerſis epatib⁹
ſiue ſit dux ſiue marchio ſiue comes. Idē
dico de procere ſiue barone ſi tantus eſt
q̄ ſub ſe habeat ciuitates. ſi tantū caſtra
habeat confiteri debz illi ſacerdoti īfra
cuius parrochiā ꝓprium & principale
domicilium habet uel de ipſius licentia
alii extra eo. c. omnis. ſi tamen baro ha
beat domicilium ī diuerſis caſtris nec ap
paret quod ſit principalius ſm̃ ho. & in
ſum. con. eo. ti. q. l. vī q̄ poſſit confiteri
cuilibet q̄ diu infra parrochiam ſuaz mo
ratur vel q̄ tutius eſt de licentia ſui epi
eligeret unum confeſſorez q̄ ſi caſtra &
dom̃icilia ſint in diuerſ epatib⁹ ab utroq̄
epō licentia impetretur uel a metropo
litano ſed ſi ſunt in diuerſis prouinciis re
curratur ad primatem uel ad papaz ſm̃
ho. ubi. s. uſ tamen q̄ licentia primatis
uel archiepi non ſufficiat cum non habe
at hanc iuriſdictionem erga ſubditos ſuf
fraganeorum niſi dum uiſitat prouinciā
extra de cen. c. perpetuo. li. vi. ſm̃ frat.
Nico. ad hoc. s̄. q. lxxvii. & de materia
plī per pe. ꝺ palu. in. iiii. di. xvii. q. iii.
arti. ii. & in ſum. fra. Anth. c. de confeſ
ſoribus. & per hoſt. in dicto. §. cui confi
tendum. v. cui imperator. & ſequentib⁹
v etiaz ponit de exceſſibus imperatoris
& regum. & per doc. in. c. omnis. de ma.
& obe. Item miles mercatur & ruſticus
confitebuntur parrochiali uel alii de ip
ſius licentia ſm̃ ho. v. s̄. & ibi ponit q̄plu
res defectus eorundez ut ibi uideas.

XCVII. quero quid de his qui ꝑ pte
anni manent ī una parrochia & pro par
te in alia cui preſbitero confitebuntur.
Rñ° ſm̃ ho. ſi ſe transferunt animo r̄ma
nendi fiunt parrochiani illius. ſi autem
non intendunt relinquere domicilium an
tiquum debent antiquo preſbitero cōfi
teri. Et idem dicendum de familiaribus
qui cum eis morantur ſm̃ pisa. Idē in ſu.
con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lix. & hec uidenē
intelligenda q̄ñ apparet q̄ domicilium
ſit p̄icipalius alias idem foret hic dicē
dum quod proxime dictum eſt de baro
nibus ꝓpter eandem rationem uel niſi ꝑ
annum morarentur in aliqua parrochia
tunc enim oīo efficiuntur de foro illius
parrochie licet non intenderent trāſfer
re domicilium primū ut. s̄. q. lxxxvi. ſm̃
Ni. ſic ergo aut ſe transferunt aīo ibidē
remanendi & primum domicilium relin
quendi & fiunt parrochiani illius ut. s̄.
aut ſe transferunt aīo ibi etiam domicili
um conſtituendi & utriq̄ preſbitero cō
fitebūtur. s̄. q. lxxxiiii. ibi ſ⁹ caſuſ. aut
aīo ibi ad tempus manēdi & primo pre
ſbitero cōfitebūtur ꝑ no. s̄. q. lxxxv. &
lxxxvi. niſi forte non ad modicū temp⁹
ſed forte ad tempus notabile licet min⁹
unius anni uel circa ut ibidem nota. per
ho. in ſum. §. cui confitenduz. ad fi. &. s̄.
q. xcv. in fi. ſi tamen nō conſtaret de aīo
conſtituendi domicilium nec etiam quod
domicilium ſit principalius crederem de
bere attendi ubi magis aſſidue conuerſa
tur per not. in ſpe. de reſcripti. pñtis. §.
ratione autez cen. v ſicu· quid ſi uagatur
& ſequenti. XCVIII. quero an poſ
ſit per conſuetudinez induci q̄ aliquis p̄
ter ſui ſuperioris licentiam poſſit eligē
re confeſſorem dic q̄ non ut in. c. ſi ep⁹.
in fi. eo. ti. li. vi. non enim poſſet talis ip
ſuz ſoluere uel ligare ut ibi. nā iſtud fuit
inductum pro ſalute anime ergo contra
ria conſuetudo tollere non poteſt ut di.
cunt doc. in ſimili. de pe. & remi. cum in
firmitas. & per pe. de palu. in. iii. diſt.
xix. q. ii. in. v. colu. & Io. an. in dicto. c.
omnis. iiii. colu. de pe. & remi. ſi tamen
dicerent q̄ talis abbas uel ſimilis poſſit
de conſuetudine ipſorum cōfeſſiones au
dire talis ꝙſuetudo excuſaret ut per Io.
an. in. c. conquerente. iiii. colu. de offi. or
di. &. s̄. q. lxxvii. vnde procedit conſue
tudo dans hoc priuilegium alicui certe
eccleſie uel ſimili dignitati non autem in
hoc q̄ aliquis poſſit eligere quem uelit
ſm̃ ho. in ſum. de peni. §. cui confitendū.
v. cui rex. vnde poteſt metropolitan⁹ ſi
de conſuetudine ſit recipere ad confeſſi
onem ſubditos ſuffraganei ſm̃ Archi. i.

q.v.presentium.ad hoc.s.questi.xcvi. sed ipi subditi nullam consuetudinem allegare possent q; eis liceat confessorem eligere sup quo notat Io.an. in dicto.c. si epus.in nouł uniuersalem negatiuam que omnem consuetudinem etiam longissimi temp's cōprehendit. vnde debet intelligi etiā si sit tanti temporis q; nō extet memoria in contrarium per no.ī cle. ii.in fi.de rebus eccle.& per Io.and.de cen.cum instantia in prin.& quod no.in c.putamus.de consue.li.vi. & in cle.de fo.com.ad fi. conclude q; subditus non potest sibi eligeř cōfessorem ptextu cōsuetudinis sed alius sacerdos seu prelat9 in subditos alteri9 prescribere posset curam animarum nomine sue ecclesie. si habet titulum & bonam fidem uel cōsuetudo sit tanti temporis cuius memoria de 9trario non existat ut ī.c.i.de prescrip. li.vi.ꝑm Nico.in.c.fi.de peni. & re.

XCVIIII. quero nunquid ep9 potest eligere diuersos cōfessores & sepius uariare. Rñ° ꝑm ho.non consulo q; hoc faciat q̄diu potest habere copiā illius quē elegit. si tamen habeat diuersos confessores quibus uelit omnia peccata integre cōfiteri cōmendandus est secus si in fraudē hoc faceret ꝑm pisa. hoc enim esset detestandum ut in sum. con. eo.ti. q.lxii. vbi idem ponitur & ibi etiam dicitur ꝑz eundem q; potest alii in subsidium confiteri nisi tamē si mortale sit confiteat illi quem elegit q̄ cito illius copiaz habebit secus autem est ō uenialibus ꝑm addi.ad quod.s.q.lxxx iii.in fin. Et nota q; eo ipso q; epus cōfitetur alicui vł ipsuz eligere quia plus est factis & intētione mētis eligeř q̄ uerbis.ff.de legi.l.ō quib9. de ma. & obe. legebatur.xvi.q.vi.c.i. ad fi. Idem in sum. confes.eo.ti.q.lxiii. vł enim eligere actum psonaliter gerendo per no.p bal.in.l.exceptione. C.de euict. & Antho. de but.in.c. nonne. de presup.& per archi.in.c.statutum.§. in nullo.in v° earundem. ō rescripť.li.vi. cum simi. vnde si emo beneficiuz a papa ipse dispensat in symonia ꝑz pe.de palu. in.iiii.di.xxv.q.iii.i.colu.& ad illud si in fraudem.s.ne unus sciat totam ei9 maliciaz & omnia sua peccata quia male faceret tamen si totum diceret ualeret penitentia nisi forte eidem nullatenus confiteretur etiam ī casu necessitatis si aliuz confessorem non haberet tunc enim essz fictus ut in sum.fratris Antho.ti.xi.cō ditio.in.c.de confessione.ad quod.s.q. xxxiiii.&.xxxviii.&.lxxxiii. in prin.

Centesimo q̄ro quid de cōfessione facta sacerdoti qui non de iure tenet beneficium. Rñ° ꝑm ho. cum talis sacerdos nec ligare nec soluere potest decipiunt̄ anime extra de parro.nulluś. & licet aīe habeant iustam causam ignorantie tamē si amisse essent requiretur sanguis eoruz ab his qui eas pdere uoluerunt Innoc. addit q; si quis ignorans a tali penitentiam accipit & postea sciat debet ire ad sacerdotem uerum & ei confiteri & ab eo absolui extra de pe.omnis.in princ.& ō pbitero non baptī.ueniens.ꝑm pisa.h° ponit. Inno.in.c.dudum.ii. de electi.& postea subdit uł potest dici q; iste intrusus uere absoluit q̄ diu tolleratur a superiore.viii.q.iiii.nonne.glo.nota. in eo. c.sentit q; talis sacerdos nō potest soluere uel ligare licz excusentur anime iusta ignorantia & hoc vī uerius & forte etiam talis sacerdos tñr maīfestař defectū suum ad satisfaciendum animabus deceptis ut accipiant ueram absolutionem & ut reddat ius alienuz quod male usurpauit nisi immineret piculuz quia tunc forte non teneretur reuelare sed alias pro ut posset satisfacere.extra de pe. & re. officii.& eadem ratione. idem vī in omnibus sine auctoritate de facto absoluētibus lz non affuerit tantū peccatum & q̄ñq; nullum cuz non scienter hoc egerīt tamen tenentur notificare non uere absoluto q̄citius comode poterunt. ut ī clemen.cupientes.circa prin. de penis ꝑm fratrem Ni.oximi.in addi.dicit Tho.ī quolibet q; si sacerdos nullam bēbat potestatem uel quia nō erat sacerdos q̄uis reputaretur sacerdos uel quia intrusus aut excōicatus aut susp̄ēsus ab officio & huiusmodi & absolutus a tali si illi hoc constat tenetur iterum confiteri quia realiter non est absolutus sed si errauit in facto excusatur in cō'spectu dei ac si eēt absolutus dum nescit ꝑm eum.& sic uult

Idem q̄ fra. Ni. q̄ uere absolutus nō sit idem frater Anth̄o in sum. iii. pte. c. de confessione. q̄ etiaz tutius est & ideo tenendum de p̄resbi. non bap. c. ult. f̄m. Ioban. an. in dicto. c. dudum. ad fi. & Ant. de bu. in. iiii. colu. & per. pe. de palu. in. iiii. di. xvii. q. vi. per totam. & per eundem di. xii. q. v. v̄ sic distīoguit. aut istud impedimētum residens in p̄sona sacerdotis est iuris diuini aut humani. si iur̄ diuini puta quia non fuit baptizatus talis uī non ordinatus & hoc casu absolutus a tali tenetur iterum confiteri hoc scito nec papa posset de contrario dispensare si ē impedimentuz iur̄ humani puta quia excōicatus suspensus & huiusmodi tūc aut impedimentum est notoriuz aut occultū Si notorium puta quia manifeste & publice uerberauit clericū p̄pter quod notorie est excōicatus uel manifeste intrusus puta per concessionem secularium̄ positus in ecclesia curata non per canonicā concessionem p̄pter quod titulū non habet nec potestatem sup̄ parrochianos illius ecclesie & a tali cōfessus tenetur iterum confiteri hoc scito f̄o casu qñ impedimentum est occultuz tunc aut confitēs scit ipse illud impedimētum aut nescit si scit confitendo illi tenetur iterum confiteri & peccat cōicando illi ī diuinis si nescit impedimentum quod alias occultum est & hec ignorātia facti & non tenetur iterare confessionem ar. l. barbarius. ff. ō offi. p̄resi. sed si hoc nescīret ignorātia iuris puta scit illum percussisse clericum sed credit nihilominus ipsum posse audire confessionem & non excusatur propter hoc quin teneatur iterare ut in regula ignorantia. li. vi. f̄m eum. & sic si fuit ignorantia facti tenuit absolutio f̄m eū. p̄ dictam. l. barbarius. sed nō uidetur q̄ lex illa rigorosa' p̄cedat in foro conscīē tie ubi ueritas preualet opinioni. facit quod ibi not. in spe. ō tuto. §. generaliter. v̄. quid si pupillus. & quod ibi per bal. ī addi. & nota. per. Inno. & fra. in. c. consultationibus. de iur̄ pa. & ideo tutius ē impetrari q̄ realiter absolutio nō tenuit cum sit securior uia de hoī. ad audienti am. & per dominum fra. in di. c. dudum. n. iiii. colu. vnde si tales uiuunt iterū cō fiteantur: sed si defuncti sunt censentur absoluti facit quod no. in cle. dudum. v̄. extra ciuitatem. de sepul. & per dy. in simili. in. c. i. de reg. iur̄. li. vi. sic g° iste tutus erit quo ad deum propter fidem sacramenti. f̄m zen. & pau. non tamen erit absolutus ex vi talis absolōnis p̄ tex. in cle. dudum. v̄. extra ciuitates. de sepult. Idem nec tutus esset quo ad deuz si scīēs eum non habere potestatez confiteatur ei f̄m ymo. in dicta cle. dudum. in. xv. colum. & fra. in dicto. §. extra ciuitates. in iii. q. & adde not. p̄ hosti. in ti. de elec. §. & qualiter. in fi. Centesimoprimo quero utrum officialis ep̄i habeat auctoritatem in penitentiis circa casus ep̄ales Rn̄° f̄m ho. non habet nisi expresse pateat q̄ hoc uoluerit ep̄us & si habet & ñ est sacerdos dzalteri delegare ō. p̄cur. petitō. Idem in sum. con. eo. ti. q. lv. & q. lvi. dī f̄m eundem ho. q̄ cum ep̄us ad regionem remotam se transfert & aliuz ep̄m generalem uicariuz relinquit talis uicarius potest omnia sicut ille qui ipsuz instituit posset si presens esset f̄m fratrē Nico. post pisa. in. §. confessor. i. ad fin. facit quod notat Archi. in. c. si ep̄us. in glo. ii. de pen. & rem. & domi. in. c. licz. v. colum. de offi. uica. li. vi. Adde. ī. q. cxvi. Et dicitur uicarius in spiritualibus officialis in cognitionalibus etiam causarum matrimonialiū & usurarū. f̄m Ioh. an. in. c. q̄q̄. ii. colu. de usuris in nouella. & sic officialis & uicarius sunt diuersi. ō tem. ordi. c. iii. li. vi. &. c. fi. de off. uica. eo. li. vnde officialis non intromittit se de spiritualibus. ut not. ī. c. licet. glo. ii. de offi. uica. li. vi. intellige extra iudicialibus. Nam bene potest audire cās spirituales & etiam excōicare. de offi. ordi. c. i. in. fi. li. vi. quod est iurisdictionis spiritualis iuxta no. in. c. auaricie. in v̄° spiritualibus. ō elect. vi. &. xxxii. di. p̄ter hoc. §. uerum. in glo. ar. q̄ & dicit host. in sum. de of. uica. §. quis sit uicarius. q̄ officialis non eligitur nec ad certuz tempus īstituitur. Sed sicut q̄tum uoluit ep̄i & ideo dicit ho. ī su. de pe. §. cui confitendum. in. iii. colu. q̄ officialis ep̄i hz̄ potestatem in contentiosis tm̄ non in penitentiis nisi appareat q̄ hoc sibi cōmittere

uoluerit puta quia hoc expreſſit uel de licentia ſuperioris ſui reliquid aliū ep̄m ſuum uicarium generalem ad alias remotam ſe transferens regionem ut. s̄. f3 hoſti. in dicto v̄. quid de officiali. Que autē ſit dignior cura an cura fori contentioſi. an fori pe̅itentialis. uide per ymo. poſt guy. in cle. 1. de preben. ii. colu. ſic ergo in uicarium generalem uel in uicarius in ſpiritualibus tranſit poteſtas in penitentiis qñ ep̄us habet ſe abſentare ut patz ex predictis & per no. per pe. de p̄ſio. in tractatello. de uicario. Idem ſi diceret conſtituo talem uicariuz generaliter in ſpiritualibus uel ſi addiciat & in temp̄alibus etiam non habens ſe abñtare p̄ ſertim ut fieri ſolet ſi apponatur cl̄a generalis q̄ poteſt omnia beneficioruz collone dumtaxat excepta uel ſimili per p̄ dicta &. ī. q. proxima. facit quod no. in c. i. glo. ii. in fi. ne prela. vi. ſuas. & qđ no. in. c. nec ep̄i. glo. i. de tempo. ordi. & in. c. tua nobis. de offi. vica. poteſt tamē conſtitui uicarius ſimpliciter ut in. c. ſtatutum. &. c. ut officiuz. de bereti. li. vi. cum ſimi. & iſte non uidetur q̄ habeat aliam poteſtatem q̄ officialis. nam officialis etiam uicarius applꝫatur quaſi alterius uices gerens ut no. in cle. ii. glo. iii. de reſcrip. & ſentit Io. an. in dicto. c. q̄q̄. de uſuris. & adde. ī. q. cxvi. adde q̄ uicarius etiam tempalis habet curaz ut per fra. in cle. dudum. v̄. ab olim. ad fi. de ſepul. Itez nota q̄ capellanū ſede ep̄ali uacante poteſt dare poteſtatem abſoluēdi in caſibus ep̄o reſeruatis. ut notat dñs panor. in. c. bus que. in fi. & in. c. cū olī. ad fi. de ma. & obed. & fed. 9°. xx. incipit an capellanuz ſede uacante añ fi.

Centeſimoſecundo quero quiſ intelligaē proprius ſacerdos ad dandum licentiam de quo in dicto. c. omnis. de pe. & remi. Rñ° proprius appellari poteſt p̄ſbiter parrochialis. Item ep̄us loci legatus in puincia & ipſius penitentiarius. Item uicarius generalis ep̄i ar. in. l. cuz p̄tor. ff. de iud. & archip̄ſbiter eccleſie cathedralis quaſi ī hoc cenſeatur uicarius ep̄i de offi° arch̄ip̄ſbiteri. in. c. officium. f3 doc. & Ni. in. c. omnis. iiii. colu. & in. c. ad audientiam. in fin. de eccle. edi. vnde dicit pe. de palu. q̄ aliter accipitur proprius ſacerdos cuz dicitur q̄ quilibet dz cōfiteri proprio ſacerdoti aliter cum dicitur q̄ de licētia proprii ſacerdotis poſſit alteri confiteri. Naz in primo caſu dicitur proprius ſacerdos quicunq; habet poteſtatem abſoluendi ordinariā uel delegatam ſiue ſit cōis ſiue ſingularis. Sed ī ſecundo caſu proprius ſacerdos de cuius licentia poteſt quis alteri confiteri ītelligitur ſtrictius ille. ſ. qui iur̄ ſuo ordinario hoc habz non ex cōmiſſione. vnde & ſi poſſit quis confiteri uicario curati nō tñ ipſe uicarius dare poſſit licentiam illi q̄ alteri confiteaē. f3 pe. de palu. in. iiii. di. xvii. & refert fra. Ant. in dicta ſum. c. de confeſſoribus. & latius per eundez pe. in dicta. di. xvii. q. iiii. arti. i. &. ii. & de effectu cōmiſſionis facte de audientia confeſſionis p̄ eundem arti. iii. &. s̄. q. lxxxii. & facit. ī. q. proxima. in fi. & intelligе in ꝯmiſſario ſeu delegato non autem in uicario perpetuo qui iure ſuo audit confeſſionem per no. in cle. i. in v̄bo preſbiteri. de priuilegiis. & quod ibi p̄ fran. in. xix. q. &. s̄. q. lxxvii. & quia talis uicarius ordinarius eſt quo ad iuriſdictionem. no. de offi. uica. licz li. vi. & de appl̄. roma. in prī. eo. li. facit in. c extir pande. §. qui uero. de prebē. & quod no. dñs fra. in. c. fi. §. quia uero. ii. q. ne cle. uel mona. & in. c. cum vene. i. q. de relig. domi. nota tamen q̄ ep̄us poteſt hanc licentiam eligendi confeſſorem omnibus ſuis ſubditis dare licētiā. aīr uideaē glo. que incipit puto in cle. i. de priuil. & h° probatur in. c. ſi ep̄us. de pe. & remi. li. vi. & ibi latius per domi. Nam omnes ꝺ dioceſi ſunt parrochiani ep̄i qui etiā concurrit cum curatis in adminiſtrandis ſacmentis hominibus dioceſ. de purg. can. c. nos per Nico. facit. c. parrochiano. ꝺ ſen excōi. Centeſimotercio quero qđ ſi obtineri non poteſt licentia alteri confitendi. Rñ° licentia debz gratioſe peti ut in. c. omnis. de pe. duz dicit poſtulet. ad h° quod no. lxi. di. oſius. §. ſed aliud. & in. c. uno. glo. vi. de poſtu. prela. cum ſimi. & quod no. fran. in ſimili. in cle. dudum. §. ſtatuimus. ii ii notabili. de ſepul. & ſi ipſam dare non uult nō per hoc ſtatī

ad alium uadat: quia text⁹ in di. c. omīs. dicit obtineat & sic ñ sufficit petere nisi obtineatur ꝑm Ni. in dicto. c. oīs. ii. cuꝫ. ad hoc. s̄. q. lxxxiiii. post prin. &. ī. q. proxima. vnde distīgue ꝙ aut malicioſe denegat licentiam & debet ſubditus accedere ad ſuperiorem qui compellet ut licentiā det ꝑm phi. g° & ho. per. c. nullus. de iure pa. qñ ꝓiculū nō est in mora ꝑm fra. in. c. omnis. Si uero ſupior adire non posſet: vel etiam est eque defectuoſus tunc quia ad papaz non est facilis recursus potest libere ire ad alium & si nō posſet alium habere & neceſſitas īmineret confiteatur peccatum in gener̄ absq; eo de quo posſet maluz prouenire si forte ſacerdos erat reuelator confeſſionuz uel ꝓterat ſcandalum prouenire ſeu malum confitenti ſeu ſacerdoti ex confeſſione. vnde tunc confiteri poterit crimen sine circunſtantiis ꝑm fra. Anth. poſt pe. de palu. in ſum. in. c. de confeſſoribuſ. & s̄. q. xciii. Sed si ſacerdos iuſtam cauſam contradictionis haberet non coget ip̄m ſuperior ꝑ nota. in ſi. in. c. poſt tranſlationem. glo. iii. de renuc. & in. c. āmonet glo. fi. in. fi. eo. ti. & in. c. si religioſus. ī prin. de electi. li. vi. & per Arch. in dic. §. ſed aliud. &. lxiii. di. litteras. quo caſu ſalua conſcientia confiteaꝫ ſuperiori uel ab ipſo licentiam obtineat aut confitea tur alicui priuilīato. s̄. q. xcii. Et si forte non haberetur copia ꝓprii ſacerdotis cui confiteatur uł ut ab ea licentia petatur. dicit fra. ꝓst Inno. in dicto. c. oīs. ꝙ in caſu neceſſitatis talis potest alteri confiteri ſed nō potest abſolui ab illo cū non ſit proprius ſacerdos tamen talis cōfeſſio quia habet contritionē que remittit peccatum ſufficit ut poſſit cōicare ex quo argu it ꝙ ante per actam pn̄iaz pōt peccator ſumere cōionem. ad quod. ī. §. proximo. q. cv. & ut ꝟba Inno. habeas. dic ꝑm euz. in dicto. c. omniſ. in v° abſoluere. ꝙ si contingat eum qui ꝑegrinatur nouum peccatuz incurrere uel de ueteri recordari si accepit in ſignia ꝑegrinationis a ꝓprio ſacerdote hoc ipſo vī dediſſe licentiam & penitentiam & reliqua ſacramenta recipiendi a quo maluerit. Si uero ſine licentia ſacerdotis proprii ꝑegrinatur tunc in caſibus predictis poterit confiteri cuicunq; ſacerdoti ſed abſolui non poterit ab eo quia non est ſuus iudex niſi in neceſſitate eſſet & cum ex contritione ſola l3 non ſit ei dimiſſa penitentia dimiſſum ſit ei peccatum poterit cōicare corp̄i x̄p̄i: ꝑm Inno. quod ſinguł nota. ex hoc infert dñs fran. ꝙ si quis ñ pōt habere alium ſacerdotez q̄ ꝓpriū & illi non uult confiteri quia ureſimiłr timet ne reuelet poterit ab illo ſumere cōionē & hoc vī ꝓbabiliter poſſe defendi quia ſunt duo precepta: vnum de cōfitendo aliud de ſuſcipiendo eucharistiam q̄uis autem alterum implere non poſſit reliquum tñ implere debet ꝑm dominuz fra. ad quod. s̄. q. lxxxv. &. lxxxvii. & ad illud ꝙ licet alteri fuerit cōfeſſus potest a proprio ſacerdote recipere communionē facit. s̄. q. xci. &. xcii. ad fi. Et ad illud quod cum ſola cōtritione potest quis cōicare. uide. ī. §. proxi. q. lxxiiii. Item circa illud ꝙ in premiſſis caſibus confiteatur proprio ſacerdoti peccatuz in genere aduertatur ne ſacerdos ſcandaliꝫetur quo caſu tutius vī ut. s̄. dictū est Vltimo nota ꝙ d̄ licentia preſbiteri excōicati licitum est audire confeſſionez ꝑrochiani illius licentiam dantis licet ip̄e p̄ſbiter excōicatus cōmittere seu delegare non posſet. ut per pe. de palu. in. iiii. di. xxiii. q. ii° arti. ii. in fi. Centeſimo quarto quero an parrochianus petendo licentiam debeat exprimere cauſaz quare uult ad alium accedere: vī ꝙ si cā sit honeſta non denigrans ꝑſonam ſacerdotis uel ipſius famā debeat illam declarare & ſpecificare ꝑ no. ꝑ Inno. in. c. licet in v° ꝓſtulandum de regł. & quod ibi ꝑ fra. in. v. q. alias vī ꝙ non teneatur & ſufficiat dicer̄ iuſta de cauſa hoc peto faciunt. no. ꝑ pe. de anch. poſt Io. an. in. c. pia. in. vii. notabili. de except. lib. vi. & fra. in. c. ſuſpitionis. ii. colum. de offi. de leg. & in. c. cuz ſup. eo. ti. facit glo. in. c. i. in v° litteras. de tempo ordi. lib. vi. facit. s̄. q. lxxxiii. poſt prin. &. q. xciii. &. q. proxima. Intelligetamen ſemp ſalua conſcientia. i. ꝙ nō mentiatur nec figmenta querat. dicto. c. ii. de temp. ordi. & ſcādalum uitanduz est. de no. oper. ut

ex inuncto, §. sup. & nemo se ipsum p/
dere tenetur cui non uult iuxta no. l. di.
ex penitentibus. facit glo. xxx. q. i. oīs.
ibi sed nunquid sacerdos & textus in. c.
omnis. duz dicit iusta causa quasi dirigā
tur uerba ista ad ipsum parrochianuz &
ad hec uide no. per N. in. c. cuz ad mon.
in fi. de sta. mona. vnde curatus qualiter
se habere debeat cum ab eo petitur licē
tia alteri cōfitendi an. s. dare debeat uel
negare. uide pe. de palu. in. iiii. di. xvii.
& in sum. fra. Antho. iii. pte. c. ō confes
soribus. v. quō uel qñ curatꝰ zč. & ut dixi
non sufficit licentia petita nisi obtineat
non ob. c. lz. de regul. quia illud fauore
religionis p no. p dnm fra. in. c. tue. de
cle. non resi. p dnm domi. in. c. si religio
sus. ii. colu. post. Io. an. de elect. li. vi. Si
tamen uellet cōfiteri religiosis nō habe
ret necesse hanc licentiam obtinere. s. q.
xcii. & adde. ī. q. proxima. vnuz nota q
in foro peitentiali dantur iudices īcerti
secus in foro contentioso. de rescript. ad
hoc: & per hoc habes q forus peītenti
alis non sequitur morez fori contentiosi
de spon. tue. fz doc. in. c. si epus. de peī.
& remi. li. vi. & si detur licentia eligēdi
cōfessorem bonum est exprimere q quo
tienscunq uoluerit confiteri possit sibi e
ligere: fm eum ibidem post Io. and.
Centesimoquinto quero an sit necessari
um q talis licētia sponte concedatur vī
q sic quia aliasꝫ non dicitur licētia. ut no.
xv. q. i. merito. in glo. ar. in. fi. & quod
not. Arch. in. c. quorundam. in vº obten
ta. de elect. li. vi. & in vº licentia. & qō
no. ibidem in vº ex certa. Similiter inui
tus nō posset absolui a peccato seu culpa
per quod patet q sacramentum peniten
tie non debet dari inuito. xxiii. q. v. pla
cuit. fm ymo. in cle. i. de pe. & remi. post
doc. Item regulariter ubi requirit licen
tia non sufficit tacitus consensus. per no.
per doc. in. c. si abbatem. de electi. li. vi.
& quod ibi per arch. in vº transeūdi. &
per lapum alīt. lxxxvi. hic autem suffice
ret tacite. p no. ī. q. lxxxv. &. q. ciii. ad
de quod sacerdos qui non uult dare licē
tiam suo parrochiano ut cōfiteat alteri
nisi p pecuniā symoniācōmittit ut ī su.
con. li. i. ti. i. q. xxxvi. &. s. q. xlvi. Item
licentia talis potest concedi p prochialē
excōicatum. s. q. ciii. Item licentia sim/
pliciter concessa vī solum p illo anno cō
cessā cui omni anno sit confitendum pro
prio sacerdoti. di. c. omnis. facit qō. no.
xxxvi. q. ii. Si autem in glo. ecce ar. & ī
specu. de dispen. §. fi. per totuz. & adde
hic. s. q. xcii. p totam. &. s. q. proxima.
in fi. & uidetꝫ q licentia debeat p̄cedeī
per no. p ymo. in cle. de fo. com. sup gl.
an omnia cum simi. & per Nico. in. c. licz
qbusdā. penīt. cōī. ō regī. vide di. mar.
in. c. fi. de offi. lega. & p Ni. in. c. penul.
de cle. non residen. CVI. quero si cō
cessa sit licentia alicui q possit alteri con
fiteri toto tep̄e uite sue: & moriē ep̄us
concedens. an concessio licentie duret in
tempus successoris vī q sic quousqꝫ suc/
cessor reuocet p. c. si sup gr̄a. de offi. de
lega. li. vi. & quod ibi in simili per pe. ō
anch. & per eundem pe. post Io. an. ī. c.
ii. post meduz. de preben. li. vi. & fra.
in cle. fi. de electi. fatit quod no. bal. in
l. i. in. fi. C. de postu. & fra. in. c. cuz ad
hec. ad fi. de cle. non residen. Vnde hīs
potestatem eligendi confessorem qui eū
ualeat absoluere a peccatis potest eidez
cōfiteri etiam de cōmissis post habitam
licentiā ar. de priuīl. c. quia circa. & no.
in spe. de dispen. §. postremo. post pr. n.
facit quod not. pe. in. c. si ep̄us. de peī.
li. vi. & Io. an. in. c. nō potest. de prebē.
li. vi. in nouella. in contrariuz facit. s. q.
xcii. Dum dicit per priuīm gº in cōtra
rium est ius cōe. pro prima tamen parte
facit rō quā ibi posui post ymo. & doc.
iuncto tex. in. c. omnis. v. si quis autem.
de pe. & remi. cautius tamen puto q a
successore iterum obtineat. Licet de iuī
sit ut prius dixi. p not. p ymo. in cle. fi.
in prin. de electi. Vnde dispensatio seu
gratia facta per unum ep̄m non expirat
illo mortuo ex quo durat cā ꝓpter quā
facta fuit. ut per doī. post Arch. & Io.
an. in. c. licet cano. §. fi. de electi. lib. vi.
& idem de licentia. ut per Arch. & doc.
in. c. cum ex eo. in vº septennium. eo. ti.
& li. ubi idem dicit domi. in. v. colu. nec
in hoc requiritur plena causē cognitio.
ut. s. nec dici possit parari perpetuum
preiudiciū eccle. prochiali & non obstat

ꝙ in contrarium dixit Ni. panor. ī. c. fi. penult. colu. de offi. lega. & in. c. nobis. ad fi. de ſen. excō. & quod no. ī. c. penī. de cle. non reſi. vñ vī poſſe dici ꝙ ſi ep̄9 facit gratiam alicui religioſoꝙ abſolue re poſſit a caſibus ep̄alib9 uel papa a ca ſibus papalibus ꝙ talis gr̄a iam facta ipſi religioſo non expiret morte ep̄i uel pape. per dictum. c. ſi ſuper gratia. &. c. ſi cui nulla de preben. eo. li. & quod ibi nota. glo. fi. in. fi. vnde fra. in. c. fi. ð ſy. in prin. dicit ſic fuit ergo facta ei cui mā dabatur. de preben. ſi cui ꝑm euz poteſt enim concedi alicui ipſius iauore ut alii ꝓuideat & talis gratia non expirat mor te concedēt. ꝑz arch. in. c. is cui. in prī. de preben. li. vi. Ad idem in ſimili ꝑ doī num Ni. panor. in. c. in cāis antepenult. colu. de elect. & dñn fed. conſilio. lxxix. & Io. an. in. c. fi. ī penult. colu. de v̄bo. ſig. in nouella. & in ſpe. de lega. §. fi. v̄. pone ergo in fi. & ymo. in cle. litteras. ii. colu. de reſcrip. in cle. de conceſſi. pre ben. in fi. qñ enim ſcribitur pro incerta p̄ſona gratia reſpicit euz cui ſcrib tur ut per pe. de anch. poſt Io. an. in. c. manda to. de preben. li. vi. in prin. & ꝙ idē ꝑ e. no. in. c. is cui. iii. notabili. eo. ti. & in. c. ſi cui. in prin. eo. ti. vnde do. poſt Io. an. in. c. fi. de reſcrip. li. vi. in. iii. colu. dicit ſic ſi tamen gratia non eſſet conceſſa ip̄is beneficiatis ſed alteri puta pricipi pro ſuis clericis zc̄. facit qđ idem not. in. c. ſi cōpromiſſarij9. §. fi. añ fi. de elc. e o. li. Nec obſtat ꝙ in tali abſolutione requiri tur cauſe cognitio in diſpēſando & abſol uendo quia non requiritur ſeruato ordi ne iudiciario & nō obdeciſio rote nume ro. cccxlviii. incipit. Item ſi papa māda zc̄. īmo ſufficit arbitralis ſicut etiam re quiritur in dicto. c. ſi cui. circa ydoneite tem p̄ſonarum; & tamen durat ut ibi & adde per freder. conſilio. ciii. in fi. Idē vī ſi papa mihi gratiam faceret ꝙ eligo re poſſim ſacerdotem qui etiaz a papali bus abſolueī ualeat. Eſt enī gratia mihi facta non autem ꝑ preſbiterum faciēda licet execu° ſit in fieri g° mortuo papa re integra non expirat. ut ī dicto. c. ſi ſu per gratia. Idem ſi ſummus penitentiari is uel alius poteſtatem habens a papa niſi id concederet & ſuperueniret mors pape quia iam gratia p̄er eum facta eſt p̄ not. in deciſ rote numero. cclxxxvi. incipit. Item ſi ep̄us habens. ſecus uidet ſi forte fauore uel intuitu mei papa det facultatem preſbitero etiā religioſo ab ſoluendi me a papalib9 uel ſimilib9 iſta enī gr̄a non poteſt dici facta niſi cum ſit per ſacerdotem facienda nec facta ipſi preſbitero ſeu eius reſpectu cum euz nō reſpiciat ſed me cui eſt ꝓuidendum per dictum. c. ſi cui. ꝑo rñſo. & quod ibi no. ī glo. fi. in. fi. facit quod no. pe. de anch. in. c. dudum. in fi. poſt Io. an. de prebē. & in. c. is cui. in prin. eo. ti. & in. c. q̄uiſ. in ꝓin. Intellige tamen p̄dicta niſi gr̄a eſſet limitata ad tempus. ut ī. c. ſi gr̄oſe. de reſcrip. li. vi. & ita etiam vī dicendū de cōceſſione ep̄i ſaluo iudi° ſaniori. Itē non vī ſufficere ſi talis licentia ꝙ poteſt alteri confiteri interueniat dū confitea tur. ſ. q. lxxxiiii. ante fi. niſi forte inter cederet in illo momēto quo impenditur abſolutio: ſecus ſi poſt abſolutionez īter cedat. iuxta no. ꝑ Io. an. in. c. quod aūt. de peni. & remi. poſt prin. Non enim vī tunc ratificari poſſe abſolutio a non pro prio ſacerdote facta cū a princi° fuerit nulla ex quo facta fuit ante licentiam ꝑ ibi no. &. ſ. q. lxxxiiii. ad fi. pro hoc qa ubi in actu requiritur conſenſus ſuperio ris ꝑ uiam licentie debet licentia p̄cede re actum. ut no. dñs domi. in. c. ſi religio ſus. in prin. & in. ii. colu. de elec. lib. vi. Item non ſufficeret tacitus conſenſus ex quo text9 exigit īniam. ꝑ nota. in ſimili per Archi. & doc. in. c. ſi abbatem. dee lect. li. vi. & ibi per domi. in princi.

CVII. quero de pena non confitentis uel cōicantis ſemel in anno qñ incurrat. Rñ° textus in dic. c. omnis. dicit alioqn ſi. i. ſemel in anno non confiteatur excōi cet q̄ dictio facit conditionē. ut per pe. anch. in. c. mandato. in. iiii. q. de p̄ben. li. vi. bar. in. l. i. ff. de condi. & demon. ī iiii. colu. & de ſimilibus expoſitionibus huius uerbi alioquin no. in. l. ſi finita. §. ex hoc edicto. ff. de dam. infec. & in. l. e leganter. §. penult. ff. de dolo. & in. l. ſi cui legata. ff. de fidei com. lib. & ī. c. ſta tutum. de elec. li. vi. & in. c. frequens.

de reſti. ſpo. & in. x. colu. quid ſit iueſti. c. i. in prī. & in. c. cū in eccleſia. de app. & in. c. bone. ii. de poſtu. prela. & in. c. ī ſinuante. de offi. delega. & de pe. di. iii. §. hac auctoritate. & in cle. ii. in fi. & cē. & in cle. ii. de fo. compe. in v° alioquin. & quod no. Arch. in. c. ſtatutum. §. aſſeſ ſorem. de reſcrip. & in. c. ii. in fi. de ſup. negli. prela. per eundem Archi. vnde di cit alioquin. i. ſi ſaltem ſemel in anno nō confiteatur uel confitetur. ſed euchari/ ſtiam non recipit nec de ſacerdotis ſui ꝙ filio abſtinet. ſm Io. an. ī dicto. c. omis. v. colu. & quod idem no. in Rubri. de ſe pul. ii. colu. Vnde taī carebit ſepultura & uiuens ingreſſu eccīe ut in textu īmo contra eum inducitur ſuſpicio hereſis & qꝫ aliter ſentiat de ſacramētis q̄ doceat eccleſia īmo non recipiendo ſanctam cōi onem hereticus appīlatur. ut plene per Io. an. in. c. grauem. de penis. qui etiam dicit in dicto. c. omnis. ꝙ preſumptō eſt de infidelitate contra non ſeruantez qꝫ ibi dicitur. ſi tamen aliquis adimpleuit predicta & infra annum moriatur non ī curret hanc penam dicti. c. omnis. cuz ſa tiſſecit precepto eccleſie. facit. s̄. q. l. & q. liii. p quod vr̄. ꝙ exiſtenti in mortis articulo credi debeat obſeruaſſe p̄ceptū s̄. q. xci. & quia nunc purgat uicium peī tens decedendo. de ſen. excō. is. cui. §. ta lis. li. vi. ad quod. ī. q. ci. & ad premiſſa. ī. §. proximo. q. lxxii. &. q. cxx. Si tamē moriatur aliquis parrochianus qui ifra annum ſuo ſacerdoti confeſſus non fue/ rit non poteſt ei prohiberi ſepultura cū potuerit alii legitime cōfiteri. ut p ymo lam. in cle. dudum. in fi. prin. de ſepult. Sic ergo confeſſus ſemel in anno habens ꝓpoſitum confitendi ſepelietur in eccīa licet in vltimo non recipiat penitentiam ſi hoc non fecit ex contemptu. ar. dicti. c. omnis. Idem ſi non fuiſſet confeſſus ſe mel in anno. Sed in ultimo apparuiſſent ſigna cōtritionis. ar. in. c. a nobis. de ſen ten. excōi. ſm dn̄m Nic. in. c. ii. & tornea mentis. & in. c. fi. in. fi. de rapto. vel ſi ī fiñ cōfiteanē hoſtien. in ſum. de ſepult. §. quibus. poſt princ. CVIII. quero quia textus in di. c. oīs. īpoīt penam ꝙ ab ingreſſu eccleſie arceatur quid intelli gatur. Rn̄° talis cui interdict9 eſt īgreſ ſ9 eccleſie non ſolum non poteſt miniſtra re in eccīa ī ordīe ſuo īmo non licz ei ī ec cleſia intereſſe diuinis ſiue cum aliis pſal lendo. ſed audiendo tm̄ & plus vī ꝙ etī am ſi ibi ſit non liceat orare & ſi morieē non debet in eccleſia ſeu cimiterio ſepeli ri non tamen negatur quin p eccleſiam tranſire poteſt extra eccleſiaz tm̄ poteſt diuina officia celebrare etiam in officio ſuo ſm Arch. v. q. ii. pn̄ti. allat Inno. & ho. in. c. ſacro. de ſen. excōi. & ī. c. i. eo. ti. li. vi. & p Arch. xxxiii. q. iiii. vir cuz propria. & plenius. in. c. ii. in v° īgreſſ9 de offi. delega. lib. vi. de effectu huius interdicti expeditum eſt. in. capi. is cui. de ſen. excōi. li. vi. ubi per pe. de anch. an iſte poſſit tranſire per eccleſiam & ō hoc per Io. cal. in tractatu cenſure cecle ſiaſtice. in. iiii. carta. v̄. ſz quero an is cui p que uideē ad caſum noſtrū ꝙ nullo mō poteſt ingredi quod uidetur eſſe de men te dicti. c. omnis. ſimpliciter ingreſſuz ec cleſie ꝓhibendo. CVIIII. quero qa textus dicit ab ingreſſu eccleſie arceaē: an intelligatur ipſo iure an uero p ſnīaz hominis. Rn̄°. vr̄ ꝙ per hominem non ipſo iure ideo dicit Io. de lig. in dicto. c. omnis. poſt. vin. ho. & Io. an. in v° arce atur. ſi per ſnīam ſubdens ut nota. in ſi mili. i. c. proximo. facit de pe. & remiſ. cum infirmitas. v̄. ſi quis. &. c. monaſte ria. de uita & ho. cle. hoc etiam ſentit. & dicit pe. de ancha. in. c. is cui. in prin. de ſen. excōi. li. vi. Pre. pena ī du° & maxi me ubi v̄ba ſunt futuri tempis regīr in telligitur p factum hominis. ut no. in. c. cupientes. §. ſi uero in diſcordia. in v̄bo priuentur. de elect. li. vi. & de bn̄ti. qui cunq. in v° innodentur. li. vi. p doc. in. l. iubemus. §. ſane. C. de ſa. ſanc eccleſi. & quod no. de reg. iur̄. in penis. li. vi. vnde ſi prohibitus ingrediretur eccleſiam credo ꝙ peccat nec obſtat ꝙ ius ꝓhibe at interdicendo ingreſſum eccleſie & om nis prohibitio importet preceptum. ut no. Arch. xxxii. di. īterdicit. quia hoc in telligitur. ſ. per hominem. ut. s̄. g° nō ip ſo iure. puto tamen ꝙ hee pene tanq̄ pe ne iur̄ ſeu a iure ſtatute ſint neceſſario ī p onende. p no. p Arch. in. c. i. ī v° nllaz

de ele. li. vi. & in. c. felicis. in v° in ur̃z de penis. & ibi per Io. an. in no. ii. colu. eo. li. & ĭ. q. cxiiii. post principium.

CX. quero quia textus dicit & morĩes xp̃iana careat sepultura an intelligat̃ ipso iure an per factū hominis ut sic sepeliri possit nisi ꝓhibeatur ꝑ hominem seu sacerdotem. Rñ° doc. de isto v° careat multa dicunt ut per Ang. in auten. qui semel. C. quō & qñ iudex & in. l. i. C. d̃ pe. iud. qui male iud. & in. l. si quis in tã tam. C. vnde vi. & ꝑ an. de bu. in. c. si diligenti. in. ix. colu. de fo. comp. & quod no. in. c. licet. canon. de electi. li. vi. cum simi. attamen vr̃ in hoc pro ut superiori ꝓxima. q. dictum est. vnde cum in eccl̃a sepeliri non debeat non intererunt clerici nec seculares associabunt corpus ad sepulturam etiam in loco non sacro faciendam ad hoc. ĭ. q. proxima. intellige nisi iste in ultimis constitutus uicriū̃ suuz purgauerit ſm Io. an. post vin. ĩ dicto. c. omnis. in. v. colu. facit. s̃. q. cvii. in fi. & intellige purgauerit confitendo & cōicando. ut in sĭli dicit fra. ĩ. c. ĩ nostra. d̃ sepl̃. si purgare non ꝓtest constat de eius cōtritione. de sen. excōi. a nobis. ii. & q̃d idem no. post glo. in. c. ex ꝑte. in pri°. contrario eo. ti. facit. xxiii. q. viii. qcūz. & vr̃ q̃ asserenti illum defunctum fuisse confessum incumbat onus probandi per. l. ei qui. d̃ probatio. & quia cōfiteri ẽ facti & non presumitur ut in. l. sciendum de v̄bo. obli. facit quod no. in. c. nuper. de testi. cum si. & quod no. fra. in c. i. de priuil̃. xv. q. Iohan. tamen de ymo. dicit q̃ ĩ dubio presumi debet q̃ fuerit confessus cum potuerit alii legitime cōfiteri & de illius consilio ab eucharistia abstinere & sic nō poterit in du° ꝓchi alis ei interdicere sepulturam. ſm eum ĩ cle. dudum. in fine prin. de sepult. vz in xxv. colu. ad q̃d tñ u. de in sĭli. s̃. qi xci.

CXI. quero quid includatur in denegatione huius sepulture. Rñ° q̃ sepeliatur in campis ut no. ĩ. c. i. d̃ torne. ad hoc. s̃. q. proxima. Item q̃ clerici non debeant intereſſe & sic officium sepultur̃ denegatur. ut no. de rap. c. ii. & ibi per Io. an. in fi. & quod no. in cle. i. in v° sepelire d̃ sepul. & ꝑ Arch. ĩ. c. ii. ĩ v° eccl̃iastice sepulture de hereti. li. vi. ad hoc unde ꝑ fra. in cle. de bapti. ii. colu. ubi de istis ĩteressentibus. Vnde & bii qui mortez sibi conscierunt non sepeliuntur in cimiteriis sed in campis nec sacerdotes faciunt officium nec associant, nec etiā lumē accenditur] indeferendo corpus zč. Ad quod. s̃. q. proxima. Nā sepultura qñq̃ accipitur ꝑ ipso officio quod impendit̃ corporibus sepeliendis de quo de sy. non satis. xii. q. ii. precipiendum. i. q. i. dictum. qñz aliter accipitur. ut no. in. c. abolende. de sepul. & xiii. q. ii. clerici. §. Item queritur. glo. magna non tamen vr̃ q̃ presbiter sepeliens hunc inconfessum incurrat penam cle. eos. de sepul. ꝑ no. ibi in v° excōicatos & in v° subiacere. nec etiam penam. c. ii. d̃ rap. quia pene non sunt trahende ad alios casus ĩsti. de iur̃ naturali. §. plañ. de reg. iur̃. odia. cum si. & quod not. in. c. fi. de sepul. & ĩ c. ii. de torne. posset tamē arbitrarie puniri si scienter fecit. de off. deleg. d̃ cāis. cum simi. & in quibus casibus sepultura denegetur, uide per glo. & doc. in. c. ex parte. de sepul. & c. ii. & c cum ad moā ste. de statu. mo. & in. c. litteras. in fiñ. de resti. spo. per glo. & Arch. ĩ. c. is cui. de sen. excōi. & per Archi. xvi. q. vi. si presbiter. & xiii. q. ii. nullus. per doct. in cle. i. de sepul. per pe. de pusio. in tractatu canonice parrochialis in ultimo. c. & inter alios, est unus vz de excōicato minori excōicatione ut per Inno. ĩ. c. sacris. de sepul. & no. in dicta. cle. in v° excōicatos q̃ ꝓcedere vr̃ qñ minor excōicatio inducit peccatū mortale quod qñ sit uide. not. in. c. sacris. q̃ me. cā & per Arch. xi. q. iii. rogo. & pe. de ancha. de sen. excōi. statuimus. in. iii. natabili. Nā moriens in peccato mortali non debet ĩ ecclesia sepeliri. xiii. q. ii. cū grauia. quā doc̃ q̃ ĩcurrit quis hanc penaz ex facto alterius absq̃ sui culpa post mortem eius obueniente. ut in. c. i. de torneamentis. per. Io. an. CXII. quero an bas penas incurret qui hoc statutum ignorat. Rñ° dicit bo. in sum. de conse. eccle. uel alta. §. & qñ. v̄. Item ambo. q̃ qui non 9 municauerit semel in anno inter catholicos non habeatur. d̃ conse. di. ii. sclares

ad qđ. s̄. q. cvii. qđ intelligit ex contēp tu & post monitionē ea. di. c. sequē. p̄m eum. facit qđ no. in. l. r̄ta. in prī. ff. đ iu. & fa. ig. & .xxxviii. di. c. i. &. ī. q. iiii. c. fi. Vnde qui contēnit absolui in mortali decedit arch. in. c. alma. circa prī. đ sen. ex9. li. vi. facit. s̄. q. xlvii. in fi. Sed ista limita° ho. nō vī hodie ꝓcedere nisi de consilio & congruitate non aūt de necessitate cū nō possit cadere ꝓbabilis ignorantia cuz hodie sit diuulgarizatū inter fideles & ius notum ignorare non licet. ut no. Cy. in. l. i. C. đ in ius uoca. & dn̄s flo. in. l. iur̄ ignorātia. ff. đ iur̄ & fa. ig. & Dy. in r̄ta. ignorantia. hoc etiam vī se qui ho. in su. de pe. & re. §. cui cōfitēdū. in fi. v̄ dicit q̄ de cetero ex quo certifi cati sunt si contemnerent damnarent̄. ut ibi p̄ eum. vñ non puto necessariaz moni tionē ad incurrendum has penas q̄̄ aliq̄ faciunt ī ecclesiis cathedralibus insigni bus in die iouis sancti ut omnes debeant confiteri & cōicar̄ sub penis ipsis. p̄ no. xxviii. di. c. đcernim9. lix. di. c. i. lxxxix. di. c. pen̄t. vi. q. i. si q̄s. đ ordīe. xxiii. q. viii. pessimū. xxiiii. q. iii. si q̄s roī petas. & xxv. q. ii. dicēti. ad fi. & p̄ p̄dicta nihilo minus adhuc bonum est publicare & ge neraliter monere facit quod no. in. c. i. ī fi. de loca. cum simi. īmo necessariuz si da retur aliq̄ eccīa cathedralis ubi tale sta tutuz notū nō esset & procedat qđ dicit ho. & fiet publicatio taliter q̄ habeat̄ notitia quia textus in dicto. c. oīs. dicit vnde facit in sili per Io. an. in. c. īter ce tera. de offi. ord. In locis tñ casalium nō ita grauiter puniret̄ talis ignorantia. vn de dicit Arch. xv. s̄. i. in prin. q̄ ille qui ignorat quod scire potuit licet non excu setur a toto excusat̄ tamen a tanto. i. in p̄ te. ut ibi per eum. & q̄ no. de pen. di. ii. sciendum quippe. & quod no. Io. an. ī. c. qui ex timore. de reg. iur̄. & quod. s̄. q. xliii. &. ī. §. ꝓximo. q. lxii. circa mediū. Quādo aūt allegari possit ignorantia p̄ pe. de anch. in. c. statutū. de p̄eben. li. vi. p̄ arch. xxiii. q. v. placuit. &. xxx. q. i. de his. per bar. ff. de fur̄. l. inter omēs §. recte. p̄ bal. in. l. error. C. đ iur̄ & fa. ig. p̄ ang. in. l. si id qđ. ff. de iur̄. o. iud. & dum text9 ibi dicit. si quis autē. nota q̄ multis modis accipit̄ hec dictio quis in scriptura. ut plene p̄ Arch. de pe. di. i. si sacerdos & suple uel si qua qa illa dispō utrunq; sexum cōprehēdit. ut p̄z in prī. c. facit. ff. de v̄. sig. l. i. de neg. gestis. l. ait pretor. §. i. &. l. i. §. i. ff. de cōsti. pec. CXIII. quero que esse debeant ī sacer dote. Rn̄° tria p̄m alber. s. scīa discernē di inter peccata. inquisitio de eis cauta. & discreta pnie seu satisfactiōis iniūctio p̄m pisa. in. §. confessor. ii. Idem in su. 9. li. iii. ti. v. q. ii. v̄ p̄m eundem. Alber. dr̄ q̄ sacerdos non tenet̄ scire discernere ni si ī cōi. s. que sint capitalia & que morta lia cōia & que uenialia ex gener̄ & sciēs hec sufficiens reputatur p̄ tempis huius necessitate ad confessiones audiēdas ad quod. ī. q. cxvii. circa prī. Et bene puto q̄ hec nesciens peccat mortaliter audiē do & eum instituens peccat adhuc plus q̄̄ ipse & permittens institutū ministrar̄ peccat si sua interest talem ꝓhibere ut ī su. con. li. iii. ti. v. q. ii. in fi. potest addi q̄ ꝑiculosum est etiā audire cōfessiones non habenti cōpetenter notitiā casuum pape & eōrum ut in cle. religiosi. đ pri uilegiis & ideo sup̄ his ignoratia cōit es soris regulariter dr̄ inexcusabilis ut. ī. q. proxima. Sitr & nescienti cōpetenter oportuna cuilibz xp̄iano vz articulos fi dei sacramēta ecclesie & precepta deca logi & opera caritatis & modū debite confitendi & penitendi. Nā mathei. xv. dicit̄. Si cecus ceco ducatum p̄stet ambo in foueā cadunt ad hoc etiā fortius obli gatur qui obtulit se officio talis enī tene tur de omni exacta diligētia ar. ff. đ po. l. i. §. sepe. v̄ dicit̄ q̄ qui obtulit se depo sito tenetur de leuissima culpa cum reci piat ad utilitatem alterius tm̄ qui autez non ingerit se sed requisitus exercet ex caritate satis vī q̄ non teneat̄ nisi in q̄̄tū scit uel potest comode scire quia impossi bilium nulla est obligatō. ff. de reg. iur̄. l. īpossibilium. Et quia hoc agitur ad me ram utilitatē alterius sicut & deposituz et hoc si ibi non inuenit̄ uita et scīa ydo neus qui uelit et possit hoc officiuz exer cere quo casu etiā minus et in predictis non instructus si facit ex caritate potest se ingerere. Nam quod non est licitum

neceſſitas licitum facit extra de reg. iur̃ q8 non eſt. vnde & in neceſſitate etiã laico poteſt fieri confeſſio. 8 pe. di. vi. qui uult. & hic confeſſor ī hoc caſu non tenetur niſi ing̃tum ſcit & poteſt uel ſcire poteſt. paria enī ſunt ſcire uel ſcire debeř. ut in. c. fi. de iniurijs. Si autez huiuſmõi impitus etiam in caſu neceſſitatis audiẽdo deprehendat penitentem grauibus ī uolutum ꝓuide facit ſi ei conſulit ꝙ de illis iterum confiteatur ꝓpto uel ab eo cõſiliũ poſtulet cum eius copiã habere poterit ne forte ſup̃ his ipſe ī aliquo errauerit. Item ſi magis repitur ydoneus ſcientia & cõſcīa & aliquis ꝓ certo cognoſcit ſe non 9petenter ꝓtum nullaten9 ſe intromittere debet etiam requiſitus alis facit contra dictã ſcripturã. Si cecus ceco zc̃. Item contra iura. de pe. & remi. oīs. & de pe. di. vi. qui uult. ſi uero dubitat de ſua competẽti ꝓtia ꝓ ſcīam ſeu experientiam: uel etiam dubitat ſi alius ꝓtior inueniatur uel reperiatur qui b° poſſit uł uelit excuſatur obīa ꝓ relati. xxiii. q. i. quid culpatur: uel poſſz credere peĩtenti ſi dicat non poſſe ſe habere ꝓtiorẽ cum non ſit ueriſimile cum mendacijs ad penitentiam accedeř. ad quod. s̃. q. xci. Item in confeſſore requirit̃ conſcientia multo magis q̃ ſcientia. vnde de pe. di. vi. q uult. dicit Aug. ſacerdos utiq; cui oīs peccator offertur añ quẽ ſtatuit̃: oīs lãgor in nullo eorum ſit iudicandus quo in alio iudicař promptus eſt zc̃. & ideo exiſtens in mortali audiendo confeſſiones mortaliter. peccat. Nam ꝓz Tho. & al. & in ſu. con. li. iii. ti. xxii. q. xxv. exiſtẽs in peccato mortali qñcũq; ī aliqno actu exhibet ſe ut miniſtriuz eccleſie mortaliter peccat & totiẽs mortaľr peccat quotiẽs hmõi actuz facit. ad b°. s̃. q. l. ad fi. & ideo etiaz ſi non poteſt hr̃i confeſſor ſcīa & 9ſcīa ydoneus debem9 p̃eligere conſcīam quia melior eſt inſipīa cũ timore q̃ apparens ſapīa eccle. xix. & quia q ſibi neq̃ eſt cui alii bonus erit eccl. xiii. Item imperfectũ ſcīe ſupplere poteſt ꝓfectio caritatis. extra de renuc. c. niſi. §. ꝓ defectu. ſicut patet in beato Nicolao & aliis multis. Sed imperfectum innocẽtie non ſupplet ſcīa ſed hoc caſu q̃to eſt maior tanto eſt ꝑiculoſior ſicut & bonus gladi9 in manu furioſi: ut & ꝓz in demone qui ſic nuncupatus eſt a ſcīa. vnde prima corinth. viii. ſcīa inflat caritas edificat ſup̃ quo glo. magr̃i ſnīarum. ꝓz Aug. dicit. addite ſcīe caritatẽ & utiliſ erit ſcientia cum caritate utilis erit ꝓ ſe inflat in ſuperbiam ut demones qui greco noĩne a ſcīa ſic ſunt nominati in quibus ſcīa eſt ſine caritate. Itẽ quia ut proxime patuit deficiens ſcientia põt in caſu neceſſitatis ſine peccato confeſſiones audir̃ ſed non deficiens cõſcientia cũ peccatori vr̃ ānecti qui ei peccandi occaſionẽ prebet q̃ poteſt ſibi aliter prouideř. Sz queritur an poſſit fieri confeſſio exiſtenti in mortali vr̃ ꝙ non quia talis ſacerdos ut ſupra pz peccat & eius peccato ānecti t̃ qui ei in actu peccati conſentit ad roma. pri° in contrariũ facit quia nemo ſuum dz uitare p̃latum licet peccatorẽ niſi prius condemnatũ. viii. q. iii. nonne. de b° ſic dr̃ in ſu. cõfe. lib. iii. ti. xxii. q. xxiii. Tho. ait licet ſubditus reneat̃ recipe ſacramẽta a miniſtro eccleſie etiã exiſtente in mortali quouſq; ab eccleſia tolleratur quia adhuc ei obligatur tñ excepto caſu neceſſitatis nõ foret tutũ huiuſmõi inducere ad executionẽ alic9 ſpectantis ad ſuũ ordinem durante conſcīa ꝙ dict9 miniſter ſit ī peccato mortali q̃ conſcīam poteſt deponere qa in inſtanti põt ex diuina gratia emendari hec ibi. hec qõ poteſt clari9 ſolui ꝓ id q8 in ſiłi dicit Tho. pa pe. q. lxxviii. arti. iii. vz ꝙ non lz aliquẽ inducere ad mutuandũ ſub uſura tñ occurrente ratõnabili neceſſitate lz recipere ſub uſura a preparato ad mutuãdũ ita ꝙ ex predictis poteſt colligi ꝙ dum quis cogitur a ſuo prelato ab eo poteſt recipere eccleſiaſtica ſacramenta lz ſit in mortali ſi ab eccleſia tolleratur. ſi nõ cogitur a prelato & alium habere poteſt ſacerdotem nõ dz ei quẽ putat eſſe ī mortali confiteri uel ab eo aliq8 ſacramẽtũ recipere nec ipſum inducere ad exequẽ duz aliquẽ actum ſui ordinis. ſi uero aliũ ſacerdotem habere non poſſit: poteſt urgente rõnabili cã confiteri ſacerdoti ad hoc ꝓpato & in mortali exiſtenti & ab eo illa recip̃e ſacramenta. ſed nullaten9 dz.

ipsum ad hoc non dispositum inducer ꝑm fratrē Ni. oxi mi. in add. ad hᵒ. ī. §. pxi mo. q. xcix. Et q̄ requiratur scīa in 9fes sore. ꝑ pe. de palu. in. iiii. di. xix. q. i. & in su. fratris Ant. iii. ꝑte. c. de scīa 9fes soris. vbi etiā de bonitate que exigitur in confessore. de hoc etiam in su. astensi. li. v. tit. ꝑ totū. Itē ad illud qđ potꝰ hō debet confiteri cōscientiato q̄ scientiato credo ꝓcedere quando consciētiatꝰ erat aliqualiter ꝓitus & discretus aīs uidere tur eligendus scientiatus. ꝑ no. vi. q. lxx iiii. & rationes fratris Nicolai cōcernūt potius confessorem q̄ penitentem: debz enī sacerdos esse ꝓuidus q̄ habeat scien tiam discernendi inter peccata & ipsc2ꝛ & penitentis qualitate mno. in. c. fi. c e pe. & remi. & de pe. di. i. quez penitet. ibi querat sacerdotem scientem zc̄ Vel posset distingui ꝑm aliquos q̄ aut peni tens estimat habere casus intricatos p̄ sertim in male ablatis. ut quia mercator uel officialis uel similis. & p̄eligat cōfes sorem scīatum. Aut non ut quia mulier uel artifex & p̄eligat confessorem boni tate preditum potius q̄ scīa quod tutius uidet̄ ad quod. s̄. q. lxxiii. Item debet sacerdos esse cautus q̄ primo consideret an penitens sit suus parrochianus & tūc ipsum audiat uel extraneus & tunc ip̄m remittat nisi in casibus. s̄. q. lxxxiii. Ex quo aūt dz uel potest audire confessionē doceat eum de forma confessionis & cō sideret: vnde est & ubi fuit nutritus ubi cōuersatꝰ & si uidet eū simplicē uel ydio tam doceat eū pater noster & Aue ma ria & credere deum: si nescit uel moneat ut adiscat doceat etiā ipsum qualiter de beat confiteri dicendo ei hii tot & taīs sunt articuli fidei tue uides si in hiis unq̄ errauerīs uel dubitaueris malo mō & ꝑ seueranter de hereꝰ. c. i. dicat etiam ei hec sunt mādata legis uides si seruaueris uel ī eis unq̄ offenderis. postea descēdat ad septem peccata mortalia doceat etiā ipsum formā 9fitendi ut nec peccatum nec circustantias celet. de pe. & re. deꝰ. qui. dicat etiā ei q̄ huīliet se & ponat ad pedes ipsius: & si sit femina īstruat ip̄az q̄ semp̄ sedeat ex transuerso nec faciem ipsius respiciat. ad quod. s̄. q. xxxiii. de indemoneat ipsum ad cōfitendū primo pio ac dulci & suaui eloquio inducendo ad cōpunctionē & confessionez & ponat ei beneficia que contulit ei deus creādo & recreando aīe eternitatem pietatem xp̄i q̄ non uenit ꝓpter iustos sed ꝓpter peccatores sicut pz ī petꝰ pauꝰ & latro ne & specialiter passionē xp̄i. Itez dicat ei si totū confitearis & uere sine dubio remittetur tibi culpa & ego te absoluaz a pena. de pe. di. i. v̄bū. Sunt enim sacer dotes uicarii ihesu xp̄i & habent claues regni celorū absoluunt aīs diē iudicii. de pe. di. iii. inter hec hyrcum. & xi. q. iii. absit. & iudicat penitentem ut habetur etiā. ī. q. cxxv. ꝑm ho. in su. §. qualiter sa cerdos. vbi etiā dicit q̄ pꝰ pnīam iniun ctam dz similiter ipsum monere ut uitet peccatū & uiuat honeste & de similibus. & adde. ī. cxxvii.. Itē debz esse discretꝰ in benigne admittendo penitentem quia cum dulcedine & dilectione debēt sacer dotes suscipere penitētes semp̄ ī mitōrē partem declinando. ut dicit Arch. xxvi. q. vii. quo affectu. facit. ff. de off. p̄sidis. l. obseruandū. Item discretus in imponē do pnīam. ut in. c. omnis. de pe. & re. & c. significauit. in fi. c. is q. eo. ti. & ŏ pe. di. vi. pꝰ prin. v̄. caueat. v̄ dicit Arch. q̄ iste sacerdos appellat̄ iudex spiritualis. ut ibi pz ꝓ eo q̄ spiritum soluit & ligat. xi. q. iii. absit. fz pe. facit de conse. di. ii. in illo. in vᵒ spirituale. & cle. dudum. v̄. ac demuz. de sepul. v̄. de sex qualitatiꝰ que requiruntur in sacerdote confessoꝝ. & ibi p̄ pau. & fra. & Io. de ymo. qui e tiam dicit ī. xii. colu. q̄ debet eligi ꝓba tus in uita non aūt ꝓbandus ut ibicē no ta. in v̄bo pnīarū. & ibi per fra. in v̄. ac deiñ. iiii. notabili. Sic ergo ī pnīa requi ritur q̄ sacerdos sit discretus & cautꝰ. ŏ pe. & re. omnis. §. sacerdos. ut p̄ Io. an. in. c. fi. ii. colu. de offi. delega. vnde non debēt eligi cōfessores simplices & ydio te & uicia palpantes. I. di. si quis diaco nus. xliii. di. dispensatio. ꝑm Io. an. in. c. sup eo. de parro. & adde p̄ Arch. in. c. i. in vᵒ caute. de sen. excōi. li. vi. Item con sideret q̄ in quolibet delicto hec sunt at tendenda videlicet q̄tas q̄litas etas sci entia sexus conditio locus causa intentō

euentus tempus mora persona temptati
onis modus operis forma dignitas. ō q
bus ꝑ guy. spe. in suo aureo reptorio in
ti° de aureo memoriali confessorum &
ibidem in ti° de regl. pnīe. ¶. scire etiam
debet. v. Item nota. uide ꝙ sacerdos me
retur audiendo cōfessiones si pura & bo
na intentione hoc facit ut aīas lucret nō
aūt ad questum ut ibidem allegat & sub
dit ꝙ penitens debz de honestate aliqd
dare sacerdoti lz petet nō debeat ut ibi
latius. & adde. ī. q. cxxiii. CXIIII.
quero a quib⁹ possit absoluere simplex
sacerdos & qui sunt casus ep̄ales. Rn̄°
de hoc fuerunt multe & uarie opinionēs
diuersorum que aliquatenus referūtur
in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. i. & ibi etiā
per albricū qui etiā concordat cum omī
bus infrascriptis que opiniones nō fue
runt determinate usq; ad tempa benedi
cti. xi. q declarauit ꝙ quatuor sunt casꝰ
ep̄ales de iur̄ & quinq; de cōi consuetudi
ne. Primo. s. peccatum clerici ꝑ quod in
curriret irregularitatē ꝑm fratrē Ni. in
addi. post pisa: glo. Ray. in su. de pen. &
remi. ¶. Item nunqd parrochialis si ꝑ v°
ꝓpter illam. & in su. con. dicta. q. i. dicit
hoc esse uerum quo ad dispensationē nō
quo ad absolutionē. Sed certe ista decla
ratio que forte fuit post illam glo. non
vī loqui de dispensatione. sed de absolu
tione aīs multi alii casus eēnt ep̄ales ut
dispensatio uotorū & aliorum multoruz
ꝑm addi. fratris Nico. ꝓo ō incendiarius
ꝑm pisa. s. dolosis. & mādantibus hoc fi
eri siue in hoc dantibus auxilium siue cō
silium. Nā etiam debēt excōicari nec ab
solui nisi prius damno cui intulerīt resar
cito ꝑm facultates suas & iurent se ulte
rius ignem non apposituros & debent
ieroslimis aut in hispania per annū īte
grum in dei seruicio ꝑmanere. si quis au
tē ep̄us uel archiep̄us hoc relaxauerit
damnum restituat & per annuz ab offi°
ep̄ali abstineat. xxiii. q. viii. pessimā. ꝑz
addi. 3° vbi esset indicenda solemnis pe
nitentia ꝑm pisa. & ista penitētia indicē
da est ꝑ aliquo delicto graui quod totaz
9mouit ciuitatez siue locum. xxvi. q. vi.
c. fi. Et ideo casus iste est ep̄alis quia da
ri oportet penitentiaz solemnē & publi
cam ad satisfaciendū scandalo proximi.
dicto. c. fi. ideo simplex sacerdos etiā si
ei ab ep̄o 9mitteretur deberet q̄tum bo
no modo fieri posset uitare intromitter̄
se sup̄ huiusmodi quia cōiter circa talia
non potest sacerdos necessariā & conuei
entem indicere penitētiam. Et inter alia
peccata pro quibus indicenda est peītē
tia solēnis & publica est blasphemia dei
uel sanctorum publice ꝑpetrata extra d̄
mat. c. statuimus. v dīs An. format plu
res qōnes. & dicit pri° an inferior epi
scopo absoluat a peccato isto dic ꝙ non
quia est de casibus ep̄o reseruatis facit
quod no. de pe. & re. si ep̄us. li. vi. quod
est uerum. ꝑm bo. de publico. sed ō occul
to omnis presbiter absoluere pōt ꝑm eū
Suus uero ep̄⁹ posset cōmittere non epi
scopo. ut in dicto. c. si ep̄us. ad h°. xxvi.
q. vi. c. fi. Item dī publice blasphemar̄
qñ hoc facit in platea uel in camera mul
tis audientibus & ep̄o referentibus uī
quia est uulgatissimum. Clericus uero ñ
debz publice penitere sed alias arbitra
rie punitur. Item non habet locum taī
pena si ex calore iracundie uel ebrieta-
te hoc dixit. Item si ꝑ ep̄m lata sit sn̄ia 9
tra talē non sepelier̄ alias sic. Itē secula
ris iudex habebit penam illam pecunia
riam ō qua in dicto. c. statuimus. & eccle
siasticus penam clerici. Item dicit ꝙ indi
stincte in his penis cessat dispensatio de
quibus ibidem ꝑ Ant. et doc. ꝑm addi.
fratris Ni. Item subdit pisa. iiii. de ex9
municatis maiori ex9municatione et in
telligе regulariter quia qñq; absolutio
ptinet ad papam qñz ad inferiores ep̄o
ut in pisa. in v° absolutio. facit quod no.
Io. an. in. c. eos. in prin. de sen. ex9. lib.
vi. in nouella. Itez subdit pisa. ꝙ benedi
ctus declarauit ꝙ quinq; sunt casus ep̄a
les de consuetudine approbata. primo
. s. homicidii uoluntarii. ad hoc uide. ī.
Idem etiam vī in mutilatione mēbrorū.
Nam pro b° peccato ab illo vī pnīa dā
da qui eandem dz incendiario dare et ꝙ
nec mutilans nec mutilationem fieri mā
dans nec consentiens debeat absolui nisi
satisfactione premissa. xxiii. q. viii. si qs
membrorū. ꝑz addi. ad hoc. ī. q. cxxi. Se
cundo falsarii. Tercio uiolatores eccīe

libertat̄.ſ. q̄ iniuſte p̄ſōas uł res eccleſi aſticas aggrauāt ut ſi q̄s ſcłaris iurīdcōez eccleſiaſticam impediret uel ſi uſurparet ſibi iuriſdictionē ſup̄ p̄ſonas uł res eccle ſiaſticas quod ius p̄hibet extra de foro compe. ſi diligenti. de immuni. eccle. q̄m li. vi. Quarto uiolatores eccleſiaſtice e munitatis hoc eſt ſi in eccleſia uel loco ſa cro ſiue in ſpacio priuilegiato ī circuitu eccleſie proximo in p̄ſona ſeu in p̄ſonis offendit. xvii. q. iii. ſi quis inuentus. uel aliter ei⁹ emunitatē ledit & ita omne ſa crilegium vī caſus e p̄alis ꝑm addi. Quin to ſortilegi & diuinatores ſ. xxvi. q. i. c. i. & hec hīntur in quadam decretali que in cipit inter cunctaſ. ī qua decretali młta conſtituit de relı gioſis & circa predica tiones & confeſſiones & ſepulturas p⁹ hec predicta decretalis in cōſilio vien. r̄ uocata eſt & multa noua circa hoc conſti tuta ſunt. ut in cle. dudū. de ſepult. de p̄ dictis uero caſibus nihil innouatum eſt. Nam in predicta decretali benedicti xi. de hiis caſibus non fuit facta noua cōſtō Sed ut dicit ibi eſt ſolum declaratio. vñ dicendum vī q̄ illi hiidem caſus ſunt ho die niſi diceret q̄ ipſe falſum declarauit q̄ non eſſet benedictum: aut niſi noua cō ſtitutio ſeu cōſuetudo fieret. poſſunt tñ nihilominus e p̄i in ſuis e p̄atib⁹ caſus q̄ ut eis magis expedīr uidebitur reſerua re ſicut etiam poſſunt conſtōnes facere & multo magis hoc poſſet conſiliuz ſino dale uel q̄uinciale a cuius ſententus reli gioſi non poſſunt abſoluere ꝑm piſan. & frater Ni. oxim. refert que dixit in di r̄ctoria. li. i. ti. xv. §. lxxvi. vz an e p̄i poſ ſint de die in diem nouos caſus p̄ ſuas cō ſtōnes reſeruar̄ & dicit nō uideri q̄ poſ ſent totaliter fructum gr̄e facte fratri bus predicatoribus & minoribus abſor bere & ipſorum priuilegium detrūcare quod no. lz. xxi. di. inferior. extra de pri uileg. dilecti. &. c. q̄to. dicit guy. q̄ poſ ſunt dum tñ nō appareat q̄ malitōſe h° faciant tu diſtinguas aut e p̄i faciunt ſta tuta ſynodalia in quibus ſibi r̄ſeruāt ab ſolutionem & in hoc caſu curati abſolue re non poſſunt. Sed predicti fratres hñ abſoluunt quia ſtatuta conceſſioni cōtra ria reuocantur. dicta cle. dudum. §. ulti.

Aut faciunt ſtatuta de excoīcatione la ta & tunc fratres non poſſunt abſolueř extra de priuił. cle. religioſi. & ſic loqui tur guy. hec ibi quod hic dr̄ de excōne. Idem etiam intelligitur de aliis ſentētiſ ſtatutorū ſynodalium & q̄uincialium ut in dicta cle. religioſi. Itez q̄ dr̄ de cura tis. Idem p̄ eandem rōnē intelligiť & ꝺ aliis non priuilegiatis. Item in dicta di rectoria in. §. precedenti vz. lxxv. dr̄ q̄ nec conſuetudo que e p̄is aliquos caſus r̄ ſeruat dictis fratribus p̄iudicat cum con ſuetudines eorum cōtrarie penitus reuo centur. dicta cle. dudum. §. nos. & enim ꝑm fratrem nico. oxim. in addi. aduerte primo ad dictū piſa. q̄a īmo vī q̄ ultra dictos nouem caſus ſint etiam alii de iur̄ & conſuetudine q̄ ut infra dicet̄ īmo eti am princeps poteſt errare. ut no. ī. l. iii. in fi. ff. ꝺ ſupp. leg. &. xxiii. di. p̄terea. vñ erronea ſnīa pape nō ꝑuať q̄ iur̄. ut no. an. de bu. in. c. q̄to. de diuor. Si ergo fuit r̄uocata. ad quod. s̄. q. xcii. g° opor tebit q̄ piſa. det iſtud ius ātiquuz ita ſta tuens ut dicebat illa reuocata & q̄ etiā oſtendat q̄ de conſuetudine non erāt ni ſi illi quinq̄ caſus e p̄ales. vnde ſatis eſt q̄ per doc. interpretatuz ſit alios eſſe ca ſus e p̄ales de iure & conſuetudine ultra illos de quibus loquit̄ papa benedictus per no. q̄ Arch. in. c. i. in v° pontificem de re iud. li. vi. & īmo ī cle. i. de elec. iii. colu. & per Io. an. in. c. penult. de pecu. cleri. & pe. de Anch. in q̄hemio ſexti in fine. vii. notabilis facit glo. in cle. ii. de here. in v̄bo ipſorum. ante finem. p̄ſertī quia papa benedictus non excluſit alios nec dixit q̄ illi tm̄ & non alii erant e p̄a les. facit glo. in cle. ii. de hereť. ī uerbo ipſorum. ante fi. Itez ꝺo uerior vī piſa. & guy. q̄ e p̄i poſſunt facere bona fide caſus e p̄ales. ut. s̄. nec ob. q̄ p̄ clementi nā duduz. reuocantur ſtatuta & cōſuetu dines quod ueruz eſt in q̄tum derogarēt priuilo eorum. non autem ibi adimitur e p̄is facultas reſeruandi alios caſ⁹ & ſic remanet in iur̄ 9muni. vnde Io. mo. p⁹ glo. in dicta cle. dudum. tenet q̄ in pre iudicium iſtorum fratruz poteſt e p̄us ñ obñte clem. dudum. ſibi reſeruare caſus in quibus curati poterant abſoluere &

sic fratres isti non poterunt absoluere illum quē non poterit curatus. Idem tenz ibidem guy. dum mō non appareat ō malicia & hoc quia sanguis subditorum exigitur de manibus ep̄or. Et ideo ipsi habēt prospicer facta subditorum omnib9 modis quibus possunt. Idem tenet pau. & steph. ut refert Iob. de ymo in dicta cle. in. xxii. colu. qui etiam credit ex conlecturis posse de malicia apparere p̄ decretalem. ii. de renun. in. vi. Et satis uidetur sufficiens coniectura. si omnes casus uel maiorem partem non reseruatorum sibi reseruaret. ar. l. omēs. §. lutius. ff. d̄ bus que in frau. credi. facit quod nota. p̄ dy. & bar. in. l. fluminum. §. fi. ff. de dā. infecto. Idem forte si sine causa b° faciat ut ibi latius p̄ ymo. q̄ subdit in. xxiiii. colu. p9 pau. sic. fateť tñ q̄ reseruare nō debz sine cā. xi. q. i. puenit. alias potest reseruare sibi & c° casus non expressos in iure in quibus fratres non poterunt absolueř sicut nec curati ſm eos facit. ī. dū refero ymolam post pau. faciunt nota. per fra. in dicta. cle. v̄. ac deinde in. vi. q. & in. §. si uero. x. q. vnde non licebit episcopo istud facere in fraudē que ex cōlecturis ꝓbabitur puta ex v̄bis prolatē p̄ ep̄m ut in sīti p̄ dñm domi. in. c. ñ putamus. iiii. colu. de consue. li. vi. Et subdit pisa. & no. q̄ hic non fit mentio de 9 mutatione uotorū aut de dispensatione incertoruz quia hec non sunt de confessione uel absolutione. Sed ō his habeť in pisa. uotū v° & restitu° vi° vnde ad ꝓpositum de casibus ep̄alib9 dic latius fz Arch. post Ray. ō pe. di. vi. c. fi. primo qñ est solemnis penitentia imponenda que tm̄ dz imponi ab ep̄o uel de eius mādato a sacerdote. l. di. penitētes. & in. c. in capite. fo in excōicatis quos possit absoluer alñ ñ. xvii. q. iiii. si quis suadente. & in. c. puenit. de sen. excōi. 3° ubicūq̄ inuenit irregularitatē cōtractā quia ꝓpter illam debet remittere ad ep̄m ut ip̄e uel cum ipso dispenset si possit. vel cū literis suis mittat eum ad papam. quarto de incendiariis. lxxiii. q. ult. si quis membrorum. &. c. pessimā. v° si sit consuetudo in aliquo ep̄atu ut aliquorū certa crimina ad ep̄m referantur sicut obtinet cō suetudo in pleriscz ecclesiis d̄ homicidiis sacrilegiis falsariis uiolatoribus emunitatis ecclesiastice & aliis enormibus: horum etiā aliqui mittunť ab ep̄is ad sedez apl̄icam ꝓpter enormitatem criminū & ad terrorem hos casus scripsit Ray. ī sua de pe. §. dz quilibet cum duob9. §. sequētib9. ſm Archi. v̄. s̄. Io. an. in. c. si ep̄us. de pe. & remi. li. vi. in glo. iii. dicit eē casus r̄seruatos alios ultra p̄dictos & dicit q̄ absoluere excōicatos maiori excōicatione non ꝑtit nisi ep̄o. de sen. excōi. nup̄. Itez imponere pnās blasphematoribus dei & sanctoruz. de cle. male. c. ii. Item sortilegis de sortilegiis. c. ii. Item cōmutatio quorumlibz uotorū. de uoto. c. i. Intellige nisi ꝓ succursu terre sancte ut no. in. c. ex multa. de uoto. & in spec. de lega. §. nunc ostendendum. v̄. viii. & ō dispen. §. nunc de ep̄orū. v̄. cxxxiiii. Idē de uoto usitandi limina apl̄orum Petri & pauli Similiter bti Iacobi in quib9 solus papa dispensat & ita obseruat curia ut in pisa. votum v°. & adde in spe. in dicto §. nunc ostendenduz. v̄. xxiiii. ibi hic est q̄ si quis iurauit zc̄. Similiter tenet curia Romana in uoto intrandi r̄ligionē Ant. de bu. in. c. quid sup̄ bis. de fide instru. dicit predicta uerba qñ ꝓpter succursum terre sancte uouit sic loquunť iura de hac materia loquentia sed si uouit usitare sepulchrum nō putat q̄ hoc pape sit reseruatum quia hoc cautū non reperit. Idem dicit de usitatione sancti iacobi & Rome. sed cōtra hoc uideť text9 & glo. ō uoto. q̄ sup̄ bis. v̄. rursꝰ. ad b° ī. q. cxxxvii. Itē dicit Io. an. in dicto. c. si ep̄us. q̄ ad ep̄z spectat dispō mal̄ ablatorum incertorum uel certorum qñ non extant hii quibus facienda est restō d̄ iudeis cum sit. ut quia diligens fuit facta īuestigatio & repertum nō est ut per an. de bu. in. c. in pñtia. in prin. de spon. & quod no. in. c. q̄q̄. glo. iii. de usuris. li. vi. Intellige nisi eēt prouisum specialiter p̄ testatorez de executore uel ipse raptor per se restituat. ut p̄ doc. in dicto. c. cum sit. & per bal. in. l. nulli. C. de ep̄is. & cle. & Arch. xiiii. q. v. non satis. ad fin. & pe. de pusio in tractatu canonice ep̄alis. in. vii. c. in. iiii. colu. Et pe. de anch.

post Arch. & Io. an. in. c. ii. de testa. li. vi. ī v. venio ad aliquas utiles qōnes. & sic epus non hz se in talibus intromittere nisi in defectum ubi certa psona non est a testatorē deputata: lz possit epus absolutione a tali peccato sibi reseruaꝛ ex cā sed dispensatione male ablatorū facere non poterit quia satisfactio peccati est respectu pximi & est certa a iuꝛ expssa ideo non potest per epm immutari. ut p Io. de ymo. post pau. in cle. dudum. in. xxiiii. colū. de sepul. & in cle. se. & de pe. & remi. ibi tamen ꝛfert lapus cōcordare opiniones. Sed ipse Io. vꝛ residere supradictis & idem post multa tenet dominus domi. in dicto. c. ii. cōtra distinctōnem lapi. p. c. sicut dignum. §. eos insup. de homi. a contrario sensu illius textꝰ ut ibi latius & concordat fra. in cle. i. v. si quibus. in. ix. notabili. de priuil. & in dicta cle. dudum. §. si uero. ad fi. vbi dicit etiam qꝫ potest epus de rigore iterdicere hanc distributionem p alium fieri & hoc etiā p constōnem statuere ad obuiā dum fraudibus que in hoc fieri possunt. ad idem per eundem in. cle. ii. §. i. de pe. & re. q. x Et idem bal. in dicta. l. nulli. &. s. questi. lx. circa medium. qꝫ neapoli seruatur oīo & optime quod no. Io. an. in. c. ii. de testa. li. vi. in no. iii. colu. facit in spe. de instit. edi. §. nunc uero. ii. colu. v. quid si male zč. & uide fedre. consilio xxxii. post prin. incipit Reuerende pꝛ & dnīm Nico. & Ant. in. c. cum sit. de iudeis. Frater An. in sua su. v restōne male ablatorū vꝛ uelle restringere ad unū casum. s. in usuris publicis incertis. Sz cū reuerentia alia male ablata eqperantur illis ergo succedit theorica doctorum qꝫ eadem sit dispō in oībus a iuꝛ equipatis de qua p An. de bu. in. c. de multa. de p ben. in antepenult. colu. pꝰ glo. & p do. pꝰ Io. an. in. c. si postq̄. in. §. i. & in fi. de elec. li. vi. & in. c. constō. eo. ti. cum sim. Item dicit Io. an. qꝫ ad epum spectat penitētia matrimonioꝝ clamdestinoꝝ seu clamdestine contractorū. de cla. despo. cum ibibitio. uel cōtra interdictum ecclesie. de ma. contra interdi. eccle. c. i. & fi. & de clamdestino qꝫ sit casus reseruatus notat etiam Io. an. in dict. c. cū inhibito. penult. colu. & uide eum in antepenult. colu. Item ꝑm Io. an. in dicto. c. si epus. solent epis reseruari penitētie oīm publicorum enormium criminum oppressionis filiorum quo casu ut etiam in aliis hodie imponitur pnīa arbitraria ita qꝫ alius terrorem inferat. de pe. & remiss. q̄situm. in fi. & no. ī. c. fi. de his qui fil. occi. qꝫ hoc quia publica pnīa hodie non est ī usu. s. q. ix. Et propter hoc possunt epi facere constōnes synodales ut parētes non teneant filios ꝓuulos ī lectis eorum. ii. q. iii. consului istis. & p doc. in. c. fi. de his qui fili. occi. Et ītelligo oppssionis filiorum ex ꝓpposito uel ex casu. ut dicit glo. Io. an. ibidem. ad que facit̄ no. p ho. in su. de his. qui fili. occi. Itez ꝑm eundem Io. an. solent epis reseruari pnīe cuiuscūqꝫ homicidii falsi testimonii uel falsi instrumēti ꝓiurii incestus. facit in spe. de dispen. §. nunc de eporum. vsi. cxvii. & quod no. Io. de lig. in. c. rursus. pꝰ prin. qui cle. uel uouen. & quia est crimen enorme. ut dicit Io. an in. c. ex tenore. in prin. de tempo. ord. ad quod. ī. q. ꝓxīa. Nota tī qꝫ v iuꝛ cōi sacerdos absoluit a peccato homicidii nec epo reseruatur. de sen. excōi. ꝓpendimus. per Nico. in prin. p hoc quia Io. an. & omnes doc. ponunt hunc casum homicidii uoluntarii inter alios solitos epo reseruari nō autem inter casus de iuꝛ epo reseruatos Epus aūt in hmōi etiā dispēsat quo ad beneficium tm̄. sed quo ad officium requritur dispensatio pape. ut ī spe. v dispē. §. nūc de eporum. v. xxx. &. §. nunc breuiter. v. v°. cum sim. Curia tī romana vꝛ reseruare pape absolutionē hmōi qa papa Eugenius in bulla sua sup potestate maioris penitentiarii conterit eidem absolutionem interficientiū q̄cunqꝫ psonam et interessentium homicidiis. ut in dicta bulla. c° xiiii. et. c°. xvii. et sic alius abdicare vꝛ. ut in. c. ut nꝛm. v appe. et in decis. Rot. numero. ccccix. incipit Item si litis peñ. cum si. et quia etiam in homicidiis certis casibꝰ papa sibi retinz et reseruat. ut ibidem patet maxime in dicto. c. xiiii. per totū. Item casus corruptionis monialium et coeuntis cum brutis ꝑm Io. an. ad hoc. l. dicti. miror. et. c.

in capite. xxxiii. q. ii. quicunq; cum sim. & de pñia ꝑiurii. l. q. i. qcunq;. & de penitentia coeuntis cum brutis. xxxiii. q. ii. hoc ipsuz. &. ¶. sequenti. & non est mirum si peccatum contra naturam sit casus epalis cum sit peius adulterio & incestu. xxxii. q. vii. adulterii. cum tribus capitulis sequentibus & ideo epo reseruatur: quia epo ꝓhibitū non repit ar. no. l. di. miror. &. ī. q. vii. §. nisi. & i. c. at si clerici. de iudi. facit de excess. prela. clerici. & ibi ponitur ꝑ nīa canonica ut dicit bo. in su. de pe. ¶. que pena. v. tercius. facit quod not. xxxii. q. vii. omnes. in glo. vī & in hoc peccato satis delinquunt clerici ſm bo. in su. de excessi. ꝑla. v. cōiter. ymo loqui de tali peccato polluit os dicentis & aures audiētiū offendit. xxxii. q. iiii. in eo. & de solo tali peccato polluitur aer. ð pe. di. i. sed & continuo. vnde dicit guy. in suo aureo reptorio. de reg. pñie. q; peccatū sodomiticū excedit omne peccatum facit. xxxii. q. vii. flagitia. & quod no. in. c. iiii. de rapto. v cāis Nico. dicit q; abuti feminis & masculis iudicantur a pari. & facit quod no. in dicto. c. omnis. Inde sodomite ꝑ essimi peccatores genes. cxiii. &. xix. p9 ꝓn. & ī li. iudicū. c. xix. Et ad illud de incestu. intellige q; si fuit. ut. s. incestus epus non dispensat nisi ratione iuuentutis. ut ꝑ Nico. in. c. i. de eo. q cog. Et scias q; bos. in su. ponit omnes predictos casꝰ, & addit si ipse epus audiuit cōfessionē de aliquo peccato. Et idez dicit de aliis enormibꝰ que consuetudo generalis & spālis epis reseruat. de hoc etiā ꝑ bo. ī su. de pe. & remi. ¶. cui confitenduz. in. iii. colu. guy. duranti in dicto suo aureo repertorio in ¶. ut aūt scias. in penul. colu. ultra predictos casus addit hos vz de uerberantibꝰ patrem uel matrē de defl orantibus virgines vi oppressas uel seductas de baptizantibus ꝓprios filios sine necessitate de tenentibus ad baptisma uel ad confirmationem ꝓprios filios sine necessitate de cōtrahente pꝰ uotum castitatis: de symoniacis in quocunq; genere de formicātibus cum iudea uel sarracena de cōcipiente filiuz ex adulterio qñ uir crederet suū de ꝓcurante aborsum uel sterilitatē de cōtrahēte matrimoniū cū alio pꝰ spō salia iuramēto firmata de contrahente cum baptizata ab eo uel cuius confessionem audiuit de usurariis de celebrātibꝰ in altari non consecrato uel sine ornamētis uel sine indumētis de celebrante nō ieiuno: In fine uero ita dicit tot casꝰ ponere nil aliud est q; potestatez sacerdotū astrīgeř. vnde breuiter dico sacerdotes omnia posse in occulto quo ad foruz penitentiale que specialiter non sint in iuř epis reseruata & que non sint ipsis sacerdotibus directe uel indirecte ꝑ aliquam consequentiam interdicta. de sen. excōi. nup. hoc tñ fateor q; ubicunq; graue delictuz fuerit uel enorme supioris est iudicium requirenduz: uel etiam ꝓpter casꝰ nouitatem uel ambiguitatē Idem etiam fateor de omnibus casibus in quibus sic est in qualibet ecclesia consuetū ſm eum qui tñ non vī firmař. Et ad illud de formicante cum iudea uel sarracena vī puniri morte. xxiii. q. v. reos. ¶. Itē moyses. sed certe non omnia in ueteri testamēto facta sunt trahenda in exempluz nostre actionis. ut ꝑ Io. an. in. c. ut inquisitōnis de hēti. li. vi. in nouella circa mediuz. & ibi ꝑ pe. in. vii. notabili. & ſm hec q; su pradictum est de casibus epalibus ꝓcedit etiam si crimina sint occulta quia ī foro penitentiali etiam de occultis iudicat ecclia de uoto ꝑ tuas. & notat Io. an. ī. c. ex ꝑte. de cen. facit. c. porro. ð sen. excōi. & quod no. Arch. in. c. cum quis. de sen. excōi. & Io an. in. c. cum non ab homine. eo. ti. Nam in mortali etiā occulto requiritur contritio et sacerdotis recōcilia° ſz Io. an. in. c. a nobis. ii°. iii. coī. eo. ti. et quia constō militantis ecclesie a stringit delicta occulta. ut in. c. fundamēta. ¶. li sec9. et ibi domi. de elec. li. vi. facit quod no. ð emu. eccle. cle. una. ad fi. & in cle. i. de hereti. in v° eo ipso. facit. xvii. q. vi. presbiteri. &. ¶. ecce. in princ. & in spe. de dispen. ¶. iuxta. in. v. colum. ibi. xviii. & ī reptorio aureo. in. ¶. ut autem. v. priuata autē nisi in blasphemato re. ut no. Io. an. in. c. si epus. de pe. & remi. li. vi. & in. c. ii. de maie. &. s. hac eadem. q. circa prin. vnde guy. de monte lau. in. cle. ducū. ¶. si uero. & refert fra.

ibi ĩ v. ac deiñ. vi. q. 8 casibus ep̃alibus dat vsus. Qui facit incestum deflorans aut homicida. Sacrilegus cleri percussor uel zodomita. Transgressor uoti ꝑiurus sortilegusq;. Et mentita fides faciens incendia prolis. Oppressor blasphem9 hereticus adulter. Omnis pontificem sup̃ bus obtentis adibit. Et ꝙ adulterium sit casus ep̃alis ꝓbatur in. c. at si' clerici. de iud. de casibus papalibus dicunt ibi docto. ꝙ reuoluendo iura colliguntur & q̃ plures ponit hosti. in sum. de renũc. §. propter conscientiaz. & spe. de dispẽ. per totum. & maxime in. §. nunc. de ep̃orum. cum duobus. §. sequentibus. & ĩ ti. de lega. §. nunc ostendendum. per totuz. & per glo. in. c. sicut. de excess. prela. & in cle. 1. de priuil. in vbo sedi apostolice. & per fra. ibidem in v. quibus. xi notabili. Et per Archi. de re iudi. c. 1. in vbo pontificem. libro. vi. & per. glo. in. c. ꝙ translationem. de offi. lega. & per Bal. in. l. ne scripta. C. d̄ preci. impera. offe. ubi ponit de suprema potestate domini pape. de quo etiam not. in. c. q̃to. de trãsla. & in dicto. §. nunc ostendendum. vsi. lxxxix. Et nota ꝙ penitentiarii pape nõ possunt absoluere a casib9 apostolico reseruatis sine speciali commissione de quo per Io. an. in. c. ex multa. de uoto. & de cle. excom. mini. clerici. super gl. ꝓm dominum dominicum. in. c. 1. v. omnibus. de tempori. ordi. li. vi. Ad quod. s̃. q. l. p9 princi. Et quod no. fran. in cle. ne romani. v. eo ipso. vi. q. de elect. Nec etiaz ab episcopis absoluere possunt fratres deputati iuxta formam clem. dudum. quia nec a rseruatis ep̃o ut per ymo. p9 pau. in dicta clemen. xxiii. colum. & in clem. 1. post prin. de priuil. per eundez. Et ad de ꝙ simplex sacerdos quandoq; super enormibus penitentiaz imponit in illis videlicet de quibus. de tempor. ordi. c. fi. & per Io. an. in. c. deus qui. de pen. & rẽmissi. Ex his nota ꝙ casus ep̃ales sunt q̃q plures & non possunt bñ particulariter sciri. vnde bonum videtur ꝙ accipientes ab ep̃is auctoritatem audiendi confessiones faciant sibi ab eis declarari quos casus sibi reseruant & ꝙ in aliis generalez auctoritatem cõcedant absoluendi & q̃a differt absolutio a dispensatõne. si uolũt sup̃ aliquo uoto uel aliis posse dispensar̃ de his faciant fieri specialem mentionẽ vel ꝙ auctoritate episcopi possint dispẽsare super omnibus ad forum penitẽtie pertinentibus ꝓm fratrem Nico. oximi. vbi. s̃. ad hoc. ĩ. q. cxvi. Et sic licentia apostolica ꝙ possit quis absolui a casibus papalibus non trahetur ad dispensationem sup̃ irregularitate & similibus ꝑ nota. in. c. clerici. de cleri. excõmuni. mini. & in specu. de dispen. §. nunc de ep̃oruz. penult. colu. facit. c. 1. de sen. excom. in vi. cum simi. vnde videtur ꝙ nullo casu r̃ seruato posset episcopus indefinite omnes casus concedere per nota. per pe. d̄ Ancha. in. c. si episcopus. in secundo notabili. de pen. & remi. li. vi. & per cle. de sepul. §. per huiusmodi. facit de iure iuran. c. 1. li. vi. & quod ibi per pe. ĩ. vi. notabili. & ꝙ no. dominus fran. in. c. magne. ĩ ultimo contrario. in fine. de uoto. & in. c. ex multa. in fine principii. eo. ti. & quod nota. pe. in. c. ii. in. iii. q. de offi. uica. li. vi. & in legenda sancti andree in ix. colum. dum dicit mandat episcop9 ut suo penitentiario confiteatur cui plenitudinem tradiderat potestatis. Ad hoc. s̃. q. ci. & non obstat. §. quesitum. ff. si q̃s cauti. ut ibi ꝑ ang. in medio. & ĩ fine sue lecture. Item in casib9 episcopo reseruatis non potest Archip̃biter absoluere sine commissione episcopi. Ioban. an. in. c. officium. de offi. archiepresbi. Quar̃ autem superiores retinent sibi aliquos casus dicit laud. ꝙ primo hoc faciũt ꝓpter imperitiam inferioruz propter quã in arduis causis uolunt merito ad ipsos haberi recursus. de pen. & remission. omnis. Item quia sunt quidam quos non odium criminis sed timor infamatõnis amissio proprii gradꝰ accessuz ad ꝑnitentiam arcebant & ut superiores sui tales cognoscant in propria ꝑsona uolũt audir̃ eorũ cõfessiones ut magis grauent̃ & ipsi cognoscãt q̃ta fides eis super illa contritione est adhibẽda & ideo subtrahunt eos ipsis iferioribus. l. di. quomõdum tamen ipse sacerdos rite ordinatus sit & nulla causa ecclesie ligatus & canonice institutus: & licet tante uirtutis sit

caracter ſimplicis ſacerdotᵉ ſicut & epi
ſcopi. xvi. q. 1. §. ecce. & olim idem erat
preſbiter & epiſcopus. xcvi. diſtī. oliz.
tamen poſſunt ſuperiores inferiorum p̄
ſbiterorum poteſtatem reſtringere ſub
trahendo & ſibi caſus retinendo. ut per
guy. de monte laud. in ſuo ſacramentali
in Rubrica ꝺ baptiſmo. in. in colu. facit
quia prelatis dicit̄ prouerbiorū. xxvii.
diligenter agnoſce uultum peccatoris
tui tuoſq; greges conſidera ut dicit doī.
in. c. ſi epiſcopus. de peni. & remi. li. vi.
Adde q; in caſu neceſſitatis quilibz ſacer
dos eſt ſumm⁹ pontifex quo ad poteſta
tem ordinis & iuriſdictionis ſic. ſ. q; poſ
ſit abſoluere a uinculo & peccato q̄̃tum
papa licet non poſſit dare idulgentias ſi
cut papa. ſz pe. ꝺ palu. in. iii. di. xxiii.
q. vi. in. ii. colum. & per guy. duranti v̄
ſupra ad fi. qui dicit q; in neceſſitatis ar
ticulo in predictis caſibus & aliis & ſibi
alias non conceſſis poteſt per ſacerdotē
quilibet abſolui. ut. xxvi. q. vi. c. fi. cum
ſimi. Etiam abſoluit ab omni ſententia. ꝺ
ſen. excom. non dubium. &. c. q̄uis. & ꝺ
peni. di. i. quem penitz. &. xxvi. q. vi. c.
i. ii. penult. & ultimo. & nota de offi. or.
paſtoralis. glo. v. & in clemen. i. ꝺ priui
leg. in glo. niſi: & quod ibi per fran. ii.
colum. niſi in executione ordinis fuerit
impediti ſacerdotes. ut in ſpe. de ſen. §.
ut autem. v̄. illud quoq; notandum eſt. &
ad iſtud ſi ſacerdos ſit excōmunicatus ui
de. s̄. q. xc. & per pe. de palu. in. iii. di.
xxiiii. q. vi. iii. colum. & di. xxv. q. i. ad
finez ubi omnino uideas. CXV. que
ro iuxta proxime dicta an inceſtus ſpiri
tualis ſit caſus epiſcopalis ut quia nō cū
conſanguinea carnali ſed ſpirituali ꝯmit
titur uidetur q; non. ar. xxx. q. iii. c. i. &
ſentit Archi. xxxv. q. iii. coniunctiones.
Nam inceſtus cōmittitur cum conſangui
nea uel affine. xxxv. q. iii. de inceſtis. &
no. C. ad. l. iuſ. de adulte. in Rubrica fa
cit q; no. arch. xxx. q. i. ſi quis ſacerdos.
ſuper v° adulterium. & facit ea. q. c. om
nis. &. xxxiii. q. ii. ſi qs cū matre. & q̄ꝺ
no. Arch. xxxv. q. i. c. i. &. q. iii. coniun
ctiones. in contrarium quod no. Iob. de
lig. poſt doct. in. c. i. de eo qui cogno. di
cens q; dicit̄ inceſtus ſpiritualis. Ad idē
notat hoſti. in ſum. de peni. & remi. §. q̄
interrogationes. in. iiii. colum. ibi cōmi
ſiſti inceſtum vbi dicit q; inceſtus cōmit
titur ubi cognoſcitur cōſanguinea uel af
finis carnalis uel ſpiritualis. vnde & ad
religioſas perſonas extenditur ſm hoſt.
Sed pe. ꝺ palu. dicit ſic. Septima conclu
ſio q; cognoſcere cognatam ſuam legale3
uel ſpirituale3 uel ad quam eſt publice
honeſtatis iuſtitia non eſt proprie in
ceſtus quia inceſtus non eſt niſi cuz uera
cognata uł affine. Sed papa uel impera
tor non poteſt facere q; ſit cognatus uel
affinis qui non eſt quia iſta ſunt iura ſan
guinis que mutari non poſſunt ſed licet
non ſit inceſtus eſt tamen ſpirituale pec
catum inobedientie ad eccleſiam. Item
pari ratione non eſt inceſtus niſi in gra
du probibito lege nature a qua eſt ſola
conſanguinitas uel affinitas uera ſm pe.
de palu. in. iiii. di. xxxxii. q. i. in. fi. fac.
quod dicit ymo. in ſimili. in cle. i. de offi.
ordi. penult. colum. & in cle. fi. in fi. de
bere. Pro opinione canoniſtarum facit
quia ꝓximitas ſpiritualis maior eſt car
nali. ut in ſpe. de reſcrip. preſenta. §. ra
tione autem impetrantis. circa princi.
Item ſpiritualia ſunt digniora tempora
libus. ut per hoſti. in ſum. de maiori. &
obedien. §. quis cui. Item ſunt fortiora
carnalibus. hoſti. in ſum. de tranſla. epi
§. cuius. circa medium. & in ſum. de ſer. ñ
ordi. §. qualiter liber. propter quod ui
detur q; cōmittatur inceſtus ſpiritualis
& ſic ſit caſus epiſcopalis pro hac parte
qui ſimiliter cōmittitur cū moniali tanq̄
ſponſa xp̄i qui eſt pater omnium. xii. q.
ii. qui abſtulerit & ſic cum affine ſpiritu
ali. ut no. xxvii. q. i. virgineb⁹. facit gl.
in. l. ii. in uerbo filii. de epiſco. & cleri.
facit de cogna. ſpūa. c. i. in v° ſpiritualē
in prin. li. vi. & quod no. in. c. cū cauſaz.
glo. penult. de rapto. & quod no. xx. q.
iii. in ſumma. &. lxxxi. di. miniſtri. & q̄ꝺ
no. Arch. xxxiii. di. eos qui. in fin. facit
optime. xxxv. q. vii. c. uno. iuncto rubro
& quod not. Archi. xxxiii. q. ii. ſi quis
cum duabus. in fi. iuncto. c. ſi quis cum
matre. ibi poſito. vbi dicit Arch. hic po
nitur octaua pars queſtionis in qua pro
bat q; omnes inceſtuoſi zc̄. vnde cū ī illa

viii. pte sit situatum dictum. c. si quis. cū matre. ergo cum cognata spirituali committitur incestus facit. xxxv. q. iii. de incestis. xxvii. q. i. que xp̄o. & in specu. de cogna. spiritu. in prin. & idem uidetur ō incestu legali cuz cognatis adoptiuis. ff. de adopti. & inst. eo. ti. per totuz. & ita in ecclesiis de dicto triplici incestu tenet̄ & obseruatur q̄ ad ep̄m absolutō pertineat facit. ī. q. cxxxvii. ante finem. Sz in adulterio & incestuoso simul non videtur q̄ episcopus possit dispensare & absoluere per nota. per Anth̄o. de butrio. post Ioban. andre. in. c. at si clerici. §. de adulteriis. de iudi. Sed contra credo q̄ possit per nota. per ange. in. l. quedam §. nūmularios. ff. ō eden. & Pe. de anch. in. c. mandato. ii. q. de preben. li. vi. vbi allegat bar. & doc. in. l. ii. in princi. de v̄bo. obli. & per eundē pe. in. c. cum illis. ante finem de preben. libro. vi. & per Anth̄o. in. c. per uenera. xxiii. colum. q̄ filii sunt legi. & satis est q̄ non reseruat̄ pape per no. ī dicto. §. de adulteriis vbi hoc sentit Nico. & videtur casus. ī. c. cū dilectus. lo. ii. de purg. cano. & quod ibi per Io. an. & dominum Nico. circa prī. facit. §. q. lxiiii. CXVI. quero si episcop9 committit alicui uices suas circa cōfessiones audiendas nūquid talis potest circa casus maiores & episcopales. Rñ° nō potest nisi expresse ei q̄mittat extra de regulis iuř. in generali. & de peni. & remi. si episcopus. li. vi. is quoq; cui commissum est non potest committere alteri extra de off. delega. quoniā apostolica. in fine. ſm pisa. in. §. confessor. i. Idem ī summa confessorum lib. iii. ti. xxxiiii. q. li. & intelligas q̄ non potest de iure communi secus quando exprimitur q̄ possit ar. extra de offi. deleg. is cui. li. vi. & p̄ ea que. ibi no. Io. an. ſm fratrem Nico. in addi. Itē taī ñ dispēsat in irregularitatibus in quibus poterat episcopus notat Io. an. in. c. clerici. ante finē. de cle. excōmuni. ministran. Sed quid si dicat episcopus committo uobis auctoritatem meam in foro penitentiali ut possitis absoluere in omnib9 casibus in quibus possum. Rñ° ſm glo. Ray. & in summa confessorum eo. ti. q. lii. Izq oīa dicit nihil excipiat. xix. di. si romanorum. non tamen est tutum propter huiusmodi commissionem generalem vsurpare ea que a iure specialiter episcopo sunt reſuata nisi certum sit q̄ huiusmodi episcopus propter huiusmodi uerba generalia intenderit q̄mittere specialia & tamē que in synodo sua episcopus reseruare consueuit satis credo q̄ per huiusmodi generalia uerba debeant intelligi esse commissa. absolutōnes tñ excōicatōnū que fiūt a sacerdotibus pro furtis & damnis quoruz ignorantur auctores cum non solum pertineant ad forum penitentiale: sed quo ad quid spectant ad forum contentiosum ñ sunt intelligende delegari per huiusmōi uerba generalia & multo fortius nec absolutiones eoruz que in forma iudicii excommunicati sunt pro contumatia aut p̄re iudicata aut p̄ offensa q̄tumcunq; etiā generaliter episcopus committat uices suas quo ad forum penitentiale alicui ñ propter hoc ille sin̄ speciali mandato debet mutare uota aut relaxare iuramenta de quibus certum est q̄ possint uel de quibus est dubiuz an possint licite obseruari. licet de transgressione uoti iam facta & de periurio possint penitentiaz iungere ſm glo. Et subdit in dicta. q. lii. in huiusmodi ergo confessor in dubio nō p̄cedat sed a suo episcopo certificetur ī speciali in quibus casibus uult sibi cōmittere auctoritatem suam & in quibus nō satis videtur posse dici quod huiusmodi concessio sic generaliter accipienda sit sicut sonat. Nam uerba generalia generaliter sunt accipiēda. i. q. i sunt non nulli. & extra de peni. & remi. ne pro dilatione. & extra de decimis. ad audientiaz. p̄sertim in fauorem salutis animaruz quo nihil est fauorabili9. xxiii. q. iii. si hēs. & dicto. c. ne pro dilatione. nisi forte fuisset aliquid tale quod non fuisset delegans verisimiliter in specie concessurus extra de reg. iuř ī generali. li. vi. que autem sint ista cum sint indeterminata satis uidentur relinqui iudicio discreti iudicis & confessoris. de offi. delega. c. de cauſ. ad hoc. §. q. cxiii. ante finem. ſm fratrē Nico. oximi. ī addi. quo ad primū q̄sitū concordat hosti. in summa. de p̄e. & re.

§. cui confitendum. ℣. quid si quis epūs. ubi dicit q̄ si episcopus commisit alicui generaliter uices suas non ad penitentias iniungendas talis nō habebit potestatem in casibus episcopalib9 quia in generali mandato zc̄. quod sequitur pe. de Ancha. in. c. si episcopus. eo. ti. libro vi. Quo ad secundum quesitum pro opinione fratris Nicolai faciunt que dixi in dicta. q. cxiii. ante finem. facit quia satis est habere mentē uerborum no. Io. an. in. c. consuluit. de ser. non ordi. & in. c. inter corpalia. in v̄bo expressam. de trās la. prela. & per bal. in. l. edita. in. xxiii. columna. C. de eden. Itez uerba generaliter prolata quandoq̄ referuntur ad casus specialiter enumeratos. no. Archi. īc. detestanda. de conce. preben. li. vi. & quia ubi non esset clarū de intellectu debemus uerbis inherere notat. Archi. in c. cupientes. §. ad h° de electi. li. vi.

CXVII. q̄ro quid agendum cū quis habet aliqua peccata a quibus ille cui confitetur non potest absoluere. Rn̄° f̄m Thomam in quodlm quolibet sacerdos non absoluit aliquē nisi qui diuinitus creditur absolutus f̄m pisa. in. §. confessor. i. uel etiam de quo dubitatur nec dubitationis facile possit habere certitudo si penitentiam petat. de peni. di. vii. si qs positus. f̄m fratrem Nicola. in addi. Sed postq̄ a deo est absolutus tenetur adhuc ecclesie confiteri & quia dispensatio absolutionis non est tota cōmissa minori tenetur totum confiteri ei & ipse debz absoluere ab omnibus a quibus potest: deinde tenetur eum remittere superiori de residuo absoluendum. ar. xxxiii. q. ii. latorem. & extra de peni. significauit. Idem in summa confessorum eo. ti. q. lxxviii. f̄m addi. post pisa. ceterum si inferior de facto absoluit ponit idem Tho. q̄ non credit eum absolutum tamen excusatur per ignorantiam iuris: non autē sacerdos cui hoc ius ignorare non licet f̄m pisa. Idez in sum. con. eo. ti. q. lxxiiii. Sz certe posset esse q̄ quādoq̄ minus excusaretur confitens q̄ confessor: cum cōfessor non teneat̄ scire omnes casus īmo in communi nec multum subtilia ut not. in sum confes. li. iii. ti. v. q. ii. & unusq̄sq̄ magis obligetur proprie saluti q̄ aliene. de pe. di. iii. qui uult. f̄m fratrem Nico. in addi. Quid si cōfitens sit excōmunicatus & non possit absolui a suo confessor nunquid absoluet eum ab aliis peccatis Rn̄° f̄m Tho. in. iiii. di. xviii. sacerdos nullum excōmunicatum absolueř potest a culpa nisi absolutus sit prius ab excommunicatione quia excōmunicatus non est particeps sacramentorum ecclesie quid ergo si non potest haberi recurs9 ad eū a quo fuerat absoluendus. vide in pisan. in v° absolu°. iiii° f̄m pisa. in. §. cōfessor pri° frater ni. tz q̄ si cōfitēs sit bene dispositus ad petendum absolutionem ab excōmunicatione possit per prius absolui a peccatis. Est enim excōmunicat9 capax penitentie & absolutionis. & ideo si est bene dispposit9 potest a peccato absolui licet confessor non teneatur absoluere a peccatis ante absolutionem excōmunicationis nisi ex hoc maxime damnificaretur: regulari9 tamen fit si absolutur primo ab excōmunicatiōe & postea de ceteris peccatis cum excōmunicatio sit fortius uinculum & hoc seruant qdaz confessores. Sed pri9 dicta sententia benignior est f̄m eum in addi. ubi latius loquitur: cōmunior tamen opinio & regla tenenda est si timeatur q̄ propter huius modi absolutionem a peccatis fieret negligentior ad petendum absolutionem ab excōmunicatione f̄m eundem. Si g° confessor inuenit penitentem ligatum a aliquo casu a quo absoluere nō possit debet absoluere ab omnibus a quibus possit & remittere ad superiorez de illo absoluendum. ut no. de pe. di. i. mensuram. §. non ita. in glo. in casibus. & per hosti. in sum. de peni. §. cui confitenduz. in. iii. colum. ibi sic sunt. Et dicit q̄ ideo dictuz fuit le proso mundato a domino mathei. viii. ostende te sacerdoti ī casib9. s. suis īferiori. vnde cuz postea absoluit episcopus de eo q̄ sibi retinuit hee due particulares faciunt absolutionem integram & una est preparatoria ad reliquam f̄z glo. ray. in. sua sum. li. iii. in ti. de excommunicatione. super v̄. sed nūquid. in v̄bo ad illam zc̄. erat ergo una perfecta absolutio. ut per pe. de palu. in. iiii. distin.

xxiii.q.i.arti.iii. conclusione.ii.& sic ñ habet amplius ad primum confessorem redire a quo fuerat absolutus a casibus a quibus absoluere poterat presbiter ille ſm docto. Si tamen episcopus concessisset huic presbitero casus suos absoluet etiam ab isto.s̄.q.cxvi. Si autem inueīt ipsum excōicatū debet prius absolui ab excōicatione & postea confiteri sacerdoti seu postea ab illo absolui a peccatis suis quia alias absolui non posset tanq̄ priuatus participatione sacramentorum.v̄ cleri.excōmunī.ministran.c.fi. & quod not.in.c.ex parte de offi.ordi.ad hec.s̄.q.Iiii.post medium. & nota q̄ excusatur penitens in illo in quo absoluit confessor non ualens propter ignorantiam facti.ut in summa Antho.in.c.de confessoribus.Ad hoc,s̄ q.xxxxiii. & facit. ī.q.cxxviii.ante.finem. CXVIII. quero nunquid unus sacerdos possit audire & alius absoluere.Rñ° ſm guy.nō quia sacramentum penitentie diuidi nō potest sicut nec alia sacramenta ecclesie. xxiii.di.quorundam. Idem in summa cōfessorum libro.iii.ti.xxxiiii.q.lxxvii. ſm fratrem Nico.oximi.post pisa.in.§. confessor.i.facit quod no.in.c.q̄ sicut. in v̄bo diuidatur.in fine. de electi. & intellige etiam si ambo presbiteri essent parochiales illius.ut per pe.d̄ palu.in.iii. di.xxi.circa prin.& fratrem Antho.in sum.c.de confessione.v̄.quinta conditio confessionis est.ad.hoc.s̄.q.xxxvi.uid. ī.q.clvii.vnde ab eodem sacerdote presente impendi debet absolutio non plus teram ſm glo.Ray.& in summa confessorū.dicta.q.lxxvii.ad hoc.s̄.q.xxxvii. &.ī.q.cxxviii.in fine. CXVIIII. quero vtrum sacerdos possit absoluere illam cum qua peccauit.Rñ° ſm guy.ñ debet quia tollitur ei erubescentia que est maxima pars satisfactionis. vnde debet eam remittere ad alium sacerdotem sicut not.hugo.xxx.q.i.super.c.omnis. & ibi no.& in summa confessoruz eo.ti. q.lxvi. & idem de omni peccato in quo sacerdos fuit consentiēs uel cooperator Si tamen in hiis casibus absoluit ualebit absolutio,concor.Tho.in.iiii.di.xviii. Idem in dicta.q.lxvi.ubi addit ſz eūdē guy.nec est ǫtra q̄ episcopus ñ possit dispensare in simonia cum eo cōmissa quia dispensatio est dignitatis & absolutio necessitatis & ideo non tam facile amittit qs potestatem absoluendi sicut dispensandi ſm fratrem Nico.post pisa.ubi.s̄.cōcordat in effectu Archidi.in dicto.c.omnis. & Io.an.in.c.ii.de ordi.ab episcopo.& ī.q.proxima.& adde no.in specu.de lega.§.nunc ostendendum. v̄sicu.xxiii.in fine.ibi quod autem dixi intellige: si sit uere penitens:secus si eligeret illum qa particeps fuit ad hoc textus cum glosa. xxxix.di.in prin. ut dicit in simili dominus Nico.in dicto.c.omnis.in.columna. ut qua forte alteri ñ diceret.s̄.q.xcix. CXX. quero nunquid sacerdos orientalis audiet confessionem sue uxoris & ipsam absoluat.Rñ° honestius & tutius ē q̄ illa ab alio accipiat penitentiam quia plus uerecūdabitur coram alio & qa marito forte non confiteretur peccata qđ marito displiceret ī uxore utpote formicationem siue adulterium tamen talis sacerdos potest dare ipsi mulieri penitentiam cum sit eius parrochiana.ſz glo.& Arch.xxx.q.i.omnis.ad qđ.s̄.q.proxima.& in summa confessorum eo.ti.que. lxvi.si tamen esset de generatione grecorum.uide.s̄.q.xxxxviii. licꝫ ergo uxor effecta sit una caro cum uiro.xxvii.q.ii. sunt quibilominus absoluitur realiter a uiro licet honestius sit q̄ alteri confiteretur.Similiter & filius licet una persona reputetur cum patre.l.fi.C. de impub.& alis substi. CXXI. quero qđ agenduz confessori: si credit q̄ confessus non faciet penitentiaz aut aliud qđ promittit.Rñ° ſm guy. non debz propter hoc exigere promissionem seu uotum uel iuramentum.Sed sufficit si dicat se habere propositum faciendi & sic debet absoluere simpliciter & sine cōtradictione facta tamen protestatione si suspectus habetur q̄ si non restituet quod abstulit aut nō faciet aliud quod imurgitur fructu cōfessionis carebit. Idem in summa confessorum li.iii.ti.xxxiiii.q.cxxxvi. Excipiuntur excōmunicati qui iurant ut in pisa.in.§.absolutio. v̄ ſz pisa. & frēz Nico.in addi.in.§.confessor.ii. nota g°

unum casum de excõicato qui non solum iurat sed etiã anteq̃ absoluatur prius sa tisfacere debet qñ est excõicat9 ꝑ noto ria seu manifesta offensa. ut in. c. solet. ð sen. excõi. li. vi. & est singlariter expres sum in multis excõicationũ casibus sicut illos discurrenti potest patẽ similiter e tiã in aliis casibus a iure expressis. ut dr̃ in dicta. q. cxxxvi. lz ibi specialiter non ponantur. vnde ꝓ9 post predictũ est in ĩ cendiario qui iniuste ꝓximũ damnificat in incendendo seu ĩcendi faciendo uel hº facientibus auxiliũ seu consiliũ in his dando. Nam & hii non uidẽtur debere absolui nisi prius satisfecerint. xxiii. q. viii. c. pessimã. vbi etiã q̃ iuret ulterius ignẽ non appositurũ zc̃. tercius uidetur contra mutilantem ꝓximũ seu mutilari facientẽ. xxiiii. q. vi. si quis membrorũ. Quartus est cõtra manifestos raptores & eccleſie uiolatores qui nec absolui de bent nec ad pn̄iam recipi in uita uel in morte nisi prius satisfecerint zc̃. de rap to. sup eo. Est tñ aduertendũ ꝑm ho. & in su. con. li. i. ti. xvi. q̃ predicta itelligũ tur qñ raptor seu eccleſie uiolator fuit monitus de restituendo & post admoni tionẽ diu in contumatia ꝓseuerauerit ali as dicta pena non obtinet ut in. c. fi. de sepul. & de rap. in litteris. Quintus est contra manifestos usurarios qui nec ab solui nec ad confessionem admitti debẽt nisi prius zc̃. de usuris q̃q̃. li. vi. Sextus vr̃ contra sacrilegũ. s. qui aliquid abstu lit de loco sacro seu qui iniuriatus est ꝑ sonis eccleſiasticis qui non vr̃ absoluẽd9 si admonitus prius non satisfecerit. xvii. q. iiii. si quis inuentus. ut ibi dr̃ ꝑz fratrẽ Ni. in addi. & istos casus ponit gl. xi. q. iii. cum aliquis. & de purg. can̄. c. inter. in vº adiuret. & adde. ĩ. q. cxxxix. faci unt no. ꝑ an. ð bu. in. c. ii. q̃ cle. uł uouẽ.

CXXII. quero an confessor teneat̃ ad memoriã confitenti reducere peccata q̃ audiuit uł scit eũ cõmisisse. Rñº ꝑz guy. si scit uel habet ꝓbabilẽ opinionez dz ei ad memoriã reducer̃ quia timere potest ne confitens super hoc crassaz habeat ig norantiam uel q̃ non adhibeat debitam diligentiã. s. ad recolenda peccata sua ut in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. lxxxv. vbi hec notant̃ ſm fra. Ni. pº pisa. & ut peĩ tens bene recordetur ꝺ peccatis suis cõ sideret & distinguat diuersa tempa ipi9 diuersa loca diuersos status diuersa offi cia. & de simi. facit. s̃. q. cxiii. in fi. & q. xl.

CXXIII. quero an confessor teneat̃ in aliquo penitenti. Rñº bonum est q̃ in aliquo releuet penitentẽ & cum eo onus pn̄ie portet. de pe. di. vi. c. i. v. cognito. s. cõpaciendo orando ꝙ eo & eti am ieiunando. ad hoc. l. di. ponderet. & in aureo reptorio de reg. pn̄ie. ad fi. & dz condescendere peccatori per cõpassi onẽ & misericordiã. ꝑz Arch. in dicto v. cognito. q etiã dicit ꝺ pe. di. i. ꝑpens. pº mediũ. q̃ sacerdos discret9 dz cõpati pe nitenti & onus pn̄ie secum portare & in oĩbus quibus potest consolari & adiuua re. de pe. di. vi. qui uult. ꝑm hug. & per ho. in su. de pe. §. ii. quo teneꝯ. v. ii. tene tur. & v. sed & teneꝯ. & v. fi. & eq̃rso ad quid teneatur penitens confessori, ui de per eundem in sequenti. §. v inter alia concludit q̃ non teneꝯ cũ confitetur ali quid de necessitate offerre p̄sbitero etiã non parrochiali rõne confessionis seu pe nitentie ut ibi latius. ad qð. s̃. q. cxiii. in fi. Inde textus ĩ dicto. c. omnis. dicit. q̃ sacerdos procedat moꝝ ꝓti medici. i. ut paulatim medicina adhibeat̃. Nã in mul to contristatur natura mediocri aũt gau det. ut per arch. de pe. di. i. medicamen tum. & dicuntur medici animaruz. ut ibi & in. c. cum infirmitas. de pen. & remi. & tenent̃ penitentibus ad curam & dili gentiaz sicut & medicus carnalis. ꝑz ho. & doc. in. c. ii. de cle. non ordi. mini. Itez tenetur docere eum formã confitendi. ut dictum est supra. q. cxiii. ãte finẽ.

CXXIIII. quero si sacerdos habeat a liquos prochianos surdos cecos mutos uel furiosos uel demoniacos & similes quos scit esse in peccato mortali quid fa ciet. Rñº ſm ray. debet facere posse su um ut inducat eos ad penitentiam ſm q̃ est possibile q̃ si non possit ꝓficere oret & faciat orari ut deus illustret corda eo rum. de conse. di. iiii. c. solet queri. ꝑz pi sa. idem in su. con. eo. ti. q. lxxxviii. ubi etiam dicitur q̃ hicz sacerdos faciat nũc posse suũ tñ est casus in quo non excusat̃

vꝫ ſi negligentia ſua preceſſit huiuſmodi caſus hec ibi ſm fratrem Ni. & ē ſcienꝫ q̄ furioſis ſeu amentibus in mortali exiſtentibus nullū poteſt dare remediū niſi reuertantur ad mentem quia ipſi & dormientes equiperantur & intelligunt̄ q̄ ſeuerare in eadē uoluntate & ſtatu quo erant immediate ante dormitionem uel amentiam quouſq̄ dormientes exiſtunt ſeu amentes. extra de bap. maiores. ad fi. ideo non reſtat q̄ eis niſi oꝛo ſm frēꝫ Ni. in addi. & facit. ī. §. q̄xim. q. cxi. & q̄ negligentia faciat aliquez teneri. uide no. de offi. Arch. ea. q. & qñ iudex dicatur negligens. q̄ Archi. in. c. i. glo. ii. de iniuriis. li. vi. & negligentia in prelato ē peccatum mortale. no. in dicto. c. ea. q. & per fra. in. c. excōicam⁹. in fi. de heꝛ. & per Io. an. in. c. inter cetera. circa fi. de offi. ordi. & no. q̄ paria ſunt lente & negligenter Arch. in. c. cū plures. ad fi. de offi. delega. & adde. ī. q. proxima.

CXXV. quero quid agendum ſit per ſacerdocem cum uidet q̄rochianū publice peccare. Rñ° primo debet ipſuꝫ monerꝛ & inducere ad contritionem declarando illi q̄ cogitet cōmiſſa per eum & ſimilia. de quibus. §. q. xlv. Item pudorē de peccatis cōmiſſis. Item deteſtationeꝫ peccati q̄pter cuiꝰ uilitatem ipſe peccator factus eſt uilis & abiectus. Item timorem diei iudicii & pene gehenne. Item āmiſſionem q̄ie celeſtis & de multiplici offenſa creatoris: & deſpe ueniē q̄ ut dictum ē. §. q. xlv. &. ī. q. cxxxix. Nō enī deſperandum eſt de uenia ut fecit Caym quia plus poteſt deus dimittere q̄ homo peccare nec eſt cum origene nimis preſumēdum de dei miſericordia ſi ita granū. i. animā uel cogitationeꝫ inter duas molas has. ſ. timoris & miſericordie conterendus eſt ut ex farina ſic trita barutello diſcretionis mundata aqua lacrimarū commixta bonum panem & delectabilem in clibano cordis igne caritatis decoctum paremus & offeramus hoſpiti nobiſcuꝫ cenare cupienti. ut per. ho. in ſu. de peī. & remi. §. quibus. & in. §. qualiter ſacerdos. Si aūt nec ſic q̄ficit & parrochian⁹ adhuc non uult confiteri & publice peccat & nullo mō induci poſſit: debet ſacerdos premiſſa monitione eū excōicare uꝫ ſuperiori denunciarē. xxxii. q. v. precep tum. Et ſi habeat odium contra fratrem debet eum ad pacē faciendā compellerē. xc. di. placuit. &. c. ſi quis contriſtatus. xxii. q. iiii. qui ſacramento. debet etiam cōpellere ipſum ad penitentiā agendam de q̄prio fornicatione & aliis crimibus de ſpon. ad audientiam. in fi. & ſi ſpinobediens fuerit expellat̄ ab eccleſia nec poſtea de facili admittatur. xi. q. iii. qui in bēte. latentia uero dicta uindictā ñ bñt xxii. q. v. c. xp̄iana. vi. q. i. ſi omnia. de ſymo. ſicut. i. in fi. vnde in foro penitentiali ñ cadit abſoluta cōpulſio. no. arch. in. c. ſi pauper. de preben. li. vi. niſi publice peccaret quia tunc poſſet ſacerdos inuocare brachium ſeculare. ut per Io. an. in. c. omnis. de pe. & re. in. v. colum. & uide eum in. iii. colum. Verum circa hanc compulſionē parrochiani doctrina Aug. & gregorii eſt ſequenda. ſ. q̄ prīo arguet oportune. ſ. āmonēdo & corripiendo: ſo importune ſuſpendendo & īterdicendo: tercio creſcente contumatia excōicando. xxiii. q. iiii. ita plene. &. c. forte. &. iii. di. ſic rector. Sin aūt hoc como de fieri non poſſit forte q̄pter multitudinem uel potentiā hoīm admoneat eos uerbis & terreat q̄tuꝫ poterit & faciat q̄tum in ſe eſt quicquid poſſit & ſic liberabit animā ſuam dicens cum apō munde ſunt manꝰ mee a ſanguine omniū vīm lxxxiii. di. epheſis. lxxxvii. diſ. qđ attinet. &. xxiii. q. iiii. diſplicet ſꝫ ho in di. §. qualiter & ad hoc ultimum uide in ſu. q̄ eundem in ti. đ renunc. §. cui. v. graue ſcandaluꝫ. & ſequentib⁹. CXXVI. quero utrum liceat ſacerdoti inquirere a confitente ſpecificationem q̄ſone cum qua peccauit. Rñ° ſm ray. ſicut cōfitēs non debet ſpecificare niſi ut dicit̄. §. q. xxxv. ita nec ſacerdos debet interrogarē niſi ut ibi dī. Idem in ſum. con. eo. ti. q. lxxxvii. ſm fratrem Nico. poſt piſa. in v° confeſſor ſo. ad h°. ī. q. proxima. & di. q. xxv. et uide oīo. ī. q. clxv. ad fin. CXXVII. quero an interrogationes ſint faciende in ꝯfeſſione. Rñ°. ſm ray. q̄ ſic dūmodo diſcrete fiant de quibus habes plene. de peni. di. v. c. i. et di. vi.

c. qui uult. in prī. & ultra medium. & extra de pe. & remi. omnis. §. sacerdos autem. & debent esse interrogationes prī cipaliter de septem uicijs capitalibus q̄ sunt Superbia auaritia gula luxuria inuidia & accidia. ſm pisa. predicta plenius dicunt in su. confessorū. li. iii. ti. xxxiiii. q. lxxxiii. & non solum interrogationes sunt faciende de hijs uicijs sed etiam de articul fidei & de sacramētis ecclesie & de preceptis decalogi & de operibus caritatis & de pītia confitendi & de multis aliis & de circunstantijs eorum que sunt quis quid ubi p̄ quos quotiens cur quō q̄ de quibus circunstantijs clarius dicit in dicta. q. lxxxiii. & s̄. q. lx. & q. cxiii. in fi. ſm fratrem Ni. in addi. & de interrogationibus habes. s̄. q. xxxviii. & de istis circunstantijs cōsiderandis & de cautelis penitentis. de pe. di. v. per totam. & di. vi. in prin. dicuntur autē circuustātie ille ꝺ quibus subā facti circuit & ad factum circunstāt ut p3 in cle. constōez. de electi. & debent fieri discrete. de pe. di. vi. post prī. & ibi no. in glo. ar. q̄ specialiter ubi etiaz textus dicit sic. diligēs igitur inquisitor subtil inuestigator sapienter & quasi astute interroget a peccatore q̄ forsitan ignorat uel uerecundia uelit occultare zc̄. facit ꝺ homi. ex lr̄is. i. & quod ibi per Io. an. & de hijs interrogationibus plene in su. asten. lib. v. ti. xvii. & in su. Antho. c. de confessione. v. octaua q̄ sit fortis. & in. c. de bonitate confessoris. & per ho. in sum. §. que īterrogationes. ubi etiam de interrogationibus faciendis circa peccata mortalia: ꝺ quibus peccat mortalibus no. in. c. iiii. de cōsti. & in reptorio aureo. spe. ꝺ reg. pnīe iniungende. §. scire etiam debet circa prin. que sub hoc vbo saligia continētur. vñ uersus. Vt tibi sit uita semper saligia uita. v3 Superbia auaritia luxuria ira gula inuidia & accidia siue tristitia. i. tediuz boni. ad quod. s̄. q. lxvi. vñ laud. in sacramentali in Rubri. ꝺ pnīa dicit sic dat septem uicia dictio saligia. Et similr̄ interroget sacerdos de quinq̄ sensibus corporis sc3 Visu auditu gustu tactu & odoratu. ꝺ q̄bus no. ff. de acqui. po. l. qꝺ meo. & p̄ Io. an. ī prin. decretaliū. in v°

Gregorius. ad fi. & in prohemio. in prī cipio. & per ho. in sum. iii. carta. Nā potest cum ipsis mortaliter peccari. Psal. In exitu israel. zc̄. & quod no. de su. trini. glo. i. in fi. Itē īterroget de ꝺcalogo .i. decem mandatis & preceptis legis q̄ sub hijs ꝺbus continentur. Vnum creꝺ deū ne uane iures p̄ ipsum. Sabbata sanctifices habeas in honore pentes. Non sis occisor fur mechus testis iniquus. Alterius nuptam nec rem cupias alienam. ad hoc quod no. in. c. i. in v° dispositōez. de summa trini. & in. c. fi. gl. i. ꝺ consue. & quod no. Io. an. in. c. deus qui. in fin. de peni. & remi. Similiter interroget de articulis fidei qui sint. xii. & continent in simbolo. de quo simbolo & ipsius ptibus & auctoribus eius plene no. li. dist. c. i. in. v° apīos. & ibi per archi. dr̄. n. simbolum quia unusquisq; apīorum posuit bolum. i. pticulam unam & fecerunt credo. zc̄. ad qꝺ. x. q. i. placuit. & ꝺ isto & de aliis simbolis. no. ī Rubrica de su. trinitate. in glo. in fi. vbi etiam no. q̄ articuli fidei ſm decretistas sunt septem s3 ſm theologos sunt. xii. īmo ſm aliquos sunt. xiiii. qui ad. xii. reducunt. ut per Io. mo. de sum. trini. lib. vi. & Io. cal. in summula sua eo. ti. debet tamē sacerdos esse cautꝰ ut non plures interrogatioēs faciat q̄ expediat & specialiter interrogationibus modi peccandi & maxime in peccato fornicationis & gule cauendum est ne forte sibi modum quem nunq̄ audiuit aperiat et sic ad peccandum q̄ nunq̄ fecerat quodāmodo instruat et inducat ad quod. s̄. q. xxxviii. Si tamen aliquis non confiteretur nisi interrogaretur nō reciperet fructum confessionis. de pen. di. i. §. contra. v. Item taciturnitas. et. s̄. q. xxxviii. CXXVIII. quero q̄d agendum si confessori occurrat dubium super confessione. Rñ° q̄ hec dubitatō aut procedit ex uarietate opinionum doctorū aut ex sua īperitia. in primo casu dicit glo. ray. in ti. de mrīo. §. sed nunqd peccant uxores sup̄ v° abstinendum. q̄ hoc casu non est precipitanda snīa nec deneganda absolutio sed uia tutior est consulenda et terror incuciendus ex piculo quod uidetur uerū cum penitēs ex aliq̄

probabili ratione adheret opinioni alicuius notabilis doctoris uolens eam tenere. Nam hoc casu propter uarietatez prudentium doctoruz confessor consulēdo sibi uiam tutiorem & quod sibi ueriꝰ uidetur ꝑm deū si acquiescere nolit illud supra suam conscientiā relinquat quādo uero aliquis non habet in se aliq̄ bonam rationem quare magis debeat opinioni unius q̄ alterius adherere conuenienter remanet in dubio: propter quod si dubium sit super aliquo utrum sit peccatum uel non omnino est necessariuz q̄ ab illo abstineat & de illo debite peniteat eligendo partem tutiorez ne alias discrimī se exponat. ut. s̄. q. xxxxi. Si uero dubium non sit principaliter super peccato. ſz utrū quis teneat ad aliud faciendū uł dandum seu penaz subeundam debet benignior sentētia eligi: videlicet in bꝰ dubio quis ad nihil obligetur. Nam in duꝰ regulariter pro reo danda est sententia nisi in causa matrimonii dotis uł libertatis seu testamenti quando pro istis data fuerit sententia. ut in. c. fina. de re iudi. & in. c. cum sint. & in. c. odia. de regulis iuris. li. vi. &. ff. de legi. l. benignius. nisi forte esset aliquid faciendum quod posset faciliter expediri: ut si dubiteť vtrū quis sit excommunicatus & possit como de facere se absolui ad cautelam tunc. n. est consulendum pro tutiori parte q̄ bꝰ faciat & sic potest intelligiqđ dicit glo. Ray. & ponitur in summa confessorum. li. iii. ti. xxxiii. q. lxix. q̄ si iudex ecclesiasticus dicit scias te excōmunicatum uel huiusmodi uerba: q̄ si de excōmunicatione per talia uerba agatur in foro iudicii non reputabitur excōmunicatus nisi alias constiterit de intentione excōmunicantis ut quia semper solitus est sic dicere quando excōmunicat uel alio modo. In foro autem penitentiali eligenda est in dubio tutior uia ut. s. talis reputetur excōmunicatus & impetret absolutionem. Et idem consulit hosti. in his & similibꝰ quando dubitatur de excōmunicatione. Item q̄ dictum est quando uehemens uł probabilis coniectura non esset in cōtrarium quia inspicimus in obscuris quod ē ueri similius: uel quod plerunq̄ fieri consueuit. ut in. c. inspicimus. de reg. iuris. li. vi. ut si constet aliquem fuisse excōmunicatum & dubitetur utrum fuerit absolutus tunc enim habebitur pro excōmunicato donec de absolutione legitime cōstet. ut in summa confessorum. lib. iii. ti. xxxiiii. q. xxxxviii. Itez si sit publica fama de delicto uel excōicatione. ut extra de senten. excom. cum desideres. §. ꝓo v̄ dicitur q̄ si est publica fama aliquem v̄beraſſe clericum q̄ nec episcopus nec aliquis ibi communicare debet nisi ad arbitrium episcopi de hoc se purgauerit uel ad cautelam absolutus fuerit. Si autem procedit dubitatio ex imperitia confessoris tunc querat consilium p̄ti. extra ō peni. & remi. omnis. q̄ si habere nō possit remittat confitentem ad confessorez scientia & conscientia prudentiorez sicut medicus imperitꝰ debz ad p̄itiorē egrotum remittere. ar. de pe di. vi. qui uult. q̄ si nec hoc fieri possit exigat ō confitēte q̄ sit p̄atꝰ facere omne illud ad quod obligatur & querē diligenter illud nescere a peritis iuxta posse & ꝙsulat confitenti quod tutius est & in dubio absolutionem sibi non retineat ut dictum est sed ipsum inq̄tum auctoritas sua se extēdit absoluat. de pe. di. vii. siquis positꝰ. ubi dať absolutio penitenti in extremis licet de eius salute penitus dubitetur ut ibi. & eo. ti. c. nullus. ꝑm fratrem Nico. oximi. in addi. ad pisa. in. §. confessor. ii. nota tamen q̄ si querit consilium non debet nominare personaz nisi necesse sit & cum licentia cōfitentis. ut per pe. de palu. in. iiii. di. xxi. artiº ꝓ conclusione. ii. post prin. &. ī. q. i. cvii. an autem absolutio fieri possit per litteram. Rñº ꝑm gl. ray. & in summa confessorum. lib. iii. ti. xxxiiii. q. lxxvii. q̄ non sed presens confitēs a p̄ite sacerdote possit absolui fa. de peni di. i. quem penitet. Ex quo patet q̄ eodem modo non possit fieri p̄ nūcium. Similiter nō possit unus audire & alius absolueř. s̄. q. cxviii. absolutō uero ab excōmunicatione fieri posset etiam ī absentia quia ignorans & inuitus ab ea posset absolui. ut in summa con. li. iii. ti. xxxiiii. q. cxiii. ꝑm fratrem Ni. v̄. s̄.

CXXIX. q̄ro an sacerdos primo dēat

absoluere q̃ penitentiam dare frater Nico. oximi. in addi. vbi. s̃. Rn̄det ꝓ ut etiaz notauerat in directoria li. i. ti. xv. §. cxxiiii. qꝫ non quia cū in penitētie īpo sitione appareat tercia pars principalis materie ideſt satisfactio quatenus est ex parte peccatoris sine qua saltem in affe ctu non est perfectum hoc sacramentuz nec possit debita forma apponi per mi strum donec ipsa materia debita primo integre sit peracta que in tribus cōsistit scz cordis contritione: oris cōfessione & operis satisfactione. ar. extra eo. qō qui dam. ideo hunc ordinez debet confessor seruare in penitentie sacramento. primo debet audire confessionem. secundo im ponere penitentiam. tercio absoluere sa cramentaliter. ut in cle. dudum. §. statu mus. de sepul. ubi hoc no. guy. & Io. an. hec ibi: videtur ergo qꝫ nisi impositio pe nitentie precedat absolutionem ipsa ab solutio sit nulla. Sed forte possz excusari si statim post absolutionez anteq̃ diuerta tur ad extraneos actus imponatur peni tentia. Nam quod fit in continenti uide tur ineſſe. C. de pactis. l. petens. tutius tamen est qꝫ precedat ut ex predictis pz ſm fratrem Nico. ubi. s̃. & qꝫ penitētie impositio precedere debeat absolutōnē tenet glo. in dicta cle. dudum. in v° audi re. ubi idem zen. & laud. & Io. de ymo. in. xi. colum. & sequen. super dicta glo. & idem Archi. in. c. ad apostolice. in v° satisfactionem. de re iudi. li. vi. Aliqui tamen optimi confessores non curant ō hoc & primo absoluunt & postea peitē tiam imponunt & satis est qꝫ habebat ꝑ positum satisfaciendi ad arbitrium cōfes soris. Nam absolutio spectans ad oris cō fessi onem precedit satisfactionem & sic quo ad ualiditatez absolutionis non req ritur qꝫ precedat impositio penitentie li cet quo ad cōgruitatem satisfactionis & penitentie bona sit practica confessoruz qui primo imponunt penitenti unum pa ter noster & illud dici faciunt ut dicunt & faciunt absolutionem & penitentiam subsequēter imponūt talis enim paruula penitentia habetur pro parte penitētie qua pacta possit p̄sbiter in imponēdo pe nitentiā & satisfactionē contra ca nones penitentiales dispensare alias non possz ut no. xxxi. q. i. illud. & ī. c. at si clerici. §. de adulteriis. de iudi. in v̄bo penten tiam. & in. c. ex litteraruz. in fi. de eo q̃ duxit in matrimo. & in. c. fi. de fur. & ī specu. de dispen. §. nunc de episcoporuz. v̄. lxxiii. &. §. qualiter. ī prin. & per Io. an. in. c. i. q̃ cle. uel uouen. & in. c. signifi casti. i. de homi. & per fra. in. c. ex teno re. de tempo. ordi. in principio. & in. c. dilectus. ii. in. iii. colum. de symonia. & sufficit quecunqꝫ pars penitentie primo acte per notata in dicto. c. illud. in cle men. i. in v̄bo parte. de foro compet. & per supradicta facit in simili. ī. q. cli. ꝑ totam. &. ī. §. proximo. q. cv. sic g° ꝑs penitentie non habet precedere absolu tionem: sed integre penitentie impositō nem & sic congrue sequitur dispensatio & penitentie integre impositio & uidet omnib9 satisfactum quod nota. Et nota qꝫ par ius est ligandi & soluendi ut dicit spe. de peni. & remi. v̄. quidam autez al legant. de peni. di. i. uoluissent. sed arch. post laud. dicit qꝫ maius est ligare q̃ sol uere quia promptiora sunt iura ad absol uendum ut ponit. xxi. dis. inferior. Con clude igit̄ breuiter ex predictis. nā aut queris an impositio penitentie debeat precedere absolutionē & q̃ plures doc. dicunt qꝫ sic qꝫ videtur tuti9 ſm alios qa ualebit absolutō non precedente penitē tie absolutioñ ut. s̃. Aut queris an pars penitentie precedere debeat absolutio nem & minime per predicta: an uero di spensationem seu integre penitentie ab solutionem & v̄r qꝫ sic ꝑ dictas allegatō nes nisi saluaret̄ ꝓpter ꝓpositū satisfaci endi ad arbitrium 9fessoris ut. s̃. & quia imponit̄ aliqua pars penitentie inconti nenti facienda ꝑ p̄missa ideo securior est uia & practica prefata ut omnibus opi. satisfaciat. CXXX. quero de forma absolutionis a peccatis. Rn̄° forma ab solutionis in sacramento penitentie ſm forma absolutionis Al. & Tho. in. iii. parte. q. lxxxiiii. est. ego absoluo te. expressis tamen illis a q̃ bus fit absolutio alias sup nullo absolu tio fundaret̄ & p̄mittitur oō miserere mei. zc̄. ne forte defectus sacramenti ī pediatur ex pte penitētis. Item postea

conuenienter apponit In nomine patris & filii & spiritus sancti, zc̃. ut exprimatur q̄ sacerdos non propria auctoritate absoluit sed quasi minister & hoc relinq̄tur arbitrio sacerdotis nec etiaz requiritur īpositio manus quia hoc sacramentū non ordinat̃ ad consequendum aliquam excellentiam gratie sed ad constituendū remissionē peccatorū magis competerz crucis signa° quia per sanguinem crucis xp̄i remittuntur peccata & tñ non est ō necessitate sacramenti. ſm pisa. in. §. absolutio. vi. & refert Arch. de pe. dis. 1. v̄bum Inno. & ho. dicere absoluo. 1. denū cio te absolutuz q̄ non esses nisi absolutō nem peteres ut in. c. omnis. de pe. & re. uł absoluo te a pena eterna ī tempali tñ mutata. ad hoc. de pe. di. 1. si peccatum. &. c. sicut primi. & de pe. di. vii. c. fi. ſz eos. in. c. significauit. de pe. & re. vbi etiam refert Iob. an. & alii. ad idem per ymo. in cle. 1. de priuile. in fi. & ibi per fra. in. xxxv. q. in fi. & ſm hoc v̄bum absoluo stat ꝓprie quatenus aliquid remittit̃ de pena tempali ō quo. ī. q. cxxxiiii. & super hoc uideas nota. per ho. in sum. de remissi. §. 1. & per Io. an. in. c. ad liberandam. in. xi. colum. de iudeis. & ad de no. p̄ arch. xxiii. q. v. remittuntur. ubi sic dicit: dū queritur quid dimittit sacerdos quidam dicunt q̄ cū peccator dupliciter ligatus tenetur. 1. cecitate mentis & debito eterne damnationis alteruz. 1. future pene debitum dimittitur per sacerdotem. 1. officio sacerdotis. Alterum uero operatione diuina dumtaxat & ut dicunt alteruz facit p̄ se alterū per ministrum suum. Alii dicunt q̄ utrunq̄ per se dimittit deus quia & aīam mundat a macula & a debito mortis absoluit: sacerdotibus autē tribuit potestatē ligandi atq̄ soluendi. 1. ostendendi hoīes ligatos atq̄ solutos. Nam ut dicit Ieronim9 de sacerdotibus hii dimittūt peccata uel retinēt dum dimissa a deo uel retenta ostendunt uel indicant: ligant etiā sacerdotes dū satisfactionem pn̄ie cōfitentibus īponūt soluunt cum de ea aliud dimittūt uel purgatos p̄ eam ad sacramentoruz cōmunionem admittunt uel ligant cū excōicando ab ecclesia seperant: soluūt cū absoluēdo ecclesie reconciliant. Sed q̄m non nunq̄ soluunt uel ligant indignos mirum si tūc ligari uel solui in celo dicuntur. Sed hoc intelligitur in illis quorum merita solui uel ligari postulant quoscunq̄ g° soluūt uel ligant adhibentes claues discretiōis eorum meritis sn̄ia carente errore solūunt̃ uel ligātur apud deū. Sed ad euidētiorem ueritatem premissorum sciendum est q̄ illa auctoritas Quodcunq̄ ligaueris zc̃. xxiiii. q. i. quodcunq̄. quomō ītelligenda sit dubitatur & exponitur frequenti9 sic. Quodcunq̄ ligaueris scilicet iuste claue nō errante. Sed obicit̃ si iuste soluit uel ligauit prelatus ecclesie qui ligat̃ uel soluitur ab eo pri9 est a deo ligatus uel solut9. 1. q. 1. ut euidenter. xxiiii. q. iii. c. iii. g° ligatio uel solutio prelati non est causa quare liget̃ uel soluatur q̄s apud deum. Que est g° potestas quā cō tulit dominus petro p̄ v̄ba predicta & vr̄ q̄ nulla. ar. de pe. di. 1. v̄bum. per hoc addiderunt quidam exponi ligaueris. i. ligatū ostenderis. solueris. i. solutū ostēderis. Non enim proprie ligat uel soluit prelatus: sed habet tantum potestatem ostēdidi ligatuz uel solutum dominus autez per se ligat uel soluit. xi. q. iii. nemo. Sed adhuc obicitur q̄m hac ratione omnis iudex secularis habet potestatem ligandi & soluendi quoniā habet potestatem ostendendi aliquem ligatuz uel solutum. Sed respondent q̄ licet iudex secularis habeat hanc potestatem: non tamen eam habet ut clauem a deo datā: uel hn̄t hant potestatez p̄rio prelati uero ecclesie principaliter. Alii dicunt q̄ uerius diceret q̄ prelatus non soluz ostendit quē ligatum & solutum: sed etiaz quem ligat & soluit quo ad ecclesiam militantem & hanc potestatem habet a deo. vnde in ligando & soluendo minister dei dicit̃. xv. q. i. necis. & ꝓpter hoc dicitur q̄ nulli9 potestatis iura exercet. de pe. di. 1. v̄bū. Sz adhuc restat obiectio prima. ſz dicas q̄ ligatio uel absolutio prelati nō est cā quare aliquis ligetur uel soluatur in celo: sed sic dicitur quia frequenti9 se 9comitantur uel quia debent se se cōmitari. xi. q. iii. tunc uera. uel ſz eos p̄cise dicas q̄ est quoniam si ligatio uel absolutio

p̄lati quo ad ecclesiam militantem facta contemnatur ex cōtemptu ꝛ etiā si alia cā non subest quo ad deum ligat⁹ habetur ar. xi. q. iii. §. cum ergo. xxxiiii. q. iii. no tandum. in fi. & ꝓz hoc plane sine aliqua expositione auctoritas ut sonat intelligi tur ut & de iusta ligatōe uel solutōne lo quatur. de hoc etiaz no. in dicto. c. quod cunqz. xxiiii. q. i. &. q. ii. c. ii. ita refert Archi. in dicto. c. remittuntur. xxiii. q. v. & de dicto intellectu sz iuste & claue non errante habetur per host. in summa. de remissi. §. i & per Io an. in. c. a nobis. ii. de sen. excōica. ii. colu. facit quod no. xxiiii. q. i. manet. &. q. ii. c. ii. & per Ni colaum in. c. fi. de excessibus prelatorū. nunq̄ tamen ꝓbatur q̄ ecclesia Romana a recta fide errauerit ut dicit host. in su. qui cle. uel uouen. §. fi. penult. columna vnde legitur in legenda penthecosten. ī vi. columna. q̄ dum sacerdos absoluit a culpa absolutum esse insinuat & penam purgatorii in tempus breuius cōmutat & etiam de ipsa temporali partez relax at. ad q8. s̄. q. cxiii. ad fi. &. s̄. q. xxix. & facit ad predicta. de pe. di. iii. §. huis auctoritatib⁹. & de conse. di. iiii. nemo. vnde penitens dicitur confiteri deo in p̄ sentia sacerdotis no. de. pen. di. ii. si enī inquit in v° aduocatum. & sic sacerdos ministerio non auctoritate dimittit. de consecra. di. iiii. aliud. ut no. Arch. ō pe. & remi. c. fi. glo. iiii. ad hoc. s̄. de sacra. in cōi. in prin° . Et ideo dicit laud. in sa/ cramentali q̄ sacerdos absoluit duz ostē dit peccatum dimissum. Secundo dum pe nam eternam in temporalem īmutat. ter cio dum ex certa sciētia ō pena ad instar periti medici propter debilitatem paci entis vtute clauis dimittit. Quarto duz restituit excōicatū ad cōionem sacramē torum uel alia ligamina remouet sed hoc in foro cōtentioso ꝑm eum in dicto sacra mentali ꝑa carta. Et cōclude q̄ sacerdos dicicur soluere uel ligare tribus modis. vno modo per ostensionem ostendendo solutum uel ligatum: ligatum dico cū nō absoluit. licet enim peccator per contri tionem sit a deo absolutus adhuc tamen in facie ecclesie manet ligatus & sic intel gitur. de pen. di. i. q̄tumlibet. Secundo modo ligat sacerdos dando penitentiam ad quā obligat peccatorem & soluit dū de pena sibi debita dimittit uel ad sacra menta admittit. de pen. di. i. multiplex. Tercio modo per excōicationem & ab solutionem ab ea. xi. q. i. nemo. fit autez absolutō a peccatis realiter per minis te rium sacerdotis. Non quidez principali ter & auctoritatiue quia hoc est propri um dei. de pe. di. i. v̄bum. nec tamen solū ostensiue quia & hoc faciebant sacramē ta ueteris testamenti. nec soluz depreca tiue quia sic magis absolueret bonus lai cus q̄ malus sacerdos. Nec solum per cō tritionem confitentis quia tunc nunq̄ qs sibi efficeretur de attrito contritus. Sed operatur instrumentaliter absolu° ad remissionem disponendo ad gratiam & sic nisi ponatur obstaculuz facit de attri to contritum & iam contrito adauget gratiam ꝑm pe. & Thomam. & fit hoc uirtute clauiuz que dicuntur plures ī ef fectu quia una est potentia discernendi alia diffiniēdi vna tamen est essentialiter sz potestas iudicandi in foro anime col lata a deo & ī anima impressa indelibili ter per susceptionem sacerdotii. ꝑm pe. de palu. ut refert fra. An. in dicta su. iii. pte. c. de absolutione. & de clauib⁹ eccle sie seu sacerdotis. vide pe. ō palu. in. iiii. di. xix. q. i. vbi etiam de effectu clauium quo ad remissionem culpe dicens q̄ ma cula anime nihil aliud est q̄ priuatio gra tie. & remissio quo ad maculam non est a liud nisi restitutō gratie per penitentiā sicut macula lune ē priuatio lucis & pul chrificatio est illi⁹ illuminatio & hic ea dem est remissio quo ad culpam quia cul pa est defectus uoluntarius. Sed omnis priuatio gratie est defectus q̄dam uolū tarius siue uoluntate p̄sone ut in morta li actuali siue uoluntate nature ut in ori ginali ideo. zc̄. Item ubi remittitur cul pa mortalis remittitur pena eternalis . Cum ergo de⁹ culpam remittit & penā eternam. extendunt autem se claues ad remissionem culpe ex dispositione sac ra menti. Similiter extendunt se ad rem ssi onem pene quia deus remittendo culpā cōmutat penam eternam in tempalez & iō uis clauiū nō aliter valz ad remissionē

forma a absolu

pene eterne q̃ disponendo ad remissionē culpe. Itez ualet ad remissionem pene tē poralis p̄m maiorem & minorem contri tionem confitentis & erubescentiam & huiusmodi posset tamē esse tam frequēs confessio q̄ uis clauium delet omnē pe nam debitam & tunc non fieret nisi aug mentum gratie. ad hoc. s̄. q. viii. Itē uis clauium est ad ligandum ad penam tem/ poralem quod fit p̄m q̄titatem culpe & dolorem & huiusmodi zc̄. Non tñ est ar biter ad libitum sed p̄m rationem rectaz sicut ut latius p̄ pe. ō palu. in. iiii. di. xix. q. i. circa fi. Item sacerdotes ueteris te stamenti non habuerunt claues regni ce lorū & in nouo testamēto soli sacerdotes habēt claues has ꝓprie dictas quia sunt ad aperiendū celū immediate lz dispositiue & dicuntur claues ordinis. Sz clauef iurisdictionis que mediate ad illud dispo nunt posset habere non sacerdos cleric9 tamen: non tamen bigamus papa tamen posset clauē iurisdictionī & laico & femi ne cōmittere q̃uis non deceat & dic q̄ 9 fiteri spectat ad claues ordinis tm̄ excō municare iurisdictiōis tm̄: soluere & liga re quod est utriusq; ut latius per eundē ea. di. q. ii. & de clauib9 ecclesiasticis & ipsarum uirtute & similibus per guy. de monte lauđ. in sacramentali p̄a carta. & de forma hui9 sacramenti plene per pe. de palu. in. iiii. di. xxii. q. iii. per totum.

forma et modus absolutionis

Ex cuius dictis colligе formam absoluti onis vz q̄ primo p9 peccata specialiter enumerata sequatur generalis cla sz di co meam culpam de omnibus aliis uenia libus & mortalibus confessis & non con fessis oblitis & scitis & postea sequatur absolutio b° mō. Ego absoluo te ab oī/ b9 peccatis tuis cōfessis & oblit° seu ab omnibus peccatis que confessus es in ge nerali uł speciali de quibus itendis. pre mittitur autez cōmuniter absolutioni ex congruentia miseratur tui & filius dei te absoluat zc̄. ut. s. per huiusmōi oratio nem tollatur si quidem esset obstaculum ex parte penitent° ad percipiendū fruc tum absolutionis subiungitur etiam ad absolutionem congrue consigna° crucis super confessum cum inuocatōne trinita tis ad innuendum p̄m Tho. in. iiii. q̄ ipa remissio peccatorum fit per auctoritatē sancte trinitatis & per meritum passiōis xp̄i sed impositio manus super caput cō fessi non conuenit p̄m Thomā quia istud sacramentum non datur ad aliquā excel lentiaz gratie sicut illa ubi fit man9 īpo sitio & in fine multum utiliter dicitur q̄c quid boni feceris seu facer̄ proponis & mala que sustines sint tibi in remissionez peccatorum tuorum non quidem intēdē do eum obligare ad faciendum que pro ponit facere sed ut ipsum proposituz fa ciendi sit tibi satisfactorium & bona que faciet. ad quod. ï. q. cxxxvi. &. cxlvi. p̄z pe. ubi. s̄. qui etiam dicit q̄ debet sacer dos prius absoluere ab excōmunicatiōe etiam minori quā a peccatis si habet au ctoritatem alias non absoluat a peccatis nisi prius absoluatur ab excōicatione p̄ eum qui possit absoluere. ad quod. s̄. q. cxvii. &. s̄. q. liii. post medium. & ad il lud de manus impositione uide de rapt. in litteris. & dicit dominus fra. p9 lauđ. in cle. duduz. §. statuimus. viii. notabili. de sepul. & ibidem p̄ Io. de ymo. in. xi. colum. q̄ absoluens dicez sic Ego auctoritate dei omnipotentis & apl̄orum Petri & pauli. officii mihi in hac p̄te cōmissi absoluo te ab hiis peccatis mihi cōfessis & ab aliis de quibus non recordaris, vł sic & nos auctoritate domī nostri ihesu xp̄i & beatorum apostulorum Petri & pauli & sancte ecclesie & officii nobis 9 missi &, nostra absoluim9 te ab hiis pec catis & ab aliis de quibus nō recordaris p̄m hosti. in sum. de pe. & remi. §. quādo confitendū. ad fi. vel sic auctoritate dei & beatorum Petri & pauli & sancte ec clesie & nostra absoluimus te ab omnib9 hiis que confessus es & ab aliis ō quib9 non recordaris inq̄tum possum9 & debe mus p̄m hosti. in sum. de peni.. §. que pe nitentia. post prin. & ad hāc dubitatiuā absolutionem adde. s̄. q. cxxviii. &. ī. q. c. xxxix. &. s̄. q. xxix. circa prī. ibi alia fuit. vel dic ab omnibus hiis peccatis & aliis de quibus non recordaris absolui/ mus auctoritate dei omnipotentis & a postulorum petri & pauli nobis in hac parte cōmissa & uolumus q̄ facias hoc & hoc sib ene uult facere bene quidem.

Si autem non uult faceꝝ iniungat sibi mi
nus etiam usq; ad unum pater noster ne
dimittat ipsum recedere desperatum ad
quod. ĩ. cxxxiiii. tamen ostendat sibi q̃
liter hic uł in purgatorio hº cõplebit se
cundum hosti. & guy. de monte lauð. in
sacramentali de penitentia uel clariꝰ do
minus ihesus te absoluat & ego auctori
tate dei omnipotentis & domini nostri
ihesu xp̃i ac beatorum Petri & pauli &
sancte ecclesie ac officii mihi ĩ hac parte
cõmissi & mea absoluo te ab his peccat⁹
per te mihi confessis & ab aliis uenialiꝫ
bus & mortalibus de quibus non recor
daris In nomĩe patris & filii & spiritꝰ
sancti amẽ. & quicquid boni feceris seu
facere ꝓponis & mala que sustines sint
tibi in remissionem peccatorum tuorum
& hec forma ex his collecta generaliter
est sed frater & magister Anthonius de
Bitonto optimus predicator predicãdo
dixit ꝙ illa uerba auctoritate dei: uł au
ctoritate mihi cõmissa uel auctoritate q̃
fungor uel similia non debent ĩterponi ĩ
ter uerba substãtialia vꝫ ego absoluo te
sed possunt preponi aut postponi facit.
s̃. §. i. q. vii. CXXXI quero quid sit
culpa & quid pena. Rñº macula anime
nihil aliud est q̃ priuatõ gratie. s̃. q. ꝓxi
ma post medium. vel dic ꝙ pena dicitur
illa amaritudo seu afflictio que sequitur
ex cõmissiõe peccati & hec durat perpe
tuo dum durat peccatum. sed illo per cõ
tritionem amoto mutatur in temporalẽ
mensurandam ꝑm qualitatem reatus. de
peni. di. i. mensuram. Culpa est macula
seu obfuscatio que generaꝫ in anima pec
catoris qui peccando mortaliter diuerꝫ
tit a bono incommutabili .i. a creatore
propter bonum cõmutabile. i. propter
rem creatam. i. q. i. uentũ. & hic rancor
seu offensa non potest remitti ab aliquo
dei uicario sed a solo uerbo dei. de peni.
di. i. nemo potest. ubi per arch. &. c. uer
bum. & de conse. di. iiii. nemo. hinc dicit̃
ꝙ pẽa potest demi culpa perbennis erit
ut no. C. de generali aboli. l. indulgẽtia.
deus tamen misericors dum uidit contri
tionem peccatoris remittit penam perꝫ
petuam & mutat in temporalem sustinẽ
dam in purgatorio & ex hoc sequitur ꝙ
fatue facit qui tollit culpam nisi diuiñ
tus sibi inspiretur: pena autem pagenda
in purgatorio non potest ĩmitti nisi per
papam qui potest ĩmittere omnẽ penã
uere contrito facit de conse. di. iiii. bap
tismi. quod concedit papa sepe ut uide
mus ꝑm guy. de monte lauð. & docto. in
cle. i. de priuił. & ibi ꝓ Io. de ymo. in añ
penult. colu. & sequentibus. & per fra.
in. xxxiii. q. & sequẽ. qui subdit triplex
esse iudicium in remissione peccati ut ibi
latius in. xxxv. q. uel dic pena. ſ. quã ꝓ
peccato patitur & ei colla submittit cul
pa quia cum peccat peccatum ei domina
tur. ꝑz arch. ii. q. vii. secuti. in fi. uel dic
culpam. i. dare licentiam peccandi seu ꝓ
mitteꝝ mortale. fra. in. c. sacris. ꝙ metꝰ
cã. iii. colu. & sequenti. qñq; cessat pena
sz̃ ñ culpa. no. ĩ cł. i. de vi. & bo. cle. in gl.
vi. uel dic culpa quo ad deum pena quo
ad legem. in spe. de leg. §. iuxta. v̄. facto
autẽ. vñ dic culpa. i. ipse reatꝰ & sordes
peccati ꝑm lauð. in sacramentali. in Ru.
de baptismo. xii. colum. facit quod not.
xxiii. q. vii. c. fi. ꝓ Archi. & in dicto. c.
uerbum. vbi etiam notat. ꝙ per quamli
bet personam trinitatis peccata remitti
dicuntur. & facit. s̃. q. viii. & licet hugo
ut refert Archi. xxxiii. q. ii. ð his. dicat
ꝙ per solemnem penitentiaz̃ soluitur qs
a pena & a culpa tamen intelligi debet
iuxta ea que supradicta sunt & per nota
ta in dicta. q. viii. quandoq; pena. i. cul
pa. ff. de fideicon. i. fi. & adde Petrum
de palu. in. iiii. di. xxi. q. i. arti. ii. vbi di
cit ꝙ culpa mortalis non possit post hãc
uitam remitti. Item ꝙ peccatum dicitur
remitti quo ad culpam uel maculam qñ
reordinatur actus uolũtatis ꝑ debitã
displicentiam quo ad offensam quando
gratia restituitur quo ad reatum pene
quando pena uł condonatur uel soluitur
ut per eundem in. iii. colu. Pena autem
nunq̃ remittitur ante culpam ꝙa tamdiu
durat obłio ad penam q̃diu culpa ut per
eundem in. iiii. colu. & ibi plene de mate
ria. adde etiam ꝙ homo peccando offen
dit etiam ecclesiam. i. totum collegiuz̃ fi
delium. Et licet per contritionem ueraz̃
tollatur culpa uel reatus quo ad deũ nõ
tamen tollitur quo ad ecclesiã militantẽ

ipe tñ papa ip3 ratū seu culpā in ecclia3 9missā vi clauis rmitter pōt & sic no. q3 aliq̄ clpa ē in peccato 9misso q̄ remitter potest papa de quo potest intelligi illud quod quotidie dicitur q3 papa absoluit a pena & a culpa: ut per laud. in sacram tali in rubrica de baptismo. in. xxvi. co lu3. facit. q. xxix. post. prin. ibi. & dicit hosti. ubi. s̄. CXXXII. quero an sacerdos absoluere possit habentez usuras seu male ablata non facta restitutione. Rñ° q3 tenetur restituere etiaz si remaneret pauper & etiam si cederet bonis i foro pnīali p3 ni. post glo. & doc. in. c. cum tu. de usur̄. iii. colum. & ideo Tho. Riccar. & aliqui theologi multuz stricte intelligunt hanc materiam scilicet q3 omnino teneatur restituere etiam si assit necessitas circa condecentiam persone dum tamen non sit necessitas nature. vñ denegatur penitentia nolenti restituere alienum uel cauere de reddendo cum poterit de rapt. c. i. &. c. sup eo. fm steph. & doc. in cle. i. de peni. & remi. & p3 ho. in su. de usuris. §. fi. v. hoc i iudicio. imo penitentiam agere non posset illo retento no. in. c. p3 tuas. iii. de symo. & uide i hoc dñm Nico. in dicto. c. super eo. in fi. Sed hosti. in sum. de peni. & remi. §. fi. plene tractat quib9 & qualiter & a quibus & inq̄tum facienda est restitutō male acquisitorum uel damni uel ītereſſe & simi. de quo etiā p3 doc. ī. c. quia pleriq3. de immuni. eccles. vltimo hosti. ubi. s̄. in fine dicit unum notabile v3 sed quia quasi totus mundus uel fere libēter accipit & occupat alienum & difficulter restituit & hoc uicio quasi totus mundus est irretitus quia a maiori usq3 ad minorē omnes auaritie studeant. debet sacerdos eq3 tatem rationabilez seruans p3 mediū currere ne seueritate uel remissione nimia aliquos sibi confitētes desperatos uel nimium securos relinquat & sic perire faciat quos ad rectam uiaz ab inicio discreta equitas poterat ūocare fm hosti. ad quod. s̄. q. cxxv. facit quod dicit Io. an. in simli in. c. fi. de penis. & in. c. quia in tantum. in prin. de preben. & quod no. hosti. in sum. de usuris. §. fi. v. quid si fenerator. in fi. & facit in cle. si dominuz. in fine. in vbo confessis. de reli. & ueñ. sanctorum. adde no. per dy. in rta peccatum. li. vi. adde qd etiam heres defuncti non absoluit nisi restituat rem illicite acquisitam l3 defunctus impenitens decesserit no. Io. an. in. c. a nobis. ii. in fi. & se. excōi. an autem heres teneatur ultra uires hrīt3. p3 host. in su. de usuris. §. alia pena. vsi. hac pena cogitur ubi latiꝰ. Et nota q3 emendato damno oportet agi penitentiam de peccato qd non tollit p3 restōnem dammi. Io. an. in. c. si quis domū. de iniur̄. & qd no. in cle. de usuris. circa fi. in glo. non est peccatū: & ibi per ymo. Nam faciens contra legem peccat mortaliter etiā si in illa lege alia pena imponatur. ut per domi. in. c. perpetue. ī prī. de elect. li. vi. & in. c. 9missa. §. fi. eo. ti. & fred. cōsilio. xviii. incipit qō talis est an usurario. &. ī. q. cxxxiiii. Item nota q3 si in defectuz probationis seu iusticie ego furto surripio tibi rem meam furto subtractaz uel equiualens non teneor restituer̄ nec pecco l3 aliqui aliter dixerīt dum tñ per hanc acceptionem nec malū nec scandalum possit alii generari ut puta contra uxorem uel alium quia tunc deberet fieri restitutō in statū pristinū & hec colligunt̄ ex notat3 per An. de but. in. c. olim tñ. in. viii. colu. de resti. spo. v3 p3 Inno. & ho. & per Arch. xxiii. q. ii. c. fi. licet aliter v3 q3 furto nō liceat uide atur Archi. sentire. xiii. q. v. c. fi. in gl. Ex ista lra & in. c. ii. in. v° restituī. de resti. spo. li. vi. & quod nontant Bal. & sali cetus. in. l. fi. C. comodati. Naz prius dictum uerius uidetur qñ possibile est ꝺcuperari nisi furto quia licitum est etiam furto recuperare fm Bald. post Inno. in. l. i. in fi. C. vnde. ui. & ideo dicit Pe. de palu. q3 si quis furatus est mihi centū & non possum probare non solum p3 possuz tantundem de suo retinere sed etiam occulte accipere sicut israhelite comodata ab egyptiis sine peccato asportauerūt ut per eundem in. iii. di. xxxv. q. i. arti. iii. conclusione. iii. & di. xv. q. ii. artic° primo cōclusione. iii. & ideo tenebat frater Petrus de ariminis ordinis predicatorum q3 multi theologi ita tenent q3 in defectum ꝓbationis seu iustitie pars fū

gitur uice iudicis & ideo possit clam & furto ꝙsequi & recipe rē suaz īmo etiam & equiualens retinere & ꝙ non dicit̄ ue re furtū & dicta Tho. & aliorum proce dant qñ cessat defectus probationis seu iusticie nec talis incideret in excōicati/ onez generaliter ꝓmulgatā ꝙtra illos q talē rem haberent q̄a amodo res illa fa cta est illius creditoris & ad illū debito rem nō spectat amplius ꝑm eundē facit lex etiā & qđ ibi per bal. C. de solut. et qđ no. fra. in. c. quia plerīq;. in. i. q. ī fi. de immu. eccle. & in. c. pnīt. ꝓ fi. illi⁹. c. in notabilibus de accu. & melius per eū dem post Inno. in. c. penult. de furt⁹ fa. c. i. in fi. de usuris. si tamen conscientia ti tubaret confiteri possunt de peccato ad cautelaz lz necessariū non sit ꝓ predicta &. ī. in conclusionib⁹ Pe. de palu. Adde ꝙ iniuste cōdemnat⁹ ad restōnez rei sue q̄uis de iure ci. reddere teneatur tñ q̄a dñs remanet nō peccat illā tenendo Io. an. p⁹ cōpost. in. c. quod sicut. de electi. & ibi fra. pe. col. facit. ff. de ritu nupt. l. palam. §. si qua. Itez potest quis tenef sine peccato si per errorē iudicatū sit z̄c̄ fran. de priui. cum olim. ii. v. facie. Itez si forte fur rē subtractaz alienauerit & non habet vñ restituere. an debeat illaz recuperare etiā dolo & si ad eū ꝓuenit. z̄c̄. ꝓ Io. an. in. c. iiii. de furtis. Quid de consiliario uel ꝓticipe rapine uel uastati onis & ꝺ plurib⁹ sit damnificantib⁹: an uno soluente. z̄c̄. ꝓ Inno. & Io. an. & do minū Ni. panor. penīt. colu. & in. c. sicut dignū. de boī. &. ī. q. cxxxiii. ad fi. Itē q̄cūq; hz ex r̄ p̄ssalis bona alterius q̄ sui debitoris restituere tñr arch. in. c. uno. in v° ciuili. ꝺ iniur̄. & dam. da. li. vi. Itē est considerandū ꝙ difficile est cōstare a aliquē esse uerū dñm alicuius rei. ut per bar. ī. l. rē alienā. ff. ꝺ pigno. act. & bal. in. l. cūctos pp̄os. in. i. colu. de su. tri. & in. l. decernim⁹. in prin. de sa. san. eccle. cum si. & q̄a etiam prescribens tenetur ī foro conscientie restituere. si superueni at scientia rei aliene iuxta no. per glosaz Antho. de butrio. & docto. in. c. uigilan ti. de prescripti. ideo in his uidetur pro cedendum secundum rationabilem equi tatem: ut dicit hostien. pro hoc quod no. bal. in prima Ru. Codic. in penult. colu. ubi uult esse attendendam naturalez ra tionem & ius gentium. ad idem per eum in. l. fi. ad finem prin. C. de iur̄ delibe. Sic ergo cum bona conscientia tenemus ꝙ ꝑm naturalem & equitatiuā seu ratio nabilem hominum ymaginationē ac esti mationem uerisimilē possidemus. ff. pro suo. l. homine. &. l. fi. iuxta no. per pe. de peru. in tractatu canonice ep̄alis ii. c. penult. colum. & Io. an. in. c. cum per sone. de priuil. in notula. & per fra. in si mili. in. c. extransmissa. de resti. spoli. fa cit quod no. arch. in. c. uno. in v° uera. ꝺ sum. trini. li. vi. nec in talibus facienda ē scrupulosa conscientia. ut in specu. de di spen. §. iuxta. in. iiii. colum. satis enim ui detur ꝙ uerisimiliter non constet ꝙ ali⁹ sit dominus per no. per Io. an. in. c. ꝙ su per. ꝺ uoto. in. viii. colum. Item nota ꝙ circa restōez male acq̄sitorū uel dānorū irrogatorum lesis faciendam si reperi/ antur non posset sacerdos arbitrari quia de his non posset sacerdos gratiaz face re. sed in alis sic considerata cōtritione secundum Io. an. in. c. omnis. ix. colu. de peni. & remi. & nota ꝙ si quis aliquid a git eo proposito ut sibi prosit licet hoc alii noceat non peccat. ff. de aqua plu. ar cen. l. i. §. denicꝙ. ff. de dāno īfec. l. flumi num. §. ultimo. &. l. sequen. & not. xi. q. iii. si quis. nota ergo illud imputari non debet secundum Archi. in. c. si motu pro prio in v° huius. de preben. li. vi. & qđ no. in clemen. dudū. in v° cōcessa. ad fi. de sepul. & qđ no. fra. in cle. i. de priui. ꝺ. quibus. in prima opi. & cy. in. l. quic quid. C. arbi. tute. & glo. in. c. cum eccle sia. de electi. et qđ ibi per Nico. sicꝙ de illo damno satisfacere non tenebitur. vñ facit ꝙ si meum consanguineum uolentē ingredi religionem qui nondum tamē in trauit: sed meis prouisionibus retrabo ad mei utilitatez et non odio monasteri ꝙ nō tenear de male ablato nec teneor ego r̄ligionē īgredi et ita forte uideret̄ ītelligēdū qđ no. gl. i. q. i. c. sūt. cū si. faci unt no. ꝓ ang. in. l. iiii. ff. de inoffi. te°. et qđ no. bal. in. l. i. in fi. C. si qs aliquē testa. ꝓbi. fa. ī. q. cxxxiiii. et. ī. i. q. c. ī⁹ b⁹. pe. & pa. ī ꝺ. q̄tū ad ꝑz ibi. iiii. cōclio

Itez adde ꝙ qui ſymoniace aliq̃d recipit non põt penitere niſi illud reſtituat no. in.c.de hoc.de ſymo. Itez adde ꝙ q ſet e luſit nõ reſtituẽdo ut ſacerdoti ꝓmiſit ẽ ſuſpect9 alia uice ꝙ ſiꝛ nõ r̃ſtituat ꝑ no. ꝑ arch. & in nouella in.c.ſi clicos. glo.ii. in fi.de ſen.excom.li.vi. & in.c. ſi capi tulo. in fi. de conceſ. p̃ben eo.li. & quod no. fra. p9 ho. in.c.ii. in fi.de cob a. cle. & mul. & fac. ï. q.cxxxiiii. poſt prin. & q.cxlii. ī fi. Alias uero ceſſante tali ſuſpi tione de non reſtituendo ſi 9feſſori uide biť non uideť de ſubſtãtia abſolutõis ꝙ penitens primo reſtituat ſi ꝓponit reſti tuer̃ & ꝓmittit ar. nota. in.c. q̃q̃. de vſ. li.vi. in glo.v. & in v°. deneget. in fi. lꝛ ſecus eſſet ubi canon primo r̃quirer̃t re ſtitutionem ꝑ no. in.c. quia ſepe. in fi. de elect. in v° reſtituerint. & in.c. p̃ti. in v° reſtitutoꝛ. de off. ordi. eo. li. & facit s̃. q.cxvii. circa medium. &. q.cxxix. de bet enim ſacerdos eſſe aliquãtulũ durus ad abſoluendum ſi timeť ꝙ per h9 modi abſolutionem fieret negligentior ad re ſtituendum per no. in ſimili in dcã. cxvii. q. &. cxxi. in prin. &. q.cxxv. circa medi um. ubi uero penitens eſſet oõ impotẽs ſufficit ꝙ ꝓponat ſoluere q̃cito poterit ꝑ no. in.c. cum tu. ad fi. de uſuris. & ī di cto. c. q̃q̃. de uſuris. li.vi. & in.c. ſicut di gnum. de homi. in glo. in v°. ſi hñt. & ſe. & in.c.ii. de rap. ubi etiam habes ꝙ dici tur 9tritus licet non poſſit ſatiſfacere fa cit gł. ī cle. ad fi. de decims. li.vi. & piſa. in v° reſtitutio f°. unde q̃plures opti mi confeſſores & fratres p̃dicatoꝛ in hiis ſic diſtĩguũt ꝙ aut penitens poteſt ſtatim reſtituere aut non: Primo caſu re gulariter non ſufficit ut poſſit abſolui & cõicare ꝙ diſponat illud reſtituere uł ꝙ in teſtõ relinquat ꝙ heredes ſoluant qa non ſolum ablatio rei aliquando eſt pec catuꝫ mortale ſed etꝫ retẽt o utpote pec catum iniuſticie. quia retinet cuꝫ iniuria alteri9. i. cõtra illi9 uoluntatẽ: Fallit in duobus caſib9 Prim9 cũ retentio rei ali ene nõ eſt contra uoluntatẽ dñi ut quia ab ipſo impetrat terminũ uel dilationeꝫ ad ſoluendũ: Secund9 qñ retentio rei a liene eſt contra uoluntatẽ dñi inordina tã ut cũ non reddit̃ gladi9 furioſo & ſiꝛ qñ aliquis uult rẽſuã ſtatim hr̃e quã de tinẽs non põt dare ſine notabili damno ſuo & econtra ille c9 eſt talis res põt ſiñ damno ſuo & incõmodo carere ad tp̃us: unde extra iſtos duos caſus non ſufficit ad ſalutẽ niſi ſtatim reſtituat & eſt ratio quia de neceſſitate ſalutis eſt peccatum mortale uitare ſm illud eccle. xxii. Qua ſi a facie colubri fuge peccatuꝫ: Sed ex tra dictos duos caſus eſt pct̃m mortale nõ ſtatiꝫ reſtituere male ablata hoc po tenti ut pꝫ ex p̃dictis g° de neceſſitate ſalutis eſt tali reſtituere nec ꝑ 9ſequens ſufficit tali ad ſalutem ordinare in teſtõ ꝙ heredes reſtituãt ſm eoſdem & circa illud qđ dcm̃ eſt in pri° caſu cũ retentio non eſt contra dñi uolũtatẽ intellige qñ hoc eſt certũ ut in exẽplis p̃ miſſis Idẽ ſi q̃ſi certũ ipi ď tinẽti ut qa ueriſiꝫ credit ꝙ talis retentio non ſit 9tra dñi uolunta tẽ facit. s̃. q.lxxxiii. v. octau9. unde nõ pecco mortaliter ſi tibi non ſoluo dũmõ te inuito nõ retineã maxie ſi ignoro not. ho. in ſu. de p̃ſcri. §. que res p̃ſcribi põt. poſt prin. Siꝫ non pecco ſi aliquo tẽpoꝛ ad mei cautelam teneam rem tuã donec mihi ſatiſfacias de eo qđ mihi debes ex quo finaliter intendo reſtituere ſm An. de bu. in.c. ad nr̃am. pri° añ fi. de iure iur̃. Item adde ꝙ obtinẽti ſñiam iniquã debet inigi in 9feſſione ꝙ reſtituat ut ꝑ Inno. & Io. an. in.c. qa pleriq. de im muni. eccle. Secundo caſu principali qñ habet reſtituere uſuras uel male ablata ſed cõmode non põt ſtatim ꝙa non uult cũ ſua familia egere uel mẽdicar̃ tñ ꝓpo nit firmiter redder̃ & icipit iuxta poſſe ſatiſfacere dicũt ꝙ ſi ſcit ꝑſonas certas q bus tener̃ tutum eſt ꝙ de 9ſcientia illoꝛ ſtet ad eoꝛ terminum & uolũtatẽ ad qđ de uſuris quia fruſtra. glo. ii. & ſi illi de negarent dilationem inordinate nõ eſſet neceſſe ſtatim reſtituere ut. s̃. Si uero ignorẽt illi damna eis illata & reuelatio poſſet eẽ picioſa huic q uult r̃ſtituer̃ tũc nõ eſt r̃uelandũ illis ſed p̃ſumendũ eſt ꝙ 9feſſor gerat utiliter cauſam iſti9 & con fitens intendat & ꝓmittat ſatiſfacere q̃ cito poterit qđ locum habet de bono & equo & tũc 9fitens põt abſolui & cõica re qa eſt in uia ſalut̃: Si uero iſte 9fitẽs

ignoret oīo p̄sonas qb⁹ est restō facien
da tunc est libere in ptāte p̄lati uel disc̄r
ti sacerdotis dare & statuere terminum
cōfitenti sicut nccītatem & 9tritōz eius
ac uoluntatē restituēdi uiderit ꝓmptam
esse & infra istū terminū talis pōt absol
ui & cōicare & sic qñ male ablata sunt ī
certa & pe⁹tēs non est oīo impotēs pōt
9ponere cū ep̄o ad quem spectat horum
dispō & ep̄s pōt ei tanq̄ pauperi aliqd
remittere dum tñ libere ponat se in ma
nu ep̄i qui ep̄s posset et⁹ dilatōz dare &
q̄ in tp̄ibus p̄ticulatim soluat ꝑm theolo
gos & in su. 9fe. li. ii. ti⁰ v. q. lxxxvi. & ī
q̄tum dixi qñ certi sunt illi qb⁹ facienda
est restitutio ꝓcedit nisi illi sic̄r sint in ne
cessitate ita q̄ non pñt sine notabili dam
no re sua carere quia non esset rōnabile
q̄ isti detinentes de reb⁹ illoꝝ in nccīta
te exñtium suis nccītatib⁹ subuenirēt &
in pari cā dz esse potior 9ditio illius cui
illō dēt ad qō uide qō no. bo. ī su. de v⁹.
§. fi. v. hoc in iudicio zč. & ꝓpter bas e
quitates posset attēptari q̄ lz usurario
non sufficeret remissio si pecunia non sit
restōni p̄ata de quo p̄ Dy. in regla. pec
catum. li. vi. & pe. de anch. in. c. statutū.
§. assessorem. de rescrip. li. vi. nisi ex cor
de remitteret ut p̄ bo. in su. de usis. §. fi.
v. quid si fenerator. adde do. in dicto. c.
statutū. §. si q̄d aūt. & in. c. quia sepe. ad
fi. de elect. li. vi. & fede. 9silio xviii. In
cipit qō talis est an usurario. & consilio
xxii. an usurario sufficiat. & p̄ dñm Nic.
in. c. cū tu. de usis. & fran. in. c. ad nr̄az.
ii. in fi. de iureiu. attñ in illo qui p̄stitit
occasionem damni ad quē nihil ꝓuenit ui
deretur sufficere talis remissio facit̄ no
ta. p̄ Io. an. in dicta r⁹ta. peccatuz. in gl̄.
& in mercul. & pe. de anch. ubi. §. & in
pisa. in v°. restitutio p̄sone. in prin. Simi
liter uideret sufficere remissio p̄tis ei q̄
de iuris rigore ex q̄cunq̄ causa tenet ad
quē tñ illud non ꝓuēit cum penes eū nō
remaneat & sic nihil indebite detinet &
satis uidet q̄ oblatō remittat facit. ī. q.
cxxxiiii. añ fi. Item et⁹ penitenti sufficit
remissio qñ non est oīo clarum deberi, p̄
no. p̄ bo. in su. de decimis. §. & utrū. sub
§. vii. q̄r⁹. post prin. & sub. §. viii. Item
dicit aliqui sufficer q̄ si testator in testa
mento mādat restitui male ablata ut a
peccato libere⁹ licet heres non restituat
p̄ no. p̄ Inno. in. c. in litteris. de rap. &
p̄ glo. in. c. q̄q̄. de usuris. li. vi. in glo. di
ceba. & se. facit. xlvii. di. c. qd ad hcs.
& qd no. p̄ Ber. de renun. nisi cū pridē.
in glo. iuxta illud. & qō no. in. c. a nobis
ii. glo. fi. de sen. excom. &. xi. q. iii. qō
p̄deces̄or. in glo. g° sufficit. in prin. ī cō
trariū. xiii. q. iii. qui oblatiōes. & dictū
c. q̄q̄. in fi. qō ꝓcedit si tener & potest
statiz r̄stituere debuit eniz suis maīb⁹ re
stituer & p̄uider potuit qō poterat her̄s
nō restituere sz si oīo p̄sumēdū fuisset q̄
heres uel executor solueret uideret ex
cusari prout dixi. §. v. Item adde q̄ qui
se⁹ elusit ibi alias uero cessāte zč. ad hoc
ī. q. cl. & circa istā materiā nota aliquas
9clusiones pe. de palu. qui dicit sex sunt
uidenda: Primo an sit restitutio faciēda
Secundo de qb⁹ rebus sit facienda: Ter
tio a quo sit faciēda: Quarto cui sit faci
enda: Quito in q̄tū sit faciēda: Sexto qñ
sit faciēda: Quātuz ad primū sunt quīq̄
9clusiones primo q̄ restitutio semp est
facienda nisi sit excusatio Primo ꝓpter
impossibilitatem in qua debet 9sideraī
si est eq̄lis nccītas in illo qui est creditor
respectu p̄e nccītat⁹ tūc iust⁹ est illi sub
ueniri de suo q̄ isti de alieno Sed si esset
extrema nccītas q̄ facit oīa communia
melior esset conditio possidēt⁹: Secunda
conclusio est q̄ secundo excusat ꝓpter re
missionez creditoris si donare potest uel
talis remissio nō sit a iure improbata de
rescrip. c. statutuz. li. vi. & de censi. exi
git. eo. li. Tertia conclusio q̄ tenet restī
tuere nisi compensatio excuset unde ī fo
ro conscientie ubi oīa sunt liquida coraz
deo si res ꝺbitoris ad me ꝓueīt et⁹ cū do
lo possum eā retinere quousq̄ mihi satis
fecerit lz in foro exteriori req̄reret sine
dolo sicut ut p̄ moduz pignoris retinere
possit: Quarta conclusio est q̄ excusat p̄
scriptio si iusto ti° bona fide semp fuerit
res aliena possessa de p̄scrip. uigilanti.
Quīta conclusio q̄ quīto excusat amissio
si tp̄e amissionis non fuit in mora uł erat
mora purgata ut ibi latius: Quātū ad se
cūdū sunt etiaz quīq̄ conclusiones: Pri
ma q̄ et⁹ de bonis anime fieri debz resti

tutio unde q̄ mulierē ad peccatū traxit debet ortari eā p se uel p alīū ad pemtē tiā & qui retraxit aliquā a religione te neť inducere ad ingressūn uel regressūm Si aūt ille nolit intrare uel redire teneť eq̄ ydoneū ꝓcurare q̄ si nō possit teneť p eo intrare qđ fecit magister Raymun dus ad hoc uide. s. Scđa ꝯclusio de boīs corporis puta de uulneř & ṽbere expē sas emēdando uel de uirginitate ablata ip̄az dotādo: Tertia ꝯclusio de fama qa si indebite eū diffamauit teneť ei restitu ere sicut meli⁹ pōt sine mēdatio et cum sui diffamatōe si alias non pōt sec⁹ si de bite qa nemini facit iniuriā zc̄. Quarta ꝯclu° est de honore & p̄benda si aīo ledē di faciat sec⁹ si ꝓcurauit eā dari digniori uel nondū illud erat tibi debitū uł tuuz. Quinta ꝯclusio est de reb⁹ & q̄dem de i iuste ablatis & detētis sine iusticia & si. sed si quis rem suā furať non subiacet re stitutioni lz peccauerit in mō: qū tñ pro babiłr credit q ꝓpter potentiā alteri⁹ uel iudicis iniusticiā uel defectū ꝓbatio num uel expensaz non possz cōmode suū uel sibi debitū repetere accipiendo sine scādalo occulte dicūt quidā q nō peccat qa in defectū iudicis pōt sibi ius dicere ita q filiꝰ & uxor & seruiens uel familia pñt accipe debitū qñ per⁹ seq̄reť litigā do Itē teneť qs emendare damnū datuz p suum uel aīalia ipsi⁹ Quantū ad terti um non solū qui accipit restituere teneť sed et⁹ ꝯsentientes ut mandās Itē ꝯsulēs etiam si ꝯsuluit q quis mutuet ad usuraz Item ꝯsentiens qñ est in cā faciendi Itē adulator Item receptās Item ptīcipās Itez celans ubi res est Item nō obstans qñ ad illud tenebatur Item iudex nō iu dicans nec ualet distinctio iuristarum di centium q iniq̄ pronuntiās facit item suā: Non aūt si a iure deficiat pars non appellādo ad supiorē qa ī utroq̄ casu te netur ad damni restitutōz Circa quartū sciendū q regulariter illi cui ablata est res restitui debet Fallit primo qñ & ip se peccauit: Scđo qñ non expedit ut furi oso gladiū pupillo aurum sed tutori aut curatori Tertio qñ incertum est & tunc facta diligēti inquisitōe paup⁹ dandū est ad qđ. s. q. cxiiii. p⁹ mediū. Quarto si ille desint esse dominus Item si erat da lapidator & de si. qñ aūt ille a quo ē res accepta tenebať alii tertio liberatur ille qui illi tertio soluit saltem rōe detentōis dum tñ constet ad illum tertiū spectare Circa quintū est sciendū q restitutio fa cienda est a principali inq̄tum accipit. i. simpliz non młtipliciter, bētur tñ ratio damni et⁹ extrinseci & lucri cū teneatur ex delicto Item fructuum heres non te neť solum iuxta uires hereditatis etiam si nō fecerit inuētarium quousq̄ ꝯdemna tus fuerit tunc enī tenetur sicut in aliis peīs legalib⁹: Circa sextuz sunt tres con clusiones Prima q restō est statim faciē da. Secūda q est aliud spēale in usurariis maīfestus de q̄ materia ibi plene. & de uł is. c. quia in oībus. & in. c. uł. & in. c. q̄q̄. li. vi. & in cle. eos. de sepul. Item in raptorib⁹ publicis & uiolatorib⁹ eccle siaz est aliud spēale de rap. c. ii. ſm pe. & palu. in. iiii. di. xv. q. ii. p totum. ubi lati us de materia restitutōis h⁹modi Si g° hee ꝯclusionds in aliquo discreparent a primo dictis tu lector ad concordiā redu cas & memēto q utinā p̄missē equitatīe uie sufficerēt ad restitui faciendum & ad de oīo. ī. q. cxxxiiii. ad fi. & nota q si q̄s teneretť ecclesie sufficeret restituere p̄la to. xvii. q. iiii. si quis contraxit. & quod ibi no. & p doc. p⁹ arch. in. c. sciēt. de ele ctio. in vi. ubi quomō quis dicatur spoli are zc̄. Item confessor iniungat ep̄o qui sciēter contulit bñficium indigno si ille non sit soluēdo q fuet ecclīā indemnē & damno p illum ecclesie illato ut in. c. com missa. §. fi. de elect. li. vi. & p domi. ibi qui et⁹ limitat glo. xii. q. ii. fraternitat⁹. q quis non teneať soluere penā in foro conscīētie uidelicet q aliud sit de restitu tione damni q non est pena respectu re cipientis licet sit pena per respectum ad soluentem qđ nota qa idem dixit Nic. in c. fi. de iniuř. Alias uero ꝓprie lucraretť cū alterius iactura ſm Nic. in. c. suam. de peni. faci. ī. q. cxxxiiii. añ fi. Vltīo Ni. in. c. quia pleriscq̄. iiii. colu. in uiā restitu tionis ponit duas conclusiones Prima q ubicūq̄ ius positiuum bñs concur sum. l. & equitat⁹ naturalis disponit sup resti tutione uel retentione ſuāda est talis. l.

etiam in foro conscientie Secūda ubicūq; inter. l. positiā; & naturalem dat discrepantia ꝑuanda est. l. seu equitas naturat in foro aīe zč. qđ declara ut ibi ꝑ eum post Inno. & doc. CXXXIII. q̄ro q̄ penitentia pro singulis peccatis sit iniungenda: Rn̄° ꝙ quolibz peccato mortali esset septennis penitentia iniungēda xxxii. q. ii. hoc ipsum. & .§. se. & nota. xxii. q. i. p̄dicandum. & ut no. in su. cōf. li. iii. ti. xxxiiii. q. cxxv. b9 rei duplex ē ratio. Vna quia p̄cepit dn̄s numeri. xii. mariam sororē aaron lepra p̄cussaz poni extra castra ꝑ vii. dies ut in. d. c. hoc ipsum. & sic accipit dies ꝙ anno. Alia ratio est ut sicut ꝓpter peccatum septiformez spūs sancti grām amisit ita ꝑ septennem penitentiā grām recupet & ꝓsta penitentia uidet agēda ut plurimū in ieiuniis ut. xxxiii. q. ii. hoc q̄q̄. & extra de fur. si quis ꝓpter. & ista septennis penitentia magis uel minus aspera debet imponi ꝓut maioritas uel minoritas criminis & circūstantiaz exposcant quia apđ deum magis ualet mortifica° uicioz q̄ abstinētia ciboz de pe. di. i. mēsurā. & ideo magis 9trito penitētia mior īponēda est ut ibi sed hodie oīs penitentie sacerdot arbitrio taxande sunt 9sideratis circūstantiis ꝑsonaz & 9ditionū xxvi. q. vii. tꝑa. & in dicto. c. mensurā. & extra eo. deus qui. & in su. conf. eo. titu. q. cxxv. ubi et notāt multiplices penitentie que spēalib9 peccatis sunt statute ꝑz fratrem Nic. oximi. in addi. ad pisa. in v̄bo penitētia. Secūdo ad primū q̄ ꝙ peccato debeat imponi penitentia septē annoz uide. xxii. q. iiii. qui sacrō. & . xxx. q. iiii. c. si pr̄. & no. de pe. di. iii. sunt plures. & de pe. & remi. c. ii. in prin. &. c. q̄ situz. in fi. &. c. se. & in. c. tua. ii. glo. i. in fi. de iureiu. & ꝑ bo. in su. de peni. & re. §. q̄ penitētia. in prin. de uenial. b9 tn̄ regl̄r non imponit penitētia nisi forte ratione piculi ul̄ si posset trahere in mortale uel ratione dubii uide. s̄. q. lxvii. & ad illud q̄ penīa īponit ut plim in ieiuniis uide. ī. q. ꝙx. & qđ hodie sint penitētie arbitrarie no. xxvi. q. vii. in su. &. c. tē pora. &. c. latores. in fi. de cle. excom. minis. & in. c. suscepim9. de homi. in glo. ꝑl̄t. & in. c. ii. de sortil. & fra. in cle. dudum. §. statuim9. vi. notabili de sepul. & an. de bu. in. c. si quis ꝓpter. & furtis ratione tn̄ duce in spe. de dispen. §. nūc ē episcopoz. v̄. xxviii. & q̄ sint arbitrarie ꝓbat Io. an. post ho. in. c. sicut. ꝑ9 prin. de homi. & intellige q̄ sint arbitrarie cōsideratē huius q̄ bn̄tur in dicto. c. sicut. ꝑm Io. an. in. c. significasti. de adulteriis. & in. c. tertio. in principio de furtis. & in c. deus. de peni. & remi. ꝑ eūdem alias uero si nuda uolūtate dispensaret dicere tur dissipa° ut no. Io. an. in. c. de mīta. vii. colu. de p̄ben. & in spe. de dispen. §. q̄liter. in prin. & facilūt no. ꝑ Io. an. ī. c. i. de uoto. in certis tn̄ casib9 certa peni tentia a canonib9 statuta est ut ꝑ Guy. ī aureo reptorio de regl̄. penitentie. ī. §. sciendū est. usq; in fīnē & nihilomin9 arbitrarie sunt hodie ut. s̄. & q̄ no. Io. an. in. c. ii. extra de emp. & uen. ad hoc. ī. q. clxxi. ad fi. &. ī. §. ꝙx. q. lviii. & sīlr ubi diuerse pene ꝑ canones īponūt iudicis arbitrio relinq̄t ut no. Io. an. in. c. ii. de coba. cle. & mulie. ad q̄ optīe qđ no. ho. in su. de maledic. §. q̄liter. sub. §. ꝑ tē palem. ibi porro in iudicio aīe & duob9 v̄. se. &. ī. §. ꝙx. q. xcv. in fi. sic g° a penitentiis iure taxatis pōt sacerdos recedere & aliā pnīam arbitrari ut ꝑ domi. Nic. in. c. sicut dignū. in prin. de homi. & in. c. ii. de pe. & remi. & melius in. c. de us qui. eo. ti. dz tn̄ scīr cautones īponētes certas pnīas de qb9 ꝑ ho. in su. de peni. nam alis nō posset moderari recte pnīaz cū a canonib9 non sit sine cā recedenduz ꝑz eūdē Nic. in. c. fi. in fi. de peni. unde dici nō pōt q̄ dicti canones de nihilo seruiāt q̄ nō dz de facili ab ipsis recedere ꝑm Ni. in. c. ii. de emp. & uen. fa. in spe. de lega. §. nūc oñendū. v̄. lxxxiii. & de dispen. §. dispensa°. v̄. & scias. &. v̄. notā dū est ibi. sed rigor iste & optīe ꝑ Guy. in aureo reptorio de peni. a canoīb9 diffinitis in prin. Itē tanta pōt esse 9tritio q̄ nulla pnīa erit iniūgenda. s̄. q. viii. & ī. q. ꝙx. & se. Item infirmo nō est pnīa iniūgēda sed innotescenda dicendo si tu esses sanus talē penitentiam deberes ager & usq; ad tale tp̄s sed qa infirmus es non iniūgo dico tn̄ si decesseris facias

Infirmus non ē pena indicenda

fieri talē elemosinā si autē cōualueris ite
rum 9fitearis & facias pnīam iiungēdā
ut p̄ bo. in su. de pe. §. qñ 9fitendū. in fi.
& p̄ arcb. xxvi. q. vii. c. i. & no. d̄ pe. di.
vii. c. ii. gl. i. & xxvi. q. vii. p̄ totū. & .s̄.
q. xv. &. q. lxxxiiii. ad fi. & adde. ī. q.
cl. &. cliii. p9 medi. CXXXIIII. q̄ro
ō arbitrio 9fessoris q̄le erit: Rñ° sacer
dos debet semp̄ iniūgere pnīam p̄ 9tra
rium peccato ut supbo iniūgat humilem
oratōez auaro elemosinaz largitōz accī
dioso p̄grinatōz seu laborē guloso ab-
stinētiam luxurioso carnis maceratōem.
& q̄ñq̄ loci mutationē ut di. lxxxi. ualz.
xvi. q. i. mulier. tñ semp̄ cauere dz ne per
pnīam quā alteri iniūgit p̄iudiciū faciat
ut uiro in p̄iudiciū uxoris & familie aut
suo in p̄iudiciū dñi & h9modi ꝑm pisa.
uel q̄ ex pnīa seq̄tur aliq̄ō scandalū seu
piculū spūaliter uel corp̄ale ar. c. officiu.
extra de pe. & p̄ptum ut sit pnīa q̄ uerisi
militer fiat ne penitēs nouis laq̄is iuol-
uat̄ quia obmittēdo pnīam mortīr pec
caret ꝑm scotū. xv. di. magistri snīarum.
ꝑm fra. Nic. in addi. & q̄ p̄ 9trarium im
poni debeat pnīa p̄bat̄ de pe. di. ii. c. i.
& per bo. in su. de pe. §. qs sit effectus. ī
ii. colu. & in. §. q̄ pnīa. v̄. cōsulimus. & in
legenda passionis dñi in. viii. colu. fa. de
homi. c. ii. ad fi. & de pe. & re. q̄ aūt. in
v̄° iudices: de uoto, magne. v̄. & circa &
q̄ō ibi no. & p̄ bo. in. c. ii. de bus qui fil.
occi. unde is quē corp9 celeste dispositi
esse gulosum uel luxuriosum submiss9 ra
tioni sobrius & 9tinens esse pōt &, econ
tra Io. an. in. c. ii. ad fi. de sortile. fa. ad
additōz. ī. q. cxxxix. unde dicit archidi.
xxvi. q. vii. §. aliis. q̄ pnīa est ꝑz arbitri
um 9fessoris ex cā moderanda q̄ō dicit
tenendū p̄ rīa alias contra de pe. di. v.
falsas. dicit etꝑ ea. q. c. ii. q̄ istud arbitri
um dz esse discretū de pe. di. i. quē peni
tet. & p̄uidum de pe. di. iii. inter hec yr
cū. ꝑm Lau. ad hoc q̄ō no. de off. deleg.
de causis. in fi. & q̄d̄ no. p̄ Io. an. in. c. de
us. de pen. & re. Itē pnīa dz esse talis q̄
aut crimen equat aut excedat Io. an. ī. c.
q̄ō aūt. de pe. & re. unde maiorem impo
nat p̄ incestu q̄ p̄ adulterio anto. de bu.
in. c. ex lr̄is. de eo qui cogno. & in. c. fi.
añ fi. eo. ti. Item imponat pnīam p̄ut in
iungi 9sueuit de bere. ut officium. circa
prin. li. vi. & in arbitrio p̄lati erit an im
ponat pnīam p̄ tanto tp̄e q̄to fuit ī pec
cato no. xc. di. si qs monach9. fa. de pen.
di. i. uide benignū. & q̄to tp̄e fuit in deli
cijs tanto sit in tormentis Io. an. in. c. q̄
aūt. de pe. Item q̄ totiens īponat pnīaz
quotiēs peccauit no. vi. q. i. imitar̄ & p̄
Ni. in. c. sicut dignū. iii. colu. de homi. &
in. c. i. de pe. Itē grauis īponit̄ p̄stātib9
aliis scādalū de despo. impub. duo. v̄. cū
uero. de eo q̄ duxit in uxorē. cū hēret. et
ibi p̄ Io. an. Item si contra proximū pecca
stis oportz q̄ satisfacias Io. an. an. in. c.
sicut. de coha. cle. & mul̄. & in. c. ea nosci
tur. circa mediū. & in. c. cū desideres. in.
col̄. & in. c. 9tingit. p9 prin. p̄ eundē de
sen. excom. ubi de petione uenie & satis
factōe debita Itē p̄ pctō occīto nō dz ī
poni regīr certa pnīa nec p̄ hoc peccatū
percipi possit ut in spe. de peīs. in fi. &
per Io. an. & doc. in. c. i. de pe. & re. Itē
si penitēs seī̄ p̄misit & non adimplendo
decepit sacerdos sit magis caut9 ut ī. c.
q̄ōm. de appel. & q̄d̄ no. in. c. iii. de adul
te. &. s̄. q. cxxxii. ii. colu. &. ī. q. cxlii. ī
fi. et de regul̄ instruētibus 9fessorē in ī
ponendo pnīaz in repertorio aureo spe.
de reg. pnīe per totū. Item q̄ñq̄ impoīt
penas graues. l. di. si ille. et per Inno. ī
c. q̄liter. ii. de accu. Item militi occidēti
presbiterum iniūgere pōt q̄ de cetero
non gerat se pro milite sed misistat pnīe
Io. an. in. c. ii. de pe. et re. unde 9sistit ar
bitriū sacerdotis ut īponat leuē uel aspe
rā pnīam p̄ut q̄litas delicti exigit et ali
am imponet delicato aliā seni ut per bo.
in su. §. q̄ pnīa. ad hoc q̄ō no. de pe. di. i.
v̄bum. Et debet esse discretus in dispen
sando et pnīaz peractā et scādaluz et bo
nitatē persone utilitatē et neēcitatē eccle
sie et alias circunstātias diligenter atten
dere nam cum summaria cause cognitōe
danda est dispensa° i. q. vii. dispēsatōes.
cum si. no. Io. an. in. c. ex tenore. de tēp.
ordi. qui subdit q̄ post dispensatōz nullū
remaneat scādaluz apō catholicos credē
tes firmiter q̄ p̄lati h̄nt ptātem ligādi
atq̄ soluēdi et dispensandi ut ibi per euz
facit q̄d̄ idem no. in. c. i. post prin. de or
di. ab epo zc. Item tanq̄ medicus nunq̄

imponat pnitētiā nisi credat ꝙ ille uelit & possit facer alias ponerz illi laq̄ zc̄. ut ꝑ pe. de palu. in. iiii. di. xx. q. ii. circa prin. &. s̄. in prin°. & multo pⁱ⁹ualz modica pnīa a sacerdote imūcta q̄ maior a se assumpta ut ibidē ꝑ eundē 9cl. ii. &. ī. q. cxxxvi. & si sacerdos imūgat maiorē pnīam q̄ ille meruerit tenet obedire sed si īposuit nimis ꝓuā nibilomin⁹ illa 9pleta uel hic uel in purgatorio faciet uel luet qđ restat ut ibidē ꝑ eundē Itē sacerdos dz esse misericors & benign⁹ in pnīa īponenda dz tñ ei exponer q̄tū deliquit & q̄tā penam agere deberet sīr & peccator dz esse ꝓatus ad obediēdum & oīo se ponere in iudicio sacerdotⁱ si tñ nō fuerit ita ꝓatus nibilomin⁹ absoluat & in iūgat pnīa q̄tūcūq; leuissima ad qđ. s̄. q. cxxx. ut ꝑ Iob. an. in. c. oīs. ix. colu. de pe. ad qđ. ī. q. cxxxix. nec est mītū q̄rē dū q̄tum possit sacerdos dimittere sz firmiter credēdū ꝙ deus qui oīa facit ī numero pōdere & mēsura in mītis seq̄t arbitriū 9fessoris ut latiⁱ⁹ ꝑ Io. an. in. d. c. oīs. x. colu. dz tñ sacerdos attēdere circūstantias alias pnīa est falsa no. de pe. di. v. falsas. gl. i. &. s̄. dictū est & qđ no. de pe. & re. quod aūt. in v° iudices. non enim secur⁹ est q° ad deum ille cū quo sine cā dispēsatū est ut no. in. c. non est. de uoto. &. s̄. q. ꝓx. Nā qđ dr ꝙ pnīe sunt arbitrarie de pe. & re. de⁹ qui. intelligitur ꝙ arbitrari dñt non ꝓprio capite & sine rōe q̄a hoc non est mere depēdēs ab eoz ptāte sed intelr arbitrio boni uiri ut ꝑ fra. in. c. ad liberandū. in fi. de iud. etⁱ si esset papa ut ꝑ fra. in. c. pⁱt. de homi. & de isto arbitrio sacerdotⁱ habetur xxvi. q. vii. ꝑ totū. non tñ imponat tantam pnīam impuberi q̄tā puberi Io. an. ī. c. i. o delictis pue. & in. c. cū illoz. in fi. de sen. excom. Item non īponat penitētiā non 9cedente puta alicui ꝓsone honorabili zc̄. Io. an. in. c. ii. de maledic. & qđ no. pe. de anch. in. c. indemnitatib⁹. §. ceterū. v°. notabili. de elect. li. vi. Itē imponi pōt pnīa in elemosinis uel disci plinis orōnib⁹ ieiuniis uigiliis uel q̄bus cūq; aliis iuxta tñ uires penitentⁱ nam ultra posse nibil. de pac. c. fi. cū cōcor. ſm Io. an. in. d. c. oīs. in. iiii. colu. uel maceratoz & castigatoz Io. an. in. c. iii. ad fi. ne cle. uel mona. & dz penitēs adimpler ꝑ se uel per aliuz fa. quod no. lxxxii. di. pbr̄ si. ſm Io. an. in. d. c. oīs. v. col. ad qđ ī. q. cxlix. Item īponat clericis pnīaz de negligētia in nō studēdo Io. an. in rub. o sum. trini. Est enim pctm̄ non discere q̄ ad suū spectāt officium Io. an. in. c. nisi cū pridē. in v° ignorat. de renū. adde. ī. Item non obstante ꝙ fur restituat rem subtractā debet nibilomin⁹ agere penitētiā de peccato fra. in cle. dudū. §. in q̄bus. de sepul. s̄. q. cxxxii. circa princ. & ꝑ Nic. in. c. sicut dignū. iii. colu. Itez punit⁹ in foro tpali dz nibilomin⁹ 9fiteri ut ī. c. ii. de furt⁹. & ī cle. i. de pe. & re. uerum paruā penitentiā illi imponet sacerdos ꝑ no. per Nic. in. c. ii. de emp. & uen. & hoc rōe. arbitriu ipsius ꝓput sentit ibi fra. & ipē Nic. s̄. q. ꝓx. & sīr symoniacus dz renunciare bñficio & agēr penitentiā de delicto 9misso ut in. c. o regularibus. de symo. & ibi Ni. Itez lz dimittat pctm̄ data 9tritōe si ablatum restitui non pōt tñ sacerdos imponet penā pctī ſm Ni. in. c. ii. de rap. nisi forte nullum pctm̄ cōmisisset ut in furāte tpē maxime necessitat⁹ ſm eundē in. c. iii. de furt⁹. teneret tñ illud restituere cum posset ſm eū in. c. iii. eo. ti. Itez caueat cōfessor de illo ꝓbrio alligāt grauia onera zc̄. xxvi. q. vii. alligant. & ibi ꝙ melius est redde re deo rōez ꝓpter misericordiā q̄ ꝓpter crudelitatem ut no. in. c. omnis. in fi. de pe. & si deus largus non sit austerus sacerdos in imponendo penitentiā. d. c. alligāt. Item imponat iuxta contritionem & dolorem de pe. di. i. in actōe. &. c. mēsurā. de conse. di. iii. de penitentibus tanta enim pōt esse contritio ꝙ nullā penitētiā imponet no. de pe. di. i. mēſam. &. s̄. q. ꝓx. Itē ut sepe dcm̄ est penitētia non dz esse aspa multi enim ꝓpter fragilitatē nature terrent a penitentia q̄a timent ꝙ non pñt facere austeritatē penitentie & tales hortādi sunt & in ipō onere penitentie adiuuādi ad qđ. s̄. q. cxxiii. & in hoc mītuz peccāt sacerdotes q̄a non considerat⁹ uiribus peccatoz nimis grauem imponunt penitētiā qđ facer non debēt dicto. c. alligāt. ſm pe. ut refert archid.

Arbitrarie pñe quo distinct

de pe.di.iii.inter hec.in fi.& quod no. in.c.fi.in fi.de cenſi.li.vi. & poteſt imponere quamlibet breuem de pe.di. iii. talis nunq̃ unde non permittat ſacerdos peccatorem in deſperationem cadere ſz potius iniungat illi unum pater dicto. c. alligant.de conſecra.di.v.non mediocriter.ut no.Io.an.in.c.deus qui.de peni. & remiſſi.ſũt enim peccatores blande trahendi ut ibidem & adde q̃ ubi imponit̃ a iure penitentia per unum annum intelligitur ideſt unius anni in q̃drageſima ut dicunt doc.in.c.fi.de bis qui fil.occi. uel ideſt per certas ferias & ſunt ferie legitime ſecũda quarta & ſexta.ix.q.iii. c.pit.de conſecra.di.iii.c.i.xii.q. ii. de uiro.ſecundum doc.in.c. accuſaſti.de accuſa.ubi Io.an.dicit ſic penitens ſcilicet ad ſacerdotis arbitrium de pe. ſignificauit. & dicebãt pe.& abbas q̃ iſto ſeptẽnio ieiunabũt ſexta feria uel aliquid aliud agent quod placeat confeſſori ſecundum eum & dominum Nic. ibidem dicit etiam fran.in dicto.c.accuſaſti.q̃ ubi ĩponitur penitẽtia q̃draginta dieꝝ intelligitur per dies continuos uel interpellatos no.xxii.q.v. c.i. facit.c. ii. de homi.facit.s̃.q.lviii. dicit tamen guyllẽ. duranti q̃ ubi imponitur penitentia a iure trium uel ſeptem annoꝝ uel paucoꝝ annoꝝ uel.xl.zc̃. & non adiungitur qua liter illo tempore peniteat relinquitur arbitrio ſacerdotis ut per eum in aureo repertorio de penitentiis a cano. diffinitis in fine penitens tamen non interpretatur penitentiam ſibi impoſitam Io.an. in.c.q̃ ſuper.ad fi.de uoto. Itez poteſt ſacerdos imponere penam intruſionis in monaſteriũ uel depoſitionis in foro penitentiali Io.an.in.c.qualiter.ii.de acc. in.viii.colu.alleg.l.di.ſi ille.uide tamen ho.in ſu.de eta.& quali.§.ordo.v̄.ſz q̃d ſi epiſcopus. Item poteſt ſacerdos imponere penitentiam q̃ pedibus proficiſcatur & non equo.xxxiii.q.ii. latorẽ. ubi etiam de ſimilibus penitentiis ea. q. admonere.cum ſi. Item ut depoſitis ueſtibus & nudis pedibus ambulet ad talem locum Io.an.in.c.ueniens.de accuſa. & quod incedat nudus cum femoralib9 tamen de penis.c.fi.§.cum autem.li.vi.& quod ibi per archidia.ĩ uerbo nudi. Itẽ q̃ induat ſacco Io.an.in.c.ii. de homic. Item ut dormiat in ſacco de pe.di.i. qui ſanctus.ſemper tamen debet cauere ſacerdos ne ex penitẽtia alteri fiat preiudicium ut per ho.in ſu.§.que penitentia v̄.licet autem omnes.& quod no.de pe. di.iii.ſi apoſtolus.glo.pit.facit de ſent. excommuni.relatum.& de bis qui fili. occi.c.ii.& quod ibi no.& nota q̃ ſeruo imponere poteſt penitentiam dum tamẽ non ſit in graue preiudicium domini ſecũdum ho.& fra.in.c.i.de coniugio ſeruoꝝ prima colu. Item ſeruo ſeu carentibus p̃prio imponat penitentiam in orationibus ieiuniis & diſciplina non in elemoſinis Io.an.in.c.relatum.de ſen. excomn. & ſic ſeruus tenetur ad penitentiam & ad communionem an.de bu. in dicto. c. i.de coniugio ſeruorum.facit.c.relatuz. de ſen.excommu. Item licite reciperet ipſe ſacerdos elemoſinam oblatam a penitente ut in.c.cum uoluntate.& ibi per Nic.de ſen.excommu. Item in penitẽtia debet per ſacerdotem fieri moderamen ideſt diminutio.xxvi.q.vii.tempora.l. di.ſi quis diaconus.ſecundum fra. in. c. tranſmiſſe.d̃ eo qui cogno.conſan.ĩ.iiii. notabili.& quod no.de iurepa. clemen. prima.in uerbo moderationem. unde lz reſtricta ſit poteſtas in indulgentiis que fiunt publice ut in.c.fi.de peni.& rem. li.vi.nõ tamẽ reſtricte ſunt in foro penitentiali quin poſſit dies & annos prout uult indulgere dummodo diſcrete faciat ſecundum archidia. in dicto.c.fi. in v̄bo conceduntur. Item ſi mulier eſſet p̃gnãs uel lactaret non imponat penitentiaz abſtinentie uel aliam per quaz impediatur filiorum educatio ut longe peregrinationis uel ſimilis ſecundum ho.& Io.an.in dicto.c.ii.de bis qui fil.occi.licet tamẽ coniuges non abſtineant a thoro nihilominus penitentiam ageꝝ poſſunt xxxiii. q.ii.audiuimus.& ſequen. &. q. iiii. in ſumma. Item ſi iniungat alicui q̃ miſſas celebrari faciat non capiat ipſe ad celebrãdũ ho.in ſu.de peni.§.& ad quid tenetur ad fi.& Io.an.in.c.requiſiſti. penultima colu.de teſta. Item clerico obmittenti dicere officium poterit 9feſſor

prima vmg. dñi. qñ

imponere si expedierit aliam penitenti am q̃ reiterare horas ut si forte magnã multitudinem dicere obmisisset secundu3 Io. de ymo. post doct. in clemen. de cele bra. missa. in quinta colu. & subdit impo nendam penitentiam si interfuit diuinis sed non intellexit ut ibi latius ad idem p fran. in dicta clemen. in secunda & decima questione. Item non iniungat superi ori q̃ petat ueniam inferiori de aliquali excessu correptionis no. xxiii. q. iiii. qui peccat. & per hostien. in sum. de tempo. ordina. §. octaua regula. post prin. Item iniungat alicui facienti aliquem ignoran ter peccare sicuti iniungeretur illi si sciẽ ter peccasset arg. nota. per hostien. ī su. de infantibus & lang. expo. §. fi. ad fi. facit. s̃. q. lxix. ad finem. Item iniungat doctori consulenti erronee q̃ satisfaciat parti lese Nic. in. c. tua nos. de homi. & in. c. fi. de iniuriis. ubi idem dicit de me dicis & aliis artificibus & de prestante opem in delicto & si. Item iniungat cle rico intruso in beneficio ut fructus resti tuat fran. in. c. dilecto. de preben. in. iii. colu. & .vii. Item iniungat clerico non studenti Nico. in. c. uenerabilis. in fi. de preben. fran. in clemen. de concessi. pre ben. in principio & uide. s̃. sed prelatus non petendo rem ecclesie quia uidet im minere graues lites uel scandala non pec cat fran. in. c. ii. de prescrip. Item nõ ab soluat prestantẽ impedimentum nisi iter esse restituat fran. in clemen. de seque. posses. §. i. tertio notabili. Item non im ponat penitentia3 de malis secut9 ex pec cato & ideo si culpa uel negligentia mei mittentis ignem ignis cõbussit domu3 tu am licet tenear in foro iudiciali non ī fo ro peītentiali ubi quis nõ tenetur de cul pa ex mente non procedente secundum fran. & Nic. post Vincen. in. c. i. de cust. eucha. & post Inno. in. c. sicut dignum. ℣ homi. nisi apponens ignem damnum da re intenderet uel in lata culpa fuit ut si in domum plena3 stipula ignem proiecit secundum Io. an. in dicto. c. sicut. iiii. co lu. & glo. in. c. decetero. de homi. & per dominum Nic. in. c presbiterum. eo. tit. & melius in. c. si egressus. de īiur. & dã. dato. & in. c. sequenti. &. s̃. q. cxxxii. in fi. faciunt no. per dominum dominicum in. c. ii. de consti. in antepenultima colu. li. vi. que in idem recidunt &. s̃. §. iiii. q. lxxv. post principium. unde si cogitare poterat q̃ mors poterat prouenire effi citur irregularis Io. an. in. c. sententia3. ne cler. uel mona. Si ergo tu occidisti pa trem meum licet non cogitasses mihi dã num inferre tamen in cõscientia teneris mihi ad damnum seu interesse meum p̃p ter mentem tuam malignam per no. per Inno. Io. an. & doct. in dicto .c. sicut. ut delicet ad estimatõe3 fiendam attento euentu futuri damni iuxta not. per Cy. in. l. fi. ad. l. acquis. consideratis omnib9 hinc inde arbitrio boni uiri Similiter I3 testis teneatur in foro contentioso prop ter falsum testimonium ut per hostiẽ. in summa de peni. & remis. §. fi. ℣. quid de testibus non tamen in foro penitẽtie im ponetur nisi de falso testimonio licet ag grauetur propter mala secuta secundum Io. an. & fran in dicto. c. i. de custo. eu charist. & ita uidetur intelligendum q̃ ℣ aduocato dicit Io. an. in. c. proposuit. de cleri. excommuni. ministr. in secunda co lu. & ad hec faciunt no. per Io. an. in. c. si egressus. de iniuriis. hec tamen uiden tur procedere nisi talis testis uel aduoca tus intenderet ad illud damnum secutu3 postea per superi9 dicta ad que uide no. in spe. de aduoca. §. fi. ℣. quid si per īpru dentiam Iudex tamen si nõ interrogauit testem ut debuit tenetur parti ad inter esse in foro penitentiali ut no. an. de bu. post Io. an. in. c. cum causam. quinta col. de testibus. Idem si dictu3 testis male re digit in scriptis in damnu3 partis quo ca su le ad restitutionem obligauit ut ī spe. de testi. §. nunc tractandu3. ℣. fidelis. eti am & cautus debet esse zč. dicunt etiam Io. an. fran. & doct. in dicto. c. sicut. q̃ si plures delinquunt satisfactione unius al ter liberatur non tamen quo ad spiritua lem penam imponendam pro peccato fa cit de homi. tua. glo. iii. & in spe. de iniu ri. §. sequitur. ℣. sed pone inimicus. Item similiter non iniungat q̃ soluat pena3 le galem si non sit lata sententia iuxta not. xii. q. ii. fraternitatis. & per bal. in. l. iu bemus nulli. §. i. de sa. san. eccle. & ī. l. id

quod pauperibus. quinta colu. de episcopis & cleri. & in. l. post decisionem. in fine de furtis. & per anto. de bu. in. c. fi. in. iii. colu. de prescrip. & pe. de ancho. in. c. si propter. in secunda oppo. in principio de rescrip. li. vi. in repetione. Intelige tamen nisi pena ipso iure imponatur & per dominum panormitanum in. c. i. ī iiii. colu. de constitu. ubi etiam dicit q̄ damnum absq; proposito illatum non resarcitur in foro penitentiali ut supra dictum est uide eundem dominum Nic. panormitanum in. c. audiuimus. de symo. ubi simpliciter dicit q̄ in foro anime nō est soluendum quod imponitur nomine pene z̄č. adde tamen per eum in. c. falsariorum. de fal. & dominum fran. in. c. dilecti. ii. colu. de arb. adde. si lex imponat penam dupli sufficit in foro conscientie reddere simplum sicut etiam contingit ī aliis penis iur̄ que ante condemnationē factam in iudicio non debentur in foro conscientie: Pena autem conuentionalis ratione promissionis debetur in utroq; foro nisi forte qñ adhibet̄ ōbito pecuniario quia tunc uidetur esse in fraudem usurarum tenetur tamen ad interesse dāmi ille per quem stetit secundum pet. de palu. in. iiii. di. xxvii. q. i. in quarta col. & ad premissa uide omnino. s̄. q. cxxxii. per totam. ubi etiam ad fi. habes q̄ iudex iniq; pronuntians tenetur etiam si pars non appellet Item imponat penitētiam inquantum peccator intendebat cō temnere & male facere licet nō ita faceret in ueritate ut per fede. consilio xiii. in. iii. colu. non tamen pro sola uoluntate imponat ac si fecisset ut per Nic. in. c. sicut dignum. de homi. secunda colu. Item pro peccato dubio aliqualis penitentia imponitur ut in. c. fi. de his qui fili. occi. Item minor penitentia imponitur cō sencienti q̄ facienti ut per Nic. in dicto c. sicut dignum. ii. colu. CXXXV. q̄ ro utrum penitens completa penitentia sit totaliter absolutus: Rn̄° secundū thomam in. iiii. di. xx. siue sacerdos iniūgat penitentiam discrete siue nō semper maneat reatus ad penam eiusdem quantitatis & ideo si eam hic non implz in purgatorio exigetur neq; sequitur q̄ propter hoc confessor peccet semper si minorem penitentiam iniungit tum quia non potest determinate quantitatem pene cognoscere tum quia quandoq; etiam ex industria minorem penam imponens plus prodest penitenti qui forte magnitudīe pene posset a penitentia peragenda impediri & ideo confessor negligit minus damnum ut maius euitet & iterum quia paulatim confortatur in penitente diuinus amor ad plura penitētie opera peragenda concor. pe. secundum pisa. in. §. penitentia. secundo. & uide. s̄. q. viii. & de effectu penitentie per petrum de palu. in. iiii. di. xiiii. q. vii. ubi etiam q̄ non restituit impunitatem in foro contentioso Item per penitentiaz restituuntur uirtutes & omnis gratia ut in summa astēsi li. v. ti. iiii. ar. iiii. ubi etiam an per penitentiam homo restituatur ad dignitatez ecclesiasticam dic ut ibi unde penitentia sanat & delet crimen xxxii. q. i. q̄ autez alibi dicitur q̄ absconditur ea. q. apud misericordem & quandoq; peccatum donatur quandoq; deletur quandoq; tegit̄ de peni. di. iii. ille rex. &. c. sequenti. ad quod. s̄. q. xlv. post medium Inde dicit̄ q̄ sacerdotes peccata populi commedūt idest delent & consumunt. iii. q. i. nīli. & prima. q. i. ipsi sacerdotes. ut dicit spec. de conclu. ii. colu. Et notandum q̄ propter peccatum homo meretur penaz eternam & si conteritur illa mutatur in temporalem. s̄. q. xxix. circa medium &. q. cxxxi. & hanc temporalem potest sacerdos remittere uel in totum uel in partez ut. s̄. duabus proximis questionibus & si durante tempore penitentie peccator casu moriatur non obest quo ad uitam eternam xxvi. q. vii. §. penitentes. unde dicit hosti. q̄ si penitens in extremis uel etiam in sanitate non complet hic penitentiam iniunctam uel complet sed minorem q̄ debuit ut quia sacerdos simplex nesciuit bene arbitrari secundum Ray. tanta potest esse contritio q̄ sufficeret ad delendam omnem penam ita q̄ talis nec per purgatorium transiret sed ad patriam statim euolaret ut patet de latrone Luc. xxiii. & in dicta. q. viii. uerum hoc periculosum est & nobis incertuz ut

patet de pe. di. vii. §. 1. &. c. nullus. secun
dum hostien. in sum. de peni. §. que peni
tentia. in fi. Si tamen minus sufficiens ẽ
contritio uel penitentia ꝓpurgabit̃ igne
purgatorii unde de talibus dicit Augu.
& si conuersus uita uiuet & non morie t̃
tamen non promittimus ꝙ euadat om⁄
nem penaꝫ nam prius purgãdus est igne
purgationis qui in aliud seculum distulit
fructum conuersionis de pe. dist. vii. c.
ultimo. circa fi. Et eandem sententiam
ponit grego. xv. dist. qualis. & idem in
summa confessor. eo. ti. q. clxii. & facit
quod no. pe. dist. iii. §. huis auctoritati⁄
bus. in glo. quia si peccatum. & per ho.
in summa de pe. §. qualis. v. vi. propter
finalem zc̃. ubi refert ysaie. xxxiii. hac
animaduersione percutitur peccator ut
moriens obliuiscatur sui qui dum uiuerꝫ
oblitus est dei archidia. tamen de peni.
dist. iii. talis. sic dicit no. argumentuꝫ ꝙ
si aliquis morte uel iusto impedimento ī
impeditus non potuit explere in hac ui
ta penitentiam sibi iniunctaꝫ ab ecclesia
ob hoc ꝙ non expleuit illam in alia uita
nullam patietur penam secundum petr.
Sed nota quia dicit ob hoc zc̃. & sic non
excludit illam purgandam igne purgato
rii & ideo dicit hostiensis in summa. §. qs
sit effectus. in fine ꝙ effectus uere peni
tentie est ut si perfecte in hoc mundo fu
erit satisfactum anima ad patriaꝫ euolat
aut si quid purgandum remanserit igne
purgatorii purgabitur ut ibi latius dicit
etiam archidaconus triceſima secunda q̃
stione quinta quia ergo. no. argumentuꝫ
ꝙ si sacerdos minus sufficientem penit̃ē
tiam imposuit a deo supplebitur. l. disti.
si quis prepostera. & de hoc optime no.
de pe. di. prima mensuram. in glo. cum
pena. que distinguit ꝙ si sacerdos mino
rem penitentiam imponit animo dispen
sandi illa sufficit ad delendum peccatum
licet modica sit ut ibi latius dum tamen
nulla culpa reperiatur in confitente &
paratus erat recipere penitentiam etiã
maiorem secundum doctores & Nico. in
c. deus. de peniten. & remissio. Sic ergo
remissa culpa per contritionem remanꝫ
reatus pene que per penitentiam di
mittitur hic aut in purgatorio ut. §. adꝺ

de purgatorio supra in notabili. xiii. ad
finem facit. ĩ. q. proxima. & nota ꝙ
penitentia sanat & delet crimen. xxx ii.
q. prima. quod autem alibi dicit. Cen
tesimotrigesimosexto quero quid est ꝙ
sacerdos dicit penitenti quicquid boni
feceris sit tibi in remissionem peccatoꝝ.
Rñ° secundum thomam in quodam quo
libet hoc est quadruplici consideratione
utendum: Primo considerandum est ꝙ
peccator est debitor satisfactionis dupli
citer Vno modo ex iniunctione sacerdo
tis: Alio modo ex ipso peccato cõmisso
unde si contingat ꝙ sacerdos minoreꝫ sa
tisfactionem imponat q̃ requirat culpa
residuum exoluet aut hic aut in purga
torio Si uero maiorem iniungat nihilo
minus penitens tenetur facere quod sibi
iniunctum est si assit facultas: Secundo
considerandũ ẽ ꝙ opus ꝙ quis facit ex
iniunctione sacerdotis dupliciter ualet
penitenti: Vno modo scilicet ex natura
operis iniuncti: Alio modo ex ui clauiuꝫ
ita ꝙ ex hiis amplius ualet ad expiãduꝫ
peccata q̃ si proprio arbitrio idem face
ret ad quod. s̃. q. cxxxiiii. secunda colu.
Tertio considerandum est ꝙ satisfactio
ad duo ualet scilicet ad expiationem cul
pe p̃terite & ad cautelam future: Quar
to considerandum ꝙ sacerdos potest pe
tenti satisfactionem iniungere uel ex ꝓ
prio arbitrio uł ex consilio alieno & ita
etiam arbitrio ipsius penitentis ut si di
cat sacerdos facias hoc si potes & si non
potes facias hoc: simile uidetur cum sa
cerdos dicit quicquid boni feceris sit ti
bi in remissionem peccatoruꝫ quia si gra
uis penitentia esset ei iniungenda que ta
men ei indicari debet & dicendo predi
cta uerba illa que penitens preter iniun
ctionem expressam facit accipiunt maio
rem uim expiationis culpe preterite ex
illa generali iniunctione unde predicta
uerba laudabiliter solent dici & quãtuꝫ
ad hoc satisfactio est sacramentalis in q̃
tum uirtute clauium est culpe commisse
expiatiua licet non habeat maioreꝫ uim
ad remedium contra culpam futuram
Idem in summa confessoꝝ. li. iii. titulo.
xxxiiii. q. c. & eadem ratione Raym. &
hostien. ut & ponitur eodem. ti. q. cviii.

dicũt q̄ cautus & discretus sacerdos p9 iniunctam penitentiam dicat penitenti q̄ omnia bona que fecerit & omnia mala que sustinuerit ei proficiant ad salutẽ & pro penitentia hec omnia iniungat secundum fratrem Nico. post pisa. in. §. penitentia. secundo. ad que. s̃. q. proxima. &. q. cxxx. circa fi. &. ĩ. q. cxlvi. Sic ergo bonum est iniungere q̄ omnia bona q̄ faciet zc̃. not. Iohan. an. in. c. omnis. de peni. & remissi. in decima colum. & per fran. clemen. si dominus. v̂. ideoq̄. de reliq. & uenera. sanct. & nota q̄ cum sacerdos iniungit omnia bona que facis zc̃. debet intelligi que sponte & gratis non ex debito facies secundum petrus de palu. in. iiii. di. xv. q. i. articulo. ii. ad ſquod ĩ. q. cxliii. &. q. cxlvi. CXXXVII. quero utrum sacerdos possit commutare penitentiam quam iniunxit: Rñ° secundum Ray. credo breuiter q̄ sic dummodo discrete & propter causam & circa subditos suos alias non di. lxxxii. presbiter. & hoc exponẽs guy. dicit q̄ ille idẽ qui iniunxit aut successor eius aut superior si est ordinarius iudex penitentis possunt penitentiam commutare uel relaxare si uero sit alius confessor a quo cõmutatio petitur quia de pari ambo curã unius habent uel duo episcopi in quorus episcopatibus penitens domicilium habet hic dicendus q̄ si penitentia fuit publica requiri debet consensus primi qui dedit eam ne scandalizetur dico si de facili possit requiri alias si penitentia fuit occulta poterit confessor secundus cõmutare uel relaxare secundum pisa. ubi. s̃. Idem in summa confess. eo. ti. q. cxxxiii. ubi etiam additur secundum eundẽ guy. q̄ quo ad dictam commutationem & relaxationem archiepiscopus uidetur ordinarius quo ad forum penitentiale subditorum suffraganei sui & patet per hoc quia archiepiscopus per prouinciam suam concedere potest litteras generales remissionis de pe. & remiss. c. nostro. certum est autem q̄ nullus episcop9 potest facere remissionem nisi subditis suis & aliis de uoluntate prelatorum suorum extra de peni. & remissi. quod autem. ergo subditi suffraganeorum quo ad hoc subditi sunt archiepiscopi quamuis ipse q° ad forum contentiosum non sit ordinari9 nisi in casibus expressis a iure hec ille idem quoq̄ uidetur quo ad forum penitentiale ut non sit ordinarius nisi in expressis cum non possit cõfessiones subditorum suffraganeorum suorum audire nisi dum uisitat prouinciam. ut in. c. perpetuo. extra d̄ censibus. li. vi. secundus fratrem Nicolaum oximi. in addi'. ad quod supra. q. lxxvii. in fi. &. q. xcv. post principium & de hac materia plene per bo. in summa de remissi. §. & an sacerdos. facit quod no. in. c. i. de uoto. si tamẽ sacerdos imposuisset penitentiam de accessu ad terram sanctam an ipse eandem commutare possit uide per glo. & doc. in. c. ex multa. & in. c. q̄ super. & de uoto. ant. de bu. in. c. quod super. in fi. de fide instru. & nota q̄ iste talis non dicitur cõtemnere penitentiam licet petat commutari de peni. di. prima. cum ergo ante. &. c. mensuram. §. non ita. in glo. in casibus. si tamen posset haberi copia illius primi confessoris melius esset ad illus redire per nota. s̃. q. xxxvi. &. q. liii.

CXXXVIII. quero an inferior possit penitentiam a superiore iniunctas relaxare Rñ° secundum Guy. si penitẽtia iniuncta est in tali casu de quo ab initio poterat inferior penitentiam iniungere poterit relaxare uel commutare nisi superior reseruauerit sibi talem cõmutationem uel relaxationem ar. ad hoc. l. di. accedens. & dicto. c. latores. & quod ibi no. si uero penitentia iniuncta est in in casu reseruato superiori non poterit inferior relaxare uel commutare absq̄ licentia eius qui iniunxit nisi urgeat necessitas aut suadeat utilitas ẽ enī pius ĩterp̄tari in hiis casibus q̄ superior concessit inferioribus potentiam commutandi uł relaxandi secundum pisa. Idem in sum. confesso. eo. ti. q. cxxxiiii. Est tamen aduertendum q̄ qñcũq̄ alius sacerdos ab eo qui iniunxit penitentiam uult facere istam commutationem uel relaxationem uidetur q̄ nõ debeat facer̄ nisi examinata causa propter quam penitentia iniuncta est penitenti ut & dicit Ray. & patet in precedenti questione ne sequens

minus beneficiuz tollat p̄cedēs maturi9 gestum propter quod non uidetur posse fieri nisi fiat noua confessio uel genera lis si penitētia concernit omnia peccata uel particulares si respicit particulare peccatum nisi forte sit euidens peniten tem non posse facere iniunctam sibi peni tentiam secundum fratrem Nic. in addi. dicit archidia. post hug. xxxiii. q. ii. lato rem. q̄ non credit ueruz q̄ episcopus ex causa possit relaxare de penitentia quaz papa imposuit nisi in necessitate uel nisi expressum sit in iniungenda penitentia nec aliud ex illo. c. latorez. colligitur. nā ibi papa non iniungit penitentiā sed do cet quam episcopus debet iniungere uel si papa sibi iniungit precipit tamen spe cialiter relaxationem fieri ab episcopo si uiderit expedire secundum hugo. sed idem archi. xv. di. c. ii. in fi. uidetur resi dere q̄ episcopus ex causa possit diminu ere de penitentia iniuncta a superiore ī eo q̄ ultimo allegat glo. xxvi. q. vii. c. tempora. in glo. i. & idem uidetur sequi spe. in ti. de dispen. §. nunc de episcopo/ rum. v. clvi. & uide archi. in. c. fi. in v̄bo nullam. de elect. eo. li. & in dicto. c. fi. d̄ peni. & remis. in v̄bo conceduntur. v. & nota. eo. li. & spe. de peni. & remi. in fi. & Io. an. in dicto. c. fi. in nouella. & ibi doc. ubi etiam dicunt q̄ papa uel episco pus non possunt sibi remittere peniten tiam per confessorem iniunctam alle. de pe. di. v. c. i. v̄. ponat se omnino. zc̄. & p̄ Io. an. in. c. cum ex eo. iiii. colu. de 'peni. & remi. facit in spe. de lega. §. nunc ostē dendum. v. xxvii. in fi. pro opi. hugo. fa cit quia si superior manum apposuit g° uidetur in tali casu adempta potestas in feriori & illius manus ligate per no. p̄ arch. iii. q. vi. multum. & in. c. per hoc. ī uerbo uolumus. de heret. li. vi. & Io. an. in. c. cum dilectus. vi. colu. de iurepatr. & in rub. de off. ordi. & in decis. rote nu mero. xviii. & lxvi. & lxxvi. cum si. nisi dicatur cum pisa. q̄ piuz sit tenere q̄ ex causa inferior possit ut supra pro taz fa uorabili negotio uidelicz salute animaz. & subdit Io. an. in dicto. c. fi. de peni. & remi. li. vi. q̄ penitentiam iniunctam ab episcopo sacerdos remittere non possit sed econuerso xxi. di. inferior. unde pe nitentiam iniunctam per sacerdotem epi scopus commutare potest uel relaxaī ex causa prout no. arch. in. c. fi. de pe. & re mis. in. vi. & ymo. incle. ii. eo. ti. ad finē post guy. & similiter potest episcop9 re mittere penitentiam quam indixit papa & sacerdos penitentiam per episcopum impositam s̄m dominicum. in. c. licz. iiii. colu. de off. uica. in. vi. de quo. s̄. & adde per fra. in cle. i. de priuile. v. si qui. iii. notabili. & in clemen. ii. §. i. de pe. & re. xii. q. CXXXIX. quero quid si q̄s dicit se penitere sed non uult sabire on9 penitētie dicens se tenerū & huiusmodi Rñ° secundum Ray. sacerdos debet ta lem inducere sicut potest ut paratus sit ad implendum penitentiam ostendendo magnitudinem peccatoz & quāta bona amisit propter illa que omnia recupabit per penitentiam alias sine ista dispositio ne non esset in statu salutis cuz ad hoc ob ligetur extra de pe. & re. omnis. ad qđ s̄. q. xlv. &. q. cxxv. & finaliter cum uo luntate sua imponat ei talem penitentiaz quam uerisi9r possit portare ne deteri9 contingat ei penitentiam uiolando. s̄. q. cxxxiii. in prin. ad hoc autem precipue laboret ut causas peccatoz & peccandi occasiones remoueat quia s̄m august. sa crificare est causas peccatoz excidere nec eorum suggestionibus aditum indul gere & si sacerdos non potest gaudere ō omīoda eius purgatione gaudeat tamen quia ipsum liberatum a gehenna ad pur gatorium mittit & sicut dicit host. nulla tenus debet sacerdos permittere pecca torem despatum recedere. xxvi. q. vi. si presbiter. sed potius imponat unum p̄ nostер uī aliquid leue & quod omnia bo na que fecerit & mala que tollerauerit sint ei ī peītētia s̄z ray. &. s̄. q. cxxxiiii. post mediū. &. ī. q. cxlvi. Ostēdat tñ q̄ id quod min9 agit hic cōplebit in purga torio ut in sum. conf. eo. ti. q. cxxxv. & s̄. q. cxxxv. & conco. tho. in. iiii. di. xix. concor. etiam glo. ray. & addit consulo quo ad uitandā inobedientiā & trāgres sionem talibus nulla aut parua satisfactō iniungatur sub p̄cepto & q̄ concedatur eis q̄ liceat ieiunium sibi iniunctum aut

elemosinas aut orationes & quecūq; alia sibi iniuncta redimere cū uoluerit 9cor. Inno. in dicta. q. cxxxv. ad fi. ꝑm fratr. Nic. post pisa. ubi. s̄. & intellige sane ut dictum est si alias ipsum penitet & dicit se paratum facere qđ debz sed ꝓonus penitentie non posse se sufferre tunc ꝓpter hoc q̄tūcunq; deliquerit non debz dimittī sine absolutione ne se despet sz si dicit se non posse dimittere odium uel se a peccato abstinere uł caste uiuere uel alienū non posse restituere cum possit non uelle restituere uel artē dimittere q̄ sine mortali exerceri non pōt uel aliud huiusmōi talis nullo modo debet absolui ꝑm tho. & pe. & in sum. fratris anto. iii. ꝑte. c. ō penitentia iniungenda. ad idem per Ioh. an. in. c. oīs. de pe. & remi. in. x. colu. & in. c. qō quidā. subdens q; absoluere dz talem non bñ ꝑpatum ut deberz inq̄tū debet & potest non simpliciter ut quidam simplices faciunt ne indiscrete absoluendo se ipsum obliget pro eodē ꝑm eum & intellige qñ non erat bñ ꝑpatus. i. totaliter in manu sacerdotis se non ponebat ut loquit̄ Io. an. alias uero si nollet dimittere odium uel nō peniteret nō absolueretur ut. s̄. per allegatum. c. qō quidā. &. s̄. q. ii. Si autem confessor dubitaret illū non facturum penitentiam nō exigat ab illo promissionem uotū uel iuramentū de co ha. cle. & mu. clericos. sed sufficit si ille dicat habere ꝓpositū faciendi illaz penitentiam cū ꝓtestatione q; si nō faciat illā pniam fructu confessionis carebit s̄. q. cxxi. Si aūt penitens expresse diceret nolle subire onus penitentie in hac uita sed tm̄ in purgatorio dicit scotus ī. iiii. q; non tenetur peccator recipe penitētiam iniunctā sibi a sacerdote cū ipse dicit se uelle p̄dictā penitentiam cōplere in alio foro. s. purgatorii & sacerdos nō potest negare sibi absolutōz ut per euz latius in. iiii. di. xv. uidetur tm̄ loqui quādo confessor assentit penitenti sed in contrarium uidet̄ sequi pe. de palu. dicēs q; nō uidet̄ esse in statu salutis qui ꝓ mortali non uult hic satisfacere sed tm̄ in purgatorio ut per euz in. iiii. di. xvii. q. i. circa prin. facit. s̄. q. xvii. post prin. unde uidētur q; etiam si confessor assentiret penitenti non uideatur penitens esse in statu salutis quia nō ponit se in manu sacerdotis ꝓut debet & saltem unam leuissimam penitentiam hic agere dēret de pe. dist. v. c. i. v. ponat. &. s̄. q. xxxi. &. s̄. ꝓxī. añ fi. nam satisfactio est una de principalibus ꝓtibus penitentie. s̄. q. x. & quia alias in nullo esset secum dispensatum circa penitētias canoīcas. s̄. q. cxxix. Si tñ paratus esset aliq̄ leuem seu minimā peītentiam recipe absolueret̄ ut. s̄. dictū est ad quod. s̄. q. cxxx. in fi. &. cxxxiii. & se. Si tamen penitens libere se poneret ī manu sacerdotꝭ posset sacerdos forte nō iniūgere satisfactionē per no. ī. q. cxlii. in fi. &. cxlix. &. cli. post mediū. adde q; pōt inquiri an penitens fecerit penitentiam iniunctā ut cognoscatur an uere uel ficte fuerit reuersus & an ambulz in tenebris uel in luce zč. ut per frede. consilio. cli. Incipit alexander episcopꝰ zč.

CXL. quero utrum pena mortis diminuat aliquid đ pena debita ꝓ peccato Rñ° ꝑm tho. in. iiii. di. xx. mors naturał est pena consequens originale peccatum & quasi iam in naturaz uersa & ideo per mortē naturalem non purgatur aliquid de peccato actuali Sed per illatam mortem bñ pōt purgari inq̄tum ipsam pacīter sustinet lz pro crimine sit illata ualet tamen ad diminutōz pene & ad liberationem etiam a tota pena ꝑm q̄titatez culpe & pacientie & contritōis ꝑm pisa. idē in sum. confe. eo. ti. q. clxiii. ꝑm fra. Ni. facit quia pacientia est uirtus & radix omnium uirtutum ut no. arch. de conse. di. vi. numq̄. &. vii. q. i. suggestū. & facit ī. q. cxlvi. & plenius per pe. de palu. in iiii. di. xx. q. i. arti. iii. CXLI. quero de penitentia solemni & publica: Rñ° & bet fieri cum illa solemnitate & modo q; habeť. l. di. in capite. & imponitur tantū ab episcopo uel de eius mandato. s. ab alio sacerdote in feriore & debet imponi pro crimine publico & uulgatissimo qđ totam urbem uel aliū locum commoueat xxvi. q. vi. c. uł. Itez non debet imponi clerico nisi deposito quia nec laicus qui semel egit eam debet postea promoueri nec clericus debet postea ministrare. l. di. confirmandū. &. c. illud. &. c. ali

enum. &.c. ex penitentibus. Item semel
tm̃ fit de pe. di. iii. ex persona huiusmõi
in fi. & se. & in fine distinctionis ad idez
per pe. de palu. in. iiii. di. xiiii. q. vi. & ī
pisa. in v̄bo pnīa. iii. & in su. confe. li. iii.
ti. xxxiiii. q. viii. & ō ista pnīa fuide plu
ra fm pisa. ubi. s̄. quia tm̃ hec solemnis
& publica pnīa hodie non est in usu & ra
ro imponit hodie de ꝯsuetudine ut not.
bo. in su. de off. archipres. §. que ꝑtinēt.
v̄. v. ideo non insistendum. & uideas not.
de pe. & re. c. i. & in. c. quesitū. & ꝑ bo.
in su. de pe. §. utrū penitentia. per totū.
ubi etiā ꝯcludit q̄ sola pnīa solemnis nõ
debet iterari sed publica & priuata sic
de quo etꝫ in remissionib9 p̄missis & ad-
dit̄ in su. confe. dicta. q. viii. fm ray. pe.
& glo. q̄ pnīa solemnis iterat̄ si est ꝯsue
tudo fm eos: nā publica pct̄ā publica pe
nitentia indigēt arch. in. c. ii. de heret. li.
vi. in v̄°. publice. Imponitur tm̃ si postu
let̄ uel si peccatū sit publicū Io. an. in. c.
q̄situ. de pe. & remis. & de istis publice
penitentib9 per Io. an. in. c. ii. de off. ar
chipre. Itez improprie dicit̄ solemnis il
la que imponitur alicui iuuito q̄ tradit̄
monasterio ꝓ peccato ꝯmisso. l. di. si ille.
fm bo. in dicto. §. utrū pnīa. Itez q̄ ī po
nitur publica penitentia non ꝓ hoc reue
latur peccatum fm tho. & pisa. ubi. s̄. &
in dicta. q. viii. uide tm̃. s̄. q. cxxxiiii. p9
prin. & dicit̄ publica pnīa q̄ fit in publi
co absq; tm̃ p̄missa solemnitate ut cū imū
git̄ ꝑegrinatio per mundū cū baculo cu
bitali & cū scapulari & si. sed sedes apl̄i
ca publicā indicit in eo loco ubi est curia
romana ꝓ enormib9: Penitentiarii enim
publice faciunt tales denudatos triduo
aut plus uel min9 incedere ꝓ oēs ecc̄lias
ciuitatis ubi est curia fm pisa. & nota q̄
repitur pnīa perpetua ut no. in. c. q̄m.
de symo. & in. d. c. oīs. in fi. de pe. & re.
Et nota q̄ pnīa publica soli ep̄o reserua
tur de excess. p̄la. accedētib9. sic ergo pu
blica pnīa imponit̄ tm̃ pro notorio crimi
ne ut no. in. d. c. ultio. & intelligo de no
torietate facti ut p3 ibi in tex. ubi etiam
dicit archi. q̄ non de facili ī ponit̄ hec
pnīa iuuenib9 uel decrepitis fm hug. &
de ista pnīa solemni ꝓ dñm mar. in. c. i.
pit. colu. de off. ordi. CXLII. q̄ro

quid sit satisfactio Rñ° fm august. satis
factio est cās peccatoꝝ excidere & ea
rum suggestionib9 aditū non indulgeī ō
pe. di. iii. satisfactio. fm uero anselmuz
li. iii. cur deus hō. satisfacere est deo ho
norem debitū reddere istas diffinitiones
pe. in. iiii. di. xv. dicit sic satisfactō curat
pct̄ā p̄terita recōpensando & p̄seruat a
futuris cauendo & ideo ꝓ actū primum
diffinit̄ ab anselmo cū dicit honorē deo
d̄bitū. s. q̄ꝓ peccatū ablatus fuerat red
dere sz ꝓ actū fz diffinit̄ ab aug. s. causas
excidere zc̄. ꝓ que fit p̄seruatio a futu
ris & uocat cās. s. intrinsecas radices ex
peccato relictas: suggestiones uocat opor
tunitates extrinsecas ut tps locum & b9
modi fm pisa. in v̄° satisfactio. Idem in
su. conf. li. iii. ti. xxxiiii. q. ci. Richardus
uero xv. di. iiii. sententiaꝝ. sic dicit satis
factio est ꝓ illata iniuria uoluntaria re
cōpensatio fm iusticie eq̄litatem cū ꝓpo
sito nō ꝯmittēdi nouā iniuriā. uolūtaria
dicit̄ q̄a alias nō est ex caritate nec meri
toria de pe. di. vii. null9. fm iusticie eq̄li
tatē dicit̄ q̄a nisi fiat fm debitū iusticie
non est ad uitā de pe. di. v. falsas. & .c.
fratres. cū ꝓposito zc̄. dicit̄ q̄a alias non
est pnīa sed derisio de pe. di. iii. irrisor.
fm fra. Ni. oximi. in addi. & ꝓ archid. &
lati9 de pe. di. iii. satisfactō. & Lauð. de
sacramento pnīe vi. colu. an aūt sit de ue
ra pnīa semper iniungere satisfactoz dic
q̄ nō necessario. xxvi. q. ult. ab īfirmis.
& ibi tex. & est ratio quia licet in hoc se
culo non cōpleat̄ cōplebit̄ in purgatorio
licet graui9 de pe. di. vi. c. ult. sed tamē
expedit imponi nā bñs claues duz tamē
non multū erret dispensatiue poterit eā
moderari duz tm̃ non tm̃ q̄ iusticia diuīa
depiret ut no. in. c. significauit. de pe. fz
Lauð. ibidē. v. iiii. an sit. ad quod. s̄. q.
cxxxix. Ex hiis sumūt ꝯfessores q̄ nolūt
absoluere fornicatores nisi se sepent p̄p̄
tim si sel̄ ꝓmiserunt & nō fecerūt fac. s̄.
q. cxxxii. circa mediū. &. ī. ¶. ꝓx. q. cvii.
& se. est enī malū radicit9 extirpādum
ut no. Io. de ymo. in cle. dudū. p9 glo. in
v̄° radicit9. unde adultera petens absō
lutōz ab excōmunicatōe dz prius abiura
re adulteꝝ. i. cū iuramēto renuntiare. ꝓ
mittendo de non redeundo amplius ad eū

ut in.c.intellexim⁹.de adul.p̄ Nic.ītel lige tñ in uita sec⁹ in morte ne cito mori reť p̄ no.p̄ eundē Ni.in.c.fi.in fin. post doc.de rapto. CXLIII.quero utꝝ hō possit satisfacerī de uno pctō sine alio Rñ° ſm tho.in.iii.di.xv.non naz oz qꝫ talis sit modus satisfactōis q̄ 9petat ad tollendā offensam. Offense aūt ablatio est amicitie restō & ideo si aliqd sit qꝫ a micitie restitutōz īpediat etᵖ apud boīes satisfactio esse non pōt cum ergo qōlibz peccatū impediat amicitiaz caritatᵉ que est boīs ad deū impossibile est qꝫ hō de uno peccato satisfaciat alio retento sicut nec homini satisfaceret qui p̄ alapa sibi data se ei p̄sterneret sed aliā sibi daz cō cor.pe.ut in sum.9fe.eo.ti.q.cii.ſm fra trē Ni.post pisa.in v̄bo satisfactio.& in sum.anto.in.c.de satisfactōe.& p3 in.c. ii.de rap.ubi dicit dñs fra.nota casuz sin gularē qꝫ uoluntas pn̄ie unius peccati fa cit qꝫ non audietur penitēs de aliis fa.s. q.v.&.q.iiii.p⁹ prin.& qꝫ mortale īpe diat satisfactionez p3 q̄a hō nō pōt scien ter ꝺ uno mortali sine alio satisfacerī nec ualet satisfactio nec tūc nec postea quia opus mortuū non pōt uiuificari & etiaz quia pn̄ie repugnat dimidiari: Veniale aūt directe non impedit satisfactōz cum possit hō satisfacere de uno uenialī sine a lio & de mortali sine uenialī & pn̄ia fcā in uenialī est satisfactoria quia uenialē non tollit dei acceptōz p̄pter p̄sone indi gnitatē sed indirecte ex p̄te op̄is operati uenialē tollit satisfactōz sicut & merituz tollēdo bonitatē actus qui si fiat p̄pter uanaz gloriā uel alias cū uenialī ex se ha bet qꝺ nō sit deo grat⁹ quia est malus & p̄ 9sequens non est meritorius nec satis factorius ut p̄ pe.de palu.in.iii.di.xv. q.i.arti.iii.& arti.v.ubi uideas.sic ergo nec 9fessio nec satisfactio ualent in statu non gratie & sic aduenientē gratia dz ite rum 9fiteri & itez satisfacere dz lz non ualeat in totū illa pn̄ia minor tñ nūc im ponet ſm Ni.in.c.qꝺ q̄dam.de peni. ad qꝺ.ī.q.cliii. CXLIIII.q̄ro utruz sa tisfactio fieri debeat p̄ operā penalia: Rñ° ſm pe.in.iiii.sen.di.xv.sic q̄a p̄ ta lia op̄a fit solutio emende debite qꝫ offē sa p̄terita & fit p̄seruatio a futura offē sa: pene enī medicine q̄dam sunt ut dicit phūs p̄o ethico, & q̄dem qñq̄ pena sa tisfactoria indicit̄ p̄pter emēdaz culpe p̄terite & sic maiori culpe maior pena ꝺ betur qñq̄ uero indicit̄ p̄pter cautelam future culpe sic etiā aliqñ minori culpe maior imponit̄ pena puta in iuuene for nicāte q̄ in sene q̄uis enī senes magis pec cent tñ iuuenis indiget fortiori retrabē te 9cor.tho.ea.di. Idem in su.conf.eo. ti.q.ciii.& se.ſm fra.Ni.in addi.ubi.s. unde dicit pe.de palu.in.iiii.di.xv.q.i. arti.ii.qꝫ illa op̄a penalia ad q̄ quis tene tur ex debito ut sunt ieiuīa eccl̄ie & ele mosine facte ex p̄cepto puta cū q̄s dat e lemosinaz indigenti in extrema nccīitate & de sup̄fluo non sunt satisfactoria quia tūc dare tenet̄ & si nō daret mortl̄r pec caret unde q̄si nō est suū qꝺ dat cū ad illꝺ teneat̄ cū g° pctōr ad satisfaciēdū tenea tur ad aliqd ad qd̄ nō tenet̄ q non pecca uit nunq̄ satisfacit de illo ad qꝺ etiā non peccās tenet̄ ut ibi p̄ eū unde tl̄ia sunt p̄ ambl̄a ad satisfactōz ſm Richar.& in su. anto.c.de satisfactōe.& ad illud de ele mosina qꝫ non faciens exñti in sup̄ma ne cessitate peccet mortl̄r Idē Io.an.in.c. iii.ad fi.de furt⁹.& sic largitio elemosi naz ad q̄s qs tenet̄ non est p̄s satisfactō nis ut.s̄.& in pisa.in v̄° satisfactio.ꝺ.vi. & in su.confe.eo·ti.q.vi.dicit fra.Nic. in addi.qꝫ bonauētura sup̄ ea.di.xv.di cit qꝫ h° ē uerū de rigoř iusticie qa nō ui deť satisfactoriū id ad qd̄ qs alias tenet̄ sed credit qꝫ diuīe misericordie benigni tas tanta est qꝫ totū acceptat & q̄si pro nihilo saluat nos ſm eū faciūt no.ī clem. de reli.& uene.san.in v̄° seipsuz.& p̄ ar chi.i.q.ii.si quis.& adde qꝫ inq̄tū oratō uł suffragiū sunt satisfactoria p̄ defūcto maior est satisfactō p̄ uno facta q̄ si fiat p̄ multis ut no.Io.an.in.c.iii.ad finem de sepul. CXLV.q̄ro ī quib⁹ op̄ib⁹ 9sistat satisfactio Rñ° ſm ray.in tribus scilicet in orōe ieiunio & elemosina ī pri mo 9tra superbiam: In secundo 9tra car nis cōcupiscentiā: In tertio contra auari tiam unde thobie.x.bona est oratio cuz ieiunio & elemosina & ut ait pe. ad has reducūtur oēs alie satisfactiōes: nam ui gilie p̄egrinationes disciplīne abstinētia

& omnia opera carnē afflıgentia reducū
tur ad ıeıunıū: opera uero mıſerıcordıe
corporalıs ad elemoſinam: opera mıſerı
cordıe ſpırıtualıs ad oratōz ſm pıſa. meli
us ſdıceret opera ſpırıtualıa hec enī ſ̄du
cunt ad orōz ſm pe. ın ſu. eo. tıt. xxxiii.
q.c.v. ſm fra. Nı. in addı. & per' ıeıunıū
ordınat bō ın ſemetı p̄o per elemoſinam
ad p̄xımū per orōnem ad deū. Item fıt
ſatıſfactıo de bonıs exterıorıbꝰ per ele
moſinam de bonıs corp̄ıs per ıeıunıū de
bonıs aīe per orōez ſm pıſa. addıt Ray.
pōt etᵃ dıcı q̄ ſatıſfactıo conſiſtit ın duo
bus. ſ. ın largıtōe elemoſine & carnıs ma
ceratōe & ſm glo. eıus ſub carnıs mace-
ratıone ꝙprebēdıt etıam orō ut ın dıcta
q.cv. ſm Nı. in addı. & ſic iſte trınarius
oponıt ꝙtra illuz trınarıū nephandū dy
abolı de quo habet prıma Iohannis. ıı.
omne q̄ ın mundo eſt aut eſt ꝙcupıſcen
tıa carnıs zc̄. ut latı⁹ per arch. poſt pe.
de pe. dı. ı. quāobrem. & ın ſu. anto. c.
de ſatıſfactıone. circa prın. & adde. ī. q.
cxlvıı. ÇXLVI. q̄ro utrum flagella
quıbꝰ ın hac uıta a domino flagellamur
ſınt ſatıſfactorıa Rn̄° ſm tho. ın. ıiii. dı.
xv. ſı flagella fıant alıquo modo ıp̄ı⁹ pa
cıentıs ınq̄tum. ſ. ea acceptat ad purgatı
onem peccatoꝝ eıs utens pacıenter ſic
rōez ſatıſfactıonıs accıpıūt: ſı aūt pacıēs
eıs p̄ ımpacıentıā omnino dıſſentıat tūc
non efficıuntur alıquo mō ıpſıus & ıdeo
non bn̄t ratıonē ſatıſfactōnis ſed uındıca
tōıs tm̄ ſm pıſa. Idem ın ſu. confe. eo. tı.
q.cıx. ſm Nıc. in addı. unde ſı alıq̄s mor
tem ıllatam pacıenter ſuſtınet etıā ſı pro
alııs crımībus ſıt ıllata ualet ad dımınu
tıonē pene ut. s̄. q.cxl. unde dıſcretus ſa
cerdos poſt ımūctam p̄enıtentıam dıcat
penıtentı q̄ oīa bona q̄ fecerıt & omnia
mala q̄ pacıēter ſuſtınuerıt p̄ deo eı pro
fıcıant ad ſalutem & eı p̄ penıtētıa hec
omnıa ınıungat tunc enım ualebūt eı om
nıa ſı a preſbıtero ınıungant & pnīa ſıt
deuota de pe. dı. ı. ın actıone. &. c. agıte
pnīam. ſm bo. ın ſum. de pe. & remıſ. §.
quıs ſıt effectus. ad fı. & ın. §. & an fıcte
añ fı. ad hoc. s̄. q. cxxxvı. &. cxlııı. &
cxxxıx. CXLVII. q̄ro q̄d ſıt magıs
ſatıſfactorıum an elemoſina uel orō uł ıe
ıunıū. Rn̄° ſm tho. ubı. s̄. elemoſina ın
eludıt ın ſe orōez & ıeıunıū duplıcı rōe:
Primo q̄a elemoſina eū cuı datur cōſtıtu
ıt debıtorem ad orandū & ıeıunandum
& ad alıa bona opera facıendū q̄ poteſt
facere pro eo quı dedıt: Secūdo q̄a ele
moſina bz uım oratıonıs quıa elemoſina
p̄pter deū data ē quaſi quedam oblatıo
deo facta unde dıcıt phıloſophus ın. ıiii.
ethıcoruz. q̄ dona habent alıquıd ſımıle
deo ſacratıs oblatıo autem ıpſı deo fcā
uım oratıonıs habet Item ınq̄tum bona
exterıora ad corporıs conſeruatıonem
ordınantur ſubtractıo bonorum exterıo
rum per elemoſinam quaſi uırtute conti
net ıeıunıum quo maceratur corp⁹: ſımi
lıter & oratıo uırtute contınet ıeıunıum
quıa extenſıo ıntellectus ad deū debılıta
tem corporıs parıt unde elemoſina com
pletıus habz uım ſatıſfactıonıs q̄ oratıo
& oratıo q̄ ıeıunıum & ıdeo dıcıtur. ı.
ecbı. ıiii. corporalıs exercıtatıo ad modı
cum utılıs eſt pıetas autem ad omnıa ua
let & propter hoc elemoſina magıs ındı
cıtur ut unıuerſalıs medıcına peccatı q̄
alıa Luc. xı. date elemoſinaz & ecce om
nıa munda ſunt uobıs danıelıs. x. pecca
ta tua elemoſına redıme & thobıe. ıiii.
Elemoſına ab omnı peccato lıberat & ın
ſumma confeſſo. eo. tıt. q. cxxıiı. ſm fra
trem Nıc. poſt pıſa. ubı ſupra & fratrē
anto. ubı ſupra. cırca elemoſinam ſeptez
eſſent uidēda Primo q̄ elemoſına eſt po
tıſſıma pars ſatıſfactōıs Secundo de eıus
neceſſıtate: Tertıo de eıus utılıtate:
Quarto de eıus dıſtınctıone: Quınto q°
ad materıam de quıbus: Sexto a quıbus
danda eſt: Septīo quıbus danda eſt: de
quıbus omnıbus phıloſophı per petruz
de palu. ın. ıiii. dı. xv. q. ıii. per totum.
Sımılıter q̄tum ad ıeıunıum & q̄ ſıt parſ
ſatıſfactıonıs eſſent' quınq̄ uidēda Prı°
de ıeıunıı obligatıone: Secundo de excu
ſatıone a ıeıunıo. Tertıo de tēporıs obſ̄
uatōe. Quarto de fractōe. Quīto utruz
totıens quotıens homo ſumıt frangat ıe
ıunıum de quıbus per pe. pe palu. ī. ıiii.
dı. xv. q. ıiii. p̄ totū. ſımılıter q̄tuz ad ora
tıonem q̄ etᵃ eſt pars ſatıſfactōıs eſſent
trıa uidēda. Primo ō neceſſıtate & obli
gatōe orōıs. Secxndo de modo. Tertıo
de effectu ut per pe. ıbidez. q. v. p̄ totū.

ibi etiã de officiis & horis clericoꝝ. mõ
uideamꝰ aliquas ſpicas ſeu ꝛliquias ī iuꝛ
canoĩco ꝺ hui ſ & primo ſciaſ ꝙ eſt una ē tri
plex prima ꝙſiſtit in cordis ꝙtritõne qñ
aliquis ſeipm offert deo iuxta illud miſe
rere aĩe tue zc̃. de pe. di. iii. qui uult. de
hac cantat̃ in eccl̃ia ſicut aqua extinguit
ignem ita elemoſina extinguit pcm̃ unꝺ
eccleſiaſtici. iii. ignē ardentē extinguit a
qua & elemoſina reſiſtit peccatis: Secun
da cõſiſtit in cõpaſſione proximi qua cõ
patimur alienis aduerſitatibus tanq̃ no
ſtris de hac Iob. xxxi. mecum creuit mi
ſeratio & ab utero mr̃is mee egreſſa eſt
mecū: Tertia conſiſtit in largitione ma
nuali & aduocatõe. ſ. quã debent p̃ſtare
aduocati in cã miſerabiliuꝫ pſonaꝝ. cura
corꝑali & ſpũali & habet̃ in quocũq; cõ
ſilio & ſubſidio quod impẽdit̃ ꝓximo de
hac dicit̃ in euãgelio Luce. xi. date ele
moſinã & omnia munda ſunt uobis. i. da
te ī elemoſinã ſuꝑflua que habetis & ſic
ex aliis retentis nullã immũdiciaꝫ cõtra
hetis ita ſolet exponi de elemoſina cor
porali & ambr̃. paſce fame. lxxxvi. diſt.
paſce. Prima elemoſina maior eſt aliis
nam illa offert quis ſe deo tenq̃ holocau
ſtum. i. totuꝫ incẽſum ſed in aliis duobus
offert ſe tanq̃ ſacrificiũ. i. hoſtiam ꝑticu
larem de hoc etiã legit̃. xlv. di. tria. &. c
ſe. �means arch. poſt Ray. ī dicto. c. qui uult.
& per ho. in ſu. de pe. & remi. §. quis ſit
effectus. in. ii. colu. & adde Io. an. in. c. ī
ter opera. de ſpon. Sed an dare elemoſi
naꝫ ſit ſub precepto & uideꝺ ꝙ ſic ex eo
ꝙ dicit dñs date elemoſinã zc̃. Luc. vi.
& xii. q. i. quia. xvi. q. i. c. decimas ap
pello. in fi. quod uerum eſt �means tho. ob
mittens enī hoc eternaliter punitur ut
patet mathei. xxv. eſurui enim & non ꝺ
diſtis mihi mãducare zc̃. ratio aũt huius
eſt quia cũ proximi dilectio ſit in prece
pto neceſſe eſt illa omnia eſſe ſiue cadere
ſub precepto ſine quiꝫ dilectio ꝓximi
non ꝙſeruatur: ad dilectionẽ aũt ꝓximi
pertinet ut ei nõ ſolum uelimus bonũ ſ
etiã opemur ꝰm illud Io. iii. nõ diligamꝰ
lingua neq; v̈bo ſed opere & ueritate ad
hoc aũt ꝙ uelimꝰ & opemur bonum ali
cui requritur ꝙ eius neceſſitati ſubuenia
mus unde Io. primo. qui uiderit fratreꝫ
ſuũ neceſſitatẽ habeꝛ & clauſerit uiſcera
ſua ab eo quomõ caritas dei manet ī illo
& ideo elemoſinaꝝ largitio ē ſub precep
to ſ ꝫ q̃a p̃cepta danť de actiꝫ uir tutuꝫ
nccẽ eſt ꝙ hoc mõ donũ elemoſine cadat
ſub p̃cepto ꝰm ꝙ actꝰ eſt de nccĩtate uir
tut̃ ꝰm ꝙ recta ratio requrit ꝰm quã eſt
aliq̃d ꝙſiderandũ ex ꝑte dãtiſ & aliquid
ex ꝑte eius cui eſt elemoſina facienda ꝰ ꝫ
tho. hoc tñ ſatis colligit̃ ex no. xlvii. di.
ſicut hii. &. lxxxvi. di. non ſatis. dic g°
breuiter ꝙ dare elemoſinã de ſuꝑfluo ē
in p̃cepto & ſimiliter dare elemoſinã ei
qui eſt in extrema nccĩtate & de hoc lo
quit̃ lxxxvi. di. paſce. ad qꝺ. s̃. q. cxliii.
alias aũt elemoſinã dare eſt ī ꝙſilio ſicut
& de quolibet meliori bono danť ꝙſilia
& dic ꝙ ſuꝑflua de nccĩtate p̃cepti ſunt
eroganda quia ſ ꝫ iſtius ſint q̃tũ ad ꝓprie
tatẽ tñ etiã aliorꝝ ſunt bona illa quo ad
uſum. ſ. qui ex eis ſuſtẽtari p̃t ut ſatis
colligit̃ ex no. in dicto. c. ſicut hii. & ibi
hec dicit arch. Itẽ ſcias ꝙ q̃dã eſſine ſunt
corꝑales. ſ. vii. paſceꝛ eſurientẽ potaꝛ ſiti
entẽ. ueſtire nudũ. colligere hoſpitẽ. uiſi
tare infirmũ. redimere captiuũ. ſepelire
mortuũ. unde uerſus. uiſito poto cibo re
dimo tego colligo cõdo. Sũt & alie ſeptẽ
elemoſime ſpũales. ſ. docere ignorãtẽ cõ
ſulere dubitanti cõſolari triſtẽ corrigere
peccantẽ remittere offẽdẽti portaꝛ one
roſos & graues & ꝓ oĩbus orare unde
uerſus. ꝙſule caſtiga ſolare remitte ferre
onera. ita ꝙ ſub eodẽ ītelligat̃ cõſiliũ &
doctrina ꝰm tho. ut refert arch. xlv. di.
tria. ſubdẽs ꝙ ſimpl̃r & abſolute elemo
ſine ſpũales ſunt potiores q̃ corporales
Primo qa id quod exhibet̃ nobilius ē. ſ.
donũ ſpũale quia p̃emınet corꝑali ꝰm il
lud ꝓuerbioꝝ. iiii. donũ bonũ tribuã uo
bis legẽ meã ne derelinq̃tis. Secundo ra
tõe eius cui ſubuenit̃ quia ſpũs nobilior
eſt corpore. Tertio q̃tuꝫ ad ipos actꝰ q
bꝰ ſubuenit̃ ꝓxio qa ſpũales actus ſunt
nobiliores corꝑalibꝰ tñ cõpando has ele
moſinas ꝰm aliquẽ ꝑticularẽ caſum pot̃
ꝙtingere ꝙ corꝑalis elemoſina p̃fertur
ſpũali puta magis eſſet paſcendũ fame
morientẽ q̃ docendũ. ſic etiam indigenti
ꝰm phm̃ melius eſt ditari q̃ philoſopharı
q̃is hoc ſit ſimpliciter melius ꝰm archi.

post tho. & subdit q; dr elemosina spūal qa p ea3 spūs ad bonū dirigit qō not. & facit de spon. inter opera. & q; ibi p an. d bu. &. s. q. cxv. adde q; elemosine libe rant peceatorē a morte ut no. de pe. di. 1. quāobrē. &. c. medicina. glo. 1. Ite3 d3 fieri cū moderamīe ut nostra habūdātia sit ad paupe3 inopiā & q;idēdū esse ne qd libēter facim9 semp facere nō possi/ mus f3 Ieronimū in legēda sancte paule & sic non est faciēda ultra posse Io. an. ī c. de hrs. de eccles. edifi. qō intellige ut s. Item non est faciēda illi qui pōt labo rare no. lxxxii. di. in prin. & per archi. v. q. v. nō oīs. & dr magna dare ultra id qō hō possit no. xlv. di. tria sunt. & an sufficiat dare ad remouēdā importunam petitōe3 no. xlv. di. que sunt. Item dare ad uanā gloriā est pctm̄ no. 1. q. 1. uide. unde qui facit elemosinā uel sustin3 mar tirium ad pōpam demerete Io. an. in. c. 1. de collusione. ad fi. Item faciēda ē ultra decimas de nouē ptib9 Io. an. in. c. 1. de emp. & uē. Itē cui magis debet pstari in fideli an alteri fideli. no. lxxxvi. di. pfe ctā. & spe. q fi. sunt legi. §. 1. v. qd si pr. Itē an possit fieri p uxorē no. xxxiii. q. v. qō deo. Itē an sit licitū dar citharisti s no. lxxxvi. di. donat. Itē q̄nq; sufficit bo na uolūtas cū caritate lxxxvi. di nō sat. & ibi no. de pe. di. si cui. §. 1. Itē in ea mlt a sūt attēdēda no. ibidē & ī. c. pfcā. Itē an d3 qs incipe a seipō no. de spō. iter ce tera. glo. 1. & ī. c. petitio. glo. fi. de iure iur. Itē an possit fieri de male acqsitis no. 1. q. 1. nō est putāda. p glo. & arch. & xiiii. q. v. in sum. &. c. forte. & per arch. lxxxvi. di. q uenatorib9. & per Inno. & doc. in. c. qa pleriq;. d immu. eccl. & no. in. c. cā. de v̄bo. sig. & in. c. extrāsmissa. ō decimis. unde uidet de meretricio posse recipi etiā de 9scientia epi ut in simili di cūt doc in. c. extrāsmissa. Itē an oībus in distīcte sit dāda no. xxiiii. di. qescam9. ī glo. magna. bar. in. l. ii. de anno. ciui. li. xi. & in se. rubr. & de materia p fra. ī. c. inter. de spon. & ho. in su. de tēpo. ordi. v. septima rta. p totū. & plene p Io. de ymo. post step. in cle. si drīm. in. viii. coī. de reli. & ueñ. san. ubi et q̄ sint 9sideran da in elemosina & de ordine adhibendo in ea & ibi p frā. in. v. ideoq;. ubi plura dicit Vltō no. q; paup pōt imploraī of ficiū epi ad cōpellendū diuitē ad facien dū sibi elemosinā no. xlvii. di. sicut. & p panormitanū in. c. cū cā. de elect. in. iiii. colu. CXLVIII. q̄ro utrū restitutō sit ps satisfactōis Rñ° fm pe. in. iiii. di. xv. aliquid pōt dici pars satisfactōis du plicit: uno mō omne illō qō ad debitā sa tisfactō3 exigit & sic restō est ps satisfa ctōis. S3° ꝓprie id ī q° cōstitit satisfactō & sic nō est ps satisfactōis qa restō dicit tm̄ cessatione ab iniuria sed est fundamē tu3 & quasi p̄ambulū ad satisfactōe3 Idē in su. confe. eo. ti. q. cxxiii. fm fra. Nic. post pisa. ubi. s. CXLIX. q̄ro utru3 unus possit pro alio satisfacere Rñ° fm pe. in. iiii. dist. xv. duplex est effectus sa tisfactōis unus solutio debiti pctō3 cō missō3: ali9 excisio cā3 pctō3 sequen tiū seu futuro3 & quidē quo ad hūc se cundū effectū 9stat q; unus hō non pōt pro alio satisfacere quia p ieiunū unius macerat & refrenat caro alteri9. q̄tum uero ad primū effectū distinguendū est quia si quis īpotēs est p se satisfacer tūc alius qui est in caritate potest ꝓ eo satis facere sicut et 9fiteri. s. q. xxxvii. si ue ro est potēs tūc oport3 q; ipemet satisfa ciat ꝓ seipō apō deū potest tm̄ iuuari p aliū & addit hic tho. q; et si potens iste nihilomin9 alius potest ꝓ eo satisfacere s3 non est pmittēdū ut aliquis ꝓ alio satis faciat nisi defectus aliquis appareat in penitente uel corpalis p quē sit īpotens ad sustinendū uel spūalis p quem non sit prompt9 ad portandū pnīa3 fm pisa. in v° satisfactio. & arch. de pe. di. iii. pnīa. ii. dicit fra. Ni. q; hoc cauū nō vī pnīa sibi ꝓdesse nisi animū patu3 habuerit ad satis faciendū qō sibi a sacerdote in pnīa iuste furit imūctu3 quia ad hoc obligat de pe. & re. oīs. nam pfecta pnīa cogit pecca torē oīa libenter sufferre de pe. di. i. per fecta. Ideo clarior vī snīa pe. q̄etiā po nit cū dicto tho. in sum. eo. tit. q. cxxix. nā necesse est q; homo recognoscat pec catū suū saltem p aliquez actu3 satisfacti onis exterioris alias non uidet in uerita te dolere unde & Ioelis. ii. dicit dns con uertimini ad me in corde uestro in ieiuio

& fletu & planctu ꝛc̃, ad hoc etiã facit de pe. di. non ſufficit. unde & Richar. ſuper. iiii. ſen. di. xv. dicit ꝙ de lege cõi ꝓz oĩs nunq̃ dimittit actuale pctm̃ mortale ſine aliq̃ ſatiſfactõe quia ſemp. ad hoc req̃rit̃ actus penitendi in quo principaliter ꝓs ſatiſfactõis conſiſtit & ꝙ de lege cõi pro mortali actuali cũ ſatiſfactõe meriti xp̃i requirit̃ aliqua ſatiſfactio penitentie non propter infectõz meriti xp̃i ſed q̃a deus uult etiã ꝓpter ſui honorẽ & ꝓpter noſtrũ bonũ ut pro hiis que uoluntate ꝓpria cõmittim⁹ uel obmittim⁹ uolũtate ꝓpria ſatiſfactionem aliquã faciamus: Item ſcotus ſup xvi. di. iiii. ſen. idem ſentit ſubdens ſi arguis ꝙ tritio poteſt delerẽ quodcũq̃ peccatum igitur pro nulla correſpondet alia ſatiſfactio ꝓpria non ſequitur quia contritio includit aliquã ſatiſfactionẽ ſaltez in uoto & ꝛz quandoq̃ ſit intenſa ita ꝙ ſufficiat & ſatiſfaciat ꝓ tota pena tñ p̃ceptum de pena infligenda non eſt irrationabile quia contritio non eſt niſi ſatiſfactio ꝓticularis. Precepta uero generalia dant̃ ꝓpter remedia generalia & ſm illas ꝙtradictões que in ueniũtur in boĩbus ut in plurib⁹ ſ̃z fra. Ni. in addi. ad piſa. ubi. ſ̃. de hac materia tractat fra. ant. in ſu. c. de ſatiſfactõne. ubi refert pe. de palu. ĩ hac materia latius tractantez & ſubdit poſt ip̃z circa ſatiſfactionem impoſitaz in cõfeſſione ꝙ ſi confeſſor imponit aliquid faciendũ ꝓ ſe uel alium & clarum eſt ſed ſi per ſe nõ põt per alium qñ per ſe põt ſecus ſi per ſe non poteſt ut ibi latiꝰ & ideo dominꝰ fra. in. c. oĩs. dicit ꝙ quis dz ꝓ ſe adĩplere priam ſufficit tñ aliqñ ꝓ aliũ qñ per ſe nõ põt uel qñ eſt actꝰ per aliũ expedibilis lxxxii. di. pbr̃. de pen. di. iii. pnã. in glo. ad idẽ ꝓ an. de bu. in dicto. c. oĩs. in. viii. colu. ſimiliter ꝙtra opi. tho. uidẽtur facere no. per Inno. & fra. in. c. licz. poſt glo. de uoto. & facit lxxxii. di. ĩ fi. in glo. & ita poteſt cum ſi. & adde. ſ̃. q. cxxxix. ad fi. & cxxxiiii. circa medium.

CL. q̃ro an uiuus poſſit ſatiſfacer̃ ꝓ mortuo Rñ° ꝓ concluſiones Prima ꝙ ſi moriẽs ĩponat uiuo pro ſe ſatiſfacere & ille ſuſcipiat & faciat ꝓdeſt mortuo. Secunda ꝙ ſi aliquis ꝓ mortuo faceret pe nitentiã ex ſe non ei ꝓdeſſ̃z ꝓ modũ ſacrĩ ſed ſuffragii ſic. Tertia ꝙ ille cui defunctus iniunxit ꝓ aliũ faciat tm̃ ualz. Quarta ꝙ ſi ille qui ꝓ mortuo ſuſcipit non implet mortuꝰ torq̃bit̃ in purgatorio q̃tuz miſericordia dei req̃rit nec impoſitõ ſibi ualebit ad ſatiſfaciẽdũ ꝛz ualuerit ad merendũ. v° ꝙ qui abſoluit moriẽtẽ qñ ſibi pnĩam innoteſcit debet ſibi ĩponer̃ oĩa bona q̃ per ip̃m fuerĩt ꝓcurata & omĩa ſuffragia q̃ ſibi fuerĩt ĩpẽſa & orta. xxi. ut heredibꝰ & executoribꝰ ĩponat quere q̃to plura poterit ſm pe. de palu. in iiii. di. xx. q. iii. art. ii. requirit̃ tñ ꝙ iſte ſatiſfaciẽs ꝓ uiuo uel mortuo ſit in caritate unde cõſulendũ eſt diuitibꝰ & nobilibꝰ ut q̃rant ꝓticipiũ bonorũ q̃ in religionibꝰ fiũt ubi etꝫ ſunt pluꝛs penalitates q̃ alibi & magis accepte deo q̃ alibi ut latius per eundẽ arti. iii. CLI. quero an peccator poſſit digne ꝓ ſatiſfactionẽ recõpenſare deo: Rñ° non quia creatura creatori digne & uere recõpenſar̃ nõ põt ſed inq̃tũ poſſibile eſt põt tñ dici digne recompenſari habito reſpcũ quia ꝓ pnĩam fit uera amicitia ſm Io. de lig. & doc. in. c. oĩs. de pe. & re. non tñ intelligas ꝙ deꝰ uelit pnĩas ĩponi ꝓ ſui ſatiſfactione quia eſſet uindicta ſed ꝓ remiſſione peccati ip̃ius ſm doc. uel ſatiſfacere poteſt per adiutoriũ paſſionis xp̃i ut ꝓ pe. de palu. in. iiii. di. xv. q. i. arti. i. ubi latius unde q̃diu eſt trãgreſſor p̃cepto27 non põt ſatiſfacere ut per eundẽ ibidem

CLII. q̃ro utrũ ſatiſfactionẽ inĩũctã ſed ĩ peccato mortali expletã nccẽ ſit iterare: Rñ° ſm tho. ubi. ſ̃. alique ſatiſfactiones ſunt ex quibus manet aliquis effectus in ſatiſfaciẽtibus etiã poſtq̃ actꝰ ſatiſfactionis tranſiuit ſicut ex ieiuĩo manet corpis debilitatio & ex elemoſinis largitis ſubeſt diminutio & ſic de ſimilibus & tales ſatiſfactiones in peccatis facte non oportet ꝙ iterentur quia q̃tum ad illud qõ de eis manet per penitentiã ſequẽtem accepte fiũt: ſatiſfactiões aũt q̃ non relinquũt aliquẽ effectum in ſatiſfactõne poſtq̃ actꝰ trãſiit oportet ꝙ iterent̃ ſicut eſt õ oratione & ſimilibꝰ actꝰ aũt interior ideſt dolor de peccatis qui totaliter tranſiit nullo modo uiuificatur

sed oportet ꝙ iteret Idem al. addit autē guy. ꝙ talis tenetur ad suscipiēdam po stea pnīam siue satisfactionem non tñ im ponēda ē ei tanta pnīa q̄ta si nulla fuisset imposita quia presumendum est ꝙ prop ter illa iniuncta quē fecit licet extra ca ritatem dominus maiorem contritionem ei dedit secundum pisa. & fratrem Nic. & sic guy. uidetur sentire ꝙ penitentia in mortali facta sit indifferenter iterāda sed ꝙ propter rationem ab eo dictam posset diminui. Petrus etiaz uidetur sen tire ꝙ similiter sit iteranda ut in summa eodez titulo. q. cxxxii. ubi secundum eum dicitur ꝙ satisfactio in mortali peccato facta per sequentem penitentiam non in cipit ualere quia talia opera a caritate non sunt elicita nec interpretata & ideo ab ea non uiuificantur Itez Richar. xv. distin. iiii. sententiarum. qui etiaz non ui detē approbar quo ad hoc differentiā q̄li tatis rerum de quibus fit satisfactio di cens ꝙ cum deus bonorum nostroruz nō egeat opera hominis non acceptat tanq̄ remunerationem dignam nisi acceptet o perantē unde & genes. iiii. prius respe xit dominꝰ ad abel & postea subiūgitur ad munera eius demōstrādo acceptionē muneraz ex acceptōe psone & p̄probatōz ex eius probatione ut & dicit Augu. in li. de penitentia. & de pe. dist. v. conside ret. ibi semper offerat deo mentem zc̄. ad hoc etiam prima corinth. xiii. ibi & si distribuero in cibos pauperuz omnes fa cultates meas zc̄. Scotus uero super ea. dist. dicit ꝙ ista sententia uidetur nimis dura contra peccatores & occasio maio ris obstinationis si enim iste homo uere penitens & humiliter recipiens satisfa ctionem puta ieiunium trium dierū cras recidiuet in peccatum mortale & de illo non penitens secūda die ieiunet quia sibi impositum est si dicat quis ꝙ ieiunium se cunde diei non est aliqua satisfactō exte rior magna occasio est inducendi iā istuz lapsum ut tertia die non ieiunet & per consequens ad nouum peccatuz mortale quia transgrediendo penitentiam illam a sacerdote receptam uidetur peccare mortaliter cum sit transgressor precepti ecclesie & uicarii dei i isto actu ad quod ē. q. liiii. post prin. Ex hoc posset forma ri talis ratio si post lapsum & ante peni tentiam nouaz non exequitur satisfacti onem pristinam sibi impositam peccat mortaliter nouo peccato igitur si exeq̄t bene facit quia facit actū obedientie sz hoc non facit illud qđ est sibi impositum ut pars satisfactionis ergo dicit gꝰ sine preiudicio ꝙ qui semel uere penitet & recipit penitentiam uel satisfactionem condignam sibi impositam ab ecclesia cla ue non errante q̄tumcunq̄ postea recidi uet nunq̄ tenebitur nisi ad illam unicam satisfactionem adimplendam & si eam ī pleat in caritate melius est quia non tan tum soluit penam sed etiam meretur gra tiam sed si implet eaz uolūtarie extra ca ritatem soluit penam sed non meret̄ gra tiam Si aūt ipsa ab eo extra caritatē exi gatur soluitur quidem pena lz ipse non soluat & in primo qdē est satisfactio sim pliciter quia recōcilians & placās. in ꝺo aūt est satisfactio quia uoluntaria reddi tio sed non simpliciter qa nec reconciliās nec placās. in tertia est satisfactio ultra quā nō exigit̄ ulterior pena & hoc seq̄t̄ ꝙ si magnam partē satisfactionis īpoīte quis fecit extra caritatem non est itera to imponenda pnīa seu satisfactio ꝑ pri mo peccato de quo penitentiam exple uit in peccato mortali & post iterum pe nitet quia de peccato satisfecit licet ex tra caritatem sed tantum de nouis pecca tis que fierent quia satisfactio fuit mor tua ergo non satisfactio non sequitur ni si ꝙ non est reconcilians & placans in a micitiam & si arguis igit̄ non satisfactio nō seq̄t̄ qa sufficit deo ꝙ aliqs uolūtarie soluat penā debitā ad punitōz pcti 9mis si lz nō recōcilie̅t in amicitiā qđ p3 ī acti bꝰ humaīs si enim alicui offense in regem corrīndeat p̄cise secūdū legē abscisio ma nus si iste etiam inuitus abscidatur satis patitur & regi satisfit sufficienter quia secundum iusticiam non ab eo exigere uult ulteriorem penam & tamen recipit eum in gratiam & in amicitiam multo magis posset sufficere pro punitione cul pe si aliqs debitā sibi infligeret penā lz nō ad gratiā uel amicitiā iudicis offensi

Ex tercio membro possz dici qꝙ talis si ꝓ
pter nouuz peccatuz in quod recidiuauit
damneť añq̃ totaz penitētiaz complesz
puīreť ī inferno tēporaliter pena corrñ
dēte illi que nō fuit hic soluta & post ali
quod tempꝰ non puniretur aliqua pena
pro illis peccatis pro quibus fuit pnīa
illa impsita sicut & de uenili quia mori
ens in peccato uenili simul cuz mortali
non punieť eternaliter ꝓ uenili ad hec
s̄. q. cxliii. Et eodez modo in ꝓposito ex
quo enim ꝑm plenam iusticiam punitiuaz
semel est impsita pena temporalis isti
ꝓ pctō de quo uere penit uitnūquam isti
pro isto peccato debeť nisi pena tēporaľ
& illa soluta nulla alia ꝑm scotū ad cōcor
dantiaz omnium potest dici qꝙ aut satisfa
tiendū est proximo aut deo. primo cāu ī
quocunqꝫ statu fuerit facta sufficit non
enim interest proximi cuiꝰ meriti fuerit
satisfaciens propterea & bona fides nō
patitur ut bis ab eodem idem debitum
exigatur. ff. de reg. iur. l. bona fides. ꝑº
casu dicendť qꝙ satisfactio pnīalis respectu
quantitatis posita ē in arbitrio sacerdotis
ut. s̄. q. cxxxiii. & sequenti. vnde post ali
qualem penitētiam sine qua omino fieri
non potest. s̄. q. cxxxxix. a uoluntate cō
fessoris dependet: utrū satisfactio extra
caritatem facta debeat iterari uel non &
si de eius uoluntate constat stamꝰ illi: qꝙ
si non constat recurrimꝰ ad coniecturas
Vnde si iniuncta penitentia nō relinquit
post se aliquem effectum sicut est oratio
non presūmitur impsita ad satisfactionē
pene sed ad impetrationez recōciliatioīs
seu gratie remissiue que haberi nō potest
nisi per opa facta in caritate. ideo hꝰōi
peītētia debet tanq̃ inualida quo ad hoc
iterari Similiter uideť annullanda quādo
peccatum annullat effectū iniuncte pnīe
sicut est uisitare loca indulgentie ad que
inutiliter accedit qui est extra caritatem
ideo illuc accedere vī taliter iniunctum
ut non sit inutile sed ex eo sequať effectꝰ
nisi constaret sacerdotez illud iniunxisse
potius ad penitentiam peregrinationis
quā indulgentie acquisitionē Si uero iniū
cta penitentia reliquit post se aliquem
effectum rerum seu corporis diminutiuū
presūmiť iniuncta ad satisfactionē pene q̃
potest etiam extra caritatē fieri ut dicit
Scotus ideo nō est necesse iterari secūdū
eundem et thomam nisi penitentia hꝰōi
esset ualde parua respectu ꝑsone peītētis
& pctōrum ab ea commissorū naz tā pua
penitentia non uideť iniūcta ad satisfacti
onem pene ꝑ ad impetrationē gratie re-
missiue que extra caritatē haberi nō po
test ꝓpterea illā necesse est iterari scd̄m
Ricar. et sic doctores cōcordāt Et ex his
potest colligi qꝙ ad uitandū dictas ambi
guitates debet prudens sacerdos peītēti
aliquā iniungeř satisfactionē quā statim
exequať uerisimiliter in statu gratie ex
inde quo ad reliquā satisfactionē quā suc
cessiue ageř debet ei declarare. vtrum
debeat illā intrare si extra caritatē ege
rit & licet in aliquo casu satisfactio itera
ri debeat si extra caritatē fiat ut ꝓtactū
est tamē hoc & quodcūqꝫ aliud bonū etiā
extra caritatem factū ualet & utile ē ad
mīta de pe. di. v. c. falsas. & no. Ricar.
in. iiii. sen. di. xv. ꝑm fratrem Nicolaū
adde. ubi supra petrus de palu. dicit sic
Tercia cōclusio est qꝙ quādo homo de oī
bus est cōtritꝰ & cōfessus & recepit pe
nitentiā cum absolutione si recidiuans in
mortali pagat eam ipe quidez se liberat
ab iniūctione sacerdotis nec incurrit pec
catum inobīe quod incurreret si eā nō fe
cisset quia non est fortiꝰ uinculū confesso
ris quā dei uel eccīe sed homo in mortali
exīs implendo preceptū dei de honore
parentū uel eccīe ieiunādo xlam absolu
te se liberat ergo & hic. Quarta cōclusio
est qꝙ si penitētia habet aliqualē effectuz
derelictū ut elemosina priuationem eris
ieiunii debilitationē corporis uel hꝰōis
si postea peniteat & perseueret sicut ca
racter baptismalis habet effectū [illegible]ōe
p̄cedente sicut & istud derelictū ex sacro
quod operať ex opere opato incipit ua
lere ex subsequente ipus approbatione
& sacerdotis ratibabitione & non ex sim
plici uiuificatiōe quia opus operās mor
tuum nūq̃ uiuificať Si aūt non habet effe
ctum derelictū penitētia facta ī mortali
in nullo est satisfactoria quin ex integro
hic ut alibi oporteat satisfaceř & idē si
habuisz effectū derelictū nec fuisset sub
secuta penitentia finalis ꝑm pe. de palu.

iii.iii.di.xv.q.i.artī°.iii.ubi latius. hec probat opponēdo & ſoluēdo & ſic uidet̄ ſequi opini.tho.& al. nichilomin9 determinationes fra. Ny.adhuc bone uident̄ & de materia in ſum.antonina in c° de ſatiſfactione.qui etiaz dicit q̄ illud quod dictum eſt de ſatiſfactōib9 non relinquentibus effectuz zc̄.uidet̄ intelligenduz in foro dei quia nec rōne ipſius operis cum facit nec rōne derelicti cuz poſtea penitz habeat effectū derelictū ſed i foro eccie ſatiſfacit quia nō ē necc̄ ip̄ā iterare ſi uult eſſe in ſtatu ſalutis poſtea penitēdo ſicut neceſſe habebat ip̄am adimpleř cū fuit ſibi impoſita Similiter ſatiſfatiat in foro dei ſi labitur in mortale ſed ſtatim penitz et proſequit̄ penitētiam quia i ſtatu gr̄e eſt vnde in nullo teneť iterare hoc etiam uoluit petrus de palu.ut.s̄.retuli.ad tollendū aūt oē dubiuz tutius eſt q̄ confeſſor & ſi dat penitentias diutinas ieiunium elemoſinaz̄ peř grinationū & h9ōi pro ut requirunt peccata non tamē iniungat diutinas pn̄as orōnum & p̄cipue his de quib9 poteſt dubitare ď r̄cidiuo ſm frēm anto. expedit ergo q̄ r̄cidiuās ſtatim peniteat & p̄ſequatur penitētiaz ut ſētit.alii aliter ſentiūt ut.s̄.dictum eſt & pro opinione ſcoti facit quia ſimiliter in orōne extenſio intellect9 ad deuz debilitatē corporis parit.s̄.q.cxlvii.in prī° Et ſubdit piſanella & no. q̄ nō eſt in peccato mortali qui eſt cōtrit9.s̄.q.xxviii. &.cxliii CLIII.quero an ſatiſfactio fiat per opera extra caritatez facta.Rn̄° pe.& tho.in.iiii.di.xv.dicunt q̄ non Nā ſatiſfactio eſt amotio offenſe & reſtitu° amicicie hoc aūt non poteſt fieri ſine gr̄a & caritate ūde prīa corinth.xiii.ſi diſtribuero in cibos pauperuz zc̄. caritate m aūt non habeam nichil mihi p̄deſt talia enī opa nō ſūt deo accepta ad hec.s̄.q.ii. ad finez & licet homo nō habeat certitudinem q̄ ſit in caritate & per cōſequens certus eſſe non poſſit de ſatiſfactiōe propter quod dicit̄ eccl̄aſtici.v.de p̄pitiatu peccatoz̄ noli eſſe ſine metu tn̄ ſufficit certitudo probabilis 9iecture ſm piſa. in v̄bo ſatiſfactione.ad quod.ī.§.p̄xim° q.lxxiii.pro hoc quia gloria noſtra hec teſtimoniuz cōſcientie noſtre.ii.corinthē primo & idez no.ī ſum.9.eo.ti.q.cxxx. & addit pe.q̄ ſatiſfactio etiam fieri non poteſt per opera ī caritate inchoata ſed non perfecta quia nō poteſt eſſe aliquod op9 meritoriū uł ſatiſfactoriū ſine intentōe bona hic aūt bona intentio non continuat̄ nec ſm actum nec etiaz ſm habitum Item quia illud quod fit in peccato op9 mortuuz eſt ut in ſum.9.eo.ti.q.cxxxi. ſm fra.ny.ī add̄. vnde mortale impedit meritum condigni reſpectu omīs premii eterni percipiendi quia nō decet deū dar̄ gloriam niſi bn̄ti gratiā ſed non impedit reſpctu premii temporalis ut per pe.de palu.in.iiii.di.xv.q.i.arti.iii.per.totuz &.ī.q.p̄xima.& ſupra.q.p̄xima ante finē.Et dicunt̄ opera viua que ſunt facta a uiuente uita gratie & ſūt meritora vite eterne q̄diu nō impediunt̄.p̄ dicūt̄ m ortua illa que facta ſunt a carente vita gr̄e uel que non ſunt meritoria vite eterne p̄pter defectuz debite circūſtantie que tn̄ ſunt bona ex genere & per 9ſequens nata uiuere que uero ſūt mala ex genere nō ſunt mortua priuatiue qa nūq̄ ſunt nata uiuere que aūt a principio erant meritoria & p9 ſupuenit mortale dicunt̄ mortificata vnde non reuiuiſcunt que mortua facta fuerūt.Sed illa ſolū reuiuiſcūt que mortificata fuerūt ut per.pe palu.ī.iiii. di.xiii.q.vii.arti.iii.et.ī.proxime.

CLIIII.quero vtruz ad aliquid ualeāt bona opera extra caritatez facta. Rn̄° de hac materia tractat pe.de palu.ī.iiii. di.xv.q.i.arti.v.et dicit q̄ ſi aliquis exiſtens in caritate aliqua bona op̄a facit p̄ deo demū incidit in peccatuz mortale per quod bona opera que fecerat extinguūt̄ et que facit mortua ſunt ſi iterum reſurgat p̄ penitētiaz et reuiuiſcat certe reuiuiſcunt opera mortificata p̄ peccatū ſuperueniēs et reſuſcitant̄ ſicut et ipſe p̄ non illa que in peccato facta fuerunt et ſic mortua cum nūq̄ ſpem vite gratie dei habuerīt et ideo reſuſcitari non poſſunt vnde v̄ſus, illa reuiuiſcunt que mortificata fuerūt; uiuere non poſſūt que mortua nata fuerūt,ad quod ſupra.q.xxix.et.q. p̄xima.et ſm hoc intelligende et exponē de ſunt auctoritates de hac materia loqn̄tes ut per Hoſti.in ſum.de pe.et re.§.p

an ficte & ibi latius subdens q̄ licet non ualeant quo ad uitam eternaz ualebūt tñ ad alia. similiter de operib9 factis in caritate & mortificat9 p̄ superueniens peccatuz nec postea resuscitatis p̄ penitētiā quia ualēt ad aliqua ut ibi per bo. & no. de pe. & re. q̄ quidaz. ubi dicūt docto. q̄ clicus existens in peccato mortali si dicit officium ꝑdest tamē ad uitandum penaz quia alias puniret̄ & facit de pe. di. iii. illud aūt greg. in glo. magna & ibi per archi. in sum. astensi li. v. ti. iiii. ad finem & facit quod no. de sen. excō. officii. in fine & ꝺ̄ pe. di. iiii. in. xi. colu. in. §. dicēs opera mortua. & ibidez circa finem. nec obliuiscit̄ deus horum bonoz̄ de pe. di. iii. si quando uideris. vnde saltē ꝛmuērat in hoc seculo ut ibi & in capīis sequētib9 dic latius q̄ ualent Primo ad pene eterne diminutiōez quia faciēdo opera pnie min9 peccam9 & in multis mādata dei & eccīe custodim9 que nō faciēdo tormēta maxima meremur: eccīa enim omīb9 precipit ieiunare semel in anno confiteri ad eccīam ire & elemosinaz facere cui9 mandatum ita obligat sicut mādatuz dei luce x. qui uos audit me audit & q̄ uos spernit me spernit & ideo ad omnia supradicta iusti & peccatores tenētur in ipa obseruando a pena trasgressionis absoluunt̄ & qualiter ītelligat̄ q̄ p̄ ista opera diminuit̄ pena inferni per pe. de palu. ubi. s̄. Secundo ualent ad bonoz̄ temporalium ꝙuersiōez & multiplicatiōz exodi. i. c. q̄a timuerūt obstetrices deum edificauit illis domos idest bona eterna ī tēporalia cōmutauit propter mendatiū quod dixerunt ut dicit augusti. et inde ē q̄ frequēter mali homiēs habundant quia tribuūt̄ eis bona que faciunt in hac uita Iob habundant tabernacula predonuz in cuius figura scriptura refert q̄ abrahaz filius concubinarū largit9 ē inde dicit̄ q̄ ꝓsperitas hui9 seculi facit perdere spem uite eterne ut no. xxii. q. ii. si quelibz. in gl. uides ergo Tercio ualent ad periculoz̄ temporalium euasionem extra de achas de quo dñs ait nonne uidisti achas humiliatum coram me ꝓpter quod nō inducā malum in dieb9 eius. iii. regum hic cadit exēplū illi9 potent̄ qui totaz uitaz suam sine periculo duxit et postea in morte habuit tam honorabilem sepulturā. et q̄dā sanctus heremita fuit comestus ab urso et angelus dixit q̄ omnia bona illius fuerunt illi remunerata in uita et de istis talibus boni homines mirari non debent de pe. di. iii. quid ergo. Quarto ualent ad cordis preparatiōnē et diuinaz inspiratiōnem. ꝙuerbium est tu adiuua te et deus adiuuabit te. aug. qui fecit te sine te non uiuificabit te sine te. ꝓpter bona enim que semper facit peccator deus dat cōpūcti onem et q̄nq̄ conuertit. hui9 exēpluz habem9 in cornelio centurioñ ad quē miss9 est petrus ꝺ̄ quo dicit̄ actuum. x. elemosine tue et orationes ascenderūt ī cōspectū dei et facit quod no. ꝺ̄ libero arbitrio quod ualet ad impetrandaz diuinā gr̄az ut no. de pe di. iiii. si ex bonum. et de cō secra. di. iiii. placuit ut quicūq̄. Quinto ualent ad bonoz̄ operū assuefactiōem. Si enim homo q̄ndo est in mortali dissuescere omnīo postea q̄n conuerteret̄ esset nimis durū iugum pnie tollerare quia cum non haberet habitum bonoz̄ operaz̄ difficulter operet̄. sed qui est assuefact9 faciliter operat̄. Sexto ualent ad dyabolice potestat9 diminutionē: satis enim pl9 mali dyabol9 pōt supra illū qui q̄ nichil opat̄ boni q̄ super illum qui multa bona facit q̄uis in mortali existat hēm9 exemplum ī illo iudeo qui ī templo appollinis iacuit et fecit de lapidib9 crucem quā demōes tāget̄ ausi nō fuerūt greg. ī dyalogo nō ueraz crucez sed q̄si de lapidib9 crucem facit qui in mortali existēs facit opa crucifixi sed iusti crucez ueram et uiuam faciūt de se ipsis. gall. ii. xp̄o confixus sū cruci. Septimo ualent ad bonorū operaz̄ sustentationē quia cū ut dicit̄ eccl̄. nemo scit an odio uel amore dignus sit si solum iusti bona facere tenerentur perirent to taliter bona opera & per cōsequens mūdus qui ꝓpter bona opera uel merita bene operātium manutenet̄ et subsistit et ideo ille quinq̄ ciuitates in quib9 decem boni inuenti non fuerunt submerse perierunt gen̄. xviii. Octauo ualent ad nature confortationem sicut enim iustus ad peccatorem se habet sic sanus ad infirmum cibus autem conuertit̄ in substantiā hoīs

opa bona in ꝓpto valent ad multa:

ſani ꝑ non conuertit̃ in ſubſtãtiaz infirmi
ſed ſolum euz confortat &obſiſtit calori
febrili ne cõſũmat hũidum radicale Simi
liter eſt in ꝓpoſito quia bona que facit
iuſtus in ſuã gloriaz 9uertunt̃ ſed bona
que facit peccator cõfortãt euz ne a ma
licia cõſũmat̃ & ideo ſicut magis indiget
infirm9 cõfortari q̃ ſanus q̃uis minus ei
ꝓſit cibus ita peccator plus quaz iuſtus
indiget bene facere q̃uis ei min9 ꝓficiat
ad ſalutem que nota CLV quero. vtrũ
ſacerdos in omni caſu teneat̃ celare con
feſſionem Rñ°. ꝑm tho. & pe. in. iiii. di.
xxi. ſic: nam in ſacrõ illud quod geritur
exteri9 eſt ſignũ eius quod gerit̃ interi9
vnde ſicut de9 peccatũ homnis tegit ita
confeſſor debz tegere exteri9 & iõ tanq̃
uiolator ſacrĩ peccat qui reuelat. per ce
lationez etiam homĩes magis ad cõfeſſio
nem attrahũtur & ſimpliti9 cõfitent̃ vñ
etiã ſi aliquod periculũ futuꝝ imminer̃t
& hoc ſcirent̃ ſolum ꝑ cõfeſſionez ut de he
retico qui corrũperet fideles ul̃ d̃ mrĩo
illicito quod alıq̃ uelint facer̃ uel aliquo
magno damno temporali non ꝓpter
hoc r̃uelar̃ debet ſed potius eos qui cõfi
tent̃ monere ut obuiẽt ul̃ deſiſtãt & ꝑla
to dicere ꝙ uigilet ſuper gregez & h9õi
ſine ulla reuelatiõe d̃ pe. di. vi. ſacerdos.
& extra de pnĩa omnis. ꝑm piſa. in. §. con
feſſionis cela° Idem in ſum. 9. li. iii. titu.
xxxiiii. q. lxxxxi Et hec intelligenda ſũt
quãdo q3 cõfiteret̃ uere ſec9 ſi ficte ut
ꝓpetur aliquod malũ uel ut a confeſſore
impetret auxiliuz uel cõſiliũ ſuꝑ aliquo
peccato hoc enim non poteſt dici fore au
ditum in cõfeſſione cum hec non ſit cõfeſ
ſio ꝑ cõfeſſionis deſtructio ideo non uide
tur ꝙ ſacerdos obligeẽt ſecretum tenere
ut & Ray. ſentit in ti° de peĩ. & remi. §.
pone quod aliqs. & e.9 gl. &. §. de pena
ſacerdotꝭ ſuper v̌° peccatuz Innoc. etiaz
in dicto. c. omnis. ait ꝙ ſi cõfitẽs dicat ſe
ab aliquo peccato abſtinere non poſſe &
dolet ꝙ & hoc pertinet ad ſigillũ cõfeſſi
onis & non debet aliquate9 reulari ex
tra eo. ꝙ quidaz. ſubiũgens illos aũt nõ
credim9 ut miniſtro cõfiteri qui non ut
peniteant ſed ut 9ſilium uel auxilium ab
aliquo recipiant dicunt ſibi peccatuz ſuũ
licet dicant hoc tibi dico ĩ cõfeſſione uel
in pnĩa cuz nõ ſit uerũ ꝙ dicat ĩ pnĩa uel
dei miniſtro cũ anime 9ſilium non requi
rant & tales bene ſunt cogendi ſuꝑ pmiſ
ſis ferre teſtimonium ꝑm fra. ny. oximi
in additiõe & ſic prĩo obligat̃ ad ſigillũ
9feſſionis ſacerdos qui iur̃ cõi audit 9feſ
ſionẽ ĩ foro pnĩe & abſoluit ut ĩ dicto. c.
omnis. & iſte ꝑ ſe primo & directe aſtrĩ
gitur ad ſigillũ 9feſſionis & ad ſigillum
quidẽ ſecreti rõne materie & ratiõe for
me quia in ſecreto fit et imponẽs ſibi pe
nitẽtiaz uideẽt paciſci non aliter ſibi imꝑu
tare ad penaz quod eſſet ſi reuelaret et
rõne ſacramẽti q̃a rõ q̃ moueret deleg ã
tem debet mouere delegatũ vnde cuz ſit
delegat9 dei qui celat et tegit uel ſacr̃m
ad celandũ et tegendũ inſtituit iſte celar̃
et tegẽr̃ debet ꝑm pe. de palu. in. iiii. di.
xxi. q. iii. in prin. et ſic ſigillum 9feſſionis
eſt de iur̃ diuino et de neceſſitate ſacrĩ ꝙ
aũt dicit̃ cela° eſſe de neceſſitate ſacrĩ nõ
ſic intelligit̃ ꝙ non poſſz eſſe uerũ ſacr̃m
etiã ſi non celaret̃ quia ſi ſacerdos r̃uela
ret nichilom9 uez ſacr̃m fuiſſet q̃a nec
ſic de neceſſitate eſt ꝙ deus tegat quia ſi
non ſatiſfatiat deus non tegit ꝑ reuelat
ad penam aut ſi fictus accedat deus non
tegit et nichilom9 ſacerdos celare tenet̃
ſed dicit̃ de neceſſitate ſacrĩ ꝙ celet quia
natura ſacrĩ eum neceſſitat ad celandum
Nam dico et quãtuz ad id quod eſt ſacr̃z
tantũ quia fit in oculto ſolus cum ſolo et
quãtuz ad id quod eſt res et ſacr̃m ſcilicz
interior pnĩa que eſt occulta et quãtuz ad
id quod eſt res tm̃. ſ. remiſſio per q̃ tecta
ſunt peccata et ex cõformitate miſtri et
principalis agent̃ ꝑm pe. de palu. ubi. s̃.
art. iii. in prin. Eſt aũt reuelator cõfeſſio
nis nõ ſolum qui ĩ ſpãli nomĩat crimen et
criminoſum ſed etiã qui in generali uel ꝑ
ſonam que ex hoc poteſt cognoſci uel ci
men ſicut ſi parrochian9 cõquerer̃tur ꝙ
negaret ſibi euchariſtiã et ſacerdos pub
lice diceret ꝙ hoc faciebat q̃a ille hẽbat
peccatum de quo nõ poteſt abſuoler̃ nec
ille uoluit ire ad eꝑm vnde dicit̃ reuela
tor quia grauitatez peccati expreſſit ꝑm
pe. ubi. s̃. in prin. et nota ꝙ etiã cõfeſſio
ficte cõfitẽtis celanda eſt quia fictõ non
facit quin ſit ueruz ſacr̃m ſed euacuat tm̃
fructuz et ſic fictõ cõfitẽtis non liberat

ſacerdotē a ſigillo 9feſſionis Sīr ſi quis dimidiaret confeſſionē ſacramentuz nō eſſet & tamen ſacerdos obligatus eſſet ad celandum quia & ſi totū ſacramentum completum non eſt pars tamen ſacramēti eſt ſicut enim ſi differtur abſolutio adhuc non eſt integrum ſacramentum & tamen celare tenet ante abſolutiōz ſicut p9 ſcd̄z Petrū. ubi ſupra articulo tercio concluſione tercia in fi. et ad illud ſi īminet alīquod periculum uide. ī. queſtione ꝓxīa et ad illud fratris Ni. adde quia tūc dicitur ſacerdos ſcīr ut deus cum peccator q̄rit ſalutem anime ſue .ſec9 autem ſi cauſa amicicie uel ſimili dixerit quis peccatum ſacerdoti dicendo dico in penitentia tunc enim non dicitur in penitētia cum non teneat in hoc locum dei ex quo ad eum non recurrit ut ad deum hoc notanter ſenſit Inno. in dicto. c. omnis. quod eſt notandū ſecundum dominum panor. in. ca. ſi ſacerdos. de officio ordina. qui ſimiliter dicit in. c. qualiter. i. in fi. de accu. ꝙ non dicitē peccatum reuelatum in confeſſione ex eo ꝙ quis dicat amice & hoc dico tibi in confeſſione uel ꝑ ſimilia uerba ſed oportet ꝙ dixerit in confeſſione querendo ſalutē anime ſue ut ſingulariter dixit Inno. ubi ſupra ad quod uide per Mar. in dicto. c. ſi ſacerdos. ſecunda columna. & per Io. andre. latius in dicto. c. omnis. in. vii. columna & ſupra queſtione. xxxi. circa prīcipium &. ī. queſtōe proxima & adde ꝙ ſacerdos tenetur etiam peccatum tacere vnde ſi peccatorem uel peccatum reuelaret īcurrerēt penaz dicti. c. omnis. ut ibi ꝑ dn̄m nicolaum. in. ii. columna & in. viii. columna ad hoc. ī. queſtione. clxii. & ſe. cum ſimilibus Nota tamen ꝙ peccatum in confeſſione dictum poteſt argui in genere ut per mar. in. c. ii. de offi. ordi. vbi etiam ꝙ in cāibus tenetur reuelare cōfeſſionez ut ibi ꝑ eum. CLVI quero ſi ex 9feſſione ſacerdos ſcit aliquod malum ſeu piculum futurum an teneat̄ celare Rn̄o tenetur celare. ſm piſa. ſz contrarium ſentit frater Ni. ut dixi ſupra queſtiōe proxima Sed certe aliud ē accedere ad ſacerdotem principaliter cauſa petendi cōſilium uel ſimilia & procederet quod dicit Inno. & frater Ni. aliud ī forma eccleſie cōfiteri ſub ſpe ueme uel abſolutōis conſequende & tunc etiam ſi ficte confiteat̄ obligatur ſacerdos ad celandum ex ui ſacramēti pro ut ſentit Inno. & dixi ſupra queſtione proxima. unde Ho. ī ſu. de pe. & remi. §. in quo tenetur. in prin. dicit ꝙ ſi aliquis confitetur ꝙ uelit aliquem occidere uł aliud maleficium committere uel ſimilia. ſacerdos tenetur illi cuius confeſſionem audiuit ut ipſius peccatum abſcondat & teneat occulte ita ꝙ nec proximis nec extraneis aliquo modo recitet etiam ſi ſcandalum oriretur niſi reuelaret de penitentia diſtīctōe. vi. ſacerdos. ſi tamē ſciat multa homicidia parata niſi hoc recitauerit debet reuelare talibus q̄ nō poſſūt obeſſe caute tamen non ſpecificando perſonam ſed ſi tale ſit ꝙ non poteſt reuelari ſine confitentis proditione niſi de conſenſu penitentis fieret neceſſe habz abſtinerē & tenetur ſacerdos ſecretum tenerē adeo ꝙ conſulitur ꝙ nec uerbum nec ſignū nec nutum nec geſtum inde faciat nec in genere nec in ſpecie nec etiam bona fide quia ſigua de facili labitur & aſtantes poſſent cōiecturari ſecundū Ho. qui in. c. omnis. dicit nos concedim9 & quicquid poterit bono modo circa hoc facere ut peccatuz impediatur ſine expreſſione perſone & ſine proditione cōfitentis hoc faciat ar. xxii. q. v. hoc uidetur. &. q. iiii. ſi aliud. &. c. non ſolum. &. c. ſequenti. &. ii. qc̄e. i. ſi peccauerit. proditionez uero confitētis quantumcūq̄ malum exinde ſequi poſſit eidem omnino denegamus de offi. or. ſi ſacerdos. & de exceſſi. prela. dilectus. et de peniten. et remiſſ. omnis. v. caueat. ubi tamen Io. de lig. poſt Io. and. in. vii. columna dicit in predicto caſu poſſe dici contrarium cum non ſit uera cōfeſſio ubi non confitetur peccatum cōmiſſum ſed 9mittendū de quo nec penitentia dari poſſet et ꝙ quilibet impedire tenetur ut notari conſueuit d̄ iurīur. quemadmodum. §. ultimo de ſen. excō. ſi uere. et. c. quāte. ff. de pac. l. ſi unus. §. peccata. Item ſacerdos tenetur celare peccata iam commiſſa non idem de cōmittendis quia ſi quis confiteret̄ ſacerdoti ꝙ uult hōinē interficer

uel aliud nequiter operari non tenetur sa
cerdos omnino celare sed tali persone re
uelare debet que potest prodesse & non
obesse. xxii. q. ii. hoc uidetur ſm Rodo.
ut refert archi. in dicto. ca. sacerdos. ad
hoc. ſ. q. xl. sed primum sequitur fra. in
dicto. c. omnis. & idem Antho. in. xii. co.
ſ. ut prodat his qui possunt prodesse ita
tñ q̄ nō prodat peccatorē & si uidet fie
ri nō posse quin prodat omnino taceat &
confitens quāuis dicat se non posse absti
nere tamen auditur in ꝯfessione & impo
nitur ei penitentia pro preterita uolun
tate de peni. & remi. quod quidam. secū
dum Inno. quod ueriꝫ uidetur unde Ni.
in dicto. c. omnis. ultima colū. post Inno.
dicit q̄ si confessus dicit omnino uelle ali
quem interficere q̄ tale peccatum non di
citur detectum in penitentia tū quia pec
catum est cōmittendum & non cōmissum
tum quia non habet contritionem unde
sacerdos debet quātum cautius pōt reue
lare ut peccatum impediatur quod dicit
menti tenendum quia peccatum cōmissuꝫ
& non cōmittendum dicitur detegi in pe
nitentia secundum eum nam etiam secūdū
opi. Rodo. & predictoruꝫ sequeretur q̄
sacerdos tunc reuelaret prauā intentionē
confitentis contra dispositionem. c. omis'
ad hoc qđ notat archi. xvii. q. i. q̄a bona.
& uideretur etiam ꝓdere in quantum di
ceret eum impenitentem & non habeī ꝓ
positum desistendi ab iniqua deliberatōe
ergo zč. facit. s̄. q. proxima & ideo Pe.
de palu. ubi. s̄. articulo. ii. post princip.
dicit q̄ sacerdos tenetur celare omne
illud sibi dictum in confessione quo confi
tens prodi posset uel mala suspitio gene
rari & subdit q̄ si constaret confessori q̄
confitens non peniteret & ex consequen
ti q̄ deus sibi non indulgeret eam celare
tenetur secundū eum, dicunt tamen aliqui
magistri q̄ si sacerdos uideret magnū pe
riculum rei publice licet de iure reuelaī
non deberet tamen propter publicaꝫ uti
litatem posset subiceī se penis canonicis
& reuelaī sed aduertat qa peccabit mor
taliter. ī. q. clviii. & poterit etiam ex bo
irregularitatem incurreī & ad premissa
adde quod notat Hosti. in dicto. §. in quo

teneturq̄ si aliquis cōfitetur se incidisse
in heresim a qua uult cessare sed non uult
socios nominare uel etiam dicit nolle desi
stere debet sacerdos adire episcopum &
dicere ei custodi uigiles super oues tuas
quia lupus est in grege quod dicit esse tu
tius licet Ray. aliter dicat & idem etiam
archi. in dicto. c. si sacerdos. CLVII
quero utrū non sacerdotes qui interdum
in necessitate sunt interpretes confitētis
teneantur celare confessionem Rñ° secū
dum Tho. ubi. s̄. sic quāuis enim proprie
sigillum cōfessionis non habeāt tamē ꝑti
cipāt aliquid in hoc casu de actu sigilli cō
fessionis concor. Inno. & Hosti. secundū
pisa. ubi. s̄. idem in sum. confessi. li. iii. eo.
ti. q. xcvii. ubi etiam addit secūdum Ho.
q̄ si peccatorem talis prodat licet nō ha
beat locum pena dicti. c. omnis. quia nec
sacerdos est tamen talis arbitrarie puni
etur extra de offi. deleg. de causis. in fi.
& idem est quādo non sacerdos etiam lai
cus audit et cōfessionē in necessitate quia
tenetur celare sicut & sacerdos secunduꝫ
Inno. in dicto. c. omnis. secundū fra. Ni.
in addi. et ideo dicit Pe. de palu. in. iiii.
di. xxi. q. iii. arti. i. q̄ ad celandum cōfes
sionē tenetur is ad quē ꝯfessio peruenit
siue licite siue illicite siue mediate siue im
mediate. licite quidem et immediate non
sacerdos qui audit confessioneꝫ in necessi
tatis articulo de mortalibus uel alias de
uenialibus uel interpres quem confitēs
pro se adhibet. Itez qu casu audit uī cui
de licentia confitentis reuelatur, illicite
autem sicut qui se confessorem fingit uī
qui latenter absconditus confessioneꝫ au
dit quod est sacrilegium et iniuriā facer̄
sacramento cum enim confessio facta ex
eo q̄ confessio est sit celanda ad quēcūq̄
cōfessio peruenit illum obligat ad celan
dum nec obstat q̄ iste absoluere non pōt
quia etiam sacerdos antequā absoluat uī
si absoluere non pōt sed habet remittere
interim tenetur celare dicunt tamen qui
dam in casu illum qui sic audit posse absol
uere ut si sunt in una parrochia duo sacer
dotes quilibet in solidum si unus a casu
uel a proposito audiat cōfessionē alicuiꝰ
parrochiani cōis suo socio confitentis q̄

posset illum absoluere q̃uis ille non inten deret confiteri sibi quia officium eorum est unum et illi duo unam personam repñ tant sed contrarium uer3 est cum ad pn̄e sacramentū requiratur intētio et exp̄te confitentis et ex parte absoluentis cum ergo confitens uni nullo modo intendat confiteri alteri alius nullo modo soluere uel ligare p̄ot pro confessione facta alte ri ut ibi latius per eum et .s. q. cxviii. qn etiā tenetur celare licet penitēs non inte gre cōfiteatur. s̄. q. proxīa & in summa Antonina. iii. parte. c. de celatione cōfes sionis & per doc. in dicto. c. ōnis. & fra. in. c. iiii. de furtis. & per eundem Pe. de palu. de his ibidem articulo. iii. ad fin̄e unde si unus reuelat peccatum amico lai co dicēdo hoc tibi dico in pn̄ia si ille reue lat productus in testem non dicitur reue lare 9fessionem cum non sit sacerdos nisi assumatur loco sacerdotis in necessitate & fiat ei ꝥa confessio sicut sacerdoti tūc enī nō debet reuelare etiā tā3 testis a3s punietur ꝑm Ni. post Inno. in. c. omnis. ad fi. CLVIII q̄ro quid cū aliq̃s di cit alicui secretum sub sigillo confessiōis. Rn̄ō ꝑm Tho. in. iiii. di. xxi. homo non d̄ facili debet recipere aliquid hoc modo si tamen recipiat tenetur ex promissione hoc modo celare ac si in confessione h̄ret concor. Ho. ꝑm pisa. ubi. s̄. idem in sum. confes. ea. ti. q. xcvi. ubi dicitur q̄ ꝓmit tens sic tenetur quāuis sub sigillo cofessi onis non hēat & sic ex'bis patet q̄ nō ob ligatur ex confessione sed solū ex promis sione & iō cogente necessitate bene pote rit reuelare ut. ī. q. sequēti sine necessita te autem reuelans non incurrit penam re uelantis confessiō3 cum hoc nō habuerit in confessione sed bene pos3 peccar̄ mor taliter rōne fracte fidei & mendacii per nitiosi ꝑm no. per Tho. ꝑa secunde. q. cx. ar. iiii. ꝑm fratre3 Ni. oximi in addi. & p̄ doc. in dicto. c. omnis. & sic iste q̄ recepit quasi in confessione uidetur ꝓmittere ce lare ac si esset confessor & iō teneť celare non tamen ex sacramēto cum non sit sacr̄3 sed ex promisso facit d̄ iur̄iur̄. c. p̄t. pro hoc quia uerba non possunt facere sacr̄m de non sacramento licet possit se oblig̃ quo ad obiectum & effectum tm̄ sed non quo ad uinculi modum: uidetur autē irre uerentia3 facere sacr̄o qui tradit uel re cipit in confessione illud quod non est confessio cum nihil sit equaliter celandū ei quod in confessione scitur ꝑm Pet. de palu. ubi .s̄. hec procedunt si recipiat & promittat expresse seu tacite per aliq̄d si gnum alias si omnino taceret & de tenen do secretum nil asserer̄t seu assentiret nō uidetur sub quasi confessiōe recepisse nisi rōne materie secrete iō dicit Pe. de pat̄. in. iiii. di. xxi. q. iii. ar. ii. in fi. Sciendum est autem q̄ sigillum secreti & sigillū con fessionis se habent sicut superius & infe rius: sigillum enim confessionis est sigillū secreti sed non omne sigillum secreti est si gillum cōfessionis: cum enim un9 ab alio petit consilium recōmendans ut hoc celet uel ecōuerso obligatur qui hoc accipit ad celandum per sigillum secreti non confes sionis et q̃uis frangens quodlibet ist03 sigillorum mortaliter peccet tamē grau ius frāgens sigillum confessionis nec solū est fractor sigilli ¦ & proditor cui ē aliq̄d expresse 9missum ut archanū sed etia3 ex natura facti si uideat materiā talem q̄ re uelatio noceret minus tm̄ ceteris parib9 q̃ si ad b° se obligasset ꝑm eū et nota q̄ si cut sigillum cōfessionis est de iur̄ diuino sic sigillum secreti quia reuelare archana est cōtra sacram scripturā ꝑm Pe. ubi. s̄. ar. ii. conclu. ii. circa medium si tamen tu reuelasti mihi crimen tuū circa sigillu3 se creti & confessionis ꝓpter quod quidem crimen cātum est impedimētum ī mr̄imo nio teneor istud reuelare sacerdoti facie ti banna. xxii. q. v. hoc uidetur. quia p̄ot prodesse & nō obesse & quia hic nō agit̄ nisi de cōmodo tuo. secus si iudex ꝓcede ret cōtra eum p̄ inquisitō3 criminis quia in his que de se mala sunt non excusat iur̄ sus superioris unde qui per talem modū scit alterius delictū sic se debet habere si cut ille qui scit per confessionē & sic p̄ot iurare se nescire. s̄. modo licito ad reuela dum. ꝑ Pe. de palu. in. iiii. di. xxvii. q. i. in. x. colū. idem uidetur sequi licet alias r̄ferat opi. in. iiii. di. xxviii. q. ii. ar. v. ad hoc. s̄. q. clv. circa medium &. ī. q. ꝓxīa.

GLVIIII quero quid si quis ꝟuelat sa cerdoti in confessione debita credita uel deposita & postea fit publica inquisitio de predictis Rñ° dicendum ꝑm guil. ꝙ si quis hoc modo reuelat sacerdoti id quod habuit per furtum uł alias cum peccato sacerdos tenetur celare si autez absolute dixerit ea que debet uel sibi debentur & sub sigillo confessionis nō debet recipeꝛ ꝙ si receperit & fiat inquisitio ꝓ eꝑm uł alium qui habet super hoc ptātem teneē ueritatem dicere quia qui sic ꝛcipit ꝺ b° casu non cogitauit uel si cogitasset uł pro misisset seu etiā iurasset non reuelare illi citum esset ꝓmissum uel iuramentum nec obꝛuandum in preiudiciū iuꝛ alieni. sec9 si iniuste uel per tirānidem inquireretur qa tūc subterfugere debet tacendo uł so phistice rñdēdo ꝑm pisa. 9cor. huius Tho. & Ho. in sum. 9fes. li. iii. ti. xxxiiii. q. xc viii. ꝑm Ni. in addi. uide. s. &. ī. q. ꝓxīa. &. ī. q. clxv. unde si iurās nō reuelare se cretum ꝓducatur in testem tenetur reue lare ꝑm Inno. in. c. qualiter. i. & accu. aut enim agebat extendere iuramētū ad istū casum & fuit temerariū cum non pōt qs se astringere ad hoc iuramentū cum sit cō tra iura publica: aut non cogitauit istum casum & iuramentū adhuc non extendiē ar. c. i. de iureiuꝛ. li. vi. secundum guil. in c. dilectus in fi. de excessibus prela. ī. q. proxima. CLX quero quid si iudex instet & inquirat an aliquid de hoc sciat siue per confessiōez siue alio mō Rñ° ꝑm guil. si sacerdos nō pōt alio modo iniquū iudicem declinare rñdeꝛ posset nihil inꝺ scio quia subintelligiē ut hō uel nihil scio etiā per confessionem quia subintelligiē nihil. s. tibi reuelandum sicut dicitur Ma thei. xiii. ꝺ die illo & hora nemo scit neq; angeli in celo neq; filius & subintelligiē ꝙ filius nihil inde scit reuelandum nobis ꝑm pisa. idem in sum. cōfes. eo. ti. q. xcii. et ut patet eodem titulo questione. xci. Tho. & Pe. dicunt ꝙ etiā si prelat9 pre cipiat alicui dicere crimen alicuius quod solum scit per confessiōem non teneē obe dire nec excōio in eum propter hoc lata teneret nec in testem adduct9 tenetur de hoc dicere & pōt iurare ꝙ nihil ꝺ hoc sci at quia nō scit ut homo sed ut deus 9cor. huius Hosti. in dicta. q. xcii. dicitur. credo ꝙ huiusmōi qō quādo. s. expresse quere retur de scīa per 9fessionem cōdemnāda esset & querens tanq̄ tiranus ad ydola triam uel ad aliud peccatū ꝑmortale indu cens obiurgandus & ei esset in faciem re sistendum ꝑm fra. Nic. in addi. distingue ergo in hac materia aut sacerdos in 9fes sione scit aliqꝺ crimē alicui9 & sic ut de9 & interrogatus per iudicem secure diceꝛ pōt nescio ut per Ho. in sum. de peni. & remissi. §. in quo tenetur. in prin. & in ti. de ma. & ob. §. & ad quid. in prīcipio & arch. de pe. di. vi. sacerdos. & Io. and. in c. si sacerdos. de offi. or. unde in hoc con clō est ꝙ non licet reuelare confessionem ꝓpter superioris licentiā uł preceptum quia sigillū confessionis est de iuꝛ diuino et de necessitate sacramenti ut. s. qꝺ etiā papa non habet ptātem qui in hoc dispē sare non pōt et ita est ꝺ precepto diuino 9fessionem celare sicut facere. unde sicut papa non pōt dispensare in ꝑ° sic nec in. ii ad quod. s. q. xlix. et tał sacerdos in hoc quod audit confessionem est uicari9 xp̄i rōne caracteris et ideo zc̄. et sic etiam iu ratus pōt dicere nescire illud quod nescit nisi per confessiōz quia nescit ut subditus alicui etiam si sponte testificaretur uł in cōi locutione loqueretur unde Bernar9 nihil minus scio quam quod ꝓ cōfessionē scio ut per Pe. de paꝛ. ubi. s. arti. iii. con clusione. i. dñs fran. in. c. matheus. de si mo. dicit per illum textum ꝙ ymmo pōt reuelare pape sub sigillo pnie et in secre to ibi secreta et postea papa pōt ꝟuelare alii ex cā ut ibi per eum sed certe pro ut dicit ibi Io. an. ibi fuit reuelatum ꝺ uolū tate confitētis quod ibi patet in. v. quia agitur. ergo alias non licuisset pro quo optime quod ipse idem not. in. c. ueniēs. ad fi. ꝺ eo q cogno. et in. c. tua. circa prī. de spon. aut sacerdos in confessione scit aliquid circa crimē seu peccatum et iura tus cogitur testificaꝛ supra. q. ꝓxima ꝓ ut ibi dicitur idem si sacerdos sciret pec catum alicuius non tamen ut deus supra q. clv. unde sacerdos sciens nō ut de9 etiā cum alias scit in secreto et etiam si iuraliz

non ꝝuelare ſi producitur in teſtem debꝫ dicere ueritatem non obſtãte illo ſecreto & iuramento ut ſentit Inno. in. c. q̃liter. & quãdo de accu. ſm dñm panor. in. c. ſi ſacerdos. d̃ offi. or. & qd̃ not. dñs fra. in. c. queris. circa medium de eta. & q̃li. per An. de bu. in dicto. c. omnis. in. xii. colum. iii. q. quod procedit preſtim ſi reueletur ad cõmodum illius per not. s̃. q. clviii. in fi. & ſic ſacerdos nõ põt compelli etiam per iudicem eccleſiaſticum ad reuelandum peccatorem in pnĩa ſibi confeſſum quinimo nec peccatũ nam & ꝝſpectu peccatoris & peccati probibet taĩ compulſio & nota bene quia non poterit cõpelli etiam ſi talis reuelatõ tendat ad utilitatem proximi & utilitatem anime ipi⁹ confeſſoris nibil enim debet detegi per ſacerdotem etiam ſi concernat claritatẽ ⁹ſcie ipſius peccatoris niſi ipſe peccator ſacerdotem ducat in teſtem ar. in. c. ſignificaſti. de adul. &. c. omnis utriuſq. & q ibi notat Inno. ſm doc. & Nico. in. c. dilectus. de exceſſibus prela. & ibi latius & fra. in. c. qualiter. primo. pt. columna de accu. ſi uero talis non ſit ſacerdos ſed laicus qui forte audiuit crimẽ in confeſſiõe in caſu neceſſitatis uel ſi. & ſimiliter non põt cogi teſtificari & dicer̃ põt neſcio cũ loco ſacerdotis uideatur p̃ not. per dñm fra. in. c. iiii. de furtis &. s̃. q. clvii. facit c. tranſlato. de conſti. ſi uero ſacerdos uĩ laic⁹ ꝝcepit ſub ſigillo ſecreti uidetur q̃ debeat ſe habere & celare ac ſi habuiſſet in confeſſione & ſic põt iudici inquirenti iurare ſe neſcire per no. s̃. q. clviii. in fi. quod uidetur intelligendum ſi iniuſte & per tirãnidem inquireretur alias iurat⁹ teneretur deponere per no. s̃. q. clviii. in prin. &. q. ſequenti ubi hec probantur & adde. ĩ. q. clxii. CLXI quero an liceat ſacerdoti reuelare peccatum quod alias preter confeſſionem ſcit Rñ° ſcd̃m Tho. & Pe. in. iiii. di. xxi. ſi alio mõ ſcit dicere põt ſed non debet dicere quod audiuit in confeſſione & nibilomin⁹ ꝓpter ſcandalum debet abſtinere quantum põt et etiaꝫ nec d̃ hoc loquetur niſi neceſſitas immineat idem in ſu. confe. eo. ti. q. xciii. ſm fra. Ni. poſt piſ. unde ſi confeſſor ſcit peccatum alicuius non ſolum per confeſſionem ſed etiam per alium modum puta quia uidit uel audiuit põt dicere q̃ illud uidit uel audiuit per talẽ et talem modũ dum tamen non dicat id ſcire per confeſſionem nec refert utrum prius cõfeſſiõꝫ audierit et poſtea per alium modũ ſciuerit uel econuerſo in quo caſu cum. ſ. prius ſciuit peccatum ante confeſſionẽ nõ oportet q̃ proteſtetur ſe non recipere illud ĩ confeſſione quia etiam ſine proteſtatiõe dicere põt quãtum extra confeſſionẽ ſcit nec tamen hoc dicere debꝫ ſine magna cã et rõnabili. et tota ratio horum eſt quia que nouit ut homo ſiue ante ſiue poſt dicere põt ſm Pe. de palu. ubi. s̃. ar. ii. cõcluſione. iii. in prin. et per Inno. in dicto c. omnis. et iõ dñs Ni. in dicto. c. dilect⁹. dicit q̃ ſi ſacerdos ſcit ut de⁹ et ut homo ut quia uidit tanquã homo et audiuit ut deus in confeſſione q̃ hoc caſu tenetur ꝝuelare uirtute iuramenti alias autem ut dicit Inno. in dicto. c. omnis. prope finẽ nunquã debet reuelare niſi ſubeſſet maxima utilitas uel neceſſitas uel immineret ſcandalum tunc enim põt dicere ex quo etiam ſcit ut homo ſm eum ſimiliter ſi ſit dubium an de pbr̃o fuerit reuelatum loco confeſſionis an non debet ſacerdos tacere. ĩ. q. clxix. CLXII quero ſi ſacerdos reuelat peccatum q̃ ſcit in confeſſione an probet ei⁹ teſtimonium Rñ° nõ ut no. bal. in. l. v. C. d̃ ep̃a. aud. et in quodam ſuo paruulo ordine iuditiario in fi. facit quod no. Io an. in. c. ex tue. d̃ ſimo. et in. c. uno. poſt prin. de reſcrip. et facit qd̃ no. de pe. di. vi. ſacerdos. in glo. i. et in. c. ſignificaſti. de adult. et quod notat Inno. et Io. an. in fi. in. c. qualiter. de accu. nõ enĩ cauſam ſcie reddẽ poſſet ergo non ualet eius dictum in ſpe. de teſte. §. i. v. Item q̃ depoſuit de credulitate zc̃. et. v. ſequenti. nec obſtat in legenda natiuitatis uirginis Marie ad finẽ quia ibi factum refert et uide. s̃. q. clx. per totã. facit quod no. Io. an. in. c. quam q̃. ſuper glo. ii. de uſuris. li. vi. et quod no. ymo. in cle. i. de ſepul. ſuper glo. manifeſtos. circa prin. CLXIII quero quid ſi abbas ſciat per cõfeſſiõꝫ peccatũ alicui⁹

prioris sibi subditi cuius peccati occasio est ipse prioratus Rñ° ꝑm Tho. in. iiii. di. xxi. dicendum ꝙ absq; lesione conscie pōt prelatus impunitum relinqer̄ peccatum quod scit ut deus nec ullum tenetur adhibere remedium nisi eo mō quo ad ipsum ꝺfertur unde tm̄ in foro pn̄ali debz remedium adhibere monendo eum ut resignet uel pōt ex aliqua alia occasione absoluere eum ita tamē ꝙ omnis suspitio de confessione uitetur idem in sum. confes. eo. ti. q. xciiii. ubi etiam idem faciēdum in similib9 dicitur ꝑm fra. Ni. post pisa. & no. ꝙ confessio non aufert confessori ius suum unde quicqd uidetur confessori faciendum uel obmittendū pro bono confitentis uel cōi pōt facere uel obmitter̄ dum tamen per hoc nō reuelet̄ confessio ad quod solum obligatur licet alias non esset illud facturus unde in casu ꝓposito expectet prelatus quousq; sine nota ꝺfuelationis possit amouere et tunc statim amoueat quem etiā sine hoc amouer̄ poterat sed si erat talis qui sine iusta causa a moueri non poterat cum 9fessiōis audīa nullum ius prebeat in alio foro ī quo nō 9stat sibi ut iudici ip̄m amouere non pōt tamen in occulto semper illū qui confess9 est moner̄ pōt nec hoc est 9fessionem reuelare similiter curatus ꝓpter 9fessionē non pōt negare cōmunionez qñ alias eaz dar̄ tenetur puta ī pascate alias sic dicēs non teneor nunc tibi dare & non obiciēs de crimīe confesso ad hoc. ī. §. proximo. q. cvi. similiter si nouit per confessionem affinitatem in occulto monere pōt & negare benedictionē illis quib9 alias nō tenetur si per hoc confessio non reuelatur sed si alias tenetur etiā si per hoc 9fessio non reueletur non ꝓpter hoc habz ius negandi similiter de eꝑo qui nouit per 9fessionē corruptionē monialis que petit benedici quia aut est cas9 in quo tenetur & tunc negare non debet quia si per eiusdē confessionem sibi constat tamen sibi non 9stat ut iudici in illo foro in quo sicut ab ordinario monasterii petitur benedictio si autem hoc scit per confessionē alterius qui uidit uel illius qui eam corrupit non sufficienter cōstat etiā si extra confessiōz dixisset unde negare non debet: si autem alias non tenetur bñdictōnē impartiri & pōt sine reuelatione confitentis negare pōt confitenti negare sicut non confitēti & quod dictum est de benedictōe monialium idem est de bñdictione abbatissaruz in monasterio ubi cōiter ṽgines bñdicūt facit. c. indemnitatibus. de electi. li. vi. similiter quia homo liberā electōz habet licet per solam confessionem sciat aliquē indignum ad prelaturā ad quam eligitur quem alias putabat dignum debet nō eligere ex conscīa sibi sic dictāte quia in eligendo sit scienter dignum uel indignū negotium geritur inter ipsum & deum vñ pōt ex his que etiam scit ut deus iudicar̄ in ꝓposito sed talis nō pateretur penas iur̄ puta ꝙ esset priuatus uoce eligendi & si. quia de his que homo scit ut de9 solum deum habet ultorem & non hominez. l. ii. C. de iureiur. ꝑm Pe. de palu. ibidē arti. iii. conclu. iii. & frater An. in sum. c. de celatione confessiōis. GLXIIII quero an penitens ecōuerso teneatur ad celandū Rñ° ꝙ penitēs tenetur celare ī iunctionem pn̄ie si ex reuelatione probabiliter crederet 9fessorem ledi alioquin esset male dict9 sicut cham qui discoperuit uel non operuit sed derisit uerēda patris si enim ex hoc sequeret̄ uel derisio cōfessoris uel offensio quia ꝓhibuit loqui cum persona suspecta non debet dicere talis mihi hoc iniunxit quia forte ille interficeret eum ꝑm Pe. de palu. in dicta 9clu. iii. ad fi. & facit. s̄. q. xxii. ibi secreta. CLXV quero an sigillum cōfessiōis extendat se ad alia que non sunt de confessione Rñ° ꝑm Tho. ubi. s̄. sigillum confessionis directe non se extendit nisi ad illa que cadūt sub sacramētali confessiōe sed indirecte etiam id quod non cadit sub sacramentali confessione ad sigillū confessionis pertinet sicut sunt illa ꝓ que posset peccator uel peccatum deprehēdi nihilominus etiā alia que interdū in cōfessiōe dicuntur nō pertinētia ad confessionē sūmo studio sunt celanda tū ꝓpter scādalū tū ꝓpter pronitatem que ex 9suetudine possz accidere idem in sum. con. eo. ti. q. xcv ꝑm fratrē Ni. post pisa. ad hoc. s̄. q.

clix. Pe. de palu. latius explicans in. iiii. di. xxi. q. iii. arti. ii. dicit prima cõclusio q̃ illa ad que primo & principaliter se extendit sigillum confessionis sunt pecca ta confessa & circumstantie inq̃tũ b9 mõi unde & tercia persona cum qua confitet̃ se peccasse cadit sub sigillo sicut enim est ex parte confessoris q̃ principalis & ac cessorius tenentur confessionem celar̃ ut sacerdos & interpres sic ex parte confi tentis debet celari & prĩcipalis ideſt pe nitens & accessorius cum quo dicitse peccasse siue bene faciat dicẽdo siue non cum enim sigillum sit annexum sacramen tali confessioni illa directe sunt celanda que sunt directe materia sacramẽti huius modi autem sunt peccata & circumstãtie eius que sunt de necessitate uel bonitate confessionis inquantum huiusmodi & ter cia persona reuelata ut dictum est & ar guit q̃ tercia persona non cadat sub sigil lo sed concludit ut. s̃. scilicet q̃ accipiẽdo cadere sub sigillo confessionis pro eo q̃ est non licere reuelare persona cum qua confitetur penitens se peccasse cadit sub sigillo confessionis nec potest dici q̃ per hoc sigillum confessionis sit in preiudiciũ ecclesiastice discipline quasi tũc nõ possit corrigi mala persona accusata in confessi one cum tamen confessor possit loqui de peccatis confitentis non referendo se ad ipsum ergo multo magis de peccatis non cõfitentis quia hoc falsum est scilicet q̃ per locutionom de peccatis confessio po test deuenire per se uel per accidẽs dire cte uel indirecte uel per quemcunq̃ mo dum in aliquam cognitionem uel suspitio nem uel opinionem uel dubitationem de confesso uel in quantum per hoc sibi po test prouẽire detrimentum in anima uel corpore uel possessione uel fama uel ami cis uel in quantum per hoc potest in po pulo scandalum generari uel cõfessio ma gis odiosa uel minus dilecta uel magis o nerosa uel minus preciosa r̃putari Raro autem uel nunquam potest contingere quin ex reuelatione peccatorum in con fessione auditorum per uiam aliam non scitorum possit contingere aliquid d̃ pre dictis inconuenientibus quamuis forte quandoq̃ nullum contingat unde multuz debet cauere q̃ non dicat uel quomodo dicat secundum Petrum de palude ubi su pra & fratrem Anthonium ubi supra & sic melius est q̃ nullatenus dicat peccata audita in confessione in quãtumcunq̃ ge neraliter loquat̃ quod nota & magister Vbertus dicit q̃ cauendum est ne unquã dicat quis in sermone uel aliqua locutio ne ego audiui hunc casum in confessione nec unquam debet dicere in illa abbatia uel uilla uel castro in quibus audiuit con fessiõem fiunt multa peccata & huiusmo di quia per hoc credunt simplices q̃ hoc sit reuelare confessionem quãuis hoc nõ sit reuelare secundum Petrum nisi ex hu iusmodi locutione posset peccatum alicu ius deprehendi. dicendo autem iste con fessus est mihi peccata sua non est reuela tor quia nihil ponit in palam & quia si di xerimus q̃ peccatum non habemus z̃c. sed dicendo fuisse confessum de magnis & multis hoc est r̃uelare secundum Pet. de palude & dicit q̃ confessor debet eti am cauere ne unq̃ propter aliquod gen9 peccati confitenti ostendat minorem fa miliaritatem uel signum minoris dilectio nis ad quod supra questione. clvi. alia q̃ dicuntur in confessione que non sunt pec cata nec circumstantie peccati nec poten tia deducere in manifestationem confitẽ tis ut q̃ in tali terra sunt bona blada uel huiusmodi non cadunt sub sigillo nisi de congruitate secũdum Petrum ubi supra & subdit q̃ secunda conclusio est q̃ sub sigillo confessionis cadunt etiam non pec cata sed alia in quantum per ea posset di recte uel indirecte peccator prodi quia quandocunq̃ prohibetur aliquid prohi betur omne id per quod peruenitur ad illud. ff. d̃ spo. l, oratio, ita q̃ si homo nõ posset confiteri peccatum proprium nisi reueler confessionem non debet cõfiteri illud peccatum quia fortior est obl̃atio ad celandum quam ad cõfitendum unde si accideret iste casus q̃ sacerdos haber̃t aliquod peccatum mortale de quo non posset confiteri quin reuelaret illi cui confiteretur confessionem sibi factã nõ deberet illlud peccatum cõfiteri durãte

enim tali casu sufficeret sibi contritio de illo peccato cum uoluntate confitendi illud quando hoc facere poterit sine reuelatione illius persone que sibi confessa est & sine quocunq; preiuditio sigilli confessionis sed circa hoc si queritur utrum confitens teneatur celare personam cum qua peccauit distingue aut expressio illi9 persone necessaria est ad expressionem peccati & tunc tenetur reuelar̄.unde mulieri confitenti incestum cum fratre uni co non sufficit dicere concubui cum uiro sed cum fratre meo quamuis per hoc sacerdoti manifestetur peccatum alterius si autem expressio persone non est necessaria ad expressiōem speciei peccati:aut est utilis ad preseruandum confitentem a recidiuo & tunc expedit q̄ illam personam exprimat confessori potest enim contingere q̄ confessor per cognitionez persone sciet iniungere penitentiam talē & talia documenta dare & tales monitiones facere per que melius & secreti9 penitens poterit preseruari a recidiuo:aut non est utilis nec ad expressionem magnitudinis peccati nec correctionem nec preseruationem penitentis & tunc debet celare quia quilibet tenetur non agenerar̄ malam opinionem de proximo suo in corde alterius sine ratiōabili & utili causa.si enim aliquis ad proximi correptionem extra confessionem peccatum eius dicat tali persone que uelit & possit ei prodesse & nō obesse bene facit sed pro hac causa non debet eum nominare in confessiōe quia per talem confessionem non posset confessor procedere ad eius correptionem.sed cum non sint facienda mala ut ueniant bona uidetur mirabile q̄ pro necessitate uel utilitate cōfessionis debeat homo alterius crimen prodere contra ordinem caritatis & preceptum euangelii:unde uidetur q̄ pro necessitate confessiōis debet alium nominare non pro utilitate ideſt si nō potest aliter speciē peccati exprimerere tunc dicat quia illud quod tenetur facere non debet obmittere pro damno alteri9;cum plus teneat̄ sue 9ciē q̄ fame alteri9 si autem potest dici species peccati sine expressiōe tercii sed melius remedium adhibebitur exprimendo tercium tamen non est nominandus quia consilia intelliguntur saluis preceptis & precepta minora saluis maioribus secundum Petrum de palude in.iiii. distinctiōe xxi.articlo.ii. & conclusione secunda & sic uidetur recedere ab eo quod dixerat quando expressio persone est utilis ad p̄ seruandum zc̄.& facit supra questione cxxvi. CLXVI quero an bona opera alicuius que sacerdos scit per confessionem dicere possit Rñ° dicit Petrus de palude in.iiii.distinctione. xxi.questione iii.conclusione.iii. tercia conclusio est q̄ non peccata que possunt dici sine reuelatione peccatorum nec directe nec in directe cadunt sub sigillo confessionis ex quo cessante causa cessat effectus ideo potest dicere:unde bona quibus laudatur puta quia est uirgo & quia nunquam peccauit mortaliter & huiusmodi dicere licet nisi quando per hoc q̄ unus laudatur alteri9 peccatum reuelatur quia quod de uno dicitur de alio negatur ut dicit gregorius super illud Iohannis.ego demonium non habeo unde duobus confitentibus si postea diceret confessor de uno iste ē v̄go uel iste nunquam mortaliter peccauit statim esset suspicio contra alium si idem nō diceret secundum eum unde & Vbertus dicit simpliciter abstinendum ab huiusmodi locutionibus ut refert frater Anthonius ubi supra & dicit Hostien.in sūma de peni.§.in quo. tenetur circa.principium q̄ peccat sacerdos qui dicit hic confessus est optime quia hic potest esse periculum quid enim ad sacerdotem de9 scit & nullus alius ergo nisi illū sacerdotem ille qui confessus est producat in testem debet tacere de simonia nemo.de frigi.& male. capitulo finali.§.primo ut ibi latius per Hostiē.facit supra questione proxima circa medium. CLXVII quero quid si quis tibi confiteatur quod dormiuit in ecclesia cum aliqua muliere nunquid debes hoc episcopo denudare dic q̄ non nisi forte mulier hoc publice confiteatur & in hoc ad instantiam eiusdem super h° testificari poteris quo ad ipsam dum tamen celes nomen adulte

ri sic intelligi potest ꝺ̄ adul. significasti. nec obstat ꝙ ecclesia semine polluta re conciliāda est quia illud potest intelligi quando est diffamatum alias presbiter qui hoc scit tanquam deus potest ibi sal ua conscientia celebrare argumento de sen. excommūi. cum non ab homine. uel dic ꝙ tutius est ut hoc reueles in generē episcopo sic dicendo talis ecclesia eget reconciliatiōe non queratis a me ultra argumen. in dicta decretali significasti. & de officio ordina. si sacerdos. nam in talibus non consueuerunt testes induci & decretalis loquitur indistincte ꝺ̄ consecra. eccle. si ecclesia. secundum Hostien. in summa de penit. §. in quo tenetur. & de ꝯsecra. eccle. §. & an sit iteranda. uersiculo. & hoc quod p̄missum est. sed certe episcopus dicet presbitero taceas & nil ultra sit cum propter occultaz pollutionem non reconcilietur ecclesia ut no. in capitulo primo glo. prima. de consec. eccle. li. vi. ubi idem archi. maxime cum scitur in confessione quo casu haberi debet ac si omnino nesciretur supra questione. clx. CLXVIII quero quid si subditus percipit ꝙ episcopus suus certus ē de peccato suo & uenit ad ip̄m episcopum peccata sua confitens ut ipsius correptiōem eludat R̄n̄° cautus sit episcopus & respondeat hoc peccatum non recipio in penitentia nec istud cum de ipsis sis publice diffamatus non debet tamen absolutionem denegare quia ipsa non obstante poterit contra ipsum inquisitionem facere & eundem punire dummodo nō dispensēt. si autem hec omnino occulta essent hec omnino in penitētia accipere deberet esto ꝙ ipse sciret vi. questiōe secunda. si tamen. & capi°. placuit. secundum Hostien. in capitulo. omnis. de peniten. & remissi. in uerbo aliquatenus. in fine & ibi per Iohannez andre. in. vii. columna & sequēti & per archi. de peniten. distinctione. vi. sacerdos. uel dic ꝙ licet confiteatur ei tanq̄ episcopo non intelligitur tāquam sacerdoti per notata per Iohannem andree in capitulo queris. de eta. & qualit. uel dic ꝙ etiam si episcopus in primo casu non protestaretur & quamuis audierit ut confessor nihilominus poterit ut iudex procedere contra eum non habito respectu ad illam confessionez: absolutio enim fori penitentialis non excludit ꝙ cessum iudicialem nota. de accu. de his. secundum dominum fran. in dicto capi. omnis. & in dicto capto. de his. ubi plenius & per Martinum in capto. si sacerdos. de offi. ordi. & facit de simo. licet. in glo. in uerbo inscriptio circa princi. & in capto ultimo de temporibus ord. in glo. & adde his notata per Iohānez andream in capto clericos. de coha. clerī. & mulierum. alias enim episcopus ex confessione facta sibi in foro penitentiali nō posset illum inuitum ab officio cohercere quia illꝺ̄ scit ut deus non ut homo ut per dominum Nicol. in capto. extua. de simo. & Hostiē. in summa de eta. & qualita. §. ordo. in. iii. columna. uersiculo. sed quid si episcopus & adde fra. in capto. iii. in fi. de coha. cleri. Centesimsexagesimonono quero utrum confessio possit reuelari de licentia confitētis R̄n̄° secundum Thomam & Petrum in. iiii. distincti. xxi. diceī potest. nihilominus debet scandalum uitare & inquātum potest non uti tali licentia ubi scandalum timetur ille quoq̄ cui sic reuelat̄ de licentia confitentis tenetur illud celare nisi forte peccator uelit ꝙ ille absolute et libere sciat scilicet hoc ip̄m quod dictum est et idem in summa confes. eo. ti. questione. c. ubi etiam ratio assignat̄ uidelicet ꝙ cōfessio celari debet ꝓpter duo scilicet propter sacramentum quia quasi de essentia sacramenti est confessionem celare et propter scandalum. primum tollitur per licentiam confitentis sed secund̄ nihilominus manet secundū fra. Nico. post pisa. ubi supra Pe. de palu. in. iiii. di. xxi. q. iii. ar. ii. conclusione ii. dicit secunda conclusio est dubia an sicet de licentia confitentis possit sacerdos dicere illud quod audiuit in confessione et dicitur communiter ꝙ non quia si non ualet licentia pape nec totius ecclesie multo minus licentia priuate persone maxīe cum celatio confessionis sit

de iure diuino uerū tamen confitens po
teſt facere q̄ illud quod ſcit ſacerdos p̄
confeſſionem ſciat per alium modum &
ſic poſſet reuelare abſq̄ reuelatione cō
feſſionis exprimendo alium moduꝫ per
quem ſcit ad hoc autez q̄ ſacerdos ſciat
per alium modum ſufficit ſecūdum quoſ
dam q̄ confitens licentiet eum ad dicen
dum illā q̄ in cofeſſione audiuit primū
conceditur & ſecundum a quibuſdam im
pugnatur preſertim quia ſi talis licētia
ſufficeret eſſet uia ad reuelationem con
feſſionis & ſuſpitōnis criminum quia iu
dex habens aliquem ſuſpectū de aliquo
crimine poterit ei dicere da licentiaz ſa
cerdoti dicendi quod audiuit a te in con
feſſione ſi dat licentiam & data ualeat
habebit teſtem contra ſe ſi nō dat & da
re poteſt ut ponit hec opinio merito ha
bebitur magis ſuſpect9 & non erit uſq̄
quaq̄ ſecretum quod dictum erat in con
feſſione cum oporteat talem licentiam
dare ad reuelationem confeſſionis uel
ĩcurrere notaz grauis ſuſpitionis. ergo
melius eſt ut dicatur q̄ talis licentia nō
ualeat nec predicta uerba que ſonant in
talem licētiaz ſufficiūt ſed oportet q̄ pe
nitens dicat confeſſori extra confeſſio
nem in generali ut ſpeciali peccatum q̄
uult reuelari ſed petr9 ip̄e ubi ſupra ſu
ſtinet opin. cōmunem preſertim Tho.
quia ſicut interpres confeſſionis cui di
citur cum intentione ut dicat ſacerdoti
poteſt illi dicere nec eſt hoc confeſſionē
reuelare ſed facere: ſimiliter cum cōfeſ
ſor dicit penitenti non poſſum de tali ca
ſu te abſoluere ſed ſi uis, mittam caſum
ſuperiori & ille dicit placet tunc poteſt
ſuperiori ſcribere & ſimiliter ille q̄ p̄ in
terpretem audiuit poteſt abſoluere g°
zč. nec licentiare confeſſorem ad reue
landum eſt in preiuditiū ſacramenti ma
gis quam licentiare coniugem ad caſti
tatem uouēdam uel religionem intran
dam ſit in preiuditium mr̄ionii & reſpō
dit ad rationes illorum & preſertim
ad illam de iudice quia īmo ſi non obtē
peret iudici dicenti da ſacerdoti reuelā
di licentiam nulla ſuſpitō oreretur quia
hoc facere non tenetur & quia alia de
cauſa poteſt hoc nolle quam quia ſibi cō
ſcius & etiam ſi daret licentiam & ſacer
dos diceret poſſet ipſe dicer̄ q̄ hoc tibi
non dixi in confeſſione & etiam unus te
ſtis non probat nec tunc etiam ſacerdos
tenetur dicere licet poſſit ſecundum Pe
trum de palude ubi ſupra & latius quia
etiam facit ſecūdum aliquos contra hoc
alias quīq̄ apparētes rationes & ipſis
reſpondet ſic ergo ſi prelatus precipe
ret confeſſori ut dicat ſibi peccatum ali
cuius quod eſt omnino occultum etiam
ſi confeſſus dediſſet licentiam ipſi q̄ di
ceret non tenetur obedire ut reuelet il
lud quia prelatus non eſt iudex occulto
rum immo etiam ſi confeſſus eſſet diffa
matus de illo peccato & per infamiam
pertineret illud ad cognitionem iudicis
quamuis ipſe penitens interrogatus a
iudice ſiue prelato tēatur ſe manifeſta
re tamen confeſſor eius etiam habita li
centia ab eo dicendi non tenetur dicere
iudici ſibi precipienti ut dicat ſi ſcit nec
etiam dicere debz quia fori non ſunt mi
ſcendi ſcilicet contentioſus & penitenti
alis ſecundum fr̄em Ant. in ſumma. iii.
parte. c. de celatione confeſſionis. quia
ut dictum eſt confeſſor non debet uti ta
li licentia niſi ad bonum & ad uitandum
ſcandalum ſeu malum ut per Iohannem
de ligna. in .c. dilectus. de exceſſi. prela
torum & fra. in. c. ſignificaſti. de adulte
riis et ſpe. in ti. de proba. §. prīo in fi.
et Petrus de palude ubi ſupra qui dicit
ad finem concluſionis q̄ licētia nunquaz
dat confeſſori q̄ poſſit hoc reuelare niſi
ad medendum et bonum confitentis nō
aliter quod nota. et q̄ de licentia confi
tentis poſſit ſacerdos denudare et r̄ue
lare dicit Iohānes an. in. c. uenies. de
eo qui cogno. alīt. de ſimonia nemo. et
per eundem in .c. matheus. de ſimonia.
et in. c. ſignificaſti. de adulte. et in. c. pe
nultimo de renun. in prin. et Hoſtien. in
ſumma de teſte. §. quis poſſit. uerſiculo.
ſed quomodo ſciam. et ſupra queſtione
clx. uel ſi forſitan confitens ſe publica
ret et confeſſorem induceret in teſtem
de ſimonia nemo. de adulte. ſignificaſti.
ſecundum Hoſtien. et Iohānem an. in. c.

uno. in prin. de cle. per psal. promo. & adde supra & nota. per glo. & Iohānez and. in. c. dilectus. de excessi. prelatoꝝ. & per eundem Iohannem and. in dicto c. omnis. in. vi. colūna de pe. &'. remiss. quo tamen casu si plures fuerint sibi cō fessi idem crimen quamuis possit expri mere illum qui ipsum induxit in testem alios tamen omnino celare debet ut ibi per eum. Centesimoseptuagesimo quero si confessor indiget consilio alicu ius uel episcopi de modo penitentie uel huiusmodi an possit diecre illud peecca tū etiam nominata persona Hug. credit q̄ sic & si habita ꝯfessiōe ille nollet desi stere ab illo peccato credit q̄ dicer̄ pos sit illud peccatum in secreto talibus per sonis que possunt prodesse & nō obesse ut matri uel patri episcopo uxori & si. ar. xxii. questione. v. hoc uidetur. sed Iohannes notauit contrarium d̄ penitē. distinctione. vi. sacerdos. & uerius est secundum Petrum ibi quia littera ibi di cit ne alicui recitet ergo nulli cum ne gatio precedat signum uniuersale siue terminū infinitum. preterea hoc pecca tum scit ut deus de offi. ord. si sacerdos. facit de regu. iur̄. omnis res. & de hoc etiam nota. de excessi. prelatorum dile ctus ita r̄fert archi. in dicto. c. sacerdos. ad hoc supra questi. cxxviii. unde dicit frater Anthoniꝯ ubi supra q̄ sacerdos nisi habeat licentiam a confitente de p̄ sona manifestanda debꝫ loqui ita obscu re & caute & a remotis ut nullo modo possit consultus ymaginari de persona unde debet considerare horam & tēpꝰ ydoneum: nam si quis audit unum cleri cum quem uidit qui habet consulere ad pedes istius sacerdotis pro confessione nec alius potuit aduenire si cōfessor ua dat subito ad interrogandum illum de aliqua simonia & huiusmodi nonne satis probabiliter & quasi uiolenter habebit ille suspicari de illo clerico. & ideo in hu iusmodi magna cautela est adhibenda se cundum eum in summa. c. de celatione confessionis unde si confessor nesciret uel non posset casum exprimere super quo indiget consilio quin ille consultor intelligeret personam & ipsa non uult sciri debet tunc ire ad alium pro cōsilio q̄ si alium sufficientem habere non po test non se intromittat unde Pe. de pal. in. iiii. di. xxi. ar. iii. conclusione. ii. post prin. dicit q̄ si non potest aliter facere ut quia necesse est nominare personam & tunc de eius licentia potest ad quod supra. q. clxv. &. q. proxima. & uide su pra dicta. q. cxxviii. ubi de similibus.

Centesimoseptuagesimoprimo q̄ro que sit pena reuelantis confessionem Rñ° de iure antiqno debet deponi & omni bus diebus uite sue ignominiosus pere grinari de pe. distīct. vi. sacerdos. sed secūdum decretalem de peni. & remiss. omnis. debet deponi & ad agēdam per petuam penitentiam in artum monaste rium detrudi secūdum pisa. glo. in dicto c. omnis. dicit hodie hec imponitur qua si innuat q̄ pena. c. sacerdos. sit sublata sed ut patet in summa confesso. li. iii. ti. xxxiiii. q. xcix. Ho. super eodem. c. om nis. dicit intelligas penitentiā gregorii scilicet peregrinationem quam diu est in penitētia temporali puta usq; ad sep tennium uel decennium uel plus uel mi nus secundum q̄ est penitentia limitata xxx. q. i. si quis sacerdos. quo elapso ē in monasterium detrudendus ut ibi per petuam agat penitentiam ut in dicto. c. omnis. & sic unum ius supletur p̄ aliud. Itez dicit Ho. ibidem q̄ hanc penā ordi nariam pacietur sacerdos si conuincitur in iudicio si autem sacerdos neget prodi tionem nec ille probare potest q̄ aliūd ad ipsum peruenerit nec conuincere pos sit ipsum parrochianum de crimine tūc arbitrarie punietur. vi. q. ii. si tantū. & c. placuit. uidetur intelligere Hosti. de crimine de quo sacerdos accusauit uel ī famauit parrochianū unde & subiungit caueat ergo sibi sacerdos ne parrochia no uł alteri detrabat sicut nec uult q̄ ab altero sibi detrahat̄. vi. q. i. deteriors. &. c. sequēti. p̄ in fra. Ni. osimi. in addi. & adv̄te liber debebat dicere parrochi alem per no. ī. q. seqñti. adde de dictis duabus penis utraq; locū habeat modo premisso tenet Ho. in su. de pe. et remi. §. in quo. dicit dñs Ni. in. c. ōnis. vi. col. q̄ glo. ibi sentit q̄ hodie solū īponatur

dicta pena.c.omnis.& hec opinio uidet placere Io.an.& idem Ni.satis placet quia pena antiqua confundit in ista nam cum iste in continenti debeat detrudi in monasteriū non pōt agere aliā pnīam peregrinādo sicut dicebat text9 in illo.c. sacerdos.licet quidā uelint utrāq; pnīam imponi ſm eum dicit etiā & no.q in laico reuelāte cōfessiōm non est statuta certa pena & iō arbitrarie punit Io.an.in c.oīs.in.vi.colū.de pe.& remi.& .s. q.clvii.& q.clviii.Itē tal sacedos peccat mortaliter.ut in dicto.c.omnis.ibi caueat omnino &.s.q.clvi.ad fi.& fra. An.in su.c.de celatione 9fessionis q in foro pnīe imponet pena arbitraria p huiusmōi peccato sicut pro aliis licet in iuditio quādo conuinceret de hoc ul fateretur esset imponēda pnīa de qua in dicto.c omnis.in fi.ſm eum post Pe.de pal.ubi.s.ad hoc.s.q.cxxxiii.& quod no.fra.in simili in.c.accepisti.d spō.du. & uidet q sub pena dicti.c.omnis.ueniat etiā priuatio a bnficiis quia etiam sacerdos ipse debet ppetuo detrudi in artum monasteriū ut ibi dicitur & sic bnficiis si que haberet fuire non posset per no.in cle.ii.glo.magna.de penis & per no.per An.de bu.in.c.pastoralis.in fi. de appel.& arch.in.c.ii.in v° ab offi. de re.eccle.li.vi.& quod not.fra.post goff.in.c.cū ībibitio.v.sane in fi.ō clā. despō.& quod no.in.c.quia sepe.in v° beneficiis de elec.li.vi.& quod no.fra. in.c.cum bone.de eta.& quali.& quod no.per An.de bu.in cle.i.de priuil.& quod ibi per ymo.in.xii.co.et per frā. in.v.ceterum.viii.q.et per no.p ymo. in cle.i.de rebus eccle.non ali.sup glo. penam.in fi.et no.q predicta pena nō potest adaptari contra frāgentē sigillū secreti ſm fra.an.ubi sup et.s.q.clvii. et sequēti.unō puniri potest arbritrarie per pdicta et de pena proditōis no. xxii.q.v.de forma.in glo.illi qui et ade.ī.q.pxīa. CLXXII quero quō probabitur sacerdoti q crimē ei dictus in confessione fuelauit ad hoc rndz vin. quia sacerdos cōfessus est corā plurib9 licet extra ius dicendo fuisse sibi dictum in cōfessione cui stabit in ei9 piuditium de excel.pla.q̄ sit de accu.si 9stiterit.ſ si sacerdos negat sibi fuisse dictū in 9fessiōe nō esse loc9 pene. c.ōnis.de pe.et rmi. et sic existē te dubio an sibi dictū fuerit in 9fessiōe fuelādo nō incurreret penaz d.c.ōnis.ſm doc.nisi ex coniecturis possz 9uincisſm frā.in. d.c. omnis.et p lapū alligatioñ.xciiii.ubi etiā quid si sacerdos dicat q ō licētia penitētis fuelauit zč.et poterit 9uinci hō mō ponēdo casum q fui 9fess9 epō meo pctm occultū et īpetraui ab eo corā aliqb9 dispēsatōz ut inde postea accusari nō possez d fili. pbr.ex tua.si eps fuelauit possū ei pbar p illos q pntes fuerūt d pba.quōiā.ſm vin.in.d.c.oīs.et arch.d pe.di.vi.sacerdos.et īspe.d pba.§.i.ad fi.et Io.ā.in d.c.ōnis.ī.x.co.et Io.d lig.q pbari poterit ut qa 9fess9 ē ī pntia plīuz ut fit īterdū āno iubilei ppr mltitudīez 9currētiū ad h° .s.q.xxxiii.ul si ī publicū ē qs 9fess9 ppr dispēsatōz pbādam nam istis mōis poterit pbari fuel° 9fessōis p illos q pctā 9fessa audierūt ſz eū si g° 9stat q illd sacerdos dixit ſ negat sibi ī pnīa fuelatū et 9star nō pōt ul p ppriā 9fessiōz ul p illos q īterfuerūt non erit pl9 rdendū parrochiāo q̄ sacerdoti et iō nisi sacerdos doceat aliūde habuisse illd psumēdū ē illd habuisse ī 9fessiōe ar.vi. q.ii.c.placuit.nō tn punietur sacerdos pēa ordīaria.d.c.oīs.ſ pēa extraordinaria qa apte nō 9uincit d delicto ſm Nic.ī d.c.oīs.in fi.et Io.de lig.post Hosti.in d.c.oīs.qd ītelligē qñ esset psūptio q ad ipm puenerit ī 9fessiōe ut qa pctm ē occultū et ille uis9 fuit 9fiteri illi pbro prochiali et h° 9stat p illos q uiderunt eū ī actu 9fessiōis et ſm do.fra.ex h° in tm psumit 9tra sacerdotez q ppr tales 9iecturas subiciet tormētis p no.d rg. iur.cū ī 9tēplatōe.et i.l.pbri.C.d epi. et cle.advtas tn si tlr pbet q sit sufficiens indciū ad tortaz p no.ī l.iii.ī prī.C. ad.l.iul.maie.et ī.l.fi.C.fami.her.cū si.et puto q sup pena ordīaria.c.oīs.ī foro 9tētiolo dispēsar nō possz p pdicta et.s.q.cix.Itē ex hiis no.q posito q 9 fessio pēitētis facta fuisz publice nihilōin 9fessor tēt celar.s.q.clv.et seqntib9 idē uidet d pctis mānifestis et ī 9fessione dictis p pdicta.facit.s.q.lvi.zč

SEXTO VENIAM ad materiam sacramenti eucharistie quam diuido per has qōnes. Primo q̄ ram de forma & essentia eucharistie usq; ad uicesimam. q. ibi ſo q̄ ram quo ad materiam eucharistie. Ter tio quo ad ministrum in xli. q. & sequē. Quarto quo ad effectum eucharistie in q. lviii. & sequen. Quinto quo ad commu nionem in. q. lxxii. & sequen. Primo quero utrum eucharistia sit sacramentū Rñ° secundum Pe. in .iiii. di. viii. est sa cramentum & modo communi cum aliis sacramentis. s. sanctificando siue causan do sanctiatem & modo speciali. s. conti nendo totius sanctitatis auctorem prop ter hoc excellentissimum est oīum alio27 sacramento27 Idem tho. in su. confesso27 li. iii. ti. xxiii. q. liii. secundum fratrem Ny. oxim. post pisa. in v̄bo eucharistia & per Pe. de palu. iiii. di. viii. q. i. ī prī. & q̄ sit sacramentum probatur de pe. & remi. omnis. i. q. i. multi. v̄. sunt aūt. de cōsecra. di. ii. in sacramento. & in. c. in il lo. cum si. facit xxv. di. ecce. de cōsecra. di. ii. nihil. Itē in q̄tū est signuz rememo ratiuuz passionis xp̄i que fuit uerum sa crificium denominatur seu appellatur sa crificium. Secundū uero q̄ est signum de monstratiuum ecclesie unitatis cui homi nes aggregantur per ipsum dicitur com munio. secundum autem q̄ est prefigura tiuum diuine fruitōis que est ī patria di citur uiaticum quia prebet nobis uiam perueniendi ad illam uel etiam quia da tur trāseuntibus de hac uita ad ipsum. secundum uero q̄ realiter continet xp̄m qui est plenus gratia dicitur eucharistia idest bona gratia ut in su. fratris astēssa ni ordinis mino27. q̄ summa astensis nun cupatur li. iiii. ti. viii. Ad que adde do minum Fran. in. c. cum marthe. v̄. distin guendum. in prin. de cele. missa. & sic sa cramentum panis & calicis grece dicitur eucharistia: latine uero bona gratia iter pretatur dicto. c. multi. dicitur enim bo na gratia ab eu quod est bonū & caros q̄ est gratia secundum archi. xxiii. di. ac colitus. & Ho. & Io. an. in. c. sane. de ce le. mi. & Io. an. in. c. i. de custo. eucha. & quod no. in cle. i. glo. iii. de priuil. & ibi per Io. de ymo. in iii. colu. & dēt scribi si ne h in prin. orationis quia tunc esset in teriectio dolentis secundum doc. ī dicto c. sane. Itē corp9 xp̄i absq; sāguīe sacro simīliter appellatur eucharistia. xciii. di. pñte. & in hoc sacramento est corpus cri sti cui angeli assistunt de consecra. di. ii. in quibus. cum tribus. c. sequentibus & debet comedi in ecclesia de pe. di. iii. In ter hec yrcum. ii. Et ad predicta adde q̄ dicitur sacramentum quia corporalium sub tegimento rerum diuina uirtus secre tius ueri corporis & sanguinis xp̄i ope ratur effectum. i. q. i. multi. de consecra. di. ii. ego berñ. Itē dicit misteriū ð 9se. di. ii. liquido. & hoc ideo quia secretam & reconditam habet dispensationem ut dicto. c. multi. facit quod not. de uita & honest. cle. c. i. per Io. an. secundū ymo. in dicta cle. iiii. colu. & p Fra. ibidem in notabilibus Secūdo q̄ro utrū sacramē tū eucharistie sit unū. Rñ° ſm Tho. & Pe. ubi s̄. unum quidem est in unitate p fectionis quia ad eius integritatem plu ra requiruntur sicut & domus p̄fecta di citur una. non autem est unum unitate in diuisibilitatis uel cōtinuitatis Vnde qñ pluraliter dr̄ proficiāt nobis quesumus domine tua sacramenta quod continēt & huiusmodi intelligitur illa pluralitas so lum naturaliter Idem in dicta q. liii. ſm Fratrem Ny. post pisa. ubi s̄. & per pe. de palu. in iiii. di. viii. q. i. articulo. i. con clusione. ii. & licet istud sacramentum sit unum perfectione & ordine est tamē di uersis nominibus nuncupatum ut ibidē iii. conclusione & q̄ debuerit īstitui hoc sacramentum & tali tempore ibidem ar ticulo. iii. & ad principale quesitum uide de consecra. di. ii. compimus. &. c. q̄ man ducāt. iuxta fi. &. c. panis. in prin. ubi ð hoc & in. c. cum omne. in princi. & in. c. utrum. in fi. & secundum hec intellige quod dicitur in dicto. c. compimus. per Lau. & Io. in glo. hic de speciebus secū dum archi. in dicto. c. compimus. uel po nitur plurale pro singulari secūdū arch. de consecra. di. ii. qui manducāt. & facit ad predicta de conse. di. i. uasa. in fi. & quod no. in dicto. c. panis. glo. ii. & ī. c.

quid ſit. in fi. & ideo dicitur in dicta ſu. aſtenſi. li. iiii. ti. viii. q̄ hoc ſacramentum eucharistie eſt unum ſacramē̄tum ab una perfectōe finis licet ergo plura ſint materialiter eſt tamen unum ſimpliciter. ꝓpter quod greg. in quadam collecta que dicitur poſt ſacramenti ſumptionem primo dicit pluraliter purificent nos ſacramenta que ſumpſimus & poſt ſingulariter ſubdit eius preſta ut hoc tuum ſacramentum non ſit nobis reatꝰ ad penaz dicūt etiā ſacerdotes corpꝰ tuum dñe qō ſumpſi & ſanguis quem potaui adhereat zc̄. non enim dixit adhereant in plurali ad hoc ſupra. §. iii. q. xxviii. & uide. ī. q. v. Tertio quero que ſit forma ſacramēti eucharistie Rñ° ꝑm sāctos & tho. ubi s̄. hec eſt forma conſecrationis paīs hoc enim eſt corpus meum cōiunctio autem eniz non eſt de ſubſtantia forme tñ apponi debet ſecundum uſum eccleſie q̄ uſus a beato petro inicium ſumpſit quod autem p̄mittitur accipite & manducate ex hoc omnes pertinet ad uſuz ſacramenti & non eſt de ſubſtantia forme. Forma autem conſecrationis ſanguinis hec eſt. Hic ē eniz calix sāguinis mei noui & eterni teſtamenti miſteriū fidei q̄ pro uobis & pro multis effundet̄ in remiſſionē peccatorum ſecundum piſa. ubi s̄. idem ī ſu. con. eo. ti. q. lv. ubi etiam additur & ſentit Pe. q̄ tantum illud ſit de ſubſtantia forme hic eſt calix ſanguinis mei & ideꝫ dicit al. in libro de miſſa. Vldericus etiā dicit forma uerborum hec eſt & nō plꝰ. Hoc eſt corpus meum & hic eſt ſanguis meus de conſecra. di. ii. quia corpus. ſed ut patet in dicta. q. lv. Tho. dicit q̄ qa conditiones adiecte ad ſubiectum uel p̄dicatū ſunt de integritate locutionis alicuius ideo alii ꝓbabilius dicunt q̄ totuz quod ſequitur eſt de forma cum totum hoc quod additur non ſit locutio per ſe ſed ſit terminatio predicati hec ibi. Alii uero ſentire uidentur q̄ totuz ſit de ſubſtantia uſq̄ ad unde & memores cū totū uideat̄ connexum propterea putat fra. Ny. oxim. q̄ pars tutior ſit eligenda extra de homi. ad audientiaz. uidelicet ut non fiat adoratio ſanguinis niſi peractis uerbis uſq̄ ad unde & memorꝭ. Si uero aliquis dicto tantum hic eſt calix ſanguinis mei uel hic eſt ſanguis meus & aliis obmiſſis proceſſit ad ulteriora habeat potius pro conſecrato ꝑm eum in addi. ad piſanellam. facit. ī. q. xl. ante fi. & ſic v̄ba per que conficiat̄ corpus ſunt hec tantuz hoc eſt corpus meuz. Io. an. in. c. cum marthe. in. v. colu. de cele. miſ. facit i. q. v. ſecundū. pe. de palu. pertrāſit cū opinione thome in. iiii. di. viii. q^a iii. peł. colu. nullaz mentionez faciēs de iſta alia opinione Vnde Lauð. in ſacramentali. de cele. miſ. dicit tenenduz q̄ omnia v̄ba forme dicantur de forma eucharistie ut ibi latius & de hoc habet̄ in. c. panis eſt. de conſe. di. ii. Vnde in ſumma aſtenſi li. iiii. ti. viii. §. poſtea conſiderandum. in prin. dicit̄ ut dicit tho. ſubdēs q̄ illa uerba accipite & comedite uel bibite non ſunt de ſubſtantia forme ſed deſignant uſum materie cōſecrate qui non eſt de neceſſitate ſacramēti dicit̄ etiā ibi q̄ illa cōiunctio enī non ē de ſubſtantia forme ſz additur ibi ad notanduz ordinem conſecrationis ad uſum materie conſecrate qui tamen non eſt de neceſſitaet ſacramenti unde nec coniunctio ſimiliter enim ſcienter obmitti non debet ubi uſus antiquus illius eccleſie hoc habet ſecundum uero ſcotuz ponit̄ ad coniungēdum ne. ſ. v̄ba forme ſine p̄cedentibus ꝓferātur ut ibi latius Ad idem per fran. in. c. euz marthe. in fine principii de cel. miſ. facit xi. di. in bis. &. l. iii. §. ſed enim. ff. de incen. rui. nau. Similiter illa v̄ba hec quotienſcūq̄ feceritis zc̄. licet pertinent ad uſum huius ſacramenti tamen nō ſunt de neceſſitate ſacramēti ut dicit frater antoniꝰ archiepiſcopꝰ florentinus in ſumma iii. parte in. c. de miſſa. pꝰ tho. Vnde ſpe: in probemio ſecunde partis libri dicit q̄ ſolum illa uerba quibus ſpecies in corpus & ſanguinem trāſſubſtantiantur. ſ. hoc eſt corpus zc̄. ut ſubſtātialia cetera uero ſunt de ſolēnitate Et no. ſecundum Lauð. in ſacramentali in rub. de cele. miſ. q̄ v̄ba predicta effectum habent ex diuina uirtute ſupernaturali & ideo preſbiter in hoc ſacramento non loquitur in propria perſona ſz in perſona xp̄i dum dicit hoc enim eſt corpus meuz

quod ſecus eſt in aliis ſacramentis licet etiam in aliis ſit ſimplex miniſter ut ibi latius Archi. tamen refert aliquos dixiſſe q̄ xp̄s confecit cum benedixit cōſtruentes illam litteram hoc ordine accepit panem benedixit ſubaudiendum eſt dicens hoc eſt corpus meuz & tunc fregit & dedit & ait accipite & comedite & iterauit hoc eſt corpus meuz prius ergo protulit illa v̄ba ut eis uidelicet conficiē di tribueret. deinde ꝓtulit eadez ut apoſtolos formaz conficiendi doceret. Alii uero dixerunt q̄ & ſacramentuz cōfecit & formaz inſtituit poſt benedictionem cuz dixit hoc eſt corpus meuz intelligentes illam benedictionez fuiſſe uel ad uerbum quod ſuper panez expreſſit quibus illis uideē obſiſtere quod pri9 fregit qñ dixit hoc eſt corpus meuz nec incredibile q̄ prius dederit q̄ confecerit unde dici pōt ſecunduz eundez archi. q̄ xp̄s diuina uirtute confecit & poſtea formaz expreſſit ſub qua poſteri benedicerent ipe namq; per ſe uirtute propria benedixit nos aūt ex illa uirtute quaz indidit v̄bis ſecundum Inno. quartuz ut refert arch. de conſe. di. ii. timorē. Ibi tamen ſentit archi. q̄ credibile eſt q̄ & xp̄s eadem v̄ba dicendo confecit: Vnde coīter theologi tenent q̄ etiam xp̄s confecit ſacramentuz ſub forma qua & nos cōficim9 ut ex ſcriptura patz Vnde tz Lauð. ubi s̄. vi. q. q̄ xp̄s exprimendo eadem v̄ba confecit quia in conficiendo miniſtrauit & in miniſtrando confecit exprimendo hec v̄ba ut ſic duplicez actum in uno īſtāti efficiat. ar. de elec. cum inter uniu̇ſas. Vnde notabis q̄ in hoc ſacramento xp̄s fuit ſacerdos in eo q̄ confecit Itez ſacrificium in eo q̄ corpus ſuū Itez miniſter in eo q̄ miniſtrauit apoſtolis de ſu. trini. c. i. §. una. ut ibi latius Et ſubdit archid. ubi s̄. exponendo v̄bum pro multis. i. p̄ deſtinatis & q̄ xp̄s dixit in meam cōmemorationem exponit ideſt in memoriam mee paſſionis & mortis de conſe c̄. di. ii. ſcriptura. Et ſcias q̄ iſta uerba cōſecrationis uim fuerunt ſumpta ex diuerſis ſcripture locis ut in dicto. §. poſtea conſiderandum. ubi etiam de forma grecorum uideas poſt pe. & Riccar. Greci tñ uidentur heretici quia animo inducendi hereſim aliter conficiunt ut ſentit Ioh. an. in. c. cum marthe. in xi. colū. de cele. miſ. ad quod. s̄. §. proximo. q. xlviii. & quod no. archi. in. c. quia. &. c. iteratur. de conſe. di. ii. & uide. ī. q. lxxvi. Et no. q̄ eccleſia poteſt addere circa formā eu chariſtie etiam in canone ut no. Io. and. in. c. porrectum. de regularibus Itē greci calabrienſes aliis eoz formis utunt̄. Et ad premiſſa adde per pe. de palu. in iiii. di. viii. q. iii. art. i. &. ii. & uide. ī. q. quinta. Quarto quero quid demōſtratur per hoc pronomen hoc an panis an corpus Rñ° dicit glo. de conſe. di. ii. timorem. q̄ panis non quia ille non eſt corpus xp̄i Item nec corpus quia non uidetur q̄ ante totius forme prolationē fiat tranſſubſtantiatio unde dicit glo. q̄ per hanc dictionem hoc nihil demonſtratur ſed materialiter ponitur dicit archid. q̄ idez dixit hug. & Io. de fa. ſed theologi dicunt q̄ errauerunt Io. & hug. nam ſacerdos in perſona xp̄i uere intendit dicere hoc eſt corpus meum alias non eſſz uera commemoratio eius quod fecit dominus & dicunt q̄ hec uerba ſignificatiue ponuntur & intelliguntur quia hec oratio totalis ſita q̄ nulla pars per ſe ex domini inſtitutione & ſacerdotis prolatōe habet uirtutem conuerſiuam panis ī corpus xp̄i ita q̄ ſimul eſt prolatio conuerſio & demonſtratio ſecundum pe. ut ibi refert archi. uel dic ſecundum Riccar. hoc. ſ. illud in quod hoc tranſſubſtantiandum eſt ſecundum quoſdaz & de hoc etiā no. in dicta ſu. aſtenſi. li. iiii. §. poſtea cōſiderandum. v̄. quid demonſtret in dicta ſu. antonina. iii. parte. c. de miſſa. ubi dicit q̄ conſecrans & utens his formis oñdit per iſtud pronomen demonſtratiuuz q̄ materia conſecranda ſit coram ipſo ſacerdote cum alias non conficereē ut. ī. q. xvii. & ſic demonſtratio rei preſentis ad oculum. l. nemo. ff. de heredibus īſti. & ibi per bar. & adde. s̄. q. proxima. & quod no. in. c. fi. ad fi. ne cle. uel mo. Et de hac materia per pe. de palu. ī. iiii. di. viii. q. iii. arti. i. & per Lauð. in ſacramē tali. de ſacramento euchariſtie alias de cele. miſ. in. iii. colu. in vii. q. ubi etiam

q̄ ex quo non est corporis x̄pi innouatō
uel transmutatio non dicitur fit sed est, p̄
sentis temporis q3 nota. Quinto q̄
ro an una uel due sint forme consecratio
nis eucharistie Rn̄° q̄ due sunt forme il
lorum uerboꝝ una uide licet hoc est cor
pus meuꝫ per q̄ v̄ba panis ī corpus transf
substantiatur. Alia uero illorum v̄boruꝫ
hic est sanguis zc̄. per que v̄ba unum in
sanguinem transsubstantiaē de consc. di.
1. panis est in altari, & sequenti. c. quid
sit sanguis, ad hoc, s̄. q. ii. & .iii. Simile
dicitur q̄ due sunt spēs possessionis ut p̄
Dy. in regula, sine possessione, de regul.
iur̄. li. vi. Vnde mora naturalis & com
pendiosa ut in spuendo tussiendo & respi
rando interposita inter unam formaꝫ &
aliam non uiciaret ut per Host. in su. de
baptismo. §. & que sit. v̄. quid si in prola
tione. idem no. de conse. di. ii. cū omne.
scilicet q̄ sint due forme & in. c. qa cor
pus, in glo. i. v̄bis. & quod no. in cleme.
si dr̄m. de reli. & uen. san. in v̄bo poculuꝫ
& super ea per Io. de ymo. & ibidem p̄
fran. in. ii. oppo. Et subdendo arguit ibi
dem Ho. nōne sanguis est in corpoꝝ cor
pus in sanguine ergo una forma superflu
it per aliam Rn̄det uerum est per cōmix
tionem non per transsubstantiationem
seu translationem secundum eum idē no.
in dicto. c. quia corpus. ubi dicit arch. q̄
quelibet forma per se propriam habet
uirtutem & completam significationem
& ꝑpriam determinatā materiam & p̄
priam operationem & quelibet forma
per se complet suam operationem nec se
mutuo expectant nihilominus tamē sub
utraq; specie est ibi totus x̄ps qua sem
per corpus cum sanguine & hoc ex gene
rali concomitantia sed non ui sacramenti
& hoc est quod ibi sequit̄ in glo. ſm ar
chi. ibi & dominuꝫ Fran. in. c. cum mar
the. §. quesiuisti. de cele. miss. & Laud. in
sacramentali de sacramento eucharistie
in. xi. colu. ad hoc. ī. q. viii. Et sic in cor
pore x̄pi est ibi corpus ui sacramenti &
sanguis per immediatam concomitantiā
& anima p̄ mediatam concomitantiaꝫ. &
diuinitas per remotam concomitantiam
Similiter in calice est ibi sanguis per sac̄
mentum corpus per īmediatam concomi
tantiam anima per mediataꝫ & diuinitaſ
per remotam ſm Fran. de marrono. in
iiii. Vnde q̄ dicit glo. in dicto. c. qa cor
pus. per cōmixtionem exponit archi. i.
per concomitantiaꝫ & huis cōcordat su.
antonina post al. pe. & tho. c. de missa.
& pe. de palu. in. iiii. di. viii. q. iii. arti.
iii. & facit ad predicta de conse. di. ii. cō
p̄imus. in glo. que incipit hoc de spēbus
ipsis. Et similiter in dicta su. astensi. in di
cto. §. postea considerandum. Ex huis se
quitur q̄ conficeret̄ corpus sine sanguīe
uel econuerso de conse. di. ii. qa corp9.
Sunt enim hec diuisa ut no. in dicto. c. cō
p̄imus. & p̄ Laud. in sacramentali de sa
cramento eucharistie iiii. colu. x. q. &
dr̄m Fra. in dicto. c. cum marthe. post
prin. licet qui scienter hoc faceret pecca
ret similiter sine uerbis precedentibus
formam uel sequentibus uerum esset sa
cramentum non tri celebrari dēt etiam
ī necc̄itate si deficiat aliq3 illoruꝫ que de
precepto ecclesie & generali usu seruan
tur siue sint uestimenta siue huiusmodi q̄
tamen non sunt de essentia ſm pe. de pa
lu. in dicto arti. iii. & di. xi. q. i. arti. vi.
conclusione. iii. in fi. & sic per sola v̄ba
forme conficeretur si presbiter cum in
tentione consecrandi proferret, sic tamē
conficiens grauiter peccaret. quia ritus
ecclesie non seruaret. ut in su. Astensi. li.
iiii. ti. viii. §. postea. cōsiderandū. & per
Arch. post Pe. in dicto. c. qa corpus. ad
fi. p̄ quo facit p̄allegatū. c. quia corpus
& quod notat̄ de conse. di. i. Iacobus. et
in dicto. c. panis est. glo. i. et adde. s̄. q. 3
et. i. q. i. Sexto quero. An corpus x̄pi
potuisset confici post mortem ante resur
rectionē. Rn̄°. glo. de conse. di. ii. c. tim.o
rem. tenēt q̄ non. quia corpus x̄pi tunc
erat mortuū. ut quia forma data fuit. ut
tantū post resurrectionem fieret. ꝑpter
illud hoc facite in meā cōmemorationē
& ideo non cantat̄ missa in illo triduo. de
conse. di. iii. sabbato. Idem Laud. dicēs
q̄ ante resurrectionē nullus cōficere po
tuit unde corpus sub pixide positū ī die
cene fuisset mortuū die sequēti sicut mor
tuus fuit in cruce. quia omnes passiones
ītrinsice cōpetunt corpori x̄pi sub sacra
mēto que ei cōpetunt sub specie propria

ſicut mori dolorē pati & ſimlia. paſſiões autez extrinſice ſicut vberatio laceratio et alia non competūt ſacro quar nō pōt dici q̄ ſub ſacramēto vberet aut crucifi gatur uel frangatur ſub hoſtia. ī. q. lvii. ul ſimlia. vnde corpus admīſtratū aplis pridie paſſioīs fuit tale quale habuit. ſ. paſſibile quod tūc habebat licet dicatur q̄ tunc aſſumpſit dotem impaſſibilitatis i. q. vii. diabertū. de iur patro. quod aūt ut latiꝰ p̄ eū in ſacrali de ſacro eucha. in xi. colū. & ſequē. Ex his nota q̄ ſi in tri duo cōſecratum fuiſſz fuiſſz ibi corpꝰ ex anime quale erat in ſepulcro & nō aliud Nam ſanguis diſperſus erat & anima ac ceſſerat ad infernū ut per Pe. de pal. in iiii. di. xi. q. i. in fi. verū cuz ibi fuiſſz di uinitas ꝰmuīcata potuiſſz adorari adora tiōe latria ſecus in ſanguīe tūc cōſecrato quia non fuiſſz in eo diuīitas ſm quoſdaz theologos & frāciſ. de morrono in. iiii.

Vii°. quero quid ſi mutentur iſte forme Rñ°. ſm Al. in libro de miſſa nō dñt mutari alias non conficerētur etiam ſi eū dem ſenſū hr̄e uideātur Simlr non debz aliqd diminui quia ſi dicatur hoc eſt meū remaneret indetermīatū q̄d meum ſit & ſi dicatur hoc eſt corpꝰ non ſignificat p̄ priū corpꝰ xp̄i. q̄ ſi aliqd addatur quod ſignificatōnē non mutet nec errorem īdu cat nichilomīꝰ ſit cōſecratio ut ſi dicatur hoc eſt corpus meū dilectū & ſanctuz tñ qui hoc faceret ualde increpandus eſſet ſ̄z piſa. ubi ſupra Idez in ſum. cōf eſſ. eo. ti. q. v. & in ſum. antoīa ubi ſupra intelli ge niſi forte ex mala p̄latione adderet ī fine alicuius dictionis aliq̄ littera ut. m. uel huiuſmōi. de quo plñ. in ſimili. ē. §. i. q. ii. & ſequētibus. vbi uero ſciēter adde retur uel eſſet tāta corruptio latinitatis que aufferret uſum loquēdi nō cōficeret & in dubio uerba reiterent de baptiſmo c. ii. ſm Fran. in dicto. c. cum marthe. in p̄rin. poſt Laud. q̄ etiā dicit. q̄ ſi uerbis canonis aliquid addit ex deuotione nec īmutat ſenſum uerboꝝ non nocet. alias ſecus. quia tunc uidet inducī noua forma quod no. Vnde nō nocz ſi aliqñ inſerant uerba que ad ſacramētū corp̄is referūt ſicut illa panē ſanctuz uite eterne. & illa ſacroſanctū filii tui corpus. ut p̄ Io. an. in dicto. c. cum marthe. in. iii. colum. de cele. miſſa. Et ſi fiat interuallū magnū in prolatiōe uerboꝝ uiciat de electi. qa p̄pter. ſecus ſi paruū. iuxta naturalem actum: ut ſi ſpuit uel tuſſit ſimile in teſta tore de teſta. cū antiq̄tas. ſm Fran. ubi ſupra intellige de interuallo intus vnam formā. ſecus ſi inter unam & alterā. ē. q v. & facit quod notat arch. poſt glo. de conſecra. di. iii: Si nō ſanctificat. & per Laud. ī ſacramētali de ſacramēto eucha riſtie in. iii. colu. viii. q. & ſequēti. facit ē. §. p̄ximo. q. xlviii. &. ī. q. lii. Viii° quero qualiter ſit xp̄us in hoc ſacramēto Rñ° ſm Tho. & Pe. in. iii. di. x. xp̄us idem qui de uirgine natus ut pro nobis paſſus eſt in hoc ſacramēto cōtinetur & ſicut eſt ibi uere xp̄us: ita etiā eſt ibi ſub ſua quātitate: ſed non utiq̄ ea occupando locū. Sicut etiā ñ utiq̄ claritate ſua illumi nādo aerē. Itē poteſt eſſe ſimul ī pluribꝰ locis: inquātū plura individua ideſt plu res panes trāſſubſtanciāt in ip̄m. Item ī qualibz parte hoſtie eſt totus xp̄us etiā ī minima. ſ. quādiu ſpecies panis & vini manet. Et idem dicendū quādiu manet ī ſtomacho ſub dictis ſpēbus ad quod. ī. q lxxxii. Et eodē modo qñ hoſtia cōſecra ta diu ſeruat dūmodo ſpēs panis non mu taretur. alias cōtra. Item licet ex uirtu te ſacramēti ſub ſpē panis ſit tantū cor pus: & tantū ſanguis ſub ſpē vini. tamen p̄pter naturalē cōcomitantiā ſub utraq̄ ſpecie eſt totus xp̄us. ſ. ſm corpus & ani mā & diuinitatē. quia hec tria ſepata nō ſunt. ad quod. ē. q. v. ſm Piſa. ubi. ē. & ī ſu. con. eo. ti. q. lxxxv. Vbi etiam q̄ plu res homīes diuerſis p̄tibus vnius hoſtie cōmunicari poſſunt. ſm frēm Ni. in adē. & in ſu. Aſten. li. iii. §. deinde. Vnde fir miter fide tenendū eſt q̄ corpus xp̄i rea liter p̄ñtialiter & eſſencialiter eſt ī alta ri: & in hoc ſacramento & abſurdum eſt dicere: q̄ efficiat rotundū ſicut hoſtia & dicit q̄ corpus xp̄i in loco ſpēz ſeu in al tari non eſt circūſcriptiue nec diffinitiue nec p̄ cōſequens localiter: ſed p̄ñtialiter p̄ exhibitionē ſue eſſentie. & eſt ubicūq̄ eſt quātitas panis uel vini in ſe conuerſi circūſcriptiue quo ad diffinitionē ſacra mentalem. Vnde ſi in uno ſolo altari eſt

cõuersio facta sacramẽtaliter in illo loco
solo est sacramẽtaliter: si in mille in mille
sacramẽtaliter. Item totus xp̃us est in sa
cramẽto & totũ quod est in xp̃o totũ. s.
quod est psone nature diuine & humane
substantialis & accidentalis, sed solũ cor
pus xp̃i est sub spẽ panis ex ui sacramẽti
& solus sanguis sub specie vini. relqua
uero utrobiq; sunt ex naturali cõcomitã
tia. ut per Pe. de palu. in. iiii. di. x. q. i.
&. q. ii. Item q̃p moueẽ & quiescit p̃ acci
dens ad motũ spẽz & quietem localem
per se p̃m esse reale & sacramẽtale quod
habet in spẽbus. ut p̃ eundẽ ea. di. x. q.
iii. & ideo refert frater Antonius in su.
co. de missa. q̃p ibi est totus xp̃us realiter
qui est in celo: & nõ ut signatũ tantũ siue
in figura quod est hereticum dicere. de
conse. di. ii. Ego berengarius. p̃m Pe. &
Tho. subdens ad illud de diuisiõe hostie
vz q̃p si fieret diuisio in tantas partes q̃p
ibi nõ remaneret spẽs panis: tunc desine
ret ibi esse corpus xp̃i. & idẽ de sanguĩe
xp̃i p̃m eum post doctores. Vnde dixit
Arch. in dicto. c. ego. in prin. hic incipit
xvi. ps distinctionis. in qua probat per
nouẽ capitula q̃p in sacramẽto altaris nõ
solum est sacramẽtũ sed uerũ corpus xp̃i
& uerus sanguis tamẽ sub sp̃ẽbus panis
& vini adop̃tum. est tamẽ idem corpus
quod est de uirgine natũ. p̃z doc. & scias
q̃p ille berengarius fuit hereticus & ad
maiorẽ expressionem sue credulitatis cũ
postea cõuersus fuit dixit illa de quibus
ibi sicut expresse predicauerat cõtraria.
Nam cõtraria cõtrariis curanẽ. de peni.
di. ii. c. i. ut ergo manifeste hereſi cõtra
dicat usus fuit illis uerbis tam expressis
p̃m arch. ibi. & q̃p sit idem corpus quod
de uirgine natũ est. patet de conse. di. ii.
qd sit. &. c. re uera. ad fi. Est ergo ĩ hoc
sacramẽto xp̃us q̃ in utero uirginis fuit
formatus & igne passionis decoctus. p̃m
doc. non tñ q̃p sumatur in illa forma in q̃̃
passus fuit: sumitur tñ corpus q̃p eãdem
formã habet. p̃m arch. de conse. di. ii. dũ
frangit̃. Nam caro seu corpus xp̃i dupli
citer intelligitur. s. in ea forma in q̃̃ fuit
crucifixus. & p̃m q̃p latet opta seu optum
sub spẽ panis & vini. p̃m Arch. de conse.
di. ii. dupliciter. & q̃p ipse xp̃us ymolat9

Berengarius

sit in hoc sacramẽto. patz in dicto. c. dum
frangit̃. &. c. non hoc. &. c. hoc est. in fi.
& sequẽ. &. c. re uera. ĩ fi. & ad illud qõ
põt esse in pluribus locis. facit de conse.
di. ii. quid sit. circa mediũ & ad illud qõ
non occupat locũ. Idem no. de conse. di.
ii. v̊. panis. quia in loco ĩ quo est species
panis uel vini est xp̃us localiter nõ tamẽ
9mẽsurando se p̃tibus illius loci: sed est ĩ
loco sicut in cõtinente nõ sicut in cõmẽsu
rante. Nam loci multiplex est p̃prietas
. s. cõtinẽtie quãtũ ad istam p̃tem est ibi.
Item cõmensurãtis quãtũ ad istã nõ est.
Vnde dicas q̃p uerũ est sine dubio q̃p xp̃s
est in sacramento sicut locatũ in loco. Et
ideo licet illa spẽs sit ualde parua nõ est
dicẽdũ. q̃p ubi sit manus ibi sit pes: q̃a nõ
cõmensurat illi spẽi non excedit illã spẽz
quo ad aliquã partem. ut manus eius sit
extra uel pes: sed est totũ in specie sicut
signatũ in signo. & sicut in sacramẽto &
hic est unus modus essendi. p̃m Hug. de
sancto Victore Pe. & Arch. in dicto. c.
ubi. &. c. i. in fi. per Arch. & per glo. in
dicto. c. ubi. Et ad illud quod in qualibz
parte hostie sit xp̃s totus. patz de cõse.
di. ii. ubi. &. c. in xp̃o. i. in glo. quia. &
ideo dixit Arch. q̃p sub qualibet portiõe
speciei est totus. ut per eum ea. di. singu
li. & intelligе etiã anteq̃̃ frangat hostia
consecrata. iuxta no. ea di. dum frangit̃.
que dat exemplũ ꝺ speculo quia resplen
det in eadem forma anteq̃̃ frangatur &
post fractionem in qualibet sui parte &
ita dicit de hostia fracta. Idem dicit ho.
in su. de consec. eccl̃ie & alta. §. & qñ. v̊.
hostia quã uides. & sic in qualibet p̃ticu
la hostie est totus xp̃s. ita q̃p possent plu
res cõmunicare: nisi fieret tanta diuisio
q̃p desineret esse corpus xp̃i. ut dixi. fa
cit. ĩ. q. cxiiii. &. ĩ. q. xxi. Et q̃p corpus
xp̃i integrum sit in hoc sacr̃o etiã fracto
& diuiso. patz de conse. di. ii. q̃ mãducat
& in tantũ q̃p p̃m quosdam sanguis qui in
cruce fluxit de eius latere & caro que in
circũcisione abcisa est de eius carne nusq̃̃
est hodie nisi in eius corpore. p̃m Arch.
ibi ad quod. ĩ. q. x. Et ad illud q̃p istud sa
crificiũ fit rotundũ. adde glo. in dicto. c
dum frangitur. quod credo p̃ eo q̃p deus
non habet principiũ neq̃ finem. p̃ quo

in legenda cathedre sancti Petri in fi. uī quia caret angulo. i. sorde iuxta nota. in clemen. quoniā ī. v°. tale3 de uita & ho. cleri. Et dicit̄ hostia ab hoste: quia illud sacrificiū hostiam uocabant quod uictis hostibus faciebāt. uel dic hostia q̄si obla ta. ut dicit Arch. xxiii. di. mīstru3. & dic oblatio. i. sacrificiū misse in quo fit obla tio. ut dicūt doc. in. c. ii. de sta. monac. & facit in psalmo. dominus illumīatio mea Et de hostia habet̄. xxiiii. q. i. quia ex sola. &. xxv. q. i. §. bis ita. ō peni. di. iii. inter hec yrcum. ii. & de conse. di. i. c. fi. & de conse. di. ii. c. iiii. &. c. dum frangit̄ &. c. semel. &. c. de hac. cū si. & ad illud q̄ assumpsit carnē ō uirgine & sic habuit uerā carnē nostrā. de conse. di. ii. ī q̄bus. ſm arch. ibi dicit caro nr̄a. i. habēs carnē nostrā. i. similem nostre. ſm Hug. & Pe. Nam xp̄s ueram carnem mortalem & passibile3 de corpore uirginis assumpsit ut no. de conse. di. i. consultum. Et no. q̄ forte filius dei assumpsit carnem huma na3 ex quo boies coīter errādo colebāt homines pro diis ut in legēda sancti Va lentini & sic aptior uia fuisse uidetur ad redimendū humanum genus ut sic facili us induceremur ad credendum ip̄m fuis se uerum deum. Preterea ut ipsa diuini tas iuncta cū humanitate pro uero deo adoranda ānihilaret cultum simplicium hominum qui pro diis colebantur & fa cit ī legēda de passione dominiin vi col. & ad predicta adde Laud. in sacramen tali in rubri. de sacramento eucharistie in viii. colu. vi. q. ubi p̄la dicit qualiter sit xp̄s in hoc sacramento ubi etiam q̄ ē totus in celo & totus in qualibet parte hostie & q̄ non diminuitur per sumptio nem zč. VIIII. quero ō mirabilib9 huius sacramenti. Rn° aliqua colligunt̄ s̄. q. proxima. sed Iohānes de sancto ge miniano in quodam sermone colligit duo decim mirabilia in hoc sacramento que tamen sunt sententie beati thome in. iiii. de quo etiam nota. in clem. si dīm. circa prin. de reī. & uenera. sanct. in glo. mira bilia. & ibi per Io. de ymo. post Pau. & stephanum & ibidem per Fran. in. v. in institutōe & dīm domi. in. c. cū marthe. §. quesiusti. in p̄t. colu. de cele. mis. Pri

Hostia

mum est q̄ corpus xp̄i in celo localiter existens incipit esse in altari absq̄ hoc q̄ de celo descendat. Secundum q̄ nihil re manet de panis substantia facta conuer sione in corpus xp̄i & tamen non est cor rupta neq̄ annihilata. Tertium q̄ q̄uis materia panis conuertat̄ in materiā cor poris cristi. & forma in formam. non ta men conuertitur in animam rationa / lem quāq̄ anima rationalis sit forma cor poris xp̄i. cōuertit̄ ergo forma panis in forma3 corporis xp̄i ſm q̄ dat esse cor poreum non autem ſm q̄ dat esse anima tum tali anima. & sic anima non est ibi ex ui sacramenti sed concomitātie ad q̄ō. s̄. q. v. Quartum quia quotcunq̄ hostie cō uertantur in corpus xp̄i ipsum tm̄ nullo modo auget̄ nec minuitur. ad quod. s̄. q. proxima in fi. Quintum mirabile q̄ q̄q̄q̄ in multis altaribus multe sint hostie con secrate & in qualibet hostia consecrata sit integrum corpus xp̄i nihilomin9 cor pus xp̄i non multiplicat̄ sed unum tantū modo corpus in hostiis & altaribus om nibus. Sextum quia in tam parua hostia totum corpus xp̄i continetur cum carni bus ossibus & neruis. Septimu3 q̄ in q̄li bet particula hostie siue continua siue diuisa est totus xp̄s indiuisus. Octauum quia totum corpus xp̄i integrum cū om nibus menbris suis est in qualibet parti cula hostie sine menbro3 confusione. s. non obstante distantia menbro3 que est in corpore xp̄i. Nonum quia in hoc sac̄ mento accidentia sine subiecto subsistunt scilicet dimensiones panis que remanēt conuersa substantia panis. Decimum q̄a cum frangitur illa hostia non propterea frang tur corpus xp̄i quod continet̄ in ea. s̄. q. vi. Vndecimum quia licet ibi nō sit substantia panis tamen intra nutriūt & confortant iste hostie consecrate sicut ante conuersionem quādo erat panis & sic unum inebriaret & calefaceret si po neretur in q̄titate cum tamen post conv sionem non sit ibi substātia uini ad quod infra. Duodecimum q̄ q̄uis hostia conse crata putrefieret uel abuteretur uel in uaporem resolueret̄ ad quod. ī. q. xxx. & unde. ī. q. lxxxii. tamen corp9 xp̄i q̄ō est in ea nihil haru3 pateretur ut plen9

1 Mirabilia eucharistie
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12

hec referuntur in su. Antonina in. iii. p̄
te & adde dominum Fran. in. c. cum mar
the. §. quesiuisti. in. xi. q. de decem mira
culis que sunt in hoc sacramēto de quib9
non possunt assignari rationes & ibidem
per eundem in xii. q. de fructibus huius
sacramenti Attende tamen q̄ fides nr̄a
rationibus probari non potest xxiiii. q.
i. non turbatur. in fi. de pe. di. iii. in do
mo patris mei. ibi ut sit fides que nō est
de uisa re ad hoc. ī. q. xxxvii. in fi. vnde
dicit Io. an. q̄ circa mirabilia corporis
x̄pi deficiunt rationes sed uerisimilitudi
nes sumūt ut p̄ eum in d. c. cum marthe.
de cele. mis. in ix. & x. colu. ubi plene.
Et ad vndecimum mirabile adde q̄ illa
accidentia possunt naturaliter nutrire in
q̄tum diuina uirtute v̄tuntur in substanti
am p̄m aliquos uel in q̄tum substantia ali
qua similis subiecto quod prius fuerat
ibi creatur a deo sub accidētibus illis sa
cramento peracto & hoc fit ne sacramē
tum discopiatur uel reprehendat̄ secun
dum Laud̄. de sacramento eucharistie
xvii. colu. xii. q. uel dic q̄ est ex diuina
uirtute ut. s̄. &. ī. q. proxima. Vnde di
cunt theologi q̄ sicut miraculose accidē
tia illa remanent sine subiecto ita miracu
lose retinent primeuas operationes & o
perantur effectus sicuti operabātur añ
consecrationem ut supra clarius patz sic
ergo species sacramentales nutriunt &
impinguant non autem ipsa substantia
corporis impinguat corpus sed animam
ut in cle. si dominum. v. colu. IX. que
ro utrum x̄ps in sacramento eucharistie
aliquando uideat̄ oculo corporali Rn̄ō
p̄m tho. & Pe. ubi. s̄. di. x. in specie qui
dem ꝓpria non uidetur ibi: sed tn̄ q̄nq̄
illa species panis circūfundit̄ quibuldaz
accidentib9 carnis uel pueri que nō sunt
ꝓpria accidentia corpis x̄pi. vnde q̄uis
ibi expressiori signo uideatur non tamen
uidetur in spē ꝓpria. Idem in sum. con.
lib. iii. ti. xxiiii. q. lxxxv. p̄z frēm Nico.
post pisa. & q̄ x̄pus uisibiliter oculo u
deri non possit. uide plene per Pet. de
palu. in. iiii. di. x. q. iiii. & per Laud̄. in
sacramētali. in Rubri. de sacramento eu
charistie. in. xi. colu. q. vii. & sic caro x̄pi
glorificata ab homine non uidetur nisi
miraculose. Vnde in sacramēto non com
prehenditur uisu sed fide. ut dicit arch.
de conse. di. ii. nos autem in prin°. ange
lis tamē & aliis incorruptibilibus est vi
sibilis & palpabilis. ea. di. hic est. & ibi
per arch. quid autez sit de carne x̄pi ab
scisa in circuncisione uide in legenda cir
cuncisionis ad finem &. s̄. q. viii. uide
omnino. ī. q. proxima. XI. quero qd
fiendum quando corpus x̄pi sic apparz
in alia specie Rn̄° p̄m tho. ubi. s̄. cuz usꝰ
sacramenti sit per manducationem ideo
quando apparet in specie pueri uel car
nis cruente uel simili non habet ratōem
cibi nec debet assumi ab eo cui sic appa
ret q̄ si omnib9 appareret debet cuz re
liquiis reponi p̄m pisa. Idem in su. conf.
eo. ti. q. lxxxvii. ubi subditur idem dicit
al. in scriptis Et si sic apparet sacerdoti
in altari in missa dicunt quidam q̄ debet
iterum celebrare & corpus x̄pi sumere
q̄a p̄m canones qui consecrat etiam sume
re debet de conse. di. ii. relatum. & si p̄°
hoc acciderit tertio celebrare debet &
sumere quidam tamen dicunt q̄ in tali ca
su sufficit spiritualis manducatio nec p̄
hoc efficitur trangressor constitutōis ec
clesie quia ad ea que frequētius accidūt
leges adaptantur p̄m fratrem Ny. in ad
di. & in su. fratris antonini. ubi. s̄. & in
su. astensi. li. iii. §. deinde. & in. §. postea
considerandum de ritu. v̄. utruz si corp9
Ad idem per pe. de palu. in. iiii. di. x. q.
iii. in fi. ubi etiam q̄ non sumendo prop
ter horrorez excusatur a precepto eccle
sie q̄ celebrantes communicent quia ad
insolitum non refertur uel conficiat in
alia materia secundum eum si ergo deus
faciat ut appareat sanguis in calice uel
humana caro in altari si omnibus uel plu
ribus appareat in aliquo mundo uase cō
seruabitur & pro reliquis habebit̄ ais
si soli sacerdoti uel communicanti nō est
sumendum ab eo sed in baptisteriū cū aq̄
infundatur ita q̄ nullum uestigiuz de eo
appareat ut in secreto loco comburatur
& eius cinis in baptisterium uel aliuz lo
cum ad quem nullus accedat inferatur
de conse. di. i. altaris palla. ut patet ex
predictis & ex notatis per arch. de con
se. di. ii. de hac. & per Iob. de lig. in. c. i.

ad finem de cele. mis. & fra. in cle. si do minum. v. hoc est memoriale. i fi. de reī. & per dñm dominicum & Io. an. in rub. eo. ti. ubi etiam de aliquibus miraculis eucharistie Et dicit Lauð. q; spēs carnis sub qua apparet quotidie non est ꝓpria species corporis licet sub illa specie sit corpus xp̄i ut per eū in rubr. de sacrāmē to eucharistie. xii. colu. q. viii. subdēs ꝙ si appareat caro uel puer non debet adorari ut corpus xp̄i sed sub conditōe pōt quia sepe angelus sathane se transfert in lucis angelū in talibus ne cle. uel mona. ne in agro. & per talem modum illudit hominib9 xxii. q. iii. episcopi. ꝑm eu3 & subdit ꝙ si celebranti seu uni sic appare at tunc ali9 debebit sumere ar. de cōsec. di. ii. trib9. sed si omnib9 appar̄at & tūc non debet sumi ab aliquo sed sanctuario inter reliquias poni quia deus non sic or dinauit hoc sac̄mentū ut esset horror su mentib9 ea. di. forte. in glo· &. c. utrū. circa finem ꝑm ipsum facit. ī. q. lxxxi.

¶XII. quero qua consideratione dica tur corpus xp̄i confici. Nam cum semel corpus xp̄i formatum fuit in utero uir ginis a tota trinitate non uidet̄ amplius posse confici de conse. di. ii. re uera. ī gl. i. hoc corpus. Rn̄° ꝙ non ea rōne dicit̄ corpus xp̄i confici ꝙ ip̄z corpus in ute ro uirginis formatum denuo formetur sed dicit̄ pro eo ꝙ xp̄s in cena corpus su um confecit & similiter ꝙ sacerdos con ficiat ea ratione quia substātia panis & uini que nō fuerat corp9 xp̄i & sanguis transsubstātiantur & hoc respectu sacer dotes dicuntur conficere corpus xp̄i & sanguinem quia eorū ministerio substan tia panis transsubstantiat̄ in corpus xp̄i & substātia uini in sanguinem & si dicat̄ ꝙ de spē panis fit corpus xp̄i siue sacra mentuz efficit̄ quod q̄nq; inuenit̄ intelli git̄ sic. i. ad predicta v̄ba substantia pāis sacramentum efficit̄ secundum Pe. ut re fert arch. in. d. c. re uera. in fi. ad hoc s̄. q. iii. post mediū & adde glo. i. q. i. mīti in v° prece. Inde dicitur panis angelorū idest māna angelorū ministerio formatū Dicitur autem panis angelorū quia ger̄ bat figuram illius quem desiderabāt an geli prospicere qui est eoruz uita uel ꝙ eorū ministerio filius israhel preparaba tur in aere secundū Lau. ut refert arch. in. d. c. re uera. vnde ꝑ illud māna signi ficabat̄ corp9 xp̄i no. de conse. di. ii. cor poreum. & per Archidia. ea. di. in illo.

panis angelorū de

¶XIII. quero an sacramentū eucharī stie sit maius alijs Rn̄° ꝙ pro eo ꝙ cōti net totius sanctitatis auctorem dicit̄ ex cellentissimum omniū aliorū sacramento rum. s̄. q. i. & patet de conse. di. ii. nihil. & intellige simp̄r maius idest maiori re uerentia dignum habenduz tractandum suscipiendum confuandum & conferēdū nam alia sacramenta ꝓhibent̄ conferri uel recipi ab indignis sed istud sic: hinc ē ꝙ sacramentum eucharistie ꝓhibet̄ sumi de manu heretici sed non sacramentum baptismi ut no. xxiiii. q. i. §. sed illud. nul la enim oblatio seu hostia est potior idest maiori reuerentia digna quare sequitur in. d. c. nihil. in textu ī quibusdā ei exhi beri reuerentia vnde nullum sacramētū digni9 est isto ut per doc. post glo. in. di cto. c. nihil. facit. ī. q. i. multi. in glo. cer te. &. xcv. di. ecce. & per Ioh. de ymo. post gen. in cle. si dñm. v. colu. sup̄ glo. p̄ cio sum. de reī. & uenera. san. ubi bn̄ de clarat & ibidem ꝑ fra. in primo ꝙrario & ibi textus dicit summum sacramentuz & p̄celsum & maximum Et dic ꝙ quatu or modis unum sacramentum est dignius altero. s. ratōne efficatie ut baptism9. ra tione sanctitatis ut eucharistia. nullū enī sacramētum digni9 est isto ut supra. rōe significatōis ut ꝙiugium. ratione cōferē tis ut confirmatio ut no. in. d. c. nihil. in glo. i. nullum. &. s̄. de sacramentis in cō muni. q. xiii: Et adde ꝙ in isto sacramen to tria sunt subtiliter discernēda Primū est forma uisibilis Secundum est ueritas corporis Tertiuz est uirtus spiritualis. Forma autem uisibilis est panis & uinū ueritas caro & sāguis xp̄i. uirtus unitas & caritas Sed primum. s. forma uisibilis non est res sed est sacramentum gemine rei. s. ueritatis corporis xp̄i & uirtutis unitatis & caritatis & ita est signans tā tum At ꝑm. s. ueritas est sacramentū uir tutis unitat̄ & ē res forme uisibilis. s. pa nis & uini & sic est signans & signatum uerum Tertium. s. uirtutis unitatis non

Vnū sacrām dignius altero

In eucharistiā tria discernenda.

eſt ſacramentum ſz res tantum. ſ. duoruz ſacramentorum precedentium uidelicet forme panis & uini ad quod. ſ. q. v. & ueritatis corporis & ſanguīs xp̄i & ſic eſt ſignatum tantum & non ſignans ȣ ce le. miſ. cum marthe. §. diſtinguenduz. ꝟm Ho. in ſu. de conſe. eccl. uel alta. §. ¶ & qñ ȣ. ueꝝ in hoc ſacramento zc̄. XIIII quero an iſtud ſacramentum fuit p̄figu ratum in ueteri teſtamento Rñ° ſic ut ꝑ pe. de palu. in. iiii. di. viii. q. i. articulo. ii. & dic ꝙ ſicut melchiſedech panem & uinum obtulit ſic & xp̄s ut p̄ preſenetart̄ in ueritate ſui corporis & ſanguinis ȣ cō ſec̄. di. ii. accipite. Et adde ꝙ iſtud ſacra mentum fuit prefiguratum quatuor fi guris. ſ. per ſacrificium melchiſedech ꝑ manna per agnum paſchalem & ꝑ ſangui nem qui ꝓfluit de latere xp̄i ut in ſum. aſtenſi. li. iiii. ti. viii. & ſcias de iſto mel chiſedech quia dicunt hebrey fuiſſe ſen. filiū noe qui Sen. fuit rex ſalen. ſiue hie ruſalem & exponunt tu es ſacerdos ꝟm ordinem melchiſedech zc̄. quia ſicut mel chiſedech Abrahe qui interpretatur pa ter excelſus celeſtis obtulit panem & ui num ita ipſe xp̄s in ſuo aduēt̄u ſolū offer ret panem & uinum & tūc omnis cerimo nia ceſſabit alioꝝ ſacrificioꝝ & p̄dictā opi. recitat pe. in hiſtoriis ſcolaſticis in lib. gene. Rubr. de uictoria Abrahe & occurſu melchiſedech. dicitur aūt melchi ſedech a merchos uel merchi rex & ſa doch quod eſt iuſtus uel iuſticia Rex di citur quia impauit ſalem iuſtus ꝑ eo qa diſcernens ſacramenta legis & euangelii non pecudum uictimas ſed oblationē pa nis & calicis in ſacrific um obtulit. Sed melcha interpretatur regina ꝟm papiā. Et no. ꝙ in epla pauli ad hebreos. c. vii. in prin. ita dicitur ꝙ melchiſedech ſine patre ſine matre ſine genologia neq̄ ini cium dieꝝ neq̄ finem uite habens ergo ui deť ꝟm hoc ꝙ mala ſit alia opinio q̄ habz ꝙ fuerit filius noe ſed de hoc dicunt the ologi & exponūt illa v̄ba ſine patre ſine mr̄e zc̄. nō quia nō habuerit ſz quia ſcri ptura prouide nō memorat eū habuiſſe patrem uel mr̄eꝝ nec filios hoc eſt dicer̄ ſine genologia Nā illud dict̄ū fuit ꝟm re latōeꝝ hiſtorie q̄a ſcriptura nō memorat ortū & occaſuꝝ eius uel pr̄eꝝ uł mr̄eꝝ uł filios ſicut ȣ aliis ita r̄fert arch. xxi. di. ȣ niq̄. Et nota ꝙ melchiſedech fuit uerus ſacerdos ſummi dei q obtulit panē & ui num in figurā ſacramenti corporis & ſā guinis xp̄i quod quottidie offertur in al tari ꝟm ymo. in cle. de iudeis in fi. poſt math. XV. quero quare corpus xp̄i appellatur corp⁹ ſpūale Rñ° quia ſpiri tum ſeu aīam alit uel quia operatōe & auctoritate ſpiritus ſancti formatum ꝟz pe. ut refert arch. de conſe. di. ii. in illo. & ibi ꝑ glo. uel dic ſpirituale quia nihil habuit quod ei obſtaret ſicut xp̄s ianuis clauſis intrauit ad diſcipulos & ſe palpa bilem exhibuit ad cuius ſimilitudinē cor pora nr̄a agilia erunt ut licet clauſa eſ ſent in ſolidiſſimo corpor̄ ferreo uł mar moreo poſſent inde exire ut plene no. de cōſe. di. ii. c. ii. ī v̄bo ſpirituale. XVI quero an fugiens ad corpus xp̄i duz for te preſbiter portet illud ad aliquez īfir mū gaudeat priuilegio confugientis ad eccleſiā. Rñ° de hoc no. per glo. & Ar chid. xiii. q. ii. c. fi. & per Hoſt. Ioh. an. & doctores in. c. ſane. de cele. miſ. videli cet ꝙ non prodeſt. Ad idem ꝑ Io. an. de ymo. in cle. i. de pe. & remiſ. ſed fra. ui detur tenere cōtrariū de quo uideas in dicto. c. ſane. ꝑ Ho. & doc. & ꝑ ip̄z fran. poſt pau. in cle. ſi dñm. v. in inſtitutōe. ī fi. de reſ. & uene. ſan. & idem ꝙ liberet ꝙfugientez ad ip̄z tenet fran. ꝙ Lauȣ. in dicta cle. i. de peni. & remiſ. in vi. q. XVII. quero utꝝ uirtute v̄borum poſſit ſacerdos q̄tācūq̄ materiam conſe crare Rñ° ꝟm tho. in. iiii. diſt. xi. q̄titas magna uel parua nihil ad hoc facit ſz tñ ip̄a forma ꝓnoīe demonſtratio utēs oñ dit ꝙ materia conſecranda dz eſſe coram ipſo ſacerdote unde ſacerdos exñs in do mo ſua non poſſz cōſecrare panez qui eſt in altari & etiam in foro neq̄ totū uinū quod eſt in cellario ſed q̄tacūq̄ ſit q̄titas panis & uini q̄ corā ſacerdote ponit̄ pōt ab ipſo ꝙſecrari ꝟm piſa. addit fra. Ny. oxim. dūmodo q̄titas ſit ſumibilis ab ho minib⁹ ut in ſu. conſ. lib. iii. ti. xxiiii. q. viii. alſ. cviii. ꝟm eūdez tho. unde & ꝟm alexan. de ales ī materia eucha. ſuꝑ. iiii. q. que incipit. conſequenter q̄rit̄ utrum

dicta ṽba zc̃. dicit rñ° ſine preiudicio q̄ non eſt data uirtꝰ ṽbis cōuertēdi elemēta cuiuſcūq; q̄titatis ſed ſolūmō alicꝰ q̄titatis. ſ. quaꝫ rōnabiliter quetreret intentio ordinata dico intentōeꝫ ordinataꝫ q̄ conformis eſt aliquo mō intentioni eccleſie: Eccleſia aūt nullo° intēderet cōſecrare totum panem qui eſt in foro ſed ſoluꝫ qui poſſꝫ ſumi a fidelibꝰ dicit etiā bug. ex quo quodlibet ſacramētum contra inſtitutōeꝫ celebratum irrituꝫ reputatur. vnde mihi uideť hoc tñ non aſſero q̄ in hoc ſacramento requiriť intentio ꝰficiēdi ut ſumať in uſum nec ſufficit intentio ꝰſecrandi ſimpl̄r ſed requiritur intentio ꝰſecrandi ut ſumať in uſuꝫ quod uidetur ex forma tradita a dño dicente accipite & māducate zc̃. Vnde ſicut intentio dñi dantis formā ꝰficiendi fuit ut ſumeretur ita etiam intentio eccl̄ie & dꝫ eſſe uniuſcuiuſq; ſacerdotis quare igiť ſi a.iq̄ſ intenderet ꝰſecrare totū panem qui eſt in foro nullo mō conformaret intētōem ſuam intentioni eccl̄ie: Dico q̄ non conſecraret ſed contra hoc opponiť. Ponatur q̄ aliquis intēderet ſolū ut poſſet corpꝰ xp̄i collatū aliquo loco honorare & uenerari & non ut ſumeret in uſum nunqd non ꝰſecraret. Rñ° ſine preiuditio q̄ ſic quia intendens circa ueneratōem corporis xp̄i ſpūaliter ſumit licet non ſacramētaliter hec ille ſm fra. Ny. oximi. ubi. s̄. & hanc limitatōeꝫ no. Sed cum piſa. ſimp̄r ptranſit ſum. aſtenſis. li. iiii. ti. viii. §. poſtea conſiderandū. in fi. & in ſu. Antonina. ubi. s̄. & pe. de palu. in. iiii. diſt. xi. q. i. arti. iii. conclu. i. dicens q̄ pōt ſacerdos ꝰſecrare certā finitā & determinatā materiā ultra quaꝫ ſimul non poſſꝫ ſi nō eſt ab homīe ſeu ſacerdote determinata ut ibi latius. & ītelligе de materia p̄nti & añ ſacerdotem poſita alias eſſet falſitas in ſacramēto ueritatis ꝓpter ꝓnomen demōſtratiuuꝫ hoc ſm pe. de paſ. ibideꝫ. iii. conclu. & cū dicto piſa. ptranſit Io. ð lig. in. c. ii. de cel. miſ. & Laud. in ſacramentali de ſacra. eucha. in. xi. colu. v. ii: An ſacerdos. & ſic ſatis eſt q̄ materia cōſecranda ſit determinata & p̄ns ſeu in eius conſpectu ſecus ſi abſens ꝑ p̄ dicta Et ſubdit piſa. quin etiam ſi ſacerdos intenderet ꝰſecrare non ad ſu mendū ſed ad utendū in ueneficiis uel ad deriſiones nihilominuꝰ conſecratū eſſet ſm piſa. ubi. s̄. dicit fra. Ny. q̄ huic dicto contrariať Alexan. de ales ut ꝓxime patuit ſimiliter & pe. dicit q̄ ſacerdos pōt ꝰcc̄re q̄tācunq; materiam dūmō intendit cōſecrare ad uſum & alimentū fideliū ſed dimittendo hanc intentōeꝫ non pōt quia deeſt intentio faciendi quod facit eccl̄ia ut in ſu. conſ. eo. ti. q. cviii. Idem al. vnde in ſuo cōpendio theologie dicit ſciēdū q̄ non ſolū requiriť intentio cōſecrantis ſed etiaꝫ intentio iſtud ſacramentū inſtituentis vnde ſi aliquis ſacerdos ſtaret in foro & ſup oēs panes ꝓferret ṽborum formā cū intentione cōſecrandi nō fieꝫ ibi tranſſubſtātiatio & hoc non eſſet ꝓpter defectū uirtutis ṽboꝝ cuꝫ una uice ſacerdos poſſꝫ ꝰcc̄rare tot hoſtias quot toti mūdo ſufficerēt ſi eſſet neceſſitas eccleſie ſꝫ ꝓpter defectuꝫ intentōis illius q̄ hoc ſacramentū inſtituit qui non intēdit q̄ cuꝫ tali ludibrio & ſtulticia fieret cōſecratio ſꝫ pro utilitate uł necc̄itate eccleſie generalis uel ꝑticularis ſm fra. Ny. & coīter dicunt iſti fratres minores q̄ alexan. de ales eſt doctor irrefragabilis ꝑ bullas apl̄icas ſꝫ f̄r anto. ubi. s̄. uideť ſequi opi. piſa. dicit enim in dicta ſu. in. c. de miſſa. ſic vꝫ oportet q̄ ſacerdos intendat conſecrare nō enī ṽba ſolū ſunt neccīa ad ꝰficiēdū ſꝫ etiā requiriť intētio qa ſm Aug. ſine intētōe in ſacramētis nihil agiť Vnde dicit beatꝰ Tho. q̄ ad p̄fectōem ſacramenti requiriť intentio ministri q̄ ſe ſubiciat principali agenti ut. ſ. intēdat facere q̄ð facit x̄ps & facit eccl̄ia & dicit q̄ nō eſt neccīa intētio actualis ſꝫ ſufficit habitualis ut ꝰficiať puta ut ſi ſacerdos accedit ad altare ad celebrādū intēdat facere q̄ð facit eccl̄ia conficiť ſacramentū ſi poſtea ſuſpēdať eius intentio ꝑ aliā occurentē cogitationem ex uirtute prime intentionis tñ ſtudioſe debꝫ curať miniſter ſacramenti ut etiaꝫ actualē intētionē adhibeat & dicit q̄ cū aliquis non intēdit ſacramētum ꝰficere ſꝫ deluſorie aliqd ageť talis ꝓuerſitas tollit uirtutē conſecrandi & uirtutem ſacramenti precipue quādo intētōeꝫ exteriꝰ maīfeſtat

Si aũt intẽtio ministri ꝑuertitur q̃tũ ad id qđ sequit̃ sacramentũ puta si sacerdos intenderet conficere corpꝰ xp̃i ut eo ad ueneficia uteret̃ quia prius non ꝺepẽꝺz a posteriori talis intentõis ꝓuersitas uirtutẽ sacr̃i nõ ꝓtollit sz mĩster tꝫis intẽtõis grauiter peccat ꝑm eũ vnde dicit pe. de palu. sic secunda ꝯclusio est qꝺ q̃uis rõne maleficii uel ueneficii intẽdat qs cõsecr̃e est tñ uera ꝯsecratio siue et̃ irrisionem fideliũ intẽdat uel ad huiꝰ modi dũ tñ intẽdat facere qđ facit ecclia sicut ille qui uult contrahere ꝓpter uoluptatez aut lucrũ uere ꝯtrahit matrimoniũ & iu deus etiaz q uult baptizari ꝓpter q̃stuz est uere baptizat ꝰ ut dr̃ de consec. di. iiii. non illud. & si. ꝑm eum in. iiii. di. xi. q. i. arti°. iii. Et sic opĩo ꝑisa. in utroq; dicto uideť uerior & rõnes contrarie ꝓcederent qñ ꝓuersitas intentõis ꝯficientis esset circa ꝯfectionem sacramẽti At in istis casib⁹ intentio mĩstri ꝓuersa respicit id quod sequit̃ sacramentuz uidelicet in primo casu forte ut superfluum putrefiat uel ex se corrumpat̃ & in ꝑ° casu ut utatur ad ueneficia & qa ipse alexan. nõ uideť illud affirmare & qa ꝑm talem opinionẽ mĩtuz dubitareť q̃ dicatur intẽtio ordinata de q̃ dixit & satis est qꝺ sacerdos habuit intentõem ꝯficiẽdi. ĩ. q. lxi. facit quia iudas uez xp̃i corpꝰ cõmedit & tñ non fuit ꝓ usu & necessitate fidelis ymmo in meritũ facit. optime. ĩ. q. xlv. in fi. XVIII. quero quid si aliquę hostie remanent in altari ex obliuione aut aliqua ꝑs uini & sacerdos ꝯficit num qd sunt consecrata Rñ° ꝑm al. in lib· de missa non quia de eis nõ intendit & secũduz Augusť. sine intentõe in sacramento nihil agit̃ ꝑm pisa. predicta uera sunt & si gutta uł ꝑles gutte uini adhaerãt pedi calicis ut in su. conf. eo. ti. q. cix. ꝑm Ny. in addi. & in su. astensi lib. iiii. ti. viii. §. postea consideradũ. in fi. & in su. antonina ubi. s̃ & pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. i. arti. iii. conclu. v. XIX quero quid de accidentib⁹ q̃ uidẽtur in hoc sacramẽto Rñ° ꝑm pe. & tho. in. iiii. di. xii. dicẽdum qꝺ cuz substantia panis & uini post consecratõez non remaneat, accidentia q̃ ibi apparent uirtute diuina subsistunt si ne subiecto sicut enĩ in mediatius ducũt in corpus xp̃i qđ sub eis ꝯtinet̃ retinent enim moduz agendi & patiendi quẽ prius habebant Vnde fractio & diuisio fit tantũ in spẽbus & nõ in corpore xp̃i ꝑm pisa. ad qđ. s̃. q. vi. idẽ in su. conf. eo. ti. q. iii. ubi etiam dicit̃ qꝺ est cõis sentẽtia theologoꝝ ad hoc etiam extra de su. trini. & fide catho. c. i. §. una uero. ibi trãs substantiatis pane in corpus & uino in sanguinem ptãte diuina ꝑm Ny. in addi. & sic cõis opinio omniuz catholicoꝝ est hic esse accidentia sine subiecto circa qđ est triplex modꝰ dicendi ut ꝓ pe. de palu. in. iiii. di. xii. q. iii. ꝓ totaz. & dicunt theologi qꝺ substantia panis transsubstãtiatur non aũt accidentia uel q̃titas & sic illa accidentia spẽz nõ adorantur de ꝑ se sed adorare debemꝰ corpꝰ xp̃i quod in illis accidẽtib⁹ ꝓ fidem esse conspicimus ad hoc. s̃. q. x & qđ no. dñs domi. in. c. cum marthe. §. i. ad finẽ. quod no. & quid sint accidẽtia. s̃. q. ix. & q. xxv. & xxvii. & xxxii. & lxxx. an aũt spẽs ĩ sacramento altaris possint immutari ꝓ diuinã potẽtiã ꝓ pe. đ pa. in. iiii. di. xii. q. iiii. ꝓ totã. & adde de ista ptãte diuĩa in similibus ꝑ eundem ibidem. q. ii. ꝓ totã. & de materia in dicta su. astensi in. d. §. postea considerandũ. de accidentib⁹. & dicit frater antoni⁹ ubi. s̃. qꝺ r̃manẽt ibi spẽs seu accidentia panis ut pri⁹. hinc ẽ qꝺ aliquando a doctoribꝰ dicitur panis q̃uis ibi nõ sit substantia panis de consec. di. ii. hunc. ꝑm eum in dicta summa post doc. in. c. de missa. Vnde accidentia omnino non desinunt esse non enim est credẽdum qꝺ ꝓpter substantiationez panis & uinum omnino amittãt esse sz ubi sit substantia panis & uini nescitur ꝑm pet. & arch. de consec. di. ii. spẽs. quod tamen intelligẽ ut. s̃. & facit ad materiam de consec. di. ii. dum frangitur. & ea. di. c. panis. iste. in glo. añq̃. & sequẽ. & qđ no. in. d. c. spẽs. & in. c. cum marthe. de cele. mis. in glo. in ꝟbo ueritatem. & ibi ꝓ doc. & fran. pꝰ Lauđ. & ꝓ Ho. in su. đ cel. mis. §. & quando. ꝟ. de corpore xp̃i. & dicit Lauđ. sic vz sic ergo substãtia panis omnino conuertitur & cõmutatur in ueram substantiam corporis nihil r̃manẽdo ibi

de annibg

de ſubſtantia panis ut ꝑ eu3 in ſacramẽta li de ſacra.eucha.in.viii.colu. iii. q. Si tñ ipſis accidentib9 prioris uini aliquid cõmiſceat̃ unum ſecundo poſitũ 9miſceť illis accidentib9 non aũt ipſi ſanguini ꝑm eunde3 in.xv.colu. Vbi etiam ꝙ de9 poteſt facere ꝙ accidentia ſtent ſine ſubſtãtia & ibi latius de iſtis accidentib9 vnde Io.de.ymo. poſt eũdem in cle. ſi dñm. pť.colu.dicit ꝙ coĩter tenetur ꝙ ſola ac cidentia panis remanẽt de conſe.di.ii. c. i.cu3 ibi notať. Et dicit̃ accidens illud ꝙ põt adeſſe uel abeſſe preter ſubiecti corruptõem: Vnde in ſacramẽto altaris ſũt accidentia panis & uini ſine ſubiecto qđ eſt contra natura3 vnde cedit natura miracło ut dicit tex.in.d.c.cum marthe.§. queſiuiſti.de cele.miſ.& ibi ꝑ Io.an. in ix.colu.& ſubdit in.x.colu.ꝙ fit hoc remanentib9 ibi miracłoſe accidentib9 prioris ſubſtantie ſ3 non ſubſtãtia ꝑm hoſt. quid aũt ſit de ſubſtantia panis & uini ui de ibide3 p9 glo.in.xiiii.colu. per Iohan.& ut.ſ. dixi & inducũt aliqui ꝙ ſicut deus dedit accidentib9 eſſe ſic põt & facere ꝙ accidentia ſine ſubiecto ſubſiſtãt q̃ nota. ſic ergo ſubſtantia panis oĩo trãſ ſubſtantiatur ſ3 non accidentia q̃ non deſinũt eſſe ymmo remanent ut prius & ſine ſubiecto diuinitus ſubſiſtunt ut p3 ex ꝓmiſſis. XX. quero quo ad materia3 euchariſtie q̃ ſit materia huius ſacramẽti Rñ° ꝑm tho.in.iiii.di.xi.materia cõpetens eſt panis triticeus & uinu3 uitis c9 ꝓcipua cauſa eſt iſtitutio diuina ſ3 & qa hec duo ꝓcipue ueniũt in cibũ & potum cõuenientius ꝑ hec cibũ & potum ſpũalem manducamus ꝑm piſa. in. §. euchariſtia. Secundo concor. pe. ut in ſu.conſe. lib.iii.ti.xxiiii.q.lxxxviii.ꝑm additõe3 & no.ꝙ de uino uitis qa in eo & xp̃s cõfecit & hoc ſolũ ꝓprie uinum eſt & communius ī potu ſumiť & ꝙ de ſolo uino uitis conficiat̃ uide aĺs rõnes in ſu.aſtenſi. li.iiii.ti.viii.§.i.ỽ.circa tertiu3. ſ.materiam ſanguĩs zč. ubi dicit 9fici poſſe de quolibet uino uitis dummõ remaneat in ſpẽ uini ut ibi latius ad idem per pe. de palu.in.iiii.di.xi.q.i.in prin.ubi etiam ꝙ non deb3 ſub utraq; ſpecie dari popło ſed ſolum ſub ſpẽ panis ꝓpter ꝑiculũ effuſionis & ꝙ non debet celebrari niſi ſub utraq; materia & ſi altera deeſt melius eſt dimittere celebratõe3 q̃ ſacramentũ mutare uel diuidere ad quod.ſ. q.v .& ĭ.q.xxv.& celebrans debet etiã utrãq; ſumere niſi mors aut infirmitas ipſu3 impediat de conſe.di.ii.relatum.&.c.compimus.ꝑm pe.de palu.in.iiii.di.xi.q. i. arti.i.&.xx. ubi etiam ꝙ non debuit inſtitui in materia mellis uel lactis Itẽ materia ſãguĩs ẽ uinũ ỽ uite in quo xp̃s 9fecit ut ꝑ eũdem arti.v. & ꝙ conficiat̃ in uino uitis facit ꝙ ipſe xp̃s ſe 9ꝑauit uiti cum dixit ego ſum uitis uera ꝑm Lauỽ. de ſacra.eucha.in vii.colu.& ꝙ conficiatur in biis ſpẽb9 p̃ſertiz quia ſunt amice humane nature magis q̃ alie & ſicut corpus naturaĺr nutrit̃ biis cibis ſic anima xp̃i corpore ut no.de conſe.di.ii.forte. ideo autem ſub ſpẽ ꝓpria carnem tradere noluit ne eſſet horror ſumentib9 ỽ cõſe.di.i.in quid.etiam in fi.& ne fiat deriſio a paganis ꝙ cruorem occiſi hominiſ bibamus de conſe.di.ii.utrum. in fi.& no.in.d.c.forte.ꝑm Lauỽ.ibidem viii. colu.ad hoc.ĭ.q.lxxxi. Vnde ſi ſacerdoſ non habeat hoſtiã ut 9ficiat euchariſtiã non ꝓpter hoc 9ficiet in pane vnde ipſe erit excuſatus.ei aũt qui habebat recipe ſufficit fides ꝓ merito de conſe.di.ii. ut quid.ꝑm Inno.& doc.de pe.& remi.qđ in te.ad quod ĭ.q.xxxix.& ad premiſſa adde Ho. in ſu.de ceť.miſ.§.& qñ.facit de conſe.di.ii.in ſacramento.& per Io. an. & dominicum in.c.cu3 marthe.de cele.miſ. Item requirit̃ ꝙ uinu3 miſceatur cum aqua de quo. ĭ.q. xxxiiii. & offert̃ panis ꝓpter corpus xp̃i uinũ uero & aq̃ propter ſanguinem & aqua3 q̃ exierunt de latere xp̃i Iohannis xix. & de conſe. ii.non oportet.& ideo dicunt doc. in.c. cũ marthe. ꝙ in calice domini offertur utrumq; mixtum ſcilicet uinum & aq̃ qa ſi ibi eſſet uinum tantũ eſſet ibi tantum criſtus ſine nobis Si uero eſſet ibi aqua tantum eſt ibi eccłia ſine xp̃o deb3 ergo ſimul utrũq; offerri qa 9iũctio uini & aq̃ ſignificat vnion em xp̃i & eccleſie ueꝛ. ſi ex negligentia p̃termittat̃ aqua nihilo min9 uideť ꝙ ibi ſit ueꝛ ſacramentũ ſed nõ ꝓfectum ꝑm doc.&.ĭ.q.xxvi.& per

Materia panis

archi. in. d. c. non oportz. Vbi etiaz dicit q̄ hec tria panis uinū & aqua offerātur fuit etiam decretuz in ꝯsilio carta. iii. & forte similiter ex illo consilio emanauit ordinatio q̄ corpus xp̄i ꝯficeret in tali hostia & sanguis in tali calice pro ut facimus ad hoc glo. de conse. di. ii. dū frangit. & quod no. in si. xi. di. ecclīastica22. & ad illud de hostia. s̄. q. viii. ad finem.

XXI. quero in quid conuertant seu transsubstantient hec tria Rn̄° ꝑm quosdam Panis in corpus vinum in sanguiez & aqua in aquam ideſt in aquaticum humorem ut p̄ glo. & archi. de conse. di. ii. non oportz. & sic panis ꝙuertit in corp9 xp̄i vinuz in sanguinem aqua in alios humores a sanguine ut per archi. de conse. di. ii. panis est. hec tn̄ sunt ꝑm opinionē improbatam Opinio approbata habet q̄ de latere xp̄i exiuit uera aqua non autem flegma ut patet in. c. in quadam. de cele. mis. & sic panis transsubstantiatur in corpus vinum & aqua cū eo mixta. i. vinum aq̄ticuz seu cōpositū ex eis in sanguinem transsubstantiantur, & nō in flegma seu aquaticos humores ut patz ī. d. c. cum marthe. §. uerum inter. & ibi per glo. & Io. an. in. iiii. colu. & in. d. c. in q̄dam. in prin. & facit quod no. in. c. dāmus. in v° sanguis. de sum. tri. & in clemuna. in uerbo aque. eo. ti. & licet mirabile sit tamen uerum est de ista transsubstātiatione ut no. de conse. di. ii. re uera. & nota q̄ a nobis cōprehendi non pōt qualiter ista transsubstantiatio fiat no. i. q. i. multi. Vnde non erit dare aliqd̄ instās in quo sit ibi p̄iacens materia non enim pōt dici q̄ paulatim substantia panis uī uini resoluatur in p̄iacentem materiam uel successiue egrediatur d̄ loco sp̄erum sed in ultimo instanti consecratōis iaz est ibi uerum sacramentum seu in ultima p̄ latione v̄borum ut per fra. post tho. in allegato. §. quesiuisti. in. xii. q. & ibi per Io. an. i. x. colu. ad quod. s̄. q. iiii. Vnde in momento v̄bo appositio ad elementuz fit sacramentum. i. q. i. de trabe. ꝑz ymo. post Laud. in cle. si dn̄m. p̄t. colu. de reli. & uenera. & licet talis conuersio sit impossibilis agenti artificiali uel naturali non tn̄ supnaturali ut deo habenti ptātem absolutam ut p̄ Laud. de sac̄. eucha. ī. ix. col̄. v. q. & Io. de ymo. post Laud. in cle. si dn̄m. p̄t. colu. de reli. & uener. san. ubi q̄ possibilis est talis ꝙuersio ꝓpter agentem supnaturalem ut ibi latius Ibi etiam q̄ substantia panis non convti tur in corporis q̄titatem nec in aliud accidens sed solum in uerum esse: Item q̄ substantia nō est qd diuisibile ymmo omnino indiuisibile nisi mediante q̄titate q̄ sibi adheret & sic subtracta q̄titate substantia non est diuisibilis: Item ordinauit deus q̄ ubicūq̄ presbiter p̄nte pane diceret hec v̄ba: Hoc est corpus meū panis ꝙuertatur in corpus & sic aliter est corpus in celo & aliter in hostia: est tn̄ ubiq̄ totum Nā in celo est cuz q̄titatib9 & diuisionibns ꝓpriis ideſt talis q̄lis fuit in cruce sed in hostia est eius substātia non cuz diuisionibus suis sed ipsa q̄titas & alia accidentia ex naturali concomitātia sunt mediante substantia ideſt q̄ substantia durat ibi & accidētia omnino accidunt & sic accidentia regulantur p̄ substantiam secus in aliis rebus quia substātia diuiditur per q̄titatem uel q̄litatē ꝑz eum subdit etiā q̄ diuinitas replet totuz mundum & tn̄ vna est sicut in sole q̄ vnicus est & replet orbem & p̄ hoc sequit q̄ licet multociens & innumerabilib9 diebus ꝙsecretur corp9 xp̄i non sunt tn̄ p̄ hoc multa corpora xp̄i sed unum corpus & unus sanguis quem consumpsit in utero uirginis deitas ergo q̄ ubiq̄ est ubiq̄ replet illud & ꝙiungit & facit q̄ sicut ē ipsa vna deitas ita caro xp̄i & unum corpus eius & sic hec omnia sunt in unitate de conse. di. ii. quid si sanguis nec ex multiplici confectione corporis xp̄i ipsum corpus xp̄i recipit diminutionem uī augmentum nec per sumptionem consumit̄ corpus ꝑm eum Item aduertenduz q̄ de um esse in loco pōt intelligi tripliciter: Vno modo potētialiter sic est ubiq̄. alio modo gratiose & sic est in predestinatis Tertio modo corporaliter hoc est dupliciter uno modo cum ꝓpriis diuisionibus & h° mō ē ī celo tātus & talis q̄lis fuit in cruce Alio° sine diuisionibus cū sua substantia & hoc modo ē in hostia qualz & totus & integer sed hostia est cuz suis

dimenſionibus & ſic ipſas dimẽſiones nõ excedit ſubſtantia corporis ſic patet ꝙ totus eſt in celo & totus in boſtia aliter tamen & aliter: Si ergo queritᵉ q̃tus eſt ī celo dic ꝙ q̃tus erat in cruce, ſz male queritᵉ q̃tus eſt in boſtia quia q̃titas & alia accidentia ꝓpriam naturaz amiſerũt ita ꝙ ſunt in ſacramento mediante ſubſtãtia & non eq̃liter: Nam ipſum corpus alias eſt tale ꝙ non occupat locum ꝓpter naturam ſubſtantie dominantis que nõ occupat locum & ſic eſt totus in qualibet parte boſtie ſicut in tota ſicut de hoc patet exemplum in ſimili de ſpeculo fracto quia apparet ymago hoīs tota in qualibet eius parte ſicut apparebat in toto ſic etiam dicimus ꝙ anima eſt tota in toto & in qualibet parte corporis & ita erit in corpore quolibet glorificato vnde adeo eſt totum ſub acutiſſimis & diu ſis ſpeciebus ſicut in maiori parte de cõſe. di. ii. dum frangitur. ſubſtantia enim eſt oīo indiuiſibilis licet ſpecies frangãtur & a dentib⁹ conterantur de conſecᵉ. di. ii. ego berẽgari⁹. ꝯm Lauᵈ. & ymo. ubi. ſ. qui dicit ꝙ hec dimittẽda ſũt theologis ad quos ſpectat & adde. ſ. q. viii. per totam. & ad idem per fran. in dicta cle. ſi dñm. v. hoc eſt memoriale. in. i. q. & pluribus ſequentibus & ad iſtam conuerſionem adde que habentᵉ in ſu. aſtẽſi. li. iiii. §. deinde conſiderandum. Vnde cõuerſio ſpecieꝝ eſt completa ratõ eſſendi corpus xp̃i in altari realiter & an poſſz deus eque facere ſine cõuerſione ibi eſſe corpus xp̃i zc̃. pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. ii. per totum. ubi in fi. dicit ꝙ articulus de euchariſtia põt eſſe ſpecialis ſub illo vbo ſanctorũ cõmunionem & an de⁹ poſſit 9uertere omnẽ creaturam in ſuum corpus illo modo 9uerſionis quo conuertit panem ꝓ eundez. q. iii. ubi de 9uerſione ſpẽrum & an vna ſubſtãtia panis poſſit in plures conuerti ꝓ eũdẽ. q. iiii. ad p̃ miſſa. ī. q. l. ad fin̄ XXII. quero de quo pane 9fici debz: Rñ° ut dixi ſupra q. xx. de pane triticeo aqua naturali cõfecto & ſic de pane ſeu farina frumenti ut no. de conſe. di. ii. c. ii. in glo. nota. & ideo dixit Inno. in. c. cuz marthe. §. diſtiguendum. & ibi Io. an. iii. colu. ꝙ panis debet eſſe de granis frumenti de conſe. di. ii. in ſacramento. xp̃s enim fuit granũ frumenti Iohannis xii. niſi granũ frumẽti zc̃. & uide in ſu. aſtenſi. li. iiii. §. deinde conſiderandum. ubi etiam ſubdit p⁹ ſcotum ꝙ non poſſet 9fici de paſta. Sz ſi panis coct⁹ digitis cõprimatᵉ & fiat paſta bene 9ficieᵉ ut ibi latius idez frater anto. in ſu. c. de miſſa. & ꝓ pe. ᵈ palu. ī. iiii. di. xi. q. i. arti. iiii. & ſic de ſolo pane triticeo qᵈ denotauit xp̃s dũ dixit niſi granum zc̃. de conſe. di. ii. cuz omne. & dicit Lauᵈ. de ſacra. eucha. in vii. colu. & ad de. ſ. q. xx. &. ī. q. xxiiii. XXIII. q̃ro quid ſi granum ſeu frumentũ natuz ſit de lolio an 9ficieᵉ: Rñ° arch. poſt pe. ᵈ 9ſe. di. ii. cum omne. dicit ꝙ ſic quia non reſpicit quid fuerit & quid ſit ar. lvi. di. vndecũq;. quod etiam ſentit ho. in ſu. de conſe. eccle. §. & quando. v. quid ſi qs cõficiat. ubi dicit ꝙ uez eſt ſacramentum Nam põt de lolio naſci frumentũ & ecõtra ut dicũt agricultoꝛs ar. lvi. di. naſci. &. ff. de contraben. emp. l. in uenditionibus. ante fi. ꝓ quaz. l. dicit ſecus ecõtra de lolio nato ex frumento qᵈ ſequitᵉ Io. in. d. c. cum marthe. iii. colu. & ꝓ fran. in cle. ſi dñm. v. tranſiturus. ii. q. ad quod ī. q. proxima. & ſic de lolio non conficitᵉ cum ſit alterius nature q̃ frumentum ut no. in. d. c. cum omne. ꝯm Lauᵈ. in dicta vii. colu. & iſtud vbũ loliũ bẽs xxiiii. q. i. quoniam. XXIIII. quero utrum poſſit 9fici de pane facto de ſpelta uel de farre: Rñ° ꝯm pe. de communi ſentẽtia doctorum non põt 9fici niſi de pane triticeo tum quia ipſe dñs compauit ſe grano tritici Iohannis xii. tuz quia & ip le creditur celebraſſe in pane triticeo & ſic inſtituiſſe. tum quia uſus eccleſie traditus ab apoſtolis qui pñtes fuerunt bz ut ī ſolo grano celebreᵉ lz q̃dã de ſpelta & farre cõtrariũ ſẽtiant dicentes ꝙ ſpẽs frumenti eſt ꝯm piſa. Idem in ſu. con. eo. ti. q. lxxxix. & addit al. aut dicit in ſcriptis ſic abſq; dubio frumentum gen⁹ eſt & non ſpẽs grani & habet ſub ſe triticũ & ſpeltam vnde ſpelta frumentuz eſt & de ipſa 9fici põt corpus domini ſicut de tritico & hoc nulli dubium eſt 9ſiderãti granum cum grano panem cũ pane: Sũt

ergo triticum uel ſpelta nō unius ſpeciei ſed unius generis proximi quod eſt frumentum & ſunt uicine ualde ſpēs & ideo parum diſtant in ſpicaruꝫ formatione ſꝫ quaſi nihil diſtant in forma granoꝝ & colore & ſapore panis ꝑm fratrem Ny. in addi. banc opy. alber. ſequitur pe. de palu. in ⁊ iiii. di. xi. q. i. arti. iii. conclu. ii. de hoc etiam no. de conſec̄. di. ii. c. ii. ubi arch. poſt glo. dicit q̄ ſi fiat de alia farina q̄ frumenti nihilominus ꝯficit̄ & dicit arch. q̄ hoc uerum eſt ꝑꝫ omnes theologos & ſic uidetur ſequi opi. alber. ſi conficiatur licet fieri non deberet quod nota. Sed fra. anto. in ſua ſu. iii. p̄te. c. de miſſa, refert beatum tho. dicentez q̄ ſi q̄ frumēta ſunt que ex ſemine tritici generari poſſunt ſicut ex tritico ſeminato in malis terris naſcitur ſiligo ex tali frumento panis confectus poteſt eſſe materia huius ſacramenti quod tñ non uideť habere locum nec ín ordeo nec ín ſpelta nec ín farre: Vnde ex talibus frumentiſ que nullo modo poſſunt generari ex ſemine grani tritici non poteſt confici panis qui ſit debita materia huius ſacramēti ꝑm tho. in quo uidetur reſideꝛ ſumma aſtenſis li. iiii. ſ. deinde conſiderandum, quod etiam ſequit̄ fra. anto. ubi. s̄. concludens cum tho. q̄ de ſpelta & farre nō conficiat̄ ſed de lolio nato ex grano conficiť ut ibi latius & ſic quod dictum eſt s̄. q. ꝓxima. procedit niſi tale lolium qđ ex grano natū ſit p̄ p̄dicta. XXV. q̄ro quid ſi grana alteriꝰ geñris admixta ſint tritico Rñ° ꝑm tho. pe. & alber⁹ Si tanta eſt ꝓmixtio q̄ trahant triticum ad aliam ſpēm ut qñ appoſituꝫ eſt predominans uel etiam ad ſpēm mediaꝫ vnde qñ equalis eſt uirtus in utroq; miſcibilium tunc non pōt confici quia mutata eſt ſpecies panis triticei ſecus ſi non eſt tanta additio quin maneat ſpecies quia tūc cō fici pōt ꝑm piſa. Idem in ſu. conf. eo. ti. q. xc. & additur quando autem mutata ſit ſpēs uel non cognoſci poteſt ex accidē tibus ut ex colore & precipue ex ſapoꝛ Accidentia autem magnā partem conferunt ad cognoſcendum ꝑm philoſophum in li. de anima ꝑm fra. Ny. in addi. & ꝑ pe. de de palu. in, iiii, di, xi, q. i. arti, iii. conclu. iii. & in ſum. aſtenſi. li. iiii. ſ. deinde conſiderandum. ubi tñ ſequi uideť q̄ ſi alia farina admiſceatur illa trā ſſubſtātiatur cuius contrarium nota. in dicto c. ii. quod ſequitur ibi pe. & arch. & ho. in ſu. de conſe. eccle. ſ. & quando. v. q̄d ſi piper uel alia. & Lauꝫ. ubi. s̄. in vii. colu. uidetur diſtinguendum q̄ ſi uirtus tritici p̄ponderat procedat opi. ſum. aſtenſis alias opinio doctoruꝫ doc. ꝑ predicta & facit. s̄. q. ꝓxīa. &. ī. q. xxxvi. &. q. xl. vnde ſi farine frumenti admiſceatur alia farina q̄ abſorbeat naturam frumēti non ꝯficeretur ꝑm ymo. poſt pau. in cle. ſi dñm. iiii. colu. de reli. & uene. ſan. & per fran. in dicta cle. v. tranſituruſ. in ii. q. dicunt tamen doc. in. c. cū marthe. v. diſtinguendum. q̄ melius eſt dimitteꝛ celebratōem q̄ de talib⁹ conficere & in tanto ſacrificio ꝯficiendo pulcherrima ſunt eligenda ad quod. s̄. q. xx. p⁹ prin. XXVI. quero quid ſi panis fieret ꝺ aqua roſacea & b⁹modi Rñ° ꝑm pe. quidam dicunt q̄ poſſet ꝯfici quia aqua in pane non remanet/alii q̄ nō quia partes principales panis qui eſt materia huius ſacramenti ſunt aqua naturalis & farina hanc opi. eſſe probabiliorem dicit tho. in, iiii. di. xi. Idem in ſu. conf. li. iii. ti°. xxiiii. q. ci. ꝑm fra. Ny. poſt piſa. Idē arch. de conſe. di. ii. c. i. Vbi idem in glo. ultima. & in glo. magna. in fi. ſuper qua dicit arch. Idem dicit hu. quia ſicut aq̄ que admiſcetur uino ut populus qui ꝑ aquam ſignificatur de conſe. di. ii. cū omne. per xp̄m intelligatur ſiue innuat̄ redemptus & ei per fidē copulatus: ſic farina frumentata vnde debet fieri panis in corpus xp̄i conſecrandum debet aqua aſpergi ut in hoc ipſo innuat̄ populus ꝑ aquā ſignificat⁹ corpi xp̄i eē īcorpat⁹ & unit⁹ ꝑm pe. & arch. & hanc opi. tho. uidetur ſequi ſumma aſtenſis li. iiii. titu. viii. ſ. deinde conſiderandum. v. utrum poſſit confici de pane dicens q̄ ſi farine admiſceat̄ aqua roſacea uel roſea uel alius liquor q̄ aqua uera non poſſꝫ ex eo uere confici ſacramentum quia uere panis non eſſet ꝑm tho. & Riccar. Refert tamen q̄ pe. tenet aliam opi. & opini. tho. ſequit̄ etiam fra. anto. in ſua ſu. alle

gans tho. in. iii. parte. q. v° & tho. ĩ. iiii. Licet ergo aqua non sit de necessitate sacramenti. s̃. q. xx. tñ non esset uerus panis si nõ essẽt uera aqua in ꝯmixtione posita sicut si nõ farina frumentata cum utrumq; sit de substantia vnde si de uino eẽt factꝰ paꝰ nihil eẽt actũ ꝓ3 pe. ð paꝰ. in. iiii. di. xi. q. i. arti. vi. conclu. iiii. Idẽ tenẽt dominus fran. in. c. nõ ut apponere tur. de cele. miss. allegat tho. iii. ꝑte sum. q. lxxiiii. arti. vii. in fi. Idem archi. in dicto. c. i. de conse. di. ii. concludens q̃ ex pane confecto ex tali aqua rosacea non ꝯficiatur sacramẽtum uerũ Idem ymo. in cle. si dñm. iii. colu. & idem ibi fran. post pau. in. v̊. transiturus. in fi. & sic de pane facto ex aliquo liquore q̃ aqua uel de pasta ad quod. s̃. q. xxii. nõ ꝯficiatur cum nõ sit debita materia ut ꝑ Laud. de sacra. eucha. in vii. colu. Et loquuntur p̃dicti doc. qñ tota aqua fuit rosacea uꝫ similis nõ aũt qñ aque naturali admixta fuit talis aqua quo casu uidetur q̃ ꝯficiatur si tam modica fuit q̃ in aquam naturalẽ sit transmutata per no. s̃. q. proxima. &. s̃. §. i. q. xvii. pro hoc. quia idẽ si similiter uino admisceatur. ĩ. q. xxxvi. ꝑ totam. & sequenti. XXVII. quero quid cum hostia que consecranda est tam diu stetit q̃ ĩcipit corrũpi: Rñ° ꝓ3 tho. in. iiii. di. xi. dicendum q̃ si sit tanta corruptio q̃ spẽs panis non maneat tunc nõ põt ex ea ꝯfici Si autem specie manente sit aliqua dispositio ad corruptionẽ põt confici q̃uis grauiter peccẽt ꝯficiens ex tali scienter ꝓpter irreuerentiã sacramẽti & q̃ spẽs maneat põt cognosci ex hoc q̃ ꝯtinuitas nõ est soluta nec alia accidẽtia omnino ablata Idem al. & in su. con. eo. ti. q. xci. ꝑm fratrem Ny. post pisa. ubi. s̃. Et idem & plenius in sum. astensi li. iiii. ti. viii. §. utrum possit ꝯfici. & ĩ dicta su. anto. c. de missa. & per pe. de pa. in. iiii. di. xi. q. i. arti. iii. conclu. iiii. & adde in simili. ĩ. q. xxx. ubi etiaꝫ quid si eucharistia ĩcipiebat corrũpi uꝫ acescat.

XXVIII. quero utrũ possit ꝯfici ĩ fermentato Rñ° ꝑm tho. ubi. s̃. siꝯ cõficiꝫ non debẽt nisi in azimo & qui contra faceret grauiter peccaret agens contra statutum & ꝯsuetudinem ecclesie cõcor. pe. & alber. in su. conf. eo. ti. q. xcix. addit autem tho. in. iii. ꝑte. q. lxxxiiii. q̃ q̃ uis consuetudo ꝯficiendi in azimo rõnabilior sit grecus tñ peccaret ꝯficiens in azimo quasi ꝑuertens ecclesie sue ritũ ꝓ3 fra. Ny. post pisa. idem pe. de pal. ĩ. iiii. di. xi. q. i. arti. iiii. conclu. vi. idem in su. astensi. li. iiii. ti. viii. arti. vi. ubi dicit̃ q̃ per hoc male dixit hu. q̃ in ecclesia occidentali si quis de fermentato cõficeret nihil ageret Idem sequit̃ ho. contra glo. in. c. fi. de cele. miss. ubi dicit Io. an. q̃ securius ꝯficit̃ paꝰ azimꝰ uix enim est q̃n de fermentato aliqua mica cadat ꝑm eũ debet ergo ꝯfici in azimo si tñ fieret in fermentato conficeret̃ ꝑm ymo. pꝰ doc. in cle. si dominum. de reli. & uenera. san. iiii. colu. & ibidem ꝑ fra. in v̊. transitur ad fi. Idem Laud. de sacram. eucha. in vii. colu. subdens q̃ rõ nostra est quia tẽpore paschali non utebantur iudei nisi azimo de hoc etiam no. de ꝯse. di. ii. scriptura. ex his sequit̃ q̃ si pasta azima misceatur cum fermentata q̃ ꝯficiatur licẽt fieri non debuerit & ita intelligat̃ quod no. ho. in su. de conse. eccle. §. & quãdo. v̊. quid si pan. Et illud tho. q̃ grecꝰ pec caret zc̃. dicit̃ in dicta summ. astensi ubi supra q̃ ymmo forte greci grauiter peccant quia se romane ecclesie non conformant secundum scotum quod uidet̃ sequi hosti. in dicto. §. & qñ. v̊. quid si confici at. dicens q̃ greci debent sequi cõsuetudinem Romane ecclesie alioquin de ouili non erunt ad quod. s̃. q. iii. in fi. & qð no. ho. in su. de tempori. ordi. §. quo tempore. in prin. allegans de bap. c. licẽt grecos. &. s̃. §. proximo. q. xlviii. dicit̃ etiã in dicta summa astensi q̃ a principio ecclesia conficiebat in azimo sed postea tẽpore leonis pape ꝓpter hereticos quosdam ecclesia instituit ad tempus confici in fermentato & postea cessante illa causa ecclesia occidentalis redit ad ritum antiquum orientalis uero ipsum retinuit & ulterius addidit non posse confici nisi in fermentato: XXIX. quero de quo uino confici possit: Rñ° secundum pet. & tho. in. iiii. di. xi. dicendum q̃ tantum de uino uitis quia in eo & xp̃s ꝯfecit & quia hoc solum proprie uinũ est & coĩus

in potu sumitur Idem in su. conse. eo. ti. q. xcv. §3 fra. Ny. post pisa. &. s̄. q. xx. ubi plene. Et si ꝯficitur in uase uitreo ut ligneo nihilominus uere conficiē ut no. de conse. di. 1. uasa. & in. c. fi. de cel. mis. glo. iii. XXX. quero utruz possit cō fici de aceto uel hꝰ modi Rn̄° ſm tho. ubi supra si unum omnino est factuz acetum non potest confici quia differt uinū & acetum sicut uiuum & mortuum & sic acetum perfectum non est unum secūdū philosophū. iiii. methaphisice: Sed si unum sit in uia quasi acescendi & tēdit ad acedinem manente adhuc forma substantiali uini & sic aliquantuculum acuit sed omnino speciem uini non mutauit idem est iudicium quod de pane qui tendit ad corruptionem scilicet ꝙ potest cōfici & de tali intelligitur dictum Inno. in li. de missa. cum dicit ꝙ potest confici de aceto ut exponit Riccar. in. iiii. peccaret tamen conficiens propter irreuerentiam sacramenti concordat alber. & addit ꝙ si unum est putridum adeo ꝙ uini naturā perdidit non potest confici: Si autem nō sit corruptum sed est in uia ad corruptionem confici quidem potest sed propter irreuerentiam sacramēti peccat assumēs si haberi de facili aliud potest secunduz eundem alber. ut in su. eo. ti. q. xcvi. Et idem dicendum de uino multum pontico seu acri secundum pisa. & fra. Ny. in ad di. qui in hoc ultimo dicit sic de hoc sic dicit idem alber. Si autem in uino cum sapore uinoso est sapor aromatiꝯ seu pontiꝯ uel stipticus uel sapor acer eximius perfecto uino potest fieri confectio q̄a remanet species uini ut in dicta. q. xcvi. ubi etiam subdit & no. secundum tho. & pe. ꝙ si hostia consecrata tam diu seruaꝛ̄ tur ꝙ corrūperetur species panis non esset amplius ibi corpus xp̄i ita similiter de sanguine si ita seruaretur ꝙ species v̄ terentur in acetum secus autem esset qñ adhuc essent in uia ad corruptionem ſm eundem ad hoc. s̄. q. xxvii. & concordat huius summa astensis li. iiii. ti. viii. §. 1. in iiii. colu. & in dicta. q. xcvi. & ideo pe. de palu. dicit sic quarta conclusio est de aceto de quo est communis opinio ꝙ si est perfecte acetum ꝙ uinuz nō est ideo nec in eo confici potest sed si solum v̄gat ad acedinem potest sed non debet sicut nec de pane muscido secunduz eū in. iiii. di. xi. q. 1. arti. v. ad idem per Lauð. de sacramento eucharistie. vii. colu. q. viii. & per dominum fran. in. c. cum marthe. §. distinguendum. allegatur pro hoc. ff. de contraben. emp. l. in uenditionibus. & quod no. de baptis. c. plt. ad idem p̄ ho. in su. de conse. eccle. §. & qñ. v̄. quid si quis conficiat. & per glo. & arch. de conse. di. ii. c. ii. cum si. & per Ioban. de ymo. in cle. si dñm. in. v. colu. de reli. & uene. san. licz math. aliter dixerit ut ibi.

XXXI. quero utrum possit confici de aggresta. Rn̄° secundū alber. & tho. in. iiii. di. xi. non quia adhuc non habet speciē uini sed tantū est in uia generationis cōcor. pe. ut ī su. con. li. iii. ti. xxiiii. q. xcvii. secundum fra. Ny. post pisan. & in dicta su. astensi ubi. s̄. nam secundū Ricar. differt a uino sicut imcompletum a completo & dic ꝙ nec est nec unq̄ fuit uinum & quia humoꝛs vue acerbe & mature differunt specie ſm pe. de palu. in iiii. di. xi. q. 1. arti. v. Idē no. ī. c. ii. de cō se. di. ii. ibi tamen arch. refert pe. tenēr contrarium. ſ. ꝙ consecrabitur dicit etiā idem de uino acerbaz vuarū & de malo uino turbato quod procederet quando vue essent aliqualiter mature & uinum aliqualiter turbatum per no. s̄. q. proxima. & ideo dicit fran. in dicto. c. cū marthe. ꝙ in aggresta confici non potest qñ habet naturam omnino sepatam a uino alias secus & qñ possit ꝓprie dici uinuz relinquitur arbitrio expertorium in talibus de prescrip. quia iudicante. secūdū Lauð. de sacramento eucharistie vii. colu. XXXII. quero an possit confici ō nectare seu clareto & silibus Rn̄° ſm dominum fran. post Inno. in. c. cum marthe. §. distinguendum. ꝙ confici potest de nectare dūmodo spēs vini non mutauerit naz & si coletur per species nihilominꝰ uinū r̄manz & q̄uis mutēt accidētia sicut color sapor & odor species tamen nō mutatur sicut & aqua colata p̄ cineꝛs aqua remanet Vnde dicunt aliqui ꝙ in lixiuio babtizari potest ut refert fran. post Io. an. ubi supra. Vnde pe. de pa.

dicit Idem de clareto confici non potest si propter uirtutez ſpecierum & mellis admixti mutata ſit ſpecies alias ſic ſz nō debet quia ſola admixtio aque non alterius liquoris fieri debet ſecundum eum in.iiii.di.xi.q.i.arti.v. facit.l.ſi quis uinum.ff.de triti.uino & oleo.lega. Sz in uino cocto non potest confici ſecundum doc.ubi ſupra adde.s̄.q.proxima in fi. & dicunt doc.ubi.s̄.q̄ melius est dimittere celebrationem q̄ de talibus confice re ad quod.s̄.q.xxv.in fi. & per predicta uidetur q̄ in greco & guarneto confici poſſit quia remanēt ſeu ſunt ſpecies uini.s̄.q.xx. XXXIII. quero utrū confici poſſit de muſto: Rñ° ſecundum pe.& tho.ubi ſupra ſic quia completaz habet ſpeciem uini non tamen fiendum est de multo recenti propter impuritatē ipſius ſecundum piſa.hoc uerum est niſi neceſſitas aliqua immineat ut in ſu. con. eo.ti.q.xcviii. ſecundum adō .vnde coī ter dicitur q̄ est uinum ideo poteſt confici ſed non debet propter impuritatem niſi aliud purificatū haberi nō poſſit tūc enim licet.vnde & decretum dicit vuas poſſe exprimi in calicem & ſic celebrari de conſe.di.ii.ſi neceſſe.ſecundum pe .ō palu.in.iiii.di.xi.q.i.arti.v.& per ho. in ſu.de cōſe.eccle.§.& quando. allegat de conſe.di.ii.cum omne.ſz de muſto dū adhuc retinetur in vua matura anteq̄ p̄ matur confici non poteſt quia non est ibi uinum ſub ſpecie potabili ſed exibili ut ī ſu.aſtenſi ubi.s̄.& Lauō.de ſacramento euchariſtie.viii.colu.& in ſu. fratris anto.iii.parte.c.de miſſa.& per fra.c.cuz marthe.v̄.diſtinguendum.in fi. non tñ poteſt confici de uapa ideſt aquatena sā guis x̄pi ſecundum alber.est enim aqua fuſa ſuper acrimos vuarum poſtq̄ est expreſſum uinum que habet aliquantulum de uini acumine ſed non est uinum ſecundum fratrez anto.ubi.s̄. Idē pe. de pa. in.iiii.di.xi.q.i.arti.v.conclu.vii. & ſimiliter ſi aqua proiciatur ſuper feces uegetis quia non est uinum & ſimiliter de aqua rubefacta ex panno rubeo immiſſo & ꝺ9modi ſecundum eundem facit. ī.q. xxxvi. XXXIIII. quero utz aqua debeat apponi uino Rñ° ſecunduz tho. & pe.in.iiii.di.xi.aqua apponitur non tanq̄ de neceſſitate ſacramenti quia etiā ſine ea conficeretur ſed tanq̄ de bene eē ſcilicet propter ſignificationem unionis populi ad x̄pm aque enim multe populi multi apoca.xvii.grauiter tamen peccaret qui ſcienter obmitteret aque appoſitionem quia ageret contra inſtitutōem eccleſie & quia dominus appoſuiſſe creditur ſecundum piſa.in.¶.eucharistia.ſo & in ſu.con.eo.ti.q.xcix.&.s̄.q.xxvi. In contrarium facit de conſe.di.ii.c.ii. ſed hu.exponit textū ibi duz dicit ſolum poteſt ideſt non debet ſimile ea.di.cum omne.v̄.nam q̄.& ideo ſi uinum ſoluz apponeretur fit ſanguis ut ibi ſed ſi ſola aq̄ offertur non conficeretur & est ratio diuerſitatis quia uinum uel naturaliter uł originaliter uel eſſentialiter nūq̄ est ſine aqua vnde uinum dicit aq̄ putrefacta ī uite preteā preualet ſanguis humori aquatico & humano corpori qui ſanguis per uinuz deſignatur & ſic preualz uinū aque ſecundum arch.in dicto.c.ii.& ſubdit q̄ aqua ſignificat plebem dicto.c.cū omne.v̄.nam q̄.& uinum ſignificat ſanguinem per que facta est noſtra redemptio ſecundum pe.ea.di.in calice.glo'tamen in dicto.c.ii.refert opiniones ō hac materia & opinionem dicentium q̄ ex uino ſine aqua non poteſt confici ſanguis x̄pi quod uidetur ſequi ho.in ſu.de celemiſ.§.& quando.v̄.& qualiter. in fi. & refert etiam opini.bug.dicentis q̄ pōt licet fieri non debeat & ibi dicit archi. q̄ pro opi.bug.facit de cele.miſ. c.fin. ubi hanc ſententiam dicit ho.fore tenendam & ſequuntur ibi doc.& dixi.s̄.q. xx.& facit de conſe.di.ii.cum omne. in glo.nam legitur.& ſic licet appoſitio aq̄ ſit de neceſſitate precepti non tamen est de neceſſitate ſacramenti ut dicitur ī ſu. aſten.li.iiii.ti.viii.§.i.ſic ergo fieri poterit de uino puro ſine aqua ſed non uiceuerſa de aqua ſine uino uel de farina ſine aqua ut per Lauō.de ſacramēto eucharistie.in viii.col. Vnde ſi ex negligē tia p̄termittatur aqua nihilomin9 eſt ibi uerum ſacramentum ſed non perfectum q̄tum ad ſignificatum quia non est ibi repreſentatio vnionis x̄pi & eccłie ſz q̄tū

ad ſubſtantiam ſacramenti & uerum eſt & perfectum ut patet in eo quod legit & no. in. c. cum marthe. §. uerum. de cel. miſ. ſecundum Io. an. poſt doc. ibidem in. iiii. v. &. xi. colu. & in. c. fi. eo. tit. & dominum dominicum in dicto. c. cuz marthe. §. queſiuiſti. ad finem & illud ſi ſcienter obmitteret zč. idem ſi ignoranter qa debuit ſcire officium ſecundum pe. ð pa. in. iiii. di. xi. q. i. arti. vi. ubi etiam hns concordat. XXXV. quero quare aqua miſcetur uino: Rñ° ſunt quatuor rationes Prima quia fluxit aqua de petra in ſignum paſſionis xp̄i de conſe. di. ii. reuera. &. c. in calice. Secunda quia exiuit de latere xp̄i ea. di. c. i. &. c. non oportz Tertia qꝑ xp̄s hoc fecit ea. di. ſcriptura Quarta qꝑ populus per aquam ſignificatur & per admixtionem aque cum uino populi redemptio. ea. di. cum omne. ſm hug. & arch. in dicto. c. in calice. in fi. & facit de cele. miſ. cum marthe. v. uerū ibi nō uino zč. & in ſu. aſtenſi. li. iiii. ti. viii. §. i. in. iiii. colu. uel quia uinū mixtū aque habet deſignare vnionem deitatis & humanitatis ſecundum Io. an. in. c. ꝑ poſuiſti. de conſe. eccle. uel alta. uel ſignificat vnionem xp̄i & eccleſie ſecundum Io. an. in dicto. c. cum marthe. iiii. colu. in. xi. colu. & adde. §. q. proxima &. q. xx. XXXVI. quero q̄tum de aqua apponi debeat: Rñ° apponi debz adeo parum ut in uinum totaliter conuertat alias non conficeretur ſecundum piſa. & ideo de auino ſiue aquatico non pōt confici quia non eſt uinum ſed aqua aliq̄tulum uinata ut in ſu. con. eo. ti. q. xcix. ſecundum fratrem Ny. in addi. &. §. q. xxxiii. Idem pe. de paſt. in. iiii. di. xi. q. i. arti. vi. concl. v. ubi etiam qꝑ dz appoī ita diu ante conſecrationem qꝑ fuerit cōuerſa in uinum tñ imminente ymolatione debet apponi ſimul cum uino ſecūduz eum & ſic debet tam parum apponi de aqua qꝑ uinum illam abſorbeat quia xp̄s qui ſignificatur per uinum non mutatur in eccleſiam que ſignificatur per aquam ſed eccleſia in xp̄m vnde auguſtinus in ꝑſona domini li. vii. confeſſionum dicit cibus ſum grandium creſco & manducabis me nec tu mutabis me in te ſicut cibum carnis tue ſed mutaberis in me ut ꝑ doc. in. c. cum marthe. concludentes qꝑ ponet de aqua ad arbitrium non tamen tantuz qꝑ abſorbeat naturam uini Idem in ſum. aſtenſi li. iiii. ti. viii. §. i. Vbi dicit tutiꝰ eſſe qꝑ ſemper apponatur parum ð aqua maxime ſi uinum erat debile quia ſi tāta fieret appoſitio aque qꝑ ſolueretur ſpecies uini non poſſet perfici ſacramentuz cum tunc non eſſet uinum ſed aqua uinata ut ibi latius & ideo etiam forſan dicitur qꝑ in ſacramento altaris magis apponenduz eſt de uino q̄ de aqua quia hoc ſacramentum in uino magis eluceſcit cuz ſine aqua poſſit confici ſecundum Io. an. in dicto. c. cum marthe. ix. colu. in. c. pīt eo. ti. & ſufficiunt due gutte modice uel tres ſecundum Lauð. de ſacram. eucha. xiiii. col. viii. q. qui ſubdit qꝑ ſi apponat tanta q̄titas aque ſicut de uino ad menſuram & eadem ſit utriuſqꝑ fortitudo cōficitur qð eſt ibi de uino ſi fiat cōfectio anteq̄ potuerint ſimul cōmiſceri alias nō ut ibi latiꝰ ad qð. §. q. xxvi. & q. xxxiiii. intellige tamen qꝑ ſit de intentione celebrātē. i. q. xli. &. xlviii. XXXVII. quero quid ſi apponatur uino aqua roſacea uel alia artificialis Rñ° apponi nō dz ſi tñ apponeret nihilominꝰ ꝑficeret nā ipſa in uinū conuerteretur ſicut aqua naturalis ſecundum piſa. Idem in ſu. conf. eo. ti. q. ci. ꝑm adð. Idem pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. i. arti. vi. conclu. iii. Iob. an. in. c. cum marthe. in. viii. &. ix. colu. poſt multa dicit ſic hoc igitur teneas qꝑ q̄tumcūqꝑ alterius liquoris apponatur cum ſanguine ſemper remanentibus ſpeciebus manet & ſacramentum ipſis autē non manentibus deficit & ſacramentum nec in hoc recipiuntur dicta philoſophorum ut ibi latius & adde. §. q. xxvi. per totam. XXXVIII. quero quid ſi ī poneretur aqua qñ adhuc uinū eſt in dolio Rñ° ſecundū tho. ubi ſupra non ſufficeret qa hoc nō ſignificarz aliquid ſed oportet ut imminente oblatione apponatur ad ſacramentum ſecundum piſa. Idē in ſu. con. eo. ti. q. ciii. &. §. q. xxxvi. idē pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. i. arti. vi. conclu. v. facit quod no. de conſe. di. ii. c. ii. in glo. nota. ſi ergo uinuz erat antea lim

pbatum & poſtea in altari non additur de aqua uel quia appoſita fuit in dolio uini reuera conficitur ſed qui hoc facit. grauiter peccat ſecundu3 arcb. poſt pe. de conſe. di. ii. c. i. & p Lauð. in ſacramē tali de ſacramento euchariſtie. in xiiii. colu. ſubdens dum tamen in uaſe poſita nimis nō exceſſerit. s̄. q. xxxvi. ¶ Tri geſimonono q̄ro uta3 in terris ubi nō eſt uinum poſſit confici de aqua rubea in q̄ lotus eſt pānus uino rubeo ītinct9 Rn̄° ſecundum tbo. in iiii. di. xi. q̄ non quia il lud eſt magis aqua rubea q̄ uinum vnde hoc damnatur de conſe. di. ii. cu3 omne. Quid ergo fiet in illis terris ubi uinū nō poteſt haberi : Rn̄° q̄ nō eſt aliqua ter ra ad quam non poſſit tantū de uino por tari q̄tum ſufficeret ad celebrandum uel ſecundum al. dicendum uidetur q̄ ð hoc conſulendus eſſet papa tamen propter ī tollerabile damnum animarum quod in curritur ex defectu ſacramenti diſpēſan dum uidetur ut corpus x̄pi abſq; uino cō ficeretur quia corpus nō eſt ſine ſangui ne. s̄. q. v. &. q. xx. & idem in ſu. conſe. eo. ti. q. cv. & in ſu. aſtenſi li. iiii. ti. viii. §. i. ad fi. ubi etiam dicitur circa prin. §. q̄ propter defectum alterius ſpeciei. ſ. panis uel uini non unum ſine altero con ſecrandum quia non eſſet ſacramentu3 p fectum. s̄. q. v. &. xxxiiii. & addit in ſu. fratris antonii. iii. parte. c. de miſſa. ubi latius & ad illud de diſpenſando adde q̄ alias regīr papa uel eo mortuo uniuerſa lis eccleſia non poſſet immutare bāc for mā paīs & uini ut no. arcb. lxvi. di. por ro. ad qð. s̄. q. iii. in fi. ii. q. xxviii. &. s̄. q. xxxiii. & uide. s̄. q. iii. in fi. ¶ XL. q̄ ro utrum in euchariſtia poſſit aliquis li quor permiſceri ſpeciebus uini Rn̄° ſm pe. in. iiii. di. xxi. ſi additur res alterius natur̄ & maioris uirtutis trāſmutat ſpe ciem uini in ſe & ſi equalis uirtutis tranſ mutatur utrumq; in naturam tertiam & ſic utroq; modo deſinit ibi eſſe ſpecies ui ni & per conſequēs ſanguis x̄pi Si uero ſit minoris uirtutis tranſmutat̄ in natu ram ſpeciei uerum tamen ſub partibus illis ad q̄s liquor addit9 penetrat cū nō ſint ibi accidentia ſine ſubiecto deſinit eē ſanguis x̄pi q̄ ſi liquor additus eiuſdem natur̄e ſit & maior tunc ad omnes diuſi ones ſpeciei peruenit & eius cotinuitatē totaliter ſoluit & ſic incipit eſſe alius li quor & ſanguis x̄pi ibi eē deſinit & ide3 ſi equalis ſit. ſi uero ſit minor tunc nō p uenit ad omnes diuiſiones ſpeciei ſub p tibus ergo illis ad quas uinum additum peruenit deſinit eſſe ſanguis cum iam ac cidentia non ſint ſine ſubiecto & cōtinui tas ſpeciei q̄ erat ſine ſubiecto ſoluta ſit: ſub partibus uero illis ad quas non per uenit manet x̄pi ſanguis ſatis concordat tbo. ſecundum piſa. Idem in ſu. conf. eo. ti. q. cciii. & additur ſecundu3 eundē pe. Puto tamen q̄ ſi non eſt ita notabiliter excellens quod additur propter dubiu3 toto liquore ipſo tanq̄ ſacramento uten dum eſt & q̄ in primo caſu uidelicet qñ apponitur liquor alterius ſpeciei maio ritas attendenda eſt non tantum q̄titate ſed & uirtute ſecundum fratrem Ny. in additione & uide per pe. de palu. in. iiii. di. xii. q. v. per totam. & Lauð. de ſacra mento euchariſtie xvi. colu. vi. q. &. s̄. q. xix. Et de hac materia ſi apponatur a qua uel uinum poſt conſecrationē uide p Io. an. in dicto. c. cum marthe. in. vi. coī. & tribus ſequentibus & ibidem per do ctores & dominum dominicu3 Et ſubdit Lauð. ubi ſupra q̄ ratio quare ſecundū uinum non tranſit in ſanguinem eſt quia iſta q̄uerſio nō fit niſi per uerba effectīa ſed huic uino ſecundo non ſunt uerba di cta ergo z̄c̄. ut ibi latius unde vinum qð ſuperīffunditur ſanguini non efficit̄ ſan guis ut per bo. in ſum. de conſe. eccle. §. & qualiter. in fi. & archid. de conſe. di. ii. compimus. &. ī. q. li. & dicta. q. xix. ¶ XLI. quero quo ad miniſtrum & q̄ ro primo que requirantur ad eſſe huius ſacramenti Rn̄° quatuor ſcilicz, ordo, ma teria, uerba, & intentio ſecundum Inno. in. c. quod ſicut de elec. ad finē & quod no. per fran. p9 pau. in clem. ſi dominū. v̄. tranſiturus. in. ii. q. in principio & in v̄. hoc eſt memoriale. in penultima colu. ibi. & ſic quotiens inuenitur panis & v̄ bum ſacerdotis & intentio z̄c̄. ſecundu3 Lauð. ad idem per dominum dominicu3 n. c. cum marthe. §. queſiuiſti. circa finē ecele. miſſarū. uel dic q̄ ad ſacramenti

Reſponſio q ad ſacram. Euch

necessitatem tria requiruntur .s. debita materia debita forma & minister intendēs confectionem seu consecrationem si aliquod horū defuerit confici non poterit sed his concurrentibus conficitur Licz alia defuerīt & ideo refert domin⁹ frā. in.c.cū marthe.§.quesiuisti.in.xii.q. & ibi Io.an.in.x.colu. thomam dicere q̄ in isto sacramento sicut in aliis requirit̄ materia siue elementum sensibile de quo conficitur scilicet panis & uinum Item requiritur forma uerborum qua accedēte ad elementum & sacerdote rite secundum claues ecclesie ordinato uerba proferente & intentionem ad hoc habente fit uerum sacramentum in quo est uere corpus & sanguis xp̄i & facit. ī. q. p̄xima. & .q.xlv. & .q.xlvi. & ad illud de ītentione adde.s̄.de sacramentis in communi.q.i.in fi. & s̄.q.xxxvi. in fi. Ex his sequitur q̄ sine uestrib⁹ officio misse deputatis conficitur uerum sacramentū licet grauiter peccet qui hoc fecerit scienter ut notat arch.de conse.di. i. concedimus ad quod.s̄.q.v. & dicunt theologi q̄ crux non est de substantia huius sac̄menti nec est necessaria insufflatio supra species consecrandas: XLII. quero si minister non intendat specialiter conficere ut quia hereticus est & non credat q̄ ad talia uerba conficiatur corpus xp̄i intendit tamen generaliter facere q̄d facit ecclesia an conficiat: Rñ° sic licz enim non credat conficere uel non intēdat principaliter conficere sed ob aliud ad hoc faciendum accedit.xxvi.q.v. quicunq̄. hoc non nocet dummodo intendat illud agere quod agitur ab aliis qui illud conficiunt & sic adhibetur intentio & si intentio dicatur adesse cōficiendi illud ministerium tamen ex quo intendit eadem agere que ab aliis gerūtur in tali officio impleuit ministerium ar.xxvii.di. quod interrogasti.xxvii.q.i.uidua quidem.secundum hug. & arch.ī.q.i. sacerdotes. & per eundem de conse.di.iiii.nō illud. &.s̄.§.i.q.xxxii.& p̄ fran.in.c.i.xi.q. de bap.& adde.s̄.q.xvii.satis est ergo q̄ adsit intentio generalis ut intēdat facere quod facit ecclesia quia conficit ipse aliud credat uel alibi cogitet secūdū Laud. de sacramento eucharistie.vi. colu.v.q. XLIII. quero cuius uirtute conficiatur hoc sacramentum Rñ° diuina uirtute ad prolationez illius forme seu sermonis xp̄i sacerdotis ministerio conficiatur de consecra.di.ii. panis est. &.s̄.q.xxxiiii.&.v.& sic per uerba a xp̄o prolata conficiatur ut dicit archid. in dicto.c.panis.circa medium scilicet p̄ ministerium sacerdotis ut dicit arch. ea. di.utrum.post prin.fit ergo transsubstātiatio dum a sacerdote proferuntur uerba uirtute illorum uerborum ut dicit archid.post hug.de consecra.di.ii.c. quid sit.ad hoc.s̄.q.xxi. Ipse enim xp̄s facit licet sacerdos sit minister proferendo v̄ba xp̄i quibus fit dicto.c.utrum.ut dicit archid.ea.di.quia corpus super uerbo conuertit Alibi dicitur q̄ sacerdotes sacro ore corpus xp̄i conficiūt xi.q. iii. absit &.xvi.q.i.doctos. in fi.xcv.di.ecce.& in dicto.c.quia corpus.in prin.sed intelle ut dixi.s̄.fa.s̄.q.xii.& ad p̄dicta uide de sacramentis in communi in principio & in.§.i.q.i.& in.§.iii.q.xi.in fi.

XLIIII. quero quis potest sacramētum eucharistie conficere: Rñ° secundū thomam.iiii.di.xiii.solus sacerdos pōt laicus uero q̄tumcunq̄ sanctus celebrando nihil ageret concor.bo.alber.& pe. & ceteri theologi communiter ut in sum. confess.eo.ti. q.cccii.secundum fratrez Ny.post pisa.in.§.eucharistia.iii. facit s̄.q.xli. Vnde nō sacerdos per quācūq̄ sanctitatem aut potestatem a papa commissam non potest corpus uel sanguinez xp̄i conficere ut per petrum de palu. in iiii.di.xiii.q.i.in principio per totū primum articulum Item sacerdos etiam papa prohibente potest consecrare secūdū eundem articulo secundo &.iiii.& in dicta summa astensi li.iiii.ti.viii.§.deinde considerandum. de ministro facit textus in.c.panis est.de conse.di.ii. dum dicit non suis sermonibus sacerdos zc̄. & ī.c. utrum.cum si.& patet in ymo. corporis xp̄i dum dicit q̄ solis presbiteris zc̄. & sic non omnis homo sed sacerdos rite ordinat⁹ tātū est ydone⁹ minister h⁹ sac̄menti cum hec potestas procedit a presbiterali caractere & sic non cadit in non

Mā forma ordo Iuuenis

baptizato nec in muliere nec inordinato in presbiterum ex precepto pape quia non rite ordinatus est secundum Lauð. in sacramentali de sacramento eucharistie. v. colu. qui subdit q̄ hanc potestatē habent presbiteri a solo deo per mīsteri um episcoporum xp̄o hoc statuente duz dixit hoc facite in meam commemorati onē de cōse. di. ii. c. ii. & di. iiii. alius. secū dum eum ad quod. s̄. q. proxima. & ītel lige ut dixi de sacerdote baptizato & ri te ordinato in sacerdotem secundum for mam ecclesie ut dicit archi. i. q. i. sacerdo tes. & no. de summa trini. c. i. in v° secun dum claues. & in. c. ii. glo. ii. de cle. non ordi. mini. Sic ergo nec uirgo maria nec angeli dei cōficere possent cū non sint sa cerdotes secundum doc. quin etiam nec diaconus de licentia & mandato pape ut no. xcv. di. peruenit. & sic non sacerdos non conficit licet pro presbitero habeē ut per fede. in consilio xiii. penultima co lu. **XLV**. quero an sacerdos hereti cus scismaticus excomunicat9 aut degra datus celebrans conficiat: **R**n̄° sic, q̄uis ad suam perniciem concordant communi ter omnes ut in summa confess. eo. ti. q. cciii. secundum fratrem Ny. post pisan. ubi. s̄. sed obicitur huic sacramento cōfi ciendi angeli assistunt sed ministerio heř ticorum angeli non assistunt ergo zc̄. sed dic contra secundum hug. nam cum cōfi cit: 9ficit soluz qa sacerdos sed propter heresim non desinit esse sacerdos quia ut dicit august. de hereticis loquens sicut ī eis mansit bāptismus: sic ergo ordinatio integra ergo potest cōficere dummodo seruetur forma ecclesie. Item ad sacramē tum istud non plus exigitur ex parte mi nistri q̄ ordo intentio & actio debita sci licet uerborum prolatio, ista omnia pōt facere hereticus ergo & conficere pōt quod uerum est secundum petrum: confi cit tamen malus ad damnationem sui & ad utilitatem deuote audientium ut colli gitur. xv. q. ult. c. fi. secundum archi. de consecra. di. ii. quid sit. &. s̄. q. proxi ma. & facit xxiiii. q. i. scisma. in fi. & qð ibi no. &. §. huiꝰ auctoritatib9. & sic p̄sbi ter degradatus conficit ut in. c. ii. de sa. non iteran. ibi celebrauerūt. ut per Io. an. in. c. ii. de cleri. excommuni. minist. & fran. in dicto. c. ii. de sacra. non iteran. p̄ hoc quia caracter sacerdotalis in quo cō sistit potestas celebrandi & consecrandi ab homine tolli non potest quia non dat̄ ab homine sed a deo licet mediante hoīe scilicet episcopo qui operatur instrumē taliter licet usus talis potestatis per ec clesiam predictis auferatur. Vnde nihilo minus consecrant ut dicunt communiter theologi & doc. canoniste licet magister sententiarum in. iiii. dicat contrarium & non bene ut in summa astensi. ubi supra. Idem pe. de palu. in. iiii. di. xiii. q. i. arti culo. ii. conclu. iii. Idem Io. an. in dicto c. ii. de sacra. non iteran. de materia heř ticorum scismaticorum apostatarum iu deorum & sarracenorum p̄ pe. de pa. di. xiii. q. iii. sic ergo heretic9 & quilibet p̄ cisus ab eccclesia si sacerdos & in forma ecclesie celebrat conficit pro hoc quod nota. i. q. i. si fuit iustus. &. c. nos dicim9 &. c. aurum. §. i. in uerbo distribuendi. &. c. si quis a symoniacis. & facit quod no. xi. q. i. in principio &. ix. q. i. ord. in uerbo probare. &. c. ii. glo. prima. & quod no. i. q. i. qui perfectionem. & ad idez per archid. Io. an. & pe. de anch. in c. ii. ad fi. de penis. li. vi. & quod no. ar chid. i. q. i. sacerdotes. & xv. q. ult. c. fi. per glo. & q̄ presbiter degradatus con ficiat tenet Lauð. de sacramento eucha ristie. v. colu. iiii. q. quia caracter semel impressus non potest tolli licet extra p̄s biteratum sit quo ad debitaz executōez i. di. accedens. & tenet etiam anto. ð bu. in. c. primo. in fi. qui cle. uel uouen. simi liter symoniacus in ordine celebrans cō ficit ut per an. de bu. in. c. tāta. ð symo. & q̄ degradatus etiam actualiter confi ciat tenet dominus Ny. in. c. i. &. ii. de cle. excommuni. minist. & fran. in. c. nō potest. de sen. & ideo conficit sacerdos cantās missam ut deus perdat aliquē no. i. q. i. dictum. & per Io. an. & dominicū c. ii. de cele. missarum. nam etiaz per ma lum sacerdotem conficitur no. i. q. i. pro phetauit. & de conse. di. ii. quid sit. in v° catholicus. & ideo celebrans ut inimic9 trucidetur, conficit ut dicit Iob. de lig. in dicto. c. ii. de cele. missa. nam etiam p̄

ce iniusti presbiteri fit transsubstãtiatõ uirtute spiritus sancti non merito sacer dotis ut no. in clemen. si dominum. glo. magna. circa fi. de reli. & uenera. sanct. per quod ultimum respondetur ad obiectum in principio factum & ad predicta ĩ. q. ci. XLVI. quero utrum plures sacerdotes possint simul eandem hostiaz consecrare: Rñ° alber. tenet q̃ non sz q̃ babilio uidetur secundum tho. in. iiii. di. xiii. ubi dicit q̃ secundum morem q̃rũdã ecclesiarum sacerdotes quando ordinantur concelebrãt episcopo ad repsentandum q̃ dominus hoc sacramentuz instituit & potestatem consecrandi discipulis dedit quãdo sit cuz eis cenauit sic episcopus simul cum ordinatis presbiteris celebrat & tunc omnes debent intentionẽ referre ad illud instans in quo episcopus uerba profert & sic est ibi tantũ una cõsecratio concor. Inno. ut in su. con. li. iii. ti. xxiiii. q. ccvii. sed ut ibi patet alber. q̃ sine preiuditio dicit melioris sniẽ dicẽdum uidetur q̃ plures sacerdotes simul non possunt nec debent simul unam conficere hostiam qa q̃ certo secundum Augustinum iniuria fit sacramento adhuc autem uanuz est a pluribus facere quod melius ab uno fieri põt uanũ autem nõ est in operibus nature & multominus in operibus gratie & q̃ aliquando plures sacerdotes assistũt pape hoc fit propter obsequium non propter consecrationem & si obicitur q̃ illi assistentes faciunt signa & dicunt uerba dicendum q̃ iudicio meo fieri non debet nec etiam fit quia iniuria fieret sacramento & si obicitur õ sacerdotibus de nouo ordinatis q̃ illi assistunt & concelebrant episcopo dicẽdũ q̃ illi uerba non pronuntiãt sed assistũt propter reuerentiã sacramẽti & ꝓpter doctrinam & ideo signa faciunt ad imitationem episcopi ut discant signare hec ibi secundum alber. pro hoc etiam facit quia illa cena facta cum discipulis satis representatur in communione quam accipiunt ordinati absq; alia consecratõe cum discipuli tunc non consecrauerunt sz solum communionem acceperunt secũdũ fratrem Ny. in addi. Petrus de palu. sequitur tho. dicens sic tertia conclusio est q̃ plures possunt simul celebrare & eandem hostiam consecrare & licitũ est ubi hoc est de consuetudine de elect. quia sicut. secundum eum in. iiii. di. xiii. q. ii. articulo. i. conclu. iii. quod plenio explicat ea. di. q. iiii. per totuz. & opiniones has tho. & alber. refert arch'. de consecra. di. ii. panis est. & concludit q̃ melior est sententia tho. & Inno. qui hoc dicit ĩ. c. quod sicut. in fi. de electi. ubi ho. tenet q̃ preueniens solus consecrat sed si concurrant omnes consecrant secundum Io. de lig. in. c. ii. de cele. missa. subdens q̃ si sacerdos distat ab altari & profert v̄ba cum intentione consecrandi licet non seruet moduz introductũ ab ecclesia nihilominus conficit de iuris rigore secundum eum post doc. & sic sacerdos etiam nõ celebrans missam dicens uerba formie conficit secundum Lauð, licet fran. aliter sẽtiat ut per eum in clemen. si dominuz. v. hoc est memoriale. circa medium de reli. & uenera. sanct. & ideo dicit Lauð. in suo sacramentali de sacramento eucharistie. vi colu. q̃ plures conficiunt eandez hostiam dum tamen expectent se in prolatione uerboruz alias si unus preueniat alium uel etiam si ille qui audit missam p̄ ueniret celebrantem tũc alter nihil ageret quia semel consecratum nõ potest reconsecrari de sacra vnci. c. i. cum si. secundum eum ad idem faciunt notata per dominum panormitanũ in dicto. c. q̃ sicut. licet francis. aliter ibi sentire uideatur:

XLVII. quero quis minister possit sacramentuz eucharistie dispensare Rñ° secundum tho. in. iiii. di. xiii. solus sacerdos est proprius dispensator unde laicus non debet etiam in necessitate aliquem communicare quia hoc non est sacramentum necessitatis ad quod. ĩ. q. cii. diaconus autem quando possit uide. ĩ. q. ciii. Idem in summa confess. eo. ti. q. cxxxi. & religiosus dispensans corpus x̄pi ĩcurrit excõmunicationem de priuil. cle. prima. fz fra. Ny. p9 pisa. & idẽ p̄ pe. õ palu. in. iiii. di. xiii. q. i. articulo. iiii. & ade. ĩ. q. cxviii. XLVIII. quero an sacerdos possit conficere partem hostie Rñ° sic vnde Guy. de monte Lauð. in clemen. prima de cele missa. dicit q̃ põt

ſacerdos partem puta dimidiam hodie conſecrare & aliam non dummodo ſignꝫ partem quam uult conſecrare alias non & per eundem in ſacramentali de ſacramento euchariſtie in. xi. colu. v. iii. An poſſit. Idem habetur in dicta ſumma aſtē ſi. li. iiii. ti. viii. §. poſtea conſiderandu3. in fi. & dicit Io. de lig. in. c. cum marthe qꝫ credit qꝫ talis conficeret etiam in minima parte hoſtie peccaret tamen ſic cōficiens quod nota. & ſufficerꝫ qꝫ fiat iſta ſignatio ſeu determinatio partis hoſtie conſecrande etiam ad intellectuꝫ & ymaginationem licet non ſenſu ſeu tactu quia intellectus partem diuiſibilem comprehendere poteſt puta ſi de hoſtia plana ītendat ſolam medietatem ex parte ſuperiori & non aliam uel huiuſmodi ſecūduꝫ fratrem anto. in dicta ſumma Idem pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. iiii. arti. ii. ubi plenius quia ſi partem uult conſecrare non deſignans nihil agit ut ibi per eum & adde qꝫ ſicut dictum eſt de q̄titate cōtinua unius & eiuſdem hoſtie ſic dicēduꝫ uidetur de quantitate diſcreta ſcilicꝫ de numero hoſtiarum Vnde pone qꝫ ſacerdos habeat ante ſe xi. hoſtias & ītendit conſecrare decem queritur quot ſint conſecrate dicendum qꝫ ſi numerus ē ſolum in opinione non in intentione quia ītentio ſit conſecrare quicquid eſt coram ipſo Verbi gratia ſi aliquis habeat corā ſe .xi. hoſtias & opinetur eſſe decem ipſe tamen intendit conſecrare quicquid ē coram ipſo patet quia eius opinio ferē ad numerum ſed quia effectus conſecrationis ſequitur intentionem & non opinionem omnes .xi. ſunt conſecrate ſed ſi non opinio ſed intentio feratur ad numerum ita ſcilicet qꝫ non uelit cōſecrare pl9 q̄ decem ſed tantum decem & tunc ſi ſcit ueritatem numeri quia ſunt .xi. & ip̄e tā tum decem conſecrare intendit aut diſtīguit decem hoſtias quas conſecrare ītendit ab vndecima quam non intendit conſecrare & iſte decem tantum de quibus intendit ſunt conſecrate ſed illa vndecima non. aut non diſtinguit quas decem intendit & quam vndecimam non intendit conſecrare & tunc nulla eſt cōſecrata eo qꝫ intentio non fuit ad aliquam determinatam. ſi uero ſacerdos ignoret ueritatē xi. hoſtiarum & intendit decem hoſtias tantum conſecrare & tunc eodem modo diſtingue utrum determinet quas decez intendit uel non determinet & reſpōdendum eſt ſicut in proximo precedenti caſu. ſed dubitatur quomodo hoc qꝫ numerus ignoretur cui dubitationi reſponde tur qꝫ poteſt contīgere qꝫ decem hoſtias uideat extenſas & vna ibi lateat ipſe autem intendit omnes quas uidet & nullā aliam conſecrare ſecundum doc. ſꝫ certe hoc caſu uidetur indiſtincte qꝫ ille decez extenſe conficerentur uel exemplificāt aliter quia poteſt eſſe qꝫ ipſe decem poſuit & ibi erat vna quam neſciuit ipſe uero inten dat ſolum quas poſuit & redit hic caſus ī caſum ſupra poſituꝫ quia tunc illa non eſt conſecrata quam neſciuit ibi eſſe & omnes alie ſunt conſecrate ſi autē ipſe unam plus ibi poſuerit q̄ crediderit uel alius vndecim poſuerit & ipſe māda uerit poni decem & non intendit niſi decem conſecrare tunc non eſt determinata eius intentio & ſicut ſupra nulla eſt conſecrata ſecundum fratrem anto. in dicta ſumma poſt durandum. & Iohannem neapolitanum in quolibet. & tho. in. iii. p̄te. q. lxiii. Sed pe. de palu. dicit ſic circa hoc notandum qꝫ ſi ſacerdos intendit omnes hoſtias ſimul conſecrare licet ignorꝫ quot ſint nulla eſt ambiguitas quin ōnes conſecret ſed poſito qꝫ uelit tot conſecrare tunc eſt diſtinctio quia ſi credit qꝫ ſint quatuor tantum & ſunt quinqꝫ ſed non uult preciſe niſi quatuor conſecrare aut uult quidem omnes preſentes conſecrare tamen non credit qꝫ ſint niſi quatuor & ſi ſciret quintā amoueret eam nihilominus omnes ſunt conſecrate quia ponit̄ qꝫ uult omnes conſecrare licet deceptus ſit. aut non uult conſecrari omnes q̄ ſunt ibi ſed tantum quatuor nec plures nec ſignat eas & tunc nihil eſt conſecratū ꝓpter defectum determinationis intentionis ſecundum pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. iiii. in fine. & in idem recidunt notata de hoc per Io. cal. in. c. ſi ſacerdos. de offici. ordi. & Laud. in ſacramētali de ſacrāmento euchariſtie in. xi. colu. v. iii. an poſſit. XLIX. quero utruꝫ ſacerdos

consecrans semper debeat sumere Rñ°
ſm. tho. in. iii. di. xii. dicendum q̄ sic ut
de conse. di. ii. relatuz. tociens aūt sumat
quociens celebrat quia ip̄m sacramentū
in sumptione & complementum sue signi
ficationis accipit & intelligit nisi impe
diat̄ per uiolenciam infirmitatē mortez
aut aliquid huiusmodi q̄ si plures missas
celebret solum in ultima percipiat p̄fusi
onem & non in precedenti quia tunc non
esset ieiunus nec aliā missam posset cele
brar̄ ex. de cele. mi. ex parte. q̄ si sacer
dos post cōsecrationē infirmetur & non
habeat̄ aīa hostia nichilomin9 debz aliuſ
sacerdos hostiā diuidere & unam p̄tem
ipse sumere aliam īfirmo dare ſm. Pisa.
Idem in sum. cōfessorum li. iii. ti. xxiiii.
q. cxxii. Vbi etiaz patet q̄ idez est & si
alius quicūq̄ infirmetur ad mortem &
non reperiatur nisi una hostia consecrata
in missa ſm additionem ī sum. Asten. li.
iiii. ti. viii. s̄. postea considerandū ꝺ ritu
& fra. Ant. in sua sum. tercia parte. c. ꝺ
missa Idem. Pe. de palu. in. iiii. di. xi. q.
i. ar. i. concl. iii. ubi dicit q̄ celebrans de
bet utranq̄ materiam sumere ad hoc. s̄.
q. xx. Idem dicit di. xii. q. i. circa finem
nisi in parasceue ubi nō sumit nisi sub spe
cie panis ex quo non celebrat ut ibi per
eum & dispositio melius est sumere q̄ ab
stinere ut ibi per eum in fi. & concordat
bus archid. in dicto. c. relatum. & no. in
c. consuluisti. in fi. de cele. missa. & addē
s̄. q. xl. L. quero an uno sacerdote de
ficiente in missa debeat per aliuz supple
ri: Rñ° secundum thomam in. iii. parte
q. lxxxiii. si sacerdos morte aut infirmi
tate grauj occupāt̄ur ante consecrationē
corporis x̄pi non oportet q̄ per alium
suppleatur. si uero consecrato corpore
ante consecrationem sanguinis uel etiaz
consecrato utroq̄ debet misse celebritaſ
per alium expediri ut vii. q. i. nihil. ſm
pisa. in. §. eucharistia. iii. idem archidia.
in dicto. c. nihil. & idem habetur in sum.
confe. eo. ti. q. lix. uidelz li. iii. ti. xxiiii.
q. lix. ubi dicitur q̄ sequens sacerdos de
bet inchoare ubi primus dimisit secūduz
petrum & thomam si sciatur. si autem ne
scitur debet a capite incipere & sic innui
tur q̄ licet ante consecrationem non sit
necesse missam suppleri tamen potest &
ad predictorum maiorum declarationez
in summa. eo. ti. q. lx. sic dicitur no. secū
dum alber. in li. de missa. circa fi. q̄ si sa
cerdos ante canonem in missa deficiat a
liquo casu tunc pro certo alius sacerdos
debet reincipere & totum rite perageꝝ
quia ea que ante communionem in missa
fiunt non sunt de sacramenti confectōe
sed potius de populi instructione Si aūt
in canone deficiat factis iam aliquibus
signis super hostias oblatas ante tamen
transsubstantiationem uidetur mihi q̄ a
lius sacerdos non ab inicio debet missam
reincipere sed potius ubi iste dimisit de
bet supplere quod obmissum est & hoc
propter duas causas quarum una est ex
parte sacramenti alia ex parte populi:
Ex parte sacramenti quia q̄uis ex illis si
gnis substantia panis & uini non trās̄sub
stantietur tamen ipsa materia ex uerbis
& signis recipit sanctitatem ex qua effi
citur magis ydonea q̄ in corp9 x̄pi trās̄
substantietur & hoc non est repetenduz
super istam hostiam ne iniuria fiat uirtu
ti uerborum que tanq̄ sacramentum ha
bentur quando iterum uerba eadem su
per hostiam iterantur tanq̄ priora v̄ba
a priori sacerdote dicta nullam uirtutez
habuissent: Causa autem ex parte popu
li est qa popls ex hoc minus uerba & si
gna canonis appreciaret si uideret ea de
facili repeti quasi prius dicta uiderent̄
annullata nam signa licet nō transsubstā
tient tamen passionem x̄pi in ministerio
represent̄ant & passio x̄pi nunq̄ debet
irrita reputari si tamen sacerdos in ipsa
prolatione uerborum que sunt forma sa
cramenti deficiat uerbis iam in parte p̄
nuntiatis saluo iudicio sententie maiorū
consulerem q̄ illa hostia pro reliquiis in
altari conseruar̄tur & missa alia celebre
tur sed Inno. in. c. presbiter. de sacra. nō
iteran. dicit q̄ in hoc casu alius sacerdos
debet incipere ibi qui pridie q̄ pateret̄
zc̄. dicit enim ibi Inno. q̄ si quis intra
conficiendum sacramentum eucharistie
dum est in uerbis illis hoc est corpus me
um deficiat alius incipiat a capite scilicz
ibi qui pridie zc̄. & idem dicim9 in bap
tismo Inno. idem putarem si dubitaret̄

utrum prim⁹ ſacerdos compleuerat uer
ba conſecrationis ut etiam tunc reincipi
atur qui pridie zč. non enim intelligitur
iteratum quod ambigitur eſſe factū zč.
de preſbi. non bapti. apoſtolicam. ſecun
dum fratrem Ny. oximi. in addi. Vnde
ſi preſbitero celebrāti ſuperuenit impe
dimentum aut ille peruenerat ad uerba
conſecrationis euchariſtie & non itera-
bitur illud ſed ſupplebitur conſecratio
ſanguinis & illud quod reſtat: aut nōdū
peruenerat ut quia inceperat partem ꝟ
borum communionis & non perfecerat
& reiterabitur a principio vii. q. i. nihil.
& fit iteratō per eundem ſi fieri poteſt
alias per alium ut ibi nota. ſecundū frā.
in. c. fi. de ſacra. non iteran. Sed quando
per alium expletur ab illo loco ubi dimiſ
ſum eſt ſi ſcitur non intelligas de uerbis
formarum quia ſi prior dixiſſet partem
uerborum conſecrationis corporis uel
ſanguinis & ſecundus reſiduum null⁹ eo
rum conſecraret ſed oportet ꝙ unus di
cat totam formam corporis uel ſanguīs
conſecrandi ſecundum petrum de palu.
& fratrem anto. in dicta ſumma ubi. s. ꝑ
Io. an. in. c. quod ſicut. ad fi. de electio.
& facit. s. q. xxi. Vnde dicit ipſe pe. ſic
ſi ſacerdos moritur in miſſa & neſcitur
ubi dimiſit inchoandum eſt a capite Si
autem certum eſt ubi dimiſit inchoandū
eſt ubi certum eſt ipſum dimiſiſſe ſecūdū
eum in. iiii. di. viii. q. iii. ad fin. Et dicit
Laud. in ſacramentali de ſacram. eucha.
vi. colu. viii. q. ꝙ ſi conſtat ubi dimiſit al
ter abinde incipiet niſi dimiſerit in ꝑte
indiuiſibili uel ſi non conſtat ubi dimiſit
quia incipiet a principio ſub conditione
ſimili de baptiſmo. c. ii. ſecundum eum.

LI. quero quid ſi ſacerdos poſt conſe
crationem corporis: ſed ante conſecrati
onē ſanguinis percipiat aut uinum aut
aquam non eſſe in calice R ñ° ſecundum
tho. in. iii. parte. q. lxxxiii. debet ſtatiz
apponere & conſecrare ſi uero poſt om
nia conſecratōis uerba percipit ꝙ aqua
deſit nihilominus debet procedere quia
appoſitio aque non eſt de neceſſitate ſač
menti nullo autem modo debet aqua ui
no iam conſecrato miſceri ſi uero poſt ip
ſam conſecrationem percipit ꝙ uinū nō
fuerit poſitum ſiquidem hoc percipiat
ante ſumptionem corporis debet depoſi
ta aqua ſi ibi fuerit ponere uinum cum a
qua & reſumere a uerbis conſecrationis
ſanguinis. ſi uero hoc percipit poſt ſump
tionem corporis debet apponere aliam
hoſtiam iterum cum ſanguine ſimul cōſe
crandam & in fine ſumere hoſtiam itez
conſecratam & ſanguinem non obſtante
etiam ſi prius ſumpſit aquam que erat in
calice quia preceptuz de perfectione ſa
cramenti eſt maioris ponderis q̃ prece
ptum quod a ieiunis ſumatur ſecundum
piſa. Idem in ſumma con. li. iii. ti. xxiiii.
q. lx. ad fi. ſecunduz adō. & in ſumma an
to. iii. parte. c. de miſſa. & in ſumma aſtē
ſi ubi. s̃. per pe. de palu. in. iiii. di. xi. q.
i. arti. ii. conclu. v. Vnde dicit Io. an. ꝙ
ſi aqua ſit in calice ſine uino non eſt cali
cis ſacramentum & ideo quandocūq; hoc
perpendet ſacerdos anteq̃ ſumat debet
reincipere uerba per que fit conſecratō
calicis illa videlicet ſimili modo poſtq̃ ce
natum eſt zč. cum omnibus ſequentibus
orationibus que in canone miſſe ſequūt̃
ut per eum in. c. cum marthe. iiii. colu. ō
cele. miſſa. ita tamen ꝙ ſi nondū ſumpſit
corpus xp̄i quando remittit non debet
ſuper hoſtiam conſecratam ſigna facere
que iam facta ſunt ſecundum eum ut per
dominum fran. in dicto. c. cum marthe.
§. queſiuiſti. ubi in. iiii. q. refert Inno. di
cere ꝙ ſi deglutiuit aquam non debz illa
die reiterare ſacramentum quod ſequit̃
Guy. in rationali diuinorum officiorum
li. iiii. in vi. parte miſſe. ad fi. & Ioh. an.
in dicto. c. cum marthe. in. v. colu. Sed a
liqui theologi dicūt ut. s̃. Ad quod. ĭ. q.
liiii. quod admitterē niſi fieri non poſſit
quando populus ſcandalizaretur & dar̃
tur materia male loquendi de preſbite
ris attēta opinione cōtraria &. ĭ. q. liiii.
&. q. lx. Vnde h⁹mōi de facto ꝙ ex cĭpa
miniſter preſbiter ſumpto corpore p⁹
ea ſumpſit aquam credens ſanguinez ali⁹
ſumpſit acetum alius uero poſuit primo
aquam credens uinum in maiori q̃titate
& poſtea parum de uinno. s̃. q. xxxvi.
Si tamen ſupereſt pars corporis puta in
tincta in calice non uideretur neceſſaria
noua conſecratio corporis xp̄i per pre

dicta facit. ī. q. liii. &. lv. LII. quero quid si sacerdos non recolit dixisse ea q̄ in consecratione dicuntur Rn̄° secundū tho. in. iii. parte. q. lxxxiii. non debet ex hoc turbari nō enī q̄ multa dicit recolit omnium que dixit: tamē si probabiliter sibi constet se aliqua obmisisisse que non sunt de necessitate sacramenti non debet resumere immutando sacrificii ordinem sed debet ulterius procedere/si uero certificetur obmisisse aliquid eorum q̄ sunt de necessitate sacramenti scilicet formā consecrationis debet resumi forma ipsa & cetera per ordinem reiterari secundū pisa. Idem in summa confe. eo. ti. q. lxi. Similiter etiam si quis ex lapsu lingue uł imperitia obmitteret uel mutaret uł nō bene proferret aliquam sillabaz a parte post nihil est iterandum arg. de consec. di. iiii. retulerunt. secunduz Ny. in addi. & in summa antoni. iii. parte. c. de missa.

LIII. quero quid si propter frigus uel ex negligentia hostia dilabitur in calicem Rn̄° secundum tho. ubi. s̄. q̄ soluz minima pars hostie mittatur in calicem hoc respicit corpus xp̄i misticuz & ideo huius pretermissio non facit imperfectionem sacramenti ut per hoc sit necesse aliquid iterari secundum pisa. & siue dubitatur ante fractionez siue post quia similiter nec obmissio fractionis facit imperfectionem sacramenti ut in summa conf. eo. ti. q. lxii. secundum eundem thomam secundum fratrem Ny. in addi. sed si medietas hostie labitur potest & debz alia medietas que remanet diuidi in duas p̄tes cum apte possit hoc fieri ut sit significatio. si autem tota dilabitur si non est tota madida sed aliqua pars & potest cōmode extrahi de calice & adhuc diui di sine multa contractatione partis maō facte debet fieri prout melius potest: Item si sumendo sanguinem remanet p̄s hostie in calicez misse in fundo calicis potest digito ad labium calicis adduci & sic sumi secundum fratrem antonium post theologos ubi supra. ad hoc. ī. q. lvi.

LIIII. quero quid si sacerdos infra missam aduertat hostiam non esse triticeam uel esse corruptam: Rn̄° secundū pe. dicendum q̄ si ante consecrationem adꝫ tit remota illa hostia aliam ponat & a canone reincipiat. si uero post consecratio nem idem fiat ponendo aliam hostiaz & eam sumendo sed & nihilominus postea illā primā hostiā sumat uł aliis sumendā tradat aut reuerēter reseruet. si uero ad uerterit postq̄ sumpserit in isto casu uari ant doctores secundum pisa. naz idē pe. & glo. Ray. sentiūt q̄ hoc casu sacerdos nō celebret itez. qa ieiunus nō est ut in summa confe. eo. ti. q. xciii. secunduz fratrem Ny. in addi. tho. tamen in. iii. p̄te. tenet q̄ debet ponere aliam hostiam & consecrare & sumere quia precptū de p̄fectione sacramenti maioris est ponderis q̄ preceptum q̄ a ieiunis sumatur ut s̄. q. li. secundum pisa. Riccar. dicit q̄ si sacerdos iam sumpsit hostiam dictam id est non consecratam secundum quosdam debet nihilominus sumere calicem consecratum idest sanguinem xp̄i q̄uis non sit ieiunus quia necessitas eum cogit ne sanguis remaneat sic inassumptus: Sed si iā sumpsit utrumq̄ scilicet hostiam non consecratam & calicem consecratum uel econuerso dicit q̄ non debet illa die aliaz hostiam consecrare quia ieiunus non est dicit frater antonius q̄ opi. tho. uidetur ī hoc notabilior scilicet q̄ aliaz consecret propter rationem ab eo assignatam ut p̄ eum in dicta summa. c. de missa. & per pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. i. arti. ii. conclusione iiii. & uide. s̄. q. li. & qō ibi dixi

LV. quero quid si musca uel arena in calicem ceciderit aut uenenum mixtum fuerit Rn̄° secundum tho. in. iii. parte. q. lxxxiii. si sacerdos hoc ante consecrationem deprehenderit debet calix ablui & aliud uinum consecrandum poni: si uero aliquid horum post consecrationez acciderit debet animal caute capi & dili gēter lauari & 9buri & ablutō in sacmē tum mitti simul cum cineribus secundum eundem tho. ut in sum. conf. eo. ti. q. vii. Quod si uenenum uel animal uenenosuz esse deprehenditur nullo modo debet sumere nec aliis dare ne calix uite in mortem uertatur sed debet dilgenter in uasculo conseruari & ne sacramentum remaneat imperfectum debet uinum apponi & sacerdos denuo resumere 9secratōem

sanguinis & sacramentum pficere nihil enim abhominabile sumi debet occasione huius sacramenti ar. de consecra. di. ii. si per negligentiam. ubi de hoc nota. secundum fratrem Ny. oximi. post pisa. & in dicta summa fratris antonii. iii. pte c. de missa. & per petrum de palu. ī. iiii. di. xi. q. i. articulo. i. conclusione. v. & p archiadia. in dicto. c. si per negligentiā. ubi sequitur glo. Similiter & prelatus non imponit censuraz nisi uideat expedir̄ ut per doc. in. c. i. de sen. excommu. lib. vi. & in. c. requisiuit. de spon. LVI. quero utrum sacerdos possit seruare eu charistiam R̄i° non ad opus consecrantium sed ad opus morientium sic ut no. de consecra. di. ii. tribus. & de sen. excō muni. permittimus. ut per hostiē. in su. de offi. archipresbite. v̄. vii. debet. & debet sacerdos conseruare plures hostias considerara multitudine populi & loci ī firmitate nec illam reseruet ultra ebdomodam ne putrescat & si nō occcurrerit infirmus ultra ebdomodam sumat sacerdos antiq̄ cum altera noua quam conficiet & alteram innouatam reseruet secundum an. & Ny. in dicto. c. permittimus. unum nota secundum petrum de palu. q̄ si sacerdos post sumptam perfusionez aduertat aliquam particulaz eucharistie q̄tumcunq; minimaz in calice nullo modo debet ipsam accipere si ibi sit species panis cum ibi sit xp̄s & ipse non est ieiun⁹ sed debet in crastinum seruari uel alii ieiuno & dispositio ad cōicandū tradere & sic est intelligendum quod dicitur in dicto. c. tribus. de ministris qui debent sumere portiones sacramenti remanentes scilicet q̄ sint ieiuni secunduz fratrē Ny. in dicta summa ubi. s̄. ad hoc. s̄. q. liii. LVII. quero quid significēt diuisiones hostie quas facit sacerdos R̄i° ſm tho. in. iiii. di. xii. triplicem habent significationem: nam primo quidem significat diuisionem que fuit in corpore domini post eius passionez: Secundo distributionem redemptionis per diuersa membra ecclesie: Tertio significatur quod ī corpore xp̄i mistico scilicet in ecclesia q̄dam pars adhuc ē in hoc mūdo & eius tribulationibus & hoc significat pars cō

mesta Illi autem qui iam sunt in celo & corpore & anima ut xp̄s & beata uirgo significāt̄ per partem missam in calicē quia inebriantur ab ubertate dom⁹ dei sed illi q̄ sunt in celo sola aīa & expectāt gloriam quo ad corpus: Similiter & q̄ sunt in purgatorio significāt̄ per partem tertiam que olim in primitiua ecclesia seruabatur usq; ad finem misse secundum pisa. licet hodie non seruetur r̄ma net tamē eadem significatio partium ut in summa confess. eo. ti. q. cxii. & ad predicta facit de consecra. di. ii. triforme. secundum Ny. in addi. uel dic q̄ ex quo trinitas continetur in tribus partibus una pars de siccis sumitur ad laudez dei pro animabus bonorum sicut sunt anime sanctorum: altera pro illis qui in purgatione sunt: tertia pro uiuentib⁹ in sanguine ideſt in peccatis secundum archidi. in dicto. c. triforme. Vnde ecclesia ter pro suis orat uel laudat deum quando scilicet dicit sanctus sanctus sanctus quasi dicat sanctus pro hiis qui regnant in celo: sanctus pro hiis qui patiuntur in purgatorio: Sanctus pro hiis qui peregrinantur in mundo: Et propter hanc eandem rationez hostia sacrata diuiditur in tres partes in altari secundum host. in sum. de pe ni. & remis. §. quibus mortuis. v̄. iii. & ī qualibet parte hostie diuise est totū corpus xp̄i Ioh. an. in. c. coſuluisti. in fi. de cele. missa. ad quod. s̄. q. viii. adde etiaz clarius in dicta summa. anto. iii. parte. c. de missa. & per dominum fran. in rubri. de cele. missa. v̄. etiam. post tho. quid significat fractio hostie. Et nota q̄ corp⁹ xp̄i ad fractionem hostie non frangitur quia non est in hostia modo quātitatiuo ideo hic non frāgitur nec frangeretur etiā dato q̄ esset in se frangibile aut passibile v̄f. in cena secundum petrum de palu. in. iiii. di. xii. circa principium ad quod s̄. q. vi. sed species bene franguntur tamen non est de essentia manducandi quia quod colando uel sorbendo sine diuisiōe trahicitur manducari dicitur etiam solidum quod integruz deglutitur & sic corpus xp̄i uere manducatur ex hoc solo q̄ cum cibo uere trahicitur secundum eūdē ubi etiaz de signatione fractionis hostie

& sic nota pro illis qui non masticāt corpus xpi: LVIII. quero quid sit agēduȝ si stilla sanguīs extra ceciderit R̄n̄° si p negligentiā aliqd ceciderit d sanguine siquidem super tabulam scilicet que solet esse sub pedibus sacerdotis secundum glo. lingua lambatur & tabula radatur sed & si non fuerit tabula locus ipse radetur & comburetur & cinis iuxta altare condetur & sacerdos quadragīta diebus peniteat: Si uero ceciderit super lapidem altaris scilicet quia non erat interposita palla secundum glo. sorbeat sacerdos stillam & tribus diebus peniteat: si super linteuȝ altaris & ad alium linteum stilla peruenerit quatuor diebus peniteat: si superuenerit ad tertiū nouē diebus peniteat: si usq ad quartuȝ. xx. diebus peniteat & abluat ipse sacerdos tribus uicibus linteamina que stilla tetigerit calice supposito aqua iuxta altare condatur de conserra. di. ii. si per negligentiam. posset etiam sumi a sacerdote nisi propter abbominationem dimitterȝ ut ponit tho. in. iii. parte & ut ideȝ dicit in. iiii. di: xiii. cautum est ut pars illa lintei siue palle abscīdatur & comburatur & cinis iuxta altare condatur Idem dicit etiam in. iii. parte. secundum pisa. & q̄ illa aqua ablutionis posset sumi ut. s̄. sequitur & host. in summa de peni. §. que penitentia. v. tricesimusquartus. & de consecra. eccle. §. & quando. v. si per negligentiam. & Io. an. in. c. i. de custo. eucharist. & Laud. de sacramento eucharistie in. xii. colu. viii. q. & ad illud q̄ pars lintei abscīdatur dicit Vbertus q̄ sufficit q̄ lauetur modo predicto secundum fratrem anthoniuȝ ubi. s̄. nec enim aliud uoluit tho. dum dicit cautum est zc. & dicit archidi. post hug. in dicto. c. si per negligētiā. q̄ in dictis caib9 erit penitētia ut tot diebus ieiunet uel tot diebus abstineat a communione sacramentorum & idem dicit ibi glo. ar. xlv. di. c. ii. dicit frater anthoni9 ubi supra q̄ beatus thomas in scripturis dicit q̄ alii dicūt q̄ huiusdiebus debet iniungi penitentia arbitraria pensatis conditionibus persone & negocii & hoc dicit uideri probabilius qa potest hec penitentia minui & addi secūdum conditiones persone & negotii. s̄. §. proximo. q. cxxxii. facit in specu. tit. ii. §. nunc de episcoporum. v. cxxiii. & quod nota. de uerbo. signi. c. nouimus. in fi. Et idem uidetur si ob negligentiaȝ presbiteri hostia consecrata uetustate corrumpatur uel si uermis uel canis illā corrodit uel cōmedit ut scilicet peniteat ut. s̄. dictum est faciunt nota. in. c. i. de custo. eucha. & de conse. di. ii. qui bene.

LIX. quero quid si quis eucharistiā uomuit: R̄n̄° si sit laicus & per ebrietatem uel uoracitatem uomuit. xl. diebus peniteat clerici uero ut monachi presbiteri uel diaconi. lxx. diebus peniteant episcopus lxxx. diebus Si uero causa infirmitatis euomuit septem diebus peniteat de conse. di. ii. si per ebrietatem. & debet uomitus cremari & cinis iuxta altare recondi. s̄. q. proxima. secundum pisa. & per host. in sum. de peni. §. que penitentia. v. xxxv. & ad illud si propter infirmitatem intellige si precessit culpa ut no. in dicto. c. si quis. & facit qd no. de consecra. di. ii. accesserunt. in uerbo adorauerit. & in. c. qui bene. eo. ti. & q̄liter intelligitur penitentia tantorum dieruȝ uide. s̄. §. proximo. q. cxxxiiii. Quid autem agendum de animali cōmedente eucharistiam refert frater anthoni9 opiniones in dicta summa & concludit q̄ si credatur species sacramēti alteratas debet animal comburi & cinis iuxta altare recondi: Sed si factum est ita recens q̄ adhuc creditur species sacramenti permanere in stomacho animalis & tunc debȝ animal exenterari & comburi sed ps hostie ibi reperte debet sumi si eam non horret sacerdos alias reponi & dimitti quousq naturaliter consumatur ad hoc quod no. hosti. in summa de peni. §. que penitentia. v. xliii. & sic mus seu brutum sumit hoc sacramencum ut plene per pe. de palu. de hoc in. iiii. di. ix. q. i. ad finē &. ī. q. lxxxii. LX. quero quid faciet sacerdos qui infra missam r̄cordatur se esse excommunicatum uel suspensum uel non ieiunum uel habere aliquid mortale nondum confessum R̄n̄°. de hoc no. per glo. & doc. vii. q. i. nihil. & in. c. de homine. in fi. de cele. missa. dicunt tho. in. iii.

de pena sacerdoti imponenda qui ex negligentia aliqua gutta sanguinis ceciderit.

parte. & pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. i. articulo. i. q̃ si post consecrationem iam factam horum recordatur nullo modo debet dimittere sed prosequi quia ubi difficultas occurrerit semper accipiẽdũ quod minus habet de periculo. argu. ad hoc xiii. di. nerui. maxime autez est periculosum quod est contra perfectionem huius sacramenti quia hoc est immane sacrilegiuz: minus autem est quod pertinz ad qualitatem sumentis debet ergo ex quo iam consecrauerat predictis non obstantibus perficere & sumere sacramentum & dolere de eo q̃ non est ieiunus uł de peccato quod menti occurrit cum ꝓposito confitendi & satisfaciendi & sic non indigne sed fructuose sumit: Si meminerit se excommunicatum debet assumere propositum petendi absolutionem & sic per inuisibilem pontificem cristuz absoluitur quantum ad hunc actum secũdum thomam. Si uero recordatur alicꝰ horum ante consecrationem siquidem illud solum est peccatum nondum cõfessuz tunc secundum petrum de palu. etiam si sine scandalo posset dimittere missam inchoatam non debet sed sufficit contritio cum propositione confitendi cui concordat tho. sed si posset commode habeꝛ cõfessorem & sine nota quo ad astantes & ante secretas credit pe. q̃ deberet queꝛre: Si aũt illud sit quia est excommunicatus uel non ieiunus dicit tho. q̃ tutiꝰ putaret q̃ dimitteret missam inchoatam ni si graue scandaluz oriretur Petrus dicit q̃ debet dimittere omnino si potest sine scandalo: in nullo autem casu simulet consecrationem quia daret occasionem ydolatriandi quantum in ipso est. dicto. c. de homine. & per fratrem anthonium in dicta summa. iii. parte. c. de missa. & per pe. de palu. ubi. s̃. & nota quia dicitur q̃tuz in ipso est quasi uelit q̃ populus peccatum non incurreret iuxta no. per glo. in. c. uno de reli. & uenera. sanct. in glo. magna. ibi nihilominus preces. & per fran. post Inno. eo. ti. c. i. in. vi. q. dicit̃ autez missa proprie inchoari post ymnũ angelicum ut dicit dominus fran. in. c. q̃ sicut. de elect. & ad premissa uide. ĩ. q. lxxiiii. & sequen. LXI. quero an sit preceptuz presbiteris quotidie celebrare videtur q̃ sic xxxi. di. tenere. in fi. dicunt quidam q̃ dicere missam quotidie non est preceptum nec etiam audire quotidie quia nõ est possibile semp: peccat tamen sacerdos qui nunq̃ uult celebrare cum tamen posset quia in uacuum gram̃ dei recepit secundum archidi. de consecra. di. i. sufficit. pro quo facit. c. fi. de priuile. li. vi. & adde antho. de bu. in. c. uŕa. v. nota q̃ sacramenta. & in. iii. carta. vn de frater anthonius in dicta summa. iii. parte. c. de missa. refert dicta dictorum & inter alios tho. in. iii. parte dicentem q̃ saltem tenetur celebrare in precipuis festis & maxime in illis diebus in quibꝰ fideles consueuerunt communicare sic ergo peccat sacerdos qui nunq̃ celebrat licet non habeat curam animarum cũ ei concessa sit sibi potestas nobilissima reus erit negligentie: secꝰ erit de aliis actibꝰ ordinum qui pertinent ad corpus cristi misticum ut ligare soluere baptizare & docere nã qui nõ teneẽ alias p̃latõe uel subiectione potest ab istis actibus sine peccato cessare ut ibi plene & per pe. de palu. in. iiii. di. xiii. q. ii. in principio Vnde q̃ in omi die dicatur non est prohibitum ut in. c. consuluisti. de cele. miss. tamen q̃ quotidie celebretur nec laudat nec uituperat august. de consecra. di. ii. quotidie. secundum dominum dominicuz in dicto. c. consuluisti. Vnde debet celebrare missam quanto frequentiꝰ potest salua honestate ut per Inno. & fran. in c. significatum. de preben. decet tamen eẽm omni die interesse misse ut in dicto c. fi. & quod no. in dicta clemen. i. in uerbo canonicas. de cele. missa. & in clemẽ. de excessi. prela. in fi. & ad predicta facit. ĩ. q. xciii. & no. q̃ presbiteri secula res debent celebrare in die iouis sancti ut colligitur xxxi. di. tenere. & de consecra. di. i. uisuz. & di. iii. c. sabbato. cuz ibi notatis per glo. & archi. & per no. per petrum de palu. in. iiii. di. xiii. q. ii. arti. iii. conclusione. ii. licet religiosi unaz missam tantum celebrent in qualibet ecclesiarum suarum: LXII. quero de missa: Rñ° proprie dicitur in tempore sacrificii qñ cathecumini foras mittunt

quando leuita clamat si quis remanserit cathecuminus exeat foras & inde missa quia sacramētis altaris interesse nō pīt quia nondum regenerati noscuntur ꝫm Hug. & papiam. ut refert archidia. de consecre. di. i. episcopus. ii. ubi etiam dicit ꝙ potest dici missa idest nuntia que p̄ces nostras feret & mittat ad deum. uel dic ꝙ missa grece latine interpretatur īterpellatio pro plebe idest intercessio ꝙ populo ut no. archidia. ea. di. omnis. uel dicitur missa eo ꝙ missus celestis ad consecrandum uiuificum corpus xp̄i aduenit secundum archidia. de consecra. di. ii. quid sit. & adde ꝙ qui celebrat missā nō dictis matutinis peccat qui autem celebrat anteq̄ primam dicat nō peccat mortaliter nisi consuetudo contraria sit aut contra statutum synodale aut prouintiale secundum Rodon. ut in summa asten. li. iiii. ti. viii. §. postea considerandum. & ritu. in. v. colu. si tamen cessante consuetudine de qua supra: presbiter diceret missam ante ortum solis non dicta prima uidetur ꝙ non peccaret quia nondum uenerat hora prime & sic de aliis arg. c. i. de cele. missa. Et nota ꝙ quando missa ꝙ alio celebratur etiam mortale quod in illius conscientia delet non per modum sacramenti quod solum prodest suscipienti sed per modum sacrificii ex merito passionis xp̄i quo sibi uenia impetratur idest gratia cōtritionis vnde nec maius donū̄ potest homo homini facere q̄ sibi missaꝫ dare aut pro eo celebrare hoc enim est singulare in hoc sacramento ꝙ pro alio potest offerri & suscipi non sic autem de aliis secundum petrum de palu. in. iiii. di. xii. q. i. articulo. iii. conclusione. ii. vnde educit uinctos de lacu ut patet ꝑ exempla gregorii plura. iiii. dyalogo. & beatus Bernard⁹ in uita beati malechie narrat sororem illius per missas eius de purgatorio liberatam secundum eundeꝫ in. iii. conclusione in fi. Si ergo in purgatorio aliq' exñtes sic sunt dispositi ꝙ un⁹ una missa & non minori suffragio liberā dus ē & sint multi tales vnde missa ꝑ oībus istis dicta neminem eripit sed dicta pro quocunq; statim euꝫ eripit & sic diutius singuli tenerentur vnde promittēs sigillatim diuersis unam missam non liberatur celebrando unam pro omnibus sci licet a toto licet liberetur a tanto ad qđ s. §. ꝓximo. q. cxii. cū min⁹ soluit q̄ debeat posset tamen talis excusari ita ꝙ ī totum liberetur quinq; modis Primo ꝓpter impossibilitatem celebrandi. ꝑ quolibet specialiter puta si collegiuꝫ saluo officio ad quod est ꝫinstitutum non potest soluere plus q̄ tres uel duas missas aut religioso post q̄ promisit imponantur a superiore alie misse quia difficultas ꝫsolutionis & si non liberat tamen excusat: ¶Secundo propter consuetudinem maxime apud eum qui scit uel scire tenetur quia scienti dolus non infertur sicut de parrochianis qui petunt missas a curatis aut relinquentes anniuersarium canonicis: Tertio propter conuentionem si exp̄sse hoc dicat promittens quia contract⁹ ex conuentione legem accipiunt quod etiā sufficit dicere executori quia cui committit testator distributionem pecunie promissa uidetur etiam commissum de ordinatione misse procurande: Quarto ꝓpter recompensationem quia non refert quid ex equipollētibus fiat ut si in aliis missis uel suffragiis recompensetur sicut apud predicatores missa dicenda pro cōuentu īponit̄ uni fratri Quīto propter suppletionemꝫ dei missa tamen dicta pro pluribus simul non tantum ualet cuilibꝫ illorum q̄tum si pro illo solo diceretur ni si summus sacerdos suppleat ad quod. s. in notabilibus. v. notabili qui autē specialiter petit missaꝫ pro se uel amico suo uiuo uel mortuo intendit habere per se totam missam ad satisfaciendum cum nō possit habere eam totus ad merendum quia nullum meritum potest esse singulariter quin omnes boni participent sed satisfactio sic ut plenius per petrum de palu. in. iiii. di. xlv. q. ii. articulo. ii. conclusione. iiii. & v. ergo tutior modus est ꝙ intimetur illi ꝙ cum alias missas habeaꝫ ego faciam in tantis missis commemoratione de te uel illius anima quod multi faciūt per predicta: LXIII. quero de ordinatione misse: Rn̄° uide per fran. plene post tho. in rubri. de cele. missa. & aliqua dicam & primo ꝙ olim missa nō cuꝫ

Ordinario Misse a quo et quo tracta

tanto apparatu nec cum tanta solemnita te cantabatur Primo enim ab apostolis dicebantur illa uerba tantum in celebra tione misse que domin⁹ dixit hoc est cor pus meuz sed postea apostoli addiderūt dominicam orationez & hec consuetudo apostolorum adhuc representatur singu lis ānis in sancto die ueneris eo excepto q̄ illo die non consecratur: postea tertio iidem apostoli uel eorum successores in stituerunt ut epistola & euangelium le gerentur ante sacrificium: primo enim epistola legebatur & postea euangeliū Tertio dominica oratio: Quarto dicebā tur v̄ba domini & tūc officiū misse incho abatur a lectore qui mos in sabbato san cto pēthecosten adhuc retinetur postea sancti patres & apostolici uiri illas solē nitates quas nunc habet missa addide runt ut alex. Gelasius Gregorius. Leo. Celestinus. Damasus. zc̄. canonem missz dicit Greg. esse compositum a quodam scolastico: Apostolici tamē ibi mīta addi derunt Alexander enī ibi dominice pas sionis commemorationē fieri iussit: Gre gorius prim⁹ addidit dieſq̄ nostros zc̄. usq̄ per xp̄m magnus Leo addidit san ctum sacrificium immaculatam hostiam Celestinus addidit introitum misse & sic diuersi diuersa diuersis temporibus ad diderunt secundum bug. Et nota q̄ octa uum concilium africanum cui beat⁹ Au gustinus interfuit ita constituit nulle p̄ ces uel orationes uel misse uel prefatio nes uel commendationes uel manus īpo sitiones dicantur nisi in concilio fuerint approbate secundum Innocentium terti um ut refert archidia. de consecra. di. i. Iacobus. adde dicit textus de consecra. di. i. de ymnis. in fi. obsecro igitur pri mo omnium fieri obsecrationes oratio nes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominib⁹ zc̄. per que uer ba a postolus tradidit omni ecclesie for mam qualiter debent missarum solemnia celebrare & aperte distinguit quatuor partes misse. & dic primo omnium ideſt ante omnia in serie misse cuius prima est pars usq̄ ad offertorium, obsecrationes orationes, hec est secunda pars misse & extenditur usq̄ ad finem dominice orati onis & dicitur missa orationis, postulati ones hec est tertia pars misse & extendi tur usq̄ ad communionem & dicit missa postulationis, gratiarum actiones hec est quarta pars misse & protēditur usq̄ ad finem & dicitur missa gratiarum acti onis: Et nota q̄ obsecrationes sunt que dicuntur in missa usq̄ ad offertoriuz, que exinde dicuntur usq̄ in finem dominice orationis sunt orationes, que exinde di cuntur usq̄ ad communionem dicuntur postulationes, que postea dicuntur usq̄ in finem sunt gratiarum actiones, uel dic q̄ obsecrationes sunt adiurationes pro malis uitandis uel remouēdis: orationes sunt pro uirturib⁹ & bonis spiritualib⁹ uel bonis temporalibus habēdis: postu lationes fiunt pro celesti gloria habēda actiones gratiarum sunt de p̄ceptis bo nis uel uitatis malis secunduz bug. Itez nota q̄ secunda pars misse quatuor ha bet distinctiones. Prima dicitur secreta. Secunda dicitur prefatio. Tertia dicit canon. Quarta dicitur domīca oratio cū sua prefatione scilicet preceptis saluta ribus zc̄. & protenditur pars ista usq̄ sed libera nos a malo: exīde sequitur ter tia pars & dicitur missa postulationis usq̄ ad communionem ut supradictum ē secundum bug. ut refert archi. de conse. di. i. de ymmis. Ex hiis nota q̄ canon mis se dicitur ab illo loco uidelicet te igitur clementissime pater zc̄ usq̄ ad prefatio nem dominice orationis uidelicet prece ptis zc̄. strictius dicitur canon misse solū pro uerbis q̄bus fit transsubstātiatio ut dicit Io. an. & dominus dominicus in .c. cum marthe. in prin. de celebra. missa. & quod no. Inno. de canone. in. c. nuper de sen. excommnni. facit. s̄. q. v. in fi. & li. q. &. ī. q. proxima &. q. lxxiiii. ubi uideas: LXIIII. quero quare v̄ba canonis misse dicuntur secrete: Rn̄° sex de causis prima quia deus cordis non uo cis clamorem attendit Secunda ne sacer dos longo clamor̄ deficiat Tertia ne im pediatur populus orare. Quarta ne uer ba tanti misterii quotidiano usu uilescāt Quīta quia hec ad solū sacerdotē p̄tin ēt Sexta ne uerba canonis sepius audita di scantur a laicis & locis in⁹gruis recitēt

Canon misse

quando leuita clamat si quis remanserit catbecuminus exeat foras & inde missa quia sacramētis altaris interesse nō pñt quia nondum regenerati noscuntur ꝑm Hug. & papiam. ut refert archidia. de consecre. di. i. episcopus. ii. ubi etiam dicit ꝙ potest dici missa idest nuntia que p̄ces nostras feret & mittat ad deum. uel dic ꝙ missa grece latine interpretatur ī terpellatio pro plebe idest intercessio ꝓ populo ut no. archidia. ea. di. omnis. uel dicitur missa eo ꝙ missus celestis ad consecrandum uiuificum corpus xp̄i aduenit at secundum archidia. de consecra. di. ii. quid sit. & adde ꝙ qui celebrat missā nō dictis matutinis peccat qui autem celebrat anteq̄ primam dicat nō peccat mortaliter nisi consuetudo contraria sit aut contra statutum synodale aut prouintiale secundum Rodon. ut in summa asten. li. iiii. ti. viii. §. postea considerandum. ō ritu. in. v. colu. si tamen cessante consuetudine de qua supra: presbiter diceret missam ante ortum solis non dicta prima uidetur ꝙ non peccaret quia nondū uenerat bora prime & sic de aliis arg. c. i. de cele. missa. Et nota ꝙ quando missa ꝓ alio celebratur etiam mortale quod in illius conscientia delet non per modum sacramenti quod solum prodest suscipienti sed per modum sacrificii ex merito passionis xp̄i quo sibi uenia impetratur idest gratia cōtritionis vnde nec maius donū̄ potest homo homini facere q̄ sibi missaꝫ dare aut pro eo celebrare hoc enim est singulare in hoc sacramento ꝙ pro alio potest offerri & suscipi non sic autem de aliis secundum petrum de palu. in. iiii. di. xii. q. i. articulo. iii. conclusione. ii. vnde educit unctos de lacu ut patet ꝑ exempla gregorii plura. iiii. dyalogo. & beatus Bernardꝰ in uita beati malechie narrat sororem illius per missas eius de purgatorio liberatam secundum eundeꝫ in. iii. conclusione in fi. Si ergo in purgatorio aliq' exñtes sic sunt dispositi ꝙ unꝰ una missa & non minori suffragio liberā dus ē & sint multi tales vnde missa ꝓ oī bus istis dicta neminem eripit sed dicta pro quocunq; statim euꝫ eripit & sic diutius singuli tenerentur vnde promittēs sigillatim diuersis unam missam non liberatur celebrando unam pro omnibus sci licet a toto licet liberetur a tanto ad qđ s. §. ꝓximo. q. cxii. cū minꝰ soluit q̄ debeat posset tamen talis excusari ita ꝙ ī totum liberetur quinq; modis Primo ꝓpter impossibilitatem celebrandi ꝓ quolibet specialiter puta si collegiuꝫ saluo officio ad quod est ꝓstitutum non potest soluere plusq̄ tres uel duas missas aut religioso postq̄ promisit imponantur a superiore alie misse quia difficultas ꝙsoluti onis & si non liberat tamen excusat: ¶Secundo propter consuetudinem maxime apud eum qui scit uel scire tenetur quia scienti dolus non infertur sicut de parrochianis qui petunt missas a curatis aut relinquentes anniuersarium canonicis: Tertio propter conuentionem si exp̄sse hoc dicat promittens quia contractꝰ ex conuentione legem accipiunt quod etiā sufficit dicere executori quia cui commisit testator distributionem pecunie promissa uidetur etiam commissum de ordinatione misse procurande: Quarto ꝓpter recompensationem quia non refert quid ex equipollētibus fiat ut si in aliis missis uel suffragiis recompēsetur sicut apud predicatores missa dicenda pro cōuentu īponit̄ uni fratri Quīto propter suppletionemꝫ dei missa tamen dicta pro pluribus simul non tantum ualet cuilibꝫ illorum q̄tum si pro illo solo diceretur nisi summus sacerdos suppleat ad quod. s. in notabilibus. v. notabili qui autē specialiter petit missaꝫ pro se uel amico suo uiuo uel mortuo intendit habere per se totam missam ad satisfaciendum cum nō possit habere eam totus ad merendum quia nullum meritum potest esse singulariter quin omnes boni participent sed satisfactio sic ut plenius per petrum de palu. in. iiii. di. xlv. q. ii. articulo. ii. conclusione. iiii. & v. ergo tutior modus est ꝙ intimetur illi ꝙ cum alias missas habeaꝫ ego faciam in tantis missis commemoratione de te uel illius anima quod multi faciūt per predicta: LXIII. quero de ordinatione misse: Rñ° uide per fran. plene post tho. in rubri. de cele. missa. & aliqua dicam & primo ꝙ olim missa nō cuꝫ

Ordinario Misse a quo et quo fuerit

tanto apparatu nec cum tanta solemnita
te cantabatur Primo enim ab apostolis
dicebantur illa uerba tantum in celebra
tione misse que dom[in]9 dixit hoc est cor
pus meuz sed postea apostoli addiderūt
dominicam orationez & hec consuetudo
apostolorum adhuc representatur singu
lis ānis in sancto die ueneris eo excepto
q illo die non consecratur: postea tertio
idem apostoli uel eorum successores in
stituerunt ut epistola & euangelium le
gerentur ante sacrificium: primo enim
epistola legebatur & postea euangeliū
Tertio dominica oratio: Quarto dicebā
tur v̄ba domini & tūc officiū misse incho
abatur a lectore qui mos in sabbato san
cto pēthecosten adhuc retinetur postea
sancti patres & apostolici uiri illas solē
nitates quas nunc habet missa addide-
runt ut alex. Gelasius Gregorius. Leo.
Celestinus. Damasus. zc̄. canonem misse
dicit Greg. esse compositum a quodam
scolastico: Apostolici tamē ibi m̄ta addi
derunt Alexander enī ibi dominice pas
sionis commemorationē fieri iussit: Gre
gorius prim9 addidit dieq nostros zc̄.
usq per xp̄m magnus Leo addidit san
ctum sacrificium immaculatam hostiam
Celestinus addidit introitum misse & sic
diuersi diuersa diuersis temporibus ad
diderunt secundum bug. Et nota q octa
uum concilium africanum cui beat9 Au
gustinus interfuit ita constituit nulle p̄
ces uel orationes uel misse uel prefatio
nes uel commendationes uel manus īpo
sitiones dicantur nisi in concilio fuerint
approbate secundum Innocentium terti
um ut refert archidia. de consecra. di. i.
Iacobus. adde dicit textus de consecra.
di. i. de ymnis. in fi. obsecro igitur pri
mo omnium fieri obsecrationes oratio
nes, postulationes, gratiarum actiones
pro omnibus hominib9 zc̄. per que uer
ba apostolus tradidit omni ecclesie for
mam qualiter debent missarum solemnia
celebrare & aperte distinguit quatuor
partes misse. & dic primo omnium ideſt
ante omnia in serie misse cuius prima est
pars usq ad offertorium, obsecrationes
orationes, hec est secunda pars misse &
extenditur usq ad finem dominice orati
onis & dicitur missa orationis, postulati
ones hec est tertia pars misse & extendi
tur usq ad communionem & dicit missa
postulationis, gratiarum actiones hec
est quarta pars misse & protēditur usq
ad finem & dicitur missa gratiarum acti
onis: Et nota q obsecrationes sunt que
dicuntur in missa usq ad offertoriuz, que
exinde dicuntur usq in finem dominice
orationis sunt orationes, que exinde di
cuntur usq ad communionem dicuntur
postulationes, que postea dicuntur usq
in finem sunt gratiarum actiones, uel dic
q obsecrationes sunt adiurationes pro
malis uitandis uel remouēdis: orationes
sunt pro uirturib9 & bonis spiritualib9
uel bonis temporalibus habēdis: postu
lationes fiunt pro celesti gloria habēda
actiones gratiarum sunt de pceptis bo
nis uel uitatis malis secunduz bug. Itez
nota q secunda pars misse quatuor ha
bet distinctiones. Prima dicitur secreta.
Secunda dicitur prefatio. Tertia dicit
canon. Quarta dicitur domīca oratio cū
sua prefatione scilicet preceptis saluta
ribus zc̄. & protenditur pars ista usq
sed libera nos a malo: exīde sequitur ter
tia pars & dicitur missa postulationis
usq ad communionem ut supradictum ē
secundum bug. ut refert archi. de conse.
di. i. de ymmis. Ex hiis nota q canon mis
se dicitur ab illo loco uidelicet te igitur
clementissime pater zc̄ usq ad prefatio
nem dominice orationis uidelicet prece
ptis zc̄. strictius dicitur canon misse solū
pro uerbis q̄bus fit transsubstātiatio ut
dicit Io. an. & dominus dominicus in .c.
cum marthe. in prin. de celebra. missa.
& quod no. Inno. de canone. in. c. nuper
de sen. excommnni. facit. s̄. q. v. in fi. &
li. q. &. ī. q. proxima &. q. lxxiiii. ubi
uideas: LXIIII. quero quare v̄ba
canonis misse dicuntur secrete: Rn̄o sex
de causis prima quia deus cordis non uo
cis clamorem attendit Secunda ne sacer
dos longo clamor̄ deficiat Tertia ne im
pediatur populus orare. Quarta ne uer
ba tanti misterii quotidiano usu uilescāt
Quīta quia hec ad solū sacerdotē pt̄r ēt
Sexta ne uerba canonis sepius audita di
scantur a laicis & locis in9gruis recitēt

Canon misse

ſecundum fran. & doc. in. c. cum marthe in principio de celebra. miſſa. & ibi etiã per Io. an. in principio &. ſ. q. proxima in fi. & in rationali diuinorum officiorũ de miſſa. ¶. poſt acclamatum preconium. in. iii. colu. & per hoſti. in ſumma. de celebra. miſſa. §. & quando. v. ſed in canone. & glo. & archi. xi. di. eccleſiaſticarũ.

LXV. quero quare miſſa quotidie celebratur in eccleſia dicit tho. q̃ ſecundum Inno. quartuz quinq̃ de cauſis: primo quia ſemper debet eſſe parata medicina contra quotidiana peccata. Secũdo ut lignum uite ſemper ſit in medio paradiſi. Tertio ut nobis xp̃s quotidie uniatur ſacramentaliter & nos ei ſpiritualiter Quarto ut ſit apud nos iugis memoria paſſionis. Quinto ut uero agno loco tipici quotidie utamur ad ueſperam quẽ iudei ad ueſperam conuertendi eſuriant ſecundum illud pſal. conuertantur ad ueſperam zc̃. ſecundum archidi. de conſec̃. di. ii. ſemel. & quia ſecunduz aliquos die illa qua quis miſſam audit ſine penitentia decedere non poſſet ut no. Io. an. in c. ii. de celebra. miſſa. & dic tipicuz ideſt in figurã eorum que circa xp̃m facta fuerunt in cruce ut dicit archi. de conſe. di. ii. non oportet. facit. xxi. di. in nouo in fi. &. c. i. ad fi. &. l. di. Ibũs. & quod no. archidi. iii. q. vii. poſtulat⁹. & facit c. cum oporteat. de accu. & uide ibi Io. an. facit quod nota. Hoſtien. in ſumma ð tranſſa. epiſcopi. ¶. cuius auctoritate. ad finem & quod no. in clemen. ſi dominuz. de reli. in uerbo frequenter & quod ſuper ea per Ioh. de ymo. & per fran. in v. hoc ẽ memoriale. in prin. LXVI. quero iuxta premiſſa ad quod prodeſt nobis memoria paſſionis: Reſpondeo ad multa obſcurat enim grandia mundi vnde Luce uigeſimotertio. dum ſol obſcuratus eſt ſcilicet in paſſioue quod uerũ fuit ad litteram & moraliter ſignificat q̃ obſcurat in nobis proſperitatez buiꝰ ſeculi quam paruipendimus cum de paſſione cogitamus Item incutit tremorem vnde mathei xxvii. terremotus factus eſt magnus per quod ſignificatur q̃ corda noſtra timent & trement cuz dominꝰ illa reſpicit & cogitant de paſſione eius vnde in pſalmo qui reſpicit terram & facit eam tremere zc̃. Item duriciem cordis emollit mathei. xxvii. Petre ſciſſe ſunt Itẽ a peccato ſuſcitat mathei xxvii. monumenta aperta ſunt & multa corpora ſanctorum que dormierãt ſurrexerũt Item a morſibus demonum ſanat quod ſignificatum fuit numeri. xxi. vbi dominꝰ dixit moyſi fac ſerpentem eneum & erige eum in palo quicunq̃ aſpexerit eum uiuet Item labores penitentie dulcorat quod ſignificatum fuit exodi. xv. ubi dicitur q̃ oſtendit moyſes lignuz quod cũ miſiſſet dominus in aquas marach dulcorati ſunt Itez liberat a morte eterna qð ſignificatum fuit Ioſue vi. c. vbi dicitur q̃ Raab meretrix per filum coccineum quod rubeum eſt ſignificat paſſionem xp̃i ſecundum archi. de conſecra. di. ii. iteratur. & ideo in memoria huius paſſionis erigitur crux ut no. de ſumma trini. in clemen. una. in uerbo cruci. ubi plura de cruce de quo habetur de conſecra. di. iiii. poſtea. & di. v. nunquid. & quod nota. de offi. ordi. ſi canonici. ad fi. li. vi. & an crux inuenta fuerit de ueteri teſtamẽto no. xi. di. eccleſiaſticarum. ubi dicit archidia. q̃ debet confici tribus digitis & terminari in ſiniſtram ad modum crucifixioĩs xp̃i qa primo dextra & poſtea ſiniſtra manus xp̃i fuit crucifixa ſecũdũ eum & quare non celebremus feſtum azime ſicut crucis no. de conſecra. diſt. iii. crucis. LXVII. quero quare ante receptionem euchariſtie per ſacerdotem in miſſa parte hoſtie in calicem datur pax Rñ° quia xp̃s reſurgens pacez populo dedit cuiꝰ reſurrectio per ĩmiſſionem ſignificatur per appoſitionem enĩ ſanguinis ad corpus uel econuerſo ſignificatur reditus anime xp̃i ad corpus & ſic eſt reſurrectio & eſt triplex ratio q̃re datur pax una eſt quia fideles poſt xp̃i mortem & reſurrectionem domini ſui pacem & concordiam angelorum ſe promeruiſſe gratulantur cuius ſignum ẽ oſculum Item quia cum ſint filii dei prĩs & eccleſie matris xii. q. ii. qui abſtulerit fratres ſunt xp̃o & ideo ſunt reficiendi uno pane & ditandi cõi hereditate qð ſimiliter notatur per oſculum Item quia

in oſculo caro carni & ſpirit9 ſpiritui cõ
iungitur ut nos qui carnis propagine de
adam deſcendente coniungimur etiaz ca
ritatis uinculo connectamur qui ergo cõ
nectuntur ſe odientes inde proditoris oſ
culum imitantur deinde poſt oſculum ſu
mit preſbiter euchariſtiam quaſi dicat q
in unitate pacis non eſt nõ accedat quia
non eſt dignus ſumere euchariſtiam &
primo dat̃ homini ſiue uiro quia caput
eſt mĩieris xxxiii.q.v.cũ caput .uir non
dat femine ne ſi caro uiri & femine pro
pius acceſſerint ad libidinem accendant̃
ſecundum Hug. & pet.ut refert archid.
de conſecra.di.ii.pacez. Et adde q̃ iſtud
oſculum ſuccedit loco cõmunionis eucharı
ſtie ut dicit archidi.xxxiii.q.v. uir cum
propria. & de iſto oſculo per doc. in. c.
olim de iniuriis: LXVIII.quero qſ
ſit principalis effectus euchariſtie: Rñ°
ſecundum thomam in.iiii.di. xii. propri
us effectus eius eſt conuerſio hominis in
xp̃m ut dicat cum apoſtolo viuo ego iam
non ego: uiuit autem in me criſtus gal̃.
iii. & hunc ſequuntur duo effectus ſcili
cet augmentum uirtutum & reſtauratõ
deperditorum ſcilicet per peccata uenia
lia uel alios precedentes defectus ſecun
dum thomam ubi.s̃.ſecundum piſa. qua
ſi idem dicunt pe. & alber' ſub diuerſis v̂
bis ut in ſumma confeſſo.li. iii.ti.xxiiii.
q.cxiiii.ſecundum fratrem Ny.in addi.
& formalius dic de effectu huius ſacra
menti per thomam.iii. parte. q. lxxix.
articulo primo & ſeptem ſequentibus.
& facit quod nota.de peni.di.i.magna.
in uerbo pronuntiauit facit quia p̃ ſum
ptionem huius ſacramenti efficimur unũ
corpus cum xp̃o de conſecra.di.ii.in cri
ſto patri. & per archidia.ea.di.quia paſ
ſus dicit etiam dominus fran. in. c. cum
marthe. ¶. q̃ſiuiſti.in.xiiii.q. poſt Lauð.
q̃ effectus huius ſacramenti ſunt plures
Primo enim deuotionem inflammat:
Secundo deducit paſſionem xp̃i ad me
moriam: Tertio fidem confortat: Quar
to ſpem auget: Quinto caritatem accen
dit: Sexto dat uitã gratie: Septimo vnit
xp̃o: Octauo ſpiritualiter eterna conſo
latione reficit. Nono ad optationem ſu
ſtentat: Decimo contra caſum proueni
entẽ ex propria infirmitate munit: Un
decimo contra impulſum demonis remit
tit ardorem concupiſcentie: Duodecimo
purgat peccatum uenialeuerſus. inflam
mat, memorat, ſuſtẽtat, roborat, auget
Hoſtia ſpem, purgat reficit uitam dat &
vnit Cõfirmat fidẽ munit fõitẽq̃ remit
tit Poſſent & alii effectus multi aſſigna
ri Item datur euchariſtia ad robur nec
eſt neganda penitenti de elec.c.ii.&. c.
ſignificaſti. Io.an.in.c.officium.de offi.
archipreſbiter.& adde.ĩ.proximis que
ſtionibus &.lxxxv.q.ad fi. LXIX
quero utrum peccata uenialia poſſint
impedire effectum euchariſtie Rñ° ſe
cundum thomam in.iiii.di.xii.ad hoc ut
ſacramentum hoc plene effectum ſuum
habeat oportet q̃ aſſit actualis deuotio
& quia interdum actualis deuotio impe
diri poteſt abſq̃ mortali peccato poteſt
effectus huiuſmodi ſacramenti impediri
ita q̃ aliquis augmentum gratie non con
ſequatur nec tamẽ reatum mortalis pec
cati ĩcurreret ſz forte r̃atũ uenialis quia
imparatus accedit non enim omne pecca
tum ueniale impedit effectum huius ſac̃
menti ſed ſolum quod tollit actualem de
uotionem que in hoc ſacramento requiri
tur Idem in ſumma confeſſ.li.iii. titulo.
xxiiii. q.cxv.ſecundum fratrem Nyco.
poſt piſa.ubi.s̃.adde.ĩ.proximiſ queſti
onibus: LXX.utrum per hoc ſacra
mentum deleatur ueniale Rñ° ſecunduz
thomam ubi ſupra ſic: non tamen oportz
q̃ ſemper omnia uenialia deleantur ſed
ſecundum menſuram deuotionis poſſz ta
men feruor eſſe tantus q̃ omnia uenialia
deleret Idem pe.idem in ſumma confeſ.
eo.ti.q.cxvi.ſecundum eoſdez facit qð
no.de pe.di.i.magna.in verbo pronun
tiant.ad idem per pe.de palu.in.iiii.di.
xii.q.i.arti.ii.cõcluſione.iii.& arti. iii.
concluſione.i. Et nota q̃ digne ſumenti
bus operatur reparationez feruoris de
perditi, augmentuz uirtutuz fortitudinẽ
earum multiplicationem bonorum ope
rum quia ſacramentum efficit ſpũaliter
illud quod ſua materia repreſentat & re
ficit corporaliter Item ſanctis ad quoz
honorem offertur ut quando pro eis ce
lebratur nihil confert q̃tum ad p̃mium

essentiale vnde missa cantari debet soluz pro illis quos credimus esse in purgato rio secundum pe. de palu. in dicta. q. 1. articulo. ii. conclusione. i. & ii. & de duo decim fructibus huius sacramenti per Laud. de sacramēto eucha. in xvii. colu. &. q. iiii. & dixi. s̄. q. lxviii. LXXI. quero utrum per hoc sacramentum delentur mortalia Rñ° secundum thomam ubi supra non delet mortalia nisi oblita vnde quod dicitur sit ablutio scelerum dupliciter potest intelligi scilicet q uel dicitur crimina abluere in quantum ea impedit uel de his que sunt in hominis conscientia uel memoria Idem in summa confess. eo. ti. q. cxvii. secundum eosdem facit de consecra. di. ii. didicimus. &. s̄. q. lxii. &. ī. q. lxxiii. & per fran. in clementi. si dominum. v. hoc est memoriale post principium & adde q si sit mortale in anima & non sit in conscientia & non sit ignorantia crassa & supina & premissa inquisitōne diligenti & si non sufficienti & elapsum est a memoria tunc remitti tur secundum pe. de palu. in. iiii. di. xii. q. i. articulo. iii. conclusione. ii. Item ua let eucharistia ad remissionem pene actu alis peccati mortalis & uenialis secundum eundem ibidem in. iii. conclusione.

LXXII. q̄ro quo ad communionem seu corporis xp̄i sumptionem dicas q̄ q̄ libet fidelis post q̄ ad annos discretionis peruenerit communicare tenetur saltē in pascate nisi de consilio proprii sacerdotis & propter aliquam rationabilez causam ad tempus abstineat de pe. & remis. omnis. secundum pisa. in uerbo communicare ad hoc. ī. q. xcv. in fi. rationabilis causa est ad faciendam debitam preparationem quā negligēter obm. sit iuxta illud prima corinthcorum. xi. probet autem se ip̄m homo. & sic de pane illo edat non enim conuenit ut qui multis seu magnis peccatis fuerit inuolutus statiz etiam post confessionem accedat ad quod ī. q. cv. Sed si tempus patit̄ debet pluries confiteri & orationibus & ieiuniis & elemosinis se mundum & odoriferum reddere pro quanto tempore suo sacerdoti qui eius nouit conscientie secrera uisum fuerit expedire de pe. di. i. non suffi cit. c. in actione. non autem est iusta causa differendi quia dicat quis se nō posse indulgere uel non uult alienum restituere uel aliud ad quod obligatur facer̄ hic enim nisi peniteat excommunicandus est de consecra. di. ii. si quis intrat. secundum fratrem Ny. oximi. in addi. per petrum de palu. in. iiii. di. xii. q. i. articu. v. ubi etiam dicit q̄ non communicans semel ī anno per hoc non ligatur uinculo irregularitatis uel excommunicationis & adō s̄. ¢. proximo. q. cvii. ubi de pena huius modi & nota q̄ etiam lege euangelica q libet communicare tenetur ut in clem̄. ad nostrum. de hereti. in. v. viii. in glo. ad quod ī. q. lxxxv. & ad premissa uide s̄. §. proximo. q. lxii. & an sufficiat semel in uita communicare. ī. q. cxvi. Et notandum circa communionem q̄ aliqui tenentur credere tantum ut si non sit facultas communicandi: aliqui etiam uenerari ut audientes missam diebus festiuis qui dicuntur spiritualiter māducar̄: aliqui etiā communicare ut in. c. omnis. de peni. & remis. aliqui etiam celebrare ut sacerdotes ut. ī q. lxxxiiii. &. s̄. questione. lxi.

LXXIII. quero an ad communionē quis accedere possit cum conscientia peccati mortalis: Rñ° non ymo mortaliter peccat prima cor. xi. q̄ māducat indigne iudiciū sibi māducat & hoc ipsum ponit tho. in. iiii. di. ix. & addit sic q̄ aliqs sit a peccato omnino immunis non potest p certitudinem sciri prima cor. iii. nihil. mihi conscius sum sed non in hoc iustificatus sum: potest tamen de hoc haberi aliqua coniectura precipue per quatuor signa sicut Bernar. dicit. Primo cū quis deuote audit uerba dei ut Iohānis viii. q̄ ex deo ē uerba dei audit: Secūdo cum quis se promptum ad bene operandum inuenit quia probatio dilectioīs exhibitio est operis ut dicit Grego. iii. cuz quis a peccatis abstinendi in futurum p positum habet. Quarto cum de preterit̄ dolet quia in his uera penitentia secundum Gregorium consistit. unde si aliquis per huiusmodi signa facta diligēti discussione sue conscientie quamuis forte non sufficienti ad communionem deuote accedat aliquo peccato mortali in ipso re

manente quod eius cognitionem preter fugiat non peccat ymo magis ex ui sac̃ menti peccati remissionem consequitur secundum pisa. &. s̃. q. lxxi. concordat p̄ dictis pe. ut in summa confess. li. iii. titu. xxiiii. q. lxix. Ibi etiam dicitur secundū Vl. q̄ tale peccatum de quo proxime dictum est in contritione generali dimissū est licet non ita plene sicut ea q̄ in specie confessus est: Ibi etiam dicitur secundus conscientiam peccati mortalis potest eē multiplex quia aut illa conscięt̄ia surgit ex certitudine sufficienti ut quia scit fornicatum uel simili: aut probabili ut quia morose delectatus est & timet affuisse consensum mortalem: aut ex leui ut homo scrupulosus qui timet de leui delectatione an fuerit peccatum mortale in primo casu ad communionem accedens peccat mortaliter similiter in secundo: Nam in primo contemnit in secundo discrimini se exponit: In tertio non: hoc ītelligeuerum si conscientiam scrupulosam deponat seu illi non consentiat extra de sent. excommuni. inquisitioni. alias non debz accedere quia quicquid fit contra conscientiam edificat ad iebēnam extra de symo. per tuas. ii. & subdit pe. si autem nō habet quis conscientiam peccati mortalis aut hoc est quia preparauit se & discussit preparatione sufficienti diligentissime conscientiam examinando & peritos consulendo aut probabili scilicet cō scientiam suam probabiliter examinādo & confitendo aut negligenti in primo casu non peccat sed remissionem peccatorum etiam si qua latent accipit & meret̄ in secundo non peccat sed tamen remissionem non accipit nec meretur. In tertio uero peccat mortaliter & demer̄t̄ maxime si negligentia sit magna hec ille & debent intelligi secundum predicta scilicet q̄ meritum communionis & effectus nō perdatur propter quamlibet leuem negligentiam secundum fratrem Ny. oxi. in addi. & conclude q̄ peccator sumens hoc sacramentum aut est sibi conscius de peccato mortali aut non: primo casu peccat mortaliter sumendo non contrit9 & non confessus si haberet copiam sacerdotis: Secundo casu quando non est consci9 de peccato mortali & potest esse dupliciter. uno modo quia nescit se hoc cōmisisse peccatum. Secundo quia scit se cōmisisse sed reputat sibi dimissuz fuisse quia credit se contritum esse. Primo modo si non recolit de facto & conscientientiam diligenter discussit & tamen non recolit non peccat accedendo ad sacramentum ymo forte ueniam obliti consequitur ex ui sacramenti sed si non discussit peccat mortaliter: si autez recolit de facto sz nō credit esse peccatum non excusatur quin peccet accedendo nec ignorantia excusat. Qui autem scit se commisisse peccatū credit tamen sibi esse dimissum quia credit se esse contritum & scit se confessum non peccat si sacramentum sumat sed si homo non hz nisi uenialia nunq̄ impedit̄ de consecra. di. ii. si non tanta. si autē homo est contritus sed non 9fessus de mortali non debet communicare quousq̄ cō fessus fuerit nisi necessitas urgeat uel quia est dies pascatis qua tenetur communicare ad quod. ī. q. xcix. uel parrochian9 tenet̄ celebrar̄ nec habet q̄ possit absoluere ad quod. ī. q. proxima. uel p̄ chianus habet casum episcopalem a quo curatus non potest absoluere ad quod. s̄ §. proximo. q. cxvii. tunc enim potest cō municare cum spe confitendi postea. Si autem dubitat utruz sit in mortali & aut ex conscientia scrupulosa & temeraia & communicare non debet quousq̄ deponat talem conscientiam. Si ex probabili coniectura debet conteri & confiteri alias periculo se exponit. Si uero credit se non habere mortale & fecit quod debuit non peccat sed sibi dimittitur ut dictum est si non fecit quod debuit peccat sed minus q̄ si secus secundum pe. de palu. in. iiii. di. ix. q. ii. vbi latius loquit̄ aut ergo communicat cum scit esse in peccato aut cum errat aut cum ignorat per predicta. vnde talis peccator communicans cum conscientia peccati mortalis grauiter peccat plus q̄ crucifixores x̄pi eo respectu quia iste scit x̄pm illi non scierunt secundum pe. ibidem. nam indigne sumens peccat mortaliter de conse. di. ii. si quis intra. in glo. cui arguit̄ ibi mortali peccato subaudi quod cōmitte

pet ſecundum archidi. ibi & ad illud q̄ iudicium ſibi manducat zč. de conſecra. di. ii. timorez. intellige ex eo q̄ ſic ſumit damnationem meretur quia peccat mor taliter ſecundum archidia. ibi & optime ea. di. & ſancta. ubi dicit archid. q̄ non corpus xp̄i ſed temeritas ſua ſibi obeſt ſecundum Hug. ut ibi & facit. s̄. §. proxi mo. q. lvii. & ſequēti. non ergo debet ſu mi niſi ſit in propoſito abſtinendi ab om ni peccato ut in dicto c. quotidie: de con ſecra. di. ii. & ibi no. de pe. & remiſ. qō in te. & nota q̄ non eſt in peccato mor tali qui eſt contritus. s̄. §. proximo. q. cli. in fi. non tamen habeat odium. s̄. q. lxvii. & an ſola contritio ſufficiat ad com munionem. ĭ. q. proxīa ¶ LXXIIII. quero an ſufficiat uolenti communicare q̄ ſit ſolum contritus: Rn̄° non, ymo ſi habeat copiam ſacerdotis qui euz poſſit abſoluere peccat communicando ſine cō feſſione ſi uero non habet copiam tunc ſi imminet neceſſitas communicandi uel celebrandi aut quia timetur ſcandalum populi uel iam incepit miſteriū ſacramē ti uel aliquis infirmus amiſit loquelam & eſt in propoſito confitendi q̄citius po teſt non peccat communicando hec pet. alber. & tho. & Ray. ſecunduz piſa. Idē in ſumma confeſſ. eo. ti. q. lxx. & incipit miſterium ſacramenti ideſt canonē ante q̄ ſacerdos conficiat ſecundum Ray. & ſic ut uidetur poſt offertorium ſecunduz fratrem Ny. in addi. ad quod. s̄. q. liii. in fi. vnde ad principale propoſitum di cit pe. de palu. decima concluſio eſt q̄ ſi eſt contritus & confeſſus ſz ſacerdos nō poteſt abſoluere non propter hoc debz ei euchariſtiam negare in paſcate niſi eſ ſet uinculum ſententie excommunicatio nis. p̄ hoc q̄a non debet ſe ingerere cōmu nioni hominum nec celebrationi diuino rum ut no. in. c. dilectus. i. de reſcrip. p̄ Hoſtien. in ſumma de ſenten. excommuni cationis. §. fi. penultima colu. per doct. in. c. illud. in fi. de cleri. excommu. mini. & in. c. reſponſo. de ſenten. excommuni. & in. c. clerici. de exce. prela. & quia nō ſufficit ſola contritio quo ad eccleſiam p̄ no. per Hoſtien. in ſumma de ſen. excō. §. quis poſſit. ſub. §. ſed quis abſoluet. v.

Non ſufficit ydiota premiſſa confeſſio

ſed nunquid ſi clericꝰ & Io. an. ī. c. cū de ſideres ad fi. eo. ti. cū ſi. facit optīe. c. al ma. de ſenten. excommu. li. vi. quia ſicut ſacerdos contritus quando non habz cui confiteatur propter neceſſitatez poteſt celebrare ſic iſte communicare ſecunduz eum in. iiii. di. ix. q. iiii. ad quod optime s̄. q. proxima. ante fi. & s̄. §. proximo. q. lxxxv. ante finem & omnino uideas eo. §. q. ciii. in fi. & ſic nota pro peregri nis & itinerantibus & forenſibus ut eti am ſi licentiam parrochialis nō habuerīt confitendo alteri & communicando poſ ſunt in paſcate confitendo cuicunq̄ pref bitero cum debita contritione recipere corpus criſti ab ipſis preſbiteris non ſu is parrochialibus propter inſtans tem pus neceſſarie communionis: cum tamen uere ſeu realiter abſoluti non ſunt debēt poſtea confiteri propriis ſacerdotibus per nota. in dictis queſtionibus. lxxxv. &. ciii. &. q. liiii. Si tamen declaretur p̄ papam ſufficere communicare quacunq̄ die anni ut fertur eſſe factum uideretur ceſſare talis neceſſitas communicandi in paſcate. ergo zč. quia tunc communicaī non poſſent & ita poſſet intelligi quod dixit ymo. poſt pau. in clemen. i. de pri uile. ſuper glo. iii. ¶ LXXV. quero an peccator aſpiciendo corpus xp̄i pec cet: Rn̄° q̄ q̄uis exiſtēti in peccato mor tali non liceat communicare ut ſupra. ta men uidendo corpus xp̄i non peccat at tamen ſi interdum per humilitatez abſti net a uidendo laudandus eſt ſecundū tho mam in. iiii. di. ix. concor. alber. dicens q̄ peccator non debet uidēr multo aſpe ctu: heretici uero ſecundum eundem tho mam arcendi ſunt omnino a uiſione ſecū dum piſa. Idem eſt etiam de omnibus in fidelibus ut patet in ſumm confeſſ. eo. ti. q. lxxi. ubi etiam ſupradicta notātur ſecundum adō. ſimiliter non peccat quis tangendo cum timore & reuerentia ut quia erigit hoſtiam de terra & huiuſmo di alias peccat ut Inno. dicit ſecundum piſa. Idem in ſumma confeſſo. eo. tit. q. lxxii. ubi dicitur ſecundum pe. q̄ pecca tor hiis caſibus excuſatur propter neceſ ſitatem & idem Inno. in. c. q̄ in te. de pe ni. & remiſ. & addit q̄ idem ſi ſacerdos

peccator alicui in necessitate constituto eucharistiaz tribuat hec uidentur intelli genda quando peccator est uere contri tus cum proposito confitendi alias est quod sibi possit imputari & ideo non uidetur excusari ut potest colligi ex di ctis .s. q. lxxiii. secundum fratrem Ny. in addi. dicit frater antonius in dicta su. qꝫ peccator aspiciendo corpus cristi non peccat nisi sit prohibitus a usione eiꝰ ut sunt excommunicati & interdicti & quā uis peccator bene faciat si ex deuotione qua se indignum reputat eo uiso inclinet caput in terram quem non sit dignꝰ aspi cere & non uelit sacramentum aspicere melius tamen facit si ex deuotione intu etur secundum pe. de palu. in. iiii. di. ix. q. ii. ad fi. & nota qꝫ peccatum mortale nō priuat aliquē ingressu ecclie ut p Io. an. in. c. uno. de puri. post partuz. sed ad ultimam adō. aduerte quia si oporteret qꝫ esset contritus non esset dubium per id quod dixi. s̄. q. lxxiii. in fi. & esset de indubitabili. preterea tūc peccator ut nō peccet dimitterz hostiam in terra quod esset malefactuz & in dedecꝰ eucharistie ut in summa confesso. li. iii. titu. xxii. q. xxv. &. s̄. ergo zc̄. facit. ī. q. cii. ubi ui deas LXXVI. quero an quilibet cō municās sumere debeat utrumqꝫ scilz. i. corpus & sanguinem cristi, uidetur qꝫ sic quia textus in. c. omnis. de pe. & remi. dicit eucharistiā ad hoc de iude. c. & si iu deos . &. s̄. q. i, sed hoc intelligendū est de sacerdote celebrante & conficiente: nam infirmus uel sanus non celebrās ho die sumit corpus sine uino seu sanguine nam cristus sub utraqꝫ specie est cum im possibile est corpus xp̄i sine sanguine su mi & no. de consecra. di. ii. compimꝰ. ad quod. s̄. q. v. & ideo dicit archidia. post petrum in dicto. c. compimus. qꝫ in sacra mento est ratio significationis & ratio cause: significatio pertinet ad sapientiā sed causalitas ad gratiam, quia ergo gra tia communiter omnibus est necessaria sed non sic sapientia, efficatia uero equa lis est sub utraqꝫ specie sed non significa tio, ideo omnibus traditur sub altera spe cie in qua pōt tradi cum reuerentia & cautela maiori a maioribus uero tantum

ideſt presbiteris sumitur sub utraqꝫ spe cie & dicit petrus qꝫ licet greci bene fa ciant sumendo sub utraqꝫ spē tamen lati ni melius faciunt ratione predicta secun dum archidia. ubi. s̄. ad hoc, s̄. q. xx. & q. xlix. & faciunt no. per archidia. de cō secra. di. ii. in quibus. & in. c. cum omne. & in. c. & sancta. & dicit Lauō. qꝫ non ce lebrans non communicatur cum sangui ne propter periculum effusionis & quia recipiendo corpus ueritatem eius reci pit lz nō totuz sacramentum de consecr. di. ii. relatum. &. c. seque. &. c. si per ne gligentiam. in multis tamen locis cōmu nicaᷓ cū pane & uino ideſt toto sacramē to secundum eum in sacramentali de sac̄ mento eucharistie xii. colu. vii. q. in die tamē sancto ueneris sacerdos ex quo nō celebrat recipit corpus per prius conse cratum absqꝫ sanguine licet infundat p tem in uino & sic presbiteri non conficiē tes communicant absqꝫ sanguine abluen do os cum uino & ultimo communicanti sacerdos dat lotionem digitorum suoruz cum uino quia abstergit cum digito pa tenam supra calicem & lauat digitos cū uino intus calicem & illud uinum tribuit ultimo communicanti, cum enī ipse sacer dos sumpserat perfusionem & sic non es set ieiunus non posset illas particulas que forte remanserint sumere de celeb. missa. ex parte. de consecra. di. ii. trib9. &. xxiii. di. mistruz. cum si. s̄. q. lvi. cū si. &. ī. q. lxxxvii. post medium & ad pre missa uide omnino supra. questiōe. xlix.

LXXVII. quero de cautela cōmu nicantis: Rñ° qꝫ caueat masticare eucha ristiam sicut de alio cibo facit, sed discre te moderate & leuiter anterioribus den tibus terenda & lingua mollificanda ne qua eius particula dentibus adhereat quam forte postmodum spui contingat ut in li. rationali diuinorum officiorum quarta parte misse, de communione sa cerdotis ad finem ibi etiam dicitur qꝫ post sumptum sacramentum non est spuē dum sed petrus de palu. dicit qꝫ conueni enter sumitur per modum manducatōis in. iiii. di. ix. q. i. arti. i. sed uide. s̄. q. lvii ad fi. ubi qꝫ manducari dicitur absqꝫ fra ctione seu masticatione, vnde si cōicans

lingua mollificaret & ita deglutirz dice retur manducare & non esset necessariū abstinendum a sputo cum nullum periculum subsit per predicta unde sacerdos in receptione sanguinis xp̄m sugendo decē ter & sine strepitu debet calicem euacuare quantum potest ut no. Iohan. an. in c. cum marthe. vii. colu. de cele. missaꝝ. & facit. s̄. §. proximo. q. cxxvii. &. s̄. q. proxima. & facit. ī. q. lxxxiii. Item dicat sumens corpus domini nostri ihesu cristi mecum sit in uitam eternam ut in legenda sancti andree & illa que dicuntur domine non sum dignus zc̄. que tamen non sunt substantialia ut per Iob. an. in c. cum apud. de spon. in quinta colu. & adde ad premissa. s̄. §. proximo. questi. xxxiii. LXXVIII. q̄ro quare xp̄s hoc sacramentuz tradidit discipulis post cenam: Rn̄° ut per hoc sacramentū consumationem omnium sacramentorum ueteris testamenti & agni paschalis quem ante manducabant & ceterotum mōstraret ut no. de consecra. di. ii. liquido. & dicit ibi archidia. post Hug. q̄ in illo. c. in v̄. namq̄. non redditur ratio quare post cenam corpus sumi dedit sed quare post omnia scilicet ultimo loco uel dic q̄ xp̄s uoluit primo adimplere legem ueterem & sic sumpta cena ideſt adimpleta lege ueteri uolunt nobis declarare agnum paschalem fuisse preceptum in figuram sui corporis & adde q̄ sacramentum istud fuit institutum pridie passionis de consecra. di. ii. panis. ultra medium & fuit institutum ita tarde ut tanq̄ ultimum maiori memorie traderetur de cōsecra. di. ii. liquido. in fi. secundum Lauð. in sacramentali de sacramēto eucharistie in viii. colu. & plenius per Iohā. de ymo. post eundem in clemen. si dominum. iii. colu. de reł. & ue. san. & nota q̄ apostoli tūc receperunt corpus xp̄i ut puri laici ut s̄. §. iii. q. vii. & ad idem per fran. ibidē in. v̄. transiturus. in notabilibus & in. i. questione post pau. & Lauð. & an semp̄ xp̄s remansit cum apostolis per Fran. post Pau. in dicta clemen. v̄. hoc est memoriale. in tertio notabili uidelicet per gratiam zc̄. et no. in dicto. c. liquido. an sacramenta conficiat pransus de quo etiam nota. de consecra. dist. i. sacramenta.

LXXIX. quero quare xp̄s sumpsit se ipsum seu suum corpus: Rn̄° ut daret illis exemplum sumendi sicut baptizat⁹ est licet non indigeret ut daret exemplū baptizandi non autem sumpsit se quo ad effectum quia non indigebat ut nota. de consecra. di. ii. nec moyses. ubi glo. dat v̄ sus: Rex sedet in cena turba erat duodena: Se tenet in manib⁹ se cibat ipse cib⁹. vnde cristus in cena celebrauit & se ip̄m sacramentaliter communicauit de quo p̄ petrum de palu. in. iiii. di. xi. q. i. arti. vii. ubi de ista communione xp̄i & per Lauð. in sacramentali de sacramento eucharistie in. xii. colu. v̄. circa usum zc̄. subdens q̄ uerum corpus suum dedit zc̄ & nota unum secundum archidiaco. post Lauð. in dicto. c. nec moyses. dicente si dicas deus cōmeditur uel cristus cōmedit bas concedo si dicas deitas cōmeditur nego quia in primis supponitur persona ad hoc. ī. questione sequenti & sequenti facit in simili di. xvi. sexta. post principium &. v̄. v. in ꝯstātinopoli. LXXX quero an cum sumitur istud sacramentum sumatur non solum caro & sanguis xp̄i sed etiam anima & deitas seu diuinitas Hug. dixit q̄ non, quia illa non pertinent ad esum & potuz Alii ut Ber. dicūt contrarium quia sumendo corpus sumo deitatem ad quod. s̄. q. proxima. & anima xp̄i. Nam sumens diuie substantie cristi in illo p̄ticipat alimento de consecra. di. iiii. sicut uerus. bas opi. refert glo. in. c. quid est. ea. di. & uidetur inherere opinioni Hu. sed opinio Ber. est melior etiam secundum theologos quin & si nō sit ibi diuinitas per transsubstantiatōem est tamen per concomitantiaz ut no. ea. di. comperimus. secundum archidia. eo. c. quid sit. ad quod. s̄. q. v. & ideo dicit in summa astensi lib. iiii. §. deinde. post principium q̄ in sacramento est tot⁹ cristus non solum caro sed etiam ossa & nerui & anima est ibi ratione coniunctionis scilicet cum corpore est enim inseparabiliter corpori coniuncta: quantitas autē & alia accidentia sunt ibi ratione insepatōis a corpore: deitas aūt est ibi ratiōe vnionis que nota. & sic materia ꝯsecrat

in ſolum corpus & ſanguinem xp̄i & cor
pus xp̄i eſt ibi per ſacramentum, anima
autem deitas & trinitas ſunt ibi per con
comitantiam ad que. s̄. q. v. viii. &. q.
ix. ibi tertium. &. q. xxi. &. ī. q. lxxxii.

LXXXI. quero quare xp̄s ſumitur in alia ſpecie ideſt carnem & ſanguinem xp̄i ſuſcipimus ſub ſimilitudine ſeu ſub ſpē panis & uini : Rn̄° ne ſit alicui hor ror cruoris & quia contra ius naturale eſt hominem in ſpecie ſua commedere & ne infideles nos irrideant : vnde ſi pa ganus quereret a me quid ſumis cū cor pus xp̄i & ſanguinem ſuſcipis nonne te neor reſpondere humanum corpus & sā guinem ſuſcipio quare ergo dicit Augu ſtinus q̄ taliter non ſumatur quia ridicu lum fieret a paganis, ad hoc ipſe reſpon det aliud eſt quando ſic ſumitur ſub ſpe cie panis & uini : aliud quādo aperte ſub humana ſpecie ſumeretur ut uideretur caro humana & ſanguis humanus. & ſi q̄ rat hereticus quid ſumo ſumendo ſangui nem xp̄i non reſpondebo ei ſumo ſangui nem & hoc propter horrorem nec dicā ſumo unum quia mentirer, ſed dicam ſu mo ſanguinem criſti ſub ſpecie uīnī ſecun dum Lauð. & doct. ut refert archidia. de conſecra. di. ii. & utrum. &. c. ſequen ti. &. s̄. q. xx. & de hoc no. in. c. penulti mo de cele. miſſa. & in. c. i. de ſumma tri nitate ad finez & dicit math. q̄ ideo ſub figura panis & uini fit quia non habe mus in uſu carnem crudam commedēr & ſanguinem bibere de conſecra. di. ii. qd ſit ſanguis. ut per fran. in clemen. ſi domi num. v̄. hoc eſt memoriale. prima queſti one in fi. facit. s̄. queſtione. xi. in. fine.

LXXXII. quero an xp̄s deſcendat in ſtomachum ſumentis : Rn̄° ſic & ibi eſt q̄diu manent ſpecies panis & uini ſe cundum piſa. in. §. euchariſtia. primo. §. qualiter ad quod. s̄. q. viii. glo. tamen in c. non iſte. de conſecra. di. ii. dicit q̄ ſpe cies panis & uini bene uadunt in corpus & ſubdit, ſed nunqd ē ibi ſacramentuz & reſpondet non, quia tam diu eſt ibi ſacra mentum q̄diu eſt corpus ſed q̄diu hoc ſit ideſt uſq̄ ad quem locum procedat per gulam neſcio, ſed licet non ſit ſacramentū dum eſt in corpore ſi tamen quis uomit illum cum ueneratione eſt ſeruanduz qa ſacramentum fuit ſecundum fratrē Ny. oximi in ad̄. de hoc no. ī. c. & ſi iudeos. de iudeis & de conſecra. di. ii. tribus. & in dicto. c. non iſte panis. v̄ refert archi. Hug. credere q̄ tamdiu ſit ſacramentum & tamdiu corpus xp̄i ſit in ſumente do nec ſpecies ſit in ore & ſapor eius nō sen tiatur quod fit ex quo trāſglutitur ſtatiz deſinit eſſe ſacramentum & corpus xp̄i deſinit eſſe in ſumente ſed Hugo. de ſancto uictore dicit q̄ q̄diu manent ille ſpecies ſub illis eſt xp̄s integer vnde ſi intrant uentrez ſub illis manet q̄diu ſunt ibi ſicut ſub ipſa ſpecie eſt i pixide & ue rum eſt ſecundum petrum q̄ non uadit in corp9 ut illud nutriat ſicut ceteri cibi ad q̄ð. s̄. q. ix. Intrat tñ & eſt ibi ſub ſpe cie ſacramentali q̄diu illa durat ſecunduz petrum & hoc etiam tenent theologi ſe cundum archidia. in dicto. c. non iſte. q etiam dixit ea. di. ſi quis per ebrieatez. q̄ aliqui ut bii uoluerunt dicer̄ q̄ corp9 criſti non intrat uentrem quod falſum ē cum ſpecies intrēt & q̄diu ſpecies manēt xp̄s integer latet ſub eis & hoc probat̄ in dicto. c. ſi quis. & dictum. c. non iſte. quod allegatur non obſtat quia pro tan to dicitur q̄ iſte non eſt panis qui uadit in corpus quia non ītrat corpus ſicut ci bus materialis ut ipſum nutriat Intrat tamen & eſt ibi ſub ſpecie ſacramentali & ſic poteſt euomi ut dicitur in dicto. c. ſi quis. ſecundum pe. & archidiaco. idem in ſumma aſtenſi li. iiii. §. deinde conſide randum eſt de uſudi. cens non obſtat q̄ð babetur de conſecra. di. i. tanta. ubi dici tur q̄ q̄diu ſpecies dentibus atteritur tam cito in celum rapitur ſcilicet corpus xp̄i quia intelligitur quādo ſpecies tam diu maſticatur q̄ per digeſtionem que fit in ore non remanet in ſua forma ſecū dum Richardum & Lauð. in ſacramen tali de ſacramento euchariſtie in. xii. co lu. v̄. iiii. quero. idem frater antho. in di cta ſumma tertia parte. c. de miſſa. idem Io. de ymo. in cleme. ſi dominum. in vii. colu. poſt Lauð. de reli. & uenera. ſan. dicens q̄ deſcendit in ſtomachū etiā mu ris illud cōmedentis deus tamen non de facili permittet q̄ animal commedat

illud ar. no. in simili in. c. licet. de ele. ad idem per fran. post doct. in dicta clem. si dominum. v. o singularis in fi. vnde dicit petrus de palu. dic q̄ in stomachum trahicitur & sic emittuntur species per secessum sicut emitteretur substantia panis & uini non aliter propter quod non esset danda eucharistia habenti fluxum q̄ emittit integrum quod sumit sicut nec habenti uomitum secundum eum in. iiii. di. ix. q. i. articulo. ii. & facit. s̄. q. lix. & ī. q. iii. & ad illud dentibus atteratur. ī. q. lxxxiiii. ad fi. LXXXIII. quero an sit sumendum cum reuerentia: Rn̄° sic de peni. & remissi. omnis. ibi reuerenter. & de consecra. dist. ii. qui scelerate. ubi per archi. & quod no. in clemen. ad nostram. v. octauo. de hereti. ad hoc de celebra. missa. sane. secundo respondeo. p̄ quod uidetur q̄ debet flectere genua licet regulariter genua corporis flecti nō debeant de feriis. c. ii. & in. c. decet. de immuni. eccle. & facit de consecra. dist. prima. nullus episcopus. & quod no. archidia. xxv. di. c. i. ubi dicit q̄ cum legit̄ euangelium stamus reuerentur non aūt cum legitur epistola pro quo de consec̄. di. i. apostolica. & quod no. Io. an. in dicto. c. sane. Item debet deferri ad infirmum reuerenter ante pectus cum lumīe precedente est enim candor lucis eterne dicto. c. sane. Item debet conseruari in loco honesto & mundo & firmiter clauso cum lumine lampadis uel cerei secundum petrum de palu. in. iiii. di. xiii. q. ii. in fine & doct. in dicto. c. sane. Item non debet poni in altari loco reliquiarum hostien. in summa de consecra. eccle. §. & q̄liter. LXXXIIII. quero quot modis manducatur xp̄s dic q̄ duobus modis secundum augustinum Vno sacramentaliter & isto modo boni & mali manducant: Alio spūaliter & sic soli boni edūt: Nam spiritualiter māducat qui in unitate xp̄i & ecclesie quam sacramentum significat manet ut patet per magistrum sententiarum in. iiii. di. ix. idem in sum. confess. eo. ti. q. lxvii. & illi dicuntur manere in unitate xp̄i & eccl̄ie qui ei cordiali fide & opere adherent xxiiii. q. iii. de illis. & de consecra. di. ii. credere. in quo. c. patet q̄ duplex est modus manducandi unus spiritualiter deuota fide tm̄ unde ibi dicitur qui credit māducat. alio est fide & debita sacramenti perceptōe secundum fratrem Nicolaum oximi · post pisa. in uerbo communicare. & p̄ Laud. in sacramentali de sacramēto eucharistie xii. colu. v. iii. an mali. facit quod not. de consecra di. ii. quid est. vnde dicit pe. de palu. Secunda conclusio est q̄ est duplex modus manducandi scilicet spiritualiter & sacramentaliter de consecra. di. ii. q̄a passus. & c. qui manducat cum si. vnde aliquis manducat sacramentaliter & spiritualiter ut communicans in fide & caritate. Secūdus neutro modo nec sacramētaliter nec spiritualiter sicut peccator non communicans: Tertius sacramentaliter non spiritualiter sicut peccator fidelis communicans: Quartus spiritualiter & non sacramentaliter ut iustus non cōmunicans sed si habet actu deuotionē ad sacramentum ut deuote audiens missam tunc magis si autem desideret communicare aut celebrare nec possit tunc maxime secundum eum in. iiii. di. ix. q. i. arti. primo. Et subdit in secundo articulo q̄ peccator sumit corpus xp̄i uere & sacramentaliter si habet fidem uel saltem id quod res est & sacramentum ideſt corpus xp̄i uerum siue habeat fidem siue nō & quod dicit glo. de consecra. di. ii. c. trib9 q̄ nisi species dentibus atteratur ad celum rapitur hereticum est & sibi ipsi contradicat zc̄. secundum eundem Item sancti patres manducauerunt xp̄m spiritualiter secundum se non autem de sacramēto nec de cristo prout est in hoc sacramēto secundum eum ibidem secunda conclusione: null9 autem angelus nec bon9 nec malus posset manducare hoc sacramentū ut ibi per eum. LXXXV. quero an quis cogendus sit semel in anno communicare uidetur q̄ nō aliter q̄ disponatur in. c. omnis. de peni. & remissi. si enim esset peccator sumendo peccaret mortaliter. s̄. q. lxxiii. de hoc etiam no. de pe. di. i. qui sanctus. in uerbo remordet. posset tamen cogi ut faceret se dignum ideſt ut peniteat de consec. di. ii. si quis ītrat. & p̄ ant. de bu. in. c. omnis. in. viii. col.

facit quod no. xxx. di. in fi. ubi hoc uidetur sequi archi. allegans etiam ad hoc de consecra. di. ii. hii qui. pro hoc quia existens in peccato compellitur ad penitentiam no. vi. q. i. omnis. & xxvii. q. ii. actio presentium. & in. c. ad audientiaz. de spon. & in. c. fi. de tempori. ordina. & per Io. an. in. c. i. de cleri. coniuga. & Ioban. de ymo. in clemen. i. in principio de peni. & remissi. & quod no. xxiiii. q. iii. quicunq. cum si. & per fran. in dicta clemen. prima oppo. uide tamen antho. de butri. in. c. requisiuit. in fi. de spons. nam compellitur quis in peccato manifesto secus in occulto ut per Antho. de bu. in. c. omnis. in. viii. colu. nec enim in foro penitentiali cadit absoluta compulsio ut no. archidia. in. c. si pauper. de preb. li. vi. sic & alias nolens cogitur ut fiat uolens no. vii. q. i. omnis. & de bap. maiores. in uerbo contrarium. &. xxiii. q. vi. uides. & in. l. iii. §. idem cassius. ff. de tutelis. & in. c. queris. glo. fi. in fin. de eta. & quali. & in. c. cum inter. glo. iii. ō elect. & quod no. in. c. tuas. de usuris & nunquid suspectus quia in anno non communicat cogendus sit communicare Io. an. in. c. omnis. v. colu. remittit ad nota. xxx. di. c. ultimo. Ex hiis uidetur q̄ eucharistia non sit de necessitate salutis ratione sui quasi eius effectus sit necessarius ad salutem cum eius effectus sit cōfirmatio in bono & in gratia quod pertinz ad perfectionem magis q̄ ad necessitatē ad quod. ī. q. cxv. est tamen de necessitate salutis ratione precepti diuini Item precepti ecclesie que statuit q̄ semel in anno sumatur in pascate de pe. & remis. omnis. secundum petrum de palu. in. iiii. di. ix. q. i. in. ii. colu. & nota ex hoc q̄ communio procedit ex precepto diuino dum dixit hoc facite zc̄. &. s̄. q. lxxii. in fine: LXXXVI. quero utrum nocturna pollutio impediat communionem seu celebrationem: Rñ° secundum tho. in. di. ix. ad hoc ut homo digne ad sacramentum accedat tria requiruntur: Pri° mundicia conscientie que non nisi p̄ peccatum tollitur: Secundo requiritur eleuatio mentis ad deum per actualem deuotionem & hec interdum sine peccato amittitur ut per mentis ebetudinem uel occupationem aut euagationez: Tertio mundicia corporalis unde celebrantes uel etiam tracturi aliquod sacramentum propter reuerentiam lauāt manꝰ Itaq̄ primo & principaliter peccatum impedit: Secundo indeuotio seu ebetudo mentis: Tertio corporalis īmunditia & hec tria quandoq̄ concurrunt in aliqua nocturna pollutione quandoq̄ duo ex hiis quandoq̄ unum tantum & secunduz hoc homo magis uel minus impeditur & iō distinguendum est de pollutione que mꝰtipliciter potest contingere & primo q̄dem contingit ex sola dispositione natur̄ & non ex precedenti cogitatione & tūc non est signum alicuius peccati sed pōt ebetudinem mentis inducere si simul cuz ymaginatione contingat immundiciam uero corporalem habet & ideo si necessitas immineat uel deuotio exposcat non impedit precipue quando sine ymaginatione contingit tamen si propter reuerētiam abstineat quis laudād̄ꝰ est & maxime quando talis nature dispositō perpetua non est secundum thomam. Secundo uero potest contingēr̄ ex precedenti cogitatione et hic dicenduz q̄ cogitatio huiusmodi turpium quandoq̄ potest esse sine peccato sicut cum est cogitatio tm̄ ut cum quis disputando de talibus oportz q̄ loquens cogitet: qñq̄ est cū peccato ueniali quando scilicet cogitatio pertingit ad affectionem & in sola delectatōe finitur sine ullo deliberatiuoꝰ sensu quā doq̄ autem est mortale quando scilicet consensus adiungitur & quia cogitationi tali de propinquo est delectatio & delectationi consensus & ideo in dubium uerti potest utrum sequens pollutio ex peccato acciderit uel non & an ueniali uel mortali quando ergo sic dubitatur de p̄cedenti consensu omnino abstinendum ē Si autem non dubitatur sed expresse inueniat quis consensum non precessisse & necessitas urget aut si aliqua potior causa potest accedere aut etiam celebrare q̄ si necessitas uel causa non sit & tamen celebrat non peccat mortaliter sed uenialiter melius est tamen abstinere ꝓpter reuerentiam sacramenti. Tertio potest

pollutio nocturna

contingere ex cibo uel ex potu precedē
ti & tunc idem est iudicium sicut ex illa
pollutione que ex turpi cogitatiōe pro
cessit nisi in tantum q̄ non ita de facili cō
tingit peccari mortaliter ī susceptione ci
bi sicut in cogitatiōe turpi: Quarto po
test contingere ex illusione & quidem si
illusionis causa in nobis precessit idem ē
iudicium quod de cogitatione preceden
ti. Si autem in nobis causa non precessit
ymo potius contraria causa & hoc fre-
quenter accidit & precipue in diebus in
quibus debet communicare aliquis & si
gnum est q̄ dyabolus homini fructuz eu
charistie auferre conatur vnde in tli ca
su consultum fuit cuidam monacho ut in
collationibus patrum legitur q̄ commu
nicaret & sic dyabolus uidens se nō pos
se consequi intentum ab illusione cessauit
generaliter tamen quia causa ex qua cō
tingit non ita de facili potest percipi tu
tius est semper abstinere nisi necessitas
immineat & debet abstineri ut dicitur
secūdū tho. usq̄ ad uigītiquatuor horas
quia in tali spacio natura que per corpo
ralem immundiciaz & mentis ebetudinē
deordinata fuerat reordinatur secundū
pisa. in. §. communicare. ideꝫ in sum. con
fesso. li. iii. titulo. xxiiii. q. lxxiii. ubi eti
am dicitur secundum thomam q̄ pollut9
nisi pollutio habeat ortum ex peccato
mortali deberet celebrare pro alio qui
est in peccato mortali ne ille celebrando
peccaret mortaliter secundum fratrem
Ny. in addi. vnde dicit petrus de palu.
Secunda conclusio est q̄ pollutio impe
dit sumptionem eucharistie & ratione ō
licti si ex delicto procedat & ratione im
mundicie que semper est si citra mediam
noctem accidit uel forte si citra uigintiq̄
tuor horas secundum thomam, impedit
et̄ ratione distractionis mentis quousq̄
sit contritus & confessus nec etiaz eodē
die peccati mortalis communicandum ē
quamuis confessus & contritus si tamen
faceret nō peccaret mortaliter, similiter
immundicia & distractio impediunt nisi
deuotio recompenset aut scandalum im
mineat si tamen cuz celebret ex quo mor
tale non adest mortaliter non peccat, &
si homo probabiliter credat q̄ ex illusio
ne demonis sibi contingat non dimittat
communionem nec celebrationem ut p̄
petrum de palu. in. iiii. di. ix. q. iii. ubi
plīn & hāc materiaz late explicat frater
anthonius in summa. iii. parte. c. ō missa.
tandem colligit q̄ in tribus casib9 absq̄
dubio erit in sua libertate communicare
uel celebrare & precipue cum accidit si
ne turpi ymaginatione nec mētis distra
ctione: Primus casus si eueīt ex casu ubi
nullum credit probabiliter fuisse pecca
tum ex auditu turpium in collatione &
simi. Item si ex superfluitate nature Itē
si ex illusione dyaboli subdit etiaz dictā
opi. pe. de palu. dicentis abstinendū esse
in casu quo abstineri debet quando pol
lutio accidit citra mediam noctem ut su
pra & ad illud quod dicit pisa. quādo co
gitatio pertingit ad affectionem zc̄. In
telligeq̄ non moretur in tali delectatio
ne sed quando delectatio fuit uenialis ut
quia affuit complacentia sensualis non
morosa alias esset peccatum mortale se
cundum magistrum in. iiii. di. xxiiii. & ī
li. compendii theologie. c. de luxuria &
per alexandrum de ales in. ii. in titu. de
peccato ueniali. q. viii. & dixi. s̄. §. q̄xi
. q. lxx. & dicit Laud. q̄ nocturna pollu
tio de se non est peccatum quia abest uo
luntas vi. di. testamentum. quia cuz pro
uenit ex triplici actu uidelicet cogitatio
ne gurgitatione & debilitatione nature
superflua expellentis & talis immundi
tia licet conscientiam non urgeat inducit
tamen ebetationem deuotionis maxime
si cum ymaginatione concussionis eueni
at & ideo abstinendum est a celebratōe
nisi magna necessitas immineat de quo
plene in dicto. c. testm̄. & sequentib9 ut
latius per eum de sacramēto eucharistie
in. xiii. colu. x. q. & de pollutiōe noctur
na per hostien. in summa. de adulteriis.
§. finali. & de celebratione missarum.
§. i. & de consecra. eccl. §. a quo celebrā
da. & de hoc prolixe no. tho. secunda se
cunde. q. clxiii. arti. v. & solz talis noctur
na pollutio naturaliter accidere uel ī mē
se ut dicit Hostien. in summa. de peni. &
remissi. §. que interrogationes. in. iiii. co
lu. ibi peccasti contra naturaz zc̄. aliqui
bus tamen pl9: LXXXVII. quero

an eucharistia sumi dēat a ieiunis: Rñ° corpus xp̄i a ieiunis tantum percipi debet vii. q.i. nihil. de consecra. di. ii. liquido. q̄ in reuerentiam tanti sacramenti ī stitutum est nisi propter necessitatem imminentis mortis ne contingat sine uiatico ex hac uita transire: Est autem sciendum q̄ duplex est ieiunium scilicet nature & ecclesie: Ieiunium nature est quod importat priuationem cuiuscunq̄ preassumpti per modum cibi uel potus tale ieiunium requiritur ad hoc sacramentum & ideo neq̄ post assumptionem aque uł alterius potus aut cibi uel etiam medicine in quantumcunq̄ parua quantitate, licet hoc sacramentuz accipere nec refert utrum aliquid nutriat uel non aut per se aut cum aliis dummodo sumatur per modum cibi uel potus: reliquie tamen cibi remanentis in ore si casualiter transglutiantur non impediunt sumptionem huius sacramenti quia non trahiciuntur p modum cibi uel potus sed per modū sali ue quod euitari non potest: Aliud ē ieiunium ecclesie quod instituitur ad carnis macerationem & tale ieiunium non soluitur per predicta quia non multum nutriunt sed magis ad alterandum sumuntur secundum pisa. in. §. communicare. Idem in summa confe. eo. ti. q. lxiiii. ubi etiam dicit̄ secundum thomam q̄ similiter non impediunt communionem si casualiter recipiantur reliquie aque uel uini quibus os abluitur dummodo non trahiciantur in magna quantitate secundum fratrem Ny. in addi. porro ecclesia diem naturalem incipit a media nocte & ideo si post mediā noctē aliquis aliquid sumpserit p modū cibi uel pot⁹ non pōt ea die sacramentum hoc sumere potest uero si ante mediam noctem nec refert utruz post cibum uel potum dormierit aut etiaz digestus sit q̄tum ad rationem precepti refert autem quantum ad perturbationez mentis quam patiuntur homines ꝓpter insomnitatem uel indigestionem ex quibus si mens multum perturbetur homo redditur ineptus ad sumptionem huius sac̄mēti hec tho. iii. parte. q. lxxx. secū dum pisa. ubi. §. Idem in summa confes. eo. ti. q. lxv. vnde corpus xp̄i a ieiunis tantum recipi debet ut. §. in principio ut scilicet prius ī os & stomachū xp̄iani intret corpus domini q̄ alius cibus pro illo die dicto. c. liquido. nisi īminēte morte ut supra & quod dicitur de consec̄. di. i. sacramenta a ieiunis sumantur excepto die cene habuit locum antiquitus sz nunc est abrogatum & non seruandus secundum petrum & glo. in dicto. c. sacramenta. & in dicto. c. nihil. in glo. pranso. facit dictū. c. liqdo. & quamuis in aliquo casu liceat non ieiuno communicare ut supra nunq̄ tamen licet non ieiuno celebrare nec propter infirmum communicādū nec propter uitandum scandalum quod cunq̄ nec propter preceptum nisi pape qui solus posset in hoc dispensare cum sit preceptū positiuum unde dicitur ī dicto c. nihil. nullus post quantumcunq̄ minimum sumptum cibum aut potum missas facere presumat sed bene liceret non ieiuno prosequi inchoatam prout dicitur §. q. li. & liiii. celebrando autez uel communicando non ieiunus peccat mortaliter ut dicit frater antho. in dicta summa iii. parte. c. de missa. & illud q̄ quis ex causa possit bis celebrare procedit tamē dum sit ieiunus de celebra. miss. ex ꝓte. & ibi per doc. & fran. eo. ti. c. i. in viii. notabili. & in. c. consuluisti. in. ii. &. iii. q. cum si. Et ad illud est autem sciendum q̄ duplex est ieiunium zc̄. Idem per archidia in dicto. c. nihil. & ad illud dūmō sumatur per modum cibi uel potus Intelige a media nocte citra & hoc propter reuerētiā sac̄mēti ut stomach⁹ ꝓ illa die sit nouus secundū petruz de palu. licet aliqui contra & non bene ut in dicta summa antonini & per petrum de pał. ī. iiii. di. viii. q. ii. ubi etiam intelligit de consecra. di. ii. tribus. dum dicit q̄ portōes fragmentorum de reliquiis communionis populi debent sumi a ministris non in crastinum reseruari uidelicet si sunt ieiuni alias secus ut per eum di. ix. q. i. in fi. ad hoc. §. q. lxxvi. in fi. & ad hec facit quod no. antho. de butri. in. c. i. de testi. & ad illud si reliquie cibi transglutiātur zc̄. adde nisi ex intentione & proposito trahicerentur de reliquiis aque uel uini q̄ ō mane os abluit̄ ex q° casualiter

& non ex proposito trabiciũtur licet nõ sint conuerse in saliuam dummodo non trabiciantur in magna quantitate non ĩ pediunt quia non sumuntur per modum cibi uel potus nec hoc intenditur non sic de medicina quia ex intentione bibitur licet non ad nutriendum perfundendo etiã dẽtes sale uel aceto ad medendũ uel lauandum si non deglutitur non impedit de huis autem que sumuntur per moduz degustationis sicut tabernarii & coqui faciunt qui cibum & potum supra lĩguã ponunt ad probandum & statim proici unt uidetur q̃ non impediant cuz nõ glu titur: ex decentia tamen debet quis a ta libus abstinere si uult communicare si au tem ad gustandum sumeret & preter in tentionem descenderet uidetur idem di cendum q̃ de reliquiis aque cuz os ablu tur scilicet q̃ non impedit secundum pe. de palu. & in dicta summa anto. & ad il lud q̃ potest conmunicare si ante medi ã noctem zc̃. adde secundum thomam. iii. parte. q. lxxx. & ideo Io. an. in dicto. c. ex parte. uidetur inherere opinioni quo rundam qui per. c. consuluit. de offi. dele ga. dicunt q̃ abstinui se debet post me diam noctem cuz tunc incipiat dies & sic si parũ ante mediam noctem commedisseuz in principio diei celebrare posset q̃uis parum distaret si autem statim post me diam noctem commedisset non possz etiã post nonam celebrare secundum petruz depalu. in. iiii. di. xiii. q. ii. articulo. ii. in fi. vnde potans post matutinum de se ro dictum potest de mane licite celebra re et similiter abluens multum de mane si aqua intrauerit os uel in ueniat de reli quiis inter dentes & non ex proposito glutiasut per Laud. de sacramento eu charistie. vi. colu. & ad finez pisanelle fa cit quod no. vii. q. i. nihil. & de consecr. di. i. sacramenta. & quod no. Hostien. in summa de consecra. eccle. §. qualiter. in principio vbi inter alia putat q̃ sufficiat celebrare uolenti cibo sumoto si dormie rit uel quieuerit sine dormitione tanto tempore q̃ cibus potuerit esse digestus ar. de accu. si constiterit. & quod ibi per Io. an. in fi. & quod no. in dicto. c. ex p̃ et uestra de celebra. missa. si tamen pres biter celebrauit nõ premissa digestione conficit licet peccet ut per Ny. in dicto c. si constiterit. sed petr. de palu. dicit q̃ istud quod post cibum uel potum nõ dor mierit uel q̃ non sit facta digestio nõ im pedit q̃n ante mediam noctem comme dit uel bibit cum dicantur hec fieri de se ro non obstat. c. si constiterit. de accusa. ubi quidam qui pernoctauerat in taber na sine sumno fuit ecclesia priuatus nam in taberna continue apponitur uinuz & sic est uerisimile q̃ post mediam noctem bibit & postea celebrauit & sic est pre sumptio. iuris & de iure contra quaz nõ admittitur probatio in contrarium uel saltem presumptio iuris cui statur quan do contrarium non probatur quia qui tã diu stetit in taberna usq̃ ad diem non ste tit quin biberit secundum petrum de pa lu. contra facit quod dicitur in dicto. c. nihil. vii. q. i. in glo. pranso. non licz zc̃. vnde securior uideretur opinio canoni starum licet alia sit probabilior & pres tim quia per talia redditur homo ĩept9 ad sumptionem huius sacramẽti ut dicit pisa. & sequuntur theologi ut supra Itẽ dicit Hostien. ubi supra q̃ pransus cele brans conficit licet grauiter peccet qõ dic per eum in summa de sacra vnci. §. a quo & qualiter. v. sed nunquid per ieiu nium. &. §. communia sacramentorum. q. xii. Et ad illud pisanelle de ieiunio ec clesie quod non soluitur per quodlibet p̃ dictorum adde presertim per totum qa non ad nutriendum sed potius ad alterã dum sumitur ut per archidia. post Hug. in dicto. c. nihil. & adde no. per Hostiẽ. in summa de celebra. missa. §. & q̃liter. & per hec melius intelliguntur notata per glo. & doctores in dicto. c. ex p̃te. & adde supra. q. xlix. & questione. lvi.

LXXXVIII. quero utrum post fa

ctam communionem liceat statim cõme dere: Rñ° secundum thomam. iii. parte q. lxxx. in susceptione huius sacramenti requiritur magna deuotio que quidem magis impeditur per precedentia q̃ per sequentia & ita magis est institutum q̃ homines ieiunent ante sumptionem q̃ p9 debet tamen esse aliqua mora inter sum ptionem eius & reliquos cibos vnde &

in missa oratio gratiarum actionis post communionē dicitur & qui communicāt suas priuatas orationes dicunt secundū pisa. sed contra hoc uidetur de consecra. di. ii. tribus. ubi dicitur q̄ qui mane com municauerit usq̄ ad sextam ieiunet z̄c̄. sed ut no. in summa confesso. li. iii. titu. xxiiii. q. lxvi. Sed petrus dicit q̄ hoc de cretum loquitur secundum antiqua tem pora quando raro celebrabāt̄ misse secū dum ergo hanc rationem pe. et̄ hodie ob tinet in raro celebrantib9 uł et̄ nō sepe cōicātib9 putat ergo frater Nic. q̄ quā tum potest cōmode fieri etiam hodie b° decretum debeat seruari contrarium ue ro non procedit nisi ex indeuotione ideo nulla potest consuetudine iuuari extra ð consuetu. c. fi. secūdū eūdem celebrans post communionem debet stare per ma gnum interullum ante q̄ sumat cibum se cundum fred. consilio. cxlv. post mediū Incipit in nomine domini amen quia ius z̄c̄. sic ergo. c. tribus. loquitur de cōsilio non de precpto ut dicit ibi archidi. post Hug. & Hostien. in summa de consecra. eccle. §. & q̄liter. v̄. debet autem dormi re. & per Io. de lig. & docto. in. c. iii. de celebra. missa. uidetur tamen q̄ min9 tē pus requiratur in communicante tantuꝫ q̄ in celebrante uel recipiente etiam san guinem cuius species tardius consumat̄ q̄ corpus & ideo tardi9 commedet alios cibos ob reuerentiam sanguinis adhuc manētis facit. s̄. eo. q. lxxxii. & subdit frater antonius ubi s̄. q̄ communicās de bet multuꝫ cauere ne subito diuertat ad fabulas & uanitates & per petrum de palu. in. iiii. di. viii. q. ii. articulo tertio:

LXXXIX. quero an interdictus suspensus & excommunicatus etiam in iuste communicare debeat: Rn° non q̄a in talibus est defectus rei signate scilicꝫ unitatis corporis mistici secundum pet. & in pisa. in uerbo communicare. & dic corporis mistici idest ecclesie que misti ce dicitur corpus x̄pi ad roma. xii. ibi si cut enim in uno corpore z̄c̄. &. xxiiii. q. prima. ubi sana fides & huius corporis unitas hoc est q̄ fideles debeant inuicē uniri fide & caritate in hoc sacramento signatis unde & uocatur misterium uni tatis de summa trinita. c. i. v̄. una uero. & predictis concordat Vl. & quo ad ex communicatos clarum est nam etiam mi nor excommunicatio separat a percepti one sacramentorum extra de senten. ex communi. c. pennultimo. & reg̃r etiam excommunicatio iniusta timenda est & obseruanda xi. q. iii. c. i. de senten. excō. per tuas. quo ad interdictos dicenduꝫ q̄ etiam' eis denegatur nisi in articulo' mor tis extra de spon. non est nobis. coniun cto. c. quod in te. de peni. & remis. Quo ad suspensos dicendum q̄ tunc eis cōmu nio negatur quando a perceptione sacra mentorum fuerint suspensi secus si ab ali is ut potest colligi ex notatis in sum. con fesso. li. iii. ti. xxxiii. q. lxxxi. ad fi. ubi patet secundum Hostien. q̄ suspensio nō egreditur terminos sententie date & in pisa. in uerbo. suspensus per totum. sed & hoc dictum pe. de quo supra fuit mul tum breue quod & ponitur in summa cō fesso. li. iii. ti. xxiiii. q. lxxiii. in fi. secun dum fratrem Ny. oximi. in addi. ad illd̄. de excommunicato iniuste adde quia ex communicatio etiam iniusta cōtemni nō debet no. in dicto. c. per tuas. & in. c. fi. glo. ii. de penis. & in. c. i. in prin. de sen. excommuni. li. vi. & sic aliter faciens ui detur peccare mortaliter ut no. in. c. q̄ autem. glo. magna. ad fi. de peni. & re. Secus uidetur si sententia excommunica tionis essꝫ nulla & taliter excommunica tus confideret de sua appellatione ut no ta. in. c. solet. ad fi. de senten. excommu. li. vi. & per archidia. in. c. licet. ad fin. eo. ti. & li. & intellige de sententia ordi narii non autem delegati quia illa si sit in iusta seruari non expedit ut per archid. in. c. primo. glo. fi. de offi. deleg. per In no. in. c. cum olim abbas. de off. delega. in fi. cum si. & ad illud q̄ suspensio non egreditur terminos adde per doct. in. c. ii. de cleri. excommuni. minist. & in spe. de dispen. §. iuxta. in. viii. colu. v̄. quid si presbiter. cum si. adde q̄ similiter inter dictum posset esse speciale in personam & ad certum actum seu ministerium no. c. presenti. de sen. excommu. li. vi. cū si.

XC. quero utrum actus matrimonia lis impediat a cōmunione: Rn° secūduꝫ

arbg quingales q̄d impedit communion

thomam in. iii. parte. q. lxxx. coitus cõ
iugalis si sit sine peccato puta causa pro
lis generande uel causa reddendi debitũ
non aliter impedit nisi sicut dictuz est. s̃.
q. viii. de pollutione nocturna que acci
dit sine peccato scilicet propter immun
diciam corporalem & mentis distractio
nem in tali casu ergo ut dicit gregorius
suo sunt iudicio relinquendi secundum pi
sa. hoc habetur in. c. uir. ĩ. allegato secũ
dum adð. sed qui uoluptate dominante
coniugi miscetur prohiberi debet ab hº
sacramento xxxiii. q. iiii. uir cuz ꝓpria.
secundum pisa. Idem in summa confesso.
eo. ti. q. lxxv. & additur secundum alb.
super. iiii. senten·di. xxxii. ꝙ exigens in
firmitate ductus primo moneri debz ne
accedat si tamen omnibus modis ex de-
uotione se ingerat non est prohibendus
glo. etiam in. c. omnis homo. de consecr.
di. ii. dicit ꝙ illud quod ibi dicitur de ab
stinendo ab uxore ante communionez cõ
silium non preceptum est per dictum. c.
uir. sed certe uidetur ꝙ communionem
impediat omnis coitus matrimonialis
etiam reddendo ut habetur. xxxiii. q.
iiii. sciatis. ubi Ieronimꝰ dicit fratres ca
rissimi quoniam quicunq; uxori debitum
reddit uacare non potest orationi neq; ð
carnibus agni commedere debet zc̃. qd̃
uero dicitur in dicto. c. uir. potest intel
ligi quando omnino constaret ꝙ in dicto
coitu quis penitus immunis foret ab om
ni uoluptate & mentis ebetudine cuius
contrarium presumitur ut in dicto. c. scia
tis. &. c. uir. ubi dr̃ licita ipsa admixtio
iugis sine uoluptate carnis fieri nõ po
test ergo non solum exactio sed etiã red
ditio matrimonialis debiti communionẽ
impedire regulariter uidetur nisi forte
necessitas immineat uel quis nimis fre-
quenter reddere cogẽtur ne semper uł
nimis diu careret communione vnde &
consilium elibertitanum dicit omnis ho
mo ante sacramenti communionem a ꝓ
pria debet abstinere uxore tribus aut q̃
tuor aut quinq; aut sex aut septez dieb⁹
de consecra. di. ii. omnis homo. & ut pa
tet in summa confesso. dicta. q. lxxv. aſs
iscriptio. di. xiii. dicit bene puto ꝙ sic sit
faciendum si tamen alter coniugum inue
niatur debitum reddere coactus & non
expetere & hoc frequenter facer̃ eo ꝙ
alter etiam illo tempore non uelit absti
nere ego communicare concederem illi
qui reddit inuitus & alteri non qui ex
torquet debitum quando non est extor
quendum quia constat ꝙ etiam illo tẽpo
re reddere tenetur si probabiliter timz
de incontinentia alterius hec ibi secun
dum ergo predicta intelligenda uident̃
super hoc dicta doctorum secundum fra
trem Ny. in addi. & subdit pisa. ubi. s̃.
& secundum alber. etiam post factam cõ
munionem non licet illo die debitum exi
gere nec etiam exactum reddere nisi cuz
difficultate sed tamen contrarium nõ pu
tat esse mortale secundum pisa. fra. Nic.
in addi. credit ꝙ anima hoc agentis ma
le se habet & diuina gratia arida rema
neret ob tantam irreuerentiam cum ꝓp
ter deuotionem & reuerentiam tanti sa
cramenti non solum ab immundicia tali
sed etiam a materiali cibo quantum com
mode fieri possit abstinere deberet de
consecra. dist. ii. tribus. secundum euz di
cit petrus de palu. conclude ꝙ illud qð
dicitur de consecra. dist. ii. omnis homo.
est consilium non preceptum nisi ꝙ die
bus ieiuniorum & orationum non debet
homo petere debitum & maxime septi
mana sancta quando imminet communio
Item cognoscens uxorem reddendo de
bitum uel causa prolis suo iudicio relin
quitur quia nullum peccatum est cõmu
nicare si autez causa delectationis petiit
dabet abstinere Itez in die communiõis
petens debitum causa prolis peccat ue
nialiter reddere aũt omni tempore pe
tenti est licitum ymmo debitum ut ple
nius per petrum de palu. in. iiii. di. ix. q
iii. ad finem & ꝙ. c. omnis homo. sit de
consilio non precepto tenz ibi glo. & ar
chidia. in dicto. c. uir cum propria. nec
etiam frater Ny. se bene firmat nisi q̃te
nus ex decentia unde posset distingui ꝙ
aut quis accedit ad uxorem causa prolis
generande & suo relinquitur arbitrio si
uelit abstinere uel non ut no. in dicto. c.
uir cum propria. & similiter si exactus
causa reddendi debitum ut nota. in dicto
c. omnis homo. tamen consultius esse

abstinere a communione tuꝫ propter re uerentiam sacramenti tum propter du bium ut dicit frater Nic. aut causa incon tinentie seu libidinis exercẽde ad uxorẽ accedit ut dicit tho. ut supra ꝙ debet ab hoc sacramento prohiberi sed ut dixi do ctores intelligunt illud .c. uir cuꝫ ꝓpria. ꝙ contineat consilium non preceptuꝫ & secundum hoc consulitur ei ꝙ abstineat ab ingressu ecclesie paululũ idest usq; ad uesperam & a corpore xp̄i saltem p̄ tres dies dicto .c. omnis homo. quod totum consilium est ut dicit archidia. post Hu. in dicto .c. uir. & hoc credo uerius licet dictum tho. sit securius & seruari expe diret ut no. ꝙ per illud .c. uir cũ ꝓpria. non imponitur certa penitentia ut ibi no ta. sed sequendo tho. ꝙ de precepto de beat abstinere licet ipse et non clare hꝰ dicat esse penitentia ac dicendum pro ut supra de pollutione nocturna contingen te cũ peccato mortali ut ī di. q. lxxxvi. & ideo dicit frater antonius in dicta su. ꝙ si uir exigit debitum causa delectatio nis debet abstinere a communione quia licet ueniale tantum ut sola pollutio non impediat utrumq; simul impedit xxxiii. q. iiii. si causa. tamen communicando non esset mortale quia similiter si eadem die post communionem exegerit non esset mortale secundum petruꝫ de palu. & eti am scias ꝙ sacerdotes ueteris testamen ti abstinebant a thoro in septimana uice sue no. in clemen. cum ex eo. de sente. ex commu. & probatur lxxx. di. plurimos. & ad materiam debiti coniugalis . s̄. §. iiii. q. lix. & ad ultimum dictum pisanel le adde quod idem no. lxxxii. di. propo suisti. in uerbo precipit ubi clarius idez notatur ad predicta uide anto. de bu. in rubrica de spon. in. vi coī. XCI. quero utrum immundicia pure corporalis ī pediat communionem : Rn̄ꝰ secundum thomam in. iiii. di. ix. cum iste cibus non sit corporalis sed mentis magis in eius sumptione considerãda est dispositio mẽ tis q̄ corporis & ideo distinguendꝰ est ꝺ immũdicia corporali quia siue sit perpe tua siue diuturna nullo modo tunc prop ter hoc aliquis abstinere debet ne prop ter immundiciaꝫ corporis perdatur fru ctus mentis sicut accidit ī leprosis & pa tientibus fluxum sanguinis uel seminis si autez sit temporalis & facile purgabi lis tunc si aliquis sit in mente bene dispo situs sumere non prohibetur quãuis & possit ad tempus laudabiliter abstinere propter reuerentiam tanti sacramenti dicto .c. ad eius . secundum pisa. Idem in summa confesso. eo. ti. q. lxxvii. secũduꝫ fratrem Nic. in addi. unde sacerdos leꝓ sus propter scandaluꝫ populi abstinebit se a ministerio quo ad sanos priuatum ta men si non sit nimis deformis non est ꝓ hibendus celebrare secundum Guy . & pisa. in. ꝺ. leprosus . & fratreꝫ antonium in dicta summa. iii. parte. c. de missa. & p̄ pe. de palu. in. iiii. di. ix. q. iii. in fi. sic er go mulier menstrua potest communicaī laudatur tamen si ex reuerentia abstine at no. de pe. di. i. qui sanctus. & an muli er menstruosa debet exigere uel reddeī debituꝫ uide no. v. di. ad eius. & scias ꝙ menstruata mulier dicitur a menstruis idest a superfluitate sanguinis queꝫ per singulos menses mulier profert hec & muliebria nuncupantur & iste sanguis ẽ adeo execrabilis & immundus sicut ait Iulius solinus in li. de mirabilibus mũdi ut eius contactu fruges non germinent arescant arbusta moriantur herbe amit tant arbores fructus nigrescant aera si canes inde ederent in rabiem efferantur non autem solum propter ipsam immun diciam sanguinis a menstruata arcenda est uoluntas sed etiam ne uitiosus fetus ex illo coitu nascatur tũc enim testãte Ie ronimo concepti fetus uiciuꝫ seminis cõ trahunt ita ut leprosi & elefanti ex hac corruptione nascantur & feda corpora in utroq; sexu paruitate uī deformitate membrorum appareant sanies enim cor rupta designatur ut refert archidia. in dicto .c. ad eius. & Io. an. in addi. specu. qui filii sint legit. §. ii. prima colu. & de istis menstruis per pe. de pal. in. iiii. di. xxxii. questione. i. arti. iii. conclusio. iii.

XCII. quero utrũ homo debeat fre quenter corpus xp̄i sumere Rn̄ꝰ secũdũ thomam in. iiii. di. xii. ea que in hoc sac̄ mento geruntur habent similitudineꝫ cũ his que accidũt in corporali nutrimẽto

quia enim fit quasi deperditio continua naturalis humoris per actionem caloris naturalis & exercitium laboris ideo oz frequenter corporalem cibum assumere ad restaurationem deperditi ne perditō continua mortem inducat, similiter autē ex concupiscentia innata & occupatione circa exteriora fit deperditio deuotionis & feruoris secunduz que homo in deum colligitur unde oportet q̄ pluries ō perdita restaurentur ne homo totaliter alienetur a deo sed tamen saltem semel ī anno sumere necesse est .s̄. q. lxxiii. secūdum pisa. olim autem statutū erat q̄ ter in anno uidelicet in natali domini pasca & penthecosten homines cōmunicarēt de consecra. di. ii. & si non frequentius non faciētes uero īter fideles nō hēant ea. di. c. seculares. In primitiua autez ecclesia quotidie communicabant quia ui gebat tunc deuotio maior ut no. in sum. confessorum. li. iii. ti. xxiiii. q. cxix. secūdum fratrem Nic. in addi. expedit ergo frequenter sumere quia sepe peccamus & sepe medela indigemus & quia sumendo semper restaurat deperdita ut per petrum de palu. in. iiii. di. xii. q. i. artic. iiii. conclusione prima. hodie uero non ē preceptum nisi in pasca ut in. c. omnis. d̄ peni. & remi. si tamen uellemus pluries communicare uidetur adhuc relinqui arbitrio cuiuslibet de consecra. di. ii. c. peracta. & ibi nota. &. c. quotidie. ubi dicit archidia. q̄ de accipiendo corpore cristi quotidie uel non, quisquam faciat secundum q̄ credit pie esse faciendum secūdū Hug. Ber. & Pe. &. ī. q. proxima. & sequentibus unde dum text⁹ in. c. omnis. dicit ad minus in pasca ideſt saltem in pasca Io. an. in addi. spe. de iur. om. iudi. §. postremo. iii. colu. XCIII. quero utrum qualibet die sit cōicandum. R̄n° secundum thomam in. iiii. di. xii. in recipiente hoc sacramentum duo requirunt scilicet desiderium coniunctionis ad cristum quod facit amor: & secundo requiritur reuerentia sacramēti que ad donū timoris pertinet Primum incitat ad frequentationem huius sacramenti quotidianam sed secundum retrahit ideo si aliqs exp̄imētaliter cognoscerz ex quotidiana sumptione feruorez amoris augeri & reuerentiam non minui talis deberz quotidie communicare Si autem sentiat reuerentiam minui & feruorem non multum augeri deberet interduz abstinere ut cū maiori reuerentia & deuotione postmodum accederet unde quantū ad hoc unusquisq; relinquendus est iudicio suo secundum pisa. hec fuit sententia augustini ut patet de consecr. di. ii. quotidie. ibi dixerit quispiam z̄c̄. Sed pro ut communiter accidit quotidiana sumptio non est laudabilis uel uituperabilis unde in dicto. c. quotidie. in principio dicit augustinus quotidie eucharistie communionem accipere nec laudo nec uitupero omnibus tamen diebus dominicis communicandum hortor & pro ut no. in summa confesso. in dicta. q. cxix. alber. in li. de missa. in fi. dicit q̄ medium tenere est bonum sci licet aliquando celebrare & aliquando dimittere nisi officiū exigat ut omni die celebretur ad hoc. s̄. q. lxi. de his autē qui omni die mulieres communicāt uidetur q̄ sint reprehendendi qa nimio usu faciunt uilescerere sacramentum & potius ex leuitate mulierum putatur esse desiderium q̄ ex deuotione tantum in scripto. distin. xiii. dicit preparentes se ad communionem per abstinentiam a coitu & uidue siue in castitate uiuentes non debent cohiberi a communione frequenti precipue de mense in mensem secundum solemnitates maiores quia iniuste arcentur qui digni sunt & impie agitur cū eis quando subtrahitur eis cibus salutaris qui datus augeret eis gratiam quam acceperunt secundum fratrem Nic. in adō. & ideo consulendum est bene & deuote uiuentibus ut frequenter sumant hoc sacramentum quia sicut si diu abstineret a cibo corporali corpus debilitatur & ad mortem disponitur Ita abstinere ab isto cibo spirituali animam debilitat feruorem consumit ad mortale inclinat econtrario ex frequenti sumptione huius sacramenti multa bona consequntur secundum fratrem anto. in dicta summa & ad de supra. q. proxima. &. ī. q. sequenti.

XCIIII. quero utrum liceat communicare pluries in die; R̄n° secundū tho.

in.iiii.di.xii.non licet nisi semel ut saltez quantum ad unam diem representet̃ unitas dominice passionis & ut quantum ad aliquid reuerentia sacramento exhibeatur sacerdos autem non solum pro se sed pro aliis celebrat cum sit persona publica necessitate cogente potest pluries in die celebrare ut in pisa. in uerbo missa. Idem in summa confesso.eo.ti.q.cxx.secundum fratrem Nic.post pisa.in uerbo communicare facit.s̃.q.lxi.& predictis concordat pet.de palu.in.iiii.di.xii.q. prima.articulo.iiii.cõclusione.ii.&.iii. & adde q̃ de consuetudine hodie sacerdos nullatenus celebrat nisi semel in die unde forte expediens esset q̃ per papã dispensaretur seu ius innouaretur in locis carentibus presbiteris q̃ possint illi qui sunt ibidem pluries in die celebrare secundum iura antiqua deberent tamen tunc esse ieiuni.s̃.q.lxxxvi. XCV.q̃ ro an esse possit aliqua causa rationabilis excusans a precepto.c.omnis.de pen. & remis.Rñ° sic & primo si forte ratione penitentie iniuncte in aliquibus diebus pascatis a communione aliquis abstinere haberet xxxiii.q.ii. admonere. secundum glo.pe.& archidia.de consecr. di.ii.& si non frequentius ad hoc.s̃.§. proximo.q.lxv.facit.s̃.q.xcii.uel quia ipse erat excommunicatus suspensus uel interdictus.s̃.q.lxxxix.uel non communicat quia usus fuit coitu matrimoniali s̃.q.xc.uel propter immundiciaz corporalem.s̃.q.xci.uł quia timetur de uomitu uel fluxu uel simili.s̃.q.lxxxii. in fi. &.ĩ.q.iii. uel non communicat quia in precedente nocte fuit pollut9 in somnis s̃.q.lxxxvi.uel ex causa nouiter superueniente ut supra. q.lx. uel quia sacerdos est suspensus excommunicatus uel similis.ĩ.q.ci.uel quia pro tunc non bene est dispositus & sacerdos distulit ad tempus.s̃.q.lxxxv.&.ĩ.q.iii.&.q.cxix.uł quia uult se preparare.s̃.q. lxxii. & sequenti.uel etiam non tenetur pro tunc confiteri quia non habet ydoneum.s̃. §.proximo.q.liii.in prin.ii.q.lxxxiiii. post principium & quia sacerdos ꝑ tũc uacare nõ potuit.s̃.§.proxĩo.q. xxxiii. &.q.c.&.q.xciii.ubi de aliquibus iustis causis uel quia dispensatuz est per papã ad tempus.s̃.§.proximo.q.xlix.uel qa sacerdos dubitans uoluit consulere episcopuz uel ꝑitos.s̃.§.proxĩo.q.cxxviii. uel quia ille sacerdos fuit conscius peccati.s̃.§.proximo.q.cxix. &.q. lxxxiii. Nota tamen q̃ iste cause & quelibet ip sarz important dilationem confessionis & communionis non autem exonerationem precepti quin confiteri & communicare teneatur ut in.c.omnis.de penit. & remiss.sunt enim de iure diuino.s̃.§. proximo.q.xlvii.&.s̃.q.lxxxv. & notandum q̃ si aliquibus annis deberet qs a communione abstinere & sacerdos circa talem penitentiam arbitrarf̃ur ita q̃ in pasca communicare posset talis astringeretur pro ut traditur in dicto.c.oĩs. per no.s̃.§.proximo.q.cxxxiii. ad fin. & sequenti. & predicando tenuit frater antonius de bitonto XCVI.quero ĩ quotto anno quis communicare tenetur Rñ° textus in.c.omnis.de peni. & re. dicit postq̃ ad annos discretionis puenerit nec aliter aperit unde tho.in.iii.di. ix.dicit q̃ pueris carentibus usu ratiõis qui non possunt dstinguere inter cibum spiritualem & corporalem non debz dari corpus cristi quia ad ipsum exigitur actualis deuotio quam tales pueri habere non possunt sed pueris incipientibus habere discretionem etiam ante perfectam etatem puta cum sint decem uł nouem annorum potest dari si in eis discretionis signa & deuotionis appareant secundum pisa.in uerbo communicare. ad fi.concor.pe.ut in summa confesso.eo. titu.q.lxxxiiii.secundum fratrem Nic. oximi.in addi.aduerte per hoc non est satis factum quesito unde glo.in dicto c.omnis.intelligit annos discretõis quo ad peccandum post septennium immediate non tamen de eucharistia aliquid dicit q̃ post septenniuz similiter communicare teneãtur ergo uidetur glo.sentiř q̃ ad communionem quis non obligetur nisi post pubertatem uidelicet post duodecimum annum in muliere & quartodecimum in masculo sed pro ut dixi.s̃.§.ꝑximo.q.lxi. doctores communiter intelligunt illum tuxtũ in doli capce & sic tam

quo ad confitendum q̃ quo ad communicandum unde petrus de palu. dicit sic intelligitur ergo annus discretionis postq̃ est doli capax ꝙ potest mortaliter peccare ex tunc enim ligatur precepto de cõfessione & per consequens de communione que simul dantur ut per ipsum in. iiii. di. xii. q. i. articul. ii. conclusione. i. in fi. & pueri ante septennium non sunt communicandi sed si habent usum rationis seu aliquam deuotionem & circa nonum uel decimum annum possunt communicari quia innocentia recompensat ignorantiam secundū pe. de palu. in. iiii. di. ix. q. iiii. in fi. & sic ex quo est doli capax & habet usum rationis & discernit cibum spiritualem a corporali ex tunc obligat̃ communicare secundum doc. quod arbitrio boni confessoris relinquendum est l. i. ff. de iure delib. & in. c. decanis. de offi. dele. ℔ satis ob. obiectioẽs quas posui in dicta. q. lxi. cū non uideatur añ pubertatem peruenisse ad annos discretionis quod requirit dictum. c. omnis. & q̃a pueri sunt expertes huius sacramenti ut no. de consecra. di. iiii. hii qui apud. ī fi. & allegat ea. di. in ecclesia. & exponit Io. an. expertes idest sine parte uel extra partem in. c. cum quidam. de tempo. ordi. bonum est tamen ꝙ sequamur communem opinionem ut assuescant communicando ex quo habent usum rationis ut supra. Similiter ubi obseruatur ꝙ ppter reuerentiam eucharistie nõ exhibeatur nisi puberibus non est malum secundum dominum Nic. in. c. omnis. tertia. colu.

XCVII. q̃ro an sufficiat precepto c. omnis. communicando in die cene uel sabbato sancto: Rñ° dicunt quidam ꝙ sic unde domin⁹ abbas ℨ sicilia panormitanus archiepiscopus olim consultus ita dicit an sufficiat ad implendum preceptū ecclesie de sumendo corpus cristi semel ī anno illud sumere ī die cene: Rñ° ꝙ textus dicti. c. omnis. potest duobus mõis intelligi Primo intelligendo pasca pro solemnitate paschali & tunc satis esset recipere in die cene maxime habito respectu ꝙ tunc fuit institutum sacramentum Secundo potest intelligi pasca idest dies resurrectionis & tunc oporteret de necessitate sumere illo die & pro hoc quia appellatione pasce intelligimus de proprio pasca & nõ de die cene ar. in. ¶. quotiens. insti. de iure naturali. & concludit ꝙ in die resurrectionis recipi potest ad satisfaciendum illi. c. & satis cautum essz tunc recipere ut uitentur opiniones tamen putat satisfactum questioni si recipiat in die cene quia in hoc habetur respectus ad solemnitatem paschalem & recipiens in die cene & tunc habet hunc respectuz & preparat se ad festum secūdū eum in dicto. c. omnis. iiii. colu. Alii dicunt ꝙ cum textus in dicto. c. omnis. dicat in pasca & pasca proprie dicitur dies resurrectionis ergo uidetur de necessitate communicandum in ipsa die resurrectionis & non sufficit alio die communicar̃ nisi aliquod iustum impedimentum immineret ut qui de necessitate habuit tñ die dominus prepare & huiusmodi quia forte pro simili casu possent excusari aīs male facerent; tutius ergo est tenere ꝙ ī resurrectione debeat fieri generalis communio cristianorum Si quis autem cõmunicasz alio die ebdomade sancte ex predicatione aliorum inductus per hoc non uidetur condemnādus de mortali secūdū fratrem antonium in dicta sum. sub rub. de eucharistia. & ad finez huius dicti ad de quia errans in iure male intelligendo ius positiuum non peccat mortaliter secundum fran. post Inno. in. c. per tuas. ii. de symo. facit. s̃. ¶. proximo. q. xliii. circa prin. sed quo ad principale propositum credo de iuris rigore ꝙ necessariū sit communicare in die resurrectionis ad satisfaciendum precepto dicitur enim in libro rationali diuinorum officiorum in officio dominice resurrectioīs circa. iiii. colu. ꝙ statutum est ꝙ in hac die fideles debeant communicare zc̃. & sic expresse intelligitur de pasca idest de die resurrectionis & facit quod in eodem libro habetur in vii. parte de sanctorum festiuitatibus in. v. colu. Idem sentit in aureo repertorio de peni. a canonibus diffinitis. iii. colu. Item pasca in iure accipitur pro die resurrectionis ut in. c. capellan⁹ in fi. de feriis. & in. c. i. de treu. & pac. & ī. c. & si uideos. ubi uī casus de iudeis

& xxxiii.q.iiii.non oportet.ii.& de con
secra.di.ii.bii duo.in fi.&.iiii.di.statui
mus.& de consecra.di.iii.sabbato.circa
prin.& de consecra.di.vi.c.in die.&.c.
ieiunium.lxiii.di.litteras.&.c.principa
li.&.c.agato.lxxiiii.di.q8 a patrib9.
& se.&.lxxvi.di.§.non autem.&.c.no
sce.&.sequen.xcv.di.presbiteri.i.q.i.
superueniente.vi.q.i.si qs in clero.xv.
q.iiii.placita.xx.q.i.uirgines.xxii.q.
v.decreuit.& optime.xxiii.q.i.c.fina.
xxx.q.i.peruenit.xxxiii.q.ii.latorez.
de consecra.di.i.si quis zč.&.c.si duo.ī
fi.& de consecra.di.iii.c.i.&.c.sabba
to.&.c.nosce.& seque.&.c.pasce.& se
quen.de consecra.di.iiii.proprie.post
medium.&.c.omni tempore.cum si.&
q̄ pasca dicatur dies resurrectionis sat̄
sentit archidia.de consecr.di.iiii.queris.
in fi.& similiter glo.sentit de cons.di.ii.
triforme.añ fi.sic glo.sentit ō consecr.
di.i.usum.in glo.i.in sacrata.& glo.iii.
c.ii.de consecra.eccle. Item hostien.in
summa de peni.& remissi.§.quando con
fitendum.in prin.dicit in pascate & in
summa de consecra eccle.§.& quando.v.
nouem autem.ibi post in pascate zč.&
in sum.de ui.& honesta.cle.§.& in qui-
bus.& in summa de feriis.§.quid non.
v.ulti.& spe.de inquisi.§.quando.v.ut
autem.& uidetur sentire glo.in.c.cū de
corem.de uit.& honesta.cle.& uidetur
textus in.c.in tantum.de symo.& sētit
archidia.xxx.q.i.peruenit.in princ.iūcto
textu & ideo dominus fran.de zam.
in clemen.cupientes.v.& quia.iii.que
stione de penis post Lauz.dicit quia in
die resurrectionis domini fit communio
fidelium de peni.& remis.omnis.& cla
rius dicit in clemen.i.de priuile.xxi.q.
duz dicit pro administranda eucharistia
in die pasce zč.& Io.an.in.c.i.de ui.&
honesta.cle.dicit ut in die resurrectōis
causa communicandi & host.in dicto.§.
& in quibus.in princi.dicit in die pasce
& sentit ymo.in clemen.ne in agro.sup
glo.in prima.uidelicet q̄ talis dies dici
tur pasca resurrectionis & quod in legē
da assumptionis ad fi.& in legenda san
cti Leonis pape in principio facit.§.
proximo.q.lxxxii.&.q.clxvi.Item de
claratio huius dubii uidetur spectare ad
canōistas facit.§.§.iii.q.ix.ad fi.& hāc
opinionem uidetur sequi pe.de palu.§.
q.lxxiii.&.ī.q.cvi.unde idē petrus in
iiii.di.ix.q.iiii.in prin.dicit uel non teñ
tur pro tunc quia non est dies pascatis
& di.xv.q.ii.ad fi.dicit ad communionē
in die pasce recipit secundum preceptuz
decretalis omnis.de peni.& remis.pre
terea communicans ī die Iouis sancti ui
detur communicare ante pasca ut proba
tur.xcv.di.presbiteri.iūcto.c.litteris.
de consecra.di.iii.Item debemus facer̄
festum pasce post resurrectionez sicut iu
dei faciebant pasca transitum: pasca enī
transitus interpretatur no.de consecra.
di.i.qui sanctus.facit de consecr.di.iiii.
per aquam in prin.& primo esdre.c.vi.
in fi.non ob.de consecr.di.ii.in cena.qa
ibi dicit glo.q̄ illud hodie non seruatur
unde pasca quo ad communionem dicit̄
indie resurrectionis licz quo ad celebra
tionem & similium accipiatur pro tota
ebdomada seu pro diebus pasce de con
secra.di.iii.c.i.&.xxx.di.c.fi.ibi p̄ om
nes dies pasce nec ob.q̄ dicit textus in
dicto.c.omnis. ad minus in pasca quia
ideo sic loquitur quia primitus pluries
erat communicandum supra.q.xcii. Ad
hoc facit quod dicit in simili Io.an.in.c.
fi.in prin.de secundis nuptiis nec obst.
q̄ melius sit communicare die cene ut sic
aliquibus sequentibus diebus homo stet
ī deuotione in quibus non staret si in die
pasce communicaret quia ymmo melius
est q̄ illi dies deuotionis precedant sum
ptionem eucharistie q̄̄ q̄ sequantur per
no.§.q.lxxxxviii. preterea sufficit ita
scriptum.l.prospexit.ff. qui & quib9.
lxxxii.di.proposuisti.vi.q.iii.scriptum
est. unde conclude q̄ in die resurrectiōis
loquitur dictum.c.omnis.dicitur tamen
per fidedignos q̄ dominus Eugeni9 pa
pa decreuit sufficere communicare in to
ta ebdomada pasce XCVIII.quero
a quo debet quis recipere communionis
sacramentum R̄n° a proprio sacerdote
uel eius superior̄ siue alio de licentia sua
si quis uero religiosus absq̄ licentia pro
prii sacerdotis speciali alicui daret incur
rit excommunicationem secundum pisa.

Idem Laud. in sacramentali de sacm̃eto eucharistie in xii. colu. v. v. ubi allegat de consecra. di. ii. tribus. in fi. nisi in defectū presbiteri diaconus hoc faceret quod potest. xciii. di. diaconi. ꝛ eum ad quod. ï. q. ciii. & adde ꝙ non est necesse ꝙ idem esse debeat conficiens & tradēs unde etiam mutus qui non conficit pōt conferre eucharistiam per alium confectam patet xcii. di. diaconos. &. c. diaconi. ut per Io. an. in. c. cum apud. v. colu. de spon. & ibi per anto. in penultima colu. ubi etiam de illis uerbis domine non sum dignus zc̃. ꝙ ex deuotione dicuntur & ad primum dictum pisa. adde ꝙ in pascate posset contritus sumere eucharistiam ab alieno sacerdote etiam si nō fuiss ꝛ cōfessus proprio sacerdoti quia aberat per ea que habent̃. s̃. q. lxxiii. & lxxiiii. & adde ad hec. s̃. §. proximo. q. lxxiii. & sequētib9. &. ī. q. cxviii. XCIX. quero qd si sacerdos parrochiā̃ existat in peccato an nihilominus ab eo recipi debeat corpus xp̄i R.n̄°. regulariter ꝙ sic licet enim presbiter pro mortali sit suspensus quo ad se tamen quo ad alios non est suspensus nec debet in officiis uitari nisi peccatum fornicationis esset notorium de coha. cle. & mulie. uestra. & c. fi. unde secundum thomam in. iiii. dist. ix. tenetur homo recipere a ministro etiam in peccato mortali existente q̃diu ab ecclesia tolleratur quia adhuc est ei obligatus nec etiam debet talis in officiis uitari si tamen sit notorius concubinarius non est ab eo recipienda communio ut dictum est sed ab aliis occultis concubinariis uel peccatoribus recipi potest secundum tho. in pisa. in uerbo ordinatus. primo. facit. xxii. q. iii. & quia non obest minister malus ubi dominus bonus de consecra. di. iiii. baptismus. unde etiaꝛ pape & prelatis non minus obediendu ꝛ est ꝙ non sint boni ut per petrum de ancho. in c. licet. in prin. de consti. li. vi. & facit in spe. de lega. §. excipi. v. Iteꝛ ꝙ est criminosus. & sequenti. adde quod reperitur quādoq; ꝙ peior est sacerdos q̃ popul9 Io. an. in. c. relatum. ne cle. uel mo. unde precisis ut heretico scismatico rebelli & excommunicato non debet subditus in aliquo obedire ut per Io. an. in. c. ad aures. de tempori. ordina. ymmo dicunt aliqui ꝙ pro quolibet peccato mortali & notorio licet subditis a propriis sacerdotis officiis abstinere ad hoc ut exinde cōfusus penitentiam agat de quo tamen ꝑ Io. an. in. c. fi. de tempori. ordina. unde sacramenta de quibus in dicto. c. omnis. de peni. & remissi. a publico fornicatoꝛ quis recipere non cogitur ut per Io. an. in. c. uestra. de cohabi. cleri. & mulie. in iii. colu. & dicit archidia. de pe. di. vi. §. quod autem. ꝙ si sacerdos est bonus & discretus sciēs soluere & ligare & discernere inter leprā & lepram & exercere officium ecclesiasticarum clauium & scit talia recte exercere quamuis alias sit ꝑse cus peccans ideſt peccator tamen dicit bonus & uidens quo ad hoc & ideo non debet uitari in his que spectant ad offi ciu ꝛ sacerdotis nec eius malicia noc ꝛ subditis sibi commissis dummodo nolint ei9 maliciam imitari. i. q. i. multi. &. c. non nocet. &. c. dictum est. secundum Hugo. sufficit ergo quo ad hoc ꝙ sacerdotes ab ecclesia tollerantur siue boni sint siue mali secundum archidia. de pe. di. i. uerbū. qui etiam de pe. di. vi. c. i. in prīcipio ꝙ licet sacerdos sit malus tamen si tolleratur ab ecclesia non est uitandus ī suo officio nisi forte iaceret in notorio crimine fornicationis uel symonie ut. xxxii. di. §. uerum. secundum Hug. & facit quod nota. in simili. i. q. i. qui studet. in glo. arg. ex presum. & in. c. tanta. de symo. & quod no. ii. q. vii. sacerdotes. ubi quando prelatus sit uitandus & quando non ante sẽtentiam & clarius in. c. cum non liceat. de prescriptionibus. unde dicas ꝙ a publico fornicatore & a symoniaco in ordine etiam occulto quem scio esse symoniacum non debeo recipere sacramenta sed ab aliis peccatoribus qui adhuc tollerātur recipere debeo excipe tamen casum necessitatis mortis imminentis ut hec patent. xxxii. di. §. uerum. &. §. porro. & ibi in glo. que incipit istud intelligit & quod ibi per archidia. & quod notāt doctores in. c. ii. de parro. & in. c. quod in te. de peni. & remi. & facit glo. i. q. i. multi. consulit tamen Ho. ꝙ de prelato

non facile credas mala que de ipso dicũ
tur ut per eum in summa de tempori. or
dina. §. a quo. in fi. refert etiam frater
anto. in dicta summa pe. de palu. distin/
guere q̃ ab excommunicatis & symonia
cis si est occulta symonia uel excommuni
catio eorum in occulto uitandi sunt quo
scilicet ad susceptionem eucharistie ab
eis cum scilicet sine proditione occulti
possunt talia dimitti Sed cum est mani
festa eorum excommunicatio uel symo
nia in publico etiam uitandi sunt de sen.
excommuni. cum non ab homine/ a noto
rio fornicatore non sunt suscipienda sac̃
menta etiam in publico excipiuntur ta
men baptismus & eucharistia que duo in
extrema necessitate possunt sumi etiaz a
symoniacis & fornicatoribus notoriis
dicto. §. uerum. cum glo. & quod dictum
est de symoniaco occulto restringi debet
ad symoniaz in ordine suscepto uel digni
tate aut beneficio curato nam alie symo
nie si non sunt notorie non inducunt su/
spensionem quo ad alios secundum doct.
Alios uero malos ministros q̃tumcunq;
et̃ publice sceleratos nõ dz quis uitare
in susceptione sacramentorum nisi essent
irregulares qui p̃ consequẽs sunt suspẽsi
a suis officiis & a suspensis non debẽt su
scipi sac̃menta .1. q. 1. si fuerit. si quis ta
men in occulto uitet huiusmodi malos ĩ
susceptione sacramentorum & auditione
diuinorum ut eis peccantibus ruborem
incutiat uel ut sic desistant non autez hoc
facit ex despectu dicit petrus de palu.
q̃ bene facit. tho. autem dicit q̃ debz qs
cauere ne illum quẽ certitudinaliter scit
esse malum ut quia notorium inducat ad
executionem suorum officiorum ne sit oc
casio peccati illius puta faciendo illi di
cere missas qui forte alias non dicerz &
huiꝰmodi si tamen est eius subditus sac̃
menta que non potest recipeř ab alio &
ad ipsa tenetur: tenet̃ ab ipso suscipeř ni
si sit suspensus ut dixi secundum fratrem
anto. ubi supra. sed dictum pe. possit ĩtel
ligi scilicet recipiendo illa sacramenta ca
nonice ab alio qui potest facit. s̃. §. pxi
mo. q. cxiii. post medium. & ad illud
q̃ notorie suspensos uitare tenemur uiõ
xxxii. di. nullus. & se. & lxxxi. di. si qui

de cento a symoniato

De notorio fornicatore

presbiteri. & ad premissa uide dominuz
fran. in. c. uestra. de cohabi. cler. & mu.
presertim in. iii. colu. & dominuz panor
mitanum in. c. fúscitatus. in. iii. colu. de
restrip. qui dicit sic/unum tamen dictum
mirabile posuit Io. an. post Host. in. c. i.
de cen. li. vi. dicens/q̃ contra prelatum
notorie criminosum & incorrigibilez po
test subditus excipere q̃ correctio non
pertinet ad eum/& si uult ad ulteriora p
cedere potest appellare/quod dictum di
cit nunq̃ sibi placuisse presertim per no.
in. c. cum non liceat. de prescrip. vbi no
ta. q̃ in certis criminibus licitum est fce
dere a proprio prelato alias secus etiaz
si crimina sint notoria & adde no. per do
minum Nic. post Inno. in. c. per tuas. in
fi. lo. ii. de symo. unde regulariter crimi
nosus non est suspensus a collatione sacra
mentorum ut in. c. fi. de cohabi. clerico.
nec alii prohibentur recipere sacramen
ta a criminosis ut in. c. uestra. de cohab.
cleri. ubi ponitur casus specialis secundũ
Nic. in. c. fi. in fi. de cleri. excommu. mi
nistrante. Et scias q̃ papa martinus quĩ
tus fecit statutuz subueniendo parrochi
anis non parrochialibus uidelicet. Insup
ad euitandum scandaluz & multa pericu
la subueniendo conscientiis timoratis oĩ
bus cristifidelibus tenore presentiũ mi
sericorditer indulgem9/q̃ nemo deiceps
a communione alicuius uel sacramentoꝝ
administratione uel receptione uel aliis
quibuscunq; diuinis uł extra pretextu cu
iuscunq; sententie aut censure ecclesiasti
ce a iure uel ab homine generaliter pro
mulgate teneatur abstinere aut uitare a
liquem aut interdictum ecclesiasticuz ob
seruare/nisi sententia uel censura h9mõi
fuerit in uel contra personam/collegiuz
uel uniuersitatem/ecclesiam/communita
tem/aut locum certum/uel certam a iudi
ce publicata uel denunciata specialiter
& expresse/constõnibus apostolicis & a
liis in contrarium facientibus non obstã
tibus/saluo si quis pro sacrilega manuum
iniectione in clericum sententiam latam
a canone notorie ĩcurrerit zc̃. & primo
determinat no. in dicto. c. nullus. & di
cto. c. si qui. & in. c. uestra. &. c. fi. de co
habi. cleri. Secundo determinat nota. in

Constituo ꝑ Martini

dicto.c.cum non ab homine.de senten. excommuni. tertio, no. in cleme. grauis. glo. iii. de senten. excommu. & per doc. in. c. is qui. eo. ti. li. vi. & ad premissa. ī. q. proxima. & ad illud de symoniacis ui de constitutiones martini & Eugenii & an liceat confiteri heretico & simili zc̄. supra. §. proximo. q. xc. & uide oīo. ī. q. ci. presertiz in fi. Cēteſi° .q̄ro iuxta proxime dicta si presbiter notorie formicator ante suspensionem hominis celebret an incurrat irregularitatem : Rñ° Iohannes de ligna. in. c. uestra. in . iii . colu. de cohabita. cleri. & mulie . conclu dit q̄ nisi monitus non desistens sit suspē sus ab homine, celebrando/non incurrat irregularitatez/quia textus in. c. i. de re iudi. & in. c. i. de senten. excommuni. li. vi. dicit incurrat secundum canonicas sā ctiones non autem dicit incurrere uolu mus/sed necubi reperitur cautum a iure q̄ fornicator notorius sit suspensus a iur̄ speciali & expressa suspensione ergo zc̄. & idem ibi sequitur dominus Franc . de zam. & in clemen. i. v. ceterum. in fi. de priuile. quia in dictis duobus. c. non per modum sententie sed enuntiatiue dicitur q̄ sint suspensi ergo zc̄. & sic celebrans talis non efficitur irregularis de sentē. excommunicationis is qui. li. vi. tenz ta men dominus fran. q̄ de iure non sit ne cessaria monitio ut ibi latius per eū Itē secundum Io. de lig. quod dictuz est pro cedit de equitate potius q̄ de iure ut ibi per ipsum in. iii. colu. Sed salua pace ho rum dominorum communis opinio doc. est q̄ sit suspēsus ipso iure & q̄ celebrās efficiatur irregularis ut in spe. de dispē. §. iuxta. v. in suspensis autem a canone. & per archi. xxxiii. di. ad hec. sup̄ glo. Hug. istud intelligebat in fi. & per pet. de anch. post Io. an. in. c. i. in. viii. nota bili de re iudi. li. vi. & in dicto. c. i. de sen ten. excommuni. eo. li. in xi. notabili. & per Io. an. in. c. fi. de cle . excommunic. ministran. & per Io. an. & doct. in dicto c. uestra. nec obstat q̄ necubi reperitur zc̄. quia ymmo reperitur iure cautuz q̄ talis notorius fornicator sit dispositiue suspensus ipso iure a canone ut patet in dicto. c. ad hec. ibi contradicim9 ubi sub

an liceat confiteri heretico

De pbro notorio formicat

100

dit archidia. post Hug. per hoc patet q̄ est canon date sententie quo ad suspensi onem ipso enim iure suspendit & profert sententiam suspensionis secundum eos fa cit in spe. de dispen. §. nunc de episcopo rum. v. xcix. ad idem lxxxi. di. si qui p̄sbi teri. & quod ibi per archidia. facit xvi. q. vii. si quis deinceps. &. c. tua. de sym. & satis est q̄ communi interpretatione doctorum pro irregularibus habeantur ut dicit archidia. in dicto. c. i. de re iudi. in uerbo pontificem. & Io. an. post eum in nouella. facit. s̄. §. primo. q. xl. in fi. &. §. quinto. q. cxiii. unde Io. an. ubiq̄ sequitur hanc opinionem q̄ ipso iure sit suspensus & celebrans efficitur irregula ris si tamen iste notorius fornicator an teq̄ celebret petat per episcopum dispē sari poterit per episcopum dispensari ut per doctores in. c. sicut. de cohabi. cler. & mulie. & in specu. de dispen. §. nunc de episcoporum. ad fi. v. sed nunquid pōt episcopus uel legatus. & sic non incurrz irregularitatem facit. s̄. §. proximo. q. liii. ad fi. ad. c. is qui. de senten. excom. li. vi. potest responderi q̄ ymmo hic cau tum est zc̄. uel dic q̄ licet non semper ce lebrans sit irregularis nisi caueatur ex presse ut ibi. tamen aliud est suspensuz a canone celebrare quia efficitur irregula ris cum diuinis se ingerat ut prius ut. s̄. & adde. s̄. q. proxima. ad fi. & plene p̄ dominum dominicum in. c. i. §. sciturus. de re iudi. ubi uideas distinctionem & p̄ dominum Nicolaum panormitanuz in. c. fi. de cleri. excommunica. ministran. & plenius in. c. uestra. de cohabita. cleric. & mulie. & in. c. ut clericorum. ad fi. de uit. & honesta. cleri. & in. c. sicut. eo. ti. si ergo habet operis euidentiam efficit̄ irregularis ut tenet idem Nicolaus in. c. uestra. de cohabita. cleri. & mulie. v. co lu. seu vi. colu. unde pe. de palu. tenet q̄ sacerdotes fornicarii manifesti sunt ip̄o iure suspensi & quo ad se & quo ad alios & si ante suspensionis huiusmodi relaxa tionem se diuinis immisceant ex hoc īcur runt irregularitem in qua solus papa di spensat ut per eum in. iiii. dist. xxvii . q. iiii. post principium & nota q̄ non ffert utrum habeat concubinam unaz. publice

Nō

101

an publicum sit q; ipse habeat plures. ut uadat publice ad lupanar secundum pe. de palu. in. iiii. di. xviii. q. vii. in. iiii. col.

Centesimoprimo quero an in casu ne cessitatis puta mortis recipi possit com munio a presbis ab ecclesia si desint alii presbiteri R n° ut dixi .s. q. xcix. nō & primo a presbitero heretico uel scismati co recipi non potest. xxiiii. q. i. si quis ō derit. & no. de pe. di. i. his potestatis. in uerbo presentium. & no. xxxii. di. §. por ro. in glo. ab hoc loco. & in glo. sic ergo. super qua dicit archidia. q; istud est ꝓp ter ipsius eucharistie reuerentiam de consecra. di. iiii. propter gloriam. quod intellige etiaz in occulto heretico uel sci smatico prout dixi. in dicta. q. xcix. & in fra dicam idem doctores in. c. quanto. ō consue. per. c. fi. xxiiii. q. i. quare autem in necessitate potest recipi eucharistia a publico fornicatore & symoniaco & nō a scismatico uel heretico dicitur quia licz mali sint tamen sunt intra ecclesiā. xxxii. di. §. porro. in textu & glo. hec littera. zc̄. & nota. xxiiii. q. i. §. sed illud. in glo. cum extrema. quam glosaz allegat arch. in dicto. §. porro. &. s̄. q. xiii. & .s̄. com munia sacramentorum. q. xi. Si tamen ō manu heretici recipiatur licet recipiens grauiter peccet tamen est uerum corp9 cristi si in forma ecclesie est confectum nota. i. q. i. si fuit iustus. &. s̄. q. xlv. Si militer ab excommunicato nō potest re cipi etiam in necessitate quia tanq̄ preci sus est extra unitatez ecclesie ut dicit ar chidia. de pe. di. vi. c. i. v. ideoq; non pec cat. & no. in. c. cum clericis. de ordina. ab eo episcopo qui renuncia. episcopa. ergo stat regula q; eucharistiam & alia sacramenta excepto baptismo etiam in necessitate ab eo etiam occulto non reci pimus. xxxii. di. §. ceterum. &. s̄. §. ꝓxi mo. q. xc. & infra. & non obstat de forni catore zc̄. ut supra dixi & idem uidetur de scismatico depositō & degradato & li cet depositus & degradatus ꝓ non sint p̄ cisi ab ecclesia cum possint excommuni cari ut in. c. ii. de cle. excommu. ministr. attamen adempta est eis clericalis mili tia de vb. signifi. nouimus. facit in spec. de accu. §. ii. v. & no. q; clericus usq; in fi nem & generaliter de illis qui carent di dimis executione habes in spe. de dis pē. §. iuxta. v. sunt quoq; irregulares. & per Ber. & doctores de renun. cum pri dem. & archidia. l. di. de his. & in c. ii. de pe nis. li. vi. facit quia etiam a suspensis tā tum non potest recipi ne detur eis occa sio peccandi. s̄. q. xcix. & generaliter an sacramenta possint recipi ab hereticis e x communicatis & depositis uide per In nocen. & doctores in. c. fraternitatis. ō hereticis. & in. c. i. de scismaticis ubi eti am an audiantur ab eis diuina & an eu charistia recipiatur in necessitate & si. unde pe. de palu. q; ab istis non debent talia recipi etiaz in necessitate nec publi ce si sit manifestum nec occulte si sit oc cultum dum tamen sine proditione occul ti possunt talia obmitti secundum eum la tius in. iiii. di. xiii. q. i. articulo. iiii. con clusione. v. & .s̄. q. xcix. Itez si sacerdos sit fornicarius uel symoniacus non in or dine occultus uel non notorius uel si est irretitus quocunq; alio crimine occulto uel publico dum tamen non sit irregula ris qui per consequēs est suspensus sicut homicida ab omni tali licet recipere eu charistiam & missam audire sed si est for nicarius notorius per confessionem in iu re aut sententiam aut facti euidentiam non licet a tali missam audire nec per cō sequens ab eo sacramenta recipere publi ce uel occulte sed si non est notorius tūc licz & idez est ō symoniaco non in ordie symoniacus uero in ordine est suspensus quo ad se & quo ad alios sicut & excom municatus maiori vnde etiam si isti sunt occulti in occulto non in publico sunt ui tandi: sed in omnibus talibus si quis ī oc culto ut rubore m ad penitentiam sacer doti peccanti incutiat non recipiendo sa cramenta uel eius missam non audiendo si hec ex despectu non faciat bene facit & sic intelligitur de cle. excommuni. mi nistran. nostra. &. c. ultimo. secunduz pe trum de palu. in. iiii. di. xiii. q. prima. in fi. ad que uideas. s̄. q. xcix. per totam. presertim in fine unde non tenet senten tia illius qui non habet gratiam sedis a postolice Io. an. in. c. uno. iii. colu. de lit conteſt. li. vi. Centesimosecundo. q̄rō

ab quōte

102

an in casu necessitatis possit recipi eucha ristia ꝫ manu laici Rñ° ñ.s̄.q.xlvii.unꝺ refert frater antonius in sua summa tho mam & pe.de palu.simpliciter tenet̄ qꝫ in nullo casu debet eucharistia ministra ri uel sumi per laicum ad communicandū quia non habet manꝰ consecratas & hoc non est sacramentum necessitatis Idem dicit archidia.xxiiii.q.i.cepit.cum suffi ciat contritio de consecra.di.ii.ut quid. ut ibi latius ipse tamen archidia. de con secra.di.ii.peruenit.refert Lauꝺ.& hu. tenere contrarium nil tamen allegat un de uerius est quod predixi & sequit̄ Io. an.in.c.quanto.de consue.pro hoc opti me glo.in dicto.c.cepit.que dicit qꝫ de omnibus que spectant ad officium sacer dotis illud solum licet laicis etiam in ne cessitate de quo expressum reperitur cū ergo istud non reperiatur concessum er go ꝓhibitū deꝺ et̄ no.in.c.i.de cust. eucharist.dicit tamen frater Antonius ubi supra qꝫ quamuis non liceat laico eu charistiam ministrare scilicet ex officio repertam tamen in terra licet reuerēter eleuare licet non habeat manus consec̄ tas quia hoc non facit ad dispensandum ad quod requiritur cōsecratio sed ad cu stodiendum ad quod non requiritur un de pixis in quo conseruatur eucharistia in tabernaculo non consecratur nec bene dicitur quod tamen fit de corporali & calice secundum petrum de palu.in. iiii. di.xiii.q.i.articulo.iiii.& sic pixis ideſt la bossu'a .s̄.q.vi.&.q.lxxxii.& ad pre dicta facit.s̄.q.lxxv.&.ī. q. proxima. &.q.cxiiii.&.s̄.proximo.§. q. lxxxix.

Centesimotertio quero an in necessi tate liceat sumere corpus cristi de manu diaconi Rñ° sic iussu presbiteri uel pres bitero absente xciii.di.diaconos.&.c.p̄ sente.& no.de consecra.di.ii.peruenit. ubi archidia.dicit qꝫ si necesse est ut quia ipse presbiter infirmatur potest per dia conum ministrari facere eucharistiaꝫ & si magna necessitas immineret communi care potest infirmum etiam per purum laicum dum tamen catholicum alias non xxiiii.q.i.cepit·secundum archidia. pꝰ Lauꝺ.& Hugo. qui tamen ad illud de laico nil allegant ideo uideas.s̄.q.proxi ma.& ad propositum nostrum idem glo. & archidia in dicto.c.diaconos.&.s̄.q. xlvii.& no.in.c.i.de custo.eucha.& ibi per doc.unde dicit petrus de palu.qꝫ di aconus habet ex officio dispensare san guinem & non corpus domini nisi scilicꝫ in necessitate scilicet quando infirmꝰ mo ritur & presbiter non est presens uel qñ presbiter mandat ei & est impeditus uel quia est infirmus uel quia in pascate nō sufficit omnibus mīstrare unde in pasca te Iosie & Ezechie leuite adiuuerunt sa cerdotes :laicus autem in nulla necessita te nec se nec alium communicare debꝫ se cundum eum in.iii.di.xliii.q.iii.v̄. sex tus.& di.xiii.q.i.articulo.iii.&.s̄.q. proxima. Centesimoquarto quero an 104 subdiaconus possit ministrare eucharisti am in casu quo posset diaconus uideꝫ qꝫ sic per notata.s̄.q.proxima.& uidetur probari de consecra.di.ii.tribus in prī cipio ubi textus iuncta glo.prima.& iū ctis notatis per archi.dicit qꝫ p mīstros trium graduum corpus cristi tractatur ideſt per presbiterꝫ diaconū & ministrū ideſt subdiaconum prout exponit ibi ar chidi.& glo.xxiii.di.ministrū.&.xxxi. di.lex.in glo.i.diaconis.pro hoc ga sub diaconus & diaconꝰ pari passu ambulāt & eodem priuilegio gaudent ut dicit ar chidia.xv.q.vii.§.solus.& not.in.c.ad hec.de reli.domi.& in.c.in decorem.de eta.& quali.& in.c.preterea.& in.c.a multis.eo.ti.& in.c.super eo.glo.pīt. de bigamis.facit quod dicit dominꝰ frā cis.in.c.i.in uerbo ministris.ne cleri.uel monach.& quod no.Hostien.in simili in summa de penis.§.que.v̄.interfectori bus.& archidia.xxiii.q.v.sunt quedaꝫ. Iura tamen non clare exprimunt de sub diacono nisi ut supra dixi Idem tamen ui detur ut dixi & cautum fuit non concedi diacono indifferenter sed ut supra tum ob reuerentiam huius sacramenti tuꝫ ne ob hoc se extenderent ut no.in simili in c.i.de sortile.& in.c.ii.de cele.missar. & xxvi.q.ii.c.i.& quod no.per franc. post Host.in.c.sicut.ii.oppo.ne cler.uel mona.& similiter bonum est non cōcede re subdiacono: Centesimoquinto q̄ro an ad communionem qs accedere possit

104

ſtatim poſt confeſſionem: Rñ°. ꝙſulitur
ꝙ primo ſe preparet & ſe ipſum probꝫ
s̃.q.lxxii.& pro parte ſatiſfaciat de tẽ
pori.ordi.ex tenore.&.s̃.¶.proximo.
q.cxxix.&.ī.q.cvii.non tamen eſt ne-
ceſſarium nec peccaret talis ſtatim com
municando ut per Inno.& Io.an.in di-
cto.c.ex tenore.fa.s̃.q.lxxxvi.circa fi.
&.q.lxxxviii.faciunt no.per Io.an.in
c.ſicut.de cohabita.cleric.& mulie. Sic
ergo ante peractam penitentiam poteſt
cõfeſſus communicare .s̃.¶.proximo.q.
ciii.circa medium: Centeſimoſexto.q̃
ro an ſacerdos poſſit dare corpus criſti
ei quem ſcit eſſe ī mortali peccato: Rñ°
ſecundum thomam in.iiii.di.ix. Si eſt oc
cultum peccatum puta per confeſſionẽ
uel alias ſecrete ſcitum & ille in occulto
petit debet ei denegare & monere eum
ne in publico petat: Si autem in manife
ſto petat debet ei dare de conſecra.diſt.
ii.nõ prohibeat. Si uero peccatuꝫ eſtma
nifeſtum tunc ſiue in occulto ſiue in mani
feſto petat debet ei denegare ꝙ ſi dicat
ſe confeſſum & abſolutum an credere ei
debeat uide.s̃.¶.proximo. q.xci. ſecun
dum piſa.& in ſumma.confeſſo.li.iii. ti.
xxiiii.q.lxxviii.ſecundum fratrem Nic.
in addi.& no.per glo.& archi.de conſe
cra.di.ii.pro dilectione.& per Iohanẽ
de lig.poſt doctores de ſymo.per tuas.
ii.& Lauð.in ſacramentali de ſacramen
to euchariſtie in xiii.colu.viii.queſtiõe.
facit quod no.lxxxvi.di.donare. petr.
de palu.in.iiii.di.ix.dicit ꝙ etiam ſi pec
catum ſit occultum ſi peccator in publi-
co petat non debet illi dare ſi ſacerdos
non tenetur ei miniſtrare ut quia nõ eſt
eius curatus uel ſi ſit curatus noñ teneẽ
ei tunc miniſtrare quia nõ eſt dies paſca
tis nec eſt infirmus ille peccator unde ſa
cerdos talis debet tunc in hiis caſibus ei
denegare quia debet proximum probi
bere a peccato mortali quãdo poteſt ut
ibi plenius ſed frater antoni9 in ſumma
dicit ꝙ tho.ſimpliciter dicit abſq; diſtin
ctione ꝙ pro peccato occulto non eſt ne
ganda communio petenti in publico de
conſecra.di.ii.non prohibeat.& hoc tũ
quia pro peccato occulto penam publi
cam inferens eſſet reuelatio criminis, tũ
quia ſcandalum eſſet ſi negaret, tum quia
quilibet xp̃ianus habet ius in perceptio
ne euchariſtie niſi illud per mortale amit-
tat unde cuꝫ non conſtet in facie eccleſie
illum amiſiſſe ius ſuum non debet ei nega
ri in facie eccleſie concor.alber.& petr.
ſecundum eum facit.s̃.¶.proximo.q.
clxiii.Sed forte petrus de palu. loquit̃
in extraneo ſacerdote qui remittere po
teſt ad curatum uel etiam in curato quã
do dicere poſſet non habeo hoſtiam con
ſecratam uel ſimilia taliter ꝙ nullatenus
uideatur prodere nec ſcandalum oriatur
& hoc ne det cauſam peccandi.s̃.q.xcix
cum ſi.alias uidetur ꝙ dare debeat nam
& criſtus tradidit iude euchariſtiam ſil
& aliis diſcipulis.xxiii.q.iiii.tu bonus.
prima.q.i.xp̃s.ubi de hoc & poſtea eti
am tradidit panem intinctũ de 9ſe.di.ii.
cum omne.&.c.ſicut.ut no.archidia. de
conſecra.di.ii.ut eccleſia. poſſet aliquis
obicere cum minus malũ ſit reddi aliquẽ
de crimine ſuſpectum q̃ crimen commit
tere & de duobus malis cum alterum ur
get minus eſt eligendum ut.xiii.di. duo
mala.cum ergo diſcretus ſacerdos non
negat euchariſtiam criminoſo occulto q̃
tenus minus malum incurrat ut maius e
uitat ideſt ne credatur ſuſpectus nonne
manducat indigne dicas quia nemo debꝫ
unum mortale committere ne proximus
aliud mortale committat ideo ſacerdos
potius eligere debet nõ prodere pecca
torem q̃ ut ille non peccet ille uero po
tius debet eligere ut abſtinendo reddat̃
ſuſpectus q̃ communicando manducet in
digne ſecundum Inno.iii.ut refert archi
dia.in dicto.c.non prohibnat.ad hoc.ī.
queſtione ſequenti.& ſequẽti. Cente
ſimoſeptimo quero utrum corpus criſti
dẽat dari ſuſpectis de crimĩe Rñ° ſecun
dum thomam in.iiii.di. ix. Triplex eſt
ſuſpitio quedam uiolenta que pro facto
reputatur ut ſi inueniatur ſuſpectus cuꝫ
ſuſpecta & in eodem lecto & huiuſmodi
& propter hanc ſicut propter peccatuꝫ
mortale neganda eſt communio ita uide
licet ꝙ ſi talis ſuſpitio procedit ex publi
ca fama non debet communio dari neq;
petenti publice neq; ſecrete Sed ſi talis
ſuſpitio ſit ſoli ſacerdoti nota tunc debet

Regula pulcra

Suppone hoc malum

dari si petatur in publico non autez si in occulto sicut supra questione proxima. Quedam uero suspitio est probabilis ut si inueniatur solus cum sola tempore & loco suspecto colloquens & frequentās ꝑpter hāc ergo nō debz negari quia pena non inflingitur ubi culpa ignoratur: Quedam est leuis ut si appareant aliqua signa non tamen omnino certa & ꝑpter hanc negari non debet secundum pisan. in uerbo communicare. Idem petrus ut in summa confesso. eo. titu. q. lxxx. secūdum fratrem Nico. in addi. de hac materia per petrum de palu. in. iiii. di. ix. q. iiii. ubi etiaz dicit ꝙ publice meretrices & publici usurarii sunt omnino ab altari arcendi nisi penitentiam egerint ita ꝙ post penitentiam priuatam possunt admitti ad eucharistiam secreto non autem in publico nisi post publicam penitentiā propter scandalum nam manifesta delicta non sunt occulte corrigenda sed debent bedificari de penitētia qui fuerūt scādalizati de culpa unde uel sacerdos debet iniungere penitentiam publicam uł debet publicare ꝙ ipse est uere penitēs arg. de pe. & remissi. c. primo de usuris. c. quia in omnibus. secundum eum ibidē presertim in sexta conclusione uide. ĩ. q. proxima. & supra. ¶. iiii. questione. lx.

CVIII. quero si publici fornicatores peniteant & confiteantur non tamē se seperantes an sint in publico communicandi per confessorem presertim si dicāt matrimonium contraxisse Respondit ꝙ non per no. supra duabus proximis questionibus presertī quia possent simulare ne cum iniuria a communione abstinerēt supra. q. cvi. pro hoc ꝙ alii scandalizati fuerunt ut dixi supra questione proxīa &. s̄. ¶. iiii. q. xlv. post principium &. q. lx. facit de bomi. sicut dignum. in glo. magna. ibi nisi scandalum graue esset zc̄. ꝑ hoc de no. ope. nunci. cum ex iniūcto. ¶. super eo. cum simi. preterea isti quo ad alios pro infamibus habentur per nota. de consecra. di. ii. pro dilectione. unde sacerdos prius publicet ut supra. q. proxima & postea ipsos communicet facit. s̄. ¶. proximo. q. cxxxii. in secunda colum. &. q. cxlii. in fi. Cum enim isti tales licet matrimoniuz contraxerint in secreto nolunt publicare non uidentur contritu cuz non proponant remouere scandalū ꝓximi ex ipsorum culpa procedens facit supra. ¶. proximo. q. cxxxiiii. post princi. Si tamen proponant scandalum remouer̄ & ad tempus matrimonium publicar̄ cū pro tunc ex causa illud taceāt uidetur ꝙ absolui possent & etiam communicare in secreto non in publico ar. c. omnis. de peniten. & remissi. & per no. s̄. q. ꝓxima. unde malefecit amicꝰ zc̄. fa. s̄. q. xxviii. ĩ fi. Centesi° nono quero utrum corpus xp̄i debeat dare ad sumenduz aliq3 experimentum siue propter aliquā purgationem infamie & huiusmodi: Rn̄° ꝑz thomaz in tertia parte. q. lxxx. non qa tales purgationes inhibite sunt extra 3 purg. cau. ex tuarum. secundum pisanellam. Idem in summa confessorum eodez titulo. q. lxxxi. secundum ad3. licz aliter olim secunda. q. v. sepe. Centesi° decimo quero utrum corpus cristi debeat dari histrionibus Rn̄° non quia nec diuine maiestati nec ecclesie disciplin̄ competit de consecra. di. ii. pro dilectione. & intelligе de histrionibus illis qui illicite artē illam exercent ut in pisa. ut ĩ v° histrio. Idem in summa confesso. li. iii. ti. xxiiii. q. lxxxii. secundum ad3. ubi autem ars histrionum sine mortali exerceretur non uidetur eis propter uenialia communio deneganda secundum petrum de palu. in iiii. di. ix. q. iiii. concl. iiii. Item intelligе si sit notorius seu manifestus & perseueret quia est infamis alias uidetur ꝙ possit dari arg. noto. lxxxvi. di. donare. & optime in dicto. c. pro dilectione. & seq. &. s̄. q. cvi. dicitur autem histrio aliorū gestorum recitator seu representator ut dicit archi. lxxvi. di. c. ieiunium. circa medium & idem uidetur de athletis & arenariis. ff. de his qui no· infa. l. athletas. cum si. CXI. quero utrum corpꝰ cristi debeat dari amentibus Rn̄° secundum thomam in. iiii. di. ix. distinguendū est quidam enim dicuntur large amentes quia debilem habent mentem & tamen sunt aliquo modo docibiles eorum que ad fidem & deuotionem sacramenti pertinent & talibus non oportet corpus cri

ſti negare Quidam enĩz ſunt oĩo carẽtes iudicio rationis & iſti ſi fuerunt tales a natiuitate non debet eis dari quia non poſſunt ad deuotionem induci que requiritur ad hoc ſacramentum Si uero incide runt in amentiam poſt fidem & deuotionem ſacramenti ut quia prius erat bene diſpoſitus & ſacramentum petierat tunc debet ei dari niſi timeatur periculum deuomitu uel ꝺ expuitõe aut aliquo huiuſmodi xxvi. q. vi. is qui. Idem petrus ut in ſumma confeſſo. eo. ti. q. lxxxiii. ubi etiam dicitur ſecundum thomaz ꝙ demoniacis non eſt deneganda communio niſi forte certum ſit ꝙ pro aliquo crimine a dyabolo torqueatur uel niſi timeatur ꝺ periculo ut dictum eſt ſecundum fratrez Nicolaum poſt piſanellam. ſed ad illud ſi a natiuitate omnino caruerunt iudicio adde quia contrarium no. xxvi. q. vi. q recedunt. in fine. thomas tamen tenet ut ſupra & ideo perpetuo furioſis & amentibus non debet dari quia nunq̃ habuerunt actualem uel habitualem deuotõez ad ſacramentum licet ſint baptizati & cõfirmati hoc enim ſacramentum deuotionem requirit dicente apoſtolo probz autem ſe ipſum homo zč. ſecundum petrũ de palu. in. iiii. diſt. ix. q. iiii. in fine. Si uero non fuerunt amẽtes perpetuo ſeu a natiuitate ut quia furioſi habentes dilucida interualla uel propter infirmitatem facti ſunt frenetici & tunc ſi creditur eſſe in mortali peccato non eſt eis dãdum corpus criſti ut nota. in dicto. c. qui recedunt. Sed ſi habita fide & deuotione ſacramenti illud petat & caſu dei duz ſacerdos inuitatus ad eum uenit oppreſſus infirmitate obmutuerit ſeu in freneſim conuerſus fuerit recepto teſtimonio illorum qui eum audierunt infundatur ori eius euchariſtia quãuis continuo credatur moriturus xxvi. q. vi. is qui. ubi nota. ꝙ tunc uni teſti creditur & clarius iſtud dicit archidia. de pe. di. i. mĩtiplex ubi dicit ꝙ cum nulli fiat preiudiciũ creditur uni teſti etꝫ ſine iuramento arg. de conſecra. di. iiii. cum itaq̃. & facit text⁹ in dicto. c. multiplex. ſecundum hug. & archidia. & quod not. Iohan. an. in. c. a nobis. & de ſenten. excommuuic. in. iii. colup. quia ergo anteq̃ intrarent freneſim furiam uel amentiam habuerunt deuotionem ad ſacramentuz & penituerũt non eſt neganda communio xxvi. q. vi. ſi quis infirmitate. etiam ſi tales in ſanitate non petierunt ſibi dari quando ſcilicz ex bona eorum conuerſatione preterita ueriſimile eſt ꝙ ſi preuidiſſent hunc caſũ euchariſtiam petiiſſent habent enim tales deuotionem habitualem interpretatiuam que ſufficit. Hoc tamen intelligendum eſt quando poteſt eis dari ſine periculo expuitionis uel alterius irreuerentie contra ſacramentum unde in iſtis inſpicitur ſtatus mentis quem habebãt cũ in amentiam uel freneſim inciderunt ut no. de conſecra. di. iiii. bii qui apud. ad fi. & ad illud quod infundetur ori facit quod no. in dicto. c. bii qui. glo. fi. niſi timeatur ut ſupra ut no. in dicto. c. is qui. in glo. ſed qualiter. & ibi per archidia. & biis concordat petrus de palu. in effectu ubi ſupra & Lauꝺ. de ſacramento euchariſtie in xiii. colu. q. xi. unde daẽ muto ſi ſigna appareant de ipſius contritione Io. an. in. c. cum apud. de ſpon. v. coſ. & ibi idem fran. in. ix. q. ex quibus uiꝺtur ꝙ ſi aliquis fidelis propter ſenectutem ſenſum perdiderit nihilominus communicetur niſi timeretur ut ſupra facit ii. q. vii. paulus. &. xxxiiii. diſt. c. i. & ſupra. ſ. proximo. q. lxii. &. q. cxxiiii.

CXII. quero utrum corpus xp̃i debeat dari biiſ qui pro criminibus ſunt ſuſpendendi uel decapitandi Rñ° ſi ſunt confeſſi & penitent non ꝺz eis denegari xiii. q. ii. c. fi. ſecundum piſanellaz. & habetur in clemen. i. de peni. & remiſſi. & quod ibi no. Sed ob reuerẽtiã ſacramenti debet officialis cauere ꝙ non ſubito interficiat poſt communionem facit ſupra q. lxxxii. & ſimiliter non negatur cõmunio excommunicato in morte ſi peniteat cum in penitentia uiaticum includatur ꝺ peni. & remiſſ. quod in te. &. ſ. q. lxviii. in fine & ſimiliter non eſt deneganda demoniacis niſi cõſtet eos pro crimine torqueri quia tunc pro excõmunicatis ſunt habendi ſecundum thomam & petruz ꝺ palu. in. iiii. diſt. ix. q. iiii. concluſione ix. &. ſ. q. iii. CXIII. quero an detur

pugnātibus in torneamentis si letaliter percussi fuerint: Rñ° sic si ꝑniteant ut no. in. c. 1. de torneamentis & superioribus proximis quæstionibus alias si non penituerint nō daret de ꝯse. di. ii. nō ꝓbi beat. cum si. Idem ꝑ. de palu. in. iiii. di. ix. q. iiii. concl. viii. & ix. CXIIII. q̄ro an aliquo casu possit dari hostia nō cōsecrata ꝙ ꝯsecrata Rñ° ꝟ3 tho. in. iiii. di. ix. in nullo casu tum qa in sac̄mento ꝟeritatis non debet esse aliqua fictio tū quia cum manducans adoret quod manducat ut dicit Aug. daret sacerdos ei occasionē ydolatrandi unde & decretalis dicit ī casu ꝯsimili qa falsa sunt abicienda remedia que ueris sunt ꝑiculis grauiora extra de cele. miss. de hoīe. ꝟm pisa. Idem in effcū fran. in cle. 1. de priuileg. in. xii. q. post Laud. & math. et si daret panem bñdictum ad idem per Io. an. & domi. in d. c. de homine. & ymo. in dicta clem. in. iii. colu. vnde talis sacerdos ꝯmittit ydolatriaz inq̄tū uidet adorare fra. post tho. in dicto. c. de hoīe. & ibi per doc. Idem ꝑ. de palu. in. iiii. di. ix. q. iiii. ꝯclusi. v. vnde si repente infirmantur tot ꝙ non sufficit eucharistia refuata poterit ꝟunaz inter plures diuidere Io. an. in. c. ꝑmittimus. de sen. excom. fa. s̄. q. viii. post medū. & q. xlix. vnde papa publice celebrans sumit dimidiam hostie reliquā diuidit dyacono & subdiacono cardinalib⁹ mīstrantib⁹ ꝟm Io. an. & domi. in. c. iii. de cele. mis. CXV. quero an moriens teneat cōicare: Rñ° sic xxvi. q recedūt. &. c. si quis de corpore. &. c. se. & de pe ni. & remis. is qui. in fi. &. c. quod in ꝟte. & per no. s̄. q. cvi. &. s̄. §. proximo. q. l. &. q. liii. & patet in legēda sancte lucie in fi. & appellat uiaticū ꝟm archi. in. d. c. qui recedunt. quia ad deuz uiā dirigit si digne sumatur ad hoc. s̄. q. i. uel dicit uiaticū a uia quia recipiens est in uia recedendi de hac uita ut no. in. d. c. quod ī te. & uiaticum non negat illi cui alis communio denegat. xxvii. q. i. uirginibus. & c. si quis sacro. &. c. uirgines. &. c. de filia. xxxiii. q. ii. āmonere. post medū. & ç. de bus. & nota ꝙ istud sacramentū nō est necessitatis ut no. in. d. c. quod in te. uerum obmittēs recipere cū ꝟposset peccat mortr sed si non posset non obesset ut no. de transa. uenēs. & fra. in. d. c. qō in te. ad hoc. s̄. q. lxxxv. & adde ꝙ ad infirmū dz deferri ꝑ presbiterū nō ꝑ laicū de ꝯse. di. ii. peruenīt. uide. s̄. q. lxxxiii. &. q. ciii. CXVI. quero utrū ille qui cōicauit in pascate si illo anno moritur⁹ sit teneatur tūc iteꝝ cōicare uidet ꝙ nō qa a precepto diuino liberat⁹ est semel in uita cōicando sicut semel cōfitēdo Itē a precepto ecclesie cōicando in pascate isto anno sicut ergo non tenetur iterum ꝯfiteri ita nec coīcare unde uidet ꝙ sat⁹ est rōnabile si diu nō est ꝙ cōicauit tamē ꝓpter generalē ꝯsuetudinē xp̄ianorum morientiū qui uiaticū petūt tenere pe tere ꝟm pe. de palu. in. iiii. di. ix. q. i. ꝟiii. colu. facit. s̄. q. prox. &. s̄. §. proxīo. q. liii. ī fi. &. ī. §. ꝓxīo. q. iiii. CXVII q̄ro an sacerdos ꝑrochialis dēat credere ꝑrochiano dicenti se alicui legitime confessum ut ·s. ei eucharistiā mīstret Rñ° ut dixi. s̄. §. ꝓx. q. xci. ꝙ sacerdos hēbit hoc arbitrari attenta ꝯditōe ꝑsone & alis attendendis ut latius de hoc tractat pe. de palu. in. iiii. di. xvii. q. iiii. añpīt. col. ibi tertiꝯ effectꝯ ē zc̄. CXVIII q̄ro an religiosus absq; licentia ꝑrochiaī possit in necessitate aliquē cōicare uidet ꝙ sic arg. notato. xvi. q. i. c. i. in gl. dicūt quidā ubi dicit ꝙ in tali casu possz religiosus penitentiā iniūgere g° & eucharistiā mīstrar q̄ fructꝯ penitētie dr iuxta no. xvii. q. i. que in xp̄o. in glo. ix. & ī. c. quod autem. glo. fi. in fi. de pe. & remi. & quod no. arch. in. d. c. que in xp̄o. & xxvi. q. vi. si presbiter. facit quia textꝯ in cle. i. de priuile. dicit p̄sumpserint qō uerbū denotat temeritatē & dolū ut ꝑ arch. x. q. ii. c. fi. &. v. di. ad eius. pꝯ prīcipi. cū si. Sed dominꝯ fran. in dicta cle. sentit ꝯtrarium dicens ꝙ illud quod dicitur ꝙ in morte oībus datur uiaticū ītelligit dum tamen per illos qui hoc possīt & sic per habētes ptātem dandi sac̄mentum eucharistie secus in penitentia que tempore necessitatis sumi potest a quolibet sacerdote ꝑ no. de off. ord. pastoral. & ꝑ allegata in ꝯtrariū ut ꝑ fra. in dicta cle. post pau. & lapū. xi. q. nota bene qa uult pau. ꝙ et⁹ in casu necessitatis nō licz

sumere eucharistiaz ab alieno ꝑsacerdote
ar. de conse. di. v. ut quid paras. ꝑm Io.
de ymo. in dicta cle. iii. colu. contra qꝫ ē
s. q. lxxiiii. cum si. & intellectꝰ pauli ui
detur fuisse ꝙ penitētia in nccitate dari
pōt per religiosum ꝑ no. xvi. q. i. in prī.
in glo. dicūt quidā ut .s. sed eucharistia
nō per dictā cle. & sic nō excludit sacer
dotē secularem posse eucharistiā ꝺare ī
nccitate nō suo ꝓchiano ꝑ supradicta
&. s. q. xcviii. & uideas ibi de materia
dicte cle. in qua multe qōes fiunt ꝑ doc.
ubi etꝫ ꝙ ex priuilegio apl̄ice sedis uel
ordinarii possent religiosi mīstraꝝ eccle
siastica sacramenta familiaribꝰ suis do-
mesticis & paupibꝰ degētibꝰ in suis ho
spitalibꝰ ut per Io. de ymo. ibidē in. ii.
colu. & qꝫ ibi no. in v̄bo. apl̄ica. & sup
ea ꝑ eundem. CXIX. q̄ro an tp̄us pa
scatis de quo in. c. oīs. de pe. & remiss.
possit ꝑ sacerdotem ꝓgari: Rn̄ō sic ut
ibi dicitur iusto tn̄ arbitrio. l. i. in prin.
ff. de lega. Ꝛ° faciunt no. in cle. i. de r̄bꝰ
eccles. non alie. & in. l. fi. ff. si ager ue
cti. vnde non posset sacerdos intra tem
pus differre ꝙ euacuaret dispō3 dicti. c.
omnis. nisi forte ex causa iusta ꝯtingēte
aliud oporteret. s. ꝯ. px. q. lxv. alias di
ceꝝtur dissipatio nō dispēsatio ut in spe.
de dispen. ¶. q̄liter aūt. in prin. & uide
omnino. s. q. xcv. & uidetur ꝙ si in die
pasce non cōicaret quis de ꝯsilio sacerdo
tis ꝓpter causam ex sui culpa nō ꝓcedē
tem ꝙ non peccauerit per dictū .c. oīs.
quia qꝫ fit lege permittente zc̄. l. gra-
chus. C. ad. l. iuli. de adult. & de ꝯse. di.
ii. si qs intrat. & .c. bii qui. ibi alīato &
qd̄ no. xxii. q. i. si pctm̄ . cū si. CXX.
quero de pena nō cōicantꝫ semel in anno
iuxta p̄ceptū. c. oīs de pe. & remi. Rn̄ō
ꝙ ab īgressu eccl̄ie uiuēs arceaꝝ & mori
ens xp̄iana careat sepultura zc̄. ꝓut ibi
p3 qꝫ declara ut. s. ¶. px. q. cvii. cū. v. se.
qōibꝰ. &. s. q. lxxii. & qa ꝯfessio & cōio
ex eodē p̄cepto. d. c. oīs. descēdunt ideo
m̄ta q̄ in dicto ꝓxīo supiori. ¶. dicta sūt
& hic repeti possent ꝓut lector poterit
intueri

SEPTIMO RESTAT
de extrema ūctōe tractaꝝ &
Primo quero an sit sac̄men
tum: Rn̄ō sic quia ꝑtinet ad effectū q̄ est
curatio morbi peccati ut ex uerbis Iaco
bi p3 Et est unū sacramentuz licet plurēs
actōes sint de eius perfectione que tn̄
conueniūt ad unum significāduz & cau-
sandū hec est sn̄ia tho. in. iiii. di. xxiii. Ꝛ3
pisa. & sic unum sunt unitate ꝓfectōis &
finis. etꝫ ꝑm pe. & alber. ut in su. conf. li.
iii. ti. xxiiii. q. cxxxix. ꝑm fra. Ni. oximi
in adō. & de materia no. de conse. di. v.
c. i. & ꝑ totū. & de sacra unct. c. uno. in
v̄° s3 etꝫ sacramētum. &. xcv. di. illud. &
ꝙ sit sacramētū ꝑ se distinctū per pe. de
palu. in. iiii. di. xxiii. q. i. arti. iii. ubi etꝫ
de triplici unctione &. s. cōia ō sacramē
tis. q. iiii. & ꝑ arch. xcv. di. presbiteros.

Secundo q̄ro quis instituit hoc sacra
mentum Rn̄ō fuit institutū ꝑ Iacobū Ꝛ3
canoīstas sed theologi sunt diuersi aliqui
idem dicūt aliqui ꝙ per xp̄m ut ꝑ Lau.
in sacramentali de sacra unctōe. iii. q. ad
qꝫ. s. ¶. pxīo. q. xliii. & se. &. s. cōia de
sacramentis. q. iii. Item in hoc sacramen
to sicut in ceteris tria sunt unuz est sacra
mentum tm̄. s. unctio extrema. aliud res
tm̄. s. effectus duplicis sanitatis. tertium
est sacramētū & res. s. quedā unctio spi
ritualis interior. i. mentis iocunditas &
solacium quia ꝑ hoc delentꝫ uenialia de
sa. unc. c. uno. ¶. i. Item ꝑm zen. p̄stat au
gmentum v̄tutū ar. dicti. c. unici. & de
conse. di. v. c. i. &. ii. Item ꝑ hoc citius li
berantꝫ infirmi ab infirmitate corporali
ar. xcv. di. ¶. sed istud. ut pleniꝰ ꝑ dn̄m
fran. in cle. i. de priuile. pꝰ lapū. & doc.
in. ix. q. & facit ibi glo. ii. & adde. ī. q.
vii. unde fuit inuentum hoc sacramentuz
ut fortificaretur debilitas uel quasi im
possibilitas resistendi peccatis que pro
uenit homī ex reliquiis peccati originaī
& sic ad fortificandū hoīez ut ꝑ Lauō.
ubi. s. in. iiii. q. & per Io. an. de sa. unc.
c. uno. in v̄° infirmum. ad idem ꝑ Iob. de
ymo. post lapum in dicta cle. iii. col. ubi
etiā ꝙ ihūs. i. saluator uocaꝝ xp̄s in quā
tū unctōis hz grāz in alios effundere ut
ibi per ymo. de materia hꝰmodi Ter
tio q̄ro qd sit extrema unctio: Rn̄ō est
olei benedicti cum v̄bali oratione materi
alis delimitio q̄ spūalis īfirmitas ener
uatur. xxx. di. ¶. si queritur ut ꝑ Lauō.

de ſacramēto unctōis in ſacramētali ſuo in prin. Quarto q̄ro an iſtud ſacrm̄ ſit ſacramētum necītatis Rn̄° non ſimplici ter ut per pe.de palu.in.iiii.di.xxiii.q. i.uel pōt dici q̄ ſit neceſſariū rōe p̄cepti ex ꝯſuetudine generali moriētiū in fide eccl̄ie ut p̄ eundē pe.ea.di.q.ii. arti. ii. ꝯclu.ii.ad qȣ.s̄.§.prox.q.cxvi. Quīto q̄ro q̄ ſit materia bꝰ ſac̄mēti: Rn̄° p̄m tho.ī.iiii.di.xxiii. materia ē oleū oliue ab ep̄o ꝯſecratū & tale oleū & eius ꝯſec̄tio ſunt de neceſſitate ſacramenti bꝰmōi concor.pe.ut in ſu.ꝯfe.eo.ti.q.cxli. p̄m piſa.& fra.Nic.in addi.& p̄ pe.de paſt. in.iiii.di.xxiii.q.i.arti.i.& Lauō.in ſacramentali in rub.de extrema vnc.q.vi. ubi ſubdit q̄ non ualer3 ſi criſmate ungeret ob defectū olei l3 ꝯtrariū dicat frā. pꝰ matb.in dicta cle.i.de priule.in. x. q.& fa.s̄.§.px.q.xx.&.xxii.&. xxix. q.cū ſi.& qȣ no.xcv.di.§.ſed iſtud. non ergo t3 unctio ſi fiat criſmate Io·de ymola in dicta cle.i.iii.colu.aliqui tn̄ dicūt q̄ ep̄s in extrema unctōe ungit criſmate xcv.di.illud.ubi de hoc & p̄ Iob. an. de ſa.unct.c.uno.in v̄° oleo.& ibi p̄ doct. ſed domi.fra.t3 ꝯtra ut.ī.q.viii.& iſtȣ oleū appellat infirmoꝝ. Sexto q̄ro q̄ ſit forma bꝰ ſacramenti Rn̄° p̄3 tho.ubi s̄.forma eſt or̄o dep̄catiua dicendo per iſtā unctōe3 & ſuā piiſſimā miſericordiā indulgeat tibi dn̄s q̄cquid p̄ uiſum z̄c̄. uerba aūt indicatiui modi q̄ p̄m more3 q̄ rundā eccleſiaꝝ p̄mittūt orationi nō ſūt de ſubſtantia ſacramēti ut p̄mitto ſic ungo hos oculos oleo ſanctificato In noīe patris & filii & ſp̄ūs ſancti p̄m piſa. con cor.pe.& al.ut in dicta.q.cxli. p̄m adȣ. & per pe.de palu.di.xxiii.q.i. arti. ii. & per Lauȣ.ubi.s̄. q.vii. unde unctio cū forma illa per iſtā unctionē z̄c̄. ſunt ſolum de eſſentia bꝰ ſacramēti p̄m.pet. ea.q.i.arti.iii.adde q̄ de ſubſtātia bꝰ ſacramenti ſunt quinq̄: Primū q̄ eā tra dens ſit ſacerdos. Scd̄3 eſt intentio: Tertiu3 eſt materia.ſ.oleū infirmoꝝ. Quartum forma v̄boꝝ que eſt p̄ iſtam ſanctā unctionem z̄c̄. Quintum locus inungēdꝰ quia fit ad oculos ad aures ad nares & non dat̄ niſi adultis qui uident̄ habeř ue nialia contra que inſtitutū eſt nec datur aliis q̄ infirmis in p̄iculo mortis ꝯſtitut̄ ſanis autem non datur quia bn̄t aliud remedium.ſ. penitentiam nec debet dari niſi poſtulanti qui deuotionem ſurſum erigit ut per fran.poſt lapū in.d.cle. viii. q.& ymo.in.iii.colu. Septimo quero quis ſit effectꝰ extreme unctionis Rn̄° p̄m tho.ubi. s̄. eſt quedam ſanatio ſp̄ūs quia datur contra quandā debilitatē ſeu ineptitudine3 que in nobis relinqtur ex peccato actuali uel originali cōtra qua3 debilitatē homo roborat̄ per hoc ſacramentum & quia hoc robur gratiā facit que ſecū non ꝯpatitur peccatum ideo ex conſequenti ſi inuenit peccatum aliqȣ ueniale uł mortale quo ad culpā tollit peccatum dūmodo nō ponat̄ obex ex p̄te recipientis. Secundariꝰ etiā effectꝰ eſt ſanitas corporalis hanc tn̄ non inducit niſi p̄m q̄ expedit ad finem principalem ſci licet ſpiritualem ſanationem & tunc ſem per eam inducit dūmodo non ſit impedimentum ex parte recipientis & licet in ipſo fiant multe unctiones ultima tamen eſt formalis reſpectu omnium precedentium & agit in uirtute earum & ideo in ultima unctione gratia infundit̄ que effectum ſacramenti prebet Caracterez aūt hoc ſacramentum non imprimit quia p̄ ipſum non deputat̄ homo ad aliqȣ ſacrū agendum uel ſuſcipiendu3 p̄m piſa.ad qd̄ ī.q.xii. Idem in ſum.confeſſ.eo.titu.q. cxlii.p̄m fra.Nic.in addi.& per pet. de palu.in.iiii.di.xxiii.q.iiii. per totum. &.s̄.communia de ſacramentis. q.xiii. &.s̄.q.ii.ubi uideas de effectu huius ſacramenti & uide qd̄ no.xcv. di. pb̄ros. in glo.in uerbo ſignificat. & per doct. in.c.uno.§.i.de ſacra unct.ubi dicit frā. q̄ fit ex duplici cauſa ſcilicet ad corpus ſanandum & ſaluandum de pen.& rem. cū infirmitas. Itē q° ad aī3 ſaluādā qa purgat uenialia & ſi nihil inuenit ad purgandum prodeſt ad ſecuritatem prebendam & maiorem conſtantiam de conſec̄. di.i.c.i.&.ii. ſecundum eum eſt tamen uerum ſacramentum licet fiat cum intentione conſequendi ſanitatem ar.de conſ. diſt.iiii.non illud.cum ſi. Octauo q̄ro a quibus conferri debeat extrema ūctio Rn̄° ſecundum tho. ubi ſupra a ſolis ſa

cerdotibus nec aliis poteſt iniungere etꝫ in articulo neceſſitatis: ſacerdos autē cō ferre poteſt preſente uno clerico & etiā ſolus in neceſſitate ſm Ber. & Ho. ut in c. queſiuit. de ẏ. ſigni. Idem in ſu. confe. eo. ti. q. cxliii. ubi etiam dicitur q̄ laicꝰ quoq; poſſ3 in neceſſitate auxiliari ī hoc ſacerdoti ei reſpōdendo ſm fra. Nico. in addi. poſt piſa. nec oportet q̄ ſit ep̄s ut per pe. de palu. in. iiii. di. xxv. q. ii. arti. primo. ubi etꝫ q̄ diaconꝰ nō poſſ3 in neccī tate iniungere nec laicus ut ibi plene Itē debet eſſe ſacerdos ſuus licꝫ alias nihilo minꝰ unctio teneret niſi in caſu neceſſita tis & q̄ nō ſit ſuſpenſus alias irregularis efficeretur pe. ibidem in. ii. artic. Item unus ſufficeret cum uno mīſtro ſi tm̄ ſunt plures unus tm̄ ſit mīſter proferens for mā & afferens materiā ut ibi per euꝫ in iii. arti. & ad illud q̄ ſufficit unus preſbi ter patet in dicto. c. queſiuit. nec obſtat dictū. c. unicum. §. 1. quia pluralitas ibi referē ad pluralitatem unctionū ad hoc de priuile. ut priuilegia. ſm fran. ī dicto §. 1. & ibidem Io. an. poſt prin. in v° pre ſbiteros. & ſic proprius ſacerdos & ep̄s ſi uoluerit ſe tm̄ humiliare erit miniſter huius ſacramenti xcv. di. illud ſm Lauð. de ſacramento extreme unctionis. q. v. & ſi ep̄s ungeret debet ungere oleo non criſmate ut quidam dixerunt ſm franc. in. c. uno. §. 1. de ſacra unct. ad quod. s̄. q. v. unde non licet epiſcopo ꝓpter ſuam excellentiam infirmum criſmate ungere ſm Hu. & archi. xcv. di. illud. & ad pre dicta adde Io. an. Io. de lig. & doct. in dicto. c. queſiuit. Nono quero quid fa ciendum ſi ſacerdos infra unctionem de ficit Rñ° ſm tho. in. iiii. di. xxiii. ſi iam alique partes inūcte ſunt quod factū eſt iterari non debet ſed unctiones que re ſtant per alium ſacerdotem compleātur Idem alber. & pe. idem in ſum. conf. eo: ti. q. cxl. ſm eoſdē & pe. de palu. ī. iiii. di. xxiii. q. ii. in fi. uide tamen. s̄. §. ꝓxi. q. i. Decimo quero quibuſ conferēda ſit extrema unctio Rñ° ſm pe. non niſi adultis infirmis in periculo mortis cōſti tutis in ipſa infirmitate unde nec datur euntib9 ad bellum nec nauigātitib9 ſeu his qui mox occidēdi ſunt quia taī morſ non imminet ex defectu nature ſed ex euentu fortune: his autem qui pre ſenio deficiunt etiam ſine actuali infirmitate datur/ pueris non quia non habent infir mitatem ſpiritualem contractam ex pec cato actuali nec diſpoſitionem deuotōis habere poſſunt ad hoc ſacramentū 9cor. tho. ubi. s̄. quia ſicut nec euchariſtia de bet dari pueris ita nec hoc ſacramentū ſm eoſdē3 ut in ſu. confeſ. eo. ti. q. cxliii. ſm fratrem Nic. poſt piſa. Idem pet. de palu. in. iiii. di. xxiii. q. iii. arti. i. &. ii. & adde. s̄. §. proximo. q. xcvi. Item datur mutis & ſurdis Io. an. in. c. cuꝫ apud. vi. colu. de ſpon. & uide. s̄. q. vi. Item dat̄ baptizatis in articulo mortis pe. de pa lu. di. xxiii. q. iii. arti. ii. Et ſic dari debꝫ exiſtentib9 prope mortem ſm archidia. xcv. di. preſbiteros. §. ſed iſtud. & q̄ pe niteant ea. di. illud. & per Laud. in ſac̄ mentali de extre. unct. circa prin. Et an datur damnatis ad mortem uel in furcis ſuſpendendis Io. de ymo. arguit pro et contra & non ſoluit ſed dicit cog. in cle. prima. de peni. & remiſſi. ſed dic q̄ non ut. s̄. Item qð dictū eſt q̄ deficiētib9 p̄ ſenio dat̄ intelligo ſi appareat q̄ petie/ rint per no. s̄. q. vi. in fi. &. ī. q. proxīa. in prin. Vndecimo q̄ro. utrū extrema unctio debeat dari freneticis & amenti b9 Rñ° ſm pe. ſi in ſana mente 9ſtituti nō petierūt non dꝫ dari ſi tm̄ petierīt de bet dari tm̄ hic addendū ſm tho. & alb. q̄ illis furioſis & amētibus p̄cipue dari nō dꝫ qui uerſiſſr ſacramento poſſunt fa cere irreuerētiam p̄ aliquā immūdiciam niſi ipſi haberent lucida interualla in qui b9 ſac̄mentū recognoſcerēt Idem in ſu. 9fe. eo. ti. q. cxlvi ſm eoſdem p̄ pe. ð pa lu. in. iiii. di. xxiii. q. iii. arti. ii. & uide. s̄. §. ꝓx. q. iii. XII. quero an iſtud ſacra mentum imprimat caracterē Rñ° nō q̄a caracter ī primit̄ illis tm̄ qui recipiunt a liquē ſtatum in eccl̄ia militanti ſed iſtud ſacrm̄ datur potius illis de eccleſia rece dentib9 ut p̄ Lauð. in ſac̄mētali de ext. unct. q. viii. & uide. s̄. q. vii. XIII. q̄ ro que p̄tes corporis iniūgi debēt. Rñ° ſm pe. & tho. iungūt̄ inſtrumēta quinq̄ ſenſuū tā q̄ prime radices peccādi: oculi ꝓpter uiſum, aures ꝓpter auditū, nares

ꝑpter odoratum, labia propter guſtum manus propter tactuz qui maxime uigz in pulpis digitoꝝ. pedes uero propter uim motiuā. renes uero propter uim appetitiuaz a quibuſdaz inunguñt. in mutilatis autem & cecis debent inungi loca magis ꝑpinqua ſm piſa. idem in ſu. con. eo. ti. q. cxlvi. ſm addꝫ. & adde. s̄. q. vi.

XIIII. quero utrum extrema unctō poſſit iterari Rn̄° ſm thomaz. in. iiii. di. xxiii. iterari poteſt ſine aliqua iniuria ſacramenti quia non habet effectū perpetuum eo ꝙ ſanitas anime & corporis & mētis qui ſunt effect⁹ eius poſſunt amitti: in eadez quoq; egritudine iterari pōt ſi primo quidem ſit in periculo mort⁹ & euadat ac etiam poſtea recidiuuz patiat̄ quia erit quaſi alia infirmitas & ſimr ſi ſit egritudo diuturna ut ydropiſis quia tunc debet fieri quando uidetur ꝓducer̄ ad periculū mortis & ſi illum articulum euadat eadē infirmitate durāte & p⁹ea ad ſimilez ſtatum reducatur iterum pōt inungi quia iam eſt alius infirmitat⁹ ſtatus q̄uis ſit eadem infirmitas ſz piſa. clarius dic ſm eundem tho. ꝙ ſi infirmitas eſt breuis non debet iterari niſi infirmitate curata quia alias nō dicitur a ſtatu illo recedeꝛ ſi uero infirmitas eſt diuturna fit qđ hic dicitur & concor. pe. al. autem dicit ſic ſine preiuditio puto ꝙ ſi ultra annum remanz morb⁹ poſt acceptaz unctionem iterari poteſt unctio & cauſa eſt b⁹ quia non iudicatur idem morbus numero qui eſt ſm ꝑfectā immutationez ſuꝑiorum Si tñ ab aliquo ſancto pfe uel a dño papa aliter in hac qōe determinatum inuenīt magis iudicarez illi ſentētie ſtādum q̄ mee ut in ſu. confeſſ. eo. tit. q. cxlviii. ſm fra. Nic. oximi. in addꝫ. q° ad iſtud ultimuz dicit fran. ꝙ ſi eadez infirmitas ꝓtrahitur ultra annum non debet poſt annum iterū inūgi quia lapſus anni non facit cēſeri nouā infirmitatē ut ꝑ eū in cle. i. in. ix. q. de priuile. & dicit Lau. ꝙ unctio extrēa pōt iterari quia non habet effectum ꝓpetuū ſi ſuperueniat alia infirmitas ſed durante prima infirmitate non iteraꝛ quia uideret̄ iniuriā facere ſacramēto. i. q. i. qō quidam. quia uideꝛ tur ꝙ non haburſſet fidem ad primā & ꝙ crederet ꝙ magis ualez ſcōa q̄ prima qđ eſſz facere iniuriā prime ar. de cōdi. appo. c. ii. ſm eum in ſacramētali de extre. unc. in fi. v. octauo. & ſic ſentit idē ꝙ fra. unde ſi in alia infirmitate diu eſt inunctus fuit nihilominus in noua infirmitate diu & poſtea ſuperueniente debz iterum inungi ſm pe. de palu. in. iiii. di. ix. q. i. iii. colu. Itez ſi fiat per ſacerdotē etiā extraneum non dz iterari quia uera unctio fuit niſi in caſu in quo iteraretur a ſacerdote ꝓprio facta. ſi aūt eſſet fcā a non ſacerdote iterū facienda eſſet a ſacerdote ſicut de ordinato a non eꝑo pe. de palu. in. iiii. di. xxiii. q. ii. arti. ii. concluſione prima. in fi. adde. s̄. q. viii.

Anno ab incarnatōe dñi Saluatoris noſtri. M° cccc° lxxv°. die uero xiiii. mēſ ſeptēbris ad. d. Io. baptiſtam de benteuoleis de Saxoferrato utriuſq; iuris doctiſſimuz: inuictiſſimi Ferdinādi Regis Sicilie Conſiliarium: Sacramentale Neapolitanum perutile: per d. Stephanum de Gaieta de Neapoli excellentiſſimum utri. iuꝛ. interpretem ad ſui memoriam & aliorz profectū necnō ob eccliē Ro. ſtabilitōz: que doctis illuſtrat̄ uiris non modicis uigiliis: recollectū: atq; per me Iudocum Hauēſtain dyoceſ Spirē. Neapoli impreſſum feliciter explicit.

BIBLIOTHECA VNIVERSITATIS IAGELL. CRACOVIENSIS
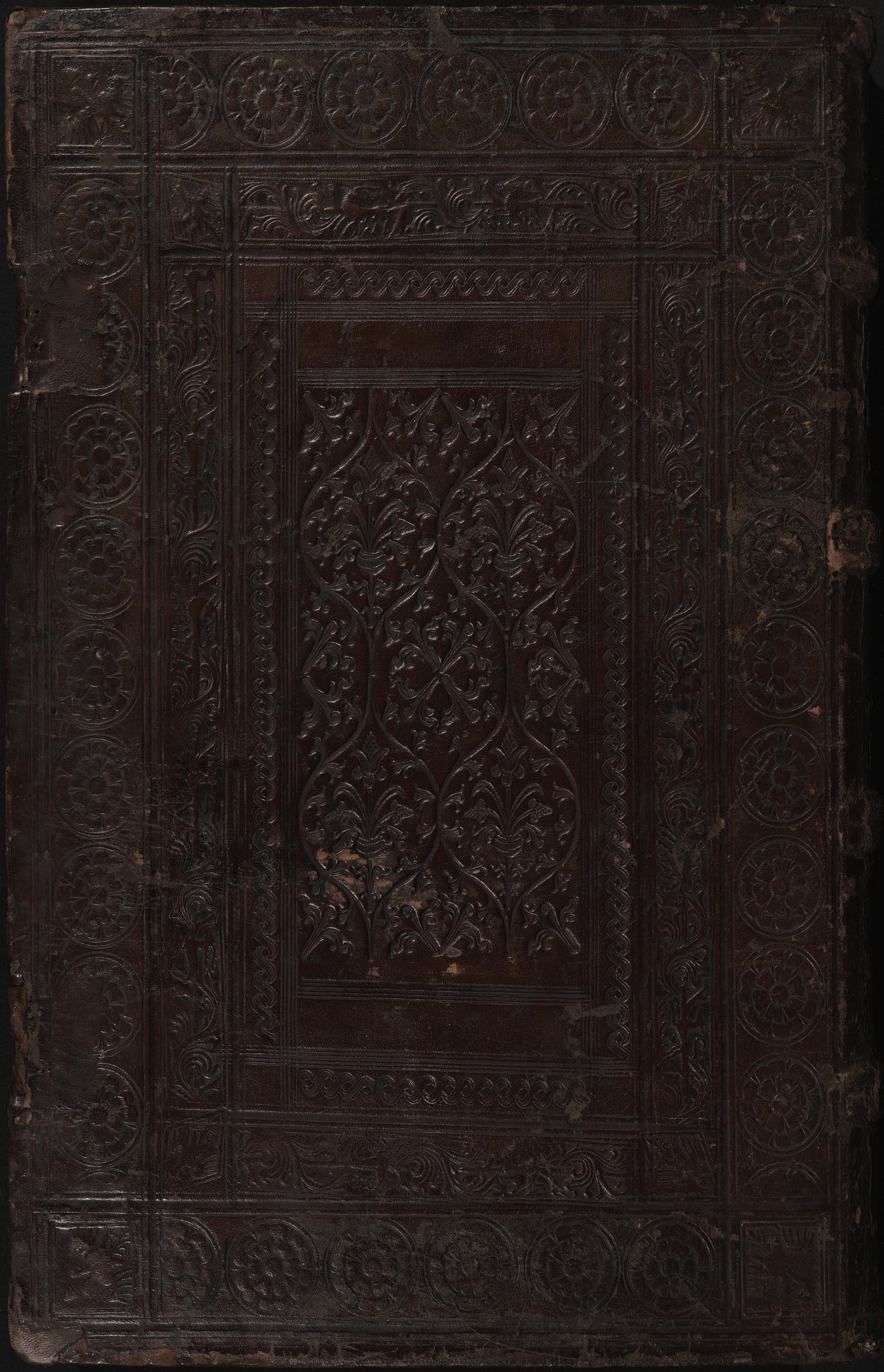
Konserwacja oprawy
1990 r. - BJ